Teesas-likumi

no

20 Nov. 1864

un tee wispahrigee noliķumi, kas tohs jo pilnus dara.

Is Kreewu walodas pahrtulkoti pehz justiz-ministerijas pawehles.

S. Pehterburgâ.
Keiserikkas sinaschanu akademijas drukatawâ. (Wasil. Ostrow, 9 lihnijâ, № 12.)
1882.

Напечатано по распоряженію Министерства Юстиціи.

FILOL. UN FILOS
FAKULTĀTES
BIBLIOTĒKA

Wispahrigajs rahditajs.

I. Nolikumi no 28 Maij. 1880 par meerateesu eeweschanu Widsemes, Igaunusemes un Kursemes gubernâs.

II. Wisaugstaki apstiprinati walsts-padohmes atsinumi no 11 Okt. 1865 par to, kà lai pahrtaisa un jo pilnus dara tohs likumu swoda artikelus, kas sihmejahs uf teesaschanu un teesasleetu-weschanu, un — no 1 Now. 1867 par to, kà lai wezas kahrtas teesu spreedumus druka.

III. Wispahrigi nolikumi no 19 Okt. 1865 par to, kà lai teesas-likumus no 20 Now. 1864 eeweh spehkâ.

IV. Likumi par waldoschas senates isnihzinaschanas-nodalahm (sw. sehj. I. gr. II, lik. p. wald. senat. pehz turp. no 1876 un 1879, art. 3, peesihm. peelik.).

V. Likumi par teesahm (sw. sehj. II. gr. I, wispahr. gub. lik. art. 262—407, 936—1190 un 1644—1720, pehz isdew. no 1876 un pehz turpin. no 1879).

VI. Likumi par siwilteesaschanu (sw. sehj. X. gr. II, pehz isdew. no 1876 un pehz turp. no 1879).

VII. Likumi par kriminalteesaschanu (sw. sehj. XV. gr. II, pehz isdew. no 1876 un pehz turp. no 1879).

VIII. Likumi par tahm no meerateesneschem spreeschamahm strahpehm (pehz isdew. no 20 Now. 1864 un pehz turp. no 1876 un 1879).

Eewehroti miſejumi drukâ.

I. Nolikumi no 28 Maij 1880 par meerateeſu eeweſchanu Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs.

Lapâ:		rindâ:	ſtahw:	bet jalaſa:
8	no apakſchas	1	ikumeem	likumeem
11	„ „	4	zeltees (lik.	zeltees (Sehj. X Dal. II. Gr. I art. 601 lik.
29	„ augſchas	18	art. 667, § III,	art. 667. § VII,

III. Wiſpahrigi nolikumi no 19 Okt. 1865 par to, kà lai teeſas-likumus no 20 Now. 1864 eewed ſpehkâ.

Lapâ:		rindâ:	ſtahw:	bet jalaſa:
15	no augſchas	10	apakſch VIII	apakſch VII

IV. Likumi par waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm. Pehz turpin. no 1876 un 1879.

Lapâ:		rindâ:	ſtahw:	bet jalaſa:
8	no augſchas	18	1865 Okt. 19 (47587)	1865 Okt. 19 (42587)
8	„ apakſchas	11	1876 Okt. 19	1865 Okt. 19
8	„ „	10	(b) 1877 Jun. 7	(b) 1872 Juni 7
8	„ „	10	1874 Jun. 1, lik.	1874 Juni 1, lik.
8	„ „	9	1876 Maij 9, lik.	1878 Maij 9, lik.
10	„ „	12	(b) 1872 Jun. 7 (59956)	(b) 1872 Jun. 7 (50956)
13	„ augſchas	3	Turpat, art. 218.	Turpat, art. 219.

V. Likumi par teeſahm. Iſdew no 1876 un turpinaj. no 1879.

Lapâ:		rindâ:	ſtahw:	bet jalaſa:
4	no augſchas	2	(art. 1071).	(art. 1072).
5	„ apakſchas	8	art. 165.	art. 161.
14	„ „	6	art. 350 un likumôs	art. 350, 351 un likumôs
14	„ „	5	1871 Merz 19	1871 Maij 19
22	„ „	4	art. 936,	art. 939,
34	„ augſchas	10	Peeſihm. 1876 g.	Peeſihm. 1866 g.
34	„ „	14	(b) 1860 Jun. 1	(b) 1866 Jun. 1
48	„ „	11	art. 1003—1118	art. 1103—1118
62	„ apakſchas	18	Meerateeſneſchu un un winu	Meerateeſneſchu un winu
65	„ augſchas	19	Jun. 6 (47444).	Jun. 6 (57444).
65	„ „	22	(1656, 1659)	(1656—1659)
67	„ apakſchas	12	(1667 un 1677)	(1676 un 1677)
68	„ augſchas	17	(art. 1656),	(art. 1650),
70	„ apakſchas	10	1662 iſwehlehts	1692 iſwehlehts
73	„ augſchas	1	art. 1617.—	art. 16, 17.—

VI. Likumi par ziwilteesaschanu. Isdewums no 1876.

Lapâ:		rindâ:	stahw:	bet jalasa:
15	no augschas	12	(56533) lik. § 19.	(56523) lik. § 19.
27	„ „	19	1875 Maij 2. lik.	1878 Maij 2. lik.
28	„ apakschas	6	art. 646	art. 746
38	„ „	13	(240) artikeļa	(242) artikeļa
60	„ „	18	art. 528.	art. 528 (c)
69	„ „	9	1866 Now. 20	1864 Now. 20
80	„ augschas	13	1879 Maij 22	1868 Maij 22
113	„ apakschas	7	1874 Janw. 17,	1878 Janw. 17,
123	„ „	9	artikeļi peeminetas,	artikeļi 862 peeminetas,
134	„ augschas	19	939 rahditeem	933 rahditeem
137	„ apakschas	3	(969) artikeļa	(966) artikeļa
171	„ „	18	art. 1116—1126	art. 1117—1126
187	„ „	20	art. 1292	art. 1298
208	„ augschas	6	(art. 1354),	(art. 1453),

VII. Likumi par kriminalteesaschanu. Isdewums no 1876.

Lapâ:		rindâ:	stahw:	bet jalasa:
7	no augschas	7	usdewuschas;	usdewuschas (Art. 49);
52	„ apakschas	3	art. 366.	art. 367.
54	„ „	15	atdoht.	atdoht (378).
59	„ „	16	art. 35 un 38	art. 35, 37 un 38.
65	„ augschas	5	art. 701—709	art. 704—709.
86	„ „	14	preekschejâ art.	preekschejâ art. (620)
89	„ „	11	art. 383	art. 388
90	„ „	19	art. 383	art. 388
100	„ „	22	(art. 713—714)	(art. 713—717)
181	„ „	13	art. 29, 58, 59, 60 un 61	art. 58, 59, 60 un 61
181	„ apakschas	7	art. 1130, 1131, 1134—1138 un 1139—1142	art. 1155, 1156, 1159—1163 un 1164—1167
182	„ augschas	14	art. 1863, 1075, 1348—1351,	art. 863, 1075, 1348—1351,
190	„ apakschas	21	(art. 846—856),	(art. 846—850),

VIII. Likumi par tahm no meerateesneschum spreeschamahm strahpehm. Isdewums no 20 Now. 1864.

Lapâ:		rindâ:	stahw:	bet jalasa:
4	no apakschas	17	art. 84, 130—143 un	art. 84, 103, 130—143 un
7	„ augschas	14	(art. 29)	(art. 28)
8	„ „	7	tam jazeesch:	(art. 28) tam jazeesch:
22	„ apakschas	5	no 1876.)	no 1879.)
24	„ augschas	11	art. 66, 72, 76, 106, 111, 117, 119 un	art. 66, 72, 76, 106, 111, 117, 118, 119 un
34	„ apakschas	8	art. 121	art. 171
35	„ „	2	1648, 1658—1670,	1658, 1668—1670,
40	„ augschas	2	(art. 113)	(art. 105)

Ukas pee waldoschas senates.

Weenumehr ruhpedamees par teesas buhschanas derigu organisaziju wisâs walsts dakâs, Mehs esam pawehlejuschi, ka wehl bes preekschlikumu isstrahdaschanas, ka Baltijas gubernâs wisi teesas-likumi no 20 Now. 1864 buhtu eewedami, lai dohdahs pee laizigu nolikumu sarakstischanas, kà mecrateesas tur buhtu atweramas atschkiru no wispahrigahm teesahm. Tahs pehz schihs Muhsu paweh-les sastahditas un tagad no walsts-padohmes pahrluhkotas projektas, prohti: 1) tohs preekschrakstus, kà likumi par meerateesahm Widsemes, Igaunusemes un Kursemes gubernâs eegrohsami; 2) tohs laizigus preekschrakstus, kà meerateesneschi minetâs gubernâs iswehlejami; 3) tohs nolikumus par meerateesu eeweschanu; 4) tohs preekschrakstus, kà tee likumi par teesaschanu un darischanahm tagadejâs teesâs un tàpat tee par prokureerneezibas lohzeklu teesibahm un peenahkumeen pahrtaisami un jo pilni darami, un 5) to us laika noliktu prokureerneezibas statu — Mehs esam atraduschi, ka tahs ir pehz Muhsu prahta.

Tadehl, wisus schohs peeminetus likumu nolikumus apstiprinajuschi, tohs nosuhtam pee waldoschas senates un pawehlam, lai tohs issludina un eewed, ka nahk spehkâ tai kahrtibâ, kas tai no Mums reisâ ar scho apstiprinatâ walsts-padohmes atsinumâ rahdita.

Waldoscha senate nekaweses gahdaht, ko waijaga, lai tas noteek.

Us originala Keisara Majestete ar Sawu Paschu rohku parakstijuschi.
Zarskoje Selo,
28 Maij. 1880.

„Aleksanders."

Paſcha Keiſara Majeſtete wiſpahrigas walſts-padohmes ſapulzes nodohtu atſinumu par meerateeſu eeweſchanu Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs apſtiprinajuſchi un pawehlejuſchi, lai iſpilda.

Parakſtijees: walſts-padohmes preekſchſehdetajs **Konſtantins.**

Walſts-padohmes atſinums.

28.Maij.1880. Iſrakſts iſ ſaweenotô likumu-, walſts-ekonomijas-, un ziwil- un garigu leetu nodalu ſchurnaleem no 15 un 22. Merz. un 12. Apr. un iſ wiſpahrigas ſapulzes ſchurnala no 12.Maij.1880.

Walſts-padohme ſaweenotâs likumu-, walſtsekonomijas- un ziwil- un garigu leetu nodalâs un wiſpahrigâ ſapulzê pahrluhkojuſi to atſinumu, ko Wiſaugſtaki eezelta walſts-padohmes kommiſija preekſch meerateeſu eeweſchanas Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs dewuſi, un atſinuſi par labu:

I. Keiſara Majeſtetei preekſchâ neſt, lai Wiſaugſtaki apſtiprina un parakſta: Wiſaugſtaka pee waldoſchas ſenates laiſchama ukaſa projekti par meerateeſu eeweſchanu Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs, un tàpat tahs pehz ſaweenotu walſts-padohmes nodalu atſinumeem pahrlabotas projektes, prohti: 1) tohs preekſchrakſtus, kà likumi par meerateeſahm minetâs gubernâs eegrohſami; 2) tohs laizigus preekſchrakſtus, kà meerateeſneſchi tur iſwehlejami; 3) tohs nolikumus par meerateeſu eeweſchanu, kà lai nahk ſpehkâ; 4) tohs preekſchrakſtus, kà tee likumi par teeſaſchanu un dariſchanahm tagadejâs teeſâs un tàpat tee par prokureerneezibas lohzekļu teeſibahm un peenahkumeem pahrtaiſami un jo pilni darami, un 5) to uſ laiku noliktu prokureerneezibas ſtatu.

II. Meerateeſas Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs pirmâ 1881 gada puſê atwehrt itin pehz teem teeſas-likumeem no 20. Now. 1864, teem pilnibas dehl peelikteem nolikumeem un teem reiſâ ar ſcheem iſdohteem nolikumeem un preekſchrakſteem.

III. Skaidraku nolemſchanu par to laiku, kad meerateeſas katrâ art. II minetâ gubernâ waretu nahkt ſpehkâ, atlaut juſtiz-miniſterim pehz norunas ar eekſchleetu- un finanz-miniſtereem.

IV. Lai pee meerateeſahm tee peenahkumi tiktu iſpilditi, kas pehz teeſas-likumeem uſlikti aprinkateeſas prokureeru-palihgeem, Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs gubernas-prokureera-palihgu amatus uſ laiku eezelt un ſcheem ari uſlikt, lai wezas kahrtas prokureerneezibas peenahkumus, kas wehl ſpehkâ paleek, iſpilda, kà gubernas-prokureers iſdalihs.

V. To ſummu, kas pehz ta uſ laika nolikta prokureerneezibas ſtata Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs uſ 48.500 rubļ. pa katru gadu aprehkinata, walſts-rentejas rehkinumâ eelikt un ſahkoht no 1. Janw. 1882 pilnâ ſkaitâ juſtiz-miniſtera iſdohſchanu budſchetas peederigâ nodalâ eerakſtiht tahs ſummas weetâ, kas tagad iſ krohna kaſes preeſch to nu atzelamu prokureerneezibas lohzeklu uſtura minetâs gubernâs teek makſata. Bet 1881 gadâ augſchâ minetas ſummas tikai to dalu iſ rentejas makſaht, kas nahkſees preekſch jaun-eezelamas prokureerneezibas uſtura no tahs deenas, kur meerateeſas eeweſtas, lihdſ ta gada 31. Dezembr.

VI. Tahs teeſibas un tohs peenahkumus, kas par minetu gubernu meerateeſahm pehz teeſas-likumeem no 20 Now. 1864 wirſpalatahm kriht, uſ laiku S. Pehterburgas wirſpalatai uſlikt.

VII. Juſtiz-miniſterim uſdoht: 1) lai beſ kaweſchanas nem to jautajeenu apſpreeſt, kà tee teeſas-likumi no 20. Now. 1864 wiſi kohpâ Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs buhtu eegrohſami, un lai ſawus padohmus par ſcho leetu, kad ar teem, ar kureem waijaga, un kà peederahs, ſaſinojees, noliktâ kahrtibâ walſts-padohmei leek preekſchâ, lai pahrſpreeſch, un 2) lai pehz norunas ar Paſcha Keiſara Majeſtetes kanzlejas ohtras nodalas wirswaldneeku un ar eekſchleetu-miniſteri gahda, ka teeſas-likumi no 20. Now. 1864 un tàpat tee pilnibas dehl tur klaht iſdohti wiſpahrigee nolikumi teek pahrtulkoti Wahzu walodâ un tà, kà ta apgabala laudis runa, igauniſki un latwiſki, un lai ſchohs tulkojumus leek drukaht wiſeem par ſinu.

VIII. Finanz-miniſterim uſdoht, lai pehz norunas ar teeſas- un eekſchleetu-miniſtereem preekſchâ-likumus faſtahda, kà tais trihs Baltijas gubernâs pee ſemes-preſtandehm klaht jaunas nodohſchanas buhtu eewedamas, preekſch meerateeſu waijadſiga uſtura aiſmakſaſchanas, un lai tad ſchohs preekſchâ-likumus walſts-padohmei par pahrſpreeſchanu tik laiku eeſneedſ, ka ſchohs war dabuht apſtiprinaht wehl preekſch ta termina, kas preekſch meerateeſu eeweſchanas tanîs gubernâs nolikts (art. II un III).

IX. Juſtiz- un eekſchleetu-miniſtereem uſdoht, lai to jautajeenu, kà Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernu ſemneeku-teeſas buhtu pahrtaiſamas, no jauna ſmalki un no wiſahm puſehm apſpreeſch, un lai ſawu atſinumu par ſcho leetu pehz norunas ar teem peederigeem reſoreem jo ihſâ laikâ eeſneedſ, lai pahrluhko likumu dohſchanas kahrtibâ.

Original-atſinums ſchurnalôs no preekſchſehdetajeem un lohzekleem parakſtihts.

Uſ originala Keiſara Majeſtete ar Sawu Paſchu rohku rakſtijuſchi:
Zarſkoje Selo,
28 Maij 1880.

„Tà lai ir."

Preekſchrakſti, kà likumi par meerateeſahm eegrohſami Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs.

1. Likumi par meerateeſahm (lik. ſwod. ſehj. II, grahm. (часть) I, iſdew. no 1876, art. 1644—1720), likumi par ziwilteeſaſchanu (ſehj. X, grahm. (часть) II, dala (книга) I, iſdew. no 1876) un likumi par kriminalteeſaſchanu (ſehj. XV, grahm. (часть) II, dal. (книга) I, iſdew. no 1876), un tàpat tee pee ſcheem likumeem peeliktee jo pilnigee nolikumi, zik ſchee un wini ſihmejahs uſ tahm pee meerateeſneſcheem un pee meerateeſneſchu-ſapulzehm wedamahm un iſſpreeſchamahm leetahm, iſnemoht to, ko tee nahkoſchee artikeli 1—43 rahda, Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs teek eeweſti.

I. Par meerateeſu organiſaziju.

2. Gubernas-pilſahti, Rihga un Rehwele, lihdſ ar tahm winu patrimonial-aprinku dalahm, kas nepeeder patſtahwigeem ſemneeku pagaſteem, ir ihpaſchi no gubernas-aprinkeem (уѣзды) ſchkirti meerateeſas-aprinki.

3. Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs, iſnemoht Rihgu un Rehweli, preekſch meerateeſneſchu iſwehleſchanas eezelamas aprinka-wehletaju-ſapulzes. Kahdi lohzekli pee ſchihm ſapulzehm peeder, un kahdâ kahrtibâ tahs wehleſchanas winahm jaiſdara, to rahda tee laizigee preekſchrakſti par meerateeſneſchu iſwehleſchanu minetâs gubernâs.

4. Rihgas un Rehweles pilſahtôs tee peenahkumi, kahdi iraid aprinku-ſemſtwas-ſapulzehm pee meerateeſneſchu iſwehleſchanas, kriht pilſahtu padohmehm.

5. Aprinka-wehletaju-ſapulzehm (art. 3) un tàpat Rihgas un Rehweles pilſahtu padohmehm (art. 4) ir atlauts, ja waijaga, klaht pee apgabala- un gohda-meerateeſneſcheem wehl pahrſkaita-meerateeſneſchus iſwehleht, tik daudſ, zik paſchas tahs wehletaju ſapulzes ſpreeſch, ka waijaga.

6. Tee pehz preekſcheja (5) artikela iſwehletee pahrſkaita-meerateeſneſchi wee-

nadu dalibu ar teem gohda- un apgabala-meerateesneescheem nem pee meerateesneeschu-sapulzehm.

7. Bes teem, kas tahdi, kà wispahrigôs gubernas-likumôs, art. 1656 un 1657 (lik. swod. sehj. II, gr. (часть) I, isdew. no 1876) prasihts, par meerateesneescheem ari wehl tahdus weetigus eedsihwotajus war iswehleht, kas tahdi, kà art. 1656, pkt. 1 un 2, noteikts, un, ja wineem pascheem woi winu wezakeem woi winu laulatahm draudsenehm semes-gabali peeder, kas naw masaki par to masako mehru, kas zaur likumeem preeksch muischneeku dsimts-muischahm nolikts. (Baltij. gubern. lik. p. priwat-teesib., art. 601—603 un 616).

8. Aprinka-wehletaju-sapulzes (art. 3) zaur wisu sehdeschanâ klaht esoschu wehletaju weenbalsigu spreedumu meerateesneescha amatu ir tahdeem war doht, kas lai gan naw tahdi, kà wispahrigôs gubernas-likumôs, art. 1656 un 1657 (lik. swod. sehj. II, gr. (часть) I, isdew. no 1876) woi schinîs nolikumôs, art. 7, prasihts, bet zaur saweem nopelneem un zaur sawu derigu strahdaschanu ustizibu un zeenischanu no wiseem eemantojuschi.

9. Pee tahm darischanahm, kas wispahrigôs gubernas-likumôs, art. 1672, (lik. swod. sehj. II, gr. (часть) I, isdew. no 1876) minetas, pahrskaita-meerateesneschi tàpat peedalahs, kà gohda- un apgabala-meerateesneschi.

10. Kad un kur meerateesneschu kahrtigas sapultschu sehdeschanas atweramas, to nosaka aprinka-wehletaju-sapulzes (art. 3), bet Rihgâ un Rehwelê pilssahtu-padohmes un laikâ to dara sinamu wiseem meera-aprinka eedsihwotajeem.

11. Apgabala- un pahrskaita-meerateesneschi sawas gahschas un tahs preeksch amata-isdohschanahm waijadsigas summas dabu is tahm Baltijas gubernâs eenemamahm semes-prestandehm (сборъ на земскія повинности), Rihgâ un Rehwelê is pilssahta eenahkschanahm.

12. Ko maksa meerateesneschu-sapulzes kanzleja un to pee tahs eezeltu teesas-pristawu ustureschana, kà ari, ko maksa meerateesneschu-sapulzes kanzlejas waijadsibas, tas janem is weetigahm semes-prestandehm (art. 11). Rihgâ un Rehwelê is pilssahta-eenahkschanahm. Pee meerateesneschu-sapulzehm, pehz wehletaju, Rihgâ un Rehwelê, pehz pilssahta-padohmju patikschanas ihpaschus tulkus war eezelt, kam, kà kur katrs peeder, is teem mineteem ustura-awoteem gahschahs maksajamas.

13. Zik teesas-pristawu jazel, zik leelas winu gahschas, un zik leela atlihdsinaschana wineem nahkses par ihpaschahm deenesta-darischanahm, un tàpat, zik naudas waijadsehs preeksch teem tulkeem (kur tahdi buhs eezelti) un preeksch tahm meerateesneschu-sapultschu kanzlejahm un winu waijadsibahm (art. 12), to spreest ir atwehlehts, kà kur kriht, aprinka-wehletaju-sapulzehm un Rihgâ un Rehwelê pilssahtu padohmehm.

14. Luhgſchanas un ſchehlabas par leetahm, kas kriht apakſch meerateeſahm, peerahdiſchanas-rakſti par tahdahm leetahm, un tàpat leetas dalibneeku iſteikſchanas un iſſkaidroſchanas meerateeſneſchu un winu ſapultſchu preekſchâ, leezineeku un apkahrteju lauſchu leezibas un leetas-prateju atſinumi war tapt preekſchâ likti kà Kreewu, tàpat ari Wahzu walodâ un, kà tahs weetas laudis runa (на мѣстныхъ нарѣчіяхъ) (igauniſki un latwiſki). Kad meerateeſneſchi un winu ſapulzes protokoles, nolehmumus, ſpreedumus ziwil- un kriminal-leetâs ſarakſta, tàpat iſpildiſchanas-pawehlês ir atlauts, ka beſ Kreewu walodas ari Wahzu walodu leeta. Aizinaſchanas-ſihmes un tàpat norakſti no meerateeſneſcha woi meerateeſneſchu-ſapulzes protokolehm, nolehmumeem un ſpreedumeem ziwil- un kriminal-leetâs, kad tee leetas dalibneeki to praſa, iſſneedſami pehz winu wehleſchanas weenâ woi ohtrâ no tahm peeminetahm walodahm, woi tà, kà laudis runa. Reſoluzijas ſludinajamas tàpat weenâ no ſchihm walodahm woi runahm, ko parti, kam daliba pee tahs leetas, ſaproht. Tais leetâs, kas pee waldoſchas ſenates woi pee wirspalatas peeneſamas, ſchehlabas un luhgſchanas leetas iſnihzinaſchanas dehl woi par zitu ko un tàpat ari prokureeru atſaukſchanahs un proteſti Kreewu walodâ ſarakſtami, bet tahm meerateeſu protokolehm, nolehmumeem, ziwil- un kriminal-ſpreedumeem, kas uſ ſchahm leetahm ſihmejahs, kad ſchee Wahzu walodâ ſarakſtiti, japeeleek tulkojums Kreewu walodâ, pee kura weenadiba ar originalu apleezinata.

II. Par kriminalteeſaſchanu.

15. Kamehr tee teeſas-likumi no 20 Now. 1864 Baltijas gubernâs wiſi kohpâ wehl naw eeweſti, tamehr beſ tahm leetahm, kas likumôs par kriminalteeſaſchanu art. 34 peeminetas, no meerateeſneſchu un winu ſapultſchu ſpreeſchanas iſnemtas ari tahs kriminal-leetas, kas kriht apakſch Tehrpatas uniwerſitetes-teeſas.

16. Kamehr Baltijas gubernâs teeſigee iſmekletaji wehl naw eeweſti, meerateeſneſchi tai atgadijumâ, kas likumôs par kriminalteeſaſchanu art. 117 (lik. ſwod. ſehj. XV, gr. (часть) II, dak. (книга) I, iſdew. no 1876) peeminehts, leetu nodohd tai teeſai, kurai kriht tahs leetas mekleht, kas eet pahri par meerateeſneſchu waras-rohbeſchahm.

17. Pee apſwehrejamas leezibas ne tik ween tee, kas kriminal-likumôs art. 95 peemineti, bet ari tee wehl ne-eeſwehtitee ewangelijuma-tizigee naw peelaiſchami.

18. Pee waldoſchas ſenates ſchehlabas leetas iſnihzinaſchanas dehl un proteſtus peneſt meerateeſneſchu-ſapulzehm ſeptinu deenu laiks nolikts.

III. Par ziwilteeſaſchanu.

19. Ziwil-leetas apſpreeſchoht meerateeſneſchi turahs pee Baltijas gubernu ikumeem par priwat-teeſibahm (Baltijas gubernu weetigu likum. ſwod. gr.

(часть) III, ifdew. no 1864) un ari pee weetigeem ſemneeku-likumeem, no kureem mineteem likumeem tee iſnemti, kas ir prozeſes-preekſchrakſtu wehrtibâ, un kuru weetâ nahk tee likumi par ziwilteeſaſchanu no 20 Now. 1864 un ſchee peelikumi pee teem likumeem par ziwilteeſaſchanu.

20. Likumu par ziwilteeſaſchanu art. 17, 19 un 20 leetajoht jaeewehro Baltijas gubernu likumi par priwat-teeſibahm art. 8, 9, 11, 12, 29 — 31, 41, 42, 207, 215, 216 un 509 (Balt. gub. weet. lik. ſw. gr. (часть) III, iſdew. no 1864).

21. Beſ tahm ſuhdſibahm, kas likumôs par ziwilteeſaſchanu, art. 29, pkt. 1 un 2, peeminetas, apakſch meerateeſneſchu ſpreeſchanas kriht:

1) ſuhdſibas par to, lai atdohd tranzetu mantas-tureſchanu (Balt. gub. weet. lik. ſw. gr. (часть) III, art. 682—699);

2) ſuhdſibas par to, ka kahds ſerwitutes pee nekuſtamas mantas leetajoht kawehts, ja no kaweſchanas brihſcha ne wairak ka gads pagahjis;

3) ſuhdſibas kuſtamas mantas uſrahdiſchanas-dehl (Balt. gub. weet. lik. ſw. gr. (часть) III, art. 4593—4600;

4) luhgſchanas, lai apzeetina peerahdijumus, lai peepraſiſchanahm buhtu kahds leelums buhdams;

5) luhgſchanas, lai eepreekſchu apdrohſchina praſiſchanas, lai buhtu zik leelas buhdamas, kad ſchihs wehl naw eeſuhdſetas.

22. Beſ tahm likumôs par ziwilteeſaſchanu, art. 31, peeminetahm leetahm apakſch meerateeſneſchu ſpreeſchanas nekriht:

1) ſuhdſibas ſtarp Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes pagaſtu lohzekleem, kas pagaſta-teeſahm peeder un no ſchihm ar galaſpreedumu iſſpreeſchamas, prohti ja ſuhdſetajs ar apſuhdſeto warbuht nefalihgſt tahdu ſuhdſibu likt iſſpreeſt no meerateeſneſcha, un

2) — lihdſ kamehr tee teeſas-likumi no 20 Now. 1864 peeminetâs gubernâs wiſi kohpâ wehl naw eeweſti, — tahs ziwil-leetas, kas Tehrpatas uniwerſitetes-teeſai peeder.

23. Pee ſuhdſibahm par to, lai atdohd trauzetu mantas-tureſchanu woi ſerwitutu leetaſchanu, meerateeſneſis neuſnemahs pahrſpreeſt dokumentes, kas peerahdoht ihpaſchuma-teeſibu woi ſerwitutes-teeſibu pee nekuſtamas mantas, bet tikai atdohd trauzetu mantas-tureſchanu woi ſerwitutes leetaſchanu.

24. Kamehr pee gaidamas wiſu teeſas-likumu no 20 Now. 1864 eeweſchanas tee tagad Baltijas gubernâs ſpehkâ ſtahwoſchi preekſchrakſti par peerahdiſchanahm prahwâs zaur zaurenehm wehl naw rewideereti, tamehr tais gadijumôs un to kahrtibu eewehrojoht, kas noteikta Baltijas gubernu weetigôs likumôs par priwat-teeſibahm (Balt. gub. weet. lik. ſw. gr. (часть) III, iſdew. no 1864) un ſemneeku-likumôs, kas preekſch ſchihm gubernahm dohti, ir atlauts, ka ſtrihdus-

leetâs ſpreedumus ſpreeſch pehz teem ſwehreem, ko weens iſ prahwneekeem uſnehmees ſwehreht tahdâs ſuhdſibâs, kas meerateeſahm peeder.

25. Behrnus no ſeptini lihdſ tſchetrpadſmit gadeem, tàpat tohs ewangeliumatizigohs, kas wehl naw eeſwehtiti, kà leezineekus gan war iſklauſchinaht, bet beſ ſwehrinaſchanas.

26. Tee, kam eemeſls baiditees, ka leezineeku iſklauſchinaſchana, apſkatiſchana apſkatamâ weetâ woi leetas-prateju atſinuma iſpraſiſchana wehlaki nemaſ wairs neiſdohſees woi gauſcham gruhta buhs, tee war luhgt, lai ſchohs peerahdijumus apzeetina.

27. Luhgſchanas par peerahdijumu apzeetinaſchanu ir atlautas kà prahwaſchanas laikâ, tà ari, pirms leeta eeſuhdſeta.

28. Luhgſchanas par peerahdijumu apzeetinaſchanu, kas peeneſtas, pirms leeta eeſuhdſeta, iſſpreeſchamas no ta meerateeſneſcha, kura apgabalâ ir ta apſkatama leeta, jeb dſihwo tee leezineeki woi leetas-prateji, bet ja teek peeneſtas tad, kad leeta jau eeſuhdſeta, tad iſſpreeſchamas no ta meerateeſneſcha, pee kura ta leeta wedama. Schinî reiſâ tahdas luhgſchanas tik tad peeneſamas pee ta meerateeſneſcha, kura apgabalâ tee peerahdijumi atrohnahs, jebſchu leeta ari jau eeſuhdſeta pee zita meerateeſneſcha woi pee wiſpahrigahm teeſahm, — kad peerahdijumu apzeetinaſchana it nebuht naw kawejama.

29. Luhgſchanâ par peerahdijumu apzeetinaſchanu, woi nu ſchi ar wahrdeem woi ar rakſtu peeneſta, waijaga peemineht 1) pretineeka wahrdu un familiju, 2) tahs punktes, kurahm par apſtiprinaſchanu peerahdijumi teek uſrahditi, un 3) eemeſlu, kura dehl ſuhdſetajs peerahdijumu apzeetinaſchanu luhdſahs.

30. Par to luhgſchanu, lai peerahdijumus apzeetina, meerateeſneſis tad, kad ta leeta naw kawejama, war ſpreeſt ari beſ pretineeka preekſchâ aizinaſchanas. Pret nolehmumu par peerahdijumu apzeetinaſchanu newar ſchehlotees.

31. Kad peerahdijumu apzeetinaſchana atlauta, tad jaturahs pee ziwilteeſaſchanas-likumu wiſpahrigeem preekſchrakſteem par apſkatiſchanu tai apſkatamâ weetâ, par leezineeku leezibahm un leetas-prateju atſinumeem. Ir ſuhdſetajs, ir wina pretineeks aizinajami, lai ir klaht, kad to leetu wed.

32. Kad ſuhdſetajs pretineeku neuſrahda, tad peerahdijumu apzeetinaſchana tik tad atlaujama, kad ſuhdſetajs ta ſawa pretineeka perſonu ar wahrdu neſin uſdoht.

33. Zaur to, ka luhgſchana par peerahdijumu apzeetinaſchanu paklauſita, wehl naw aiſſpreeſts, woi ta peerahdiſchana peenemama, un woi wina ſpehziga ir tai leetâ, kuras dehl ſuhdſetajs luhdſis, lai gahda peerahdijumu apzeetinaſchanu. Tam prahwneekam, kas nebija preekſchâ aizinahts, kur par peerahdijumu

apzeetinaſchanu ſpreeda, jeb kas aizinaſchanas-ſihmi nebija dabujis, tam ir brihw, kad pate leeta teek ſpreeſta, uſrahdiht, kur no likumigas kahrtibas noklihduſchi peerahdijumus apzeetinajoht.

34. Suhdſibas teek apdrohſchinatas a) zaur eerakſtiſchanu grunts-grahmatâ (ипотечнымъ порядкомъ) b) zaur kuſtamas mantas apkihlaſchanu un c) zaur apgalwoſchanu.

35. Lai ſuhdſibu apdrohſchinatu zaur eerakſtiſchanu grunts-grahmatâ, iſpildiſchanas-pawehle par to tai teeſai eeſneedſama, kas to grunts-grahmatu par to nekuſtamu mantu wed. Kas tahlak darams pee ſuhdſibas apdrohſchinaſchanas zaur eerakſtiſchanu grunts-grahmatâ, un kahds ſpehks tahdai apdrohſchinaſchanai, to rahda tee Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs ſpehkâ ſtahwoſchee weetigi likumi.

36. Parahda rehdiſchanu war apdrohſchinaht, pirms leeta ir eeſuhdſeta, un ari pirms rehdiſchanas terminſch atnahzis, kad parahdneeks no jau makſajama woi ihſâ laikâ makſajama parahda rehdiſchanas azihm redſoht gribedams atrautees ſawu dſihwoſchanas-weetu ſlepeni atſtahj, woi ſawu mantu iſdohd, woi ari iſ ihretas weetas ſawu kuſtamo mantu iſwed.

37. Luhgſchana, lai ſuhdſamas peepraſiſchanas eepreekſchu taptu apdrohſchinatas, pirms eeſuhdſetas, peeneſama pee ta meerateeſneſcha, kura apgabalâ ta manta rohnahs, kas apzeetinajama. Kas darams pee tahdahm luhgſchanahm, to rahda ziwilteeſaſchanas-likumu preekſchrakſti par ſuhdſibu apdrohſchinaſchanu un tee peelikumi, kas ſchinîs nolikumôs art. 38—42 rohnahs.

38. Luhgſchanu par eepreekſcheju apdrohſchinaſchanu peeneſoht ſuhdſetajam peenahkahs preekſchâ likt tizamus peerahdijumus, ka winam ſkaidra teeſiba to parahdu praſiht un tàpat ari, ka ta apdrohſchinaſchana itin waijadſiga.

39. Kad leeta naw kawejama, meerateeſneſis par to eepreekſchejas apdrohſchinaſchanas luhgumu ſpreedumu ſpreeſch, pretineeku ari neaizinajis preekſchâ. Kad meerateeſneſis ſuhdſetaja luhgumam peekritis, tad winſch tahda nolehmuma norakſtu apſuhdſetam dohd ſinamu, un ſchim tad brihw luhgtees, lai teeſneſis par jaunu to leetu pahrluhko. Kad apſuhdſehts tahdu luhgſchanu eeſneedſ, zaur tam nolehmuma par eepreekſcheju apdrohſchinaſchanu iſpildiſchana neteek aptureta.

40. Luhgumam par eepreekſcheju apdrohſchinaſchanu peekrihtoht meerateeſneſim ir brihw:

1) no ſuhdſetaja drohſchibu praſiht par to ſkahdi, kas apſuhdſetam zaur to tahdu apdrohſchinaſchanu waretu zeltees (lik. par ziwilteeſaſch., iſdew. no 1876). Kahdâ mehrâ drohſchibas waijaga, to meerateeſneſis ſpreeſch, kà redſedams.

2) ſuhdſetajam terminu nolikt, lihdſ kuram leeta jaeeſneedſ. Schis terminſch, kad parahda rehdiſchanas laiks wehl naw notezejis tai brihdî, kur meerateeſneſis

nolehmumu par eepreekſcheju apdrohſchinaſchanu iſlaiſch, ſchis terminſch aprehkinajams no parahda rehdiſchanas laika notezeſchanas. Kad nokawe to terminu, lihdſ kuram teeſneſis lizis ſuhdſibu peeneſt, tad nolikta apdrohſchinaſchana, ja pretineeks to praſa, teek atzelta.

41. Nolehmums par eepreekſcheju ſuhdſibas apdrohſchinaſchanu paleek beſ ſpehka, kad diwju nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur tas nolemts, praſiſchana naw peeneſta, lai to iſpilda.

42. Kad wairs naw ta eemeſla, kapehz to eepreekſcheju apdrohſchinaſchanu atwehleja, tad apſuhdſetam ir brihw luhgtees, lai apdrohſchinaſchanu atzel. Pirms wiſu leetu eeſuhdſ, luhgſchana par apdrohſchinaſchanas atzelſchanu peeneſama pee ta meerateeſneſcha, kas nolehmis, ka ta apdrohſchinaſchana atlaujama, bet pehz eeſuhdſeſchanas, — pee tahs teeſas, kur ta leeta teek weſta.

43. Kad ſuhdſetajs peepraſa peedſihſchanu no apſuhdſeta nekuſtamas mantas kas weenâ iſ Baltijas gubernahm rohnahs, tad iſpildiſchanas-pawehle eeſneedſama pee tahs teeſas, kas to grunts-grahmatu par ſcho nekuſtamu mantu wed. Kas tad wehl darams pee tahdas nekuſtamas mantas pahrdohſchanas, tas jadara pehz teem preekſchrakſteem, kas par tahdu leetu peeminetâs gubernâs ſpehkâ.

Parakſtijees: Walſts-padohmes preekſchſehdetajs **Konſtantins.**

Uſ originala Keiſara Majeſtete ar Sawu Paſchu rohku rakſtijuſchi:
Zarſkoje Selo,
28 Maij. 1880.

„Tà lai ir."

Laizigi preekſchraksti,

kà meerateeſneſchi Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs iſwehlejami.

1. Katrâ meera-aprinkî (округъ) preekſch meerateeſneſchu iſwehleſchanas ihpaſcha wehletaju-ſapulze eezelama.

2. Aprinka-wehletaju-ſapulzehm kahds aprinka- (уѣздъ) deputats (Widſemê un Igaunuſemê) woi aprinka-muiſchneezibas-preekſchneeks (Kurſemê) woi konwentes-deputats (Sahmu ſalâ) par preekſchſehdetaju; ſapulzes lohzekli ir deputati, kas iſ wiſeem meera-aprinka (округъ) meera-apgabaleem iſwehleti. Beſ teem meera-apgabalu deputateem tais aprinkôs (округъ), kur krohna-muiſchas, kas teeſcham ſem walſts-domenu waldiſchanas ſtahw, pee aprinka-wehletaju-ſapulzes ari wehl peeder ſchi reſora pilnwari, ko weetiga domenu-waldiba iſwehle iſ katra pee meera-aprinka peederiga gubernas-aprinka tai ſkaitâ, kas wiſpahrigôs gubernas-likumôs, art. 1857, noteikts (lik. ſw. ſehj. II, gr. (часть) I, iſdew. no 1876).

Peeſihm. Par domenu-waldiſchanas reſora pilnwareem pee aprinka-wehletaju-ſapulzehm zelami woi iſ ſchi reſora eerehdneem, woi ari iſ krohna-muiſchu rentneekeem, kam rentes-kontraktes maſakajs diwi gadi preekſch wehleſchanas termina un maſakajs uſ ſeſchi gadi noſlehgtas, un kad beſ tam maſakajs trihs gadi wehl ir lihdſ kontraktes beigahm.

3. Meera-apgabalu deputati iſwehlejami uſ trihs gadeem zaur grunts-ihpaſchneeku un pagaſta-wezaku ſapulzehm; bet ja pee meera-aprinka ari pilſſahti peeder, ta tahdi deputati ari zaur pilſſahtu padohmehm iſwehlejami.

4. Aprinka-muiſchneezibas-preekſchneeks (aprinka-deputats, konwentes-deputats) meera-apgabala grunts-ihpaſchneeku ſapulzi ſaſauz un ſchai ſapulzei ir ari par preekſchſehdetaju.

5. Balſoſchanas teeſiba grunts-ihpaſchneeku ſapulzê iraid:

a) dſimtsmuiſchu ihpaſchneekeem (Baltij. gub. weetig. lik. ſw., gr. (часть) III, art. 599 un 615);

b) teem, kam ſemes-gabali par ihpaſchumu, kas naw maſaki par to likumigo wismaſako muiſchneeku-dſimtsmuiſchas leelumu (to paſch. lik. ſw., art. 601—603 un 616), no kureem naudas nowehlejumus (складки) lihdſ makſa, un kas ſemes-

rullî eerakſtiti, bet Igaunuſemê wehl beſ tam teem tahdu ſemes-gabalu ihpaſchneekeem, kas, lai buhtu zik maſi buhdami, ir ihpaſchi rewiſijas-pagaſti (особыя ревизскія общества);

c) teem, kam pilſoniſkas muiſchas (мѣщанскими ленами) par ihpaſchumu Kurſemê.

Grunts-ihpaſchneeki pee ſapulzes dalibu nem woi paſchi, woi zaur pilnwari, bet weenam ſapulzê newar buht wairak ne kà diwi balſis: weena pehz ſawas paſcha teeſibas, un ohtra — pehz pilnwaras, lai winſch ari wairak ne kà weenu muiſchu meera-apgabalâ turetu.

6. Pagaſtu deputati zaur meera-apgabala pagaſta-wezaku ſapulzi iſwehlejami. Schi ſapulze ſanahk pehz aprinka-muiſchneezibas-preekſchneeka (aprinka-deputa, konwentes-deputata) noteikſchanas un ſem wina wadiſchanas.

7. Katra, ir to meera-apgabala grunts-ihpaſchneeku, ir to pagaſta-wezaku ſapulze iſwehl peezi deputatus preekſch aprinka-wehletaju-ſapulzes. Peeminetas ſapulzes iſ ſaweem lohzekleem tohs deputatus war zelt, weenalga, pee kuras iſ tahm ſapulzehm tee peeder.

8. Tais pee meera-aprinka peederigôs pilſſahtôs pilſſahtu padohmes iſ ſaweem lohzekleem deputatus preekſch aprinku-wehletaju-ſapulzes (art. 3) iſwehle. Zik deputati no katra pilſſahta iſwehlejami, tas ir nolikts tai ſche peeliktâ tabelê.

9. Pee tahm pehz ſcheem preekſchrakſteem art. 4—6 ſaſtahditahm wehletaju-ſapulzehm newar dalibu nemt: 1) tee, kas jaunaki ne kà diwideſmit peezi gadi; 2) tee, kas grehkadarbu un noſeegumu dehl, kur kahrtas-teeſibu atnemſchana woi maſinaſchana woi iſſlehgſchana no deeneſta ſpreeſchama, un tàpat, kas to tahdu noſeegumu dehl, kas meerateeſneſchu ſtrahpju-likumôs, art. 169—177, ſihmeti, apakſch teeſas ſtahwejuſchi un zaur teeſas ſpreedumu naw attaiſnoti; 3) tee, kas no amata atraiditi, tais trihs gadôs pehz atraidiſchanas no amata; 4) tee, kas tahdu noſeedſibas-darbu dehl, kà pkt. 2 peemineti, un kur ta pkt. 3 peemineta ſtrahpe ſpreeſchama, iſmekleſchanâ woi apakſch teeſas ſtahw; 5) tee, kas palikuſchi par makſaht neſpehjejeem, kamehr naw apſpreeſts, kà tas notizis, bet iſ to perſonu ſkaita, par kureem ſchahdas prozeſes galâ weſtas, wiſi tee, kur naw atraſts, ka zaur nelaimi par makſaht neſpehjejeem palikuſchi; 6) tee, kas iſſlehgti netiklibas dehl iſ gariga reſora woi iſ pilſſahtu-draudſehm woi pagaſteem un iſ muiſchneeku beedribahm pehz to kahrtu ſpreedumeem, kur wini peedereja; 7) ahrſemneeki, kas zaur ſwehreſchanu naw palikuſchi par Kreewijas pawalſtneekeem.

10. Tais reiſâs, kas wiſpahrigôs gubernas-likumôs, art. 1667—1671, 1673, 1674, 1676, 1677 un 1679, peeminetas (lik. ſw., ſehj. II, gr. (часть) I, iſdew. no 1876) aprinka- (уѣздъ) ſemſtwas-ſapultſchu peenahkumus iſpilda aprinka- (округъ) wehletaju-ſapulzes.

11. Kad pee pirma wehleſchanas lohma waijadſigajs meerateeſneſchu ſkaits naw iſwehlehts, tad ta aprinka-wehletaju-ſapulze tik daudſ, zik iſtruhkuſchi, wehl iſwehle iſ teem kandidateem, kas jo daudſ balſu dabujuſchi.

12. Kad peetruhktu tahdu, ko pehz teem preekſchrakſteem, kà likumi par meerateeſahm eegrohſami Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs, art. 7 nn 8, par apgabala-meerateeſneſcheem waretu wehleht, un tàpat, kad ſchee wehlejamee nedabu to waijadſigo balſu wairakumu, tad to iſtruhkſtoſcho teeſneſchu ſkaitu, lihdſ kamehr atkal jauna wehleſchana notiks, eezelt tà, kà wiſpahrigi gubernas-likumi to noleek art. 1675 (lik. ſw., ſehj. II, gr. (часть) I, iſdew. no 1876).

Parakſtijees: Walſts-padohmes preekſchſehdetajs **Konſtantins.**

Peelikums pee art. 8.

Tabele par deputatu ſkaitu, kas no pilſſahteem ſuhtami aprinku-wehletaju-ſapulzès.

Pilſſahtu wahrdi.	Deputatu ſkaits.	Pilſſahtu wahrdi.	Deputatu ſkaits.
Slohka	1	Narwa	4
Walmeere	2	Hapſale	1
Limbaſchi	1	Jelgawa	12
Zehſis	2	Baufka	1
Walka	2	Tukums	1
Tehrpata	10	Piltene	1
Werawa	1	Wentspile	2
Pehrnawa	5	Kuldiga	2
Wilande	2	Aiſpute	2
Arensburga	2	Grohbine	1
Baltiſchporte	1	Leepaja	6
Weiſenſteine	1	Jaun-Jelgawa	1
Weſenberge	1	Jehkabameeſts	2

Parakſtijees: Walſts-padohmes preekſchſehdetajs **Konſtantins.**

Uſ originala Keiſara Majeſtete ar Sawu Paſchu rohku parakſtijuſchi:
Zarſkoje Selo,
28 Maij. 1880.

„Tà lai ir."

Noſikumi

par meerateeſu eeweſchanu Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs, kà tahs lai nahk ſpehkâ.

1. Meerateeſas-aprinki pehz tagadejeem ſemes-teeſas, mann-teeſas un wirspilsteeſas-aprinkeem (ландгерихтовъ, мангерихтовъ и оберъ-гауптманскихъ судовъ) aprohbeſchojami (Balt. gub. weet. lik. ſw., gr. (часть) I, art. 356, 368, 917, 1319 un 1320). Kad ar laiku nopraſts, ka wairak deretu aprinkus, kas lihdſ ſchim bijuſchi ſaweenoti weenâ teeſas-aprinkî, pahrdaliht ihpaſchôs meera-aprinkôs, woi atkal kaiminu aprinkus, kas bijuſchi ihpaſchi teeſas-aprinki, weenâ meera-aprinkî ſaweenoht, tad luhgſchanas par to peeneſamas un iſſpreeſchamas pehz ſchinîs noſikumôs, art. 2, noteiktas kahrtibas.

2. Pirma tabele par meera-apgabalu ſkaitu un rohbeſchahm katrâ meera-aprinkî preekſch Widſemes gubernas un Sahmu ſalas aprinkeem faſtahdama no muiſchneeku konwentehm un Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs no muiſchneezibas komitejahm, wiſâs trijâs peeminetâs gubernâs un Sahnu ſalâ to pilsfahtu galwahm, kas pee aprinkeem peeder, un weenam no weetigas aprinka-teeſas iſwehlejamam aprinkateeſas peeſehdetajam peedalotees; preekſch Rihgas un Rehweles pilsfahteem no weetigahm pilsfahtu padohmehm polizmeiſteram un gubernas prokureeram peedalotees. Scho tabeli faſtahdoht jaleek wehrâ teeſas-aprinka plaſchums, eedſihwotaju ſkaits, zik weegla ſaſneegſchanahs, un zik tahlu tur iſplaukuſi induſtrija un tirgoſchana. Tahdâ wihſê pagatawota tabele par katra aprinka apgabaleem jaeſneedſ gubernatoram, kas to lihdſ ar ſawu atſinumu juſtizministerim leek preekſchâ. Pehz tam ſchahdas leetas to zelu eet, kà tee 19 Okt. 1865 no Paſcha Keiſara apſtiprinatee noſikumi par teeſas-likumu no 20 Now. 1864 eeweſchanu, art. 27—29, rahda. Luhgſchanas, lai jau ſpehkâ nahkuſcho meera-aprinku un apgabalu tabeli pahrgrohſa, eeſneedſamas: aprinkôs no aprinka-wehletaju-ſapulzehm, bet Rihgas un Rehweles pilsfahtôs — no pilsfahtu padohmehm, un pahrſpreeſchamas tai paſchâ kahrtibâ, kà ta pirma tabele.

3. Pirmahs liſtes par teem, kam teeſiba, ka tohs war par meerateeſneſcheem iſwehleht, katrâ aprinkî faſtahdamas no ihpaſchas ſaſehdes, kur peeder aprinka-muiſchneezibas-preekſchneeki woi deputati, meera-aprinka polizejas wirſneeki (на-

чальники уѣздной полиціи мироваго округа), meera-aprinka pilsfahtu galwas un weens no aprinkateesas iſwehlehts aprinka-teesas peesehdetajs. Rihgas un Rehweles pilsfahtôs minetas liſtes faſtahdamas no pilsfahtu waldibahm, poliz-meiſterim un gubernas-prokureeram peedalotees.

4. Tee pee pirmahs wehleſchanas par meerateeſneſcheem iſwehletee ſawu amatu uſnem tai deenâ, kas nolikta, lai tanî meerateeſas ſpehkâ nahk Baltijas gubernâs.

5. Reiſâ lihdſ ar meerateeſu atwehrſchanu Widſemes, Igaunuſemes un Kur-ſemes gubernâs tee Paſcha Keiſara 11 Okt. 1865 apſtiprinatee preekſchraſti, kà tee likumi par teeſaſchanu un dariſchanahm pahrtaiſami un jo pilni darami, nahk ſpehkâ tais teeſâs, kas Baltijas gubernâs jau ir, un tàpat tee pahrgrohſi-jumi pee prokureerneezibas ſtateem (штатахъ) un dariſchanahm pehz teem ihpa-ſcheem par to dohteem preekſchraſteem.

6. No ta paſcha laika (art. 5) ari tas no Paſcha Keiſara 20 Now. 1864 apſtiprinahts walſts-padohmes atſinums par teeſas-ſpreedumu nodrukaſchanu nahk ſpehkâ pee wiſahm leetahm, ko meerateeſas wed.

7. No ta laika, kur ſchee preekſchraſti iſſludinati, juſtiz-miniſterim atlauts tagadejas pirmas inſtanzes teeſas woi ſaweenoht woi flehgt pehz tahs kahrtibas, kas nolikta tais no Paſcha Keiſara 19 Okt. 1865 apſtiprinatôs likumôs par teeſas-likumu eeweſchanu, art. 51—53.

8. Slehdſamu teeſu lohzekli un tee, kam pee prokureerneezibas amata-weetas bijuſchas, kas atzeltas, tee, ja nedabu zitu amatu, paleek ahrâ no ſtata (штатъ).

9. No ta meerateeſu atwehrſchanas laika tahs pee ſchihm wedamahs leetas, kas pee wezas kahrtas teeſahm un pee ſemneeku teeſahm naw nobeigtas, woi ap-turamas woi ari pehz nahkoſcheem preekſchraſteem (art. 10—29) wehl tahlak wedamas.

a) Par kriminal-leetahm.

10. Wiſas prozeſes par maſeem grehkadarbeem un noſeegumeem, kas no meerateeſneſcheem iſſpreeſchamas, bet teek weſtas pee wezas kahrtas teeſahm, kuru ſtarpâ ari ſemneeku teeſas, un tàpat tahs tahdas leetas, kas teek weſtas pee poli-zejahm un pee gubernas-waldibahm, ja pee ſchahm un pee winahm par ſuhdſibas ferdi wehl naw ſpreeſts, nodohdamas peederigahm meerateeſneſchu-ſapulzehm, kas ſchahs leetas ſtarp teem meerateeſneſcheem iſdala, lai ſchee tahlak wed un iſ-ſpreeſch pehz teem preekſch meerateeſahm dohteem preekſchraſteem.

11. Kad preekſchejâ (10) artikelî minetas leetas meerateeſahm nodohtas, tad

jau ſwehrinati leezineeki un leetas-prateji no jauna naw jaſwehrina, bet tikai teem jaatgahdina, ka jau ſwehrejuſchi.

12. Prozeſes pee augſtakahm teeſahm un waldehm par tahdahm dalas-ſchehlabahm (частныя жалобы), kas ſakarâ ſtahw ar tahm leetahm, kas pehz ſcheem likumeem, art. 10, meerateeſneſcheem nodohtas, tahs ir apturamas.

13. Tahs no wezas kahrtas teeſahm kà pirmâ inſtanzê neiſſpreeſtas prozeſes par to nolikumu pahrkahpſchanu, kas dohti krohna-mantas-waldehm un par wispahrigu kahrtibu un labklahſchanohs, tahs tahdas prozeſes, kas pehz peelikuma pee likumeem par kriminalteeſaſchanu, art. 1149 (iſdew. no 1876), no paſchahm krohna-mantas woi zitahm kahdahm krohna-waldehm iſſpreeſchamas, tahs pee ſchahm noſuhtamas, kà kur katra peeder, lai teek iſſpreeſtas. Zitu tahdu leetu dehl, ja winas peeder pee meerateeſahm, jaturahs pee teem wispahrigeem preekſchrakſteem, kas atrohnahs art. 10—12.

14. Kamehr tee teeſas-likumi no 20. Now. 1864 Baltijas gubernâs pawiſam wehl naw eeweſti, ſtrihdi par peederibu ſtarp meerateeſneſcheem un meerateeſneſchu-ſapulzehm no weenas puſes un ohtras inſtanzes ir wispahrigahm ir ſemneeku teeſahm no ohtras puſes teek iſſpreeſti no ihpaſchahm ſaſehdehm, kur ſanahk: Widſemes gubernâ: wirsteeſas (гофгерихтъ) preſidente woi wizepreſidente par preekſchſehdetaju, weens wirsteeſas lohzeklis, Rihgas rahtes pirmajs runuwedejs burmeiſteris un Rihgas aprinka un pilsſahta meerateeſneſchu-ſapultſchu preekſchſehdetaji; Igaunuſemes gubernâ: wezakajs landrahts, kam wirs-ſemesteeſas (оберъ ландгерихтъ) wadiſchana uſwehleta, par preekſchſehdetaju, weens landrahts, Rehweles rahtes pirmajs runuwedejs burmeiſteris un Rehweles aprinka un pilsſahta meerateeſneſchu-ſapultſchu preekſchſehdetaji; Kurſemes gubernâ: wirsteeſas (оберъ-гофгерихтъ) preſidente par preekſchſehdetaju, diwi wirsteeſas lohzekli, Jelgawas meerateeſchneſchu-ſapulzes preekſchſehdetajs un weens no Jelgawas meerateeſneſcheem. Schahdus ſtrihdus par peederibu iſſpreeſch tahs gubernas ſaſehde, kuras rohbeſchâs ta leeta wiſupirms ir eeſuhdſeta.

b) Par ziwil-leetahm.

15. No tahs deenas, kur meerateeſas gubernâ eeweſtas, neweena ziwil-leeta, kas pee tahm iſſpreeſchama, naw wairs uſnemama ne pee polizejas ne pee zitahm waldehm un tàpat ne pee wezas kahrtas wispahrigahm woi ſemneeku teeſahm, jebſchu ta buhtu iſzehluſees iſ zitas leetas, kas pehz agrakas kahrtibas tapa weſta, woi ar to tahdu ſtahwetu ſakarâ.

16. No tahs deenas, kur gubernâ ukaſs par meerateeſu eeweſchanas terminu ſludinahts, prahwneekeem pehz norunas ſawâ ſtarpâ ir atlauts wiſas tahs tahdas ziwil-leetas, kas no meerateeſneſcheem iſſpreeſchamas, bet kas pee wezas kahrtas

waldehm un teesahm eesuhdsetas, aptureht un atkal no jauna peeneest pee meerateesahm.

17. Leetu pehz preekschejа (16) artikela aptureht ir atlauts, weenalga zik tahlu jau wina westa, ja tikai par winu spreests spreedums naw jau nahzis likumigâ spehkâ. (Balt. gub. weetig. lik. sw. gr. (ч.) III, art. 3597).

18. Salihgums par leetas aptureschanu pehz scheem preekschrakstеem, art. 16 un 17, jasalihgst tai kahrtibâ, kahda nolikta weetigôs likumôs par priwat-teesibahm, art. 3598. Pee tam prahwneekeem atlauts noteikt, kahdâ sakarâ wini stahw ar to strihdus-leetu, kà buhtu jagahda, lai ta suhdsiba taptu apdrohschinata, lihds kamehr no jauna tohp usnemta, un wehl zitus tahdus sihkumus.

19. Kad prozese aptureta, tad teesa pehz partu prasischanas atdohd tahs no wineem eesneegtas dokumentes, issneeds wineem apleezinatus norakstus no winu eesneegteem rakstеem, no sadabuhtahm sinahm un sinas-rakstеem, no aktehm par apskatischanu, no protokolehm par leezineeku isklauschinaschanu un no ziteem papireem un dokumentehm, kas aktês atrohnahs. Wisas tahdas aktes prahwneeki, kad leetu no jauna usnem, pee meerateesahm war eesneegt.

20. Wiss tas laiks, kas no pirmahs eesuhdseschanas lihds tam nolehmumam, ka ta prozese apturama, pagahjis, naw skaitams pee aprehkinaschanas, woi ta suhdsiba naw nowezejusees.

21. Kad pehz teem preekschejeem preekschrakstеem (art. 16—19) leeta aptureta, tad prahwneekeem atlaischamas wisas poschlinas un strahpes-naudas, kas krohnim par labu par agraku leetas weschanu maksajamas, bet wehl naw maksatas, kur bija jamaksa; tàpat tee schinîs preekschrakstôs, art. 19, peeminetee norakšti no papireem un no dokumentehm prahwneekeem jaissneeds, bes kà stempelmaksa par teem tiktu peedsihta.

22. No ta laika, kur meerateesas gubernâ eeweestas, wisas no winahm isspreeschamas siwil-leetas, kas bija eesuhdsetas pee wezas kahrtas teesahm, to starpâ ari pee semneeku teesahm, ja par schihm leetahm pirmajâ instanzê wehl nekahds spreedums naw nospreests, prohti par leetas ferdi, — tàpat wisas no meerateesahm isspreeschamas leetas, kas bija eesuhdsetas pee polizejahm un pee gubernas-waldibas, par kurahm spreedums wehl naw spreests, prohti par winu ferdi, — tahs leetas wisas meerateesneescheem nodohdamas tai schinîs likumôs, art. 10, noliktâ kahrtibâ, lai wed tahlaki pehz teem preekschrakstеem, kas preekšch meerateesneschu darischanahm dohti.

23. Prozeses pee wirsejahm instanzehm, kas zehluschahs no dalas-schehlabahm tahdâs leetâs, kas apturamas woi meerateesneescheem nodohdamas, — tahs jaaptur.

24. Tahs leetas, kas eesahktas zaur krohna-mantas-, woi zitu kahdu krohna-

waldju ſuhdſibahm woi peeprafiſchanahm, un kas no meerateeſneſcheem iſſpreeſchamas, ja par tahm, prohti par winu ſerdi, ſpreedums wehl naw noſpreeſts, nodohdamas tahm peederigahm waldehm, kurahm, ja wehletohs to leetu tahlaki weſt, atlauts, ka to peneſ pee peederiga meerateeſneſcha ſmalki iſſkaidrodamas ſawus praſijumus un peerahdijumus.

25. Wiſas no meerateeſneſcheem iſſpreeſchamas leetas, kuru teeſaſchana ſahkuſees, pirms ne kà meerateeſas eeweſtas, un kas ſchahm naw nodohtas un ari naw apturetas pehz preekſchejeem nolikumeem, tahs pehz lihdſſchinigeem likumeem tahlaki un lihdſ galam wedamas, bet tà, ka pee tam leek wehrâ tohs preekſchrakſtus, zaur kureem tee likumi par teeſaſchanu un dariſchanahm wezas kahrtas teeſâs un par prokureerneezibas teeſibahm un peenahkumem pahrtaiſiti un jo pilni dariti.

26. Neweenai no tagadejahm teeſahm naw brihw leetu nemt ſawâ ſpreeſchanâ, kas meerateeſâs teek weſta, un atkal ohtradi meerateeſahm naw brihw leetu nemt ſawâ ſpreeſchanâ, kas kahdâ no tagadejahm teeſahm teek weſta, lihdſ kamehr ta prozeſe no augſtakas inſtanzes, kas pahri par to teeſu, kas to leetu wed, naw iſnihzinata. Iſnemtas ir tahs leetas, kas ſchinîs nolikumôs, art. 16 un 22, peeminetas.

27. Lai to art. 26 dohtu preekſchrakſtu waretu iſpildiht, ſuhdſetajam ſawâ ſuhdſibas-rakſtâ waijaga iſſaziht, ka prozeſe par wina ſuhdſibu pee neweenas zitas teeſas neteek weſta.

28. Kad teeſas pretim pret to art. 26 dohtu nolikumu kahdu leetu ſawâ ſpreeſchanâ woi nehmuſchas woi nenehmuſchas, tad ir atlauts dalas-ſchehlabas eeſneegt pee tahm wirſejahm inſtanzehm, kà kur kriht, un pee tam jaeewehro ta kahrtiba un tee laiki, kas nolikti preekſch ſchehloſchanahs par to teeſu dalas-ſpreednmeem, par kurahm ſchehlojahs.

29. Kad peederigas wirſejas inſtanzes tahs pehz preekſcheja (28) artikela peneſtas dalas-ſchehlabas pahrluhkojuſchas un tahs weenas leetas weſchanu pee diwjahm teeſahm, pee tahs wezahs un pee meerateeſahm naw apturejuſchas, woi kad naw atzehluſchas tahs leetas atraidiſchanu no weenahm woi ohtrahm teeſahm, tad ir atlauts waldoſchai ſenatei —, pirmajas un iſnihzinaſchanas-nodalas wispahrigai ſapulzei — luhgt, lai pee tahdas neſinaſchanas par peederibu ſpreedumu iſdohd.

Parakſtijees: walſts-padohmes preekſchſehdetajs. **Konſtantins.**

Uſ originala Keiſara Majeſtete ar Sawu Paſchu rohku rakſtijuſchi:
Zarſkoje Selo
28 Maij. 1880.

„Tà lai ir".

Preekſchrakſti,

kà tee likumi par teeſaſchanu un dariſchanahm tagadejàs teeſàs un tàpat tee par prokureerneezibas lohzekļu teeſibahm un peenahkumeem pahrtaiſami un jo pilni darami.

1. Ari Baltijas gubernàs nahk pilnâ ſpehkâ: tee artikeli 8—11, 13, 14, 16—20, 24—32, 40, 44—47, 49, 51, 52, 91—94, 96—100, 105, 112, 114—117, 120, 123 un 128 iſ teem no Wisaugſtaki 11 Okt. 1865 apſtiprinateem preekſchrakſteem, kà pahrtaiſami un jo pilni darami tee likumu-ſwoda artikeli par teeſaſchanu un dariſchanahm wezas kahrtas teeſàs (piln. lik. krahj. №42548) un tàpat (Baltijas gubernàs nahk pilnâ ſpehkâ) tas Wisaugſtaki 6 Now. 1867 apſtiprinahts walſts-padohmes atſinums par peeminetu teeſu ſpreedumu drukaſchanu.

2. Beſ tam, — pahrtaiſoht un jo pilnus daroht tohs nolikumus par kriminal- un ziwilteeſaſchanu un par prokureerneezibu, kas Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernàs ſpehkâ, tee nahkoſchôs artikelôs iſteiktee preekſchrakſti teek dohti.

I. Par kriminalteeſaſchanu.

1) Pee pirmahs inſtanzes teeſahm.

3. Pirmahs inſtanzes teeſas wed formaliſku (Формальныя) iſmekleſchanu pee wiſeem winu aprinkôs padariteem grehkadarbeem, kas naw iſmeklejami no pagaſta- woi no meerateeſahm.

4. Pirmahs inſtanzes teeſas pahrluhko pehz ferdes un iſſpreeſch tahs kriminal-leetas, kas no tahm bija iſſpreeſchamas, pirms ſchee nolikumi bija dohti, un kas

naw nodohtas meerateesu sinaschanai, ja neweens no teem apaksch teesas stahwoscheem pirmâ instanzê naw teesajams pee ohtras instanzes teesahm, un ja naw apwainohts, ka grehkadarbu darijis, kas sohdams ar strahpi, kur klaht ir wisu kahrtas-teesibu jeb wisu woi jele kahdu ihpaschu personas dehl un kahrtibas dehl peederigu teesibu un priwilegiju atnemschana. Par schahdahm leetahm atsinumus doht pirmas instanzes teesahm wairs naw wehlehts.

5. Polizeja to, ko par notikumeem saklauschinajusi, peederigam prokureerneezibas lohzeklim nodohd, lai pahrluhko, un pehz schi atklauschanas ta klauschinaschana rehkinajama par nobeigtu. Tee saklauschinajumi tikai tad pee pirmahs instanzes teesahm nahk, kad prokureerneezibas lohzeklis pee ta notikuma eerauga grehkadarba woi noseeguma sihmes, jeb kad winsch polizejas spreedumam par tahs leetas nobeigschanu nepeekriht.

6. Kad, pirms schee nolikumi dohti, pee pirmahs instanzes teesahm prozeses nahkuschas un par notikumeem, kam naw grehkadarba woi noseeguma sihmes, jeb prozeses par grehkadarbeem un noseegumeem, kur it neweens no wainigeem naw isdibinahts, un tad neweena naw, ko waretu teesaht, — tahdas prozeses, kad gubernas-prokureeru palihgi nolehmumus pahrluhkojuschi, leekamas preekschâ gubernas-prokureeram, kas, kad teesas spreedumam nepeekriht, sawus peesihmejumus ohtras instanzes teesai sinamus dara un tai ari nodohd tahs original-aktes. Preekschraksts, pehz kura spreedumi par tahdahm leetahm gubernatoram apstiprinaschanas dehl bija jaleek preekschâ, ir atzelts.

7. Apaksch teesas stahwoscheem un leetas dalibneekeem woi winu pilnwareem ir atlauts, pehz nobeigtas isnekleschanas teesas-kanzlejâ apaksch raksturedeja usraudsibas original-aktes pahrluhkoht.

8. Kad leeta teesai teek preekschâ nesta, tad ari tahdi, kas naw leetas dalibneeki, tahdâ skaitâ, kâ teesas-istabas ruhme to wehl, war klausitees. Bet tas naw atlauts, kad jateesa:

1) Deewa saitnoschana, swehtuma apgahnischana, un tizibas nizinaschana (strahp. lik. gr., isdew. no 1866, art. 176—183 un 210);

2) grehkadarbi pret familijas teesibahm (strahp. lik. gr., isdew. no 1866, art. 1549—1597);

3) grehkadarbi pret seewischka gohdu un schkihstibu (strahp. lik. gr., isdew. no 1866, art. 1523—1532);

4) palaidniba, pretdabigi netikumi, kohpischana (strahp. lik. gr., isdew. no 1866, art. 993—1000; meer. teesn. strahp. lik. art. 43 un 44).

Pee schahdahm leetahm, kad tas apaksch teesas stahwoschajs woi tas zaur grehkadarbu aistiktajs to wehlahs, no winu radeem un pasihstameem, ne wairak kà trim no katras puses, ir brihw klaht buht.

9. Kad leeta nesta preekschâ, tad resoluzija teek spreesta; ta no teesas preekschs-

ſehdetaja woi pehz wina uſwehleſchanas no kahda teeſas lohzekla teek ſarakſtita, tad no wiſeem teeſneſcheem parakſtita un tad klaiji ſludinata.

10. Teeſas reſoluzijâ japeemin:

1) gads, mehneſis un deena, kad teeſas ſehdeſchana tanî leetâ tureta;

2) kà ſaſehde bijuſi ſaſtahdita;

3) apwainota jeb, ja ſcho wairak ne kà weens, katra no ſcheem dſihwes-kahrta, wahrds, tehwa wahrds, un familija jeb uſwahrds un gadi, un

4) ſpreeduma (рѣшеніе) ſerde.

11. Sewiſchkas dohmas, kas pee reſoluzijas ſpreeſchanas iſteiktas, rakſtâ nodoht tik tad ir brihw, kad teeſas ſpreedums (приговоръ) wehl naw parakſtihts.

12. Tahdâ leetâ, kur garakas ſpreeſchanas waijaga, ir brihw reſoluzijas ſpreeſchanu uſ zitu ſehdeſchanu nolikt, ko teeſas preekſchſehdeiajs klaiji paſludina.

13. Pirmahs inſtanzes (art. 4) teeſu ſpreedumi (приговоры) no ohtras inſtanzes teeſahm tikai tad pahrluhkojami, kad prokureerneezibas lohzekli proteſtu zehluſchi, jeb kad apakſch teeſas ſtahwoſchee woi priwatperſonas woi krohna-mantas-waldes, kam daļa pee tahs leetas, atſaukuſchees.

14. Priwatperſonu atſaukumi un prokureeru proteſti pret ſpreedumeem mehneſcha laikâ pee tahs teeſas, kas ſpreedumu ſpreeduſi, eeſneedſami.

15. Pirmahs inſtanzes teeſas weetigahm krohna-mantas-waldehm gubernâ, kà kurahm kriht, original-aktes un ſpreeſtus ſpreedumus par peeminetu waldju likumu-pahrkahpſchanu ne wehlaki noſuhta kà ſeptinas deenas pehz tam, kad ſpreedumi teem apakſch teeſas ſtahwoſcheem ſludinati.

16. Kad prokureerneezibas lohzeklis proteſtu zehlis, teeſa, ſawu nolehmumu neiſpildidama, aktes kohpâ ar proteſtu teeſcham wirſejai inſtanzei leek preekſchâ.

2) Pee ohtras inſtanzes teeſahm.

17. Pee ohtras inſtanzes teeſahm teeſajamas 1) prozeſes par grehkadarbeem, par kureem kahds iſ teem apwainoteem pehz teem ſpehkâ eſoſcheem likumeem war buht ſohdams ar weenu no tahm ſtrahpehm, kas ſchinîs nolikumôs, art. 4, minetas; 2) tahdas leetas, kur pehz teem weetigeem likumeem ſchihs teeſas pirmahs inſtanzes teeſu weetâ ſtrahda, prohti ja tahs leetas naw ſkaitamas pee tahm, kas teeſajamas pee meerateeſahm, un 3) tahs leetas, kas pee winahm nahk iſ pirmahs inſtanzes teeſahm zaur appelazijas-ſchehlabahm (atſaukſchanahm) woi zaur prokureerneezibas lohzeklu proteſteem.

18. Ohtras inſtanzes teeſâs pee to winahm peederigu leetu teeſaſchanas jaleek wehrâ tee preekſchejôs artikelôs 7—12, 15 un 16 iſteiktee preekſchrakſti.

19. Pret ohtras inſtanzes teeſu ſpreedumem tahdâs leetâs, kas pee ſchahm nahkuſchas iſ pirmahs inſtanzes teeſahm zaur prokureeru-palihgu proteſteem woi zaur apakſch teeſas ſtahwoſchu appelazijas-ſchehlabahm, atſaukſchanahs un proteſti naw atlauti.

20. Kad kriminal- leetas peeneſ pee waldoſchas ſenates, tad teeſahm japeeleek ſawi original-ſpreedumi; ihpaſchu iſrakſtu un ihſu ſinu faſtahdinaſchana (ſehj. XV, dal. (кн.) II, lik. par grehk. un noſeeg. teeſ., iſdew. no 1857, art. 441, pkt. 2 un 3) ſchinîs leetâs ir atzelta.

21. Schehlabas par ohtras inſtanzes teeſu ſpreedumeem eeſneedſamas pee tahs teeſas, kas to ſpreedumu ſpreedufi, un no ſchihs ne wehlaki kà mehneſcha laikâ, rehkinajoht no tahs deenas, kad ſchehlabas ſanemtas, waldoſchai ſenatei leekamas preekſchâ lihdſ ar leetas original-aktehm. Schehlaba par ſpreedumu, kur nebija brihw ſchehlotees, ſchehlabneekam no teſas teek atdohta ar iſſkaidroſchanu, kapehz naw peenemta.

II. Par ziwilteeſaſchanu.

1) Pee pirmahs inſtanzes teeſahm.

22. Pirmahs inſtanzes teeſas pahrluhko un iſſpreeſch wiſas ziwil-leetas, kas lihdſ ſchim no winahm bija teeſajamas, iſnemoht tahs, kas nodohtas meeratee-ſahm.

23. Apſuhdſetam preekſch nahkſchanas pee teeſas naw garaki termini uoleekami ne kà:

1) weens mehneſis, kad dſihwo Kreewijâ;

2) tſchetri mehneſchi, kad winſch ahrſemês;

3) ſeſchi mehneſchi, kad wina dſihwoſchanas-weeta naw ſinama.

Pee ta mehneſcha-termina preekſch atnahkſchanas pee teeſas tam apſuhdſetam, kas dſihwo Kreewijâ, japeeſkaita wehl zela-laiks, prohti, diwdeſmit tſchetri ſtundas pa ik peezdeſmit werſtihm, kur praſti zeli, bet pa trihs ſimt werſtihm, kur dſelſszeli. Tanîs reiſâs, kur zaur Baltijas gubernâs ſpehkâ ſtahwoſcheem weetigeem likumeem ihſaki termini nolikti, ſchee paleek pilnâ ſpehkâ.

24. Kad leeta teeſai teek preekſchâ neſta, ari tahdi, kas naw leetas dalibneeki, tik daudſ, kà teeſas iſtabas ruhme to wehl, war peeraſtees, iſnemoht tahs reiſas, kad tahs leetas tahdas, ka zaur klaiju teeſaſchanu waretu aiſtikt tizibu, wiſpahrigu kahrtibu woi tiklibu; tahdâs reiſâs teeſa, kà pate redſ, woi pehz prokureera

praſiſchanas war nolemt, lai ſehdeſchana aiſ zeetahm durwihm teek tureta. Teeſas ſehdeſchana ir tad aiſ zeetahm durwihm war notikt, kad abi parti to luhdſahs, un teeſa winu luhgſchanu atſihſt par eewehrojamu. Nolehmums par teeſaſchanu aiſ zeetahm durwihm ikreiſ japaſludina un ſehdeſchanas ſchurnalâ jaeerakſta.

25. Kad leeta teeſai ir neſta preekſchâ, tad reſoluzija ſpreeſchama, no preekſchſehdetaja woi pehz wina uſwehleſchanas no kahda teeſas lohzekla ſarakſtama, no teeſas preekſchſehdetaja un wiſeem lohzekleem, kas lihdſ ſpreeduſchi, parakſtama un klaiji paſludinajama, lai gan tahs runas aiſ zeetahm durwihm turetas. Tik kà reſoluzija parakſtita, teeſneſim wairs naw brihw ſawu iſteiktu atſinumu grohſiht; bet ſewiſchkas dohmas, kas pee reſoluzijas ſpreeſchanas iſteiktas, ihpaſchi eeſneegt tikai preekſch reſoluzijas parakſtiſchanas brihw.

26. Teeſas reſoluzijâ japeemin 1) gads, mehneſis, deena, kad teeſas ſehdeſchana tureta; 2) no teeſas lohzeklu wahrdi, kas lihdſſpreeduſchi; 3) prahwneeku dſihweskahrtas, wahrdi un familijas jeb uſwahrdi, un 4) ſpreeduma (рѣшеніе) ſerde.

27. Kad leetas pahrrunaſchana raiba un gara, tad paſchas reſoluzijas ſpreeſchanu ir brihw uſ nahkoſchu ſehdeſchanu nolikt, par ko teeſas preekſchſehdejs ſinu iſſludina.

28. Iſteikſchana, ka ir ar meeru woi ka naw ar meeru ar to ſpreedumu (рѣшеніе), un ta nolehmuma iſſneegſchana, ka appeleereſchana atlauta (defertur), teek atzelta.

29. Preekſch appelazijas-ſchehlabas peeneſchanas ſchee termini nolikti: tahdeem, kas Keiſara-walſts rohbeſchâs dſihwo, *tſchetri mehneſchi*, tahdeem, kas ahrſemês dſihwo, — *ſeſchi mehneſchi*, un wiſâ ſchinî laikaſtarpâ ſpreedums neteek iſpildihts. Schis terminſch jaaprehkina teem prahwneekeem, kas paſchi klaht—no tahs deenas, kur ſpreedums ſludinahts, un teem, kas naw paſchi klaht, no tahs deenas, kur treſcha ſludinaſchana nodrukata S. Pehterburgas ſenates ſludinajumôs. Tanîs reiſâs, kur zaur Baltijas gubernâs ſpehkâ ſtahwoſcheem weetigeem likumeem ihſaki termini nolikti, ſchee paleek pilnâ ſpehkâ.

30. Appelazijas-ſchehlaba, kas pehz leetas wehrtibas, termina nokaweſchanas woi ziwilteeſaſchanas-likumu ne-eewehroſchanas dehl naw peenemama, appeleeretajam no tahs paſchas teeſas, kur wina eeſneegta, jaatdohd lihdſ ar ſinu, kapehz ta naw peenemta. Wiſâs zitâs reiſâs appelazijas-ſchehlaba wehlakajs ſeptinu deenu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur wehl tahdas ſchehlabas no ziteem leetas dalibneekam ſanemtas, woi kur nolikti appeleereſchanas termini notezejuſchi,—augſtakai teeſai lihdſ ar original-aktehm jaleek preekſchâ.

31. Dalas-ſchehlabas (частныя жалобы) atlautas ſchinîs atgadijumôs:

1) kad ſuhdſibas-rakſti woi appelazijas-ſchehlabas naw peenemtas, woi kad ir atdohtas atpakal;

2) pret nolehmumu par peederibu;

3) kad luhgſchana par teeſneſcha atſtumſchanu atraidita;

4) kad leedſahs peerahdijumus peenemt;

5) pret nolehmumeem par ſuhdſibas apdrohſchinaſchanu, par ſtrihdigas mantas (имѣніе) waldiſchanu (завѣдываніе), woi par kahdahm ihpaſchahm pawehlehm ſchini ſinâ;

6) pret pawehlehm un noteikſchanahm, kas ſihmejahs uſ ſpreedumu iſpildiſchanu;

7) pret prozeſes wilzinaſchanu;

8) kad dalas-ſchehlaba atdohta atpakal, woi kad ta naw preekſchâ likta tai augſtakai teeſai;

9) pret teeſu pawehlehm par iſſchkihrejas teeſas eezelſchanu;

10) pret nolehmumeem, zaur kureem weenam partam woi teeſiba par welti prahwatees newehleta woi aktal atnemta, kad jau bija wehleta, woi koſtju makſaſchana uſlikta, kas nabadſibas-teeſibas dehl nebija praſamas;

11) pret nolehmumeem, zaur kureem prozeſes weſchana aptureta, lihdſ kamehr ſpreedums, kas zitâs prahwâs woi kahdâ kriminal-leetâ ſpreeſts, nahks likumigâ ſpehkâ, woi pawiſam pee malas likta uſ neſinamu laiku;

12) kad naw wehlehts aktes pahrluhkoht, woi kad norakſti iſ aktehm naw iſdohti;

13) pret kautkahdahm teeſas pawehlehm un noteikſchanahm tahdâs punktôs, par kurahm naw ſtrihdus;

14) pret teeſas dariſchanahm pee dokumenſchu ſagatawoſchanas un apleeziſchanas un pee eeweſchanas mantas waldiſchanâ, un

15) pret kautkahdahm teeſas pawehlehm un noteikſchanahm par tahdahm leetahm, kas neteek pahrluhkotas appeleereſchanas zelâ.

Wiſôs zitôs atgadijumôs dalas-ſchehlabas tikai reiſâ ar appeleereſchanu war peeneſt.

Dalas-ſchehlabas peeneſchana neaptur ne leetas weſchanu, ne ta nolehmuma iſpildiſchanu, par ko ſchehlaba peeneſta, iſſlehdſoht ſchehlabas pret nolehmumeem par peederibu, par ſuhdſibas apdrohſchinaſchanu, un kad luhgſchana par teeſneſchu atſtumſchanu atraidita.

32. Dalas-ſchehlabas eeſneedſamas mehneſcha laikâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur tas nolehmums, par ko ſchehlojahs, ſludinahts, un ja ſchis nemaſ naw ſludinahts, ta diwju mehneſchu laikâ no tahs deenas, kad tas nolehmums iſpildihts. Pee tam tanîs reiſâs, kur tee Baltijas gubernâs ſpehkâ ſtahwoſchee weetigee likumi ihſakus terminus rahda, ſchee paleek pilnâ ſpehkâ. Schehlabu par wilzinaſchanu war eeſneegt beſ nekahda termina.

33. Dalas-ſchehlaba, kas eeſneegta pehz nolikta termina notezeſchanas, woi

kas ſarakſtita tà, ka tee pehz weetigas zivilteeſaſchanas ſpehkâ ſtahwoſchee preekſch-rakſti pahrkahpti, wehlakajs triju deenu ſtarpâ no tahs paſchas ſaſehdes, kur eeſneegta, ſchehlabneekam atdohdama lihdſ ar iſſkaidroſchanu, kapehz naw pee-nemta.

34. Appelazijas- woi dalas-ſchehlabas peneſejam, ja to luhdſahs, ſihme teek dohta par to laiku, kad ta ſchehlaba eeſneegta, un winſch ſcho ſihmi augſta-kai teeſai leek prekſchâ lihdſ ar to dalas-ſchehlabu par to, ka ta weena woi ta ohtra ſchehlaba noliktôs laikôs naw liktas preekſchâ (ſch. lik. art. 30 un 32 un preekſchrakſt. no 11. Okt. no 1865 art. 114).

35. Scho likumu art. 31—34, tàpat art. 112, 114—117 un 120 iſ teem 11. Okt. 1865. Wiſaugſtaki apſtiprinateem preekſchrakſteem par teeſaſchanu un dariſchanahm wezas kahrtas teeſâs ir ſpehkâ ari pee tahm dalas-ſchehlabahm, kas teek peneſtas pret teeſu nolehmumeem un pawehlehm formuntu-leetâs, un pret gubernas-waldibas un polizejas noteikſchanahm teſas-leetâs.

36. Krohna-mantas-waldibas leetâs ſeptinu deenu laiks, rehkinajoht no tahs deenas, kur teeſa ſpreedumu parakſtijuſi, woi no tahs deenas, kur to ſludinajuſi, nolikts, kurâ ſchahm waldehm teeſu ſpreedumi noſuhtami, un atkal tſchetru meh-neſchu laiks nolikts, kurâ ſchihs waldes atſaukumus teeſahm war noſuhtiht.

37. Teeſas paſchas ne ko neſkatahs uſ to, ka ſtrahpes-naudas par appeleere-ſchanu un ſtempelnaudas teek peedſihtas, bet, kad tahdu peedſihſchanu nolehmuſchas, peederigai kambara-teeſai to ſinamn dara.

2) Pee ohtras inſtanzes teeſahm.

38. Pee ohtras inſtanzes teeſahm wiſas leetas teeſajamas, par kurahm lihdſ ſchim winahm bija jaſin, iſſlehdſoht tahs leetas, kas meerateeſu ſpreeſchanai uodohtas.

39. Ohtras inſtanzes teeſahm, teeſajoht tahs winahm peederigas leetas, ja-leek wehrâ tee preekſchraſti, kas ſchinîs likumôs, art. 23—37, dohti.

40. To art. 30 noliktu laiku preekſch appelazijas-ſchehlabu un aktju eeſneeg-ſchanas pee waldoſchas ſenates war pagarinaht lihdſ tſchetrahm nedelahm, kad reiſâ ar to appelaziju pee ſenates jaleek preekſchâ garu aktês rohnoſchohs papiru pahrtulkojumi.

41. Kad pee augſtakas teeſas atnahk ta art. 34 mineta dalas-ſchehlaba, tad apakſchejai teeſai pawehle teek noſuhtita, lai beſ kaweſchanas to ne-eeſuhtitu ap-pelazijas- woi dalas-ſchehlabu leek preekſchâ, ja ſalihdſinajoht to leezibas-rakſtâ

peemineto deenu, kur ſchehlaba eeſneegta, ar to terminu, kas nolikts, lai tanî leek preekſchâ, — teek atraſts, ka ſchis terminſch jau notezejis.

III. No pahrwaldibas par teeſahm.

42. Ohtras inſtanzes teeſas pehz tahs winahm dohtas uſrauga-teeſibas ik gadus zaur ſawa preekſchſehdetaja woi kahdu no ſaweem lohzekleem pahrrauga tahs ſawas apakſchejas teeſas, woi teeſaſchana eet pehz kahrtas un pehz preekſch-rakſteem. Teeſu pahrraudſiſchana zaur gubernatoru teek atzelta.

IV. Par prokureerneezibu.

43. Lai prokureerneezibas lohzekli ſawus uſraudſiſchanas peenahkumus pee meerateeſahm un pee wezas kahrtas teeſahm waretu iſpildiht, uſ laiku teek eezelti gubernas-prokureera palihgi (товарищи), kas apakſch ſchi ſtahw. Gubernas-prokureera palihgeem teek uſdohti ari tee wezas prokureerneezibas nozeltu amatu peenahkumi (art. 45), kas wehl ir ſpehkâ.

Peeſihm. Zik prokureerneezibai lohzeklu, zik leela winu gahſcha, kahdas winu amatu kahrtas un ſchkiras, tas ir noteikts prokureerneezibas laizigâ ſtatâ.

44. Gubernas-prokureeru un wina palihgus eezel, pahrzel un no amata atlaiſch juſtiz-miniſteris.

45. Widſemes wirsfiſkala, Igaunuſemes komiſara-fiſzi un Kurſemes guber-nas-fiſkala un aprinka-fiſkalu, Rehweles pilsfahta kommerz-fiſkala un wina palihgu, un Narwas un Wilandes pilsfahta-fiſkalu amati teek atzelti.

46. Gubernas-prokureera palihgi apakſch to prokureeru wadiſchanas ſtrahda, pee kureem wini ſtahw. Prokureers katrâ leetâ war ſtahtees ſawa palihga weetâ, un tad pats atbildibu uſnemahs.

47. Gubernas-prokureera palihgeem naw uſdohts pilsfahta-waldju ſchurna-lus pahrraudſiht un klaht buht pee rewiſijas-kommiſiju ſehdeſchanahm, iſſleh-dſoht tikai tohs atgadijumus, kas ſchinîs nolikumôs art. 52 mineti.

48. Gubernas-prokureereem teek atnemta *a*) daliba pee gubernas-apgahda-ſchanas-kommiſijas ſehdeſchanahm; *b*) domehnu-waldes, kambara-teeſu, wispah-rigas apgahdaſchanas kollegiju ſchurnalu pahrraudſiſchana, iſſlehdſoht tohs ſche ſaſehdju ſchurnala-nolehmumus, kas ſchinîs nolikumôs art. 52 mineti.

49. Ohtras inſtanzes teeſu ſpreedumi, kas ziwil-leetâs ſpreeſti, gubernas-prokureereem pahrraudſiſchanas dehl peeſuhtami tikai ſchinîs reiſâs:

1) krohna un tahdu instituziju un korporaziju leetâs, kas jaaisstahw pehz krohna teesibahm.

2) jautaschanâs par peederibu un peederibas strihdeem;

3) strihdôs par dokumenschu wiltigu pahrtaisischanu un pawisam tais reisâs, kad ziwilprozesê kas gaismâ nahk, kas no kriminalteesas apspreeschams, un

4) luhgschanâs par teesneschu atstahdinaschanu.

50. Gubernas-waldibas sawus schurnala-noteikumus gubernas-prokureereem, lai pahrrauga, tikai tad dohd:

1) kad schaubischanahs apakschejâs sasehdês zehlusees par to, kà kahda leeta wedama, kur wina teesajama, woi kà likumi saprohtami, jeb, kad polizejas-waldes sahkuschas schaubitees par to, kà jadara, un kà likumi jaispilda (lik. sw. sehj. II, gr. (ч.) I, isdew. no 1876, art. 667, § I, pkt. 4.);

2) kad gubernas-prokureers woi wina palihgs kahdu protestu zehluschi (turpat, pkt. 6);

3) kad palaidneeki waldibas sinaschanai nodohti (turpat, art. 667, § II, pkt. 16); un

4) teesas pahrwaldibas leetâs, kas minetôs wispahrigôs gubernas-likumôs art. 667, § III, pkt. 40—52 (lik. sw. sehj. II, gr. (ч.) I, isdew. no 1876) peeminetas.

Peesihm. Gubernas-prokureera usraudsischana nesneedsahs lihds tahdahm schinî artikelî minetahm leetahm, kas pehz spehkâ stahwoscheem likumeem kriht apaksch pascha gubernatora woi wizegubernatora spreeschanas.

51. Gubernas-prokureereem un winu palihgeem tàpat schihs leetas teek atnemtas: 1) naw jabuht klaht pee isuhtrupeschanahm un kontraktju noslehgschanahm par isrentejamu ko, kas krohnim woi publikai peeder; 2) naw wairs usdohts peedalitees pee krohna-naudas un-mantas rewideereschanas; bet ta teesiba wineem naw atnemta prasiht, ka lai wineem klaht essoht finanz-ministerijas resoram peederigâs rentejâs rewideere, un wineem peenahkahs par to, ko tur atraduschi, paschai sawai wirswaldibai sinu dohd; 3) naw jausrauga par likumiga stempelpapira un stempelmahrku leetaschanu pee prozeses weschanas un tàpat par to, kà teesâs rehkinumus wed schinî sinâ.

52. Gubernas un aprinka sasehdju nolehmumi, kas sihmejahs us to, ka eerehdni teesai janodohd, ka ismekleschana pret teem tahdeem jausstahk, un ka schee pa administrazijas-zelu japahrmahza, — tee gubernas-prokureereem woi winu palihgeem nosuhtami, lai pahrrauga.

53. Gubernas-prokureereem un winu palihgeem ir atlauts teesahm woi eerehdneem, kà kureem kriht, kad pehz tahm prokureerneezibai nahkuschahm sinahm rahdahs, ka tà jadara, usaizinaht, lai ismekleschanu ussahk, un lai teesai nodohd, woi lai pahrmahza pa administrazijas-zelu wisâs tais reisâs.

54. Gubernas-prokureeri un winu palihgi, pehz peederibas peeaizinajami pee it wisahm gubernas un aprinku zeetuma-kommisiju sehdeschanahm.

55. Gubernas-prokureereem un winu palihgeem paleek ta teesiba wisâs sasehdês ee-eet un prasiht, lai wineem dohd pahrraudsiht wisas tur wedamas leetas (lik. sw. sehj. II, gr. (ч.) I, isdew. no 1876, art. 1247, 1251 un 1809; Balt. gub. weet. lik. sw. gr. (ч.) I, art. 1667, 1670 un 1730.

56. Tais reisâs, kad gubernas-prokureers dabu sinaht, ka kautkahda gubernas woi aprinka teesa (установленіе) likumus par peederibu woi amata-waras rohbeschahm pahrkahpusi, tad winam peenahkahs woi pascham woi zaur sawu palihgu to minetu teesu usaizinaht, lai to jaukto kahrtibu atkal eegrohsa, ir tad, kad tahs teesas schurnali no prokureerneezibas lohzekleem nemas naw pahrraugami.

Parakstijees: Walsts-padohmes preekschsehdetajs **Konstantins.**

Uſ originala Keiſara Majeſtete ar Sawu Paſchu rohku rakſtijuſchi:
Zarſkoje Selo,
28 Maij 1880.

„Tà lai ir".

Uſ laiku nolikts ſtats preekſch prokureerneezibas Widſemes, Igaunuſemes un Kurſemes gubernâs.

	perſonu ſkaits	Uſturs pagadu					klases u. ſchkiras		
		weenam				wiſeem kohpâ	pehz amata	pehz iſſchuvuma uſ mundeera	pehz penſijas
		gahſcha	galdanauda	kohrtelim	pawiſam				
		rubli							
gubernas-prokureereem.....	3	2000	1000	500	3500	10500	VI	VI	III 2gr.
gubernas-prokureeru palihgeem:									
a) Widſemes gubernâ.....	7	1000	500	200	1700	11900	VII	VII	V
b) Igaunuſemes gubernâ.....	5	1000	500	200	1700	8500			
c) Kurſemes gubernâ.....	7	1000	500	200	1700	11900			
Beſ tam preekſch kanzlejas waijadſibahm prokureeru palihgeem katram pa 300 rubli.....	—	—	—	—	—	5700			
pawiſam.....	22	—	—	—	—	48500	—	—	—

Peeſihmejumi.

1. Kà lai tas ſchinî ſtatâ noliktajs prokureerâ-palihgu ſkaits iſdalams pa aprinkeem un pilſſahteem, to juſtiz-miniſteris ſpreedihs, kà redſedams.
2. Gubernas-prokureera kanzleja pehz Baltijas gubernu weetigu likumu ſwoda art. 1658 un 1659 teek eerikteta.

Parakſtijees: Walſts-padohmes preekſchſehdetajs **Konſtantins**.

Walsts-padohmes atsinums.

Keiſara Majeſtete par labu turejuſchi Wisaugſtaki apſtiprinaht un pawehlejuſchi iſpildiht to no walſts-padohmes wiſpahrigas ſapulzes dohtu atſinumu par to, kà lai pahrtaiſa un jo pilnus dara tohs ſwoda likumu artikelus, kas ſihmejahs uſ teeſaſchanu un teeſas-leetu-weſchanu tagadejâs teeſâs.

Parakſtijees: walſts-padohmes preekſchſehdetajs Konſtantins.
11. Okt. 1865.

Walſts-padohmes atſinums.

Iſrakſts iſ ihpaſchas ſaweenotas nodalu ſaſehdes no 9. un 12. Juli un 20. Aug. nn iſ wiſpahrigas ſapulzes no 20. Sept. 1865 ſchurnaleem.

Walſts-padohme, ihpaſchâ ſaweenotâ nodalu ſaſehdê un wiſpahrigâ ſapulzê juſtiz-miniſterijas preekſchlikumu pahrluhkojuſi un tàpat ari to pahrluhkojuſi, ko eewehrojuſi ta kommiſija, kas Wisaugſtaki apſtiprinata, lai nobeigtu tohs darbus pee teeſas-buhſchanas pahrtaiſiſchanas, prohti preekſchlikumu un eewehroſchanas par to, kà pahrtaiſami un jo pilni darami tee likumu ſwoda artikeli, kas ſihmejahs uſ teeſaſchanu un teeſas-leetu-weſchanu tagadejâs teeſâs, — atſinuſi:

I. preekſch tam, kà lai pahrtaiſa un jo pilnus dara tohs peederigus ſpehkâ eſoſchu nolikumu artikelus par kriminal- un ziwilteeſaſchanu, noteizami nahkoſchee preekſchrakſti:

I. Par kriminalteeſaſchanu.

1. Gubernas-aprinka teeſas (уѣздные суды) un ſchahm lihdſigas pirmahs inſtanzes teeſas tikai tahdas kriminal-leetas pehz ſerdes pahrluhko un iſſpreeſch, kas no tahm bija iſſpreeſchamas, pirms ſchee nolikumi (no 11 Okt. 1865) bija dohti, ja tur neweens no teem apakſch teeſas ſtahwoſcheem naw apwainohts, ka grehkadarbu darijis, kas ſohdams ar ſtrahpi, kur klaht ir wiſu kahrtas-teeſibu jeb wiſu woi jebkahdu ihpaſchu perſonas dehl un kahrtas dehl peederigu teeſibu un priwilegiju atnemſchana.

2. Prozeſes par grehkadarbeem un noſeegumeem, par kureem kautkurſch iſ teem apakſch teeſas ſtawoſcheem pehz teem ſpehkâ eſoſcheem likumeem ar weenu no tahm preekſchejâ artikelî peeminetahm ſtrahpehm buhtu ſohdams, ſtahw kriminalpalatu ſinaſchanâ un no teeſigeem iſmekletajeem teeſcham pee ſchihm noeet.

3. Kad pee pirmahs inſtanzes teeſahm, pirms ſchee nolikumi iſdohti, nonahkuſchi iſmeklejumi par tahdeem grehkadarbeem, par kureem kautkurſch iſ teem apwainoteem pehz teem ſpehkâ eſoſcheem likumeem ar kahdu ſtrahpi buhtu ſohdams, kur klaht ir kahrtas-teeſibu atnem-

ſchana woi maſinaſchana, tad tee beſ kaweſchanas no ſchihm teeſahm pee kriminalpalatas nodohdami. No pirmahs inſtanzes teeſahm iſrakſti iſ ſchahdahm aktehm wairs naw jaſaſtahda un atſinumi wairs naw jadohd.

4. Tais preekſcheja artikelî peeminetâs prozeſês ir tahs no pirmahs inſtanzes teeſahm pawehletas mekleſchanas, ir tahs pehz winu pawehlehm pehz ſamekletas ſinas, teeſcham preekſchâ leekamas kriminalpalatahm.

5. No teem, kas aprinkapilsſahtâ apakſch wakts teek tureti un apakſch teeſas ſtahw tahdu leetu dehl, kas no palatahm kà pirmahs inſtanzes teeſahm iſſpreeſchamas (art. 2), apleezinaſchanas-rakſti par to, ka pee iſmekleſchanas naw iſklauſchinati ar kautkahdu ſabeedinaſchanu, nemami zaur ipaſchu ſaſehdi, kas ſaſtahdita iſ weetiga prokureernezibas lohzekla, weetigas pilsſahta-galwas un weetiga zeetuma-komitejas woi winas atſchkiras direktora tuhliht kà aprinka-fiſkals no teeſiga iſmekletaja ſinu dabujis par to, ka ta leeta pee palatas preekſchâ likta.

6. Sadabuhtas ſinas par notikumeem nodohdamas iſ kahrtibas-waldes mekletaju-priſtaweem un iſ polizejahm teeſigeem iſmekletajeem tikai tanîs reiſâs, kad ta walde woi polizeja pee ta notikuma grehkadarba woi noſeeguma ſihmes eerauga, woi kad prokureerneezibas lohzeklis tam gala-nolehmumam par tahs leetas peeſkaitiſchanu ſchur woi tur pretojahs.

7. Kad, pirms ſchee preekſchrakſti iſdohti, pee pirmahs inſtanzes teeſahm prozeſes nahkuſchas par notikumeem, pee kureem naw grehkadarba woi noſeeguma ſihmes, un tàpat ari prozeſes par grehkadarbeem un noſeegumeem, kur pawiſam naw iſdibinati tee wainigee un naw neewena ko ſohdiht, tahs pehz nolehmumu pahrraudſiſchanas zaur aprinku-fiſkaleem preekſchâ leekamas gubernas-prokureeram, kas, ja nepeekriht teeſas reſoluzijai ſawus peeſihmejumus ſinamus dara kriminalpalatai un tai nodohd ari tahs original-aktes. Tahdu leetu apſpreedumus apſtiprinaſchanas dehl gubernatoreem wairs newaijaga preekſchâ likt.

8. Sinas par apakſch teeſas ſtahwoſchu gadeem teeſas tikai tad ſamekle, kad apakſch teeſas ſtawoſcha wezums tais likumâ noteiktâs reiſâs (ſehj. XIV, lik. p. apzeet. art. 1005 un ſehj. XV, dal. 1. ſtrahp. lik. gr. art. 78, 93—95, 96, 106, 148—152. 154—159) war no kahda ſwara buht pee ſtrahpes noſpreeſchanas. Schinîs reiſâs apakſch teeſas ſtawoſcha iſteikums jakontroleere zaur iſrakſtu iſ baſnizas-rullem woi iſ rewiſijas-liſtehm. Kad tahdas ſinas newar dabuht, apwainmota wezums nolemjams zaur tam, ka weetigajs pilsſahta-, aprinka- woi polizejas-ahrſte pee teeſas ſaſehdes winu apſkata.

9. Par tahm leetahm, kas noteiktas, lai teek preekſchâ neſtas, ſludinajums teek peeſiſts pee teeſas durwihm nedelu preekſch tam; uſ ta ſludinajuma teeſas preekſchſehdetajam, bet waldoſchâ ſenatè wirsprokureeram to deenu waijaga uſſihmeht, kurâ tas iſkahrts.

10. Preekſchâ neſami rakſti tikai tanîs prozeſês ſaſtahdami, kur tas ſaſehdei rahdahs waijadſigi, woi teem, kam uſwehlehts, lai to leetu neſ preekſchâ.

11. Tai preekſchâ neſamâ rakſtâ ar ihſeem wahrdeem waijaga rakſtitahm buht tahm leetas punktehm. Schahdu rakſtu ſarakſtiſchanu, kà ſaſehde redſ, teeſas lohzekleem war uſdoht.

12. Parakſtiſchana apakſch preekſchneſama rakſta teek nozelta, bet apakſch teeſas ſtawoſcheem, un leetas dalibneekeem woi winu pilnwareem atlauts, ka teeſas kanzlejâ apakſch darba-wedeja uſraudſiſchanas pahrluhko originalî, kà leeta weſta.

13. Leeta preekſchâ neſama ar wahrdeem zaur weenu iſ teeſas lohzekleem woi zaur rakſtuwedeju, kà preekſchſedetajs to noteiz; aktes un dokumentes, kam preekſch tahs leetas ihpaſchi ſwars, preekſchâ laſami, kà originals ſkan.

14. Teem apakſch teeſas ſtahwoſcheem un teem leetas dalibneekeem woi winu pilnwareem, ja paſchi klaht, teem ir brihw ſaſehdê buht, kad ta leeta teek preekſchâ neſta, un pehz preekſchâ neſchanas teem ir brihw teeſas azis uſ tahm leetas punktehm un uſ tahm dokumentehm greeſt, kas pehz winu dohmahm deretu winus attaiſnoht woi winu wainu maſinaht, un ſchihs winu iſſkaidroſchanas pee leetas apſpreeſchanas eewehrojamas.

15. Kad leeta teek preekſchâ neſta, ari tahdi war klaht buht, kas naw leetas dalibneeki, prohti tai ſkaitâ, kà teeſas-iſtabas ruhme to atwehl, iſſlehdſoht tohs atgadijumus, kas likumôs par kriminalteeſaſchanu no 1864 uſrahditi.

16. Wiſeem, kas klaht, kad leeta teek preekſchâ neſta, ſmalki waijaga wehrâ likt peeklahjibas, kahrtibas un kluſibas preekſchrakſtus un beſ pretirunaſchanas preekſchſehdetaja pawehlehm ſchinî ſinâ waijaga paklauſiht. Patikſchanu woi nepatikſchanu kautkà parahdiht zeeti aiſleegts.

17. Teeſas preekſchſehdetajs wada apakſch teeſas ſtahwoſchu un leetas dalibneeku woi winu pilnwaru runas un iſſkaidroſchanas, leek wineem preekſchâ waizaſchanas, kas der to leetu iſſkaidroht, un ſlehdſ tahs runas, kad leeta deewsgan ir iſſkaidrota.

18. Kad apakſch teeſas ſtahwoſchee woi leetas dalibneeki woi winu pilnwari noſeegahs pret peeklahjibu, kahrtibu woi kluſibu, teeſas preekſchſehdetajs wainigo war apdraudeht woi noraht, peeminedams, ka winu no ſaſehdes iſraidihs, ja wehl kahrtibu jauks, un ka tad to leetu iſſpreedihs, beſ kà winſch pats dabuhs ar wahrdeem ko iſſkaidroht. Kad no jauna kahrtibu jauz woi kad nekahrtiba noteek zaur kautkuru iſ teem pee leetas preekſchâ neſchanas klaht eſoſcheem, kas naw leetas dalibneeki, tad wainigajs pehz preekſchſehdetaja pawehles no ſaſehdes jâiſraida.

19. Spreedumâ japeemin:

1) gads, mehneſis un deena, kad leeta preekſchâ neſta;

2) ihſi jaiſſtahſta leetas punktes;

3) jaiſteiz, ko teeſa pehz leetas punktehm un pehz likumeem eewehrojuſi;

4) ko teeſa ſpreedufi.

20. Teem, kas pee ta grehkadarba woi noſeeguma naw peedalijuſchees, bet zaur to zeetuſchi ſkahdi, ſudumu woi negohdu, teem ſpreedums tik tai reiſâ fludinajams, kad tee teikuſchees, ka atlihdſinaſchanu praſa.

21. Aprinka (уѣздныхъ)- teeſu un tahm lihdſigu teeſu ſpreedumi no wirspalatas ne zitadi pahrluhkojami, kà tikai kad aprinka-fiſkals proteſtu zehlis, woi kad apakſch teeſas ſtahwoſchee un tahdas priwatperſonas un tahdas krohna-mantas-waldes, kam pee tahs lcetas dala, atſaukuſchees.

22. Kad teeſa fiſkala proteſtam nepeekriht, tad to leetu lihdſ ar wiſu proteſtu preekſchâ leek kriminalpalatai.

23. Aprinka (уѣздные)- teeſahm un zitahm lihdſigahm teeſahm peenahkahs weetigahm gubernas krohna-mantas-waldehm tahs original-aktas un tohs ſpreeedumus, ko par peeminetu waldju likumu pahrkahpſchanahm ſpreeduſchi, kà fur kriht, noſuhtiht, ne wehlaki kà nedelu pehz tam, kad apakſch teeſas ſtahwoſcheem ſpreedumi fludinati.

24. Krohna-mantas-walde, kas pirmahs inſtanzes teeſas atſinumam nepeekriht, ne wehlaki kà mehneſcha laikâ no tahs deenas, kad to leetu dabujuſi, ſcho lihdſ ar ſawu atſaukumu pee augſtakas inſtanzes noſuhta un ſinu par to dohd tai teeſai, kas winai to leetu peeſuhtijuſi.

25. Uſraudſiſchana par tahdu teeſas-ſpreedumu iſpildiſchanu, zaur kureem naudas-ſtrahpe woi kautkahda naudas peedſihſchana krohnim par labu teek uſlikta, — uſraudſiſchana par to kriht tai krohna-mantas-waldei, pee kuras ſchi peedſenama nauda jaeemakſa, un kurai tadehl no teeſas ſuta dohdama par ta iſpildama ſpreeduma ſerdi.

26. Dalas-ſchehlaba eeſneedſama pee tahs ſaſehdes, pret kuras dariſchanu ta teek peeneſta, un no ſchihs ne wehlaki kà diwju nedelu ſtarpâ, no tahs deenas, kad ta ſanemta, preekſchâ leekama tai ſaſehdei, kurai kriht to ſchehlabu pahrſpreeſt un janoſuhta lihdſ ta peenahkama iſſkaidroſchana, kurâ wiſas punktes iſteiktas, kas waijadſigas, lai to ſchehlabu war apſpreeſt. Iſſkaidroſchanas weetâ to original-nolehmumu, kas uſ to ſchehlabu ſihmejahs, woi to, kas runahts woi darihts par to leetas dalu, war preekſchâ likt, ja ta nolehmuma woi to aktju aiſſuhtiſchana tahs turpmakas prozeſes zelu newar ſakaweht.

27. Par to, ka leetu wilzina, un ka atſaukumu woi ſchehlabu peederigai teeſai nolemtâ terminâ neleek preekſchâ, tàpat par atſaukuma woi ſchehlabas atdohſchanu ir brihw dalas-ſchehlabu peeneſt teeſcham pee tahs teeſas, kurai kriht to ſchehlabu pahrſpreeſt.

28. Kad ſchehlaba par leetas wilzinaſchanu peeneſta, tad iſſkaidroſchana no apakſchejas inſtanzes iſpraſama.

29. Tam, kas atſaukumu woi ſchehlabu peneſis, pehz wina luhgſchanas ſihme iſſneedſama par to, kahdâ laikâ winſch eeſneedſis, un ſchi pee wirſejas inſtanzes winam ir eeſneedſama lihdſ ar to dalas-ſchehlabu par to, ka tee tai art. 26 noteiktâ terminâ naw preekſchâ likti.

30. Kad ta preekſchejâ artikelî peemineta ſchehlaba pee wirſejas teeſas eenahkuſi, apakſchejai teeſai pawehle noſuhtama, lai tuhliht to atſaukumu woi to ſchehlabu leek preekſchâ, ja, ſalihdſinajoht to leezibas-rakſtâ peeminetu atſaukuma woi ſchehlabas uſdohſchanas laiku ar to terminu, kas winu preekſchâ likſchanas dehl noteikts, buhs atſihts, ka ſchis terminſch jau pagahjis.

31. Kad dalas-ſchehlabu eeſneedſ par atſaukuma woi ſchehlabas atdohſchanu, tad paſchu to atſaukumu woi ſchehlabu waijaga lihdſ preekſchâ likt, uſ kureem uſrakſtihts, kapehz atdohti. Iſſkaidroſchana par tahdu dalas-ſchehlabu tik tad praſama, kad wirſeja teeſa, pahrluhkojuſi, kapehz ta atdohſchana notikuſi, atſihſt, ka neſpehj ſpreedumu ſpreeſt, pilnigakas ſinas neiſprafijuſi.

32. Tee art. 26—31 iſteiktee preekſchrakſti par dalas-ſchehlabahm ſpehkâ iraid, ari kad ſchehlojahs par gubernas-waldju un polizejas-teeſu noteikumeem kriminal-leetâs.

33. Prozeſês, kas iſſpreeſchamas no kriminalpalatas (art. 2), aprinkateeſu (уѣздныхъ судовъ) teeſibas un peenahkumi pee uſraudſiſchanas par iſmekleſchanahm un pee tur iſzehluſchohs jautajeenu iſſpreeſchanas, kriminal-palatahm uſleekami.

34. Kad pee kriminal-palatahm leetas wedamas, kas winas reſorâ kriht, ſmalki eewehrojami tee preekſchrakſti, kas augſchâ art. 8—20, 23—31 preekſch pirmahs inſtanzes teeſahm noteikti, un tad wehl tee nahkoſchee nolikumi.

35. Kad kriminalpalata pehz leetas pahrluhkoſchanas atrohn, ka ta iſmekleſchana, kas notikuſi, tik nepilniga, ka pee ſpreeduma ſpreeſchanas newar dohtees, tad, kà pehz waijadſibas, woi uſdohd, lai jo pilnigi iſmekle, woi ari jo pilnigas ſinas praſa, bet tahs leetas nekad neatdohd pirmahs inſtanzes teeſai, lai ta no jauna wed un ſpreeſch.

36. Prozeſês par amatâ dariteem grehkadarbeem kriminalpalatas iſwaizajamas punktes tikai teem iſ apwainoteem leek preekſchâ, kas teeſai nodohti pehz winu wainas pirmahs pahrluhkoſchanas; bet par wiſeem ziteem apakſch teeſas ſtahwoſcheem, par kuru dariſchanahm, pirms teeſai tapa nodohti, formaliſka iſmekleſchana notikuſi, palatas teeſcham pee leetas pahrſpreeſchanas dohdahs, un ohtru reiſ tikai tad iſklauſchina, kad beſ tam newar riktign ſpreedumu ſpreeſt.

37. Kriminalpalatas tais prozeſês, kas preekſchejâ artikelî ſihmetas, ſpreeduſchas, ka wainiga perſona ſtrahpejama, reiſâ ari nolemj tahdâs reiſâs, zik naudas no wineem japeedſen, neluhkodamas uſ to, ka apwainotee paſchi woi winu mantineeki negahdajuſchi ihpaſchas iſſkaidroſchanas par to naudas-ſtrahpes leetu, ja

tahdas iſſkaidroſchanas ſeſchi mehneſchu laikâ nebuhs gahdatas. Schis terminſch rehkinajams no tahs deenas, kur apakſch teeſas ſtahwoſcham praſiſchana uſrahdita, lai iſſkaidroſchanu leek preekſchâ, woi kur pats apakſch teeſas ſtahwoſchajs woi wina mantineeki zaur iſſludinaſchanu uſ to ir uſaizinati.

38. Kriminalpalatas adminiſtrazijas-zelâ naudas-ſtrahpes uſleek pirmahs inſtanzes teeſahm, kad pee winahm eeraudſijuſchas kuhtribu, nekahrtibas woi palaiſchanohs pee leetas-weſchanas, atſinumus par ſchihm leetahm gubernas waldehm nenodohdamas.

39. Kad palata prokureera proteſtu ne-eewehro, tad wina nedohdahs pee ſawa ſpreeduma iſpildiſchanas, bet to leetu lihdſ ar to proteſtu teeſcham waldoſchai ſenatei leek preekſchâ, lai gan ta palata to ſpredumu, pret ko prokureers proteſtu zehlis, ſpreeduſi kà ohtras inſtanzes teeſa.

40. Teeſu ſpreedumi par kriminal-leetahm gubernatoreem apſtiprinaſchanas dehl naw preekſchâ leekami, iſſlehdſoht palatu ſpreedumus par atkahpſchanohs no pareiſtizibas, par pahreeſchanu no pareiſtizibas pee Muamedeeſchu, Juhdu un paganu tizibas un tàpat ari par amatâ dariteem grehkadarbeem.

41. Tahs prozeſes, kurâs pirmahs inſtanzes teeſu ſpreedumi pehz teem likumeem, kas ſpehkâ bija, pirms ſchee preekſchraksti iſdohti, — gubernatoreem apſtiprinaſchanas dehl preekſchâ likti, tahs war pahrzeltas tapt pee kriminalpalatahm, pehz apakſch teeſas ſtahwoſchu un leetas dalibneeku atſaukumeem un aprinkaſiſkalu proteſteem, un ir galigi iſſpreeſchami no palatahm.

42. Kriminalpalatas leetas pee waldoſchas ſenates neſdamas ſawus original-ſpreedumus leek preekſchâ; ihpaſchu iſrakſtu un ihſu aprakſtu faſtahdiſchana (ſehj. XV, dal. 2, lik. par teeſ. proz. p. grehkad. un noſeeg. art. 441, pkt. 2 un 3) ſchinîs prozeſês wairs neteek praſita.

43. Atſaukumus eeſneegt pret wirspalatu ſpreedumeem, kas ſpreeſti prozeſês, kas pehz ſiſkalu proteſteem woi pehz apakſch teeſas ſtahwoſchu atſaukumeem iſ pirmahs inſtanzes teeſahm atnahkuſchas, naw atlauts.

44. Pee waldoſchas ſenates nahk, lai pahrſpreeſch rewideereſchanas kahrtibâ:

1) prozeſes, kur muiſchneekeem un tſchinownikeem noſpreeſta wiſu kahrtas-teeſibu woi ari wiſu ihpaſchu perſonas un kahrtas dehl peederigu teeſibu un priwilegiju atnemſchana;

2) prozeſes par nepeeauguſcheem, kam tai laikâ, kad grehkadarbu padarija, pahri par 14, bet maſak ne kà 17 gadu bija, un kam wiſu kahrtas-teeſibu atnemſchana ſpreeſta, lai gan tee apakſch teeſas ſtahwoſchee pee wisſemakas kahrtas peedereja;

3) prozeſes par nepeeauguſcheem no muiſchneeku kahrtas, kas noteeſati, lai winus beſ peederigu teeſibu un priwilegiju atnemſchanas nodohd karadeeneſtâ;

4) prozeſes, par kurahm no gubernas-rewideeretajeem ſenatoreem preekſchlikumi nahkuſchi, un prozeſes, par tſchinownikeem, kurus wini nodewuſchi teeſai, un

5) prozeſes, kas teek weſtas pehz Wiſaugſtakas pawehles.

45. Waldoſchai ſenatei pahrluhkoſchanas dehl preekſchâ leekamas pehz prokureeru proteſteem woi pehz apakſch teeſas ſtahwoſchu, leetas dalibneeku woi krohna-mantas-waldju atſaukumeem ſchahdas prozeſes, kas no palatahm kà no pirmahs inſtanzes teeſahm iſſpreeſtas:

1) par muiſchneekeem un tſchinownikeem, kas apſuhdſeti, ka eſoht wainigi pee ohtra nahwes (смертоубійство), ari tai reiſâ, kad tee apakſch teeſas ſtahwoſchee naw par wainigeem atſihti;

2) par mahzitajeem un gohda-pilſoneem, kam noſpreeſta wiſu kahrtas-teeſibu woi ari wiſu ihpaſchu perſonas un kahrtas dehl peederigu teeſibu un priwilegiju atnemſchana;

3) par kanzlejas deendereem, kas ir mahzitaju woi baſnizas-deenderu, kaufmanu un pilſahtneeku (мѣщане) behrni un naw dabujuſchi 14 klaſi un ir noteeſati, ka wineem atnem wiſas kahrtas-teeſibas woi wiſas ihpaſchas teeſibas un priwilegijas, un ka winus nodohd arreſtantu rohtâ woi darbunamâ;

4) par muiſchueekeem, tſchinownikeem un mahzitajcem, kas noteeſati, ka wineem atnem kahdas ihpaſchas, perſonas dehl woi kahrtas dehl peederigas teeſibas un priwilegijas, un tàpat par tſchinownikeem, kas noteeſati, ka winus iſſlehdſ iſ deeneſta woi atraida no amata, un

5) par naudas-ſtrahpehm krohnim par labu pehz amatâ dariteem grehkadarbeem.

46. Tahs art. 44 un 45 nepeeminetas prozeſes par grehkadarbeem un noſeegumeem, kas pee ihpaſchas kriminalteeſaſchanas-ſchkiras peeder (ſehj. XV, dal. II, ſchk. VII) pee waldoſchas ſenates nahk pehz wezas kahrtas likumeem.

47. Teem, kam zaur kriminalpalatahm kà pirmahs inſtanzes teeſahm noſpreeſts, ka wineem wiſas kahrtas-teeſibas woi wiſas ihpaſchas teeſibas un priwilegijas atnemamas un wini noſuhtami, lai dſihwo Sibirijas gubernâs, woi ka nodohdami arreſtantu rohtâ,—teem, ja tahs prozeſes par wineem ne rewiſijas, ne appelazijas kahrtibâ (art. 44 un 45) pee ſenates newar nahkt, ir atkauts ir pirms ſpreedumi iſpilditi, ir pehz ſpreedumu iſpildiſchanas ſchehlabu pee waldoſchas ſenates peeneſt; bet tahdu ſchehlabu eeſneegſchana palatas ſpreeduma iſpildiſchanu neaptur.

48. Schehlabas pret kriminalpalatu ſpreedumeem pee tahs palatas eeſneedſamas, kas to ſpreedumu ſpreeduſi, un ne wehlaki kà nedelas-laikâ no tahs deenas, kur ſchehlabas ſanemtas, tahs no palatas waldoſchai ſenatei leekamas preekſchâ lihdſ ar prozeſes original-aktehm. Schehlaba par ſpreedumu, par ko newar ſcheh-

lotees, no palatas luhdſejam atdohdama ar iſſkaidroſchanu, kapehz wina naw peenemta.

49. Kad ſenate atſihſt, ka ſchehlaba naw eewehrojama, tad no ta peneſeja peedſenamas tahs ſtempel-poſchlinas par papiru, kas wina ſchehlabas-leetâ bija waijadſigs (ſehj. V. lik. p. poſchl. art. 117, pkt. 1; ſehj. XV, dal. 2, lik. p. prozeſ. p. grehk. darb. un noſeeg. art. 483).

50. Krimnalprozeſes wedoht pee waldoſchas ſenates jaturahs pee teem augſchâ, art. 9—12, 14—19 un 35—37 dohteem preekſchrakſteem.

51. Teeſu ſpreedumi, kas pehz paſtahwoſchas kahrtibas eekſchleetu- un juſtiz-miniſteeem noſuhtami, teem teeſcham no tahm teeſahm leekami preekſchâ.

52. Wiſaugſtaki apſtiprinatee ſpreedumi par to, ka muiſchneekeem un tſchinownikeem wiſas kahrtas-teeſibas woi wiſas ihpaſchas perſonas dehl un kahrtas dehl peederigas teeſibas un priwilegijas atnemamas, par to, ka apakſch teeſas ſtahwoſcha liktens atweeglinajams, par to, ka gohdaſihme, kautkahds ordens woi nowehlehts gohda-kaftans un medaļas janonem, — zaur juſtiz-miniſteri teeſcham noſuhtami pee tahs teeſas, kas to ſpreedumu tai leetâ ſpreeduſi, par kura iſpildiſchanu ta Wiſaugſtaka pawehle dohta.

53. Wiſaugſtakas pawehles par to, ka aiſſuhtiteem un ziteem noteeſateem noſeedſneekeem ſtrahpe atlaiſchama woi liktens atweeglinajams, no juſtiz-miniſtera waldoſchas ſenates pirmai nodaļai preekſchâ leekamas.

II. Par ziwilteeſaſchanu.

1. Kad naudas-parahdi, kas naw apdrohſchinati zaur ſalogeem un kihlahm, peedſenami, kur naw ko ſtrihdetees.

54. Pirms teeſas pehz likumeem no 20 Now. 1864 ſpehkâ nahkuſchas, wiſadi naudas-parahdi, kas zaur ſalogu un kihlahm naw apdrohſchinati, ja ta ſumma naw pahri par 30 rubl., peedſihſchanas dehl uſdohdami teeſcham pee ſtana- woi pilſſahta-priſtawa, bet, ja ta ſumma ne pahri par 500 rubl., aprinka iſprawnikam woi polizmeiſterim, kâ pee kura kriht.

55. Parahda-rakſti peedſihſchanas dehl uſrahdami eekſch originala lihdſ ar luhgſchanas-rakſtu. Preekſch ſcheem luhgſchanas-rakſteem nekahda forma naw nolikta (ſehj. X gr. 2, lik. (зак.) p. ziw. teeſ. art. 242—248), bet tanîs japeemin: *a*) ir ſuhdſetaja ir apſuhdſeta kahrta, wahrds un dſihwoſchanas-weeta; *b*) pehz kahda peenahkuma un zik leela ſumma peedſenama, un *c*) woi ſuhdſetajs no apſuhdſeta praſijis, lai parahdu makſa, un kahdu atbildi ſchis dewis. Turklaht, ja ſuhdſetajs peedſenamas ſummas apdrohſchinaſchanu luhdſ, waijaga ari paſchu to zelu uſrahdiht, kâ lai apdrohſchina likumigâ kahrtibâ.

Peeſihm. Kas naw grahmatneeki, tàpat kas nemahk rakſtiht, tee parahdus war preekſcha likt, ar mutes wahrdeem luhgdami, un par to ihpaſcha protokole ſarakſtama.

56. Pee tam, lai teek ſargati original-parahdarakſti un dokumentes, ſmalki wehrâ leekami tee preekſchrakſti art. 90—94 lik. (зак.) p. ziw. teeſaſch. ſehj. X, gr. 2. Kad neleek preekſchâ original-parahdarakſtu, bet wina norakſtu, tad tas preekſchrakſts wehrâ leekams, kas iſteikts peeſihmejumâ 2 pee art. 75 tai paſchâ ſehjumâ.

57. Tee parahdi, lai uſ to weenu perſonu ſanahk zik ſanahkdami, no polizejas iſpildiſchanas dehl peenemami, lihdſ kamehr zaur paſchu polizeju woi zaur ſinu no kreditoru woi parahdneeka puſes naw uſeetas likumigas ſihmes, ka winſch makſaht neſpehj. Tahdâs reiſâs polizejas-waras dara pehz teem preekſchrakſteem, kas nolikti ta paſcha ſehjuma art. 93.

58. Tahs pehz parahda-rakſteem peedſenamas ſummas apdrohſchinajamas pehz teem nahkoſcheem artikeleem zaur polizejas-waldes paſchas waru: apzeetinajoht nekuſtamu mantu woi apkihlajoht kuſtamu mantu, kà pehz ſuhdſetaja uſrahdiſchanas.

59. Kad parahda-prafitajs tai paſchâ brihdî, kad parahda-rakſtu uſrahda, kas korroboreerehts woi no notara apleezinahts, praſa, lai apdrohſchina pehz likumeem, tad polizejas-waldei naw brihw to leegt.

60. Tahs pehz uſrahditeem parahda-rakſteem peedſenamas naudas apdrohſchinaſchanu war nolemt aprinka- woi pilſſahta-polizejas wirſneeks ſawâ paſcha warâ, ja luhgſchana par to uſdohta tahdâ laikâ, kad naw polizejas-waldes ſehdeſchana, bet pa tam iſ parahda-praſitaja iſkaidroſchanahm ſkaidri iſrahdahs, ka drohſchibas apgahdaſchanu lihdſ pirmai ſehdeſchanai newar kaweht.

61. Pee familijas-aktehm un tàpat pee parahda-rakſteem, kas beſ likumigu formu eewehroſchanas ſarakſtiti, peedſenamas ſummas apdrohſchinaſchana, kà likums to noteiz, gahdajama ne ahtraki kà polizejas-walde no parahdneeka puſes naw iſpraſijuſi atbildi, un ja ſchis neweenu eemeſlu naw preekſchâ lizis, zaur ko ta leeta paliktu par ſtrihdigu (art. 67). Tàpat pee peemineteem parahda-rakſteem apdrohſchinaſchana gahdajama ari tad, kad parahdneeks, lai gan winam parahda-rakſts uſrahdihts un tàpat ari aizinaſchanas-ſihme, lai nahk atbildeht un makſaht, triju deenu ſtarpâ atbildi nedohd, woi iſ weetigas polizejas-waldes rohbeſchahm, ne deeneſta-dariſchanu dehl, iſeet.

62. Apſuhdſeta mantu, lai wina rohnahs, kur raſdamahs, wiſpahrigi tai nolemtâ ſummâ apzeetinaht ir atlauts tikai prozeſês par naudas-parahdarakſteem, kas ſarakſtiti likumigâ kahrtibâ. Wiſâs zitâs reiſâs ſuhdſetajam to apſuhdſeta mantu waijaga uſrahdiht, ko waretu apzeetinaht woi apkihlaht.

63. Apſuhdſehts war luhgt, lai tahs wiſpahrigas apzeetinaſchanas weetâ leek tahs mantas apzeetinaſchanu, ko winſch rahdijis, bet, kad pretineeks naw ar

meeru, tad winam waijaga peerahdiht, ka ſchi manta pehz ſawas wehrtibas to ſuhdſibu deewsgan apdrohſchina.

64. Kuſtamu mantu pehz ſuhdſetaja praſiſchanas war apkihlaht, lai gan apſuhdſetam bija ari nekuſtamas mantas.

65. Apſuhdſeta luhgſchana, lai weenas apdrohſchinaſchanas weetâ leek ohtru, iſpildama tais reiſâs, kad ſuhdſetais ir ar meeru.

66. Kad ſuhdſetajs apſuhdſetaja luhgſchanai par apdrohſchinaſchanas pahrmainiſchanu pretojahs, polizejas-walde to luhgſchanu tikai tai reiſâ war iſpildiht, kad apſuhdſehts peerahda, ka ta apdrohſchinaſchana, ko winſch dahwa, papilnam to pirmo atſwer, un ka winu pa nepateeſu apgruhtinatu, ja to pirmo pawehli pameſtu ſpehkâ.

67. Tee lik. (зак.) p. ziw. teeſ. ſehj. X gr. 2 art. 78, peeſihm. 2 pee art. 78 un art. 79 preekſch S. Pehterburgas kahrtibas-waldes noliktee preekſchrakſti par to, kahdi eemeſli un peerahdijumi pret ſalihgumeem un parahda-rakſteem dara, ka ta leeta paleek par ſtrihdigu, un tapehz praſa iſſchkirſchanu zaur teeſu, — tee tahdi preekſchrakſti nahk ſpehkâ pee wiſahm aprinka- un pilſſahta-polizejas teeſahm un warahm.

68. Kad polizeja ſpreeduſi, ka ta parahda-praſiſchana atſihſtama par ſtrihdigu un ka jaatwehl to leetu uſſahkt pee teeſas, ſuhdſetajs tſchetru nedelu laikâ no tahs deenas, kad ſchis ſpreedums ſludinahts, ſchehlabu pee teeſas war peeneſt un ſchi polizejas ſpreedumu pahrluhko un ſchehlabu iſſpreeſch dalas-dariſchanas kahrtibâ nebuht ne ilgakâ kà diwju nedelu laikâ, rehkinajoht no tahs deenas, kad eenahkuſi. Tai reiſâ, kad teeſa zitadi ſpreeſch, tad pehz ſuhdſetaja luhgſchanas parahdneeka mantu pirmu reiſ woi no jauna leek apzeetinaht woi apkihlaht, un polizejai pawehl, lai parahdu peedſen iſpildiſchanas-kahrtibâ (порядкомъ исполнительнымъ); bet kad polizejas ſpreedums atſihts par likumigu, tad teeſa ſuhdſetajam to ſchehlabu leegdama nedohdahs pee leetas pahrluhkoſchanas pehz ferdes, ja ſuhdſiba naw uſdohta teeſigâ kahrtibâ.

69. Kad ſuhdſetajs ſchehlabu par polizejas ſpreedumu, ka wina praſiſchana atſihſtama par ſtrihdigu, dalas-dariſchanas-kahrtibâ pee teeſas nepeeneſis, winam brihw to leetu teeſigâ kahrtibâ uſſahkt, ja neaiſlaiſch garam nowezeſchanahs terminu, kas preekſch ta iſrehkinajams pehz wiſpahrigeem likumeem.

70. Kad polizeja ſpreeduſi, ka ta parahda-praſiſchana atſihſtama par neſtrihdigu, apſuhdſetam teek atlauts tſchetru nedelu laikâ no tahs deenas, kad ſchis ſpreedums ſludinahts, woi dalas-ſchehlabu iſpildiſchanas-kahrtibâ peeneſt, pehz art. 68, woi to leetu eeſuhdſeht. Pehz ſchehlabas teeſa polizejas ſpreedumu pahrluhko un to ſchehlabu dalas-dariſchanas-kahrtibâ (въ частномъ порядкѣ) iſſpreeſch ne wehlaki kà diwi nedelu laikâ no tahs deenas, kad to ſanehmuſi, bet kad ſuhdſibas-rakſts eeſneegts, teeſa dohdahs pee ſuhdſibas ſanemſchanas un

tahlak weſchanas pehz teem preekſchrakſteem, kas preekſch ſuhdſibu iſteeſaſchanas nolikti.

71. Kad apſuhdſehts tſchetru nedelu laikâ ſchehlabu peneſis pret polizejas ſpreedumu, ka parahda-praſiſchana eſoht atſihſtama par neſtrihdigu, tad iſpildiſchana pehz ſchi ſpreeduma apſtahdinajama, lihdſ kamehr teeſa par to leetu ko pawehl.

72. Schehlabas pret polizejas ſpreedumeem prozeſês par neſtrihdigahm parahda-praſiſchanahm, kas wehrtibâ pahri par 500 rubl., peneſamas pee ziwilteeſas palatas.

73. Tee lik. (зак.) p. ziw. teeſ. ſehj. X, gr. 2, art. 84 un 85 noteiktee preekſchraksti par S. Pehterburgas polizejas lohzekļu atbildibu, kad tee pee parahdu peedſihſchanas palaiduſchees, nahk ſpehkâ ari pee wiſu aprinka- un pilsſahta-polizeju lohzekleem tà, ka tas, kas ſchinî leetâ pehz ta paſcha ſehjuma art. 85 kahrtibas-waldei peenahkahs dariht, teek uſlikts gubernas-waldibahm.

2. Kad ſtrihdigas ziwil-leetas wedamas.

74. Prahwas un ſuhdſibas, kas wehrtibâ pahri par 500 rubl., weenalga woi tahs ir priwatperſonahm ſawâ ſtarpâ un ar krohna-mantas-waldehm, woi ari daſchahm krohna-mantas-waldehm ſawâ ſtarpâ, uſſahkamas pee ziwilteeſas palatahm un zitahm tahdahm teeſahm.

75. Prozeſes, kas preekſchejâ artikelî ſihmetas un pee pirmahs inſtanzes teeſahm preekſch ſcho preekſchrakſtu iſdohſchanas naw iſſpreeſtas, tahkakas weſchanas un iſſpreeſchanas dehl tuhliht nodohdamas pee weetigahm ziwilpalatahm, kur ari wiſi rakſti un wiſas ſinas, ko pirmahs inſtanzes teeſas ſchinîs leetâs iſprajijuſchas, preekſchâ leekamas. Pee teem no pirmahs inſtanzes teeſahm tahdâs prozeſês noteikteem termineem, kas preekſch ſcho preekſchrakſtu iſdohſchanas naw notezejuſchi, peeſkaitams zelalaiks (поверстный срокъ) (art. 83) pehz ta pilsſahta tahluma, kur gubernas-pilsſahta pirmahs inſtanzes teeſa rohnahs.

76. Pehz ſuhdſibas-rakſta teeſa nolemj, lai apſuhdſeto aizina: zaur aizinaſchanas-ſihmi, ja ſuhdſibas-rakſtâ wina dſihwoſchanas-weeta pateikta, bet atkal zaur iſſludinaſchanu awiſês, ja ta weeta, kur apſuhdſehts dſihwo, ſuhdſetajam naw ſinama.

77. Kad ſuhdſetaja ſuhdſibas-rakſtâ nekuſtama manta, kas apſuhdſetam Kreewijâ peeder uſdohta, bet wina dſihwoſchanas-weeta no ſuhdſetaja newareja uſrahdita tapt, tad ne tik ween zaur iſſludinaſchanu apſuhdſehts teek aizinahts, bet ari ſihme par wina aizinaſchanu pee teeſas uſ to muiſchu noſuhtama.

78. Teeſas, aizinaſchanas-ſihmes ſuhtidamas, ar weetigahm polizejas-waldehm un ar pilsſahta- un ſtana-priſtaweem ſaſinojahs teeſcham.

79. Sludinaſchana par aizinaſchanu pee teeſas noteek trihskahrt ſenates ſinojumôs, kas iraid S. Pehterburgas ſenates awiſchu peelikums, trijôs nummurôs papaſu, un tàpat ſweſchu walodu awiſês, kas Kreewijâ teek iſdohtas, weenâs Franzuſchu un weenâs Wahzu walodas awiſês pehz juſtiz-miniſtera noteikſchanas.

80. Suhdſetajam, kas weetu, kur apſuhdſehts dſihwo, newar uſrahdiht, tam ſeſchi rubulus waijaga eeſuhtiht, lai to aizinaſchanu druka, tàpat ari to apdrohſchinaſchanas-makſu, lai to naudu war noſuhtiht, kur noteikts.

81. No tahs preekſch iſſludinaſchanas eeſuhtitas naudas lihdſ ar aizinaſchanu ſuhtami: pee ſenates-drukatawas-kontora trihs rubli un pee to ſweſchu walodu awiſchu redakzijahm pa pusohtra rubuſeem pee ikkatras.

82. Prahwneekeem atnahkſchanas dehl pee teeſas noteizami ſchee termini:

1) mehneſcha terminſch, ja apſuhdſehts dſihwo Kreewijâ;

2) tſchetru mehneſchu terminſch, ja winſch ir ahrſemês;

3) ſeſchu mehneſchu terminſch, ja ta weeta, kur apſuhdſehts dſihwo, naw ſinama.

83. Termini, kur kahds teek aizinahts zaur ſihmi, rehkinajami no tahs deenas, kad aizinaſchanas-ſihme eedohta, kam nahkahs. Kad pee teeſas nahk apſuhdſehts, kas Kreewijâ dſihwo, tad pee ta mehneſcha-termina peeſkaitams tas zeļa-laiks, kas uſ praſteem zeļeem pa peezdeſmit, bet uſ dſelſszeļa-lihnijahm pa trihs ſimts werſtju uſ diwideſmit tſchetri ſtundahm teek nolikts.

84. Terminſch, kur kahds teek aizinahts zaur iſſludinaſchanahm, rehkinajams no tahs deenas, kad beidſama ſludinaſchana ſenates ſludinajumôs drukata.

85. Tam apſuhdſetam, par kura dſihwoſchanas-weetu ſuhdſetajs dabujis ſinaht, kad jau aizinaſchana bija iſſludinata, aizinaſchanas-ſihmi pehz ſuhdſetaja luhgſchanas war noſuhtiht, lihdſ ar termina noteikſchanu pehz art. 82, pkt. 1 woi 2 ſchinîs preekſchrakſtôs.

86. Ziwil-akte jo pilna darama zaur ſinas-rakſteem, ſinahm un dokumentehm tikai tad, kad tee prahwneeki woi winu pilnwari par to luhdſ woi pehz tam ſuhta.

87. Prahwneekeem un winu pilnwareem brihw teeſas kanzlejâ apakſch darbawedeja uſraudſibas ſawu prozeſchu original-aktes pahrluhkoht un uſ ſtempel-papira ſinas-rakſtus dabuht un norakſtus no papireem, kas kanzlejai par labu teek aiſmakſatas ar diwideſmit kapeiku par bohganu, diwideſmit peezi rindas rehkinajoht uſ katru bohgana lapas puſi.

88. Preekſchâ neſami rakſti tikai tais prozeſês ſaſtahdami, kur tas ſaſehdei rahdahs waijadſigi, woi teem, kam uſwehlehts, lai to leetu neſ preekſchâ.

89. Tai preekſchâ neſamâ rakſtâ ar ihſeem wahrdeem waijaga rakſtitahm buht tahm leetas punktehm. Schahdu rakſtu ſaſtahdiſchana, kà ſaſehde redſ, teeſas lohzekleem war uſwehleht.

90. Parakſtiſchana apakſch preekſchâ neſama rakſta nozelta, bet katrs iſ prahwneekeem lihdſ tai deenai, kad leetu neſihs preekſchâ, pee teeſas luhgſchanu war eeſneegt, kur iſſkaidro leetas wisſwarigakahs punktes un peemin eewehroſchanas un likumus, kas uſ to ſtrihdus-leetu ſihmejahs.

91. Kahdâ deenâ katra leeta pehz ferdes preekſchâ neſama, par to teeſas partu-iſtabâ ſinâ jaiſkar nedelu preekſch tahs preekſchâ neſchanas; uſ ſcho ſinu teeſas preekſchſehdetajs, bet waldoſchâ ſenatê wirsprokureers to deenu uſſihme, kad ta ſina iſkahrta.

92. Leetas preekſchâ neſejs ſaſehdê ar wahrdeem iſſkaidro leetas punktes un pee tam tahs aktes woi dokumentes laſa preekſchâ, kas tanî leetâ tik ſwarigas, ka wahrds no wahrda jaleek preekſchâ.

93. Leeta preekſchâ neſama zaur weenu iſ teeſas lohzekleem woi zaur rakſtuwedeju, kà preekſchſehdetajs noteiz.

94. Prahwneekeem woi winu pilnwareem ir ta teeſiba klaht buht, kad to leetu neſ preekſchâ, un pehz tam ar wahrdeem iſſkaidroſchanas preekſchâ likt, bet wini pee tam newar ne uſrahdiht jaunas punktes woi peerahdijumus, nei uſdoht jaunas praſiſchanas, nei pawairoht woi pehz ferdes pahrgrohſiht tahs jau uſdohtas praſiſchanas.

95. Pee leetas preekſchâ neſchanas ari ſweſchi war klaht buht, tahdâ ſkaitâ, kà teeſas-iſtabas ruhme to atwehl, iſſlehdſoht tohs atgadijumus, kas likumôs par ziwilteeſaſchanu no 1864 uſrahditi.

96. Wiſeem, kas klaht, kad leeta teek preekſchâ neſta, ſmalki waijaga wehrâ likt peeklahjibas, kahrtibas un kluſibas preekſchrakſtus un beſ pretimrunaſchanas preekſchſehdetaja pawehlehm ſchinî ſinâ waijaga paklauſiht. Patikſchanu woi nepatikſchanu kautkà parahdiht zeeti aiſleegts.

97. Teeſas preekſchſehdetajs prahwneeku runas un iſſkaidroſchanas wada, waizaſchanas teem preekſchâ leek, kas der to leetu iſſkaidroht, un runas flehdſ, kad winſch atrohn, ka ta leeta deewsgan iſſkaidrota.

98. Kad prahwneeki woi winu pilnwari noſeegahs pret peeklahjibu, kahrtibu woi kluſibu, teeſas preekſchſehdetajs to wainigo war apdraudeht woi noraht, peeminedams, ka winu no ſaſehdes iſraidihs, ja atkal kahrtibu trauzehs, un ka tad to leetu iſſpreedihs, beſ kà winſch pats dabuhs ar wahrdeem ko iſſkaidroht. Kad no jauna kahrtibu trauze, woi kad nekahrtiba noteek zaur kautkuru iſ teem ſweſcheem, kas pee leetas preekſchâ neſchanas klaht, tas wainigajs pehz preekſchſehdetaja pawehles iſ ſaſehdes jaiſraida.

99. Ko prahwneeki woi winu pilnwari, kas klaht bijuſchi, kad leeta tapa preekſchâ neſta, ar wahrdeem peneſuſchi, tas eewehrojams pee leetas apſpreeſchanas.

100. Teeſas ſpreedums eeleekams protokolê, un turpat waijaga peemineht:

1) gadu, mehneſi un deenu, kad ta leeta preekſchâ neſta;

2) ihſi iſſtahſtiht leetas punktes un, ko prahwneeki praſijuſchi;

3) ko teeſa pehz leetas punktehm un pehz likumeem wehrâ nehmuſi;

4) ko teeſa ſpreeduſi.

101. Iſſludinaſchanas par to, lai nahk ſpreedumu klauſitees, gubernas awiſês un Maſkawas ſenates ſinojumôs drukaht wairs naw pawehlehts.

102. Lai uſ ſpreedumu atbild, woi ir ar meeru jeb woi naw ar meeru, un lai iſſneedſ ſihmi appeleereſchanas dehl, tas wairs neteek praſihts.

103. Sihmês un ſludinajumôs par ſpreeſteem ſpreedumeem jauſrahda appeleereſchanas terminſch, kas ſchinîs preekſchrakſtôs, art. 104, noteikts.

104. Lai appelazijas-ſchehlabu peneſ, teek nolikti: teem, kas rohnahs walſts-rohbeſchâs, tſchetri mehneſchi, bet teem, kas rohnahs ahrſemês, ſeſchi mehneſchi, un pa wiſu ſcho laiku ſpreedums naw iſpildams. Schis terminſch rehkinajams teem klaht-eſoſcheem prahwneekeem no tahs deenas, kad ſpreedums ſludinahts, bet teem klaht neeſoſcheem no tahs deenas, kad treſcha ſludinaſchana S. Pehterburgas ſenates ſinojumôs drukata.

105. Appelazijas-ſchehlaba pee tahs teeſas eeſneedſama, kas to ſpreedumu ſpreeduſi.

106. Appelazijas-ſchehlaba, kas naw peenemama woi pehz ſuhdſibas wehrtibas, woi tadehl ka terminſch aiſlaiſts garam, woi tadehl ka tee lik. (зак.) p. ziw. teeſ. ſehj. X, gr. 2 art. 267, pkt. 1—3, 6—11 un 13—16 noteikti preekſchrakſti naw eewehroti, — appeleeretajeem no tahs paſchas teeſas, pee kuras ta bija eeſneegta, atdohdama lihdſ ar iſſkaidroſchanu par to, kapehz ta ſchehlaba naw peenemta. Wiſâs zitâs reiſâs appelazijas ſchehlabu ne wehlaki kà nedelu no tahs deenas, kad tahdas pat ſchehlabas no ziteem leetas dalibneekeem ſanemtas, woi kad appelazijas termini preekſch tahm notezejuſchi, lihdſ ar tahm original-aktehm pee tahs teeſas waijaga eeſneegt, kam kriht to leetu pahrluhkoht.

107. Appelazijas-teeſai katru leetu waijaga apſpreeſt, beſ kà pirmahs inſtanzes teeſai jaunas weſchanas dehl to atpakaļ ſuhta.

108. Wiſâs prozeſês, kas pee paſchahm ziwilpalatahm un zitahm tahdahm teeſahm uſſahktas woi pee tahm nodohtas, beſ kà ſpreedums par leetas ſerdi pir-

mahs instanzes teesâs spreests, prahwneekeem atwehlehts lihds ar appelaziju pee waldoschas senates lihds tai deenai, kur par to leetu sehdeschanu turehs, jaunus peerahdijumus preekschâ likt un jo plaschas luhgschanas pee senates eesneegt.

109. Prahwâs un suhdsibâs, kuru wehrtiba starp 500 un 600 rubleem, un kas pehz teem likumeem, kas spehkâ bija, pirms schee preekschraksti isdohti, appelazijas-kahrtibâ pee palatas pahrspreeschanas nahkuschas, schehloschanahs par winas spreesteem nolehmumeem pee waldoschas senates naw atlauta.

110. Dalas-schehlabas atlaujamas schinîs reisâs:

1) kad suhdsibas-raksti un appelazijas-schehlabas naw peenemtas, woi kad ir atdohtas;

2) kad nolehmumi lemti par peederibu;

3) kad luhgschana par teesnescha atstahdinaschanu naw paklausita;

4) kad peerahdijumi naw peenemti;

5) kad nolehmumi lemti par suhdsibas apdrohschinaschanu un par strihdigas mantas apsargaschanu woi par ihpaschahm pawehlehm tahs mantas dehl;

6) kad kas pawehlehts un noteikts par spreedumu isspildischanu;

7) par leetas wilzinaschanu;

8) kad dalas-schehlaba atdohta atpakal, woi kad ta augstakai teesai naw preekschâ likta;

9) par teesas darischanahm pee aktju sagatawoschanas un apleezinaschanas un pee eeweschanas ihpaschumâ.

10) par teesu pawehlehm dehl isschkihreju-teesas eezelschanas un

11) pawisam par teesas pawehlehm un noteikumeem tahdâs prozesês, kas pahrluhkojamas ne appelazijas kahrtibâ.

Wiskâs zitâs reisâs par teesas pawehlehm un pawisam par dalas-nolehmumeem tikai ar appelazijas-schehlabu war schehlotees.

111. Dalas-schehlabas eesneedsamas mehnescha laikâ no tahs deenas, kad tas nolehmums, par ko schehlojahs, sludinahts, bet, ja tas naw sludinahts, tad diwi mehneschu laikâ no tahs deenas, kad tas nolehmums isspildihts. Kad schehlabu par wilzinaschanu eesneeds, nekahdi termini naw noteikti.

112. Dalas-schehlaba eesneedsama pee tahs sasehdes, pret kuru ta teek peenesta.

113. Dalas-schehlaba, kas eesneegta, kad nolikts terminsch jau notezejis, woi kas sarakstita pret likumigahm formahm (lik. (зак.) p. ziw. tees. sehj. X, gr. 2. art. 267 pkt. 1—3, 6—11, 13—16), suhdsetajam ne wehlaki kâ trijâs deenâs

no tahs ſaſehdes, pee kuras ta eeſneegta, atdohdama atpakaļ lihdſ ar iſſkaidroſchanu, kapehz naw peenemta.

114. Saſehde, kas dalas-ſchehlabu ſanehmuſi, to ne wehlaki kà diwi nedeļas no tahs deenas, kad ſanehmuſi, pee tahs teeſas, kam ta ſchehlaba japahrluhko, noſuhta lihdſ ar peenahkamu iſſkaidroſchanu, kur wiſas punktes, kas ſchehlabas apſpreeſchanas dehl waijadſigas, ir iſrahditas.

115. Dalas-ſchehlabas iſſkaidroſchanas weetà war preekſchâ likt to original-nolehmumu, pret ko ſchehlaba peneſta, woi wiſas tahs dalas-aktes par to leetu, ja ta nolehmuma un to aktju noſuhtiſchana to tahlaku prozeſes zelu newar ſakaweht.

116. Kad leeta teek wilzinata, un kad eeſneegta appelazijas- woi dalas-ſchehlaba peederigai ſaſehdei noliktâ terminâ naw preekſchâ likta, un tàpat ari, kad ſchehlaba atdohta atpakaļ, ir atwehlehts dalas-ſchehlabu teeſcham pee tahs teeſas peneſt, kam ta ſchehlaba japahrluhko.

117. Kad ſchehlaba eeſneegta par leetas wilzinaſchanu, peenahkama iſſkaidroſchana iſpraſama no tahs ſemakas teeſas.

118. Tam, kas appelazijas- woi dalas-ſchehlabu peneſ, pehz wina luhgſchanas, par to laiku, kad tahs eeſneegtas, leezibas-rakſts iſſneedſams, ko winam tai augſtakai teeſai ari waijaga preekſchâ likt lihdſ ar to dalas-ſchehlabu par to, ka tahs tai art. 106 un 114 noteiktâ terminâ naw preekſchâ liktas.

119. Kad ta preekſchejâ artikelî peemineta dalas-ſchehlaba pee tahs augſtakas teeſas nonahkuſi, tai ſemakai teeſai pawehle ſuhtama, lai to nepeeſuhtito appelazijas- woi dalas-ſchehlabu tuhliht leek preekſchâ, ja ſaleekoht kohpâ to leezibas-rakſtâ ſihmetu laiku, kad ſchehlaba eeſneegta, ar to terminu, kas dehl preekſchâ likſchanas noteikts, buhs atraſts, ka ſchis terminſch jau pagahjis.

120. Lihdſ ar ſchehlabu par to, ka appelazijas- woi dalas-ſchehlaba atdohta atpakaļ, to ſchehlabu, uſ kuru uſrakſtihts, kapehz ta atdohta, waijaga preekſchâ likt. Iſſkaidroſchana par tahdu dalas-ſchehlabu praſama tikai tai reiſâ, kad augſtaka teeſa, pahrluhkojuſi, kapehz ſchehlaba atdohta, atſihſt, ka neſpehj ſpreedumu ſpreeſt, ſmalkakas ſinas neiſpraſijuſi.

121. Scho preekſchrakſtu art. 110—120 ſpehks ſneedſahs par dalas-ſchehlabahm, kas teek peneſtas ne ween pret pirmahs un ohtras inſtanzes teeſahm, bet ari pret gubernas-waldibahm, un polizejahs-eeſtahdehm teeſas-leetu ſinâ, pret muiſchneeku formuntu un bahrinu teeſahm, un tàpat par ſchehloſchanohs pret noteikumeem un pawehlehm, kas nahkuſchas no tahm S. Pehterburgâ un Maſkawâ eezeltahm laizigahm kommiſijahm, kam jaiſſchkir prozeſes ſtarp darba-uſnehmejeem jeb ſtrahdneeku-nehmejeem un ſtrahdneekeem jeb amatneekeem.

122. Lai krohna-mantas-waldibas prozeſês ſchihm waldehm teeſu ſpreedumus noſuhta, nedelas laiks teek noteikts, rehkinajoht no tahs deenas, kad prahwneekam ſpreedums ſludinahts, woi no tahs deenas, kad ſpreedums likumigâ ſpehkâ nahzis (lik. (зак.) p. ziw. teeſ. ſehj. X, gr. 2, art. 632), bet lai ſchihs waldes teeſahm atbildi dohd, tſchetru mehneſchu laiks teek nolikts.

123. Prozeſes, kas ſakarâ ſtahw ar krohna woi ar to eeſtahdju labumu, kas pehz krohna teeſibahm teek aiſſtahwetas, nenahk pee gubernatoreem pahrluhkoſchanas dehl.

124. Teeſas paſchas uſ to nerauga, ka naudas-ſtrahpes un ſtempelpoſchlinas pee appelazijahm teek peedſihtas, bet to peedſihſchanu nolehmuſchas ſinu par to dohd kambara-teeſai pehz lik. (зак.) p. ziw. teeſ. ſehj. X, gr. 2, art 241 un lik. p. poſchl. ſehj. V, art. 74.

125. Siwilteeſas palatas, kad pee prozeſes-weſchanas wilzinaſchanu, nekahrtibas woi palaiſchanohs mana, pirmahs inſtanzes teeſahm adminiſtrazijas-zelâ naudas-ſtrahpes uſleek, un atſinumus par ſchihm leetahm gubernas-waldibahm nenodohd.

126. Siwil-leetas waldoſchâ ſenatê wedoht jaturahs pee teem augſchâ, art. 86—92, 94—100, 104, 107, 108, 110, 111 un 116—121, iſteikteem preekſchrakſteem.

127. Pee ſcheem preekſchrakſteem jaturahs, tà kà teeſas tohs dabujuſchas; bet zaur ſcheem preekſchrakſteem neteek nozeltas ne tahs no ſaſehdehm jau iſlaiſtas pawehles, ne tee termini, kas jau ſahkuſchees.

III. Par teeſas-leetu-weſchanu.

128. Juſtiz-miniſterim atwehleta ta teeſiba to kahrtibu wiſadi pahrtaiſiht, pehz kuras eekſch teeſu kanzlejahm leetas wedamas, kad ſtrahdajoht atraſts, ka tà waijaga, un kad tas naw pretim ne teeſas-likumeem no 20 Now. 1864, nei ſcheem preekſchrakſteem.

II. Schee preekſchrakſti tuhliht eewedami wiſâs gubernâs, kas pehz wiſpahrigeem gubernas-likumeem teek walditas, un Beſſarabijas dalâ, bet, kà ſchee preekſchrakſti eegrohſami Baltijas gubernâs, Sibirijâ, kaſaku karaſpehku ſemês, Kaukaſijâ un Aiſkaukaſijâ, juſtiz-miniſterim jaſaſinojahs ar weetigahm wirswaldibahm un ar teem peederigeem miniſtereem, un tad winu dohmas par ſcho leetu lihdſ ar Paſchas Keiſara Majeſtetes kanzlejas ohtras nodalas wirswaldneeka atſinumu un ar ſawa paſcha atſinumu winam tahlak janeſ, lai wehl pahrluhko un likumigâ kahrtibâ apſtiprina.

Original-atſinumam ſchurnalôs parakſtijuſchees preekſchſehdetaji un lohzekli.

Wisaugſtaki apſtiprinahts walſts-padohmes atſinums par teeſas-ſpreedumu drukaſchanu.

Keiſara Majeſtetei patizis walſts-padohmes wiſpahrigas ſapulzes dohtu atſinumu par to, kà wezas kahrtas teeſu ſpreednmi drukajami, Wisaugſtaki apſtiprinaht un pawehlejuſchi, lai iſpilda.

Parakſtijees: Walſts-padohmes preekſchſehdetajs **Konſtantins.**

6. Now. 1867.

Walſts-padohmes atſinums.

Walſts-padohme, likumu-nodalâ un wiſpahrigâ ſapulzê, juſtiz-miniſterijas pahrwalditaja preekſchâ-likumu par to, kà wezas kahrtas teeſu ſpreedumi drukajami, pahrluhkojuſi, weenis prahtis ar wina, ta juſtiz-miniſterijas pahrwalditaja, padohmu atſinuſi:

lai Wisaugſtaki 11. Okt. 1865 apſtiprinatu walſts-padohmes atſinumu par teeſaſchanu un teeſas-leetu-weſchanu wezas kahrtas teeſâs jo pilnu dara, un lai noteiz, ka tee Wisaugſtaki 20 Now. 1864 apſtiprinatee preekſchraksti dehl teeſas-ſpreedumu drukaſchanas (ſw. ſehj. XIV. preekſch-raksſt. p. zenſ., art. 4, peeſihm., peelik.: art. 14, pehz turpin. no 1876 un 1879) nahk ſpehkâ ari par tahm leetahm, kas wezas kahrtas teeſâs wedamas.

Nolikumi

par to,

kà lai teesas-likumus

no

20 Now. 1864 eewed spehkâ.

Напечатано по распоряженію Министерства Юстиціи.

Типографія Императорской Академіи Наукъ (В. О., 9 лин., № 12.)

Ukaſs pee waldoſchas ſenates.

Teeſas-likumus no 20 Now. 1864 apſtiprinajuſchi Mehs tai paſchâ laikâ ar ukaſu, ko pee waldoſchas ſenates laidahm, eſam paſludinajuſchi, ka Mehs ihpaſchi noteikſim, kahdâ kahrtibâ ſchohs likumus lai eewed ſpehkâ. Tadehl pehz Muhſu pawehles ta eezelta kommiſija ſmalkus padohmus un preekſchrakſtu projektes ſaſtahdijuſi par to, kahdâ kahrtibâ lai peeminetus likumus eewed ſpehkâ. Pehz ſcho padohmu un projektju pahrluhkoſchanas papreekſch miniſterijâs, kà kur krita, bet pehz tam walſts-padohmê Mehs nolikumus par to, kà lai teeſas-likumus no 20 Now. 1864 eewed ſpehkâ, eſam apſtiprinajuſchi.

Schohs nolikumus pee waldoſchas ſenates ſuhtidami Mehs pawehlam:

1) Lai pehz teem nolikumeem par to, kà lai teeſas-likumus no 20 Now. 1864 eewed ſpehkâ, ſchohs likumus wiſâ winu faturâ eewed 1866 gadâ S. Pehterburgas un Maſkawas wirſpalatu aprinkôs un tais tſchetrôs gadôs, kas ſahkahs no 1866 — wiſâs gubernâs, kas teek walditas pehz wiſpahrigeem gubernas-likumeem un Beſſarabijas dalâ.

2) Lai S. Pehterburgas wirſpalatas-aprinki eeſahkumâ ſaleek S. Pehterburgas, Nowgorodas un Pleſkawas gubernas.

3) Lai Maſkawas wirſpalatas aprinki, tàpat eeſahkumâ, ſaleek Maſkawas, Wladimires, Kalugas, Kaſanes, Tweres, Tulas un Jaroſlawas gubernas.

4) Lai ſchinîs deſmit gubernâs aprinka teeſas zel pehz tahs no Mums par to apſtiprinatas tabeles.

5) Lai reiſâ ar to jaunu teeſu atwehrſchanu waldoſchâ ſenatê ſaſtahda iſnihzinaſchanas-nodalas pehz ta no Mums apſtiprinata ſtata.

6) Lai ſaſtahda S. Pehterburgas un Maſkawas wirſpalatas un tahs winahm padohtas aprinkateeſas, un lai eezel prokureerneezibas lohzeklus, tàpat teeſigus iſmekletajus un teeſas-priſtawus ſcho palatu aprinkôs, pehz teem no Mums apſtiprinateem ſtateem.

7) Lai juſtiz-miniſterim to preekſchejôs artikelôs peeminetu ſtatu pawairo ſchanas dehl 1866tâ gadâ ihpaſchu peezpadſmit tuhkſtoſchu rublu kreditu dohd

walſts-rentejâ tà, ka winſch to ſummu pehz waijadſibas praſa un iſleeta kà pats redſedams, iſſlehdſoht tahs iſdohſchanas preekſch teeſas-likumu eeweſchanas ſpehkâ.

8) Lai wiſâs weetâs, kas tagadejâs teeſâs paleek tukſchas, uſ preekſchu waldiba zitu leek eekſchâ pehz juſtiz-miniſtera iſwehleſchanas, un lai jaunas wehleſchanas preekſch ſcheem amateem neatlauj.

Waldoſcha ſenata nekaweſees gahdaht, ko waijaga, lai tas noteek.

Uſ originala Keiſera Majeſtete ar Sawu Paſchu rohku parakſtijuſchi:

„Alekſanders".

Zarſkoje Selo,
19. Okt. 1865.

Rahditajs.

Nolikumi par to, kà lai teesas likumus no 20 Now. 1864 eewed spehkâ.

		Art.	Lap.
I.	Wispahrigi preekschraksti	1— 6	9
II.	Pirma eerehdnu eelikschana to teesu amatos, kas pehz teem likumeem no 1864 zeltas	7—10	10
III.	Pirma meerateesneschu iswehleschana un apstiprinaschana	11—41	10
IV.	Pirma swehrinatu peesehdetaju listju sastâdischana	42—43	14
V.	Pirma swehrinatu adwokatu kahrtas sastahdischana	44—50	15
VI.	Kahdâ kahrtibâ tagadejas teesas apstahjahs strahdaht	51—55	16
VII.	Kahdâ kahrtibâ wezalaika prozeses wedamas, paschkiramas un nobeidsamas tais gubernâs, kur teesas-likumi teek eeweesti	56—87	16
	a) par kriminalprozesehm	56—61	16
	b) par ziwilprozesehm	62—87	17
VIII.	Kahdâ kahrtibâ strihdi par peederibu starp tagadejahm un tahm teesahm, kas pehz likumeem no 20 Now. 1864 zeltas, isspreeschami	88—92	21

I.	Laiziga tabele par aprinka-teesahm S. Pehterburgas un Maskawas wirspalatu aprinkôs	22
II.	Us laika nolikts stats preeksch waldoschas senates isnihzinaschanas-nodalahm	26
III.	Us laika nolikti stati preeksch teesahm tais S. Pehterburgas un Maskawas wirspalatu aprinku gubernâs	27

Uſ originala Keiſara Majeſtete ar Sawu Paſchu rohku rakſtijuſchi:
Zarſkoje Selo
19. Okt. 1865.

„Tà lai ir".

Nolikumi

par to,

kà lai teeſas-likumus no 20 Now. 1864 eewed ſpehkâ.

I. Wiſpahrigi preekſchraksti.

1. Teeſas likumi, kas 20 Now. 1864 Wiſaugſtaki apſtiprinati, wiſâ Keiſara-walſti eewedami ſpehkâ, tà, kà ſchee nolikumi noteiz, ar teem pahrtaiſi jumeem, kas rahdahs waijadſigi, lai ſchohs likumus peepaſe pee daſchu apgabalu ſawadas buhſchanas.

2. Teeſas, kas pehz likumeem no 1864 ſaſtahditas, zita pehz zitas (постепенно) atweramas, ſahkoht no 1866 g.

3. Stati, kas uſ laiku, lihdſ kamehr teeſas-likumi wiſur eeweſti, dohti preekſch atweramahm teeſahm un ir to gubernu, kas apakſch katras wirſpalatas ſtahwehs, un to gubernas-aprinku, kas apakſch katras aprinka teeſas ſtahwehs, ir to pilſſahtu noteikſchana, kur buhs eezelt wirſpalatas un aprinkateeſas,—no juſtiz-miniſtera zaur walſts-padohmi jaleek preekſchâ, ka Wiſaugſtaki apſtiprina.

4. Pee aprinkateeſu zelſchanas weenas ohtras gubernas aprinkus war ſaweenoht weenâ teeſas-aprinkî.

5. Pirms preekſchâ leek teeſas-likumu eeweſchanu tanîs gubernâs, kas pehz wiſpahrigeem gubernas-likumeem teek walditas, un kurâs weetigi kawekli waretu praſiht, lai ko pahrmaina tai wiſpahrigâ teeſu organiſazijâ, juſtiz-miniſterija

dohdahs pee eepreekſchejas ſaſinoſchanahs ar to tahdu gubernu wirswaldneekeem un ar eekſchleetu-miniſteriju.

6. Wiſa gahdaſchana par teeſas-likumu eeweſchanu ſpehkâ ſaweenojahs juſtiz-miniſterijâ.

II. Pirma eerehdnu eelikſchana to teeſu amatôs, kas pehz teem likumeem no 1864 zeltas.

7. Perſonu iſwehleſchana preekſch pirmahs eezelſchanas, pehz likumeem par teeſahm, ſchinîs amatôs, prohti: wirspalatu preekſchſehdetaju un lohzekļu, aprinkateeſu preekſchſehdetaju, preekſchſehdetaju-palihgu un lohzekļu un teeſigu iſmekletaju amatôs, atwehleta juſtiz-miniſterim.

8. Wirspalatu un aprinkateeſu preekſchſehdetajus un tàpat prokureerneezibas lohzekļus, ja ſcho peepalihdſiba pee teeſas-likumu eeweſchanas buhs atſihta par waijadſigu, war zelt, ne agraki kà trihs mehneſchu preekſch ta laika, kad tahs pehz likumeem no 1864 ſaſtahditas teeſas war buht atwehrtas tai apgabalâ, preekſch kura tee augſchâ peeminetee amatôs zelami.

9. Tee pehz likumeem no 1864 zeltu teeſu un tee prokureerneezibas lohzekļi uſturu dabu, kà ſtati nolemj, no tahs deenas, kur uſ amatu iſwehleti.

10. Kad kur teek ſtelleti, teeſas-lohzekļi dabu zeļa-naudu (прогоны) preekſch katra zeļa-tahluma un palihdſibu tai mehrâ, kà wiſpahrigi likumi to noleek.

III. Pirma meerateeſneſchu iſwehleſchana un apſtiprinaſchana.

11. Pirma meerateeſneſchu iſwehleſchana un apſtiprinaſchana noteek pehz likumeem par teeſahm, art. 19—25, 28—31, 33, 34, 37, 38 un 39, eewehrojoht pee tam nahkoſchohs preekſchrakſtus.

12. To perſonu liſte, kam ta teeſiba, ka par meerateeſneſcheem war tapt iſwehleti, katrâ gubernas-aprinkî atſchkiru ſarakſtama zaur ihpaſchu aprinka-ſaſehdi, kas ſaſtahdita iſ aprinka-ſemſtwas-waldes lohzekļeem aprinka-muiſchneezibas-preekſchneeka, aprinka-iſprawnika, polizmeiſtera (kur tahdi eezelti), pilsſahta galwas, wiſeem aprinka meerakungeem (мировые посредники) un weetiga aprinka-teeſneſcha.

13. Pee ſchihs liſtes ſarakſtiſchanas ta ihpaſcha aprinka-ſaſehde dohdahs pehz aprinka-ſemſtwas-waldes preekſchſehdetaja preekſchlikuma, tuhliht kà dabujuſi ukaſu par to laiku, kas noteikts, lai tanî teeſas-likumus gubernâ eewed.

14. Gubernâs, kur wehl naw eezeltas aprinka-ſemſtwas-waldes, art. 12 ſihmetu liſtju ſarakſtiſchana uſdohdama tai laizigai aprinka-kommiſijai, kas eezelta pehz teem preekſchrakſteem no 25 Maij. 1864, kà lai nolikumus par ſemſtwas eeſtahdehm eewed ſpehkâ; turklaht pee winas ſkaita peeaizinajami wiſi aprinka meerakungi (мировые посредники) un weetigajs aprinka-teeſneſis.

15. Tai art. 12 peeminetâ liſtê klaht pee teem, kam pehz likumeem par teeſahm, art. 19—22, ta teeſiba, ka wini meerateeſneſcha amatu war uſnemt, pirmajâ reiſâ eeleekami wiſi meerakungi un tee iſ winu kandidateem, kas meera-kunga weetâ bijuſchi ne maſak kà ſeſchi mehneſchi, lai gan wineem ne buhtu tik daudſ mantas, kà likumôs par teeſahm art. 19, pkt. 3, noteikts.

16. Preekſch liſtes ſaſtahdiſchanas noleekams triju mehneſchu laiks, no tahs dcenas, kad ſanemts ukaſs par to, kahds laiks noteikts, lai tanî teeſas-likumus gubernâ eewed.

17. Aprinka-ſaſehde ſarakſta ne ween ſcho liſti, bet ari ſawas dohmas par gubernas-aprinka (уѣздъ) daliſchanu meera-apgabalôs.

18. Scho ſawu dohmu ſarakſtiſchanas dehl ſaſehde ſmalki iſmekle, kà guber-nas aprinkis dalahs ſtanôs (станы) un meera-apgabalôs preekſch ſemneeku-leetahm (мировыя по крестьянскому дѣлу участки), zik pa teem ir zeemu, zik leels tas aprinka plaſchums, zik weegli war ſaſneegtees, un zik iſplaukuſi induſtrija un tirgoſchana. Saſehdes dohmahm waijaga buht ſarakſtitahm pehz ſcho punktju eewehroſchanas no wiſahm puſehm, tà, ka katrâ meera-aprinkî pee leetu apſpree-ſchanas meerateeſneſchu ſapulzês arween ne maſak kà trihs teeſneſchi war peeda-litees (lik. par teeſ., art. 56).

19. Aprinka-ſaſehdes dohmas par aprinka daliſchanu meera-apgabalôs reiſâ ar ſcho apgabalu tabeli jaeeſneedſ pee tahs ihpaſchas gubernas-ſaſehdes, kas apakſch gubernatora wadiſchanas ſaſtahdahs iſ gubernas-ſemſtwas-waldes lohze-kleem, gubernas-muiſchneezibas-preekſchneeka, tahs ihpaſchas ſaſehdes lohzekleem, kas ſin par ſemes-preſtandehm, tahs gubernas-ſaſehdes lohzekleem, iſ weetigu muiſchneeku kahrtas, kas ſin par ſemneeku-leetahm, gubernas-pilsſahta galwas, gubernas-prokureera un kriminal-un ziwilteeſas palatu preekſchſehdetajeem un preekſchſehdetaju-palihgeem.

20. Tais gubernâs, kur gubernas-ſemſtwas-waldes wehl naw eezeltas, doh-mas par aprinka daliſchanu meera-apgabalôs pahrluhkoht ir atwehlehts tai lai-zigai gubernas-komitejai, kas eezelta pehz teem preekſchrakſteem no 25 Maij. 1864 par to, kahdâ kahrtibâ nolikumi par ſemſtwas eeſtahdehm eewedami ſpehkâ; tad pee ſchihs komitejas japeeaizina kriminal- un ziwilteeſas palatu preekſchſehde-taji un preekſchſehdetaju-palihgi.

21. Ihpaſcha gubernas-ſaſehde, to art. 19 peeminetu tabeli pahrluhkojuſi un, kur rahdahs waijadſigi, pahrlabojuſi, to atpakaļ ſuhta pee aprinka-ſaſehdes, lai to aprinka-ſemſtwas ſapulzei leek pahrſpreeſt.

22. Kad diwi woi wairak kaiminu-aprinkus weegli war ſaweenoht weenâ meera-aprinkî, tad ihpaſchas gubernas-ſaſehdes atſinums par to uſrahdams tà, kà preekſchejs artikelis noteiz, lai tad pahrſpreeſch ſemſtwas ſapulzes katrâ iſ teem aprinkeem (уѣзды), kuŗus dohmaja ſaweenoht weenâ meera-aprinkî. Gubernas-ſaſehdes atſinumâ waijaga noteikt, zik meera-apgabalu katrâ gubernas-aprinkî waijaga buht.

23. Tais gubernâs, kur ſagatawoſchanahs uſ meerateeſneſchu iſwehleſchanu beigta, kad ſemſtwas gada-ſapulze jau ſlehgta, meerateeſneſchu iſwehleſchanas dehļ ahrkahrtigas ſemſtwu ſapulzes ſaaizinajamas.

24. Pirms ſemſtwas ſapulze dohdahs pee wehleſchanahm, papreekſch iſſpreeſch tohs likumôs par teeſahm, art. 30 un 31, peeminetus peeſihmejumus, ſchehlabas un peneſumus, un tad tai waijaga:

1) pahrſpreeſt tahs no aprinka-ſaſehdes faſtahditas un gubernas-ſaſehdê pahrluhkotas dohmas par aprinka daliſchanu meera-apgabalôs, un waijaga nolemt, zik daudſ to lai ir, un kur lai wineem ir rohbeſchas, un

2) waijaga noteikt iſ ſemſtwas eenahkſchanahm uſturu preekſch meerateeſneſchu ſapulzes kanzlejas.

25. Kad ſchahs dariſchanas nobeigtas, to perſonu liſte pahrluhkojama, kam teeſiba, ka tee war uſnemt meerateeſneſcha amatu (art. 15); tad ſapulze dohdahs pee gohda- un apgabala-meerateeſneſchu iſwehleſchanas jo leelâ pehz eeſpehſchanas ſkaitâ.

26. Kad wehleſchanas nobeigtas, ſemſtwas-ſapulzes preekſchſehdetajs ſludina to perſonu wahrdus, kas par gohda- un par apgabala-meerateeſneſcheem iſwehleti. Tad ſapulze pehz likumeem par teeſahm, art. 52, laiku un weetu nolemj preekſch meerateeſneſchu ſapulzehm, pee tam eewehrodama, ka prokureerneezibas lohzeklis, kas peedalahs pee kaiminu-aprinku meerateeſneſchu-ſapulzehm eeſpehj nobraukt no weenas ſapulzes pee ohtras.

27. To ihpaſchu ſaſehdju dohmas par meera-apgabaleem un meera-aprinkeem, reiſâ ar aprinka-ſemſtwas-ſapultſchu eewehroſchanahm par to leetu zaur gubernatoreem preekſchâ leekamas juſtiz-miniſterim, kas par to faſinojahs ar eekſchleetu-miniſteri un tad tahs peeminetas dohmas eeſneedſ pee waldoſchas ſenates pirmahs nodaļas.

28. Kad aprinka-ſemſtwas-ſapulzes par to naw weenis prahtis, woi kahdi gubernas-aprinki ſaweenojami weenâ meera-aprinkî (art. 22), gubernatori preekſchâ-likumôs pee juſtiz-miniſtera ſawu atſinumu dohd par ſcho leetu.

29. Waldoſchas ſenates pirma nodala pehz tahm winai preekſchâ liktahm eewehroſchanahm preekſch katra meera-aprinka nolemj, zik tam lai ir meera-apgabalu, un pehz wiſpahrigeem likumeem apſtiprina ir tohs gohda-meerateeſneſchas, ir tik daudſ apgabala-meerateeſneſchus, zik ir to apgabalu.

30. Kad ta no waldoſchas ſenates nolemta tabele par meera-apgabalu ſkaitu un ukaſs par tahm amatâ apſtiprinatahm perſonahm, ir teem gohda-, ir teem apgabala-meerateeſneſcheem, pahrnahzis, tad ſemſtwas-waldes preekſchſehdetajs tohs ataizina pee ſwehreſchanas pehz tahs formas, kas peelikumâ pee likumeem par teeſahm, art. 225, nolikta.

31. Pehz ſwehreſchanas tee ſanahkuſchee meerateeſneſchi, ir tee gohda-, ir tee apgabala-meerateeſneſchi:

1) tohs meera-apgabalus ſtarp teem apgabala-meerateeſneſcheem iſdala un noteiz to weetu, kur katrs ſawâ apgabalâ ſtahwehs (lik. p. teeſ., art. 35, pkt. 1, un art. 41);

2) iſwehle ſewim iſ ſawa widus meerateeſneſchu-ſapulzes preekſchſehdetaju un paſtahwigu lohzekli (lik. p. teeſ., art. 35, pkt. 2, un art. 57);

3) pehz ſawſtarpigas norunas noteiz, kahdâ rindâ wini apgabala-meerateeſneſchu amatus kâ weetneeki iſpildihs tais reiſâs, ko likumi rahda (turpat art. 43), un

4) pehz ſawſtarpigas norunas ſawâ ſtarpâ iſdala tohs darbus pee iſmekleja-mahm leetahm, kas pehz ſcho nolikumu art. 58 no teeſigeem iſmekletajeem nodohdamas meerateeſneſcheem.

32. S. Pehterburgas un Maſkawas galwaspilsſahtôs un tàpat Odeſas pilsſahtâ meerateeſneſchi pirmo reiſ teek wehleti, teek apſtiprinati un amatâ eeſtahjahs pehz teem augſchâ noteikteem preekſchrakſteem, eewehrojoht tohs nahkoſchohs ihpaſchus noſazijumus.

33. To perſonu liſtes, kam teeſiba, ka tohs war iſwehleht par meerateeſneſcheem, un to dohmu ſaſtahdiſchana par pilsſahta daliſchanu meera-aprinkôs un -apgabalôs uſleekama gahdatajahm (распорядительныя) pilsſahtu padohmehm, un tur peedalahs: S. Pehterburgâ — kahrtibas-waldes nodalu preekſchſehdetaji, Maſkawâ — wirspolizmeiſteris, un klaht pee tam abjôs galwaspilsſahtôs gubernas-prokureers, bet Odeſâ wezakajs polizmeiſteris un pilsſahta-prokureers.

34. Lai ſaſtahditu pa pilsſahta dalahm to perſonu liſtes, kam teeſiba, ka tohs war iſwehleht par meerateeneſcheem, gahdatajai (распорядительная) pilsſahta padohmei ir atwehlehts tik daudſ ihpahſchas laizigas kommiſijas ſaſtahdiht, kâ winai rahdahs, ka waijaga.

35. Katrai laizigai kommiſijai waijaga ſaſtahditai buht iſ tſchetri lohzekleem:

iſ trihs wispahrigas pihsſahta padohmes balſotajeem (гласные) un polizejas-fiſkala (стряпчаго) galwaspilsſahtôs, bet Odeſâ iſ weetiga prokureera wai fiſkala (стряпчаго).

36. Tohs balſotajus preekſch laizigahm kommiſijahm iſredſeht ir atwehlehts kahrtu-wezaku un winu palihgu ſapulzei apakſch pilsſahta galwas wadiſchanas, bet fiſkalu (стряпчіе) iſredſeſchana ſtahw prokureera rohkâ.

37. Tahs no gahdatajahm (распорядительныя) pilsſahtu padohmehm ſaſtahditas to perſonu liſtes, kam ta teeſiba, ka tee war buht par meerateeſneſcheem, un tahs dohmas par meera-aprinkeem un -apgabaleem preekſchâ leekamas weetigeem general-gubernatoreem.

---

38. General-gubernatoru peeſihmejumi ir par tahm perſonahm, kas pret likumu par teeſahm art. 19 — 22 un pret ſcho nolikumu art. 15 noteikumeem wehlejamu liſtê eelikti, ir par pilsſahta daliſchanu meera-aprinkôs un -apgabalôs ſinami jadohd wispahrigai pilsſahta padohmei.

39. Uſ wehleſchanas deenu kahrtu-wezaku un winu palihgu ſapulze apakſch pilsſahta galwas wadiſchanas iſ wispahrigas liſtes ſaſtahda ihpaſchu to tahdu perſonu liſti, kas eepreekſchu noteikti, lai par wineem balſo, un ſchi liſte uſrahdama wispahrigas pilsſahta padohmes ſapulzei. Beſ tam katram wehletajam atlauta ta teeſiba no ſewis preekſch balloteereſchanas perſonas, kas itin tahdi, ka pehz likumeem tohs par meerateeſneſcheem war iſwehleht.

40. Wispahrigu pilsſahtu-padohmju dohmas par pilsſahta daliſchanu meera-aprinkôs un apgabalôs zaur weetigeem general-gubernatoreem preekſchâ leekamas juſtiz-miniſterim, lai tas tahs pehz eepreekſchejas ſaſinoſchanahs ar eekſchleetu-miniſteri eeſneedſ pee waldoſchas ſenates pirmahs nodaļas.

41. Tee peenahkumi, kas kriht aprinka-ſemſtwas-ſapulzes preekſchſehdetajam S. Pehterburgâ, Maſkawâ un Odeſâ iſpildami no pilsſahta galwas.

IV. Pirma ſwehrinatu peeſehdetaju liſtju ſaſtahdiſchana.

42. Tai paſchâ laikâ, kad noteek meerateeſneſchu iſwehleſchana, aprinka-ſemſtwas-ſapulzes pehz likumeem par teeſahm, art. 89, iſwehle ihpaſchas laizigas kommiſijas, kas lai ſaſtahda ſwehrinatu peeſehdetaju liſtes.

43. Tais weetâs, kur teeſu atwehrſchanas laikâ ſchihs liſtes newar tapt ſagatawotas tais terminôs, kas likumôs par teeſahm, art. 90, 94 un 107 nolemti, no juſtiz-miniſtera pehz norunas ar eekſchleetu-miniſteri noteizami ihpaſchi termini.

V. Pirma ſwehrinatu adwokatu kahrtas ſaſtahdiſchana.

44. Swehrinatu adwokatu ſkaitâ pirmajâ laikâ beſ teem, kas tahdi, kahdus likumi par teeſahm, art. 354, praſa, war uſnemt ari:

1) tahdus, kas mahzibas kurſu teeſas-leetu ſinaſchanâs uſ augſtahm ſkohlahm nobeiguſchi, ja wini tſchetri gadus teeſas-reſorâ iſdeenejuſchi, woi ari ja wini peezi gadus kâ adwokati prozeſes pee teeſahm weſdami ſtrahdajuſchi, un

2) tahdus, kas augſtâs ſkohlâs kurſu nobeiguſchi, lai gan ne eekſch teeſas-mahzibu fakultetes, woi ari kas naw augſtâs ſkohlâs iſmahziti, ja wini teeſas-reſorâ maſakajs peezi gadus iſdeenejuſchi un ſchinî laikâ maſakajs weenu gadu ſenates rakſtuwedeja amatu woi tahdus amatus ne apakſch VIII klaſes turejuſchi, kurôs teeſas-leetu weſchanu un apſpreeſchanu praktiſki wareja eemahzitees.

45. Wiſâs gubernâs, kur teeſas-likumi teek eewesti, pehz juſtiz-miniſtera pawehleſchanas ihpaſcha komiteja ſaſtahdama, kas lai ſanem un pahrluhko luhgſchanas no tahdeem, kas iſſaka, ka wehlahs ſwehrinatôs adwokatôs eeſtahtees.

46. Schi komiteja ſaſtahdahs iſ ziwil- un kriminalteeſas palatu preekſch-ſehdetajeem un preekſchſehdetaju palihgeem un gubernas-prokureera apakſch ta preekſchſehdetaja wadiſchanas, kas deeneſtâ tas wezakajs. Pehz juſtiz-miniſtera pawehleſchanas tee tahdi war peeaizinati tapt, lai dalibu nem pee tahs komitejas, un ari war noteikti tapt, lai tai komitejai ir par preekſchſehdetaju, prohti kas wirſpalatu un aprinkateeſu preekſehdetaju amatâ eezelti woi preekſch tam eepreekſch buhs noteikti.

47. Komiteja tuhliht, kà atwehrta, zaur iſſludinaſchanu awiſês uſaizina wiſus, kas wehlahs ſwehrinatôs adwokatôs eeſtahtees, un kam pehz ſcho nolikumu art. 44 ta teeſiba, ka winus war eerakſtiht adwokatu ſkaitâ, — lai ſawas luhgſchanas par to nodohd woi atſuhta un lai peeleek tahs waijadſigas dokumentes pehz likumeem par teeſahm, art. 379.

48. Kad eeſneegtas luhgſchanas un dokumentes pahrluhkotas, komiteja juſtiz-miniſterim preekſchâ-likumu eeſneedſ par teem, kas ir tahdi, kahdus ſchee nolikumi, art. 44, praſa. Teem, kas naw tahdi, kà peeminetee preekſchrakſti praſa, komiteja luhgſchanas paklauſiſchanu pehz ſawas paſchas waras leedſ.

49. Juſtiz-miniſteris preekſchſtahditus woi apſtiprina ſwehrinatu adwokatu kahrtâ, woi teem to leedſ. Kas ar to leegumu naw ar meeru, tas ſawas iſſkaidroſchanas juſtiz-miniſterim war preekſchâ likt, kas to leetu pahrluhkoſchanas dehl eeſneedſ pee waldoſchas ſenates pirmahs nodalas.

50. Kà teeſas pehz teem likumeem no 1864 atwehrtas, ſwehrinatu adwokatu padohmes un winu atſchkiras ſaſtahdamas tai kahrtibâ, kas likumôs par

teesahm, art. 358 un turpmak, nolikta; tai reisâ pee padohmju saſtahdes tikai tahdi war tapt iſwehleti, kas to iſpilda, ko ſchee likumi, art. 354, praſa.

VI. Kahdâ kahrtibâ tagadejas teeſas apſtahjahs ſtrahdaht.

51. No ta laika, kad ſchee nolikumi iſſludinati, juſtiz-miniſterim atlauts pirmas un ohtras inſtanzes tagadejas teeſas ſaweenoht woi ſlehgt un winu leetas nodoht, kad waijaga, tahs paſchas inſtanzes zitahm jo klahtejahm teeſahm.

Peeſihm. Magiſtratus un rahtuhſchus ſlehgt un winu ſaimneezibas-leetas zitahm eeſtahdehm nodoht teek atlauts juſtiz- un eekſchleetu-miniſtera ſawſtarpigai norunai.

52. Preekſch katras teeſas ſlehgſchanas juſtiz-miniſterija laiku gahda, ka tee arkiwi, tahs aktes, tahs grahmatas, tahs kanzlejas- un zitas waijadſibas, kas tur rohnahs, teek nodohtas, kur kriht.

53. Par katras teeſas ſlehgſchanu un par to, kur tahs tur rohnoſchahs leetas pahrzelamas, ſina iſſludinajama ſenates- un weetigâs gubernas-awiſês.

54. Slehdſamu teeſu lohzekli, kas nedabujuſchi amatu, paleek ahrâ no ſtata un pee tam dabu gahſchu woi weenreiſigas makſaſchanas pehz teem preekſchrakſteem, kas likumôs par deeneſtu, kur waldiba eezel, ſehj. III, art. 1012, noteikti.

55. Tà kà tas tagadejâs waldoſchas ſenates nodalâs wedamu leetu ſkaits arween wairak eet maſumâ, ſchihs nodalas ſawâ lohzeklu ſkaitâ arween wairak maſinajamas woi ſaweenojamas un beidſoht pawiſam nozelamas. Juſtiz-miniſtera dohmas par ſcho leetu katru reiſ zaur walſts-padohmi eeſneedſamas pee Wiſaugſtakas redſeſchanas.

VII. Kahdâ kahrtibâ weza laika prozeſes wedamas, paſchkiramas un nobeidſamas tais gubernâs, kur teeſas-likumi teek eeweſti.

A) Par kriminalprozeſehm.

56. Wiſas prozeſes par grehkadarbeem un noſeegumeem, kas teek weſtas tagadejâs teeſâs, tais paſchâs, lihdſ kamehr tahs apſtahjahs ſtrahdaht, pehz wezas kahrtibas tahlak wedamas un nobeidſamas, eewehrojoht tohs 11 Okt. 1864 iſdohtohs preekſchrakſtus par teeſaſchanu un teeſas-leetu-weſchanu un ar teem iſnehmumeem, kas nahkoſchôs artikelôs noteikti.

57. No tahs deenas, kad gubernâ teesas pehz teem likumeem no 1864 atwehrtas, polizejas sinu-saklauschinaschana par grehkadarbeem un noseegumeem tahlak paschkirama pehz teem preekschraksteem un pehz tahs kahrtibas, kà likumi par kriminalteesaschanu no 20 Now. 1864 rahda.

58. Mekleschanas, kas rohnahs teesigu ismekletaju rohkâs par maseem grehkadarbeem un noseegumeem, kas pehz teem likumeem par kriminalteesaschanu no 20 Now. 1864 no meerateesneschem isspreeschami, tuhliht nodohdamas scheem teesneschem, lai schahs leetas isdala pehz scho nolikumu art. 31, pkt. 4, un lai wed pehz peemineteem likumeem.

59. Wisas sahktas mekleschanas leetâs, kas kriht apaksch aprinkateesahm, no teesigeem ismekletajeem tahlak wedamas tai kahrtibâ, kas likumôs par kriminalteesaschanu no 20 Now. 1864 nolemta.

60. Mekleschanas par amatâ dariteem grehkadarbeem, kà nobeigtas, eet tahlak pehz tahs kahrtibas, kas tais paschôs likumôs nolemta.

61. Kad tahs scho nolikumu art. 58—60 peesauktas leetas nahkuschas tais teesâs, kas pehz likumeem no 20 Now. 1864 zeltas, leezineeki un leetas-prateji, kas jau swehrinati un isklauschinati, pee jaunas iswaizaschanas schinîs eestahdês no jauna naw swehrinajami, bet pee iswaizaschanas tikai teem jaatgahdina, ka jau ir swehrinati.

B) Par ziwilprozesehm.

62. No tahs deenas, kad ukass par to, ka teesas-likumi no 20 Now. 1864 kautkur eewedami, issludinahts, prahwneekeem pehz scheem nahkoscheem preekschraksteem atlauts, lai, ar to teesibu no jauna ussahkt tais pehz likumeem no 1864 zeltâs teesâs, aptur wisas tur ir pee tagadejahm teesahm, isnemoht andeles-teesas, ir pee polizejahm wedamas strihdus-leetas un prozeses par prasischanahm un tàpat wisas prozeses par gohda-aistikschanahm, apskahdeschanahm, par netaisnu mantas peesawinaschanohs un par peedsihschanahm pehz peenahkumeem, kur naw ko prahwatees.

63. Tais leetâs, kurâs pee pirmahs instanzes teesahm spreedums par ferdi wehl naw issprests, tàpat tais leetâs, kas wedamas pee polizejahm, pee gubernas-waldibahm un pee kahrtibas-waldehm, bet pehz ferdes no tahm wehl naw isspreestas, suhdsibu war aptureht, kà preekschejajs artikelis rahda, ne tik ween pehz prahwneeku sawstarpigas norunas, bet ari pehz suhdsetaja woi parahda-prasitaja prasischanas.

64. Prozeses, eeksch kurahm pretsuhdsibas, pehz scho nolikumu art. 62 un 63, war aptureht ne zitadi, kà kad abi parti par to weenis prahtis.

65. Kà parahdneeks noteikts par makſaht neſpehjeju, ſuhdſibas, kas pret winu uſdohtas, war aptureht ar to teeſibu tahs leetas no jauna nſſahkt pee tahm pehz likumeem no 20 Now. 1864 zeltahm teeſahm, prohti tikai ar konkurſes-waldibas atwehleſchanu, bet ja konkurſe wehl naw noteikta, ta ne zitadi, kà ar wiſu kreditoru atwehleſchanu.

66. Ko polizeja woi teeſa gahdajuſi, lai ſuhdſibas teek apdrohſchinatas, tai reiſâ, kad ſuhdſetajs, to leetu apturedams, praſijis, lai tas ſpehkâ paleek, patur ſawu ſpehku pa mehneſcha laiku no tahs deenas, kad teeſa woi polizeja nolehmuſi to leetu aptureht, bet ja ta aptureta, pirms gubernâ teeſas pehz likumeem no 1864 atwehrtas, ta pa mehneſcha laiku no tahs deenas, kad tahs atwehrtas. Kad ſuhdſiba pa ſcho laiku naw no jauna uſdohta, tad tee ſihmetee gahdajumi pehz apſuhdſeta praſiſchanahm atzelami.

67. Kad prahwneeki ſawâ ſtarpâ par to weenis prahtis palikuſchi, tad prozeſes aptureht ar to teeſibu tahs no jauna pee teeſahm uſſahkt pehz likumeem par ziwilteeſaſchanu no 20 Now. 1864, ir atlauts, lai prozeſe ſtahw kà ſtahwedama, ari wehl, kad jau ſpreedums par ſerdi noſpreeſts, bet pirms tas nahzis beidſamâ likumigâ ſpehkâ (lik. (зак.) p. ziw. teeſaſch. ſehj. X., gr. 2., art. 633).

68. Par prozeſes apturaſchanu pehz preekſcheja artikela, prahwneekeem waijaga ſarakſtiht ihpaſchu apleezinaſchanas-rakſtu, woi luhgſchanas-rakſtu eeſneegt ar parakſteem no wiſeem pehz teem par meera-dereſchanahm dohteem preekſch-rakſteem (lik. (зак.) p. ziw. teeſaſch. ſehj. X, gr. 2, art. 1132—1136), bet beſ triju kapeiku poſchlinu eemakſaſchanas (t. paſch. ſehj. art. 1735). Prahwneekeem pee tam teek atlauts ari paſchas tahs punktes nolemt, pehz kurahm wini to prozeſi aptur, p. pr.: kur lai paleek ta ſtrihdiga manta, lihdſ kamehr to prozeſi no jauna uſnems, kà lai gahda par apturetas ſuhdſibas apdrohſchinaſchanu u. t. j. pr.

69. Pehz ſcho nolikumu art. 67 un 68 prahwneekeem teek atlauts prozeſes aptureht ar teeſibu atkal no jauna pee teeſahm tahs uſſahkt, prohti prozeſes, kas teek weſtas pee likumigahm iſſchkihreju-teeſahm, iſſlehdſoht tahs ween, kas kriht apakſch andeles-teeſahm, un tahs, par kurahm runa likumi par ziwilteeſaſchanu no 20 Now. 1864, art. 1367, peeſihmejums.

70. Kad prozeſe aptureta par tahdu leetu, ko pehz likumeem par ziwilteeſa-ſchanu no 20 Now. 1864 war eeſahkt, kà ſuhdſetajs redſ, woi pee teeſas tahdâ gubernâ, kur teeſas-eeſtahdes atwehrtas, woi ari pee teeſas tahdâ gubernâ, kur par teeſas-likumu eeweſchanu wehl naw nekahda ſludinaſchana iſlaiſta, tahda leeta zitadi naw no jauna uſſahkama kà pee teeſas pehz likumeem no 20 Now. 1864.

71. Kad prozeſe aptureta, faſehde, pehz partu luhgſchanas, tahs no wineem eeſneegtas dokumentes atdohd un wineem iſſneedſ apleezinatus norakſtus no winu iſteikumeem, no ſadabuhtahm ſinahm un ſinas-rakſteem, no aktehm par apſkati-

ſchanu, no protokolehm par leezineeku iſklauſchinaſchanu un no ziteem papireem un dokumentehm, kas pee aktehm rohnahs. Wiſas tahdas aktes prahwneeki, kad leetu no jauna uſnem, pee tahm pehz likumeem no 1864 zeltahm teeſahm war eeſneegt.

72. Tas laiks, kas no pirmahs eeſuhdſeſchanas lihdſ tam teeſas woi polizejas nolehmumam, ka ta prozeſe apturama, pagahjis, naw ſkaitams pee aprehkinaſchanas, woi tahs ſuhdſibas uſſahkſchanas dehl naw nowezejuſchahs, ja parti par to ihpaſchas punktes naw norunajuſchi.

73. Kad pehz teem preekſchejeem preekſchrakſteem leeta aptureta, prahwneekeem jaatdohd, ko wini par taiſnas appelazijas ſalogu eemakſajuſchi, un no wineem naw peedſenamas: ſtempel-poſchlinas par praſtu papiru, kas prozeſē bija leetahts, un ta krohna-kaſei peenahkama puſe no ſtrahpes-naudahm par netaiſnahm ſuhdſeſchanahm un prahwaſchanahm.

74. Priwatperſonas, kas ſuhdſibas uſdewuſchi pee krohna-kaſes-reſoreem woi pee ziteem reſoreem, kas aiſſtahwami pehz krohna-mantas teeſibahm, tee tahs tahdas ſuhdſibas war aptureht pehz ſcho nolikumu art. 63—73; bet ſuhdſibas, kas no krohna-mantas waldju puſes uſſahktas, newar zitadi apturetas tapt, kà pehz winu wirswaldibas iſſpreeduma, kuras pawehle par to leetu jaleek preekſchâ pee tahs teeſas, kur ta prozeſe teek weſta.

75. Wiſas prozeſes, kas teek weſtas pee tagadejahm teeſahm un naw apturetas pehz preekſchejeem preekſchrakſteem, pehz wezas kahrtibas tahlak wedamas un nobeidſamas tanîs teeſâs, lihdſ kamehr tahs apſtahjahs ſtrahdaht, eewehrojoht tohs 11 Okt. 1864 iſdohtohs preekſchrakſtus par teeſaſchanu un teeſas-leetu-weſchanu.

76. No ta laika, kad ukaſs par to, ka teeſas-likumi no 1864 gubernâ eewedami ſpehkâ, iſſludinahts, teeſas tai gubernâ wairs nenem ſawâ ſpreeſchanâ prozeſes, kas ir weenas ohtras miniſterijas ſtarpâ par ſtrihdeem krohna-mantas dehl. Tahdas prozeſes, kas tagadejâs teeſâs jau teek weſtas, atdohdamas tahm miniſterijahm, kas tahs zehluſchas, un iſſpreeſchamas pehz ſcho miniſteriju ſawſtarpigas norunas; bet ja winas nepaleek weenis prahtis, ta tahs preekſchâ leekamas waldoſchas ſenates pirmai nodalai, lai pahrluhko.

77. No tahs deenas, kad teeſas-likumi gubernâ eeweſti, nekahda ziwilprozeſe naw eeſahkama ne pee polizejas, ne pee wezas kahrtas teeſahm tai gubernâ, iſnemoht andeles-teeſu, jebſchu ta buhtu iſzehluſees iſ zitas leetas, kas pehz agrakas kahrtibas tapa weſta, woi ar to tahdu ſtahweja ſakarâ.

78. No tahs denas, kad teeſas-likumi gubernâ eeweſti, wezas kahrtas teeſahm teek aiſleegts priwatſchehlabas peenemt pret polizejas- woi teeſas-noteikumeem par to, ka parahda-praſitajam wina praſiſchanas beſ-prozeſes-kahrtibà naw paklauſamas, un ka leetas pee teeſigas pahrluhkoſchanas atpakal dohdamas.

79. Partam, kas ar polizejas noteikumu naw ar meeru, ſuhdſibu pee teeſas,

kas pehz likumeem no 1864 zelta, tà waijaga peeneſt, kà likumi par ziwilteeſaſchanu rahda.

80. Suhdſibas-rakſtâ ir brihw luhgtees, lai neiſpilda, ko polizeja noteikuſi. Ja teeſa tahdu luhgſchanu atſihſt par eewehrojamu, ta to paklauſa, lihdſ kamehr pehz ſerdes to leetu iſſpreeſch.

81. No tahs deenas, kad gubernâ teeſas-likumi eeweſti, tahs pee tagadejahm teeſahm (iſnemoht andeles-teeſu) eeſneegtas luhgſchanas par iſſchkihreju-teeſu eezelſchanu, iſſlehdſoht tahs prozeſes, kas pehz ihpaſcheem akzionaru-kompaniju likumeem pee likumigas iſſchkihreju-teeſas wedamas, tahs no teeſahm paleek ne-eewehrotas, ja rakſts par to iſſchkirſchanas-ſalihgumu lihdſ to deenu wehl naw apſtiprinahts.

82. Lihdſ kamehr teeſas-likumi wiſur eeweſti, tee, kas pee aprinkateeſahm apſuhdſeti, pehz likumeem par ziwilteeſaſchanu no 1864, art. 207 un 211, tik tais reiſâs war luhgt, lai prozeſes pahrzel, kad wineem paſtahwiga dſihwoſchanas-weeta tahdâs gubernâs, kur teeſas pehz likumeem no 1864 jau atwehrtas.

83. No tahs deenas, kad gubernâ teeſas-likumi eeweſti, wiſi tee tanî gubernâ iſpildamee tagadeju teeſu ſpreedumi, par kuru iſpildiſchanu lihdſ tai deenai pawehle nebija noſuhtita, tee jaiſpilda, kà likums par ziwilteeſaſchanu no 20 Now. 1864 to preekſchârakſta, pehz iſpildiſchanas-pawehlehm, kas no ſpreedumu ſpreeduſchahm teeſahm pehz parahda-prafitaja luhgſchanas iſſneegtas. Iſpildiſchanas-pawehles pehz waldoſchas ſenates ſpreedumeem iſſneedſamas iſ peederigahm ziwilteeſas palatahm.

84. Parahda-prafitajs ari tai reiſâ, kad pawehle noſuhtita, pirms gubernâ teeſas ir atwehrtas, pee tahs teeſas, kas to ſpreedumu ſpreeduſi, ar luhgſchanu war greeſtees, lai aptur, ko wina iſpildiſchanas dehl gahdajuſi, un lai iſpildiſchanas-pawehli iſſneedſ, ka ſpreedumu iſpilditu pehz teem likumôs par ziwilteeſaſchanu no 1864 dohteem preekſchrakſteem.

85. Kad luhgſchana ſanemta tai reiſâ, kas preekſchejâ artikelî ſihmeta, teeſa no tahs weetas, kam ta iſpildiſchana kriht, ſinas praſa par to, kahdâ mehrâ ſpreedums jau ir iſpildihts, un reiſâ pawehl, lai wairak neko tai leetâ nedara.

86. Kà dabujuſi tahs iſprafitas ſinas, teeſa parahda-prafitajam iſpildiſchanas-pawehli iſſneedſ pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem, ſmalki tanî peeminedama, kas ihpaſchi iſpildams.

87. Spreedumi, kas iſpildami tahdâ gubernâ, kur teeſas pehz likumeem no 20 Now. 1864 wehl naw atwehrtas, tee iſpildami pehz wezas kahrtibas.

VIII. Kahdâ kahrtibâ ſtrihdi par peederibu ſtarp tagadejahm un tahm teeſahm, kas pehz likumeem no 20 Now. 1864 zeltas, iſpreeſchami.

88. Neweenai no tagadejahm teeſahm naw brihw leetu nemt ſawâ ſpreeſchanâ, kas jau teek weſta kahdâ teeſâ, kas pehz likumeem no 20 Now. 1864 zelta, — un atkal ohtradi neweena iſ ſchihm beidſoht peeminetahm teeſahm naw brihw leetu nemt ſawâ ſpreeſchanâ, kas pee kahdas no tagadejahm teeſahm teek weſta, lihdſ kamehr ſchi prozeſe no inſtanzes, kas ir augſtaka par to teeſu, kas to leetu wed, naw iſnihzinata. Iſnemti ir tee atgadijumi, kas ſchinîs nolikumôs, art. 62—74 peemineti.

89. Lai to preekſchejâ artikelî dohtu preekſchrakſtu waretu iſpildiht, ſuhdſetajam ſawâ ſuhdſibas-rakſtâ waijaga iſſaziht, ka prozeſe par wina ſuhdſibu pee neweenas zitas teeſas neteek weſta.

90. Kad teeſas pretim pret to art. 88 dohtu preekſchrakſtu kahdu leetu ſawâ ſpreeſchanâ woi nehmuſchas woi nenehmuſchas, tad atlauts dalas-ſchehlabas eeſneegt pee tahm wirſejahm inſtanzehm, kà kurai kriht, un pee tam jaeewehro ta kahrtiba un tee laiki, kas nolikti preekſch ſchehloſchanahs par to teeſu dalas-ſpreedumeem, par kurahm ſchehlojahs.

91. Kad peederigas wirſejas inſtanzes, kà kurai kriht, tahs pehz preekſcheja artikela peeneſtas dalas-ſchehlabas pahrluhkojuſchas, un kad tahs weenas leetas weſchana tai wezas kahrtas teeſâ un tai pehz likumeem no 20 Now. 1864 zeltâ teeſâ neteek aptureta, woi kad neteek atzelta tahs leetas atraidiſchana pee weenas ohtras teeſas, tad ir atlauts waldoſchai ſenatei luhgt, lai iſſpreeſch to tahdu neſinaſchanu par peederibu, kas gadijuſees.

92. Tahdas luhgſchanas pee waldoſchas ſenates galigi iſſpreeſchamas pirmahs un iſnihzinaſchanas-nodalu wiſpahrigâ ſapulzê.

Parakſtijees: walſts-padohmes preekſchſehdetajs **Konſtantins.**

Uſ originala Keiſara Majeſtete ar Sawu Paſchu rohku rakſtijuſchi:
Zarſkoje Selo,
19 Okt. 1865.

„Tà lai ir".

Laiziga tabele

par aprinkateeſahm S. Peterburgas un Maſkawas wirſpalatu aprinkôs.

Gubernas.	Tahs gubernâs zelamas aprinkateeſas.	Tee apakſch katras aprinkateeſas ſinaſchanas ſtahwoſchee gubernas-aprinki.
S. Pehterburgas.	S. Pehterburgas.	S. Pehterburgas. Zarſkoſelas. Jamburgas. Pehterhofes. Lugas. Schliſſelburgas. Gdowas. Kronſtates pilſſahta.
Pleſkawas.....	Pleſkawas.	Pleſkawas. Porkowas. Opotſchkas. Oſtrowas.
	Welikoluku.	Welikoluku. Toropezes. Kolmas. Noworſchewas.
Nowgorodas.....	Nowgorodas gubernâ trihs aprinkateeſas, kuru ſtarpâ	Nowgorodas. Staroruſas. Kreſtzu. Demjanas. Waldajas. Uſtjuſchnas.

Gubernas.	Tahs gubernâs zelamas aprinkateefas.	Tee apakſch katras aprinkateefas ſinaſchanas ſtahwoſchee gubernas-aprinki.
Nowgorodas.....	weena Nowgorodas gubernas-pilsſahtâ*).	Borowitſchas. Tikwinas. Beeloſerſkas. Kirilowas. Tſcherepowezes.
Maſkawas	Maſkawas.	Maſkawas. Bogorodſkas. Bronnizu. Wereijas. Wolokolamſkas. Dimitrowas. Swenigorodas. Klinas. Kolomnas. Moſchaiſkas. Podolſkas. Ruſas. Serpukowas.
Wladimires	Wladimires.	Wladimires. Suſdales. Schujas. Jurjewas. Pereſlawlas. Alekſandrowas. Pokrowas. Sudogdas. Muromas. Melenku. Wjaſniku. Gorokowezes. Kowrowas.
Kalugas	Kalugas.	Kalugas. Malojaroſlawezes. Maſalſkas. Borowſkas. Likwinas. Tarufas. Schiſdras.

*) Kur Nowgorodas gubernâ, beſ tahs aprinkateefas Nowgorodas gubernas-pilsſahtâ, tahs zitas aprinkateefas zels, to noteiks, un par kahdeem gubernas-aprinkeem ſchahs teefas ſinahs, to iſdalihs, kà juſtiz-miniſteris ihpaſchi preekſchâ liks pehz norunas ar eekſchleetu-miniſteri.

Gubernas.	Tahs gubernâs zelamas aprinkateefas.	Tee apakſch katras aprinkateefas ſinaſchanas ſtahwoſchee gubernas-aprinki.
Kalugas.....	Kalugas.	Peremiſchlas. Medinſkas. Meſchtſchowokas. Koſelſkas.
Rjaſanes....	Rjaſanes.	Rjaſanes. Saraiſkas. Mikailowas. Pronſkas. Skopines. Dankowas. Ranenburgas. Rjaſchſkas. Sapoſchkowas. Spaſſkas. Kaſimowas. Jegorjewskas.
Tweres.....	Tweres gubernâ trihs aprinkateefas, kuru ſtarpâ weena Tweres gubernas-pilsſahtâ *).	Tweres. Rſchewas. Subzowas. Starizes. Kortſchewas. Kalaſines. Beſchezkas. Weſjegonſkas. Kaſchines. Wiſchnewolozkas. Oſtaſchkowas. Nowotorſchokas.
Tulas.....	Tulas.	Tulas. Jefremowas. Alekſines. Nowoſiles. Odojewas. Jepifanes. Wenewas. Bogorodizkas. Beelewas. Kaſchiras. Krapiwnas. Tſchernas.

*) Kur Tweres gubernâ, beſ tahs aprinkateefas Tweres gubernas-pilsſahtâ, tahs zitas aprinkateefas zels, to noteiks, un par kahdeem gubernas-aprinkeem tahs teefas ſinahs, to iſdalihs, kà juſtiz-miniſteris ihpaſchi preekſchâ liks pehz norunas ar eekſchleetu-miniſteri.

Gubernas.	Tahs gubernâs zelamas aprinkateefas.	Tee apakſch katras aprinkateefas ſinaſchanas ſtahwoſchee gubernas-aprinki.
Jaroſlawas	Jaroſlawas.	Jaroſlawas. Roſtowas. Lubimas. Danilowas. Poſchekones. Romanow-Boriſoglebſkas.
	Ribinſkas.	Ribinſkas. Uglitſchas. Mologas. Miſchkinas.

Peeſihm. Kad kawekli rohnahs, ka aprinka-teeſu tai pilſahtâ, kas ſchinî tabelê noteikts, newar zelt, tad juſtiz-miniſteris pehz norunas ar eekſchleetu-miniſteri preekſchlikumu, kà peenahkahs, eeſneedſ, par to, ka lai zitu pilſahtu preekſch aprinkateefas iſwehle.

Parakſtijees: Walſts-padohmes preekſchſehdetajs **Konſtantins.**

Uſ originala Keiſara Majeſtete ar Sawu Paſchu rohku rakſtijuſchi:
Zarſkoje Selo,
19 Okt. 1865.

„Ta lai ir".

Uſ laiku nolikts ſtats

preekſch waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm.

	tſchinu ſkaits.	Gada-gahſchas ſudraba rublos pehz tabeles, kas pee lik. par teeſahm, art. 238, peelikta.	
		weenam.	wiſeem.
Senatoreem, kas pa tſchetreem katrâ nodalâ, un kuru ſkaitâ diwi preekſchſehdetaji	8	7,000	56,000
Iſ ſcho ſkaita, pahri par gahſchu: iſnihzinaſchanas-nodalu wiſpahrigas ſapulzes preekſchſehdetajam, kas ari par preekſchſehdetaju tai weenâ nodalâ	—	2,000	2,000
ohtras nodalas preekſchſehdetajam	—	1,000	1,000
Wirsprokureereem	2	7,000	14,000
Wirsprokureeru palihgeem	2	4,500	9,000
Wirs-rakſtuwedejeem	2	2,800	5,600
Wirs-rakſtuwedeju palihgeem	4	1,800	7,200
Teeſas-priſtaweem	2	600	1,200
Preekſch kanzlejas tſchinowniku un ſkrihweru uſtura un preekſch kanzlejas iſdohſchanahm	—	—	15,000
Nakſtuwedejeem, kas pee wirs-prokureereem	2	1,500	3,000
Preekſch wirs-prokureeru kanzlejahm	—	2,000	4,000
Kohpâ	22	—	118,000

Peeſihm. 1. Ta pehz ſchi ſtata iſrehkinata ſumma no 118,000 rubl. dohdama iſ walſts-rentejas.

Peeſihm. 2. Kà waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalu darbi wairojahs, preekſchlikumu noliktâ kahrtâ waijaga eeſneegt par ſcho nodalu ſpehka wairoſchanu.

Peeſihm. 3. Iſdohſchanas par kurinaſchanu, par apgaiſmoſchanu, par kureeru un durwjuſargu uſtureſchanu preekſch ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm nahk iſ tahs wiſpahrigas ſummas, kas par tahdahm waijadſibahm preekſch waldoſchas ſenates teek nowehleta.

Parakſtijees: Walſts-padohmes preekſchſehdetajs **Konſtantins.**

Uſ originala Keiſara Majeſtete ar Sawu Paſchu rohku rakſtijuſchi:
Zarſkoje Selo,
19 Okt. 1865.

„Tà lai ir".

Uſ laiku nolikts ſtats

preekſch teeſahm S. Pehterburgas un Maſkawas wirſpalatu aprinku gubernâs.

Wirſpalatas:	tſchinu ſkaits.	Gada-gahſchas ſudraba rublos pehz tabeles, kas pee lik. par teeſahm, art. 238, peelikta.	
		weenam.	wiſeem.
1) S. Pehterburgas.			
Wezakam preekſchſehdetajam	1	6,000	6,000
Nodalas preekſchſehdetajam	1	5,000	5,000
Lohzekleem	10	3,500	35,000
Rakſtuwedejeem	2	1,800	3,600
Rakſtuwedeju palihgeem	8	800	6,400
Teeſas-priſtaweem	2	600	1,200
Preekſch kanzlejas tſchinowniku un ſkrihweru uſtura un preekſch kanzlejas iſdohſchanahm	—	—	10,000
Kohpâ	24	—	67,200
Wirſpalatas prokureeram	1	5,000	5,000
Prokureera palihgeem	2	4,000	8,000
Rakſtuwedejam, kas pee wirſpalatas prokureera	1	1,500	1,500
Preekſch prokureera kanzlejas	—	—	3,000
Kohpâ	4	—	17,500
Pawiſam	28	—	84,700
2) Maſkawas.			
Wezakam preekſchſehdetajam	1	6,000	6,000
Nodalas preekſchſehdetajam	1	5,000	5,000
Lohzekleem	15	3,500	52,500
Rakſtuwedejeem	3	1,800	5,400
Rakſtuwedeju palihgeem	12	800	9,600
Teeſas-priſtaweem	3	600	1,800
Preekſch kanzlejas tſchinowniku un ſkrihweru uſtura un preekſch kanzlejas iſdohſchanahm	—	—	15,000
Kohpâ	35	—	95,300
Wirſpalatas prokureeram	1	5,000	5,000
Prokureera palihgeem	3	4,000	12,000
Rakſtuwedejeem, kas pee wirſpalatas prokureera	2	1,500	3,000
Preekſch prokureera kanzlejas	—	—	4,000
Kohpâ	6	—	24,000
Pawiſam	41	—	119,300

Aprinka teesas:	tschinu skaits.	Gada-gahjschas sudraba rublös pehz tabeles, kas pee lik. par teesahm, art. 238, peelikta.	
		weenam.	wiseem.
1) Pirmas schkiras. (Preekisch S. Pehterburgas un Maskawas.)			
Preekischsehdetajam	1	4,500	4,500
Preekischsehdetaja palihgeem	6	3,500	21,000
Lohzekleem	18	2,200	39,600
Nakstuwedejeem	6	1,200	7,200
Nakstuwedeju palihgeem	24	600	14,400
Preekisch kanzlejas tschinowniku un skrihweru ustura un preekisch kanzlejas isdohschanahm	—	—	25,000
Kohpâ	55	—	111,700
Prokureeram	1	3,500	3,500
Nakstuwedejeem, kas pee prokureera	2	1,000	2,000
Preekisch prokureera kanzlejas	—	—	3,000
Kohpâ	3	—	8,500
Pawisam preekisch weenas teesas	58	—	120,200
2) Ohtras schkiras. (Preekisch Wladimires, Kalugas, Rjasanes un Tulas gubernahm).			
Preekischsehdetajam	1	4,500	4,500
Preekischsehdetaju palihgeem	2	3,500	7,000
Lohzekleem	9	2,200	19,800
Nakstuwedejeem	3	1,200	3,600
Nakstuwedeju palihgeem	7	600	4,200
Preekisch kanzlejas tschinowniku un skrihweru ustura un preekisch kanzlejas isdohschanahm	—	—	10,000
Kohpâ	22	—	49,100
Prokureeram	1	3,500	3,500
Nakstuwedejam	1	1,000	1,000
Preekisch prokureera kanzlejas	—	—	2,000
Kohpâ	2	—	6,500
Pawisam preekisch weenas teesas	24	—	55,600

	tſchinu ſkaits.	Gada-gahſchas ſudraba rublös pehz tabeles, kas pee lik. par teeſahm, art. 238, peelikta.	
		weenam.	wiſeem.
3) treſchas ſchkiras. (Preekſch Nowgorodas, Pleſkawas, Tweres un Jaroſlawas aprinkateeſahm).			
Preekſchſehdetajam	1	4,500	4,500
Preekſchſehdetaja palihgam	1	3,500	3,500
Lohzekleem	6	2,200	13,200
Nakſtuwedejeem	2	1,200	2,400
Nakſtuwedeju palihgeem	5	600	3,000
Preekſch kanzlejas tſchinowniku un ſkrihweru uſtura un preekſch kanzlejas iſdohſchanahm	—	—	6,000
Kohpâ	15	—	32,600
Prokureeram	1	3,500	3,500
Nakſtuwedejam	1	1,000	1,000
Preekſch prokureera kanzlejas	—	—	1,000
Kohpâ	2	—	5,500
Pawiſam preekſch weenas teeſas	17	—	38,100
4) zeturtas ſchkiras. (Preekſch Welikoluku, Ribinskas aprinkateeſahm, preekſch diwahm Nowgorodas gubernas un diwahm Tweres gubernas aprinkateeſahm.)			
Preekſchſehdetajam	1	4,500	4,500
Lohzekleem	3	2,200	6,600
Nakſtuwedejam	1	1,200	1,200
Nakſtuwedeja palihgeem	2	600	1,200
Preekſch kanzlejas tſchinowniku un ſkrihweru uſtura un preekſch kanzlejas iſdohſchanahm	—	—	3,500
Kohpâ	7	—	17,000
Prokureeram	1	3,500	3,500
Preekſch kanzlejas iſdohſchanahm	—	—	750
Kohpâ	1	—	4,250
Pawiſam preekſch weenas teeſas	8	—	21,250

Teesigu ismekletaju, prokureeru-palihgu un teesas-pristawu skaits tais aprinkateesu aprinkos, kas stahw apaksch S. Pehterburgas un Maskawas wirspalatahm.

Pee aprinkateesahm.	Teesigu ismeketaju	Prokureeru-palihgu	Teesas-pristawu
	skaits.		
S. Pehterburgas	25	16	44
Nowgorodas	12	3	7
Pee diwahm Nowgorodas gubernas aprinkateesahm	12	4	8
Pleskawas	11	3	7
Welikoluku	4	2	4
Maskawas	32	17	44
Wladimires	25	7	16
Kalugas	17	6	14
Rjasanes	21	7	15
Tulas	17	7	15
Tweres	11	3	8
Pee diwahm Tweres gubernas aprinkateesahm	11	4	8
Jaroslawas	13	3	8
Ribinskas	7	2	5
Kohpâ	218	84	203
Ar zik schihs personas usturamas, tas pehz tabeles, kas pee likumeem par teesahm, art. 238, peelikta, nolemts.			
Ikgadus preeksch tam nowehlehts pawisam	327,000 rbl.	168,000 rbl.	121,800 rbl.

Bes tam:

1) Preeksch teesigu ismekletaju kanzleju isdohschanahm, preeksch ministerialu peenemschanas un preeksch zitahm amata-isdohschanahm:

9 teesigeem ismekletajeem S. Pehterburgâ un 7 teesigeem ismekletajeem Maskawâ, katram pa 1500 rubl; tai skaitâ peerehkinatas branzamas naudas 24,000
202 teesigeem ismekletajeem pa aprinkeem un pilsahteem, katram pa 500 rbl. ... 101,000
Kohpâ 125,000

2) Preeksch aprinkateesu prokureeru-palihgu kanzleju isdohschanahm:

12 prokureeru-palihgeem S. Pehterburgâ un 10 prokureeru-palihgeem Maskawâ, katram pa 1500 rbl.; tai skaitâ peerehkinatas branzamas naudas 33,000
62 prokureeru-palihgeem pa aprinkeem un pilsahteem, katram pa 500 rbl. 31,000
Kohpâ 64,000

Peesihmejumi:

1) Ta pehz scheem stateem isrehkinata summa, pawisam 1752000 rubl. teek nowehleta is walsts-rentejas. Tad un is justiz-ministerijas budscheta ta summa isflehdsama, kas tagad teek nowehleta preeksch

teesigu ismekletaju ustureschanas S. Pehterburgas un Maskawas wirspalatu-aprinku gubernâs.

2) Justiz-ministerim atlauts pirmajâ laikâ ari masaku, ne kà schinis statôs nolemts, noteikt to tschinu skaitu.

3) Preeksch kurinaschanas un tahdâs reisâs, kad waijaga, ari preeksch ruhmes wirspalatahm un aprinkateesahm ihpaschas summas teek nowehletas, kad deewsgan drohschi sin, ka ihsteni waijaga.

4) Preeksch pirmahs ruhmju un to schinis statôs peesauktu teesu eeriktes teek nowehleta ihpascha summa pehz justiz-ministera un finanz-ministera sawstarpigas norunas, kas noliktâ kahrtibâ ir apstiprinata.

Parakstijees: walsts-padohmes preekschsehdetajs **Konstantins.**

Likumi

par

waldoſchas ſenates

iſnihzinaſchanas-nodalahm.

Sw. ſehj. I. grahm. II. (Lik. par waldoſch. ſenat. pehz turpin. no 1876 un 1879 art. 3, peeſihm. peelik.)

Likumi

par waldoschas senates isnihzinaschanas-nodalahm.

Rahditajs.

		Art.	Lap.
Gad. I.	Par isnihzinaschanas nodalu sastahdi, waras-rohbeschahm un darischanas-kahrtibu	1—15	5
„ II.	Par isnihzinaschanas-nodalu kanzlejahm	16—19	7
„ III.	Par teem prokureerneezibas lohzekleem, kas pee isnihzinaschanas-nodalahm.	20—25	8
„ IV.	Par isnihzinaschanas-nodalu eekschigu organisaziju	26—38	9
	Nod. 1. Par sehdeschanahm	26—33	9
	„ 2. Par instrukzijahm	34	11
	„ 3. Par ottschoteem	35—36	11
	„ 4. Par brihwlaiku	37—38	11
„ V.	Kahdâ kahrtibâ isnihzinaschanas-nodalas sasinojahs	39—40	11
„ VI.	Par isnihzinaschanas-nodalu lohzekļu eezelschanu, atlaischanu un pahrzelschanu	41—52	12
„ VII.	Par usraudsischanu us isnihzinaschanas-nodalu lohzekleem un par winu atbildibu	53—60	13
„VIII.	Par tahm personahm, kas stahw pee isnihzinaschanas-nodalahm	61—70	14

Likumi.

par waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm.

(Lik. par wald. ſen. ſehj I. grahm. II. art. 3, peeſihm. peelik. pehz turpin. no 1876 un 1879).

Gad. I. — Par iſnihzinaſchanas-nodalu faſtahdi, waras-rohbeſchahm un dariſchanas-kahrtibu.

1. Waldoſchas ſenates faſtahdē rohnahs, lai kà wiſaugſtaka iſnihzinaſchanas-teeſa ſin par teeſas-leetahm, diwi iſnihzinaſchanas-nodalas, weena preekſch kriminal-, ohtra preekſch ziwilprozeſehm.

Peeſihm. Waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas turahs pee teem preekſchrakſteem, kas wiſpahrigu gubernas-likumu ſche nahkoſchōs artikelōs iſteikti (lik. ſwod. ſehj. II. grahm. I):

262, 264, 266, 267, 273, 275—278, 286, 287, 291, 292, 310—312, 314—316, 319—322, 329, 330, 332—334, 337—341, 343, 344, 347—349, 354, 355, 357, 359, 364—366, 367—369, 373, 374, 376—378, 380—386, 388, 389, 395, 397, 399, 402, 407, 992, 993, 995—998, 1001, 1003, 1006—1014, 1018—1022, 1025, 1026, 1102, 1103, 1106, 1120, 1124—1127, 1130—1132, 1172, 1174, 1181—1183.

1864 Now. 20 (41475) art. 1, 2, 9, 114, 130, 131, 137, 139, 141, 142, 148, 150—153, 161, 164—170, 173, 174, 180, 181, 183, 188—190, 196—198, 200, 201, 224—226, 228—230, 233—236, 243, 244, 246—248, 250, 252, 254, 261—263, 268, 269, 271—273, 275—281, 283, 284, 290, 292, 294, 298, 299, 301—304, 307, 309, 312—320, 324—328, 331, 332, 407, 411—414, 417—419; 1866 Merz. 15 (43113) preekſchrakſt., art. 12; 1874 Maij. 25, lik. un pawehl. krahj., № 716, preekſchrakſt., art. 1, 2, 5.

2. Waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas ſtahw S. Pehterburgas pilsfahtâ.

1864 Now. 20 (41475) art. 115.

3. Jſ ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm tais reiſâs, ko likumi noteiz, faſtahdahs winu wiſpahriga ſapulze.

Turpat, art. 116.

4. Galaſpreeduma ſpreeſchanas dehl par jautajeeneem, kur ſtrihdus par peederibu ſtarp teeſahm un waldehm, tàpat kà ari zitâs reiſâs, kas likumôs par kriminal- un ziwilteeſaſchanu ar wahrdu peeſauktas, waldoſchas ſenates pirmahs un iſnihzinaſchanas-nodalu ſaweenota ſaſehde ſaſtahdahs (*a*).

Peelikums. (Pehz turpin. no 1879.) Waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodala faſtahdè rohnahs ſaweenota ſaſehde apakſch ſcho nodalu wiſpahrigas ſapulzes preekſchſehdetaja wadiſchanas, kur peeder diwi ſenatori iſ waldoſchas ſenates kriminal-, diwi iſ ziwil- iſnihzinaſchanas-nodalas un diwi iſ waldoſchas ſenates pirmahs nodalas. Peeminetu nodalu ſenatori, lai ſehſch ſchinî ſaſehdè, pehz rindas teek noteikti tai kahrtibâ, kas likumôs par waldoſchu ſenati, art. 18, wiſpahrigi nolikta; pee tam reiſâ ne wairak, kà puſe no teem, kas pee tahs ſaſehdes peeder, no jauna zelami. Apakſch tahs ſaweenotas ſaſehdes kriht: 1) prozeſes, kas ſihmejahs uſ uſraudſibu par teeſahm un uſ teeſas-reſora eerehdneem, iſſlehdſoht prokureerneezibas lohzeklus; 2) tohs tahdus teeſas-reſora eerehdnus teeſai nodoht, kas teeſai nodohdami pehz waldoſchas ſenates ziwil-iſnihzinaſchanas-nodalas nolehmumeem; 3) prozeſes par luhgſchanahm, lai atwehl iſmekleht ſkahdi, kas zeeſta zaur nelikumigahm woi netaiſnahm teeſas-reſora lohzeklu dariſchanahm; 4) pahrluhkoht preekſchâ-likumus un luhgumus par to, lai kriminal-leetas no jauna nem rohkâ; 5) pahrluhkoht atſaukumus un luhgumus par teeſneſchu atſtahdinaſchanu, un 6) iſſpreeſt preekſchâ-likumus par krimenalprozeſchu pahrzelſchanu no weena teeſas-aprinka uſ ohtru (*b*).

Peeſihm. 1. Peederibas ſtrihdi ſtarp kara- woi karakugu-wirſneezibu un ziwil- woi gariga reſora teeſahm iſſpreeſchami no ſenates iſnihzinaſchanas- nodalu wiſpahrigas ſapulzes (*c*).

Peeſihm. 2. (Pehz turpinaj. no 1879.) Lai iſteeſa prozeſes par grehkadarbeem pret walſti un par pretlikumigahm ſabeedribahm, kas ſtrahpes-likumu grahmatâ, art. 318, ſihmetas, kad Wiſaugſtaka pawehle par to nahk, ihpaſcha waldoſchas ſenates ſaſehde ſaſtahdama iſ ſaſehdes preekſchſehdetaja un peezi ſenatoreem, kas iſredſami zaur Wiſaugſtaku waldibu tai kahrtibâ, kas likumôs par ſenati, art. 18 un 19, noteikta; tai paſchâ reiſâ wiſi ſenatori iſdalami pa tahm nodalahm un kahrtu weetneeki peenemami, ja par to grehkadarbu likumâ ſtrahpe nolemta, pee kuŗas iraid kahrtas-teeſibu atnemſchana woi maſinaſchana. Pee ſchihs ihpaſchas ſaſehdes ari peeneſamas ſchehlabas pret wirſpalatas lohzekla dariſchanahm pee tahdu grehkadarbu eepreekſchejas iſmekleſchanas, kas kriht apakſch tahs ſaſehdes, un pahrluhkojamas no tahs deſ kahrtu weetneekeem, kad papreekſch kriminal- iſnihzinaſchanas nodalas wirsprokureera woi wiņa palihga atſinums dſirdehts.

(*a*) Turpat, art. 117.—(*b*) 1877 Jun. 10 (57471) III, A. art. 1, 3.—(*c*) 1867 Maij. 15 (44575) art. 256; (44576) art. 251; 1874 Apr. 1, lik. un pawehl. krahj. 1875 g., № 265, lik., art. 251.—(*d*) 1872 Jun. 7 (50956) art. 2, 3, 11, 21; 1874 Jun. 4 (53606) III; 1878 Maij., 9, lik. un pawehl. krahj. № 423, I, art. 1, 6; 3, 5.

5. Katrâ waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalâ zaur ſtateem nolemts ſenatoru ſkaits, iſ kuŗeem weens teek zelts par ſaſehdes preekſchſehdetaju.

1864 Now. 20 (41475) art. 118; 1865 Okt. 19 (42587) ſ.; 1868 Jul. 1 (46066) art. 1.

6. Senates iſnihzinaſchanas-nodalu wiſpahrigâ ſapulzê ihpaſchs ſaſehdes preekſchſehdetajs eezelams.

1864 Now. 20 (41475) art. 119.

7. Pee ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm rohnahs: 1) kanzlejas; 2) teeſas-priſtawi, un 3) teeſas-amatu kandidati.

Turpat, art. 11, 297, 356; 1866 Apr. 14 (43186) art. 20; 1868 Jul. 1 (46066) art. 3.

8. Pee iſnihzinaſchanas-nodaļahm ſtahw wirsprokureeri un winu palihgi.

1864 Now. 20 (41475) art. 8, 127.

9. Wiſi tee, kam ſenates iſnihzinaſchanas-nodaļas amata-weetas, tee no waldibas teek eezelti.

Turpat, art. 10.

10. Gahſchas, no kam uſturahs tee, kam ſenates iſnihzinaſchanas-nodaļâs amata-weetas, winu amataklaſes un winu ſchkiras, kas ſihmejahs uſ penſiju un mundeera iſſchuwumu, teek nolemtas ihpaſchâ tabelê.

Turpat, art. 238; peelik., tab.

11. Waldoſchas ſenates waras-rohbeſchas par teeſas-leetahm ſneedſahs pahr wiſu Keiſara-walſti.

Turpat, art. 4.

12. Waldoſcha ſenate, wisaugſtaka iſnihzinaſchanas-teeſa buhdama, neapſpreeſch leetas pehz ſerdes wiſpahrigâ teeſaſchanas kahrtibâ, bet luhko, woi likuma ſpehks ſmalki ſargahts, un woi likums weenadi iſpildihts no wiſahm teeſas-eeſtahdehm Keiſara-walſti (*a*).

Peeſihm. Waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodaļu wiſpahriga ſapulze pahrluhkodama iſnihzinaſchanas-ſchehlabas un -proteſtus par tahs ihpaſchas ſenates laſehdes (ſch. peelik. art. 4, peeſihm. 2) ſpreedumu, un atraduſi, ka tai ſpreedumâ likums par to, kâ noteekahts ſtrahpejams, nekahrtigi leetahts, pate ſpreeſch galaſpreedumu, pret ko newar ſchehlotees, kâ tas noteekahts ſmalki pehz likumeem ſtrahpejams (*b*).

(*a*) Turpat, art. 5.—(*b*) 1872 Jun. 7 (50956) art. 29, 30; 1874 Jun. 4, lik. un paweht. krahj., № 762, walſts-padohm. atſin., III.

13. Senates iſnihzinaſchanas-nodaļahm kriht ta augſtaka uſraudſiba par wiſahm teeſas eeſtahdehm un teeſas-reſora eerehdneem Keiſara-walſti, iſſlehdſoht prokureerneezibas lohzeklus.

1864 Now. 20 (41475) art. 64, 249.

14. Kad ſenates iſnihzinaſchanas-nodaļas par waijadſigu atſihſt teeſas-eeſtahdes rewideereht zaur ſcho nodaļu ſenatoreem, tad winu wiſpahrigas ſapulzes atſinums zaur juſtiz-miniſteri preekſchâ leekams Keiſara Majeſtetei, lai redſ.

Turpat, art. 257.

15. Teeſiba kautkuru teeſu wiſâ winas ſaſtahdê woi winas laſehdes ſaſtahdê apdraudeht woi pamahziht tik ween ſenates iſnihzinaſchanas-nodaļahm peeder.

Turpat, art. 265.

Gad. II. — Par iſnihzinaſchanas-nodaļu kanzlejahm.

16. Waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodaļu kanzlejas ir ſaſtahditas iſ tik daudſ wirs-rakſtuwedejeem un winu palihgeem, kâ ſtati to nolemj.

1864 Now. 20 (41475) art. 120; 1865 Okt. 19 (42587) ſt.; 1877 Jun. 10 (57471) I, ſt.

17. Ar wirs-rakſtuwedeja palihga amatu war ſaweenoht arkiwara un naudas-ſanehmeja peenahkumus (*a*).

Peeſihm. Waldoſchas ſenates kriminal-iſnihzinaſchanas-nodalas wirs-rakſtuwedejs woi wina palihgs rakſtuwedeja peenahkumus iſpilda waldoſchas ſenates ihpaſchâ ſaſehdê (ſch. peelik. art. 4, peeſihm. 2) (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 121.—(*b*) 1872 Jun. 7 (50956) art. 22; 1874 Jun. 4, lik. un pawehl. krahj., № 762, walſts-padohm. atſin., III.

18. (Pehz turpin. no 1879.) Pee iſnihzinaſchanas-nodalu wiſpahrigas ſapulzes ir ihpaſcha kanzleja faſtahdita iſ tik daudſ wirs-rakſtuwedejeem, winu palihgeem un ziteem lohzekleem, kà ſtats nolemj. Tee, kas pee ſchihs kanzlejas ſaſtahdes peeder, iſpilda kanzlejas peenahkumus tàpat ari tais leetâs, kas pahrluhkojamas no iſnihzinaſchanas-nodalu ſaweenotas ſaſehdes (art. 3. peeſihm., peelik., art. 4, peelik., pehz turpin.no 1879).

1864 Now. 20 (41475) art. 122; 1877 Jun. 10 (57471) III, A, art. 6.

19. Papiru pahrrakſtiſchanas dehl iſnihzinaſchanas-nodalu kanzlejâs iraid kanzlejas tſchinowniki; ſcheem par uſturu tai mehrâ, kà nolemts pehz winu preekſchneezibas redſeſchanas, un tàpat, lai ſkrihwerus war peenemt, un preekſch kanzlejas iſdohſchanahm pehz ſtateem ihpaſcha ſumma nowehlejama.

1864 Now. 20 (41475) art. 123; 1865 Okt. 19 (47587) ſt.; 1877 Jun. 10 (57471) I: ſt.

Gad. III. — Par teem prokureerneezibas lohzekleem, kas pee iſnihzi-ſchanas-nodalahm.

20. Uſraudſiba par ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm uſtizeta teem pee ſchihm nodalahm ſtahwoſcheem wirsprokureereem un winu palihgeem, apakſch juſtiz-miniſtera kà general-prokureera, wirsuſraudſibas (*a*).

Peeſihm. 1. Prokureera peenahkumu iſpildiſchanas dehl pee waldoſchas ſenates ihpaſchas ſaſehdes (ſch. peelik. art. 4, peeſihm. 2), juſtiz-miniſteris weenu iſ prokureerneezibas lohzekleem noteiz.

Peeſihm. 2. Prozeſês par ſchehlabahm pret wirspalatas lohzekla dariſchanahm pee eepreekſchejas iſmekleſchanas, kas ſihmejahs uſ grehkadarbeem pret walſti, un prozeſês par ſabeedribahm, kas ſtrahpes-likumu grahmatâ, art. 318, paredſetas, kas kriht apakſch waldoſchas ſenates ihpaſchas ſaſehdes (ſch. peelik. art. 4, peeſihm. 2), atſinums iſdohdams no kriminal-iſnihzinaſchanas-nodalas wirsprokureera woi wina palihga (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 124; 1876 Okt. 19 (42587) ſt.; 1873 Janw. 16 (51782); 1877 Jun. 10 (57471) I; ſt.—(*b*) 1877 Jun. 7 (50956) art. 11, 13; 1874 Jun. 1, lik. un pawehl. krahj., № 762, walſts-padohm. atſin., III; 1876 Maij. 9, lik. un pawehl. krahj., № 423. I, art. 3.

21. Wiſpahrigâ ſenates iſnihzinaſchanas-nodalu ſapulzê prokureera peenah-kumus iſpilda weens iſ ſcho nodalu wirsprokureereem (ſch. peelik. art. 49) (*a*).

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1879.) Prokureera peenahkumi ſawee-notâ ſaſehdê (art. 3, peeſihm. peelik.: art. 4, peelik. pehz. ſch. turpin.) teek iſpil-diti no iſnihzinaſchanas-nodalu wiſpahrigas ſapulzes wirsprokureera un no ta wirsprokureera palihga, kas ſtahw pee minetas ſaſehdes (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 128.—(*b*) 1877 Jun. 10 (57471) III, A, art. 2.

22. Wirsprokureera palihgi ſtrahda apakſch to wirsprokureeru wadiſchanas, pee kureem wini ſtahw. Wirsprokureeri ſtahw apakſch paſcha juſtiz-miniſtera.

1864 Now. 20 (41475) art. 129.

23. Kad wirsprokureers ſaſlimis, woi naw klaht, wina peenahkumus iſpilda wina palihgs, woi pehz wina noteikſchanas woi pehz jo ilgeem amata-gadeem, bet, kad winſch atſtahdinahts, tad arween pehz jo ilgeem amata-gadeem.

Turpat, art. 132.

24. Pee wirsprokureerem ſtahw rakſtuwedeji, preekſch kuru uſtura, kà ari preekſch wiſu prokureerneezibas lohzeklu kanzlejas-iſdohſchanahm naudas-ſumma teek nowehleta, kas ſtatôs noteikta.

Turpat, art. 134; 1865 Okt. 19 (42587); 1877 Jun. 10 (57471) I, ſt.

25. Tahs leetas, gar kurahm wirsprokureereem un winu palihgeem dariſchanas, aprohbeſchojahs zaur teeſas-reſora leetahm (*a*).

Peeſihm. Wirsprokureereem un winu palihgeem juſtiz-miniſteris, beſ nekahda ſakara ar teeſu rewidereſchanu tai kahrtibâ, kas peeſihmejumâ pee likumeem par miniſterijahm, art. 194 (pehz turpin.) nolikta, tàpat, pirms rewiſija noteikta, war uſdoht lai apſkata aprinkateeſu un meerateeſu dariſchanas, ihpaſchi ar to noluhku ſinas iſdabuht, kas miniſterijai waijadſigas (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 135.—(*b*) 1872 Maij. 21 (50857).

Gad. IV.—Par iſnihzinahſchanas-nodalu eekſchkigu organiſaziju.

Nod. I.—Par ſehdeſchanahm.

26. (Pehz turpin. no 1879.) Katrâ iſnihzinaſchanas-nodalâ teek ſaſtahdita:

1) nodalas ſaſehde un
2) winas atſchkiru ſaſehdes.

Pirma ſaſtahdahs iſ ne maſak kà ſeptineem ſenatoreem, peeſkaitoht tai ſkaitâ ari preekſchſehdetaju, bet tahs zitas ſaſtahdahs iſ ne maſak kà trihs ſenatoreem. Atſchkirâs wezakajs iſ teem klahteſoſcheem ſenatoreem par preekſchſehdetaju. Sehdeſchanâ wirs-rakſtuwedejam waijaga buht klaht (*a*).

Peeſihm. 1. Zik atſchkiru nodalâ, un tàpat, kahdâ rindâ ſenatori peeſehſchahs, to nodala nolemj preekſchrunu-ſehdeſchanâ (*b*).

Peeſihm. 2. Iſ ſaweenotas ſaſehdes (art. 3, peeſihm. peelik.: art. 4, peelik., pehz turpin. no 1879) lohzehkleem tikai tee teek atſwabinati no peedaliſchanahs pee nodalu ſehdeſchanahm, kam buhs uſdohts lai ſaſehdê leetas neſ preekſchâ (*c*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 3, 140; 1877 Jun. 10 (57471) III, A, art. 4.—(*b*) 1877 Jun. 10 (57471) III, A, art. 5.—(*c*) 1877 Jun. 10 (57471) III, A, art. 1, peeſihm.

27. Lai iſpilda preekſchſehdetaja pawehles pehz kahrtibas paſargaſchanas ſehdeſchanâ, ſaſehdes iſlabâ rohnahs teeſas-priſtaws, woi zits, kas pehz wirsprokureera pawehles wina weetu pilda.

1864 Now. 20 (41475) art. 143.

28. Sehdeſchanu atwer un ſlehdſ preekſchſehdetajs. Kad preekſchſehdetaja naw, wina weetâ, ar wiſeem wina peenahkumeem un teeſibahm, eeſtahjahs wezakajs iſ klahteſoſcheem ſenatoreem.

Turpat, art. 144.

29. Kad ar teem klahteſoſcheem ſenatoreem nepeeteek, ka ſehdeſchanu war ſaſtahdiht, preekſchſehdetajs zitas nodalas ſenatoru peeaizina, kurſch tas jaunakajs pehz amata-gadeem.

Turpat, art. 145.

30. Preekſchſehdetajs walda ſaſehdes dariſchanas, luhkodams, ka ſehdeſchanâs peeklahjiba teek ſargata un tàpat ta kahrtiba, kas nolikta preekſch leetas preekſchâ-neſchanas un iſſpreeſchanas. Pee wina greeſchahs wiſi, kam brihw peedalitees pee preekſchâ neſtas leetas pahrrunaſchanas, un winſch kahrtibu un peeklahjibu ſargadams dara pehz tahm teeſibahm, kas zaur wiſpahrigu gubernas-likumu art. 279 — 284 teeſu preekſchſehdetajeem wehletas.

Turpat, art. 149, 154—159.

31. Senates iſnihzinaſchanas-nodalu wiſpahriga ſapulze (ſch. peelik. art. 3) ſaſtahdahs ne ween tais reiſâs, kas wiſpahrigôs gubernas-likumôs, art. 285, noteiktas, bet ari wiſôs zitôs atgadijumôs, kad wiſpahrigas ſapulzes preekſchſehdetajs (ſch. peelik. art. 6) pehz ta apſpreeſchama jautajeena ſwara par waijadſigu tur ſcho ſapulzi ſaſaukt.

Turpat, art. 160, pkt. 1—10.

32. Iſnihzinaſchanas-nodalu ſehdeſchanâs leetas apſpreeſchamas pehz klahteſoſchu ſenatoru balſu wairakuma; kad balſis ſtahw weenadi, tad leeta apſpreeſchama pehz ta atſinuma, kuru preekſchſehdetajs peenehmis (*a*).

Peeſihm. Tee pee waldoſchas ſenates ihpaſchas ſaſehdes, kad ſaſtahdama, (ſch. peelik. art. 4, peeſihm. 2) peeaizinatee kahrtu weetneeki, dalibu nem kà pee apakſch teeſas ſtahwoſcha wainas woi newainibas noteikſchanas, tà ari pee ſtrahpes-ſpreeduma ſpreeſchanas. Wina balſis tàpat ſkaitamas kà ſenatoru balſis (*b*).

(*a*) Turpat, art. 162.—(*b*) 1872 Jun. 7 (59956) art. 26; 1874 Jun. 4, lik. un paw. kr., № 762, walſtspadohm. atſin., III.

33. Par katru ſehdeſchanu wirs-rakſtuwedejs ſaſtahda wiſpahrigu ſchurnalu kur peemin:

1) gadu, mehneſi, deenu un ſtundu, kad ſehdeſchana ſahkuſees;
2) kuri ſenatori klaht bijuſchi;
3) kahdas leetas tanî ſehdeſchanâ preekſchâ neſtas un apſpreeſtas, un
4) kahdas leetas atliktas, lihdſ kahdam laikam un kapehz.

Schis ſchurnals, kad no ſaſehdes lohzekleem pahrluhkohts, no preekſchſehdetaja parakſtams ne wehlaki kà tai nahkamâ ſaſehdê un no wirs-rakſtuwedeja apſtiprinajams.

1864 Now. 20 (41475) art. 163.

Nod. II. — Par inſtrukzijahm.

34. Jhpaſchas inſtrukzijas preekſch ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm apſtiprinajamas no winu wispahrigas ſapulzes un jadara ſinamas juſtiz-miniſterim.

1864 Now. 20 (41475) art. 172.

Nod. III. — Par ottſchoteem.

35. Ottſchotus par ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm ſaſtahda ſcho nodalu wispahrigas ſapulzes preekſchſehdetajs pehz norunas ar wirsprokureereem.

1864 Now. 20 (41475) art. 175.

36. Ottſchotu par waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm pehz pahrluhkoſchanas winu wispahrigâ ſapulzê ſchihs ſapulzes preeſchſehdetajs Wiſuaugſtakai eeſkatiſchanai noleek preekſchâ, bet norakſts juſtiz-miniſterim nodohdams, lai eeleek wispahrigâ ottſchotâ.

Turpat, art. 179.

Nod. IV. — Par brihwlaiku.

37. Iſnihzinaſchanas-nodalu preekſchſehdetajeem un ſenatoreem ikgadus trihs mehneſchi brihwlaika, bet katrs iſ wineem tikai pusohtra mehneſcha ſewim war dabuht, ja par to leetu winu ſtarpâ nenoteek ihpaſcha noruna.

1864 Now. 20 (41475) art. 184.

38. Senates iſnihzinaſchanas-nodalas, pirms brihwlaiks ſahkahs, paſchas wispahrigâ ſapulzê nolemj, kurſch iſ tahm perſonahm, kas peeder pee winu ſaſtahdes, tanî gadâ brihwlaiku war leetaht, un tad iſ teem atlikuſcheem ſenatoreem ſaſehde teek ſaſtahdita, kas lai par ſcho laiku leetas apſpreeſch.

Turpat, art. 185.

Gad. V. — Kahdâ kahrtibâ iſnihzinaſchanas-nodalas ſaſinojahs.

39. Juſtiz-miniſteris ar ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm ſaſinojahs woi zaur teem pee winahm ſtahwoſcheem prokureerneezibas lohzekleem, woi zaur ſcho nodalu preekſchſehdetajeem.

1864 Now. 20 (41475) art. 187.

40. Waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas un winu wispahriga ſapulze ir ſawâ ſtarpâ un ar zitahm ſenates nodalahm, ir ar zitahm teeſahm un ziteem eerehdneem ſaſinojahs pehz tahs wispahrigas kahrtibas, kas preekſch waldoſchas ſenates ſaſinoſchanahs nolikta.

Turpat, art. 191.

Gad. VI. — Par iſnihzinaſchanas-nodalu lohzeklu eezelſchanu, atlaiſchanu un pahrzelſchanu.

41. Prokureerneezibas lohzeklu, wirs-rakſtuwedeju un winu palihgu amatôs, eewehrojoht to kahrtibu, kas ſchi peelikuma nahkoſchôs (42—45) artikelôs nolikta, zits naw eezelams kà tikai iſ to perſonu ſkaita, kam no uniwerſitetehm woi no zitahm augſtahm ſkohlahm atteſtates par to, ka mahzibas-kurſu teeſas-leetu ſinaſchanâs nobeiguſchi, woi par to, ka ſchinîs mahzibâs pahrklauſchinati, woi ari kas deeneſtâ parahdijuſchi, ka iraid teeſas-leetu ſinataji.

1864 Now. 20 (41475) art. 202.

42. Waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalu ſenatori eezelami iſ tahm perſonahm, kas maſakajs trihs gadus wirsprokureera, wirsprokureera-palihga woi ari wirspalatas preekſchſehdetaja, lohzekla woi prokureera amatâ bijuſchi.

Turpat, art. 208.

43. Iſnihzinaſchanas-nodalu un winu wispahrigas ſapulzes preekſchſehdetaji zelami iſ ſcho nodalu ſenatoreem.

Turpat, art. 209.

44. Prokureerneezibas lohzeklu amatôs zelami tahdi, kas praktiſki teeſas-leetâs ſtrahdajuſchi, preekſch wirsprokureera-palihga amata — maſakajs aſtoni gadus; preekſch wirsprokureera amata — maſakajs diwpadſmit gadus.

Peeſihm. Pee praktiſkas ſtrahdaſchanas teeſas-leetâs, zaur ko teeſibu dabu, ka war eezelts tapt prokureeru un winu palihgu amatôs peeſkaitama ari ſwehrinatu adwokatu ſtrahdaſchana.

Turpat, art. 210.

45. Wirs-rakſtuwedeju un winu palihgu amatôs eezelami tahdi, kas mahzibas-kurſu teeſas-leetu ſinaſchanâs uſ augſtahm ſkohlahm nobeiguſchi woi ſchinîs mahzibâs pahrklauſchinati (ſch. peelik. art. 41), woi ari deeneſtâ parahdijuſchi, ka iraid teeſas-leetu ſinataji.

Turpat, art. 211.

46. Senates iſnihzinaſchanas-nodalu ſenatori un ir ſcho nodalu, ir winu wispahrigas ſapulzes preekſchſehdetaji eezelami zaur Wiſaugſtakeem ihpaſcheem ukaſeem pehz Paſchas Keiſara Majeſtetes redſeſchanas.

Turpat, art. 216.

47. Waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalu wirs-rakſtuwedeji apſtiprinajami no juſtiz-miniſtera pehz peederigu wirsprokureeru preekſchâ-likuma, bet wirs-rakſtuwedeju palihgi un ziti kanzleju lohzekli eezelami zaur wirsprokureereem.

Turpat, art. 217.

48. Senates iſnihzinaſchanas-nodalu wirsprokureeri zelami pehz juſtiz-miniſtera preekſchâ-likuma zaur ihpaſcheem Wisaugſtakeem ukaſeem.

Turpat, art. 218.

49. Tahdâ pat kahrtibâ (ſch. peelik. art. 48) weens iſ ſenates iſnihzinaſchanas-nodalu wirsprokureereem noteizams, lai prokureera peenahkumus iſpilda ſcho nodalu wiſpahrigâ ſapulzê (ſch. peelik. art. 21).

Turpat, art. 220.

50. Senates iſnihzinaſchanas-nodalu wirsprokureeru palihgi zelami pehz juſtiz-miniſtera preekſchâ-likuma no Wisaugſtakas waldibas.

Turpat, art. 221.

51. Rakſtuwedeji pee wirsprokureereem zelami zaur ſcheem.

Turpat, art. 223.

52. Palaiſchana pahri par brihwlaiku uſ ne wairak kà tſchetri mehneſcheem ſpreeſchama:

1) preekſch iſnihzinaſchanas-nodalu preekſchſehdetajeem—no to nodalu wiſpahrigahm ſapulzehm;

2) preekſch wirsprokureereem un winu palihgeem no juſtiz-miniſtera;

3) preekſch ſenates iſnihzinaſchanas-nodalu kanzleju-eerehdneem—no ſcho nodalu wirsprokureereem.

Turpat, art. 232.

Gad. VII.—Par uſraudſiſchanu uſ iſnihzinaſchanas-nodalu lohzekleem un par winu atbildibu.

53. Katrâ iſnihzinaſchanas-nodalâ pirma uſraudſiſchana par to, ka leetas ahtri un pehz likumeem uſ preekſchu teek weſtas, un ka tahs amatâ ſtahwoſchas perſonas ſmalki iſpilda ſawus peenahkumus, kriht preekſchſehdetajam, kas kautkahdu palaiſchanohs ſamanijis, tai pretim ſtahjahs ar ſawahm paſcha pawehlehm, woi ari gahda, ka wainigee pee atbildeſchanas teek nodohti pehz diſziplinar-kahrtibas.

1864 Now. 20 (41475) art. 251.

54. Juſtiz-miniſteris zaur ihpaſchahm woi zaur apkahrt ſuhtamahm pawehlehm teem pee iſnihzinaſchanas-nodalahm ſtahwoſcheem wirsprokureereem war uſdoht, lai pehz likumeem gahda, ka preekſchrakſti par eekſchkigu organiſaziju un leetas-weſchanu tais nodalâs neteek pahrkahpti.

Turpat, art. 259.

55. Waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalu kanzlejas ſtahw apakſch ſcho nodalu wirsprokureeru uſraudſiſchanas. Pirma uſraudſiſchana par leetas-weſchanu kanzlejâs un par winu tſchinowniekeem kriht wirs-rakſtuwedejeem.

Turpat, art. 260.

56. Senates iſnihzinaſchanas-nodalu prokureerneezibas-lohzekli un wirs-rakſtuwedeji ar diſziplinar-ſtrahpehm ſtrahpejami, kà pats juſtiz-miniſteris redſ, bet ne zitadi, kà kad no wineem iſſkaidroſchana iſprafita. Bet ſenates iſnihzinaſchanas-nodalu wirsprokureeri pehz ſchi preekſchraksta tik ween apdraudeſchanas war dabuht, un wirsprokureeru palihgi tik ween apdraudeſchanas, pamahziſchanas un norahſchanas, kas deeneſta-liſtês neteek eeliktas.

Turpat, art. 266.

57. Senates iſnihziuaſchanas-nodalu kanzleju wirs-rakſtuwedeju palihgi un ziti ſemaki tſchinowniki ar diſziplinar-ſtrahpehm ſtrahpejami, kà ſcho nodalu wirs-prokureeri redſ.

Turpat, art. 267.

58. Prozeſes par teem pee waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm ſtahwoſcheem wirsprokureereem, winu palihgeem un tſchinowniekeem, kas pehz diſziplinar-kahrtibas wedamas, ſtahw ſcho nodalu ſinaſchanâ.

Turpat, art. 270, pkt. 1, 3.

59. Par to, kadehl diſziplinar-prozeſe ſahkama, tahs nodalas preekſchſehdetajs, kurai pehz preekſcheja (58) artikela ta diſziplinar-leeta kriht, lihdſ ar wiſeem peederigeem papireem un ſinahm leek preekſchâ, lai nodalas preekſchrunu-ſehdeſchanâ eepreekſchu apſpreeſch.

Turpat, art. 274.

60. Pee diſziplinar-leetu pahrluhkoſchanas iſnihzinaſchanas-nodalai pee it nekahdahm ihpaſchahm formahm newaijaga turetees beſ tahm, kas preekſchejâ (59) artikelî un wiſpahrigôs gubernas-likumôs, art. 380—386 noteiktas, un, kahdâ kahrtibâ leeta iſſkaidrojama, tas ſtahw tik ween nodalas redſeſchanâ, bet, pirms ſpreedumu ſpreeſch, nodala klauſahs wirsprokureera atſinumu, un pehz tam apakſch teeſas ſtahwoſcha woi wina aiſſtahwetaja galigas iſſkaidroſchanas.

Turpat, art. 282.

Gad. VIII. — Par tahm perſonahm, kas ſtahw pee iſnihzinaſchanas-nodalahm.

61. Teeſas-priſtawi ſtahw pee waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm, lai iſpilda tahs dariſchanas, kas wineem ir uſdohtas zaur likumeem par kriminal- un ziwilteeſaſchanu un zaur ſchi peelikuma preekſchrakſteem.

1864 Now. 20 (41475) art. 297.

62. Teesas-pristawi pee senates isnihzinaschanas-nodalahm zaur scho wirsprokureereem iswehlejami, kad drohschi, kà peenahkahs, war zereht, ka kandidati tikli un derigi usnemamus peenahkumus ispildihs.

Turpat, art. 300.

63. Teem pee senates isnihzinaschanas-nodalahm stahwoscheem teesas-pristaweem waijaga pastahwigu dsihwoschanas-weetu tureht S. Pehterburgas pilssahtâ.

Turpat, art. 115, 305.

64. Ta pilssahta-dala, kur lai dsihwo, teem teesas-pristaweem janoteiz un pehz war tapt pahrmihta zaur senates isnihzinaschanas-nodalu wirsprokureereem.

Turpat, art. 306.

65. Teesas-pristawus tai amatâ ahtraki newar apstiprinaht, kamehr naw weens gads pagahjis no ta laika, kur wini pehz wispahrigu gubernas-likumu art. 995 peelaisti pee usnemamu peenahkumu ispildischanas. Teesas-pristawu apstiprinaschana stahw peederigu wirsprokureeru rohkâ.

Turpat, art. 300, 308.

66. Teesas-pristaweem, kas stahw pee waldoschas senates isnihzinaschanas-nodalahm, teek uslikts ta pilssahta rohbeschâs, kur senate rohnahs, lai prahwneekeem sihmes un papirus par tais weetâs wedamahm prozesehm nodohd un tahs darischanas ispilda, kas wineem no isnihzinaschanas-nodalas preekschsehdetaja usdohtas.

Turpat, art. 321.

67. Senates isnihzinaschanas-nodalas wirsprokureeram brihw teesas-pristawu pamahziht woi noraht un winu arrestê eelikt lihds septinahm deenahm; bet gahschu, kas winam nahkahs, aisture ht un pawisam naudas-strahpi uslikt (wisp. gub. lik. art. 1022), tàpat kà ari teesai winu nodoht zitadi newar, kà tik kad wina waina disziplinar-prozeses kahrtibâ pahrmekleta no wispahrigas nodalu sapulzes pehz teem preekschrakstteem, kas schinî peelikumâ, art. 57—60, un wispahrigôs gubernas-likumôs, art. 368, 369, 373, 374, 376—378, 380—386, 388, 389, 395 un 397, noteikti.

Turpat, art. 329.

68. Schehlabas par to, ko teesas-pristawi paschi darijuschi, un tàpat par winu kuhtribu peenesamas pee isnihzinaschanas-nodalu wirsprokureereem.

Turpat, art. 330.

69. Justiz-ministerim ir atkauts ari par waldoschas senates isnihzinaschanas-nodalahm isdaliht teesas-amatu kandidatus, ko tas tanî kahrtâ eezehlis.

1868 Jul. 1 (46066) art. 3.

70. Waldoschas senates isnihzinaschanas-nodalu wirsprokureereem ta teesiba wehleta schihm nodalahm eezelt teesas-amatu kandidatus.

1864 Now. 20 (41475) art. 409; 1868 Jul. 1 (46066) art. 3.

Likumi par teesahm.

Sw. sehj. II, gr. (ч.) I, wispahr. gub. lik., art. 262—407, 936—1190 un 1644—1720 pehz isdew. no 1876 un turpinaj. no 1879.

Likumi par teesahm.

Rahditajs.

Pirma schkira.

	Art.	Lap.
Gubernu-, aprinku- un pilsahtu-teesu wispahriga organisazija	262—407	1
Gad. I. Par teesu eekschkigu eerikti	262—289	1
Nodal. 1. Par sehdeschanahm	262—287	1
„ 2. Par bribwlaiku	288—289	6
„ II. Par justiz-resora eerehdnu eezelschanu, atlaischanu, pahrzelschanu, par winu teesibahm un priwilegijahm	290—334	6
Nodal. 1. Par eerehdnu eezelschanu	290—311	6
„ 2. Par eerehdnu atlaischanu un pahrzelschanu	312—320	9
„ 3. Par eerehdnu teesibahm un priwilegijahm	321—334	11
„ III. Par eekschkigu kahrtibu un leetasweschanu teesâs un par tahm summahm, kas pee winahm teek eemaksatas	335—344	13
„ IV. Kahdâ kahrtibâ sasinojahs	345—358	14
„ V. Par ottschoteem	359—366	16
„ VI. Par justiz-resora eerehdnu atbildibu	367—401	17
I. Preekschwahrds	367	17
II. Par disziplinar-strahpehm	368—374	17
III. Kahdâ kahrtibâ disziplinar-teesaschana noteek	375—401	18
„ VII. Par teesu rohbeschahm un waru	402—407	22

Ohtra schkira.

Kahdas tahs wispahrigas teesas, un kahda ta usraudsiba par teesahm gubernâs	936—1190	23
Gad. I. Par teesahm	936—1170	23
Nodal. 1. Wispahrigi nosazijumi	936— 944	23
„ 2. Par wirspalatahm	945— 951	24
„ 3. Par aprinkateesahm	952— 960	25
„ 4. Par teesu swehrinateem peesehdetajeem	961— 990	27
„ 5. Par teesas-pristaweem, kas pee teesahm	991—1046	32
I. Par teesas-pristaweem wispahrigi	991—1005	32
II. Par teesas-pristawu teesibahm, priwilegijahm, peenahkumeem un atbildibu	1006—1026	34
III. Par teesas-pristawu padohmehm	1027—1037	36
IV. Par teesas-pristawu beedribu, kur weens par ohtru galwo	1038—1046	38
Nodal. 6. Par swehrinateem adwokateem, kas pee teesahm stahw, un par tahm personahm, kam teesiba teesas-leetâs par pilnwareem buht	1047—1119	39

	Art.	Lap.
A. Par ſwehrinateem adwokateem	1047—1101	30
I. Wiſpahrigi nofaziſumi	1047—1050	31
II. Par ſwehrinatu adwokatu padohmi	1051—1072	39
III. Par ſwehrinatu adwokatu teeſibahm, peenahkumeem un atbildibu	1073—1101	45
B. Par tahm perſonahm, kam teeſiba teeſas-leetâs par pilnwareem buht	1102—1119	48
Nodal. 7. Par teeſas-amatu kandidateem	1120—1132	49
„ 8. Par notareem	1133—1169	52
I. Par notaru eezelſchanu un peenahkumeem	1133—1162	52
II. Par notaru arkiweem un par wezakeem notareem	1163—1167	56
III. Kahda uſraudſiba par notareem un wezakeem notareem, un kahda winu atbildiba	1168—1169	56
Nodal. 9. Par ſwehrinateem tulkeem, kas ſtahw aprinka-teeſu reſorâ	1170	57
Gad. II. Uſraudſiba par teeſahm	1171—1190	57
Nodal. 1. Augſtaku teeſu uſraudſiba par ſemakahm	1171—1175	57
„ 2. Par prokureerneezibu	1176—1190	58
I. Par prokureerneezibas lohzekleem	1176—1179	58
II. Par prokureerneezibas lohzekļu teeſibahm un peenahkumeem	1180—1190	59

Treſcha ſchkira.

Kahdas tahs meerateeſas aprinkôs un pilſahtôs	1644—1720	60
Gad. I. Wiſpahrigi preekſchrakſti	1644—1654	60
„ II. Par meerateeſneſcheem ihpaſchi	1655—1690	63
Nodal. 1. Par meerateeſneſchu zelſchanas un apſtiprinaſchanas kahrtibu	1655—1680	63
„ 2. Par apgabala- un gohda-meerateeſneſchu amatu	1681—1690	68
„ III. Par meerateeſneſchu-ſapulzehm	1691—1707	70
„ IV. Kahdâ kahrtâ meerateeſneſchi ſtahw, kahdas teem teeſibas, un kahda atbildiba	1708—1720	73

Peelikumi.

Peelikums pee art. 311.	
Swehrejami wahrdi, kad uſņem teeſneſcha amatu	76
Peelikums pee art. 997.	
Swehrejami wahrdi, kad uſņem teeſas-priſtawa amatu	76
Peelikums pee art. 1075.	
Swehrejami wahrdi, kad eeſtahjahs ſwehrinatu adwokatu kahrtâ	77
Peelikums pee art. 1655 (peeſihm. 2)	
Kahdâ kahrtibâ meerateeſneſchi zelami tais dewinâs wakara-puſes gubernâs	77
Peelikums pee art. 1655 (peeſihm. 3 pehz turpinajuma no 1879).	
Kahdâ kahrtibâ meerateeſneſchi zelami Aſtrakanas un Orenburgas gubernâs	78

Likumi par teesahm.

(Wispahr. gub. lik., sehj. II, gr. (ч.) I, art. 262—407, 639—1190 un 1644—1720 pehz isdew. no 1876 un turpinaj. no 1879.

Pirma (eekſch swoda III) schkira.

Guberņu-, aprinku- un pilsahtu-teesu wispahriga organisazija.

Pirmajs gabals.

Par teesu eekschkigu eerikti.

Pirma nodaļa.

Par sehdeschanahm.

262. Teesas sawas sehdeschanas notur tais preekſch tam eerahditâs ehkâs.

Peesihm. Ihpaschi preekschraksti, kas sihmejahs uz meerateesneschu-sapulzschu sehdeschanahm, rohnahs apakschâ, art. 1644—1720.

1864 Now. 20 (41475) art. 137.

263. Aprinkateesu sehdeschanas kriminal-leetu issprees chanas dehl ne tik ween tais pilsahtôs noturamas, kur schihs teesas stahw, bet ari zitâs weetâs, kas pee winu aprinkeem peeder. Schihs sehdeschanas noturamas woi noteiktôs pastahwigôs terminôs un noteiktâs weetâs, woi ari tur, kur grehkadarbs padarihts pehz ihpascha teesas nolehmuma (*a*).

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1879.) Wirspalatas sehdeschanas prozesês par grehkadarbeem pret walsti un prozesês, kas peeminetas likumôs par

kriminalteesaschanu, peelikumâ pee art. 201 (pehz turpinajuma no 1879), noturamas woi tai pilsſahtâ, kur ta wirſpalata eezelta, woi ari, ja waijaga, kahdâ zitâ pilsſahtâ, kas pee winas aprinka peeder, pehz palatas nolehmuma (*b*).

Peeſihm. 1. Aprinkateeſu preekſchſehdetaji diwi reiſ pa gadu, 1 Janw un 1 Jul. juſtiz-miniſterijai ihpaſchu preekſchlikumu formâ wiſas ſinas dohd, par to, ko dohma, ka pa nahkamu pusgadu pehz ſchi (263) artikela teeſas atſchkira pehz rindas iſbrauks kriminal-leetu iſſpreeſchanas dehl no tahs weetas ahrâ, kur ta teeſa paſtahwigi ſtahw. — Tad wehl tee, kas tais teeſas laizigâs atſchkirâs ir par preekſchſehdetajeem, miniſterijai tuhliht pehz ſehdes ſlehgſchanas, bet pirms teeſas atſchkira aiſbraukuſi no tahs weetas, kur ſehdejuſi, wiſas ſinas dohd par teeſas laizigas atſchkiras faſtahdi un dariſchanahm pehz ihpaſchas par to no juſtiz-miniſtera apſtiprinatas formas, ar ta teeſas atſchkiras preekſchſehdetaja un weetiga prokureerneezibas lohzekla parakſtu (*c*). — Ta kahrtiba, pehz kuras pee juſtiz-miniſterijas ſanahk tahs ſinas par aprinkateeſu atſchkiru dariſchanahm tai laikâ, kur iſbraukuſchas, un kâ noteikta ſchinî (263) artikelî, geld ari par to, ko teeſas dara tais weetâs, kur ar weenu ſtahw, prohti tà, ka aprinkateeſu preekſchſehdetaji tuhliht, kà teeſas kriminal-ſchkira katru ſehdi nobeiguſi, miniſterijai ſmalkas ſinas leek preekſchâ par wiſahm tanî ſehdê pahrluhkotahm leetahm pehz formas, ko juſtiz-miniſterija ihpaſchi preekſch tam noteikuſi (*d*).

Peeſihm. 2. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kad aprinkateeſa kriminal-leetu apſpreeſchanas dehl tahdâs weetâs nobrauz, kur meerateeſneſchu-ſapulzehm kahda ruhme, tad tai brihw pa welti panemt ſcho ruhmi lihdſ ar galdeem, krehſleem, kas tur rohnahs, un lihdſ ar tahm zitahm waijadſigahm leetahm, bet tahs iſdohſchanas, kas zaur teeſas ſehdeſchanahm zelahs, jaaiſmakſa iſ tahm kanzlejas-ſummahm, kas teeſai pehz ſtata eerahditas. Lai tahs peeminetahs ruhmes teeſai taptu eerahditas, aprinkateeſas preekſchſehdetajam ſehdes ſahkſchanas deenu katrâ pilsſahtâ nolemjoht waijaga likt wehrâ tohs laikus, kurôs meerateeſneſchu-ſapulze ſehdeſchanas tur, un eepreekſchu ſchihs ſapulzes preekſchſehdetaju waijaga apſinoht par to, kahdâ laikâ teeſa tur, kur ſapulze rohnahs, ſehdeſchanas uſſahks, maſakajs trihs nedelas preekſch ſehdes ſahkſchanas (*e*).

(*a*) Turpat, art. 138. — (*b*) 1878 Maij. 9, lik. un pawehl. krahj., № 423, I. art. 7; № 424. — (*c*) 1872 Now. 22 (51558). — (*d*) 1874 Janw. 3, lik. un pawehl. krahj., № 123. — (*e*) 1877 Merz 23 (57089).

264. Teeſas ſehdeſchanas-iſtabâ tee, kas naw leetas dalibneeki, atſchkirtu weetu dabu.

1864 Now. 20 (41475) art. 139.

265. Teeſu un tàpat winu nodalu un atſchkiru ſehdeſchanâs maſakajs waijaga buht trim teeſas-lohzekleem, ſtarp kureem tas preekſchſehdetajs. Sehdeſchanâ waijaga buht teeſas kanzlejas rakſtuwedejam.

Turpat, art. 140.

266. Sehdeſchanâ ir klaht weens iſ teem pee teeſas ſtahwoſcheem prokureerneezibas lohzekleem. Kad pahrluhko leetas, kur pehz likumeem par kriminal- un ziwilteeſaſchanu eeprekſcheji prokureeru atſinumi naw waijadſigi, tad ſtahw pee prokureerneezibas lohzekleem, kà wini paſchi redſ, pee ſehdeſchanas klaht buht. Pehz ſchi preekſchraksta tas ſtahw pee wineem, kà paſchi redſ, meerateeſneſchu-ſapultſchu preekſchrunu-ſehdeſchanâ klaht buht.

Turpat, art. 141; 1867 Febr. 20 (44265).

267. Kad teeſneſchi ſarunajahs, kahdu ſpreedumu par leetu lai ſpreeſch, tad prokureerneezibas lohzekli newar klaht buht.

1864 Now. 20 (41475) art. 142.

268. Preekſchſehdetaja pawehlu iſdariſchanas dehl, lai kahrtiba teeſas ſehdeſchanâ taptu ſargata, ſehdeſchanas-iſtabâ waijagâ buht teeſas-priſtawam woi zitam, kas pehz preekſchſehdetaja wehleſchanas priſtawa weetu pilda.

Turpat, art. 143.

269. Sehdeſchana uſſahkama un ſlehdſama zaur preekſchſehdetaju. Kad preekſchſehdetaja naw, tad wina weetâ ſtahw ar wiſeem wina peenahkumeem un wiſahm wina teeſibahm wezakajs iſ klaht eſoſcheem teeſas lohzekleem.

Turpat, art. 144.

270. Kad deewsgan teeſas lohzeklu naw klaht, lai ſehdeſchanu waretu tureht, tad preekſchſehdetajs zitas teeſas-atſchkiras woi teeſas-nodolas lohzekli, kas pehz amata gadeem jaunakajs, peeaizina.

Turpat, art. 145.

271. Kad ſaſehdi ſchinî art. 270 noteiktâ kahrtibâ newar pilnigu dariht, peeaizinajami: aprinkateeſâ — weetigajs teeſigajs iſmekletajs, woi, ja winſch zaur iſmekleſchanas-darbeem aiſkawehts, weens iſ gohda-meerateeſneſcheem; wirspalatâ — weetigas aprinkateeſas lohzeklis, pehz ſchihs teeſas preekſchſehdetaja iſwehleſchanas, iſſlehdſoht tohs lohzeklus, kam aprinkateeſâ daliba bijuſi pee to leetu iſſpreekſchanas, kas tai palatas ſehdeſchanâ pahrſpreeſchamas.

Turpat, art. 146.

272. Tee pee aprinkateeſas ſehdeſchanas peeaizinatee teeſigee iſmekletaji (art. 271) newar lihdſ ſpreeſt par tahm kriminal-leetahm, par kurahm wini iſmekleſchanu weduſchi.

Turpat, art. 147.

273. Tai paſchâ ſehdeſchanâ teeſneſchi newar kohpâ buht, kas ſawâ ſtarpâ radineeki taiſnâ lihnijâ beſ grahdu aprohbeſchoſchanas, bet ſahnu-lihnijâs lihdſ zeturtam grahdam, un kas zaur preezibahm radi lihdſ ohtram grahdam, ſcho lihdſ ſkaitoht.

Turpat, art. 148.

274. Preekſchſehdetajs walda ſaſehdes dariſchanas gahdadams, ka peeklahjiba tohp paſargata teeſas ſehdeſchanâs un tàpat gahdadams par kahrtibu, kas nolikta leetu pahrrunaſchanas un apſpreeſchanas dehl; pee wina peeteizahs wiſi, kam ta teeſiba lihdſ runaht par to preekſchâ neſtu leetu.

Turpat, art. 149.

275. Teeſas ſehdeſchanas iraid: woi preekſchrunu-ſehdeſchanas, woi teeſigas ſehdeſchanas, woi ari wiſpahrigas wiſu atſchkiru woi nodalu ſapulzes.

Turpat, art. 150.

276. Teeſas preekſchrunu-ſehdeſchanas turamas: 1) eepreekſchejas pahrrunaſchanas dehl par inſtrukzijahm, kas teeſahm dohdamas; 2) tahdu leetu pirmas pahrluhkoſchanas dehl, kur juſtiz-reſora lohzekli ar diſziplinar-ſtrahpehm ſtrahpejami (art. 379); 3) pahrrunaſchanas dehl par tahdahm leetahm, kas ſihmejahs uſ teeſas buhſchanu; 4) ſpreeſchanas dehl par teem jautajeeneem, kas pee leetas weſchanas iſzehluſchees, un ko ihpaſchi pehz likumeem par kriminal- un ziwiltee-ſaſchanu teeſas preekſchrunu-ſehdeſchanâ waijaga iſſpreeſt, un 5) tahdu leetu un

jautajeenu iſſpreeſchanas dehl, kas jaiſſpreeſch no ſwehrinatu adwokatu padohmes, prohti tahdâs reiſâs, kad tahdas padohmes naw (art. 1071).

Turpat, art. 151.

277. Preeſchrunu-ſehdeſchanas noturamas aiſ zeetahm durwihm.

Turpat, art. 152.

278. Teeſigas ſehdeſchanas kriminal- un ziwil-leetu iſſpreeſchanas dehl noturamas klaiji. Kahdâs reiſâs tahdi, kas naw leetas dalibneeki, pee ſchihm ſehdeſchanahm naw japeelaiſch, tas likumôs par kriminal- un ziwilteeſaſchanu noteikts.

Turpat, art. 153.

279. Wiſeem, kas pee klaijahm teeſas ſehdeſchanahm klaht, peeklahjibas preekſchrakſtus, un kahrtibu zeeti waijaga ſargaht, kluſi turetees un, neweenu wahrdu preti nerunajoht, preekſchſehdetaja pawehlehm ſchinî ſinâ paklauſigeem buht.

Turpat, art. 154.

280. Kad teeſas ſehdeſchanâ kautkahds, kas naw leetas dalibneeks, apwainojahs tohs preekſchrakſtus, kas preekſchejâ (279) artikelî peemineti, pahrkahpdams, tad preekſchſehdetajs pahrkahpejam war pawehleht, lai eet ahrâ iſ ſaſehdes, war pawehleht, lai nepaklauſigo wed ahrâ, woi ari gahdaht, lai winu apzeetina, bet ne uſ ilgaku laiku kà uſ diwdeſmit tſchetri ſtundahm.

Turpat, art. 155.

281. Kad tohs wainigohs nepawiſam newar iſdibinaht, kas teeſas ſehdeſchanâ kahrtibu jauz, preekſchſehdetajs, kad wina pahrmahziſchanas par welti, wiſus, kas naw leetas dalibneeki, no teeſas-ſahles war iſraidiht.

Turpat, art. 156.

282. Kad tohs augſchâ, art. 279, peeminetus nolikumus kautkahds iſ leetas dalibneekeem woi winu pilnwareem pahrkahpj tai paſchâ laikâ, kad to leetu neſ preekſchâ, preekſchſehdetajam brihw wainigo apdraudeht woi noraht un eepreekſch winam ſohliht, ka winu, ja wehl tà darihs, iſ ſaſehdes iſraidihs un to leetu iſſpreedihs, beſ kà winſch pats dabujis runaht, ja tad wehl ween reiſ tàpat kahrtibu pahrkahpj, wainigu war iſraidiht no ſaſehdes ahrâ.

Turpat, art. 157.

283. Tee preekſchejâ (282) artikelî noteiktee preekſchrakſti wehrâ leekami ari tanî reiſâ, kad leetas dalibneeks woi wina pilnwaris leetu preekſchâ neſdams wahrdus runa, kas aiſker pretineeka perſonu, wina priwat- wo familijas-dſihwoſchanu, woi ari punktes iſdaudſina, kas winam par neſlawu un it neko nepalihdſ pee leetas iſſkaidroſchanas.

Turpat, art. 158.

284. Preekſchſehdetajs, lai teeſas ſehdeſchanâ kahrtibu waretu atdabuht,

un lai teesu pasargatu, ka ta paliktu sawâ walâ un drohschumâ, palihga war prasiht no weetigas polizejas un, ja zitadi nepawisam neeet, no klahtakajas karakommandas. Schihs prasischanas jaispilda smalki un bes kaweschanas. (Sk. art. 541, peesihm., pehz turpinajuma no 1879).

Turpat, art. 159.

285. Teesas-nodalu un teesas-atschkiru wispahrigas sapulzes noturamas: 1) lai dabuhtu dsirdeht nolikumus, kas sihmejahs us kautkahdu ihpaschu teesu, woi ari us wisahm teesahm kohpâ; 2) lai kohpâ pahrrunatu par teem kandidateem preekisch tahm teesas lohzekļu weetahm, kas teesâ tukschas (art. 302); 3) lai iswehletu weenu is aprinkateesu lohzekleem preekisch weetigas gubernas-sasehdes par semneeku leetahm, kam japahrluhko semneeku suhdsibas par to, ka wineem peeder agrakâ laikâ us winu muischneeku wahrda pirkta nekustama manta (art. 952, peesihm.); 4) lai nolemtu, kursch is teesu lohzekleem atlaischanu us brihwdeenahm waretu dabuht (289); 5) lai spreestu par justiz-resora lohzekļu atlaischanu no deeneesta woi atraidischanu no amata pehz teem turpmak, art. 314—317, 400 un 401 isteikteem preekschrakstteem un par atlaischanu us walaslaiku pehz art. 318, pkt. 1; 6) lai disziplinar-strahpes spreestu par justiz-resora lohzekleem (art. 382, 393); 7) lai galaspreedumus spreestu par instrukzijahm, ko teesas sastahdijuschas (art. 341); 8) lai pahrluhkotu gada-ottschotus par tahm leetahm, kas teesas rohkâs bijuschas, un lai dabuhtu dsirdeht tohs ottschotus, kas no apakschejahm teesahm dabuhti (art. 361, 362); 9) lai spreedumu spreestu, kad tohs tahdus nepeenem, kas wehlahs teesas-amatu kandidatôs eestahtees (art. 1123); 10) lai isspreestu tahdas leetas un tahdus jautajeenus, kas zaur likumeem par kriminal- un ziwilteesaschanu ihpaschi wispahrigu sapultschu pahrluhkoschanai nowehleti, un 11) wisâs zitâs reisâs, kad aprinkateesâ preekschsehdetajs un wirspalatâ wezakajs preekschsehdetajs atsihst, ka pehz apspreeschama jautajeena swara wispahrigu sapulzi waijaga sasaukt.

Turpat, art. 160; 1869 Apr. 15 (46971).

286. Wispahrigas sapulzes, kur disziplinar-leetas apspreeschamas, tai art. 386 peeminetâ reisâ turamas klaiji. Wisâs zitâs reisâs wispahrigu sapultschu sehdeschanas noturamos ais zeetahm durwihm.

1864 Now. 20 (41475) art. 165.

287. (Pehz turpinajuma no 1879.) Par leetahm, kas teesu sehdeschanâs ir wesas, lai publikai nahktu sinamas, ir atlauts drukaht pehz preekschraksteem, kas isteikti zensuras-likumôs (art. 4, peesihm., peelik.: art. 14, pehz turp. no 1876 un pehz turp. no 1879) un likumôs par kriminalteesaschanu (art. 1147).

1864 Now. 20 (41475) art. 165; (41481); 1866 Dez. 12 (43978) art. 11; 1875 Febr. 4 (54354).

Ohtra nodaļa.

Par brihwlaiku.

288. Preekſchſehdetajeem, preekſchſehdetaju palihgeem un teeſas lohzekleem, iſnemoht teeſigus iſmekletajus, katru gadu trihs mehneſchi brihwlaika, bet katrs iſ wineem preekſch ſewis tikai pusohtra mehneſcha brihwlaiku war dabuht, ja wini par ſcho leetu ſawâ ſtarpâ ihpaſchi neſalihgſt.

1864 Now. 20 (41475) art. 184.

289. Pirms brihwlaiks ſahkahs, katra teeſa ſawu nodalu un atſchkiru wiſpahrigâ ſapulzê pate nolemj, kurſch iſ teem pee ſchihs teeſas peederigeem tanî gadâ brihwlaiku war dabuht, un tad iſ teem atlikuſcheem lohzekleem ſaſtahdama ſaſehde, kas ſchinî laikaſtarpâ leetas apſpreeſch.

Turpat, art. 185.

Ohtrs gabals.

Par juſtiz-reſora eerehdnu eezelſchanu, atlaiſchanu, pahrzelſchanu, par winu teeſibahm un priwilegijahm.

Pirma nodaļa.

Par eerehdnu eezelſchanu.

290. Juſtiz-reſora eerehdni eezelami no waldibas.

Peeſihm. Ihpaſchi preekſchraksti par to, kahdâ kahrtibâ meerateeſneſchi un kahdi ziti juſtiz-reſora eerehdni zelami, par ſcho eerehdnu atlaiſchanu un pahrzelſchanu, par winu teeſibahm, par to, kahdâ kahrtibâ ſawâ ſtarpâ ſaſinojahs, par winu ottſchoteem un atbildibu, tàpat par winu dariſchanahm un tahm ſummahm, kas wineem nahk, ſchee preekſchraksti turpmak ohtrâ un treſchâ dalâ rohnahs.

1864 Now. 20 (41475) art. 10.

291. Juſtiz-reſora amatôs tikai Kreewijas pawalſtneeki eezelami.

Turpat, art. 200.

292. Juſtiz-reſora amatôs naw eezelami:

1) tahdi, kas grehkadarbu woi noſeegumu dehl apakſch iſmekleſchanas woi apakſch teeſas ſtahw, tàpat, kas pehz teeſas ſpreedumeem par pretlikumigahm dariſchanahm zeetumâ bijuſchi, woi zitu gruhtaku ſtrahpi zeetuſchi, tad ari wehl tee tahdi, kas grehkadarbu woi noſeegumu dehl, kur tahdas ſtrahpes buhtu bijuſchas jaſpreeſch, apakſch teeſas bijuſchi, bet zaur teeſas ſpreedumeem naw attaiſnoti;

2) tahdi, kas pehz teeſas ſpreeduma iſ deeneſta, woi netiklibas dehl iſ gariga

reſora, woi ari iſ pilsſahtu-draudſehm woi iſ pagaſteem woi iſ muiſchneeku beedribahm iſſlehgti pehz to kahrtu ſpreedumeem, kur peedereja;

3) tee tahdi, kas parahdneeki un noteikti par makſaht neſpehjejeem;

4) kas apakſch formunteem ſtahw tàpehz, ka iſſchkehrdetaji.

Turpat, art. 201.

293. Preekſchſehdetaju, winu palihgu un teeſas lohzekļu, ſchinî ſkaitâ ari teeſigu iſmekletaju un tàpat prokureerneezibas lohzekļu, rakſtuwedeju un winu palihgu amatôs, eewehrojoht to kahrtibu, kas turpmak art. 294—300 nolikta, eezelami tik ween tahdi, kam atteſtates no uniwerſitetehm woi no zitahm augſtahm ſkohlahm, ka wini mahzibas-kurſu par teeſas-leetu ſinaſchanahm nobeiguſchi, woi par to, ka ſchinîs mahzibâs pahrklauſchinati, woi ari, kas deeneſtâ rahdijuſchi, ka iraid teeſas-leetu ſinataji.

Turpat, art. 202.

294. Par aprinkateeſas lohzekļeem war eezelt tahdus, kas maſakajs trihs gadus tahdôs teeſas-amatôs deenejuſchi, kas naw apakſch aprinkateeſas rakſtuwedeja.

Turpat, art. 203.

295. Par aprinkateeſas lohzekļeem tàpat war eezelt ari ſwehrinatus adwokatus, kas maſakajs deſmit gadus ſchinî amatâ ſtahwejuſchi un atteſtates dabujuſchi no ſwehrinatu adwokatu padohmehm, tàpat no tahm teeſahm, pee kurahm wini ſtahweja, teeſibas-rakſtus par to, ka wini kreetni, kahrtigi un beſ nekahdas wainas pa wiſu ſcho laiku ſawus peenahkumus iſpildijuſchi.

Turpat, art. 204.

296. Par teeſigeem iſmekletajeem beſ teem tahdeem, kas preekſchejôs (294 un 295) artikelôs peemineti, war eezelt teeſas-amatu kandidatus, kas pee teeſahm ſtahw (art. 1120), kas diwdeſmit peektu dſihwibas gadu atſneeguſchi, prohti ja wini maſakajs tſchetri gadus teeſas-leetâs ſtrahdajuſchi un pehz teeſu preekſchſehdetaju woi teeſu prokureeru apleezinaſchanas deewsgan iſmahzijuſchees, kà leetas iſmeklejamas.

Turpat, art. 205.

297. Aprinkateeſu preekchſehdetaji un preekſchſehdetaju palihgi un wirspalatu lohzekli nemami no teem, kas maſakajs trihs gadus tahdôs juſtiz-reſora amatôs ſtahwejuſchi, kas naw apakſch aprinkateeſas lohzekļeem un prokureereem.

Turpat, art. 206.

298. Par wirspalatu preekſchſehdetajeem zelami, kas maſakajs trihs gadus tahdôs teeſas-amatôs ſtahwejuſchi, kas naw apakſch wirspalatas prokureera woi lohzekļa, woi ari apakſch aprinkateeſas preekſchſehdetaja woi preekſchſehdetaja palihga.

Turpat, art. 207.

299. Par prokureerneezibas lohzekļeem war eewehleht tahdus, kas teeſas-

leetâs ſtrahdajuſchi: preekſch aprinkateeſas prokureera-palihga amata — ne maſak kà tſchetri gadi; preekſch aprinkateeſas prokureera un wirſpalatas prokureera-palihga amata — ne maſak kà tſchetri gadi; preekſch wirſpalatas prokureera amata — ne maſak kà aſtoni gadi.

Peeſihm. Pee tahm darboſchanahm ar teeſas leetahm, zaur ko kahdam teeſiba nahk, ka winu prokureera un prokureera-palihga amatâ war zelt, peeder ari ſwehrinatu advokatu darbi.

Turpat, art. 210; peeſihm.

300. Rakſtuwedeji un winu palihgi zelami iſ teem tahdeem, kas mahzibas-kurſu teeſas-leetu ſinaſchanâs uſ augſtahm ſkohlahm nobeiguſchi woi ſchinîs mahzibâs pahrklauſchinati (art. 293), woi ari deeneſtâ parahdijuſchi, ka iraid teeſas-leetu ſinataji.

Turpat, art. 211.

301. Aprinkateeſu preekſchſehdetaji, preekſchſehdetaju-palihgi un lohzekli, ſchinî ſkaitâ ari teeſigee iſmekletaji, tàpat wirſpalatu wezakee preekſchſehdetaji, nodalu preekſchſehdetaji un wirſpalatu lohzekli eezelami no Wiſaugſtakas waldibas pehz juſtiz-miniſtera preekſchâ-likumeem.

Turpat, art. 212.

302. Kad aprinkateeſâ woi wirſpalatâ lohzekla, ſchinî ſkaitâ ari teeſiga iſmekletaja weeta paleek tukſcha, tad tuhliht ſanahk teeſas wai palatas wiſpahriga ſapulze, lai lihdſ ar prokureeru par teem kandidateem ſpreeſch, kas ſchohs amatus mekle tahdi buhdami, kà augſchâ, art. 291—297, noteikts.

Turpat, art. 213.

303. Aprinkateeſu un wirſpalatu preekſchâ-likumi par teem preekſchejâ (302) artikelî peemineteem kandidateem, kas iſteikuſchi, ka ir gatawi ſchinîs teeſâs lohzeklu weetâ eeſtahtees, pee juſtiz-miniſtera noeet zaur wirſpalatas wezaku preekſchſehdetaju.

Turpat, art. 214.

304. Juſtiz-miniſteris preekſchâ-likumu eeſneedſ pee Keiſara Majeſtetes, kà par teem no teeſahm wehleteem kandidateem (art. 302 un 303), tà ari par ziteem, kam pehz art. 291—297, teeſiba, ka waretu wakejus amatus uſnemt.

Turpat, art. 215.

305. Aprinkateeſu un wirſpalatu rakſtuwedeji un rakſtuwedeju palihgi un tee ziti kanzlejas eerehdni wehlejami zaur ſcho teeſu preekſchſehdetajeem un zaur teem paſcheem apſtiprinajami, kad deewsgan pahrleezinajuſchees, ka wini derigi.

Turpat, art. 218.

306. Wirſpalatu prokureeri pehz juſtiz-miniſtera preekſchâ-likumeem wehlejami zaur ihpaſcheem Wiſaugſtakeem ukaſeem.

Turpat, art. 219.

307. Wirſpalatu prokureeru-palihgi un tàpat aprinkateeſu prokureeri pehz juſtiz-miniſtera preekſchâ-likumeem wehlejami no Wiſaugſtakas waldibas.

Turpat, art. 221.

308. Aprinkateeſu prokureeru-palihgi pehz wirſpalatas prokureera preekſchâ-likumeem wehlejami no juſtiz-miniſtera.

Turpat, art. 222.

309. Rakſtuwedeji, kas ir pee prokureereem, wehlejami no teem prokureereem, pee kureem wini ſtahw.

Turpat, art. 223.

310. Teem, kas teeſas-amatôs eewehleti ne wehlaki kà weenu mehneſi no tahs deenas, kur wineem ſina dohta, ka tai amatâ eewehleti, deeneſtâ waijaga eeſtahtees. Teem, kas wairak ne kà ſimts werſtju no tahs teeſas nohſt, kur wini eewehleti, zeļa-laiks teek peelikts klaht, pa weenu deenu uſ katrahm peezdeſmit werſtihm tahluma.

Turpat, art. 224.

311. Katrs, kas pirmo reiſ teeſas-amatâ eezelts, kà pehz kura amata, noſawas tizibas mahzitaja pehz ſche peeliktas formas ſwehrinajams, wiſu tahs teeſas, kur eeſtahjahs, nodalu woi atſchkiru klaijâ ſehdeſchanâ.

Turpat, art. 225.

Ohtra nodaļa.

Par eerehdnu atlaiſchanu un pahrzelſchanu.

312. Juſtiz-reſora eerehdnu atlaiſchana no deeneſta ſtahw tahs waras rohkâs, kas winus amatâ eezehluſi, bet winu pahrzelſchana uſ zitahm teeſahm woi uſ ziteem amateem—tahs waras rohkâ, kam kriht ſchinîs jaunôs amatôs eezelt. Pee tam jaeewehro tee preekſchraksti, kas turpmak, art. 329, noteikti.

1864 Now. 20 (41475) art. 226.

313. Teeſigus iſmekletajus tahdâs reiſâs, kad ļohti waijaga, pahrzelt no wena apgabala uſ zitu, kas apakſch tahs paſchas aprinkateeſas ſtahw, bet ne zitadi kà pehz teem aprinkateeſas atſchkiru wiſpahrigas ſapulzes nolikumeem, kas pehz ſchihs teeſas prokureera preekſchâ-likumeem ſpreeſti un no juſtiz-miniſtera apſtiprinati.

Turpat, art. 227.

314. Tee, kas teeſas-amatôs eezelti, bet tais augſchâ, art. 310, noteiktâs laikaſtarpâs deeneſtâ naw eeſtahjuſchees beſ nekahdeem ihpaſchi ſwarigeem eemeſleem, tee uſluhkojami kà no amata peenemſchanas atteikuſchees un no ta atlaiſchami, kad eepreekſch tee nenahkſchanas eemeſli tahs teeſas wiſpahrigâ ſapulzê pahrſpeeſti, kurâ ſchee nenahzeji bija eewehleti.

Turpat, art. 228.

315. Kad weſelu gadu no ta laika, kad juſtiz-reſora eerehdnis tik ſtipri ſaſlimis, ka nemaſ newarejis deeneſtâ atnahkt, winſch ne-eeſneedſ luhgſchanu, lai

winu no deeneſta atlaiſch, tad teeſas preekſchſehdetajs, un no prokureerneezibas lohzeklu puſes wirpalatas prokureers woi juſtiz-miniſteris ar rakſtu ſchim atgahdina, ka winam peenahkahs no deeneſta atſtaht. Kad nu pehz tam diwju nedelu ſtarpâ ta peeemineta luhgſchana nebuhs eeſneegta, tad eerehdni no deeneſta war atlaiſt ari beſ wina luhgſchanas.

Turpat, art. 229.

316. Preekſchâ-likumu par eerehdna atlaiſchanu no deeneſta pehz preekſcheja (315) artikela zitadi newar eeſneegt kà pehz tahs teeſas wiſpahrigas ſapulzes nolehmuma, kur ſchis ſtahw; ſchis nolehmums nolemjams pehz tam, kad no atlaiſchama iſſkaidroſchana iſprafita, un kad prokureers atſinumu dewis.

Turpat, art. 230.

317. Schehlabas par aprinkateeſu un wirſpalatu nolehmumeem, kas pehz art. 314—316 nolemti, diwju nedelu ſtarpâ no ta laika, kad wini ſinami nahkuſchi, war eeſneegt, un tahs pahrluhkojamas no aguſtakajas teeſas tàpat winas wiſpahrigâ ſapulzê.

Turpat, art. 231.

318. Juſtiz-reſora eerehdni zitâ laikâ ne kà brihwlaikâ no deeneſta palaiſchami ne ilgaki kà uſ tſchetreem mehneſcheem: 1) teeſu preekſchſehdetaji, preekſchſehdetaju-palihgi un lohzekli — no to teeſu wiſpahrigahm ſapulzehm, kur wini peeder; 2) prokureeru palihgi — no teem prokureereem, pee kureem wini ſtahw; aprinkateeſas prokureers — no wirſpalatas prokureera; bet wirſpalatu prokureeri — no juſtizminiſtera; 3) kanzleju un tee ziti teeſas eerehdni — no to teeſu preekſchſehdetajeem.

Turpat, art. 232.

319. Zitâ laikâ ne kà brihwlaikâ uſ wairak ne kà uſ weenu mehneſi ar gahſchas patureſchanu, un pawiſam uſ ilgaku laiku ne kà uſ tſchetri mehneſcheem neweens zitadi no deeneſta naw palaiſchams kà ar Wiſaugſtaku atwehleſchanu.

Turpat, art. 233.

320. Kad ſpreeſch par palaiſchanu no deeneſta, un kad preekſchâ-likumu eeſneedſ par palaiſchanu, jaleek wehrâ: 1) ka tohs paſchns uſ weenu mehneſi—nepalaiſch wairak kà weenreiſ pa weenu gadu, un uſ ilgaku laiku ne kà uſ mehneſi—ne wairak kà weenreiſ pa diwi gadeem; ſchim preekſchrakſtam preti dariht tikai tad ir atlauts, kad lohti lcela waijadſiba rohnahs, un wehrâ jaleek: 2) ka zaur to palaiſchanu no deeneſta teeſâs neſahk truhkt to preekſch ſaſehdes waijadſigo lohzeklu un to, kas tohs darbus wed uſ preekſchu.

Turpat, art. 234.

Treſcha nodaļa.

Par eerehdnu teeſibahm un prîwilegijahm.

321. Juſtiz-reſora eerehdneem ir tahs teeſibas un priwilegijas, kas peeder wiſeem walſts-deeneſtneekeem, bet jaeewehro ſchee ihpaſchi nolikumi.

1864 Now. 20 (41475) art. 235.

322. Tohs, kas tahdi, kà likumâ noteikts (art. 292—300), juſtiz-reſora amatôs war eewehleht neſkatotees uſ winu tſchineem.

Turpat, art. 236.

323. Wirspalatu un aprinkateeſu lohzekli, iſnemoht teeſigus iſmekletajus, wiſi pehz ſawa amata un pehz teeſneſcha-peenahkumeem ſtahw tai paſcha amata-klaſê. Palatu un aprinkateeſu preekſchſehdetajeem pehz ſchi ſawa amata ir augſtakas amata-klaſes pahri par to, kas teem teeſas lohzekleem.

Turpat, art. 237.

324. Juſtiz-reſora eerehdnu gahſchas, winu amata-klaſes un winu ſchkiras pehz penſijahm un pehz iſſchuwuma uſ mundeera noteiktas liſtês un ſtatôs.

Turpat, art. 238; peelik. I; ſk. pawehl. apakſch art. 936.

325. Wirspalatu preekſchſehdetaji un lohzekli, aprinkateeſu preekſchſehdetaji, preekſchſehdetaju-palihgi un lohzekli, kamehr ſchinîs amatôs ſtahw, dabu wiſas ta tſchina teeſibas un priwilegijas, kas weenâ wehrtê ar winu amata-klaſi.

1864 Now. 20 (41475) art. 239.

326. Kà tee preekſchejâ (325) artikelî peeminetee no ta ſawa teeſneſcha-amata atſtahj, no ta paſcha brihſcha wini wairs nebauda tahs zaur art. 325 wineem nowehletahs teeſibas un priwilegijas. Bet tee iſ teeſu preeſchſehdetajeem, kas no ſchihs weetas teeſcham eeſtahjahs teeſas lohzeklôs woi meerateeſneſchôs, tee turpmak ari ſchinîs amatôs tahs teeſibas un priwilegijas bauda, kas tahm amata-klaſehm peeder, eekſch kurahm wini papreekſch ſtahweja preekſchſehdetaji buhdami.

Turpat, art. 240.

327. Tee, kas teeſu preekſchſehdetaju, preekſchſehdetaju-palihgu un lohzeklu amatôs ſtahwejuſchi, no teeſneſcha-amata atſtahdami neſaude to teeſibu augſtaki kahpt wiſôs tais tſchinôs, kas wineem waretu nahktees pehz tahs wiſpahrigas kahrtibas, kà tſchini teek paaugſtinati, pehz ta laika, ko wini tais peeminetôs amatôs deenejuſchi, bet ne augſtaki par teem tſchineem, kas ſcho amatu klaſehm nahkahs.

Turpat, art. 241.

328. Tahs teeſibas un priwilegijas, kas teeſas-eerehdneem pehz art. 325, nowehletas, peeder kà wineem paſcheem, tà ari winu familijahm, un tee iſ

winu behrneem, kas uſ ſcha pamata walſts-deeneſtâ woi ſkohlâs eeſtahjuſchi, deeneſtâ woi ſkohlâs war palikt, ari kad winu tehwi teeſneſcha-kahrtu atſtahjuſchi.

Turpat, art. 242.

329. Teeſu preekſchſehdetaji, preekſchſehdetaju-palihgi un lohzekli newar tapt ne atlaiſti, kad to neluhdſahs, iſnemoht tahs reiſas, kas art. 314—316, 400 un 401 noteiktas, nei pahrzelti no weenas weetas uſ ohtru, ja paſchi naw ar meeru. Uſ laiku no amateem atſtahdinaht ir tikai tad brihw, kad winus teeſai nodohd, bet pawiſam atraidiht woi iſſlehgt no amateem tohs zitadi newar, kà tik pehz kriminalteeſas ſpreeduma.

Turpat, art. 243.

330. Teeſu preekſchſehdetaji, preekſchſehdetaju-palihgi un lohzekli, prokureerneezibas lohzekli un teeſas-kanzleju eerehdni pee iſbraukſchanahm deeneſta-dariſchanâ zeļa-naudu (прогонныя деньги) dabu turp un atpakaļ un tàpat pahrtikſchanas- un kohrteļa-naudu pehz ſawu amatu klaſehm, kà tas noteikts wiſpahrigôs preekſchrakſtôs par ſcho leetu.

Turpat, art. 244.

331. Prokureeri un winu palihgi, kas beſ winu paſchu luhgſchanas pehz art. 312 no weena pilſſahta uſ ohtru teek pahrzelti, beſ tahs zeļa-naudas, neſkatotees uſ to tahlumu wehl peepalihdſibu dabu no ſimt peezdeſmit lihdſ peezſimts rubuļu pehz juſtiz-miniſtera noteikſchanas.

Turpat, art. 245.

332. Neweenam iſ juſtiz-reſora eerehdneem naw brihw wehl zitu amatu woi juſtiz- woi zitâ reſorâ, woi pilſſahtu-draudſes woi pagaſta deeneſtâ uſnemt. Iſnehmumi iſ ſchi preekſchraksta rohnahs art. 950, 958, 1682 un 1689.

Turpat, art. 246.

333. Juſtiz-reſora eerehdni, kad no deeneſta atſtahj, un pehz winu mirſchanas ari winu familijas iſ juſtiz-reſora emerital-kaſes penſijas dabu pehz ihpaſcheem par to dohteem likumeem klaht pee tahm penſijahm, kas wineem iſ walſts rentejas nahkahs pehz amata ſchkirahm un pehz ihpaſcheem par penſijahm dohteem likumeem (*a*). — Schai emerital-kaſei par labu ſeſchas prozentes no gahſchas atrehkinajamas teem, kas teeſas-amatôs eezelti, no paſcha ta laika, kad eezelti (*b*).

(*a*) Turpat, art. 247. — (*b*) 1866 Merz. 19 (43129).

334. Teeſu preekſchſehdetaji, preekſchſehdataju-palihgi un lohzekli ar gohdalgahm apdahwinajami tikai pehz tam, kà paſcha Keiſara Majeſtete redſehs.

1864 Now. 20 (41475) art. 248.

Treſchajs gabals.

Par eekſchkigu kahrtibu un leetas-weſchanu teeſâs un par tahm ſummahm, kas pee winahm teek eemakſatas.

335. Teeſu ſehdeſchanâs leetas noſpreeſchamas pehz klaht eſoſchu lohzekļu balſu wairakuma. Kad balſis ſtahw weenadâ ſkaitâ, leeta noſpreeſchama pehz ta atſinuma, kur preekſchſehdetajs peekritis.

1864 Now. 20 (41475) art. 162.

336. Par katru teeſas ſehdeſchanu no rakſtuwedeja wiſpahrigs ſchurnals jaſaraksta, kur jaceſihme: 1) ſehdeſchanas eeſahkuma gads, mehneſis, deena un ſtunda; 2) kuri teeſas lohzekli klaht bijuſchi; 3) kahdas leetas tai ſehdeſchanâ preekſchâ liktas un iſſpreeſtas, un 4) kahdas leetas uſ zitu laiku atliktas, lihdſ kahdam laikam un kapehz. Schis ſchurnals, kad no ſaſehdes lohzekleem pahrluhkohts parakſtams no preekſchſehdetaja ne wehlaki kà — tai ſehdeſchanâ, kas pehz tam nahk, un no rakſtuwedeja apſtiprinajams.

Turpat, art. 163.

337. Atſchkiru no ta wiſpahriga ſchurnala par katru kriminal- woi ziwilleetu ihpaſcha protokole jaſaraksta pehz teem preekſchrakſteem, kas likumôs par kriminal- un ziwilteeſaſchanu iſteikti. Pee ſchihm protokolehm peeleekamas tahs jautaſchanas, kas iſſpreeſchanas dehl teeſai liktas preekſchâ, prohti, ja tahdas bijuſchas ſarakſtitas, un tee teeſas woi ſwehrinatu peeſehdetaju noſpreedumi par tahm lihdſ peeſihmejami, un tàpat ari tee ihpaſchee teeſas-lohzekļu atſinumi, ja tahdi likti preekſchâ.

Turpat, art. 164.

338. Preekſchraksti par eekſchkigu kahrtibu un leetas-weſchanu teeſâs (art. 936) zaur inſtrukzijahm dohdami: zaur wiſpahrigahm — preekſch wiſahm teeſahm, un zaur ihpaſchahm — preekſch ikkatras teeſas ihpaſchi (*a*).

Peeſihm. 1. Lihdſ kamehr teeſas ihpaſchas inſtrukzijas preekſch ſewis ſarakſtijuſchas, juſtiz-miniſterim ta teeſiba dohta tais preekſchrakſtôs par eekſchkigu kahrtibu teeſâs wiſu to pahrgrohſiht, uſ ko darboſchanahs ar teeſas-leetahm buhtu wadijuſi, bet prohti tà, ka ſchihs pahrgrohſiſchanas nekahdâ punktê naw pretim teem preekſchrakſteem, kas likumôs par teeſahm rohnahs; bet lai wiſpahrigu inſtrukziju preekſch teeſahm ſaſtahda, un lai to pahrluhko likumu-dohſchanas kahrtibâ, pee tam jadohdahs tad, kad pehz jaunu teeſu eeweſchanas un pehz wiņu ſpehkâ nahkſchanas tahs ihpaſchas inſtrukzijas tai art. 340 — 343 noliktâ kahrtibâ buhs iſdohtas (*b*).

Peeſihm. 2. Tee preekſchraksti par to eekſchkigu kahrtibu un leetas-weſchanu notaru arkiwôs un kontorôs teek iſteikti ziwil-likumôs.

(*a*) Turpat, art. 166. — (*b*) 1866 Merz. 15 (43113). — Sk. 1866 Jul. 4 (43459).

339. Teeſu wiſpahriga inſtrukzija, kad iſdohta tai kahrtibâ, kà likumi dohdami, war tapt pahrtaiſita pehz juſtiz-miniſtera preekſchâ-likuma, ne zitadi kà tik atkal tai kahrtibâ, ka likumi dohdami.

1866 Now. 20 (41475) art. 167.

340. Tais ihpaſchâs inſtrukzijâs preekſch ikkatras teeſas preekſchraksti par

wiſeem leetas-weſchanas ſihkumeem iſteizami, ko katra teeſa tur par waijadſigeem, lai eekſchkiga kahrtiba pehz likumeem pee winas teek paſargata. Zaur ſchihm inſtrukzijahm nekahdâ wihſê naw brihw tohs preekſchrakſtus pahrkahpt, kas zaur likumeem un zaur wiſpahrigu inſtrukziju noteikti.

Turpat, art. 168, 170.

341. Jhpaſchu inſtrukziju projektes no katras teeſas ſaſtahdamas un pahrluhkojamas papreekſchu preekſchrunu-ſehdeſchanâ un pehz wiſpahrigâ ſapulzê.

Turpat, art. 169.

342. Tahs ihpaſchas inſtrukzijas zaur wirſpalatu wezakeem preekſchſehdetajeem juſtiz-miniſterim preekſchâ leekamas, un ſchis, ja kautko eekſch tahm atrohn, kas ar likumeem neſaſkan, woi kas leeti nederetu, ta pahrtaiſiſchanas dehl ſinu par to dohd ſenates iſnihzinaſchanas-nodalu wiſpahrigai ſapulzei zaur to, kas tai ſapulzei par preekſchſehdetaju.

Turpat, art. 171.

343. Tahs ihpaſchas inſtrukzijas no teeſahm iſſludinajamas, lai wiſeem nahk ſinamas, un zitadi naw ne pahrtaiſamas ne paplaſchinajamas, kà ween tai kahrtibâ, kas preekſchejôs (341 un 342) artikelôs noteikta.

Turpat, art. 173.

344. Kahdâ kahrtibâ tahs ſummas, kas eenahk wiſpahrigâs teeſâs (art. 936 un tahlak), eenemamas un iſdohdamas, tàpat, kà par tahm peeminetahm ſummahm rehkinumi wedami un atbildeſchana dohdama, tas nolemjams zaur preekſchrakſteem, kas zaur norunu ſtarp juſtiz-miniſteri, finanz-miniſteri un walſts-kontroleeru ſaſtahdami.

1866 Merz. 15 (43113) preekſchrakſt., art. 12.

Zeturtajs gabals.

Kahdâ kahrtibâ ſaſinojahs.

345. Teeſas un juſtiz-reſora eerehdni ir ſawâ ſtarpâ, ir ar zitu reſoru teeſahm (мѣста) un perſonahm ſaſinojahs beſ nekahdeem widutajeem, iſnemoht tohs atgadijumus, kas tais nahkoſchôs (346 — 349) artikelôs noteikti (*a*).

Peeſihm. Teeſas ar garigu reſoru ſaſinojahs pehz teem preekſchrakſteem, kas nolikti ſchinî (345) artikeli, tàpat wiſpahrigôs gubernas-likumôs, art. 350 un likumôs par ziwilteeſaſchanu (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 69, 186; 1871 Merz. 19 (49613) preekſchrakſt., art. 13.—(*b*) 1866 Now. 1 (43806) art. 4. — Sk. 1864 Now. 20 (41477) art. 452 — 455.

346. Juſtiz-miniſteris ar teeſahm ſaſinojahs woi zaur teem prokureerneezibas lohzekleem, kas pee winahm ſtahw, woi zaur ſcho teeſu preekſchſehdetajeem.

1864 Now. 20 (41475) art. 187.

347. Tee prokureerneezibas lohzekli, kas pee teesahm stahw, sasinojahs ar zitahm teesahm zaur teem prokureerneezibas lohzekleem, kas pee schihm teesahm rohnahs.

Turpat, art. 188.

348. Keisara-walsts teesas un eerehdni ar Pinnu-semes leelwirsta-walsts teesahm, zitahm sasehdehm un eerehdneem sasinojahs zaur justiz-ministeri. Bet rohbeschu-aprinku un rohbeschu-gubernu teesas un eerehdni par isbehguschu grehkadarba daritaju isdohschanu, un zitâs reisâs, kur kaweschanahs neder, teescham sasinojahs ar tahm weetigahm warahm (властьями) un teem weetigeem eerehdneem.

Turpat, art. 189; 1867 Now. 27 (45213).

349. Keisara-walsts teesas un eerehdni ar ahrsemju walstju teesahm un zitahm preekschneezibahm (мѣста) sasinojahs zaur justiz-ministeri un ahrleetu-ministeriju.

1864 Now. 20 (41475) art. 190.

350. Wirspalatas tahm teesahm un teem eerehdneem, kas apaksch winahm stahw, suhta pawehles un no wineem dabu peenesumus (донесенія); ar tahm teesahm un personahm, kas nestahw apaksch winahm, tàpat sawâ starpâ un ar ziteem resoreem sasinojahs zaur sinas-raksteem.

Turpat, art. 192.

351. Aprinkateesas ir sawâ starpâ, ir ar zitahm teesahm un personahm sasinojahs zaur sinas-raksteem.

Turpat, art. 193.

352. Teesigeem ismekletajeem un polizejas lohzekleem aprinka-teesas dohd preekschrakstus un no wineem dabu preekschâ-likumus.

Turpat, art. 194.

353. Teesigi ismekletaji ir sawâ starpâ, ir ar wiseem ziteem eerehdneem un wisahm zitahm sasehdehm, isnemoht wirspalatas un aprinkateesas (art. 350 un 352), sasinojahs zaur sinas-raksteem.

Turpat, art. 195.

354. Prokureernezibas lohzekli ar tahm teesahm, pee kurahm stahw, sasinojahs ar preekschlikumeem un no winahm dabu sinas-rakstus.

Turpat, art. 196.

355. Prokureeri saweem palihgeem, bet wirspalatas prokureeri bes tam ari wiseem prokureerneezibas lohzekleem pee tahm schihm palatahm padohtahm aprinkateesahm dohd preekschrakstus un no wineem dabu preekschâ-likumus. Prokureerneezibas lohzekli, kas stahw weenadâ augstumâ, un tàpat, kas stahw katrs sawâ teesas-aprinkî, sasinojahs zaur sinas-raksteem.

Turpat, art. 197.

356. Prokureerneezibas lohzekli pee polizejas lohzekleem wiſas ſawas praſiſchanas, lai peepahlihdſ pee ſinu ſamekleſchanahm woi pee eepreekſchejahm iſmekleſchanahm un tàpat pee teeſas-ſpreedumu iſpildiſchanas, noſuhta preekſchlikumu formâ.

1871 Jun. 1 (49689).

357. Katrai teeſai woi zitai preekſchneezibai (мѣсто) un katram eerehdnim, kà likumigu praſiſchanu no zitas teeſas woi no zita eerehdņa dabujuſchi, to beſ kaweſchanas waijaga iſpildiht un par to iſpildiſchanu tai teeſai woi tam eerehdnim waijaga ſinu doht.

1864 Now. 20 (41475) art. 198.

358. Teeſas un perſonas, kas laikâ ſinu naw dabujuſchi par to, ka winu likumigas praſiſchanas iſpilditas, ſinu par to dohd tam prokureeram, kam kriht.

Turpat, art. 199.

Peektajs gabals.

Par ottſchoteem.

359. Katra gada eeſahkumâ juſtiz-miniſterijâ ſanahk tee ottſchoti no wiſahm teeſahm un wiſeem prokureerneezibas lohzekleem par pagahjuſcha gada dariſchanahm un par teem, kas apakſch teeſas bijuſchi. Schee ottſchoti faſtahdami pehz formahm, ko juſtiz-miniſteris nolizis, un tais no wina noteiktôs terminôs (*a*).

Peeſihm. Wiſpahrigas teeſas (art. 936 un tahlak) pehz ihpaſcheem preekſchrakſteem par to, kà no teeſahm ottſchoti jaeſneedſ kriminal-leetu dehl, ſtatiſtikas ſchkirai juſtiz-miniſterijâ par wiſahm leetahm, kas winu preekſchâ nahkuſchas, eeſneedſ ſinas, kad tahs uſſahktas, un kà tahs weſtas, un ſtatiſtikas-lapas pehz tahm iſdohtahm formahm un tai zaur peemineteem preekſchrakſteem noteiktâ laikâ. Juſtiz-miniſterim ta teeſiba dohta, wiſuleelâ waijadſibâ un pehz tam, kas peedſihwohts un par labu atraſts, augſchâ peeminetu ſinu formas jo pilnigas dariht, bet tà, ka pee tam preekſchrakſtu ſerdi nepawiſam neaiſteek (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 174. — (*b*) 1871 Maij. 13 (49596), Now. 11 (50150) preekſchrakſt.; form.; 1872 Now. 22 (51559) preekſchrakſt.

360. Ottſchoti faſtahdami: preekſch aprinkateeſahm — no winu preekſchſehdetajeem kohpâ ar aprinkaprokureereem, bet preekſch wirſpalatu aprinkeem — no palatu wezakeem preekſchſehdetajeem kohpâ ar teem prokureereem, kas pee wineem ſtahw.

1864 Now. 20 (41475) art. 175.

361. Aprinkateeſu ottſchoti pahrluhkojami winu atſchkiru wiſpahrigâ ſapulzê un weetigai wirſpalatai leekami preekſchâ.

Turpat, art. 176.

362. Jſ teem pehz preekſcheja (361) artikela no wirſpalatas ſanemteem ottſchoteem un iſ teem paſchas palatas ottſchoteem faſtahdams wiſpahrigs ot-

tſchots par wiſu wirſpalatas aprinki, kas pahrluhkojams palatas nodalu wiſpahrigâ ſapulzê un juſtiz-miniſterim preekſchâ leekams.

Turpat, art. 177.

363. Aprinkateeſu prokureeru un winu palihgu ottſchoti preekſchâ leekami weetigas wirſpalatas prokureeram, kas iſ wineem un ari iſ teem ottſchoteem no prokureerneezibas pee wirſpalatas wiſpahrigu ottſchotu ſaſtahda un juſtiz-miniſterim preekſchâ leek.

Turpat, art. 178.

364. Katra teeſa ſawu ottſchotu preekſchâ leekoht peeleek wiſas waijadſigas iſſkaidroſchanas, ko paſchâ ottſchotâ newareja eelikt, reiſâ ari ſalihdſinaſchanu ar beidſama gada ottſchotu.

Turpat, art. 180.

365. Kad no ottſchota redſams, ka tas leetu ſkaits, lai buhtu no ſchihs woi no tahs ſchkiras, woi ari tas leetu ſkaits pawiſam lohti maſinajees woi wairojees, tad tai preekſchâ-likumâ, zik ween eeſpehjams, jauſrahda, kapehz tas leetu ſkaits wairojees woi maſinajees, un kapehz tahs leetas woi paſteigtas woi ſakawetas.

Turpat, art. 181.

366. Teeſu ottſchoti iſſludinajami, lai nahk wiſeem ſinami.

Turpat, art. 183.

Deſtajs gabals.

Par juſtiz-reſora eerehdnu atbildibu.

I. Preekſchwahrds.

367. Juſtiz-reſora eerehdni pee atbildibas ſauzami woi diſziplinar-kahrtibâ woi pehz kriminalteeſas ſpreedumeem. Kà kriminalteeſa ar wineem dara, likumôs par kriminalteeſaſchanu noteikts; preekſchraksti par diſziplinar-ſtrahpehm un par to, kahdâ kahrtibâ tahs uſleekamas, nahkoſchôs (368—401) artikelôs iſteikti.

1864 Now. 20 (41475) art. 261.

II. Par diſziplinar-ſtrahpehm.

368. Strahpes, kas juſtiz-reſora eerehdneem diſziplinar-kahrtibâ uſleekamas, beſ kà tee kriminalteeſai taptu nodohti, ir ſchihs: 1) apdraudeſchana; 2) pamah-

ziſchana; 3) norahſchana, kas deeneſta-liſtê neteek eelikta; 4) atrehkinaſchana no gahſchas pehz ſtrahp. lik. grahm. art. 413—415; 5) arreſte, ne wairak kà uſ ſeptinahm deenahm un 6) pahrzelſchana no augſtaka amata uſ ſemaku.

Turpat, art. 262. — Sk. ſtrahp. lik. gr., art. 413—415.

369. Ar tahm preekſchejâ (368) artikelî peeminetahm ſtrahpehm juſtiz-reſora eerehdni ſtrahpejami:

1) par tahdu palaiſchanohs deenestâ, par ko ſtrahpes-likumu grahmata tahdas pat ſtrahpes un tàpat atrehkinaſchanu no deeneſta-laika noteiz, un 2) wiſâs tais reiſâs, kur ſchinîs wiſpahrigôs gubernas-likumôs un tais likumôs par kriminal- un ziwilteeſaſchanu nolikts, ſchahs perſonas nodoht pee diſziplinar-atbildibas.

1864 Now. 20 (41475) art. 263.

370. Diſziplinar-atbildibas kahrtibâ teeſu preekſchſehdetaji, preekſchſehdetaju palihgi un lohzekli tikai apdraudeſchanas war dabuht, un ne zitadi kà pehz leetas pahrluhkoſchanas zaur peederigu teeſu pehz teem preekſchrakſteem, kas apakſchâ, art. 375—396 nolikti.

Turpat, art. 264; ſk. paweht. apakſch art. 1720.

371. Prokureerneezibas lohzekli diſziplinar-ſtrahpes war dabuht pehz juſtiz-miniſtera paſcha redſeſchanas, bet ne zitadi kà tik ween, kad no wineem iſſkaidroſchanas iſprafitas. Bet wirſpalatu prokureeri un winu palihgi, tàpat aprinkateeſu prokureeri uſ ſcho pamatu tik ween apdraudeſchanas, pamahziſchanas un norahſchanas war dabuht, kas deeneſta-liſtês neteek eerakſtitas.

1864 Now. 20 (41475) art. 266.

372. Aprinkateeſu un wirſpalatu kanzlejas-eerehdni diſziplinar-ſtrahpes dabu pehz tam, kà ſcho teeſu preekſchſehdetaji redſ.

Turpat, art. 267.

373. Ar atrehkinaſchanahm no gahſchas un ar pahrzelſchanu no augſtaka amata uſ ſemaku (art. 368, pkt. 4 un 6) juſtiz-reſora eerehdnus war ſtrahpeht ne zitadi kà pehz leetas pahrluhkoſchanas zaur teeſu tai kahrtibâ, kà diſziplinar-leetas wedamas (art. 375—397).

Turpat, art. 268.

374. Apdraudeſchanas, pamahziſchanas un norahſchanas noteek woi ar wahrdeem woi ar rakſtu.

Turpat, art. 269.

III. Kahdâ kahrtibâ diſziplinar-teeſaſchana noteek.

375. Par tahm diſziplinar-kahrtibâ teeſajamahm leetahm ſin:

1) pret wirſpalatu preekſchſehdetajeem un lohzekleem, wirſpalatu prokureereem un winu palihgeem—waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodaļas;

2) pret aprinkuteesu preekschsehdetajeem, preekschsehdetaju-palihgeem, lohzekleem un teesigeem ismeketajeem un tàpat pret aprinkateesu prokureereem un winu palihgeem — wirspalatas, un

3) pret ziteem justiz-resora eerehdneem—tahs teesas, pee kurahm tee stahw.

Turpat, art. 270;. fk. pawehl. apakſch art. 1720.

376. Kad ta disziplinar-kahrtibâ teesajama leeta pee diwjeem woi wairak justiz-resora eerehdneem kerahs, no kureem ziti no augstakas, bet ziti no semakas teesas teesajami, tad wini wisi kohpâ teesajami pee tahs augstakahs no schihm teesahm.

1864 Now. 20 (41475) art. 271.

377. Disziplinar-teesaschana ussahkama: kad sihmejahs us teesneescheem, winu starpâ ari us teesigeem ismekletajeem — woi pehz paschu teesu un, kà kur kriht, meerateesneschu-sapultschu nolehmumeem, woi ari pehz justiz-ministera preekschlikumeem; kad sihmejahs us teem ziteem justiz-resora eerehdneem—woi pehz preekschsehdetaju gahdaschanas woi prokureerneezibas lohzeklu preekschlikumeem.

Turpat, art. 272.

378. Disziplinar-teesaschanu newar wairs ussahkt, kad weens gads pagahjis no ta laika, kur eerehdnis ko darijis woi kà palaidees, ka disziplinar-strahpi buhtu pelnijis.

Turpat, art. 273.

379. Kapehz disziplinar-teesaschana usnemama, lihds ar wiseem papireem un sinahm, kas us to sihmejahs, tahs teesas preekschsehdetajs, kurai pehz art. 375 par to disziplinar-leetu jasin, eepreekschejas apspreeschanas dehl leek preekschâ teesas preekschrunu-sehdeschanâ.

Turpat, art. 274.

380. Kad disziplinar-teesaschana eesahkta pehz priwatpersonas schehlabas pahrluhkoschanas, tad to newar aptureht, jebschu ta persona ari luhgtu, lai to schehlabu pamet ne-eewehrotu.

Turpat, art. 275.

381. Pee disziplinar-leetas eepreekschejas apspreeschanas teesa famekle tahs sinas, kas tahs leetas dehl jo waijadsigas, un prasa isskaidroschanas no ta apwainota eerehdna, un schim ir brihw tahs woi ar wahrdeem likt preekschâ wai ar rakstu.

Turpat, art. 276.

382. Kad ta leeta deewsgan isskaidrota, tad wina teek pahrluhkota un isspreesta no wispahrigas teesas-nodalu woi-atschkiru sapulzes.

Turpat, art. 277.

383. Apwainotam sina jadohd par to laiku, kad ta leeta wispahrigâ teesas

ſapulzê taps pahrluhkota, un ſchim ir brihw tai laikâ pee teeſas atnahkt, lai pats wehl ko waretu runaht. Pilnwari ſtelleht naw atlauts.

Turpat, art. 278.

384. Ja teeſa atſihſt, ka to waijaga, ta wina to apwainoto uſ noteiktu terminu zaur rakſtitu aizinaſchanas-ſihmi war atſaukt. Zaur tam, ka aizinahts beſ ſwarigeem eemeſleem terminâ neatnahk, leetas pahrluhkoſchana neteek ſakaweta.

Turpat, art. 279.

385. Diſziplinar-leetâs teeſneſchu atſtumſchana pehz wiſpahrigeem preekſch-rakſteem atlauta.

Turpat, art. 280.

386. Diſziplinar-leetas jaklauſahs aiſ zeetahm durwihm, iſſlehdſoht to atgadijumu, kad apwainohts luhgs, lai wina leeta teek preekſchâ neſta klaijâ ſehdeſchanâ. Schinî reiſâ apwainotam ta teeſiba aiſſtahwetaju nemt iſ ſwehrinatu adwokatu ſkaita.

Turpat, art. 281.

387. Pee diſziplinar-leetu pahrluhkoſchanas teeſai pee nekahdahm ihpaſchahm formahm naw jaturahs beſ tahm, kas preekſchejôs (379—386) artikelôs noteiktas, un kâ leeta ſkaidribâ wedama, tas ſtahw ween weenigi teeſas redſeſchanâ; bet, pirms ſpreedumu ſpreeſch, teeſa klauſahs prokureera atſinumu un pehz tam gala-wahrdu no ta apakſch teeſas ſtahwoſcha woi wina aiſſtahwetaja.

Turpat, art. 282.

388. Kad pee diſziplinar-teeſaſchanas gaiſmâ nahk, ka apwainohts wehl kautkâ zitadi likumu pahrkahpis woi neiſpildijis, tad teeſa, kâ kuru reiſ redſedama, woi abi leetas kohpâ iſſpreeſch, woi ari to jaunu leetu pa ſawu zelu wada pehz tahs kahrtibas, kas augſchâ, art. 377 un 379 noteikta.

Turpat, art. 283.

389. Apakſch teeſas ſtahwoſcham, kad tas ir klaht, teeſas ſpreedums tuhliht jaſludina. Lai ſpreedumu, kas ſpreeſts, kad apakſch teeſas ſtahwoſchajs nebijis klaht, ſchis dabu dſirdeht, ſchis pee teeſas ſauzams, bet, ja winſch deeneſtâ ſtahw pee zita pilſahta teeſas, ta tas ſpreedums winam ſludinajams ſchihs teeſas wiſpahrigâ ſapulzê aiſ zeetahm durwihm.

Turpat, art. 284.

390. Spreedumus, zaur kureem noſpreeſts, lai teeſigus iſmekletajus apdraude, tohs, kâ teeſa redſehs, wineem ari paſchâ winu dſihwoſchanas-weetâ war paſludinaht.

Turpat, art. 285; ſk. pawehl. apakſch art. 1720.

391. Pret aprinkateeſu ſpreedumeem un tàpat pret teem pirmajâ inſtanzê ſpreeſteem wirſpalatas ſpreedumeem noteeſateem atlauts ſchehlotees weenas nedelas laikâ, rehkinajoht no ſpreeduma ſludinaſchanas.

1864 Now. 20 (41475) art. 286.

392. Tanîs leetâs, kas diſziplinar-kahrtibâ no aprinkateeſahm un no wirſpalatahm pirmajâ inſtanzê iſſpreeſtas, prokureereem ir atkauts proteſtus zelt ſeptinu deenu ſtarpâ, rehkinajoht no ta laika, kad ſpreedumi ſpreeſti.

Turpat, art. 287.

393. Schehlabas un proteſti tahs teeſas preekſchſehdetajam, kas to leetu iſſpreeduſi, preekſchâ leekami un lihdſ ar wiſeem peederigeem papireem noſuhtami pee augſtakas teeſas, lai wiſpahriga nodalu ſapulze to apſpreeſch. Pret ſchihs teeſas ſpreedumeem naw atkauts ſchehlotees un proteſtus zelt.

Turpat, art. 288.

394. Pee leetu pahrluhkoſchanas pehz ſchehlabahm un proteſteem jaturahs pee teem augſchâ, art. 383—390, noteikteem preekſchrakſteem.

Turpat, art. 289.

395. Par ikkatru galaſpreedumu, kas diſziplinar-kahrtibâ ſpreeſts, juſtiz-miniſterim ſina dohdama.

Turpat, art. 290.

396. Luhgſchanas par wirſpalatas diſziplinar-kahrtibâ ſpreeſtu galaſpreedumu iſnihzinaſchanu ir atkautas weenas nedelas laikâ, rehkinajoht no ta laika, kad ſpreedumi ſludinati, tikai ſchinîs reiſâs: 1) kad ſpreedums ſpreeſts ne no tahs peederigas teeſas woi ne no faſehdes, kas kahrtigi faſtahdita; 2) kad ſpreedums ſpreeſts, un no apakſch teeſas ſtahwoſcha iſſkaidroſchanas naw iſprafitas; 3) kad teeſa ſtrahpi ſpreeduſi, kas augſtaka ne kà pehz likuma winai bija brihw, un 4) kad likums pee tahs leetas leetahts preti wina ihſtenam nodohmam.

Turpat, art. 291.

397. Kad pee leetas pahrluhkoſchanas diſziplinar-kahrtibâ tahdas punktes uſeet, pehz kurahm wainigajs no kriminalteeſas teeſajams, tad ta diſziplinar-teeſaſchana apturama un apakſch teeſas ſtahwohts nodohdams kriminalteeſai pehz teem likumeem par kriminalteeſaſchanu.

Turpat, art. 292.

398. Kad teeſneſis weena gada ſtarpâ trihsreiſ bija jaapdraude, un kad tai paſchâ gadâ, rehkinajoht no pirmahs apdraudeſchanas, no jauna apwainojees tà, ka to paſchu ſtrahpi pelnijis, tad ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm atwehlehts, woi neatſihs, ka wainigo waijaga nodoht kriminalteeſai.

Turpat, art. 293.

399. Wiſi ziti juſtiz-reſora eerehdni, kas trihs reiſ weena gada ſtarpâ (art. 398) diſziplinar-ſtrahpi dabujuſchi, kas bija pahri par apdraudeſchanu un pamahziſchanu, par jaunahm pehz notikuſchahm pahrkahpſchanahm, lai tahs gan tàpat tikai ar diſziplinar-ſtrahpehm buhtu ſtrahpejamas, kriminalteeſai nodohdami, un ſchai ſtrahpes uolemjoht jaturahs pee ſtrahpes-likumu grahmatas, art. 410.

Turpat, art. 294.

400. Kad teesneſis par grehkadarbu woi noſeegumu, kas neſihmejahs uſ deeneſtu, pehz kriminal-kahrtibas ar kautkahdu naudas- woi zitu ſtrahpi ſtrahpehts, ar ko gan wehl neſuhd teeſiba deeneht, tad ſchi punkte nodohdama ſenates iſnihzinaſchanas-nodalu wiſpahrigai ſapulzei, lai apſpreeſch, un ſchi, iſſkaidroſchanu no ſchi teeſneſcha iſpraſijuſi, kà kurâ reiſâ war ſpreeſt, lai winu no amata atraida.

Turpat, art. 295.

401. Preekſcheja (400) artikela preekſchrakſts ſneedſahs ari lihdſ tahdeem teeſneſcheem, kas parahdu dehl paſchi zeetumâ bijuſchi, woi ari likumigâ kahrtibâ noteikti par parahdus makſaht neſpehjejeem.

Turpat, art. 296.

Septitajs gabals.

Par teeſu rohbeſchahm un waru.

402. Meerateeſneſchu, winu ſapultſchu, aprinkateeſu un wirſpalatu teeſiga wara ſneedſahs par wiſu kahrtu laudihm un par wiſahm ir ziwil-, ir kriminal-leetahm.

Peeſihm. Baſnizas-, kara-, andeles-, ſemneeku- un ſweſchu tautu teeſu teeſiga wara ir noteikta zaur ihpaſcheem likumeem.

1864 Now. 20 (41475) art. 1, 2; peeſihm., (41476) art. 33; (41477) art. 29.

403. Meerateeſneſis weens pats ſawas waras turetajs; meerateeſneſchu-ſapulzes, aprinkateeſas un wirſpalatas iraid beedru-teeſas (коллегіальныя).

1864 Now. 20 (41475) art. 3.

404. Meerateeſneſchu, winu ſapultſchu, aprinkateeſu un wirſpalatu rohbeſchas eet lihdſ ihpaſchu apgabalu un aprinku rohbeſchahm.

Turpat, art. 4.

405. Meerateeſneſchi, winu ſapulzes, aprinkateeſas un wirſpalatas pahrluhko leetas pehz winu ſerdes.

Turpat, art. 5.

406. Lai kriminal-leetâs apakſch teeſas ſtahwoſchu waina woi newainiba teek noteikta, tais reiſâs, kas likumôs par kriminalteeſaſchanu peeminetas, pee teeſas-lohzeklu ſkaita peenemami klaht ſwehrinati peeſehdetaji (art. 961 un tahlak). (Sk. apakſchâ, art. 936, peeſihm.).

Turpat, art. 7.

407. Tahs leetas, kas teeſu prokureerneezibas lohzeklu (art. 402 un 940) waras-rohbeſchâs kriht, un ta kahrtiba, kà ſcheem jaſtrahda, teek noteiktas tais

likumôs par kriminal- un ziwilteesaschanu un schinîs wispahrigôs gubernaslikumôs.

Peesihm. Meerateesneescheem bes tam ari wehl kahdi ziti peenahkumi uslikti, kas wispahrigôs gubernas-likumôs un ihpaschôs preekschrakstôs un pawehlês, kà kur kriht, noteikti (fk. 1653, peesihm. 1).

Turpat, art. 9; peesihm.

Ohtra (eeksch swoda VI) schkira.

Kahdas tahs wispahrigas teesas, un kahda ta usraudsiba par teesahm gubernâs.

Pirmajs gabals.

Par teesahm.

Pirma nodaļa.

Wispahrigi nosazijumi.

936. Teesiga wara gubernâs kriht bes meerateesneescheem un winu sapulzehm (art. 1644, 1651), wirspalatahm un aprinkateesahm (*a*).

Peesihm. 1. Tahs schini (936) artikeli peeminetas teesas S. Pehterburgas, Maskawas, Karkowas, Odesas, Kasanes, un Saratowas aprinkôs atwehrtas (*b*).

Peesihm. 2. Tais art. 1644, peesihm. peeminetâs gubernâs meerateesas atwehrtas atschkirt no tahm wispahrigahm teesahm (*c*).

Peesihm. 3. (Pehz turpinajuma no 1879.) 1877 ir pawehlehts, lai tee teesas-likumi ar wisahm sawahm dalahm teek eeweesti, (lihds teem termineem, ko ihpaschâ pawehlê noteiks) Kijewas, Wolinijas, Podolijas, Witebskas, Wilnas, Kownas, Grodnas, Mogilewas un Minskas gubernâs, eewehrojoht tohs ihpaschus par to dohtus preekschrakstus (*d*).

(*a*) 1864 Now. 20. (41475) art. 1. — (*b*) 1865 Okt. 19 (42587); 1866 Merz. 19 (43130); 1867 Janw. 10 (44094); Okt. 28 (45104); 1868 Jun. 30 (46061; 46062); 1869 Apr. 8 (46950); 1870 Jun. 26 (48517); 1871 Maij. 20 (49617); Jun. 7 (49713; 49714); Jun. 23 (49750); 1872 Dez. 12 (51635) walsts-padohm. atsin., I, II; Dez. 26 (51691) walsts-padohm. atsin., art. 5; 1873 Merz. 20 (52034) I, art. 6; Apr. 3 (52089) walsts-padohm. atsin., I, pkt. *a*, *b*; Maij. 8 (52240) walsts-padohm. atsin., I; 1874 Janw. 9, lik. un paweht. krahj., № 170; Maij. 7, lik. un pawehl. krahj., № 628; Now. 3, lik. un pawehl. krahj., № 1201., Dez. 10, lik. un paw. kr. 1875, № 52; 1875 Febr. 11, lik. un paw. kr., № 244; Febr 25, lik. un paw. kr., № 326; Merz. 11, lik. u. paw. kr., № 364, 1875 Dez. 16 (45375); 1876 Janw. 20 (55491); Maij. 14 (55900); Okt. 17 (56456); Okt. 24 (56490; 56491; 56492); 1877 Jun. 6 (57433), Now. 5 (57840; 57842); 1878 Febr. 7, lik. u. paw. kr., № 178; Merz. 21, lik. u. paw. kr., № 302; Maij. 30, lik. u. paw. kr., № 525; Sept. 21, lik. un paw. kr., № 731.—(*c*) 1868 Jun. 30 (46061) sen. uk.; 1871 Jun. 23. (49750); 1872 Dez. 12 (51635); 1878 Maij. 2, lik. u. paw. kr., № 419.—(*d*) 1877 Jul. 19 (57589).

937. Wirspalatas un aprinkateesas (936) iraid beedru-teesas (коллегіальныя) un pahrluhko leetas pehz winu ferdes.

1864 Now. 20 (41475) art. 3,5.

938. Teesigi ismekletaji ir eezelti, lai prozesēs par grehkadarbeem un noseegumeem ismekleschanu wed.

Turpat, art. 6.

939. Lai kriminal-leetās apakſch teesas ſtahwoſchu waina woi newaniba teek noteikta, tais reisās, kas likumōs par kriminalteesaſchanu peeminetas, pee teesas lohzeklu ſkaita peenemami klaht ſwehrinati peeſehdetaji (*a*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879). Kad japahrluhko prozeſes par grehkadarbeem pret walſti un prozeſes, kas likumōs par kriminalteesaſchanu, peeſihmejumā pee art. 201 (pehz turpinajuma no 1879) peeminetas, tad pee wirspalatas lohzeklu ſkaita eewehlejami klaht kahrtu weetneeki pehz teem peeminetōs likumōs iſteikteem preekſchrakſteem. — Schis peeſihmejums tàpat peeder pee art. 406 (*b*).

(*a*) Turpat, art. 7.–(*b*) 1878 Maij. 9, lik. un pawehl. krahj., № 423, I, art. 1, *b*; 6, 8; № 424.

940. Uſraudſiſchanas dehl pee teeſahm eezelti prokureeri un prokureeru-palihgi (товарищи).

1864 Now. 20 (41475) art. 8.

941. Pee teeſahm rohnahs: kanzlejas, teeſas-priſtawi (судебные пристава), ſwehrinati adwokati (присяжные повѣренные), teeſas-amatu kandidati un notari.

Turpat, art. 11.

942. Teeſu waras-rohbeſchas eet lihdſ ihpaſchu aprinku rohbeſchahm.

Turpat, art. 4.

943. Tahs leetas, kas teeſu waras-rohbeſchās kriht, un ta kahrtiba, kà ſchihm jaſtrahda, tohp noteiktas tais likumōs par kriminal- un ziwilteeſaſchanu un ſchinīs wiſpahrigōs gubernas-likumōs.

Turpat, art. 9.

944. Preekſchrakſti par teeſu eekſchkigu eerikti par winu lohzeklu eezelſchanu, palaiſchanu no deeneſta, pahrzelſchanu, teeſibahm un priwelegijahm, par eekſchkigu kahrtibu un leetas-weſchanu un par tahm ſummahm, kas pee winahm teek eemakſatas, par to kahrtibu, kà ſaſinojahs, par ottſchoteem, par atbildibu un par winu rohbeſchahm un waru, augſchā art. 262—407 iſteikti.

Sk. pawehl. apakſch art. 262—407.

Ohtra nodaļa.

Par wirspalatahm.

945. Wirspalata teek eezelta katrā walſts gabalā (округъ), kurā ir kahdas gubernas woi walſts dalas (области) pehz ihpaſcheem farakſteem (*a*).

Peeſihm. Teeſibas un peenahkumi, kas wirspalatahm ir par meerateeſahm, tais gubernās, kur wiſpahrigas teeſas naw atwehrtas (art. 1644, peeſihm.), ir uſlikti tahm wirspalatahm, kas jau ir eezeltas, pehz ſcho gubernu ihpaſchas iſdaliſchanas ſtarp winahm (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 110. — (*b*) 1868 Jun. 30 (46061) ſen. uk., art. 5; 1871 Jun.

23 (49750) ſen. uk., art. 6; 1872 Dez. 12 (51635); 1878 Maij. 2, lik. un pawehl. krahj., № 419, ſen. uk., art. 6.

946. Wirſpalata dalahs nodalâs.

1864 Now. 20 (41475) art. 111.

947. Katrai wirſpalatas nodalai ir preekſchſehdetajs un lohzekli, kuru ſkaits ſtatôs noteikts.

Turpat, art. 112.

948. Wiſu wirſpalatas nodalu wiſpahrigâ ſapulzê par preekſchſehdetaju weens iſ nodalu preekſchſehdetajeem, kas preekſch tam iſwehlehts. Scho preekſchſehdetaju ſauz par wezako preekſchſehdetaju.

Turpat, art. 113.

949. Wirſpalatu kanzlejâs ir rakſtuwedeji un winu palihgi, kuru ſkaits ſtatôs noteikts.

Turpat, art. 120.

950. Ar rakſtuwedeja-palihga amatu war ſaweenoht arkiwara un naudas ſanehmeja peenahkumus.

Turpat, art. 121.

951. Papiru pahrrakſtiſchanas dehl wirſpalatas kanzlejâ iraid kanzlejas-eerehdni, preekſch kuru uſtura tai mehrâ, ko winu preekſchneeki, kà redſedami, noteiz, un tàpat preekſch ſkrihweru peenemſchanas un preekſch kanzlejas iſdohſchanahm ihpaſcha ſumma pehz ſtateem atwehleta.

Turpat, art. 123.

Treſcha nodala.

Par aprinkateeſahm.

952. Aprinkateeſa teek eezelta preekſch kahdeem aprinkeem (уѣзды) un winai ir preekſchſehdetajs un lohzekli (*a*).

Peeſihm. Pee ihpaſchahm ſaſehdehm tahdu zilweku apluhkoſchanas dehl, kam prahta ſpehki ſajukuſchi, pehz ziwil-likumeem dalibu nem aprinkateeſu preekſchſehdetaji, preekſchſehdetaju-palihgi un lohzekli. — Pee to gubernas-ſaſehſchu ſehdeſchanahm, kas ir par ſemneeku leetahm, peeſauzams klaht weens iſ weetigas aprinkateeſas lohzekleem tais reiſâs, kas art. 285, pkt. 3, noteiktas (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 77. — (*b*) 1869 Apr. 15 (46971); Maij. 26 (47136).

953. Aprinkateeſas war dalitees atſchkirâs. Kad teeſas tà dalitas, tad tanîs atſchkirâs, kur pats preekſchſehdetajs naw klaht, preekſchſehdetaja-palihgi preekſchſehdetaja peenahkumus paſtahwigi iſpilda.

1864 Now. 20 (41475) art. 78.

954. Teeſigee iſmekletaji rehkinajami par aprinkateeſas lohzekleem, bet ſtahw tais apgabalôs, kas katram iſ wineem eerahditi (ſk. art. 956, peeſihm.).

Turpat, art. 79.

955. Tee pee S. Pehterburgas aprinkateesas stahwoschee teesigee ismekletaji, kas ihpaschi preeksch ismekleschanahm paschâ galwaspilssahtâ eezelti, schahs ismekleschanas wed pa wisu pilssahtu. Ta kahrtiba, kà darischanas isdalamas starp scheem ismekletajeem, teek noteikta pehz art. 313 zaur aprinkateesas atschkiru wispahrigas sapulzes spreedumu, kas spreests pehz schihs teesas prokureera preekschlikuma un zaur justiz-ministeri apstiprinahts. Justiz-ministerim ir atlauts pahrtaisiht tohs no wispahrigas sapulzes sastahditus preekschrakstus par to kahrtibu, kà tahs darischanas starp galwaspilssahta teesigeem ismekletajeem isdalamas; tas ministerim atlauts kà pee scho preekschrakstu pirmahs pahrluhkoschanas, tà ari turpmak pehz tam, kas peedsihwohts un par labu atrasts.

1871 Merz. 8 (49333); 1872 Janw. 18 (50440).

956. Justiz-ministerim ta teesiba dohta, teesu status nepahrtaisoht, weenu is teem pee katras aprinkateesas stahwoscheem teesigeem ismekletajeem ihpaschi noteikt, lai tas tahs ismekleschanas wed par jo swarigahm leetahm. Peeminehts teesigajs ismekletajs leetas nem sawâ rohkâ pehz aprinkateesas prokureera preekschlikumeem, bet schai teesai, kad weenâ prahtâ ar prokureerneezibu, ir atlauts tahs leetas, kas peemineta ihpascha teesiga ismekletaja apgabalâ wedamas, isdaliht starp teem ziteem pee tahs teesas stahwoscheem ismekletajeem un schohs pehdigohs no jauna isdaliht pehz to ismekletaju skaita, kas apgabalôs atlikuschees (*a*).

Peesihm. S. Pehterburgas un Maskawas pilssahtôs bes teem teesigeem ismekletajeem, kas tais preekssch katra (is wineem) noteiktôs apgabalôs rohnahs, stahw pee aprinkateesahm teesigi ismekletaji preekssch ihpaschi swarigahm leetahm, pa weenu pee katras teesas. Justiz-ministerim ir ta teesiba scheem ismekletajeem ismekleschanu par tahdahm leetahm usdoht (*b*).

(*a*) 1870 Maij. 11 (48338). — (*b*) 1870 Okt. 30 (45112); 1870 Jul. 27 (48587); 1875 Now. 1, lik. un pawehl. krahj., № 1095, III.

957. Aprinkateesu un winu atschkiru skaits, winu aprinku (округовъ) leelums un teesigu ismekletaju apgabalu skaits zaur ihpascheem sarakstem noteizams, bet aprinkateesas lohzeklu un teesigu ismekletaju skaits zaur stateem nolemjams.

1864 Now. 20 (41475) art. 80.

958. Aprinkateesas kanzlejâ iraid rakstuwedeji un winu palihgi pehz stata. — Ar rakstuwedeja-palihga amatu war saweenoht arkiwara un naudas saņehmeja peenahkumus (*a*). — Pee kahdahm aprinkateesahm stahw ihpaschi arkiwari (*b*).

(*a*) Turpat, art. 120, 121. — (*b*) 1870 Jun. 14 (48495) art. 1; 1873 Merz. 20 (52034) st.; peesihm. 3; 1875 Febr. 25 (54430).

959. Papiru pahrrakstischanas dehl aprinkateesu kanzlejâs ir kanzlejas-eerehdni, preekssch kuru ustura tai mehrâ, ko winu preekschneeki, kà redsedami, noteiz, un tàpat preekssch skrihweru peenemschanas un preekssch kanzlejas isdohschanahm ihpascha summa pehz stateem nowehleta.

1864 Now. 20 (41475) art. 123.

960. Pee katras aprinkateesas rohnahs notara-rakstu arkiws pehz ihpascha stata.

1866 Apr. 14 (43186) pawehl., art. 42; 1867 Jun. 27 (44769) st.

Zeturta nodala.

Par teesu swehrinateem peesehdetajeem.

961. Swehrinati peesehdetaji (art. 939) iswehlejami is tahdeem weetigeem eedsihwotajeem no wisahm kahrtahm: 1) kas ir Kreewijas pawalstneeki; 2) kas naw apaksch diwideſmit peezi un ne pahri par ſeptindeſmit gadeem, un 3) kas ne masak kà diwi gadus tai aprinkî dſihwo, kur tee swehrinatee peesehdetaji wehlejami.

1864 Now. 20 (41475) art. 81.

962. Par swehrinateem peesehdetajeem newar buht: 1) kas par grehkadarbeem woi noseegumeem apaksch iſmekleſchanas woi apaksch teesas stahw, un tàpat ari, kas pehz teesas ſpreedumeem par pretlikumigahm darischanahm zeetuſchi zeetumu woi zitu gruhtaku strahpi, un tee, kas apaksch teesas bijuſchi par grehkadarbeem woi noseegumeem, kur tahdas strahpes buhtu bijuſchas jaſpreesch, un naw attaisnoti zaur teesas ſpreedumeem; 2) kas iſſlehgti is deeneſta zaur teesu woi is gariga resora netiklibas dehl, woi ari is pilsahtu-draudsehm woi is pagasteem un is muiſchneeku-beedribahm zaur to kahrtu ſpreedumeem, kur wini peeder; 3) kas noteikti par parahdus maksaht neſpehjejeem; 4) kas apaksch formunta stahw, tapehz kà iſſchkehrdetaji; 5) neredſigi, kurli, mehmi, kam ſapraſchanas naw, un 6) kas nemahk kreewiski.

Turpat, art. 82.

963. Swehrinatu peesehdetaju iswehleſchanas dehl wispahrigas un gadalistes saſtahdamas.

Turpat, art. 83.

964. Wispahrigâs swehrinatu peesehdetaju listês eeleekami: 1) Gohdameerateesneſchi. 2) Wiſi, kas stahw walsts-ziwil-deeneſtâ, eezelti no waldibas, peektas un semakas klaſes amatôs, isnemoht: *a*) teesu lohzeklus, apgabalu meerateesneſchus, teesu wirs-raksſtuwedejus un raksſtuwedejus, teesas-priſtawus un notarus; *b*) prokureerneezibas lohzeklus, kas pee teesahm; *c*) wize-gubernatorus; *d*) eerehdnus, kas ir par rentmeisteereem, par naudas ſanehmejeem pee walsts-bankas un par winu palihgeem, par krohna meſchakungeem, un tàpat par aprinka paſtmeisteereem un telegrafa-ſtanziju preekſchneekeem, kur ſcheem naw palihgu tais amatôs, un *e*) wiſus polizejas eerehdnus. 3) Wiſi, kas stahw weetigâ deeneſtâ pehz muiſchneeku-beedribu un pilsahtu-draudſchu iswehleſchanas, isnemoht pilsahtu galwas. 4) Semneeki, kas uſ gadeem par teesneſcheem pee pagasta-teesahm iswehleti, un tàpat, kas beſ nekahdas wainas, masakajs trihs gadus pagasta-wezaku, pagasta-galwu, zeema-wezaku amatus turejuſchi, woi

zitus ſcheem lihdſigus amatus pagaſta-waldê, lai teem buhtu kahds wahrds buhdams, woi kas bijuſchi baſnizas-wezaki. 5) Wiſi ziti, kas ſemi tur ne maſak kà ſimts deſetinu, woi zitu nekuſtamu mantu: galwaspilsſahtôs ne apakſch diwituhkſtoſch rubulu wehrtibâ, gubernas-pilſahtôs un pilsſahtu rohbeſchâs ne apakſch tuhkſtoſch, bet tais zitâs weetâs ne apakſch peeziſimts rubulu wehrtibâ, woi ari, kas gahſchu dabu woi eenahkſchanu iſ ſawa kapitala, darba, amata un pelnas: galwaspilsſahtôs ne apakſch peeziſimts, bet tais zitâs weetâs ne apakſch diwiſimts rubulu pa gadu (*a*).

Peeſihm. 1873 zaur waldoſchas ſenates ukaſu ſchim (964) artikelim, pkt. 5, par iſſkaidroſchanu noteikts, ka tee, kas lai gan neſtahw deeneſtâ, un kam naw nekuſtamas mantas, bet wini dabu penſiju ne apakſch diwiſimts rubulu, ka tee eeleekami wispahrigâs ſwehrinatu peeſehdetaju liſtês (*b*).

(*a*) 1861 Febr. 19 (36657) art. 46, 69; 1864 Now. 20 (41475) art. 84; 1868 Dez. 30 (46061); ſk. pawehl. apakſch art. 2133, wisp. gub. lik. (*b*) 1873 Maij. 1 (52198).

965. Swehrinatu peeſehdetaju liſtês naw eeleekami: 1) mahzitaji un klohſterneeki; 2) wiſi karaſpehka lohzekli, kas paſchâ deneſtâ ſtahw woi ſemes woi juhras karaſpehkâ, un tàpat tee ziwil-eerehdni, kas pee karaſpehka rohnahs, woi deene pee karateeſahm kara- un karakugu- reſorôs, un 3) laukſkohlu ſkohlotaji.

1864 Now. 20 (41475) art. 85.

966. Swehrinatu peeſehdetaju liſtês tàpat newar eelikt wiſus tohs, kas deneſtâ ſtahw pee priwatperſonahm.

Turpat, art. 86.

967. Wiſpahrigâ ſwehrinatu peeſehdetaju liſtê pehz art. 964, pkt. 5, eeleekami laulati wihri un dehli, kad to wihru ſeewas un to dehlu mahtes woi winu, kautkahdu eemeſlu dehl par ſwehrinateem peeſehdetajeem newehlejami, tehwi tik leelu nekuſtamu mantu tur, kà art. 964, pkt. 5, noteikts, woi kad wineem ir kapitals, kas eeneſ tik daudſ, kà turpat, pkt. 5, noteikts.

Turpat, art. 87.

968. Dehli, kas wehl pee wezakeem, tikai tad ſwehrinatu peeſehdetaju liſtê pehz preekſcheja (967) artikela eeleekami, kad katram iſ wineem no winu wezaku mantas woi kapitalu augleem dala rehkinajama, kas naw maſaka kà ta art. 964, pkt. 5, noteikta.

Turpat, art. 88.

969. Wiſpahrigas ſwehrinatu peeſchdetaju liſtes preekſch katra gubernas aprinka (уѣздъ) atſchkiru zaur ihpſchahm laizigahm kommiſijahm faſtahdamas, kuru lohzekli katru gadu no aprinka-ſemſtwu ſapulzehm tadehl iſwehlejami, bet galwaspilsſahtôs no pilsſahta padohmju un weetigu aprinka-ſemſtwu ſapultſchu kohpſehdeſchanahm (art. 1861).

Turpat, art. 89.

970. Tahm preekſchejâ (969) artikelî peeminetahm kommiſijahm tahs winu aprinkôs faſtahditahs ta gada wiſpahrigas liſtes waijaga pahrmekleht un jo pilnigas dariht, iſdſehſchoht iſ winahm miruſchus woi tohs, kam ta teeſiba ſu-

dusi par swehrinatu peesehdetaju buht, un eerakstoht tohs, kas to tahdu teesibu dabujuschi, un tà winahm lihds katra gada 1 Septembr. listes waijaga sagatawoht par wiseem weetigeem eedsihwotajeem, kam ta teesiba, ka tohs nahkoschâ gadâ par swehrinateem peesehdetajeem war wehleht.

1864 Now. 20 (41475) art. 90.

971. Kad wispahriga liste no katras kommisijas sagatawota, tad wiseem, kas to wehlahs, ir atlauts to pahrluhkoht.

Turpat, art. 91.

972. Weena mehnescha laiku no tahs deenas, kad swehrinatu peesehdetaju wispahrigas listes pahrluhkoschana atlauta, katram ir brihw kommisijai sinu doht par to, ka kautkahds pret preekschraksteem listê woi eelikts woi ne-eelikts; peerahdijumi par to jaleek klaht.

Turpat, art. 92.

973. Pehz tahdeem (art. 972) labi peerahditeem sinojumeem kommisija to sastahditu listi pahrlabo, kà peenahkahs. Ka kommisija sinojumus naw eewehrojusi, un kalab ne, to winai waijaga eerakstiht paschâ listê.

Turpat, art. 93.

974. Swehrinatu peesehdetaju wispahrigas listes lihds 1 Oktobr. no laizigahm kommisijahm jaleek preekschâ gubernatoram, kas pahrraudsijis, woi pee scho listju sastahdischanas likumu preekschraksti eewehroti, un par teem no kommisijahm nee-ewehroteem sinojumeem (art. 973) spreedumu spreedis un tahs personas is listehm isslehdsis, kas pret preekschraksteem tur eelikti, pee katra usrahdidams, kapehz winsch to isslehds,—tahs listes lihds 1 Nowembr. tahm paschahm laizigahm kommisijahm nosuhta atpakal. Schihs listes issludinajamas weetigâs awisês.

Turpat, art. 94.

975. Tee, kas naw ar meeru ar tahm isslehgschanahm, kas zaur gubernatoru notikuschas, pee waldoschas senates pirmahs nodalas war schehlotees weena mehnescha laikâ no tahs deenas, kad wispahrigas listes issludinatas (art. 974).

Turpat, art. 95.

976. Schehlabas, kas preekscheja (975) artikeli peeminetas, eesneedsamas pee gubernatora, kas tahs senatei preekschâ leek lihds ar sawahm isskaidroschanahm. Ko senate par schihm schehlabahm spreedusi, par to gubernators tai laizigai kommisijai, kam kriht, sinu dohd, lai ispilda.

Turpat, art. 96.

977. Swehrinatu peesehdetaju gadalistes preeksch wisa aprinka (уѣздъ) sastahdiht kriht tahm art. 969 peeminetahm laizigahm kommisijahm, kas apaksch aprinka-muischneezibas-preekschneeku wadischanas un weenam no teem aprinka-pilsahta meerateesneschem peedalotees tadehl sapulzejahs (*a*).

Peesihm. Tais gubernâs, kur muischneeku wehleschanas nenoteek (sk. lik. p. lausch. kahrt.), tais schinî (977) artikeli noteiktâs kommisijâs par preekschsehdetajeem ir tee meerateesneschu weetign sapultschu preekschsehdetaji (b).

(a) Turpat, art. 97.—(b) 1874 Janw. 9, lik. un pawehl. krahj., № 182.

978. Gadalistês is to personu skaita, kam ta teesiba par swehrinateem peesehdetajeem buht, tikai tee eeleekami, kam tai nahkoschâ gadâ buhs peeaizinateem tapt, lai pee teesas sehdeschanahm dalibu nem.

1864 Now. 20 (41475) art. 98.

979. Tahdas personas laiziga kommisija pawairotâ sasehdê (art. 977) is wispahrigas listes iswehle, kà pate redsedama un smalki apspreesdama, kahdâ mehrâ katra persona, kas ispilda, ko art. 961—968 prasa, pehz saweem tikumeem un pehz zita ko, kas kommisijai sinams, deriga ir swehrinata peesehdetaja peenahkumus ispildiht. Schehlabas par kommisijas nolehmumeem schinî sinâ naw atlautas, isnemoht to atgadijumu, kas apakschâ, art. 987, peeminehts.

Turpat, art. 99.

980. Tai swehrinatu peesehdetaju gadalistê jaeerakstа: S. Pehterburgas un Maskawas pilssahtôs lihs ar winu aprinkeem—tuhkstosch diwsimts personu; pa teem aprinkeem, kur wairak ne ka simtstuhkstosch eedsihwotaju — tschetrisimt personu; pa teem aprinkeem, kur masak ne ka simtstuhkstosch eedsihwotaju — diwisimts personu (a).

Peesihm. 1875 zaur waldoschas senates pawehli isskaidrohts, lai aprinku peeskaitischana pee schihs woi zitas no tahm schinî (980) artikeli peeminetahm kategorijahm, kas schkirahs pehz gadalistês eeliktu swehrinatu peesehdetaju skaita, noteek pehz ta aprinki skaititu eedsihwotaju skaita no wihrischu un seewischu kahrtas (b).

(a) Turpat, art. 100.—(b) 1875 Maij. 23, lik. un pawehl. krahj., № 506.

981. Tai paschâ laikâ, kad gadalisti sagatawo, laiziga kommisija pawairotâ sasehdê ari sastahda ihpaschu pahrskaita-pesehdetaju listi. Schinî listê tikai tahdi eeleekami, kam dsihwoschanas weeta tais pilssahtôs, kur noteiktôs terminôs (art. 263) teesas sehdeschanas lihds ar swehrinateem peesehdetajeem noturamas.

1864 Now. 20 (41475) art. 101.

982. Pahrskaita-peesehdetaju listê eeleekami: pa S. Pehterburgas un Maskawas pilssahteem diwisimts, bet pa teem ziteem pilssahteem seschdesmit personu.

Turpat, art. 102.

983. Kad kà kurâ weetâ waretu rahditees, ka swehrinatu peesehdetaju art. 980 un 982 noteiktu pilnu skaitu waijadsetu pawairoht, tad aprinku-semstwas sapulzes, un tahdâs weetâs, kur pee swehrinatu peesehdetaju listes sastahdischanas pilssahtu padohmes peedalahs, schihs pehdigahs, pehz eepreekschejas sasinoschanahs ar peederigas aprinkateesas preekschsehdetaju, par to peeminetu leetu preekschâ-likumu zaur gubernatoru woi pilssahta preekschneeku eesneedz pee justiz-ministera. Justiz-ministeris tahdas luhgschanas apspreesch pehz norunas ar eekschleetu-ministeri, pee tam eewehrodams, ka swehrinatu peesehdetaju skaits nepaleek trihskahrt

leelaks par to pilnu ſkaitu, kas preekſch katras weetas (мѣстность) likumâ noteikts.

1874 Apr. 23, lik. un paweht. krahj., № 592.

984. Kà gadaliſtês, tà ari pahrſkaita-liſtês waijaga peeſihmeht, kurſch no teem eelikteem pee pareiſtizibas peeder (ſk. lik. p. kriminalteeſ., art. 1009).

1864 Now. 20 (41475) art. 103.

985. Neweenu newar wairak kà weenu reiſ pa gadu pee ſwehrinata peeſehdetaja peenahkumu iſpildiſchanas saukt. Beſ tam teem, kas ſwehrinata peeſehdetaja peenahkumus weenâ gadâ iſpildijuſchi, ir brihw ohtrâ gadâ no ſchi peenahkuma atteiktees.

Turpat, art. 104.

986. Tee preekſchejâ (985) artikelî peemineti preekſchrakſti tikai tai reiſâ naw ſpehkâ, kad aprinkî woi pilſsahtâ tahdu peetruhkſt, kas derigi par ſwehrinateem peeſehdetajeem.

Turpat, art. 105.

987. Schehlabas par eelikſchanu ſwehrinatu peeſehdetaju liſtê, kad ſchi notikuſi pret teem augſchâ, art. 985 un 986, nolikteem preekſchrakſteem, peneſamas pee waldoſchas ſenates pirmahs nodalas.

Turpat, art. 106.

988. Kad ir gadaliſtes, ir pahrſkaita-liſtes ſaſtahditas, tad ta laiziga kommiſija pawairotâ ſaſehdê tahs eeliktahs perſonas weenadi iſdala uſ gada zetrokſchneem un pirmajâs Dezembera deenâs ſchahs liſtes weetigâs awiſês leek nodrukaht, bet ari zaur weetigu polizeju tahs iſwehletahs perſonas par to leek apſinoht, kahdôs mehneſchôs wineem waijaga gataweem buht uſ teeſas aizinaſchanu nahkt un ſwehrinatu peenahkumus iſpildiht. Tai paſchâ laikâ tahs original-liſtes no kommiſijas pee weetigas aprinkateeſas preekſchſehdetaja noſuhtamas.

Turpat, art. 107.

989. Katrs iſ teem ſwehrinatu peeſehdetaju gadaliſtê wai pahrſkaita-liſtê eelikteem ar eemeſlu peerahdiſchanu aprinkateeſas preekſchſehdetajam war luhgt, lai winam to kahrtu no weena gada zetrokſchna uſ zitu pahrzel; tahdas luhgſchanas preekſchſehdetajs no ſewis war paklauſiht, ja kawekli neſtahw preti.

Turpat, art. 108.

990. Kahdâ kahrtibâ ſwehrinati peeſehdetaji aizinajami, lai pee kriminalleetu pahrluhkoſchanas un apſpreeſchanas dalibu nem, likumôs par kriminalteeſaſchanu noteikts.

Turpat, art. 109.

Peekta nodaļa.

Par teesas-pristaweem, kas pee teesahm.

I. Par teesas-pristaweem wispahrigi.

961. Pee wirspalatahm un pee aprinkateesahm ir teesas-pristawi, kas lai ispilda darischanas, kas wineem uswehletas zaur teem likumeem par kriminal- un ziwilteesaschanu un zaur scheem wispahrigeem gubernas-likumeem.

1864 Now. 20 (41475) art. 297.

992. Zik leels teesas-pristawu skaits pee katras teesas, tas winas statâ nolemjams.

Turpat, art. 298.

993. Par teesas-pristaweem newar buht: 1) kas diwidesmit weenu gadu naw atsneeguschi; 2) ahrsemneeki; 3) kas noteikti par parahdus maksaht nespehjejeem; 4) kas deenestâ stahw, kur eezelti woi no waldibas woi zaur iswehleschanu; 5) kam pehz teesas spreedumeem kahrtas-teesibas atnemtas woi masinatas, un tapat mahzitaji, kam pehz basnizas-teesas spreedumeem mahzitaja-amats atnemts; 6) kas apaksch isnekleschanas stahw grehkadarbu un noseegumu dehl, pehz kureem kahrtas-teesibas buhtu atnemamas woi masinajamas, un tee, kas tahdu grehkadarbu un noseegumu dehl apaksch teesas bijuschi un zaur teesas spreedumeem naw attaisnoti; 7) kas is deenesta isslehgti zaur teesu, woi is gariga resora netiklibas dehl, woi ari is pilsahtu-draudsehm woi pagasteem un muischneeku-beedribahm pehz to kahrtu spreedumeem, pee kurahm wini peedereja; 8) tee, kam no teesas puses aisleegts sweschas leetas aisstahweht.

Turpat, art. 299

994. Teesas-pristawi pee aprinkateesahm un wirspalatahm zaur scho teesu preekschsehdetajeem iswehlejami, kad schee, kà peenahkahs, pahrleezinajuschees, ka tee kandidati ustizami, gohdigi un derigi pee to usnemamu peenahkumu ispildischanas.

Turpat, art. 300.

995. Tee pehz ta preekscheja (994) artikela iswehletee teesas-pristawi pee sawa amata darischanahm ahtraki naw peelaischami, kamehr pee tahs teesas, kur wini eezelami, likumigu salogu naw nolikuschi, un amatu usnemdami naw swehrejuschi.

Turpat, art. 301.

996. Tas salogs, kas no teesas-pristaweem prasams par skahdi, kas waretu notikt zaur winu nelikumigahm darischanahm, preeksch katra teesas-aprinka pehz justiz-ministera preekschâ-likuma tai kahrtibâ, kà likumi teek dohti, noteizams (*a*).

Peesihm. Tas schinî (996) artikelî peeminetajs salogs preeksch wiseem teesas-aprinkeem us seschsimt rubuln noteikts (*b*).

(a) Turpat, art. 302. — (b) 1866 Apr. 17 (43202); 1867 Okt. 16 (45051); 1869 Merz. 31 (46920).

997. Teesas-pristawi preekſch ſchi amata zaur ſawas tizibas mahzitaju pehz ſche peeliktas formas wiſpahrigâ tahs teeſas, kur ſchee pristawi eezelami, nodalu woi atſchkiru ſapulzê ſwehrinajami.

1864 Now. 20 (41475) art. 303.

998. Kad teeſas-pristaws ſwehrejis, tad tam jaeedohd: 1) leezibas-rakſts par to, ka winſch teeſas-pristawa amatâ eeſtahjees, un kahda weeta dſihwoſchanas dehl tam eerahdita; ſchinî leezibas-rakſtâ pehzak katru reiſ japeeſihme, kad teeſas-pristaws zitu dſihwoſchanas-weetu uſnemtu; 2) ihpaſcha teeſas-pristawa amata-ſihme, ko lai neſ pee ſawahm deeneſta-dariſchanahm, un 3) ihpaſchs ſeegelis.

Turpat, art. 304.

999. Teeſas-pristaweem paſtahwigi waijaga dſihwoht: 1) kad wini ſtahw pee wirspalatahm, — tanî pilſahtâ, kur ta palata rohnahs; 2) iſ teem, kas ſtahw pee aprinkateeſahm, — ziteem tai pilſahtâ, kur ta aprinkateeſa rohnahs, bet ziteem zitâs weetâs, kas pee teeſas-aprinka peeder.

Turpat, art. 305.

1000. Teeſas-pristawu dſihwoſchanas-weeta noteizama, un ja waijaga, pehz pahrmainama zaur to teeſu preekſchſehdetajeem pee kurahm tee pristawi ſtahw.

Turpat, art. 306.

1001. Teeſas-pristawam naw brihw to dſihwoſchanas-weetu, kas winam eerahdita, pahrmainiht, zitadi no amata teek atraidihts.

Turpat, art. 307.

1002. Teeſas-pristawi ſchinî amatâ newar ahtraki apſtiprimati kluht, kà kad weens gads pagahjis no ta laika, kur pehz art. 995 pee uſnemtu peenahkumu iſpildiſchanas peelaiſti. Teeſas-pristawu apſtiprinaſchana ſtahw to paſchu perſonu rohkâ, kam pehz art. 994 atwehlehts winus uſ teem amateem iſwehleht.

Turpat, art. 308.

1003. Katra eezelſchana teeſas-pristawa amatâ (art. 995) un apſtiprinaſchana tanî (art. 1002) iſſludinajama, lai wiſi to dabu ſinaht.

Turpat, art. 309.

1004. Kad ar teeſas-pristaweem nepeeteek, teeſu preekſchſehdetajeem ir brihw winu peenahkumu iſpildiſchanu pret to atlihdſinaſchanu, kas teeſas-pristaweem pehz takſes nolemta (art. 1007), ekſekutiw-polizejas (полиціи исполнительной) eerehdneem uſdoht; ſcho eerehdnu ſtelleſchana iſprafama no weetigas polizejas-wirsneezibas.

Turpat, art. 310.

1005. Pee teeſas-pristawu peenahkumu iſpildiſchanas ekſekutiw-polizejas eerehdni tàpat kà paſchi pristawi pilnigi ſtahw apakſch teeſu preekſchſehdetajeem.

Turpat, art. 311.

II. Par teesas-pristawu teesibahm, priwilegijahm, peenahkumeem un atbildibu.

1006. Teesas-pristawi pehz stata usturu dabu tai mehrâ, kà tas ihpaschâ rullî (sk. art. 324) nolemts.

Turpat, art. 312.

1007. Par tahm deenesta-darischanahm bes tam teesas-pristaweem par labu naudas-atlihdsinaschana pehz ihpaschas takses noteizama, kas no wirspalatahm justiz-ministerim preekschâ leekama un likumu dohschanas kahrtibâ apstiprinajama un pahrtaisama (*a*).

Peesihm. 1876 g. atlihdsinaschanas takse preeksch S. Pehterburgas un Maskawas wirspalatu-aprinku teesas-pristaweem nahkusi spehkâ, kas 1869 ari zitôs ir jau atwehrtôs, ir wehl atweramôs teesas-aprinkôs eeweesta, libds kamehr preeksch katra is wineem tai schinî (1007) artikelî noteiktâ kahrtibâ takse buhs sastahdita (*b*).

(*a*) Turpat, art. 313. — (*b*) 1860 Jun. 1 (43362); 1869 Maij. 19 (47104) art. 1.

1008. Ta preekschejâ (1007) artikelî peemineta atlihdsinaschana wiseem walsts pristaweem kohpâ peeder un no justiz-ministera noteiktôs terminôs pa wirspalatu-aprinkeem isdalama, lai to starp teesas-pristaweem isdala pehz winu puhlineem un kà kurâ weetâ kriht, kà wirspalatas paschas redsehs, bet tur, kur teesas-pristawu padohmes buhs eezeltas (art. 1027), kà schihs padohmes spreedihs.

1864 Now. 20 (41475) art. 314.

1009. Tee teesas-pristawi, kas tahdi, ka wineem pehz deenesta-likumeem pehz waldibas nolemschanas brihw walsts-deenestâ eestahtees, tee pehz wispahrigeem preekschraksteem tschinôs paaugstinajami, ja ta teesa, pee kuras wini stahw, apleezina, ka tee sawus peenahkumus kreetni ispilda.

Turpat, art. 315.

1010. Kad teesas-pristawam pretojahs, winam ir brihw no weetigas polizejas palihdsibu prasiht, un schai peenahkahs scho palihdsibu bes kaweschanas winam pasneegt.

Peesihm. Kad zaur polizejas gahdaschanu ta pretoschanahs wehl nebuhs apspeesta, tad karaspehks peesauzams tai wispahrigâ preeksch tam noliktâ kahrtibâ.

Turpat, art. 316; 1875 Apr. 23, lik. un pawehl. krahj., № 503.

1011. Par katru pretitureschanohs pret teesas-pristawu tai laikâ, kad tas sawus peenahkumus ispilda, woi par wina gohda aistikschanu winsch ihpaschu protokoli sarakstа, kur parakstahs leezineeki un tàpat weetigas polizejas eerehdni woi sulaini, ja tee pee tam klaht bijuschi.

1864 Now. 20 (41475) art. 317.

1012. Ta preekschejâ (1011) artikelî peemineta protokole no pristawa preekschâ leekama peederigam prokureeram woi wina palihgam, un schis gahda par ta protokolê peemineta notikuma ismekleschanu un par to, ka tee wainigee pehz likuma pee atbildeschanas teek saukti.

Turpat, art. 318.

1013. Tai art. 1011 un 1012 noteiktâ kahrtibâ teesas-pristaws ihpaschu protokolî sarakſta un prokureeram woi wina palihgam leek preekſchâ ari tad, kad polizeja pristawa prasischanu palihdſibas dehl neiſpilda.

Turpat, art. 319; 1875 Apr. 23, lik. un pawehl. krahj., № 503.

1014. Katra gohda-aiſtikſchana, kas teesas pristawam noteek, kamehr sawus peenahkumus iſpilda, un katra pretoſchanahs pret wina likumigahm prasischanahm woi pawehlehm usluhkojama kâ grehkadarbs pret warahm, ko waldiba eestahdijuſi, un tee wainigee pehz teem art. 270—273, 285 un 286 strahpes-likumu grahmatâ noteikteem preekſchrakſteem strahpejami.

1864 Now. 20 (41475) art. 320.

1015. Teem teesas-pristaweem, kas pee wirspalatahm stahw, teek usdohts ta pilsſahta rohbeſchâs, kur ta palata rohnahs, prahwneekeem ſinas un rakſtus tais leetâs, kas pee ſchahm teesahm teek westas, nodoht un tahs darischanas iſpildiht, kas wineem no wirspalatas preekſchſehdetaja teek uswehletas.

Turpat, art. 321.

1016. Teem teesas-pristaweem, kas pee aprinkateesahm stahw, beſ teem peenahkumeem, kas preekſcheja (1015) artikeli peeminetas, teek usdohts teesas ſpreedumus un zitas darischanas, kas uſ winu peenahkumeem ſihmejahs, tahs teesas aprinka rohbeſchâs iſpildiht, kur ſchee pristawi stahw.

Turpat, art. 322.

1017. Kahdâ kahrtibâ teesas-pristaweem sawi preekſchejôs (1015 un 1016) artikelôs noteikti peenahkumi iſpildami, likumôs par kriminal- un siwilteesaſchanu nolemts.

Turpat, art. 323.

1018. Teesas-pristawam it nekahdas darischanas naw jausneem, kas ſihmejahs uſ wina laulatu draudseni woi ari uſ wina radineekeem lihdſ zeturtam un wina eeprezeteem peederigeem lihdſ ohtram grahdam, ſcho rehkinajoht lihdſ.

Turpat, art. 324.

1019. Teesas-pristaweem waijaga grahmatas tureht, kur lai eerakſta ir katru dabuhtu usdewumu, ir tahs deeneſta-darischanas, ko iſpildijuſchi, un ſchihs grahmatas waijaga preekſchâ likt, lai pahrrauga pehz teem preekſchrakſteem, kas wispahrigâ inſtrukzijâ (art. 338 un 339) buhs noteikti.

Turpat, art. 325.

1020. Katru reiſ, kad nelikumigi leedſahs sawus peenahkumus iſpildiht, kad kawejahs eedohtus rakſtus nodoht, tapat kad tahs nodohd ne noliktâ kahrtibâ un ne tahm perſonahm, kam bija jadohd, kad sawu waru pahrkahpj un zitu ko pret likumeem dara, par to teesas-pristawi, pehz tam, zik ſwariga ta palaiſchanahs woi ta nekahrtiba, woi ar diſziplinar-ſtrahpi ſtrahpejami woi kriminalteesai nodohdami.

Turpat, art. 326.

1021. Par nepateeſahm leezibahm pee deeneſta-peenahkumu iſdariſchanas teeſas-priſtawi ſtrahpejami kà par krahpſchanu deeneſtâ.

Turpat, art. 327.

1022. Beſ tahm wiſpahrigahm diſziplinar-ſtrahpehm, kas art. 368 noteiktas, teeſas-priſtawus par palaiſchanohs pee amata-darbeem war ſtrahpeht ari zaur tam, ka ta augſchâ art. 1007 un 1008 peemineta atlihdſinaſchana teek aiſtureta un ari zaur naudas-ſtrahpi no peezi lihdſ ſimts rubulu.

Turpat, art. 328.

1023. Teeſas preekſchſehdetajam brihw teeſas-priſtawu apdraudeht woi noraht un winu lihdſ ſeptinahm deenahm arreſtê eelikt; bet winam peenahkumu atlihdſinaſchanu aiſtureht woi pawiſam naudas-ſtrahpes (art. 1022) uſlikt, tàpat ari teeſai nodoht, to zitadi newar, kà kad ta teeſa, pee kuras tas priſtaws ſtahw, pehz teem art. 368—397 noteikteem preekſchrakſteem wina wainu tai diſziplinar-teeſaſchanas kahrtibâ iſmeklejuſi.

Turpat, art. 329.

1024. Schehlabas par to, ko paſchi teeſas-priſtawi darijuſchi, un tàpat par winu kuhtribu peneſamas pee tahs teeſas preekſchſehdetaja, pee kuras wini ſtahw.

Turpat, art. 330.

1025. Kad zaur teeſas-priſtawa nekahrtigahm woi pretlikumigahm darſchanahm pee deeneſta-peenahkumu iſpildiſchanas kautkuram ſkahde buhtu padarita, tad beſ tahs atbildibas diſziplinar- woi kriminalkahrtibâ atlihdſinaſchana par to ſkahdi gahdajama pehz teeſas ſpreeduma iſ ta no teeſas-priſtawa nolikta ſalogo, bet ja rahdahs, ka ar to preekſch tam nepeetiks, ta iſ wiſas zitas wainigam peederigas mantas.

Turpat, art. 331.

1026. Teeſas-priſtaws, kura ſalogs woi pawiſam woi pa dalu preekſch padaritas ſkahdes atlihdſinaſchanas iſtehrehts, no ſawu peenahkumu iſpildiſchanas atzelams, lihdſ kamehr to ſalogu peepilda woi jaunu noleek.

Turpat, art. 332.

III. Par teeſas-priſtawu padohmehm.

1027. Katra wirſpalatas-aprinka teeſas-priſtaweem ir atwehlehts, ka wiſi kohpâ par to ſateek, iſ ſawa widus teeſas-priſtawu padohmi ſewihm iſwehleht, kas ſaſtahdahs iſ padohmes wezaka un lohzekleem.

Turpat, art. 333.

1028. Tadehl wiſi aprinka teeſas-priſtawi ar palatas atlauſchanu wiſpahrigâ ſapulzê ſanahk, kurai par preekſchſehdetaju woi weens iſ wineem paſcheem pehz winu wehleſchanas, woi ari kahds wirſpalatas woi aprinkateeſas lohzeklis, kas pehz winu luhgſchanas noteikts.

Turpat, art. 334.

1029. Teeſas-priſtawu padohmes lohzeklu ſkaitam, wezaku peeſkaitoht lihdſ, pehz wirſpalatas-aprinka teeſas-priſtawu ſkaita waijaga buht ne apakſch peezi un ne pahri par deſmit.

Turpat, art. 335.

1030. Teeſas-priſtawu padohmes wezakajs un lohzekli iſwehlejami pehz taiſna balſu wairakuma. Kad tahs balſis weenadi ſtahw, ko kahdi kandidati preekſch padohmes wezaka woi lohzekla weetas dabujuſchi, tad tas uſluhkojams par iſwehletu, kas agraki teeſas-priſtawa amatâ apſtiprinahts (art. 1002).

Turpat, art. 336.

1031. Teeſas-priſtawu padohmes lohzeklu liſte zaur padohmes wezako ir wirſpalatas, ir wiſu tai palatai padohtu aprinkateeſu preekſchſehdetajeem un prokureereem ſinama jadara un weetigâs awiſês jaiſſludina.

Turpat, art. 337.

1032. Teeſas-priſtawu padohme ſtahw tai pilsſahtâ, kur ta wirſpalata ſtahw, ja zaur priſtawu wiſpahrigu ſapulzi ar palatas atwehleſchanu zits kahds pilsſahts preekſch padohmes ſtahweſchanas naw noteikts.

Turpat, art. 338.

1033. Teeſas-priſtawu padohme no jauna zelama, kad ne maſak kà puſe no wiſeem apakſch tahs padohmes ſtahwoſcheem teeſas-priſtaweem to wehlahs. Padohmes wezaka un lohzeklu jauna wehleſchana noteek tai art. 1028—1031 noliktâ kahrtibâ.

Turpat, art. 339.

1034. Teeſas-priſtawu padohmei kriht: 1) uſraudſiht par to, ko teeſas-priſtawi dara deeneſta-peenahkumus iſpildidami; 2) apſpreeſt ſchehlabas un ſtrihdus, kas ſtarp teeſas-priſtaweem zelahs; 3) ſchehlabas pahrluhkoht, ko priwatperſonas pee padohmes peneſ par to, ko teeſas-priſtawi darijuſchi iſpildidami, ko ſchihs perſonas wineem uſdewuſchi; 4) iſdaliht ſtarp aprinkateeſas-priſtaweem to ſummu, kas pehz art. 1007 un 1008 wineem nahkahs atlihdſinaſchanas dehl par iſpildiſchanas-darbeem; 5) weeglas diſziplinar-ſtrahpes teeſas-priſtaweem uſlikt, bet kad wini nelabojahs, woi ari, kad ta waina leelaka, preekſchâ likt, lai tohs wed pee bahrgakas atbildibas (art. 1022 un 1023).

Turpat, art. 340.

1035. Strahpes, ko teeſas-priſtawi war dabuht pehz winu padohmes paſchas waras, ir ſchihs: 1) pamahziba; 2) apdrauwas, un 3) rahjeens.

Turpat, art. 341.

1036. Pret padohmes nolikumeem, zaur ko teeſas-priſtaweem preekſchejâ (1035) artikelî peeminetas ſtrahpes uſliktas, ſchehlotees teem noteeſateem naw atlauts. Par wiſeem ziteem padohmes nolikumeem diwju nedelu ſtarpâ no ta laika, kur tee nolikumi wineem ſludinati, teeſas-priſtawi pee wirſpalatas ſchehlabas war peneſt, un ſchihs ſpreedumi par tahm ſchehlabahm ir galaſpreedumi.

Turpat, art. 342.

1037. Priwatperſonas, kas ar ſchehlabu par teeſas-priſtaweem pee winu padohmes nahk, neſaude to teeſibu tai preekſchejâ (1036) artikelî noliktâ laikaſtarpâ pret padohmes nolikumu ſchehlotees pee wirſpalatas, kas tahdas leetas aridſan galigi iſſpreeſch.

Turpat, art. 343.

IV. Par teeſas-priſtawu beedribu, kur weens par ohtru galwo.

1038. Tais teeſas-aprinkôs, kur teeſas-priſtawu padohmes eezeltas, aprinka priſtawu wiſpahrigai ſapulzei atwehlehts, zaur ſawu padohmi wirſpalatai luhgt, lai tohs ſalogus, ko nolikuſchi, atdohd, un lai atlauj teeſas-priſtawu beedribu zelt, kur weens par ohtru galwo, ka atlihdſinahs to ſkahdi, kas zaur kautkahdu iſ wineem pee deeneſta-peenahkumu iſpildiſchanas buhtu zehluſees.

Turpat, art. 344.

1039. Kad teeſas-priſtawu padohme preekſchejâ (1038) artikelî peemineto luhgſchanu preekſchâ likdama drohſchu naudas-ſpehku buhs uſrahdijuſi, ka atlihſinahs to ſkahdi, kas iſ winu dariſchanahm waretu zeltees (art. 1046), tad wirſpalata gahda, lai ſalogus, ko nolikuſchi, nodohd padohmei.

Turpat, art. 345.

1040. No ta laika, kad ſalogi tai art. 1039 peeminetâ kahrtibâ atdohti, teeſas-priſtawu padohme pilnu diſziplinar-waru par wineem dabu tais rohbeſchâs, kas art. 1022 noteiktas, prohti tà, ka par padohmes nolikumeem tahdâs leetâs nekahdas ſchehlabas no teeſas-priſtawu puſes naw atlautas. Bet ari ſchinî reiſâ priſtawi naw walâ no teeſu un teeſu-preekſchſehdetaju diſziplinar-waras tais art. 1023 peeminetâs rohbeſchâs.

Turpat, art. 346.

1041. Tàpat to weenâ beedribâ, kur weens par ohtru galwo, ſametuſchohs teeſas-priſtawu padohme, kà pate redſedama, tohs pehz winu luhgſchanahm war atlaiſt, tohs tahdus no amata atraidiht, ko padohme buhs atſinuſi par neuſtizameem woi nederigeem, un winu weetâ ari zitus eezelt, prohti iſſlehdſoht tahdus, kas art. 993 apſihmeti.

Turpat, art. 347.

1042. Teeſas-priſtawu padohmei uſ to waijaga raudſiht, kad ar priſtaweem kas noteek pehz preekſcheja (1041) artikela, ka priſtawu ſkaits pee katras teeſas nepaleek maſaks, ne kà ſtatôs nolikts (art. 992), un ka wini uſ wiſadu wihſi tais weetâs rohnahs, kur wineem dſiwoſchana noteikta (art. 996 un 1000).

Turpat, art. 348.

1043. Kad to weenâ beedribâ ſametuſchohs teeſas-priſtawu padohme atſihſt, ka winu ſkaitu waijaga pawairoht pahri par to, kas ſtatôs noteikts, tad tee, kas pahri par ſcho ſkaitu peenemti, to pehz ſtata peenahkamu uſturu, kas art. 1006 nolikts, nedabu.

Turpat, art. 349.

1044. Katru reiſ, kad peh zart. 1042 wirſpalatas aprinkſ priſtawi naw palikuſchi tee paſchi, kas bijuſchi, no winu padohmes puſes beſ kaweſchanas ſina jadohd palatas un wiſu winai padohtu aprinkateeſu preekſchſehdetajeem un prokureereem un ari jaiſſludina, lai wiſi dabu ſinaht.

Turpat, art. 350.

1045. Tee beedribâ, kur weens par ohtru galwo, ſametuſchees teeſas-priſtawi tàpat bauda ſawa amata teeſibas un priwilegijas, ko art. 1006—1014 rahda, iſnemoht to, kas art. 1043 peeminehts, un tàpat neſ tohs peenahkumus nn to atbildibu, ko art. 1015—1024 nolemj.

Turpat, art. 351.

1046. Tais wirſpalatu aprinkôs, kur teeſas-priſtawu beedriba pehz art. 1038—1045 eezelta, atlihdſinaſchanu par ſkahdi, kas zaur kautkuru iſ wineem pee amatâ uſdohtu darbu iſpildiſchanas notikuſi, gahdaht kriht teeſcham paſchai teeſas-priſtawu padohmei. Priwatperſonas, kas naw ar meeru ar to, ko padohme tahdâ leetâ dara, woi pee wirſpalatas par to war ſchehlotees, kas par tahdeem ſtrihdeem galaſpreedumus ſpreeſch, woi ari wiſpahrigâ ziwilprozeſes kahrtibâ ſkahdes atlihdſinaſchanu war mekleht.

Turpat, art. 352.

Seſta nodaļa.

Par ſwehrinateem adwokateem kas pee teeſahm ſtahw, un par tahm perſonahm, kam teeſiba teeſas-leetâs par pilnwareem buht.

A. Par ſwehrinateem adwokateem.

I. Wiſpahrigi noſazijumi.

1047. Swehrinati adwokati ſtahw pee teeſahm, lai wed leetas, uſ ko wini iſwehleti, un kas wineem uſtizetas no prahwneekeem, apwainoteem un ziteem leetas dalibneekem, un tàpat uſ ko noteiktôs atgadijumôs uſaizinati no ſwehrinatu adwokatu padohmehm un teeſu preekſchſehdetajeem.

1864 Now. 20 (41475) art. 353.

1048. Par ſwehrinateem adwokateem war buht tee, kam ir atteſtates no uniwerſitetehm woi no zitahm augſtahm ſkohlahm par to, ka wini mahzibas-kurſu teeſas-leetu ſinaſchanâs nobeiguſchi, woi eksameni tanîs nolikuſchi, prohti ja wini beſ tam maſakajs peezi gadi juſtiz-reſorâ tahdôs amatôs deenejuſchi, ko iſpildidami praktiſki eemahzijuſchees teeſas-leetas weſt, woi ari maſakajs peezi gadi par teeſas-amata kandidateem bijuſchi (art. 1120), woi ari apakſch ſwehrinatu adwokatu wadiſchanas eekſch teeſas-leetahm ſtrahdajuſchi, winu palihgi buhdami (*a*).

Peeſihm. Tee, kas kambarkungu un kambarjunkuru kahrtâ pee Keiſara Majeſtes ſtahw, ja tee ſwehrinatu adwokatu amatus uſnem, ſawu kahrtu pee Keiſara patur (*b*).

(*a*) Turpat, art. 354.—(*b*) 1866 Febr. 22 (43041).

1049. Par ſwehrinateem adwokateem newar buht: 1) kas diwideſmit peezi gadus wehl naw palikuſchi. 2) Ahrſemneeki. 3) Kas noteikti par parahdus makſaht neſpehjejeem. 4) Kas deeneſtâ ſtahw, kur eezelti woi no waldibas woi zaur wehleſchanu, iſſlehdſoht tchs, kam beſ gahſchas gohda-amati woi draudſes-amati. 5) Tee, kam pehz teeſas ſpreedumeem kahrtas-teeſibas atnemtas wai maſinatas, un tàpat mahzitaji, kam mahzitaja amats pehz baſnizas-teeſas ſpreedumeem atnemts. 6) Tee, kas apakſch iſmekleſchanas ſtahw grehkadarbu un noſeegumu dehl, pehz kureem kahrtas-teeſibas buhtu atnemamas woi maſinajamas, un tee, kas tahdu grehkadarbu un noſeegumu dehl apakſch teeſas bijuſchi un zaur teeſas-ſpreedumeem naw attaiſnoti. 7) Tee, kas iſſlehgti iſ deeneſta zaur teeſu woi iſ gariga reſora netiklibas dehl woi ari iſ pilsſahtu-draudſehm woi pagaſteem un muiſchneeku-beedribahm zaur to kahrtu ſpreedumeem, pee kurahm wini peedereja. 8) Tee, kam no teeſas puſes aiſleegts ſweſchas leetas aiſſtahweht, un tàpat tee, kas iſ ſwehrinatu adwokatu ſkaita iſſlehgti.

1864 Now. 20 (41475) art. 355.

1050. Swehrinati adwokati pee wirſpalatahm peerakſtami un iſwehlahs dſihwoſchanas-weetu weenâ iſ tahs palatas aprinka pilsſahteem, pee kuras wini peerakſtiti.

Turpat, art. 356.

II. Par ſwehrinatu adwokatu padohmi.

1051. Katra wirſpalatas-aprinka ſwehrinati adwokati tai nahkoſchôs (1052—1059) artikelôs noliktâ kahrtibâ uſraudſibas dehl par wiſeem tai aprinkî ſtahwoſcheem adwokateem iſ ſawa widus iſwehle ihpaſchu pee tahs wirſpalatas peederigu padohmi un ari ſchihs padohmes preekſchſehdetaju un preekſchſehdetaja palihgu, kas preekſchſehdetaja weetâ eeſtahjahs, kad tas ſaſlimis woi naw klaht (*a*).

Peeſihm. 1875 ſwehrinatu adwokatu padohmju eeſtahdiſchana to wirſpalatu aprinkôs, kur tahs lihdſ tam laikam wehl nebija atwehrtas, uſ laiku aptureta (*b*).

(*a*) Turpat, art. 357. — (*b*) 1874 Dez. 5, lik. un pawehl. krahj., 1875 № 24.

1052. Wirſpalatas-aprinka ſwehrinatee adwokati, kad to ne maſak kà diwideſmit, pee palatas eet ar to luhgſchanu, lai wineem atkauj padohmi iſwehleht. Uſ tahdu luhgſchanu palata weenu iſ ſaweem lohzekleem noteiz, lai ir par preekſchſehdetaju wiſpahrigai ſwehrinatu adwokatu ſapulzei pee padohmes lohzekļu wehleſchanas.

1864 Now. 20 (41475) art. 358.

1053. Tas no palatas noteiktajs lohzeklis wiſus aprinka ſwehrinatus adwokatus uſ noliktu deenu ſaſauz tur, kur palata ſtahw, un kad maſakajs puſe no winu ſkaita ſanahkuſchi, tad winſch winu wiſpahrigu ſapulzi atwer, kas pee padohmes preekſchſehdetaja, preekſchſehdetaja-palihga un lohzekļu iſwehleſchanas dohdahs, prohti tà, ka preekſch katra amata atſchkiru teek wehlehts.

Turpat, art. 359.

1054. Iſwehleſchana noteek pehz taiſna balſu wairakuma. Kad balſis, kas weenam ohtram ta paſcha amata kandidatam kriht, weenadi dalahs, tad tas uſluhkojams par iſwehletu, kas agraki ſwehrinatu adwokatu liſtê eerakſtihts.

Turpat, art. 360.

1055. Padohmes lohzeklu ſkaits, preekſchſehdetaju un preekſchſehdetaja-palihgu peeſkaitoht klaht, pehz ta tai padohmei padohto ſwehrinatu adwokatu ſkaita, nedrihkſt maſaks buht kà peezi un ne leelaks par peezpadſmit, kà wiſpahriga ſapulze redſ, un kà to eepreekſchu apſpreeſch, pirms padohmes lohzeklus iſwehle.

Turpat, art. 361.

1056. Pehz nobeigtahm iſwehleſchanahm tas palatas lohzeklis, kas wiſpahrigâ ſwehrinatu adwokatu ſapulzê par preekſchſehdetaju bijis, to ſapulzi ſlehdſ un iſteiz, ka ta iſwehleta padohme atwehrta.

Turpat, art. 362.

1057. Padohmes lohzeklu liſte nodohdama wirſpalatas prokureeram un iſſludinajama, lai wiſi dabu ſinaht.

Turpat, art. 363.

1058. Swehrinatu adwokatu padohme katru gadu no jauna wehlejama, un padohmes preekſchſehdetajs winu wiſpahrigu ſapulzi tadehl ſaaizina, bet tur par preekſchſehdetaju ir tas, ko tadehl tee ſapulzetee ſwehrinati adwokati iſ ſawa widus iſwehle. Pirms tee padohmes lohzekli teek iſwehleti, wiſpahrigai ſapulzei ottſchots par padohmes dariſchanahm preekſch pagahjuſcha teeſas-gada laſams preekſchâ.

Turpat, art. 364.

1059. Kad padohmes jaunas wehleſchanas dehl wiſpahrigâ ſapulzê ſanahk maſak ne kà puſe no teem ſchai padohmei padohteem ſwehrinateem adwokateem, tad ta ſapulze jaunluhko kà neſanahkuſi, un padohmes preekſchſehdetajs rakſtitas ſinas iſlaiſch pee wiſeem ſwehrinateem adwokateem, ka, ja wini jaunâ preekſch wehleſchanahm noliktâ terminâ nebuhs klaht, ſwehrinatu adwokatu padohme paliks, kà eepreekſchu bija ſaſtahdita. Kad ari ſchinî jaunâ terminâ maſakajs puſe no teem ſwehrinateem adwokateem naw klaht, tad protokole par to ſarakſtama, jaunas wehleſchanas nenoteek, un kà padohmes preekſchſehdetajs un wina palihgs, tà ari wiſi lohzekli ſawâ weetâ paleek lihdſ turpmakahm wehleſchanahm, un ſludinaſchana par to jaiſlaiſch, lai wiſi to dabu ſinaht.

Turpat, art. 365.

1060. Kad kautkahdâ pilſſahtâ, kur wirſpalatas naw, wairak ne kà deſmit ſwehrinati adwokati dſihwo, tad tee ar tahs pee weetigas wirſpalatas ſtahwoſchahs ſwehrinatu adwokatu padohmes atlauſchanu iſ ſawa widus war iſwehletees padohmes nodalu pee aprinkateeſas tahdâ ſaſtahdê un ar tahdahm padohmei peederigahm teeſibahm, ko wina pate noſpreedihs. Par tahdas ſwehrinatu adwokatu padohmes nodalas eeſtahdiſchanu un par tahm teeſibahm, ko padohme tai nodalai nowehlejuſi, wirſpalatai waijaga ſinu doht.

Turpat, art. 366.

1061. Pee ſwehrinatu adwokatu padohmes peenahkumeem un teeſibahm peeder: 1) luhgſchanas-rakſtus no tahdeem pahrluhkoht, kas wehlahs ſwehrinatu adwokatu ſkaitâ peerakſtitees woi no ſchi amata atſtaht, un wirspalatai ſinu doht par to, woi winus peerakſtijuſchi, woi to wineem leeguſchi; 2) ſchehlabas par ſwehrinatu adwokatu dariſchanahm pahrluhkoht un par to uſraudſiht, ka ſchee likumus, noliktus preekſchrakſtus un wiſus uſnemtus peenahkumus kreetni iſpilda ſaweem pilnwaras-dewejeem par labu; 3) ſwehrinateem adwokateem leezibas-rakſtus iſſneegt par to, ka wineem no padohmes waina naw peerahdama; 4) noteikt, kahdâ rindâ tee adwokati pa welti lai aiſſtahw to perſonu leetas, kam teeſas preekſchâ nabadſibas-teeſiba nowehleta; 5) noteikt, kahdâ rindâ adwokati tahdu perſonu leetas lai aiſſtahw, kas pee padohmes ar luhgſchanu greeſuſchees, lai wineem aiſſtahwetajus eerahda (art. 1086); 6) atlihdſinaſchanas leelumu adwokatam pehz takſes nolemt, prohti kad winſch par ſcho leetu ar prahwneeku newar ſatikt, un kad ſtarp wineem ar rakſtu nekas naw nolihgts; 7) ſtarp ſwehrinateem adwokateem to prozenſchu nodohſchanu iſdaliht, kas art. 1093 nolikta; 8) naudas-ſtrahpi teem adwokateem nolemt, ir kà pate padohme redſ, ir pehz ſchehlabahm, kas pee padohmes peeneſtas.

Turpat, art. 367.

1062. Swehrinatu adwokatu padohmei ir brihw pehz ſawas paſchas waras par uſnemtu peenahkumu pahrkahpſchanu: 1) winus âpdraudeht; 2) winus noraht; 3) wineem aiſleegt, ka lai pa padohmes noteiktu laiku, bet ne ilgaki kà par weenu gadu, adwokata darbus nedara; 4) winus iſſlehgt iſ ſwehrinatu adwokatu ſkaita, un 5) winus kriminalteeſai nodoht ihpaſchi ſwarigôs atgadijumôs.

Peeſihm. Kas iſ ſwehrinatu adwokatu ſkaita iſſlehgti, teem pa wiſu walſti tahs teeſibas ſuhd ſchai amatâ eeſtahtees.

Turpat, art. 368.

1063. Kad ſwehrinatam adwokatam diwi reiſ uſ kahdu laiku adwokata darbus dariht bijis aiſleegts, un winſch no jauna tà apwainojees, ka pehz padohmes atſinuma winam tahda pat ſtrahpe peenahktohs, tad winſch zaur padohmi iſ adwokatu ſkaita iſſlehdſams.

Turpat, art. 369.

1064. Par padohmes nolikumeem, kad ſwehrinatus adwokatus ſtrahpejuſi, woi kad tohs no ſtrahpes atlaiduſi, tahs teeſas prokureeram ſina jadohd, pee kuras ta padohme ſtahw.

Turpat, art. 370.

1065. Padohme neweenam no tahm art. 1062 peeminetahm ſtrahpehm newar nolemt, ja no ta apwainota padohmes noteiktâ terminâ iſſkaidroſchana papreekſch naw iſpraſita.

Turpat, art. 371.

1066. Kad iſſkaidroſchana neteek dohta, woi kad apwainohts noteiktâ terminâ beſ ſwarigeem eemeſleem neatnahk, padohme ſpreedumu ſpreeſch pehz tahm ſinahm, kas ir pee rohkas, un pehz tahm punktehm, kas winai ir ſinamas.

Turpat, art. 372.

1067. Swehrinata adwokata eemeſlus, kuru dehl neatnahzis, woi praſitu iſſkaidroſchanu padohmei nedewis, par ſwarigeem atſiht ſtahw paſchas pahdomes redſeſchanâ.

Turpat, art. 373.

1068. Zaur to, ka padohme ſwehrinatam adwokatam ſtrahpi uſleek woi winu attaiſno, priwatperſonai tahs teeſibas neſuhd pee teeſahm no ta adwokata ſkahdes atlihdſinaſchanu praſiht.

Turpat, art. 374.

1069. Nekahds ſwehrinatu adwokatu padohmes nolikums newar ſpehkâ buht, kad pee tam maſak ne kà padohmes lohzeklu puſe dalibu nehmuſi. Kad balſis weenadi dalahs, tad preekſchſehdetaja balſs tam atſinumam pahrſwaru dohd, kuram winſch peekritis, bet tahs ſtrahpes, kas art. 1062, pkt. 3—5, peeminetas, tahs padohme tikai ar balſu diwi treſchdalahm war nolemt.

Turpat, art. 375.

1070. Par wiſeem padohmes nolikumeem, iſnemoht tohs, pehz kureem ſwehrinahts adwokahts apdraudejams woi norahjams, ſchehlabas, pee wirspalatas war peneſt diwju nedelu ſtarpâ no ta laika, kad ſchee nolikumi ſinami nahkuſchi. Prokureeru proteſti tai paſchâ laika-ſtarpâ atlauti tikai pret nolikumeem, kas augſchâ, art. 1064, peemineti.

Turpat, art. 376.

1071. Palatas nolehmumi par tahdahm ſchehlabahm un tahdeem proteſteem (1070) ir gala-nolehmumi.

Peeſihm. Wiſi art. 1064—1071 iſteiktee nolikumi weenadi kà uſ ſwehrinatu adwokatu padohmehm, ta ari uſ winu padohmes-nodalahm ſihmejahs.

Turpat, art. 377.

1072. Kur ſwehrinatu adwokatu padohmes woi padohmes-nodalas naw, tur winas teeſibas un peenahkumi kriht weetigai aprinkateeſai.

Turpat, art. 378.

III. Par ſwehrinatu adwokatu teeſibahm, peenahkumeem un atbildibu.

1073. Kas wehlahs ſwehrinatu adwokatu ſkaitâ eeſtahtees, tam pee ſcho adwokatu padohmes luhgſchanas-rakſtu par to waijaga eeſneegt un tai luhgſchanâ uſdoht: ihpaſchi kahdâ pilſſahtâ winſch iſwehlahs dſihwoſchanas-weetu, un tàpat, ka neweens no teem kawekleem, kas art. 1049 peemineti, nerohnahs, kas winam eeſtahſchanohs ſwehrinata adwokata amatâ waretu leegt, bet tà ka winſch, ja wehlaki zitadi iſrahditohs, neween iſ ſwehrinatu adwokatu ſkaita iſſlehdſams, bet ari teeſai nodohdams. Pee luhgſchanas-rakſta wiſas dokumentes peeleeekamas, ko waijaga peerahdiſchanas dehl, ka luhdſejs wiſu to iſpildijis, kas teek praſihts, lai war nahkt ſwehrinatôs adwokatôs.

Turpat, art. 379.

1074. Swehrinatu adwokatu padohme, preekſchejâ (1073) artikelî peeminetas dokumentes pahrluhkojuſi un wiſas ſinas, ko par waijadſigahm tureja, eewehrojuſi, noſpreeſch, woi ka luhdſejs ſwehrinatu adwokatu ſkaitâ uſnemams, par ko winam peenahkamajs leezibas-rakſts iſſneedſams, woi ari, ka uſnemſchana leedſama.

Turpat, art. 380.

1075. Kad tas ſwehrinatôs adwokatôs uſnemtajs to preekſchejâ (1074) artikelî peemineto leezibas-rakſtu pee tahs teeſas preekſchâ lizis, pee kuras ta ſwehrinatu adwokatu padohme woi padohmes nodala ſtahw, ſchi teeſa gahda, ka winſch teek ſwehrinahts pehz tahs formas, kas ſche peelikta. Katrs ſwehre pehz ſawas tizibas preekſchrakſteem.

Turpat, art. 381.

1076. Pehz ſwehrinaſchanas tas ſwehrinatu adwokatu ſkaitâ uſnemtajs ſcho adwokatu liſtê eerakſtams, un, ka tas notizis, jauſſihme, kà peenahkahs, uſ to leezibas-rakſtu, kas winam no padohmes dohts, un par to, ka winſch ſwehrinatôs adwokatôs uſnemts, teeſai ſludinaſchana jaiſlaiſch, lai wiſi dabu ſinaht.

Turpat, art. 382.

1077. Swehrinati adwokati war uſnemtees leetas weſt pee wiſahm teeſahm tahs wirspalatas aprinkî, pee kuras wini peerakſtiti.

Turpat, art. 383.

1078. Swehrinatam adwokatam, kad uſnehmees leetu weſt, kas tai aprinkî ſahkuſees, pee kura winſch peerakſtihts, tam pehz prahwneeka luhgſchanas tahs leetas aiſſtahweſchanu brihw patureht pee wiſahm teeſahm, lihdſ kamehr galaſpreedums par to leetu noſpreeſts, lai gan tas ari ahrpus aprinka notiktu, bet winam tahdâ reiſâ japadohdahs tahs weetas adwokatu padohmei, kur to leetu wed.

Turpat, art. 384.

1079. Swehrinatam adwokatam, kam pehz preekſcheja (1078) artikeļa leetas turpmakas aiſſtahweſchanas dehl uſ zitu pilſahtu waijaga dohtees, tam peenahkahs papreekſch tahs zitas winam nodohtas leetas, kas tahlak wedamas, kamehr winſch buhs prohjam, ar ſawu pilnwaras-deweju atwehleſchanu, zitam ſwehrinatam adwokatam atdoht.

Turpat, art. 385.

1080. Prahwneeki to teeſibu patur paſchi pee teeſas atnahkt, tàpat luhgſchanas-rakſtus un zitus papirus eeſneegt un ari treſchahm perſonahm uſwehleht, lai tohs nodohd, un tàpat ſawas leetas un praſiſchanas iſſkaidroht, beſ kà winam ſwehrinatus adwokatus waijadſetu iſwehletees.

Turpat, art. 386.

1081. Tais pilſahtôs, kur peeteekams ſwehrinatu adwokatu ſkaits dſihwo,

prahwneeki pilnwaru, lai pee ta pilsſahta teeſahm winu ſtrihdus-leetas wed, tikai teem war doht, kas pee ſcho adwokatu ſkaita peeder.

Turpat, art. 387.

1082. Tas ſwehrinatu adwokatu ſkaits, kas aprinku- un gubernu-pilsſahtôs un galwaspilsſahtôs par peeteekamu teek atſihts, noteizams ihpaſchâ tabelê, ko juſtiz-miniſteris pehz wirſpalatu preekſchâ-likumeem zaur walſts padohmi leek peeneſt pee Wiſaugſtakas apſtiprinaſchanas.

Turpat, art. 388.

1083. Prahwneekeem naw aiſleegts ari tais art. 1081 un 1082 peeminetâs reiſâs, lai winu ſtrihdus-leetas wed, pilnwaru doht ſaweem wezakeem, laulateem draugeem, behrneem un teem, kam kohpâ ar pilnwaras-deweju ta pate prozeſe, woi teem, kas pehz pilnwarahm par to prahwneeku nekuſtamahm mantahm woi leetahm ir ſinataji.

Peeſihm. 1. Pilnwaras, kas ſtrihdusleetas weſchanas dehl tahdeem, kas pee ſwehrinatu adwokatu ſkaita nepeeder, dohtas tai laikâ, kad winu ſkaits wehl nebija atſueedſis to tabelê noteikto leelumu (art. 1082), paleek ſawâ ſpehkâ (*a*).

Peeſihm. 2. Tur, kur pilsſahta-likumi no 1870 g. eewcſti, pilsſahta-walde pilsſahta prozeſês par mantu pee teeſas ſuhdſ un atbild zaur ihpaſchu pilnwari, par ko tahds war buht, kam pilsſahta-draudſes waldibâ kahds amats, un ari tee pilsſahti naw iſſlehgti, kur peeteekams ſwehrinatu adwokatu ſkaits rohnahs (*b*).

(*a*) Turpat, art. 389. — (*b*) 1870 Jun. 16 (48498) pawehl., art. 118.

1084. Swehrinati adwokati ziwilprozeſes wed woi pehz pilnwaras, ko prahwneeki wineem dewuſchi, woi pehz ſinas, ko prahwneeki pee teeſas eeſneeguſchi, woi, kad prahwneeki to luhdſ, pehz ſwehrinatu adwokatu padohmes noteikſchanas (art. 1061, pkt. 4 un 5), woi beidſoht pehz teeſas preekſchſehdetaja noteikſchanas (lik. p. ziw. teeſaſch., art. 254).

1866 Now. 20 (41475) art. 390.

1085. Prahwneekam brihw pateikt, woi winſch tam ſwehrinatam adwokatam ſawas leetas aiſſtahweſchanu it pawiſam lihdſ pilnigas nobeigſchanas uſwehl, jeb woi winſch tam to pilnwaru dohd tikai preekſch kahdas ihpaſchas dariſchanas. Winam naw aiſleegts weenâ un tai paſchâ leetâ wairak ne kà weenu ſwehrinatu adwokatu nemt.

Turpat, art. 391.

1086. Tais weetâs, kur pilnajs, tabelê (art. 1082) noteiktajs ſwehrinatu adwokatu ſkaits rohnahs, katram prahwneekam, kas pats tai pilsſahtâ, kur wina leeta jawed newar buht, woi ari ar teem weetigeem ſwehrinateem adwokateem par wina leetas aiſſtahweſchanu newarejis ſatikt, brihw pee ſwehrinatu adwokatu padohmes ar luhgſchanu greeſtees, lai ſchi wina leetas weſchanas dehl adwokatu eerahda. Padohmei ſcho luhgſchanu waijaga iſpildiht pehz art. 1061, pkt. 5.

Turpat, art. 392.

1087. Swehrinatu adwokatu padohmei brihw praſiht, lai prahwneeks, kam nabadſibas-teeſibas naw, un kas pee padohmes ar to luhgſchanu greeſees,

ka adwokatu winam eerahditu (art. 1086), takſē (art. 1091, peeſihm.) noteikto atlihdſinaſchanu par praſitu aiſſtahweſchanu dohd woi apdrohſchina, tàpat kà ari to naudu par ſuhdſibas poſchlinahm un zitahm preekſch leetas weſchanas waijadſigahm iſdohſchanahm. Lihdſ kamehr tas naw iſpildihts, padohmei adwokatu newaijaga eerahdiht.

1868 Jul. 3 (46077) I, art. 12, 14, 18.

1088. Krimminal-leetâs ſwehrinati adwokati apakſch teeſas ſtahwoſcho aiſſtahweſchanu uſnemahs woi pehz norunas ar ſcheem, woi pehz teeſas preekſchſehdetaja noteikſchanas.

1864 Now. 20 (41475) art. 393.

1089. Swehrinahts adwokats, kas leetas-weſchanas dehl no padohmes woi no teeſas preekſchſehdetaja noteikts (art. 1061, pkt. 4 un 5; 1084, 1086, 1088), ta winam dohta uſdewuma iſpildiſchanu newar leegt, ja peeteekamus eemeſlus preekſch tam naw lizis preekſchâ.

Turpat, art. 394.

1090. Zik leelu atlihdſinaſchanu ſwehrinati adwokati par leetas-weſchanu dabu, par to ar pilnwaras-dewejeem war ſalihgt. Tam ſalihgumam par to waijaga buht rakſtitam.

Turpat, art. 395.

1091. Jk uſ trihs gadeem juſtiz-miniſteris pehz wirſpalatu un ſwehrinatu adwokatu padohmju preekſchâ-likumeem ihpaſchu takſi noleek, kas, kad wina likumu dohſchanas kahrtibâ apſtiprinata, iſſludinajama, lai wiſeem nahk ſinama: 1) zik leelas teeſas-ſpreedumôs noteizamas tahs teeſas-koſtes, kas no ta prozeſē wainiga pretineekam par labu par adwokata peenemſchanu peedſenama, un 2) zik leela noteizama atlihdſinaſchana preekſch adwokateem tais reiſâs, kad prahwneeki rakſtitus ſalihgumus par to ar wineem naw noſlehguſchi (*a*).

Peeſihm. 1868 g. takſe nolikta par atlihdſinaſchanu preekſch S. Pehterburgas un Maskawas wirſpalatu aprinku ſwehrinateem adwokateem par ziwil-prozeſchu weſchanu, un ſchi takſe ſpehkâ nahkuſi kà tais atwehrtu wirſpalatu aprinkôs, tà ari wiſôs no jauna zelamôs teeſas-aprinkôs, lihdſ kamehr preekſch ikkatra aprinka takſes tai ſchinî (1091) artikeli noteiktâ kahrtibâ buhs faſtahditas (*b*).

(*a*) Turpat, art. 396. — (*b*) 1868 Jul. 3 (46077) I, II, III; 1872 Janw. 11 (50406).

1092. Tahdu perſonu prozeſēs, kam pee teeſas ir nabadſibas-teeſiba, ta art. 1091, pkt. 1, noteikta par adwokata peenemſchanu peedſenama nauda nahk par labu tam ſwehrinatam adwokatam, kas no adwokatu padohmes bija noteikts, lai ta nabaga-parta leetu aiſſtahw (art. 1061, pkt. 4).

1864 Now. 20 (41475) art. 397.

1093. Jſ tahs atlihdſinaſchanas, ko ſwehrinati adwokati dabu, no tahs pehz takſes wineem peenahkamas ſummas ſinama prozente, kas reiſâ ar to takſi nolemjama, jaaiſtur, lai wiſpahrigu ſummu preekſch wiſas Kreewijas ſadabu, no kuras tee zaur teeſu preekſchſehdetajeem preekſch apakſch teeſas ſtahwoſcha aiſſtahweſchanas noteiktee ſwehrinati adwokati atlihdſinaſchanu lai dabu. Schihs wiſpahrigas ſummas iſdaliſchana noteek ikgadus: ſtarp wiſeem teeſas-apriņkeem

— zaur juſtiz-miniſteri, pehz to aiſſtahwetaju ſkaita, kas zaur preekſchſehdetajeem iſ ſwehrinateem adwokateem bija noteikti, bet ſtarp teem adwokateem aprinkôs — zaur ſwehrinatu adwokatu padohmehm (*a*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Wirspalatahm teek uſlikts, lai faſtahda ſmalkus preekſchrakſtus par to, kahdâ kahrtibâ ta ſchini (1093) artikeli nolikta nodohſchana no ſwehrinateem adwokateem ſanemama, un tàpat ari, kà kontroleerejama un kà rehkinumi par winu wedami. Scho preekſchrakſtu apſtiprinaſchana juſtiz-un finanz-miniſteru un walſts-kontroleera ſawſtarpigai norunai atwehleta. — Palatahm teek uſlikts, lai gahda, ka tee peeminetee preekſchraksti no ſwehrinatu adwokatu padohmehm un no aprinkateeſahm ſmalki teek eewehroti (*b*).

(*a*) Turpat, art. 398; 1868 Jul. 3 (46077) I, art. 17. — (*b*) 1878 Merz. 23, lik. un paweht. krahj., № 311.

1094. Katrâ brihdî prahwneekam brihw ſwehrinata adwokata weetâ zitu peenemt woi ari paſcham uſ ſewim leetas-weſchanu uſnemtees, kad tam adwokatam par wina puhlineem atlihdſinaſchanu makſajis pehz nolihguma, woi, ja tahda nebija, pehz takſes.

1864 Now. 20 (41475) art. 399.

1095. Swehrinateem adwokateem aiſleegts ſawu pilnwaras-deweju teeſibas, par ko ſtrihdahs, kà uſ ſawu wahrdu, tà ari ar to leeku eemeſlu, ka preekſch ziteem tahs grib eemantoht, pirkt woi uſ zitu wihſi eemantoht. Wiſi tahdi ſalihgumi atſihſtami par ne-eſoſcheem, un adwokateem par teem jaatbild pehz winu padohmes ſpreeſchanas.

Turpat, art. 400.

1096. Swehrinahts adwokats pee teeſas kà pilnwaris newar dariſchanas uſnemt pret ſaweem wezakeem, ſawu laulatu draudſeni, ſaweem behrneem, meeſigeem brahkeem un mahſahm, tehwa un mahtes brahkeem un brahlu mahſu behrneem.

Turpat, art. 401.

1097. Swehrinahts adwokats tai paſchâ laikâ ne tik ween newar abju prahwneeku pilnwaris buht, bet winſch ari newar tai paſchâ prozeſê no weena parta atſtaht un pee ohtra peeſtahtees.

Turpat, art. 402.

1098. Swehrinahts adwokats ſawa pilnwaras-deweja noſlehpumus nedrihkſt iſpauſt, ne wina prozeſes weſchanas laikâ, nei ari, kad winſch no tahs buhtu atzelts, un ari ne wehlaku, kad ta leeta beigta.

Turpat, art. 403.

1099. Kad zaur ſwehrinata adwokata wainu likumigi termini aiſlaiſti gaſam un nolikti preekſchrakſti un formas zitadi kà pahrkahpti, tad prahwneekam brihw, kad winſch zaur tam kautkahdu ſkahdi zeetis, no ta adwokata atlihdſinaſchanu praſiht zaur to teeſu, pee kuras winſch to leetu wedis. Adwokatam tahdâs reiſâs wiſa teeſiba uſ atlihdſinaſchanu par aiſſtahweſchanu ſuhd.

Turpat, art. 404; 1868 Jul. 3 (46077) I, art. 16.

1100. Kad ſwehrinati adwokati tihſchi ko darijuſchi ſaweem pilnwaras-dewejeem par ſkahdi, tad pehz prahwneeku ſchehlabas un, kad winu waina iſme-

kleta, teem ne tik ween ſkahdi waijaga atlihdſinaht, bet tee ari war nahkt apakſch kriminalteeſas.

1864 Now. 20 (41475) art. 405.

1101. Katram ſwehrinatam adwokatam par tahm leetahm, kas winam uſwehletas, liſti waijaga weſt, un adwokatu padohmei to waijaga preekſchâ likt uſ winas pirmu praſiſchanu.

Turpat, art. 406.

B. Par tahm perſonahm, kam teeſiba teeſas-leetâs par pilnwareem buht.

1102. Prozeſês, kas wedamas kà wiſpahrigâs, tà ari meerateeſâs, ſwehrinati adwokati un tee, kas art. 1083 noteikti un tàpat art. 1119 peemineti, un tad tikai wehl tahdi par pilnwareem war buht, kas tai art. 1003—1118 noliktâ kahrtibâ ihpaſchus leezibas-rakſtus par to teeſibu dabujuſchi, ka ſweſchas leetas war aiſſtahweht. Tahdu leezibas-rakſtu forma no juſtiz-miniſtera iſdohdama (*a*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Seewiſchki priwat-pilnwara-amatu teeſas-leetâs, kà tas noliktš ſchinî (1102) artikeli, newar dabuht (*b*).

(*a*) 1874 Maij. 25, lik. un pawehl. krahj., № 716, preekſchrakſt. art. 1.—(*b*) 1876 Janw. 7 (55455).

1103. Artikeli 1102—1118 pilnâ ſpehkâ ari preekſch ſwehrinatu adwokatu palihgeem (art. 1048).

1874 Maij. 25, lik. un pawehl. krahj., № 916, preekſchrakſt. art. 2.

1104. Leezibas-rakſti par to teeſibu ſweſchas leetas weſt iſſneedſami no meerateeſneſchu-ſapulzehm, aprinkateeſahm un wirſpalatahm. Schee leezibas-rakſti, iſnemoht to, kas art. 1105 un 1106 pawehlehts, aiſſtahweſchanas teeſibu dohd tikai pee tahs teeſas, kas tohs iſſneeguſi.

Turpat, art. 3.

1105. Pilnwari, kam leezibas-rakſti no meerateeſneſchu-ſapulzes, ari tais prozeſês war par aiſſtahwetajeem buht, kas pee meerateeſneſcheem apakſch tahs ſapulzes teek weſtas.

Turpat, art. 4.

1106. Pilnwarim, kas pehz dabuhta leezibas-rakſta uſnehmees leetu aiſſtahweht, kas wedama pee meerateeſahm, pee aprinkateeſas woi pee wirſpalatas, ir brihw pehz prahwneeka woi apakſch teeſas ſtahwoſcha wehleſchanahs to paſchu leetu aiſſtahweht ari pee waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas nodalahm.

Turpat, art. 5.

1107. Kas wehlahs leezibas-rakſtu par pilnwara teeſibu dabuht, tam luhgſchanas-rakſtu par to waijaga eeſneegt peederigai teeſai un pee ta dokumentes peelikt, kas apleezina, kas winſch tahds, un tai luhgſchanâ waijaga iſſkaidroht, ka neweens no teem likumôs par ziwilteeſaſchanu art. 246 peemineteem kawekleem neſtahw tam pretim, ka winſch to teeſibu par pilnwari buht dabu; bet ja

pehz zitadi iſrahdahs, ta leezibas-rakſts winam atnemams, un winſch pehz ſtrahp. lik. grahm. art. 943 pee atbildeſchanas teek faukts.

Turpat, art. 6.

1108. Tai teeſai, pee kuras ta art. 1107 peemineta luhgſchana eeſneegta, ir brihw pahrleezinatees, woi tas, kas wehlahs leezibas-rakſtu dabuht, ka war leetas aiſſtahweht, woi tas ir deewsgan ſinatajs. Schis preekſchrakſts neſneedſahs: 1) ne pee tahdeem, kas leezibas-rakſtu no zitas, lihdſigas woi augſtakas teeſas jau dabujuſchi, 2) ne pee tahdeem, kam atteſtates no uniwerſitetehm woi no zitahm augſtahm ſkohlahm par to, ka mahzibâs-kurſu teeſas-leetu ſinaſchanâs nobeiguſchi, woi ſchinîs mahzibâs eksameni nolikuſchi.

Turpat, art. 7.

1109. Kad dokumentes, ko luhdſejs preekſchâ lizis, pahrluhkotas, teeſa, eeweh-rojuſi ari wiſas ſinas, ko wina par waijadſigahm atſihſt, ſpreeſch, woi ka luhdſejam jaatwehl, lai ir par pilnwari teeſas-leetâs, par ko winam ari peenahkams leezibas-rakſts teek dohts, woi ari ka luhdſejam jaaiſleedſ par pilnwari buht, lai gan winſch ari wiſas no likuma praſitas formaliſkas punktes buhtu iſpildijis.

Turpat, art. 8.

1110. Tohs, kas leezibas-rakſtu dabujuſchi, ka wineem ta teeſiba par pilnwari buht, teeſa juſtiz-miniſterim ſinamus dara un winu wahrdus weetigâs gubernas-awiſês iſſludina.

Turpat, art. 9.

1111. Teem kas leezibas-rakſtus dabujuſchi, waijaga par teem ihpaſchi ſanemamu naudu par teem makſaht tahdâ mehrâ: 1) tſchetrdeſmit rubulus pa gadu—par meerateeſneſchu-ſapulzes leezibas-rakſteem, un 2) ſeptindeſmit peezi rubulus par aprinka-teeſas un wirſpalatas leezibas-rakſteem. Jr atwehlehts leezibas-rakſtus dabuht ari no kahdahm teeſahm, kad makſa par katru leezibas-rakſtu ihpaſchi.

Turpat, art. 10.

1112. Ta preekſchejâ (1111) artikelî peemineta makſa pa gadu uſ preekſchu Janwar-mehneſi makſajama. Kas uſ to laika-ſtarpu ſtarp 1. Jul. un 1. Janw. leezibas-rakſtu dabu, tikai pusgada makſu makſa.

Turpat, art. 11.

1113. Ta nauda, kas ſanemta par leezibas-rakſteem, ko aprinka-teeſas un wirſpalatas iſſneedſ, nahk pee krohna-kaſes eenahkſchanahm; bet kas ſanemta par leezibas-rakſteem, ko meerateeſneſchu-ſapulzes iſſneedſ, leetajama pee meerateeſu uſtureſchanas: gubernas-aprinkôs aprinka-ſemſtwai par labu, bet pilſſahtôs, kur meerateeſas iſ pilſſahtu eenahkſchanahm uſturamas,—leekama pee ſchahm eenahk-ſchanahm.

Peeſihm. Tais gubernâs, kur ſemſtwas-eeſtahdes naw eeweſtas, nodohſchana par leezibas-rakſteem, ko ſapulzes iſſneedſ, nahk pee katras gubernas preſtandehm tàpat meerateeſu uſtureſchanai par palihgu.

Turpat, art. 12; peeſihm.

1114. Kahdâ kahrtibâ jaufrauga par to, kur tahs nodohſchanas par leezibas-rakſteem paleek, teek nolemts pehz juſtiz-miniſtera norunas ar finanz-miniſteri un walſts-kontroleeru.

Turpat, art. 13.

1115. Kad pee teeſahm ſtahwoſchas perſonas, kas leezibas-rakſtus dabujuſchi, nekahrtigi woi nelahga ko dara, tad ſchahs teeſas ir kà paſchas redſedamas, ir pehz aprinkateeſas woi wirſpalatas prokureeru preekſchâ-likumeem ſahk pahrluhkoht augſchâ peeminetas dariſchanas un tohs daritajus war ſtrahpeht ar ſchahm diſziplinar-ſtrahpehm: 1) ar pamahzibu woi ar apdrauwahm; 2) ar rahjeenu; 3) teem, bet ne wairak kà uſ weenu gadu, war aiſleegt, pilnwara dariſchanas dariht, un 4) no pilnwaru ſkaita war iſſlehgt.

Turpat, art. 14.

1116. Pret teem art. 1109 peemineteem aprinkateeſu un meerateeſneſchuſapultſchu noſpreedumeem par to, woi tas, kas grib par pilnwari buht, tahs tadehl likumâ noteiktas formaliſkas punktes iſpildijis, woi naw iſpildijis, un tàpat pret teem art. 1115, pkt. 3 un 4, peemineteem noſpreedumeem diwju nedelu ſtarpâ priwatperſonahm atlauts ſchehlotees un prokureerneezibai atlauts proteſtus zelt; ſchihs ſchehlabas un ſchee proteſti pahrluhkojami no wirſpalatas un no ſchihs galigi iſſpreeſchamas. Pret wirſpalatas noſpreedumeem par perſonahm, kas pee tahs woi grib buht par pilnwareem, woi jau ir par pilnwareem, peeminetas ſchehlabas un proteſtus war peeneſt tai paſchâ laika-ſtarpâ pee waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas.

Turpat, art. 15.

1117. Weenalga, woi diſziplinar-ſtrahpes no teeſahm pilnwareem uſliktas woi neuſliktas, juſtiz-miniſterim atlauts no teeſas-leetu aiſſtahweſchanas atſtahdinaht tohs tahdus, kas pehz tizamahm pee wina atnahkuſchahm ſinahm nekahrtigu dariſchanu parahdijuſchi, kà nepeepaſ pee pilnwara amata.

Turpat, art. 16.

1118. Atlihdſinaſchanas mehra ſinâ art. 1090 un 1091 ir ſpehkâ ari par teem, kam leezibas-rakſti par teeſas-leetu aiſſtahweſchanas teeſibu.

Turpat, art. 17.

1119. Prozeſês, kas wedamas pee meerateeſneſcheem, pee aiſſtahweſchanas peelaiſchami par pilnwareem ari tahdi, kam ſchinîs preekſchrakſtôs (art. 1102—1118) noteikta leezibas-raksta naw, bet ne wairak kà trejâs prozeſês weenâ gadâ, ta paſcha meera-aprinka rohbeſchâs. Pirms pee teeſaſchanas peelaiſchami, ſchee no teeſneſcha iſwaizajami, woi wini tai gadâ jau par aiſſtahwetajeem ſweſchâs leetâs ta meera-aprinka rohbeſchâs bijuſchi, un, ja bijuſchi, ta zik reiſ. Par nepateeſu leezibu ſchinî leetâ wainigee atbildigi pehz ſtrahp. lik. grahm. art. 943.— Bet ja meerateeſneſis atſihſt, ka kautkahds iſ teem, kas, lai ari weenreiſ to aiſſtahweſchanas teeſibu beſ ihpaſcha leezibas-raksta par to pee wina leeta, neiſpilda tahs punktes, kas itin waijadſigas priwatpilnwarim, ta to preekſchâ leek mee-

rateeſneſchu-ſapulzei, kas war ſpreeſt, lai tahdam aprinka rohbeſchâs wairs nelauj teeſas-leetâs par aiſſtahwetaju buht. Beſ tam par ſcheem peemineteem jaleeta art. 1115—1117.

Turpat, art. 18.

Septita nodaļa.

Par teeſas-amatu kandidateem.

1120. Tohs, kas mahzibas-kurſu teeſas-leetu ſinaſchanâs uſ augſtahm ſkohlahm nobeiguſchi, un tàpat, kam ir apleezinaſchanas, ka ſchinîs mahzibâs eksameni nolikuſchi, war noteikt par teeſas-amatu kandidateem.

1864 Now. 20 (41475) art. 407.

1121. Teeſas-amatu kandidati par tahdeem noteizami zaur juſtiz-miniſteri un iſdalami pa aprinkateeſahm un wirſpalatahm, woi ari peeſkaitami pee prokureerneezibas.

Turpat, art. 408.

1122. Aprinkateeſu un wirſpalatu preekſchſehdetajeem aridſan ta teeſiba atwehleta preekſch ſchihm teeſahm kahdus noteikt par teeſas-amatu kandidateem.

Turpat, art. 409.

1123. Teeſas preekſchſehdetajam uſnemſchanu kandidatu kahrtâ tahdeem, kas art. 1120. ſihmeti, leegt zitadi naw brihw, kà tik pehz aprinkateeſas atſchkiru woi wirſpalatas nodalu wiſpahrigas ſapulzes nolehmumeem, un tik kad uſrahdijis, kapehz leedſis.

Turpat, art. 410.

1124. Kandidati, kas deeneſtâ wehl naw ſtahwejuſchi, tahs aprinkateeſas wai tahs wirſpalatas wiſpahrigâ ſapulzê, pee kurahm wini peedaliti, ſwehrinajami, ka deeneſtâ buhs uſtizami.

Turpat, art. 411.

1125. Tee kandidati rehkinajami kà walſts-deeneſtâ ſtahwoſchi, bet gahſchu pehz ſtata nedabu (*a*). Bet juſtiz-miniſterim atlauts kandidateem par atlihdſinaſchanu par winu darbeem pa weenahm reiſahm iſ ihpaſchas ſummas noliktâ kahrtibâ palihdſibas doht (*b*).

(*a*) Turpat, art. 412.—(*b*) 1875 Apr. 8, lik. un pawehl. krahj., 446, I.

1126. Tee kandidati teeſâs un pee prokureereem woi pee winu palihgeem darbu dabu pehz preekſchſehdetaja, prokureera woi prokureera-palihga, kuram wini peedaliti, gahdaſchanas un apakſch ſcho paſchu uſraudſiſchanas.

1864 Now. 20 (41475) art. 413.

1127. Tai laikâ, kur wini no darba walâ, kandidateem to teeſu ſehdeſchanas, pee kurahm wini ſtahw, waijaga apmekleht.

Turpat, art. 414.

1128. Teesas-amatu kandidatus, kad teesigu ismekletaju peetruhkst, un leelu leelâ waijadsibâ, ar teesas atwehleschanu war stelleht par grehkadarbu un noseegumu ismekletajeem. Tahdus usdewumus ispildidami wini sawus darbus dara pehz teesigu ismekletaju teesibahm.

Turpat, art. 415.

1129. Kad swehrinatu adwokatu peetruhkst, teesu preekschsehdetaji kandidateem war usdoht, lai apaksch teesas stahwoschus kriminalprozesês aisstahw; bet tur, kur swehrinatu adwokatu padohmes naw, kandidateem pehz winu wehleschanas woi pehz preekschsehdetaja usdohschanas ari prahwneeku aisstahweschanu war usdoht, prohti tahdu prahwneeku, kam nabadsibas-teesiba nolemta.

Turpat, art. 416.

1130. Kandidatus, kas weikli schinî amatâ deenejuschi, teesas-amatôs, kas statôs ir sasihmeti, war eezelt pehz teem art. 296 un 300 dohteem preekschraksteem.

Turpat, art. 417.

1131. Teesas-amatu kandidati pehz tam, kà preekschsehdetaji, prokureeri woi prokureeru-palihgi, pee kureem wini stahw, paschi redsi, pamahzami, apdraudami un norahjami.

Turpat, art. 418; 1868 Jul. 1 (46066) art. 2.

1132. Teesas-amatu kandidatu usnemschanu un winu atstahschanu is schihs kahrtas teesu preekschsehdetaji sinamu dara justiz-ministerim.

1864 Now. 20 (41475) art. 419.

Astota nodala.

Par notareem.

I. Par notaru eezelschanu un peenahkumeem.

1133. Sinaschana par notara-amata darischanahm apaksch teesu usraudsischanas usdohta notareem un pee notaru-arkiweem stahwoscheem wezakeem notareem.

1864 Now. 20 (41475) art. 420; 1866 Apr. 14 (43186) nolik., art. 1.

1134. Tais pilsahtôs, meestôs, sahdschâs un zeemôs kur notaru naw, apleezinaschana, ka aktes usrahditas, pehz nolikumeem par notaru darischanahm uswehleta meerateesneescheem.

1866 Apr. 14 (43186) nolik., art. 2.

1135. Notari eezelami galwas-pilsahtôs, gubernu- un aprinku-pilsahtôs un, ja waijaga, ari aprinkôs.

Turpat, art. 3.

1136. Notaru ſkaits, kà kur waijaga, un pehz katras weetas eedſihwotaju pulka noteizams zaur ihpaſchu tabeli, ko ſahſtahda juſtiz-miniſterija, kad ſaſinojuſees ar eekſchleetu- un finanz-miniſterijahm.

Turpat, art. 4.

1137. Par notareem war buht tik ween Kreewijas pawalſtneeki, kas ir pilnôs gadôs, kas zaur teeſu woi zaur kahrtas ſpreedumu naw neſlawâ nahkuſchi, un kas nekahdu zitu amatu netur ne walſts-deeneſtâ, ne pilſſahtâ- woi pagaſta-deeneſtâ.

Turpat, art. 5.

1138. Notara amatâ war eezelt ari tahdas perſonas, kam pehz likumeem par deeneſtu, kurâ eezel waldiba, naw teeſiba tai eeſtahtees, — prohti ja tikai tais zitâs punktês tahdi ir, kahdus ſchee wiſpahrigee gubernas-likumi praſa.

Turpat, art. 6.

1139. Kad naw deewsgan tahdu, kas wehlahs par notareem buht, tais weetâs, kur ſchis amats buhtu atſihts par lohti waijadſigu pehz juſtiz-, finanz- un eekſchleetu-miniſteru norunas, tad pehz waldibas nolikuma tai kahrtibâ, kas art. 1147 un 1148 rahdita, tai weetâ ziti uſ laiku jaeeleek, un tais reiſâs, kad to atſihs par waijadſigu, peenahkama atlihdſinaſchana janoſpreeſch.

Turpat, art. 7.

1140. Kas wehlahs notarôs eeſtahtees, tam naudas-ſtrahpes apdrohſchinaſchanas dehl, prohti kad amatâ nebuhtu pehz preekſchrakſteem darijis, pee aprinkateeſas ſalogu waijaga nolikt, kuras leelums, kà kurâ katrâ weetâ buhtu waijadſigs, zaur juſtiz-miniſteri pehz norunas ar eekſchleetu-miniſteri janolemj.

Turpat, art. 8.

1141. Pee ta pehz preekſcheja (1140) artikeļa noleekama ſaloga nahk ari wehl klaht daļa no tahs makſas, ko notars par ſaweem amatâ dariteem darbeem dabu (ziw. lik.).

Turpat, art. 9.

1142. Meerateeſneſchi, kas notaru dariſchanas dara, un tàpat tee eerehdni, kam uſ laiku uſwehlehts, lai notaru peenahkumus iſpilda (art. 1139), tee ſalogus (art. 1140 un 1141) nedohd.

Turpat, art. 10.

1143. Notars, kura ſalogs pawiſam woi pa daļai, kad bija jamakſa ſtrahpes-naudas, kas winam eekſch amata ſpreeſtas, pehz aprinkateeſas nohlehmuma no amata uſ laiku atzelams, lihdſ kamehr ſalogu noleek woi peepilda.

Turpat, art. 11.

1144. Notars, kas ſeſchu mehneſchu laikâ pirmu ſalogu noteiktâ leelumâ no jauna nenoleek woi nepeepilda, no amata atlaiſchams.

Turpat, art. 12.

1145. Kad notars nomiris, un kad, lai buhtu ſchà woi tà, no amata atſtahj,

wiſs nolikts un ar dalu no notara eenahkſchanahm (ziw. lik.) peepildihts ſalogs winam woi wina mantineekeem pehz aprinkateeſas nolehmuma jaiſmakſa un prohti ne wehlaki kà ſeſchu mehneſchu ſtarpâ, rehkinajoht no ta laika, kad weetigâs gubernas-awiſês ſludinaſchana iſlaiſta, kur tee aizinati, kam ir kautkahdas peeprafiſchanas, kas iſ ſchi ſaloga buhtu lihdſinajamas.

Turpat, art. 13.

1146. Pehz tam, kad tahs peeprafiſchanas, kas likumigâ kahrtibâ uſdohtas, aiſmakſatas, ar ſaloga atlikumu, kad notars neſpehj makſaht, pehz wina kreditoru luhgſchanas wina parahdi jarehdi, bet peeprafiſchana iſ ſaloga nepadara, ka notaram nebuhtu jaatbild ar wiſu ſawu mantu.

Turpat, art. 14.

1147. Notara amats tam, kas to wehlahs uſnemt, zitadi neteek dohts, kà pehz wina iſklauſchinaſchanas zaur aprinkateeſas preekſchſehdetaju, wezaku notaru un prokureeru, woi winſch proht aktes pareiſi iſſkaidroht, un woi winſch ſin formas, pehz kurahm notara darbi wedami, un tohs likumus, kas pee ta amata iſpildiſchanas jaſin.

Turpat, art. 15.

1148. Notari eezelami un atlaiſchami zaur wirſpalatas wezako preekſchſehdetaju pehz aprinkateeſas preekſchſehdetaja preekſchâ-likumeem un dohdahs pee amata darbeem, kad klaijâ aprinkateeſas ſehdeſchanâ ſwehrejuſchi (art. 997, peelik.). Pehz tam notari no amata zitadi naw atraidami kà pehz teeſas ſpreeduma.

Turpat, art. 16.

1149. Notari rehkinajami kà walſts-deneſtâ ſtahwoſchi, un wineem pehz amata peeder aſtota klaſe; bet wineem pehz ſchihs kahrtas naw teeſibas tſchinâ pazelteem tapt un penſiju dabuht.

Turpat, art. 17.

1150. Notari, kas no waldibas eezelti (art. 1139), bauda tahs paſchas deneſta-teeſibas kà aprinkateeſas rakſtuwedeju-palihgi.

Turpat, art. 18.

1151. Notareem naw brihw ſwehrinatu adwokatu peenahkumus uſnemtees.

Turpat, art. 19.

1152. Notari ſtahw aprinkateeſu reſorâ, kuru aprinkî wini miht, un apakſch ſcho teeſu uſraudſiſchanas tohs peenahkumus iſpilda, kas wineem zaur ſcheem wiſpahrigeem gubernas-likumeem un zaur teem nolikumeem par notaru dariſchanahm (ziw. lik.) uſlikti.

Turpat, art. 20.

1153. Notari ſawus amata peenahkumus tikai tahs teeſas aprinka roh-

beſchâs iſdara, kuras reſorâ katrs ſtahw. Aktei kas no wineem ſagatawota, zitâ aprinkî naw notara-aktes ſpehks.

Turpat, art. 21.

1154. Sawa aprinka rohbeſchâs notari ſawus amata peenahkumus iſpilda preekſch wiſahm perſonahm, kas pee wineem greeſchahs, lai gan ſcho perſonu dſiwoſchanas-weeta raſtohs ari ahrpus ta aprinka.

Turpat, art. 22.

1155. Wiſas leetas, kas notaram uſwehletas, un tahs aktes un dokumentes, kas pee wina teek glabatas, winam waijaga ſlepenas tureht, iſſlehdſoht tahs reiſas, kas likumâ rahditas. Kad winſch ſcho preekſchrakſtu pahrkahpj, winam jaatbild pehz ſtrahpes-likumu grahmatas art. 423.

Turpat, art. 23.

1156. Notaram, peelikſchanas dehl pee aktehm, ko winſch iſſneedſ, ir ſeegelis ar gubernas-ſihmes bildi un ar rakſtu apkahrt: „ta un ta pilſſahta (woi aprinka) ta un ta (wahrds un familija) notara ſeegelis".

Turpat, art. 24.

1157. Katra notara ſeegela noſpeedums un parakſta eksemplars weetigâ notaru arkiwâ glabajams ſalihdſinaſchanas dehl ar teem no wina iſſneegteem aktju iſrakſteem.

Turpat, art. 25.

1158. Notareem katru deen ſawôs kontorôs jaſtahw maſakajs ſeſchi ſtundas, kas noteiktas un no aprinkateeſas apſtiprinatas un iſſludinatas, lai wiſi ſin.

Turpat, art. 37.

1159. Notareem naw brihw iſ tahs weetas, kur miht, atſtaht beſ peenahkamas atwehleſchanas pehz teem preekſchrakſteem, kas weenadi dohti wiſeem, kas amatôs.

Turpat, art. 38.

1160. Notars uſ laiku palaiſchams zaur aprinkateeſas preekſchſehdetaju ne zitadi, kà kad zitai uſtizamai perſonai uſdohts, lai wina peenahkumus iſdara, pehz wina paſcha preekſchâ-likuma, un eewehrojoht pee tam tohs preekſchrakſtus, kas art. 1140, 1146, 1151 un 1157 dohti, un paſcham notaram ar ſawu mantu atbildoht par ſawa weetneeka dariſchanahm.

Turpat, art. 39.

1161. Tee preekſcheja (1160) artikelî dohtee preekſchrakſti leekami wehrâ ari tad, kad notars gruhti woi ilgi ſaſlimis.

Turpat, art. 40.

1162. Pehz notara mirſchanas, pehz wina atlaiſchanas no deeneſta woi atraidiſchanas no amata wina grahmatas, regiſteri, aktes un ſeegelis tuhliht weeti-

gam meerateesneesim japanem un lihds ar sarakstu janodohd notaru arkiwâ; tad seegelim kruſts jaeewihle.

Turpat, art. 41.

II. Par notaru arkiweem un par wezakeem notareem.

1163. Notaru arkiws, apakſch wezaka notara ſinaſchanas, eetaiſams pee katras aprinkateeſas, lai tur glaba grunts-ihpaſchuma-grahmatas, ſekweſtera-grahmatas, un ſekweſtera-atlaiſchanas-grahmatas, un tàpat grahmatas, regiſterus, aktes, dokumentes, ſeegelus un parakſtus no notareem un tahdeem, kas wineem weetneeki.

Peeſihm. Preekſchrakſti par eekſchkigu eerikti un dariſchanahm notaru arkiwôs rohnahs ziwillikumôs.

Turpat, art. 42.

1164. Wezakajs notars, walſts-deneſtâ ſtahwedams, uſtura, deneſta-teeſibu un -priwilegiju ſinâ un pehz eezelſchanas un atlaiſchanas ſtahw weenâ kahrtâ ar aprinkateeſu lohzekkeem (ſk. art. 290—295, 301, 302 un 312—334).

Turpat, art. 43.

1165. Wezaka notara peenahkumu iſpildiſchana, kad winſch ſaſlimis, uſ laiku uſdohdama woi rakſtuwedejam woi zitam eerehdnim, kà teeſas preekſchſehdetajs redſehs.

Turpat, art. 44.

1166. Wezakam notaram peelikſchanas dehl, kur kriht, ir arkiwa-ſeegelis ar gubernas-ſihmes bildi un ar rakſtu apkahrt: „ta un ta pilsſahta (kur arkiws ſtahw) notaru arkiws".

Turpat, art. 45.

1167. Katra wezaka notara parakſta un ſeegela ekſemplareem waijaga buht noſuhtiteem, lai waretu ſalihdſinaht, wiſôs notaru arkiwôs un ari S. Pehterburgas ſenates drukatawâ.

Turpat, art. 46.

III. Kahda uſraudſiba par notareem, wezakeem notareem, un kahda wineem atbildiba.

1168. Uſraudſiba par to, ka notari un wezakee notari ſawus peenahkumus iſpilda, eezelama pehz wiſpahrigu gubernas-likumu wiſpahrigeem preekſchrakſteem (art. 1171 un turpm.).

Turpat, art. 57.

1169. Notaru un winu weetneeku grahmatas un leetas, un tàpat weezaku notaru grahmatas katrâ brihdî, kà peederiga aprinkateeſa redſehs, rewideerejamas zaur teem, kam tas no aprinkateeſas uſwehlehts.

Peeſihm. Par palaiſchanohs un nekahrtibahm amatâ notareem un wezakeem notareem jaatbild

pehz preekſchrakſteem, kas art. 367—401 wiſpahrigôs gubernas-likumôs un art. 1078—1135 likumôs par kriminal teeſaſchanu dohti.

Turpat, art. 58, 59.

Dewita nodaļa.

Par ſwehrinateem tulkeem, kas ſtahw aprinkateeſu reſorâ.

1170. Lai tulkojumus un wiſadu pee teeſahm un waldehm eeſneedſamu aktju, dokumenſchu un zitu papiru noraſtus kà pehz priwatperſonu luhgſchanahm, tà ari pehz teeſu un waldju praſiſchanahm ſagatawo un apleezina aprinkateeſu reſorâ, kur juſtiz-miniſteris to atſihſt par waijadſigu, ſtahw ſwehrinati tulki. Scho perſonu amats naw ſaweenojams ar zitu amatu juſtiz-reſorâ, iſſlehdſoht tikai notara amatu. Swehrinati tulki eezelami un atlaiſchami no juſtiz-miniſtera un amatu uſnem, kà ſwehrejuſchi klaijâ aprinkateeſas ſehdeſchanâ (art. 997, peelik).—Swehrinata tulka palaiſchanu uſ kahda laika atwehl aprinkateeſas preekſchſehdetajs ne zitadi, kà kad pehz wina paſcha preekſchâ-likuma zits eezelts, kas ziwil-likumôs pawehletu ekſameni nolizis, lai tas tulka peenahkumus iſdara.—Zitas ſwehrinatu tulku teeſibas un ziti winu peenahkumi rohnahs tais peeminetôs likumôs.

1875 Jun. 3, lik. un pawehl. krahj., № 616, III, art. 2, 3, 8.

Ohtrs gabals.

Kahda uſraudſiba par teeſahm.

Pirma nodaļa.

Augſtaku teeſu uſraudſiba par ſemakahm.

1171. Uſraudſiba par teeſahm un juſtiz-reſora eerehdneem, iſſlehdſoht prokureerneezibas lohzekļus (art. 1174), kriht tahm pehz kahrtas augſtakajahm teeſahm, prohti: 1) waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas nodaļahm—par wiſahm juſtiz-reſora teeſahm un eerehdneem walſtî; 2) wirspalatahm—par teeſahm un eerehdneem katras palatas aprinkî, iſnemoht meerateeſneſchus un winu ſapulzes (art. 1708); 3) aprinkateeſahm — par wiſeem eerehdneem, kas pee tahm peeder, un kas pee tahm eezelti.

1864 Now. 20 (41475) art. 249.

1172. Teeſa, kas pee winai padohtas juſtiz-reſora eeſtahdes woi eerehdna atrohn nelikumigu dariſchanu woi ari kautkahdas nekahrtibas un nelahdſibas, gahda, lai ſudufi kahrtiba atkal teek eezelta, un kad waijadſigi rahdahs, waini-

gohs pee atbildeſchanas ſaukt, tad ari ſahk to leetu diſziplinar-kahrtibâ weſt (art. 375 un turpm.).

Turpat, art. 250.

1173. Katrâ teeſâ pirmajs uſraugs par ahtru un taiſnu ſtrahdaſchanu un par to, ka eerehdni ſawus peenahkumus kreetni iſpilda, pats preekſchſehdetajs, kas kautkahdu palaiſchanohs ſamanijis, woi pats zaur pawehlehm to nozel, woi ari gahda, ka tee wainigee diſziplinar-kahrtibâ nahk pee atbildeſchanas.

Turpat, art. 251.

1174. Ne teeſas, ne tee, kas tur par preekſchſehdetajeem, nenemahs apſpreeſt, ko prokureerneezibas lohzekli dara, bet nelikumigas woi pretlikumigas winu dariſchanas wini ſinamas dohd augſtakeem prokureerneezibas lohzekleem, kà kureem kriht, woi to dara ſinamu juſtiz-miniſterim.

Turpat, art. 252.

1175. Par teeſu kanzlejahm paſchi ſcho teeſu preekſchſehdetaji ir tee uſraugi. Pirma uſraudſiba par dariſchanahm kanzlejâs un par winu tſchinownikeem kriht rakſtuwedejeem.

Turpat, art. 260.

Ohtra nodaļa.

Par prokureerneezibu.

I. Par prokureerneezibas lohzekleem.

1176. Prokureerneeziba uſtizeta prokureereem un winu palihgeem, par kureem juſtiz-miniſteris, generalprokureers buhdams, wirsuſraugs.

1864 Now. 20 (41475) art. 124.

1177. Pee katras aprinkateeſas woi pee katras wirspalatas ſtahw ihpaſchs prokureers un ſtatôs noteikts ſkaits prokureera-palihgu.

Turpat, art. 125.

1178. Jſ aprinkateeſas prokureera-palihgeem weeni ſtahw pee paſchas teeſas, bet tee ziti zitôs tahs teeſas aprinka pilſſahtôs pehz ihpaſchas tabeles.

Turpat, art. 126.

1179. Prokureeru palihgi ſtrahda apakſch to prokureeru wadiſchanas, pee kureem wini ſtahw. Aprinkateeſu prokureeri ſtahw apakſch wirspalatu prokureereem un ſchee atkal apakſch juſtiz-miniſtera.

Turpat, art. 129.

II. Par prokureerneezibas lohzeklu teeſibahm un peenahkumeem.

1180. Prokureerneezibas eerehdni pehz tahs teeſibas uſraudſiht par likumu ſargaſchanu, par wiſu palaiſchanohs, ko pee teeſahm woi pee juſtiz-reſora eerehdneem ſamana, kà kurâ reiſâ pehz leetas ſwariguma, woi ſinu dohd teeſu preekſch-ſehdetajeem woi ari teem pehz kahrtas augſtakajeem wirſpalatu prokureereem, kas no ſawas puſes to leek preekſchâ juſtiz-miniſterim.

Turpat, art. 253.

1181. Wiſpahriga uſraudſiba par teeſahm un juſtiz-reſora eerehdneem ir pee ta weena juſtiz-miniſtera, kà pee general-prokureera, tais rohbeſchâs, kas zaur ſpehkâ eſoſcheem likumeem eerahditas.

Turpat, art. 254.

1182. Sawus atſinumus par leetahm pee teeſahm nodohdami prokureerneezibas lohzekli dara tik ween pehz ſawas atſihſchanas un pehz teem dohteem likumeem.

Turpat, art. 130.

1183. Pee katras leetas, kas pee ziwil- woi pee kriminalteeſas teek weſta, katrs prokureers ſawa palihga weetâ war eeſtahtees, uſnemdamees atbildibu tai leetâ. Wirſpalatu prokureeri woi kà paſchi redſedami, woi ari pehz juſtiz-miniſtera pawehles war paſchi uſnemtees woi ſaweem palihgeem war uſlikt, lai iſpilda apakſcheju prokureerneezibas lohzeklu wiſu peenahkumu.

Turpat, art. 131; 1872 Febr. 22 (50567).

1184. Kad wirſpalatas woi aprinkateeſas prokureers ſaſlimis, woi naw klaht, winu palihgi winu amatu iſpilda, woi kà wini noteikuſchi, woi kà kuri wezaki pehz eezelſchanas amatôs, bet, kad no amata atraiditi, arween pehz wezuma amatâ.

1864 Now. 20 (41475) art. 132.

1185. Aprinkateeſas prokureera-palihga amatu ahrpus ta pilſſahta, kur aprinkateeſa rohnahs, tais preekſchejâ (1184) artikelî peeminetâs reiſâs zits no aprinkateſas prokureera-palihgeem iſpilda, ko tas tur noſuhta.

Turpat, art. 133.

1186. Pee teem prokureereem ſtahw rakſtuwedeji, preekſch kuru uſtura, kà ari preekſch prokureerneezibas lohzeklu kanzleju iſdohſchanahm wiſpahrigi, naudas-ſumma, kas ſtatôs noteikta, makſajama.

Turpat, art. 134.

1187. Tahs leetas, kas kriht prokureernezibas lohzeklu reſorâ, un dariſchanas kahrtiba, noteiktas tais likumôs par kriminal- un ziwilteeſaſchanu un ſchinîs wiſpahrigôs gubernas-likumôs.

Turpat, art. 9.

1188. Preekſchrakſti par prokureernezibas lohzeklu eezelſchanu amatôs, at-

laiſchanu un pahrzelſchanu, par winu teeſibahm un priwilegijahm, par faſinoſchanahs kahrtibu, par winu ottſchoteem un atbildibu augſchâ noteikti, art. 290—334, 345—401.

Sk. lik. apakſch art. 290—334 un 345—401.

1189. To perſonu dariſchanas, kam uſtizeta prokureerneeziba, neſneedſahs pahri par juſtiz-reſora leetahm (*a*).

Peeſihm. 1. Prokureerneezibas lohzekleem beſ tam uſlikti ſchee peenahkumi: 1) weetigas aprinkateeſas prokureers woi wina palihgs dalibu nem, kur japahrluhko prozeſes par ſemneeka ſemes-gabala atpirkſchanu muiſchâs, kas tahdehl, ka ihpaſchneeki wehl naw pilnôs gados, woi zaur zitu ko apakſch formunta ſtahw; 2) Gubernas ſafehdju par ſemneeku-leetahm, par karadeeneſta atklauſiſchann un par pilsſahtu-leetahm ſehdeſchanâs aprinkateeſas prokureers woi wina palihgs dalibu nem. 3) Prokureerneezibas lohzekli tapat dalibu nem pee tahm ihpaſchahm ſaſehdehm, kur perſonas jaapſkata, kam prahta ſpehki ſajukuſchi, pehz ziwil-likumeem (*b*).

Peeſihm. 2. Weetigas prokureerneezibas lohzekli katru brihdi ziwilreſora zeetumôs war ee-eet, un neweens wineem to newar leegt (*c*).—Prokureerneezibas peedaliſchanahs pee uſraudſibas par to, ka pehz preekſchrakſteem teek uſureti tee zeetumneeki tai eepreekſchejas apzeetinaſchanas namâ S. Pehterburgâ, nolemjama pehz ſpehkâ eſoſcheem nolikumeem (*d*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 135.—(*b*) 1869 Apr. 15 (46971); Maij. 26 (47136); 1870 Jun. 16 (48498) paw., art. 11; 1874 Janw. 1, lik. un pawehl. krahj., № 2, lik., art. 81; Jun. 27, lik. un pawehl. krahj., № 859, paw., art. 26. — (*c*) 1872 Febr. 3 (50504); 1872 Merz. 15 (50631).—(*d*) 1875 Janw. 28 lik. un pawehl. krahj., № 258 walſts padohm atſin., I, art. 3.

1190. Kad pee leetas apſpreeſchanas zaur teeſu likuma nepilniba uſeeta, un aprinkateeſas prokureers atſihſt par waijadſigu jautajeenu zelt par likuma dohſchanu, tad neaiſteekoht to leetas apſpreeſchanu zaur teeſu pehz likumeem par kriminal- un ziwilteeſaſchanu, winſch par to uſeetu likuma nepilnibu ſinu dohd wirspalatas prokureeram, un pee ta ſtahw to zelto jautajeenu preekſchâ likt juſtiz-miniſterim, lai tas redſ.

1864 Now. 20 (41475) art. 136.

Treſcha (eekſch ſwoda IV) ſchkira.

Kahdas tahs meerateeſas aprinkôs un pilsſahtôs.

Pirmajs gabals.

Wiſpahrigi preekſchraksti.

1644. Meerateeſneſchi ſtahw pa aprinkeem (уѣзды) un pilsſahteem. Aprinkis ar teem pilsſahteem, kas tur rohnahs, ir tas meera-aprinkis (мыровой округъ) (*a*).

Peeſihm. 1. Meerateeſas atwehrtas wiſâs teeſas-aprinkôs, kur tahs wiſpahrigahs teeſas eeſtahditas (art. 936, peeſihm. 1), un, atſchkiru no ſchihm wiſpahrigahm teeſahm, Olonezes un tais dewinôs wa-

kara-puſes gubernâs. Tais dewinâs wakara-puſes gubernâs diwju wai wairak kaiminu aprinku (уѣздовъ) meera-apgabali war kluht ſaweenoti weenâ meera-aprinki (мировой округъ) (*b*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Meerateeſas atſchkiru no wiſpahrigahm teeſahm tàpat atwehrtas Aſtrakanas (iſſlehdſoht tahs weetas, ko ſchihs gubernas rohbeſchâs apkahrt ſtaigataji Kalmiki tur) Orenburgas un Ufas gubernâs. Aſtrakanas un Orenburgas gubernâs diwju wai wairak kaiminu aprinku (уѣздовъ) meera-apgabali war kluht ſaweenoti weenâ meera-aprinki (*c*).

(*a*) 1864 Now. (20) 41475) art. 12. — (*b*) 1868 Jun. 30 (46061) ſen. uk., 1871 Jun. 23 (49750); 1872 Dez. 12 (51635). — Sk. nolik. apakſch art. 936 (peeſihm. 1.). — (*c*) 1878 Maij. 2, lik. un pawehl. krahj., № 419; Sept. 5, lik. un pawehl. krahj., № 686.

1645. Galwaspilſſahti, S. Pehterburga un Maſkawa, dalami katrs kahdôs meera-aprinkôs, kas ſaſtahdahs iſ diwjahm woi wairak pilſſahta dalahm.

1864 Now. 20 (41475) art. 13.

1646. Meera-aprinkis dalahs meera-apgabalôs (участки), kuru ſkaits zaur ihpaſchu tabeli noteikts (*a*).

Peeſihm. Tais dewinâs wakara-puſes gubernâs meera-apgabalu ſkaits katrâ gubernâ zaur ihpaſchu tabeli teek noteikts (*b*).

(*a*) Turpat, art. 14; 1871 Jun. 23 (49750) preekſchrakſt., art. 7; tab.; 1873 Now. 11 (52771); 1878 Maij. 2, lik. un pawehl. krahj., № 419, preekſchrakſt.; art. 2, 9; peelik., tab.; 2 peeſihm. 1; 15. — (*b*) 1871 Jun. 23 (49750) preekſchrakſt., art. 7; tab.; 1873 Now. 11 (52771); 1876 Okt. 28 (56511); 1877 Maij. 3 (57275).

1647. Tais dewinâs wakara-puſes gubernâs aprinku (уѣздовъ) daliſchana meera-apgabalôs noteek pehz ihpaſcheem preekſchrakſteem.

1871 Jun. 23 (49750) preekſchrakſt., art. 8.

1648. Katrâ meera-apgabalâ rohnahs apgabala-meerateſneſis.

1864 Now. 20 (41475) art. 15.

1649. Meera-aprinkî beſ teem apgabala-meerateeſ-neſcheem ir ari gohda-meerateeſneſchi.

Turpat, art. 16.

1650. S. Pehterburgas, Maſkawas un Odeſas pilſſahtôs pilſſahta padohmei atwehlehts, ja waijaga, pahri par teem apgabala- un gohda-meerateeſneſcheem ari wehl pahrſkaita-meerateeſneſchus iſwehleht tahdâ ſkaitâ, kà wineem rahdahs waijadſigi (ſk. art. 1683, peeſihm.) (*a*).

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1879). Aſtrakanas un Orenburgas gubernâs beſ teem apgabala- un gohda-meerateeſneſcheem pahrſkaita-meerateeſneſchi iſwehlejami, kuru ſkaits preekſch katras gubernas zaur ihpaſchu tabeli teek noteikts. Kà lai to tabelê noteikto pahrſkaita-meerateeſneſchu ſkaitu pa katras gubernas aprinkeem iſdala, to rahda ihpaſchi preekſchrakſti. Tee pahrſkaita-meerateeſneſchi eezelami, lai iſpilda apgabala-teeſneſchu peenahkumus tais art. 1683 noteiktâs reiſâs, bet ari lai tohs atweeglina, kas ar darbeem par daudſ apgruhtinati. Weenam iſ teem pahrſkaita-meerateeſneſcheem war uſlikt, lai ſapulzes paſtahwiga lohzekla peenahkumus iſpilda (art. 1698). Ja waijaga, ſapulze peeminetam teeſneſim uſ laiku war uſdoht, lai ſtrihdus-leetas iſſchkir tahdâs weetâs, kur apgabala-meerateeſneſcha naw. — Schis peeſihmejums peeder ari tàpat pee art. 1683 un 1698 (*b*).

(*a*) 1867 Dez. 11 (45278) I, art. 1. 1870 Jun. 1 (48452); Jun. 16 (48498) nolik., art. 54; 1872 Jun. 20 (51014). — (*b*) 1878 Maij. 2, lik. un pawehl. krahj., № 419, preekſchrakſt., art. 5, 6, 9; peelik., tab. 2; peeſihm 1.

1651. Katra meera-aprinka kà gohda-, tà ari apgabala-meerateeſneſchi kohpâ ir ta augſtaka meerateeſu-inſtanze un teek ſaukta meerateeſneſchu-ſapulze.

1864 Now. 20 (41475) art. 17.

1652. Meerateeſneſim iraid ihpaſcha amata-ſihme un ihpaſchs ſeegelis.

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Wiſeem, kas no karadeeneſta atlaiſti, un kam pee atlaiſchanas mundeeru paturet par gohdu atwehlehts, ja meera-teeſneſchu amatus uſnehmuſchi, atlauta ta teeſiba to walkaht teeſas ſehdeſchanâ (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 18. — (*b*) 1878 Merz. 9, lik. un pawehl. krahj., № 276.

1653. Tas, kas kriht meerateeſneſchu un winu ſapultſchu dariſchanas rohbeſchâs, un kahdâ kartibâ wiſs japadara, tas ir noteikts ſchinîs wiſpahrigôs gubernas-likumôs un tais likumôs par kriminal- un ziwilteeſaſchanu (*a*).

Peeſihm. 1. Meerateeſneſcheem un winu ſapulzehm ari wehl kahdi ihpaſchi peenahkumi teek uſlikti, prohti: 1) tais pilſahtôs, meeſtôs, ſahdſchâs un zeemos, kur notaru naw meerateeſneſcheem teek uſwehlehts apleezinaht, ka aktes preekſchâ liktas pehz noliktumeem par notaru dariſchanahm (ziw. lik.) (*b*). 2) Weetigas meerateeſneſchu-ſapulzes preekſchſehdetajs un weens iſ weetigeem gohda-meerateeſneſcheem pee tahs pehz ziw.-likumu art. 582 eezelamas kommiſijas peeſauzami, kas lai wehrtibu noſpreeſch tahm nekuſtamahm mantahm, kas pehz waldibas pawehles no priwat-ihpaſchneeka rohkahm atſtahj (*c*). 3) Meerateeſneſchu-ſapultſchu preekſchſehdetaji un paſtahwigee lohzekli un tee gohda-meerateeſneſchi nem dalibu pee tahm ihpaſchahm ſaſehdehm, kas lai apkſata perſonas, kam prahta ſpehki ſajukuſchi, tais reiſâs un tai kahrtibâ, kà ziwil-likumi rahda (*d*). 4) Meerateeſnechu-ſapulzes preekſchſehdetajs, un kad ſchis naw klaht, weens iſ ſapulzes lohzekleem, ko meerateeſneſchu-ſapulze preekſch tam iſwehlejuſi, peedalahs pee gubernas-ſaſehdes par pilſahta-leetahm ſehdeſchanahm (*e*). Kad S. Pehterburgas un Maſkawas galwas-pilſahti teek daliti kahdôs meera-aprinkôs (art. 1645), weens iſ meerateeſneſchu-ſapultſchu preekſchſehdetajeem pehz wiſpahrigas ſcho ſapultſchu ſaſehdes nolehmuma iſwehlejams par lohzekli ſaſehdê par pilſahta-leetahm (*f*). 5) Meerateeſneſchu-ſapulzes preekſchſehdetajs un weens iſ gubernas-pilſahta meerateeſneſcheem peedalahs pee ſaweenotu kriminal- un ziwilteeſas palatu ihpaſchas ſaſehdes (art. 1207), kad ſtrihdi par peederibu ſtarp meerateeſneſcheem un teeſigeem iſmekletajeem iſſchkirami tais gubernâs, kas augſchâ art. 1191 peemineti (*g*). 6) Meerateeſneſchi (kohpâ ar mahjzitajeem) leezibas-rakſtus iſſneedſ par ſlimibu teem pee karadeeneſta atklauſiſchanas ſaukteem, kad tur, kur tee ſlimee miht, ahrſtes naw (*h*). 7) Meerateeſneſchi peedalahs pee tahm kommiſijahm, kas lai ſaſtahda ſwehrinatu peeſehdetaju gada-liſtes. Tais gubernâs, kur nenoteek muiſchneezibas wehleſchanas weetigu meerateeſneſchu-ſapultſchu preekſchſehdetajeem ir uſlikts, lai ſchinîs kommiſijâs par preekſchſehdetajeem (art. 977 un peeſihm.) (*i*). 8) Meerateeſneſis ſwehrina meſchaſargus, kad ſchee deeneſtâ teek eezelti (meſch. lik. (*k*). 9) Meerateeſneſchu-ſapulzehm japahrluhko luhgſchanas no tahdu ſeewahm, kas pehz pilſahta-draudſes woi pagaſta ſpreedumeem aiſſuhtami, prohti luhgſchanas, lai winas ſawâ dſihwoſchanas-weetâ pamet, tadehl ka wihrs neſchehligi ar winahm darijis, woi ka winſch netikli dſihwojis (lik. p. grehkadarb. aiſkaw.) (*l*). 10) Weens iſ aprinka gohda-meerateeſneſcheem pehz juſtiz-miniſtera ſaukſchanas eeſtahjahs aprinka-ſaſehdê par ſemneeku leetahm (*m*). 11) Meerateeſneſchu un un winu ſapultſchu peenahkumi pee zeetuma buhweſchanas preekſch teem, kas pehz meerateeſneſchu ſpreedumeem arreſtê leekami, un pee uſraudſibas par ſchihm zeetuma-weetahm ihpaſchos preekſchrakſtôs par ſcho leetu noteikti. 12) (Pehz turpinajuma no 1879) Aſtrakanas, Orenburgas un tais dewinâs wakara-puſes gubernâs gubernas-pilſahta teeſneſchu-ſapulzes preekſchſehdetajs ar balſoſchanas teeſibu peedalahs pee gubernas komitejas, kas gahda, kur tee leekami, kam zaur meerateeſu ſpreedumeem arreſte ſpreeſta. Pee tahs preekſch tahdahm leetahm katrâ ſcho gubernu aprinki eezeltas ihpaſchas laizigas komitejas peedalahs weens iſ meerateeſneſcheem pehz ſapulzes iſwehleſchanas, un Aſtrakanas un Orenburgas gubernu aprinkos, kur naw muiſchneezibas-preekſchneeku, meerateeſneſchu-ſapulzes preekſchſehdetajs ir par preekſchſehdetaju (*n*). 13) (Pehz turpinajuma no 1879.) Meera-teeſneſcheem uſliks andeles pilnwaras-rakſtus apleezinaht tais pilſahtos, kur pilſahta-likumi no 1870 eeweſti un notaru kontoru pehz no likumeem par notarn dariſchanahm naw (ziw. lik., art. 708, peeſihm. 2, peelik. pehz turpin. no 1876) (*o*).

Peeſihm. 2. Kahdâ kahrtibâ naudas-ſummas, kas pee meerateeſahm eenahk, ſanemamas, glabajamas un iſmakſajamas, tàpat, kà rehkinumi wedami, un ottſchoti jadohd par tahm peeminetahm ſummahm, tas zaur preekſchrakſteem teek noteikts, kas dohti un, ja waijaga, pahrmainiti pehz ſawſtarpigas norunas ſtarp juſtiz- un finanz-miniſtereem un walſts-kontroleeru. — Bet peeſihmejums pee ſchi (1653) artikela ar ſawu ſpehku ne ſneedſahs pee tahm ſummahm, kas preekſch meerateeſneſchu un winu kanzleju un ari preekſch meerateeſneſchu-ſapultſchu kanzleju uſtureſchanas dohdamas, un ne pawiſam pee tahm ſummahm, kas

ſemſtwai peeder tais gubernâs, kur ſemſtwas-eeſtahdes eewehſtas, tadehl ka ſchihm ta teeſiba atwehleta kontroleereſchanas kahrtibu par ſchihm ſummahm eegrohſiht, kà paſchas redſ. (*p*).

Peeſihm. 3. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kahdâ kahrtibâ ottſchoti jadohd par teeſas-poſchlinu un nodohſchanu no papireem, ko praſa ſemſtwai par labu pee meerateeſu uſtureſchanas, to nolemj juſtiz-miniſteris pehz norunas ar finanz-miniſteri un walſts-kontroleeru (*q*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 9. — (*b*) 1866 Apr. 14 (43186) art. 2; 1867 Jun. 27 (44768) preekſchrakſt., art. 4; Now. 3 (45135) preekſchrakſt; I, art. 1—9.—(*c*) 1867 Febr. 11 (44236) art. 2. —(*d*) 1869 Maij. 26 (47136).—(*e*) 1870 Jun. 16 (48498) nolik., art. 11.—(*f*) 1872 Jun. 20 (51014) preekſchrakſt., art. 2, peeſihm. 2. — (*g*) 1869 Merz. 10 (46840) walſts-padohm. atſin., III, art. 2; 1871 Jun. 23 (49750) ſen. uk., art. 8. — (*h*) 1874 Janw. 1, lik. un pawehl. krahj., № 2, lik., art. 136. — (*i*) 1864 Now. 20 (41475) art. 97; 1874 Janw. 9, lik. un pawehl. krahj., № 182. — (*k*) 1869 Jun. 3 (47138) nolik, art. — (*l*) 1871 Dez. 28 (50369). — (*m*) 1874 Jun. 27, lik. un pawehl., № 859, nolik, art. 2. — (*n*) 1873 Jun. 13 (52378); 1874 Dez. 10 (54144) I, art. 7, 12, 13; 1878 Maij. 2, lik. un pawehl. krahj., № 451; Sept. 5, lik. un pawehl. krahj., № 343. — (*p*) 1868 Jun. 17 (45994); 1874 Apr. 23, lik. un pawehl. krahj., № 574, II, art. 6; Aug. 19 lik. un pawehl. krahj., № 921, preekſchrakſt. — (*q*) 1877 Maij. 10 (57322) I, art. 10; II.

1654. Olonezes un tais dewinâs wakara-puſes gubernâs teeſibas un peenahkumi meerateeſu ſinâ, kas wirspalatahm pehz teeſas-likumeem peeder, uſlikti palatahm (art. 936 peeſihm. 1) pehz ihpaſchas tabeles (*a*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Preekſchrakſts, kas ſchinî (1654) artikelî dohts, ir ſpehkâ ari Aſtrakanas, Orenburgas un Ufas gubernâs (*b*).

(*a*) 1868 Jun. 30 (46061) ſen. uk., art. 5; 1871 Jun. 23 (49750) ſen. uk., art. 6. — (*b*) 1878 Maij. 2, lik. un pawehl. krahj., № 419, ſen. uk., art. 6.

Ohtrs gabals.

Par meerateeſneſcheem ihpaſchi.

Pirma nodala.

Par meerateeſneſchu zelſchanas un apſtiprinaſchanas kahrtibu.

1655. Meerateeſneſchi wehlejami zaur wiſahm kahrtahm kohpâ un apſtiprinajami no waldibas.

Peeſihm. 1. Kahdi un kà wehlejami pahrkaita-meerateeſneſchi (art. 1650), tàpat kà tee amatâ apſtiprinajami, tas wiſpahrigos preekſchrakſtôs par meerateeſneſcheem teek noteikts (art. 1656 un turpm.) (*b*).

Peeſihm. 2. Tais dewinâs wakara-puſes (Wilnas, Kaunas, Grodnas, Kijewas, Wolinijas, Podolijas, Minskas, Witebskas un Mogilewas) gubernâs, meerateeſneſchi, ka tee apgabala-, tà ari tee gohda-meerateeſneſchi, no waldibas eezelami pehz ſche peelikteem ihpaſcheem preekſchrakſteem (*c*).

Peeſihm. 3. (Pehz turpinajuma no 1879.) Aſtrakanas un Orenburgas gubernâs apgabala-, pahrkaita- un gohda-meerateeſneſchi no waldibas zelami pehz ſche peelikteem preekſchrakſteem (*d*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 10. — (*b*) 1867 Dez. 11 (45278) I, art. 2. — Sk. paw., apakſch art. 1650. — (*c*) 1871 Jun. 23 (49750) preekſchrakſt., art. 1. — (*d*) 1878 Maij. 2, lik. un pawehl. krahj., № 419, ſen. uk. art. 1; preekſchrakſt., art. 1.

1156. Par meerateeſneſcheem war iſwehleht tohs iſ weetigeem eedſihwotajeem, kas: 1) maſakajs diwideſmit peezi gadus wezi; 2) augſtakâs woi widejâs ſkohlâs ſkohloti, woi tahdu ekſameni nolikuſchi, woi ari maſakajs trihs gadus

tahdôs amatôs deenejuſchi, kurôs ſtrahdadami praktiſku ſinaſchanu par teeſasleetu weſchanu warejuſchi eedabuht, un 3) ja pee tam klaht paſchi woi winu wezaki woi laulatas draudſenes, lai gan ari zitâs weetâs (un ne tik ween tai gubernâ, kur dſihwo, bet ari zitâs gubernâs) ſemi tur, woi diwireiſ tik leelu, kà nolikts, lai paſchi waretu lihdſ balſoht pee wehleſchanahm preekſch aprinka-ſemſtwas-ſapulzehm (art. 1839, pkt. 1, peelik.) woi zitu nekuſtamu mantu, kas wehrtibâ neſtahw apakſch peezpadſmit tuhkſtoſchu rubulu, bet pilsſahtôs nekuſtamu mantu, kas nodoſchanu dehl takſeereta: galwaspilsſahtôs ne apakſch ſeſchi tuhkſtoſch, bet tais zitôs pilsſahtôs ne apakſch trihs tuhkſtoſch rubulu. Bet, ja kas ſtarp wehlejameem nahk ne tai weetâ, kur wina nekuſtama manta rohnahs, un tas tizamu peerahdiſchanu par to wehrtibu neleek preekſchâ, tad to tahdu newar eelikt liſtês lihdſ ar teem, kam teeſiba, ka tohs war iſwehleht (*a*).

Peeſihm. Tais gadôs 1871 un 1874 zaur waldoſchas ſenates ukaſeem ſchi (1656) artikela pkt. 3 iſſkaidrota, un pee tam nolemts: 1) meerateeſneſchi, kas kà apſtiprinati ſawu nekuſtamu mantu pahrdohd un tad wairs naw tahdi, kà pehz mantas leeluma teek praſihts, ſawus amatus newar wairs paturreht, ja wini pehz likumâ noliktas kahrtibas no jauna neteek iſwehleti un apſtiprinati; 2) liſtê lihdſ ar teem, kam teeſiba ka tohs war iſwehleht par meerateeſneſcheem, jaeeleek ari tee tahdi, kam nekuſtamas mantas leelums, kà tas ſchini (1656) artikeli pkt. 3 teek praſihts, fanahk tikai tad, kad winu paſchu nekuſtamas mantas faleek ar winu laulatu draudſenu woi wezaku nekuſtamahm mantahm, lai ſchihs buhtu zik leelas woi maſas buhdamas; 3) nekuſtamas mantas wehrtibai preekſch meerateeſneſcheem wiſur waijaga weenadai buht t. i. deſetinu ſkaitam, kas noteikts preekſch ikkatra aprinka, kad to pahrrehkina eekſch naudas, wiſur waijaga zik nezik weenadu ſummu iſdoht, un 4) kas weenâ ohtrâ aprinki nepilnigu mantas wehrtibu tur, tas par tahdu atſihſtams, ka winſch iſpilda ſchi (1656) artikela pkt. 3 praſiſchanu tikai tad, kad ikkatrâ aprinki tahdu dalu no tahs preekſch ta aprinka noteiktas mantas-wehrtibas tur, ka tahs dalas faſkaititas kohpâ pilnigi lihdſinajahs tai wekelai nekuſtamas mantas wehrtibai (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 19; 1866 Merz. 18 (43123). — (*b*) 1871 Apr. 2 (49422); Aug. 20 (49928); 1874 Janw. 8, lik. un pawehl. krahj., № 35.

1657. Teeſiba, ka war eewehlehts tapt par meerateeſneſi pehz wezaku nekuſtamas mantas, winu neatdaliteem dehleem tikai tad dohta, kad uſ katra tahda dehla dalu tik daudſ no tahs mantas war rehkinaht, kà preekſchejâ (1656) artikelî, pkt. 3, noteikts.

1866 Now. 20 (41475) art. 20.

1658. Par meerateeſneſcheem newar buht: 1) kas grehka-darbu woi noſeegumu dehl apakſch iſmekleſchanas woi apakſch teeſas ſtahw, un tàpat ari, kas par pretlikumigahm dariſchanahm pehz teeſas ſpreedumeem zeetumâ bija leekami, woi ar zitu kahdu wehl gruhtaku ſtrahpi bija ſtrahpejami, un tee, kas grehka-darbu woi noſeegumu dehl, kur tahdas ſtrahpes buhtu bijuſchas jaſpreeſch, apakſch teeſas bijuſchi un zaur teeſas-ſpreedumeem naw attaiſnoti; 2) tee, kas iſ deeneſta iſſlehgti zaur teeſu, woi iſ gariga reſora netiklibas dehl, woi ari iſ pilsſahtu-draudſehm woi pagaſteem un iſ muiſchneeku beedribahm pehz ſcho kahrtu ſpreedumeem, pee kurahm wini peedereja; 3) tee, kas iſſludinati par parahdus makſaht neſpehjejeem, un 4) kas iſſchkehrdeſchanas dehl apakſch formunta likti.

Turpat, art. 21.

1659. Mahzitaji un baſnizas deenderi (церковные причетники) newar uſnemt ne gohda- ne apgabala-meerateeſneſchu amatus.

Turpat, art. 22; 1869 Apr. 16 (46974).

1660. Kà gohda-, ta ari apgabala-meerateesneschi iswehlejami us trihs gadeem.

1864 Now. 20 (41475) art. 23.

1661. Meerateesneschu wehleschanas noteek zaur aprinka-semstwas-sapulzehm winu kahrtigâs sehdeschanâs.

Turpat, art. 24; 1869 Apr. 14 (46968) art. 1.

1662. Kad aprinka-semstwas-sapulzê masak ne kà diwpadsmit balsotaji sanahkuschi, tad ta aprinka-meerateesneschu wehleschana noteek gubernas-semstwas-sapulzê.

1864 Now. 20 (41475) art. 25.

1663. To personu liste, kam ta teesiba, ka tohs par meerateesneescheem war wehleht, trihs mehneschus preekſch wehleschanahm, pa katru meera-aprinki ihpaschi, sastahdama no aprinka-muischneezibas-preekschneeka pehz norunas ar pilssahta galwu un ar teem weetigeem meerateesneescheem.

Peesihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Tur, kur semstwas eestahdes eewestas, bet muischneezibas weetneeku naw, aprinka-muischneezibas-preekschneeka peenahkumi pee to personu listes sastahdischanas, kam ta teesiba, ka tohs par meerateesneescheem war wehleht, usleekami aprinka-semstwas-waldes preekschsehdetajam (*b*).

(*a*) Turpat, art. 26. — (*b*) 1877 Jun. 6 (47444).

1664. Schinî listê eeleekami: 1) wisi, kas stahw gohda- un apgabala-meerateesneschu amatôs, un 2) wisi ziti, kas pee aprinka peeder, un kam pehz teem preekschejeem (1656, 1659) artikeleem ta teesiba meerateesneescha amatu usnemt.

Turpat, art. 27.

1665. Drohschiba par to, ka tam listê eeliktam tik daudz nekustamas mantas, kà art. 1656 un 1657 noteikts, dabuhnama tai kahrtibâ, kas art. 1817 (peesihm. peelik., art. 10, 11, pkt. 1, 12, 13 un 70) nolikta.

Peesihm. Lai kahdu meerateesneschôs waretu eewehlebt pehz wina laulatas draudsenes nekustamas mantas (art. 1656, pkt. 3), bes tam wehl sihmes waijaga no schihs draudsenes, ka wina neleedsahs scho nekustamu mantu usdoht pee sawa drauga nekustamas mantas wehrtibas.

Turpat, art. 28.

1666. Ta us schahdu pamatu sastahdita liste nosuhtama pee gubernatora un issludinajama, lai wisi sin, gubernas-awisês masakajs diwi mehneschus preekſch wehleschanahm.

Turpat, art. 29.

1667. Par teem, kas listê eelikti pret teem prekschraksteem, kas art. 1656—1659, 1664 un 1665 peemineti, gubernators sawus peesihmejumus sinamus dara aprinka-semstwas-sapulzei.

Turpat, art. 30.

1668. Pee tahs paschas sapulzes (art. 1667), pirms wehleschana sahkahs, jaeesneedz ir schehlabas un sinojumi par nelikumigu eelikschanu listê woi ne-eelik-

ſchanu, ir ſinojumi no teem, kas liſtê eelikti, bet newehlahs par meerateeſneſcheem wehleti kluht.

Turpat, art. 31.

1669. Semſtwas-ſapulze, pee wehleſchanahm dohdamahs, wiſu papreekſch apſpreeſch tohs pee winas pehz teem preekſchejeem (1667 un 1668) artikeleem atnahkuſchus peeſihmejumus, ſchehlabas un ſinojumus. Pehz tam preekſchſehdetajs ſapulzei dara ſinamu to apgabala-meerateeſneſchu ſkaitu, zik jawehle uſ teem nahkoſcheem trihs gadeem. Tad to perſonu liſte, kam ta teeſiba meerateeſneſcha amatu uſnemt (art. 1664), laſama preekſchâ, un ſapulze pehz ſchihs liſtes ir pee gohda- ir pee apgabala-meerateeſneſchu iſwehleſchanas dohdahs.

Turpat, art. 32.

1670. Par eewehleteem meerateeſneſcha amatâ tikai tee atſihſtami, kas wairak wehletaju ne ka newehletaju balſis dabujuſchi. Kad tahdu peetruhkſt aprinkî, wehleſchanas ohtru reiſ noteek gubernas-ſemſtwas-ſapulzê.

Turpat, art. 33.

1671. Semſtwas-ſapulze, pehz wiſu ſehdeſchanâ klaht eſoſchu balſotaju weenbalſiga atſinuma ſpreeſdama, meerateeſneſcha amatu ari tahdeem war doht, kas lai ari ne tahdi buhdami, kà art. 1656 un 1657 teek prafihts, tomehr no wiſahm puſehm uſtizibu un gohdu eemantojuſchi zaur ſaweem nopelneem un ſawu derigu ſtrahdaſchanu (*a*).

Peſihm. Tais gadôs 1870 un 1871 zaur waldoſchas ſenates ukaſeem ſchim (1671) artikelim par iſſkaidroſchanu nolemts: 1) tee tahdi, kas uſ teem pirmeem trim gadeem pehz ſchi (1671) artikela meerateeſneſcha amatâ apſtiprinati, uſ teem nahkoſcheem trim gadeem ari tikai zaur ſemſtwas-ſapulzes weenbalſigu ſpreedumu no jauna war iſwehleti kluht (*b*); 2) perſonu, kas naw tahdi, kà art. 1656 un 1657 teek prafihts, tahdu perſonu weenbalſiga iſwehleſchana par meerateeſneſcheem noteek zaur ſlepenu balſoſchanu (*c*).

(*a*) Turpat, art. 34; 1867 Febr. 6 (44207). — (*b*) 1870 Aug. 21 (48651). — (*c*) 1871 Merz. 10 (49339).

1672. Pehz nobeigtas wehleſchanas tee klaht eſoſchee meerateeſneſchi, kà tee gohda-, tà ari tee apgabala-meerateeſneſchi, 1) ſtarp teem apgabala-meerateeſneſcheem iſdala tohs meera-apgabalus; 2) iſwehle iſ ſawa widus meerateeſneſchu-ſapulzes preekſchſehdetaju (art. 1692), un 3) pehz ſawſtarpigas norunas noteiz, kahdâ rindâ apgabala-meerateeſneſcha amatâ par weetneeku jaeeſtahjahs tais likumâ noliktâs reiſâs (art. 1683) (*a*).

Peeſihm. Gohda-meerateeſneſcheem, kas pehz ſchi (1672) artikela, pkt. 3, noteikti, lai pehz rindas apgabala-meerateeſneſchu amatâ par weetneekeem eeſtahjahs, naw brihw ne no ſawas dſihwoſchanas-weetas atſtaht beſ meerateeſneſchu-ſapulzes atwehleſchanas, nei zitadi atrautees no to peenahkumu iſpildiſchanas, ko tais likumâ noteiktâs reiſâs uſnehmuſchees pee meerateeſaſchanas (art. 1683) (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 35.—(*b*) 1867 Dez. 11 (45278) II.

1673. Tad ſemſtwas-ſapulzes preekſchſehdetajs paſludina to perſonu wahrdus, kas uſ teem nahkoſcheem trim gadeem par gohda- un apgabala-meerateeſneſcheem iſwehleti. Tee no jauna iſwehletee teek ſwehrinati pehz formas, kas peelikumâ pee art. 311 nolikta, un peelaiſchami pee ſawu amatu iſpildiſchanas.

1864 Now. 20 (41475) 36.

1674. Iſwehletu meerateeſneſchu liſtes zaur ſemſtwas-ſapulzes preekſchſehdetaju waldoſchas ſenates pirmai nodalai par apſtiprinaſchanu leekamas preekſchâ. Ja kahds par meerateeſneſi iſwehlehts pret gubernatora peeſihmejumeem (art. 1667), ta tee eemeſli ari jaleek preekſchâ, lai ſenate redſ.

Turpat, art. 37.

1675. Kad tahdu peetruhkſt, ko par apgabala-meerateeſneſcheem pehz teem preekſchejeem (1670 un 1671) artikeleem waretu wehleht, tad tee no ſkaita iſtruhkuſchee teeſneſchi, lihdſ kamehr atkal wehlehs, pehz juſtiz-miniſtera preekſchâlikuma no ſenates pirmahs nodalas eezelami, bet ne zitadi, ka iſ teem, kas tahdi ir, kà art. 1656, pkt. 1 un 2, peeminehts.

Turpat, art. 38.

1676. Aprinka-ſemſtwas-ſapulzehm ir atlauts, lai weetas, kas zaur meerateeſneſchu atſtahſchanu no amata, pirms tas laiks nobeigts, uſ ko bija wehleti, palikuſchas tukſchas, peepilda zaur wehleſchanahm, kas ta truhkuma dehl noteek, un kas iſdaramas kahrtigâs wai ihpaſchâs ſehdeſchanâs pehz tahm preekſch pirmahm wehleſchanahm ſaſtahditahm liſtehm. Schinîs liſtês war uſnemt ari zitus, kam pehz likuma ta teeſiba, ka tohs par meerateeſneſcheem war iſwehleht, prohti ja buhs iſteikuſchi, ka wehlahs, lai par wineem balſo.

1867 Merz. 27 (44401) art. 1.

1677. Aprinka-ſemſtwas-ſapulzes, kad eepreekſchu ſpreedums par to noſpreeſts, meerateeſneſchus jo leelâ ſkaitâ iſwehle, lai tee iſwehletee, ko waldoſcha ſenate nebuhs apſtiprinajuſi, tadehl ka apgabalu beſ meerateeſneſcheem nebija, zaur ſemſtwas-ſapulzes preeſchſehdetaju ſenatei apſtiprinaſchanas dehl taptu preekſchâ likti, kà weetas paleek tukſchas, un tai rindâ, kà jo wairak wehletaju-balſis dabujuſchi.

Turpat, art. 2.

1678. Deeneſta-laiks teem pehz preekſchejeem (1667 un 1677) artikeleem no jauna apſtiprinateem meerateeſneſcheem tàpat beidſahs, kad tee trihs gadi notezejuſchi, uſ kureem tee ziti aprinka (округъ)-meerateeſneſchi wehleti.

Turpat, art. 3.

1679. Schehlabas pret ſemſtwas-ſapulzes nolehmumeem par tahm augſchâ art. 1669 peeminetahm leetahm, un tàpat ari pret paſchas wehleſchanas nelikumigu iſdariſchanu diwju nedelu laikâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur wehleſchanas nobeigtas, eeſneedſamas pee ta, kas wehleſchanas laikâ ſemſtwas-ſapulzei bijis par preekſchſehdetaju, un ar ſchi iſſkaidroſchanahm galigas apſpreeſchanas dehl preekſchâ leekamas waldoſchas ſenates pirmai nodalai.

1864 Now. 20 (41475) art. 39.

1680. Galwaspilsſahtôs, S. Pehterburgâ un Maſkawâ, aprinka-ſemſtwas-

ſapultſchu peenahkumi pee meerateeſneſchu wehleſchanahm pilsſahtu padohmehm uſlikti.

Turpat, art. 40; 1870 Jun. 16 (48498) art. 54; 1872 Jun. 20 (51014) preekſchrakſt.

Dhtra nodaļa.

Par apgabala- un gohda-meerateeſneſchu amatu.

1681. Apgabala-meerateeſneſis pehz norunas ar meerateeſneſchu-ſapulzi paſtahwigu mahjas-weetu ſawâ apgabalâ iſwehlahs, lai tur tahs leetas, kas apakſch wina kriht, iſteeſa; bet luhgſchanas winam wiſur un katrâ brihdî waijaga peenemt, un ſteidſamâs reiſâs ſtrihdus-leetas ari waijaga iſſpreeſt tais weetâs, kur zehluſchahs.

1864 Now. 20 (41475) art. 41.

1682. Pee apgabala-meerateeſneſcha amata tadehl, ka ſchis amats praſa, ka weenadi ween tanî darbojahs un ar weenu tai apgabalâ ſtahw, zitu amatu walſts- woi pilsſahtadraudſes- woi pagaſta-deeneſtâ newar peenemt, iſſlehdſoht tikai gohda-amatus pee weetigahm ſchehlaſtibas-un ſkohlas-eeſtahdeem (*a*).

Peeſihm. Scho (1682, 1683—1685) artikelu ſpehks ſneedſahs ari pee teem pahrkaita-meerateeſneſcheem (art. 1656), bet tikai ſcheem iſ pilsſahtu eenahkſchanahm ſummas naw ſpreeſchamas preekſch rakſtuwedeja un ſulaina peenemſchanas un preekſch kanzlejas waijadſibahm (*b*).

Peeſihm. 2. 1866 g. zaur waldoſchas ſenates ukaſu ſchim (1682) artikelim par iſſkaidroſchanu nolemts, ka klaht pee meerateeſneſcha amata war peenemt ſemſtwas-ſapultſchu lohzeklu amatu (*c*).

(*a*) Turpat, art. 42.—(*b*) 1867 Dez. 11 (45278) I, art. 6.—Sk. pawehl. apakſch art. 1650. — (*c*) 1866 Now. 28 (43914).

1683. Kad apgabala-meerateeſneſis teek atſtahdinahts, kad naw mahjâs, kad ſlims woi nomiris, wina peenahkumus iſpilda weens iſ gohda-meerateeſneſcheem woi weens iſ kaiminu apgabala-meerateeſneſcheem pehz eepreekſchu winu ſtarpâ norunatas rindas (art. 1672, pkt. 3) (*a*). Sk. art. 1650 (peelik.) (Pehz turpin. no 1879).

Peeſihm. Pahrkaita-meerateeſneſchi eezelami, lai apgabala-meerateeſneſchu peenahkumus iſpilda tais ſchim (1683) artikeli noteiktâs reiſâs, un tapat lai tohs atweeglina, kas zaur ſawa apgabala ſtrihdus-leetahm pahrleezigi apgruhtinati. — Kahdâ kahrtibâ pahrkaita-meerateeſneſchi pee apgabala-meerateeſneſchu peenahkumu iſpildiſchanas ſauzami, to katru reiſ meerateeſneſchu-ſapulze ſpreeſch (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 43; 1870 Jun. 1 (48452); Jun. 16 (48498) nolik., art. 54; 1872 Jun. 20 (51014). — (*b*) 1867 Dez. 11 (45278) I, art. 3, 5.—Sk. paw. apakſch art. 1650.

1684. Apgabala-meerateeſneſis iſ ſemſtwas nodohſchanahm, bet galwaspilsſahtôs iſ pilsſahtu eenahkſchanahm ſummu dabu preekſch ſawa uſtura, ſawahm braukſchanahm, preekſch rakſtuwedeja un ſulaina peenemſchanas un preekſch kanzlejas waijadſibahm, tik daudſ, kà tabelê nolemts (*a*).

Peeſihm. 1. Zik waijaga preekſch meerateeſneſchu uſtureſchanas wakara-puſes gubernâs, ihpaſchâ tabelê nolemts. Kahda dala ihpaſchi no tahs wiſpahrigas preekſch apgabala-meerateeſneſcha uſtureſchanas noteiktas ſummas ihpaſchi preekſch ſchi teeſneſcha uſtureſchanas noteizama, un kahda dala preekſch amata iſdohſchanahm, to preekſch katra teeſas-aprinka (округа) nolemj juſtiz-miniſteris pehz norunas ar finanz- un eekſchleetu-miniſtereem (*b*).

Peeſihm. 2. 1873 g. 1874 g. zaur waldoſchas ſenates ukaſeem iſſkaidrohts: kad meerateeſneſchi, kas pehz ſemſtwas-eeſtahdju wehleſchanas eezelti, uſ laiku atzelami no teem uſnemteem amateem tadehl,

ka wini teeſai nodohti woi apakſch iſmekleſchanas ſtahw, tad, kamehr winu leeta teek weſta, uſtura nedabu (*c*).

Peeſihm. 3. Kad meerateeſneſchu amatōs teek eewehleti pilſsahtu polizejas-kungi (городничье), kas ſtatâ naw, un kurus pahrſtahj komiteja par eewainoteem, un tàpat, kad tahdi polizejas-kungi peeminetos amatos teek eezelti wakara-puſes gubernâs, tad wini klaht pee tahs gahſchas patur to eepreekſchejâ deeneſtâ iſpelnitu muhſcha uſturu no krohna-kaſes (*d*).— Sk. art. 1312 (peeſihm. 3, pehz turpin. no 1879) peelikumâ pee ſchi art. 1684.

Peeſihm. 4. (Pehz turpinajuma no 1879.) Zik preekſch uſtura jadohd (apgabala- un pahrſkaita-) meerateeſneſcheem Aſtrakanas un Orenburgas gubernâs, ihpaſchâ tabelê janolemj. Kahda dala ihpaſchi no tahs wiſpahrigas preekſch apgabala-meerateeſneſcha uſtureſchanas noteiktas ſummas ihpaſchi preekſch ſchi teeſneſcha uſtureſchanas noteizama, un kahda dala preekſch amata iſdohſchanahm, to preekſch katra meerateeſas-aprinka juſtiz-miniſterim atlauts, lai nolemj pehz norunas ar eekſchleetu- un finanz-miniſtereem uſ teem dohteem pamateem, ko meerateeſneſchu weetigas ſapulzes ſalaſijuſchas (*e*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 44, 238; peelik. I.—(*b*) 1871 Jun. 23 (49750) preekſchrakſt., art. 7; tab.; 1873 Now. 11 (52771); Dez. 18 (52906); 1874 Apr. 23 (55420) art. I; 1877 Maij 23 (57275).—(*c*) 1873 Merz. 28 (52064); 1874 Dez. 4, lik. un pawehl. krahj., 1875 № 453.—(*d*) 1869 Okt. 31 (47598); 1873 Dez. 28 (52953).—(*e*) 1878 Maij 2. lik. un pawehl. krahj., № 419, preekſchrakſt., art. 9; peelik. 1, tab. 1; peeſihm. 2.

1685. Apgabala-meerateeſneſis, kas no tahs pehz ta amata winam peenahkamas gahſchas atſakahs, teek noſaukts par apgabala-gohda-meerateeſneſi un patur ſcho gohda-wahrdu par wiſu to laiku, kamehr winſch beſ atlihdſinaſchanas par to apgabalu tas ſinatajs.

1864 Now. 20 (41475) art. 45.

1686. Gohda-meerateeſneſim, kamehr winſch tai meera-aprinkî miht, wiſâs leetâs, kas meerateeſneſcheem iſſpreeſchamas, teeſu waijaga neſt tais reiſâs, kad abi parti winu peeſauz par iſſchkihreju.

Turpat, art. 46.

1687. Gohda-meerateeſneſis leetas iſſpreeſch pehz teem paſcheem preekſchrakſteem, kà ari apgabala-meerateeſneſis to dara, un parteem, kas pee gohda-meerateeſneſcha teeſas greeſuſchees, naw brihw no wina ſpreeſchanas atrautees, un tee to paſchu leetu pee zita meerateeſneſcha newar uſdoht.

Turpat, art. 47.

1688. Gohda-meerateeſneſchi war peeſaukti kluht pee aprinkateeſas, lai ſchihs ſaſehde pilniga paleek, prohti tai reiſâ, kad no winas lohzekkeem kahds iſtruhkſt (art. 271).

Turpat, art. 48.

1689. Gohda-meerateeſneſcha amatu war ſaweenoht ar zitu amatu walſts- woi pilſsahtadraudſes- woi pagaſta-deeneſtâ, iſnemoht prokureeru, winu palihgu un weetigu krohna-mantas-waldju un polizejas eerehdnu amatus un tàpat pagaſta-wezaka amatu.

Turpat, art. 49; 1870 Dez. 31 (49096).

1690. Gohda-meerateeſneſchi nekahdas ſummas nedabu ne preekſch ſawa uſtura, ne preekſch iſdohſchanahm ſawâ amatâ.

1864 Now. 20 (41475) art. 50.

Treſchajs gabals.

Par meerateeſneſchu-ſapulzehm.

1691. Meerateeſneſchu ſapulzes (art. 1651) ſanahk noteiktôs terminôs, lai galaſpreedumus ſpreeſtu par tahm leetahm, kas no meerateeſahm iſſchkiramas, un tàpat lai pahrluhkotu iſnihzinaſchanas kahrtibâ luhgſchanas un proteſtus, kas uſ meerateeſneſchu galaſpreedumu apgahſchanu ſihmejahs.

1864 Now. 20 (41475) art. 51.

1692. Meerateeſneſchu-ſapulzê weens iſ meerateeſneſcheem pehz winu paſchu iſwehleſchanas (art. 1672, pkt. 2) par preekſchſehdetaju (*a*).

Tais dewinâs wakara-puſes gubernâs meerateeſneſchu-ſapulzes preekſchſehdetajs uſ trim gadeem iſ aprinka meerateeſneſchu ſkaita teek eezelts no juſtiz-miniſtera (*b*).

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1879.) Aſtrakanas un Orenburgas gubernâs meerateeſneeſchu-ſapnlzes preekſchſehdetajs uſ trim gadeem iſ aprinka meerateeſneſchu ſkaita teek eezelts no juſtiz-miniſtera (*c*).

(*a*) Turpat, art. 17.—(*b*) 1871 Jul. 23 (49750) preekſchrakſt., art. 10.—(*c*) 1878 Maij 2; lik. un pawehl krahj., № 4191 preekſchrakſt., art. 11.

1693. Kad un kur ſapultſchu kahrtigas ſehdeſchanas atweramas (art. 1691), to nolemj aprinka-ſemſtwas-ſapulze, bet galwaspilsſahtôs pilsſahtu padohmes tai brihdî, kad meerateeſneſchus wehle (art. 1661—1673), un laikâ iſſludina wiſeem meera-aprinka eedſihwotajeem (*a*).

Peeſihm. 1. Kad un kur tais dewinâs wakara-puſes gubernâs meerateeſneſchu-ſapultſchu kahrtigas ſehdeſchanas atweramas (art. 1691 un 1693), to juſtiz-miniſteris nolemj pehz meerateeſneſchu-ſapultſchu preekſchâ-likumeem (*b*).

Peeſihm. 2. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kad un kur Aſtrakanas un Orenburgas gubernâs meerateeſneſchu-ſapultſchu kahrtigas ſehdeſanas atweramas (art. 1691 un 1693), to juſtz-miniſteris nolemj pehz meerateeſneſchu-ſapultſchu preekſchâ-likumeem (*c*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 52; 1870 Jun. 16 (48498) nolik., art. 54; 1872 Jun. 20 (51014).—(*b*) 1871 Jun. 23 (49750) preekſchrakſt., art. 11 (*c*) 1878 Maij. 2, lik. un pawehl. krahj., № 419, preekſchrakſt., art. 12.

1694. Tas pehz art. 1672, pkt. 2, un art. 1662 iſwehlehts meerateeſneſchu-ſapulzes preekſchſehdetajs ſchinî weetâ paleek trihs gadus. Kad winſch faſlimis, woi naw klaht, woi teek atſtahdinahts, tad tee ſapulzetee meerateeſneſchi zitu ſapulzes preekſchſehdetaju uſ laiku iſ ſawa pulka iſwehle.

1864 Now. 20 (41475) art. 53.

1695. Sapulzes preekſchſehdetajs, ja waijaga, beſ tahm kahrtigahm ſapulzeſchanahm (art. 1693) kâ preekſch ziwil-leetu, ta ari preekſch kriminal-leetu, iſſpreeſchanas wehl ihpaſchas ſapulzes war atwehrt, laikâ aprinka meerateeſneſcheem ſinu dohdams, kad un kur jaſanahk.

Turpat, art. 54.

1696. Kad lohti daudſ leetas ſakrahjuſchahs, tee ſapulzetee meerateeſneſchi ſchkirâs war dalitees; weenâ ſchkirâ ſapulzes preekſchſehdetajs ir par waditaju, un preekſch tahm zitahm preekſchſehdetaji uſ laiku wehlejami zaur wiſeem ſapulzes meerateeſneſcheem.

Turpat, art. 55.

1697. Pee katras leetas iſſpreeſchanas meerateeſneſchu-ſapulzê waijaga peedalitees maſakajs trim meerateeſneſcheem, kuru ſkaitâ ari preekſchſehdetajs ir weens (ſk. lik. p. krim. teeſaſch, art. 167, un lik. p. ziwilteeſaſch., art. 180).

Turpat, art. 56.

1698. Tais weetâs, kur kahrtigas meerateeſneſchu-ſapulzes ſanahk, weenam iſ teem meerateeſneſcheem pehz winu wiſu norunas teek uſdohts, lai eepreekſchu gahda par tahm no ſapulzes pahrluhkojamahm leetahm, un lai ari zitas dariſchanas iſpilda, kas winam zaur likumeem par kriminal- un ziwilteeſaſchanu ihpaſchi uſliktas. Schis meerateeſneſis teek ſaukts paſtahwigajs meerateeſneſchu-ſapulzes lohzeklis (*a*). (Sk. augſchâ, art. 1650 [peelik. pehz turpin. no 1879]).

Peeſihm. Tahs ſchini (1698) artikeli iſteiktas dariſchanas pehz tam, kà ſapulze redſ, war uſlikt ari pahrkaita-meerateeſneſcheem (art. 1650) (*b*).

(*a*) Turpat, art. 57. — (*b*) 1867 Dez. 11 (45287) I, art. 4. — Sk. paw. apakſch art. 1650.

1699. Meerateeſneſchu-ſapulzê aprinkateeſas prokureera-palihgs ir klaht (ſk. art. 1185), kam pehz likumeem par kriminal- un ziwilteeſaſchanu atſinumi par leetahm jadohd.

Peeſihm. Tais weetâs, kas art. 1191 peeminetas, meerateeſneſchu-ſapulzê ir klaht gubernas-prokureera-palihgs (art. 1232).

1864 Now. 20 (41475) art. 58.

1700. Pee meerateeſneſchu-ſapulzehm ſtahw no preekſchſehdetajeem eezelti rakſtuwedeji un, ja waijaga, ari rakſtuwedeju palihgi, preekſch kuru uſtureſchanas un tàpat ari preekſch kanzlejas iſdohſchanahm ihpaſcha ſumma zaur ſemſtwas-ſapulzehm un galwaspilſahtôs zaur pilſahtu padohmehm noteizama (ſk. art. 1703).

Turpat, art. 59; 1870 Jun. 16 (48498) art. 54; 1872 Jun. 20 (51014).

1701. Lai meerateeſneſchu un winu ſapultſchu ſpreedumus iſpilda, un lai zitas dariſchanas pehz ſapultſchu un winu preekſchſehdetaju pawehlehm iſdara, pee tahm ſapulzehm ihpaſchus teeſas-priſtawus war eezelt (*a*).

Peeſihm. Pee meerateeſneſchu-ſapulzehm ſtahw perſonas, kam leezibas-rakſti par to, ka wineem ta teeſiba prozeſês, kas pee meerateeſahm wedamas, buht par aiſſtahwetajeem. Meerateeſneſchu-ſapultſchu teeſibas un peenahkumi ſcho perſonu ſinâ augſchâ noteikti (art. 1102—1118) (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41475) art. 60. — (*b*) 1874 Maij. 25, lik. un pawehl. krahj., № 716, preekſchrakſt.

1702. Zik teeſas-priſtawu lai ſtahw pee ſapulzehm un zik gahſchas wineem iſ ſemſtwas nodohſchanahm, bet galwas-pilſahtôs iſ pilſahtu eenahkſchanahm lai makſa, nolemjams, kà kriht, zaur ſemſtwas-ſapulzehm woi zaur pilſahtu padohmehm.

1864 Now. 20 (41475) art. 61; 1870 Jun. 16 (48498) nolik., art. 54; 1872 Jun. 20 (51014).

1703. (Pehz turpinajuma no 1879.) Aſtrakanas, Orenburgas un tais dewinâs wakara-puſes gubernâs meerateeſneſchu-ſapultſchu kanzleju ſaſtahde (art. 1700), ta winu lohzekleem peenahkama gahſcha, ſummas, ko ſapulzes preekſch kanzlejahm iſdohd, teeſas-priſtawu ſkaits katrâ gubernâ un winu gahſcha janoteiz ihpaſchâs tabelês. Kà teeſas-priſtawu ſkaits, kas tabelês noteikts, ſtarp katras gubernas meerateeſneſchu-ſapulzehm iſdalams, tas ſtahw pee juſtiz-miniſtera.

1871 Jun. 23 (49750) preekſchrakſt., art. 7, peelik. tab. 1; peeſihm. 2; 2; 1876 Okt. 17 (56461); 1878 Maij. 2, lik. un paweht. krahj., № 419, preekſchrakſt., art. 9, peelik., tab. 1, 2. peeſihm. 2.

1704. Semſtwas-ſapulzehm un ſawâ reiſâ pilſſahtu padohmehm, kad ſpreeſch, zik leela gahſcha teeſas-priſtaweem, kas ſtahw pee meerateeſneſchu-ſapulzehm, jamakſa, ir atlauts reiſâ ar to gahſchu teem ari naudas-atlihdſinaſchanu noſpreeſt par ihpaſchahm deeneſta-dariſchanahm. — Zik leela ſchi atlihdſinaſchana, ihpaſchâ takſê janoteiz, ko ſemſtwas ſapulze woi pilſſahta padohme ſaſtahda, un ſchai atlihdſinaſchanai arween waijaga maſakai buht ne kà ta atlihdſinaſchana ir, kas noteikta preekſch teeſas-priſtaweem, kas ſtahw pee wiſpahrigahm teeſahm tai peederigas wirſpalatas aprinkî (art. 1007). — Peemineta atlihdſinaſchana peeder katra meera-aprinka teeſas-priſtaweem kohpâ un winu ſtarpâ iſdalama, kà meerateeſneſchu-ſapulze redſ.

1867 Jun. 5 (44659) art. 1—3; 1869 Mai 19 (47104) art. 3.

1705. Teeſas-priſtawi, kas tais dewinâs wakara-puſes gubernâs pee meerateeſneſchu-ſapulzehm ſtahw, par to, ka ihpaſchas deeneſta-dariſchanas iſpilda, naudas-atlihdſinaſchanu pehz ihpaſchas takſes dabu. Atlihdſinaſchanai pehz ſchihs takſes waijaga maſakai buht par to, kas noteikta preekſch teeſas-priſtaweem, kas ſtahw pee wiſpahrigahm teeſahm peederigas wirſpalatas aprinkî. Schi takſe no gubernas-pilſſahtu meerateeſneſchu-ſapulzehm ſaſtahdama pehz ſaſpreeſchanas kohpâ ar gubernas-muiſchneezibas-preekſchneeku un gubernas-pilſſahta galwu, un preekſchâ leekama juſtiz-miniſterim, kas winu leek apſtiprinaht likumu dohſchanas zelâ. — Augſtakajs ſaloga leelums, kas praſams, no teem peemineteem teeſas-priſtaweem, lai waretu atlihdſinaht ſkahdi, kas buhtu zehluſees, ja nekahrtigi ko darijuſchi, noteizams uſ tſchetriſimts rubulu; bet ſchi ſaloga leelums war maſinahts tapt pehz juſtiz-miniſtera redſeſchanas (*a*).

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1879.) Teeſas-priſtawi, kas Aſtrakanas un Orenburgas gubernâs pee meerateeſneſchu-ſapulzehm ſtahw, tamdehl lai ihpaſchas deeneſta-dariſchanas iſpilda, naudas-atlihdſinaſchanu dabu pehz tahs paſchas takſes kà teeſas-priſtawi, kas ſtahw pee meerateeſneſchu-ſapulzehm Donakaſaku ſemê. — Augſtakajs ſaloga leelums, kas no peemineteem teeſas-priſtaweem praſams, lai waretu atlihdſinaht ſkahdi, kas buhtu zehluſees, ja ſawâ deeneſtâ nekahrtigi ko darijuſchi, noteizams uſ tſchetrſimts rubulu. Schi ſaloga leelums war maſinahts tapt pehz juſtiz-miniſtera redſeſchanas (*b*).

Peeſihm. 1873 g. juſtiz-miniſterim tapa atlauts, lai weetigu meerateeſneſchu ſapulzehm uſdohd, ka eepreekſchu ſaſtahda tahs ſchini (1705) artikelî peeminetas takſes, un tad lai winſch tahs tahdas takſes pehz ſawas paſcha waras prohwes-kahrtâ uſ trim gadeem apſtiprina (*c*).

(a) 1871 Jun. 23 (49750) preekſchrakſt., art. 1617. — (b) 1871 Maij. 24 (49653); 1878 Maij. 2, lik. un pawehl. krahj., № 419, preekſchrakſt., art. 17, 18. — (c) 1873 Jun. 9 (52357).

1706. Teeſas-priſtawi pee meerateeſneſchu-ſapulzehm eezelami zaur ſcho ſapultſchu preekſchſehdetajeem, ſtahw apakſch ſcho uſraudſibas un ir padohti winu diſziplinar-warai (1023).

1864 Now. 20 (41475) art. 62.

1707. Tais weetâs, kur pee meerateeſneſchu-ſapulzehm ihpaſchu teeſas-priſtawu nebuhs, un tàpat ari, kad ar ſcheem nepeeteek, winu peenahkumi weetigas polizejas lohzekleem uſleekami, kas atlihdſinaſchanu par to dabu pehz tahs takſes, kas pee weetigas meerateeſneſchu-ſapulzes ſtahwoſcheem teeſas-priſtaweem nolemta, un, ja tahda takſe naw noteikta, ta pehz tahs takſes preekſch teeſas-priſtaweem, kas pee wiſpahrigahm teeſahm ſtahw peederigas wirſpalatas aprinkî.

Turpat, art. 63; 1871 Maij. 10 (49578).

Zeturtajs gabals.

Kahdâ kahrtâ meerateeſneſchi ſtahw, kahdas teem teeſibas un kahda atbildiba.

1708. Pirma uſraudſiba par meerateeſneſcheem peeder winu aprinka meerateeſneſchu-ſapulzei. Wirsuſraudſiba par wiſeem meerateeſneſcheem wiſpahrigi, kà ari par winu ſapulzehm ſaweenojahs pee ſenates iſnihzinaſchanas-nodoſahm un pee paſcha juſtiz-miniſtera.

1864 Now. 20 (41475) art. 64.

1709. Apgabala-meerateeſneſchu amata-wara ne-eet pahri par tahm katram iſ wineem noteikta meera-apgabala rohbeſchahm. Gohda-meerateeſneſchi un meerateeſneſchu-ſapulzes ſtrahda ſawu darbu pa wiſu meera-aprinki.

Turpat, art. 65.

1710. Pee to leetu teeſaſchanas un iſſpreeſchanas, kas pee meerateeſneſcheem peeder, un pee zitu ſcheem uſliktu peenahkumu iſpildiſchanas wiſi, ir gohda- ir apgabala-meerateeſneſchi pehz teem paſcheem preekſchrakſteem ſtrahda, un tur wineem wiſeem ir weenada wara.

Turpat, art. 66.

1711. Wiſeem, kas klaht, kad meerateeſneſis par leetahm ſpreeſch, waijaga turetes pa gohdam, pehz kahrtibas un kluſu, un beſ nekahdas pretrunas ſchinî ſinâ meerateeſneſcha pawehlehm waijaga klauſiht. Kas noſeegahs to pahrkahpdams, tohs meerateeſneſis papreekſch pamahza, bet ohtrâ reiſâ teem naudas-

ſtrahpi no diwideſmit peezi kapeiku lihdſ trihs rubulu war ſpreeſt, kà pehz winu eeſpehſchanas, un tohs nepaklauſigohs winſch ari war iſraidiht no teeſas-iſtabas.

Turpat, art. 67.

1712. Lai kahrtiba un peeklahjiba meerateeſneſchu-ſapulzes ſehdeſchanâs tiktu ſargata, ſapulzes preekſchſehdetajs dara pehz tahm teeſibahm, kas art. 274, 279—284 wiſpahrigu teeſu preekſchſehdetajeem nowehletas.

Turpat, art. 68.

1713. Meerateeſneſchi un winu ſapulzes tà ſawâ ſtarpâ, kà ari ar zitahm teeſahm un ziteem eerehdneem ſaſinojahs teeſcham.

Turpat, art. 69.

1714. Wiſeem ſawa aprinka meerateeſneſcheem meerateeſneſchu-ſapulzes dohd preekſchrakſtus un dabu no wineem preekſchâ-likumus.

Turpat, art. 70.

1715. Wiſi meerateeſneſchi, tà winu amata-klaſes ſinâ, kà ari to pehz winu noſaukuma un pehz teeſneſcha-amata wineem peederigu teeſibu un priwilegiju ſinâ ſtahw weenâ kahrtâ ar aprinkateeſu un wirſpalatu lohzekleem (art. 323 — 328 un 334).

Turpat, art. 71, 248.

1716. Meerateeſneſchi par to laiku, uſ ko wehleti, newar tikt ne atlaiſti beſ winu paſchu luhgſchanas, iſnemoht tahs reiſas, kas art. 314 — 316, 400 un 401 peeminetas, nei pahrzelti no weenas weetas uſ ohtru, ja paſchi naw ar meeru. Uſ laiku winus no amata atſtahdinaht tikai tad ir atlauts, kad wini teeſai nodohdami, bet pawiſam wini no amata atzelami un atraidami ne zitadi kà pehz krimminalteeſas ſpreedumeem (*a*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Aſtrakanas, Orenburgas un tais dewinâs wakara-puſes gubernâs apgabala-meerateeſneſchi, kad no amata atlaiſchami, woi kad uſ wairak ne kà uſ weenu mehneſi palaiſchami, apakſch teem wiſpahrigeem preekſchrakſteem ſtahw, kas rohnahs likumôs par deeneſtu, kurâ eezel waldiba. — Schis peeſihmejums peeder ari pee art. 1717 (*b*).

(*a*) Turpat, art. 72. — (*b*) 1871 Jun. 23 (49750) preekſchrakſt., art. 6; 1878 Maij. 2, lik. un pawehl. krahj., № 419, preekſchrakſt., art. 8.

1717. Apgabala-meerateeſneſchi uſ wairak ne kà uſ weenu mehneſi palaiſchami zaur meerateeſneſchu-ſapulzehm. Winus palaiſt uſ ilgaku laiku, tàpat ari winus pehz paſchu luhgſchanas no deeneſta atlaiſt, tas ſtahw pee waldoſchas ſenates pirmahs nodalas. — Sk. art. 1716 (peeſihm.) (Pehz turpin. no 1879).

1864 Now. 20 (41475) art. 73.

1718. Jhpaſchas inſtrukzijas preekſch meerateeſneſcheem un winu ſapulzehm (art. 340) faſtahdamas pehz ſapultſchu gahdaſchanas, pahrluhkojamas no ſchihm, kad ne maſak kà wiſu aprinka meerateeſneſchu puſe ſanahkuſi, un zaur ſapultſchu preekſchſehdetajeem juſtiz-miniſterim preekſchâ leekamas (art. 342).

Turpat, art. 74.

1719. Meerateeſneſcheem un winu ſapulzehm pehz formas, ko juſtiz-miniſteris

pawehlejis, ottſchotus ikgadus waijaga faſtahdiht par tahm pee wineem iſgahjuſchâ gadâ weſtahm leetahm (art. 359). Schee ottſchoti, kad meerateeſneſchu-ſapulzê pahrluhkoti, noteiktôs laikôs juſtiz-miniſterim leekami preekſchâ.

Turpat, art. 75.

1720. Meerateeſneſchu diſziplinar-atbildiba, kad deeneſtâ palaiduſchees, nolemjama pehz teem preekſchrakſteem, kas art. 368 — 401 aprinkateeſu lohzeklu dehl dohti. Kahdâ kahrtibâ wini amatâ daritu grehka-darbu un noſeegumu dehl krimminal-teeſai nodohdami, un kà no ſchihs teeſas tahda leeta wedama, to likumi par kriminalteeſaſchanu rahda (*a*).

Peeſihm. 1871 g. zaur waldoſchas ſenates ukaſu iſſkaidrohts: gohda-meerateeſneſi, kas iſ ſemneeku kahrtas, par dariſchanahm, ko meerateeſneſcha amatâ darijis, pee atbildibas tikai tai kahrtibâ war ſaukt, kas meerateeſneſchu dehl nolikta (*b*).

(*a*) Turpat, art. 76. — (*b*) 1871 Now. 15 (50177).

Peelikumi.

Peelikums pee art. 311.

Swehrejami wahrdi, kad uſnem teeſneſcha amatu.

„Sohlohs un ſwehreju, to wiſſpehzigu Deewu peeſaukdams, Wina ſwehta ewangelijuma un ta Peſtitaja ſwehtibas pilna kruſta preekſchâ, ka es gribu Keiſara Majeſtetei, tam Kungam un Keiſaram, wiſas Kreewu-walſts patwaldneekam uſtizigs buht, walſts likumus ſwehti iſpildiht, teeſu ſpreeſt pehz ſkaidras ſinamas ſirds, nebuht ne zilwekam kahdam par patikſchanu woi par labu, un wiſu dariht, kà tas peenahkahs pehz ta uſnemta amata, peeminedams ka man par to wiſu jaatbild likuma preekſchâ un Deewa preekſchâ paſtara-deenâ. To apſtiprinadams butſchoju ſawa Peſtitaja ewangelijumu un kruſtu. Amen.“

1864 Now. 20 (41475) art. 225, peelik. II, form. I.

Peelikums pee art. 997.

Swehrejami wahrdi, kad uſnem teeſas-priſtawa amatu.

„Sohlohs un ſwehreju, to wiſſpehzigu Deewu peeſaukdamas, Wina ſwehta ewangelijuma un ta Peſtitaja ſwehtibas pilna kruſta preekſchâ, ka es gribu Keiſara Majeſtetei, tam Kungam un Keiſaram, wiſas Kreewu-walſts patwaldneekam uſtizigs buht, taiſni un pehz labas ſinamas ſirds wiſus peenahkumus tai uſnemamâ amatâ iſpildiht un wiſus likumus un preekſchrakſtus, pawehles un uſdewumus, kas ſihmejahs uſ ſcheem peenahkumeem, iſpildiht, ne pahrkahpt ſawu amata-waru un neweenam tihſchi ſkahdi un launu nedariht, bet jo wairak wina man uſtizetu labumu ſargaht, kà ſawu paſchu, peeminedams, ka man par to wiſu buhs jaatbild likuma preekſchâ un Deewa preekſchâ paſtara-deenâ. To apſtiprinadams butſchoju ſawa Peſtitaja ewangelijumu un kruſtu. Amen.“

1864 Now. 20 (41475) art. 303, peelik. II form. II.

Peelikums pee art. 1075.

Swehrejami wahrdi, kad uſnem ſwehrinata adwokata amatu.

„Sohlohs un ſwehreju, to wiſſpehzigu Deewu peeſaukdams, Wina ſwehta ewangelijuma un ta Peſtitaja ſwehtibas pilna kruſta preekſchâ, ka es gribu Keiſara Majeſtetei, tam Kungam un Keiſaram, wiſas Kreewu-walſts patwaldeneekam uſtizigs buht, ſmalki un pehz wiſas ſawas ſaprahſchanas walſts-likumus iſpildiht, pee teeſas ne ko ne rakſtiht ne runaht, zaur ko waretu ſkahde zeltees pareiſ-tizigai baſnizai, Keiſara walſtei, wiſeem zilwekeem, familijas-dſihwei un tiklibai, bet taiſni un pehz labas ſinamas ſirds tohs peenahkumus tai uſnemamâ amatâ iſpildiht, gohdu, kas teeſahm un warahm nahkahs, neaiſtikt un to ſargaht, kas maneem pilnwaras-dewejeem un teem, kuru leetas man buhs uſtizetas, par labu, peeminedams, ka man par to wiſu buhs jaatbild likuma preekſchâ un Deewa preekſchâ paſtaradeenâ. To apſtiprinadams butſchoju ſawa Peſtitaja ewangelijumu un kruſtu. Amen."

1864 Now. 20 (41475) art. 381, peelik. II form. III.

Peelikums pee art. 1655 (peeſihm. 2).

Kahdâ kahrtibâ meerateeſneſchi zelami tais dewinâs wakara-puſes gubernâs.

1. Tais dewinâs wakara-puſes gubernâs ir apgabala-, ir gohda-meerateeſneſchi zaur waldibu eezelami iſ to perſonu ſkaita, kas ir tahdi, kà wiſpahrigi gubernas-likumi art. 1656, pkt. 1, un art. 1658 un 1659 praſa, eewehrojoht tohs preekſchrakſtus, kas ſche nahk.

1871 Jun. 23 (49750) preekſchrakſt., art. 1.

2. Lai to perſonu liſtes, kas katrâ aprinkî (уѣздъ) meerateeſneſcha amatu waretu uſnemt, ſahktu ſaſtahdiht, laizigas aprinka-kommiſijas eezelamas itin pehz teem preekſchrakſteem, kà lai eewed teeſas-likumus.

1865 Okt. 19 (42587) art. 14; 1871 Jun. 23 (49750) preekſchrakſt., art. 2.

3. Tais art. 2 peeminetâs liſtês beſ teem, kam pehz wiſpahriga likuma (wiſp. gub. lik., art. 1656—1659) ta teeſiba, ka winus par meerateeſneſcheem war iſwehleht, eeleekami ari tee weetigee eedſihwotaji, kas to pilda, ko wiſpahrigi gubernas-likumi art. 1656, pkt. 1 un 2, un art. 1658 un 1659 praſa, ja pee tam woi wini paſchi, woi winu wezaki woi winu laulatas draudſenes wakarapuſes gubernâs pehz ihpaſchuma-teeſibas ſemi tur, kuras leelums naw apakſch ſimts deſetinu.

Peeſihm. Liſtês eeleekami tikai tahdi, kas iſteikuſchi, ka wehlahs meerateeſneſcha amatu uſnemt, un kas ir tahdi, kahdus likumi praſa.

1865 Okt. 19 (42587) art. 15; 1871 Jun. 23 (49750) preekſchrakſt., art. 3; peeſihm.

4. Liſtes, ko tahs laizigahs aprinka-kommiſijas ſaſtahdijuſchas, noſuhtamas pee gubernatora, un kad winſch tahs pahrſpreedis lihdſ ar muiſchneezibas-preekſchneekeem, ar to, kas, par wiſu gubernu un ar to, kas gubernas-pilſſahta aprinkt, ar ſchi pilſſahta galwu, ar gubernas-prokureeru un ar wirspalatu preekſchſehdetajeem, tad ar ſchihs ſaſehdes atſinumu leekamas preekſchâ juſtiz-miniſterim (ſch. peelik. art. 10).

1871 Jun. 23 (49750) preekſchrakſt., art. 4.

5. Apgabala-meerateeſneſchi zaur juſtiz-miniſteri eezelami iſ to perſonu ſkaita, kas liſtês eelikti (ſch. peelik. art. 3), bet ja winu ſtarpâ naw deewsgan kandidatu, kas tahdi, kahdus likumi praſa, tad iſzitahm perſonahm, bet tà, ka eewehro to ſchinî peelikumâ, art. 1, noteiktu preekſchrakſtu. Gohda-meerateeſneſchi zaur juſtiz-miniſteri uſ trim gadeem ne zitadi kà iſ teem iiſtês eelikteem eezelami.

Turpat, art. 5.

6. Kad ſanemta ta no waldoſchas ſenates nolemta tabele par meera-apgabalu un meera-aprinku ſkaitu un tàpat juſtiz-miniſterijas paweble par teem amatâ apſtiprinateem ir gohda-ir apgabala-meerateeſneſcheem, aprinka-muiſchneezibas-preekſchneeks winus aizina pee likumigas ſwehreſchanas.

Turpat, art. 9.

7. Lai pilnu dara gohda-meerateesneschu skaitu, un lai tukschâs apgabala-meerateesneschu weetâs eeleek zitus, ikgadus, terminôs, ko justiz-ministeris noteizis, no aprinka-muischneezibas-preekschneeka pehz norunas ar pilsahta galwu un ar weetigeem meerateesneescheem peelikuma-listes sastahdamas par teem kas meerateesneschu amatu waretu usnemt (sch. peelik. art. 3), un justiz-ministerim preekschâ leekamas tai kahrtibâ, kas sch. peelik. art. 4 noteikta.

Turpat, art. 12.

8. Bes tam, kad apgabala-meerateesnescha weeta paleek tukscha, meerateesneschu-sapulzei atwehlehts, lai justiz-ministerim diwi woi wairak kandidatu preeksch schihs weetas leek preekschâ is to personu skaita, kas istukschi, ka apgabala-meerateesnescha amatu griboht usnemt, un pehz wisahm punktehm ir tahdi kâ schini peelikumâ, art. 3, noteikts.

Turpat, art. 13.

9. Meerateesneschu-sapultschu luhgschanas par to, lai meerateesneschu skaitu noteiz zitu, woi lai meera-apgabalu rohbeschas pahrzel, nosuhtamas pee weetiga gubernatora, kas pehz pahrspreeschanas lihds ar gubernas-muischneezibas-preekschneeku un ar gubernas-pilsahta galwu tahs luhgschanas lihds ar saweem peesihmejumeem par to leetu justiz-ministerim leek preekschâ.

Turpat, art. 14.

10. Gubernatoru preekschâ-likumi (sch. peelik. art. 4, 7, 9; wisp. gub. lik., art. 1647, 1693, peesihm.), tais gubernâs, kas apaksch generalgubernatoru sinaschanas stahw, zaur scheem pee justiz-ministera nahk.

Turpat, art. 15.

Peelikums pee art. 1655 (peesihm. 3, pehz turpin. no 1879).

Kahdâ kahrtibâ meerateesneschi zelami Astrakanas un Orenburgas gubernâs.

1. Meerateesneschi Astrakanas un Orenburgas gubernâs zaur waldibu eezelami is to personu skaita, kas ir tahdi, kâ wispahrigi gubernas-likumi, art. 1656, pkt. 1 un 2, un art. 1658 un 1659 prasa, eewehrojoht tohs preekschrakstus, kas sche nahk.

1878 Maj. 2, lik. un pawehl. krahj., № 419, preekschrakst., art. 1.

2. Lai to personu listes, kas meerateesneschu amatu war usnemt, sastahda, eezelamas laizigas gubernas-komitejas, pee kurahm apaksch gubernatora preekschsehdeschanas peeder gubernas-muischneezibas-preekschneeks, un ta aprinka aprinka-muischneezibas-preekschneeks, kurâ stahw gubernas-pilsahts, schi pilsahta galwa, gubernas-prokureers, kriminal- un siwilteesas weetigas wirspalatas preekschsehdetajs, to sasehdju pastahwigee lohzekli, kas ir par semneeku-leetahm schinis aprinkos, un bes tam, Astrakanas gubernâ Astrakanas kasaku kara-pulku atamana weetneeks, un Orenburgas gubernâ—Orenburgas kara-pulka ekonomiskas waldibas wezakajs lohzeklis.

Turpat, art. 2.

3. Tahs no gubernas-komitejas sastahditas listes par teem, kas katrâ aprinkî meerateesnescha amatu waretu usnemt, justiz-ministerim leekamas preekschâ.

Turpat, art. 3.

4. Tais preekschejâ (3) artikelî peeminetâs listês bes teem, kam pehz wispahriga likuma (wisp. gub. lik., art. 1656—1659) teesiba, ka winus par meerateesnescheem war zelt, eeleekami wisi weetigee eedsihwotaji, kas to pilda, ko wispahrigi gubernas-likumi, art. 1656, pkt. 1 un 2, un art. 1658 un 1659 prasa, ja pee tam wini paschi woi winu wezaki woi winu laulatas draudsenes pehz ihpaschuma-teesibas: 1) semi tur, kuras leelums naw apaksch tschetrisimt septindesmit peezi desetinahm Orenburgas gubernas Orenburgas aprinkî, trihssimt peezdesmit desetinahm schihs gubernas zitôs aprinkôs un tschetrisimts septindesmit peezi desetinahm Astrakanas gubernâ, woi 2) kas tur uhdenus Astrakanas gubernâ, kur siwis ter, un kas ik gadus eenes ne masak kâ diwisimt rubulu.

Peesihm. Listes eelaekami tikai tahdi, kas isteikuschi, ka wehlahs meera-teesneescha amatu usnemt.

Turpat, art. 4.

5. Apgabala- un pahrkaita-meerateesneschi pehz justiz-ministera preekschâ-likumeem no wisaugstakas waldibas eezelami is to personu skaita, kas listes eelikti (seh. peelik. art. 4), bet ja winu starpâ naw deewsgan kandidatu, kas tahdi, kahdus likumi prasa, tad is zitahm personahm, bet tà ka wehrâ nem to schini peelikumâ art. 1 noteiktu preekschrakstu. Tai paschâ kahrtibâ, bet zitadi ne kà is teem listes eelikteem us trim gadeem ari gohda-meerateesneschi zelami.

Turpat, art. 7.

6. Kad sanemta ta no waldoschas senates apstiprinata tabele par meera-apgabalu un -aprinku skaitu un tàpat justiz-ministerijas pawehle par teem amatâ apstiprinateem gohda-, apgabala- un pahrkaita-meerateesneschem, aprinka-muischneezibas-preekschneeks, bet tur, kur tahda naw, weetigajs aprinka-teesnesis winus aizina pee likumigas swehreschanas.

Turpat, art. 10.

7. Lai pilnu dara gohda-meerateesneschu skaitu, un lai tukschâs ir apgabala-, ir pahrkaita-meerateesneschu weetâs eeleek zitus, ik gadus, terminôs, ko justiz-ministeris noteizis, no tahs schini peelikumâ art. 2 peeminetas gubernas-komitejas sastahdamas peelikuma-listes par teem, kas meerateesneescha amatu waretu usnemt (seh. peelik. art. 4).

Turpat, art. 13.

8. Bes tam, kad apgabala- woi pahrkaita-meerateesneescha weeta paleek tukscha, meerateesneschusapulzei atwehlehts, lai justiz-ministerim diwi woi wairak kandidatu preeksch schihs weetas leek preekschâ is to personu skaita, kas isteikuschi, ka griboht apgabala- woi pahrkaita-meerateesneescha amatu usnemt, un pehz wisahm punktehm ir tahdi, kà schini peelikumâ, art. 4, noteikts.

Turpat, art. 14.

9. Meerateesneschu-sapultschu luhgschanas par to, lai meerateesneschu skaitu noteiz zitu, woi lai meera-apgabalu rohbeschas pahrzel, nosuhtamas pee laizigahm gubernas-komitejahm (seh. peelik. art. 2), kas tahs lihds ar saweem padohmeem par scho leetu justiz-ministerim leek preekschâ.

Turpat, art. 14.

10. Orenburgas gubernâ gubernas-komiteju preekschâ-likumi (seh. peelik., art 3, 7 un 9, wisp. gub. lik., art. 1693, peesihm. 2, pehz turpin. no 1879) pee justiz-ministera nahk zaur Orenburgas generalgubernatoru.

Turpat, art. 16.

Kreewu walſts

likumu ſwods.

Deſmitajs ſehjums.

Ohtra daļa.

S. Pehterburgâ.
Keiſeriſkas ſmaſchanu akademijas drukatawâ. (Waſil. Oſtrow, 9 lihnijâ, № 12.)
1882.

Напечатано по распоряженію Министерства Юстиціи.

Типографія Императорской Академіи Наукъ (В. О., 9 лин., № 12.)

Likumi par zivilteesaschanu.

Isdewums no 1876.

Likumi

par zivilteesaschanu.

Rahditajs.

	Art.	Lap.
Wispahrigi nosazijnmi	1—28	1

Pirma dala.

Teesaschanas kahrtiba pee meerateesahm	29—201	5
Gad. I. Par peederibu	29— 43	5
„ II. Par pilnwareem	44— 50	7
„ III. Par leetas eesuhdseschanu un par aizinaschanu pee teesas	51— 67	9
„ IV. Par prahwneeku atnahkschanu un teesaschanas kahrtibu pee meerateesneescha	68— 80	11
„ V. Par peerahdischanahm	81—124	13
Nod. 1. Wispahrigi preekschraksti	81— 82	13
„ 2. Leezineeku isteikschanas	83—104	13
„ 3. Peerahdischanas-raksti	105—111	17
„ 4. Isteikschanahs	112—114	18
„ 5. Swehreschana	115—118	18
„ 6. Apskatischana paschâ weetâ un leetas-prateju atsinums	119—124	19
„ VI. Par suhdsibu apdrohschinaschanu	125—128	20
„VII. Par spreeduma spreeschanu	129—144	20
„VIII. No spreeduma spreeschanas par nenahzejeem un no atsaukschanahs	145—155	23
„ IX. No meerateesneescha spreedumu ispildischanas	156—161	24
„ X. Par schehloschanohs pret meerateesneschu spreedumeem	162—169	25
„ XI. Par teesaschanas kahrtibu meerateesneschu-sapulzês	170—184	26
„ XII. No meerateesneschu un winu sapultschu spreedumu apgahschanas	185—194	28
„XIII. Kà meerateesneschi un meerateesneschu-sapultschu lohzekli atstumsami	195—199	30
„XIV. Par teesas kostehm	200—201	31

Ohtra dala.

Teesaschanas kahrtiba pee wispahrigahm teesahm	202—1281	33
Pirma schkirsa. Par teesaschanu pee aprinkateesahm	202— 742	33
Gad. I. Par peederibu	202— 244	33
Nod. 1. Wispahrigi preekschraksti	202— 228	33
„ 2. Strihdi par peederibu, un kà tee isschkirami	229— 244	37

	Art.	Lap.
I. Strihdi ſtarp teeſahm	229—236	37
II. Strihdi ſtarp teeſahm un waldehm	237—244	37
Gad. II. Par pilnwareem	245—255	39
„ III. Par ſuhdſibas-rakſteem	256—271	41
„ IV. Par ſuhdſibas wehrtibu	272—274	44
„ V. Kas darams, lihdſ kamehr leeta nahk paſchas teeſas preekſchâ	275—323	45
Nod. 1. Aizinaſchanas pee teeſas	275—298	45
I. Aizinaſchana zaur ſihmi	276—292	45
II. Aizinaſchana zaur iſſludinaſchanu awiſēs	293—298	47
„ 2. Laiki preekſch atnahkſchanas pee teeſas	299—304	48
„ 3. Kahdâ kahrtibâ teeſa ar prahwneekeem ſateekahs	305—308	49
„ 4. Prahwneeku atnahkſchana pee teeſas un uſtureſchanahs-weetas iſwehleſchana	309—311	49
„ 5. Par teem rakſteem, kas jaeſneedſ, pirms pate teeſaſchana ſahkahs	312—323	50
„ VI. Leetas preekſchâ neſchana	324—347	51
Nod. 1. Kà leeta preekſchâ neſama, un kà prahwneeki to ſtrihdu wahrdeem pahrruna	324—339	51
„ 2. Pretimſuhdſeſchana	340—342	53
„ 3. Prokureera atſinums	343—347	54
„ VII. Par paihſinatu prozeſi	348—365	54
„ VIII. Par peerahdiſchanahm	366—498	57
Nod. 1. Wiſpahrigi preekſchrakſti	366—369	57
„ 2. Leezineeku leezibas	370—411	58
„ 3. Sinu ſamekleſchana no kaimineem	412—437	64
„ 4. Peerahdiſchanas-rakſti	438—478	66
I. Kahdâ kahrtibâ peerahdiſchanas-rakſti un ſinas jaleek preekſchâ un jaiſpraſa	438—455	66
II. Peerahdiſchanas-rakſtu ſpehks	456—478	69
„ 5. Iſteikſchanahs	479—484	72
„ 6. Swehreſchana	485—498	72
„ IX. Par peerahdijumu pahrmekleſchanu	499—565	75
Nod. 1. Wiſpahrigi preekſchrakſti	499—506	75
„ 2. Weetas apſkatiſchana	507—514	76
„ 3. Leetas-prateju atſinums	515—533	76
„ 4. Peerahdiſchanas-rakſtu pahrmekleſchana	534—565	79
I. Wiſpahrigi preekſchrakſti	534—544	79
II. Kas jadara, kad ſchaubahs par aktes riktigumu	545—554	80
III. Kas jadara, kad par akti ſtrihdus zelts, ka ta wiltigi pahrtaiſita	555—565	82
„ X. Par dalas-dariſchanahm	566—692	83
Nod. 1. Dalas-luhgſchanas wiſpahrigi	566—570	83
„ 2. Eemeſli un pretrunas	571—589	84
„ 3. Suhdſibu apdrohſchinaſchana	590—652	87
I. Wiſpahrigi preekſchrakſti par ſuhdſibu apdrohſchinaſchanu	590—601	87
II. Kahdâ wihſe drohſchiba gahdajama	602—615	88
III. Kà nekuſtama manta apzeetinajama un no apzeetinaſchanas atſwabinajama	616—623	90
IV. Kà kuſtama manta aprihlajama	624—630	91
V. Kà apſuhdſetam peederiga kuſtama manta un nauda aprihlajama, kas zitu kahdu zilweku jeb kahdu teeſu rohkâs ſtahw	631—640	91
VI. Galwoſchana pee teeſas, un kà ta peenemama	641—652	93
„ 4. Treſchas kahdas perſonas peeſaukſchana pee prahwahm	653—661	94
„ 5. Treſchas kahdas perſonas peedaliſchanahs pee prahwahm	662—666	96
„ 6. Teeſneſchu un prokureeru atſtahdinaſchana	667—680	96
„ 7. Prozeſes aptureſchana, uſnemſchana no jauna un iſnihzinaſchana	681—692	98
„ XI. Par ſpreedumeem	693—742	100
Nod. 1. Spreedumu ſpreeſchana	693—717	100
„ 2. Spreeſchana par nenahzejeem	718—735	103
„ 3. Eepreekſcheja ſpreedumu iſpildiſchana	736—742	105
Ohtra ſchkira. Kahdâ kahrtibâ ſchehlojahs par wiſpahrigu teeſu ſpreedumeem	743—815	107

	Art.	Lap.
Gad. I. Par appeleereſchanu	743—791	107
Nod. 1. Kà appelazijas-ſchehlaba peenefama	743—762	107
„ 2. Kà tahs leetas wedamas, kas zaur appeleereſchanu pee wirspalatas nahkuſchas	763—777	109
„ 3. Appeleereſchanas-teeſibas atdohſchana	778—782	111
„ 4. Kas darams pee dalas-ſchehlabahm pret aprinkateeſu	783—791	112
„ II. Par ſpreedumu apgahſchanu	792—815	113
Treſcha ſchkira. No termineem	816—838	117
Gad. I. Wispahrigi preekſchraksti, kà termini rehkinajami	816—831	117
„ II. Par terminu pagariſchanu un atjaunaſchanu	832—838	119
Zeturta ſchkira. Par teeſas koſtehm	839—890	120
Gad. I. Wispahrigi preekſchraksti	839—843	120
„ II. Par ſtempel-poſchlinahm	844—847	120
„ III. Par teeſas-poſchlinahm	848—853	121
„ IV. Par kanzlejas-poſchlinahm	854—856	122
„ V. Par prozeſes-koſtehm	857—867	122
„ VI. Kà prahwneekeem teeſas koſtes atlihdſinajamas	868—873	124
„VII. Kur teeſas- un kanzlejas-poſchlinas un prozeſes-koſtes nofuhtamas, un kà iſdalamas	874—878	125
„VIII. Kur tee wispahrigee preekſchraksti par teeſas koſtehm naw ſpehkâ	879—890	126
Pekta ſchkira. Par teeſas ſpreedumu iſpildiſchanu	891—1281	128
Gad. I. Par ſpreeduma likumigu ſpehku	891—895	128
„ II. Kas jadara pee kahdes, eenahkumu un koſtju aprehkinaſchanas	896—923	128
„ III. Wispahrigi preekſchraksti par teeſas ſpreedumu iſpildiſchanu	924—967	132
„ IV. Par peedſihſchanu iſ kuſtamas mantas	968—1093	138
Nod. 1. Kuſtamas mantas apkihlaſchana	968—979	138
„ 2. Kuſtamas mantas farakſtiſchana	980—999	140
„ 3. Kuſtamas mantas wehrtibas apſpreeſchana	1000—1008	142
„ 4. Apkihlatas mantas glabaſchana	1009—1020	143
„ 5. Apkihlatas mantas pahrdohſchana	1021—1070	145
I. Kur un kas lai iſuhtrupe kuſtamu mantu	1022—1026	145
II. Uhtrupes termini	1027—1029	145
III. Sſludinaſchanas par uhtrupi	1030—1039	146
IV. Leetas, kas pehz ihpaſcheem nolikumeem iſuhtrupejamas	1040—1044	147
V. Kà uhtrupe jatur	1045—1056	148
VI. Kas pehz uhtrupes noteek	1057—1061	149
VII. Uhtrupeſchanas, kas naw iſweſtas, un kas naw ſpehkâ	1062—1070	150
„ 6. Peedſihſchana iſ ſemes-atpirkſchanas augſtuneſoſcheem papireem, iſ akzijahm un obligazijahm	1071—1077	151
„ 7. Peedſihſchana iſ kapitaleem woi zitas parahdneeka kuſtamas mantas, kas treſcha kahda rohkâ ſtahw	1078	152
„ 8. Peedſihſchana iſ peerahdneeka kapitaleem, kas pee kahdas waldes woi pee kahdas teeſas, woi kahdâ kreditbankâ ſtahw	1079—1083	153
„ 9. Peedſihſchana iſ gahſchas un iſ zitahm likumigahm eenahkſchanahm	1084—1090	154
„ 10. Dalas-dariſchanas un ſtrihdi pee peedſihſchanas iſ kuſtamas mantas	1091—1093	155
„ V. Par peedſihſchanu iſ nekuſtamas mantas	1094—1208	155
Nod. 1. Wispahrigi preekſchraksti	1095—1100	156
„ 2. Nekuſtamu mantu farakſtiſchana	1101—1116	157
„ 3. Nekuſtamu mantu wehrtibas apſpreeſchana	1117—1127	159
„ 4. Kahdâ kahrtibâ farakſtita nekuſtama manta waldama	1128—1131	161
„ 5. Nekuſtamu mantu pahrdohſchana	1132—1182	162
I. Kahdâs weetâs no no kam nekuſtamas mantas iſuhtrupejamas	1133—1141	162
II. Nekuſtamu mantu iſuhtrupeſchanas termini	1142—1145	163
III. Iſſludinaſchanas par nekuſtamu mantu iſuhtrupeſchanu	1146—1150	163
IV. Uhtrupeſchanas kahrtiba	1151—1160	164
V. Kas pehz uhtrupes noteek	1161—1169	166
VI. Uhtrupes, kas naw iſweſtas, un kas naw ſpehkâ	1170—1182	167
„ 6. Kihlâs noliktas nekuſtamas mantas pahrdohſchana	1183—1187	169
„ 7. Tahdas nekuſtamas mantas pahrdohſchana, kas kahdeem peeder kohpâ	1188—1191	169
„ 8. Dalas-dariſchanas un dalas ſtrihdi	1192—1208	170

	Art.	Lap
Gad. VI. Kà zaur teesas waru manta, kas pehz spreeduma weenam atnemama, ohtram atdohdama	1209—1213	172
„ VII. Kahdâ kahrtibâ peedsihta summa starp kreditoreem isdalama	1214—1222	173
„VIII. Par pascha parahdneeka apzeetinaschanu	1223—1266	174
Nod. 1. Wispahrigi preekschrakstî	1223—1237	174
„ 2. Parahdneeka sanemschana un nosuhtischana zeetuma-weetâs	1238—1255	176
„ 3. Kadehl un kà apzeetinahts walâ laischams	1256—1266	179
„ IX. No Pinnu leelwirsta-walsts teesu spreedumu ispildischanas	1267—1272	180
„ X. No ahrwalstju teesu spreedumu ispildischanas	1273—1281	181

Tresha dala.

Kur wispahrigee likumi par ziwilteesaschanu naw spehkâ	1282—1400	183
Pirma schkirs. No krohna-mantas-waldibas leetahm	1282—1315	183
Gad. I. Wispahrigi preekschrakstî	1282—1299	183
„ II. Kà prozeses wedamas, kas zelahs if kontraktehm par padsedi, par usnemtu peegahdaschann un par isrentetu semi	1300—1309	185
„ III. Kà prozeses wedamas par sawwaligu mantas peesawinaschanohs un mantas leetaschanas aiskaweschanu	1310—1315	187
Ohtra schkirs. Atlihdsinaschanas prasischanas par skahdi un sudumeem, kas zaur eerehdnu pawehlehm zehluschahs	1316—1336	188
Gad. I. No atlihdsinaschanas prasischanas par skahdi un sudumeem, kas zaur administrazijas-resora eerehdnu pawehlehm zehluschahs	1316—1330	188
„ II. Par sudumu atprasischanu no teesneschem, prokureereem un ziteem teesas-resora eerehdneem	1331—1336	191
Tresha schkirs. Par prozesehm, kas sihmejahs uf laulibu un uf dsimschanu woi laulibâ woi ahrlaulibâ	1337—1356	192
Gad. I. Par prozesehm, kas sihmejahs uf lauliba	1337—1345	192
„ II. Par prozesehm, kas sihmejahs uf dsimschanu woi laulibâ woi ahrlaulibâ	1346—1556	193
Zeturta schkirs. Par isschkirschanu zaur sameerinaschanu	1357—1400	195
Gad. I. Par meera-dereschanu	1357—1366	195
„ II. Par isschkihreju-teesu	1367—1400	196

Zeturta dala.

Kas teesai darams mantibas sargaschanas dehl	1401—1460	200
Gad. I. Par miruscha mantineeku usaizinaschanu un par wina mantas apsargaschanu	1401—1408	200
„ II. Par mantibas isdalischanu	1409—1423	202
„ III. Kà nekustama manta kahdam par ihpaschumu atdohdama	1424—1437	203
„ IV. Par dsimts-muischu atpirkschanu	1438—1450	205
„ V. Kà tee isdibinajami, kas naw sinami, kur miht	1451—1460	207

Peekta dala.

Par teesaschanu Aiskaukasijâ	1461—1483	208

Peelikumi.

Peelikums pee art. 202 (peesihm.) Laizigi preekschrakstî par to, kà prozeses par rohbeschu-strihdeem wedamas	1—11	213
Peelikums pee art. 223 (peesihm.) Laizigi preekschrakstî par to, kà prozeses par makssaht nespehschanu wedamas	1—28	214
Peelikums pee art. 256. Kà suhdsibas-rakstî jaraksta		217
Peelikums pee art. 927. Kà ispildischanas-pawehle jaraksta		218
Peelikums pee art. 1272 (peesihm.) Preekschrakstî, pehz kureem konkurses-prozesês, kas wedamas Pinnu leelwirsta-walstî, personas swehrinajamas	1—3	218
Peelikums pee art. 1337 (peesihm. Preekschrakstî par teesaschanu rakstolniku laulibas-prozesês	1—9	219

Likumi

par zivilteesaschanu.

Wispahrigi nosazijumi.

1. Wisi strihdi par privat-teesibahm isspreeschami no teesahm.

Peesihm. 1. Kad waldes woi waldes lohzekli ko prasa, par ko pehz likuma naw ko strihdetees, kur ar pretrunahm eemeslus zelt naw atlauts, par tahdahm prasischanahm jasin waldehm, bet ne teesahm (*a*).

Peesihm. 2. Par suhdsibahm un strihdeem, kas sihmejahs us ispildamahm gruntes-pirkschanas kontraktehm (уставныя грамоты) un tur peeminetahm punktehm, un kas zelahs is semneeku, kas us laiku ko usnehmuschees, un muischneeku teesiga sakara, par ko noteikumi rohnahs ihpaschā peelikumā pee likumeem par lauschu kahrtahm, par schahdahm suhdsibahm un schahdeem strihdeem naw teesahm jasin (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41477) art. 1; peesihm. — (*b*) 1865 Okt. 25 (42603) art. 1—5.

2. Privatpersonas woi sabeedribas, kuru likumigas teesibas zaur to, ko waldes woi waldes lohzekli pawehlejuschi, aistiktas, pee teesas war suhdseht, lai winahm tahs aistiktahs teesibas atdohd; bet zaur tahdu suhdsibu tas neteek apturehts, ko waldes woi waldes lohzekli pawehlejuschi, kamehr teesas spreedums par to suhdsibu naw spreests.

1864 Now. 20 (41477) art. 2.

3. Waldehm woi waldes lohzekleem paschcem naw brihw strihdus-punktes isspreest, kas pee kautkahdas pahrluhkojamas leetas zehluschahs un no teesas pahrluhkojamas, un ari naw brihw paschcem to leetu teesai nodoht, bet wini tikai luhdsejam sinamu dara, ka winsch ar sawu suhdsibu likumigā kahrtā pee peederigas teesas war greestees.

Turpat, art. 3.

4. Teesas tik tad pee ziwil-leetu teesaschanas war dohtees, kad to luhguschees tee, kam pee tahs leetas daliba, un tik tad tahs war isspreest, kad pretineeka runa dsirdeta, woi kad tas terminsch notezejis, kas preeksch pretrunu zelschanas nolikts.

Turpat, art. 4.

5. Ziwilsuhdsibu atlihdsinaschanas dehl par skahdi woi sudumu, kas zaur grehkadarbu woi noseegumu zehlees, war peenest woi pee kriminalteesas, kamehr kriminal-leeta teek westa, woi atschkiru no tam pee ziwilteesas, kamehr tas peenesamajs laiks wehl naw notezejis.

Turpat, art. 5.

6. Tai art. 5 peeminetâ atgadijumâ ziwilteesa pee teesaschanas ahtraki nedohdahs, kà tik tad, kad ta kriminalteesaschana par to leetu nobeigta, is kuras suhdsiba zehlusees.

Turpat, art. 6.

7. Suhdsetajam ta teesiba pee ziwilteesas suhdseht nesuhd, jebschu apwainohts zaur kriminalteesas spreedumu netika atsihts par wainigu, prohti kad zaur schi darischanahm suhdsetajam skahde woi sudums zehlees.

Turpat, art. 7.

8. Kad ziwil-leetas teesaschanas laikâ is tahs paschas ziwil-leetas pretlikumiga darischana nahk gaismâ, kas no kriminalteesas meklejama, tad schi leeta zaur prokureeru kriminalteesai nodohdama un ziwil-leetas teesaschana apturama, ja to newar isspreest, kamehr ta kriminal-leeta naw ismekleta.

Turpat, art. 8.

9. Wisahm teesahm peenahkahs leetas apspreest pehz ta spehkâ stahwoscho likumu ihstena nodohma, bet kad tee likumi nepilnigi, neskaidri, kad ar teem nepeeteek, woi kad tee sawâ starpâ nesaskan, tad pee spreeschanas wispahrigajs likumu gars par pamatu janem.

Turpat, art. 9.

10. Spreedumu apkaweht ar to eemeslu, ka likumi esoht nepilnigi woi neskaidri, woi ka ar teem nepeeteekoht, woi ka tee sawâ starpâ nesaskanoht, naw brihw. Kas scho preekschrakstu pahrkahpjoht noseegahs, teem jaatbild, it kà buhtu teesas-spreeschanu leeguschi.

Turpat, art. 10.

11. Ziwil-leetas pehz sawas serdes (по существу) tikai diwjâs teesas-instanzês isspreeschamas.

Turpat, art. 11.

12. Strihdus-leeta pehz sawas serdes no augstakas teesas-instanzes nekriht pahrluhkojama, ja wina no semakajas wehl naw isspreesta.

Turpat, art. 12.

13. Pee wiſahm teeſu dariſchanahm, ko ſchihs ziwilprozeſês dara, iſnemoht tohs atgadijumus, kas likumâ ſkaidri noteikti, prahwneekeem un ari ziteem ir brihw buht klaht, un prahwneekeem ir brihw ſawu leetu ar wahrdeem iſſkaidroht.

Turpat, art. 13.

14. Prahwneekeem ir brihw ſawâ weetâ pilnwarus pee teeſas ſuhtiht wiſâs leetâs, kas pee teeſahm tohp teeſatas.

Turpat, art. 14.

15. Kad ſuhdſetaju woi apſuhdſetu, kam daliba pee tahs teeſajamas leetas wairak ir ne kà weens, tad tee war ſuhdſeht un aiſbildinatees katrs par ſewi, woi ſcho teeſibu weenam paſcham pilnwarim war atdoht, lai winus kohpâ aiſſtahw.

Turpat, art. 15.

16. Wiſas dariſchanas prozeſê, kas ſchinîs likumôs peeminetas, ne tik ween prahwneeki war iſdariht, bet ari winu pilnwari, iſnemoht tikai tohs atgadijumus, kas likumâ ſkaidri iſnemti.

Turpat, art. 16.

17. Katrs atſihſtams par tahdu, kas ſawas teeſibas pee teeſas war mekleht un aiſſtahweht; kas iſnemts no ſchi preekſchraksta, tas nahkoſchôs artikelôs peeminehts.

Turpat, art. 17.

18. Tee, kam wiſas kahrtas-teeſibas atnemtas, tahs atnemtahs teeſibas pee teeſas newar ne mekleht ne aiſſtahweht no ta laika, kur wineem teeſas galaſpreedums par to ſludinahts.

Turpat, art. 18.

19. Par wiſeem, kas ſtahw apakſch formunta tapehz, ka wehl naw pilnôs gadôs, jeb ka garâ woi meeſâs ir wahji, ſuhdſ un atbild pee teeſas winu wezaki woi formunti.

Turpat, art. 19.

20. Teem, kas iſſchkehrdeſchanas dehl apakſch formunta ſtahw, naw atnemta ta teeſiba pee teeſas ſuhdſeht un atbildeht, bet wineem par katru eeſuhdſetu leetu tai peederigai formunta-teeſai waijaga ſinu doht. Beſ tam wini ari newar beſ formunta atwehleſchanas pilnwari iſwehletees, prahwas zaur ſalihgumu nobeigt, pee teeſas kautko no ſawahm teeſibahm atlaiſt (дѣлать уступки), woi ſtrihdu ſahkt par aktes wiltigu pahrtaiſiſchanu, woi dohtees pee atbildeſchanas tahdâ ſtrihdû.

Turpat, art. 20.

21. Kad parahdneeks iſſludinahts par makſaht neſpehjeju, tad wina teeſiba pee teeſas ſuhdſeht un atbildeht pahreet uſ konkurſes-waldibu, iſnemoht tikai tahs

leetas, par kurahm ſchi waldiba parahdneekam ſihmi dohd, ka wina tahs negrib weſt. Schinî reiſâ teeſas koſtes naw makſajamas no konkurſes-maſas.

Turpat, art. 21.

22. Tas preekſcheja (21) artikelî dohtajs preekſchrakſts ir ari ſpehkâ pee adminiſtrazijahm, kas pehz andeles-likumeem, art. 1868, eezeltas, prohtil ihdſ kamehr likumi par kaufmanu konkurſehm taps pahrluhkoti.

Turpat, art. 22.

23. Kamehr konkurſe par parahdneeku, kas neſpehj makſaht, wehl naw noſpreeſta, katram iſ wina kreditoreem atlauts uſ ſawu rehkinumu tahdâs prahwâs eeſtahtees, kas par makſaht neſpehjeja mantu teek weſtas, un ſchehlabas peeneſt par teeſu ſpreedumeem. Bet konkurſes-waldibas rohkâs ſtahw, woi wina tahdu leetu uſ ſawu rehkinumu grib tahlak weſt, jeb woi wina to lihdſ ar wiſahm agrakahm prozeſes koſtehm tam kreditoram grib pameſt, kas to bija uſnehmees.

Turpat, art. 23.

24. Suhdſibas, kam teſtamente par pamatu, pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem par peederibu pret to zelamas (pret teſtamentes iſpilditaju woi mantineeku), kam peenahkahs teſtamentes noteikumus iſpildiht.

Turpat, art. 24.

25. Teſtamentes iſpilditajeem ir brihw par wiſahm tahm leetahm ſuhdſeht, par ko ſuhdſibas-teeſiba teſtamentê wineem atwehleta, woi par kurahm ſuhdſeht waijaga, lai teſtamentes noteikumus, kas wineem no teſtamentes taiſitaja uſdohti, waretu iſpildiht.

Turpat, art. 25.

26. Teem, kam pehz beedribas ſalihguma pilnwara dohta, lai paſchi walda tahda andeles-nama leetas, kam ſawa ſinama firma, tee ſchi andeles-nama leetâs ir beſ ihpaſchas pilnwaras pee teeſas war ſuhdſeht un atbildeht, prohti kad ſalihgumâ tas naw aiſleegts. Ta pati teeſiba pilnajâ beedribâ (полное товарищество) weenam iſ beedreem atwehleta, kad winam pehz beedribas zehleju ſalihguma pilnwara dohta beedribas leetas weſt.

Turpat, art. 26.

27. Wiſas zitas daſchdaſchadas korporazijas, beedribas un kompanijas zitadi newar pee teeſas ſuhdſeht un atbildeht kà zaur ihpaſchu pilnwari (*a*).

Peeſihm. Kur pilsſahta-likumi no 1870 eeweſti, tur pilsſahta-walde pee pilsſahta mantas leetahm zaur ihpaſchu pilnwari pee teeſas ſuhdſ woi atbild (ſk. wispahr. gub. lik.) (*b*).

(*a*) Turpat, art. 27; 1877 Jun. 6 (57437) art. 7. — (*b*) 1870 Jun. 16 (48498) ſen. uk., art. 1, 2, 4; preekſchrakſt. art. 118; 1872 Jun. 20 (51044).

28. Tais weetâs, kur andeles-teeſas wara neaiſſneedſ, ſtrihdus-leetas, kas no

andeles-teesas buhtu isspreeschamas (andel. lik. art. 1300—1307), no wispahrigahm siwilteesahm teesajamas pehz schеem likumeem.

1864 Now. 20 (41477) art. 28.

Pirma daļa.

Tesaschanas kahrtiba pee meerateesahm.

Pirmajs gabals.

Par peederibu.

29. Apaksch meerateesneschа kriht:

1) suhdsibas par personu peenahkumeem un salihgumeem un par kustamu mantu, kas naw augstakâ wehrtibâ ne kà lihds peezsimt rubuļu;

2) suhdsibas skahdes un sudumu atlihdsinaschanas dehļ, kad skahdes un sudumu leelums ne-eet pahri par peezsimt rubuļu, woi kad eesuhdseschanas laikâ tas naw skaidri sinams;

3) suhdsibas par personas gohda aisstikschanu un apsmeeschanu;

4) suhdsibas par to, ka lai aisstiktu teesibu pee mantas atdohd, prohti kad no pirmahs aisstikschanas laika ne wairak kà seschi mehneschi pagahjuschi;

5) suhdsibas par serwitutehm (siw. lik., art. 442, 445—451), prohti kad no ta laika, kad serwitutes-teesiba aisstikta, naw wairak kà gads aisgahjis.

1864 Now. 20 (41477) art. 29.

30. Bes tahm leetahm, kas preekschejâ (29) artikelî peeminetas, meerateesnesis wisas strihdus-leetas un wisas siwilsuhdsibas war peenemt sawâ pahrluhkoschanâ, kad abi prahwneeki winam luhdsahs, lai winu leetas pehz sawas sinamas sirds (по совѣсти) isspreesch. Meerateesneschu spreedumi, kas pehz tahdahm luhgschanahm spreesti, rehkinajami par galasspreedumeem, un pret wineem naw brihw appeleereht.

Turpat, art. 30.

31. Apaksch meerateesneschа nekriht:

1) suhdsibas par ihpaschneeka woi turetaja teesibu pee nekustamas mantas, prohti kad tai teesibai riktigas dokumentes par pamatu;

2) suhdsibas, kas sakarâ stahw ar krohna-mantas-waldibas labumu, isnemoht suhdsibas par to, ka lai aisstiktu teesibu pee mantas atdohd.

3) ſuhdſibas ſtarp pagaſtu lohzekleem, kas apakſch ſawahm paſchu teeſahm ſtahw, prohti ja ſuhdſetajs an apſuhdſehts ihpaſchi naw ſalihguſchi par to, lai meerateeſneſis tahdu ſuhdſibu iſſpreeſch (*a*);

4) ſtrihdi par priwilegijahm uſ atradumeem un iſgudrojumeem (*b*).

(*a*) Turpat, art. 31; — (*b*) 1864 Okt. 20, lik. un paweht. krahj., № 1144.

32. Suhdſiba pee ta meerateeſneſcha peeneſama, kura apgabalâ apſuhdſehts dſihwo woi uſ laiku miht.

1864 Now. 20 (41477) art. 32.

33. Suhdſiba, kas ſihmejahs uſ wairak ne kà weenu apſuhdſetu, kas dſihwo wairak ne kà weenâ meera-apgabalâ, peeneſama pee weena iſ to apgabalu meerateeſneſcheem pehz ſuhdſetaja wehleſchanas.

Turpat, art. 33.

34. Suhdſibas par to, lai aiſtiktu teeſibu pee mantas atdohtu, var ſerwitutehm, noganiſchanahm un appludinaſchanahm, tàpat wiſas ſuhdſibas par to, lai ſkahdi atlihdſina, kas pee nekuſtamas mantas notikuſi, tahs tahdas peeneſamas tur, kur nekuſtama manta rohnahs (*a*).

Dſelſszela-waldibu ſuhdſibas pret ſemtureem gar paſchu dſelſszela lihniju, lai iſnihzina, woi lai pahrzel ehkas, tſchupas, bedres un ſtahdijumus, tai weetâ peeneſamas, kur ta iſnihzinajama woi pahrzelama leeta rohnahs (*b*).

(*a*) Turpat, art. 34. — (*b*) 1869 Janw. 6 (46628) art. 7, 8.

35. Suhdſibas pret kompanijahm, korporazijahm un ſabeedribahm pee ta meerateeſneſcha peeneſamas, kura apgabalâ ſtahw winu waldiba woi firma.

1864 Now. 20 (41477) art. 35.

36. Suhdſibas pret kompanijahm, korporazijahm woi ſabeedribahm, kas zelahs iſ ſalihgumeem ar winu weetigeem kontoreem woi agenteem, peeneſamas woi tai weetâ, kur ſchee kontori woi agenti rohnahs, woi ari tai weetâ, kur waldiba woi firma ſtahw.

Turpat, art. 36.

37. Teeſajamâs leeetâs, kas pehz tam, kur apſuhdſehts woi mahjo woi miht, ſchur wai tur peeder, prahwneekeem ir brihw pehz ſawſtarpigas norunas pee ta gohda- woi apgabala-meerateeſneſcha greeſtees, kahdu wini paſchi ſewim iſredſahs.

Turpat, art. 37.

38. Pretſuhdſiba, kas apakſch meerateeſneſcha kriht, no ta paſcha teeſneſcha teeſajama, pee kam pirma ſuhdſiba peeneſta.

Turpat, art. 38.

39. Kad pretſuhdſiba, kas no pirmahs ſuhdſibas naw atſchkirama, pehz ſawas wehrtibas nekriht apakſch meerateeſneſcha, tad teeſneſis pee ſewim to leetu aptur un prahwneekeem atlauj pee aprinkateeſas iſſchkirtees.

Turpat, art. 39.

40. Strihdi par peederibu ſtarp ta paſcha aprinka meerateeſneſcheem zaur ſchi aprinka meerateeſneſchu-ſapulzi iſſpreeſchami.

Turpat, art. 40.

41. Strihdi par peederibu ſtarp wairak ne kà weena meera-aprinka meerateeſneſcheem zaur to meerateeſneſchu-ſapulzi iſſpreeſchami, kuras waras-rohbeſchâs leeta papreekſch eeſuhdſeta.

Turpat, art. 41.

42. Strihdi par peederibu ſtarp meerateeſneſchu-ſapulzehm, tàpat ſtarp meerateeſneſcha woi meerateeſneſchu-ſapulzes no weenas puſes un aprinkateeſas no ohtras puſes iſſpreeſchami zaur to wirſpalatu, kuras aprinki ta leeta papreekſchu eeſuhdſeta (ſk. wiſpahr. gub. lik.).

Turpat, art. 42.

43. Luhgſchana, lai eerahda to peederigo meerateeſneſi jeb to peederigo teeſu, peneſama pee weenas no tahm teeſahm, ſtarp kurahm tas ſtrihdus par peederibu iſzehlahs. Schi luhgſchana ar peeliktu iſſkaidroſchanu tai teeſai leekama preekſchâ, kurai pehz preekſchejeem artikeleem to peederibas ſtrihdu kriht iſſpreeſt; bet leetas teeſaſchana ſtahw meerâ, lihdſ kamehr peederibas-ſtrihdus iſſpreeſts.

Turpat, art. 43.

Ohtrs gabals.

Par pilnwareem.

44. Par pilnwareem meerateeſâs beſ teem ſwehrinateem adwokateem ari priwatperſonas war buht, bet tomehr tahdi, kas naw leetas dalibneeki (посторонныя лица), ne zitadi, kà tikai tais reiſâs un uſ teem pamateem, kas wiſpahrigôs gubernas-likumôs noteikti.

1864 Now. 20 (41477) art. 44; 1874 Maij. 25, lik. un pawehl. krahj., № 716, preekſchrakſt., art. 1, 16, 18.

45. Par pilnwareem leetâs, kas wedamas pee meerateeſahm, newar buht:

1) kas naw pilnôs gadôs;

2) klohſterneeki, iſnemoht tahs leetas, kur wini aiſrunataji par ſaweem klohſtereem un mahjokleem, woi kur wini no klohſtera preekſchneezibas ſtelleti;

3) baltahs garidſneezibas mahzitaji, iſnemoht tahs leetas, kur wini aiſrunataji par garigu leetu reſoru woi par ſawahm laulatahm draudſenehm un ſaweem behrneem, tàpat par teem audſekneem, kas winu kohpſchanâ rohnahs;

4) tahdi, kas atſihti par makſaht neſpehjejeem, lihdſ kamehr apſpreeſts, kà tee naw makſataji;

5) tee, kas apakſch formunta ſtahw;

6) ſkohlneeki, audſekni, ſtudenti un klauſitajees, kas ſkohlâs woi akademijâs kurſâ mahzahs, prohti kamehr ſawu kurſu naw nobeiguſchi, iſnemoht tikai tahs leetas, kur wini uſnehmuſchees aiſrunataji buht par ſaweem wezakeem, woi brahleem woi mahſahm;

7) ta meera-aprinka meerateeſneſchi, kurâ ta leeta teek weſta, un tàpat weetigahs meerateeſneſchu-ſapulzes prokureera-palihgs;

8) tee zaur baſnizas-teeſas ſpreedumu no draudſes iſſlehgtee;

9) tee, kam wiſas kahrtas-teeſibas woi wiſas ihpaſchas teeſibas un priwilegijas, kas wineem pehz perſonas un pehz kahrtas peeder, atnemtas, tàpat tee, kas zaur Keiſara ſchehlaſtibas-manifeſtu no tahdahm ſtrahpehm atſwabinati;

10) tee, kas teeſai bija nodohti tapehz, ka noſeeguſchees ar grehkadarbeem, kur buhtu bijis jaſpreeſch wiſu kahrtas-teeſibu, woi wiſu ihpaſchu pehz perſonas un pehz kahrtas peederigu teeſibu un priwilegiju atnemſchana, un kas zaur teeſas ſpreedumu naw attaiſnoti;

11) tee, kas iſſlehgti zaur teeſu iſ deeneſta, woi iſ garigu leetu reſora netiklibas dehl, woi iſ pagaſteem un pilſahtu draudſehm (общества) un muiſchneeku ſapulzehm pehz to kahrtu ſpreedumeem, pee kurahm wini bija peederigi;

12) wiſi tee, kam zaur teeſas ſpreedumu aiſleegts prozeſes weſt.

1864 Now. 20 (41477) art. 45; 1876 Janw. 7 (55455).

46. Prahwneeki meerateeſneſim ar wahrdeem woi ar rakſtu ſinamu dara, kahdus pilnwarus wini iſwehlejuſchees. Wini ari ſawam pilnwarim war doht noliktâ kahrtibâ apleezinatu pilnwaras-rakſtu.

1864 Now. 20 (41477) art. 46.

47. Ta ſina par iſwehletu pilnwari, kas ar wahrdeem peneſta, no meerateeſneſcha ſawâ ſchurnalâ eerakſtama, un prahwneekam, kad winſch mahk rakſtiht, tur aridſan japarakſtahs. Kad to ſinu ar rakſtu dohd, tad tas war notikt paſchâ luhgſchanas-rakſtâ woi ari ihpaſchâ pilnwaras-rakſtâ. Tahdâ ſinas-rakſtâ pilnwaras-deweja parakſtam waijaga apleezinatam buht zaur meerateeſneſi, notaru, polizeju woi weetigu pagaſta-preekſchneezibu.

Turpat, art. 47; 1874 Apr. 17, lik. un pawehl., krahj., № 639, lik. art. 48, pkt. 2; 51, pkt. 1.

48. Pilnwarim, kam prahwneeks leetas-weſchanu pee meerateeſneſcha uſtizejis, tas to leetu zaur ſalihgumu war nobeigt, lai gan pilnwaras-rakſtâ tas naw peeminehts.

1864 Now. 20 (41477) art. 48.

49. Pilnwaris no aiſſtahweſchanas war atteiktees, bet tas pehz tam newar pretineeka puſes pilnwarôs eeſtahtees, un winam peenahkahs, kad pilnwaras-dewejs naw klaht, ſawu atkahpkſchanohs tik laiku ſchim ſinamu dariht, ka pilnwaras-dewejs eeſpehtu lihdſ terminam atnahkt woi zitu pilnwari atſuhtiht.

Turpat, art. 49.

50. Pilnwaras-dewejs katru brihdi pilnwaru, ko pilnwarim dewis, war at-

nemt, meerateeſneſim ar rakſtu woi ar wahrdeem par to ſinu dewis; bet tadehl meerateeſneſim wehl newaijaga nei prozeſi uſ wehlaku laiku nolikt, nei gaidiht, lihdſ kamehr zits pilnwaris teek eezelts un atnahk. Wiſas dariſchanas, ko pilnwaris likumigâ kahrtâ darijis, pirms ta ſina pee meerateeſneſcha atnahkuſi, paleek ſawâ ſpehkâ.

Turpat, art. 50.

Treſchajs gabals.

Par leetas eeſuhdſeſchanu un par aizinaſchanu pee teeſas.

51. Eeſuhdſeht pee meerateeſneſcha war ar rakſtu woi ar wahrdeem.

1864 Now. 20 (41477) art. 51.

52. Suhdſiba, kas ar wahrdeem peeneſta, no meerateeſneſcha rullî eerakſtama, ſuhdſetajam laſama preekſchâ un no ſchi parakſtama, kad winſch mahk rakſtiht.

Turpat, art. 52.

53. Suhdſibas-rakſts, kas nekriht apakſch meerateeſneſcha, ſuhdſetajam atdohdams ar to peenahkamu ſinu; bet kad ar wahrdeem peeneſta ſuhdſiba atraidita, tad ſuhdſetajam, ja winſch to wehlahs, rakſtita ſihme iſſneedſama.

Turpat, art. 53.

54. Ir rakſtitâ, ir ar wahrdeem peeneſtâ ſuhdſibâ ſuhdſetajam waijaga:

1) uſdoht ſawu un ſawu leezineeku, ja winſch uſ tahdeem atſauzahs, un ari apſuhdſeta dſihwes-kahrtu, wahrdu, tehwa wahrdu, familiju woi uſwahrdu un dſihwoſchanas-weetu;

2) uſdoht tohs peerahdijnmus, kas wina ſuhdſibai par pamatu;

3) noteikt ſuhdſibas wehrtibu iſſlehdſoht tahs leetas, kur zena naw noteizama;

4) ſkaidri pateikt, ko ihpaſchi winſch luhdſahs woi praſa.

Turpat, art. 54.

55. Par ſuhdſibas wehrtibu atſihſtama ta ſumma, kas ſuhdſibâ noteikta lihdſ ar teem kapitala augleem, kas lihdſ eeſuhdſeſchanas deenai iſprafiti.

Turpat, art. 55.

56. Kad pretim runa tai mantas wehrtibai, kas tai ſuhdſibas-rakſtâ ir uſdohta, tad wina zaur leetas-pratejeem iſdibinajama tai terminâ, ko meerateeſneſis preekſch tam noliks.

Turpat, art. 56.

57. Kad ſuhdſetajs ſawahm praſiſchanahm par pamatu eerahda rakſtitas dokumentes, tad winam ſchahs pee meerateeſneſcha pret kwitanzi janodohd lihdſ

ar ſawu ſuhdſibas-rakſtu, woi wiſadâ wihſê jele ne wehlaki ne kà pulkſten diwjôs pehz pusdeenas preekſch tahs deenas, kur winſch pee teeſas aizinahts.

Turpat, art. 57.

58. Suhdſibu ſanehmis meerateeſneſis apſuhdſeto pee teeſas aizina un tàpat ſchim, kà ari ſuhdſetajam terminu ſinamu dara, kurâ lai nahk preekſchâ.

Turpat, art. 58.

59. Kad atnahkſchanas terminu apſuhdſetam noleek, tad jarehkina no tahs deenas, kur aizinaſchanas-ſihme eedohta, ne maſak kà weena deena uſ katrahm peezpadſmit werſtihm zeļa, kas winam ja-eet no ſawas dſihwoſchanas-weetas pee meerateeſneſcha.

Turpat, art. 59.

60. Kad abi prahwneeki paſchi pee meerateeſneſcha nahk preekſchâ, tad ſchis tuhliht pee winu ſtrihdus-leetas pahrluhkoſchanas war dohtees, bet lai tik neleek pee malas tahs iſmeklejamas leetas, kas tai deenâ bija nemamas preekſchâ.

Turpat, art. 60.

61. Prahwneeku, leezineeku un zitu perſonu aizinaſchana pee teeſas noteek zaur aizinaſchanas-ſihmehm (повѣстки), kur waijaga peemineht: 1) par ko ſuhdſehts; 2) kas aizinajams, un kas to luhdſis; 3) kur aizinajamam janahk; 4) kahdâ deenâ, un ja waijadſetu, ari kahdâ ſtundâ janahk preekſchâ; 5) kas aizinatam waretu notikt, ja nenahk. — Aizinaſchanas-ſihmes galâ waijaga buht meerateeſneſcha parakſtam.

Turpat, art. 61.

62. Aizinaſchanas-ſihmes aizinajameem zaur ſulaini, kas meerateeſneſim peedohts, woi zaur polizeju, woi zaur weetigu pagaſta- woi zeema-preekſchneezibu nodohdamas.

Turpat, art. 62.

63. Aizinaſchanas-ſihme paſcham aizinajamam rohkâ eedohdama.

Turpat, art. 63.

64. Kad aizinajamajs naw mahjâs, aizinaſchanas-ſihme eedohdama lihdſeedſihwotajeem, woi wina muiſchas woi nama waldneekam, woi tahdam kaiminam, kas uſnemahs to ſihmi aizinajamam eedoht un kwitanzi par to rakſta.

Turpat, art. 64.

65. Kad ſulainis neweenu tahdu, kahdi preekſchejâ (64) artikelî peemineti, neuſeet, tad winſch aizinaſchanas-ſihmes weenu eksemplaru. lai winu nodohd aizinajamam, pilsſahtâ noleek pee polizejas lohzekla, bet pa laukeem, pee weetigas pagaſta- woi zeema-preekſchneezibas, woi pee polizejas ſulaina (ſimtneeka woi deſmitneeka).

Turpat, art. 65.

66. Aizinaſchanas-ſihmi nodohdoht, uſ to paſchu jauſſihme, kad nodohta;

bet ohtrs eksemplars ar ſanehmeja kwitanzi un ar peeſihmejumu, kad ſanehmis, meerateeſneſim leekama preekſchâ. Ja aizinaſchanas-ſihmes ſanehmejs to newar woi negrib parakſtiht, tad to abjôs aizinaſchanas-ſihmes eksemplarôs eeſihme un peeſihme, ihpaſchi kam un kad aizinaſchanas-ſihme nodohta, un kapehz ſanehmeja kwitanze truhkſt.

Turpat, art. 66.

67. To terminu, kurâ pee meerateeſneſcha jaatnahk, uſ wehlaku deenu war nozelt, kad abi parti to luhdſahs.

Turpat, art. 67.

Zeturtajs gabals.

Par prahwneeku atnahkſchanu un teeſaſchanas kahrtibu pee meerateeſneſcha.

68. Leetas pee meerateeſneſcha klaiji un ar wahrdeem teek teeſatas; bet ſehdeſchanu ari war tureht ſweſcheem ne-eſoht klaht, kad abi parti to luhdſahs, un meerateeſneſis to luhgſchanu par eewehrojamu tur.

1864 Now. 20 (41477) art. 68.

69. Apſuhdſehts, par paſchu leetu (по существу) neko neſakoht, ſchahdus eemeſlus war zelt:

1) ka ta leeta krihtoht apakſch zita meerateeſneſcha woi apakſch zitas teeſas;

2) ka pee ta paſcha woi pee zita meerateeſneſcha, woi pee zitas teeſas to paſchu diwju perſonu ſtarpâ prahwas par to paſchu leetu woi prahwas, kas ar to eeſuhdſetu leetu ihſâ ſakarâ ſtahw, teekoht weſtas;

3) ka ſuhdſetaja praſiſchanas wiſâs ſawâs punktês uſ zitu ſihmejotees, kam buhtu ja-atbild;

4) ka ta leeta eſoht eeſuhdſeta no zilweka, kam nemaſ ne-eſoht ta teeſiba pee teeſas ſuhdſeht un atbildeht.

Turpat, art. 69.

70. Pehz abju partu eepreekſchejas iſklauſchinaſchanas meerateeſneſis wineem leek preekſchâ, lai par to leetu ſalihgſt, un wineem uſrahda pehz ſawahm dohmahm, kà tas pareiſi waretu notikt. Ari teeſaſchanas laikâ meerateeſneſim peenahkahs gahdaht, lai prahwneekus wada uſ ſalihgſchanu, un tikai tad, kad tas neiſdohdahs, tad winſch dohdahs pee ſpreeduma ſpreeſchanas.

Turpat, art. 70.

71. Prahwneeku ſalihgums jauſrakſta, un kad laſihts preekſchâ, no wineem jeb no teem, kam wini to uſwehl, japarakſta. Leetu, kas zaur ſalihgumu nobeigta, naw brihw no jauna uſnemt.

Turpat, art. 71.

72. Meerateeſneſis pee teeſaſchanas dohdamees ſuhdſetajam leek iſſtahſtiht, kà ta leeta bijuſi, un leek winam iſteikt ſawas praſiſchanas; tad winſch klauſahs, ko apſuhdſehts atbild, abjeem parteem atlaudams ir tad wehl weenam pakal ohtram jo pilnigi iſrunatees un no ſawas puſes iſwaizadams, ko leetas iſſkaidroſchanas dehl waijadſetu. Kad meerateeſneſim rahdahs, ka ta leeta deewsgan iſſkaidrota, tad winſch partu runas flehdſ.

Turpat, art. 72.

73. Pee prozeſehm par to, lai aiſtikto teeſibu pee mantas atdohtu, meerateeſneſis nenemahs dokumentes pahrluhkoht, kas peerahda to ihpaſchuma-teeſibu pee tahs nekuſtamas mantas, bet tik ween to aiſtikto teeſibu pee tahs mantas atdohd.

Turpat, art. 73.

74. Kad ir ſuhdſehts, lai iſpilda ſalihgumus un peenahkumus, kas likumigâ kahrtibâ norunati woi apleezinati, apſuhdſehts jo ihſâ terminâ aizinajams, un, kad meerateeſneſis atſihſt, ka wina eemeſli naw cewehrojami, tad winſch ſpreeſch, lai tuhliht peenahkumus iſpilda, un reiſâ ſuhdſetajam iſſneedſ iſpildiſchanas-pawehli pehz ſchi ſpreeduma.

Turpat, art. 74.

75. Leetas teeſaſchana uſ wehlaku laiku noleekama tikai tad, kad weens iſ teem parteem to praſa, un tikai it retâs reiſâs un nezitadi, kà tikai, kad abi parti teeſas preekſchâ bijuſchi un ſawâ ſtarpâ par to iſrunajuſchees.

Turpat, art. 75.

76. Kad leetas iſſkaidroſchanas dehl kahdas ſtnas waijaga woi kahda dokumentes norakſta iſ kautkahdas teeſas woi no kautkahda eerehdna, tad meerateeſneſis prahwneekam pehz wina luhgſchanas iſſneedſ leezibas-rakſtu, ka tahs ſtnas woi ta dokumentes norakſta pateeſi waijaga, un ihpaſchi kahdâ terminâ.

Turpat, art. 76.

77. Teeſaſchana pee meerateeſneſcha apturama:

1) kad wiſi prahwneeki weenis prahtis to luhdſahs;

2) kad weens iſ teem prahwneekeem woi pilnwaris nomirſt, ahrprahtâ paleek, woi kad winam kahrtas-teeſibas wiſas teek atnemtas.

Turpat, art. 77.

78. Teeſaſchana no jauna uſnemama, kad abi parti woi weens iſ wineem to luhdſahs.

Turpat, art. 78.

79. Kad meerateeſneſis leetu teeſajoht pahrleezinajahs, ka wina nekriht apakſch wina teeſaſchanas (art. 29—31) tad winſch to tahlaki newed.

Turpat, art. 79.

80. Kad meerateeſneſis pee teeſaſchanas-kahrtibas kautkahdu gruhtibu uſ-

eet, tad winſch tohs tahdus atgadijumus iſſpreeſch ſalihdſinadams ſchihs dalas noteikumus ar teem ſmalkeem preekſchrakſteem par prozeſes-weſchanu pee wiſpahrigahm teeſahm.

Turpat, art. 80.

Peektajs gabals.

Par peerahdiſchanahm.

Pirma nodala.

Wiſpahrigi preekſchraksti.

81. Suhdſetajam ſawu ſuhdſibu waijaga peerahdiht. Kad apſuhdſehts pret ſuhdſetaja praſiſchanahm eemeſlus peeneſ, tad winam peenahkahs ſawus eemeſlus peerahdiht.

1864 Now. 20 (41477) art. 81.

82. Meerateeſneſis pats peerahdijumus woi ſinas neſamekle, bet ſawam ſpreedumam par pamatu nem tik ween tohs peerahdijumus, ko prahwneeki peeneſuſchi.

Turpat, art. 82.

Ohtra nodala.

Leezineeku iſteikſchanas.

83. Neweenam naw brihw atſazitees no leezibas-dohſchanas; iſ ſchi preekſchraksta iſnemti:

1) prahwneeku radineeki taiſnâ lihnijâ uſ augſchu un uſ apakſchu, tàpat meeſigee brahli un mahſas;

2) tee tahdi, kam labums gaidams, kad ſpreedums weenam woi ohtram par labu iſnahk.

1864 Now. 20 (41477) art. 83.

84. Par leezineekeem naw peelaiſchami: 1) kas atſihti par plahnprahtigeem, un kas neſpehj iſrunatees ne ar wahrdeem ne ar rakſtu, un tàpat tee tahdi, kas prahta ſajukſchanas dehl pehz peederigas waldibas nolehmuma ahrſtes iſmekleſchanâ woi dſeedinaſchanâ ſtahw; 2) tee tahdi, kas meeſas- woi gara-ſpehku truhkuma dehl newarejuſchi to peerahdamu leetu ſinaht; 3) behrni pret ſaweem wezakeem; 4) prahwneeku laulati draugi; 5) mahzitaji par to, kas wineem bikti uſtizehts; 6) tee tahdi, kas zaur baſnizas-teeſas ſpreedumu no draudſes iſſlehgti, un kam kahrtas-teeſibas wiſas atnemtas, woi kas tahdas ſtrahpes zeetuſchi, zaur kurahm teeſiba ſuhd buht par leezineeku. — Wiſus ſchohs tahdus pats teeſneſis

pee leezibas nepeelaiſch ari beſ nekahdas uſrahdiſchanas woi luhgſchanas no prahwneeku puſes, tik kà teeſneſis tahs peeminetas wainas eerauga, kuru dehl wini par leezineekeem newar bnht.

Turpat, art. 84.

85. Behrni no ſeptiņ lihdſ tſchetrpadſmit gadeem gan ir iſklauſchinajami, bet ne ſwehrinajami.

Turpat, art. 85.

86. Pehz pretineeka atſtumſchanas pee leezibas-dohſchanahm naw peelaiſchami:

1) atwedeja radi taiſnâ lihnijâ beſ nekahdas grahdu aprohbeſchoſchanas, bet radi ſahnu-lihnijâ pirmôs trîs un zaur prezibahm ſadraudſeti pirmôs diwjôs grahdôs;

2) atwedeja formunti, woi kam winſch ir par formuntu;

3) tee, kas atwedeju par behrnu peenehmuſchi, woi no wina par behrneem peenemti;

4) tee, kas prahwajahs ar weenu iſ teem parteem, un tee tahdi, kam labums gaidams, kad ſpreedums tam partam, kas winus atwed, iſnahk par labu;

5) pilnwari, kad pilnwaras-deweji winus par leezineekeem peeſauz.

Turpat, art. 86.

87. Atſtumſchanas eemeſli pret leezineekeem peneſami, pirms ſchee ſwehrinati, woi, ja winus iſklauſchinahs neſwehrinatus, pirms winus iſklauſchina.

Turpat, art. 87.

88. Kad pats prahwneeks neuſnemahs leezineeku ſtelleht, tad ſchis aizinajams zaur aizinaſchanas-ſihmi (*a*). Perſonas, kam pirmahs un ohtras klaſes tſchini, walſts-padohmes lohzekli, miniſteri un atdalitu reſoru wirswaldneeki, winu palihgi, walſts-ſekretari, ſenatori, generalgubernatori, kara-aprinku karaſpehku kommandeeri, generaladjutanti, un tàpat ſawa amata-aprinka rohbeſchâs diwiſijas-kommandeeri un tee ſcheem amatâ lihdſigee ſemes- un juhras-karaſpehka tſchini, wirsbiſkapi, gubernatori, pilſſahta-preekſchneeki un wirspolizeimeiſteris Maskawâ, tàpat tee tahdi, kas minetu amatu peenahkumus iſpilda, kad par leezineekeem teek aizinati, triju deenu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kad aizinaſchanas-ſihmi ſanehmuſchi, meerateeſneſim war luhgt, lai winus iſklauſchina winu dſihwoſchanas-weetâ. Tahdâ reiſâ wini iſwaizajami pehz ta preekſchraſta, kas rohnahs art. 93 (*b*).

(*a*) Turpat, art. 88. — (*b*) 1869 Jun. 16 (47147) art. 5.

89. Karaſpehka lohzekli no ſemas kahrtas, kas ſtahw paſchâ deneſtâ, par leezineekeem aizinajami zaur ſaweem klahtakeem wirſneekeem. Offizeeri paſchi aizinajami zaur aizinaſchanas-ſihmi, bet ta aizinaſchana pee teeſas winus neatſwabina no deneſta peenahkumeem, kad wini no ſaweem wirſneekeem neteek atlaiſti. Kad kara-wirſneeziba apleezina, ka karaſpehka lohzekli, kas par leezineekeem aizinati, deneſta dehl paſchi newar pee teeſas nahkt, tad aizinajamajs jaiſklauſchina

tur, kur winſch deeneſtâ ſtahw (*a*). Tee dſelſszelu eerehdni, kuru amati ſarakſtiti ihpaſchâ ſarakſtâ, ko norunajuſchi zelu-miniſteris un juſtiz-miniſteris un Paſchas Keiſara Majeſtetes kanzlejas ohtras nodalas wirswaldneeks, tee par leezineekeem aizinajami zaur aizinaſchanas-ſihmehm, kas winu klahtakai weetigai preekſchneezibai nodohdamas ne wehlaki kà ſeptinas deenas preekſch atnahkſchanas termina, kas ſihmê pee- minehts (*b*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma uo 1879.) Teem, kas militſchôs deeneſtâ ſtahw, lai buhtu offizeeru, lai buhtu ſemakâ kahrtâ, teem ir wiſas tahs walſtsdeeneſta teeſibas, kas ir teem ihſtena karaſpehka peederigeem, un ſtahw apakſch kara-likumeem. — Schis peeſihmejums ſihmejahs ari uſ art. 380, 1225 (pkt. 6) un 1243 (*c*).

1864 Now. 20 (41477) art. 89. — (*b*) 1873 Now. 27 (52835) art. I. — (*c*) 1876 Okt. 30 (56533) lik. § 19.

90. Mahzitaji un klohſterneeki, kas uſ pirmo ſinu par leezineekeem neatnahk, aizinajami zaur ſawu klahtako preekſchneezibu.

1864 Now. 20 (41477) art. 90.

91. Leezineekam, kas noteiktâ terminâ neatnahk un newar deewsgan atwainotees, tam pehz meerateeſneſcha nolemſchanas naudas-ſtrahpe uſleekama no diwideſmit peezi kapeiku lihdſ peezi rubulu kà kurâ reiſâ pehz leetas ſwara un pehz leezineeka mantasſpehka; turklaht ohtrs atnahkſchanas terminſchwinam noleekams. Tahda pat naudas-ſtrahpe leezineekam uſleekama ari tad, kad ohtru reiſ neatnahk (*a*).

Peeſihm. Tahs pehz ſchi (91) artikela peedſihtas ſtrahpes-naudas peeleekamas pee ta kapitala, no ka buhwe zeetuma-weetas preekſch teem, kas meera-apgabalôs ar arreſti ſtrahpejami (*b*).

(*a*) Turpat, art. 91. — (*b*) 1869 Maij. 19 (47107) art. I, pkt. 1.

92. Diwju nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur winam ta no meerateeſneſcha uſlikta naudas-ſtrahpe ſludinata, woi kad winſch tai no jauna noliktâ terminâ atnahk, leezineeks pee ta paſcha meerateeſneſcha war attaiſnotees, un ſchis no tahs ſtrahpes winu ari atſwabina, ja winſch atſihſt, ka ta aiſbildinaſchanahs deewsgan ſtipra.

1864 Now. 20 (41477) art. 92.

93. Leezineeks, kas ſlimibas dehl pee meerateeſneſcha newar atnahkt, ſawâ dſihwoſchanas-weetâ no ſchi iſwaizajams, kad tee prahwneeki to wehlahs, ſcheem klaht eſoht. Tàpat leezineeki iſwaizajami winu dſihwoſchanas-weetâ ari tad, kad kahdâ leetâ leelaku leezineeku pulku, kas weenâ weetâ dſihwo, waijaga iſwaizaht.

Turpat, art. 93.

94. Leezineeki, kas kahdâ meera-apgabalâ, tahlu nohſt no tahs weetas dſihwo, kur ta leeta teeſajama, war iſwaizati kluht no ta apgabala meerateeſneſcha, kur wini dſihwo, kad prahwneekeem eepreekſch par to ſina dohta, un wineem klaht eſoht, prohti kad wini noteiktâ terminâ atnahkuſchi.

Turpat, art. 94.

95. Leezineeki, pirms teek iſwaizati, ſwehrinajami, kad prahwneeki weenis prahtis winus no ſwehreem neatſwabina. Kad mahzitaja naw, meerateeſneſis iſwaiza neſwehrinatus, bet papreeſch wineem atgahdina to peenahkumu wiſu,

kas wineem ſinams, no ſkaidras ſinamas ſirds pateikt, un no wineem rakſtu iſpraſa par to, ka wini wiſu, ko apleezina, gatawi apſwehreht, ja kahds iſ prahwneekeem to praſitu.

Turpat, art. 95.

96. No ſwehreſchanas atſwabinajami:

1) wiſi kriſtigi mahzitaji un klohſterneeki;

2) tee, kam tahda tiziba, un kas pee tahdas baſnizas-atſchkiras peeder, kas ſwehreſchanu atmet; ſchee ſwehreſchanas weetâ apſohlahs wiſu pateeſibu pehz ſkaidras ſinamas ſirds pateitt.

Turpat, art. 96.

97. Katrs leezineeks pa weenam iſwaizajams, prahwneekeem klaht eſoht, kad wini pee iſwaizaſchanas atnahkuſchi.

Turpat, art. 97.

98. Leezineekeem, kas ſawu leezibu wehl naw dewuſchi, naw brihw klaht buht, kad zitus leezineekus iſwaiza.

Turpat, art. 98.

99. Tik kà leezineeks ſawu leezibu dewis, meerateeſneſis parteem atlauj, lai no ſewim leezineekam waizaſchanas leek preekſchâ par wiſahm punktehm, kas wineem rahdahs waijadſigas.

Turpat, art. 99.

100. Lai iſſchkirtu, kur leezineeku leezibas par ſwarigahm punktehm neſakkan, meerateeſneſis leezineekus weenu ohtram preti ſtahda.

Turpat, art. 100.

101. Leezineeka leezibas ferde protokolê ſarakſtama, un ſchi, kad leezineekam laſita preekſchâ, ir no wina, ir no meerateeſneſcha parakſtama. Kad leezineeks nemahk rakſtiht, tad tas protokolê japeeſihme, un meerateeſneſis weens to parakſta.

Turpat, art. 101.

102. Zik ſpehka leezineeka leezibahm, to meerateeſneſis noſpreeſch pehz leezineeka uſtizibas un pehz wina leezibu ſkaidribas, pilnibas un tizibas.

Turpat, art. 102.

103. Kad leezineeks wehlahs atlihdſinaſchanu dabuht par darba aiſkaweſchanu un pa zeļa tehrinu, tad winam to waijaga uſdoht, tik kà iſwaizahts. Atlihdſinaſchana peedſenama no ta parta, kas uſ to leezineeku atſauzees.

Turpat, art. 103.

104. Atlihdſinaſchanu leezineekam meerateeſneſis nolemj, prohti pa deſmit kapeiku lihdſ weenam rubulim pa deenu, wehrâ likdams deenas-algas zenu un zitu ko, kas tai weetâ buhtu wehrâ jaleek.

Turpat, art. 104.

Treſcha nodaļa.

Peerahdiſchanas-rakſti.

105. Wiſadas aktes (акты), ir kas likumigâ kahrtâ noſlehgtas un apleezinatas, un ari priwat-dokumentes (домашніе), tàpat ari ziti papiri no meerateeſneſcha pee leetas apſpreeſchanas eewehrojami.

1864 Now. 20 (41477) art. 105.

106. Kas atrohnahs rakſtitâs dokumentês, kas likumigâ kahrtibâ noſlehgtas woi apleezinatas, to newar apgahſt zaur leezineeku leezibahm.

Turpat, art. 106.

107. Kad prahwneeks eemeſlus zel, ka dokumente neeſoht riktiga, tad meerateeſneſis pahrleezinajahs par winas riktigumu, ſalihdſinadams to ar zitahm dokumentehm, ſalihdſinadams rakſtu-ſihmes un iſwaizadams leezineekus, un par to protokole jaſarakſta.

Turpat, art. 107.

108. Tam, kura wahrdâ dokumente iſdohta woi ſarakſtita, naw brihw eemeſlus zelt pret dokumentes riktigumu, kad wina wahrds tur parakſtihts.

Turpat, art. 108.

109. Eemeſlus zelt pret tahdu dokumenſchu riktigumu naw atļauts, kas likumigâ kahrtâ apſtiprinatas un apleezinatas.

Turpat, art. 109.

110. Kad ſtrihdu zel pret rakſtitahm dokumentehm, kas pee leetas apſpreeſchanas lohti ſwarigas, ka tahs eſoht wiltigi pahrrakſtitas, tad meerateeſneſis wiſu papreekſch to partu, kas tahs dokumentes leek preekſchâ, uſaizina, lai tahs nem atpakaļ; kad ſchis to nedara, tad teeſneſis tam, kas teizis, ta dokumente eſoht wiltigi pahrrakſtita, rahda, kahda gruhta atbildeſchana buhs, ja winſch newarehs peerahdiht, ka pateeſi wiltigi pahrrakſtita. Kad tomehr prahwneeks uſ to paſtahw, ka wiltigi pahrrakſtita, tad meerateeſneſis pee ſewim to teeſaſchanu aptur un tahs dokumentes, kas eſoht wiltigi pahrtaiſitas, weetigas aprinkateeſas prokureeram noſuhta, lai tas to jautajeenu par to wiltigu pahrrakſtiſchanu likumigâ kahrtibâ no teeſas leek iſſpreeſt.

Turpat, art. 110.

111. Zaur eemeſlu pret tahdu dokumenti, kas naw no leela ſwara pee leetas apſpreeſchanas, ka ta eſoht wiltigi pahrrakſtita, zaur tahdu eemeſlu leetas teeſaſchana naw apturama.

Turpat, art. 111.

Zeturta nodaļa.

Iſteikſchanahs.

112. Kad weens iſ parteem, kamehr wina leeta pee meerateeſneſcha teek weſta, woi ar rakſtu woi ar wahrdeem iſteizahs, ka tahda punkte, kas pretineeka teeſibas apſtiprina, pateeſiga, tad zitas peerahdiſchanas preekſch tahs punktes wairs newaijaga.

1864 Now. 20 (41477) art. 112.

113. Ko weens iſ leetas dalibneekeem iſteizees, tas tikai preekſch ta ir ſpehkâ, kas to iſteizees.

Turpat, art. 113.

114. Pee teem lihdſprahwneekeem tas, ko weens iſ wineem iſteizees, tikai tad war kertees, kad wini kohpâ weens par ohtru parahdu galwotaji.

Turpat, art. 114.

Peekta nodaļa.

Swehreſchana.

115. Prahwneekeem naw aiſleegts, kad ſawâ ſtarpâ to norunajuſchi, meerateeſneſim luhgt, lai to leetu iſſpreeſch pehz tam, ko weens iſ wineem buhs apſwehrejis; bet meerateeſneſis prahwneekus pee ſwehreſchanas newar ne peeſpeeſt, ne no ſawas puſes ſuhdſetajam woi apſuhdſetam preekſchâ likt, woi negrib ſwehreht;

1864 Now. 20 (41477) art. 115.

116. Prahwneeki ſwehre paſchi, un wineem peenahkahs woi ihpaſchâ luhgſchanas-rakſtâ, ko paſchi, ne winu pilnwari, parakſtijuſchi, woi zaur meerateeſneſcha par to ſarakſtitas protokoles parakſtiſchanu apleezinaht, ka wini ir ar meeru, lai to leetu iſſpreeſch pehz ſwehreem.

Turpat, art. 116.

117. Swehri peenemami par peerahdiſchanu tam, par ko ſwehrehts, un zaur nekahdeem ziteem peerahdijumeem naw apgahſchami.

Turpat, art. 117.

118. Prahwneeki pee ſwehreem naw peelaiſchami:

1) leetâs, pee kurahm nepeeaugušcheem un ziteem tahdeem daliba, kam naw wehleta pilniga wala par ſawu mantu;

2) par tahdahm punktehm, kas ſakarâ ſtahw ar kautkahdu grehkadarbu woi noſeegumu;

3) leetâs, kur krohna-mantas-waldehm, ſemſtwas-eeſtahdehm, pilſſahta-draudſehm un pagaſteem labums woi ſliktums war atlehkt;

4) korporaziju un ſabeedribu un kompaniju leetâs;

5) kad tahdu dokumenſchu ſkaidrus wahrdus gribetu apgahſt, no kurahm newar dohmaht, ka tahs nebuhtu riktigas.

Turpat, art. 118.

Seſta nodaļa.

Apſkatiſchana paſchâ weetâ un leetas-prateju atſinums.

119. Apſkatiſchana paſchâ weetâ, woi lihdſ ar, woi beſ leetas-pratejeem, noteek, kà kad weens iſ parteem to luhdſahs, tà ari kà kurâ reiſâ meerateeſneſis pats redſ.

1864 Now. 20 (41477) art. 119.

120. Apſkatitajs ir pats meerateeſneſis, diwjeem tizameem leezineekeem un teem prahwneekeem klaht eſoht, kas peeaizinajami woi ar wahrdeem woi zaur aizinaſchanas-ſihmehm.

Turpat, art. 120.

121. Zaur tam, ka prahwneeki pee apſkatiſchanas naw klaht, ta apſkatiſchana neteek kaweta, un kas naw klaht, tas ſaude to teeſibu ſchehlotees par to, ko merateeſneſis apſkatotees ir darijis.

Turpat, art. 121.

122. Meerateeſneſis pehz prahwneeka luhgſchanas, woi kà pats redſ, leetas-prateju atſinumu war iſpraſiht par tahdu leetu, ko notakſeereht woi apſpreeſt ihpaſchas ſinaſchanas waijaga.

Turpat, art. 122.

123. Leetas-prateji, weens lihdſ trihs, pehz prahwneeku ſawſtarpigas norunas iſwehlejami; bet ja neiſdohdahs weenis prahtis palikt, ta zaur meerateeſneſi iſredſami. Schohs atſtumt ir atlauts pehz teem paſcheem preekſchrakſteem, kà atſtumj leezineekus.

Turpat, art. 123.

124. Par apſkatiſchanu paſchâ weetâ un par leetas-prateju leezibahm protokole jaſarakſta un no meerateeſneſcha, no prahwneekeem, no leezineekeem un no leetas-pratejeem japarakſta. Kad kautkahds no ſcheem peemineteem nemahk rakſtiht, tad tas protokolê japeeſihme (*a*).

Peeſihm. Strahpes-naudas, kas peedſihtas par to, ka tee zaur meerateeſneſcheem aizinatee leetas-prateji beſ nekahdeem ſwarigeem eemeeſleem uenahkuſchi, tàpat par to, ka noteiktâ laikâ ſawu atſinumu nelikuſchi preekſchâ, tahs tahdas ſtrahpes-naudas peeleekamas pee ta kapitala, no ka buhwe zeetuma weetas preekſch teem, kam meera-apgabalôs arreſte jazeeſch (*b*).

(*a*) Turpat, art. 124; — (*b*) 1869 Maij. 19 (47107) art. I, pkt. 2.

Seſtajs gabals.

Par ſuhdſibu apdrohſchinaſchanu.

125. Woi luhgſchanas par ſuhdſibu apdrohſchinaſchanu iſpildamas, tas ſtahw pee meerateeſneſcha; bet kad ſuhdſetajs likumigâ kahrtâ apleezinatu parahdarakſtu peedſihſchanas dehl uſrahdidams apdrohſchinaſchanu praſa, tad meerateeſneſim naw brihw winam to leegt.

1864 Now. 20 (41477) art. 125.

126. Tahs ſuhdſibas, kas pee meerateeſneſcheem peeneſtas, apdrohſchinajamas pehz teem preekſchrakſteem, kas ſcho likumu ohtrâ dalâ rohnahs.

Turpat, art. 126.

127. Meerateeſneſim brihw pehz ſuhdſetaja luhgſchanas no apſuhdſeta, kas tikai brihſcheem meera-apgabalâ miht, praſiht, lai tas, ja pret ſpreedumu ſchehlojahs, ſalogu noleek woi uſtizama weetas-eedſihwotaja galwoſchanu apgahda.

Turpat, art. 127.

128. Kad ſcho praſiſchanu neiſpilda, meerateeſneſim brihw apſuhdſeta kuſtamu mantu apkihlaht tai mehrâ, zik leela ſumma pehz ſpreeduma makſajama.

Turpat, art. 128.

Septitajs gabals.

Par ſpreeduma ſpreeſchanu.

129. Meerateeſneſis, partus iſklauſchinajis eewehro wiſas pee tahs leetas peeminetas punktes un noſwehrdams pehz ſinamas ſirds pahrleezinaſchanas peerahdijumu ſwaru un ſpehku, ſpreedumu noſpreeſch, kam nebuhs likumam pretim buht.

1864 Now. 20 (41477) art. 129.

130. Pee ſpreeduma ſpreeſchanas meerateeſneſis, kad weens woi abi parti to uſrahda, war turetees pee ſinameem weetigeem eeradumeem, bet tikai tahdâ reiſâ, kad likumi ſkaidreem wahrdeem atwehl pee weetigeem eeradumeem turetees, woi kad likumi it neko ſkaidri nenoteiz.

Turpat, art. 130.

131. Meerateeſneſim naw brihw par leetahm ſpreedumus ſpreeſt, par kurahm

nekas naw praſihts, un ari naw brihw prahwneekeem wairak par peenahkamu noteikt, ne kà wini praſijuſchees.

Turpat, art. 131.

132. Meerateeſneſis neſahk jautaht, woi leeta ilga laika dehl naw iſnihkuſi, kad prahwneeki to neuſrahda.

Turpat, art. 132.

133. Spreedumu ſpreeſdams meerateeſneſis wainigo partu noteeſa, lai atmakſa prozeſes koſtes pretineekam, kam taiſniba, prohti kad ſchis to praſa.

Turpat, art. 133.

134. Meerateeſneſis galaſpreedumu ſpreeſch tais leetâs, kur ſuhdſibas wehrtiba naw pahri par trihsdeſmit rubuleem.

Turpat, art. 134.

135. Tais leetâs, kur meerateeſneſis galaſpreedumu ſpreeſch, winſch ſpreedumâ to terminu noteiz, lihdſ kamehr wainigam atlauts labâ prahtâ to iſpildiht.

Turpat, art. 135.

136. Kad wainigam partam naw nekahdas gatawas naudas preekſch noſpreeſtas naudas makſaſchanas, tad meerateeſneſis makſaſchanu war daliht uſ noteikteem termineem kà kurâ reiſâ pehz peedſenamas naudas leeluma un pehz parahdneeka eeſpehjſchanas, un par to winſch teem prahwneekeem, kad tee to wehlahs, ari ſihmi iſſneedſ.

Turpat, art. 136.

137. Kad parahdneeks pee teem pehz preekſchejâ (136) artikela winam wehleteem termineem makſadams neturahs, tad meerateeſneſis uſ ſuhdſetaja luhgſchanu nolemj, lai tuhliht wiſu noſpreeſtu ſummu peedſen.

Turpat, art. 137.

138. Tais leetâs, kur meerateeſneſis galaſpreedumu newar ſpreeſt, ſpreedumu eepreekſchu iſpildiht zitadi naw atlauts kà uſ prahwneeka luhgſchanu un pee tam wehl tikai ſchinîs reiſâs:

1) kad ſpreedumam par pamatu dokumente, kas noſlehgta woi apleezinata no teeſas puſes woi zaur notaru (акту, совершенному или засвидѣтельствованному крѣпостнымъ или явочнымъ порядкомъ), un par kuras riktigumu naw ſtrihdus, — woi ari kahda priwat-dokumente, ko pretineeks, pret kuru wina peeneſta, par riktigu atſihſt;

2) kad ihres-laika notezeſchanas dehl ihretajam pehz ſpreeduma peenahkahs to ihrejumu atſtaht woi atdoht, woi kad zaur ſpreedumu noteikts, lai ihpaſchumu atdohd, ko kahds nelikumigi peeſawinajees;

3) kad ſtrihdû par deeneſta-kontrakti deeneſta-kungam ſpreeſts, lai deeneſtneeku atlaiſch, woi kad ſchim atwehlehts no deeneſta-kunga atſtaht;

4) kad ſuhdſetajs peeteekamu ſalogu par drohſchibu noleek un atbildibu uſnemahs par ſkahdi tanî reiſâ, kad meerateeſneſchu-ſapulze ſpreedumu pahrtaiſitu, bet kad pee tam jadohma, ka ſpreedumu pehz newarehs iſpildiht, ja tagad kawejahs.

Turpat, art. 138.

139. Meerateeſneſis ſpreeſtu ſpreedumu ihſeeem wahrdeem uſrakſta un prahwneekeem ſludina wiſeem klaht eſoht.

Turpat, art. 139.

140. Spreedumu ſludinajoht meerateeſneſim prahwneekus waijaga pamahziht par to teeſibu, kas wineem ir to leetu peeneſt pee meerateeſneſchu-ſapulzes, lai pahrſpreeſch, kahds terminſch preekſch tam nolikts, un par to, kad tas ſpreeſtajs ſpreedums nahks likumigâ ſpehkâ, ja wini to terminu laidihs garam.

Turpat, art. 140.

141. Meerateeſneſim ſpreeſtu ſpreedumu ne wehlaki kà triju deenu ſtarpâ galaformâ waijaga ſarakſtiht.

Turpat, art. 141.

142. Meerateeſneſcha ſpreedumâ, kad to gala-formâ ſarakſta, waijaga peemineht:

1) gadu, mehneſi un deenu, kad ſpreedums ſpreeſts;
2) prahwneeku dſihwes-kahrtas, wahrdus un familijas woi uſwahrdus;
3) ihſeem wahrdeem, kahda ta leeta bijuſi, un ko prahwneeki praſijuſchi;
4) ſpreeduma ſerdi, un kas tam ſpreedumam par pamatu;
5) prozeſes koſtes, kas pehz ſpreeduma jaatdabu tam, kam taiſniba;
6) noteikumu, woi ſpreedums tuhliht jaiſpilda;
7) meerateeſneſim japarakſtahs.

Turpat, art. 142.

143. Meerateeſneſis ſawus ſpreedumus ſarakſta woi katras leetas ihpaſchâ protokolê, woi wiſpahrigâ ſpreedumu grahmatâ.

Turpat, art. 143.

144. Meerateeſneſim peenahkahs ſpreeduma norakſtu iſdoht ne wehlaki kà treſchajâ deenâ, rehkinajoht no tahs deenas, kad luhgſchana winam par to peeneſta.

Turpat, art. 144.

Aſtotajs gabals.

No ſpreeduma ſpreeſchanas par nenahzejeem un no atſaukſchanahs.

145. Kad apſuhdſehts noliktâ terminâ neatnahk, meerateeſneſis uſ ſuhdſetaja luhgſchanu ſpreedumu ſpreeſch par nenahzeju, bet kad ſuhdſetajs neatnahk, leetu tahlaki newed (прекращаетъ производство дѣла); bet zaur tam ſuhdſetajs neſaude teeſibu to leetu no janna eeſuhdſeht. Tahdâ reiſâ iſnihkſchanas termina notezeſchana zaur prozeſes aptureſchanu neteek kaweta.

1864 Now. 20 (41477) art. 145.

146. Spreedumâ par nenahzeju meerateeſneſis ſpreeſch, ka ſuhdſetajam peerahdihts praſijums jadabu.

Turpat, art. 146.

147. Kad meerateeſneſis ſehdeſchanas deenâ kautkahdâ wihſê dabu ſinaht, ka ſuhdſetajs woi apſuhdſehts zaur kautkahdeem nepahrwarameem kawekleem aiſkaweti atnahkt, woi ka aizinaſchanas-ſihme apſuhdſetam laikâ naw nodohta, tad winſch leetas iſſpreeſchanu kawe, prahwneekeem jaunu atnahkſchanas terminu noleek un to klaht eſoſcheem ar wahrdeem, nenahkuſcheem zaur aizinaſchanas-ſihmi ſinamu dara. Protokolê jaiſteiz, kapehz teeſaſchana uſ wehlaku laiku nolikta.

Turpat, art. 147.

148. Pirms ſpreedumu par leetas ſerdi nenahzejam ſpreeſch, teeſneſis par peeſauktu leezineeku iſwaizaſchanu, par apſkatiſchanu paſchâ weetâ, woi par leetas-prateju atſinuma iſpraſiſchanu war gahdaht, ja winam rahdahs, ka tas pehz ta notikuma buhs waijadſigs. Pret tahdu nolemſchanu atſaukſchanahs naw atkauta, un pret to tikai brihw ſchehlotees tad, kad par leetas ſerdi appeleere.

Turpat, art. 148.

149. Kad apſuhdſehts noteiktu atnahkſchanas terminu aiſlaidis garam, bet pee teeſas atnahzis, pirms ſpreedums par leetas ſerdi noſpreeſts, tad winam teek wehlehts, lai wehl wahrdu runa. Tas ſpreedums, ko tad ſpreeſch, naw rehkinajams par ſpreedumu, kas par nenahzeju ſpreeſts.

Turpat, art. 149.

150. Norakſts no ſpreeduma par nenahzeju lihdſ ar ſihmi apſuhdſetam noſuhtams.

Turpat, art. 150.

151. Diwju nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kad norakſtu no ſpreeduma par nenahzeju ſanehmis, apſuhdſetam ir brihw pee meerateeſneſcha atnahkt un luhgtees, lai ſuhdſetaju aizina, un lai no jauna to leetu teeſa.

Turpat, art. 151.

152. Tik kà atſaukums ſanemts, ſpreedums par nenahzeju uſluhkojams kà neſpreeſts, un ta leeta atpakaļ leekama tur, kur bijuſi preekſch ſpreeduma ſpreeſchanas.

Turpat, art. 152.

153. Kad apſuhdſehts ohtru reiſ neatnahk, tad uſ ſuhdſetaja luhgſchanu ohtru reiſ ſpreedums par nenahzeju ſpreeſchams un atſaukſchanahs pret to naw atļauta.

Turpat, art. 153.

154. Jr ſuhdſetajs ir apſuhdſehts pret ſpreedumu par nenahzeju appelazijas-ſchehlabu war peeneſt, ja tikai par to leetu ſuhdſibas wehrtibu eewehrojoht war ſchehlotees.

Turpat, art. 154.

155. Terminſch, lihdſ kuram appelazijas-ſchehlaba pret ſpreedumu par nenahzeju peneſama, rehkinajams no tahs deenas, kur ſpreedums ſludinahts.

Turpat, art. 155.

Dewitajs gabals.

No meerateeſneſchu ſpreedumu iſpildiſchanas.

156. Schahdi meerateeſneſcha ſpreedumi uſluhkojami par tahdeem, kas likumigâ ſpehkâ nahkuſchi:

1) ſpreedumi leetâs, kuru wehrtiba ne-eet pahri par trihsdeſmit rubuleem;

2) ſpreedumi leetâs par augſtaku ſummu, woi pee ſuhdſibahm, kur takſeereſchana newar notikt, prohti kad lihdſ noliktam terminam appelazija naw peeneſta;

3) ſpreedumi par nenahzeju, prohti kad lihdſ noliktam terminam ne atſaukſchanahs, ne appeleereſchana notikuſi.

1864 Now. 20 (41477) art. 156.

157. Pehz meerateeſneſcha ſpreeduma, kas likumigâ ſpehkâ nahzis, woi kas eepreekſchu iſpildams, meerateeſneſis uſ prahwneeka wehleſchanohs ſchim dohd iſpildiſchanas-pawehli.

Turpat, art. 157.

158. Meerateeſneſcha ſpreedumi iſpildami woi zaur weetigeem polizejas lohzekleem woi zaur pagaſta- un zeema-preekſchneezibahm woi zaur teem pee meerateeſneſchu-ſapulzes eezelteem teeſas-priſtaweem. Wiſi ſchee pee ſpreeduma iſpildiſchanas ſtahw apakſch meerateeſneſcha,

Turpat, art. 158.

159. Meerateeſneſchu ſpreedumi un nolehmumi iſpildami pehz teem preekſch-rakſteem, kas ſcho likumu ohtrâ dalâ rohnahs.

Turpat, art. 159.

160. Wiſi ſtrihdi, kas pee ſpreeduma iſpildiſchanas zelahs un tàpat ſchehlabas par to, ka iſpildiſchana teek wilzinata, jaiſſpreeſch no ta meerateeſneſcha, kura apgabalâ ſpreedums iſpildams.

Turpat, art. 160.

161. Kad pee ſpreeduma iſpildiſchanas kahda neſinaſchana zelahs par to, ko ſpreedums ſihme, tad tam meerateeſneſim, kas ſpreedumu ſpreedis, jaiſſkaidro.

Turpat, art. 161.

Deſmitajs gabals.

Par ſchehloſchanohs pret meerateeſneſchu ſpreedumeem.

162. Par meerateeſneſchu ſpreedumeem ſuhdſibâs, kuru wehrtiba pahri eet par trihsdeſmit rubuleem, woi kuras naw notakſeerejamas, par teem war appelazijas-ſchehlabas peeneſt pee meerateeſneſchu-ſapulzes. Mehneſcha laiks, rehkinajoht no ſpreeduma ſludinaſchanas, noteikts preekſch appelazijas-ſchehlabu peneſchanas.

1864 Now. 20 (41477) art. 162.

163. Appelazijas-ſchehlabâ waijaga iſteikt, kapehz appeleeretajs ſpreedumu tur par netaiſnu. Jaunas praſiſchanas zelt appeleeretajam naw atlauts.

Turpat, art. 163.

164. Appelazijas-ſchehlaba diwjôs ekſemplarôs tam meerateeſneſim leekama preekſchâ, kas leetu iſſpreedis.

Turpat, art. 164.

165. Weenu appelazijas-ſchehlabas ekſemplaru meerateeſneſis lihdſ ar wiſeem peelikumeem un prozeſes aktehm ne wehlaki kà trihs deenas pehz ſanemſchanas nofuhta pee meerateeſneſchu-ſapulzes, bet to ohtru ekſemplaru lihdſ ar ſihmi nofuhta pretineekam.

Turpat, art. 165.

166. Dalu-ſchehlabas par meerateeſneſcha dariſchanahm (разпоряженія) peneſamas tikai reiſâ ar appelaziju, iſnemoht ſchehlabas par wilzinaſchanu, par ſuhdſibas, atſaukuma woi appelazijas-ſchehlabas nepeenemſchanu un par nolehmumeem, kas ſihmejahs uſ luhgſchanahm, lai ſuhdſibu apdrohſchina, woi lai ſpreedumu eepreekſchu iſpilda; ſchinîs reiſâs ſchehlabas war eeſneegt atſchkiru no appelazijahm.

Turpat, art. 166.

167. Dalu-ſchehlabas peneſamas ſeptinu deenu ſtarpâ, rehkinajoht no teeſas nolehmuma ſludinaſchanas, iſnemoht ſchehlabas par wilzinaſchanu, kuru eeſneegſchanas dehl terminſch naw noteikts.

Turpat, art. 167.

168. Schehlabas par to, ka meera teeſneſis leetu wilzina, woi par ſuhdſibas, atſaukuma woi appelazijas-ſchehlabas nepeenemſchanu eeſneedſamas pee meerateeſneſchu-ſapulzes, bet tahs zitas ſchehlabas pee paſcha meerateeſneſcha, kas tahs ſeptinu deenu ſtarpâ, rehkinajoht no ſchehlabas ſanemſchanas, reiſâ ar ſawu iſſkaidroſchanu ſapulzei leek preekſchâ.

Turpat, art. 168.

169. Meerateeſneſchu-ſapulze, partus neaizinajuſi, par ſchahm ſchehlabahm ſpreeſch, bet kad prahwneeki atnahkuſchi, tad wineem atlauts wahrdu runaht.

Turpat, art. 169.

Weenpadſmitajs gabals.

Par teeſaſchanas kahrtibu meerateeſneſchu-ſapulzês.

170. Prahwneeks, kam appelazijas-ſchehlaba ſinama darita, lihdſ tai deenai, kas noteikta, lai tanî to leetu pee meerateeſneſchu-ſapulzes neſ preekſchâ, pee ſapulzes ſawu pretrakſtu pret to ſchehlabu war eeſneegt.

1864 Now. 20 (41477) art. 170.

171. Kad weens iſ parteem meerateeſneſchu-ſapulzes ſehdeſchanâ neatnahk, zaur tam leetas teeſaſchana neteek kaweta, bet atnahkuſcham partam atlauts runaht.

Turpat, art. 171.

172. Kad abi parti, kas prahwajahs, neatnahk, leetas teeſaſchana noleekama uſ nahkoſcho ſapulzeſchanohs, un par to abeem parteem ſina jadohd.

Turpat, art. 172.

173. Leeta meerateeſneſchu-ſapulzê wedama klaiji un ar mutes wahrdeem. Eeſahkoht meerateeſneſcha ſpreedums, par ko ſchehlojahs, un ſchehlaba, kas pret ſcho ſpreedumu peeneſta, jalaſa preekſchâ. Tad nahk runas prahwneeku ſtarpâ.

Turpat, art. 173.

174. Peerahdijumu pahrbaudiſchana noteek zaur paſchu ſapulzi, woi pehz winas uſwehleſchanas zaur weenu iſ winas lohzekleem.

Turpat, art. 174.

175. Sapulzes preekſchſehdetajs leetas iſſkaidroſchanas dehl prahwneekeem waizaſchanas war likt preekſchâ.

Turpat, art. 175.

176. Kad ſapulzes preekſchſehdetajs redſ, ka leeta zaur prahwneeku runahm deewsgan ſkaidra palikuſi, tad winſch tahs runas ſlehdſ.

Turpat, art. 176.

177. Sapulzes preekſchſehdetajam peenahkahs prahwneekus labinaht, lai ſalihgſt.

Turpat, art. 177.

178. Kad prahwneeki wehlahs ſalihgt, tad winu ſalihgums protokolê ſarakſtams un no wineem parakſtams.

Turpat, art. 178.

179. Prozeſês, pee kurahm daliba nepeeauguſcheem, kurlmehmeem un ahrprahtigeem, krohna-mantas-waldibai, ſemſtwas-eeſtahdei, pilsſahta-draudſehm un pagaſteem, tàpat jautaſchanâs par peederibu, prokureera-palihgs pehz nobeigtahm prahwneeku runahm dohd ſawu atſinumu (*a*).

Peeſihm. Tur, kur meerateeſas atſchkiru no wiſpahrigahm teeſahm eeweſtas, tais preekſcheja (179) artikeli minitâs leetâs un jautaſchanâs gubernas-prokureera-palihgs atſinumu dohd (*b*).

(*a*) Turpat, art. 179; 1875 Maij. 2. lik. un pawehl. krahj., № 149. ſen. paw. art. — (*b*) 1868 Jun. 30 (46061) art. 4.

180. Meerateeſneſim, par kura ſpreedumu woi dariſchanahm ſchehlaba peeneſta, naw brihw peedalitees ne pee leetas teeſaſchanas meerateeſneſchu-ſapulzê, ne pee ſpreeduma ſpreeſchanas par to leetu. Kad iſſkaidroſchanas waijadſigas no wina puſes, tad winſch no ſapulzes uſaizinajams, bet, tik kà iſſkaidroſchanas dewis, winam no ſehdeſchanas tuhliht jaatſtahj.

1864 Now. 20 (41477) art. 180.

181. Meerateeſneſchu-ſapulze ſpreedumus ſpreeſch pehz balſu wairakuma. Kad balſis dalahs weenadi, tad preekſchſehdetaja balſs dohd pahrſwaru.

Turpat, art. 181.

182. Meerateeſneſchu-ſapulzes ſpreedumi no preekſchſehdetaja un lohzekleem, kas lihdſ ſpreeduſchi, parakſtami un no rakſtuwedeja apſtiprinajami.

Turpat, art. 182.

183. Sapulzes preekſchſehdetajs tai paſchâ ſehdeſchanâ prahwneekeem ſpreedumu ſludina; raibakâs leetâs ſpreedumu ſludinaſchanu war nolikt uſ wehlaku laiku, bet wehlakajs lihdſ beidſamu ſehdeſchanu tai paſchâ ſapulzinaſchanas laikâ (*a*).

Peeſihm. Spreedumi, ko meerateeſneſchu ſapulzes galwas-pilſahtôs, S. Pehterburgâ un Maskawâ, ſpreeduſchas, gala-formâ waijaga ſarakſtiht wehlakajs ſeptinu deenu ſtarpâ pehz winu ſludinaſchanas (*b*).

(*a*) Turpat, art. 183; — (*b*) 1874 Janw. 15, lik. un pawehl. krahj., № 215.

184. Meerateeſneſchu-ſapulzes ſpreedumi rehkinajami par galaſpreedumeem un ir iſpildami tai kahrtibâ, kas art. 156—161 noteikta.

1864 Now. 20 (41477) art. 184.

Diwpadſmitajs gabals.

No meerateeſneſchu un winu ſapultſchu ſpreedumu apgahſchanas.

185. Luhgſchanas, lai meerateeſu ſpreedumus apgahſch (просбы объ отмѣнѣ), war buht treijadas:

1) luhgſchanas, lai tahdus ſpreedumus iſnihzina (о кассаціи), kur appeleereſchana naw atlauta;

2) luhgſchanas, lai ſpreedumus rewideere (о пересмотрѣ);

3) luhgſchanas no tahdeem, kas naw leetas dalibneeki.

1864. Now. 20 (41477) art. 185.

186. Luhgſchanas, lai ſpreedumu iſnihzina, atlautas:

1) kad azihm redſoht ſkaidri ſaprohtami likuma wahrdi pahrkahpti woi nepareizi tulkoti;

2) kad prozeſes formas pahrkahptas, kas tik ſwarigas, ka zaur winu pahrkahpſchanu ſpreedumu newar eeraudſiht par ſpehzigu teeſas atſinumu;

3) kad meerateeſneſcha woi meerateeſneſchu-ſapulzes likumigas amata rohbeſchas woi amata wara pahrkahpta.

Turpat, art. 186.

187. Luhgſchanas par ſpreeduma rewideereſchanu atlautas, ja kas no jauna nahzis gaiſmâ, woi ja tahdu aktju wiltiga pahrtaiſiſchana, kas ſpreedumam par pamatu, uſeeta.

Turpat, art. 187.

188. Luhgſchanas no perſonahm, kas naw leetas dalibneeki, ir atlautas tais reiſâs, kad ſpreedums, kas likumigâ ſpehkâ nahzis, winu teeſibas aiſteek.

Turpat, art. 188.

189. Luhgſchanas, lai apgahſch meerateeſneſchu ſpreedumus, peenekamas pee meerateeſneſchu-ſapulzes, bet luhgſchanas, lai apgahſch meerateeſneſchu-ſapulzes ſpreedumus, pee waldoſchas ſenates (*a*).

Luhgſchanas, lai ſapulzes ſpreedumus apgahſch, eewehrojoht art. 646 dohto preekſchrakſtu, eeſneedſamas pee ta paſtahwiga ſapulzes lohzekļa, kas ſchihs luhgſchanas peenemdams, atdohdams, ne-eewehrotas pameſdams un waldoſchai ſenatei preekſchâ likdams, turahs pee tahs kahrtibas, kas preekſch wirspalatahm nolikta (ſk. art. 801 (*b*).

(*a*) Turpat, art. 189. — (*b*) 1867 Apr. 10 (44453).

190. Luhgſchanai japeeleek ſpreeduma norakſts un wiſas dokumentes, kas luhgſchanai par pamatu (*a*).

Pee luhgſchanas, lai meerateeſneſchu-ſapultſchu ſpreedumi teek apgahſti, deſmit rubulu ſalogs janoleek; beſ tam luhgſchana naw peenemama. Salogs par ſchehlabu, kad waldoſcha ſenate to pamet ne-eewehrotu, nahk krohna kaſê, bet par ſchehlabu, ko atſihſt par pamatigu, ſalogu lizejam atdohdams. No ſaloga likſchanas wiſas krohna-mantas-waldes ir atſwabinatas (*b*).

Peeſihm. Kad waldoſcha ſenate atſihſt, ka ſchehlabneeks tahds, ka winam wiſadâ wihſê nahktohs nabadſibas-teeſiba, tad war nolemt, lai winam ſalogu atdohd, ja tikai wina ſchehlaba, jebſchu gan ne eewehrojama, tomehr naw pawiſam beſ pamata (*c*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41477) art. 190. — (*b*) 1868 Jul. 1 (46066) art. 3. — (*c*) 1868 Jul. 1 (46066) art. 4.

191. Mehneſcha laiks nolikts, kurâ war luhgſchanu eeſneegt, lai meerateeſneſcha ſpreedumu apgahſch, tſchetru mehneſchu laiks — lai meerateeſneſchu-ſapulzes ſpredumu apgahſch.

1864 Now. 20 (41477) art. 191.

192. Preekſcheja (191) artikelî nolikts terminſch aprehkinajams:

1) dehl luhgſchanas, lai ſpreedumus iſnihzina, no tahs deenas, kad ſpreedums ſludinahts;

2) dehl luhgſchanas, lai ſpreedumu rewideere, no tahs deenas, kur luhdſejs to jaunu leetu dabujis ſinaht, kas par pamatu war buht ſpreeduma rewideereſchanai, bet kad dokumente wiltigi pahrrakſtita, no tahs deenas, kur kriminalteeſas ſpreedums, kas to dokumenti pa wiltigi pahrrakſtitu atſihſt, nahzis likumigâ ſpehkâ;

3) dehl luhgſchanas no tahdeem, kas naw leetas dalibneeki, no tahs deenas, kur ſpreedums luhdſejam ſinams darihts.

Turpat, art. 192.

193. Kad meerateeſneſchu-ſapulze luhgſchanu par ſpreeduma apgahſchanu atſihſt par eewehrojamu, tad ſpreedumu, pret ko ſchehlaba peeneſta, apgahſch un to leetu pahrſpreeſchanas dehl zitam meerateeſneſim nodohd. Tàpat ari waldoſcha ſenate meerateeſneſchu-ſapulzes ſpreedumu apgahſdama to leetu pahrſpreeſchanas dehl zitai meerateeſneſchu-ſapulzei nodohd.

Turpat, art. 193.

194. Meerateeſneſis woi meerateeſneſchu-ſapulze, kam leetas pahrſpreeſchana uſwehleta, pee ſpreeſchanas zitadi nedohdahs, kà abi partus aizinajuſi, un pee ſchihs leetas weſchanas tohs preekſchrakſtus eewehrodama, kas art. 810—813 rohnahs.

Turpat, art. 194.

Trihspadſmitajs gabals.

Kà meerateeſneſchi un meerateeſneſchu-ſapultſchu lohzekli atſtumjami.

195. Meerateeſneſim no amata dariſchanahm waijaga atkahptees, un winſch zaur prahwneekeem war atſtumts kluht ſchahdâs reiſâs:

1) kad paſcham, wina laulatai draudſenei, wina radeem taiſnâ lihnijâ beſ aprohbeſchoſchanas, bet radeem ſahnu-lihnijâ pirmôs tſchetrôs un zaur prezibu ſadraudſeteem pirmôs trijôs grahdôs, un tàpat wina peenemteem behrneem pee tahs leetas daliba;

2) kad teeſneſis weenam iſ prahwneekeem par formuntu woi wina leetas walda, woi kad prahwneeks teeſneſcha leetas woi ſemi (имѣніе) walda;

3) kad teeſneſis woi wina laulata draudſene weenam iſ prahwneckeem pehz likuma tee klahtakee mantineeki woi ar weenu iſ ſcheem prahwajahs.

1864 Now. 20 (41477) art. 195.

196. Luhgſchana par meerateeſneſcha atſtumſchanu lihdſ ar iſſkaidroſchanu, kapehz to luhdſahs, no ſuhdſetaja uſdohdama, kad ſuhdſibu eeſuhdſ, no apſuhdſeta ne wehlaki kà pee pirmahs atnahkſchanas teeſas preekſchâ.

Turpat, art. 196.

197. Kad meerateeſneſis atſtumſchanas eemeſlus par likumigeem atſihſt, tad winſch to ſanemto ſuhdſibu lihdſ ar wiſeem peelikumeem tam apgabala-meerateeſneſim nodohd, kas pehz wiſpahrigeem gubernas-likumeem eepreekſchu noteikts, lai tahdâs reiſâs wina weetâ eeſtahjahs.

Turpat, art. 197.

198. Kad meerateeſneſis tohs atſtumſchanas eemeſlus par deewsgan ſwarigeem ne-eerauga, un prahwneeks, kad tas winam ſludinahts, tomehr paſtahwehs uſ atſtumſchanu, tad meerateeſneſis wina luhgſchanu par to lihdſ ar ſawu iſſkaidroſchanu wehlakajs diwi deenas pehz tam, ka luhgſchanu ſanehmis, meerateeſneſchu-ſapulzei pahrſpreeſchanas dehl, leek preekſchâ, prohti ja ſapulzes ſehdeſchanas jau ſahkuſchahs, woi tahm jele nedelas laikâ waijadſehs ſahktees; zitadi pehz teem preekſchejâ (197) artikelî dohteem preekſchrakſteem to leetu tuhliht zitam meerateeſneſim nodohd, bet pa to ſtarpu to jautajeenu, woi winſch bija atſtumjams, pahrſpreeſchanas dehl meerateeſneſchu-ſapulzei leek preekſchâ winas pirmajâ ſehdeſchanâ.

Turpat, art. 198.

199. Luhgſchana, lai meerateeſneſchu-ſapulzes lohzeklus atſtumj, ar wahrdeem woi ar rakſtu pee ſapulzes preekſchſehdetaja peneſama, pirms ſehdeſchana par to leetu uſſahkta, un no meerateeſneſchu-ſapulzes apſpreeſchama beſ atſtumjama teeſneſcha peedaliſchanahs, un kad prokureera-palihga atſinums dſirdehts.

Turpat, art. 199.

Tſchetrapadſmitajs gabals.

Par teeſas koſtehm.

200. (Pehz turpinajuma no 1879.) No tahm pee meerateeſahm wedamahm ziwil-leetahm ſemſtwai par labu minetu teeſu uſtureſchanas dehl jaeedſen: a) teeſas-poſchlina, un b) nodohſchana no papira pehz ſcheem preekſchrakſteem: 1) teeſas-poſchlina peedſenama no katras ſuhdſibas, kas pee meerateeſneſcha ar wahrdeem woi ar rakſtu eeſuhdſeta, un tàpat no katras pretſuhdſibas, no treſcha kahda luhgſchanas, lai leetu nem rohkâ, no katra atſaukuma pret ſpreedumu par nenahzeju un no katras appelazijas-ſchehlabas, prohti ar weenu kapeiku no katra praſitas woi ſtrihdigas ſummas rubuļa. Leetâs, kur wehrtibu newar notakſeereht, teeſas-poſchlina no meerateeſneſcha, kad ſpreedumu ſpreeſch, nolemjama, bet ne wairak ka peezi rubuli; 2) nodohſchana no papira nemama no ziwil-leetas dehl eeſneegtahm luhgſchanahm un winu peelikumeem, tàpat no teem papireem, kas nahk no prahwneeku puſes, un no iſpildiſchanas-pawehlehm, no ſpreedumu norakſteem, no ſinas-rakſteem (справки) un t. j. pr., pa deſmit kapeiku no katra bohgana. No luhgſchanas, kas ar wahrdeem uſdohta, nodohſchana peedſenama kà pa weenu bohganu. 3) Poſchlina un nodohſchana (pkt. 1 un 2) naw peedſenama: a) tahdâs leetâs, kas pehz partu wehleſchanahs apſpreeſchanas dehl pee gohda meerateeſneſcheem nahk; b) tahdâs leetâs, kas no meerateeſneſcheem pehz art. 30 pehz ſinamas ſirds iſſpreeſchamas; c) ſuhdſibâs, kuru wehrtiba naw pahri par deſmit rubulu; d) ziwilprafiſchanâs, kas iſ kriminalprozeſehm iſzelahs, un kas tai paſchâ laikâ (art. 5), kamehr kriminal-leetu wed, ir iſteeſajamas, un e) krohnamantas-waldju ſuhdſibâs, kas pehz art. 31 pkt. 2 apakſch meerateeſahm kriht. 4) Suhdſibas paleek ne-eewehrotas, kad tahs ſuhdſetaja nodohſchanas (pkt. 1 un 2) naw peeliktas. Preekſch makſaſchanas ſuhdſetajam noteizams ſeptinu deenu laiks peeleekoht wehl to zeļa-laiku. Kad ſchis laiks notezejis, ſuhdſibas-rakſts ſuhdſetajam atdohdams, un leetu zitadi wairs newar no jauna uſnemt, kà kad no jauna ſuhdſibas-rakſtu eeſneedſ: 5) Ta no parteem eemakſata poſchlina un nodohſchana ſcheem atdohdama: a) kad wini, pirms leeta apſpreeſta, meeru lihgſt; ſchinî reiſâ parteem atdohdama tikai ta nauda, kas pee tahs inſtanzes eemakſata, kur meeru lihguſchi; b) kad prahwneeks, kamehr ar wina luhgſchanu, atſaukſchanohs

woi ſchehlabu wehl nekas naw notizis, teizahs, ka grib no tam atſtaht. Luhgſchana par to japeeneſ wehlakajs mehneſcha laikâ, rehkinajoht no tahs deenas, kad poſchlinas makſatas; c) kad teeſas-poſchlina woi nodohſchana leelakâ mehrâ makſata, ne kà bija nolikts. Schinî reiſâ partam jaatdohd, ko tas par daudſ makſajis. 6) Neſpehjneeki no likumigu (pkt. 1 un 2) poſchlinu un nodohſchanu makſaſchanas atſwabinajami, kad meerateeſneſis pahrleezinajees, ka wini makſaht neſpehj. Par to, ka no poſchlinahm un nodohſchanahm atſwabinajis, un tàpat ka tahdas luhgſchanas atraidijis, meerateeſneſis ſawu ihpaſchu teikumu noteiz pee katras leetas un pee katra zilweka, kas to atſwabinaſchanu luhdſees. Schehlabas par ſchahdeem noteikumeem naw atlautas. 7) Kas ſawu neſpehzibu apleezinadams melo, ſtrahpejams pehz ſtrahpes-likumu grahmatas art. 943. 8) Nekatotees uſ ſcheem preekſchrakſteem meerateeſas teeſas-poſchlinas un nodohſchanas peedſihdamas turahs pee wiſpahrigeem noteikumeem, kas rohnahs art. 839—890, prohti tik tahlu, kà ſchee preekſchejeem preekſchrakſteem nepretojahs.

Peeſihm. Rehkinumu kahrtiba par tahm ſchinî (200) artikelî noteiktahm poſchlinahm nolemjama zaur juſtiz-miniſteri pehz norunas ar finanzminiſteri un walſts-kontroleeru.

1877 Maij. 10 (57322).

201. Kad meerateeeſneſchu un winu ſapultſchu ſpreedumu un protokolu noraſtus iſſneedſ, tad deſmit kapeiku japeedſen par katru bohganu, kur diwdeſmit peezas rindas rehkinamas uſ lapas puſi (*a*).

Peeſihm. Ta pehz ſchi (201) artikela peedſenama nauda peederigahm meerateeſneſchu un winu ſapultſchu kanzlejahm nahk par labu (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41477) art. 201; 1874 Apr. 23, lik. un paweht. krahj., № 574. art. II, pkt. 4 peeſihm. — (*b*) 1869 Maij. 19 (47107) art. I, pkt. 3.

Ohtra daļa.

Teesaschanas kahrtiba pee wispahrigahm teesahm.

Pirma schkira.

Par teesaschanu pee aprinkateesahm.

Pirmajs gabals.

Par peederibu.

Pirma nodaļa.

Wispahrigi preekschraksti.

202. Aprinkateesahm teesajamas wisas suhdsibas, kas nekriht apaksch meerateesneescheem (*a*).

Peesihm. Leetas, kas pehz rohbeschu-strihdus kahrtibas isschkiramas, peeder pee aprinkateesahm un jaweb pehz teem preekschraksteem kas sche peelikti (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41477) art. 202. — (*b*) 1868 Janw. 16 (45400).

203. Suhdsiba pee tahs teesas peenesama, kuras aprinki apsuhdsetam pastahwiga dsihwoschana. Sche isnemami ir tikai tee atgadijumi, kas likumâ skaidri peemineti, un kur peederibas dehl ihpaschi preekschraksti dohti.

1864 Now. 20 (41477) art. 203.

204. Par pastahwigu dsihwoschanas-weetu ta weeta eeraugama, kur kahds sawu darischanu, sawa amata woi sawa ihpaschuma dehl, tapat ari kara- woi siwildeenesta dehl mahjo, woi kur winam sawa mahju-buhschana.

Turpat, art. 204.

205. Kad apsuhdsehts pehz saweem sawadeem darbeem woi amateem nedsihwo arween tai paschâ weetâ, bet mahjo, woi mahjas-buhschanu tur wairak ne kà weenâ weetâ, tad suhdsetajam atlauts, lai is schihm weetahm ismeklejahs to, kur winsch apsuhdseto war nokert.

Turpat, art. 205.

206. Suhdſetajs apſuhdſeto ari tai weetâ pee teeſas war ſaukt, kur ſchis, ne mahjodams, ne mahjas-buhſchaun turedams, uſ kahdu laiku miht. Schis preekſch-rakſts neſihmejahs uſ apſtahſchanohs uſ zeļa.

Turpat, art. 206.

207. Apſuhdſehts, kas pehz preekſcheja (206) artikeļa pee teeſas ſaukts, war luhgtees, lai to leetu tai teeſai nodohd, kuras aprinki winam paſtahwiga dſih-woſchana. Tam to luhgtees naw brihw, kas paſtahwigu dſihwoſchanas-weetu Keiſara-walſtî newar uſrahdiht.

Turpat, art. 207.

208. No weenas teeſas uſ ohtru teeſu leetu pahrzelt beſ ſuhdſetaja atwehle-ſchanas naw brihw, kad apſuhdſehts ar to ſuhdſibu kontraktes neiſpildiſchanas dehļ tai teeſas-aprinkî rohkâ nemts, kuras rohbeſchâs iſpildiſchanai pehz kon-traktes waijadſeja notikt.

Turpat, art. 208.

209. Suhdſibas, kas zeļahs iſ ſalihguma, kurâ iſpildiſchanas weeta no-teikta, woi iſ ſalihguma, ko pehz peenahkuma ſawadibas tikai weenâ ſinamâ weetâ war iſpildiht, tahdas ſuhdſibas tahs weetas teeſai jauſdohd, kur ſalihgums iſpildams.

Turpat, art. 209.

210. Pret apſuhdſetu, kas ahrſemês miht, woi kura dſihwoſchanas-weeta ſuhdſetajam naw ſinama, ſuhdſiba jauſdohd tai weetâ, kur wina nekuſtama manta rohnahs; ja tam apſuhdſetum kuſtamas mautas naw, woi kad ta ſuhdſetajam ne-ſinama, tad ſuhdſetajs lai pats redſ, woi ſuhdſehs tai weetâ, kur ſinama peh-diga dſihwoſchana apſuhdſetam bijuſi, woi tai weetâ, kur peenahkums, iſ kura ſuhdſiba zehluſees, bija jaiſdara woi jaiſpilda.

Turpat, art. 210.

211. Apſuhdſehts, kas pehz preekſcheja (210) artikeļa pee teeſas ſaukts, pehz art. 207 un 208 war luhgtees, lai to leetu tai teeſai nodohd, kuras aprinkî winam paſtahwiga dſihwoſchanas-weeta.

Turpat, art. 211.

212. Suhdſibas par ihpaſchuma, woi mantas-tureſchanas woi augļu-nemſchanas teeſibu un par wiſu zitu teeſibu, kas ſihmejahs uſ nekuſtamu mantu woi uſ to, kas pee tahs peeder, tahs weetas teeſai peneſamas, kur ſchi manta iraid.

Turpat, arr. 212.

213. Suhdſibas, ka nekuſtamas mantas tureſchana trauzeta, un par to ſkahdi un ſudumu, kas pee ſchihs nekuſtamas mantas notizis, tai weetâ peene-ſamas, kur ſchi nekuſtama manta rohnahs (*a*). Dſelſszeļa-waldes ſuhdſibas pret ſemtureem gar dſelſs-zeļa lihniju par ehku, tſchupu, bedru un ſtahdijumu iſnihzi-

naſchanu woi pahrzelſchanu peeneſamas tai weetâ, kur ta iſnihzinajama woi pahrzelama leeta rohnahs (*b*).

(*a*) Turpat, art. 213. — (*b*) 1869 Janw. 6 (46628) art. 7, 8.

214. Suhdſibas par nekuſtamas mantas kihlu-rakſteem pee tahs teeſas peneſamas, kuras rohbeſchâs ta eekihlata nekuſtama manta rohnahs.

1864 Now. 20 (41477) art. 214.

215. Suhdſibas par mantoſchanu, ſtrihdi kà mantineeku ſtarpâ, tà ari par teſtamentes rikſtigumu un ſpehzigumu un ſuhdſibas par mantibas daliſchanu peneſamas pee tahs teeſas, kuras rohbeſchâs teek mantohts. Pee tahs paſchas teeſas ſuhdſibas peneſamas, kas ſihmejahs uſ miruſchu ihpaſchneeku, kad nerohnahs mantineeki, kas par tahdeem atſihti, woi kas mantâ eeſtahjuſchees.

Turpat, art. 215.

216. Strihdi par daliſchanahm peneſami pee tahs teeſas, kuras rohbeſchâs ta daliſchana notikuſi.

Turpat, art. 216.

217. Prozeſes par to, ka rakſtneeka, mahkſleneeka un muſikas-prateja teeſibas pee ſawas garigas mantas aiſtiktas, ſchahdas prozeſes uſſahkamas, kà ſuhdſetajs redſ, woi pee tahs aprinkateeſas, kuras rohbeſchâs ſchi teeſiba aiſtikta, woi pee tahs, apakſch kuras apſuhdſehts ſtahw pehz ſawas dſihwoſchanas-weetas.

Turpat, art. 217.

218. Suhdſiba pret tahdeem, kas wairak ne kà weenâ teeſas-aprinkî dſihwo, woi par grunts-gabaleem, kas wairak ne kà weenâ aprinkî rohnahs, peneſama, kà ſuhdſetajs redſ, pee weenas no tahm teeſahm, kurahm ta leeta waretu peedereht.

Turpat, art. 218.

219. Suhdſiba, kas ſihmejahs uſ nekuſtamu un reiſâ ari uſ nekuſtamu mantu, peneſama, kà ſuhdſetajs redſ, woi tai weetâ, kur ta nekuſtama manta, woi tur, kur apſuhdſehts dſihwo.

Turpat, art. 219.

220. Suhdſibas pret kompanijahm, korporazijahm un ſabeedribahm peneſamas pee tahs teeſas, kuras rohbeſchâs winu walde woi firma ſtahw.

Turpat, art. 220.

221. Suhdſibas pret kompanijahm, korporazijahm woi ſabeedribahm, kas zehluſchahs iſ ſalihgumeem ar winu weetigeem kontoreem woi agenteem, peneſamas woi tai weetâ, kur ſchee kontori woi agenti rohnahs, woi ari tai weetâ, kur ta walde woi firma rohnahs.

Turpat, art. 221.

222. Strihdus-leetâs ſtarp beedreem woi dalibneekeem par ſalihguma neiſpildiſchanu woi par ſawſtarpigeem rehkinumeem pee wina iſpildiſchanas, tàpat praſiſchanu dehl, ko dalibneeki un ſweſchi no tahs kompanijas woi beedribas praſa, kas ſawas dariſchanas jau nobeiguſi, ſuhdſibas peneſamas pee tahs teeſas, kuras rohbeſchâs ta beedriba woi kompanija ſtahw woi, pirms ſtrihdus iſzehlahs, ſtahwejuſi.

Turpat, art. 222.

223. Kad parahdneeks atſihſt par makſaht neſpehjeju, tad wiſas ſuhdſibas pret winu paſchu peneſamas pee tahs teeſas, kuras rohbeſchâs ſpreeſts par wina makſaht neſpehſchanu (*a*).

Peeſihm. Prozeſes par makſaht neſpehſchanu wedamas pehz ſche peelikteem preekſchrakſteem (*b*).

(*a*) Turpat, art. 223. — (*b*) 1868 Jul. 1 (46067).

224. Tahdu ahrſemneeku prozeſes, kas Kreewijâ miht, kad prahwajahs woi ſawâ ſtarpâ, woi ar Kreewijas pawalſtneekeem, kriht apakſch Kreewijas teeſahm pehz wiſpahrigeem likumeem par peederibu.

1864 Now. 20 (41477) art. 224; 1871 Now. 19 (50194) art. 6.

225. No ta preekſchejâ (224) artikelî noteikta preekſchrakſta iſnemamas ſuhdſibas pret ahrſemju ſuhtnibu lohzekleem. Kreewijas pawalſtneeki, kam parahdu praſiſchanas pee ſcheem tahdeem, pee ahrleetu-miniſterijas war greeſtees, kuŗai peenahkahs to parahda rehdiſchanu iſpraſiht (*a*).

Peeſihm. Tee tahdi kas deeneſtâ ſtahw pee ahrſemju augſteem un leeleem ſuhtneem (пословъ, посланниковъ) un ziteem kahdeem diplomatiſkeem agenteem ſtahw apakſch teeſahm pehz wiſpahrigeem likumeem par peederibu, bet winu aizinaſchana pee teeſas, ja winu dſihwoſchanas-weeta ſinama, iſdarama zaur ahrleetu-miniſteriju (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41477) art. 225. — (*b*) 1868 Febr. 19 (45503) art. 2.

226. Pretſuhdſiba peeder pee tahs teeſas, kur ta pirma ſuhdſiba peeneſta, ja tikai ta pehz ſawas ſawadibas nepeeder pee zitas teeſas.

1864 Now. 20 (41477) art. 226.

227. Pee ſalihgſchanas tee lihzeji to pirmas inſtanzes teeſu war noteikt, kam wini nodohs tahs ſtrihdus-leetas par to ſahlihgumu un wina iſpildiſchanu, kas winu ſtarpâ waretu gaditees.

Turpat, art. 227.

228. Wiſâs prozeſês, iſnemoht tahs par nekuſtamu mantu, parti pehz ſawſtarpigas norunas ſtrihdus iſſpreeſchanas dehl ari zitu aprinkateeſu war iſwehletees ne kà to, kuras pahrluhkoſchanai pehz wiſpahrigeem likumeem par peederibu ta leeta buhtu krituſi.

Turpat, art. 228.

Otrā nodaļa.

Strihdi par peederibu, un kā tee iſſchkiramī.

I. Strihdi ſtarp teeſahm.

229. Katra teeſa pati ſpreeſch, woi winai to peeneſto ſuhdſibu kriht teeſaht, un nekahdâ reiſâ augſtakai teeſai newaijaga likt preekſchâ, lai ta to apſpreeſch.

1864 Now. 20 (41477) art. 229.

230. Strihdi par peederibu ſtarp aprinkateeſahm ir iſſpreeſchami no tahs wirſpalatas, apakſch kuras ſchihs teeſas ſtahw.

Turpat, art. 230.

231. Strihdi ſtarp teeſahm, kas neſtahw apakſch weenas wirſpalatas, iſſpreeſchami no tahs palatas, kuras dalâ leeta papreekſch bija eeſuhdſeta.

Turpat, art. 231.

232. Prozeſes par peederibas-ſtrihdeem zitadi naw uſſahkamas kà tik, kad weens iſ parteem par aprinkateeſu dalas-ſchehlabu peneſ; pee tahs ſchehlabas japeeleek to teeſu nolehmumu norakſti, pee kurahm tas ſtrihdus par peederibu iſzehlees.

Turpat, art. 232.

233. Schehlabas norakſts pretineekam jaeedohd un tahlakâ prozeſes zelâ pee teem preekſchrakſteem jaturahs, kas par dalas-ſchehlabahm dohti, bet pa tam pirmas inſtanzes teeſâ prozeſe jaaptur.

Turpat, art. 233.

234. Strihdi par peederibu iſſpreeſchami wiſpahrigâ wirſpalatas ſapulzê, kad prokureera atſinums dſirdehts.

Turpat, art. 234.

235. Schehlaba par palatas noſpreedumu diwju nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur noſpreedums ſludinahts, peeſkaitoht to zela-laiku, pee waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas eeſneedſama.

Turpat, art. 235.

236. Strihdi par peederibu ſtarp aprinka- un andeles-teeſahm iſſpreeſchami tai kahrtibâ, kas art. 229—235 rahdita.

Turpat, art. 236.

II. Strihdi ſtarp teeſahm un waldehm.

237. Katru reiſ, kad ſchaubahs, woi eeſuhdſeta leeta pahrluhkojama pee

waldehm woi pee teesahm, tai teesai jaspreesch, kurai rohkâ ir to leetu woi peenemt, woi isteikt, ka ta pee teesas naw wedama.

Turpat, art. 237.

238. Neweenai waldei, neweenam waldibas lohzeklim naw brihw sawâ ismekleschanâ leetu nemt, kas jau teek westa pee kahdas teesas, kamehr schi weschana no augstakas teesas naw isteikta par isnihzinatu.

Turpat, art. 238.

239. Par tahdeem teesas nolehmumeem, kas art. 237 mineti, dalas-schehlabu atschkiru no appelazijas atlauta.

Turpat, art. 239.

240. Kad kahda walde woi kahds waldibas lohzeklis leetu, ko teesa peenehmusi, atsihst sewihm par peederigu, tad teesai to sinamu dara zaur winas prokureeru un usrahda, kapehz wini to leetu par sewim peederigu tur.

Turpat, art. 240.

241. Tanî reisâ, kas preekschejâ (240) artikelî peemineta, un ari tanî reisâ, kad priwat-persona schehlabu eesneegusi, leeta wirspalatas pahrluhkoschanâ nahk, bet pa tam prozese pee tahs teesas, kur strihdus iszehlees, apturama, lihds kamehr strihdus isspreests, bet teesa tahdâ reisâ war gahdaht, kà likumi to rahda, lai suhdsibas teek apdrohschinatas.

Turpat, art. 241.

242. Pee wirspalatas tahdu leetu isspreeschanas dehl apaksch wirspalatas wezaka preekschsehdetaja wadischanas ihpascha sasehde sastahdama, kur peeder gubernators un diwi wirspalatas lohzekli un wehl kambara-teesas waldineeks un domenu-teesas waldineeks, woi tas, is scheem diwjeem, kas deenestâ wezakajs un tahs ihpaschas waldibas woi resora weetigajs preekschneeks, us kuru tas strihdus pehz sawas schkiras sihmejahs (*a*).

Peesihm. Pee Odesas wirspalatas ihpaschas sasehdes, kas pehz schi (240) artikela sapulzinajahs, peeder gubernatora weetâ pilssahta preekschneeks, kambara-teesas waldneeka weetâ — Odesas tamoschnas-aprinka preekschneeks (*b*).

(*a*) Turpat, art. 242; 1866 Maij. 23 (43336) art. 1; Dez. 22 (44024) art. 7, 8; 1867 Dez. 9 (45259). — (b) 1869 Maij. 26 (47133); 1871 Jun. 4 (49705) walsts-padohm. atsin. art. II, pkt. 3, 4.

243. Schihs preekschejâ (242) artikelî peeminetas sasehdes spreedumi ir galaspreedumi; bet, kad tas jautajeens par to strihdu paschâ wirspalatâ zehlees, tad to leetu tai art. 240 noliktâ kahrtibâ war peenest pee waldoschas senates.

1864 Now. 20 (41477) art. 243.

244. Waldoschâ senatê jautajeenus par strihdeem starp teesahm un waldehm ar galaspreedumu isspreesch pirmas nodalas un isnihzinaschanas-nodalu kohpusapulze. Jautajeeni par peederibas-strihdeem starp wispahrigahm teesahm un pa-

reiſtizigas baſnizas teeſahm iſſpreeſchami, kad wiſſwehtaka ſinoda wirsprokureera atſinums dſirdehts.

Turpat, art. 244.

Ohtrs gabals.

Par pilnwareem.

245. Tais weetâs, kur ſwehrinatu advokatu peetruhkſt (wiſpahr. gub. lik.), pilnwarus iſ priwatperſonahm war iſwehletees, bet iſ ſweſcheem, kas naw leetas dalibneeki, tikai tais reiſâs, kas wiſpahrigôs gubernas-likumôs uſrahditas.

1864 Now. 20 (41477) art. 245; 1874 Maij. 25, lik. un paweht. krahj., № 716, preekſchrakſt., art. 1—3, 5, 16; 1876 Janw. 7 (55455).

246. Par pilnwareem newar buht:

1) kas naw grahmatneeki;

2) kas naw pilnôs gadôs;

3) klohſterneeki, iſnemoht tanîs leetâs, kur wini runataji par ſaweem klohſtereem un mahjokleem, woi kur wini no klohſtera preekſchneezibas ſtelleti;

4) baltahs garidſneezibas mahzitaji, iſnemoht tanîs leetâs, kur wini aiſrunataji par garigu leetu reſoru woi par ſawahm laulatahm draudſenehm un ſaweem behrneem, tàpat par teem audſekneem, kas winu kohpſchanâ rohnahs;

5) kas atſihti par makſaht neſpehjejeem, lihdſ kamehr apſpreeſts, kà tee naw makſataji;

6) ſkohlneeki, audſekni, ſtudenti un klauſitajees, kas ſkohlâs woi akademijâs kurſâ mahzahs, prohti pirms ſawu kurſu naw nobeiguſchi, iſnemoht tikai tanîs leetâs, kur wini uſnehmuſchees runataji buht par ſaweem wezakeem woi brahleem woi mahſahm;

7) kas apakſch formunta ſtahw;

8) teeſu lohzekli un prokureerneezibas lohzekli, iſnemoht tanîs leetâs, kur wini runataji par ſaween behrneem, wezakeem, mahſahm woi ſawu laulatu draudſeni, prohti kad ſchihs leetas teek weſtas ne pee tahs teeſas, kur wini ſtahw, un ari ne pee kahdahm teeſahm, kas apakſch ſchihs teeſas;

9) kas zaur baſnizas-teeſas ſpreedumu iſ draudſes iſſlehgti;

10) tahdi, kam wiſas kahrtas-teeſibas woi wiſas ihpaſchas teeſibas un priwilegijas, kas wineem pehz perſonas un pehz kahrtas peeder, atnemtas, tàpat kas no tahdahm ſtrahpehm zaur Keiſara ſchehlaſtibas-manifeſtu atſwabinati;

11) tahdi, kas teeſai bija nodohti, tapehz ka noſeeguſchees ar grehkadarbeem, kur buhtu bijis jaſpreeſch wiſu kahrtas-teeſibu woi wiſu ihpaſchu pehz perſonas un pehz kahrtas peederigu teeſibu un priwilegiju atnemſchana, un kas zaur teeſas ſpreedumu naw attaiſnoti;

12) tee tahdi, kas iſſlehgti zaur teeſu iſ deeneſta woi iſ garigu leetu reſora netiklibas dehl, woi iſ pilsſahta-draudſehm woi pagaſteem, woi iſ muiſchneeku ſapulzehm pehz to kahrtu ſpreedumeem, kur wini bija peederigi;

13) wiſi tee, kam zaur teeſas ſpreedumu aiſleegts prozeſes weſt.

1864 Now. 20 (41477) art. 246.

247. Tahdam, kas naw ſwehrinatu adwokatu ſkaitâ, pilnwara ir apſtiprinajama zaur likumigâ kahrtibâ apleezinatu pilnwaras-rakſtu.

Turpat, art. 247.

248. Swehrinata adwokata pilnwara war buht apſtiprinata:

1) zaur pilnwaras-rakſtu, kas likumigâ kahrtibâ apleezinahts;

2) zaur pilnwaras-rakſtu, kur pilnwaras-deweja parakſts no polizejas, no notara woi no meerateeſneſcha apleezinahts;

3) zaur pilnwaras-deweja un -nehmeja mutes iſteikumu, kas teeſas ſchurnalâ eerakſtihts.

Turpat, art. 248.

249. Pilnwaris prahwneekus pee teeſas aiſſtahw, un wiſas wina dariſchanas, kas bija tahs winam dohtas pilnwaras rohbeſchâs, uſluhkojamas, kà paſcha pilnwaras-deweja daritas.

1864 Now. 20 (41476) art. 249.

250. Kad pilnwarim teeſiba wehleta appelazijas-ſchehlabu peeneſt, luhgtees, lai ſpreedumu apgahſch, kas likumigâ ſpehkâ nahzis, prahwas beigt zaur meeralihgſchanu, ſtrihdu zelt par to, ka kahds rakſts wiltigi pahrrakſtihts, jeb atbildeht, kad tahds ſtrihdus zelts, iſſchkihrejus zelt un pilnwaru zitam kahdam atdoht, tad wiſu to ar ſkaidreem wahrdeem pilnwaras-rakſtâ waijaga iſteikt, zitadi pilnwaris naw atſihſtams par ſpehzigu ſchahdas dariſchanas dariht.

Turpat, art. 250.

251. Pilnwaras-dewejs to pilnwarim dohto pilnwaru katrâ brihdî war atnemt- kad teeſai ar rakſtu woi ar wahrdeem ſinu par to dewis; bet teeſai newaijaga tadehl ne teeſaſchanu aptureht, nei gaidiht, lihdſ kamehr zits pilnwaris teek noteikts un atnahk. Wiſs, ko pilnwaris likumigi darijis, lihdſ kamehr teeſa peeminetu ſinu dabujuſi, paleek ſpehkâ.

Turpat, art. 251.

252. Pilnwarim ir brihw no aiſſtahweſchanas atteiktees, bet pehz tam winſch par pretineeka pilnwari newar eeſtahtees, un winam peenahkahs, kad pilnwaras-dewejs naw klaht, ſawu atkahpſchanohs tik laiku ſchim ſinamu dariht, ka pilnwaras-dewejs eeſpehtu lihdſ terminam pats atnahkt woi zitu pilnwari atſuhtiht.

Turpat, art. 252.

253. Tahdam pilnwarim, kas nemahjo tai pilsſahtâ, kur ta teeſa, ſawu at-

teikſchanohs tai paſchâ laikâ teeſai waijaga ſinamu dariht, kur winſch to ſuhta pilnwaras-dewejam.

Turpat, art. 253.

254. Teeſas preekſchſehdetajs wehrâ likdams, zik tahlu pilnwaras-deweja dſihwoſchanas-weeta no teeſas, un kahda wiſa ta leeta, terminu noteiz, kad pilnwaris uſluhkojams, ka no ſawa peenahkuma walâ. Lihdſ ſchim terminam pilnwarim peenahkahs ta leetu weſt ſawas pilnwaras rohbeſchâs, bet preekſchſehdetajam ir ari to teeſiba pilnwari atſwabinaht no tahs leetas weſchanas, kad winſch wina weetâ ſwehrinatu adwokatu noleek, lihdſ kamehr prahwneeks jaunu pilnwari iſwehlahs.

Turpat, art. 254.

255. Kad pilnwaris nomirtu, prozeſe apturama, lihdſ kamehr wina weetâ jauns pilnwaris ſtellehts, woi lihdſ kamehr pretineeks teeſai luhdſis, lai klaht neeſoſchu prahwneeku ataizina tai kahrtibâ, kas preekſch aizinaſchanas pee teeſas nolikta. Kad terminſch aiſtezejis, kas dehl atnahkſchanas pee teeſas nolikts, un klaht neeſoſchajs prahwneeks neatnahk un pilnwari neatſuhta, tad teeſa uſ pretineeka luhgſchanu to leetu laiſch tahlaki.

Turpat, art. 255.

Treſchajs gabals.

Par ſuhdſibas-rakſteem.

256. Teeſa dohdahs pee teeſaſchanas ne zitadi kà pehz ſuhdſibas-rakſta, un tam waijaga buht rakſtitam pehz ſche peeliktas formas.

1864 Now. 20 (41477) art. 256; 1874 Apr. 17, lik. un paweht. krahj., № 639, lik. art., 6 pkt. 1; 69.

257. Suhdſibas-rakſtâ waijaga peemineht:

1) pee kahdas teeſas ſuhdſibas-rakſts teek eeſneegts;

2) ſuhdſetaja un ari apſuhdſeta wahrdu, tehwa wahrdu un familiju jeb uſwahrdu, dſihwes-kahrtu un dſihwoſchanas-weetu;

3) ſuhdſibas wehrtibu, iſnemoht tahdas leetas, kas naw takſeerejamas, un tahdas reiſas, kas likumâ ſkaidreem wahrdeem noteiktas;

4) leetas punktes waijaga iſſtahſtiht, iſ kurahm ſuhdſiba zelahs;

5) peerahdijumus un likumus waijaga uſrahdiht, kas ſuhdſibai par pamatu;

6) paſchu luhgumu waijaga iſteikt, kur ſuhdſetaja praſiſchanas ſaſihmetas, t. i. tas, par ko winſch luhdſ, lai teeſa ſpreeſch.

1864 Now. 20 (41477) art. 257.

258. Suhdſibas, kas zehluſchahs iſ wairak ne kà weena zehlona, naw jaſa-

maiſa weenâ ſuhdſibas-rakſtâ, lai gan winas ari uſ weenu perſonu ſihmejahs. Par ikkatru ihpaſchu ſuhdſibu ihpaſchu ſuhdſibas-rakſtu waijaga eeſneegt.

Turpat, art. 258.

259. Suhdſibas-rakſtu pee teeſas war eeſneegt pats prahwneeks woi wina pilnwaris, woi ari war peeſuhtiht par paſti. To pilnwaru, lai ſuhdſibas-rakſtu eeſneedſ, paſchâ ſuhdſibas-rakſtâ war eerakſtiht.

Turpat, art. 259.

260. Kad ſuhdſetajs nemahk rakſtiht, woi kad ir ſlims, tad wina weetâ ſuhdſibas-rakſtu war parakſtiht tas, kam winſch to uſwehl, un tikai japeeſihme, kapehz pats ſuhdſetajs ſuhdſibas-rakſtu naw parakſtijis.

Turpat, art. 260.

261. Ahrſemneeku ſuhdſibas-rakſteem waijaga buht rakſtiteem Kreewu walodâ, winus war parakſtiht ari zitâ walodâ, bet tam parakſtam waijaga buht Kreewiſki tulkotam, un tam tulkojumam zaur ſwehrinatu tulku woi zaur zitu kahdu teeſai paſihſtamu eerehdni woi priwatperſonu, kas to parakſta walodu proht, waijaga buht apleezinatam.

Turpat, art. 261.

262. Kad ſuhdſibu eeſneedſ zitas perſonas weetâ, tad tai ſuhdſibas-rakſtâ waijaga ſkaidri peerahdiht, ka ſuhdſibas eeſneedſejam likumiga teeſiba ſchahs perſonas weetâ eeſtahtees.

Turpat, art. 262.

263. Lihdſ ar ſuhdſibas-rakſtu jaleek preekſchâ:

1) originaldokumentes, kas eeſneedſeja ſuhdſibai par pamatu, woi dokumenſchu norakſti woi ari iſrakſti iſ tahm;

2) to dokumenſchu tulkojumi, kas ahrſemju walodâs rakſtiti;

3) pilnwara, kad ſuhdſibas-rakſts zaur pilnwari teek eeſneegts, iſnemoht to atgadijumu, kas art. 248, pkt. 3 peeminehts;

4) ſuhdſibas poſchlinas un, kad waijaga, nauda preekſch aizinaſchanas zaur iſſludinaſchanu;

5) ſuhdſibas-rakſta un wiſu peeliktu dokumenſchu norakſti, zik to apſuhdſeto, ar ſuhdſetaja parakſtu.

Turpat, art. 263.

264. Par dokumenſchu preekſchâ likſchanu ſchee preekſchrakſti eewehrojami:

1) ſuhdſibas-rakſtâ woi ihpaſchâ ſarakſtâ waijaga ſaſihmeht, ihpaſchi kahdas dokumentes un kahdi peelikumi lihdſ ar to ſuhdſibas-rakſtu teek preekſchâ likti;

2) originaldokumenſchu weetâ ſuhdſetajam ir brihw winu norakſtus preekſchâ likt, kas likumigâ kahrtibâ woi ari zaur paſchu prahwneeku apleezinati;

3) leelu un garu dokumenſchu, kà rehkinuma-grahmatu, regiſteru u. t. j. pr. weetâ ir atlauts ihpaſchi to rindu iſrakſtus preekſchâ likt, kuras ſuhdſetaja teeſibai par pamatu;

4) kad prahwneeks kautkahdu kaweklu dehl neſpehj ne tahs originaldokumentes, uſ kurahm winſch ſawâ ſuhdſibas-rakſtâ norahda, ne winu norakſtus preekſchâ likt, tad winam ſawâ ſuhdſibas-rakſtâ jele waijaga iſſtahſtiht, kas tur eekſchâ, un uſrahdiht tohs kaweklus, kuru dehl winſch tahs dokumentes neſpehjis preekſchâ likt.

Turpat, art. 264.

265. Pee wiſa, ko teeſas preekſchſehdetajs ar teem ſuhdſibas-rakſteem, kas pee teeſas eeſneegti, leek dariht, winam jaturahs pee ſcheem nahkoſcheem preekſch-rakſteem.

Turpat, art. 265.

266. Suhdſibas-rakſts atdohdams atpakal:

1) kad tanî naw iſteikts, no ka ar wahrdu un pret ko ſuhdſiba teek peeneſta;

2) kad tas naw likts preekſchâ no paſcha ſuhdſetaja, un kad truhkſt pilnwaras par to, ka lai zits to ſuhdſibu eeſneedſ;

3) kad ſuhdſibas-rakſtâ naw iſteikts, ko ſuhdſetajs luhdſahs;

4) kad ſuhdſibas-wehrtiba naw iſteikta, iſnemoht tahs reiſas, kad naw eeſpehjams wehrtibu uſdoht;

5) kad ſuhdſibas-rakſtâ lamaſchanas wahrdi rohnahs.

Turpat, art. 266.

267. Wiſâs tahdâs reiſâs, kas preekſchejâ (266) artikelî peeminetas, ſuhdſibas-rakſts eeſneedſejam atdohdams atpakal lihdſ ar ſinu, kapehz tas ſuhdſibas-rakſts naw peenemts. Kad prahwneeks pats klaht, atdohdamajs ſuhdſibas-rakſts paſcham rohkâ eedohdams, kad naw klaht, tad winam zaur teeſas-priſtawu woi ari par paſti noſuhtams.

Turpat, art. 267.

268. Par to, ka teeſas preekſchſehdetajs ſuhdſibas-rakſtu lizis atdoht, ſuhdſetajs diwju nedelu laikâ no tahs deenas, kad ſinu dabujis, ka winſch lizis atdoht, pee wirspalatas war ſchehlotees.

Turpat, art. 268.

269. Suhdſibas-rakſts paleek ne-eewehrohts, lihdſ kamehr ſuhdſetajs peelikumus woi ſinas, kas truhka, buhs eeſneedſis:

1) kad apſuhdſeta parta dſihwoſchanas-weeta naw ſkaidri uſdohta, woi kad nemaſ naw uſdohta, un ari naw peeminehts, ka ſuhdſetajam naw ſinama;

2) kad wina ſuhdſibas-rakſts, norakſts woi preekſchâ liktu dokumenſchu norakſti rakſtiti beſ ſtempelmakſas-likumu eewehroſchanas;

3) kad lihdſ ar to ſuhdſibas-rakſtu tee tanî peemineti peelikumi naw likti preekſchâ;

4) kad tee norakſti, kas pretineekam paſneedſami, peeteekoſchâ ſkaitâ naw likti preekſchâ;

5) kad tahs teeſas poſchlinas woi ta nauda preekſch apſuhdſeta aizinaſchanas naw peelikta;

6) kad eesneedseja dsiwoschanas-weeta naw peesihmeta.

Turpat, art. 269; 1874 Apr. 17, lik. un pawehl. krahj., № 639, lik. art. 6 pkt. 1; 69 73; peesihm. 1.

270. Tanîs reisâs, kas preekscheja (269) artikela pirmajâs peezi punktês peeminetas, suhdsetajam bes ta zela-laika septinas deenas wehlejamas, lai peegahda tahs sinas woi tohs peelikumus, kas truhkst. Pehz schi termina notezeschanas eesneedsejam suhdsibas-rakstis atdohdams atpakaļ, un to leetu no jauna zitadi newar usnemt, kà kad no jauna suhdsibas-rakstu eesneeds. Kad suhdsibas-rakstâ eesneedseja dsiwoschanas-weeta naw peesihmeta, tad par wina suhdsibas nepeenemschanu sludinajums teesas partu-istabà peesitams, lai weenu mehnesi karajahs, un pats suhdsibas-rakstis kanzlejâ paleek, lihds kamehr eesneedsejs atnahk.

1864 Now. 20 (41477) art. 270.

271. Kad suhdsibas-rakstis pee teesas eesneegts, teesas preekschsehdetajs pehz ihpaschas rindas to leetu weenam is teesas lohzekleem nodohd, lai tas kà preekschâ-nesejs par to sin, bet to suhdsibas-rakstu un tohs peelikumus, kas pee ta peeder, winsch usglabaschanas dehl teesas kanzlejâ nodohd, kur prahwneeki schohs un tàpat wisus papirus, kas wehl pehz teek eesneegti, war dabuht redseht.

Turpat, art. 271.

Zeturtajs gabals.

Par suhdsibas wehrtibu.

272. Par suhdsibas wehrtibu atsihstama ta summa, kas suhdsibas-rakstâ usdohta.

1864 Now. 20 (41477) art. 272.

273. Suhdsibas wehrtiba noteizama:

1) pee naudas prasischanahm — pehz kapitala summas, peeskaitoht tahs lihds eesuhdseschanas deenai peeprasamas prozentes;

2) suhdsibâs par ihpaschuma teesibu pee nekustamas mantas — pehz suhdsetaja pirma usdewuma, kad schim usdewumam apsuhdsehts sawâ pirmâ runaschanâ teesas preekschâ naw pretojees;

3) suhdsibâs, kur wairak ne ka weens suhdsejuschi, un kur tee suhdsetaji katrs sawu dalu no kahdas weselas mantas prasahs — pehz wisu prasitu dalu summas;

4) suhdsibâs par to teesibu sawôs terminôs dohschanas un makssaschanas sanemt — pehz wisu makssaschanu woi dohschanu summas;

5) suhdsibâs par tahdu teesibu, kas naw aprohbeschota zaur nekahdu terminu, woi kas ir us wisu muhschu — pehz makssaschanu woi dohschanu desmit gadu summas (*a*);

6) ſuhdſibâs par to, zik leela atlihdſinaſchana nahktohs tahdas mantas turetajam, kas, kà dſelsſzeļa waldiba praſa, pehz zelu-likumeem iſnihzinajamas woi pahrzelamas, jaleek wehrâ ta ſtarpiba ſtarp dſelsſzeļa waldibas ſohlijumu un tahs iſnihzinajamas woi pahrzelamas mantas turetaja praſiſchanu (*b*).

(*a*) Turpat, art. 273. — (*b*) 1869 Janw. 6 (46628) art. 8, peeſihm.

274. Kad ſtrihdus zelahs par to, kahdâ wehrtibâ ihpaſchuma teeſiba pee nekuſtamas mantas, tad par ſuhdſibas wehrtibu atſihſtama ta wisaugſtaka zena, ko weens woi ohtrs parts uſdewuſchi, bet nekad ſchi wehrtiba nedrihkſt ſemaka buht par to zenu, kas likumôs par poſchlinahm neapdſihwotu ſemes-gabalu dehl noteikta, kad tas ſtrihdigajs ſemes-gabals aprinkî rohnahs, un tàpat nedrihkſt ſemaka buht par to zenu, kas pilſſahta takſeereſchanas-rullôs uſdohta, kad ta nekuſtama manta rohnahs pilſſahtâ.

1864 Now. 20 (41477) art. 274.

Peektajs gabals.

Kas darams, lihdſ kamehr leeta nahk paſchas teeſas preekſchâ.

Pirma nodaļa.

Aizinaſchana pee teeſas.

275. Kad ſuhdſibas-rakſts eeſneegts, teeſas preekſchſehdetajs apſuhdſeto pee teeſas leek aizinaht woi zaur aizinaſchanas-ſihmi, kad apſuhdſeta parta dſihwoſchanas-weeta ſuhdſibas-rakſtâ uſdohta, woi zaur iſſludinaſchanu awiſês, kad apſuhdſeta parta dſihwoſchanas-weeta ſuhdſetajam naw ſinama.

1864 Now. 20 (41477) art. 275.

I. Aizinaſchana zaur ſihmi.

276. Aizinaſchanas-ſihme rakſtama diwjôs ekſemplarôs.

Tanî peeſihme:

1) kas pee teeſas aizinajams;
2) kas to praſa;
3) kahdas leetas dehl;
4) pee kahdas teeſas un kahdâ terminâ;
5) kas pee aizinaſchanas-ſihmes peelikts;
6) likumu artikeli, kur rahdihts, kas notiks, kad nenahks.

Turpat, art. 276.

277. Aizinaſchanas-ſihme lihdſ ar ſuhdſibas-rakſta norakſtu un ar peeliktu

dokumenſchu norakſteem apſuhdſetam noſtellejama uſ wina dſihwoſchanas-weetu, kas ſuhdſibas-rakſtâ pateikta.

Turpat, art. 277.

278. Apſuhdſetam, kas teeſas aprinkî dſihwo, aizinaſchanas-ſihme noſtellejama zaur teeſas-priſtawu.

Turpat, art. 278.

279. Apſuhdſetam, kas iraid zitas teeſas aprinki, aizinaſchanas-ſihme noſuhtama pee tahs teeſas, kas ari gahda, ka ta apſuhdſetam teek nodohta.

Turpat, art. 279.

280. Apſuhdſetam, kas tahdâ gubernâ dſihwo, kur ſchee likumi wehl naw eeweſti, aizinaſchanas-ſihme noſuhtama pee weetigas polizejas, kas ari gahda, ka ta apſuhdſetam teek nodohta.

Turpat, art. 280.

281. Apſuhdſetam, kas iraid ahrſemês, un par ko ſuhdſetajs uſdewis, kur winſch miht, aizinaſchanas-ſihme noſuhtama zaur ahrleetu-miniſteriju.

Turpat, art. 281.

282. Aizinaſchanas-ſihme lihdſ ar peelikumeem paſcham apſuhdſetam rohkâ dohdama; bet kad teeſas-priſtaws winu mahjâs nedabu, tad to ſihmi wina lihdſ eedſihwotajeem woi wina muiſchas woi nama uſraugam woi tahdam iſ wina kaimineem atdohd, kas teizahs to ſihmi, ka atdohſchoht, un kas kwitanzi par to dohd.

Turpat, art. 282.

283. Kad ta aizinaſchanas-ſihme apſuhdſetam neteek eedohta paſcham, bet zaur zitu kahdu, teeſas-priſtaws ſihmes norakſtu ar ſawu parakſtu peeſit, pilsſahtôs pee polizejas durwihm, zeemôs pee zeema-wezaka woi deſmitneeka nama un ſinu par to dohd polizejai woi pagaſta-waldibai.

Turpat, art. 283.

284. Priſtawam peenahkahs uſ nodohdamu ſihmi nodohſchanas laiku uſſihmeht un uſ ohtru eksemplaru kwitanzi leek uſſihmeht par winas ſanemſchanu un ſanemſchanas laiku. Kad aizinaſchanas-ſihmes ſanehmejs woi newar woi negrib kwitanzi rakſtiht, tad priſtaws uſ abjeem ſihmes eksemplareem pats uſrakſta, kam un kad ihpaſchi wina rohkâ dohta, un kapehz ſanehmeja kwitanzes naw.

Turpat, art. 284.

285. Kad teeſas-priſtaws neweenu no teem neatrohn, kas art. 282 peeminêti, tad winſch ne tik ween iſpilda, kas art. 283 preekſchâ rakſtihts, bet ari wehl beſ tam weenu aizinaſchanas-ſihmes eksemplaru, lai to nodohd apſuhdſetam, pilsſahtâ pamet pee polizejas eerehdna, uſ ſemehm pee weetigahs pagaſta woi zeema preekſchneezibas, woi pee polizejas-ſulaina (ſimtneeka woi deſmitneeka).

Turpat, art. 285.

286. Pee ſihmes nodohſchanas priſtaws, kà pats redſ, war lihdſ nemt weenu woi diwi leezineekus woi weetigus polizejas-ſulainus, lai ſchee buhtu par leezineekeem, kad apſuhdſehts woi wina lihdſeedſihwotaji leedſahs to aizinaſchanas-ſihmi ſanemt.

Turpat, art. 286.

287. Aizinaſchanas-ſihmi apſuhdſetam ari ahrpus wina dſihwokla war eedoht.

Turpat, art. 287.

288. Kad ſuhdſ pret beedribahm un kompanijahm, tad aizinaſchanas-ſihme kontora preekſchneekam woi beedribas waldei woi winas agenteem nodohdama bet pilnâ beedribâ (товарищество полное) woi andeles namâ kahdam nekahdam iſ teem dalibneekeem, kas tai weetâ dſihwo, kur ta firma iraid.

Turpat, art. 288.

289. Suhdſibâs pret tahdu, kas noteikts par makſaht neſpehjeju, aizinaſchanas-ſihme tam nodohdama, kas pehz teeſas nolehmuma par wina leetahm ir tas ſinatajs.

Turpat, art. 289.

290. Kad aizinaſchana notikuſi tahdâ weetâ, ko ſuhdſetajs pahrſkatidamees par apſuhdſeta dſihwoſchanas-weetu uſdewis, tad teeſas preekſchſehdetajs ſuhdſetajam ſinu dohd, ka wina pahrſkatiſchanahs uſeeta, un tad ſchim ir brihw jaunu aizinaſchanu luhgtees pehz ſawas uſdohſchanas, bet pirma aizinaſchana atſihſtama par neeſoſchu. Pirmahs aizinaſchanas koſtes makſajamas no ſuhdſetaja un naw peedſenamas no apſuhdſeta.

Turpat, art. 290.

291. Par teem aizinateem teeſas partu-iſtabâ ſludinajums japeeſit, kur winu wahrdi, familijas woi uſwahrdi, un dſihwes-kahrtas uſſihmetas.

Turpat, art. 291.

292. Tee ſludinajumi par aizinateem teeſas partu-iſtabâ paleek, lihdſ kamehr terminſch notek, kas nolikts, lai prahwneeki tanî atnahk pee teeſas.

Turpat, art. 292.

II. Aizinaſchana zaur iſſludinaſchanu awiſês.

293. Apſuhdſehts, kura dſihwoſchanas-weetu ſuhdſetajs naw warejis uſdoht, aizinajams zaur iſſludinaſchanu awiſês.

Turpat, art. 293.

294. Kad ſuhdſetajs ſawâ ſuhdſibas-rakſtâ nekuſtamu mantu uſdewis, kas apſuhdſetam Kreewijâ peeder, bet wina dſihwoſchanas-weetu newarejis uſdoht, tad ne tik ween zaur iſſludinaſchanu awiſês apſuhdſeto aizina, bet ari ſihmi par wina aizinaſchanu noſuhta uſ to weetu, kas winam peeder.

Turpat, art. 294.

295. Aizinaſchana pee teeſas trihs reiſ iſſludinajama ſenates ſludinajumôs, kas par peelikumu pee S. Pehterburgas ſenates awiſehm, trijôs nummurôs papaſu, un tàpat ſweſchu walodu awiſês, kas Kreewijâ teek iſdohtas, weenâs Frantſchu un weenâs Wahzu awiſês (*a*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Maſkawas ſenates ſludinajumi blakahm S. Pehterburgas ſenates awiſehm wairs neteek iſdohti no 1 Janw. 1877. Schis peeſihmejums ſihmejahs ari uſ art. 223 (peeſihm., peelik. art. 9), 301, 1149 (pkt. 4), 1431 un 1454 (*b*).

1864 Now. 20 (41477) art. 295. — (*b*) 1876 Now. 23 (56626) art. 1.

296. Juſtiz-miniſteris preekſch katra jauna gada ſahkſchanas, ne wehlaki kà Nowembra mehneſi noteiz, kuràs iſ tahm Kreewijâ iſdohdamahm ſweſchu walodu awiſehm jaunâ gadâ ſludinaſchanas buhs janodruka; par to wiſeem ſina iſſludinajama ſenates awiſês un tais no juſtiz-miniſtera noteiktàs awiſês.

1864 Now. 20 (41477) art. 296.

297. Beſ tahs apſuhdſeta aizinaſchanas, par ko teeſa gahda, ſuhdſetajam ir atlauts, ka uſ ſawu rehkinumu, beſ ka winam brihw koſtes no apſuhdſeta atpraſiht, ſinojumus par aizinaſchanu leek drukaht. S. Pehterburgas un Maſkawas uniwerſitetes awiſês.

Turpat, art. 297.

298. Tai aizinaſchanâ, ko iſſludina awiſês, wiſs tas jaiſteiz, kam waijaga buht iſteiktam aizinaſchanas-ſihmê, un wiſas lihdſ ar to ſuhdſibas-rakſtu preekſchâ liktas dokumentes ihſi japeemin.

1864 Now. 20 (41477) art. 298.

Ohtra nodaļa.

Laiki preekſch atnahkſchanas pee teeſas.

299. Prahwneekeem preekſch atnahkſchanas pee teeſas ſchahdi laiki nolikti:

1) mehneſcha laiks, ja apſuhdſehts dſihwo Krewijâ;

2) tſchetru mehneſchu laiks, ja winſch ir ahrſemês;

3) ſeſchu mehneſchu laiks, ja naw ſinams, kur apſuhdſehts dſihwo.

1864 Now. 20 (41477) art. 299.

300. Termini preekſch aizinaſchanahm zaur ſihmi rehkinajami no tahs deenas, kur ſihme nodohta apſuhdſetam woi tahdam, kas art. 282 un 285 noteikts. Pee ta mehneſcha-laika, kas apſuhdſetam, kas Kreewijâ dſihwo, preekſch atnahkſchanas pee teeſas wehlehts, japeeſkaita tas zeļa-laiks, prohti uſ paſchu zeļeem pa peezdeſmit, uſ dſelſszeļa lihnijahm pa trihs ſimt werſtihm uſ diwdeſmit tſchetrahm ſtundahm.

Turpat, art. 300.

301. Terminſch preekſch aizinaſchanahm zaur iſſludinaſchanu rehkinajams

no tahs deenas, kad ta fludinaſchana beidſamu reiſ ſenates fludinajumôs bijuſi nodrukata (ſk. augſchâ, art. 295, peeſihm.).

Turpat, art. 301.

302. Apſuhdſetam, kura dſihwoſchanas-weetu ſuhdſetajs pehz aizinaſchanas zaur iſſludinaſchanu dabujis ſinaht, kad ſuhdſetajs to luhdſ, aizinaſchanas-ſihmi ar termina noteikſchanu pehz art. 299 pkt. 1 un 2 war noſuhtiht.

Turpat, art. 302.

303. Kad wairak ne kà weens apſuhdſehts par to paſchu ſuhdſibu aizinajami, un tee ſchur tur dſihwo, tad wineem wiſeem tas garakajs no teem termineem preekſch atnahkſchanas janoteiz, ko pehz likuma weenam iſ wineem waijadſeja noteikt.

Turpat, art. 303.

304. Kad pee apſuhdſeta aizinaſchanas no teem dohteem preekſchrakſteem atkahpjahs, kad tadehl jauni termini janoleek, tad pehz weena woi ohtra parta luhgſchanas no ta, kas pee tahs atkahpſchanahs wainigs, ne tik ween ſkahdes atlihdſinaſchanu war peedſiht, bet ari tahs weltigu teeſas-dariſchanu koſtes.

Turpat, art. 304.

Treſcha nodaļa.

Kahdâ kahrtibâ teeſa ar prahwneekeem ſateekahs.

305. Wiſi papiri, kas prahwneekeem jadohd ſinami, teem zaur teeſas-priſtaweem lihdſ ar ſihmehm japaſneedſ, par kuru nodohſchanu tee preekſchrakſti jaleek wehrâ, kas rohnahs art. 282—289.

1864 Now. 20 (41477) art. 305.

306. Teeſas-priſtawam peenahkahs ohtru ſihmes eksemplaru, lihdſ ar kuru winſch to papiru bija paſneedſis, teeſai tuhliht likt preekſchâ.

Turpat, art. 306.

307. Papirus, kas prahwneekeem pee teeſas nodohdami, teeſas rakſtuwedejs wineem war nodoht pret peenahkamu kwitanzi.

Turpat, art. 307.

308. Swehrinati adwokati papirus par ſawu pilnwaras-deweju prahwahm weens ohtram war parahdiht un winu norakſtus eedoht beſ teeſas-priſtaweem.

Turpat, art. 308.

Zeturta nodaļa.

Prahwneeku atnahkſchana pee teeſas un uſtureſchanahs-weetas iſwehleſchana.

309. Tai preekſch atnahkſchanas noteiktâ terminâ prahwneekeem pee teeſas paſcheem waijaga atnahkt woi pilnwarus waijaga ſuhtiht. Kà pee teeſas atnah-

kuſchi, prahwneekeem woi winu pilnwareem kanzlejâ waijaga pateikt, kur to uſtureſchanahs-weetu ſewim iſwehlejuſchees tai pilſſahtâ, kur ta teeſa.

1864 Now. 20 (41477) art. 309.

310. Tai iſwehletâ uſtureſchanahs-weetâ wiſas aizinaſchanas-ſihmes no teeſas, un tàpat pretineeka papiri noſuhtami, un kamehr prahwneeks teeſai nedohd ſinu, ka to uſdohto weetu pahrmainijis, tamehr winam naw teeſiba aiſbildinatees, ka aizinaſchanas-ſihmes un papirus, kas winam pehz pirma noteikuma peeſuhtiti, neeſoht dabujis ſinaht.

Turpat, art. 310.

311. Papiri un aizinaſchanas-ſihmes uſ tahda prahwneeka wahrdu, kas teeſas kanzlejâ naw uſdewis, kahdu uſtureſchanahs-weetu tai pilſſahtâ, kur ta teeſa, iſwehlejees, paleek teeſas kanzlejâ.

Turpat, art. 311.

Peekta nodala.

Par teem rakſteem, kas jaeeſneedſ, pirms pate teeſaſchana ſahkahs.

312. Strihdus-rakſtu no prahwneeku puſes naw brihw wairak eeſneegt ne kà tſchetri — no katra parta diwi. Schee papiri ir: ſuhdſibas-rakſts, atbilde replika un duplika.

1864 Now. 20 (41477) art. 312.

313. Tai terminâ, kas preekſch atnahkſchanas pee teeſas noteikts, apſuhdſetam peenahkahs rakſtitu atbildi uſ ſuhdſibas-rakſtu teeſai preekſchâ likt.

Turpat, art. 313.

314. Atbildê ſkaidri waijaga iſteiktam buht, woi apſuhdſehts ſuhdſetaja praſiſchanas un tahs punktes, kas ſchai praſiſchanai par pamatu, atſihſt par taiſnahm, jeb woi tahm pretojahs.

Turpat, art. 314.

315. Atbildê tahm punktehm waijaga buht iſſkaidrotahm, kas apſuhdſeta pretoſchanai par pamatu, un teem peerahdijumeem waijaga buht peemineteem, zaur kureem ta pretoſchanahs iſrahditohs taiſna.

Turpat, art. 315.

316. Pee dokumenſchu preekſchâ likſchanas apſuhdſetam jaturahs pee teem preekſchrakſteem, kas rohnahs art. 263 un 264.

Turpat, art. 316.

317. Atbildes un pee tahs peeliktu dokumenſchu norakſti jadohd ſinami ſuhdſetajam, un tas woi rakſtitu repliku uſ to atbildi teeſai war preekſchâ likt diwju nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kad atbildes norakſtu ſanehmis, woi ari war luhgt, lai ſehdeſchanu noteiz, kur to leetu lai neſ preekſchâ.

Turpat, art. 317.

318. Suhdſetaja replikas norakſts jadohd ſinams apſuhdſetam, un tas diwju nedelu ſtarpâ no tahs deenas, kad repliku ſanehmis, ſawu dupliku tceſai war preekſchâ likt, woi luhgt, lai ſehdeſchanu noteiz, kur to leetu lai neſ preekſchâ.

Turpat, art. 318.

319. Par repliku un dupliku tee preekſchraksti jaleek wehrâ, kas rohnahs 314—316.

Turpat, art. 319.

320. Kad weens iſ parteem to terminu preekſch ſawa raksta preekſchâ likſchanas nokawe, tad pretineeks war luhgt, lai teeſas preekſchſehdetajs tuhliht ſehdeſchanu noteiz, kur to leetu lai neſ preekſchâ.

Turpat, art. 320.

321. Kad terminſch preekſch duplikas eeſneegſchanas notezejis, kà ſuhdſetajam, tà ari apſuhdſetam teeſiba luhgt, lai ſehdeſchanu noteiz, kur to leetu lai neſ preekſchâ.

Turpat, art. 321.

322. Ta prahwneeka pretineeks, pehz kura luhgſchanas ſehdeſchana noteikta, par to apſinojams zaur aizinaſchanas-ſihmi.

Turpat, art. 322.

323. Kad ta leeta noteikta, ka neſama preekſchâ, wina jaeerakſta tai rindas-rullî, zaur kuru ta rinda teek nolemta preekſch leetu preekſchâ neſchanas.

Turpat, art. 323.

Deſtajs gabals.

Leetas preekſchâ neſchana (слушаніе).

Pirma nodaļa.

Kà leeta preekſchâ neſama un kà prahwneeki to ſtrihdu wahrdeem pahrruna.

324. Leeta preekſchâ neſama un ſtrihdus no prahwneekeem wahrdeem pahrrunajams klaijâ teeſas ſehdeſchanâ.

1864 Now. 20 (41477) art. 324.

325. Kad leetas ihpaſchas ſawadibas dehł ſehdeſchanas klaijiba tizibai, wiſpahrigai kahrtibai woi tiklibai waretu par apgrehzibu buht, tad teeſa, kà pate redſ, woi pehz prokureera praſiſchanas, war noſpreeſt, lai ſehdeſchana noteek aiſ ſlehgtahm durwihm. Nolehmums par to arween klaiji jadara ſinams un jaeerakſta ſehdeſchanas ſchurnalâ.

Turpat, art. 325.

326. Teesas sehdeschana ais slehgtahm durwihm ari tad war notikt, kad abi parti par to luhguschi, un teesa winu luhgschanu par wehrâ leekamu atsihst.

Turpat, art. 326.

327. Leeta nesama preekschâ zaur teesas lohzekli pehz teem no prahwneekeem pee tahs leetas preekschâ likteem papireem un dokumentehm.

Turpat, art. 327.

328. Leeta, kà preekschsehdetajs redsz, nesama preekschâ woi ar wahrdeem woi ar rakstu, kurâ leetas punktes ihsi isstahstitas.

Turpat, art. 328.

329. Pehz tam, ka preekschâ-nesejs leetas serdi isskaidrojis, parti strihdu sahk pahrrunaht. Kad pee sehdeschanas tikai weens parts atnahzis, schim tomehr naw aisleegts, kad leeta preekschâ nesta, runaht.

Turpat, art. 329.

330. Prahwneekeem strihdu pahrrunajoht papreeksch suhdsetajam un tad apsuhdsetam jaisstahsta ir sawas prasischanas, ir kà un kadehl schihs prasischanas buhtu peerahdamas.

Turpat, art. 330.

331. Strihdu wahrdeem pahrrunajoht prahwneeki jaunus peerahdijumus war peenest, kas lai tahs leetas punktes isskaidro, kas tais pee teesas eesneegtôs papirôs isstahstitas. Kad jaunas punktes woi jaunas peerahdischanas teek peenestas, kas winôs papirôs nebija usdohtas, pretineekam ir atlauts luhgt, lai sehdeschanu noleek us zitu deenu.

Turpat, art. 331.

332. Suhdsetajs sawas prasischanas, kas suhdsibas-rakstâ isteiktas, war masinaht, bet winam naw brihw winas paleelinaht, tahs pehz ferdes pahrgrohsiht, woi jauuas prasischanas zelt, prohti ja schihs neiszelahs is paschahm tahm punktehm, kas suhdsibas-rakstâ isteiktas.

Turpat, art. 332.

333. To neusluhko par prasischanas paleelinaschanu woi pahrgrohsischanu pehz ferdes, kad suhdsetajs tahs jo smalki noteiz, kad winsch pee tahm peeskaita prozentes un, kas buhtu peeaudsis, woi kad winsch, ja ta prasita manta sweschama buhtu atdohta woi nosuduse, no apsuhdseta prasa, lai tas mantas wehrtibu aismaksa.

Turpat, art. 333.

334. Suhdsetajam, kas sawas prasischanas pahrgrohsa, to pee teesas tai paschâ sehdeschanâ ar rakstu waijaga usdoht.

Turpat, art. 334.

335. Teesas preekschsehdetajs un lohzekli ar preekschsehdetaja atwehleschanu

no ta parta ſkaidrus iſteikumus war praſiht, kas neſkaidri un tumſchi runa, woi ari kad iſ wina wahrdeem naw redſams, woi winſch punktes woi dokumentes, kas pretineeka praſiſchanai woi replikai par pamatu, par taiſnahm atſihſt, jeb woi winſch pretojahs.

Turpat, art. 335.

336. Kad kahdâ leetâ wairak ne kà weena praſiſchana woi ſtrihdus-punkte, ko pee pahrrunaſchanas ſaweenoht nerahdahs derigi, teeſa war nolemt, lai prahwneeki ihpaſchi runa par katru praſiſchanu woi ſtrihdus-punkti.

Turpat, art. 336.

337. Pee ſtrihdus pahrrunaſchanas teeſas preekſchſehdetajs prahwneekus pee meera lihgſchanas rauga peelabinaht, ja winſch atſihſt, ka tas waretu notikt. Kad dabu meeru ſalihgt, tad protokole uſnemama ar prahwneeku parakſteem, un tai iraid galaſpreeduma ſpehks, un pret to newar ſchehlotees.

Turpat, art. 337.

338. Strihdus pahrrunaſchanu wada teeſas preekſchſehdetajs. Kad winam rahdahs, ka leeta deewsgan iſſkaidrota, tad winſch ſtrihdus pahrrunaſchanu aptur, bet ne ahtraki kà no abjeem parteem wenadâ ſkaitâ runas dſirdetas.

Turpat, art. 338.

339. Teeſas ſpreedumam par pamatu waijaga buht dokumentehm un zitahm rakſtitahm aktehm, ko parti preekſchâ likuſchi, tàpat ari peerahdijumeem, kas pee ſtrihdus pahrrunaſchanas peeneſti.

Turpat, art. 339.

Ohtra nodaļa.

Pretim ſuhdſeſchana.

340. Apſuhdſetam ir brihw pretſuhdſibu uſdoht ne wehlaki kà pirmajâ atbildes-rakſtâ, bet ja tahds nebija eeſneegts, ta pirmajâ ſehdeſchanâ, kas par to leetu teek tureta.

1864 Now. 20 (41477) art. 340.

341. Kad pretſuhdſiba uſdohta, tad leetas preekſchâ neſchana noleekama uſ wehlaku laiku pehz weena woi ohtra parta luhgſchanas, woi kà teeſa pati redſ.

Turpat, art. 341.

342. Kad leetas preekſchâ neſchana pehz preekſcheja (341) artikela uſ wehlaku laiku nolikta, tad teeſa tahlaku terminu dohd, no trihs lihdſ ſeptinahm deenahm, un lihdſ kamehr tas notek, apſuhdſetam rakſtu waijaga peeekſchâ likt, kurâ ſawu ſuhdſibu iſſtahſta.

Turpat, art. 342.

Treſcha nodaļa.

Prokureera atſinums.

343. Prokureeri ſawu atſinumu dohd ſchahdâs reiſâs:

1) krohna-mantas-waldibas leetâs;

2) ſemſtwas eeſtahdju (земскихъ учрежденій), pilsſahta-draudſchu un pagaſtu leetâs;

3) tahdu perſonu leetâs, kas naw pilnôs gadôs, kas naw ſinami, kur paliekuſchi, kas kuhrlmehmi, un kas prahtâ ſajukuſchi;

4) jautajeenôs par peederibu un peederibas ſtrihdeem;

5) ſtrihdôs par dokumenſchu wiltigu pahrtaiſiſchanu un pawiſam tahdâs reiſâs, kad ziwil-leetâ punktes uſeet, kas pahrluhkojamas no kriminal-teeſas;

6) luhgſchanâs par teeſneſchu atſtumſchanu;

7) laulibas leetâs un tahdâs par dſimumu laulibâ woi ahrlaulibâ;

8) luhgſchanâs, lai leezibas-rakſtus iſdohd par nabadſibas-teeſibu.

1864 Now. 20 (41477) art. 343.

344. Tais art. 353 peeminetâs reiſâs leeta prokureeram nodohdama maſakajs trihs deenas, pirms preekſchâ neſamâ.

Turpat, art. 344.

345. Kad leeta preekſchâ neſta, un prahwneeki ſtrihdu wahrdeem pahrrunajuſchi, prokureers ſawu atſinumu dohd ar wahrdeem.

Turpat, art. 345.

346. Prokureera atſinuma ſerde ſehdeſchanas protokolê jaeeleek.

Turpat, art. 346.

347. Kad prokurees ſawu atſinumu dewis, tad prahwneeki tikai war uſrahdiht, ja winam kur miſejees leetas punktes iſſtahſtoht.

Turpat, art. 347.

Septitajs gabals.

Par paihſinatu prozeſi.

348. Wiſas leetas war iſteeſaht paihſinatas prozeſes kahrtibâ, ja prahwneeki uſ tam paleek weenis prahtis, un teeſa no ſawas puſes nekahdu ihpaſchu kaweklu neatrohn, kas tam buhtu pretim.

1864 Now. 20 (41477) art. 348.

349. Beſ tam paihſinatas prozeſes kahrtibâ ſchahdas leetas waijaga weſt:

1) kad ſuhdſehts par prezehm un ſagahdajumeem, kas uſ parahdu nemti, par namu, kohrtelu un kautkahdu ruhmju ihri, par deeneſtneeku kontraktehm un pawiſam par ſeklu, amatneeku, algadſchu u. t. j. p. darameem darbeem;

2) kad ſuhdſehts par naudas un zitas mantas atdohſchanu un ſanemſchanu glabaſchanas dehl;

3) kad luhgts par lihkumu un peenahkumu iſpildiſchanu;

4) kad ſuhdſehts, lai atlihdſina ſkahdi un ſudumus un neatwehletu ſweſchas mantas peeſawinaſchanu, prohti kad ſche naw klaht ſtrihdi par ihpaſchuma-teeſibu pee nekuſtamas mantas;

5) kad ſtrihdus wed, kas zehluſchees pee ſpreedumu iſpildiſchanas;

6) kad ſtrihdahs par priwilegijahm.

Turpat, art. 349.

350. Pee paihſinatas prozeſes teeſas preekſchſehdetajs, ſuhdſibas-rakſtu ſanehmis, terminu noteiz, kur prahwneeki lai atnahk pee teeſas, peeſihmedams gadu, mehneſi un deenu. Schis terminſch newar buht ihſaks par ſeptinahm deenahm un ne garaks par weenu mehneſi, bet peekſaitoht zela-laiku.

Turpat, art. 350.

351. Leetâs, kur ſpreedums naw kawejams, preekſchſehdetajs ihſaku atnahkſchanas terminu war noteikt, ja apſuhdſehts ne tahlak kà deſmit werſtis no teeſas dſihwo.

Turpat, art. 351.

352. Kad luhgts par lihkumu un peenahkumu iſpildiſchanu, kas likumigâ kahrtibâ notaiſiti woi apleezinati, tad teeſas preekſchſehdetajs prahwneekeem wisihſaku atnahkſchanas terminu noteiz un apſuhdſeto ari war aizinaht uſ pirmo ſehdeſchanas deenu pehz tam, kad aizinaſchanas-ſihme winam nodohta.

Turpat, art. 352.

353. Suhdſetajam wiſas dokumentes, kas wina ſuhdſibai par pamatu, tuhliht pee ſuhdſibas-rakſta eeſneegſchanas waijaga preeſchâ likt. Apſuhdſetam wiſas dokumentes, kas tai wina pretoſchanahs pret ſuhdſibu par pamatu, waijaga likt preekſchâ ne wehlaki kà tai deenâ, kas preekſch atnahkſchanas pee teeſas noteikta.

Turpat, art. 353.

354. Kad parti atnahkuſchi, un teeſas preekſchſehdetajs pirmahs waizaſchanas no wineem iſwaizajis, tad tuhliht ſehdeſchanu noteiz, kur leetu lai prekſchâ neſ, ja parti uſ tam weenis prahtis, woi ari ja preekſchſehdetajs pahrleezinajees, ka leeta tik ſkaidra un beſ raibumeem, tà ka to war iſſpreeſt beſ nekahdu iſſkaidroſchanas-rakſtu iſpraſiſchanas. Ohtradi preekſchſehdetajs prahwneekeem terminu

nolemj eepreekſcheju ſawſtarpigu rakſtitu iſſkaidroſchanu dehl, kam buhs dereht par ſagatawoſchanu uſ ſtrihdus pahrrunaſchanu, un noteiz ſehdeſchanas deenu, kur leetu lai preekſchâ neſ.

Turpat, art. 354.

355. Partu rakſti wineem ſinami darami pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem, un katram partam, kad weens iſ wineem to praſa, noteizams ſaws terminſch, kur pretrunu lai leek preekſchâ.

Turpat, art. 355.

356. Apſuhdſetam ir brihw jaunu terminu, kur dokumentes liks preekſchâ, tikai tahdâ reiſâ luhgtees, kad winſch leezibu uſrahda par to, ka winſch tahs wehl newarejis dabuht ihſa laika dehl, kas preekſch atnahkſchanas pee teeſas bija nolikts. Tahdâ reiſâ preekſchſehdetajs winam terminu noteiz, kur lai dokumentes leek preekſchâ, un uſkawe leetas tahlaku pahrluhkoſchann. Pehz jauna termina notezeſchanas leeta iſſpreeſchama, jebſchu dokumentes ari nebuhtu liktas preekſchâ.

Turpat, art. 356.

357. Suhdſetajam ir brihw jaunu terminu, kur dokumentes liks preekſchâ, tikai tahdâ reiſâ luhgtees, kad apſuhdſehts attaiſnodamees tahdas peerahdiſchanas leek preekſchâ, ko ſuhdſetajs zitadi newar iſnihzinaht, kà jaunas dokumentes preekſchâ likdams. Tahdâ reiſâ partu atnahkſchanas dehl jauns terminſch noteizams, un tahlaki leeta jawed pehz preekſcheja (356) artikela preekſchrakſta.

Turpat, art. 357.

358. Kad ſuhdſetajs noteiktâ deenâ, kurâ ſtrihdus japahrruna, neatnahk, tad teeſa paſludina, ka leeta iſnihzinata, lihdſ kamehr jauns ſuhdſibas-rakſts nahk, woi ta ari pehz apſuhdſeta wehleſchanahs pee teeſaſchanas dohdahs un ſpreedumu ſpreeſch pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem, pehz apſuhdſeta praſiſchanas peerahdijumus noſwehrdama woi zitu ko daridama, lai leetu ſagatawotu uſ apſpreeſchanu.

Turpat, art. 358.

359. Kad apſuhdſehts noteiktâ deenâ, kur ſtrihdus japahrruna, neatnahk, teeſa par nenahzeju ſpreedumu ſpreeſch, pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem.

Turpat, art. 359.

360. Tai noliktâ deenâ, kur leeta preekſchâ neſama, ſtarp prahwneekeem ſtrihdus japahrruna wahrdeem pehz tam, kad preekſchâ-neſejs teeſas lohzeklis leetas ſerdi iſſtahſtijis.

Turpat, art. 360.

361. Teeſas preekſchſehdetajs to ſtrihdus pahrrunaſchanu wada; winam brihw prahwneekeem waizaſchanas likt preekſchâ leetas pilnigas iſſkaidroſchanas dehl, un winam tohs pee meera lihgſchanas waijaga peelabinaht, kà pehz pirmahs atbildes, tà ari pehz nobeigtas ſtrihdus pahrrunaſchanas.

Turpat, art. 361.

362. Kad teesa, leetu wedoht paihsinatas prozeses kahrtibâ, pahrleezinajahs, ka ta pehz sawa raibuma newar tapt isskaidrota zaur strihdus pahrrunaschanas wahrdeem, tad tas pee winas stahw prahwneekeem atwehleht, lai katrs pa weenu isskaidroschanas-rakstu tai art. 317—320 noliktâ kahrtibâ eesneedz.

Turpat, art. 362.

363. Kad strihdus pahrrunaschana nobeigta, tad preekschsehdetajs leetas serdi un partu prasischanas ihsi isstahsta, un tad teesa spreedumu spreesch pehz wispahrigeem preekschrakstteem.

Turpat, art. 363.

364. Kad leetâs, kas art. 352 peeminetas, teesa atsihst, ka apsuhdseta pretrunas naw eewehrojamas, tad wina nolemj, lai tuhliht peenahkumu ispilda un tadehl tai paschâ brihdî suhdsetajam issneedz ispildischanas-pawehli.

Turpat, art. 364.

365. Tahdâs reisâs, kuru dehl paihsinatas prozeses kahrtibâ naw dohti ihpaschi preekschraksti, jaturahs pee wispahrigeem preekschrakstteem.

Turpat, art. 365.

Astotajs gabals.

Par peerahdischanahm.

Pirma nodaļa.

Wispahrigi preekschraksti.

366. Suhdsetajam waijaga peerahdiht sawu suhdsibu. Apsuhdsetam, kas suhdsetaja prasischanahm pretojahs, no sawas puses waijaga peerahdiht sawus eemeslus.

1864 Now. 20 (41477) art. 366.

367. Teesa nekad pati nesamekle peerahdijumus woi sinas, bet sawam spreedumam par pamatu nem tik ween tohs peerahdijumus, ko prahwneeki preekschâ likuschi.

Turpat, art. 367.

368. Kad teesa pehz partu isklauschinaschanas atrohn, ka zitas punktes, kas no wineem peenestas un pee leetas issprees chanas swarigas ir, naw peerahditas, tad wina prahwneekeem to issaka un terminu noteiz, kur lai tahs peeminetas punktes isskaidro.

Turpat, art. 368.

369. Kad parti luhdſahs, lai iſwaiza leezineekus, woi kad uſrahda peerahdijumus, kas pahrmeklejami, tad teeſa nolemj, kahdâ kahrtibâ, zaur kam, kad un kur leezineeki jaiſwaiza, woi peerahdijumi japahrmekle.

Turpat, art. 369.

Ohtra nodaļa.

Leezineeku leezibas.

370. Neweenam naw brihw leezibas dohſchanu leegt. Iſ ſchi preekſchrakſta iſnemami tikai:

1) prahwneeku radi taiſnâ lihnijâ uſ augſchu un uſ apakſchu, un tàpat meeſigi brahli un mahſas, iſnemoht kad leeziba ſihmejahs uſ kahrtas-teeſibu peerahdiſchanahm;

2) tahdi, kam labums atlez, ja leeta weenam woi ohtram partam par labu teek iſſpreeſta.

1864 New. 20 (41477) art. 370.

371. Pee leezibas dohſchanas naw peelaiſchami: 1) tee tahdi, kas atſihti par plahnprahtigeem, un kas nemahk iſrunatees ne ar wahrdeem ne ar rakſtu, un tàpat tee tahdi, kas prahta ſajukſchanas dehl pehz peederigas wirſneezibas noleh-muma ahrſtes iſmekleſchanâ ſtahw; 2) tee tahdi, kas meeſigas woi garigas kaites dehl newarejuſchi ſinaht par to peerahdamo punkti; 3) behrni pret ſaweem wezakeem; 4) prahwneeku laulati draugi; 5) mahzitaji — par to, kas wineem bikſt uſtizehts; 6) tee tahdi, kas pehz baſnizas-teeſas ſpreeduma iſ draudſes iſſlehgti, tee kam kahrtas-teeſibas wiſas atnemtas, un kam tahdas ſtrahpes uſliktas, lihdſ ar kurahm wini to teeſibu par leezineeku buht ſaudejuſchi. Wiſus ſchohs tahdus pati teeſa no leezibas dohſchanas atraida, ir beſ kà prahwneeki to uſrahda woi luhdſ, prohti kad teeſa ſchahs peeminetas wainas ſamana, kadehl leezibas newar doht.

Turpat, art. 371.

372. Behrni no ſeptini lihdſ tſchetrapadſmit gadeem gan iſwaizajami, bet ne ſwehrinajami.

Turpat, art, 372.

373. Pehz pretineeka eemeſleem no leezibas dohſchanas atraidami: 1) radineeki taiſnâ lihnijâ beſ grahdu aprohbeſchoſchanas, bet ſahnu-lihnijâ pirmu triju grahdu radineeki un zaur prezibahm ſadraudſeti pirmôs diwjôs grahdôs, prohti kas peeder tam prahwneekam, kas tohs peeſauz, — ja winu leezibas neſihmejahs uſ kahrtas-teeſibu peerahdiſchanahm; 2) ta prahwneeka formunti, kas winus peeſauz, woi tee, kam winſch par formuntu; 3) tee kas prahwneeku par behrnu peeneh-muſchi, un kurus ſchis peeſauz, woi prahwneeka peenemti behrni; 4) tee, kas ar weenu iſ parteem prahwajahs, un tee, kam labums atlez, kad leeta teek iſſpreeſta par labu tam partam, kas winus peeſauza; 5) pilnwari, kad pilnwaras-deweji winus peeſauz.

Turpat, art. 373.

374. Prahwneekam, kas leezineeku peesauz, pee paschas pirmas peesaukschanas waijaga pateikt, par kahdahm punktehm leezineeks iswaizajams, un wina dsihwes-kahrtu, wahrdu, familiju jeb uswahrdu un dsihwoschanas-weetu waijaga usdoht.

Turpat, art. 374.

375. Atstumschanas eemeslus pret leezineekeem waijaga peeneſt, pirms tee aizinati, woi jele pirms tee swehrinati; pehz tam leezineeku atstumschana naw atlauta.

Turpat, art. 375.

376. Teesas nolehmumâ par leezineeku isklauschinaschanu japeemin leezineeku dsihwes-kahrta, wahrds un familija jeb uswahrds, tahs punktes, par kurahm tee iswaizajami, weeta, kur, un deena, kad tee iswaizajami, prohti kad winus waijaga isklauschinaht teesas preekschâ.

Turpat, art. 376.

377. Pehz prahwneeka luhgschanas ir atlauts leezineekus isklauschinaht ari pirms pretineeks atbildejis, prohti kad leezineeks gruhti saslimis, woi pehz pascha leezineeka luhgschanas, kad winam jadohdahs us zitu weetu, un winsch newar ihsâ laikâ atpakal nahkt tai pilssahtâ, kur ta leeta teek westa.

Turpat, art. 377.

378. Kad tahdâ wihsê darihts, teesai tomehr naw leegts eemeslus eewehroht, pahrbaudiht un peenemt, ko pretineeks pehz waretu peeneſt.

Turpat, art. 378.

379. Leezineeks, ko pats prahwneeks neusnemahs stelleht, zaur sihmi aizinajams, kurâ japeemin:

1) prahwneeku dsihwes-kahrtas, wahrdi un familijas jeb uswahrdi;

2) par ko prahwajahs;

3) weeta, kur, deena un stunda, kad isklauschinahs;

4) tahs likumâ noteiktas strahpes par leezineeka nenahkschanu.

Turpat, art. 379.

380. Leezineeki, kas karaspehka semas schkiras lohzekli un stahw paschâ deneſtâ, aizinajami zaur sawu tuwako wirsneezibu. Offizeeri aizinajami paschi zaur sihmi, bet winu aizinaschana pee teesas tohs neatswabina no deeneſta peenahkumeem, prohti ja winu wirsneeziba tohs neatlaisch. Kad karawirsneeziba apleezina, ka tam aizinatam leezineekam, kas karaspehka lohzeklis, karadeeneſta dehl naw eespehjams paschâm pee teesas atnahkt, tad aizinahts isklauschinajams sawâ deneſta weetâ (*a*). Leezineeki, kas deneſtâ stahw pee dselsszeleem, kuru amati peemineti ihpaschâ rullî, kas sastahdihts pehz zelu-ministera un justiz-ministera un Paschas Keisara Majestetes kanzlejas ohtras nodalas wirswaldneeka sawstarpigas norunas, aizinajami zaur sihmehm, kas nodohdamas pee winu tuwakas

weetigas prekſchneezibas ne wehlaki kà ſeptinas deenas preekſch aizinaſchauas-ſihmê noteiktas atnahkſchanas deenas (*b*). (Sk. augſchâ, art. 89, peeſihm.).

(*a*) Turpat. art. 380. — (*b*) 1873 Now. 27 (52835) art. 1.

381. Leezineeki iſ mahzitajeem un klohſterneekeem, kas uſ pirmo aizinaſchanas-ſihmi nenahkuſchi, aizinajami zaur ſawu tuwako preekſchneezibu.

Turpat, art. 381.

382. Leezineekeem, kas dſihwo tahlak ne kà diwideſmit peezas werſtis no ta pilſſahta, kur ta teeſa, tee war luhgtees, lai ſawâ dſihwoſchanas-weetâ teek iſlkauſchinati. Schi iſklauſchinaſchana noteek, kad eepreekſchu prahwneekeem par to ſina dohta, un noteek ſcheem klaht eſoht, prohti ja wini noteiktâ terminâ atnahk.

Turpat, art. 382.

383. Leezineeks, kas tai paſchâ pilſſahtâ dſihwo, kur ta teeſa, woi klahtak ne kà diwideſmit peezi werſtis no ta pilſſahta, tahds, kad pee teeſas noteiktâ terminâ neatnahk, ja winſch ſwarigus eemeſlus par attaiſnoſchanohs nepeeneſ, pehz teeſas nolemſchanas ſtrahpejams ar naudas-ſtrahpi no peezdeſmit kapeiku lihdſ diwideſmit peezi rubuleem kà kuru reiſ pehz leetas ſwara un pehz leezineeku kahrtas, un tad winam jauns terminſch atnahkſchanas dehl noteizams. Ta ſtrahpes-nauda tàpat no leezineeka peedſenama, kad winſch ohtru reiſ neatnahktu (*a*).

Peeſihm. 1. Tahs pehz ſchi (383) artikela uſleekamas ſtrahpes-naudas nahk pee ta kapitala, iſ kura wiſpahrigas zeetuma-weetas buhwejamas (*b*).

Peeſihm. 2. (Pehz turpinajuma no 1879). Strahpes-naudas, kas no Dona-kaſaku-ſemes teeſahm pehz ſchi (383) artikela un tàpat pehz art. 528 nolemtas, nahk pee ta kaſakn karaſpehka wiſpahriga kapitala. — Schis peeſihmejums ſihmejahs tàpat uſ art. 528.

(*a*) Turpat, art. 383. — (*b*) 1869 Maij. 19 (47107) art. I, pkt. 4. — (*c*) 1877 Now. 26 (57908).

384. Leezineeks mehneſcha ſtarpâ pehz tam, ka winam tas nolehmums par to uſliktu ſtrahpi ſinams darihts, woi ari kad winſch no jauna noteiktâ terminâ atnahk, teeſai war preekſchâ likt attaiſnoſchanahs eemeſlus, un teeſa no tahs naudas-ſtrahpes winu war atſwabinaht, kad to attaiſnoſchanohs atſihſt par eewehrojamu.

1864 Now. 20 (41477) art. 384.

385. Leezineeki iſklauſchinajami klaijâ teeſas ſehdeſchanâ.

Turpat, art. 385.

386. Teeſa leezineeku iſklauſchinaſchanu weenam iſ ſaweem lohzekleem war uſdoht ſchahdâs reiſâs:

1) kad leezineeks wahjibas, gruhtas ſlimibas, deeneſta-peenahkumu woi zitu ſwarigu eemeſlu dehl pee teeſas newar atnahkt;

2) kad ta leeta tahda ir, ka paſchâ weetâ tohs waijaga iſklauſchinaht;

3) kad labs pulks zilweku iſklauſchinajams, kas weenâ weetâ dſihwo, un ne tai pilſſahtâ, kur ta teeſa (*a*);

4) kad tee augſtu amatu turetaji, kas art. 88 peemineti, triju deenu ſtarpâ

pehz tam, ka ſinu dabujuſchi, ka wini par leezineekeem aizinati, teeſas preekſch-ſehdetajam luhdſ, lai winus ſawâ dſihwoſchanas-weetâ iſklauſchina (*b*).

(*a*) Turpat, art. 386. — (*b*) 1869 Jun. 16 (47147), art. 6.

387. Tais art. 382 un 383 peeminetâs reiſâs protokole par leezineeku leezibahm teeſas ſehdeſchanâ laſama preekſchâ; kad leezineeku leezibas ueſkaidras woi nepilnigas, teeſa no jauna war likt iſklauſchinaht.

1864 Now. 20. (41477) art. 387.

388. Teeſas lohzeklim, kas leezineeku iſklauſchina, iraid teeſas preekſchſehdetaja teeſibas, prohti ka teeſas ſehdeſchanu kahrtiba teek ſargata, un ka neſinaſchanas woi ſadurſchanahs, kas ſtarp parteem buhtu zehluſchahs, teek iſſpreeſtas.

Turpat, art. 388.

389. Par iſklauſchinataja dariſchanahm ſchehlabas pee teeſas war peneſt triju deenu ſtarpâ, rehkinajoht no ta laika, kad iſklauſchinaſchana nobeigta. Schehlabas war tàpat nodohtas tapt iſklauſchinatajam, woi ari no ſchi pehz prahwneeka woi leezineeka praſiſchanas protokolê war tapt eerakſtitas.

Turpat, art. 389.

390. Prahwneekeem un winu pilnwareem brihw pee leezineeku iſklauſchinaſchanas klaht buht, jebſchu ta priwatnamâ notiktu, un ſweſchus atweſt lihdſ, bet ne wairahk ka diwi no katras puſes.

Turpat, art. 390.

391. Katrs leezineeks pa weenam iſklauſchinajams, prahwneekeem, kas pee iſklauſchinaſchanas atnahkuſchi, klaht eſoht. Leezineeki, kas wehl leezibu naw dewuſchi, pee to zitu leezineeku iſkauſchinaſchanas nedrihkſt klaht buht.

Turpat, art. 391.

392. Kad reiſâ atnahkuſchi ſuhdſetaja un apſuhdſeta leezineeki, tad wini papreekſch iſklauſchmajami un pehz ſchee.

Turpat, art. 392.

393. Kahdâ rindâ leezineekus lai iſklauſchina, kas no weena parta ſtelleti, to nolemj teeſas preekſchſehdetajs, bet pee tam leek wehrâ, uſ ko parts rahda.

Turpat, art. 393.

394. Katram leezineekam, pirms teek ſwehrinahts, waizaſchanas leekamas preekſchâ, lai war dabuht ſinaht, kas winſch tahds, un kahdâ ſakarâ winſch ſtahw ar teem leetas dalibneekeem.

Turpat, art. 394.

395. Leezineeki ſwehrinajami pehz ſawas tizibas likumeem, prohti ja

nenoteek, ka abi parti pehz ſawſtarpigas norunas leezineeku no ſwehreem atlaiſch.

Turpat, art. 395.

396. No ſwehreſchanas uſ wiſu wihſi atſwabinajami:

1) wiſu kriſtigu tizibu mahzitaji un klohſterneeki;

2) tee tahdu tizibu un tizibas atſchkiru peederigi, kas ſwehreſchanu netur par atlautu; tee tahdi ſwehreſchanas weetâ apſohlahs wiſu pateeſibu iſteikt pehz ſkaidras ſinamas ſirds.

Turpat, art. 396.

397. Leezineeka iſklauſchinaſchana ſahkahs ar to, ka winſch teek uſaizinahts, lai iſteiz to, ko ſin par tahm punktehm, uſ ko prahwneeki atſauzahs.

Turpat, art. 397.

398. Leezineeki uſ tahm waizaſchanahm atbild un ſawu leezibu dohd ar mutes wahrdeem.

Turpat, art. 398.

399. Teeſas preeſchſehdetajs leezineeka runas war aptureht, kad ſchis ſtahſtoht klihſt uſ tahdahm punktehm, kas pee leetas nepeeder.

Turpat, art. 399.

400. Pehz tam, kad leezineeks ſawu leezibu dewis, teeſas preekſchſehdetajs parteem atlauj leezineekam waizaht par wiſahm leetahm, ko katrs iſ wineem atſihſt par tahdahm, ko wehl waijaga iſſkaidroht. Teeſas preekſchſehdetajs un ar preekſchſehdetaja atwehleſchanu teeſas lohzekli leezineekam ari ſawas waizaſchanas war likt preekſchâ.

Turpat, art. 400.

401. Kamehr leezineeki teek iſwaizati, teeſas preekſchſehdetajs un ar preekſchſehdetaja atwehleſchanu teeſas lohzekli leetas iſſkaidroſchanas dehl prahwneekeem waizaſchanas war likt preekſchâ.

Turpat, art. 401.

402. Tamehr iſklauſchinatam leezineekam teeſas ſehdeſchanâ waijaga palikt, lihdſ kamehr wiſi leezineeki iſklauſchinati, ja teeſas preekſchſehdetajs winam neatwehl ahtraki aiſeet.

Turpat, art. 402.

403. Leezineeku no jauna war iſklauſchinaht tai paſchâ ſehdeſchanâ woi ari wehlaki, ja pats to wehlahs, woi, ja teeſa pehz kautkura prahwneeka luhgſchanas, woi kà pati redſ, to noſpreeſch.

Turpat, art. 403.

404. Kad leezineeku leezibas par wiſpahrigahm leetas punktehm neſaſkan, tad teeſa iſſkaidroſchanas dehl ſchohs leezineekus ſtahda weenu pret ohtru.

Turpat, art. 404.

405. Pee leezineeka iſklauſchinaſchanas, kas nemahk kreewiſki, peeaizinajams tulks, un leezineeka leezibas jauſrakſta abejâs walodâs.

Turpat, art. 405.

406. Leezineeka leeziba, zik ween eeſpehjams, ſmalki ar wina paſcha wahrdeem protokolê eerakſtama, un protokole leezineekam jalaſa preekſchâ un no wina japarakſta tai walodâ, ko winſch proht. To leezineeku weetâ, kas nemahk rakſtiht, wineem klaht eſoht, protokole japarakſta no weena iſ teeſas lohzekleem.

Turpat, art. 406.

407. Leezineekam, kas wehlahs atlihdſinaſchanu dabuht par to, ka ſawas dariſchanas nokawejis, un par zela koſtehm, tam to waijaga uſdoht ne wehlaki kà iſklauſchinaſchanas deenâ.

Turpat, art. 407.

408. Teeſas preekſchſehdetajs woi iſklauſchinatajs ſpreeſch, zik atlihdſinaſchanas leezineekam nahkahs, un ſchi uſ leezineeka luhgſchanu tuhliht peedſenama no ta prahwneeka, kas wina aizinaſchanu luhdſees. Leezineekeem naw atlauts ſchehlotees par to, ka atlihdſinaſchana noſpreeſta, ar ko nepeeteek.

Turpat, art. 408.

409. Leezineeku leezibas tikai par tahdu notikumu peerahdijumeem war atſiht, kuru dehl pehz likuma neteek praſita rakſtita apleezinaſchana. Iſ ſchi wiſpahriga preekſchraksta iſnemami ſchahdi atgadijumi:

1) kad akti par to, ka manta kam nadohta, lai glaba, uguns- woi uhdensgrehka woi zitas nelaimes dehl newareja rakſtiht;

2) kad akte zaur kahdu nekahdu negaiditu nelaimi, p. p. zaur uguns-, uhdensgrehku u. t. j. pr. pohſtâ gahjuſi, un kad ari wehl zaur ziteem peerahdijumeem beſ leezineekn leezibahm war apſtiprinaht, ka tahda akte bijuſi, un kas tur eekſchâ bijis;

3) kad tai teeſibai pee kahdas nekuſtamas mantas par pamatu ir meeriga, netrauzeta un nekaweta tureſchana woi leetaſchana pa to zaur likumu noliktu laiku, pehz kura teeſiba iſnihkſt.

Turpat, art. 409.

410. Ko rakſtitas dokumentis, kas likumigâ kahrtibâ ſagatawotas woi apleezinatas, rahda, to zaur leezineeku leezibahm newar apgahſt, iſnemoht kad ſtrihdahs par dokumentes wiltigu pahrtaiſijumu.

Turpat, art. 410.

411. Leezineeku leezibu ſpehks zaur teeſu teek noteikts pehz tam, zik leezineekam war tizeht, zik ſkaidra, zik pilniga un zik pateeſiga wina leeziba rahdahs, un teeſai peenahkahs ſpreedumu iſteikt, kadehl wina leezineeku leezibas peenem par peerahdijumu, woi kapehz weena leezineeka leeziba par labaku turama, ne kà ohtra.

Turpat, art. 411.

Treſcha nodaļa.

Sinu ſamekleſchana no kaimineem.

412. Kad ſtrihdahs par turetas ſemes leelumu woi weetu, woi par tureſchanas ilgumu, teeſa, ja weens woi ohtrs parts weetas eedſihwataju leezibu peeſauz, lai gan neweens no ſcheem ar wahrdu naw peeſaukts, ihpaſchas ſinas war likt ſamekleht uo apkahrtejeem laudihm.

1864 Now. 20 (41477) art. 412.

413. Sinu ſamekleſchanas dehļ teeſa iſſuhta weenu no ſaweem lohzekleem un ari to laiku noteiz, kurâ ſinas lai ſamekle.

Turpat, art. 413.

414. Prahwneeki aizinajami, lai noteiktâ terminâ tai weetâ atnahk, kur tahs ſinas ſameklehs.

Turpat, art. 414.

415. Tai pagaſta- woi pilſſahta-waldibai, kuras rohbeſchâs ta nekuſtama manta, par ko ſtrihdahs, ſina jaſuhta, ka pawehlehts tur klauſchinaht.

Turpat, art. 415.

416. Preekſch termina tai weetâ nonahzis, teeſas lohzeklis pehz ſinahm, ko dabujis no weetigas waldibas, ſarakſta wiſus namu ſaimneekus (домохозяевъ) un wiſus zitus wezakus tahs weetas eedſihwotajus kas leezibu waretu doht par ta ſtrihdiga ſemesgabala tureſchanu.

Turpat, art. 416.

417. Schinî ſarakſtâ naw uſnemami:

1) prahwneeki un winu deeneſtneeki;

2) prahwneeku radineeki, taiſnâ lihnijâ beſ grahdu aprohbeſchoſchanas, bet ſahnu-lihnijâ pirmu triju grahdu radineeki un zaur prezibahm ſadraudſeti pirmôs diwjôs grahdôs;

3) tahdi, kas naw mahjâs, un kas gruhtas ſlimibas un zitu nepahrwaramu kaweklu dehļ pee leezibas naw atſauzami.

Turpat, art. 417.

418. Ka noteiktâ terminâ prahwneeki neatnahk, tas to ſinu ſamekleſchanu neſakawe.

Turpat, art. 418.

419. Noliktâ deenâ teeſas lohzeklis, diwi lihdſ peezi leezineekeem (понятые) un prahwneekeem, kad atnahkuſchi, klaht eſoht, dohdahs pee tam to ſarakſtu ſtipru padariht ſchahdâ kahrtibâ.

Turpat, art. 419.

420. Teeſas lohzeklis atnahkuſcheem parteem leek preekſchâ, woi wini ne-

wehlejahs iſ peemineta ſaraksta tohs wezakohs kaiminus iſmekleht, un woi wineem nepeetiks ar winu leezibu.

Turpat, art. 420.

421. Wiſi kohpâ ari zitus weetas eedſihwatajus war peeſaukt beſ teem, kas ſaraksta uſnemti.

Turpat, art. 421.

422. Kad wiſi kohpâ no apkahrtejeem laudihm kahdus iſwehle, tad prahwneeki war praſiht, lai tas ſtrihdus, kas par ſemes tureſchanu zehlees, teek iſſpreeſts tik ween pehz to lauſchu leezibas, ko paſchi iſwehlejuſchees.

Turpat, art. 422.

423. Tee tahdi, ko wiſi kohpâ iſwehlejuſchees, jaſaraksta, un prahwneeki to ſaraksta parakſta.

Turpat, art. 423.

424. Kad prahwneeki nepaleek weenâ prahtâ par to peeſauſchanu, apkahrtejee laudis iſwehlejami pehz ſchahdeem preekſchraksteem.

Turpat, art. 424.

425. Tas no teeſas lohzekla ſaſtahdihts un parakſtihts wezaku eedſihwotaju ſaraksts atnahkuſcheem prahwneekeem leekams preekſchâ, lai pahrluhko un paraksta.

Turpat, art. 425.

426. Prahwneekeem atlauts ſaraksta parakſtoht neriktigumus uſrahdiht, kas, kà wineem rahdahs, pee saraksta ſaſtahdiſchanas buhtu gadijuſchees, un luhgt, lai ſaraksta pahrlabo un jo pilnigu dara.

Turpat, art. 426.

427. Teeſas lohzeklis, prahwneeku peemineſchanas un luhgſchanas apſpreedis, peeſihme, ka apſpreedis, uſ paſcha ta saraksta un parteem to dara ſinamu.

Turpat, art. 427.

428. Kad prahwneeki eemeſlu zel pret ſcho apſpreedumu, tas to iſwaizaſchanu neſakawe.

Turpat, art. 428.

429. Jſ ta saraksta, kas uſ tahda pamata ſtiprs padarihts, zaur lohſeſchanu iſwehlejami diwpadſmit zilweki; bet ja tai sarakſtâ pawiſam naw wairak kà diwpadſmit, ta iſ wina zaur lohſeſchanu iſwehlejami ſeſchi zilweki.

Turpat, art. 429.

430. Parteem brihw tahs zaur lohſeſchanu iſwehletas perſonas atſtumt tahdu eemeſlu dehl, kas art. 371—373 rahditi.

Turpat, art. 430.

431. Beſ tam katram partam atlauts ne wairak ka diwi kaiminus atſtumt beſ uſdohſchanas, kapehz wini tizami nerahdahs.

Turpat, art. 431.

432. To atſtumto weetâ ziti ſauzami tai kahrtibâ, kas art. 429 rahdita, un pee tam beidſamâ galâ maſakajs ſeſchahm perſonahm ſarakſtâ waijaga palikt.

Turpat, art. 432.

433. Pehz tam, ka wehleſchana zaur lohſehm un atſtumſchanas notikuſchas, ja tahdas notikuſchas, to beidſamâ galâ iſwehletu leezineeku wahrdi protokolê ſarakſtami, un tur ari japeeſihme wiſs, kas notizis.

Turpat, art. 433.

434. Kaimini aizinajami zaur weetigu polizeju woi pagaſta- jeb zeema-preekſchneezibu uſ to no teeſas lohzekla noteiktu laiku.

Turpat, art. 434.

435. Kad kahds iſ kaimineem neatnahk woi naw uſeijams tai uſrahditâ weetâ, tad iſklauſchinajami tee atnahkuſchee, lihdſ kamehr tee ziti atnahk.

Turpat, art. 435.

436. Kaimini ſwehrinajami un iſwaizajami, un pee tam jaleek wehrâ tee preekſchraksti, kas leezineeku iſwaizaſchanas dehl dohti.

Turpat, art. 436.

437. Teeſai atlauts, lai redſ un noſwer, zik tizamas un zik ſpehzigas kaiminu leezibas ir, iſnemoht to atgadijumu, kas art. 422 peeminehts.

Turpat, art. 437.

Zeturta nodaļa.

Peerahdiſchanas raksti.

I. Kahdâ kahrtibâ peerahdiſchanas raksti un ſinas jaleek preekſchâ un jaiſpraſa.

438. Pee peerahdiſchanas raksteem ne tik ween peeder teeſas aktes, notaru un priwat-dokumentes (акты, крѣпостные, явочные и домашніе), no kurahm ziwil-likumôs runahts, bet ari ziti papiri.

1864 Now. 20 (41477) art. 438.

439. Katram prahwneekam brihw no pretineeka praſiht, lai teeſas kanzlejâ tahs dokumentes noleek, kas eſoht winu teeſibahm par pamatu, lai paſchi tahs war redſeht.

Turpat, art. 439.

440. Prahwneeks war praſiht, lai pretineeks dokumenti leek preekſchâ, uſ ko

preekſchâ likta dokumente ſihmejahs, un kas pati ſihmejahs uſ tahm leetas punktehm, par ko ſtrihdahs.

Turpat, art. 440.

441. Prahwneeks war praſiht, lai dokumenti leek preekſchâ original-rakſtâ, prohti ja nebuhtu peerahdihts, ka original-rakſta wairs naw, woi ja uſ kahdu wihſi naw eeſpehjams to ſchurp dabuht.

Turpat, art. 441.

442. Katram partam, kad pretineeks to praſa, waijaga likt preekſchâ tahs dokumentes, kas wina rohkâs, un kas waretu iſrahdiht, kahdas iraid tahs leetas punktes, par ko ſtrihdahs.

Turpat, art. 442.

443. Partam, kas no pretineeka praſa, lai dokumenti leek preekſchâ, waijaga:

1) ſmalki aprakſtiht to praſitu dokumenti un
2) uſdoht, kapehz winſch zere, ka dokumente pretineeka rohkâs.

Turpat, art. 443.

444. Kad parts leedſahs praſitu dokumenti likt preekſchâ neleegdamees, ka ta wina rohkâs, tad teeſa tahs punktes war atſiht par peerahditahm, kurahm par peerahdiſchanu uſ to dokumenti atſauzahs.

Turpat, art. 444.

445. Kad kahds iſ prahwneekeem to praſa, tad teem, kas naw leetas dalibneeki, teeſai waijaga likt preekſchâ dokumentes, kas winu rohkâs un uſ paſchu to leetu ſihmejahs, woi original-rakſtâ woi norakſtâ, iſnemoht ſawas priwatwehſtules un andeles-grahmatas tahdâs reiſâs, kur ſcho grahmatu praſiſchana zaur likumu naw noteikta. Priwatwehſtuli, kur ar ſweſchu kahdu ſarakſtijuſchees, tikai tad no wina war iſpraſiht, kad tam pee leetas daliba kâ prikaſchtſchikam, komiſionaram, mahkleram woi ſtarpeneekam pee lihguma lihgſchanas.

Turpat, art. 445.

446. Kad prahwneeks atſauzahs uſ dokumenti, kas treſcha kahda zilweka rohkâs, tad winam to waijaga iſpildiht, kas art. 443 preekſchâ rakſtihts.

Turpat, art. 446.

447. Norakſts no luhgſchanas par dokumentes iſdohſchanu tam treſcham noſuhtams lihdſ ar ſihmi, kurâ terminſch noteikts, kad original-dokumente woi winas apleezinahts norakſts pee teeſas jaleek preekſchâ.

Turpat, art. 447.

448. Koſtes, kas pee dokumentes iſpraſiſchanas no treſcha kahda zehluſchahs, naw peeſkaitamas pee tahm wiſpahrigahm teeſas koſtehm, bet paleek uſ ta praſitaja.

Turpat, art. 448.

449. Kad ſtrihdôs par andeles woi amatneezibas dariſchanahm weens iſ

parteem grahmatas un aktes peesauz, kas pee beedribas (товарищество или общество) papireem peeder, tad schihs aktes un grahmatas pee teesas waijaga preekschâ likt.

Turpat, art. 449.

450. Kad aktes un grahmatas newar preekschâ likt, teesa weenu is saweem lohzekleem uoraida, lai tahs eeskata un is tahm pehz abju partu wehleschanas un teem klaht esoht to israksta, kas us leetu sihmejahs.

Turpat, art. 450.

451. Kad partam woi treschām kahdam rahdahs nederigi, ka wiss, kas dokumentês rohnahs, laudîs tiktu laists, zaur tam, ka tas pee winu personahm kerahs, tad pehz teesas nolemschanas weens is winas lohzekleem tahs dokumentes weenam woi abjeem parteem klaht esoht eeskata un tohs dokumenschu gabalus, kas us to leetu sihmejahs, israksta.

Turpat, art. 451.

452. Lai original-dokumenti woi sinas, kas zitas teesas woi waldes woi eerehdna aktês un papirôs rohnahs, waretu isprasiht, prahwneekam pehz wina luhgschanas leezibas-raksts par to dohdams, ka ta original-dokumente woi sina waijadsiga, un ihpaschi kahdâ terminâ.

Turpat, art. 452.

453. Wisahm teesahm un waldehm un eerehdneem peenahkahs prahwneekam, kas tahdu leezibas-rakstu usrahda, us wina mutes luhgschanu tahs prasitahs sinas un tohs dokumenschu norakstus tuhliht issneegt, woi us luhgschanas-rakstu nosuhtiht. Bet us luhgschanas-rakstu tahdas sinas un tahdi noraksti jaissneedsi, ari kad leeziba naw klaht.

Turpat, art. 453.

454. Original-aktes un -dokumentes, kas pee teesahm woi waldehm woi eerehdneem rohnahs, luhdsejam naw issneedsamas, bet pehz leezibas-raksta usrahdischanas pee tahs teesas nosuhtamas, kur ta leeta wedama. Grahmatas un aktes par tekoschahm leetahm naw issuhtamas paschas, bet issneedsami is wineem israksti.

Turpat, art. 454.

455. Teesas sasehdei (присутственное мѣсто) woi eerehdnim, kam prahwneeks luhdsahs, lai dokumenti woi sinu issneedsi, kad to luhgschanu lihds to teesas leezibas-rakstâ noteiktu terminu nespehj ispildiht, peenahkahs prahwneekam ar rakstu to apleezinaht un sinamu dariht, lihds kahdam laikam sinu woi dokumenti warehs isdoht. Pehz schi leezibas-raksta teesa prahwneekam terminu, zik waijaga, pagarina.

Turpat, art. 455.

II. Peerahdiſchanas rakſtu ſpehks.

456. Neweenu rakſtitu akti, kas teeſai preekſchâ likta, ſchi nedrihkſt atmeſt beſ pahrluhkoſchanas.

Turpat, art. 456.

457. Teeſas un notaru aktehm (акты крѣпостные, нотаріальные, а равно и явочные), ja tas tur ſarakſtihts ſalihgums pehz ſawas ſirdes naw pret likumeem, ir peerahdijuma ſpehks, ir ſtarp teem parteem, kas ſalihguſchi, ir ſtarp winu mantineekeem un pakal-nahzejeem, prohti ja ſchee nepeerahda, ka tahs aktes naw riktigas, woi ka ſaudejuſchas ſawu ſpehku.

Turpat, art. 457; 1866 Apr. 14 (43186) art. 66, 79, 96, 115, 116, 157, 161, 169, 171.

458. Priwat-aktehm, kas no teem, pret kureem winas teek preekſchâ liktas, woi no teeſas pehz peenahkamas iſmekleſchanas par riktigahm atſihtas, ſtarp parteem, kas bija ſalihguſchi, winu mantineekeem un pakal-nahzejeem tas pats ſpehks, kà tahm aktehm, kas ſagatawotas un apleezinatas no tahm teeſahm un perſonahm, kam tas kriht.

1864 Now. 20 (41477) art. 458; 1866 Apr. 14 (43186) art. 66, 79.

459. Aktehm, kas likumigâ kahrtibâ ſagatawotas un no teeſas apleezinatas, ir leelaks ſpehks ne kà priwat-aktehm un ziteem peerahdiſchanas rakſteem, bet ſchihs ir eewehrojamas tai mehrâ, kahdâ wini ſkaidreem wahrdeem pirmajahm neſtahw preti, woi der pee winahm ſkaidrakas ſiras peelikt. Stahw pee teeſas, kà pate redſ, apſpreeſt, ka ſpehks un pahrſwars priwat-aktehm un zitahm, kas naw pehz formas.

1864 Now. 20 (41477) art. 459.

460. Aktei, kurai newar doht teeſas- woi notara-aktes ſpehku (акта крѣпостнаго, нотаріальнаго или явочнаго), paleek priwat-aktes ſpehks.

1864 Now. 20 (41477) art. 460.

461. Aktes, kas pehz likuma ſtahw apakſch ſtempel-nodohſchanas, peenemamas par peerahdijumu ir tahdâ reiſâ, kad winas buhtu rakſtitas beſ ſtempel-preekſchrakſtu eewehroſchanas.

1866 Now. 20 (41477) art. 461; 1874 Apr. 17, lik. un pawehl. krahj., № 639, lik. art. 76—83.

462. Teem tahdeem, kas aktes, kà preekſcheja (461) artikelî peeminetas, leek preekſchâ, tai paſchâ reiſâ to poſchlinu-likumôs noteikto ſtrahpes-naudu waijaga aiſmakſaht.

1864 Now. 20 (41477) art. 462; 1874 Apr. 17, lik. un pawehl. krahj., № 639, lik. art. 107, 108.

463. Iſrakſtam iſ notara aktju grahmatas ir tas pats ſpehks kà tam originalam, iſnemoht tahs reiſas, kad pehz likuma ſkaidri japraſa, lai original-akti leek preekſchâ (*a*). Aktes norakſts, kad no ta, kam kriht, apleezinahts, der par apſtiprinaſchanu tam, kas tur eekſchâ, ja naw peemeldehts, ka par wina riktigumu

jaſchaubahs, un peenemams paſchas aktes weetâ, iſnemoht tahs reiſas, kurâs pehz likuma ſkaidri japraſa, lai original-akti leek preekſchâ (*b*).

(*a*) 1866 Apr. 14 (43186) art. 121. — (*b*) 1864 Now. 20 (41477) art. 463.

464. Aktes, kas kahdâ ahrſemju walſtî ſagatawotas pehz teem tur ſpehkâ eſoſcheem likumeem, lai gan zitadi ne kâ Kreewuſemê tahdas aktes mehdſ ſagatawoht, atſihſtamas par likumigahm aktehm, ja tikai winu neriktigumu nepeerahda.

1864 Now. 20 (41477) art. 464.

465. Aktes, kas kahdâ ahrſemju walſtî ſagatawotas, pee teeſas papireem zitadi naw preekſchâ leekamas, kà tikai pehz apſtiprinaſchanas no Kreewu ſuhtnibas, miſijas woi konſulneezibas puſes, ka tahs ihſteni pehz tahs walſts likumeem ſarakſtitas.

Turpat, art. 465.

466. Suhdſibâs pret teem tahdeem, kas nepeeder pee kaufmanu-kahrtas, kaufmanu grahmatas par peerahdijumu war peenemt, kad ſtrihdahs par pretſchu nodohſchanu un par naudas leeneſchanu, un tikai tad, kad peerahdihts, ka prezes pateeſi nodohtas woi nauda pateeſi ſanemta, un kad tahs ſchaubigahs dohmas woi tas ſtrihdus uſ to ſihmejahs, kad, zik, kahdas woi zik dahrgas prezes nodohtas woi ſanemtas, woi uſ kahdu laiku, zik leelas un kahdas makſaſchanas ſohlitas.

Turpat, art. 466.

467. Suhdſibâs pret teem tahdeem, kas pee kaufmanu-kahrtas nepeeder, kaufmanu grahmatahm peerahdijumu ſpehks tikai weena gada ſtarpâ, rehkinajoht no ta laika, kad tahs prezes dohtas, woi ta nauda makſata.

Turpat, art. 467.

468. Kaufmanu grahmatas par peerahdijumu naw peenemamas.

1) kad tanîs jaunas lapas atrohnahs eeſchuhtas, woi weetahm uſeijami pahrrakſtijumi un iſkaſijumi;

2) kad ſtatôs atrohnahs neriktigumi tam par labu, kam tahs grahmatas peeder;

3) kad tas kaufmanis uſ to paſchu grahmatu pamata agrak bija ſuhdſejis, par nemakſaſchanu, un kad winam peerahdihts, ka to makſu bija dabujis;

4) kad winſch zaur teeſas ſpreedumu atſihts par wiltigu bankrota ſpehletaju;

5) kad zaur teeſu wiſas woi kahdas ihpaſchas teeſibas un priwilegijas winam atnemtas.

Turpat, art. 468.

469. Lai gan tahm grahmatahm tais preekſchejâ (468) artikelî peeminetâs reiſâs peerahdijuma ſpehks kaufmanim par labu ſuhd, tad tomehr ſchis ſpehks pret winu tahm neſuhd.

Turpat, art. 469.

470. Maſ=andelmanu un to tahdu, kas prezes pa gabalam pahrdohd, wiſada ſagahda peeſkapetaju, maiſes pahrdeweju, wihnuhſchneeku (погрѣбщиковъ) un amatneeku grahmatahm ir peerahdijuma ſpehks pret to tahdu, kam prezes woi ſagahdi dohti, bet tikai pehz teem ſtateem, pa kureem wini kwiteerejuſchi.

Turpat, art. 470.

471. Kad pretſchu un ſagahdu ſanehmejs woi ſtrahdneeku lihzejs kwitanzes grahmatas (отписныя книги) woi rewerſes pee ſew turejis, kur eerakſtihts, kas dohts woi ſtrahdahts, un kas par to makſahts, tad tahdas kwitanzes=grahmatas woi rewerſes der par peerahdijumu pret winu, ja winſch to grahmatu pee ſew turejis ilgaki ne kà ſeptinas deenas no ta laika, kur tee ſtati tai eerakſtiti, un tomehr pret winu neriktigumu naw proteſtu zehlis.

Turpat, art. 471.

472. Rehkinumi, peeſihmejumi un wiſadi priwatpapiri negeld par peerahdijumeem tam par labu, kas tohs wedis woi rakſtijis, ja no parahdneeka naw parakſtiti. Wini peenemami par peerahdijumu pret to, kas tohs wedis woi rakſtijis.

Turpat, art. 472.

473. Kwitanze, kas rakſtita uſ paſchu akti, peenemama par peerahdijumu pret to, kas to kwitanzi dewis.

Turpat, art. 473.

474. Schis preekſchraksts ir ſpehkâ ari par tahm aktehm, kas ſarakſtitas diwjôs ekſemplarôs, ja weena parta rohkâs tas ekſemplars ar ohtra parta kwitanzi par aktes iſpildiſchanu rohnahs.

Turpat, art. 474.

475. Kwitanze par parahda rehdiſchanu, kas naw rakſtita uſ paſchu akti, geld par peerahdijumu tam par labu, kam wina dohta, ja eekſch tahs pateikts, ihpaſchi uſ kahdu parahdu wina ſihmejahs.

Turpat, art. 475.

476. Teeſas un notaru aktês tas ſagatawoſchanas woi apleezinaſchanas dahtums, kas uſ winahm uſrakſtihts, turams par tizamu.

Turpat, art. 476.

477. Priwat=aktês uſrakſtihts ſagatawoſchanas dahtums tikai to perſonu dehl turams par tizamu, kam paſcheem pee aktes daliba bijuſi, tàpat kà winu mantineeku un pakal=nahzeju dehl; bet tee ziti, kam ta akte par labu woi par launu, war ſtrihdu zelt, woi tas uſrakſtihts datums tizams.

Turpat, art. 477.

478. Aktes, kas teeſai no weena parta liktas preekſchâ, war dereht par peerahdijumu ari ohtram partam par labu, lai gan tas parts, kas to akti preek=

ſchâ lizis, wehlakâ laikâ no tahs buhtu atteizees, woi luhdſis, lai to tur par neſpehzigu, prohti ja tikai par ſchihs aktes rikkigumu ſtrihdus naw zelts.

Turpat, art. 478.

Peekta nodaļa.

Iſteikſchanahs.

479. Iſteikſchanahs war pee teeſas notikt zaur rakſtu, weenâ no teem papireem, kas pee teeſas eeſneedſami, woi ar mutes wahrdeem tai laikâ, kad to ſtrihdu pahrruna. Schinî beidſamâ reiſâ ta iſteikſchanahs, ja pretineeks to wehlahs few par labu nemt, pehz wina luhgſchanas protokolê jaeerakſta.

1864 Now. 20 (41477) art. 479.

480. Kad weens iſ parteem pats atſihſt, ka tahda punkte pateeſi rohnahs, kas der pretineeka teeſibas apſtiprinaht, tad ta punkte rehkinajama par tahdu, kas wairak peerahdiſchanas nepraſa.

Turpat, art. 480.

481. Parts, kas ko iſteizees, to wahrdu war atpakal nemt tikai tahdâ reiſâ, kad tas, ko iſteizis, neſihmejahs uſ wina paſcha dariſchanahm, un kad winſch war peerahdiht, ka apmaldijees to punkti neſinadams, kas tikai wehlaku nahkuſi winam ſinama.

Turpat, art. 481.

482. Kad weens iſ leetas dalibneekeem iſteizahs, tad ſchai iſteikſchanahs peerahdijuma ſpehks tikai ta weena dehl, kas iſteizees.

Turpat, art. 482.

483. Leetas dalibneeki to, kas no weena beedra iſteikſchanahs zelahs, waretu zeeſt tikai tahdâ reiſâ, ja wini uſnehmuſchees weens par ohtru galwoht.

Turpat, art. 483.

484. Kad tahds, kas iſſludinahts par parahdus makſaht neſpehjeju, iſteizees, tad tahdam wahrdam naw ſpehka wina paſcha mantas leetâs no ta laika, kad tas par parahdus makſaht neſpehjeju iſſludinahts.

Turpat, art. 484.

Seſta nodaļa.

Swehreſchana.

485. Prahwneekeem naw aiſleegts pehz ſawſtarpigas norunas teeſai luhgt, lai leetu iſſpreeſch pehz ſwehreem, ko weens iſ wineem uſnemſees; bet teeſai naw brihw prahwneekus peeſpeeſt, lai ſwehrus uſnemahs jeb ſuhdſetajam woi apſuhdſetam no ſawas puſes preekſchâ likt.

1864 Now. 20 (41477) art. 485.

486. Prahwneekeem, kas par ſwehreſchanu ſaweenojuſchees, luhgſchanu, kur kohpâ parakſtijuſchees, pee teeſas par to waijaga eeſneegt.

Turpat, art. 486.

487. Tai luhgſchanas-rakſtâ par peelaiſchanu pee ſwehreſchanas ſkaidri jaiſteiz:

1) kurſch iſ prahwneekeem uſnemahs ſwehreht;

2) kahdi darbi ihpaſchi woi kahdas punktes zaur ſwehreſchanu buhs apſtiprinajamas;

3) kahdâ laikâ prahwneeks uſnemahs pee ſwehreſchanas atnahkt.

Turpat, art. 487.

488. Luhgſchanas-rakſtam par to ſwehreſchanu waijaga buht parakſtitam no paſcheem prahwneekeem, bet ne no winu pilnwareem.

Turpat, art. 488.

489. Lihdſ ar to luhgſchanas-rakſtu leekami preekſchâ ſwehrejamee wahrdi, kas no teem prahwneekeem eepreekſchu ſaſtahditi, kur ſmalki tahs punktes iſteiktas, pehz kurahm ta ſwehreſchana wenam iſ teem prahwneekeem uſwehleta, un paſchi tee wahrdi uſdohti, kas zaur teem ſwehreem apſtiprinajami.

Turpat, art. 489.

490. Teeſas preekſchſehdetajs, kad luhhgſchanas-rakſtu par to ſwehreſchanu dabujis, wiſu papreekſch prahwneekus paſkubina, lai meeru ſalihgſt un nemaſ pee ſwehreſchanas nedohdahs.

Turpat, art. 490.

491. Tai nolehmumâ par peelaiſchanu pee ſwehreſchanas japeemin:

1) to prahwneeku wahrdi, kas ſaweenojuſchees, lai weens iſ wineem ſwehre;

2) terminſch, kad prahwneekam waijaga atnahkt, lai iſpilda, ko uſnehmees;

3) tahs punktes, kurahm par apſtiprinaſchanu ſwehreſchana noteek.

Turpat, art. 491.

492. Schis nolehmums prahwneekeem ſinams jadara un uſ noteiktu terminu tee jaaizina; pee tam tas, kas ſwehreſchanu ar labu prahtu uſnehmees, pamahzams, ka wina neatnahkſchana noteiktâ terminâ woi wina atteikſchanahs no uſnemtas ſwehreſchanas buhs uſluhkojama kâ iſteikſchanahs tahs punktes dehl, par ko bija jaſwehre.

Turpat, art. 492.

493. Prahwneeki ſwehrinajami ſawas tizibas baſnizâ woi luhgſchanasnamâ. Pareiſ-tizibas perſonas ſwehrinajami ſwehta ewangelijuma preekſchâ, bet zitu tizibu perſonas pehz ſawa likuma. Prahwneeki no mahzitaju-kahrtas ſweh-

reſchanas weetâ ſawas leezibas dohd pehz ſawa klohſtera-ſohlijuma woi pehz ſawa ſwehta amata.

Turpat, art. 493.

494. Noteiktâ deenâ atnahkuſcham prahwneekam preeſteris woi wina tizibas mahzitajs ſwehreſchanas ſwehtumu peemin un uſrahda tahs ſtrahpes, kas nolik-tas uſ nepateeſu ſwehreſchanu. Prahwneeki aween paſchi ſwehre, un naw atlauts, ka zits winu weetâ ſwehre.

Turpat, art. 494.

495. Swehreſchanai waijaga notikt ar muti pehz teem ſwehrejameem wahr-deem, kas no teem prahwneekeem ſaſtahditi un no ta ſwehrinajama prahwneeka un no preeſtera woi wina tizibas mahzitaja parakſtiti.

Turpat, art. 495.

496. Kad ſwehreſchana nenoteek ta nahwes dehl, kam waijadſeja ſwehreht, tad leeta iſſpreeſchama pehz teem peerahdijumeem, kas tai leetâ rohnahs, un pehz partu iſſkaidroſchanahm.

Turpat, art. 496.

497. Swehreſchana naw atlauta:

1) prahwâs par kahrtas-teeſibahm woi par dſimumu laulibâ woi ahr-laulibâ;

2) prahwâs par ihpaſchuma-teeſibu pee nekuſtamas mantas;

3) beedribu un kompaniju (обществъ, товариществъ и компаній) prahwâs;

4) prahwâs pee kurahm tahdeem daliba, kas wehl naw pilnôs gadôs, un kam naw atlauta pilna waka par ſawu mantu;

5) par punktehm, kas ſakarâ ar kautkahdeem grehkadarbeem woi noſeegumeem;

6) prahwâs, kas ir krohna-mantas-waldehm, ſemſtwas-eeſtahdehm pilsſahta-draudſehm un lauka-pagaſteem;

7) ja kas gribetu peerahdiht, ka aktes, par kuru riktigumu neſchaubahs, to nenoſihmejoht, ko ſkaidri noſihme.

Turpat, art. 497.

498. Swehreſchana peenemama par peerahdijumu tai punktei, par ko ſweh-rehts, un to zaur it nekahdeem ziteem peerahdijumeem newar apgahſt.

Turpat, art. 498.

Dewitajs gabals.

Par peerahdijumu pahrmekleſchanu.

Pirma nodaļa.

Wiſpahrigi preekſchraksti.

499. Peerahdijumu pahrmekleſchana noteek woi pehz prahwneeku luhgſchanas, woi kad teeſa pati to tur par waijadſigu. Teeſa tikai tohs peerahdijumus war pahrmekleht, par kureem ſtrihdus zelts.

1864 Now. 20 (41477) art. 499.

500. Peerahdijumu pahrmekleſchana noteek klaijâ teeſas ſehdeſchanâ, iſſlehdſoht tahs likumâ peeminetas reiſas, kur to war uſwehleht weenam iſ teeſas lohzekleem.

Turpat, art. 500.

501. Par pahrmekleſchanas laiku un weetu parteem ſina jadohd, un wineem ir atlauts woi paſcheem pee tahs klaht buht, woi pilnwarus ſuhtiht.

Turpat, art. 501.

502. Ka parti pee pahrmekleſchanas neatnahk, tas ſcho nekawe, prohti ja wineem naw jabuht klaht pahrleezinaſchanahs dehl, woi tahs pahrmeklejamas leetas tahs riktigahs un tahs paſchas.

Turpat, art. 502.

503. Par to pahrmekleſchanu protokole jaſaraksta, kur wiſu waijaga ſaſihmeht, kas notizis, un kas gaiſmâ nahzis. Protokole parakſtama no parteem, kas pee pahrmekleſchanas klaht ir.

Turpat, art. 503.

504. Ta pahrmekletaja teeſas-lohzekla teeſibu dehl un to pret to pahrmekleſchanu eeſneedſamu ſchehlabu dehl eewehrojami tee preekſchraksti, kas dohti art. 388 un 389.

Turpat, art. 504.

505. Peerahdijumu pahrmekleſchanas dehl zitas teeſas aprinkî ſchai janoſuhta norakſts no nolehmuma par pahrmekleſchanu un jaatwehl, lai noteiz pahrmekleſchanas terminu.

Turpat, art. 505.

506. Teeſai, kad peeminetu norakſtu dabujuſi, waijaga iſpildiht to tur iſteikto nolikumu un protokoli par to peerahdijumu pahrmekleſchanu tai teeſai waijaga noſuhtiht, kas to leetu pahrluhkojuſi.

Turpat, art. 506.

Ohtra nodaļa.

Weetas apſkatiſchana.

507. Teeſa pehz prahwneeka luhgſchanas, woi kà kuru reiſ pati redſ, war nolemt, ka weeta jaapſkata woi lihdſ ar, woi beſ leetas-pratejeem.

1864 Now. 20 (41477) art. 507.

508. Apſkatiſchanas dehl teeſa iſwehle weenu woi kahdus iſ ſaweem lohzekleem.

Turpat, art. 508.

509. Teeſas nolehmumâ par to apſkatiſchanu japeemin: apſkatiſchanas weeta, tas, kas jaapſkata, un laiks, kad apſkatiſchanai waijaga notikt.

Turpat, art. 509.

510. Tee pee apſkatiſchanas klaht eſoſchee prahwneeki ta apſkatitaja uſmanibu war pagreeſt uſ tahm leetahm, kas ihpaſchi buhtu jaapſkata.

Turpat, art. 510.

511. Pee protokoles par to apſkatiſchanu, kad waijaga, peeleekami plahni un riſes (планы и чертежи).

Turpat, art. 511.

512. Protokole par apſkatiſchanu teeſas-ſehdeſchanâ laſama preekſchâ; pee tam prahwneekeem atlauts iſſkaidroſchanas ar wahrdeem preekſchâ likt, bet wineem naw teeſiba tam pretotees, kas zaur apſkatiſchanas-akti par tizamu noteikts, un kas pee aktes ſarakſtiſchanas naw bildehts.

Turpat, art. 512.

513. Par apſkatiſchanas-akti leezineeki, kas pee apſkatiſchanas naw klaht bijuſchi, jeb, kad ari bijuſchi pee apſkatiſchanas, tomehr aktê ſawas pretrunas naw likuſchi peeſihmeht, newar ſtrihdu zelt.

Turpat, art. 513.

514. Apſkatiſchanas koſtes katru reiſ no teeſas ihpaſchi aprehkinajamas un teeſas kanzlejai tai art. 864 noliktâ kahrtibâ eemakſajamas.

Turpat, art. 514.

Treſcha nodaļa.

Leetas-prateju atſinums.

515. Teeſa pehz prahwneeka luhgſchanas, woi kà kurâ reiſâ pati redſ, leetas-prateju atſinumu war iſprafiht par tahdu leetu, pee kuras pahrluhkoſchanas woi

notakſeereſchanas ihpaſchas augſtu ſkohlu mahzibas jeb ſinaſchanas par tekniku woi ſaimneezibu waijaga.

1864 Now. 20 (41477) art. 515.

516. Nolehmumâ par iſmekleſchanu zaur leetas-pratejecm teeſa uſdohd, par kahdahm leetahm winu atſinums praſams, kahdas perſonas iſwehletas, un kahdâ terminâ teem teeſas-ſehdeſchanâ ſawa atſinuma nodohſchanas dehl waijaga atnahkt.

Turpat, art. 516.

517. Leetâs, kur gara un raiba iſmekleſchana gaidama, teeſa weenam iſ ſaweem lohzekleem war uſdoht, lai uſluhko, kà tur eet.

Turpat, art. 517.

518. Leetas-prateji pehz ſawſtarpigas norunas zaur prahwneekeem zelami, bet, ja ſchee teeſas noteiktâ laikâ naw weenis prahtis palikuſchi, ta zaur teeſu paſchu iſwehlejami.

Turpat, art. 518.

519. Leetas-prateji iſwehlejami trihs. Bet, kad parti ar meeru, woi pee eeſuhdſetahm maſahm praſiſchanahm iſmekleſchanas dehl ari tikai weenu paſchu war iſwehleht.

Turpat, art. 519.

520. Tikai teem tahdeem peenahkahs iſmekleſchanu uſnemtees, no kureem war zereht, ka teem pehz ſawas dſihwes-kahrtas, pehz ſawa amata woi pehz ſawahm dariſchanahm ihpaſchas ſinaſchanas. Bet tee to paſchu eemeſlu dehl war atteiktees, kuru dehl kahds atſwabinajams, ka winam newaijaga par leezineeku buht.

Turpat, art. 520.

521. Leetas-pratejus, kas pehz ſawſtarpigas norunas zaur prahwneekeem iſwehleti, atſtumt naw atlauts.

Turpat, art. 521.

522. Leetas-pratejus, kas naw weenbalſigi zaur prahwneekeem wehleti, atſtumt ir brihw, bet tikai triju deenu ſtarpâ no tahs deenas, kad prahwneekeem ſludinahts, kahdus leetas-pratejus teeſa iſwehlejuſi, ta atſtumſchana jadara ſinama, prohti ja atſtumſchanas eemeſls naw wehlaki zehlees woi ſinams nahzis. Tahdâ reiſâ atſtumſchana jauſdohd, pirms iſmekleſchana ſahkahs.

Turpat, art. 522.

523. Leetas-prateji atſtumjami to paſchu eemeſlu dehl kà leezineeki.

Turpat, art. 523.

524. Tam teeſas lohzeklim, kas ſuhtihts dehl iſmekleſchanas zaur leetas-pratejeem ne tai weetâ, kur ta teeſa, tam teeſa war atwehleht, lai ari pats tohs

leetas-prateju iſwehle, ja prahwneeki tohs naw iſwehlejuſchi pehz ſawſtarpigas norunas.

Turpat, art. 524.

525. Leetas-prateju atſinums jadohd ar rakſtu, un tanî japeerahda, kapehz tà atſihts. Ja ta iſmeklejama leeta ſkaidra un ne gruhta, un tàpat, kad tee leetas-prateji nemahk deewsgan rakſtiht, woi naw ſtipri Kreewu walodâ, tad teeſa rakſtita atſinuma weetâ, war praſiht, lai atſinumu dohd wahrdeem; tahdâ reiſâ atſinums jaeerakſta protokolê, un protokole leetas-pratejeem japarakſta.

Turpat, art. 525.

526. Kad waijaga pilnigakas iſmekleſchanas, woi kad leetas-prateju atſinummam waijaga iſſkaidroſchanas, tad teeſa no wineem war praſiht, lai pilnigaki iſſtahſta, woi ari lai ziti winu weetâ no jauna iſwehleti atſinumu dohd.

Turpat, art. 526.

527. To leetas-prateju weetâ, kas atteikuſchees, ka ne-ees mekleht, ziti iſwehlejami pehz wiſpahrigas kahrtibas.

Turpat, art. 527.

528. Tee leetas-prateji, kas aizinajumu peenehmuſchi, par to, ka beſ ſwarigeem eemeſleem pee iſmekleſchanas naw atnahkuſchi, woi ka noteiktâ laikâ atſinumu naw preekſchâ likuſchi, ſtrahpejami ar naudas-ſtrahpi no peezdeſmit kapeikeem lihdſ diwideſmit peezi rubuleem, un, ja tas war notikt, winu weetâ ziti iſwehlejami (*a*). (Sk. augſchâ, art. 383, peeſihm. 2.)

Peeſihm. Strahpes-naudas, kas pehz ſchi (528) artikela noſpreeſtas, kriht pee ta kapitala, ar ko wiſpahrigas zeetuma-weetas teek buhwetas (*b*).

(*a*) Turpat, art. 528. — (*b*) 1869 Maij. 19 (47107), art. I, pkt. 5.

529. Leetas-prateji par ſawu darbu, par to, ka wini ſawas dariſchanas nokawe, un par winu iſdohſchanahm iſmekleſchanas dehl atlihdſinaſchanu war praſiht. Schi praſiſchana ar rakſtu woi ar wahrdeem peeneſama, to paſchu reiſ, kad atſinumu leek preekſchâ.

1864 Now. 20 (41477) art. 529.

530. Teeſa noteiz atlihdſinaſchanas ſummu pehz tam, kahds tas darbs, zik leela darba-deenas zena, zik tahlſch tas zelſch, zik ilga laika waijadſejis, un pehz zitahm wehrâ leekamahm punktehm. Teeſas noteikums tuhliht iſpildams.

Turpat, art. 530.

531. Leetas-prateju ſchehlabas par teeſas noteikumu atlihdſinaſchanas dehl naw atlautas.

Turpat, art. 531.

532. Leetas-prateju atlihdſinaſchana peedſenama papreekſch no ta parta, kas to pahrmekleſchanu luhdſees, woi no katra parta uſ puſi, ja abi parti to luhguſchees, woi ja iſmekleſchana notikuſe pehz teeſas nolehmuma.

Turpat, art. 532.

533. Teeſai newaijaga apakſch leetas-prateju atſinuma padohtees, kad tas neſaſkan ar tizamahm leetas punktehm.

Turpat, art. 533.

Zeturta nodaļa.

Peerahdiſchanas rakſtu pahrmekleſchana.

I. Wiſpahrigi preekſchraksti.

534. Rakſtu un rehkinumu ſalihdſinaſchana ar original-gramatahm un -aktehm noteek, kad waijaga, pehz teeſas noteikuma zaur weenu teeſas lohzekli, woi paſchâ teeſâ woi tai weetâ, kur tahs aktes un grahmatas.

1864 Now. 20 (41477) art. 534.

535. Parteem jadohd ſina, kahdâ laikâ ſchi pahrmekleſchana notiks, un tee pee tahs war klaht buht.

Turpat, art. 535.

536. Tee ſalihdſinatee rehkinumi pa lapai par riktigeem apleezinajami un parakſtami no teem pee pahrmekleſchanas klaht eeſoſcheem prahwneekeem un no ta teeſas lohzekla. Kad pee tahs leetas wairak ſuhdſetajeem woi apſuhdſeteem daliba, tad ta apleezinaſchana pa lapai war notikt zaur weenu no katras puſes, ko tee ziti iſwehle.

Turpat, art. 536.

537. Kad ſalihdſinaſchana nobeigta, protokole jaſarakſta, un tanî jaiſteiz, kahdi tee rehkinumu ſtati, par kureem naw ſtrihdus, un kahdi tee, par kureem ir ſtrihdus.

Turpat, art. 537.

538. Kad ſkaidribâ jawed gari un raibi rehkinumi, tad teeſai brihw leetas-pratejus pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem iſwehleht.

Turpat, art. 538.

539. Kad reiſâ ar akti, kas ſweſchâ walodâ rakſtita, winas tulkojums Kreewu walodâ preekſchâ likts, tad teeſa pehz aktes ſatura, kâ kurâ reiſâ ta leeta ſwariga, un kahda kuru reiſ ta waloda, kurâ ta akte rakſtita, tik ween pee ta tulkojuma war turetees, ja pretineeks ta tulkojuma pahrmekleſchanu nepraſa.

Turpat, art. 539.

540. Teesa tulkojuma pahrmekleschanu usdohd pehz stata amatâ stahwoscham jeb swehrinatam tulkotajam, woi leetas-pratejam, woi ari nosuhta to tulkojumu lihds ar to original-akti pee weetigas gimnasijas woi pee tuwejas unwerssitetes, kur tahs walodas skohlotaji rohnahs, kurâ ta akte rakstita, woi beidsoht pee ahrleetu-ministerijas. Gimnasijas woi uniwersitetes skohlotajeem ir brihw pehz teem preekschrakstteem, kas art. 529 un 530 dohti, atlihdsinaschanu prasiht. Asijas nodalas tulkotajeem un swehrinatam tulkotajam atlihdsinaschana noteek pehz ihpascheem preekschrakstteem (sk. lik. p. min.; wisp. gub. lik.).

(Pehz turpinajuma no 1879.) Swescha walodu tulkotaji, kas pee teesahm peesaukti, atlihdsinaschanu par saweem darbeem un par sawahm zeļa isdohschanahm dabu pehz scho likumu preekschrakstteem par leetas-pratejeem.

Turpat, art. 540; 1879 Maij. 22 (45888), art. 20, 24; 1874 Febr. 5 lik. un pawehl. krahj., № 348, art. 1, 2; 1875 Jun. 3 lik. un pawehl. krahj., № 616, art. II; 1877 Janw. (56831) I, pkt. 2.

541. Aktes pahrmekleschana noteizama zaur teesu, kad prahwneeks, pret kuru ta akte eesneegta, usdohd, ka par winas riktigumu jaschaubahs, woi suhds, ka ta esoht wiltigi pahrtaisita.

1864 Now. 20 (41477) art. 541.

542. Tas, kura wahrdâ akte eesneegta woi sarakstita, newar eemest, ka par winas riktigumu jaschaubahs, ja pats to parakstijis.

Turpat, art. 542.

543. Naw brihw teesas aktju riktigumam pretotees, kad tahs likumigâ kahrtibâ apleezinatas.

Turpat, art. 543.

544. To aktes pahrtaisijumu peerahdiht peenahkahs tam prahwneekam, kas suhdsejis, ka akte wiltigi pahrtaisita esoht.

Turpat, art. 544.

II. Kas jadara, kad schaubahs par aktes riktigumu.

545. Kad schaubahs par aktes riktigumu, tad to waijaga usdoht ne wehlaki kà pirmajâ teesas-sehdeschanâ pehz tam, kad akte tam partam parahdita, kas usdohd, ka schaubahs.

Turpat, art. 545.

546. Pret scho isteikumu, ka par aktes riktigumu schaubahs, tam partam, kas to akti zehlis preekschâ, peenahkahs tai paschâ sehdeschanâ atbildeht, woi winsch wehlahs scho akti leetaht. Kad winsch atbildi nedohd, woi kad pats no tahs strihdigas aktes atteizahs, tad schi isslehdsama is peerahdijumu skaita; bet kad winsch saka, ka wehlahs to akti leetaht, tad pahrmeklejams winas riktigums.

Turpat, art. 546.

547. Strihdigas aktes riktiguma iſmekleſchana noteek:

1) zaur aktes apſkatiſchanu un winas ſatura ſalihdſinaſchanu ar zitahm dokumentehm;

2) zaur to leezineeku iſwaizaſchanu, kas aktê ar wahrdeem peeſaukti, woi kurus weens woi ohtrs parts peeſauz, lai apſtiprina aktes riktigumu woi nerikkigumu;

3) zaur ſtrihdigas aktes rakſtu-ſihmju un parakſta ſalihdſinaſchanu ar ta paſcha zilweka rakſtu-ſihmehm un parakſtu zitâs aktês, par ko naw ſtrihdus.

Turpat, art. 547.

548. Aktes apſkatiſchana un winas ſatura ſalihdſinaſchana ar zitahm dokumentehm noteek zaur weenu iſ teeſas lohzekkeem pehz preekſchſehdetaja noteikſchanas. Apſkatama un ſalihdſinajama akte no ſchi lohzekka zaur parakſtu apſtiprinajama.

Turpat, art. 548.

549. Apſkatiſchanas protokolê japeemin wiſi aktê uſeeti pahrlabojumi, iſkaſijumi, peerakſtijumi woi iſſtrihkejumi.

Turpat, art. 549.

550. Riktiguma dehl ſtrihdigas aktes ſaturs pahrmeklejams, tahdas dokumentes palihgâ nemoht, par kurahm pehz paſchas tahs kahrtibas, kurâ tahs ſarakſtitas, ſtrihdu newar zelt, woi ari kas no abjahm puſehm par neſtrihdigahm ir atſihtas.

Turpat, art. 550.

551. Kahdus papirus woi aktes rakſtu ſalihdſinaſchanas dehl lai nem, tas atlauts prahwneekeem, lai par to ſawâ ſtarpâ noruna, bet kad wini neſateek, tad teeſai atlauts, lai pate redſ.

Turpat, art. 551.

552. Teeſa jo labaki nem teeſas woi notaru aktes un papirus, kas beſ nekahdas ſchaubiſchanahs no ta rakſtiti woi parakſtiti, kura rakſtu-ſihmes jaſalihdſina, un pee tam jaleek wehrâ, ka tahs ſalihdſinajamas aktes, zik tas war buht, tai paſchâ laikâ rakſtitas.

Turpat, art. 552.

553. Parakſta un rakſtu-ſihmju ſalihdſinaſchanu aktês war uſdoht leetas-pratejeem, kas iſwehlejami un kas ſawu atſinumu dohd pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem.

Turpat, art. 553.

554. Kad iſmekleſchana nobeigta par to akti, par kuras riktigumu ſchaubijahs, un kad parti dſirdeti, tad teeſa to akti atſihſt par riktigu, woi to iſſlehdſ iſ peerahdijumu ſkaita.

Turpat, art. 554.

III. Kas jadara, kad par akti ſtrihdus zelts, ka ta wiltigi pahrtaiſita.

555. Strihdu par akti, ka ta eſoht wiltigi pahrtaiſita, war zelt katrâ prozeſes brihdî.

Turpat, art. 555.

556. Kas ſtrihdu par aktes pahrtaiſiſchanu grib zelt, tam pee teeſas ihpaſchu ſinu par to waijaga eeſneegt. Par ſtrihdu, kas par aktes pahrtaiſiſchanu teeſas ſehdeſchanâ wahrdeem zelts, ihpaſcha protokole ſarakſtama.

Turpat, art. 556.

557. Schihs ſinas woi protokoles norakſts eedohdams paſcham prahwneekam, un ne wina pilnwarim, iſſlehdſoht to atgadijumu, ka ſchis pilnwaru dabujis, lai atbild tai ſtrihdû par aktes pahrtaiſiſchanu. Tam, kam tas norakſts eedohts, diwju nedelu ſtarpâ ſkaidru atbildi waijaga doht par to, woi winſch dohmajoht to peeminetu akti prozeſê leetaht woi ne.

Turpat, art. 557.

558. Kad atbilde terminâ neteek dohta, woi kad tai atbildê teikts, ka prahwneeks, kas to akti lizis preekſchâ, nedohmajoht to akti leetaht, tad ſchi akte iſ prozeſes leekama pee malas un leeta iſſpreeſchama uſ zitu peerahdijumu pamata.

Turpat, art. 558.

559. Dokumentes preekſchâ-zehleja prahwneeka atbilde, ka to dokumenti gribot leetaht, pretineekam jadohd ſinama un ſchim ſeptinu deenu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kad ſinu ſanehmis, ſawus peerahdijumus waijaga preekſchâ likt, ka ta dokumente wiltigi pahrtaiſita.

Turpat, art. 559.

560. Preekſchâ likti wiltigas pahrtaiſiſchanas peerahdijumi tam prahwneekam jadara ſinami, kas uſ to dokumenti atſauzees, lai tas ſeptinu deenu ſtarpâ no tahs deenas, kad ſinu ſanehmis, pretrunu leek preekſchâ.

Turpat, art. 560.

561. Kad pretruna ſanemta, un ari kad, ja waijadſeja, pirma aktes iſmekleſchana notikuſi pehz tahs art. 547—554 noliktas kahrtibas, tad teeſa, dſirdejuſi partu iſteikumus un prokureera atſinumu, nolemj, woi lai to ſtrihdu par aktes pahrtaiſiſchanu leek pee malas, woi ari ka ta akte atſihſtama par wiltigi pahrtaiſitu un ka wina iſſlehdſama iſ peerahdijumu ſkaita.

Turpat, art. 561.

562. Tas prahwneeks, kas ſtrihdu par aktes pahrtaiſiſchanu zehlis, ſtrahpejams ar naudas-ſtrahpi no deſmit lihdſ trihs ſimts rubulu, ja tas noliktâ laikâ

wiltigas pahrtaiſiſchanas peerahdijumus neleek preekſchâ (559), woi ja teeſa atſihſt, ka tas ſtrihdus naw wehrâ leekams.

Turpat, art. 562.

563. Kad tas, kas to ſtrihdu par aktes pahrtaiſiſchanu zehlis, teeſcham kahdu apwaino, ka tas eſoht pahrtaiſijis, un kad tas pahrtaiſiſchanas darbs naw apſegts zaur ilgeem gadeem woi zaur apwainota nahwi, un tàpat ari tai reiſâ, kad akte pehz pahrmekleſchanas ziwilteeſâ atſihta par wiltigi pahrtaiſitu un tadehl par iſmeklejamu, tad teeſa ſawu nolehmumu par ſcho leetu lihdſ ar paſchahm aktehm noſuhta pee prokureera.

Turpat, art. 563.

564. Teeſa to prozeſi par wiltigu pahrtaiſiſchanu prokureeram tai reiſâ nodohdama, kad kahds teeſcham pahrtaiſiſchanas dehl apwainohts, woi aptur pee ſewihm wiſu to ziwilprozeſi, lihdſ kamehr ta leeta kriminalkahrtibâ nobeigta, woi pehz weena woi ohtra parta luhgſchanas leetu tahlaki wed tais dalâs, kuras apſpreeſchana naw nekahdâ ſakarâ ar to ſtrihdigo akti.

Turpat, art. 564.

565. Kad ta prozeſe par aktes wiltigu pahrtaiſiſchanu uſ kriminalkahrtibas zelu greeſta zaur tam, ka kahds teeſcham apwainohts, ka tas to akti eſoht pahrtaiſijis, un kad kriminalteeſas ſpreedumâ, zaur ko apakſch teeſas-ſtahwoſchajs no wainas atſwabinahts, naw iſteikts, woi akte atſihſtama par riktigu woi par wiltigi pahrtaiſitu, tad ſcho akti pehz weena woi ohtra parta luhgſchanas ziwilteeſas iſmekleſchanai un pahrluhkoſchami war nodoht, lai noſpreeſch, woi ka ta riktiga, woi ka ta iſſlehdſama iſ peerahdijumu ſkaita.

Turpat, art. 565.

Deſmitajs gabals.

Par dalas-dariſchanahm.

Pirma nodaļa.

Dalas-luhgſchanas wiſpahrigi.

566. Dalas-luhgſchanas (частныя прошенія), ko atſchkiru no paſchas leetas pahrluhkoſchanas war apſpreeſt, iſteeſajamas tà, ka naw ſakarâ ar ſuhdſibas ſerdi.

1864 Now. 20 (41477) art. 566.

567. Pee dalas-luhgſchanas, kas pehz ſawa ſatura pretineekam parahdama,

waijaga peelikt ir paſchas luhgſchanas norakſtu, ir norakſtus no lihdſ preekſchâ liktahm dokumentehm.

Turpat, art. 567.

568. Kad dalas-luhgſchana, kas pretineekam parahdama, ſanemta, tad norakſti no luhgſchanas un no wiſahm pee winas peeliktahm dokumentehm ſchim partam nodohdami, un teeſas preekſchſehdetajs pee tam noſaka deenu, kad ſchim partam atbilde jadohd, woi ari kad abjeem parteem jaatnahk pee teeſas.

Turpat, art. 568.

569. Kad noteiktajs laiks pahrgahjis, teeſa dohdahs pee eeſneegtas luhgſchanas iſſpreeſchanas, wairs negaididama uſ pretineeka atnahkſchanu woi atbildi.

Turpat, art. 569.

570. Pee ſehdeſchanas atnahkuſcheem parteem ir atļauts ſtrihdu ar wahrdeem pahrrunaht pehz wiſpahrigas kahrtibas.

Turpat, art. 570.

Ohtra nodaļa.

Eemeſli un pretrunas.

571. Apſuhdſehts neatbildoht ne ko par leetas ſerdi, eemeſlu war zelt ſchahdâs reiſâs:

1) kad leeta teeſajama no zitas teeſas;

2) kad pee tahs paſchas woi zitas teeſas prozeſe teek weſta par to paſchu leetu un ſtarp tahm paſchahm perſonahm, woi kahda prozeſe, kas ar to eeſuhdſetu leetu ihſâ ſakarâ;

3) kad ſuhdſetaja praſiſchana wiſâs ſawâs punktês ſihmejahs uſ zitu apſuhdſejamu;

4) kad ta ſuhdſiba peeneſta no tahda, kam naw teeſiba ne ſuhdſeht ne atbildeht pee teeſas;

5) kad ahrſemneeks, kas neſtahw Kreewu deeneſtâ (въ русской службѣ) un newalda nekahdu nekuſtamu mantu Kreewuſemê, kad tahds neapdrohſchina prozeſes koſtes woi tohs ſudumus, kas war buht apſuhdſetam buhtu neſami.

1864 Now. 20 (41477) art. 571.

572. Teeſiba eemeſlu zelt ne tik ween apſuhdſetam wehleta, bet ari ſuhdſetajam tai reiſâ, kad tam, kas apſuhdſeta weetâ eet par pilnwari, naw pilnwarasrakſts.

Turpat, art. 572.

573. Eemeſlus waijaga apſtiprinaht zaur peerahdijumeem, woi zaur atſaukſchanohs uſ peerahdijumeem.

Turpat, art. 573.

574. Eemeſls par peederibu preekſch wiſeem ziteem eemeſleem leekams preekſchâ. Tohs zitus eemeſlus waijaga zelt wiſus reiſâ.

Turpat, art. 574.

575. Eemeſlus nedrihkſt wehlaki zelt kà pirmâ atbildes-rakſtâ, ja tahds eeſneegts, woi pirmâ teeſas ſehdeſchanâ.

Turpat, art. 575.

576. Katrâ prozeſes brihdî war zelt ſchahdus eemeſlus:

1) eemeſlus prozeſes dehl, kas pee zitas teeſas teek weſta, ja apſuhdſetam ſchi prozeſe nebija ſinama, kad winſch dewahs pee atbildeſchanas:

2) eemeſlus par to, ka prahwneekam naw brihw ne ſuhdſeht ne atbildeht pee teeſas;

3) eemeſlus par to, ka pilnwareem naw pilnwaras-rakſta.

Turpat, art. 576.

577. Kad eemeſli zelti par to, ka ahrſemneeks (art. 571, pkt. 5) neapdroh-ſchina teeſas koſtes un tohs ſudumus, tad teeſa, ſkatidamees uſ ſuhdſibas ſawa-dibu, noſpreeſch jele apgabalis, zik drohſchibas waijaga.

Turpat, art. 577.

578. Iſpildoht teeſas noteikumu par to preekſchejâ (577) artikelî peeminetu eemeſlu ſuhdſetajs war luhgt, lai gahda par teeſas koſtju un par ſudumu ap-drohſchinaſchanu pehz preekſchrakſteem, kas ſuhdſibu apdrohſchinaſchanas dehl dohti.

Turpat, art. 578.

579. Zaur tam, ka apſuhdſehts uſrahda, ka likumiga forma ſuhdſibas-rakſtâ naw eewehrota, zaur tam winſch nenahk walâ no ta peenahkuma uſ to ſuhdſe-jumu atbildeht.

Turpat, art. 579.

580. Apſuhdſeta luhgſchanu pehz art. 207 un 208, lai to leetu tahs wee-tas teeſai nodohd, kur winſch paſtahwigi mahjo, teeſa tikai tahdâ reiſâ paklauſa, kad leeta pehz ſawas ſawadibas naw tuhliht iſſpreeſchama.

Turpat, art. 580.

581. Kad teeſa pehz apſuhdſeta luhgſchanas leetu atwehl pee zitas teeſas pahrzelt, tad pehz ſuhdſetaja luhgſchanas war gahdaht, lai wina ſuhdſibu ap-drohſchina.

Turpat, art. 581.

582. Teeſa, kas ſpreeduſi, lai leetu pahrzel pee zitas teeſas, ſuhdſetajam wina ſuhdſibas-rakſtu atdohd, uſ ſcho uſſihmejuſi apſuhdſeta paſtahwigu uſdohtu dſihwoſchanas-weetu, kur winam aizinaſchanas-ſihme ſchinî ſuhdſibâ jaſanem.

Turpat, art. 582.

583. Pehz uſ ſcho pamatu atdohta ſuhdſibas-rakſta ſuhdſiba teek atſihta par eeſuhdſetu, ja ſuhdſetajs triju mehneſchu ſtarpâ to ſuhdſibas-rakſtu pee tahs teeſas eeſneedſ, kuras weetu apſuhdſehts par ſawu paſtahwigu dſihwoſchanas-weetu uſdewis.

Turpat, art. 583.

584. Teeſai neſkatotees uſ prahwneeku zelteem eemeſleem peenahkahs leetu ſawâ pahrluhkoſchanâ nemt:

1) kad ta pehz ſawas ſchkiras nemaſ naw teeſajama pee aprinkateeſahm;

2) kad ta teeſajama pee zitas aprinkateeſas tapehz, ka nekuſtama manta tur rohnahs;

3) kad nahk ſinams, ka prahwneekam naw teeſiba pee teeſas ſuhdſeht;

4) kad iſrahdahs, ka pilnwarim naw pilnwaras to leetu weſt.

Turpat, art. 584.

585. Eemeſli, kas atſchkiru no iſſkaidroſchanas par leetas ſerdi teek preekſchâ zelti, iſſpreeſchami zaur ihpaſchu teeſas noteikumu. Ja ne, ta teeſa pehz prahwneeka luhgſchanas woi pehz tam, kahda ta leeta ir, par teem eemeſleem war ſpreeſt woi atſchkiru no leetas-ſerdes apſpreeſchanas woi kohpâ ar to.

Turpat, art. 585.

586. Par teeſas noteikumu, zaur kuru eemeſls par eewehrojamu atſihts, dalas-ſchehlaba atlauta atſchkiru no appelazijas.

Turpat, art. 586.

587. Par noteikumu, zaur kuru eemeſls pee malas likts, ſchehlaba atſchkiru no appelazijas par ſpreeduma ſerdi tik tai weenâ reiſâ atlauta, kad tas eemeſls ſihmejahs uſ peederibu pee weenas woi ohtras teeſas.

Turpat, art. 587.

588. Schehlabu peeneſt par teeſas noteikumu, zaur kuru eemeſls par peederibu pee malas likts, ſeptinu deenu ſtarpâ atkauts. Lihdſ kamehr ſchehlaba teek iſſpreeſta, teeſâ, par kuru ſchehlaba peeneſta, leetas tahlak weſchana jaaptur.

Turpat, art. 588.

589. Apſuhdſetam, kas ſaka, ka ſuhdſeſchanas teeſiba tam, kas ſuhdſ, it nemaſ neeſoht, woi ka ſchi teeſiba, pirms leetu eeſuhdſejis, iſnihkuſi zaur peenahkuma iſpildiſchanu, zaur teeſas ſpreedumu, zaur ſalihgumu par to leetu woi pehz ſuhdſejama laika notezeſchanas, tam naw brihw praſiht, lai ſchahs pretrunas eepreekſchu un atſchkiru no wina iſſkaidroſchanas par ſuhdſibas ſerdi pahrluhko.

Turpat, art. 589.

Treſcha nodala.

Suhdſibu apdrohſchinaſchana.

I. Wiſpahrigi preekſchraksti par ſuhdſibu apdrohſchinaſchanu.

590. Suhdſibu apdrohſchinaſchana, kamehr par leetas ſerdi ſpreedums naw ſpreeſts, atlauta woi paſchâ prozeſes eeſahkumâ woi ari prozeſes weſchanas laikâ.

1864 Now. 20 (41477) art. 590.

591. Suhdſibas apdrohſchinaſchana pee paſchas eeſuhdſeſchanas tikai tais reiſâs war notikt, kad teeſa iſ ſuhdſetaja peeneſteem peerahdijumeem redſ, ka, ja neapdrohſchina to ſuhdſibu, kas pamatiga rahdahs, war notikt, ka ſuhdſetajs ſawu teeſu wairs newar dabuht.

Turpat, art. 591.

592. Kad ſuhdſetajs leetu eeſuhdſedams ar ſawu luhgſchanu apdrohſchinaſchanas dehl bija atraidihts, winam tomehr brihw turpmakâ prozeſes brihdî no jauna to luhgſchanu luhgt.

Turpat, art. 592.

593. Suhdſibas apdrohſchinaſchana tikai pee tahdahm ſuhdſibahm atlauta, kas ſihmejahs uſ ſkaidri noteiktu ſummu.

Turpat, art. 593.

594. Kad teeſa apdrohſchinaſchanu noſpreeſch, tad ari noteiz to ſummu, lihdſ kurai ta apdrohſchinaſchana lai eet pehz ſuhdſibas wehrtibas, kas peerahdita.

Turpat, art. 594.

595. Woi luhgſchanas apdrohſchinaſchanas dehl iſpildamas, tas teeſai jaapſpreeſch, bet kad ſuhdſetajs parahda rakſtu, kas no teeſas woi no notara pehz kahrtas apleezinahts (засвидѣтельствованнаго крѣпостнымъ или явочнымъ порядкомъ) peedſihſchanas dehl uſrahdidams apdrohſchinaſchanu praſa, tad teeſai naw brihw to winam leegt.

Turpat, art. 595.

596. Par teeſas noteikumu dehl ſuhdſibu apdrohſchinaſchanas dalas-ſchehlabas atſchkiru no appelazijahm atlautas.

Turpat, art. 596.

597. Schehlabas eeſneegſchana neaptur teeſas noteikuma iſpildiſchanu par ſuhdſibas apdrohſchinaſchanu; bet ſchehlaba par noteikumu, ka uſſahkta apdrohſchinaſchana buhtu atzelama, aptur gan ſchi noteikuma iſpildiſchanu.

Turpat, art. 597.

598. Peeneſtu ſuhdſibu apdrohſchinaſchanu teeſas preekſchſehdetajs pehz ſa-

was paſcha waras war ſpreeſt, kad luhgſchana par to tahdâ laikâ peneſta, kur teeſas ſehdeſchanas naw, un preekſchſehdetajs iſ ſuhdſetaja peerahdiſchanas redſ, ka apdrohſchinaſchana naw kawejama.

Turpat, art. 598.

599. Kad luhgſchanu par apdrohſchinaſchanu peenem, tad preekſchſehdetajs luhdſejam pawehli ar ſawu parakſtu pee teeſas-priſtawa iſſneedſ, kas tàpat iſpildama kà teeſas ſpreedumi.

Turpat, art. 599.

600. Pirmajâ ſehdeſchanâ pehz tam preekſchſehdetajs teeſai ſinamu dara, kahdu pawehli apdrohſchinaſchanas dehl dewis, un teeſas rohkâs ſtahw ſcho pawehli apſtiprinaht woi pahrtaiſiht.

Turpat, art. 600.

601. Apſuhdſetam, kas zaur likumigâ ſpehkâ nahkuſchu teeſas ſpreedumu attaiſnohts, ir brihw no ſuhdſetaja iſpraſiht, lai ſkahdi atlihdſina, kas winam zaur ſuhdſibas apdrohſchinaſchanu notikuſi.

Turpat, art. 601.

II. Kahdâ wihſê drohſchiba gahdajama.

602. Suhdſibas apdrohſchinajamas zaur nekuſtamas mantas apzeetinaſchanu (запрещеніе), zaur kuſtamas mantas apkihlaſchanu un zaur galwoſchanu.

Turpat, art. 602.

603. Pee luhgſchanas apdrohſchinaſchanas dehl luhdſejam waijaga pateikt, zaur ko ſuhdſibu lai apdrohſchina.

Turpat, art. 603.

604. Pehz eeſuhdſetas ſummas leeluma teek apzeetinata woi ihpaſchi noteikta apſuhdſetam peederiga nekuſtama manta, woi wiſpahrigi wiſa wina nekuſtama manta, lai wina buhtu kur buhdama.

Turpat, art. 604.

605. Wiſu apſuhdſetam peederigu nekuſtamu mantu, lai buhtu kur buhdama, ihpaſchi noteiktas ſummas dehl apzeetinaht tik tad ir atlauts, kad parahdi praſami pehz parahda-rakſteem, kas likumigâ kahrtibâ apleezinati. Wiſâs zitâs reiſâs ſuhdſetajam peenahkahs to apſuhdſeta nekuſtamu mantu uſrahdiht, ko waretu apzeetinaht.

Turpat, art. 605.

606. Kad wiſa nekuſtama manta apzeetinata, apſuhdſehts war luhgtees, lai tai weetâ kahdu ihpaſchi uſrahdamu nekuſtamu mantu apzeetina, bet winam, kad pretineeks eemeſlus zel, japeerahda, ka ar ſcho nekuſtamu mantu pehz ſawas wehrtibas preekſch eeſuhdſetas ſuhdſibas apdrohſchinaſchanas peeteek.

Turpat, art. 606.

607. Kuſtamu mantu pehz ſuhdſetaja praſiſchanas war apkihlaht ir tad, kad apſuhdſetam buhtu nekuſtamas mantas.

Turpat, 607.

608. Suhdſibu pehz winas wehrtibas ne tik ween pa weenu zelu, bet ari pa wairak ne kà pa weenu no teem art. 602 uſrahditeem zeleem war apdroh-ſchinaht.

Turpat, art. 608.

609. Kad ſuhdſiba ſihmejahs uſ ihpaſchuma-teeſibu pee kuſtamas woi ne-kuſtamas mantas, tad ſchihs ſuhdſibas apdrohſchinaſchanai waijaga notikt zaur ſtrihdigas mantas apkihlaſchanu woi apzeetinaſchanu.

Turpat, art. 609.

610. Kad ſtrihdiga nekuſtama manta apzeetinata, tad ſemes turetajam naw brihw meſchu, kas tur rohnahs, nozirſt, iſnemoht to dalu, kas waijadſiga, lai to kohpjamo mahjas-buhſchanu uſtur.

Turpat, art. 610.

611. Tai art. 610 uſrahditâ reiſâ teeſa pehz ſuhdſetaja luhgſchanas abeem parteem to teeſibu war atwehleht, lai uſraudſibu par to meſchu eezel, turedamees pee meſcha likumu art. 683.

Turpat, art. 611.

612. Ta manta, kas ſuhdſibas apdrohſchinaſchanas dehl paſchâ tai ſalih-gumâ, kas tai ſuhdſibai par pamatu, ir peemineta, wiſu papreekſch apdrohſchina-ſchanas dehl nemama. Suhdſetajs zitu woi jo pilnigu apdrohſchinaſchanu tikai tad war praſiht, kad tahs norunatas mantas woi wiſas woi pa dalai nemaſ wairs naw.

Turpat, art. 612.

613. Apſuhdſeta luhgſchana par apdrohſchinaſchanas iſmainiſchanu tanîs reiſâs japeenem, kad ſuhdſetajs nepretojahs.

Turpat, art. 613.

614. Kad ſuhdſetajs apſuhdſeta luhgſchanai par apdrohſchjnaſchanas iſmai-niſchanu pretojahs, teeſa tik tad to luhgſchanu war peenemt, kad apſuhdſehts peerahda, ka ta drohſchiba, ko winſch ſohla to pirmo pilnigi atſwer, un ka winſch pa nepateeſu teek apgruhtinahts, ja pirmo noteikumu pamet ſpehkâ.

Turpat, art. 614.

615. Wiſu zitu zelu weetâ, kà ſuhdſiba apdrohſchinajama, peeteekamu ſkai-dru naudas-ſummu woi walſts kredit-billetes pehz tahs zenas, kas tahm pee bir-ſchas, war likt ir tad, kad ſuhdſetajs pretotohs.

Turpat, art. 615.

III. Kà nekuſtama manta apzeetinajama un no apzeetinaſchanas atſwabinajama.

616. Nekuſtamas mantas apzeetinaſchana noteek zaur tam, ka nolehmums par apzeetinaſchanu (запретительная статья) ſenates ſludinajumôs teek nodrukahts.

Turpat, art. 616.

617. Apzeetinaſchanas un walâ laiſchanas dehl luhdſejam weenu rubuli peezdeſmit kapeiku waijaga nolikt, lai nodruka nolehmumu par apzeetinaſchanu woi walam laiſchanu, un beſ tam ari wehl to pehz paſtes likumeem aprehkinajamu apdrohſchinaſchanas naudu par to pee ſenates drukatawas noſuhtamo naudu.

Turpat, art. 617. — 1876 Now. 23 (56626) art. II.

618. Katrâ ſchahdâ ſludinajumâ japeemin tahs perſonas tſchins woi dſihweskahrta, wahrds, tehwa wahrds un familija jeb uſwahrds, kam nekuſtama manta apzeetinajama, ta leeta, par ko prahwajahs, peedſenama ſumma un apzeetinajama nekuſtama manta, iſnemoht tahs reiſas, kas art. 605 peeminetas.

1864 Now. 20 (41477) art. 618.

619. Suhdſetajam ir brihw pret noliktu makſu iſ tahs teeſas, kas apzeetinaſchanu nolehmuſi, norakſtus dabuht no ſchi nolehmuma un no ta tamdehl iſlaiſta ſludinajuma un prohti tik leelâ ſkaitâ, kà winſch wehlahs, lai winſch tohs preekſchâ liktu tahm teeſahm, kur winſch gribetu aiſkaweht, lai to apzeetinatu nekuſtamu mantu nepahrdohd.

Turpat, art. 619.

620. Schi preekſchejâ (619) artikelî peemineta norakſta preekſchâ likſchanai, pirms teeſas nolehmums apdrohſchinaſchanas dehl atzelts, tas pats ſpehks ir, kà apzeetinaſchanas drukatam iſſludinajumam.

Turpat, art. 620.

621. Kad tas eemeſls ſudis, kura dehl kahda nekuſtama manta apzeetinata, ſchi apzeetinaſchana atzelama zaur ſinu nodrukaſchanu ſenates ſludinajumôs tai paſchâ kahrtibâ kahda augſchâ rahdita apzeetinaſchanas dehl.

Turpat, art. 621.

622. Nekuſtamas mantas turetajam woi kautkuram zitam, kura teeſibas zaur apzeetinatas nekuſtamas mantas walam laiſchanu tohp aiſtiktas, ir brihw pret noliktu makſu iſ tahs teeſas, kura nolehmuſi to apzeetinatu nekuſtamu mantu walam laiſt, norakſtus dabuht no ſchi nolehmuma un no teem ſludinajumeem par to tik leelâ ſkaitâ, kà winſch wehlahs.

Turpat, art. 622.

623. Ta preekſchejâ (622) artikelî peemineta norakſta preekſchâ likſchanai

ir tas pats ſpehks kà tam drukatam ſludinajumam par to apzeetinaſchanas atzelſchanu.

Turpat, art. 623.

IV. Kà kuſtama manta apkihlajama.

624. Apſuhdſetam peederiga kuſtama manta apkihlajama woi pee wina paſcha, woi peetahm perſonahm un tanîs weetâs, kur ta rohnahs.

Turpat, art. 624.

625. Pee ſuhdſibas apdrohſchinaſchanas tahdas leetas, kas ihſâ laikâ ſamaitajahs, naw apkihlajamas.

Turpat, art. 625.

626. Suhdſetaja luhgſchanâ par apſuhdſeta kuſtamas mantas apkihlaſchanu japeemin, kur un pee kam ta rohnahs.

Turpat, art. 626.

627. Teeſas nolehmumâ par apkihlaſchanu janoteiz ihpaſchi, kahdâ weetâ, un kahda manta apkihlajama.

Turpat, art. 627.

628. Mantas apkihlaſchana noteek pehz teem art. 968—979 dohteem preekſchrakſteem.

Turpat, art. 628.

629. Apkihlatai mantai japaleek tai ruhmê, kur ta bija, bet tahm ſarakſtitahm leetahm ſeegelis jaufleek, un no ta ihpaſchneeka rakſts janem, ka winſch to mantu pehz ſaraksta ſargahs neaiſtiktu, ja negrib par ſaudeſchanu atbildigs buht pehz art. 1017.

Turpat, art. 629.

630. Manta, ko paglabaht ihpaſchneeks neuſnemahs, ihpaſcham glabatajam nodohdama pehz teem art. 1009—1020 dohteem preekſchrakſteem.

Turpat, art. 630.

V. Kà apſuhdſetam peederiga kuſtama manta un nauda apkihlajama, kas zitu kahdu zilweku jeb kahdu teeſu rohkâs ſtahw.

631. Iſpildiſchanas-pawehle pehz nolehmuma par apſuhdſeta kuſtamas mantas woi naudas apkihlaſchanu, kas treſchu kahdu zilweku rohkâs ſtahw, ſcheem jaufrahda pret kwitanzi, un reiſâ ſina par to jadohd ari apſuhdſetam.

Turpat, art. 631.

632. Zaur to preekſchejâ (631) artikelî peemineto kwitanzi ſchahm treſcha-

jahm perſonahm teek uſlikts, ka tam apſuhdſetam to winam peederigu mantu neiſdohd.

Turpat, art. 632.

633. Teeſai woi eerehdnim, kuru glabaſchanâ woi ſinâ apſuhdſetam peederiga manta woi nauda rohnahs, peenahkahs, kà iſpildiſchanas-pawehli pehz teeſas nolehmuma par apkihlaſchanu dabujuſchi, lihdſ kamehr zitu ſinu nedabu, apſuhdſetam wiſu to aiſtureht, iſnemoht tahs reiſas, kas ſkaidreem wahrdeem likumâ uſrahditas.

Turpat, art. 633.

634. Kad zaur to art. 632 un 633 dohtu preekſchrakſtu pahrkahpſchanu ſuhdſetajam ſkahde noteek, tad wainigee, ja apſuhdſehts neſpehj makſaht, ſuhdſetajam atbildehs.

Turpat, art. 634.

635. Kad apkihla termina-makſaſchanas, kas pehz ſalihgumeem un rakſteem (условіямъ и актамъ) apſuhdſetam no treſcheem kahdeem nahkahs, ſcheem iſpildiſchanas-pawehle uſrahdama, un atbilde no ſcheem iſpraſama, woi wineem kas apſuhdſetam jamakſa, zik daudſ, un kad beidſama makſaſchana notikuſi.

Turpat, art. 635.

636. No ta brihſcha, kur tahm treſchajahm perſonahm iſpildiſchanas-pawehle uſrahdita, wineem peenahkahs wiſas turpmakas makſaſchanas wairs ne tam apſuhdſetam, bet pee tahs teeſas, kura apkihlaſchanu bija ſpreeduſi, woi weetigâ renteja eemakſaht.

Turpat, art. 636.

637. Uſ to iſpildiſchanas-pawehli par naudas apkihlaſchanu teeſas-priſtawam woi tai teeſai, kurai iſpildiſchanas-pawehle uſrahdita, peenahkahs katru reiſ to ſummu uſſihmeht, kura pateeſi apkihlata.

Turpat, art. 637.

638. Tahs art. 635 peeminetas perſonas, kad uſdohdami melo, ſtrahpejami ar naudas-ſtrahpi, kas diwreiſ tik leela kà ta nauda, ko wini pee ſawas uſdohſchanas bija ſlehpuſchi. Schi ſtrahpes-nauda, kad ta ſumma aiſmakſata, kas uſdewejeem pateeſi bija jamakſa, kriht krohna kaſê.

Turpat, art. 638.

639. Kad atbildi un tàpat to art. 631 peeminetu kwitanzi leedſahs doht, wainigee ſtrahpejami pehz teeſas nolemſchanas ar naudas-ſtrahpi no deſmit lihdſ ſimts rubulu, un tas wineem japaſaka pee paſchas kwitanzes woi atbildes praſiſchanas, bet tam parahda praſitajam atlauta ta teeſiba pret to treſcho perſonu likumigâ kahrtibâ ſuhdſibu zelt.

Turpat, art. 639.

640. Kad teek peerahdihts, ka pee tahs perſonas, no kuras kwitanze woi

atbilde tapa prafita, tai brihdî pateeſi atradahs wehrtigas apſuhdſetam peederigas leetas, woi ka no tahs perſonas naudas-ſummas nu pat bija makſajamas, tad tam, kas leegdamees apwainojahs, ne tik ween ſtrahpes-nauda jamakſa, bet ari jaatbild par to ſummu, kas tai deenâ, kur pirma atbildes woi kwitanzes prafiſchana notika, wina rohkâs atradahs, woi pehz ſalihguma ar apſuhdſeto no wina bija iſmakſajama.

Turpat, art. 640.

VI. Galwoſchana pee teeſas, un kà ta peenemama.

641. Par ſuhdſibas apdrohſchinaſchanu peenemama galwoſchana woi no weenas perſonas woi no wairak ne kà no weenas; bet katram galwotajam, kas negalwo par wiſu prafijumu, waijaga pateikt, par zik leelu ſummu ihſteni winſch galwo.

Turpat, art. 641.

642. Galwoſchana war notikt woi tikai par to ſummas makſaſchanu woi ari reiſâ par to, ka makſahs paſchâ terminâ. Kad naw pateikts, woi galwotajs ſchà woi tà galwo, tad jadohma, ka winſch galwo par terminu.

Turpat, art. 642.

643. Par galwotajeem naw peenemami:

1) perſonas, kas peeder pee teeſahm un pee prokureernezibas tai aprinkî, kur ta leeta teek weſta;

2) ſwehrinati adwokati par ſaweem pilnwaras-dewejeem;

3) makſaht neſpehjeji;

4) wiſi tee tahdi, kam pehz likuma naw atkauts zaur ſalihgumeem ko uſnemtees.

Turpat, art. 643.

644. Galwoſchana ſanemama no tahs teeſas, kas nolehmuſi ſuhdſibu apdrohſchinaht.

Turpat, art. 644.

645. Apſuhdſetam, kas galwotajus gahdajahs, peenahkahs woi tohs paſchus teeſas preekſchâ noſtahdiht, woi galwoſchanas-rakſtu no wineem preekſchâ likt, kas no teeſas korrobeerehts woi no notara apleezinahts (явленную у крѣпостныхъ дѣлъ или у Нотаріуса), un abjâs reiſâs tam peenahkahs, ja ſuhdſetajs to praſa, zaur dokumentehm woi zaur leezineekeem apſtiprinaht, ka wina galwotaji iraid makſataji.

Turpat, art. 645.

646. Kad galwotajs atnahzis, woi galwoſchanas-rakſts preekſchâ likts, teeſas preekſchſehdetajs prahwneekeem deenu noteiz, kad wineem teeſas preekſchâ wa-

jaga atnahkt, lai to jautajeenu par ſohlitas galwoſchanas peenemſchanu pahrruna.

Turpat, art. 646.

647. Atnahkuſcham galwotajam teeſa praſa, woi winſch grib galwoht, un ſanem no wina ſinas par wina mantu, eenahkſchanahm, dſihwoſchanas-weetu, darbeem un wiſahm tahdahm punktehm, kas pehz art. 643 galwoſchanas peenemſchanai waretu preti ſtahweht.

Turpat, art. 647.

648. Kad ſuhdſetajs noteiktâ deenâ neatnahk, teeſas rohkâs ſtahw ſohlitu galwoſchanu, ja rahdahs, ka ar winu peeteek, woi par wiſu praſijumu woi par kahdu dalu peenemt.

Turpat, art. 648.

649. Galwoſchana, kad pehz galwotaja atnahkſchanas no teeſas peenemta, winam jaapſtiprina zaur parakſtu, kam tahds pat ſpehks, ka galwoſchanas-rakſtam (поручная запись).

Turpat, art. 649.

650. Galwotajs ar wiſu ſawu mantu par to apgalwotu ſummu atbild, kad parahdneeks to pehz teeſas ſpreeduma makſajamu ſummu nemakſa.

Turpat, art. 650.

651. Galwotajs, kas apgalwojis, ka uſ terminu makſahs, atbild, kad parahdneeks ſpreedumu neiſpilda, tuhliht pehz tam, kad winam ſina par to iſpildiſchanu nahkuſi, bet kas tàpat galwojis, atbild tik tai reiſâ, kad ar parahdneeka mantu nepeeteek, ka to no teeſas ſpreeſtu parahda-ſummu waretu rehdiht.

Turpat, art. 651.

652. Pirms ne kà ſpreedums par tahs ſuhdſibas ſerdi ſpreeſts, par kuru galwoſchana bija peenemta, ſuhdſetajam naw brihw ſawas ſuhdſibas apdrohſchinaſchanu zaur galwotaja mantu praſiht; bet kad jau ſpreedums par leetas ſerdi ſpreeſts, ko waijaga iſpildiht, tad ſuhdſetajam brihw praſiht, ka lai apzeetina woi lai apkihla galwotaja mantu, lihdſ kamehr pilnigi ſawu teeſu dabujis iſ apſuhdſeta mantas.

Turpat, art. 652.

Zeturta nodaļa.

Treſchas kahdas perſonas peeſaukſchana pee prahwahm.

653. Apſuhdſetam, kam ſchkeetahs, ka winam teeſiba luhgt, lai treſchu kahdu perſonu pee prahwahm peeſauz, tam luhgſchanas-rakſtu par to waijaga eeſneegt ne wehlaki kà tai terminâ, kas winam noteikts, lai pee teeſas atnahk.

1864 Now. 20 (41477) art. 653; 1871 Maij. 3 (49553) art. 7..

654. Suhdſetajs, kas pehz apſuhdſeta eemeſleem treſchu kahdu perſonu pee prahwahm wehlahs peeſaukt, ſawu praſiſchanu par to pirmajâ teeſas ſehdeſchanâ war peeneſt, bet luhgſchanas-rakſtu ne wehlaki kà deenu pehz tam waijaga eeſneegt.

1864 Now. 20 (41477) art. 654; 1871 Maij. 3 (49553) art. 7.

655. Luhgſchanas-rakſtâ par treſchas kahdas perſonas peeſaukſchanu pee prahwahm japeemin wina dſihwoſchanas-weeta, un jauſrahda tahs leetas-punktes un tee pamati, pehz kureem luhdſejs par waijadſigu tur, ka to perſonu pee prahwahm peeſauz. Kad wina dſihwoſchanas-weeta naw uſdohta, teeſa nedohdahs pee wina aizinaſchanas.

1864 Now. 20 (41477) art. 655.

656. Norakſti no luhgſchanas-rakſta par treſchas kahdas perſonas peeſaukſchanu pee prahwahm jadohd ſinami ir aizinajamam ir pretineekam.

Turpat, art. 656.

657. Kà luhgſchanas-rakſts par treſchas kahdas perſonas peeſaukſchanu pee prahwahm eeſneegts, teeſas preekſchſehdetajs eewehrodams winas dſihwoſchanas-weetu un leetas ſawadibu atnahkſchanas dehl winai terminu noteiz un ſehdeſchanas deenu, ja jaw buhtu noteikta, noleek uſ wehlaku laiku.

Turpat, art. 657.

658. Kad weens iſ parteem pret treſchas kahdas perſonas peeſaukſchanu pee prahwahm eemeſlu zek, tad winas aizinaſchana noteek, kad ſchis ſtrihdus zaur teeſu iſſpreeſts.

Turpat, art. 658.

659. Kad aizinahts noteiktâ terminâ neatnahk, tad to leetu tahlaki wed prahwneeku ſtarpâ. Pee tam un tàpat ari, kad aizinahts leedſahs dalibu nemt pee tahm prahwahm, prahwneeks, kas wina peeſaukſchanu luhdſis, pee teeſas war luhgt, lai wina pretpraſiſchanu pee tahs aizinatahs perſonas apdrohſchina.

Turpat, art. 659.

660. Aizinatai perſonai, kad noteiktâ terminâ atnahkuſi, ir atlauts wiſas prozeſes-aktes eeſkatiht, rakſtus eeſneegt un pee ſtrihdus-leetas pahrrunaſchanas kà leetas dalibneeks dalibu nemt.

Turpat, art. 660.

661. Koſtes, kas gadahs, kad treſchu kahdu perſonu aizina, kas leedſahs pee prahwahm dalibu nemt, janeſ tam iſ teem prahwneekeem, kas luhdſis, lai to peeſauz, bet ſchis atkal war luhgt, lai koſtes no tahs treſchahs perſonas winam par atlihdſinaſchanu peedſen, ja pehz pirmas leetas nobeigſchanas ſawu pretpraſiſchanu pret winu uſdohd.

Turpat, art. 661.

Peekta nodaļa.

Treſchas kahdas perſonas peedaliſchanahs pee prahwahm.

662. Tikai tahdam atļauts pee prahwahm peedalitees, kas pee paſchas luhgſchanas-rakſta eeſneegſchanas pats ir klaht bijis woi ſawâ weetâ pilnwari ſuhtijis.

1864 Now. 20 (41477) art. 662.

663. Treſcha kahda perſona, kam labums woi ſkahde war zeltees no leetas iſſpreeſchanas, kad tas ſpreedums weenam woi ohtram partam par labu, katrâ prozeſes brihdî ſawu wehleſchanohs war iſteikt, ka grib peedalitees woi lihdſ ar ſuhdſetaju woi lihdſ ar apſuhdſeto. Norakſti no tahs treſchahs perſonas luhgſchanas-rakſta par to ſinami jadohd leetas dalibneekeem.

Turpat, art. 663; 1871 Maij. 3 (49553) art. 6.

664. Kad teeſa nolehmuſi treſchai perſonai aiſleegt woi atwehleht, lai dalibu nem pee tahm prahwahm, par to atſchkiru no appelazijas war ſchehlotees.

1864 Now. 20 (41477) art. 664.

665. Treſchai perſonai, kas ſawas ihpaſchas teeſibas, kas naw nekahdâ ſakarâ ar ſuhdſetaja woi apſuhdſeta teeſibahm, pee ſtrihdigas mantas uſrahda, ſuhdſibas-rakſtu par to waijaga eeſneegt pret weenu woi ohtru prahwneeku woi pret abeem diweem reiſâ.

Turpat, art. 665

666. Kas tahlak darams pehz treſchas perſonas ſuhdſibas-rakſta, tas noteek pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem.

Turpat, art. 666.

Seſta nodaļa.

Teeſneſchu un prokureeru atſtahdinaſchana.

667. Teeſneſcheem peenahkahs atkahptees, un prahwneeki winus war atſtumt ſchahdâs reiſâs:

1) kad teeſneſis, wina laulata draudſene woi wina radiueeki taiſnâ lihnijâ beſ aprohbeſchoſchanas, bet fahnu-lihnijâs pirmu tſchetru grahdu radineeki un pirmu triju grahdu tahdi, kas zaur prezibahm ſadraudſeti, tàpat kad wina peenemti behrni leetas dalibneeki iraid;

2) kad teeſneſis weenam iſ prahwneekeem par formuntu ir, woi wina leetas walda, jeb kad prahwneeks par teeſneſcha leetahm woi mantu ir ſinatajs;

3) kad teeſneſis woi wina laulata draudſene pehz likuma tee tuwakee mantineeki weenam iſ prahwneekeem, woi ari kad ar weenu iſ wineem prahwajahs.

1864 Now. 20 (41477) art. 667.

668. Teesneſis no dalibas pee leetas weſchanas un iſſpreeſchanas atſtahdinajams woi pehz paſcha bildeſchanas, woi pehz weena parta luhgſchanas.

Turpat, art. 668.

669. Teesneſcha atſtahdinaſchana zaur parteem uſdohdama ne wehlaki kà pirmajâ ſehdeſchanâ, kur leeta nahks preekſchâ, prohti ja atſtahdinaſchanas eemeſls negadahs wehlaki, kamehr prozeſe teek weſta.

Turpat, art. 669.

670. Atſtahdinaſchana peeneſama woi zaur ihpaſchu luhgſchanas-rakſtu, woi ar wahrdeem, ko eerakſta protokolê. Pee tam ſkaidri jaſuſdohd, kapehz teesneſis atſtahdinajams, un tee peeneſtee peerahdijumi, kas tohs eemeſlus apſtiprina.

Turpat, art. 670.

671. Luhgſchana par atſtahdinaſchanu peeneſama pee ta atſtumjama teesneſcha, un ſchim ne wehlaki kà pirmajâ ſehdeſchanâ pehz tam atbildi waijaga doht; kad ilgaki kawejahs, tad tas uſluhkojams par atſtahdinaſchanas apſtiprinaſchanu.

Turpat, art. 671.

672. Teesneſcha atbilde, kad atſtahdinaſchanai pretojahs, no teesas pahrluhkojama beſ atſtumjama teesneſcha peedaliſchanahs un pehz dſirdeta prokureera atſinuma, ſehdeſchanâ aiſ zeetahm durwihm.

Turpat, art. 672.

673. Teesas nolehmums par teesneſcha atſtahdinaſchanu uſluhkojams par gala-noteikumu, un ſchehlabas par to naw atlautas; bet kad teesa atſtahdinaſchanu atmet, tad ſchehlaba atlauta.

Turpat, art. 673.

674. Schehlaba pee tahs teesas, kas to lehmumu nolehmuſi, peeneſama triju deenu ſtarpâ, rehkinajoht no nolehmuma ſludinaſchanas.

Turpat, art. 674.

675. Schi ſchehlaba tuhliht pahrluhkoſchanas dehl noſuhtama pee augſtakas teesas lihdſ ar teem protokoles iſrakſteem, kas uſ to ſihmejahs, un lihdſ ar norakſtu no teesas nolehmuma par atſtumſchanu.

Turpat, art. 675.

676. Lihdſ kamehr augſtaka teesa par to ſchehlabu ſpreedumu wehl naw ſpreeduſi, atſtumtam teesneſim naw brihw pee ſpreeſchanas par leetu dalibu nemt.

Turpat, art. 676.

677. Kad atſtahdinaſchana buhs uſdohta pret wairak ne ka weenu teesneſi, tà ka ar atlikuſcho ſkaitu nepeeteek lehmumu nolemt par atſtahdinaſchanas jautajeenu, tad prozeſe apturama un luhgſchana par atſtahdinaſchanu lihdſ ar atbil-

dehm no teem atſtumjameem teeſneſcheem augſtakai teeſai iſſpreeſchanas dehl leekama preekſchâ.

Turpat, art. 677.

678. Kad ta luhgſchana par atſtahdinaſchanu teek atſihta par eewehrojamu, augſtaka teeſa teeſneſchu ſkaita peepildiſchanas dehl noſuhta teeſigus iſmekletajus woi gohda-meerateeſneſchus, woi ari to leetu nodohd zitai teeſai, kas tai paſchâ wehrtê ſtahw.

Turpat, art. 678.

679. Prokureereem no dalibas pee leetas weſchanas waijaga atkahptees to paſchu eemeſlu dehl kà teeſneſcheem, un tad wineem waijaga ſawus peenahkumus tanîs leetâs zitam prokureerneezibas lohzeklim iſpildiſchanas dehl atdoht, pehz teem preekſchrakſteem, kas wiſpahrigôs gubernas-likumôs dohti.

Turpat, art. 679.

680. Prahwneeks teeſai war ſinamu dariht, ka likumigi eemeſli rohnahs, ka prokureers, kas neatkahpjahs tai preekſchejâ (679) artikelî peeminetâ reiſâ, buhtu atſtahdinajams. Schahdâ reiſâ teeſa prozeſi neapturedama prokureera iſtureſchanohs ſinamu dara wina klahtakai wirſneezibai, lai par to redſ.

Turpat, art. 680.

Septita nodaļa.

Prozeſes apturešchana, uſnemſchana no jauna un iſnihzinaſchana.

681. Prozeſe apturama:

1) pehz wiſu prahwneeku ſawſtarpigas norunas;

2) kad weens iſ prahwneekeem woi pilnwaris nomirſt, ahrprahtâ paleek woi wiſas kahrtas-teeſibas ſaude.

1864 Now. 20 (41477) art. 681.

682. Tahs art. 681, pkt. 2 peeminetas punktes neaiſkawe ne prokureera atſinumu, ne teeſas ſpreeſchanu par leetas ſerdi, prohti kad ſtrihdus-leetas pahrunaſchana jau nobeigta.

Turpat, art. 682.

683. Reiſâ ar prozeſes apturešchanu pehz prahwneeku ſawſtarpigas norunas, ſcheem peenahkahs teeſai uſdoht: kurſch iſ wineem uſnemahs par wiſahm tik tahlu weſtas prozeſes koſtehm atbildeht. Parti, kas ſcho preekſchrakſtu neiſpildijuſchi ſaude to teeſibu, ka weens no ohtra koſtju atlihdſinaſchanu waretu praſiht.

Turpat, art. 683.

684. Koſtes, kas no prahwneekeem makſajamas, tuhliht no ta, kam kriht,

peedſenamas, un pee tam naw jagaida uſ prozeſes uſnemſchanu no jauna woi uſ galigu leetas apſpreeſchanu.

Turpat, art. 684.

685. Kara woi kara-dariſchanu dehl prozeſe no teeſas naw apturama, bet teem, kas aiſeet un kas naw klaht, teeſa dohd ilgaku terminu, lai uſdabu un atſuhta pilnwarus.

Turpat, art. 685.

686. Reiſâ ar prozeſes apture ſchanu teeſa pehz leetas dalibneeku luhgſchanas war gahdaht, ka ſuhdſiba teek apdrohſchinata.

Turpat, art. 686.

687. Prozeſe no jauna uſnemama, kad abi parti woi weens iſ wineem to luhdſahs; bet ſchinî ohtrâ reiſâ tam partam, kas wehlahs, lai prozeſi no jauna uſnem, waijaga teeſai luhgt, lai pretineeku aizina tai kahrtibâ, kas aizinaſchanas dehl pehz ſuhdſibas-rakſteem nolikta.

Turpat, art. 687.

688. Prozeſi no jauna uſnemoht jaeeſahk ar to dariſchanu, pee kuras apſtahjahs.

Turpat, art. 688.

689. Aptureta prozeſe uſluhkojama par iſnihzinatu, kad triju gadu ſtarpâ, rehkinajoht no apture ſchanas laika, luhgſchana, lai no jauna uſnem, naw eeſneegta.

Turpat, art. 689.

690. Zaur prozeſes iſnihzinaſchanu ſuhdſetajam neſuhd ta teeſiba, pirms atwehleti gadi naw notezejuſchi, leetu no jauna eeſuhdſeht zaur jauna ſuhdſibas-rakſta eeſneegſchanu.

Turpat, art. 690.

691. Kad leeta no jauna teek eeſuhdſeta, prahwneeki to war iſleetaht, kas pee pirmahs leetas-weſchanas teeſas protokolê eerakſtihts par to, ko pretineeks iſteizees, un ko leezineeki leezinajuſchi, ja ſchee wairs naw dſihwi.

Turpat, art. 691.

692. Kad prozeſe iſnihzinata, pirma eeſuhdſeſchana neleek ſchkehrſli tam preekſch eeſuhdſeſchanas wehletam tekoſcham laikam (не прерываетъ теченія земской давности).

Turpat, art. 692.

Weenpadſmitajs gabals.

Par ſpreedumeem.

Pirma nodaļa.

Spreedumu ſpreeſchana.

693. Kad ſtrihdus-leetas pahrrunaſchana beigta, teeſneſchi ihpaſchâ iſtabâ noeet, kur wini iſdſirdetu leetu pahrſpreeduſchi ſpreedumu noſpreeſch.

1864 Now. 20 (41477) art. 693.

694. Preekſch ſpreeſchanas par leetu teeſas preekſchſehdetajs tahs jautaſchanas ſaſtahda, kas zelahs iſ prahwneeku praſiſchanahm un pretrunahm.

Turpat, art. 694.

695. Tahs jautaſchanas, kas uſ ſtrihdigahm leetas punktehm ſihmejahs, zik ween eeſpehj, waijaga atſchkirt no tahm jautaſchanahm par to, ko likums rahda, un kà likums jaiſpilda.

Turpat, art. 695.

696. Strihdus, kas pee jautaſchanu ſaſtahdiſchanas zelahs, iſſpreeſchams pehz teem preekſchrakſteem, kas ſpreeduma ſpreeſchanas dehl dohti.

Turpat, art. 696.

697. Kad jautaſchanas ſaſtahditas, teeſa dohdahs pee paſchas ſpreeduma ſpreeſchanas. Tadehl preekſchſehdetajs atſinumus ſalaſa no wiſeem teeſas lohzekleem pehz winu wezuma deeneſtâ, no ta jaunaka ſahkdams. Sawu atſinumu preekſchſehdetajs nodohd beidſamajs pehz wiſeem ziteem lohzekleem.

Turpat, art. 697.

698. Spreedumi ſpreeſchami pehz balſu wairakuma. Kad balſis weenadi dalahs, preekſchſehdetaja balſs dohd pahrſwaru.

Turpat, art. 698.

699. Kad wairak ne kà diwi atſinumi gadahs, un nerohnahs ne balſu wairakums, nei balſis ſchkirahs weenadâs dalâs, tad tee teeſneſchi, kas tam atſinumam peekrituſchi, kuram tas maſakajs balſu ſkaits, iſteiz, kuru no teem atſinumeem, kureem lohzeklu leelakajs ſkaits peekritis, katrs iſ wineem atſihſt par to riktigako, un tad winu balſis japeeleek pee weena iſ teem atſinumeem, kureem lohzeklu leelakajs ſkaits peekritis.

Turpat, art. 699.

700. Teeſas reſoluzija, ko ta par leetu ſpreeduſi, no preekſchſehdetaja ſarakſtama, ir no wina, ir no wiſeem lohzekleem, kas pee leetas apſpree-

ſchanas dalibu nehmuſchi, parakſtama un teeſas ſehdeſchanâ pee atwehrtahm durwihm paſludinajama, lai ari ſtrihdus-leetas pahrrunaſchana aiſ zeetahm durwihm notikuſi. Kad reſoluzija parakſtita, tad teeſneſim wairs naw brihw ſawu dohtu atſinumu grohſiht.

Turpat, art. 700.

701. Teeſas reſoluzijâ japeemin:

1) gads, mehneſis un deena, kad teeſas ſehdeſchana notureta;

2) to lohzekļu wahrdi, kas pee ſpreeſchanas dalibn nehmuſchi, un prokureera wahrds, ja winſch atſinumu par to leetu dewis;

3) prahwneeku dſihwes-kahrtas, wahrdi, tehwa wahrdi un familijas jeb uſwahrdi;

4) ſpreeduma ſerde.

Turpat, art. 701.

702. Raibâ leetâ woi tahdâ, kas garaku ſpreeſchanu praſa, atlauts reſoluzijas ſpreeſchanu nolikt uſ ohtru ſehdeſchanu, un teeſas preekſchſehdetajs wiſeem to dara ſinamu.

Turpat, art. 702.

703. Jhpaſchu atſinumu, kas pee reſoluzijas ſpreeſchanas iſteikts, nodoht tikai preekſch ſpreeduma parakſtiſchanas atlauts.

Turpat, art. 703.

704. Reiſâ ar teeſas reſoluzijas ſludinaſchanu preekſchſehdetajs noteiz to deenu, kurâ parti war atnahkt ſmalki iſſtrahdatu un farakſtitu teeſas atſinumu iſlaſiht.

Turpat, art. 704.

705. Teeſas atſinumi ſihmejahs woi uſ leetas ſerdi woi uſ dalas-jautaſchanahm, kas iſ leetas zehluſchahs. Pirmâ reiſâ teeſas atſinumi teek ſaukti par ſpreedumeem (рѣшенія), ohtrâ reiſâ par dalas-nolehmumeem.

Turpat, art. 705.

706. Teeſai naw brihw ſpreedumus (рѣшеніе) ſpreeſt par tahdahm leetahm, par kurahm nekahda praſiſchana naw peeneſta, nei wairak noteikt par kahdam peederigu, ne kà prahwneeki praſijuſchi, nei jautaſchanu zelt par to, woi ta leeta nowezejuſees, ja prahwneeki paſchi to neuſrahda.

Turpat, art. 706.

707. Salihgumi un rakſti, kas ahrſemês rakſtiti un ſalihgti, apſpreeſchami pehz tahs walſts likumeem, kuras rohbeſchâs wini notikuſchi, un atſihſtami par ſpehkâ eſoſcheem, ja tikai ta tur peemineta noruna naw pretim wiſpahrigai kahrtibai un zaur walſts likumeem naw aiſleegta.

Turpat, art. 707.

708. Salihgumi, kas ahrſemês pehz ſweſchas ſemes likumeem ſalihgti, ne-

ſaude ſawu ſpehku Kreewijâ pehz nowezeſchanahs, ja pehz tahs walſts likumeem, kur tee ſalihgti, garaks laiks preekſch nowezeſchanahs nolikts.

Turpat, art. 708.

709. Kad gruhti ir pee ahrſemju likumeem turetees, teeſa ahrleetn-miniſterijai war luhgt, lai ar tahs ſweſchas ſemes waldibu ſaſinojahs par atſinumu, ko ſchi lai atſuhta par to jautaſchanu, kas zehluſees.

Turpat, art. 709.

710. Teeſas ſpreedumi un dalas-nolehmumi iſſtrahdajami no weena iſ winas lohzekleem pehz preekſchſehdetaja noteikſchanas.

Turpat, art. 710.

711. Spreedumâ beſ tam, kas ſpreeſts, waijaga:

1) leetas punktes ihſi uſrahdiht, prahwneeku praſiſchanas un prokureera atſinumu, ja tahds dohts, peemineht;

2) uſrahdiht, ko teeſa wehrâ nehmuſi, un pee kahdeem likumeem turejuſees;

3) peemineht, woi ſpreedums eepreekſchu iſpildams woi neiſpildams;

4) peemineht, woi teeſas koſtes weenam iſ teem prahwneekeem uſleekamas, woi ſtarp abeem parteem iſdalamas.

Turpat, art. 711.

712. Dalas-nolehmumâ waijaga peemineht, eekſch kahdas leetas tas nolemts, ko teeſa wehrâ nehmuſi, un ko nolehmuſi.

Turpat, art. 712.

713. Spreedumam waijaga buht iſſtrahdatam ne ilgaki ka diwju nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no ta laika, kad reſoluzija ſludinata. No preekſchſehdetaja un teeſas lohzekleem tas parakſtams un no rakſtuwedeja apſtiprinajams.

Turpat, art. 713.

714. Teeſas ſpreedumi un nolehmumi rehkinajami par tai deenâ ſludinateem, kura prahwneekeem pehz art. 704 ſpreeduma woi dalas-nolehmuma iſlaſiſchanas dehl bija noteikta.

Turpat, art. 714.

715. Prahwneeki ſpreedumu teeſas kanzlejâ war laſiht, woi ari norakſtus no wina, no ſchurnala gabaleem un no wiſeem teeſas ſinojumeem un paweh-lehm pret likumigu poſchlinu makſaſchanu war dabuht.

Turpat, art. 715.

716. Wiſa ſpreeduma norakſta weetâ prahwneeki war luhgt, lai wineem iſrakſtu iſ ta iſſneedſ, kur eekſchâ, ko teeſa ſpreeduſi, un ko wina wehrâ nehmuſi par ſpreeduma pamatu.

Turpat, art. 716.

717. Norakſti un iſrakſti no preekſchſehdetaja parakſtami un no rakſtuwedeja apſtiprinajami.

Turpat, art. 717.

Ohtra nodaļa.

Spreeſchana par nenahzejeem.

718. Kad weens woi abi parti pee tahs ſehdeſchanas neatnahk, kas nolikta, lai tanî to leetu neſ preekſchâ un tahs ſtrihdus-punktes pahrruna, tad ſchahdi preekſchrakſti jaleek wehrâ:

1) kad apſuhdſehts neatnahk, tad ſuhdſetajs war luhgt, lai winam lauj ar wahrdeem ſawu leetu iſſtahſtiht, un lai ſpreedumu (рѣшеніе) ſpreeſch par to nenahzeju;

2) kad ſuhdſetajs neatnahk, tad apſuhdſehts war luhgt, lai prozeſi nobeidſ, un lai no ſuhdſetaja teeſas koſtes un tohs ſudumus peedſen, kas winam zaur aizinaſchanu pee teeſas notikuſchi, bet ſuhdſetajam neſuhd ta teeſiba to leetu no jauna uſnemt zaur jauna ſuhdſibas-rakſta eeſneegſchanu.

Schinî reiſâ prozeſes apture ſchana neleek ſchkehrſli tam preekſch eeſuhdſeſchanas wehletam tekoſcham laikam (не прерываетъ теченія земской давности);

3) kad abi parti nenahk, tad leeta iſ rindas iſdeldejama, un jauna ſehdeſchana zitadi naw noteizama, kà tik pehz weena woi ohtra parta luhgſchanas.

1864 Now. 20 (41477) art. 718.

719. Kad apſuhdſehts pats nenahkdams un pilnwari neſuhtidams atbildeſchanas-rakſtu atſuhta un tanî luhdſ, lai beſ wina atnahkſchanas un beſ wina wahrdeem pehz ta atbildeſchanas-rakſta dohdahs pee ſpreeſchanas, tad teeſas ſpreedums naw uſluhkojams kà ſpreedums par nenahzeju, un tikai zaur appelaziju winam war pretotees.

Turpat, art. 719.

720. Kad ſuhdſetajs leezineekus woi peerahdijumus uſrahda, kas japahrmekle, wai tizami, tad teeſa, kà terminſch notezejis, kurâ apſuhdſetam bija jaatnahk, par leetas ſerdi neſpreeſdama dalas-nolehmumu nolemj par leezineeku iſklauſchinaſchanu woi par peerahdijumu pahrmekleſchanu. Tahds teeſas nolehmums naw uſluhkojams kà nolehmums par nenahzeju, un pret winu newar atſauktees.

Turpat, art. 720.

721. Apſuhdſetam, kas atnahzis, pirms ſpreedums par leetas ſerdi noſpreeſts, jaatkauj, lai runa, kas winam runajams. Tas pehz ſpreeſchamajs ſpreedums naw uſluhkojams kà ſpreedums par nenahzeju.

Turpat, art. 721.

722. Spreedumâ par nenahzeju teeſa wiſus praſijumus, ko ſuhdſetajs peerahdijis, noteiz, ka tee tam nahkahs.

Turpat, art. 722.

723. Teesas kostes par prozesi pret nenahzeju peedsenamas no ta pehz spreeduma wainiga apsuhdseta, lai ari spreedums par nenahzeju pehz taptu apgahsts.

Turpat, art. 723.

724. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kad pee leetas wairak ne kà weenam apsuhdsetam daliba, un kad is scheem ziti atnahkuschi, ziti neatnahkuschi, tad teesa spredumu spreesch, un schis naw usluhkojams kà spreedums par nenahzeju, un schim newar pretotees zaur atsaukschanohs. Bet schis preekschraksts naw spehkâ pee teem is neatnahkuscheem apsuhdseteem, kuru dsihwoschanas-weeta teesai nebija usdohta.

1878 Janw. 17, lik. un paweht. krahj., № 157.

725. (Pehz turpinajuma no 1879.) Spreedums par nenahzeju apsuhdsetam sludinajams zaur tam, ka israksts is spreeduma (art. 716) winam teek nodohts tai weetâ, ko winsch iswehlejees, ka tur mitihs (309), bet ja teesas kanzlejâ sina par to naw dohta, tad tai apsuhdseta dsihwoschanas-weetâ, kas teesai usdohta (art. 204—206).

1878 Janw. 17, lik. un paweht. krahj., № 157.

726. Kad spreedumu par nenahzeju pret apsuhdsetu spreesch, kura dsihwoschanas-weeta no suhdsetaja nebija usdohta, tad tahds sludinajams pehz teem art. 294—297 isteikteem preekschraksteem.

1864 Now. 20 (41477) art. 726.

727. Apsuhdsetam, kas naw atnahzis, ir brihw tahdâs leetâs, kas kahrtigâ kahrtibâ wedamas, mehnescha laikâ, bet tais leetâs, kas paihsinatâ kahrtibâ wedamas, diwju nedelu laikâ pret to spreedumu par nenahzeju atsaukschanahs-rakstu eesneegt pee tahs teesas, kas to spreedumu spreedusi.

Turpat, art. 727.

728. (Pehz turpinajuma no 1879.) Terminsch, lihds kuram atsaukschanahs-raksts jaesneeds, rehkinajams woi no ta laika, kur apsuhdsehts israkstu is spreeduma par nenahzeju pateesi rohkâ dabujis woi no ta laika, kur apsuhdsetam sihme usrahdita par spreeduma ispildischanu, kà kurâ reisâ schis woi tas papreekschu notizis. Pee schi laika japeeskaita tas zeļa-laiks.

1878 Janw. 17 lik. un paweht. krahj., № 157.

729. Atsaukschanahs-rakstâ waijaga luhgt, lai to spreedumu par nenahzeju atsihst par nespreestu, un ari waijaga atbildeschanu doht par suhdsibas-raksta ferdi, woi ari usrahdiht preekschâ liktu atbildeschanu, ja tahda jau ir preekschâ likta.

1864 Now. 20 (41477) art. 729.

730. Par teesas noteikumu, ka atsaukumu nepeenems, atlauta dalas-schehlaba atschkiru no appelazijas. Par teesas noteikumu, ka wina atsaukschanohs atlauj, schehlabu tik ween kohpâ ar appelaziju war peeneft.

Turpat, art. 730.

731. Zaur atſaukuma peenemſchanu ſpreedums par nenahzeju teek atſihts par neſpreeſtu, un leeta teek atpakaļ zelta tur, kur bijuſi preekſch ta ſpreeduma.

Turpat, art. 731.

732. Atſaukſchanahs-rakſta eeſneegſchana aptur ta ſpreeduma iſpildiſchanu, kas par nenahzeju ſpreeſts, bet teeſa pehz ſuhdſetaja luhgſchanas war gahdaht, ka ſuhdſiba teek apdrohſchinata.

Turpat, art. 732.

733. Atſaukſchanahs pret ohtru ſpreedumu par nenahzeju, kas ſpreeſts, kad apſuhdſehts atkal nenahzis, naw atlauta; bet ir apſuhdſehts ir ſuhdſetajs par tahdu ſpreedumu war peeneſt appelaziju.

Turpat, art. 733.

734. Pret pirmo ſpreedumu par nenahzeju ſuhdſetajs un apſuhdſehts appelaziju war peeneſt pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem.

Turpat, art. 734.

735. Spreedums par nenahzeju, par ko ſuhdſetajs triju gadu ſtarpâ naw luhdſis, lai winu iſpilda, ſaude wiſu ſawu ſpehku, un wiſa ta prozeſe par to nenahzeju uſluhkojama, ka naw ſchkehrſli likuſi tam preekſch eeſuhdſeſchanas wehletam tekoſcham laikam (земская давность). Bet ſuhdſetajs tahdâ reiſâ neſaude ſawu teeſibu leetu no jauna uſnemt zaur jauna ſuhdſibas-rakſta eeſneegſchanu.

Turpat, art. 735.

Treſcha nodaļa.

Eepreekſcheja ſpreedumu iſpildiſchana.

736. Aprinkateeſas ſpreedums naw iſpildams, kamehr likumigâ ſpehkâ naw nahzis, ja tanî naw noteikta eepreekſcheja iſpildiſchana.

1864 Now. 20 (41477) art. 736.

737. Spreeduma eepreekſcheja iſpildiſchana zitadi naw atlauta, kâ pehz prahwneeka luhgſchanas ſchahdâs reiſâs:

1) kad ſpreeſts, lai ko peedſen pehz aktes, kas no teeſas koroboreereta woi no notara apleezinata (по акту, совершенному или засвидѣтельствованному крѣпостнымъ или явочнымъ порядкомъ), un pret kuru riktigumu neweens eemeſlu naw zehlis, woi pehz priwat-aktes, kas no ta parta par riktigu atſihta, pret kuru ta preekſchâ likta;

2) kad pehz ihres-laika notezeſchanas ihrneekam peenahkahs pehz ſpreeduma atſtaht woi atdoht to, ko bija ihrejis, woi kad ſpreeſts, lai atdohd, ko nelikumigâ kahrtibâ bija turejis;

3) kad ſtrihdû par deneſta-kontrakti zaur ſpreedumu deneſtneeka kungam uſlikts, lai ſawu deneſtneeku un ſtrahdneeku atlaiſch, woi kad ſchim atwehlehts, lai ſawu kungu atſtahj;

4) kad ta leeta tahda, ka tam prahwneekam, kam par labu tas ſpreedums ſpreeſts, leela ſkahde war notikt, woi pate iſpildiſchana nemaſ wairs newar notikt, ja ſpreeduma iſpildiſchanu kawe (*a*);

5) (Pehz turpinajuma no 1879.) Spreeduma eepreekſcheja iſpildiſchana zitadi naw atlauta, kà pehz prahwneeka luhgſchanas: kad ſpreedums par nenahzeju ſpreeſts pret apſuhdſeto, kura dſihwoſchanas-weeta teeſai naw uſdohta (*b*).

(*a*) Turpat, art. 737. — (*b*) 1878 Janw. 17, lik. un pawehl. krahj., № 157.

738. (Pehz turpinajuma no 1879.) Tais reiſâs, kas art. 737, pkt. 1—3 un 5 peeminetas, ſtahw teeſas rohkâs ſpreeduma eepreekſcheju iſpildiſchanu atlaut beſ woi ar drohſchibas prafiſchanu no ta parta puſes, kas to ſpreeduma iſpildiſchanu luhdſahs. Eepreekſcheja iſpildiſchana pehz ta ſpreeduma, kam ta paſcha artikela zeturta punkte par pamatu, zitadi naw atlauta, kà kad drohſchiba prafita no ta parta, kas iſpildiſchanu luhdſahs, prohti kad aprinkateeſas ſpreedums zaur wirſpalatu teek apgahſts.

1878 Janw. 17, lik. un pawehl. krahj. № 157.

739. Spreeduma eepreekſcheja iſpildiſchana, kà kuru reiſ teeſa redſ, war notikt woi wiſâs woi zitâs kahdâs ſpreeduma dalâs, prohti ja dalas-iſpildiſchana pawiſam war notikt.

1864 Now. 20 (41477) art. 739.

740. Eepreekſcheja iſpildiſchana, ari kad ar drohſchibas peeſohliſchanu teek iſluhgta, naw atlaujama, kad pehz iſpildiſchanas ſawadibas tam partam, pret kuru wina teek prafita, no ſchihs iſpildiſchanas tahda ſkahde war zeltees, ko naudâ ſmalki newar notakſeereht, un tapehz ohtrs parts newar apdrohſchinaht.

Turpat, art. 740.

741. Woi paklauſa tahs luhgſchanas, lai aprinkateeſas ſpreedumus, kurôs eepreekſcheja iſpildiſchana naw iſteikta, eepreekſch iſpilda, tas ſtahw wirſpalatas rohkâ, kurai kriht leetu pahrluhkoht appelazijas-prozeſes kahrtibâ.

Turpat, art. 741.

742. Schihs luhgſchanas pretineekam uſrahdamas un no wirſpalatas iſſpreeſchamas atſchkiru no leetas ferdes iſſpreeſchanas pehz teem preekſchrakſteem, kas par dalas-luhgſchanu iſſpreeſchanu dohti.

Turpat, art. 742.

Ohtra ſchkira.

Kahdâ kahrtibâ ſchehlojahs par wiſpahrigu teeſu ſpreedumeem.

Pirmajs gabals.

Par appeleereſchanu.

Pirma nodaļa.

Kà appelazijas-ſchehlaba peenemama.

743. Pret katru aprinkateeſas ſpreedumu par leetas ferdi prahwneekeem brihw appelazijas-ſchehlabu peeneſt.

1864 Now. 20 (41477) art. 743.

744. Appelazijas-ſchehlaba eeſneedſama pee tahs teeſas, kas to ſpreedumu ſpreeduſi.

Turpat, art. 744.

745. Appelazijas-ſchehlabâ waijaga peemineht:

1) woi ſchehlojahs par wiſu ſpreedumu woi tikai par kahdahm ſpreeduma daļahm, un par kahdahm ihpaſchi;

2) zaur kurahm leetas punktehm woi zaur kahdeem likumeem war peerahdiht, ka ſpreedums naw riktigs;

3) ko ſchehlabneeks luhdſahs;

4) kur appeleeretajam dſihwoſchanas-weeta.

Turpat, art. 745.

746. Pee appelazijas-ſchehlabas japeeleek tik daudſ norakſtu no tahs, zik to perſonu, kas ar appeleeretaju prahwajahs tai laikâ, kad aprinkateeſas ſpreedums tika ſludinahts.

Turpat, art. 746.

747. Appelazijas-ſchehlabâ naw brihw peemineht praſiſchanas, kas pee aprinkateeſas nebija uſdohtas. Par jaunas praſiſchanas uſdohſchanu nerehkina kad appeleeretajs peepraſa to, kas pee tahs ſtrihdigahs leetas peeaudſis, woi prozentes, kas prozeſes laikâ peeauguſchas, woi kad luhdſahs, lai peedſen tahs uſdohtahs woi paſaudetahs mantas wehrtibu, par ko prahwajahs.

Turpat, art. 747.

748. Preekſch appelazijas-ſchehlabu eeſneegſchanas pee leetahm, kas paihſi-

natâ kahrtibâ teesajamas, mehneſcha laiks, bet pee wiſahm zitahm — tſchetru mehneſchu laiks nolikts.

Turpat, art. 748.

749. Schis laiks rehkinajams no tahs deenas, kurâ ſpreedums ir ſludinahts.

Turpat, art. 749.

750. Kad ſchehlabu grib eeſneegt par aprinkateeſas ſpreedumu tadehl, ka jaunas punktes uſeetas, woi ka uſeeta tahs dokumentes wiltiga pahrtaiſiſchana, kas ſpreedumam par pamatu, tad tas tſchetru mehneſchu laiks rehkinajams no tahs deenas, kur tas luhdſejs to jauno punkti uſgahjis, woi no tahs deenas, kur kriminalteeſas ſpreedums, zaur ko dokumente par wiltigi pahrtaiſitu atſihta, likumigâ ſpehkâ nahzis.

Turpat, art. 750.

751. Kad prahwneeks nomiris, pirms tas winam peederigajs appeleereſchanas laiks beidſees, tad ſchi laika tezeſchana apturama, lihdſ kamehr ſpreedums pehz pretineeka luhgſchanas paſludinahts tam par to mantibu eezeltam formuntam woi teem, kas par nomiruſcha mantineekeem apſtiprinati.

Turpat, art. 751.

752. Pretineekam atwehlehts, kur kriht, luhgt, lai tuhliht formuntu par to mantibu eezel, weenalga woi nomiruſcha mantineeki par ſcho leetu luhguſchi woi ne.

Turpat, art. 752.

753. Kad, pirms appeleereſchanas terminſch notezejis, tas buhtu nomiris, kam pilnwara dohta appelaziju peeneſt, tad ſchi termina pagarinaſchana preekſch ta pilnwaras-deweja ſahkahs no tahs deenas, kur ſpreedums winam ſludinahts.

Turpat, art. 753.

754. Tais art. 751 un 753 peeminetâs reiſâs laiks appelazijas peeneſchanas dehl atwehlejams, zik no miruſcha nahwes deenas rehkinajoht atlizees, ja maſak naw atlizees, kà weens mehneſis; zitadi noteizams mehneſcha laiks.

Turpat, art. 754.

755. Appelazijas-ſchehlaba pehz teeſas nolehmuma lihdſ ar ſinojumeem atdohdama atpakaļ:

1) kad wina pehz likumigu terminu notezeſchanas teek eeſneegta;

2) kad ſchehlaba no pilnwara peeneſta, kam preekſch appelazijas peeneſchanas pilnwara naw dohta.

Turpat, art. 755.

756. Appelazijas-ſchehlaba pehz teeſas nolehmuma, kas luhdſejam jadohd ſinams, paleek ne-eewehrota:

1) kad wina rakſtita beſ kà preekſchrakſti par ſtempelmakſu ir eewehroti; 2) kad pee tahs ſchehlabas teeſas-poſchlinas naw peeliktas; 3) kad appelazijas

norakſti peenahkamâ ekſemplaru ſkaitâ naw peelikti. — Tanî ſchi artikela pkt. 1 peeminetâ reiſâ luhdſejam ſtempelmakſas un tàpat pee appelazijas nepeeliktu poſchlinu woi norakſtu peeneſchanas dehl terminſch noteizams ne tahlaki kà lihdſ appeleereſchanas termina notezeſchanas, bet ja no ſchi maſak ne kà ſeptinas deenas atlikuſchahs, tad ſeptinu deenu laiks, rehkinajoht no ta brihſcha, kur teeſas nolehmums par ſcho leetu ſludinahts.

Turpat, art. 756; 1874 Apr. 17, lik. un pawehl. krahj., № 639. lik., art. 6, pkt. 1—3; peeſihm. 1.

757. Par appelazijas atdohſchanu dalas-ſchehlaba atlauta diwju nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur wina atdohta.

1864 Now. 20 (41477) art. 757.

758. Kà appelazijas-ſchehlaba ſanemta, aprinkateeſa winas norakſtu pretineekam eedohd, lai kahdu atbildi par to wirſpalatai leek preekſchâ.

Turpat, art. 758.

759. Kad appelazijas-ſchehlabâ pretineeka dſihwoſchanas-weeta naw uſdohta, tad ſchehlabas norakſts noſuhtams uſ to parta dſihwoſchanas-weetu, kas prozeſi wedoht uſdohta pee aprinkateeſas.

Turpat, art. 759.

760. Dehl atbildes preekſchâ likſchanas pret to appelazijas-ſchehlabu pretineekam noteizams mehneſcha laiks no tahs deenas, kur winſch norakſtu dabujis, un pee ta laika japeeleek laiks par to zelu no wina dſihwoſchanas-weetas lihdſ to weetu, kur wirſpalata. Par to deenu, kurâ appelazijas-ſchehlabas norakſts nodohts, ſina dohdama tam ſchehlabneekam.

Turpat, art. 760.

761. Atbilde pret appelazijas-ſchehlabu peenemama ari pehz preekſchejâ (760) artikelî noteikta termina notezeſchanas lihdſ tai deenai, kas noteikta leetas preekſchâ neſchanas dehl; bet tahdâ reiſâ appeleeretajam teeſiba luhgt, lai fehdeſchanu uſ zitu terminu noleek.

Turpat, art. 761.

762. Appelazijas-ſchehlabas original-rakſtu lihdſ ar wiſahm aktehm, tàpat to ſihmju ohtrus ekſemplarus, ar kurahm appelazijas-ſchehlabas norakſti leetas dalibneekeem nodohti, aprinkateeſa, tuhliht kà dabujuſi, noſuhta wirſpalatai.

Turpat, art. 762.

Ohtra nodaļa.

Kà tahs leetas wedamas, kas zaur appeleerefchanu pee wirſpalatas nahkuſchas.

763. Pirms terminſch, kas noteikts, lai tanî pret appelaziju atbild, notezejis, prahwneekeem wirſpalatas kanzlejâ to weetu waijaga uſdoht, ko tai pilſſahtâ, kur ta wirſpalata, iſwehlejuſchees, ka tur mitihs. Kad kahds iſ parteem ſcho

preekſchrakſtu neleek wehrâ, tad wiſi papiri un wiſas ſihmes, kas winam buhtu ſinamas jadara, paleek palatas kanzlejâ.

1864 Now. 20 (41477) art. 763.

764. Pretineekam atwehlehts, ka lihdſ ar atbildeſchanu uſ appelaziju, bet uſ wiſu wihſi ne wehlaki kà tai terminâ, kas ſchihs atbildes eeſneegſchanas dehl nolikts (art. 760), war luhgt, lai to ſpreedumu ne tik ween tais punktôs, pee kurahm appelazija kerahs, pahrſpreeſch, bet ari zitâs ſpreeduma punktôs, kas ſihmejahs uſ appelata (апелляторъ) teeſibahm.

Turpat, art. 764.

765. Ta preekſchejâ (764) artikelî peemineta atbilde pee wirſpalatas eeſneedſama un no ſchihs pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem pretineekam nodohdama.

Turpat, art. 765.

766. Katram iſ teem, kas woi ſuhdſetaji woi apſuhdſeti buhdami weenâ puſê ſtahw, ir atlauts pee tahs appelazijas, ko weens iſ wineem eeſneedſis, peebeedrotees. Schai peebeedroſchanai waijaga notikt zaur paſcha luhgſchanas-rakſta eeſneegſchanu pee wirſpalatas tai terminâ, kas art. 760 noteikts.

Turpat, art. 766.

767. Kà atbilde uſ appelazijas-ſchehlabu ſanemta, woi kà terminſch, kas nolikts preekſch winas eeſneegſchanas (art. 760), notezeiis, preekſchſehdetajs noteiz deenu, kur lai to leetu neſ preekſchâ, un prahwneekeem ſinu par to dohd.

Turpat, art. 767.

768. Sehdeſchanâ, kur ta leeta neſama preekſchâ, leetas punktes iſſtahſtamas zaur to preekſchâ-neſeju teeſas-lohzekli; pehz tam parteem, kas paſchi atnahkuſchi, atlauts, lai ſtrihdus-leetu pahrruna.

Turpat, art. 768.

769. Pee partu ſtrihdus-runahm pirmajs wahrds peeder appeleeretajam; kad appelazijas-ſchehlabas peeneſtas no abjeem parteem, tad ſuhdſetajam.

Turpat, art. 769.

770. Ka prahwneeki naw klaht, kad leeta teek preekſchâ neſta, zaur tam ſpreeduma ſpreeſchana, lai gan wini naw runajuſchi, neteek aptureta. Ka weens parts naw klaht, zaur tam ohtram neſuhd teeſiba runaht.

Turpat, art. 770.

771. Peerahdijumu pahrmekleſchana noteek woi zaur palatas ſaſehdi, woi ari zaur weenu iſ winas lohzekleem, woi zaur aprinkateeſu.

Turpat, art. 771.

772. Wirſpalatai par katru leetu ſpreedumu waijaga ſpreeſt, un leeta naw atſuhtama atpakaļ pee aprinkateeſas, lai ta to no jauna wed un apſpreeſch.

Turpat, art. 772.

773. Wirspalata tikai tahs aprinkateeſas ſpreeduma dalas nemahs pahrluhkoht, par kurahm weens woi ohtrs parts ſchehlojees.

Turpat, art. 773.

774. Palatas ſpreedumâ ſmalki jaiſteiz, woi aprinkateeſas ſpreedums teek apſtiprinahtas woi apgahſts, woi zitas ſpreeduma dalas apſtiprinatas, un zitas apgahſtas, un kapehz.

Turpat, art. 774.

775. Spreedumu ſpreeduſi, palata leetu ar ſawa ſpreeduma norakſtu noſuhta atpakal pee aprinkateeſas.

Turpat, art. 775.

776. Kad aprinkateeſas ſpreedums apgahſts, palata teeſas koſtes par prozeſi wainigam partam uſleek, bet tanî art. 870 peeminetâ reiſâ tahs iſdala ſtarp abjeem parteem.

Turpat, art. 776.

777. Wiſâs reiſâs, kuru dehl preekſchejôs artikelôs ihpaſchi preekſchraſti naw dohti, leetas wedoht pee palatas jadara pehz teem preekſchrakſteem, kas preekſch aprinkateeſas dohti.

Turpat, art. 777.

Treſcha nodala.

Appeleereſchanas-teeſibas atdohſchana.

778. Apeleereſchanas-teeſibu war atdabuht, kad terminſch pee appelazijas-ſchehlabas eeſneegſchanas woi atpakal dohſchanas zaur ta eerehdna wainu aiſkawehts, zaur kura rohku tee papiri gahjuſchi, woi zaur ſakaweſchanu uſ zela ihpaſchu neparedſetu kaweklu dehl.

1864 Now. 20 (41477) art. 778.

779. Luhgſchanas, ka appeleereſchanas-teeſibu waretu atdabuht, eeſneedſamas diwju nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur tas teeſas nolehmums ſludſinahts, zaur kuru terminſch preekſch appelazijas-ſchehlabas eeſneegſchanas atſihts par aiſkawetu, un apſpreeſchamas no tahs teeſas, kas ſpreedumu bija ſpreeduſi.

Turpat, art. 779.

780. Pret teeſas nolehmumu par luhgſchanu appeleereſchanas-teeſibas atdabuhſchanas dehl ſchehlaba peeneſama pee wirspalatas diwju nedelu ſtarpâ no tahs deenas, kur tas nolehmums ſludinahts.

Turpat, art. 780.

781. Kad appeleereſchanas-teeſiba atdohta, tad appelazijas-ſchehlabas eeſneegſchanas dehl, kà kuru reiſ teeſa redſ, jauns terminſch noteizams, kas nekad nedrihkſt ilgahks buht par appeleereſchanas terminu.

Turpat, art. 781.

782. Jaunajs terminſch preekſch appelazijas-ſchehlabas eeſneegſchanas rehkinajams no tahs deenas, kur teeſas nolehmums par appeleereſchanas-teeſibas atdohſchanu paſludinahts.

Turpat, art. 782.

Zeturta nodaļa.

Kas darams pee dalas-ſchehlabahm pret aprinkateeſu.

783. Schehlabas par aprinkateeſas dalas-nolehmumeem naw atlautas atſchkiru no appelazijas par leetas ſpehi, iſnemoht tahs reiſas, kas likumâ ſkaidri noteiktas (art. 239, 586, 587, 596, 664, 673, 730, 757 un 780).

1864 Now. 20 (41477) art. 783.

784. Dalas-ſchehlaba eeſneedſama pee tahs aprinkateeſas, pret kuru wina peneſama, beſ tahm ſchehlabahm, ka teeſa woi leetu wilzina, woi leedſahs ſchehlabu ſanemt un jau eeſneegtu ſchehlabu pee wirſpalatas noſuhtiht; tahdas ſchehlabas taiſnâ zelâ wirſpalatai leekamas preekſchâ.

Turpat, art. 784.

785. Dalas-ſchehlabas eeſneedſamas diwju nedeļu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur nolehmums paſludinahts, iſnemoht tahs reiſas, kas likumâ ſkaidri noteiktas. Pee ſchehlabas eeſneegſchanas par leetas wilzinaſchanu it nekahds terminſch naw nolikts.

Turpat, art. 785.

786. Kad dalas-ſchehlaba kautkà aiſker pretineeka teeſibas, tad pee tahs japeeleek ir paſchas ſchehlabas norakſti, ir tahs pee winas peederigas dokumentes.

Turpat, art. 786.

787. Dalas-ſchehlabas peneſchana neaptur nei prozeſi nei ta nolehmuma iſpildiſchanu, pret kuru ſchehlojahs, iſnemoht tahs reiſas, kas ſkaidri likumâ peeminetas.

Turpat, art. 787.

788. Aprinkateeſa, dalas-ſchehlabu ſanehmuſi, norakſtu no tahs nodohd pretineekam, lai tas atbildi leek preekſchâ.

Turpat, art. 788.

789. Peeminetas atbildes preekſchâ likſchanas dehl diwju nedelu laiks noteizams, rehkinajoht no tahs deenas, kur dalas-ſchehlabas norakſts eedohts.

Turpat, art. 789.

790. Pehz atbildes ſanemſchanas woi pehz ta termina notezeſchanas, lihdſ kuram ta atbilde bija preekſchâ leekama, aprinkateeſa dalas-ſchehlabu un to atbildi uſ winu, ko ſanehmuſi, noſuhta wirſpalatai un, ja atſihſt par waijadſigu, peeleek iſſkaidroſchanu ari no ſawas puſes.

Turpat, art. 790.

791. Palatas nolehmums par dalas-ſchehlabu ſludinajams pehz wiſpahrigeem preekſchraksteem un tad tai aprinkateeſai ſinams jadara, pret kuru ta peeneſta.

Turpat, art. 791.

Ohtrs gabals.

Par ſpreedumu apgahſchanu.

792. Luhgſchanas par ſpreedumu apgahſchanu war buht treijadas:

1) luhgſchanas par ſpreedumu iſnihzinaſchanu;

2) luhgſchanas par ſpreedumu rewideereſchanu;

3) luhgſchanas no tahdeem, kas naw leetas dalibneeki.

1864 Now. 20 (41477) art. 792.

793. Luhgſchanas par ſpreedumu iſnihzinaſchanu atlautas:

1) kad azihm redſoht pahrkahpts, ko likums ſkaidri ſihme, woi kad likums neriktigi tulkohts;

2) kad tahdas ſwarigas prozeſes-formas (обряды и формы) pahrkahptas, ka zaur to, ka winas naw eewehrotas, ſpreedumu newar eeraudſiht par tahdu, kam teeſas ſpreeduma ſpehks;

3) kad kompetenzes woi waras rohbeſchas pahrkahptas, kas zaur likumu wirſpalatai wehletas.

Turpat, art. 793.

794. (Pehz turpinajuma no 1879.) Luhgſchanas par ſpreedumu rewideereſchanu atlautas:

1) tad, kad jaunas punktes uſeetas, woi kad gaiſmâ nahzis, ka aktes, kas ſpreedumam par pamatu nemtas, wiltigi pahrtaiſitas;

2) tad, kad wirſpalatas ſpreedums ſpreeſts pret apſuhdſetu, kas nebija atnahzis to leetu dſirdeht, un kura dſihwoſchanas-weeta nebija uſdohta.

1874 Janw. 17, lik. un pawehl. krahj., № 157.

795. Luhgſchanas no treſcheem kahdeem, kas naw leetas dalibneeki, atlautas tais reiſâs, kad ſpreedums, likumigâ ſpehkâ nahzis, ſcho teeſibas aiſteek.

1864 Now. 20 (41477) art. 795; 1871 Maij. 3 (49553) art. 6.

796. Lai luhgſchanu eeſneedſ par ſpreeduma apgahſchanu, preekſch tam tſchetru mehneſchu laiks noteikts.

1864 Now. 20 (41477) art. 796.

797. Tas preekſchejâ (796) artikelî noliktajs terminſch rehkinajams:

1) preekſch luhgſchanahm par ſpreeduma iſnihzinaſchanu no tahs deenas, kur ſpreedums ſludinahts;

2) (Pehz turpinajuma no 1879). — Tas art. 796 noliktajs terminſch preekſch luhgſchanahm par ſpreeduma rewideereſchanu rehkinajams no tahs deenas, kad luhdſejam kahda jauna punkte ſinama nahkuſi, kas war par pamatu buht tai luhgſchanai par ſpreeduma rewideereſchanu; bet tai reiſâ, kad aktes wiltigi pahrtaiſitas — no tahs deenas, kad kriminalteeſas ſpreedums, kas akti atſinis par wiltigi pahrtaiſitu, likumigâ ſpehkâ nahzis; bet tai reiſâ, kas art. 794 pkt. 2 (pehz ſchihs turpinaſchanas) peemineta, — no ta laika, kur apſuhdſehts iſrakſtu iſ ſpreeduma par nenahzeju pateeſi rohkâ dabujis, woi kur ſihme par ſchi ſpreeduma iſpildiſchanu uſrahdita, luhkojoht uſ to, kas eepreekſchu notizis;

3) preekſch luhgſchanahm no teem tahdeem, kas naw leetas dalibneeki — no tahs deenas, kad ſpreedums ſinams nahzis tam luhgſchanas peeneſejam.

Turpat, art. 797; 1878 Janw. 17, lik. un pawehl. krahj., № 157.

798. Luhgſchanâ par ſpreeduma iſnihzinaſchanu woi rewideereſchanu waijaga iſteikt, ko ihpaſchi luhdſejs tur par pretlikumigu un apgahſchamu, un kapehz.

1864 Now. 20 (41477) art. 798.

799. Luhgſchanâ no treſcha kahda waijaga ſkaidri uſrahdiht, zaur kahdu ſpreeduma dalu luhdſejs ſawas teeſibas tur par aiſtiktahm, un ko winſch praſa.

Turpat, art. 799.

800. Lihdſ ar luhgſchanu par ſpreeduma apgahſchanu wiſas dokumentes leekamas preekſchâ, kas tai par pamatu, un apleezinahts norakſts no ta ſpreeduma, par kuru ſchehlojahs (*a*). Lihdſ ar luhgſchanu par wirspalatu ſpreedumu apgahſchanu jaeeleek par ſalogu ſimts rubulu, beſ ka luhgſchana neteek pee nemta. Salogs par ſchehlabu, ko waldoſcha ſenate pamet ne-eewehrotu, kriht krohna kaſê, bet par ſchehlabu, ko atſihſt par pamatigu, atdohdams ſaloga lizejam. No ſaloga likſchanas wiswiſadas krohna-mantas-waldes atſwabinajamas (*b*).

Peeſihm. Waldoſcha ſenate tanî reiſâ, kas peeſihm. pee art. 190 peemineta, ſalogu war atdoht (*c*).

(*a*) Turpat, art. 800. — (*b*) 1868 Jul. 1 (46066) art. 3. — (*c*) Turpat, art. 4.

801. Luhgſchanas par ſpreedumu apgahſchanu eeſneedſamas pee waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas (*a*). Kad luhgſchanas eeſneedſ par ſpreeduma apgahſchanu, jaturahs pee teem preekſchrakſteem, kas noteikti preekſch appelazijas-ſchehlabu eeſneegſchanas art. 744, 746, 755, 757—760, 762 un 764. Peeminetas luhgſchanas pehz wirspalatas nolehmuma, kas luhdſejam teek ſludinahts, pee malas leekamas tanîs reiſâs, kas art. 269 (pkt. 3), 756 (pkt. 1, 3) un 800 uſrahditas (*b*).

1864 Now. 20 (41477) art. 801. — (*b*) 1867 Apr. 10 (44453) art. 1, 2.

802. Deena, kad leeta neſama preekſchâ, noteizama no waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas zaur winas preekſchſehdetaju (*a*).

Peesihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Wiſas priwatperſonu luhgſchanas un ſchehlabas par teeſu galaſpreedumu apgahſchanu, kas pee ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas nahk, eepreekſchu pahrluhkojamas nodalas preekſchrunu-ſehdeſchanâ:

1) lai tahs iſ ſchihm luhgſchanahm teek atraiditas, pee kuru eeſneegſchanas likumâ noliktas formas pahrkahptas, woi ari kur naw uſrahdihts, kapehz ſpreedums buhtu apgahſchams;

2) lai nolemj, ka tahs wehl atlikuſchahs leetas teek preekſchâ neſtas nodalas ſaſehdes woi kahdas ſchkiras teeſigâs ſehdeſchanâs. Reſoluzija, kas preekſchrunu-ſehdeſchanâ ſpreeſta, no preekſchſehdetaja peeſihmejama un tad iſpildama, beſ ka pehz tahs nolehmnms ſmalki buhtu iſſtrahdajams. Nodalas ſaſehdē tahs leetas pahrluhkojamas, pee kurahm waijaga iſſkaidroht, kas likumu ſkaidrs nodohms, lai buhtu weenadiba pee winu tulkoſchanas un leetaſchanas. Wiſas zitas leetas nodalas ſchkiru ſaſehdēs iſſpreeſchamas. Kad pee leetas pahrrunaſchanas ſchkirâ kaukkurſch iſ klaht eſoſcheem ſenatoreem ſpreeſch, ka waijaga iſſkaidroht, kas likumu nodohms, lai tee weenadi tiktu leetati, tad leeta nodohdama pee nodalas ſaſehdes, lai leek wehrâ, un tur galigi teek iſſpreeſta (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41477) art. 802. — (*b*) 1877 Jun. 10 (57471) III, B, art. 4—6.

803. Leeta preekſchâ neſama klaijâ ſehdeſchanâ zaur weenu iſ ſenatoreem pehz ihpaſchi noliktas rindas woi pehz ſawſtarpigas norunas (*a*).

Peesihm. (Pehz turpinajuma no 1879). Reſoluzija, kas iſnihzinaſchanas-nodalas woi winas ſchkiras teeſigâ ſehdeſchanâ par to pahrluhkojamu leetu ſpreeſta, no preekſchſehdetaja woi no ta ſenatora, kas wina weetu pilda, woi ari pehz wina uſdohſchanas no ta ſenatora, kas to leetu neſis preekſchâ, woi ari no zita ſenatora, kas lihdſ ſpreedis, ſarakſtama (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41477) art. 803. — (*b*) 1877 Jun. 10 (57471) III, B, art. 7.

804. Kad ſenators leetu neſis preekſchâ, un wirsprokureers ſawu atſinumu dewis, ſenate dohdahs pee lehmuma nolemſchanas.

1864 Now. 20 (41477) art. 804.

805. (Pehz turpinajuma no 1879.) Spreeduma rewideereſchana tikai tais reiſâs atlauta, kad pehz art. 794, pkt. 1 (pehz ſchi turpinajuma) tahs no jauna uſeetas punktes woi ta peerahdita dokumentes wiltiga pahrtaiſiſchana, woi pehz ta paſcha artikela pkt. 2 tee no luhdſeja peeneſtee eemeſli ſpreeduma ferdi pahrgrohſa.

1878 Janw. 17, lik. un paweht. krahj., № 157.

806. Luhgſchana par ſpreeduma rewideereſchanu pee malas leekama, ja pehz deſmit gadu laika notezeſchanas eeſneegta, rehkinajoht no tahs deenas, kur ſpreedums ſpreeſts.

1864 Now. 20 (41477) art. 806.

807. Teeſas ſpreedums, par kuru ſchehlaba peeneſta no treſcha kahda, war tikt apgahſts tikai tais dalâs, kas ſihmejahs uſ ſchihs treſchas perſonas teeſibahm, kas to luhgſchanu par ſpreeduma apgahſchanu eeſneeguſi, prohti ja zitas ta ſpreeduma dalas ar winahm neſtahw neſchkiramâ ſakarâ.

Turpat, art. 807.

808. Ohtra luhgſchana par tahda ſpreeduma iſnihzinaſchanu, kura apgahſchana luhdſejam jau weenreiſ leegta, naw peenemama.

Turpat, art. 808.

809. Kad ſpreedums, par ko ſchehlojahs, teek apgahſts, ſenate to leetu ſuhta

atpakal, lai no jauna teesa un apspreesch, un eerahda preekssch tam zitu palatu, kas tai jo klahtu, kur ta leeta bija westa.

Turpat, art. 809.

810. Ta teesa, kur ta leeta nodohta, prahwneekus aizina, un kà ta leeta tahlaki jaweb, to rahda tee wispahrigee preekschraksti. Kad spreedums apgahsts, tadehl ka swarigas prozeses-formas pahrkahptas, tad ta leeta tahlaki wedama no tahs darischanas woi pawehleschanas sahkoht, kuras dehl spreedums isnihzinahts.

Turpat, art. 810.

811. Teesai naw brihw, kad leetu no jauna apspreesch, kas winai nodohta, pirma spreeduma rikkigumu woi nerikkigumu apspreest, bet jauns spreedums jaspreesch, it kà pirmajs spreedums nemas nebuhtu bijis.

Turpat, art. 811.

812. Wisas dalas-luhgschanas, ko eesneedz tai prozesè, kas ohtras apspreeschanas dehl nodohta, isspreeschamas no tahs paschas teesas, kam leetas jauna pahrluhkoschana uswehleta. Teesai brihw pawehleht, lai pee wisahm punktehm, kas pee tahs isnihzinatas prozeses peeder, woi ari sihmejahs uz spreeduma apgahsteem artikeleem, isnekle, woi tee peerahdijumi tizami, un pehz prahwneeka luhgschanas gahdaht, ka suhdsiba teek apdrohschinata.

Turpat, art. 812.

813. Pee likuma ihstena nodohma istulkoschanas teesahm pee senates spreeduma waijaga turetees, un schehlabas, kas spreeduma isnihzinaschanas dehl eesneegtas pret ohtru spreedumu, kas uz tahdu pamatu spreests, nekad naw peenemamas.

Turpat, art. 813.

814. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kad luhgschanu eesneedz spreduma apgahschanas dehl, zaur tam spreeduma ispildischana neteek kaweta, kamehr senate naw nolehmusi, lai ta leeta teek atpakal dohta jaunas pahrluhkoschanas dehl. No schi preekschraksta isnemamas tahs luhgschanas, kas art. 794 pkt. 2 (pehz schi turpinajuma) peeminetas, pee kurahm stahw wirspalatas rohkà spreeduma ispildischanu, ja apsuhdsehts to luhdz, aptureht.

1878 Janw. 17, lik. un pawehl. krahj., № 157.

815. (Pehz turpinajuma no 1879.) Wisi senates isnihzinaschanas-nodalu spreedumi un nolehmumi, zaur kureem teek isskaidrohts ihstenajs likumu nodohms, issludinajams, ka wisi dabu sinaht, lai pee weenadas likumu tulkoschanas war tikt.

1877 Jun. 10 (57471) III, B, art. 9.

Treſcha ſchkira.

No termineem.

Pirmajs gabals.

Wiſpahrigi preekſchrakſti, kà termini rehkinajami.

816. Tanîs reiſâs, kur likums terminu nenoteiz, ſtahw teeſas rohkâ terminus noteikt, kà pate redſ.

1864 Now. 20 (41477) art. 816.

817. Kad teeſa kà pate redſedama terminu noleek, tad ta laika-ſtarpa nomehrojama, tà ka to dariſchanu war iſpildiht, kuras dehl terminſch teek nolikts.

Turpat, art. 817.

818. Tee zaur likumu nolemti un no teeſas noteikti termini rehkinajami pehz mehneſcheem, nedehlahm un deenahm.

Turpat, art. 818.

819. Terminſch, kas rehkinahts pehz mehneſcheem, notek tai paſchâ beidſama mehneſcha deenâ.

Turpat, art. 819.

820. Kad termina gals, kas pehz mehneſcheem rehkinahts, tahdâ mehneſî eekriht, kam ta ſihmeta deena nemaſ naw, tad tas terminſch notek ta paſcha mehneſcha beidſamajâ deenâ.

Turpat, art. 820.

821. Terminſch, kas pehz nedehlahm rehkinahts, notek tai paſchâ beidſamas nedehlas deenâ.

Turpat, art. 821.

822. Kad termina gals pehz wiſpahriga rehkinuma kriht uſ deenu, kur teeſa neſanahk, tad ſchi deena un tahs brihwdeenas, kas tuhliht nahk pakal, naw rehkinajamas, bet ta pirma teeſas-ſehdeſchanas deena rehkinajama par beidſamu termina deenu.

Turpat, art. 822.

823. Weetigas ſwehtas deenas tikai tad pee terminu aprehkinaſchanas neteek ſkaititas, kad tanîs tahs weetas teeſas pehz likuma no ſehdeſchanahm atſwabinatas.

Turpat, art. 823.

824. Kad termini pehz deenahm rehkinati, tad ta deena, kur tas notikums

notizis, no kura tas terminſch rehkinajams, naw lihdſ ſkaitama, un tad terminſch notek ar to beidſamo no tahm ſkaitamahm deenahm.

Turpat, art. 824.

825. Beidſamâ termina deenâ prahwneeka teeſiba, kas ar to terminu ſakarâ ſtahw, ſneedſahs lihdſ paſchas deenas galam t. i. lihdſ pusnakti; bet kad kahda dariſchana teeſas preekſchâ jaiſdara woi jauſdohd, tad lihdſ pulkſten trijeem pehz pusdeenas, bet, ja ſehdeſchana wehl pehz pulkſten trijeem teek tureta, tad ari prahwneeka teeſiba, kas zaur to terminu aprohbeſchota, beidſahs, kad ſehdeſchana beidſahs.

Turpat, art. 825.

826. Kad tanî preekſch atnahkſchanas pee teeſas noteiktâ deenâ teeſa ſehdeſchanu netur, tad atnahkſchanas terminſch notek ar to deenu, kur pirma ſehdeſchana pehz tam noteikta.

Turpat, art. 826.

827. Terminſch, ko teeſa noteikuſi uſ kahdu nolemtu dahtumu woi uſ kahdu eerahditu deenu, tai paſchâ deenâ rehkinajams par notezejuſchu.

Turpat, art. 827.

828. Kad nahk luhgſchanas woi ſchehlabas no perſonahm, kas naw klaht, ta deena rehkinumâ teek peenemta, kad rakſts uſ paſti tai weetâ, kur teeſa ſtahw, ir ſanemts.

Turpat, art. 828.

829. Kad prozeſe pehz art. 681 aptureta, tad ari apturami tee tai leetâ teekoſchee, bet wehl nenotezejuſchee termini.

Turpat, art. 829.

830. Terminu aptureſchana rehkinajama no ta notikuma laika, kura dehl prozeſe aptureta.

Turpat, art. 830.

831. Kad aptureta prozeſe no jauna teek uſnemta, tad ſtahw teeſas rohkâ, lai, kà redſ pehz katras leetas buhſchanas un pehz tam, kapehz prozeſe bija aptureta, jaunu terminu tezeſchanu noteiz nepeeſkaitidama to preekſch tam notezejuſchu laiku, woi lai peeſkaita to laiku klaht.

Turpat, art. 831.

Ohtrs gabals.

Par terminu pagarinaſchanu un atjaunoſchanu.

832. Terminu pagarinaht tikai ween reiſ ir brihw. Jſ ſchi wiſpahriga preekſchraksta iſnemamas:

1) tahs reiſas, kur prahwneeki ſawâ ſtarpâ ſalihguſchi, un

2) tahs reiſas, kur nepahrwaramu kaweklu dehl no teeſas noteiktu dariſchanu neſpehj iſdariht.

1864 Now. 20 (41477) art. 832.

833. Terminu pagarinaht naw brihw:

1) kad grib eeſneegt aiſaukumus pret ſpreedumeem par nenahzeju, appelazijas- un dalas-ſchehlabas, tàpat luhgſchanas par ſpreeduma apgahſchanu, un

2) kad pehz noteikta termina notezeſchanas luhdſ, lai terminu pagarina, prohti ja luhdſejs nepeerahda, ka pee termina fludinaſchanas azihm redſoht miſejees, woi naw darihts, kas bija jadara, tà ka zaur tam terminu ſmalki wehrâ likt nemaſ nebija eeſpehjams.

Turpat, art. 833.

834. Prahwneeka ſaſlimſchana winam newar dereht pee attaiſnoſchanahs, kad terminu aiſlaidis garam, nei pee tam, lai terminu pagarina.

Turpat, art. 834.

835. Kad terminſch aiſlaiſts garam, tad winu war no jauna nolikt, kad peerahda, ka pee aiſkawetas aiſſuhtita raksta nodohſchanas pee teeſas pats prahwneeks naw wainigs bijis, bet wainigi bijuſchi tee eerehdni, zaur kuru rohkahm tam rakſtam bija jaeet, woi ka ihpaſchi neparedſeti notikumi, pret kureem priwatperſona neko newareja dariht, to nodohſchanu ſakawejuſchi.

Turpat, art. 835.

836. Luhgſchanu, lai aiſkawetu terminu no jauna noleek, pahrluhkoht un iſpildiht ſtahw tahs teeſas rohkâ, kuras wahrdu ſuhtita raksta adreſe rahda.

Turpat, art. 836.

837. Terminſch, lihdſ kuram luhgſchanas par jauuu terminu nolikſchanu eeſneedſamas, tohp uſ diwi nedelahm noteikts, kur laiks pehz werſtihm japeeſkaita, un jarehkina no tahs deenas, kur teeſas nolehmums par aiſkawetu terminu fludinahts.

Turpat, art. 837.

838. Norakſts no luhgſchanas par jauna termina nolikſchanu pretineekam eedohdams, un reiſâ terminſch, kur lai pee teeſas atnahk, noteizams. Kad jauni termini teek nolikti, tad tee jaunee noteizami un rehkinajami pehz teem preekſchraksteem, kas rohnahs art. 781 un 782.

Turpat, art. 838.

Zeturta ſchkira.

Par teeſas koſtehm.

Pirmajs gabals.

Wiſpahrigi preekſchraksti.

839. Teeſas koſtes par ziwilprozeſi iraid tſchetradas:
1) ſtempel-poſchlinas;
2) teeſas-poſchlinas;
3) kanzlejas-poſchlinas, un
4) prozeſes-koſtes.

1864 Now. 20 (41477) art. 839.

840. Stempel-poſchlinas ir makſaſchana par ſtempel-papiru, ſtempelmarkahm un kahdâs reiſâs ſkaidras naudas makſaſchana.

Turpat, art. 840; 1874 Apr. 17, lik. un pawehl. krahj., № 639, lik., art. 1—3, 68.

841. Teeſas-poſchlinas nemamas no ſuhdſibas-rakſteem, atſaukſchanahm pret ſpreedumeem par nenahzeju un no appelazijas-ſchehlabahm.

1864 Now. 20 (41477) art. 841.

842. Kanzlejas-poſchlinas ir makſaſchana par to, ka iſſneedſ iſpildiſchanas-pawehles, norakſtus no dokumentehm, atbildes-rakſteem (справокъ) un ziteem tahdeem papireem, tàpat par ſeegela uſſpeeſchanu.

Turpat, art. 842.

843. Prozeſes-koſtes makſajamas woi leetas-pratejeem, leezineekeem, teeſas-priſtaweem un prahwneekeem par labu woi preekſch iſſludinaſchanahm, preekſch teeſas lohzeklu iſſtelleſchanas un preekſch leezineeku woi zitu kahdu aizinaſchanas.

Turpat, art. 843.

Ohrts gabals.

Par ſtempel-poſchlinahm.

844. Preekſch luhgſchanas-rakſteem un peelikumeem, kas teem peelikti, kà ari preekſch wiſeem rakſteem, kas eeſneedſami pee aprinkateeſahm, pee wirspalatahm

un pee waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm, tàpat pee prokureerneezibas lohzekleem, pee teeſu preekſchſehdetajeem un lohzekleem, tàpat preekſch iſpildiſchanas-pawehlehm, ſpreedumu, atbildes-rakſtu un zitu tahdu papiru norakſteem tſchetrdeſmit kapeiku ſtempel-makſa nolikta.

1864 Now. 20 (41477) art. 844; 1874 Apr. 17, lik. un pawehl. krahj., № 639, lik., art. 6, pkt. 1.

845. Kad luhdſahs, lai iſpildiſchanas-pawehli, norakſtu woi atbildi (справка) iſrakſta, reiſâ ar to luhgſchanu jamakſa ari ta peenahkama ſtempel-makſa.

1864 Now. 20 (41477) art. 845; 1874 Apr. 17, lik. un pawehl. krahj., № 639, lik., art. 6, pkt. 1, 68 un turpmak.

846. Kad to preekſchrakſtu, kas rohnahs art. 844 un 845, neleek wehrâ, teeſa dara pehz art. 269 un 270.

1864 Now. 20 (41477) art. 846.

847. Aktes teeſâs un pee juſtiz-reſora eerehdneem, tàpat wiſi rakſti, kur teeſas un eerehdni ſawâ ſtarpâ un ar zitahm walſts ſaſehdehm un eerehdneem ſarakſtahs, uſ neſtempeleta papira rakſtami, un ſtempel-makſa naw nemama.

Turpat, art. 847; 1874 Apr. 17, lik. un pawehl. krahj., № 639, walſts-padohm. atſin., art. III, pkt. 3.

Treſchajs gabals.

Par teeſas-poſchlinahm.

848. No katra ſuhdſibas-rakſta poſchlina praſama, peezdeſmit kapeiku pa pilnu ſimtu rubulu; kur ſimts naw pilns, japraſa: no ſummas, kas naw pahri par peezdeſmit rubulu, diwideſmit peezi kapeiku, bet kas pahri par peezdeſmit rubulu — peezdeſmit kapeiku. Tahda pat poſchlina makſajama par pretſuhdſibahm, par treſchu perſonu luhgſchanahm, kas nahk pee leetas dalibu nemt, par atſaukſchanohs pret ſpreedumeem par nenahzeju un par appelazijas-ſchehlabahm.

1864. Now. 20 (41477) art. 848; 1869 Maij. 26 (47135).

849. Pee leetahm, kur wehrtiba naw notakſeerejama, teeſas-poſchlina pee ſpreeduma ſpreeſchanas zaur aprinkateeſu nolemjama no weena rubuļa lihdſ peezdeſmit.

1864 Now. 20 (41477) art. 849.

850. Zik leela poſchlina jamakſa no ſuhdſibas-rakſteem, appelazijas-ſchehlabahm un atſaukumeem, janolemj pehz ſuhdſibas-rakſtu, ſchehlabu un atſaukumu ſkaita, weenalga, zik to perſonu, kas kohpâ tahdus rakſtus eeſneedſ.

Turpat, art. 850.

851. Kad poſchlinu par appelazijas ſchehlabu woi atſaukumu praſa, naw

rehkinajama pirma ſuhdſibas wehrtiba, bet tikai ta ſumma, ko luhdſejs wehlahs, lai peedſen, woi kur pretojahs, lai nepeedſen.

Turpat, art. 851.

852. Poſchlinas peeleekamas pee paſcha ſuhdſibas-rakſta, pee paſchas ſchehlabas wai pee paſcha atſaukuma. Schis preekſchrakſts naw ſpehkâ pee ſuhdſibas-rakſteem, kad ſuhdſibas wehrtibu newar notakſeereht, woi kad mekle eenahkſchanas, kuru ſumma ſuhdſibas-rakſtâ naw uſdohta: tahdâ reiſâ teeſai pee ſpreeduma ſpreeſchanas teeſas-poſchlinu pehz tahs noſpreeſtas ſummas leeluma waijaga uoteikt un no wainiga parta peedſiht.

Turpat, art. 852.

853. Suhdſibas par teeſas koſtju atlihdſinaſchanu iſnemamas no teeſas-poſchlinu makſaſchanas.

Turpat, art. 853.

Zeturtajs gabals.

Par kanzlejas-poſchlinahm.

854. Kad prahwneekeem iſſneedſ iſpildiſchanas-pawehles, norakſtus no ſpreeduneem un dokumentehm woi ziteem papireem, tàpat leezibas-rakſtus, atbildes (справки) u. t. j., pr. tad par to norakſtiſchanu janem diwdeſmit kapeiku par bohganu, rehkinajoht diwdeſmit peezas rindas uſ katru lapas puſi.

1864 Now. 20 (41477) art. 854.

855. Uſ katru rakſtu, kas pehz preekſcheja (854) artikela prahwneekeem no teeſas puſes iſſneedſams, ſeegelis jauſſpeeſch, un par to ihpaſcha poſchlina, prohti deſmit kapeikas nemamas.

Turpat, art. 855.

856. Tahs art. 854 un 855 noliktas poſchlinas pee teeſas janodohd reiſâ ar ſtempel-makſu.

Turpat, art. 856.

Peektajs gabals.

Par prozeſes-koſtehm.

857. Suhdſetajam, kas apſuhdſeta dſihwoſchanas-weetu neſin uſdoht, ſeſchi rubuli janoleek, lai aizinaſchanu drukâ iſſludina, un beſ tam apdrohſchinaſchanas-

teesa, lai to naudu war nosuhtiht sawâ weetâ. Tik pat naudas suhdsetajam janoleek, kad spreedums par nenahzeju issludinajams pehz art. 726 (*a*).

Peesihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kad senates sinojumôs kautkahdas sludinaschanas par teesas-leetahm trihs reis nodruka (sen. lik. art. 472, peelik., art. 12), isslehdsoht sludinaschanas par grunts-gabalu apgruhtinaschanu ar parahdeem un atswabinaschanu no parahdeem, trihs rubuli nemami par katru sludinajumu. Schis peesihmejums jaleek wehrâ ari pee art. 676 (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41477) art. 857. — (*b*) 1876 Now. 23 (56626) art. II.

858. Teesu lohzekli, kas stelleti winpus pilssahta rohbeschahm, kur ko apskatiht, leezineekus isklauschinaht un t. j. pr., naudu par pastes-sirgeem dabu turp un schurp, tàpat pahrtikschanas- un kwartira-naudu pehz tahs klases, pee kuras wina amats peeder, pehz teem wispahrigeem par to dohteem preekschrakstteem.

1864 Now. 20 (41477) art. 858.

859. Ta nauda par pastes-sirgeem jaaprehkina pehz pastes-resora tabelehm par tahlumeem, bet kur pastes-zelu naw, pehz weetigas polizejas apleezinaschanahm.

Turpat, art. 859.

860. Leetas-pratejeem par to, ka atsinumu dewuschi, ja to prasa, atlihdsinaschana zaur teesu janospreesch no diwdesmit peezi kapeiku lihds diwdesmit peezi rubulu pehz teem art. 529 un 530 dohteem preekschrakstteem atschkiru no ismeklleschanas kostehm.

Turpat, art. 860.

861. Leezineekeem par to, ka sawâs darischanâs aiskaweti, atlihdsinaschana nolemjama pehz teem art. 407 un 408 dohteem preekschrakstteem no diwdesmit peezi kapeiku lihds trihs rubulu, prohti kà kurâ reisâ ta maksa par darba-deenu, un kà wehl kas tai weetâ buhtu jaleek wehrâ.

Turpat, art. 861.

862. Leetas-prateji woi leezineeki, kas is sawas dsihwoschanas-weetas winpus pilssahta rohbeschahm aizinati, woi winpus pilssahta rohbeschahm zaur teesu nosuhtiti, lai kur ko apskata, bes tahs art. 860 un 861 noteiktas atlihdsinaschanas pa desmit kapeiku pa werstì turp un schurp zela-naudu war prasiht.

Turpat, art. 862.

863. Mahzitaji, kas swehrinaschanas dehl peeaizinati, tais reisâs, kas preekschejâ artikelî peeminetas, tàpat kà leezineeki un leetas-prateji pa desmit kapeiku pa werstì zela-naudu dabu.

Turpat, art. 863.

864. Tahs pehz art. 858, 862 un 863 maksajamas naudas no ta is teem prahwneekeem eepreeksch maksajamas, pehz kura luhgschanas peerahdijumi pahrmeklejami. Bet ja ta pahrmekleschana no paschas teesas, kà ta pate redz, woi pehz abju partu prasischanas noteikta, tad tahs maksajamas naudas jamaksa weenadâs dalâs no abeem parteem.

Turpat, art. 864.

865. Leetas-prateju atlihdſinaſchana pehz art. 532 woi weenam iſ teem prahwneekeem kriht, woi abeem parteem.

Turpat, art. 865.

866. Teeſas-priſtawu atlihdſinaſchana pehz ihpaſchas takſes nolemjama pehz preekſchrakſteem, kas wiſpahrigôs gubernas-likumôs rohnahs.

Turpat, art. 866.

867. Ta ſumma, kas no wainiga parta attaiſnotam par labu peedſenama par pilnwara peenemſchanu woi pawiſam par leetas weſchanu, ta nolemjama pehz tahs takſes, kas preekſch ſwehrinateem adwokateem nolikta.

Turpat, art. 867.

Seſtajs gabals.

Kà prahwneekeem teeſas koſtes atlihdſinajamas.

868. Prahwneekam, kas zaur ſpreedumu noteeſahts, peenahkahs, ja pretineeks to praſa, iſnemoht tahs likumâ noteiktas reiſas, wiſas teeſas koſtes, ko tas ſchinî leetâ neſis, atdoht, un beſ tam par leetas weſchanu winam aiſmakſaht.

1864 Now. 20 (41477) art. 868.

869. Kad leeta aptureta zaur to eemeſlu, ka pee tahs teeſas nebija teeſajama tad apſuhdſetam brihw no ſuhdſetaja wiſas teeſas-koſtes praſiht, kas winam zehluſchahs zaur to leetas weſchanu lihdſ tam laikam.

Turpat, art. 869.

870. Kad leeta iſſpreeſta pa dalu weenam, pa dalu ohtram partam par labu, tad teeſa nolemj kuram iſ prahwneekeem un kahdâ mehrâ teeſas koſtju atlihdſinaſchanu nahkahs.

Turpat, art. 870.

871. Leetâ, kur wairak ne kà weenam daliba, teeſa nolemj, kam un kà nahkahs teeſas koſtes atlihdſinaht, prohti pehz tam, ko katrs iſ wineem woi praſijis, woi doht leedſis.

Turpat, art. 871.

872. Krohna-mantas-waldehm tàpat peenahkahs attaiſnotam partam wiſas tai leetâ neſtas teeſas-koſtes atlihdſinaht.

Peeſihm. Suhdſibâs par ſemes-gabala iſſlehgſchanu iſ walſts-obroka ſchkiras, kas pee teeſas eeſuhdſetas un eepreekſchu naw uſdohtas pee weetigas kambarateeſas, woi ari pirms ſeſchu mehneſchu laiks notezejis, no ta laika, kad pee kambarateeſas uſdohta ta praſiſchana, lai ſemes-gabalu iſſlehdſ no walſts-obroka ſchkiras, krohna kaſe atſwabinajama no teeſas koſtju makſaſchanas ſuhdſetajam par labu tai wina praſiſchanas dalâ, ko krohnis atſihſt par likumigu, pirms aprinkateeſa ſpreedumu ſpreeſch (*b*).

(*a*) Turpat, art. 872. — (*b*) 1871 Maij. 3 (49553) art. 1—5; 1873 Jun. 9 (52364) art. 3.

873. Priwatperſonai, kas prahwâs ar krohna-mantas-waldi zaur teeſas ſpreedumu par wainigu noteikta, peenahkahs waldei wiſas teeſas-poſchlinas un teeſas koſtes aiſmakſaht, kà tahs priwatperſonahm buhtu nahkuſchahs.

1864 Now. 20 (41477) art. 873.

Septitajs gabals.

Kur teeſas- un kanzlejas-poſchlinas un prozeſes-koſtes nofuhtamas un kà iſdalamas.

874. Teeſas-poſchlinas no teeſahm aiſſuhtamas pee weetigahm rentejahm un kriht walſts eenahkſchanâs (*a*).

Peeſihm. 1. Dona kara-ſpehka ſemmê teeſas-poſchlinas, iſſlehdſoht poſchlinas no appelazijas-ſchehlabahm, nekriht walſts eenahkſchanâs, bet kara-ſpehka ſummâs (*b*).

Peeſihm. 2. (Pehz turpinajuma no 1879.) No teeſas-poſchlinahm, ko Ekaterinoſlawas un Wladikawkaſas aprinkateeſas eenem, iſſlehdſoht tahs poſchlinas par appelazijas-ſchehlabahm Kubanas dalâ preekſch walſts-rentejas atrehkinajama weena zeturtdala, bet preekſch kara-ſpehka ſummahm trihs zeturtdalas, un Terekas dalâ preekſch walſts-rentejas trihs zeturtdalas un preekſch kara-ſpehka ſummahm weena zeturtdala (*c*).

(*a*) 1864 Merz. 23 (40700) art. 2; Now. 16 (41460) art. 1, 2; Now. 20 (41477) art. 874; 1865 Now. 30 (42728) art. 1, 3—5. — (*b*) 1873 Merz. 20 (52034) walſts-padohm. atſin. art. V. — (*c*) 1876 Apr. 20 (55801).

875. Kanzlejas-poſchlinas iſleetajamas, lai teeſu kanzlejas, ka ſtatâ nolikts, uſturetu, bet kas atleekahs no ſchihm nodohſchanahm, un kas katras teeſas kanzlejâ ſalaſihts, tik ween tahs kanzlejas lohzekleem nahk par labu.

1864 Now. 20 (41477) art. 875.

876. Jſ tahm naudahm, kas eemakſatas preekſch iſſludinaſchanas (art. 857) teeſas reiſâ ar to aizinaſchanu woi to ſinoſchanu par ſpreedumu pret nenahzeju pee ſenates-drukatawas kontora noſuhta trihs rubuļus un pee katras no juſtiz-miniſtera noteiktu Kreewijâ Franzuſchu un Wahzu walodâs iſdohtu awiſchu redakzijas (art. 295 un 296) pa puſohtra rubuļa. (Sk. augſchâ, art. 857, peeſihm.)

Turpat, art. 876.

877. Naudas, kas eemakſatas preekſch teeſas lohzekļa ſtelleſchanas woi preekſch leezineeku, leetas prateju un mahzitaju aizinaſchanas, nodohdamas, kam peeder.

Turpat, art. 877.

878. Atlikumi no tahm naudahm, ko prahwneeki preekſch iſdohſchanahm ee-

maksajuschi, atdohdami, kad to prasa, bet summas, kas masakas ne kà weens rubulis pa pasti neteek suhtitas.

Turpat, art. 878.

Astotajs gabals.

Kur tee wispahrigee preekschraksti par teesas kostehm naw spehkâ.

879. Krohna-mantas-waldes no stempel-maksas un no teesas- un no kanzlejas-poschlinu maksaschanas atswabinatas, bet teesahm peenahkamas maksaschanas pehz wispahrigeem preekschraksteem winahm jamaksa (*a*).

Peesihm. 1. Ahrsemju klohsteru grunts-gabalu waldiba, kas krohna sinâ panemta, kà Besarabijas gubernâ, tà ari Aiskaukasijâ, aismaksa poschlinas par suhdsibahm, appelazijahm, isnihzinaschanahm un wisas kanzlejas- un zitas nodohschanas tàpat kà priwatperſonas (*b*).

Peesihm. 2. (Pehz turpinajuma no 1879.) Beedriba, kas S. Pehterburgâ nabageem nakts-kohrtelus eerikte, atswabinajama no stempel-maksas un no teesas-poschlinu maksaschanas, bet winai peenahkahs maksaht kanzlejas-poschlinas tais likumâ noteiktâs reisâs (Sk. poschliu. lik.) (*c*).

Peesihm. 3. (Pehz turpinajuma no 1879.) 1876 un 1878 g. zaur waldoschas senates ukaseem isskaidrohts, ka semstwas eestahdes un tàpat ari pilsahtu eestahdes, kad tahs wed prozeses suhdsedamas wispahrigas apgahdaschanas leetu dehl, atswabinajamas no tahdu poschlinu maksaschanas, kas scho likumu art. 839 pkt. 1—3 noliktas (*d*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41477) art. 879; 1874 Apr. 17, lik. un pawehl. krahj., № 639, lik., art. 46, pkt. 1. — (*b*) 1873 Now. 20 (52803) art. 5; 1875 Aug. 3, lik. un pawehl. krahj., № 833 art. 3. — (*c*) 1872 Jun. 23 (51028). — (*d*) 1876 Febr. 23 (55624); 1878 Apr. 5, lik. un pawehl. krahj., № 541.

880. No teesu kostju maksaschanas tee ir walâ, kureem no teesas puses nabadsibas-teesiba dohta.

Peesihm. Kam wehl atlauts, kà walâ ir no stempel-maksas un no poschlinu maksaschanas, tas ir noteikts poschlinu likumôs.

1864 Now. 20 (41477) art. 880; peesihm. 1874 Apr. 17, lik. un pawehl. krahj., № 639, lik., art. 63, pkt. 2.

881. Teem, kas wehlahs nabadsibas-teesibu dabuht, pee aprinkateesas leezibas-rakstu waijaga peeneſt no sawas deenesta- woi pilsahta- jeb pagasta-wirsneezibas woi no weetiga meerateesneſcha par to, ka wineem naw eespehjas prozesi west.

1864 Now. 20 (41477) art. 881.

882. Tai leezibas-rakstâ skaidra sina jadohd par luhdseja mantu, eenahkschanahm un familijas buhschanu.

Turpat, art. 882.

883. Kad melus peeneſ par sawu neſpehjschanu, tad tee wainigee sohdami pehz strahpes-likumu grahmatas art. 943, bet kad leezibas-rakstu ar meleem issneedſ, tad tee wainigee sohdami pehz strahpes-likumu grahmatas art. 364. Tàpat sohdams prahwneeks, kad nedohd sinas, ja mantas buhschana pahrgrohsijusees

tà, ka winſch nahzis ſpehkâ poſchlinas un nodohſchanas makſaht, no kurahm bija atſwabinahts.

Turpat, art. 883.

884. Kad teek luhgts, lai leezibas-rakſtu par nabadſibas-teeſibu iſſneedſ, teeſa, pirms ſpreeſch, iſpraſa prokureera atſinumu.

Turpat, art. 884.

885. Wiſi rakſti, lai leezibu par nabadſibu dabu, ir atſwabinati no ſtempel-makſas.

Turpat, art. 885; 1874 Apr. 17, lik. un paweht. krahj. № 639, lik., art. 64, pkt. 1.

886. Nabadſibas-teeſiba tikai eekſch tahs leetas ſpehziga, preekſch kuras ta kahdam nowehleta, un tikai tik ilgi, lihdſ kamehr tas, kam ta dohta, zitadâ dſihwes-kahrtâ nahzis, nepalizis par makſataju.

1864 Now. 20 (41477) art. 886; 1874 Apr. 17, lik. un paweht. krahj., № 639, lik., art. 63 pkt. 2.

887. Preekſch ta prahwneeka, kam leezibas-rakſts par nabadſibu dohts, tahs art. 857—865 noteiktas teeſas-koſtes makſajamas iſ krohna kaſes.

1864 Now. 20 (41477) art. 887.

888. Kad leeta tahdam par labu teek iſſpreeſta, kam teeſa nabadſibas-teeſibu ſpreeduſi, tad wiſas preekſch tahda makſatas naudas un tàpat ſtempel- un teeſas-poſchlinas krohnis peedſen, woi no mantas, kas zaur ſpreedumu winam noteikta woi no ta parta, kas tai prozeſê par wainigu atſihts.

Turpat, art. 888; 1874 Apr. 17, lik. un paweht. krahj., № 639, lik., art. 63, pkt. 2; 64, pkt. 1.

889. Nabadſibas-teeſiba prahwneeku, kam ta dohta, neatſwabina no teeſas koſtju atlihdſinaſchanas pretineekam.

1864 Now. 20 (41477) art. 889.

890. Wiſâs tais reiſâs, kad pehz augſchâ atrohnameem noteikumeem naudas par teeſas koſtehm woi poſchlinahm woi ſtempel-makſahm pee teeſas waijaga no-likt, prahwneeki, kas ahrſemês miht, tai weetâ Kreewu konſula woi diplomatiſka agenta kwitanzi war eeſneegt par to, ka praſijumam lihdſigu ſummu makſajuſchi. Kad ſcho preekſchrakſtu neleek wehrâ, tad luhgſchanas-rakſts luhdſejam atdohdams zaur ahrleetu miniſteriju.

Turpat, art. 890; 1874 Apr. 17, lik. un paweht. krahj., № 639, lik., art. 72.

Peekta ſchkira.

Par teeſas ſpreedumu iſpildiſchanu.

Pirmajs gabals.

Par ſpreeduma likumigu ſpehku.

891. No ta laika, kad teeſas reſoluzija par leetas ſerdi ſludinata, teeſa pate neſpehj nei winu apgahſt nei winu pahrſpreeſt. Dalas-nolehmumus war apgahſt un pahrſpreeſt, kad leetas buhſchana zitada palikuſi.

1864 Now. 20 (41477) art. 891.

892. Spreedums nahk likumigâ ſpehkâ:

1) kad aprinkateeſa to ſpreeduſi un prahwneeki appelazijas-ſchehlabu noliktâ laika-ſtarpâ naw peneſuſchi;

2) kad aprinkateeſa to ſpreeduſi par nenahzeju un noliktâ laika-ſtarpâ pret to naw peneſts ne atſaukums ne appelazija;

3) kad wirſpalata to ſpreeduſi.

Turpat, art. 892.

893. Spreedums, kas likumigâ ſpehkâ nahzis, ne tik ween prahwneekus, bet ari teeſu, kas to ſpreeduſi, ſaiſta, tàpat ari wiſas zitas walſts teeſas un ſaſehdes un eerehdnus.

Turpat, art. 893.

894. Spreedums, kas likumigâ ſpehkâ nahzis, war apgahſts tapt tikai tais reiſâs un tai kahrtibâ, ko likumi rahda.

Turpat, art. 894.

895. Spreedums likumigâ ſpehkâ nahk tikai, kà winſch ſihmejahs uſ ſtrihdus-leetu, ko tee paſchi prahwneeki un uſ ta paſcha pamata praſa un leedſ.

Turpat, art. 895.

Ohtrs gabals.

Kas jadara pee ſkahdes, eenahkumu un koſtju aprehkinaſchanas.

896. Kad teeſa ſawâ ſpreedumâ atſihſt, ka wainigam partam peenahkahs, attaiſnotam partam eenahkumus no tahs pehz ſpreeduma atdohdamahs mantas

atdoht, woi ſkahdi un teeſas koſtes atlihdſinaht, woi rehkinumu doht par winu leetu weſchanu un mantas waldiſchanu, bet kad teeſa neſpehj paſchu to makſajamu ſummu noteikt, tad attaiſnohts parts ſcho ſummu war praſiht iſpildiſchanas-prozeſes kahrtibâ (въ порядкѣ испольнительнаго производства) un pee tam to teeſibu neſaude ſuhdſibu peeneſt wiſpahrigâ kahrtibâ.

1864 Now. 20 (41477) art. 896.

897. Pee iſpildiſchanas-prozeſes kahrtibas (къ исполнительному порядку) wiſpahrigi preekſchrakſti par ziwil-teeſaſchanu ir ſpehkâ, iſnemoht to, kas nahkoſchôs artikelôs nolikts.

Turpat, art. 897.

898. Luhgſchana, lai ſkahdi, eenahkumus un teeſas koſtes peedſen, eeſneedſama pee tahs paſchas aprinkateeſas, pee kuras ta prozeſe par to leelako ſuhdſibu weſta.

Turpat, art. 898.

899. Preekſch luhgſchanas-rakſta eeſneegſchanas termini teek nolikti: kad ſkahde un eenahkumi peedſenami, woi kad praſa rehkinuma dohſchanu triju mehneſchu laiks no tahs deenas, kur ſpreedums likumigâ ſpehkâ nahzis; bet kad teeſas koſtes peedſenamas diwju nedelu laiks no tahs deenas, kur teeſas reſoluzija par to leetu ſludinata.

Turpat, art. 899.

900. Luhgſchanas-rakſtâ waijaga rehkinumu doht par to praſamo ſummu, iſſlehdſoht prahwas par peedſenameem eenahkumeem un par praſamu rehkinuma dohſchanu; pee ſchahdahm prahwahm peedſinejs pats neuſdohdams peedſenamo ſummu war teeſai luhgt, lai no apſuhdſeta rehkinumu iſpraſa.

Turpat, art. 900.

901. Kad luhgſchana par ſkahdes woi teeſas koſtju peedſihſchanu ſanemta, teeſas preekſchſehdetajs gahda, ka apſuhdſehts teek aizinahts, un noteiz tam preekſch atnahkſchanas diwju nedelu terminu, zeļa-laiku (срокъ поверстный) peeſkaitidams.

Turpat, art. 901.

902. Praſiſchana par tahdu ſkahdi, kas nebija uſdohta, kamehr prozeſi weda, naw atlauta.

Turpat, art. 902.

903. Tahdâs leetâs, kas ſihmejahs uſ eenahkumu peedſihſchanu, teeſa apſuhdſetam terminu noteiz no weena lihdſ trihs mehneſcheem, lihdſ kuram tam peenahkahs rehkinumu pee teeſas preekſchâ likt par wiſeem no tahs mantas dabuhtcem eenahkumeem un par teem iſdewumeem, ko par to mantu iſdewis, pa wiſu to laiku, pa kuru zaur teeſas ſpreedumu pawehlehts, lai eenahkumus peedſen. Tahds pat terminſch noteizams ir tahdâs leetâs, kur rêhkinuma dohſchana teek praſita par leetu weſchanu woi mantas waldiſchanu.

Turpat, art. 903.

904. Kad atbilde ſanemta, woi kad terminſch, kur parteem bija jaatnahk, notezejis, deena noteizama, kur winu bildejumus un atbildejumus pahrluhko, un kur wini paſchi apakſch preekſchâ-neſeja teeſas lohzekļa uſraudſibas rehkinuma ſtatus un tahs peeliktas dokumentes pahrmekle.

Turpat, art. 904.

905. Wiſs, ko parti peemin, iſſkaidro un pretim runa, ihpaſchôs rakſtôs no prahwneeku puſes jaleek preekſchâ, woi kà kuru reiſ preekſchâ-neſejs teeſas lohzeklis redſ, pahrmekleſchanas protokolê jaeerakſta.

Turpat, art. 905.

906. Preekſchâ-neſejs teeſas lohzeklis iſſkaidroſchanas war tahlaki weſt zaur tam, ka jaunus atnahkſchanas terminus noteiz, lihdſ kamehr wiſi rehkinuma ſtati pilnigi iſſkaidroti; bet tam partam, kas tahlak wedamo iſſkaidroſchanu, ko preekſcha-neſejs teeſas lohzeklis praſa, par newaijadſigu eerauga, tam ir brihw teeſai luhgt, lai to ſkaidribas mekleſchanu aptur.

Turpat, art. 906.

907. Kad ſkaidribas mekleſchana nobeigta, tad teeſas ſehdeſchana noteizama, kur to leetu lai pahrluhko; ſchinî ſehdeſchanâ tas teeſas lohzeklis, kas pahrmekleſchanu wadijis, to leetu neſ preekſchâ un ari iſteiz, ko pats no teem rehkinumeem nopratis. Tad ari tee parti, ja wini paſchi klaht ir, teeſai ſawas dohmas leek preekſchâ.

Turpat, art. 907.

908. Teeſas ſehdeſchanâ tikai tahdus peerahdijumus ir brihw preekſchâ likt, kas bija preekſch azihm, woi kas bija mineti tai ſkaidribas-mekleſchanas laikâ. Parteem naw brihw jaunu peerahdijumu preekſchâ likſchanas dehl zitu ſehdeſchanas terminu luhgt.

Turpat, art. 908.

909. Kad apſuhdſehts tai art. 901 un 903 peeminetâ terminâ neatnahk, zaur tam rehkinumu pahrmekleſchana neteek aptureta. Spreedums, kas pehz tam ſpreeſts, naw uſluhkojams kà ſpreedums par nenahzeju, un atſaukſchanahs par to naw atļauta, ja apſuhdſehts tai art. 727 noliktâ laika-ſtarpâ nebuhtu luhdſis, lai rehkinumu no jauna pahrmekle, un ja nebuhtu peerahdijis, ka aizinaſchanas-ſihme winam it nepawiſam nawa rohkâ nahkuſi.

Turpat, art. 909.

910. Apſuhdſehts, kas pehz notezejuſcha winam atnahkſchanas dehl noteikta termina, bet preekſch ſehdeſchanas-deenas atnahzis, tam pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem atļauts, lai runa.

Turpat, art. 910.

911. Kad apſuhdſehts neatnahk, kam peenahzahs rehkinumu woi rehkinuma dohſchanu preekſchâ likt, tad praſitajs teeſai apgabalis aprehkinatas ſummas war likt preekſchâ, ko winſch eerauga par peedſenamahm. Pee ſchi rehkinuma pahr-

mekleſchanas peedalitees apſuhdſetam tik tahdâ reiſâ atlauts, kad winſch tanî paſchâ deenâ ari to no wina praſitu rehkinumu un rehkinuma dohſchanu leek preekſchâ.

Turpat, art. 911.

912. Apſuhdſetam atwehlehts preekſch pirmahs ſehdeſchanas pee teeſas nolikt to ſummu, ko winſch pehz ſawas apſinaſchanas dohma, ka ar to peetiks praſitaju pilnigi apmeerinaht, woi to ſummu pilnigi apdrohſchinaht.

Turpat, art. 912.

913. Kad praſitajs dohma, ka ar to dahwato ſummu nepeeteek, un ka ta to praſijumu neiſlihdſina, bet kad pehz zaur teeſas ſpreedumu leelaka ſumme par to, ko apſuhdſehts dahwajis, neteek noſpreeſta, tad praſitajam kriht wiſas koſtes makſaht par to iſpildiſchanas-prozeſi.

Turpat, art. 913.

914. Tanî art. 911 peeminetâ reiſâ teeſa pehz ſawas atſihſchanas to ſummu nolemj, kas no ta neatnahkuſcha apſuhdſeta peedſenama, bet to augſtaki neſpreeſch kà tas praſitajs praſijis, un teeſa, kad ſuhdſetajs to luhdſahs, par ſchihs ſummas apdrohſchinaſchanu war gahdaht, woi ari gahdaht, lai to ſpreedumu eepreekſch iſpilda.

Turpat, art. 914.

915. Spreeduma iſpildiſchana apturama, kad apſuhdſehts mehneſcha laikâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur winam ta ſihme par to ſpreeduma iſpildiſchanu parahdita, atnahk un rehkinumu woi rehkinuma dohſchanu preekſchâ leek un praſa, lai teeſa to pahrluhko. Schinî reiſâ pirmajs teeſas ſpreedums atſihſtams par neſpehzigu, un tai jaunâ ſpreedumâ to peedſenamu ſummu war ari augſtaku ſpreeſt, ne kà pirmajâ ſpreedumâ notetkta.

Turpat, art. 915.

916. Reiſâ ar luhgſchanu, lai teeſas koſtes peedſen, praſitajam pee teeſas ſmalku rehkinumu waijaga preekſchâ likt par teeſas koſtehm, kas winam lihdſ ſchim brihdim prozeſes laikâ bija janeſ.

Turpat, art. 916.

917. Par neſtu teeſas koſtju apleezinaſchanu lihdſ ar to rehkinumu jaleek preekſchâ kwitanzes un zitas aktes, woi jarahda uſ tahm prozeſes aktehm.

Turpat, art. 917.

918. Tai rehkinumâ, kas ſarakſtihts, lai iſpilda ſpreedumu par teeſas koſtju iſdaliſchanu prahwneeku ſtarpâ, waijaga iſteikt, kahdâ mehrâ un pehz kahdeem rehkinuma ſtateem luhdſejs ſcho iſdaliſchanu zere iſdariht.

Turpat, art. 918.

919. Pehz pahrmekleſchanas teeſas lohzeklis wiſpahrigu teeſas koſtju rehkinumu ſaſtahda, kur, ja waijaga, ta koſtju iſdaliſchana eewehrojama.

Turpat, art. 919.

920. Teesas nolehmuma par teesas kostju peedsihschanu ispildischana apturama, kad ta spreeduma ispildischana aptureta, pehz kura rehkinums sastahdihts.

Turpat, art. 920.

921. Attaisnohts parts, kas teesas kostes ispildischanas-prozeses kahrtibâ naw meklejis, war tahs prasiht pehz wispahrigas kahrtibas seschu mehneschu laikâ, rehkinajoht, no tahs deenas, kur spreedums nahzis likumigâ spehkâ.

Turpat, art. 921.

922. Tais teesas spreedumôs, kas ispildischanas-prozeses kahrtibâ spreesti, smalki waijaga peemineht, no kura is teem prahwneekeem un ihpaschi kahdâ summas leelumâ tahs ispildischanas-prozeses kostes peedsenamas.

Turpat, art. 922.

923. Appelazijas-schehlabas pret teesas spreedumeem, kas ispildischanas-prozeses kahrtibâ spreesti, mehnescha laikâ peenesamas.

Turpat, art. 923.

Treschajs gabals.

Wispahrigi preekschraksti par teesas spreedumu ispildischanu.

924. Tee teesas spreedumi ispildami, kas likumigâ spehkâ nahkuschi, woi kas eepreeksch ispildami.

1864 Now. 20 (41477) art. 924.

925. Teesas spreedumi zitadi naw ispildami, kà pehz prasitaja wehleschanahs, un teesahm newaijaga raudsiht us winu ispildischanu.

Turpat, art. 925.

926. Kas wehlahs, lai spreedumu ispilda, tam jagreeschahs pee tahs teesas, kas to spreedumu spreedusi, un ar wahrdeem woi ar rakstu jaluhds, lai winam issneeds ispildischanas-pawehli.

Turpat, art. 926.

927. Ispildischanas-pawehle sarakstama pehz tahs pee schi artikela peeliktas formas, un tanî japeemin, kapehz tas spreedums ispildams.

Turpat, art. 927.

928. Ispildischanas-pawehle parakstama no teesas preekschsehdetaja un pa lapai apstiprinajama no rakstuwedeja; teesas seegelis peeleekams.

Turpat, art. 928.

929. Ispildischanas-pawehle tik weenâ paschâ eksemplarâ issneedsama, bet kad spreests, lai wairak ne kà weenu mantas gabalu (имущества) paschu (натурою)

atdohd, tad atlauts preekſch katras iſ ſcheem mantas gabaleem (имѣнie) ihpaſchu iſpildiſchanas-pawehli iſſneegt, ar ſmalku iſteikſchanu, preekſch kura mantas gabala ihpaſchi katra.

Turpat, art. 929.

930. Kad ſpreedums wairak ne kà weenam par labu ſpreeſts, tad pehz to perſonu luhgſchanas woi weena pate iſpildiſchanas-pawehle iſſneedſama, woi katram ſawa, un tad japeeſihme, ihpaſchi kahda ſpreeduma dala tam par labu jaiſpilda, kas ſcho pawehli dabujis.

Turpat, art. 930.

931. Kad ſpreedums pret wairak ne kà weenu ſpreeſts, tad tam partam, kam par labu tas ſpreeſts, pehz wina luhgſchanas, iſſneedſama woi weena iſpildiſchanas-pawehle woi ari wairak, pehz apſuhdſetu perſonu ſkaita, un tanîs japeeſihme, kahda ſpreeduma dala pee katra iſ wineem jaiſpilda.

Turpat, art. 931.

932. Noſuduſcha, noſagta woi iſnihzinata iſpildiſchanas-pawehles originala weetâ norakſts no wina iſſneedſams, bet ne zitadi kà pehz teeſas nolehmuma, kas nolemjams, kad pretineeks aizinahts un, ja noteiktâ terminâ atnahzis, dſirdehts. Uſ iſpildiſchanas-pawehles norakſta japeeſihme, ka tas iſſneegts ir pirmahs iſpildiſchanas-pawehles weetâ.

Turpat, art. 932.

933. Spreedums zaur tam teek iſpildihts:

1) ka paſchu mantas-gabalu (имѣнie) atdohd tam, kam tas ſpreeſts;

2) ka peedſenamo peedſen iſ parahdneeka kuſtamas mantas;

3) ka peedſenamo peedſen iſ parahdneeka nekuſtamas mantas.

Turpat, art. 933.

934. Praſitajam brihw teeſai luhgt, lai winam atwehl uſ apſuhdſeta rehkinumu tahs dariſchanas woi tohs darbus likt dariht, ko ſchis tai no teeſas noteiktâ laikâ pats naw darijis.

Turpat, art. 934.

935. Praſitajam atwehlehts, lai iſwehlejahs weenu woi wairak ne kà weenu zelu preekſch ſpreeduma iſpildiſchanas (*a*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) 1878 g. zaur waldoſchas ſenates ukaſu ir iſſkaidrohts, kà parahdi no laukpagaſteem, kas zaur teeſas ſpreedumeem noteeſati, japeedſen pehz ihpaſcheem preekſchrakſteem (ſk. ihpaſch. peelik. pee lik. par lauſch. kahrt., pehz ſchi turpin.). — Schis peeſihmejums peeder ari pee art. 954—956, 973 un 974 (*b*).

(*a*) Turpat, art. 935. — (*b*) 1878 Janw. 11, lik. un pawehl. krahj., № 62, pkt. 2.

936. Parahdu reiſâ iſ wairak ne kà weena apſuhdſetam peederiga mantas-gabala tik tad ir brihw peedſiht, kad ar weena mantas-gabala wehrtibu nepeeteek pilnigi to peedſenamu ſummu atſwehrt.

Turpat, art. 936.

937. Wiſas dariſchanas pee ſpreeduma iſpildiſchanas uſleekamas ta teeſas-aprinka teeſas-priſtaweem, kurâ ſchahs dariſchanas jaiſdara.

Turpat, art. 937.

938. Iſpildiſchanas-pawehle tahs aprinkateeſas preekſchſehdetajam, kuras waras-rohbeſchâs ſpreedums jaiſpilda, zaur praſitaju leekama preekſchâ, lai noteiz teeſas-priſtawu.

Turpat, art. 938.

939. Teeſas preekſchſehdetajs, teeſas-priſtawu noteikdams, iſpildiſchanas-pawehli priſtawam woi ari prahwneekam nodohd, lai ſchis nodohd priſtawam.

Turpat, art. 939.

940. Kad priſtaws dewees pee iſpildiſchanas, tad teeſas preekſchſehdetajam ſinamu dara, kahdu zelu praſitajs iſwehlejees. Tàpat winam ſinamu dara, kur tik ween pee ſpreeduma iſpildiſchanas ilgaks terminſch wehlehts.

Turpat, art. 940.

941. Kad tas, pret kuru ſpreedums iſpildams, to praſa, tad teeſas-priſtawam iſpildiſchanas-pawehles originalu winam waijaga parahdiht.

Turpat, art. 941.

942. Kà teeſas-priſtaws ſpreeduma iſdariſchanas dehl weenu no teem art. 939 rahditeem zeleem ſahk eet, woi no weena uſ zita kahda pahreet, tad winſch tam apſuhdſetam ar wahrdeem paſaka, woi uſ to weetu, kur tas miht, ſihmi ſuhtidams ſinu dohd par to ſpreeduma iſpildiſchanu pehz teem preekſchrakſteem, kas art. 282—289 dohti.

Turpat, art. 942.

943. Tai ſinâ par ſpreeduma iſpildiſchanu waijaga rakſtiht:

1) paſchu to ſpreedumu, kas iſpildams;

2) praſitaja dſihwes-kahrtu, wahrdu un familiju, un kahdu weetu miſchanas dehl tas iſwehlejees tai pilsſahtâ woi aprinkî, kur ſpreedums jaiſpilda;

3) pamahziſchanu, ka apſuhdſetu, ja winſch ſpreedumu ar labu prahtu neiſpildihs, pehz ta ſihmê noteikta termina notezeſchanas pee iſpildiſchanas woi ſchà woi tà peeſpeedihs (*a*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) 1878g. zaur waldoſchas ſenates ukaſu iſſkaidrohts, ka teeſas-priſtawam ihpaſchus preekſchrakſtus waijaga eewehroht, kad parahdneeks, kas ſemneeks, winam zaur teeſas ſpreedumu noteiktu naudu nemakſa (ſk. ihpaſch. peelik. pee lik. par lauſch. kahrt., pehz ſchi turpin.). — Schis peeſihmejums peeder ari pee art. 954—956, 968—974 un 978 (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41477) art. 943. — (*b*) 1878 Janw. 11, lik. un pawehl. krahj., № 62, pkt. 1.

944. Kad apſuhdſehts to ſinu par ſpreeduma iſpildiſchanu dabujis, winam uſ ohtru ſinas eksemplaru woi uſ ihpaſchu leezibas-rakſtu waijaga uſſihmeht, kahdu weetu miſchanas dehl iſwehlejees tai pilsſahtâ woi aprinkî, kur to ſpreedumu waijaga iſpildiht.

1864 Now. 20 (41477) art. 944.

945. Kad praſitajs woi apſuhdſehts neuſdohd pehz art. 943 un 944, kahdu

weetu iſwehlejuſchees, kur wiſi papiri un wiſas ſinas wineem buhtu japeeſuhta, woi kad ſinu nedohd, kad to weetu mainijuſchi, tad tee rakſti paleek weetigas apriņkateeſas woi meerateeſneſchu-ſapulzes kanzlejâ, kà kurâ reiſâ weenas woi ohtras ſpreedums jaiſpilda.

Turpat, art. 945.

946. Jr praſitajam ir apſuhdſetam ir atwehlehts leezineekus peeaizinaht, bet ne wairak kà diwi no katras puſes, lai klaht ir pee wiſahm dariſchanahm, kas pee ſpreeduma iſpildiſchanas noteek. Schee leezineeki atlihdſinaſchanu nedabu.

Turpat, art. 946.

947. Zaur leezineeku neatnahkſchanu priſtawa dariſchanas pee ſpreeduma iſpildiſchanas neteek apturetas.

Turpat, art. 947.

948. Praſitajam ir brihw to zeļu rahdiht, pa kuru tas parahds buhtu japeedſen, un kad priſtaws wina rahdiſchanu neleek wehrâ, winam ir brihw praſiht, lai to eerakſta ſchurnalâ.

Turpat, art. 948.

949. Praſitajs pee tahm teeſas priſtawa ſpreeduma iſpildiſchanas dehl daramahm dariſchanahm war buht klaht, bet winam naw brihw paſchâ ſpreeduma iſpildiſchanâ eejauktees, un winam naw brihw no ſewis kautko dariht, kas kriht priſtawa dariſchanu rohbeſchâs.

Turpat, art. 949.

950. Teeſas-priſtawam wiſu, ko winſch ſpreeduma iſpildiſchanas dehl dara, ihpaſchâ ſchurnalâ waijaga eerakſtiht. Tai ſchurnalâ japeemin:

1) priſtawa wahrds un familija, un teeſa, pee kuras winſch ſtahw;

2) teeſas reſoluzija, kas jaiſpilda, un kahdâ laikâ priſtaws iſpildiſchanas-pawehli dabujis;

3) ir praſitaja, ir tahs perſonas, pret kuru ſpreedums iſpildams, un to leezineeku, kas pee ſpreeduma iſpildiſchanas klaht bijuſchi, wahrdi, tehwu wahrdi, familijas un dſihwes-kahrtas;

4) gads, mehneſis, deena un ſtunda, kad ſpreeduma iſpildiſchana ſahkta;

5) weeta, kur ſpreedums teek iſpildihts;

6) ſmalki jaaprakſta wiſas dariſchanas, kas ſpreedumu iſpildoht daritas, un japeemin deena, kad katra dariſchana nobeigta, un tàpat, woi ſpreeduma iſpildiſchana uſ tahlaku terminu nolikta un aptureta;

7) zik leela ta peedſihta ſumma, woi kahdâ laikâ tas mantas-gabals atdohts;

8) ta ſumma, kas teeſas-priſtawam par atlihdſinaſchanu nahkahs.

Turpat, art. 950.

951. Kad tas, pret kuru ſpreedums iſpildams, un tas, pehz kura luhgſchanas tas iſpildams, to praſa, tad priſtawam pret noliktu makſu apleezinatus iſrakſtus iſ ta-ſchurnala waijaga iſſneegt.

Turpat, art. 951.

952. Teesas-pristawam naw brihw ta winam nodohta spreednma ispildischanu pawilzinaht, bet ne tik wehl tahs darischanas pee jau eesahktas spreeduma ispildischanas pee malas likt woi aptureht, ja teesas nolehmums par to naw nahzis, woi ja prasitajs zaur ihpaschu rakstu naw wehlejis, woi kad parahdneeks neusrahda no polizejas woi no notara woi no meerateesnescha apleezinatu suhdsetaja kwitanzi par to, ka ta spreesta summa jau maksata.

Turpat, art. 952.

953. Kad teesas-pristaws pee spreeduma ispildischanas ko nedara, kas buhtu bijis darams, tad winsch bes tahm strapehm, kas wispahri par deenestâ daramu darbu nedarischanu likumâ noteiktas, pehz teesas nolehmuma tà strahpejams, ka no wina peedsen to kapitalu, tahs prozentes un zitas kostes, kad tikai buhs peerahdihts, ka zaur tam, ka winsch sawu darbu nedarijis, manta tikusi slehpta, woi apsuhdsehts pats, kas pehz teesas spreeduma bija janem zeeti, dabujis isbehgt.

Turpat, arr. 953.

954. Teesas-pristaws to naudu, ko spreedumu ispildidams prasitajam par labu sanehmis, schim pret kwitanzi eedohd; bet ja scho naudu prasitajam newar atdoht, tad wina janoleek pee tahs teesas, pee kuras tas pristaws stahw. (Sk. augschâ, art. 935, peesihm. un 943, peesihm.)

Turpat, art. 954.

955. Kad pehz wairak ne kà weenas ispildischanas-pawehles parahdi no tahs paschas personas reisâ teek peedsihti, tad teesas-pristaws to peedsihto woi zaur wina mantas pahrdohschanu dabuhto summu isdala starp teem kreditoreem un atlikumu parahdneekam atdohd. (Sk. augschâ, art. 935, peesihm. un 943, peesihm.)

Turpat, art. 955.

956. Kad ar to peedsihto summu nepeeteek wisas prasischanas, kas peedsihschanas dehl usdohtas, pilnigi aismaksaht, tad teesas-pristaws to nodohd weetigai aprinkateesai, kas peedsihtu summu isdalidama pee tahs kahrtibas turahs, kas art. 1214—1222 noteikta. (Sk. augschâ, art. 935, peesihm., un 943, peesihm.)

Turpat, art. 956.

957. Teesas-pristaws us ispildischanas-pawehli ussihme, ka spreedums ispildihts, un pehz spreeduma ispildischanas peeminetu pawehli tai teesai leek preekschâ, kas to deewusi, bet tam, pret kuru spreedums tika ispildihts, peenahkamu kwitanzi eedohd.

Turpat, art. 957.

958. Wisas spreeduma ispildischanas kostes, starp schihm ari ta atlihdsinaschana, kas teesas-pristawam nahkahs, japeedsen no ta, pret kuru spreedums ir ispildihts.

Turpat, art. 958.

959. Kad parahdneeks spreeduma ispildischanas laikâ nomirst. ispildischana

apturama, lihdſ kamehr formunts eezelts, woi lihdſ kamehr miruſcha mantineeki apſtiprinati, ja teeſa pehz praſitaja luhgſchanas nepawehl ſpreeduma iſpildiſchanu iſweſt zauri; mantas iſuhtrupeſchana (публичная продажа) kas pehz noliktas kahrtibas jaw iſſludinata, uſ nekahdu wihſi naw apturama.

Turpat, art. 959.

960. Praſitajam atwehlehts luhgt tur, kur kriht, lai beſ kaweſchanahs formuntu par to mantibu eezel, weenalga woi tee miruſcha mantineeki par to paſchu leetu luhdſ woi neluhdſ.

Turpat, art. 960.

961. Kad, kamehr parahdneeks dſihwo, ſpreeduma iſpildiſchana naw ſahkta, tad ahtraki pee tahs nedohdahs, lihdſ kamehr tam par to mantibu eezeltam formuntam woi ſchahs mantas apſtiprinateem mantineekeem ſina par to ſpreeduma iſpildiſchanu noſuhtita.

Turpat, art. 961.

962. Schehlaba par nekahrtigu ſpreeduma iſpildiſchanu un wiſi ſtrihdi par iſpildiſchanu, iſſledſoht tohs, kas ſihmejahs uſ ſpreeduma iſtulkoſchanu, pee tahs teeſas japahrluhko, kuras aprinkſ ſpreedums iſpildams.

Turpat, art. 962.

963. Strihdi un ſchehlabas, ko wehlaki ne kà diwju nedelu ſtarpâ no ta laika, kad tahs ſtrihdigahs dariſchanas daritas, uſdohd, japamet beſ pahrluhkoſchanas.

Turpat, art. 963.

964. Strihdi, kas ſihmejahs uſ iſpildama ſpreeduma iſtulkoſchanu, pahrluhkojami no tahs teeſas, kas to ſpreedumu ſpreeduſi.

Turpat, art. 964.

965. Strihdus uſdohſchana woi ſchehlabas eeſneegſchana priſtawu dariſchanas pee ſpreeduma iſpildiſchanas neaptur, ja pate teeſa naw nolehmuſi, lai to iſpildiſchanu aptur.

Turpat, art. 965.

966. Strihdi un ſchehlabas par ſpreedumu iſpildiſchanu jaiſſpreeſch paihſinatâ kahrtibâ, pehz tam kad pretineekam luhgſchanas norakſts eedohts, un ſchis dſirdehts, ja atnahzis terminâ, kas preekſch tam noteikts.

Turpat, art. 966.

967. Zaur tam, ka ſchehlabu eeſneedſ par teeſas nolehmumu, kas nolemts pehz preekſcheja (969) artikela nolehmuma, iſpildiſchana neteek aptureta, ja augſtaka teeſa naw pawehlejuſi.

Turpat, art. 967.

Zeturtajs gabals.

Par peedſihſchanu iſ kuſtamas mantas.

Pirma nodaļa.

Kuſtamas mantas apkihlaſchana.

968. Kad noteek peedſihſchana iſ kuſtamas mantas, tad tai ſinâ par ſpreeduma iſpildiſchanu jaeerakſta ta apkihlajama manta un tas terminſch, pehz kura notezeſchanas pee apkihlaſchanas dohſees, t. i. pee minetas mantas ſarakſtiſchanas un pee gahdaſchanas, lai teek apſargata. (Sk. augſchâ, art. 943, peeſihm.)

1864 Now. 20 (41477) art. 968.

969. Pee tahs mantas apkihlaſchanas, kas turpat, kur parahdneeks rohnahs, ir brihw dohtees tai paſchâ brihdî, kad winam to ſinu par ſpreeduma iſpildiſchanu uſrahda. (Sk. augſchâ, art. 943, peeſihm.)

Turpat, art. 969.

970. Lai tas parahdneeks, kas naw klaht, waretu atnahkt, kad wina mantu apkihlahs, ſeptinu deenu terminſch noteizams no tahs deenas, kur ſina winam eedohta, un zeļa-laiks (срокъ поверстный) peeſkaitams. (Sk. augſchâ, art. 943, peeſihm.)

Turpat, art. 970.

971. No ta preekſchrakſta, kas preekſcheja (970) artikelî dohts, war atkahptees, kad ta apkihlajama manta ihſâ laikâ waretu ſamaitatees, woi kad jabaidahs, ka winu waretu noſlehpt. Pirmajâ atgadijumâ pehz praſitaja luhgſchanas tuhliht jadohdahs pee mantas apkihlaſchanas un pahrdohſchanas, bet ohtrâ pee winas aiſſeegeleſchanas, un naw jagaida, lihdſ kamehr tas terminſch notek, kas parahdneekam atnahkſchanas dehļ nolikts. (Sk. augſchâ, art. 943, peeſihm.)

Turpat, art. 971.

972. Apkihlaſchana noteek parahdneekam, praſitajam un leezineekeem, ko ſchee peeaizinajuſchi, klaht eſoht; bet kad kautkurſch no ſcheem nenahk, zaur tam apkihlaſchana neapſtahjahs. (Sk. augſchâ, art. 943, peeſihm.)

Turpat, art. 972.

973. Nekad nedrihkſt apkihlaht:

1) walku-drahnas, kas pehz gads-kahrtas uſ wiſu wihſi waijadſigas;

2) weſchu un traukus, zik parahdneekam un wina peederigeem preekſch bruhkes katru deenu uſ wiſu wihſi waijadſigas.

3) winu gultu-drahnas un gultas;

4) kas namâ preekſch uſtura ſagahdahts, un kurinamo, zik preekſch nama uſtureſchanas uſ weenu mehneſi waijaga;

5) ſwehtas bildes, kas ar metalu naw pahrwilktas un ar dahrgumeem naw iſglihtotas;

6) parahdneekam peederigus familijas- un zitus papirus, iſnemoht parahdaſihmes, akzijas, obligazijas un zitus tahdus auglu-papirus;

7) tahdu perſonu wiswaijadſigu mundeeru, kas ſtahw paſchâ deeneſtâ (*a*);

8) to perſonu mundeeru, kara-eerohtſchus pehz ſtata un frontes-ſirgus, kas peeder pee kaſaku kara-ſpehka (*b*);

9) kuſtamas mantas, kas pehz ziwil-likumeem pee nekuſtamas mantas peeder (*c*);

10) ſemneeku kuſtamas mantas, kas preekſch ſemneeku ſaimneekoſchanas par wiſu waijadſigahm jatur. (Sk. ihpaſch. peelik. pee lik. par lauſch kahrt.) (*d*) (Sk. augſchâ art. 935, peeſihm. un 943, peeſihm.)

(*a*) Turpat, art. 973, pkt. 1—7. — (*b*) 1874 Now. 20, lik. un pawehl. krahj. 1875, № 58. — (*c*) 1864 Now. 20 (41477) art. 973, pkt. 8. — (*d*) 1871 Jul. 23 (49843); Dez. 21 (50338).

974. Tikai kad zitas mantas nerohnahs, war apkihlaht:

1) aramas leetas, maſchinas, inſtrumentes un wiswiſadus pee ſemkohpibas waijadſigus eerohtſchus;

2) darba-ſirgus un lohpus;

3) labibas, ſeena, ſalmu un zitadu ſemes auglu ſagahdajumus, kas preekſch nahkamas ſehjas un lauſchu un darba-lohpu uſtureſchanas lihdſ jaunam plaujamam laikam tai grunts-weetâ uſ wiſuwihſi waijadſigi;

4) grahmatas, inſtrumentes un eerohtſchus, kas parahdneekam katru deenu pee ſawahm dariſchanahm ſawâ dſihwes-kahrtâ, amatâ woi pelnâ uſ wiſu wihſi waijadſigi. (Sk. augſchâ, art. 935, peeſihm. un 943, peeſihm.)

1864 Now. 20 (41477) art. 974.

975. Ta preekſcheja (974) artikela pirmajâs trihs puuktês peemineta kuſtama manta atſchkiru no tahs nekuſtamas mantas tikai tahdâ reiſâ ir pahrdohdama, kad to war atſchkirt no ſchihs beſ kà ſchi nekuſtama manta teek pohſtita, woi kad paſchu to nekuſtamu mantu newar pahrdoht.

Turpat, art. 975.

976. Kad parahdi no weena laulata drauga peedſenami, tad ſarakſtama un pahrdohdama wiſa kuſtama manta, kas atrohnahs winu kohpudſihwokli, iſſlehdſoht ohtra laulata drauga drahnas un weſchu un tahs leetas, ko ſchis laulahts draugs zaur tizameem peerahdijumeem peerahda, ka tahs winam paſcham peeder.

Turpat, art. 976.

977. Parahdneekam brihw praſiht, ka kahdas iſ wina leetahm neteek apkihlatas, ja ar tahm zitahm pehz takſeereſchanas peeteek parahdu aiſmakſaht. Tam praſitajam teeſiba atwehleta pehz norunas ar parahdneeku kahdas leetas no ap-

kihlaſchanas un pahrdohſchanas atlaiſt, lai gan ar tahm zitahm leetahm ari nepeetiktu parahdu pilnigi aiſmakſaht.

Turpat, art. 977.

978. Priſtawam weetigas polizejas lohzekli waijaga peeaizinaht, lai pee apkihlaſchanas ir klaht:

1) kad nama-durwis aiſſlehgtas, un kad leedſahs attaiſiht;

2) kad eekſchejas iſtabas-durwis neteek atwehrtas, woi kad leedſahs aiſſlehgtas weetas atſlehgt;

3) kad apkihlaſchana noteek parahdneekam klaht neeſoht. (Sk. augſchâ, art. 943, peeſihm.)

Turpat, art. 978.

979. Kad priſtaws pee apkihlaſchanas dohdahs un atrohn, ka ta manta pehz zitas praſiſchanas jaw ir apkihlata, tad winſch ſalihdſina to mantu ar to pee eepreekſchejas apkihlaſchanas ſarakſtitu ſarakſtu un apkihla tikai tahs leetas, kas tai eepreekſchejâ ſarakſtâ naw eeliktas; bet tahdâ reiſâ ta apkihlaſchana nozelama tik pehz abju praſijumu aiſmakſaſchanas woi pehz abju praſitaju atwehleſchanas.

Turpat, art. 979.

Ohtra nodaļa.

Kuſtamas mantas ſarakſtiſchana.

980. Kuſtamas mantas ſarakſtâ waijaga peeſihmeht:

1) tohs nummurus no teem pee tahm apkihlatahm leetahm peelikteem jaunlikeem;

2) katras apkihlatas leetas noſaukumu un aprakſtu, un ja waijaga, winu mehru, ſwaru woi ſkaitu.

1864 Now. 20 (41477) art. 980.

981. Kad dahrgus metalus, lai buhtu wai ſteenês woi kà iſſtrahdati, ſarakſta, tad winu prohwe japeeſihme, kad wina ſinama.

Turpat, art. 981.

982. Kad ſarakſta leetas, kas ar dahrgeem akmineem iſpuſchkotas, tad ſcho akminu ſkaits, leelums un wahrds japeeſihme.

Turpat, art. 982.

983. Kad ſarakſta grahmatas, tad grahmatu wirsrakſti, ſarakſtitaju wahrdi un iſdewuma gads, ja tas wirsrakſtâ rohnahs, un tàpat ſehjumu ſkaits japeeſihme.

Turpat, art. 983.

984. Kad ſarakſta bildes, tad japeeſihme winu leelums, ko winas rahda, un mahkſleneeku wahrdi, ja tee ſinami.

Turpat, art. 984.

985. Kad ſarakſta prezes, woi ari ſapakatus iſſtradajumus un materialu iſ fabrikeem un manufakturahm, japeeſihme:

1) nummuri woi ſihmes, kas uſ tahm pretſchu pakahm;

2) to ſchinîs pakâs glabatu pretſchu noſaukums un aprakſts.

Turpat, art. 985.

986. Kad ſarakſta kreditbilletes, obligazijas, akzijas un zitus tahdus papirus, tad japeeſihme winu ſkaits, ſurte, uſrakſtita wehrtiba un nummuri. Paſchas tahs dokumentes noleekamas pee teeſas, kad ar to apkihlatu mantu pehz takſeereſchanas nepeeteek praſijumu aiſmakſaht.

Turpat, art. 986.

987. Kad ſarakſta laiwu, tad beſ winas mehreem, rumpja un leelaku dalu garuma un platuma, japeeſihme, zik wina ſpehj neſt, no kahda kohka winas rumpis taiſihts, tauwas, pehz noſaukuma un ſkaita un, ja tas war buht, ari kad wina buhweta.

Turpat, art. 987.

988. Kad ſarakſta kuſtamu mantu, jaiſſchkir jaunas leetas un wezas, kas derigas pee bruhkes, un kas naw derigas.

Turpat, art. 988.

989. Wiſâs tais reiſâs, kad pretſchu, grahmatu un leetu fakturas, inwentari, katalogi woi zitadi ſarakſti atraſti woi ari pehz teeſas-priſtawa praſiſchanas war tapt preekſchâ likti, tad jauns ſarakſts naw jaſarakſta, bet tas wezajs ar tahm tagadejahm leetahm tikai ſalihdſinajams. Schinî ſarakſtâ tahs no jauna atraſtahs un tahs wezâ ſarakſtâ uſnemtahs, bet wairs neredſemahs leetas peeſihmejamas.

Turpat, art. 989.

990. Tahs leetas, ko treſcha kahda perſona uſdohd, ka winai pee tahm teeſiba, ſarakſtâ gan uſnemamas, bet japeeſihme, kas uſdewis, ka winam pee tahm teeſiba, un kahda ta teeſiba.

Turpat, art. 990.

991. Wiſu ſarakſtitu leetu ſkaits, mehrs un ſwars jarakſta ar burteem un ar ſkaitleem.

Turpat, art. 991.

992. Zaur ſarakſtu waijaga iſwilkt ſchnohri, un teeſas-priſtawa ſeegelis jauſleek.

Turpat, art. 992.

993. Sarakſtâ deena japeeſihme, kad eeſahkts un kad pabeigts. Sarakſta

galâ wiſi pahrlabojumi, kas tamî notikuſchi, japeemin; ſarakſtâ ko iſkaſiht naw atlauts.

Turpat, art. 993.

994. Sarakſtam parakſtahs praſitajs un parahdneeks, ja pee parakſtiſchanas bijuſchi klaht, leezineeki, ja tahdi bijuſchi peeaizinati, un teeſas-priſtaws. Kahdz weena woi ohtra parta woi leezineeku parakſti truhkſt, tas ihpaſchi japeeſihme.

Turpat, art. 994.

995. Praſitajs, parahdneeks un peeaiziuati leezineeki teeſas-priſtawam par to ſarakſtu, ko ſarakſtijis, war preekſchâ likt ſawus eemeſlus un tahs pehz winu dohmahm waijadſigas pahrrakſtiſchanas.

Turpat, art. 995.

996. Kad teeſas-priſtaws zeltus eemeſlus ne-eewehro, tad winam pehz eemeſlu zehleju praſiſchanas ſarakſta galâ waijaga peeſihmeht, kahpehz winſch naw eewehrojis.

Turpat, art. 996.

997. Pehz praſitaja woi parahdneeka pagehreſchanas teeſas-priſtawam pret noliktu makſu ſarakſta norakſtus waijaga iſſneegt, kur ſchnohre zauri wilkta, un kur wina ſeegelis un parakſts klaht.

Turpat, art. 997.

998. Uſ glabajamahm leetahm (хранилища) woi pretſchu ſpihkereem (товарныя мѣста) un tàpat uſ katru tahdâ ruhmê nenoglabatu leetu priſtaws uſleek ſawu ſeegeli un peeleek jarliku, kur nummurs pehz ſarakſta wirſû. Beſ tam parteem, kas pee ſarakſtiſchanas klaht, atwehlehts uſ tahm ſarakſtitahm leetahm ir ſawus ſeegelus uſlikt.

Turpat, art. 998.

999. Praſitajam woi parahdneekam, kas pee ſarakſtiſchanas nebija atnahkuſchi, woi to parakſtijuſchi beſ nekahdeem eemeſleem, wehlaki wairs naw brihw par kahdu tur notikuſchu nekahrtibu ſchehlotees. Schis preekſchrakſts neſneedſahs lihdſ tam atgadijumam, kur dewahs pee tahdas mantas ſarakſtiſchanas, kas ihſâ laikâ wareja ſamaitatees neſagaidoht parahdneeka atnahkſchanu.

Turpat, art. 999.

Treſcha nodaļa.

Kuſtamas mantas wehrtibas apſpreeſchana.

1000. Kuſtamas mantas wehrtiba apſpreeſchama pee winas apkihlaſchanas un ſarakſtâ peeſihmejama.

1864 Now. 20 (41477) art. 1000.

1001. Katras ſarakſtitas leetas wehrtiba apſpreeſchama no praſitaja woi no parahdneeka, ja praſitajs naw atnahzis. Kad wehrtibas apſpreedumam pretojahs, tad tam, kas pretojahs, brihw praſiht, lai leetas prateji wehrtibu apſpreeſch, bet tad winam apſpreeſchanas koſtes janem uſ ſawu rehkinumu.

Turpat, art. 1001.

1002. Leetas-prateji, kam mantas wehrtibu buhs apſpreeſt, iſwehlejami pehz praſitaja un parahdneeka ſawſtarpigas norunas, bet kad wini neſateek, woi tadehl, ka naw klaht, woi zitas kahdas wainas dehl, tà kà teeſas priſtaws redſ.

Turpat, art. 1002.

1003. Leetas-prateji naw ſwehrinajami.

Turpat, art. 1003.

1004. Tahdu leetas-prateju ſtelleſchanas dehl, kas uſ pirmu aizinaſchanu naw nahkuſchi, priſtaws ſaſinojahs ar winu klahtako wirsneezibu.

Turpat, art. 1004.

1005. Tee, kas pee wehrtibas apſpreeſchanas teek aizinati, ja atraujahs no ſchi peenahkuma iſpildiſchanas un nepeerahda likumigus kaweklus, ſtrahpejami pehz teem likumeem par meerateeſneſchu noleekamahm ſtrahpehm art. 29.

Turpat, art. 1005.

1006. Lai waretu nolemt, zik leela atlihdſinaſchana leetas-pratejeem nahkahs, weetiga gubernas preekſchneeziba uſ ik trihs gadeem ihpaſchus preekſchrakſtus ſaſtahda, ko eekſchleetu-miniſteris pehz norunas ar juſtiz- un finanz-miniſtereem apſtiprina. Schee preekſchrakſti iſſludinajami, lai wiſeem nahk ſinami.

Turpat, art. 1006.

1007. Wehrtibas apſpreeſchana, kas noteikta pehz rakſtita ſalihguma, kur tee, kam buhs wehrtibu apſpreeſt, jaw eepreekſch ar wahrdeem peeſaukti, zaur ſchihm perſonahm iſdarama.

Turpat, art. 1007.

1008. Tahs leetas, kam wehrtiba paſchâ ſalihguma-rakſtâ apſpreeſta, no jauna naw jaapſpreeſch.

Turpat, art. 1008.

Zeturta nodaļa.

Apkihlatas mantas glabaſchana.

1009. Apkihlata manta nodohdama glabatajam woi pahrwedama ihpaſchâs ruhmês.

1864 Now. 20 (41477) art. 1009.

1010. Glabatajs iſwehlejams pehz praſitaja un parahdneeka ſawſtarpigas norunas, bet ja neſateek, ta no teeſas-priſtawa.

Turpat, art. 1010.

1011. Teeſas-priſtawam par glabatajeem waijaga iſwehleht, kas ir makſataji, un wislabaki tahdus, kas to mantas glabaſchanu uſnemahs, beſ kà to pahrwed uſ zitu weetu.

Turpat, art. 1011.

1012. Teeſas-priſtaws beſ abju partu rakſtitas atwehleſchanas par glabataju newar iſwehleht:

1) tahdu, kas pehz likuma newar buht par leezineeku;

2) tahdus, kas winam pirmâ un ohtrâ ſchkirâ radi un zaur prezibahm ſadraudſeti;

3) praſitaju, parahdneeku, winu laulatus draugus, mahju eedſihwotajus, radineekus, taiſnâ lihnijâ weenalga kahdas ſchkiras, bet ſahnu-lihnijâ ohtras ſchkiras radineekus un pirmas un ohtras ſchkiras zaur prezibahm ſadraudſetus, woi tik tad ween, kad neweens zits neuſnemahs to mantu glabaht.

Turpat, art. 1012.

1013. Tam, kas par glabataju iſwehlehts, apkihlatas mantas ſarakſta norakſts jaeedohd, par ko tas kwitanzi uſrakſta uſ original-ſarakſta.

Turpat, art. 1013.

1014. Glabatajs makſu dabu par to glabaſchanu pehz ſawſtarpigas norunas ſtarp winu un parahdneeku un praſitaju; bet kad wini neſateek, tad tai leelumâ, kà nolemts ihpaſchôs preekſchrakſtôs.

Turpat, art. 1014.

1015. Preekſchrakſti par glabaſchanas aiſmakſaſchanu uſ ik trihs gadeem no weetigas gubernas-preekſchneezibas ſaſtahdami, no eekſchleetu-miniſtera pehz ſaſinoſchanahs ar juſtiz- un finanz-miniſtereem apſtiprinajami un iſſludinajami, lai wiſeem nahk ſinami.

Turpat, art. 1015.

1016. Glabatajam naw brihw to wina glabaſchanai uſtizetu mantu leetaht, un winſch nedrihkſt zitam to atdoht, bet winam to waijaga paſargaht weſelu, zitadi winam ſuſtu ta makſa par glabaſchanu, un ſkahde no wina taptu peedſihta.

Turpat, art. 1016.

1017. Kad glabatajs ſaudejis to winam glabaſchanas dehl uſtizetu mantu, tad winam beſ tahs naudas-ſtrahpes, kas preekſchejâ (1016) artikelî noteikta, ja-atbild pehz kriminal-likumeem (ſtrahp. lik. grahm., art. 1681 un 1682, lik. par meerateeſn. nol. ſtrp., art. 176).

Turpat, art. 1017.

1018. Glabatajam rehkinumu waijaga doht par eenahkumeem, kas no tahs apkihlatas mantas nahkuſchi

Turpat, art. 1018.

1019. Jauns glabatajs iſwehlejams, un apkihlata manta ſchim nodohdama pehz teem preekſchejôs artikelôs (1010 un tahl.) noteikteem preekſchrakſteem.

Turpat, art. 1019.

1020. Koſtes par mantas glabaſchanu, kas pehz pahrdohta, aprehkinajamas un aiſmakſajamas iſ tahs ſummas, kas pee pahrdohſchanas eenahkuſi.

Turpat, art. 1020.

Peekta nodaļa.

Apkihlatas mantas pahrdohſchana.

1021. Kad mantas ſarakſtiſchana un wehrtibas apſpreeſchana beigta, praſitajam un parahdneekam peenahkahs teeſas-priſtawam ſinamu dariht, kahdu weetu un kahdu laiku pehz ſawſtarpigas norunas preekſch iſuhtrupeſchanas iſwehlejuſchi. Kad parahdneeks un praſitajs neſateek, woi atbildi nedohd, tad uhtrupes weetas un laika dehl waijaga turetees pee teem nahkoſchu artikelu preekſchrakſteem.

1864 Now. 20 (41477) art. 1021.

I. Kur un kas lai iſuhtrupe kuſtamu mantu.

1022. Mantas-iſuhtrupeſchanas weetu un deenu teeſas-priſtaws peeſihme uſ paſchu mantas ſarakſtu.

Turpat, art. 1022.

1023. Kuſtamas mantas iſuhtrupeſchana noteek tais weetâs, kas preekſch tam ikgadus no weetigas gubernas-preekſchneezibas noteiktas.

Turpat, art. 1023.

1024. Kuſtama manta, ko uſ zitu weetu pahrweſt gruhti woi pa daudſ dahrgi, iſuhtrupejama tur, kur tika glabata.

Turpat, art. 1024.

1025. Mantas glabaſchanas dehl, lihdſ kamehr winu iſuhtrupe, un paſchas iſuhtrupeſchanas dehl, pilſſahtôs ihpaſchas ruhmes war eerahdiht woi ihreht.

Turpat, art. 1025.

1026. Iſuhtrupeſchana noteek zaur priſtawu klaiji, kahdam polizejas woi pagaſta-waldes lohzeklim klaht eſoht.

Turpat, art. 1026.

II. Uhtrupes termini.

1027. Iſuhtrupeſchanas terminu priſtaws noteiz eewehrodams, zik leela un

kahda ta manta, no ſeptinahm deenahm lihdſ ſeſchi nedelahm, rehkinajoht no tahs deenas, kad mantas ſarakſtiſchana un wehrtibas apſpreeſchana nobeigta.

Turpat, art. 1027.

1028. Leetas, kas ihſâ laikâ waretu ſamaitatees, woi tahdas, ko glabaht daudſ un pahrak par to mantas wehrtibu makſatu, tahs ihſakâ terminâ war pahrdoht.

Turpat, art. 1028.

1029. Uhtrupes deenu uſ wehlaku laiku nolikt zitadi naw atlauts, kà tik pehz wiſu to kreditoru atwehleſchanas, kas no tahs ſarakſtitas mantas ſawu teeſu praſa.

Turpat, art. 1029.

III. Sludinaſchanas par uhtrupi.

1030. Uhtrupe ſinama jadara zaur priſtawa ſludinajumeem, un tais japeemin pahrdohdamahs leetas, uhtrupes weeta, deena un ſtunda, mantas turetaja wahrds un ta ſumma, uſ ko ta manta uhtrupju dehl apſpreeſta. Tahs leetas ſludinajumôs noſauzamas ar wiſpahrigu noſaukſchanu pehz tam, kahdas winas ir, un ne ſmalki pa weenai.

Turpat, art. 1030.

1031. Tahs ſludinaſchanas maſakajs nedelu, bet tai art. 1028 peeminetâ reiſâ ne maſak kà weenu deenu preekſch uhtrupeſchanas pee polizejas-nameem, uſ tirgus-platſcheem un zitâs tahdâs ta meera-apgabala weetâs, kurâ ta uhtrupeſchana noteek, peeſitamas, tàpat pee ta nama ahrejahm durwihm, kur ta uhtrupeſchana notiks.

Turpat, art. 1031.

1032. Sludinaſchanas par ſtruhgu, lodku un zitu laiwu iſuhtrupeſchanu peeſitamas peebrauzamâs weetâs un pee tahm pahrdohdamahm laiwahm.

Turpat, art. 1032.

1033. Kad manta, kas augſtaki par ſimts rubulu wehrtibâ apſpreeſta, tahdâ aprinki pahrdohdama, kur awiſes iſnahk, tad beſ tahm peeminetahm ſludinaſchanahm ari wehl weetigâs awiſês jaiſſludina.

Turpat, art. 1033.

1034. Sludinaſchanai awiſês waijaga tahdai pat buht kà tai peeſiſtai, un wina tikai weenâ paſchâ awiſchu nummurâ nodrukajama.

Turpat, art. 1034.

1035. Awiſchu redakzijai, kas ſludinaſchanu iſlaiſch, tuhliht pehz nodrukaſchanas tam teeſas-priſtawam, kas to pahrdohſchanu apgahda, ta nummura, kur ta ſludinaſchana eekſchâ, weenu eekſemplaru waijaga noſuhtiht. Schis awiſchu nummurs glabajams pee uhtrupes aktehm.

Turpat, art. 1035.

1036. Ka tahs iſſludinaſchanas notikuſchas, priſtaws peeſihme ſchurnalâ.

Turpat, art. 1036.

1037. Jr praſitajam, ir parahdneekam ta teeſiba atwehleta beſ tahm no priſtawa apgahdajamahm iſſludinaſchanahm tahs no priſtawa ſarakſtitas ſinas par to uhtrupi katram uſ ſawu rehkinumu laudîs laiſt.

Turpat, art. 1037.

1038. Kad pehz teeſas preekſchraksta woi pehz partu norunas zita deena woi weeta preekſch uhtrupes taptu nolikta, priſtawam jaunas ſludinaſchanas waijaga iſlaiſt un ſchurnalâ to waijaga peeſihmeht.

Turpat, art. 1038.

1039. Kad ſinas iſlaiſch, ka iſſludinata pahrdohſchana nenotiks, tad tais ſinâs tikai jaſaka, ka tahs un tahs mantas uſ to un to deenu noteikta iſuhtrupeſchana ta un ta eemeſla dehl nenotiks.

Turpat, art. 1039.

IV. Leetas, kas pehz ihpaſcheem nolikumeem iſuhtrupejamas.

1040. Mahletu woi iſkaltu bilſchu un zitu mahkſleneeka iſſtrahdajumu, tàpat ſarakſtu un tulkojumu nopirkſchana klaijâ uhtrupê pirzejam nedohd teeſibu pee ta mahkſliſka woi literariſka ihpaſchuma.

Turpat, art. 1040.

1041. Rakſtiti un drukati ſarakſti un tulkojumi, ko pats rakſtitajs woi tulkotajs preekſch pahrdohſchanas wehl naw nodewuſchi, naw iſuhtrupejami, ne kamehr ſarakſtitajs woi tulkotajs wehl dſihwi, beſ winu paſchu atwehleſchanas, ne pehz winu nahwes beſ winu mantineeku atwehleſchanas.

Turpat, art. 1041.

1042. Rohkrakſti, kas iſdohſchanas dehl nopirkti, tàpat ari ta teeſiba tohs drukaht, zitadi naw pahrdohdami, kà tik lihdſ ar to peenahkumu wiſu to iſpildiht, ko tas pirmajs turetajs bija uſnehmees.

Turpat, art. 1042.

1043. Swehtas bildes lihdſ ar to neatſchkiramo metala apwilkumu, apkalumu un ziteem glihtumeem newar iſuhtrupeht, bet tahs praſitajam atdohdamas pehz labprahtiga ſalihguma ar parahdneeku woi wina radineekeem. Kad ar labu newar ſatikt, woi ari kad praſitajam zita tiziba, tad tahs ſwehtahs bildes ar ſaweem apkalumeem klahtakaj pareiſitizigas draudſes baſnizai atdohdamas, un kreditori it neko par to nedabu. Kad parahdneekam zitas mantas naw, bet galwotaju ir, tad ſwehtas bildes praſitajam atdohdamas pehz ſawſtarpigas norunas ne ar parahdneeku woi ar wina radineekeem, bet ar wina galwotajeem, un, ja newar ſatikt, baſnizai; bet parahds no galwotajeem peedſenams.

Turpat, art. 1043.

1044. No ſwehtahm bildehm nonemtu apkalumu woi zitu glihtumu ſihkus

metala-gabalus brihw pa ſteenehm ſakauſeht, bet glihtumus iſ dahrgeem akmineem woi pehrlehm brihw iſahrdiht, un pehz tam winus un ſchohs pahrdoht. Tàpat ar ſchahm leetahm ari tad jadara, kad winas preekſch ſwehtas bildes gan pagatawotas, bet pee tahs wehl naw peetaiſitas.

Turpat, art. 1044.

V. Kà uhtrupe jatur.

1045. Kad teeſas-priſtaws, ja waijadſeja, gahdajis, ka ta apkihlata manta uhtrupes weetâ atweſta, tad to ſalihdſina ar ſarakſtu un glabatajam kwitanzi dohd, ka dabujis.

Turpat, art. 1045.

1046. Tais deenâs, kas preekſch uhtrupes noteiktas, wiſeem, kas to wehlahs, atlauts pahrdohdamas leetas apſkatiht.

Turpat, art. 1046.

1047. Uhtrupei jaſahkahs pulkſten deſmitôs no rihta, un wehlakajs pulkſten ſeſchôs pehz pusdeenas jabeidſahs.

Turpat, art. 1047.

1048. Kad pulkſten deſmitôs neweens ſohlitajs negadahs woi tikai weens pats gadahs, tad tam teeſas-priſtawam, kam uhtrupe jatur, lihdſ pulkſten diwjeem pehz pusdeenas waijaga gaidiht, wai pirzeji neatnahks, bet kad pulkſten diwpadſmitôs jele diwi pirzeji gadijuſchees, tad priſtaws pehz winu praſiſchanas pee uhtrupeſchanas dohdahs.

Turpat, art. 1048.

1049. Uhtrupe, kas weenâ deenâ naw beigta, nahkoſchâs deenâs turpinajama, lihdſ kamehr beigta.

Turpat, art. 1049.

1050. Lai pahrdohſchana eetu jo weegli, teeſas-priſtaws to mantu partijâs war daliht.

Turpat, art. 1050.

1051. Praſitajs pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem uhtrupês war lihdſ ſohliht; bet parahdneekam, wina formuntam, tam, kas pee mantas ſarakſtiſchanas dalibu nehmis, woi tam, kas to uhtrupi wada, tàpat tam polizejas woi pagaſtawaldes lohzeklim, kas pee uhtrupes klaht, naw brihw lihdſ ſohliht.

Turpat, art. 1051.

1052. Kam ta manta peeder, tam, ja winſch pee uhtrupes klaht, ir brihw praſiht, lai ſchihs woi tahs leetas pahrdohd preekſch tahm zitahm.

Turpat, art. 1052.

1053. Kad uhtrupe ſahkahs, teeſas-priſtaws katras leetas noſpreeſtu wehr-

tibu iſſauz un praſa: „kas ſohla wairak?“ ſohlitaju ſohlijumi no priſtawa iſſauzami, kamehr wehl pahrſohla.

Turpat, art. 1053.

1054. Kad wairs neſohla pahri, priſtaws ſauz trihs reiſ: „woi neweens wairak?“ un ja pehz treſcha ſauzeena pahri wairs neſohla, tad ar ahmaru peeſit un tad pahrſohlijnms wairs naw peenemams.

Turpat, art. 1054.

1055. Tahs pahrdohtahs leetas paleek tam, kas par wiſeem wairak ſohlijis.

Turpat, art. 1055.

1056. Priſtawa ſchurnalâ japeemin:

1) pahrdohſchanas deena;

2) pahrdohtas leetas nummurs pehz ſarakſta;

3) tas augſtakajs ſohlijums;

4) pahrſohlitaja dſihwes-kahrta, wahrds un familija woi uſwahrds, ko ſchis pats eerakſta, bet ja nemahk rakſtiht, tad zits kahds, kam winſch to uſwehl;

5) woi parahdneeks jeb wina weetneeks pee uhtrupes klaht bijis.

Turpat, art. 1056.

VI. Kas pehz uhtrupes noteek.

1057. Pee paſchas uhtrupes pirzejs eemakſa ne maſak kà ſawa beidſama ſohlijuma peekto dalu. Atlikumu winam ſkaidrâ naudâ ne wehlaki kà nahkoſchâ deenâ pulkſten diwpadſmitôs waijaga aiſmakſaht.

Turpat, art. 1057.

1058. Ta manta pirzejeem zitadi naw atdohdama, kà kad pilna uhtrupê ſohlita ſumma no wineem dabuhta.

Turpat, art. 1058.

1059. Kad ar to ſummu, kas eenemta, kad weena dala no tahs mantas pahrdohta, peeteek preekſch pilnigas parahda rehdiſchanas un ſpreeduma iſpildiſchanas koſtju aiſmakſaſchanas, tad tahs atleekamas leetas naw japahrdohd, bet ja-atdohd tam, kam tahs peeder.

Turpat, art. 1059.

1060. Jſ tahs zaur pahrdohſchanu eenahkuſchas ſummas wiſu papreekſch koſtes par mantas apkihlaſchanu, glabaſchanu un iſuhtrupeſchanu aiſmakſajamas, bet ar to, kas atleekahs, uſdohtee praſijumi ilpildami.

Turpat, art. 1060.

1061. Tahs uhtrupê pahrdohtas leetas uſ wiſadu wihſi paleek pirzejam.

Turpat, art. 1061.

VII. Uhtrupeſchanas, kas naw iſweſtas, un kas naw ſpehkâ.

1062. Uhtrupe uſluhkojama par tahdu, kas naw iſweſta:

1) kad ſohlitaji naw atnahkuſchi, woi kad tikai weens atnahzis;

2) kad neweens iſ atnahkuſcheem noſpreeſtu ſummu naw pahrſohlijis;

3) kad pehz beigtas uhtrupes pirzejs, lai gan eemakſajis, ſummas atlikumu laikâ naw aiſmakſajis.

Turpat, art. 1062.

1063. Kad uhtrupe naw iſweſta zaur tam, ka ſohlitaji naw gadijuſchees, tad teem atnahkuſcheem parahdneeka kreditoreem teek atwehlehts, lai pehz balſu wairakuma, ko aprehkina pehz winu praſijumu ſummas, luhdſ jaunu uhtrupeſchanu, woi lai to nepahrdohtu mantu pehz noſpreeſtas wehrtibas patur.

Turpat, art. 1063.

1064. To mantu patureht kriht pahr wiſeem tam kreditoram, pehz kura luhgſchanas apkihlaſchana bija notikuſi, bet pehz ta tam, kam jo leela praſiſchana.

Turpat, art. 1064.

1065. Ta manta, kas ohtrâ uhtrupê naw pahrdohta un no kreditoreem naw patureta, no apkihlaſchanas atſwabinajama, un kreditoreem teek atwehlehts ſawu praſiſchanu iſ zitas parahdneekam peederigas mantas peedſiht.

Turpat, art. 1065.

1066. Tai art. 1065 peeminetâ reiſâ koſtes par mantas apkihlaſchanu, glabaſchanu un pahrdohſchanu makſajamas no ta praſitaja, kas lizis apkihlaht, woi no teem kreditoreem, kas to mantas pahrdohſchanu praſijuſchi, kad wini leeguſchees to nemt.

Turpat, art. 1066.

1067. Praſitajam teeſiba ir atwehleta, ka war jaunas uhtrupes noteikſchanu luhgt, kad pehz rohkas-naudas eemakſaſchanas naudas atlikums laikâ naw makſahts (art. 1057). Tahdâ reiſâ rohkas-nauda pee tahs wiſpahrigas ſummas peeleekama, kas no tahs mantas eenahkuſi.

Turpat, art. 1067.

1068. Jauna uhtrupe noteizama pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem:

1) kad wiſa ta par ſalogu nolikta manta, pirms parahda-grahmatâ (закладная) noteiktajs terminſch notezejis, pehz ſaloga-lizeja kreditoru praſiſchanas, uſ uhtrupi dohta, un tas augſtakajs uhtrupes ſohlijums maſaks ne kà ta ſumma, kas ſaloga-turetajam peenahkahs;

2) kad ſaloga-turetajs to mantu newar patureht.

Turpat, art. 1068

1069. Uhtrupe uſluhkojama par tahdu, kas naw ſpehkâ, kad to mantu kahds nopirzis, kam pehz art. 1051 nebija brihw pee uhtrupes lihdſ ſohliht. Tahdâ reiſâ ta no pirzeja eemakſata nauda nemama preekſch to parahdu rehdiſchanas,

kas uſ to pahrdohtu mantu gul, bet paſchu to mantu pehz jaunas kreditoru praſiſchanas no jauna war likt uſ uhtrupi.

Turpat, art. 1069.

1070. Jauna uhtrupe noteizama beſ jaunas wehrtibas-apſpreeſchanas un noteek pehz teem preekſch pirmas uhtrupes dohteem preekſchrakſteem tikai ar to ſtarpibu, ka ohtrâ uhtrupê to mantu war pahrdoht ari apakſch ſpreeſtas wehrtibas.

Turpat, art. 1070.

Seſta nodala.

Peedſihſchana iſ ſemes-atpirkſchanas augſtuneſoſcheem papireem, iſ akzijahm un obligazijahm.

1071. Kad parahdi peedſenami iſ augſtuneſoſcheem atpirktas muiſchu-ſemes papireem (выкупныя по помѣщичьимъ имѣніямъ бумаги), kas teem muiſchu ihpaſchneekeem no walſts-bankas wehl naw iſſneegti, tad jaturahs pee teem preekſchrakſteem, kas rohnahs tai ihpaſchâ peelikumâ pee likumeem par kauſchu kahrtahm (II, atpirkſch. lik.).

1864 Now. 20 (41477) art. 1071.

1072. Augſtuneſoſchi walſts-papiri un tàpat priwat-beedribu akzijas un obligazijas praſitajam atdohdamas par to wehrtibu, par ko winſch ar parahdneeku ſateek; bet, kad wini neſateek, tad par to wehrtibu, par ko tee papiri pateeſigi pahrdohti pehz beidſamahm no S. Pehterburgas birſchas iſſludinatahm un tai weetâ, kur teeſa ſtahw, jau atnahkuſchahm ſinahm.

Turpat, art. 1072.

1073. Ja kahds gadahs, kas par ſcheem papireem augſtaku zenu ſohla un ari tuhliht to naudu makſa, bet praſitajs negrib winus par ſcho beidſamu zenu patureht, tad ſchee papiri tam pirzejam, kas gadijees, atdohdami, bet praſitaja praſiſchana ar to eenahkuſchu naudu aiſmakſajama.

Turpat, art. 1073.

1074. Kad praſitajs augſtuneſoſchus walſts-papirus, akzijas woi obligazijas par to zenu negrib nemt, kas pehz art. 1072 nolemta, un zits negadahs, kas par teem papireem wairak gribetu doht, woi ari kad praſitajs woi parahdneeks neſalihgſt, un teeſa neko nedabu ſinaht par to apkihlatu augſtu-papiru, akziju woi obligaziju birſchas-zenu, tad tee papiri pahrdohſchanas dehl noſuhtami pee S. Pehterburgas birſchas hofmahkleŗa, kas, atnehmis pahrdohſchanas koſtes, un tàpat to pehz andeles-likumu art. 2535 makſajamu kurtaſchu un to paſtes-naudu, to dabuhtas ſummas atlikumu noſtelle pee teeſas.

Turpat, art. 1074.

1075. Lai tahs formas nepaleek ne-eewehrotas, kas pehz eeraſtas kahrtibas wehrâ leekamas, kad weens ohtram augſtuneſoſchus walſts-papirus, akzijas un

obligazijas pahrdohd, teesa schohs papirus atdohdama prasitajam woi pahrdohschanas dehl nosuhtidama hofmahklerim peeleek no sewis lihds ar paschu to papiru-nummuru smalku sarakstu leezibas-rakstu par to, ka tai weenâ reisâ pehz teesas spreeduma schee papiri nahkuschi prasitaja ihpaschumâ, bet tai ohtrâ reisâ, ka tee papiri pehz teesas spreeduma hofmahklerim pahrdohschanas dehl nosuhtiti un ka tapehz hofmahklerim atwehlehts tam, kam winsch tohs pahrdohs, to leezibas-rakstu nodoht un wina wahrdu us paschu to leezibas-rakstu usrakstiht.

Turpat, art. 1075.

1076. Kad tahdi papiri S. Pehterburgas birschas hofmahklerim pahrdohschanas dehl nosuhtiti, tad pee katras ihpaschas papiru surtes leezibas-rakstis peeleekams, ja katras papiru surtes kohpuwehrtiba naw pahri par diwituhkstoschu rubulu; zitadi tee papiri, ja tas war notikt, partijâs dalami, is kurahm katra pehz usrakstitas wehrtibas nedrihkst leelaka buht par diwituhkstoschu rubulu, un katrai partijai ihpaschs leezibas-rakstis peeleekams.

Turpat, art. 1076.

1077. Kad auglu-papiri, akzijas un obligazijas tur, kur peenahkahs, teek preekschâ likti, lai tohs pahrraksta us tahs personas wahrdu, kas winus eemantojuschi, tas pehz art. 1075 issneegtajs teesas leezibas-rakstis ispilda wisas tahs formas, kas preekschrakstôs par auglunesoscheem walsts-papireem un beedribu lihkumôs prasitas, lai pehz tahm schee papiri nahk no weenas personas rohkahm ohtras personas rohkâs.

Turpat, art. 1077.

Septita nodaļa.

Peedsihschana is kapitaleem woi zitas parahdneeka kustamas mantas, kas treschas kahda rohkâs stahw.

1078. Parahdneeka kapitalu woi kustamas mantas, kas treschas kahdas personas rohkâs, woi tahdu summu apkihlaschana, kas no schihs treschas personas parahdneekam nahkahs, noteek pehz tahs art. 631—640 noteiktas kahrtibas, tikai isnemoht scho:

1) treschai personai no pristawa puses pret kwitanzi sihme nodohdama, kurâ ari tas laiks eerakstihts, kad sina par spreeduma ispildischanu parahdneekam suhtita;

2) treschahm personahm, kad to, augschâ peemineto sihmi dabujuschi, wisu to apsuhdsetam peederigu mantu pristawam, kas to spreedumu ispilda, woi weetigai aprinkateesai waijaga nodoht.

1864 Now. 20 (41477) art. 1078.

Aſtota nodaļa.

Peedſihſchana iſ parahdneeka kapitaleem, kas pee kahdas waldes woi pee kahdas teeſas woi kahdâ kreditbankâ ſtahw.

1079. Kad praſitajs uſrahda parahdneeka kapitalus pee kautkuras waldes woi teeſas, woi kad uſrahda naudu, kas winam no tureenes nahkahs, tad priſtaws tai waldei woi teeſai nodohd to iſpildiſchanas-pawehli, uſdohdams to laiku, kad parahdneekam ſina ſuhtita par ſpreeduma iſpildiſchanu.

1864 Now. 20 (41477) art. 1079.

1080. Praſitajs, kas pee ſpreeduma iſpildiſchanas wehl naw dewees, ari pats pee waldes woi teeſas war greeſtees ar to luhgſchanu, lai to parahdu peedſen iſ teem parahdneeka kapitaleem, kas pee tahs waldes woi teeſas ſtahw, woi iſ tahs naudas, kas ſchim no tureenes nahkahs; pee tam winam to original-iſpildiſchanas-pawehli waijaga parahdiht lihdſ ar leezibas-rakſtu no teeſas-priſtawa par to, ka parahdneekam ſina par ſpreeduma iſpildiſchanu noſuhtita.

Turpat, art. 1080.

1081. No tahs deenas, kad iſpildiſchanas-pawehli dabujuſi, teeſai, kur prahwneeka kapitals ſtahw, woi no kuras ſchim kahda nauda nahkahs, waijaga dariht pehz art. 633 un 1078.

Turpat, art. 1081.

1082. Kad wairak ne kà weena praſiſchana eeſneegta, lai ar parahdneeka kapitaleem woi ar naudahm, kas winam nahkahs, wairak ne kà weenu peedſenamu parahdu aiſmakſa, tad ta ſaſehde woi ta teeſa (присутственное или судебное установленіе), kur ſchee kapitali ſtahw, woi no kureenes parahdneekam nauda nahkahs, wiſas ſummas, kas winam nahkahs, pee weetigas aprinkateeſas noſuhta.

Turpat, art. 1082.

1083. Kad pee parahdneeka mantas apkihlaſchanas teeſai teek preekſchâ liktas kredit-banku billetes par parahdneekam peederigeem kapitaleem, un parahdneeks, pee teeſas aizinahts un no teeſas noteiktâ laikâ, to atdohſchanas atwehleſchanu (передаточной надписы) tahm billetehm neuſrakſta, tad teeſa, uſ tahm billetehm uſrakſtu par to uſlikuſi, no tahs kredit-bankas praſa, lai to peedſenamo ſummu iſ ta billetês ſihmeta kapitala atſuhta, woi, ja ta peedſenama ſumma tai billetês ſihmetai ſummai lihdſinajahs, paſchas billetes praſitajam atdohd, uſ winahm to atdohſchanas atwehleſchanu uſrakſtijuſi, pehz kuras kredit-bankahm tohs pee winahm glabajamus kapitalus praſitajam waijaga iſſneegt.

Turpat, art. 1083.

Dewita nodaļa.

Peedſihſchana iſ gahſchas un iſ zitahm likumigahm eenahkſchanahm (оклады).

1084. Pee parahdneeka gahſchas un zitu likumigu eenahkſchanu apkihlaſchananas jaturahs pehz teem art. 1079—1082 dohteem preekſchrakſteem.

1864 Now. 20 (41477) art. 1084; 1871 Maij. 22 (49647) art. 70; Dez. 7 (50276) art. 118.

1085. Parahda rehdiſchanas dehl parahdneeka paſcha klahtaka wirſneeziba nem no tahm wina likumigahm eenahkſchanahm (оклады), prohti: no gahſchas, no wiſahm pee tahs peeleekamahm ſummahm, lai buhtu kahdas buhdamas, no kwartira- un galda-naudahm, no arrendehm, no penſijahm. no weenreiſigahm atlihdſinaſchanas-naudahm un no wiſahm makſaſchanahm, kas tam parahdneekam teek makſatas, woi preekſch wina ir noteiktas.

1864 Now. 20 (41477) art. 1085.

1086. Ta atnemſchana no wiſahm tahm preekſchejâ (1085) artikelî faſihmetahm eenahkſchanahm parahda rehdiſchanas dehl iſdarama pehz ſchahda preekſchrakſta: 1) no tahda eerehdna eenahkſchanahm, kas pa gadu ne wairak kà ſimts rubulu dabu, atnemama, ja winſch neprezejees weena treſchdala, bet ja winſch prezejees, woi ja atraiknis ar behrneem, weena zeturtdala no wiſas tahs ſummas, kas winam pa gadu iſ krohna kaſes nahk; 2) no tahda eerehdna eenahkſchanahm, kas wairak kà peez-ſimt rubulu, bet ne wairak kà tuhkſtoſch rubulu pa gadu dabu, ja neprezejees, — diwi peektdalas, ja prezejees woi ja atraiknis ar behrneem, — weena treſchdala no wiſas tahs ſummas, kas winam no krohna kaſes nahk; 3) no tahda eerehdna eenahkſchanahm, kas wairak kà tuhkſtoſch rubulu pa gadu dabu, ja neprezejees, — puſe, ja prezejees woi atraiknis ar behrneem, — diwi peektdalas no wiſas tahs ſummas, kas winam pa gadu no krohna kaſes nahk. Bet ja parahdneeka laulatai draudſenei woi behrneem ihpaſcha manta, ar ko wini war pahrtikt, woi ari, ja paſchi atſchkiru no laulata drauga woi tehwa ſawu uſturu dabu, ta no wina eenahkſchanahm pehz ta paſcha preekſchrakſta jaatnem kà no neprezejuſchahs woi kà no atraikna, kam naw behrnu.

Turpat, art. 1086.

1087. Parahdu un peedſihſchanas dehl it neko naw brihw atnemt:

1) no penſijahm, kas eewainoteem nowehletas;

2) no palihdſibahm, kas parahdneekam noteiktas ſawu wezaku, ſawas laulatas draudſenes woi ſawu behrnu paglabaſchanas dehl, woi kad ſkahdi zeetis zaur ugnus-grehku, zaur uhdens-pluhdeem woi zaur zitu kahdu nelaimes notikumu;

3) no ſummahm, kas par zeļa-braukſchanu deeneſta-leetâs teek makſatas.

Turpat, art. 1087.

1088. Krohna-parahda rehdiſchanas dehl no miruſcha eerehdna puſes, kas mantu naw pametis, treſcha daļa no penſijas, ko wina atraikne dabu, paturama.

Turpat, art. 1088.

1089. Tas preekſchejâ (1088) artikelî dohts preekſchraksts neſihmejahs uſ tahm penſijahm, kas atraiknehm no S. Pehterburgas atraiknu-nama teek makſatas, un no kurahm nekas naw atnemams tahdu parahdu rediſchanas dehl, kas no ſchahm atraiknehm teek praſiti.

Turpat, art. 1089.

1090. No tahm eenahkſchanahm no krohna-muiſchahm, kas lihdſ noteiktu laiku notezeſchanai pehz wisſchehligas atwehleſchanas kahdeem dohtas, lai uſ kahdu laiku tur, priwat-parahdu rehdiſchanas dehl dala atnemama pehz teem likumeem par krohna-muiſchu waldiſchanu wakara-puſes un Baltijas gubernâs.

Turpat, art. 1090.

Deſmita nodaļa.

Dalas-dariſchanas un ſtrihdi pee peedſihſchanas iſ kuſtamas mantas.

1091. Teeſas-priſtawam naw brihw apkihlaſchanu aptureht, kad parahdneeks woi treſchas perſonas eemeſlu zehluſchi, ka ta manta, kas wina rohkâs, winam nemaſ nepeederoht, prohti ja wiſa ta peedſenama ſumma naw atneſta, woi kad tas praſitajs to apkihlaſchanas aptureſchanu neatwehl.

1864 Now. 20 (41477) art. 1091.

1092. Ja kahds atrohn, ka winam kautkahda teeſiba pee tahs ſarakſtitas mantas woi pee kahdas dalas no tahs mantas, tad, lai winas iſuhtrupeſchanu woi tahs jau eenemtas naudas iſmakſaſchanu aiſkawe, tam to leetu pee teeſas waijaga eeſuhdſeht tur, kur ta manta apkihlata. Pehz tahdas ſuhdſibas parahdneeks un praſitajs aizinajami.

Turpat, art. 1092.

1093. Eeſuhdſeſchana aiſkawe ſtrihdigas kuſtamas mantas iſuhtrupeſchanu tikai tai reiſâ, kad teeſa, kur ta leeta eeſuhdſeta, winu apkihla pehz teem preekſchraksteem par ſuhdſibas apdrohſchinaſchanu.

Turpat, art. 1093.

Peektajs gabals.

Par peedſihſchanu iſ nekuſtamas mantas.

1094. Kad nekuſtamas mantas ſaraksta, winu wehrtibu noſpreeſch un winas pahrdohd, tad tee preekſchraksti wehrâ leekami, kas dohti art. 978, 991—997, 999, 1003—1008, 1029, 1034—1039, 1047—1049, 1051, 1064 un

1069. Tee ihpaſchi preekſchraksti, kas uſ tahm paſchahm nekuſtamahm mantahm ſihmejahs, rohnahs nahkoſchôs artikelôs.

1864 Now. 20 (41477) art. 1094.

Pirma nodaļa.

Wiſpahrigi preekſchraksti.

1095. Kad ſuhdſetajs parahdus peedſen iſ nekuſtamas mantas, tad tai ſuhtamâ ſinâ parahdneekam japeemin, ka, ja parahdu nemakſahs diwju mehneſchu laikâ no tahs deenas, kur to ſinu rohkâ dabujis, — pee wina tai ſinas-rakſtâ apſihmetas nekuſtamas mantas ſarakſtiſchanas un pahrdohſchanas dohſees.

1864 Now. 20 (41477) art. 1095.

1096. Teeſa parahdneekam ſinu noſuhtidama par ſpreeduma iſpildiſchanu to mantu, ko kreditors eerahdijis, apkihla.

Turpat, art. 1096.

1097. No ta laika, kad ſinu par ſpreeduma iſpildiſchanu dabujis, parahdneekam, ja negrib pehz likuma atbildigs tapt ar ſawu perſonu un mantu, ir aiſleegts:

1) ſcho nekuſtamu mantu kahdam zitam atdoht, iſſlehdſoht to atgadijumu, kas nahkoſchâ (1098) artikelî peeminehts;

2) meſchu turpat zirſt, iſnemoht to teeſu, zik pee ſaimneezibas uſtureſchanas uſ wiſu wihſi waijaga, un pawiſam iſdoht woi iſpohſtiht tahdas leetas, kas pehz likuma pee tahs nekuſtamas mantas peeder.

Turpat, art. 1097.

1098. Tai art. 1095 noteikta laika ſtarpâ lihdſ nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchanas deenai parahdneekam brihw to paſchu woi wiſu woi pa dalai pahrdoht woi kihlahm doht, bet tikai tà, ka preekſch pirkſchanas-kontraktes noſlehgſchanas woi parahda-grahmatas (закладная) ſagatawoſchanas pee aprinkateeſas tur, kur ta nekuſtama manta rohnahs, ta ſumma teek eemakſata, ar ko peeteek tohs uſdohtus parahdus rehdiht.

Turpat, art. 1098.

1099. Salihgumi par nekuſtamu mantu, ko parahdneeks ſalihzis, pirms ſinu par parahda peedſihſchanu iſ tahs nekuſtamas mantas dabujis, patur ſawu ſpehku lihdſ tam ſalihgumôs noteiktam terminam.

Turpat, art. 1099.

1100. Salihgumus par nekuſtamu mantu, ko apſuhdſehts ſalihzis pehz tam, ka ſinu par ſpreeduma iſpildiſchanu bija dabujis, teeſa war iſnihzinaht pehz praſitaja luhgſchanas, bet, kad nekuſtama manta teek iſuhtrupeta, tad pehz pirzeja luhgſchanas, ja ſchee ſalihgumi weenam woi ohtram ir par ſkahdi.

Turpat, art. 1100.

Ohtra nodaļa.

Nekuſtamu mantu ſarakſtiſchana.

1101. Pehz ta art. 1095 noteikta termiņa notezeſchanas teeſas-priſtaws, kad praſitajs to grib, dohdahs pee nekuſtamas mantas ſarakſtiſchanas.

1864 Now. 20 (41477) art. 1101.

1102. Ta deena, kad dohſees pee ſarakſtiſchanas, parahdneekam zaur ſihmi teek ſinama darita.

Turpat, art. 1102.

1103. Sarakſtâ waijaga peemineht:

1) to iſpildiſchanas-pawehli, pehz kuras ta peedſihſchana noteek;

2) to weetu, kur ta nekuſtama manta rohnahs, t. i. kurâ gubernâ, aprinki un meera-apgabalâ, woi kurâ pilſſahtâ, pilſſahta dalâ, kwartalâ un eelâ un apakſch kahda nummura;

3) kahdas dalas tai nekuſtamai mantai ir, un kà wiſu to mantu un kà winas dalas noſauz;

4) kam ta ſarakſtama nekuſtama manta peeder, woi ta neteek tureta kohpâ lihdſ ar kahdu zitu, un pehz kahdas teeſibas, woi wina naw eekihlata un ihpaſchi par kahdu ſummu;

5) pehz kahdas aktes ta nekuſtama manta parahdneeka rohkâs nahkuſi, ja to iſ tahm dokumentehm, ko winſch preekſchâ lizis, war peerahdiht.

Turpat, art. 1103.

1104. Sarakſtâ jauſrahda:

1) nekuſtamas mantas rohbeſchas un kaiminu ſemturu wahrdi;

2) zik leeli tee pee tahs nekuſtamas mantas peederigee platſchi, meſchi un uhdeni;

3) kahdas ſaimneezibas-, fabrika- woi zitas eeriktes tai ſemes-gabalâ, un kà winas un tàpat tahs pee winahm peederigahs ehkas uſkohptas;

4) tahs zitas ſinas, kas iſſkaidro, kur ta nekuſtama manta, un kahda wina, prohti ſalihgumi, kas par winu ſalihkti, darba-lohpi, ſemkohpibas eerohtſchi, maſchinas, tahlums no fabriku-pilſſahteem, no upehm, kur ar laiwahm war braukt, uo dſelſszeleem u. t. j. pr.

Turpat, art. 1104.

1105. Kad to ſemes-gabalu leelums naw ſinams, tad tas apgabalis janoteiz, un jauſdohd, zik ſehjuma un zik ſeena tai grunts-gabalâ.

Turpat, art. 1105.

1106. Semes-gabali, kur ſemneeki uſmetuſchees, un par ko peenahkumus uſ kahdu laiku uſnehmuſchi, ihpaſchâ ſarakſtâ naw ſarakſtami. Sarakſta weetu iſpilda apleezinahts norakſts no grunts-grahmatas (уставная грамота),

kur peeleekamas ſinas par to, kas pehz grunts-grahmatas apſtiprinaſchanas zitadi grohſihts.

Turpat, art. 1106.

1107. Kad namu ſarakſta, tad japeemin:

1) woi no akmineem woi no kohkeem, un ar ko apjumts;

2) zik garſch, zik plats, zik augſts;

3) zik to tahſchu, un zik to iſtabu.

Turpat, art. 1107.

1108. No ta nama atſchkirtas, bet pee wina peederigas ehkas jaſarakſta katra ihpaſchi un japeemin:

1) zik leelas, t. i. zik garas, zik platas, zik augſtas, un zik to tahſchu;

2) no kahda materiala winas buhwetas, t. i. woi no akmineem woi no kohkeem, un ar ko apjumtas;

3) preekſch kam tahs.

Turpat, art. 1108.

1109. Kad fabrikus un manufakturas ſarakſta, tad japeemin:

1) kahdâs ehkâs tee rohnahs, t. i. woi tahs no akmineem, woi tahs no kohkeem, un ar ko apjumtas;

2) zik leelas tahs ehkas, zik to tahſchu, zik dſihwojamu un zik to darbaiſtabu; pee metalu kauſetawahm beſ tam, zik to raktuwas-bedru, zik to kauſejamu krahſnu un zik no zitahm eeriktehm (заведеніе), un zik leelas tahs;

3) zik dambju, zik ſtellu un zitu pee darba waijadſigu maſchinu;

4) zik, t. i. no zik un lihdſ zik pa beidſameem peezi gadeem iſſtrahdahts.

Turpat, art. 1109.

1110. Tai ſarakſtâ wiſa kuſtama manta eerakſtama, ko no tahs ſarakſtitas nekuſtamas mantas newar atſchkirt woi pehz tam, kur ta der, woi pehz ziwillikumeem.

Turpat, art. 1110.

1111. Parahdneekam dokumentes, riſes un pawiſam wiſas aktes pee ſarakſtiſchanas waijaga preekſchâ likt, zaur kurahm tahs ſarakſtamas nekuſtamas mantas leelums un wina paſcha teeſiba pee tahs teek peerahdita.

Turpat, art. 1111.

1112. Kad parahdneeks, pirms ſarakſtiſchana beigta, tahs preekſchejâ (1111) artikelî peeminetas dokumentes un aktes naw lizis preekſchâ, tad winam naw brihw ſchehlotees par to, ka ſarakſts zaur tam palizis neriktigs.

Turpat, art. 1112.

1113. Sinas par nenodohtahm krohna-, gubernas- un pilsſahta-nodohſchanahm, teeſas-priſtaws iſpraſa no weetigas rentejas, no pilsſahta waldes woi pa-

dohmes un zitahm ſaſehdehm pehz peederibas. Zaur tam, ka ſchahdas ſinas neteek dohtas, ſarakſta ſagatawoſchana neteek aptureta.

Turpat, art. 1113; 1870 Jun. 16 (48498) art. 81.

1114. Semes-gabalus, par ko ſtrihdahs, ſarakſta, peeminoht winu leelumu un robbeſchas un uſrahdoht, pee kahdas teeſas to ſtrihdus-leetu pahrluhko.

1864 Now. 20 (41477) art. 1114.

1115. No nekuſtamas mantas, kuras wehrtiba azihm redſoht leekaka par to peedſenamu ſummu, iſuhtrupeſchanas dehl tikai kahda daka ſarakſtama, kas lihdſinajahs tam praſijumam. Schis preekſchrakſts naw ſpehkâ pee nekuſtamahm mantahm, ko newar daliht, un tapat pee tahdahm, ko newar daliht beſ iſpohſtiſchanas.

Turpat, art. 1115.

1116. Tahdas nekuſtamas mantas turetajs, ko newar ſkaitiht pee tahm nedalamahm, to iſuhtrupeſchanas dehl gabalôs war daliht.

Turpat, art. 1116.

Treſcha nodaka.

Nekuſtamu mantu wehrtibas apſpreeſchana.

1117. Pee ſarakſtiſchanas beigahm praſitajam peenahkahs teeſas-priſtawam rakſtu preekſchâ likt, ko winſch pats parakſtijis, un kur ta wehrtiba peemineta, ko winſch tai ſarakſtitai nekuſtamai mantai ſpreeſch. Schis rakſts tam nekuſtamas mantas turetajam jarahda, ja winſch pee ſarakſtiſchanas atnahzis.

1864 Now. 20 (41477) art. 1117.

1118. Kad tas nekuſtamas mantas turetajs atrohn, ka ta no praſitaja ſpreeſta wehrtiba pa maſu, tad winſch ſeptinu deenu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur winam tas praſitaja rakſts rahdihts, ſmalki mantas wehrtibas apſpreeſchanu war preekſchâ likt pehz ſkaidreem gada eenahkumeem zaurmehrâ no teem beidſameem peezi gadeem, jeb, kad to mantu peezi gadi wehl naw turejis, tad no wiſa laika, kamehr to turejis.

Turpat, art. 1118.

1119. Par ſkaidreem eenahkumeem no nekuſtamas mantas jaſkaita tas atlikums, kas atleekahs, kad no bruto-eenahkſchanas atrehkina tahs paraſtas iſdohſchanas par to nekuſtamu mantu un tahs no winas nemamas nodohſchanas un klauſibas, lai buhtu kahdas buhdamas.

Turpat, art. 1119.

1120. Apſuhdſetam ſawu wehrtibas apſpreeſchanu waijaga apſtiprinaht zaur tahs nekuſtamas mantas grahmatahm par eenemſchanahm un iſdohſchanahm,

zaur rehkinumeem, kontraktehm un pawiſam zaur dokumentehm, kas tik tizamas, ka newar ſchaubitees par to, kas tur uſdohts.

Turpat, art. 1120.

1121. Praſitajam ir brihw ſchahs ſinas pahrluhkoht un tad woi peenemt apſuhdſeta wehrtibas apſpreeſchanu, woi ſeptinu deenu ſtarpâ ſawus eemeſlus likt preekſchâ.

Turpat, art. 1121.

1122. Kad praſitajs naw ar meeru ar apſuhdſeta wehrtibas apſpreeſchanu, tad leetas-pratejeem waijaga ſpreeſt, zik leelas tahs ſkaidras eenahkſchanas no tahs nekuſtamas mantas zaurmehrâ no peezeem gadeem woi no wiſa laika, kamehr tas to mantu turejis.

Turpat, art. 1122.

1123. Tee leetas-prateji iſwehlejami unpahra-ſkaitâ pehz norunas ſtarp praſitaja un parahdneeka, bet ja ſchee newar ſatikt, no teeſas-priſtawa iſ kaiminu grunts-turetajeem.

Turpat, art. 1123.

1124. Kad tee leetas-prateji noteikuſchi, zik leelas tahs ſkaidras eenahkſchanas zaurmehrâ, tad to nekuſtamas mantas wehrtibu noſpreeſch pehz ſcheem preekſch-rakſteem:

1) ſemes-gabalu, ahbolu- un ſaknu-dahrſu un ſweiju wehrtiba apſpreeſchama pehz tam, zik leelas kohpâ bijuſchas tahs ſkaidras gada eenahkſchanas zaurmehrâ pa deſmit gadeem;

2) no akmineem buhwetu ehku, kas wehl naw ſawezejuſchees, wehrtiba apſpreeſchama pehz tam, zik leelas kohpâ bijuſchas tahs ſkaidras gada eenahkſchanas zaurmehrâ pa aſtoneem gadeem;

3) Jaunu no kohkeem buhwetu ehku wehrtiba apſpreeſchama pehz tam, zik leelas kohpâ bijuſchas tahs ſkaidras gada eenahkſchanas zaurmehrâ pa ſeſchi gadeem;

4) Sawezejuſchohs ehku, kas tomehr wehl eenahkſchanas neſ, weenalga woi no akmineem woi no kohkeem taiſitas, to tahdu ehku wehrtiba uſ puſi ſpreeſchama pret jaunahm;

5) Zeemôs kur eenahkſchanu no ehkahm newar pehz ſchi artikela pkt. 2, 3 un 4 noteikt, wehrtiba noſpreeſchama pehz materiala wehrtibas.

Turpat, art. 1124.

1125. Pee tahs pehz preekſcheja (1124) artikela noſpreeſtas wehrtibas peeſkaitama ta nekuſtamas mantas dalu wehrtiba, kas woi ihpaſchi notakſeerejamas, woi tam turetajam nekahdas eenahkſchanas nawa neſuſchas, un ihpaſchi:

1) ſemes-gabali, kas pehz gruntsgrahmatas atdaliti, lai ſemneeki tur uſmetahs un no teem auglus nem;

2) meſcha-gabali, atdalitas pohſtaſchas un atmatas;

3) wiſi tahdi ſaimneezibas gabali, kas turetajam wehl nekahdus auglus naw neſuſchi;

4) ta pehz art. 1110 ſarakſtita kuſtama manta.

Turpat, art. 1125.

1126. Ta preekſchejâ (1125) artikelî peeminetu nekuſtamas mantas dalu wehrtiba apſpreeſchama pehz ſcheem preekſchrakſteem:

1) to ſemes-gabalu wehrtiba, kas pehz grunts-grahmatas ſemneekeem dohti, lai tur uſmetahs un no teem auglus nem, pehz tahs atpirkſchanas ſummas, kas iſdohta pehz ta ihpaſcha peelikuma pee likumeem par lauſchu kahrtahm (II, atpirkſch. lik.);

2) meſcha-gabali, atdalitas pohſtaſchas, kas it nekahdus auglus neneſ, atmatas, wiſi no jauna eerikteti ſaimneezibas gabali, kas turetajam auglus wehl naw neſuſchi, tàpat negatawas ehkas, janotakſeere, kà kurâ weetâ labums no winahm waretu nahkt.

Turpat, art. 1126.

1127. Teeſas-priſtaws nekuſtamas mantas ſarakſtu un wehrtibas noſpreedumu tai teeſai leek preekſchâ, pee kuras ta nekuſtama manta jaiſuhtrupe.

Turpat, art. 1127.

Zeturta nodaļa.

Kahdâ kahrtibâ ſarakſtita nekuſtama manta waldama.

1128. Ta ſarakſtita nekuſtama manta paleek, lihdſ kamehr winu iſuhtrupe, ta weza turetaja rohkâs, kas winu walda pehz teem art. 1097 peemineteem preekſchrakſteem.

1864 Now. 20 (41477) art. 1128.

1129. Nekuſtama manta, kas ſarakſtita pehz parahda praſiſchanas, kurai par pamatu parahda-grahmata, lihdſ kamehr teek iſuhtrupeta, ja ſaloga turetajs to praſa, ſchi waldiſchanâ nahk lihdſ ar to teeſibu prozenſchu weetâ tahs eenahkſchanas no tahs nekuſtamas mantas panemt.

Turpat, art. 1129.

1130. Parahdneekam woi ſalogu turetajam to nekuſtamu mantu pehz ta ſarakſta waijaga ſanemt un to atkal atdoht tahdu pat un ar tahdu pat kuſtamu mantu, kà winſch ſanehmis.

Turpat, art. 1130.

1131. Parahdneekam par to laiku, kur ſarakſtitu nekuſtamu mantu walda, rehkinumu waijaga atdoht.

Tahs eenahkſchanas, ko winſch no tahs nekuſtamas mantas ſanehmis, japeeleek pee tahs ſummas, ko zaur tahs nekuſtamas mantas pahrdohſchanu dabu.

Turpat, art. 1131.

Peekta nodala.

Nekuſtamas mantas pahrdohſchana.

1132. Kad ſarakſtiſchana un wehrtibas apſpreeſchana nobeigta, tad parahdneeks un parahda-prafitajs priſtawam war bildeht par uhtrupes weetu, terminu un wehrtibu. Ja parahdneeks un parahda-prafitajs par ſchahm leetahm neſateek, tad pee pahrdohſchanas kahrtibas jadara pehz teem nahkoſcheem preekſchrakſteem.

1864 Now. 20 (41477) art. 1132.

I. Kahdâs weetâs un no kam nekuſtamas mantas iſuhtrupejamas.

1133. Nekuſtama manta, kas apakſch peezſimts rubulu takſeereta, iſuhtrupejama pee weetigas meerateeſneſchu-ſapulzes; kas takſeereta peezſimts rubulu wehrtibâ woi augſtaki, un tàpat wiſa tahda nekuſtama manta, kas ta pilſſahta aprinkî rohnahs, kur pate aprinkateeſa, iſuhtrupejama pee ſchihs aprinkateeſas.

Turpat, art. 1133.

1134. Kad nekuſtuma manta iſuhtrupejama pee meerateeſneſchu-ſapulzes, tad wiſas pawehles, kas no teeſas ſpreeſchamas, dohdamas no ta paſtahwiga meerateeſneſchu-ſapulzes lohzekla. Pee wina ari eeſneedſamas wiſas luhgſchanas un ſchehlabas, kas ſihmejahs uſ to nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchanu.

Turpat, art. 1134.

1135. Parahda-prafitajam un parahdneekam brihw praſiht, lai nekuſtama manta, kas apakſch peezſimts rubulu takſeereta, pee weetigas aprinkateeſas teek pahrdohta.

Turpat, art. 1135.

1136. Kad iſuhtrupejamas priwatmetalu kauſetawas, kas ſtahw apakſch Urala kalnu-raktuwu-waldibas, tad tas noteek pee S. Pehterburgas aprinkateeſas, bet kas ſtahw apakſch pirma woi ohtra kalnu-raktuwu aprinka, — pee Maskawas aprinkateeſas.

Turpat, art. 1136; 1865 Maij. 17 (42108), art. I, II, pkt. 1.

1137. Nekuſtamas mantas, kas par ſalogu noliktas walſts-kreditbankâs, un priwat-bankâs, kad aiſkawe tahs peenahkamas makſaſchanas par winahm makſaht, pahrdohdamas pehz tahs kahrtibas, kas ſcho kreditbanku likumôs preekſchrakſtita.

1864 Now. 20 (41477) art. 1137.

1138. Tais art. 1136 un 1137 peeminetâs reiſâs nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchana war notikt pee meerateeſneſchu-ſapulzes woi pee aprinkateeſas, kà nekuſtamas mantas turetajs ar to ſuhdſetaju woi ar to kreditbanku, kur ta par ſalogu eelikta, noruna.

Turpat, art. 1138.

1139. Paſtahwigajs meerateeſneſchu-ſupulzes lohzeklis woi aprinkateeſas preekſchſehdetajs, kà nekuſtamas mantas ſarakſtu dabujis, weenu iſ weetigeem teeſas-priſtaweem iſuhtrupeſchanas dehl iſwehle.

Turpat, art. 1139.

1140. Parahda-praſitajam un parahdneekam ir atwehlehts pehz ſawſtarpigas norunas to iſ teeſas-priſtaweem noſihmeht, kam wini to iſuhtrupeſchanu gribetu nowehleht.

Turpat, art. 1140.

1141. Teeſas-priſtaws, kam ta iſuhtrupeſchana uſdohta, uhtrupes deenu noteiz un gahda, ka ſinas par to uhtrupi nahk laudîs.

Turpat, art. 1141.

II. Nekuſtamu mantu iſuhtrupeſchanas termini.

1142. Nekuſtamu mantu iſuhtrupeſchana noteek ne retaki kà tſchetri reiſ pa gadu. Termini preekſch ſchihm uhtrupehm arween uſ trihs gadeem no eekſchleetu-miniſtera pehz faſinoſchanahs ar finanz- un juſtiz-miniſtereem noteizami.

Turpat, art. 1142.

1143. Nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchanas deenu newar noteikt:

1) ahtraki ne kà pa weenu mehneſi, ja ta ir notakſeereta ne pahri par peezſimts rubulu;

2) ahtraki ne kà pa diwi mehneſcheem, ja ta ir notakſeereta pahri par peezſimts, bet ne pahri par deſmittuhkſtoſch rubulu;

3) ahtraki ne kà pa trihs mehneſcheem, ja ta notakſeereta pahri par deſmit tuhkſtoſchu rubulu.

Turpat, art. 1143.

1144. Preekſch nekuſtamahm mantahm, kas notakſeeretas ne pahri par ſimts rubulu, tee preekſchejâ (1143) artikelî noteiktee termini rehkinajami no tahs deenas kur ta ſina par uhtrupi ſarakſtita, bet preekſch zitahm nekuſtamahm mantahm — no tahs deenas, kur ſina weetigâs awiſês iſſludinata.

Turpat, art. 1144.

1145. Kad nekuſtamas mantas ſarakſts tahdâ laikâ ſanemts, ka lihdſ pirmajam uhtrupes dehl noteiktam terminam newar, kà peenahkahs, iſſludinaht, tad uhtrupe noleekama uſ to terminu, kas pehz nahk.

Turpat, art. 1145.

III. Iſſludinaſchanas par nekuſtamu mantu iſuhtrupeſchanu.

1146. Sludinajamas ſinas par nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchanu ſarakſtamas no ta teeſas-priſtawa, kam ta iſuhtrupeſchana uſdohta.

Turpat, art. 1146.

1147. Sludinajamâs ſinâs par nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchanu japeemin:

1) tahs nekuſtamas mantas turetaja un ta parahda-praſitaja dſihwes-kahrtas, wahrdi un familijas woi uſwahrdi;

2) ta teeſas-priſtawa wahrds, familija un dſihwoſchanas-weeta, kam ta iſuhtrupeſchana uſdohta;

3) ihſi jaapraksta ta pahrdohdama nekuſtama manta, un japeemin ta weeta, kur ta rohnahs;

4) woi ta nekuſtama manta pahrdohdama wiſa kohpâ, woi kahdas dalas, un ihpaſchi kahdas;

5) woi ta nekuſtama manta par ſalogu nolikta, un ja nolikta, kur un ihpaſchi kam;

6) iſuhtrupeſchanas weeta un laiks;

7) zena, no kuras ſohliſchanu waijaga eeſahkt.

Turpat, art. 1147.

1148. Sludinajumi par uhtrupi maſakajs mehneſi preekſch uhtrupes peeſitami pee tahs paſchas nekuſtamas mantas un pee tahs ſaſehdes durwihm, pee kuras ta uhtrupe tiks notureta.

Turpat, art. 1148.

1149. Beſ tam:

1) kad nekuſtama manta takſeereta ne pahri par ſimts rubulu, tad tee ſludinajumi noſuhtami pee aprinka meerateeſneſcheem un polizejas- un pagaſtawaldehm;

2) kad nekuſtama manta takſeereta pahri par ſimts un lihdſ tuhkſtoſch rubuku, tee ſludinajumi nodrukajami weetigâs awiſês;

3) kad nekuſtama manta takſeereta pahri par tuhkſtoſch rubulu, tee ſludinajumi drukajami ir tais weetigâs ir tais kaiminu gubernu awiſês;

4) kad nekuſtama manta takſeereta pahri par deſmit tuhkſtoſch rubulu, tad jaiſſludina ne tik ween gubernu awiſês, bet ari S. Pehterburgas ſenates ſinojumôs (ſk. augſchâ, art. 295, peeſihm.).

Turpat, art. 1149.

1150. Nekuſtamas mantas ſarakſts un wehrtibas apſpreedums, teeſu pawehles un pawiſam wiſi tee papiri, kas uſ to uhtrupi ſihmejahs pa wiſu to laiku no ſludinajumu drukaſchanas lihdſ uhtrupes ſahkſchanai teeſas kanzlejâ wiſeem, kas to wehlahs, waijaga preekſch azihm buht.

Turpat, art. 1150.

IV. Uhtrupeſchanas kahrtiba.

1151. Uhtrupes dehl preekſch katras nekuſtamas mantas woi preekſch katras atſchkiru pahrdohdamas mantas-dalas uhtrupes protokole (торговый листъ) ſataiſama, kur jaeerakſta tahs mantas woi wina dalas noſaukſchana, wehrtiba, no kuras ſohliſchanai uſ to mantu waijaga ſahktees, parahdu atlikumi, kas uſ to ne-

kuſtamu mantu rehkinajami, un koſtes par to, ka mantas pahrdohſchana pawehleta.

Turpat, art. 1151.

1152. Kad wairak ne kà weena parahdneekam peederiga nekuſtama manta pahrdohdama, tad ſchim atwehlehts uſdoht, kahdu lai papreekſch pahrdohd.

Turpat, art. 1152.

1153. Ta pate teeſiba parahdneekam atwehleta ari tai reiſà, kad ta nekuſtama manta dalâs dalita.

Turpat, art. 1153.

1154. Tahs koſtes, kas zehluſchahs no tam, ka tahs nekuſtamas mantas pahrdohſchana pawehleta, no teeſas-priſtawa jaiſrehkina, un tas rehkinums jaapſtiprina pehz eepreekſchejas pahrluhkoſchanas na ta paſtahwiga meerateeſneſchuſapulzes lohzekla woi no ta aprinkateeſas preekſchſehdetaja, kà kuram kriht.

Turpat, art. 1154.

1155. Kad zaur weenas woi wairak ne kà weenas nekuſtamas mantas woi winas dalas pahrdohſchanu deewsgan ſanahzis preekſch ta praſijuma, zitu atlikuſchu parahdu un koſtju rehdiſchanas, tad ta zita manta wairs neteek pahrdohta.

Turpat, art. 1155.

1156. Katrs, kas nekuſtamu mantu grib pirkt woi pats woi zaur pilnwari, kas preekſch tam ihpaſchu pilnwaras-rakſtu dabujis, pee tahs uhtrupes dalibu war nemt.

Turpat, art. 1156.

1157. Uhtrupeſchana noteek zaur teeſas-priſtawu, paſtahwigam meerateeſneſchu-ſapulzes lohzeklim woi tam zaur preekſchſehdetaju iſwehletam aprinkateeſas lohzeklim klaht eſoht, un ſahkama ar uhtrupes protokoles iſlaſiſchanu un ar to waizaſchanu, woi kahds negrib to zenu pahrſohliht, kas uhtrupes protokolê rakſtita.

Turpat, art. 1157.

1158. Katrs pahrſohlijums uhtrupes protokolê japeeſihme pee ſohlitaja familijas-wahrda, ſinams jadara teem pee uhtrupes klaht eſoſcheem un uhtrupes protokolê woi no paſcheem teem ſohlitajeem woi pehz winu wehleſchanas no priſtawa jaeerakſta.

Turpat, art. 1158.

1159. Uhtrupes protokole japarakſta:

1) no ta, kas augſtako ſohlijumu ſohlijis;

2) no parahda-praſitaja un no parahdneeka, ja wini pee uhtrupes klaht;

3) no teeſas-priſtawa, kas uhtrupi turejis;

4) no ta, kam par uhtrupi bija ta uſraudſiſchana (art. 1157).

Turpat, art. 1159.

1160. Nekuſtama manta paleek tam, kas par teem ziteem to augſtako zenu ſohlijis.

Turpat, art. 1160.

V. Kas pehz uhtrupes noteek.

1161. Pirzejs, kas uhtrupê augſtako zenu ſohlijis, tuhliht pehz beigtas uhtrupes eemakſa ne maſak kà deſmito zenas daļu, bet, kas atleekahs, nahkamu ſeptinu deenu ſtarpâ.

Turpat, art. 1161.

1162. Beſ tam nekuſtamas mantas pirzejam, nerehkinajoht to zenu, ko par to nekuſtamo mantu ſohlijis, ſeptinu deenu ſtarpâ no uhtrupes deenas pee teeſas waijaga eemakſaht krepoſtes-poſchlinas par to zenu.

Turpat, art. 1162.

1163. Iſ tahs no pirzeja makſatas ſummas wiſu papreekſch jarehdi tahs lihdſ pahrdohſchanas deenai no tahs nekuſtamas mantas praſamahs nenodohtas krohna-gubernas- un pilſſahta-nodohſchanas, lai buhtu kahdas buhdamas, tàpat tahs koſtes, kas zehluſchahs iſ nekuſtamas mantas ſarakſtiſchanas un pahrdohſchanas.

Turpat, art. 1163.

1164. Paſtahwigajs meerateeſneſchu-ſapulzes lohzeklis woi aprinkateeſa, kà kurâ reiſâ woi tur woi ſche iſuhtrupeſchana noteek, pehz ſeptinu deenu laika no uhtrupes deenas nolemj, lai to nekuſtamu mantu tam pirzejam apſtiprina, ja winſch wiſas tahs ſummas, kas art. 1161 un 1162 peeminetas, aiſmakſajis.

Turpat, art. 1164.

1165. Pehz ſchi nolehmuma pirzejam pirkuma-grahmata (данная) iſſneedſama, kurâ ta pahrdohta nekuſtama manta apſihmeta itin pehz ta ſaraksta, pehz kura wina iſuhtrupeta.

Turpat, art. 1165.

1166. Nekuſtamas mantas pirzejs makſajamas ſkaidras naudas weetâ pirkſchanas ſummâs war eerehkinaht tahs praſiſchanas, kas tika praſitas no tahs pahrdohtas nekuſtamas mantas.

Turpat, art. 1166.

1167. Kad ar to pee pahrdohſchanas eenemtu ſummu nepeeteek wiſas pret parahdneeku uſdohtas praſiſchanas iſlihdſinaht, tad nekuſtamas mantas pirzejs uſ to ſawu parahdu tikai to ſummas daļu war dabuht, kas pehz aprehkinuma winam kriht.

Turpat, art. 1167.

1168. No ſchi preekſchejâ (1167) artikelî dohta preekſchraksta iſnemtas tahs

parahda-grahmatas (закладная), kas pee makſaſchanas peenemamas tai uſrakſtitâ kapitala wehrtibâ ar wiſahm prozentehm.

Turpat, art. 1168.

1169. Iſuhtrupetas nekuſtamas mantas, kas radeem peederigas, atpakaļ pirkt naw atļauts.

Turpat, art. 1169.

VI. Uhtrupes, kas naw iſweſtas, un kas naw ſpehkâ.

1170. Uhtrupe uſluhkojama par neiſweſtu:

1) kad ſohlitaji nemaſ naw atnahkuſchi woi tikai weens pats;

2) kad iſ teem atnahkuſcheem neweens naw pahrſohlijis to noſpreeſtu wehrtibu;

3) kad pehz beigtas uhtrupes pirzejs, lai gan rohkas-naudu dewis, to atlikuſcho ſummu laikâ neaiſmakſa.

Turpat, art. 1170.

1171. Kad uhtrupe naw iſweſta zauri, tad kreditoreem brihw jaunu iſuhtrupeſchanu praſiht, woi to nekuſtamu mantu patureht par to ſummu, ar ko uhtrupeſchana ſahzahs.

Turpat, art. 1171.

1172. Pehz kreditoru wehleſchanahs jaunu uhtrupi war notureht pee weena woi ohtra galwas-pilsſahta aprinkateeſas.

Turpat, art. 1172.

1173. Kreditoram, kas to nekuſtamu mantu panem, peenahkahs wiſeem ziteem kreditoreem tahs ſummas aiſmakſaht, kas pehz aprehkinuma wineem nahkahs.

Turpat, art. 1173.

1174. Kad tee kreditori par to jaunu iſuhtrupeſchanu naw weenis prahtis, tad jaſpreeſch pehz to klaht eſoſchu kreditoru balſu wairakuma un pehz winu praſamu ſummu leeluma.

Turpat, art. 1174.

1175. Kad ari ohtru uhtrupi newareja iſweſt zauri, tad kreditoreem to nekuſtamu mantu ſewihm waijaga patureht woi praſiht, lai to parahdu peedſen no zitas parahdneekam peederigas mantas, kad papreekſch pehz katra praſiſchanas leeluma tahs koſtes aiſmakſajuſchi par to nekuſtamas mantas likſchanu uſ uhtrupi.

Turpat, art. 1175.

1176. Kad tas pirzejs to pilnu ſohlitu zenu noteiktâ terminâ neaiſmakſa, tad ta rohkas-nauda, ko winſch eemakſajis, peeleekama pee tahs wiſpahrigas ſummas, kas par to mantu eenahkuſi.

Turpat, art. 1176.

1177. Kad nekuſtamas mantas pirzejs likumigu rohkas-naudu ne-eemakſa, tad winſch ſtrahpejams ar trihs prozentehm no tahs zenas, ko ſohlijis. Tad uhtrupe preekſch teem ziteem atnahkuſcheem no jauna uſnemama un ſahkahs no ta beidſama ſohlijuma. Kad pee jaunas iſuhtrupeſchanas negadahs pahrſohlijums, tad to pahrdohdamu nekuſtamu mantu war atdoht tam iſ teem ſohlitajeem, kas to augſtako zenu ſohlijis, ja winſch to wehlahs, zitadi ohtra uhtrupe noteizama.

Turpat, art. 1177.

1178. Tahs peeminetas ſtrahpes-naudas peedſenamas pehz uhtrupetaja faſinoſchanahs ar weetigu polizeju tai weetâ, kur ſtrahpejamajs dſihwo.

Turpat, art. 1178.

1179. Ar tahm peedſihtahm ſtrahpes-naudahm aiſmakſajama ta peedſenama parahdu dala, kas iſ tahs par pahrdohdamu nekuſtamu mantu pehzak eenahkuſchas ſummas nebuhs pilnigi iſlihdſinata; kas pee tam no ſtrahpes-naudahm warbuht atleekahs, un tai reiſâ, kad ta praſiſchana zaur to ohtrâ uhtrupê dabuhtu zenu pilnigi iſlihdſinata, tad ari wiſas tahs ſtrahpes-naudas nahk par labu weetigahm eeſtahdehm preekſch nabagu apgahdaſchanas.

Turpat, art. 1179. — Sk. 1864 Janw. 1 (40457), art. 2; (40458) art. 73, 76 un tahlak; Maij. 25 (40934) art. 119.

1180. Uhtrupe uſluhkojama, ka naw ſpehkâ:

1) kad pehzak teeſas preekſchâ iſrahdahs, ka ta pahrdohta nekuſtama manta parahdneekam nemaſ nepeedereja;

2) kad kautkurſch pret likumeem no uhtrupes atſtahdinahts, woi kad kautkura augſtakajs ſohlijums pret likumeem atmeſts;

3) kad tahds nekuſtamu mantu pirzis, kam nebija teeſiba pee uhtrupes peedalitees;

4) kad ta nekuſtama manta pahrdohta preekſch ta iſſludinata pahrdohſchanas termina.

1864 Now. 20 (41477) art. 1180.

1181. Tai preekſchejâ (1180) artikelî, pkt. 1, peeminetâ reiſâ nekuſtama manta likumigam ihpaſchneekam atdohdama, bet pirzejam ta teeſiba atwehlejama, lai to ſummu, ko makſajis, peedſen no parahdneeka woi no kreditoreem, kam iſ tahs par to nekuſtamu mantu eenemtas ſummas parahdi rehditi.

Turpat, art. 1181.

1182. Jauna uhtrupe noteizama ne ahtraki kâ uſ to art. 1143 noliktu terminu beſ ohtras takſeereſchanas un noturama pehz teem preekſchrakſteem, kas preekſch pirmas uhtrupes dohti, bet tikai tà, ka ohtrâ uhtrupê ta manta ari apakſch noſpreeſtas wehrtibas war kluht pahrdohta.

Turpat, art. 1182.

Seſta nodaļa.

Kihlâs noliktas nekuſtamas mantas pahrdohſchana.

1183. Kad nekuſtama manta, kas pee kreditbankas kihlâs nolikta, pehz priwatparahdu praſiſchanas teek pahrdohta, tad tee ſinojumi par to iſuhtrupeſchanu tai kreditbankai nofuhtami tai paſchâ laikâ, kad winus nofuhta awiſchu redakzijai.

1864 Now. 20 (41477) art. 1183.

1184. Kreditbankai, kad ſchohs ſinojumus dabujuſi, peenahkahs teeſai, kur ta pahrdohſchana noteek, tuhliht ſinu doht, kahda ſumma pirzejam uſleekama, un kahdâ kahrtibâ wina makſajama pehz ſalihguma pee naudas aiſnemſchanas.

Turpat, art. 1184.

1185. Kad nekuſtama manta teek pahrdohta, kas priwatperſonai kihlâs dohta, tad ſludinajumi par iſuhtrupeſchanu tàpat ari ſchai janofuhta, ja winas dſihwoſchanas-weeta ſinama; tahdâ reiſâ kihlu turetajam waijaga dariht pehz ta preekſchejâ (1184) artikelî dohta preekſchrakſta.

Turpat, art. 1185.

1186. Kreditbankai woi priwatperſonai, kam ta nekuſtama manta kihlâs dohta, ſina ſuhtama par to, kà uhtrupe iſdewuſees.

Turpat, art. 1186.

1187. Kad ta augſtaka uhtrupês ſohlita zena ſemaka buhs ne kà ta, par ko ta nekuſtama manta kihlâs dohta, tad jadara pehz ta art. 1068 dohta preekſchrakſta.

Turpat, art. 1187.

Septita nodaļa.

Tahdas nekuſtamas mantas pahrdohſchana, kas kahdeem peeder kohpâ.

1188. Kad parahdi japeedſen no weena woi no wairak ne kà weena nedaļamas nekuſtamas mantas turetaja, tad ſchi nekuſtama manta wiſa weſela jaſarakſta; bet iſuhtrupejama tikai parahdneeka teeſiba pee tahs daļas, kas winam peeder beſ eepreekſchejas atdaliſchanas. Pee ſchi preekſchrakſta jaturahs, ari kad nedalamas mantas pahrdohd, kas wairak ne kà weenam peeder.

1864 Now. 20 (41477) art. 1188.

1189. Tahdas nekuſtamas mantas, kas preekſchejâ (1188) artikelî peeminetas, ari wiſas weſelas pahrdohdamas, kad wiſi tee kohpu-turetaji to wehlahs, un tee kreditori, kam tahdu wehleſchanohs waijaga ſinamu dariht, nekahdu eemeſlu pret to nezel. Ta no pahrdohſchanas eenahkuſi nauda ſtarp teem neku-

ſtamas mantas turetajeem iſdalama un no tahs ſummas, kas uſ ta parahdneeka dalu rehkinajama, kreditoreem parahdi ja-aiſmakſa.

Turpat, art. 1189.

1190. Strihdus ſtarp teem uhtrupê pahrdohtas nekuſtamas mantas kohputuretajeem par to, zik leela dala parahdneekam rehkinajama, aptur tahs ſummas iſmakſaſchanu kreditoreem, par kuru ſtrihdahs, lihdſ kamehr teeſa to ſtrihdu iſ ſpreeduſi.

Turpat, art. 1190.

1191. Sawa labuma ſargaſchanas dehl kreditori pee ta iſzehluſchahs ſtrihdus war nemt dalibu.

Turpat, art. 1191.

Aſtota nodaļa.

Dalas-darischanas un dalas-strihdi.

1192. Kad tee ſemes-gabali ſarakſtiti un notakſeereti, kas paleek paſchu muiſchneeku rohkâs pehz ſemneeku atſchkirſchanas, kà ſchi likumôs par lauſchu kahrtahm pawehleta, parahdneekam brihw luhgt, lai iſuhtrupeſchanu aptur, ja winſch peerahdijis, ka to no wina peedſenamu ſummu war aiſmakſaht zaur tahs ſarakſtitas nekuſtamas mantas diwju gadu ſkaidrahm eenahkſchanahm.

1864 Now. 20 (41477) art. 1192.

1193. Tahda luhgſchana pee tahs teeſas eeſneedſama, kur tai iſuhtrupeſchanai waijaga notikt, un iſſpreeſchama tai art. 966 noteiktâ kahrtibâ.

Turpat, art. 1193.

1194. Apſuhdſetam, kas ſuhdſetajam ſawas nekuſtamas mantas diwju gadu eenahkſchanu atwehl, peenahkahs pehz ſuhdſetaja praſiſchanas woi zaur apgalwoſchanu woi zaur kahdu zitu drohſchibas apgahdaſchanu, kà kurâ reiſâ ſawâ ſtarpâ ſatiks, apdrohſchinaht, ka to pateeſi un laikâ pa pusgadu uſ preekſchu makſahs.

Turpat, art. 1194.

1195. Kad ta eenahkſchana terminâ neteek makſata, ſuhdſetajam brihw praſiht, woi lai to parahdneeka ſarakſtitu nekuſtamu mantu pahrdohd, woi lai peedſen to noliktu drohſchibu.

Turpat, art. 1195.

1196. Kad parahdneeks eenahkſchanu laikâ nemakſa, tad no wina par ſtrahpi kreditoreem par labu peedſenamas deſmit prozentes no tahs ſummas, kas bija makſajama un naw makſata, beſ ta peedſenama nemakſata parahda.

Turpat, art. 1196.

1197. Ja kahds atrohn, ka ta nekuſtama manta, kas parahdneeka rohkâ

ſtahw, un kas ſarakſtita, woi kahda daļa no tahs nepeeder parahdneekam, bet winam paſcham, ta tam peenahkahs, lai ta nekuſtama manta netiktu iſuhtrupeta, to leetu eeſuhdſeht pee peederigas teeſas.

Turpat, art. 1197.

1198. Pehz tahdas treſcha kahda ſuhdſibas ir tahs ſarakſtitas nekuſtamas mantas turetajs, ir tas ſuhdſetajs aizinajami preekſchâ. Par eeſuhdſetu ſuhdſibu ſina jadohd tai teeſai, pee kuras ta pahrdohſchana noteek.

Turpat, art. 1198.

1199. Eeſuhdſeſchana par to, ka ta nekuſtama manta treſcham kahdam peeder, nekuſtamas mantas woi mantas ſtrihdigahs daļas iſuhtrupeſchanu tik tahdâ reiſâ aptur, kad teeſa, kur eeſuhdſehts, pehz ſuhdſetaju peerahdijumu pahrraudſiſchanas to nekuſtamu mantu apkihla pehz teem preekſchrakſteem par ſuhdſibas apdrohſchinaſchanu.

Turpat, art. 1199.

1200. Eeſuhdſeſchana par ſarakſtitas nekuſtamas mantas daļu neaptur to zitu neſtrihdigu daļu pahrdohſchanu.

Turpat, art. 1200.

1201. Kad nekuſtamas mantas daļas pahrdohſchana pehz ark. 1199 aptureta, tad parahda-praſitajam brihw praſiht, lai to nekuſtamu mantu no jauna takſeere pehz teem art. 1116—1126 dohteem preekſchrakſteem.

Turpat, art. 1201.

1202. Schehlabas par to, ka pee mantas ſarakſtiſchanas un notakſeereſchanas, tàpat pee tahm dariſchanahm, kas daritas preekſch ſarakſtiſchanas un notakſeereſchanas, likumigi preekſchrakſti naw eewehroti, eeſneedſamas diwju nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kad tas darihts, par ko ſchehlojahs.

Turpat, art. 1202.

1203. Lihdſ kamehr ſchehlaba iſſpreeſta, ſinojumu iſſludinaſchana apturama, un ja ta ſchehlaba atſihta par eewehrojamu, ta to leetu waijaga no jauna uſnemt no tahs beidſamahs likumigas dariſchanas.

Turpat, art. 1203.

1204. Schehlabas par to, ka pee ſinojumu iſſludinaſchanas par nekuſtamas mantas iſuhtrupeſchanu likumu preekſchrakſti naw eewehroti, eeſneedſamas ne wehlaki kà diwi nedelas preekſch tahs deenas, uſ ko uhtrupe noteikta.

Turpat, art. 1204.

1205. Schehlabas par nelikumigu uhtrupeſchanu eeſneedſamas ſeptinu deenu ſtarpâ.

Turpat, art. 1205.

1206. Teesas-pristaws, kas noseegahs zaur nelikumigu pahrdohschanu, paspehle to atlihdsinaschanu, kas par to noteikta.

Turpat, art. 1206.

1207. Atschkiru no tam tohs, kas noseegahs zaur nelikumigu pahrdohschanu ar disziplinar-strahpi war strahpeht un to skahdi no wineem war peedsiht, kas priwatpersonahm notikusi, ja schee to prasa.

Turpat, art. 1207.

1208. Parahdu peedsihschana is tahdas nekustamas mantas eenahkschanahm, kas parahdneekam peeder pehz ihpaschuma-teesibas, isslehdsoht to reisu, kas art. 1192 peemineta, newar zitadi notikt kà pehz sawstarpigas kreditora un parahdneeka norunas; pee tam janoteiz kahdâ kahrtibâ tahs is nekustamas mantas dabuhnamas eenahkschanas waretu isdibinaht, un ari kà pa to laiku ta manta buhtu jawalda.

Turpat, art. 1208.

Sestajs gabals.

Kà zaur teesas waru manta, kas pehz spreeduma weenam atnemama, ohtram nodohdama.

1209. Suhdsetajs, kam no teesas puses nekustama manta par peederigu noteikta, pehz ispildischanas-pawehles usrahdischanas par tahs nekustamas mantas turetaju likumigâ kahrtibâ eezelams, un pee tam, ja suhdsetajs to prasa, manta jasarakstа.

1864 Now. 20 (41477) art. 1209.

1210. Ta kustama manta, kas, kamehr leeta tapa westa, bija apkihlata, no glabataja, kà schim ispildischanas-pawehle usrahdita, issneedsama teesas-pristawa rohkâs, kas to suhdsetajam nodohd.

Turpat, art. 1210.

1211. Kustama manta, kas pehz spreeduma kahdam wairs nepeeder, un kas naw apkihlata, un kas tai zaur spreedumu noteiktâ laikâ ihpaschneekam naw atdohta woi pristawam us pirmu prasischanu naw issneegta, atnemama eewehrojoht to art. 978 dohtu preekschrakstu.

Turpat, art. 1211.

1212. Tahdâs preekschejâ (1211) artikelî peeminetâs reisâs pristawa schurnals no ta pee mantas atnemschanas klaht esoscha weetigas polizejas lohzekka parakstams.

Turpat, art. 1212.

1213. Kad ta manta, kas pehz teesas spreeduma kahdam wairs nepeeder, woi dala no tahs neatrohnahs, tad pehz teesas nolehmuma ta wehrtiba peedsenama is tahs zitas apsuhdseta mantibas.

Turpat, art. 1213.

Septitajs gabals.

Kahdâ kahrtibâ peedsihta summa starp kreditoreem isdalama.

1214. Kad ar to peedsihtu summu nepeeteek pilnigi rehdiht wisus peedsihschanas dehl usdohtus prasijumus, tad teesas-pristaws to nodohd weetigai aprinkateesai.

1864 Now. 20 (41477) art. 1214.

1215. No schihs summas pehz aprinkateesas nolehmuma peedsihschanas kostes un tahs zaur salogu apdrohschinatas prasischanas pehz parahda-grahmatas tuhliht aismakssajamas; bet tad no ta atlikuma rehdijami tee ziti prasijumi pehz aprehkinaschanas, zik kuram katram kriht, tà kà tee nahkoschee artikeli rahda.

Turpat, art. 1215.

1216. Kad seschu nedelu starpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kad ta peedsihta summa pee aprinkateesas nodohta, parahdneeks un kreditori labis prahtis nesalihgst par to, kà ta parahdu rehdischanas summa buhtu jaisdala, tad weenam is aprinkateesas lohzekleem pehz preekschsehdetaja noteikschanas teek usdohts, lai rehkinumu par tahdu isdalischanu sastahda.

Turpat, art. 1216.

1217. Schis rehkinums ir parahdams teem kreditoreem, kas tadehl noteiktâ deenâ teesas kanzlejâ aizinajami.

Turpat, art. 1217.

1218. Kreditoru eemesli pret scho rehkinumu no ta aprinkateesas lohzekla peenemami tikai septinu deenu starpâ no tahs deenas, kas rehkinuma usrahdischanas dehl noteikta, un isspreeschami zaur aprinkateesu.

Turpat, art. 1218.

1219. Sastahdihts rehkinums apstiprinaschanas dehl aprinkateesai preekschâ leekams ir tad, kad neweens pret scho rehkinumu eemeslu naw zehlis.

Turpat, art. 1219.

1220. Pehz kreditoru woi parahdneeka luhgschanas atlauts wairak kahdas prozeses, par isdalischanu kas pee weenas ohtras teesas eesahktas, sanemt kohpâ. Schini reisâ ta isdalischana pee tahs aprinkateesas noteek, apaksch kuras parahd-

neeks pehz ſawas dſihwoſchanas-weetas ſtahw, ja kreditori un parahdneeks neſalihgſt par to, lai ta iſdaliſchana noteek pee zitas teeſas.

Turpat, art. 1220.

1221. Pee tahdas augſchâ peeminetas iſdaliſchanas-kahrtibas teeſai jaturahs ir tad, kad, lai praſitajeem parahdi tiktu rehditi, buhs atwehletas parahdneeka eenahkſchanas woi atrehkinajumi no wina gahſchas, no wina penſijahm un arendehm, woi kad parahdneeka nekuſtamai mantai, kas uhtrupês netika pahrdohta, pehz notakſeeretas wehrtibas weenam iſ kreditoreem waijadſetu peekriſt.

Turpat, art. 1221.

1222. Tahdeem kreditoreem neteek atlauts no iſdalamahs mantas dalu dabuht, kas ſawas iſpildiſchanas-pawehles par peedſihſchanu naw uſrahdijuſchi ſeſchu nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kad peedſihta ſumma pee aprinkateeſas nodohta. Bet tomehr ir ſchee kreditori, ir wiſi tee, kas iſrehkinatu dalu no tam, ko katrs bija eeſuhdſejis dabujuſchi, patur to teeſibu, ka wini war praſiht, lai iſ zitas parahdneeka mantas pilnigi wineem atlihdſina, woi ka war luhgt, lai winu noteiz par makſaht neſpehjeju.

Turpat, art. 1221; 1868 Jul. 1 (46067) art. 5.

Aſtotajs gabals.

Par paſcha parahdneeka apzeetinaſchanu.

Pirma nodaļa.

Wiſpahrigi preekſchraksti.

1223. Parahdneeks zitadi pats naw apzeetinajams kà tik pehz ihpaſchas parahda-praſitaja luhgſchanas par to un kà pehz tahs teeſas nolehmuma, kuras aprinki ſpreedums iſpildams.

1864 Now. 20 (41477) art. 1223.

1224. Teeſa nolemj, ka parahdneeks apzeetinajams, ja winſch to no wina pehz ſpreeduma peedſenamu naudu nemakſa un newar uſrahdiht, ar ko ſpreedumu iſpildihs.

Turpat, art. 1224.

1225. No apzeetinaſchanas atſwabinati:

1) behrni un nepeeauguſchi;

2) kas pahri par ſeptindeſmit gadeem;

3) ſeewas uſ gruhtahm kahjahm, un kam pehz dſemdeſchanas ſeſchas nedelas wehl naw pagahjuſchas;

4) wezaki, ja tee maſee behrni, kas winu kohpſchanâ ſtahw, beſ pahrtikſchanas paleek;

5) mahzitaji. Par ſcheem eparkijas preekſchneezibai ſina jadohd, lai dara, kas jadara (*a*).

6) offizeeri, kas pee ſawa deneſta peeſeeti, un tàpat ſemas ſchkiras karawihri, ir tee, kas pee ſawa deneſta peeſeeti, ir tee billetneeki, kamehr winu deneſta-laiks nenotezejis (*b*). (Sk. augſchâ, art. 89, peeſihm.).

(*a*) Turpat, art. 1225 — (*b*) 1875 Maij. 6, lik. un pawehl. krahj., № 648, walſts-padohm. atſin., art. I, pkt. 4; Maij. 21, lik. un pawehl. krahj., № 814, preekſchrakſt.; art. 27.

1226. Parahdneeku apzeetinaht naw brihw, kad to luhdſ wina laulahts draugs woi radineeks taiſnâ lihnijâ beſ aprohbeſchoſchanas, woi ſahnu-lihnijâ pirma un ohtra grahda radineeks.

1864 Now. 20 (41477) art. 1226.

1227. Tahda parahda dehl, kas apakſch ſimts rubulu, parahdneeku nedrihkſt apzeetinaht

Turpat, art. 1227.

1228. Salihgumi par apzeetinaſchanas atlauſchanu tahdâs reiſâs, kas likumôs noteiktas, nemaſ naw atlauti. Wiſi tahdi ſalihgumi teek atſihti par neſpehzigeem un naw iſpildami.

Turpat, art. 1228

1229. Luhgſchanâ par parahdneeka apzeetinaſchanu ſmalki jauſdohd:

1) parahdneeka wahrds un tehwa wahrds, familija un dſihwes-kahrta woi tſchins;

2) ſumma, kas no wina peedſenama.

Turpat, art. 1229.

1230. Pee luhgſchanas waijaga buht peeliktai tai iſpildiſchanas-pawehlei, pehz kuras tas parahds teek peedſihts, un uſ kuru teeſas-priſtaws uſrakſtijis, ka parahdneeks parahda praſitajam woi ne pawiſam naw makſajis, woi pilnigi naw aiſmakſajis, beidſamâ reiſâ ari peeminoht, zik leela ta nenomakſata ſumma.

Turpat, art. 1230.

1231. Schi luhgſchana parahdneekam parahdama, lai winſch wehlakajs triju deenu ſtarpâ atbildi dohd.

Turpat, art. 1231.

1232. Sawâ uolehmumâ par parahdneeka apzeetinaſchanu teeſa ſmalki peemin:

1) apzeetinajama wahrdu, tehwa wahrdu, familiju, dſihwes-kahrtu woi tſchinu;

2) zik leela ta parahda ſumma, par ko tas teek apzeetinahts;

3) uſ zik ilgi jaapzeetina.

Turpat, art. 1232.

1233. Pehz ta nolehmuma par parahdneeka apzeetinaſchanu ihpaſcha iſpildiſchanas-pawehle iſſneedſama.

Turpat, art. 1233.

1234. Uſ zik ilgu laiku parahdneeki, kas makſaſchanu wilzina, apzeetinajami, to teeſa nolemj pehz nemakſata peedſenama parahda leeluma ſchinî mehrâ: par parahdu no ſimts lihdſ diwituhkſtoſch rubulu ſeſchi mehneſchus; par parahdu, kas leelaks par diwituhkſtoſch lihdſ deſmittuhkſtoſch rubulu weenu gadu; par parahdu, kas leelaks par deſmittuhkſtoſch lihdſ trihsdeſmittuhkſtoſchu rubulu diwi gadus; par parahdu, kas leelaks par trihsdeſmittuhkſtoſch lihdſ ſeſchdeſmittuhkſtoſch rubulu trihs gadus; par parahdu, kas leelaks par ſeſchdeſmittuhkſtoſch lihdſ ſimtstuhkſtoſch rubulu tſchetri gadus; par parahdu, kas leelaks par ſimtstuhkſtoſch rubulu peezi gadus.

Turpat, art. 1234.

1235. Teeſas nolehmums par parahdneeka apzeetinaſchanu ſeſchu mehneſchu laikâ paleek beſ ſpehka, ja parahda-praſitajs peeminetâ laikâ pee tam, kam kriht, neuſdewees, lai to teeſas nolehmumu iſpilda.

Turpat, art. 1235.

1236. Schehlabu pret teeſas nolehmumu par parahdneeka apzeetinaſchanu war peeneſt diwju nedelu laikâ, rehkinajoht no tahs deenas, kad nolehmumu ſludinaja, woi kad dewahs pee wina iſpildiſchanas. Schehlabas eeſneegſchana neaptur nolehmuma iſpildiſchanu.

Turpat, art. 1236.

1237. Kreditoram, kas dewees pee parahdneeka apzeetinaſchanas, naw brihw uſ zitu kahdu wihſi to ſummu peedſiht kas pehz ſpreeduma winam peederiga, un kad apzeetinaſchanas laiki beigti, parahdneeks no ta parahda ir wałam, par ko winſch bijis apzeetinahts.

Turpat, art. 1237.

Ohtra nodała.

Parahdneeka ſanemſchana un nofuhtiſchana zeetuma-weetâs.

1238. Iſpildiſchanas-pawehle pehz teeſas nolehmuma par parahdneeka apzeetinaſchanu uſrahdama iſpildiſchanas dehl pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem.

1864 Now. 20 (41477) art. 1238.

1239. Lihdſ ar iſpildiſchanas-pawehli parahda-praſitajam waijaga nolikt pahrtikſchanas naudu, kas pehz noliktas tabeles noſpreeſta, lai parahdneeki, kas

makſaſchanu wilzina, no tam pahrteek to apzeetinaſchanas laiku; beſ tam pee parahdneeka ſanemſchanas newar dohtees.

Turpat, art. 1239.

1240. Pahrtikſchanas nauda maſakajs uſ weenu mehneſi uſ preekſchu eemakſajama.

Turpat, art. 1240.

1241. Preekſch tahdu parahdneeku uſtureſchanas, kas krohna parahdu dehl apzeetinajami, pahrtikſchanas nauda no ta reſora dohdama, kuram par labu parahds teek peedſihts.

Turpat, art. 1241.

1242. Kara- woi ziwil-deeneſtâ ſtahwoſcha parahdneeka preekſchneezibai tuhliht ſina jadohd no teeſas-priſtawa puſes par to, ka teeſa nolehmuſi winu apzeetinaht, kà ſchi nolehmuma iſpildiſchanas dehl, tà ari, lai to krohna mantu, kas parahdneeka rohkâs, winam atnem.

Turpat, art. 1242.

1243. Generali, ſtahba- un wirsoffizeeri, ir tee, kas eekſch frontes ſtahw, ir tee, kas par kommandeereem un ſtahbâ un kara-waldês deen, zitadi naw apzeetinajami, kà tik ween kad pate wisklahtaka weetiga kara-wirsneeziba peedalahs. (Sk. augſchâ, art. 89, peeſihm.)

Turpat, art. 1243.

1244. Kad parahdneeka weetiga kara-wirsneeziba ſinu zaur teeſas-priſtawu dabujuſi par to, ka kahdi apakſch wina ſtahwoſchi kara-ſpehka offizeeri pehz art. 1242 un 1243 apzeetinajami, tad winai peenahkahs wehlakajs diwdeſmit tſchetru ſtundu ſtarpâ to leetu iſpildiht, un paſchai buhs jaathbild, ja to nedarihs.

Turpat, art. 1244; 1869 Apr. 5 (46939).

1245. Ja warbuht kara-laikôs gauſcham gruhti buhtu teeſas ſpreedumu par offizeeru apzeetinaſchanu diwdeſmit tſchetru ſtundu ſtarpâ iſpildiht, tad kara-wirsneeziba ſchi nolehmuma iſpildiſchanas dehl zitu, zik eeſpehjams, ihſu terminu noteiz un ſinu par to dohd tai teeſai, kas to nolehmumu par offizeera apzeetinaſchanu nolehmuſi.

1864 Now. 20 (41477) art. 1245.

1246. Parahdneeku naw brihw ſanemt:

1) no pulkſten aſtoneem wakarâ lihdſ pulkſten aſtoneem no rihta;

2) baſnizâ;

3) Keiſara pilî un walſts wehſtneſchu, ſuhtnu, ahrſemju miniſteru un zitu diplomatiſku agentu mahjokſôs;

4) teeſas ſaſehdê, pa ſehdeſchanas laiku.

Turpat, art. 1246.

1247. Apzeetinajama parahdneeka ſlimiba tad tikai wehrâ nemama, kad pehz

ahrſtes apſkatiſchanas, kur teeſas-priſtaws klaht bijis, pateeſi iſrahdahs, ka ſlimneeka weſchana wina weſelibas dehl bailiga.

Turpat, art. 1247.

1248. Pehz parahda-praſitaja ſchehlabas teeſa ohtru parahdneeka apſkatiſchanu war pawehleht, kur weens iſ winas lohzekleem woi weetigajs meerateeſneſis klaht.

Turpat, art. 1248.

1249. Parahdneekam, kas ſchkeetahs pretlikumigi ſanemts, brihw praſiht no priſtawa, — un ſchim paſcham buhs jaatbild, ja winſch to nedarihs, — lai winu tuhliht wed pee weetigas aprinkateeſas preekſchſehdetaja, woi ari, ja ſanemſchanas weetâ aprinkateeſas naw, pee meerateeſneſcha.

Turpat, art. 1249.

1250. Teeſas preekſchſehdetajam woi meerateeſneſim brihw to parahdneeku, kas no priſtawa pretlikumigi ſanemts, walâ laiſt, un par to winſch ari eerakſta priſtawa ſchurnalâ.

Turpat, art. 1250.

1251. Schurnalâ par ſanemſchanu japeemin:

1) iſpildiſchanas-pawehle, pehz kuras apzeetinaſchana noteek;
2) zik leels tas no parahdneeka peedſenams kapitals ar tahm prozentehm;
3) uſ zik ilgu laiku teeſa ſpreeduſi parahdneeku apzeetinaht;
4) zik naudas parahda-praſitajs preekſch pahrtikſchanas eemakſajis;
5) kahdu weetu parahda-praſitajs pehz art. 943 iſredſejees, ka tur mitihs;
6) zik leelas tahs koſtes par ſpreeduma iſpildiſchanu.

Turpat, art. 1251.

1252. Norakſts iſ ſchurnala janodohd zeetuma-weetas uſraugam.

Turpat, art. 1252.

1253. Ka parahdneeku ſanehmis un ſchurnala norakſtu dabujis, uſraugs apleezina ſchurnala original-rakſtâ.

Turpat, art. 1253.

1254. Sanemtu nodohdoht zeetuma-weetâ teeſas-priſtawam iſpildiſchanas-original-pawehli par parahdneeka apzeetinaſchanu uſraugam waijaga uſrahdiht un pahrtikſchanas-naudu winam rohkâ eedoht. Kad priſtaws to nedara, uſraugam parahdneeka uſnemſchanu waijaga leegt.

Turpat, art. 1254.

1255. Kad kahds apzeetinajams aprinkî woi pilſſahtâ, kur zeetuma-weetas naw, tad winſch tai klahtakajâ zeetuma-weetâ nowedams, kad ta waijadſiga zeķanauda no parahda-praſitaja priſtawam eedohta.

Turpat, art. 1255.

Treſcha nodaļa.

Kadehļ un kà apzeetinahts walâ laiſchams.

1256. Parahdneeks walâ laiſchams:

1) kad wiſa peedſenama ſumma un tahs koſtes par ſpreeduma iſpildiſchanu pilnigi aiſmakſatas;

2) kad parahda-praſitajs peedſenamu ſummu atlaiſch, un pawiſam kad walâ laiſchanu atwehl;

3) kad parahdneeks ſeptindeſmits gadus atſneedſis;

4) kad laiks notezejis, uſ kuru parahdneeks bija apzeetinajams;

5) kad parahda-praſitajs treſcha kahda galwoſchanu par parahdneeku peenem;

6) kad pahrtikſchanas nauda uſ weenu mehneſi uſ preekſchu naw makſata.

1864 Now. 20 (41477) art. 1256.

1257. Apzeetinata walâ laiſchana tais preekſcheja (1256) artikelî, pkt. 1, 2 un 4—6, peeminetâs reiſâs noteek zaur paſchu zeetuma-weetas uſraugu.

Turpat, art. 1257.

1258. Peedſenamu parahdu un koſtes (art. 1256, pkt. 1) war aiſmakſaht pee zeetuma-weetas uſrauga, kas to dabuhtu ſummu noſuhta weetigâ rentejâ, un to par to iſſneegtu kwitanzi pee weetigas aprinkateeſas preekſchâ leek.

1864 Now. 20 (41477) art. 2; Now. 16 (41460) art. 1, 2; Now. 20 (41477) art. 1258; 1865 Now. 30 (42728) art. 1, 2, 4, 5.

1259. Kad apzeetinatam parahdneekam peedſenama ſumma teek atlaiſta, woi kad parahda-praſitajs atwehl winu no zeetuma atlaiſt (art. 1256, pkt. 2 un 5), tad parahda-praſitajs to uſſihme uſ priſtawa ſchurnala norakſtu, kas zeetuma-weetas uſraugam bija nodohts.

1864 Now. 20 (41477) art. 1259.

1260. Atlaiſchanu iſ zeetuma dehļ ſeptindeſmit gadu ſaſneegſchanas (art. 1256, pkt. 3) nolemj weetigas aprinkateeſas preekſchſehdetajs, tik kà winam parahdneeka kruſtama grahmata woi zita dokumente teek preekſchâ likta, kas wina gadus apleezina.

Turpat, art. 1260.

1261. Kad pahrtikſchanas nauda neteek eemakſata (art. 1256, pkt. 6) zeetuma-weetas uſraugs deenu preekſch ta laika notezeſchanas, par kuru pahrtikſchanas nauda makſata, kreditoram ſinu dohd par ſchihs naudas eemakſaſchanu un winam peemin, ka pehz paſtahwoſcheem likumeem, ja pahrtikſchanas naudu nemakſa, paſpehle ſawu teeſibu ne tik ween parahdneeku ilgaki zeetumâ ſatureht, bet ari ſawu parahdu dabuht, par ko parahdneeks zeetumâ eelikts.

Turpat, art. 1261.

1262. Kad kreditors nomiris, tad ta ſina, kas preekſcheja (1261) artikel

peemineta, wina mantineekeem dohdama ar tahdu par noteikſchanu, un diwju nedelu laiks wineem teek nowehlehts, lai tanî to pahrtikſchanas naudu maksa.

Turpat, art. 1262.

1263. Kad pehz tam kreditors woi wina mantineeki diwju nedelu ſtarpâ no ta laika, kad wineem pehz art. 1261 un 1262 ſina dohta, pahrtikſchnas naudu nemaksa, tad uſraugs parahdneeku no zeetuma atlaiſch, un pee tam ſchis teek rehkinahts par atſwabinatu no ta parahda, par kuru apzeetinahts bijis.

Turpat, 1263.

1264. Parahdneeku, kas pehz art. 1256 no zeetuma atlaiſts, ohtru reiſ par to paſchu parahdu apzeetinaht naw brihw.

Turpat, art. 1264.

1265. Pee parahdneeka atlaiſchanas no zeetuma uſraugam peenahkahs uſ teeſas-priſtawa ſchurnala norakſtu uſſihmeht:

1) kad un kadehl atlaiſts;

2) dokumenti, pehz kuras atlaiſchana wehleta;

3) rehkinumu par pahrtikſchanas naudu.

Turpat, art. 1265.

1266. Zeetuma-weetas uſraugam jaatbild par to parahda ſummu, par kuru parahdneeks zeetumâ eelikts:

1) ja winſch parahdneeku no zeetuma iſlaidis ne tais reiſâs, kas art. 1256 peeminetas;

2) ja winſch zaur ſawu pahrkatiſchanu un palaiſchanohs parahdneekam walu dewis iſbehgt.

Turpat, art. 1266.

Dewitajs gabals.

No Pinnu leelwirſta-walſts teeſu ſpreedumu iſpildiſchanas.

1267. Spreedumi, ko Pinnu leelwirſta-walſts teeſas ſpreeduſchas, Keiſara-walſtî tikai tad iſpildami, kad tas zaur Keiſara-walſts teeſu nolehmumeem noſpreeſts pehz nahkoſchôs artikelôs dohteem preekſchrakſteem.

1864 Now. 20 (41477) art. 1267; 1875 Febr. 19, lik. un pawehl. krahj., № 254, art. 225.

1268. Luhgſchanas par to, lai Keiſara-walſtî iſpilda Pinnu leelwirſta-walſts teeſu ſpreedumus, pee tahs aprinkateeſas eeſneedſamas, kuras dalâ tohs waijaga iſpildiht.

1864 Now. 20 (41477) art. 1268; 1875 Febr. 19, lik. un pawehl. krahj., № 254, paw., art. 225.

1269. Pee tahs luhgſchanas waijaga preelikt:

1) ſpreeduma norakſtu, kas apleezinahts no tahs teeſas, kas to ſpreedufi, un kam uſlikts wirsrakſts par iſpildiſchanu (исполнительная надпись) woi teeſas leeziba, ka ſpreedums iſpildams, un kas apſtiprinahts no leelwirſta-walſts ſchtahts-ſekretara;

2) ſpreeduma tulkojumu;

3) ſcho dokumenſchu norakſtus:

1866 Now. 20 (41477) art. 1269; 1875 Febr. 19, lik. un pawehl. krahj., № 254, paw., art. 225.

1270. Apſuhdſeta aizinaſchana pee teeſas noteek pehz wiſpahrigeem preekſch-rakſteem.

1864 Now. 20 (41477) art. 1270.

1271. Luhgſchanas par Pinnu leelwirſta-walſts teeſu ſpreeduma iſpildiſchanu iſſpreeſchamas paihſinatâ kahrtibâ (art. 348—365).

Turpat, art. 1271; 1875 Febr. 19, lik. un pawehl. krah., № 254, paw., art. 225.

1272. Teeſas tahdas leetas pahrluhkodamas nekerahs pee ſtrihdus ſerdes pahrſpreeſchanas, kur Pinnu leelwirſta-walſts teeſas jau ſpreeduſchas, bet tikai nolemj, woi tas pahrluhkojamajs ſpreedums nepawehl ko, kas pret wiſpahrigu kahrtibu, woi ko Keiſara-walſts likumi neatlauj (*a*).

Peeſihm. Teeſahm peenahkahs konkurſes-prozeſês, kas Pinnu leelwirſta-walſtî teek weſtas, perſonas ſwehrinaht pehz teem preekſchrakſteem, kas pee ſchi artikela peelikti (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41477) art. 1272; 1875 Febr. 19, lik. un pawehl. krahj., № 254, paw., art. 225. — (*b*) 1866 Dez. 19 (44019).

Deſmitajs gabals.

No ahrwalſtju teeſu ſpreedumu iſpildiſchanas.

1273. Spreedumi, ko ahrwalſtju teeſas ſpreeduſchas iſpildami pehz teem preekſchrakſteem, kas par ſcho leetu ſawſtarpigôs traktatôs un ſalihgumôs noteikti. Tanîs reiſâs, kur preekſchraksti par paſchu to iſpildiſchanu naw dohti, jaturahs pee tahs kahrtibas, ko nahkoſchee artikeli rahda.

1864 Now. 20 (41477) art. 1273.

1274. Ahrwalſtju teeſu ſpreedumi Keiſara-walſtî tikai tad iſpildami, kad tas zaur Keiſara-walſts teeſu nolehmumeem noſpreeſts.

Turpat, art. 1274.

1275. Luhgſchanas, lai ahrwalſtju teeſu ſpreedumus Keiſara-walſtî iſpilda, eeſneedſamas pee tahs aprinkateeſas, kuras dalâ tohs waijaga iſpildiht.

Turpat, art. 1275.

1276. Pee tahs luhgſchanas waijaga peelikt:

1) ſpreeduma norakſtu, kas apleezinahts no tahs teeſas, kas to ſpreeduſi, un kam uſlikts wirsrakſts par iſpildiſchanu (исполнительная надпись) woi ſchihs teeſas leeziba, ka ſpreedums iſpildams. Teeſas leezibai waijaga buht apſtiprinatai no Kreewu miſijas woi konſula, un miſijas woi konſula parakſtam waijaga buht apſtiprinatam no ahrleetu-miniſterijas;

2) ſpreeduma tulkojumu Kreewu walodâ;

3) ſcho dokumenſchu norakſtus.

Turpat, art. 1276.

1277. Apſuhdſeta aizinaſchana pee teeſas noteek pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem.

Turpat, art. 1277.

1278. Luhgſchanas par ahrwalſtju teeſu ſpreedumu iſpildiſchanu iſſpreeſchamas paihſinatâ kahrtibâ (art. 348—365).

Turpat, art. 1278.

1279. Teeſas tahdas leetas pahrluhkodamas nekerahs pee ſtrihdus ferdes pahrſpreeſchanas, kas no ahrwalſtju teeſahm jau iſſpreeſta, bet tikai nolemj, woi tas pahrluhkojamajs ſpreedums nepawehl ko, kas pret wiſpahrigu kahrtibu, woi ko Keiſara-walſts likumi neatlauj.

Turpat, art. 1279.

1280. Tee pehz preekſchejeem preekſchrakſteem ſpreeſti ſpreedumi iſpildami pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem par teeſu ſpreedumu iſpildiſchanu Keiſara-walſtî.

Turpat, art. 1280.

1281. Ahrwalſtju teeſuſpreedumi naw iſpildami un Keiſara-walſtî naw nekahdâ ſpehkâ, ja zaur wineem teek iſſpreeſtas ſuhdſibas par ihpaſchuma-teeſibahm pee nekuſtamas mantas, kas Kreewijâ rohnahs.

Turpat, art. 1281.

Treſcha daļa.

Kur wiſpahrigee likumi par ziwilteeſaſchanu naw ſpehkâ.

Pirma ſchkira.

Par krohna-mantas-waldibas leetahm.

Pirmajs gabals.

Wiſpahrigi preekſchraksti.

1282. Par krohna-mantas-waldibas leetahm uſluhkojamas tahs, kas ſakarâ ſtahw ar krohna kaſes, ar apanaſchu un Keiſara-pilsreſoru un zitu adminiſtrazijas eeſtahdju un waldju un reſoru labumu, un tàpat tahs leetas, kas ſihmejahs uſ klohſtereem, baſnizahm, biſkapu nameem un wiſeem garigeem eeſtahdijumeem pee kriſtigas tizibas un Muameda-tizibas laudihm.

1864 Now. 20 (41477) art. 1282.

1283. Krohna-mantas-waldibas leetas wedamas pehz wiſpahrigeem preekſchraksteem par ziwilteeſaſchanu, iſnemoht to, ko nahkoſchee artikeli rahda.

Turpat, art. 1283.

1284. No krohna-mantas-waldibas puſes ſuhdſibas eeſuhdſeht un uſ ſuhdſibahm atbildeht kriht kambaru-teeſahm, domenu-waldehm un zitahm weetigahm waldehm, woi, kad tahdu naw, weetigeem katra reſora preekſchneekeem.

Turpat, art. 1284; 1866 Dez. 22 (44024) art. 7, 8; 1867 Dez. 9 (45259); 1873 Now. 21 (52803); 1875 Aug. 3, lik. un paweht. krahj., № 833.

1285. Krohna-mantas-waldes ſuhdſedamas un atbildedamas zitadi nenahk teeſas preekſchâ kà tik ween zaur ihpaſcheem pilnwareem, kas noteikti iſ ta peederiga reſora eerehdneem woi ari iſwehleti iſ teem, kam pehz likuma brihw par pilnwareem eet, kad wini no laba prahta to uſnemahs.

1864 Now. 20 (41477) art. 1285.

1286. Kad ſuhdſibu eeſuhdſ, woi kad uſ ſuhdſibu atbildi dohd, krohna-mantas-waldibas pilnwareem pilnwaras-rakſtu woi, ja wini pee ta paſcha reſora eerehdnu ſkaita peeder, preekſchrakſtu par to leetas weſchanu pee teeſas waijaga uſrahdiht.

Turpat, art. 1286.

1287. Par wiſahm ſuhdſibahm, ko krohna-mantas-waldes pret pri

watperſonahm eeſuhdſ, teeſahm jaſin pehz wiſpahrigeem likumeem par peederibu.

Turpat, art. 1287.

1288. Priwatperſonu ſuhdſibas pret krohna-waldehm pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem peneſamas, woi tai weetâ, kur ta ſtrihdiga manta rohnahs, woi tai weetâ, kur priwatperſonai ſkahde darita, woi tur, kur ta ſaſehde woi tas eerehdnis ſtahw, kas krohna-mantas-waldi teeſas preekſchâ aiſſtahw.

Turpat, art. 1288.

1289. Krohna-mantas-waldibas leetas nekriht apakſch meerateeſahm, iſnemoht tohs atgadijumus, kas ar ſkaidreem wahrdeem likumâ uoteikti, un ari naw wedamas paihſinatâ kahrtibâ. Tahs ari pee teeſas zaur prahwneeku ſwehreſchanu woi zaur meera-lihgumu newar nobeigt (*a*).

Peeſihm. Walſts-bankas un to apakſch winas ſtahwoſchu eeſtahdju prozeſes par ſuhdſibahm, kas zehluſchahs par wekſeleem, wedamas pee aprinkateeſas paihſinatâ kahrtibâ, kad augſchâ minetas eeſtahdes to luhguſchahs (*b*).

(*a*) Turpat. art. 1289. — (*b*) 1871 Maij. 31, lik. un paweht. krahj., 1875, № 1004.

1290. Teeſas ſpreedumi krohna-mantas-waldibas leetâs zitadi naw ſpreeſchami, kà tikai, kad prokureera atſinums dſirdehts.

1864 Now. 20 (41477) art. 1290.

1291. Pee ſuhdſibahm, kas pret krohna-mantas-waldehm eeſuhdſetas, naw atlauta ne paſchu ſuhdſibu apdrohſchinaſchana, ne teeſas ſpreedumu eepreekſcheja iſpildiſchana; bet kad ſuhdſibas ſihmejahs uſ ihpaſchuma-teeſibu pee nekuſtamas mantas, tad teeſa pehz ſuhdſetaja luhgſchanas ſchihs nekuſtamas mantas iſdohſchanu, pirms galaſpreedums tai leetâ ſpreeſts, war aiſleegt. Schinî reiſâ dehk meſcha apſargaſchanas uſ ſtrihdiga ſemes-gabala tee preekſchrakſti nemami wehrâ, kas art. 610 un 611 dohti.

Turpat, art. 1291.

1292. Teeſas ſpreedums abeem parteem pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem ſludinajams, bet beſ tam ſpreeduma norakſts iſ teeſas tai weetigai krohna-mantas-waldei noſuhtams, kas art. 1284 peemineta.

Turpat, art. 1292.

1293. Terminſch, lihdſ kuram krohna-mantas-walde appelazijas un iſnihzinaſchanas-ſchehlabu war peeneſt, rehkinajams no tahs deenas, kad wina dabujuſi ſpreeduma norakſtu pehz preekſcheja (1292) artikela.

Turpat, art. 1293.

1294. Katrâ leetâ, kas ſakarâ ſtahw ar krohna-mantas-waldibas labumu, prokureeram brihw pee ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm eet tais zaur likumeem noteiktâs reiſâs, un preekſchâ likt, lai teeſas ſpreedumu apgahſch.

Turpat, art. 1294.

1295. Krohna-mantas-waldibas leetâs miniſtereem un wirswaldneekeem, tà-

pat wissswehtaka sinoda wirsprokureeram un apanaschu-nodalas preekschsehdetajam brihw atschkiru no teem parteem, kam dala pee tahs leetas, eet pee senates isnihzinaschanas-nodalahm un preekschâ likt, lai wirspalıtas spreedumus apgahsch, bet ne zitadi kà pehz wispahrigeem preekschraksteem un tais art. 792 un 793 noteiktâs reisâs.

Turpat, art. 1295.

1296. Tahda spreeduma isspildischanas dehl, zaur kuru krohna-mantas-walde par wainigu ir noteikta, parahda-prasitajs isspildischanas-pawehli pascham tam resoram leek preekschâ, kam pehz spreeduma spehka to waijaga isspildiht.

Turpat, art. 1296.

1297. Strihdi par krohna-mantu, kas starp ministerijahm un wirswaldehm iszehluschahs, isspreeschami pehz to ministeriju un waldibu wirswaldneeku sawstarpigas norunas; bet kad tee newar satikt, tad isspreeschanas dehl leekami preekschâ waldoschas senates pirmai nodalai.

Turpat, art. 1297.

1298. Strihdi par apanaschu un gariga resora mantu ar zitahm waldehm, tàpat weenas un ohtras tizibas garigu resoru strihdi sawâ starpâ un ar apanaschu resoru no teesahm isspreeschami pehz teem schinî gabalâ noteikteem preekschraksteem.

Turpat, art. 1298.

1299. Prozeses par nekustamahm mantahm, ko Keisara familijas peederigee eemantojuschi ar priwat-ihpaschuma-teesibu, un kas nestahw Keisara-pils-ministerijas sinaschanâ, pee teesahm wedamas pehz wispahrigeem preekschraksteem (*a*).

Peesihm. Prozeses par wisahm mantahm, kas apanaschu-nodalas un zitu Keisara-pils-ministerijas eestahdju sinaschanâ stahw, wedamas pehz tahs kahrtibas, kas preekssch krohna-mantas-waldibas leetahm nolikta, isnemoht scho: 1) teesas galaspreedums, zaur kuru nekustama manta weenam teek atnemta, lai to zits kahds dabu, pirms tas nahk pee ispildischanas, jaleek preekschâ justiz-ministerim, kas to spreedumu nosuhta pee Keisara-pils-ministera, lai to Pascha Keisara Majestetei leek preekschâ dehl Wisaugstakas laipnas eekatischanas, un 2) Wisaugstaka pawehle, kas ir nahkusi us to teesas spreedumu, no justiz-ministera teek nodohta tai teesai, kas to spreedumu spreedusi (*b*).

(*a*) Turpat, art. 1299. — (*b*) 1864 Now. 20 (41477) art. 149, peesihm.; 1866 Aug. 5 (43533); 1869 Febr. 20 (46779).

Ohtrs gabals.

Kà prozeses wedamas, kas zelahs is kontraktehm par podredi, par usnemtu peegahdaschanu un par isrentetu semi.

1300. Prozeses starp krohna-mantas-waldehm un priwatpersonahm, kas zelahs is kontraktehm par podredi, par usnemtu peegahdaschanu un par isrentetu semi, wedamas tai kahrtibâ, kas preekssch krohna-mantas-waldju prozesehm nolikta, isnemoht to, ko nahkoschee artikeli rahda.

1864 Now. 20 (41477) art. 1300.

1301. Par krohna-mantas-waldju un winu lohzekļu pawehlehm, par winu kuhtribu woi ſlinkumu pa to laiku, kad podredi woi uſnemtu peegahdaſchanu waijadſeja padariht, ſchehlabas peeneſamas pee preekſchneezibas, bet par paſchas augſtahs preekſchneezibas pawehlehm, kuhtribu woi ſlinkumu — pee waldoſchas ſenates pirmahs nodaļas.

Turpat, art. 1301.

1302. Pehz galarehkinuma nodohſchanas, par ſchi rehkinuma neriktigu ſaſtahdiſchanu un tàpat ari par wiſahm krohna-mantas-waldju un winu lohzekļu dariſchanahm, kà pa to kontraktes iſpildiſchanas laiku, tà ari pehz tam, kontraktes notaiſitajam atwehlehts woi ſchehlotees pee preekſchneezibas tai preekſcheja (1301) artikeli noteiktà kahrtibà, woi pee teeſahm pret krohni ſuhdſeht kà par to ſummu woi to dokumenſchu iſſneegſchanu, kas winam no krohna nahkahs, tà ari par to ſkahdi, kas winam notikuſi zaur ſcho waldju un perſonu nelikumigahm dariſchanahm, kuhtribu woi ſlinkumu.

Turpat, art. 1302.

1303. Eeſuhdſeſchanas dehl pret krohni ſeſchu mehneſchu laiks teek nolikts. Schis laiks rehkinajams:

1) no tahs deenas, kad galarehkinums nodohts prohti, kad ſuhdſiba iſ ſchi rehkinuma zehluſees, woi iſ dariſchanahm, kas preekſch rehkinuma nodohſchanas notikuſchas;

2) no tahs deenas, kad beidſama nauda uſ to rehkinumu makſata, prohti kad ta priwatperſona zaur ſcho makſaſchanu neſchkeetahs deewsgau dabujuſi;

3) no tahs deenas, kad beidſamu reiſ ſalogu atdohſchana luhgta, prohti kad ta ſuhdſiba zelahs iſ ſaloga aiſtureſchanas pehz beidſama rehkinuma nodohſchanas.

Turpat, art. 1303.

1304. Kontraktes notaiſitajs, kas pehz galarehkinuma ſanemſchanas ſchehlabu peeneſis pee preekſchneezibas, paſpehle ſawu teeſibu to leetu eeſuhdſeht pee teeſahm.

Turpat, art. 1304.

1305. Suhdſibas eeſuhdſamas pee tahs aprinkateeſas, apakſch kuras waras ta krohna-mantas-walde ſtahw, kas to galarehkinumu ſaſtahdijuſi, prohti kad kontraktê ſtrihdus iſſpreeſchanas dehl zita teeſa nebija noteikta.

Turpat, art. 1305.

1306. Eeſuhdſeſchana krohna-mantas-waldibas pawehles neaptur, kamehr nekahds teeſas ſpreedums naw ſpreeſts.

Turpat, art. 1306.

1307. Strihdi ſtarp krohna-mantas-waldehm un priwatperſonahm, kas zehluſchees iſ rentes-kontraktehm, kà pehz galarehkinuma preekſchà likſchanas, tà ari kontraktju iſpildiſchanas laikà iſſchkirami woi zaur preekſchneezibu, pehz art. 1301, woi zaur teeſahm.

Turpat, art. 1307.

1308. Tai reisâ, kas preekschejâ (1307) artikelî peemineta, priwatperſonas ſuhdſiba pret krohni jaeſuhdſ tai laika-ſtarpâ, kas art. 1303 noteikta.

Turpat, art. 1308.

1309. Priwatperſonas, kas pee atbildeſchanas ſaukti neriktigumu un pahrſkatiſchanohs dehl, ko miniſterijas, wirswaldibas woi walſts-kontrole uſgahjuſchi galarehkinumôs pehz kontraktehm un lihkumeem ar krohni, ko krohna-mantas-waldes rehdijuſchas, tahs tahdas priwatperſonas, ſargadamees no atbildibas, war ſuhdſeht pehz art. 1302 un 1303. Schinî reisâ tas art. 1303 noteiktajs terminſch rehkinajams no ta laika, kad priwatperſonai ta pawehle ſinama darita, ka winu ſauks pee atbildibas.

Turpat, art. 1309.

Treſchajs gabals.

Kà prozeſes wedamas par ſawwaligu mantas peeſawinaſchanohs un mantas leetaſchanas aiſkaweſchanu.

1310. Priwatperſonu prozeſes ar krohna-mantas-waldehm, un tàpat priwat- un krohna-mantas-waldju prozeſes ar teem art. 1292 peemineteem reſoreem par ſawwaligu nekuſtamas mantas peeſawinaſchanohs woi par leetaſchanas aiſkaweſchanu ir iſteeſajamas pee weetigeem meera-teeſneſcheem, kad no tahs ſawwaligas peeſawinaſchanahs woi leetaſchanas aiſkaweſchanas ne wairak kà ſeſchu mehneſchu laiks pagahjis.

1864 Now. 20 (41477) art. 1310.

1311. Tas preekſchejâ (1310) artikelî noteiktajs ſeſchu mehneſchu laiks preekſch krohna-muiſchahm, kas uſ laiku priwatperſonu rohkâs ſtahw, naw rehkinajams no ta laika, kad ſawwaligi peeſawinajuſchees, bet no tahs deenas, kad ta muiſcha no krohna atpakal nemama, ja preekſch tam pee krohna-mantas-waldes naw nahkuſi rakſtita ſina woi ſchehlaba par to ſawwaligu peeſawinaſchanohs.

Turpat, art. 1311.

1312. Kad tas art. 1310 noteiktajs terminſch notezejis, tahdas leetas ne zitadi uſſahkamas kà pee aprinkateeſas pehz teem augſchâ art. 1283—1296 noteikteem preekſchrakſtiem.

Turpat, art. 1312.

1313. Schahs leetas pee meerateeſneſcheem uſſahkamas kà zaur krohna-mantas-waldju pilnwareem, tà ari zaur tahm teeſahm un tahm perſonahm, kam paſchahm ta ſinaſchana par to muiſchu.

Turpat, art. 1313.

1314. Priwatperſonahm un beedribahm, kas krohna-waldju mantas tur ar to teeſibu winu auglus nemt, kad kautkahds to leetaſchanu aiſkawe, tad tahm ir brihw, ari paſchahm no ſewis ſuhdſibu eeſuhdſeht, lai atdohd to, kas wineem peeder un kas wineem bija aiſkawehts. Suhdſibas-rakſta norakſts apſuhdſetam un krohna-mantas-waldei janodohd; tahlakas dariſchanas dehl tee preekſchrakſti ſpehkâ, kas noteikti preekſch krohna-mantas-waldibas prozeſehm.

Turpat, art. 1314.

1315. Kad priwatperſonas pret krohna-mantas-waldehm ſuhdſejuſchi par ſawwaligu peeſawinaſchanohs, ſihmes, zaur kurahm ſchahs beidſamahs pee teeſas aizinajamas, noſuhtamas zaur meerateeſneſcheem pee tahm teeſahm un perſonahm, kas art. 1284 peeminetas.

Turpat, art. 1315.

Ohtra ſchkira.

Atlihdſinaſchanas praſiſchanas par ſkahdi un ſudumeemt, kas zaur eerehdnu pawehlehm zehluſchahs.

Pirmajs gabals.

No atlihdſinaſchanas praſiſchanas par ſkahdi un ſudumeemt, kas zaur adminiſtrazijas-reſora eerehdnu pawehlehm zehluſchees.

1316. Atlihdſinaſchana par ſkahdi un ſudumeem, kas zehluſchees zaur adminiſtrazijas-reſora eerehdna palaiſchanohs, neapdohmibu woi kuhtribu, meklejama pehz wiſpahrigeem likumeem par ziwilteeſaſchanu, iſnemoht to, kas nahkoſchôs artikelôs noteikts.

1864 Now. 20 (41477) art. 1316.

1317. Suhdſibas atlihdſinaſchanas dehl eeſuhdſejamas:

1) pret perſonahm, kam ſemas deeneſta-weetas lihdſ dewitai klaſei, ſcho rehkinajoht lihdſ, — pee tahs aprinkateeſas, kas rohnahs gubernas-pilſſahtâ tai gubernâ, kur ta eerehdna pawehle woi dariſchana notikuſees, zaur kuru ta ſkahde woi tee ſudumi zehluſchees;

2) pret perſonahm, kam deeneſta-weetas no aſtotahs lihdſ peektahs klaſes, ſcho rehkinajoht lihdſ, — pee wirſpalatas, kuras aprinkî notikuſi ta dariſchana woi pawehle, zaur kuru ta ſkahde woi tee ſudumi zehluſchees;

3) pret perſonahm, kam augſtakas klaſes deeneſta-weetas, — pee waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas.

Turpat, art. 1317.

1318. Preekſch eeſuhdſeſchanas triju mehneſchu laiks nolikts no tahs deenas, kad ſuhdſetajam ta pawehle ſludinata, zaur kuru wina teeſibas winam ſchkeet aiſtiktas, woi ſeſchu mehneſchu laiks no tahs deenas, kad tahda pawehle iſdarita, ja wina iſdarita beſ nekahdas eepreekſchejas paſinoſchanas.

Turpat, art. 1318.

1319. Suhdſibas-rakſta norakſts, lai noteiktâ laika-ſtarpâ iſſkaidroſchana par to teek preekſchâ likta, janodohd tam eerehdnim woi katram tahs ſaſehdes lohzeklim, pret kuru ſuhdſehts.

Turpat, art. 1319.

1320. Preekſch tahdu leetu apſpreeſchanas aprinkateeſâ ihpaſcha ſaſehde ſaſtahdama, pee kuras apakſch teeſas preekſchſehdetaja wadiſchanas peeder wize-gubernators, diwi teeſas lohzekli un diwi lohzekli iſ weetigu waldju augſteem eerehdneem. No weetigahm waldehm peeaizinajami pee ſchihs ſaſehdes: woi 1) kambara-teeſas nodalas-preekſchneeks un weetigas domenu-waldes nodalas preekſchneeks (tais gubernâs kur pirmahs kahrtas waldes eezeltas, un tàpat, tais ſeemela-wakara-puſes un deenaswidus-wakara-puſes gubernâs) woi gubernas-meſchakungi (tais gubernâs, kur ohtras kahrtas waldes eezeltas) woi meſcha-re-wiſori woi eerehdni preekſch ihpaſcheem uſdewumeem (tais gubernâs, kur treſchas kahrtas waldes), kà gubernas-domenu waldneeks redſehs, woi ari 2) tas pehz deeneſta wezakajs iſ ſchihm perſonahm un tahs waldes klahtakajs preekſchneeks, pee kuras apſuhdſehts peeder (*a*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Meſcha-rewiſora amata weetâ pee Stawropoles domenu-waldes ir eezelts gubernas-meſchakunga amats ar to peenahkumu, lai ari meſcha-rewiſora weetu pilda (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41477) art. 1320; 1868 Janw. 1 (45356). — (*b*) 1877 Dez. 10 (57953).

1321. Wirspalatâ preekſch ſcho leetu apſpreeſchanas ihpaſcha ſaſehde ſaſtahdama, pee kuras apakſch wezaka palatas preekſchſehdetaja wadiſchanas peeder weetigajs gubernators, diwi wirspalatas lohzekli, kambara-teeſas waldneeks un domenu waldneeks, woi ari tas pehz deeneſta wezakajs iſ ſcheem pehdigeem un tahs waldes klahtakajs preekſchneeks, pee kuras apſuhdſehts peeder, tàpat kà preekſchejâ (1320) artikelî noteikts (*a*).

Peeſihm. Pee Odeſas wirspalatas ihpaſchas ſaſehdes, kas ſaſtahdita pehz ſcha (1321) artikela, to perſonu weetâ, kas ſchinî artikelî peeminetas, peeaizinajamas tahs perſonas, kas peeſihmejumâ pee art. 242 peeminetas (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41477) art. 1321; 1866 Maij. 23 (43336) art. 1; Dez. 22 (44024) art. 7, 8; 1867 Dez. 9 (45259). — (*b*) 1869 Maij. 26 (47133).

1322. Waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodala ſchahdas leetas pahrluhko ſaweenotâ ſaſehdê ar ſenates pirmo nodalu.

1864 Now. 20 (41477) art. 1322.

1323. Kad iſſkaidroſchana dabuhta, woi kad noteiktajs terminſch, lihdſ kuram

ta iſſkaidroſchana bija jaleek preekſchâ, notezejis (art. 1319), leeta neſama preekſchâ pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem.

Turpat, art. 1323.

1324. Teem parteem, kas klaht bijuſchi, kad leeta preekſchâ neſta, atlauts, ka ar wahrdeem iſſkaidroſchanas dohd.

Turpat, art. 1324.

1325. Spreedumi zitadi naw ſpreeſchami kà tik pehz tam, kad prokureera woi, kà kuram kriht, wirsprokureera atſinums dſirdehts.

Turpat, art. 1325.

1326. Par aprinkateeſas ihpaſchas ſaſehdes ſpreedumeem (art. 1320) appelazijas-ſchehlabas peneſamas pee wirspalatas, kas ari galaſpreedumu par to leetu ſpreeſch, bet par wirspalatas ihpaſchas ſaſehdes ſpreedumeem (art. 1321) — pee waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas, kur ſchihs ſchehlabas tàpat galigi teek apſpreeſtas.

Turpat, art. 1326.

1327. Par ſenates iſnihzinaſchanas- un pirmahs nodalas ſaweenotas ſaſehdes ſpreedumeem par leetahm, kas turpat eeſuhdſetas (art. 1317, pkt. 3), appelazijas-ſchehlabas peneſamas pee waldoſchas ſenates wiſu iſnihzinaſchanas-nodalu un pirmahs nodalas wiſpahrigas ſapulzes.

Turpat, art. 1327.

1328. Tſchetru mehneſchu laiks preekſch appelazijas-ſchehlabu eeſneegſchanas noteikts, rehkinajoht no tahs deenas, kad ſpreedums ſludinahts, pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem.

Turpat, art. 1328.

1329. Preekſch tahdu appelazijas-ſchehlabu pahrluhkoſchanas wirspalatà un ſenatê tahs ihpaſchas ſaſehdes faſtahdamas, kas art. 1321 un 1322 peeminetas.

Turpat, art. 1329.

1330. Kad ſaſehde to eerehdni eerauga par wainigu, ka zaur winu ſkahde woi ſudumi zehluſchees, tad ta ari war nolemt, zik leela ta atlihdſinaſchana lai ir par to ſkahdi un teem ſudumeem, ja tikai ſmalki peerahdihts, zik leela ta pate ſkahde. Zitadi ſuhdſetajs, kura ſuhdſiba atlihdſinaſchanas dehl pa taiſnu atſihta, war praſiht, lai to atlihdſinaſchanas leelumu noſpreeſch woi iſpildiſchanas kahrtibâ, woi wiſpahrigâ ziwil-prozeſes kahrtiba.

Turpat, art. 1330.

Ohtrs gohals.

Par ſudumu atprafiſchanu no teeſneſcheem, prokureereem un ziteem teeſas-reſora eerehdneem.

1331. Luhgſchanas, lai atwehl ſudumus atprafiht, kas zeeſti zaur nelikumigahm woi netaiſnahm teeſneſchu, prokureeru un zitu teeſas-reſora eerehdnu dariſchanahm pee leetas weſchanas woi ſpreeduma ſpreeſchanas, peeneſamas: pret aprinkateeſas lohzekleem un meerateeſneſcheem pee wirspalatas, bet pret augſtaku teeſu preekſchſehdetajeem, lohzekleem un prokureereem — pee waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas.

1864 Now. 20 (41477) art. 1331; 1867 Dez. 11 (45277).

1332. Aiſſtahwim, kas peeneſ luhgſchanu, lai winam atwehl ſudumus pehz preekſcheja (1331) artikela atprafiht, ihpaſchas pilnwaras preekſch tam waijaga.

1864 Now. 20 (41477) art. 1332.

1333. Kad wirspalata woi ſenate pehz eepreekſchejas luhgumu pahrluhkoſchanas atſinuſi, ka to war wehleht, tad luhgſchanas norakſtu apwainotam eedohd, lai noteiktâ laika-ſtarpâ iſſkaidroſchanu par to eeſneedſ.

Turpat, art. 1333.

1334. Kad rakſtita iſſkaidroſchana dabuhta, woi kad laiks, kas noteikts preekſch winas eeſneegſchanas notezejis, tad ta eeſneegta luhgſchana ſehdeſchanâ pee aiſſlehgtahm durwihm iſſpreeſchama pehz tam, kad eepreekſch preekſchneſeja lohzekla preekſchâ neſums un prokureera woi wirsprokureera atſinums dſirdehts.

Turpat, art. 1334.

1335. Kad wirspalata woi ſenate atſinuſi, ka ta luhgſchana, lai atwehl ſudumus atprafiht, paklauſama, tad wina noteiz to aprinkateeſu, pee kuras ſuhdſetajs war dohtees ar to ſuhdſibu ſcho ſudumu atlihdſinaſchanas dehl.

Turpat, art. 1335.

1336. Ta ſuhdſiba ſudumu atlihdſinaſchanas dehl tahlak wedama pehz wispahrigeem preekſchraksteem.

Turpat, art. 1336.

Treſcha ſchkira.

Par prozeſehm, kas ſihmejahs uſ laulibu un uſ dſimſchanu woi laulibâ woi ahrlaulibâ.

Pirmajs gabals.

Par prozeſehm kas ſihmejahs uſ laulibu.

1337. Pee ziwilteeſas peeder prozeſes ir par paſchu laulatu draugu ir par to wina laulibâ dſimuſchu behrnu ziwilteeſibahm, kas ſihmejahs uſ perſonahm un uſ mantu, un kas ſakarâ ſtahw ar likumigu laulibu (*a*).

Peeſihm. Naſkolniku laulibas-prozeſes pehz teem preekſchrakſteem wedamas, kas ſche peelikti (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41477) art. 1337. — (*b*) 1874 Apr. 19, lik. un paweht. krahj., № 1090, preekſchrakſt., art. 31—39.

1338. Prozeſe pee ziwilteeſas apturama, kad tur tahdas punktes rahdahs, kas pahrluhkojamas pee baſnizas-teeſas, un kad beſ winu iſſpreeſchanas ſpreedumu par to ſuhdſibu newar ſpreeſt, kas pee ziwilteeſas uſdohta, un parteem par to ſina jadohd.

1864 Now. 20 (41477) art. 1338.

1339. Prozeſes par teeſibahm, kas ar laulibu ſtahw ſakarâ, uſſahkamas pee tahs aprinkateeſas, kuras aprinkî tas apſuhdſehts dſihwo; bet ja tanî leetâ apſuhdſeta naw, ta pehz ſuhdſetaja dſihwoſchanas-weetas.

Turpat, art. 1339.

1340. Kad diwi gadi pehz weena laulata drauga mirſchanas pagahjuſchi, teeſiba ſtrihdu zelt par perſoniſkahm ziwilteeſibahm, kas ar laulibu ſtahw ſakarâ, wairs naw ne tam laulatam draugam, kas wehl dſihws, ne teem behrneem, kas tai laulibâ dſimuſchi.

Peeſihm. Preekſchrakſts, kas ſchinî (1340) artikelî dohts, neſneedſahs ne pee tahm laulibahm, kas preekſch 6 Febr. 1850 ſlehgtas, ne pee teem behrneem, kas tahdâs laulibâs dſimuſchi.

Turpat, art. 1340; peeſihm.

1341. Kad tai prozeſê iſrakſti iſ baſnizas-rullеem un zitahm gariga reſora grahmatahm jaleek preekſchâ, tee art. 452 un 453 dohtee preekſchrakſti wehrâ leekami.

Turpat, art. 1341.

1342. Kad dokumentes, ko prahwneeki likuſchi preekſchâ, riktiguma dehl ar gariga reſora baſnizas-rullеem jaſalihdſina, tad to dara teeſas lohzeklis parteem klaht eſoht tais weetâs, kur tee rulli teek glabati.

Turpat, art. 1342.

1343. Spreedumi zitadi naw ſpreeſchami, kà kad prokureera atſinums dſirdehts.

Turpat, art. 1343.

1344. Prokureeram kriht tohs waijadſigohs peerahdijumus ſamekleht, lai waretu peerahdiht, ka ſuhdſetaja praſiſchanas neriktigas, prohti tais leetâs, kur apſuhdſeta naw.

Turpat, art. 1344.

1345. Tais leetâs, kas preekſchejâ (1344) artikelî peeminetas, prokureeram brihw pret teeſu ſpreedumeem ſchehlabu peeneſt, wehrâ leekoht tohs wiſpahrigohs preekſchrakſtus par priwatperſonu ſchehloſchanohs pret teeſas ſpreedumeem.

Turpat, art. 1345.

Ohtrs gabals.

Par prozeſehm, kas ſihmejahs uſ dſimſchanu woi laulibâ woi ahrlaulibâ.

1346. Prozeſes par dſimſchanu woi laulibâ woi ahrlaulibâ wedamas pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem, iſnemoht to, kas ſchinî gabalâ noteikts.

1864 Now. 20 (41477) art. 1346.

1347. Teeſiba peerahdiht dſimſchanu laulibâ nekahdâ laikâ nebeidſahs.

Turpat, art. 1347.

1348. Strihdu zelt par to, ka behrns neeſoht laulibâ dſimis, lai gan dſimis, kamehr likumiga lauliba paſtahweja, tikai tahs mahtes laulatam draugam brihw, un tam tahdâ reiſâ waijaga peerahdiht, ka winſch no ſawas ſeewas nohſt bijis pa wiſu to laiku, kurâ ta behrna dſemdinaſchana wareja notikt (ziw. lik., art. 119 un 125).

Turpat, art. 1348.

1349. Strihdu zelt, ka behrns neeſoht laulibâ dſimis, naw atkauts, ja tas behrns baſnizas-rullôs eerakſtihts kà laulibâ dſimis, un ja pee ſchihs eerakſtiſchanas behrna mahtes laulahts draugs woi zits kahds pehz wina luhgſchanas parakſtijees.

Turpat, art. 1349.

1350. Prozeſi par to, ka behrns neeſoht laulibâ dſimis, lai gan likumiga lauliba paſtahweja, war uſſahkt gada laikâ rehkinajoht no ta behrna peedſimſchanas, ja tai peedſimſchanas laikâ wihrs walſts rohbeſchâs bijis, un diwju gadu laikâ, ja bijis ahrſemês.

Turpat, art. 1350.

1351. Tas preekſchejâ (1350) artikelî noteiktajs terminſch, lihdſ kuram ta leeta uſſahkama, rehkinajams no tahs deenas, kur tas wihrs dabujis ſinaht, ka tas behrns peedſimis, ko winſch atſihſt par ahrlaulibas-behrnu, bet tikai tai reiſâ, kad wina ſeewai iſdewees behrna peedſimſchanu preekſch wina paſlehpt.

Turpat, art. 1351.

1352. Ja wihrs nomiris, pirms tas behrns peedſimis, woi pirms tas terminſch notezejis, kas winam pehz teem preekſchejeem artikeleem wehlehts, ka waretu ſtrihdu zelt pret to dſimſchanu laulibâ, ta teeſiba ſcho leetu eeſuhdſeht woi tahlaki weſt nahk uſ wina likumigeem mantineekeem, bet tikai tai reiſâ, kad winſch preekſch mirſchanas naw iſteizis, ka winſch to behrnu atſihſt par laulibas behrnu.

Turpat, art. 1352.

1353. Tai preekſchejâ (1352) artikelî peeminetâ reiſâ mantineekeem pirmâ kahrtâ leetu waijaga eeſuhdſeht ne wehlaki kà triju mehneſchu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur ta behrna mahtes wihrs miris, woi ari no tahs deenas, kur tas behrns dſimis, ja dſimis pehz ſawas mahtes wihra mirſchanas, un ohtrâ kahrtâ waijaga peerahdiht, ka tas wihrs par to behrnu it neko naw ſinajis.

Turpat, art. 1353.

1354. Par peerahdijumu, ka behrs likumigâ laulibâ dſimis, leezibas-rakſti iſ baſnizas-rullem iſluhkojami, kas iſſneegti no garigahm preekſchneezibahm pehz teem garigâ reſorâ ſpehkâ ſtahwoſcheem preeekſchrakſteem.

Turpat, art. 1354.

1355. Leezibas-rakſts iſ baſnizas-rullem par dſimſchanu tik tad rehkinajams par peeteekamu, kad pret wina riktigumu neweens ſtrihdu nezel; zitadi ta riktiguma dehl ar baſnizas-rullem jaſalihdſina pehz art. 1342.

Turpat, art. 1355.

1356. Kad tahdu leezibas-rakſtu iſ baſnizas-rullem newar dabuht tapehz, ka baſnizas-rullu naw, woi tapehz ka par tahm punktehm, kas tur uſdohtas, war ſchaubitees, tad par peerahdijumu, ka kahds likumigâ laulibâ dſimis, ir peenemami deewgaldneeku rulli, zilts ſarakſti, pilsſahta-eedſihwotaju rulli, deeneſtaliſtes un rewiſijas rulli; klaht pee ſchihm aktehm peenemami leezineeku iſteikumi un, ja tas war buht, ſtarp ſcheem mahzitaja, kas to behrnu kriſtijis, un klaht bijuſchu baſnizas-deenderu un kuhmu iſteikumi.

Turpat, art. 1356.

Zeturta ſchkirſa.

Par iſſchkirſchanu zaur ſameerinaſchanu.

Pirmajs gabals.

Par meeradereſchanu.

1357. Prahwneekeem, lai prozeſe ſtahw kà ſtahwedama, brihw teeſai ſinamu dariht, ka wehlahs ſawas prahwas zaur ſalihgſchanu beigt, un ir brihw meeru dereht.

1864 Now. 20 (41477) art. 1357.

1358. Kad pee tahs leetas ne tik ween diwjeem, bet wairak prahwneekeem daliba, tad katram iſ wineem, lai prozeſe ſtahw kà ſtahwedama, ar ſawu pretineeku woi ar ſaweem pretineekeem brihw ſalihgt, ari atſchkiru no wiſeem ziteem leetas dalibneekeem.

Turpat, art. 1358.

1359. Meeradereſchana noteek:

1) zaur rakſtu, kas apleezinaſchanas dehl notaram woi meerateeſneſim preekſchâ leekams;

2) zaur tam, ka luhgſchanu meeradereſchanas dehl eeſneedſ, woi protokoli par ſalihgumu uſnem.

Turpat, art. 1359; 1866 Apr. 14 (43186) art. 128, pkt. 7.

1360. Luhgſchanas meeradereſchanas dehl, kad no prahwneekeem parakſtitas, pee tahs teeſas eeſneedſamas, kur ta leeta teek weſta.

Turpat, art. 1360.

1361. Luhgſchanai meeradereſchanas dehl, kas pee teeſas ar paſti teek noſuhtita woi pehz pilnwaras nodohta, eepreekſch waijaga buht apleezinatai no notara woi no meerateeſneſcha; kad tas naw notizis, tad ta luhgſchana nemaſ neteek eewehrota.

Turpat, art. 1361; 1866 Apr. 14 (43186) art. 128, pkt. 7.

1362. Lai apſtiprinatu to luhgſchanu meeradereſchanas dehl, pirms to leetu par nobeigtu rehkina, waizaſchanas teem meeraderetajeem leekamas preekſchâ, lai pahrleezinajahs, ka wini weenis prahtis paſchi no ſewis meeru grib dereht, un lai apſtiprina tahs punktes, kas iſteiktas tai luhgſchanâ meeradereſchanas dehl.

1864 Now. 20 (41477) art. 1362.

1363. Pee meeradereſchanas war dohtees ari wiſas teeſas preekſchâ, un tad parti war luhgt, lai winus ſalihdſina aiſ zeetahm teeſas-iſtabas durwihm.

Turpat, art. 1363.

1364. Par meeradereſchanu, kas notikuſi wiſas teeſas preekſchâ, protokole uſņemama, un ſchi parteem laſama preekſchâ, un tad no ſcheem un no teeſas lohzekleem parakſtama un pehz tam uſluhkojama par tik pat ſpehzigu kà teeſas ſpreedums, kas nahzis likumigâ ſpehkâ, un pret ko newar ſchehlotees.

Turpat, art. 1364.

1365. Ko parti meeru deredami weens ohtram ſohlijuſchees, zaur tam wini naw ſaiſtiti, ja kautkahda eemeſla dehl naw warejuſchi ſalihgt.

Turpat, art. 1365.

1366. Leeta, kas zaur ſalihgumu nobeigta, rehkinajama par nobeigtu uſ muhſchu, un ne prahwneeki, kas ſalihguſchi, ne wiņu mantineeki newar to leetu no jauna uſņemt.

Turpat, art. 1366.

Ohtrs gabals.

Par iſſchkihreju-teeſu.

1367. Wiſi, kam brihw ar ſawu mantu pehz ſawas patikſchanas dariht, ſtrihdu, kas ſtarp wineem iſzehlees, weenam woi kahdeem iſſchkihrejeem war nodoht, lai iſſpreeſch, un ſchee iſſchkihreji pehz partu ſawſtarpigas norunas iſwehlejami unpahra ſkaitâ.

1864 Now. 20 (41477) art. 1367; 1866 Jun. 6 (43371) art. 3.

1368. Wiſus ſtrihdus, kas no ziwilteeſahm pahrluhkojami, iſſchkihreju-teeſa war pahrluhkoht un iſſpreeſt, iſſlehdſoht:

1) leetas, kas ſihmejahs uſ perſoniſkahm kahrtas-teeſibahm;

2) leetas, kas ſakarâ ſtahw ar nepeeauguſchu un zitu apakſch formunta ſtahwoſchu perſonu labumu;

3) leetas, pee kurahm krohna-mantas-waldehm woi ari ſemſtwas-, pilſſahta- un pagaſta-draudſehm ſawa daļa;

4) leetas, kas kautkà ſakarâ ſtahw ar grehkadarbu woi noſeegumu, iſņemoht tahs, ko pehz kriminal-likumeem war nobeigt zaur meradereſchanu, un tàpat prozeſes atlihdſinaſchanas dehl par ſkahdi woi ſudumeem, kas zaur grehkadarbu woi noſeegumu notikuſchi, kuras prozeſes pehz nobeigtas kriminalteeſaſchanas ziwilteeſaſchanas kahrtibâ uſſahktas.

1864 Now. 20 (41477) art. 1368.

1369. Kad parti norunajuſchi, ſawu leetu iſſchkihreju-teeſai nodoht, lai iſſpreeſch, tad to waijaga apleezinaht ar rakſtu (въ третейской записи).

Turpat, art. 1369.

1370. Rakſts par iſſchkirſchanas ſalihgumu (третейская запись) japarakſta no prahwneekeem un wiſeem iſwehleteem iſſchkihrejeem, un ſcheem pee ta ſawa

parakſta waijaga apleezinaht, ka wini grib uſnemtees to leetu iſſchkirt. Uſ ta rakſta par iſſchkirſchanas ſalihgumu ſtempelmarkas newaijaga.

Turpat, art. 1370; 1874 Apr. 17, lik. nn pawehl. krahj., № 639, lik., art. 51, pkt. 3.

1371. Rakſtâ par iſſchkirſchanas ſalihgumu japeemin:

1) ir prahwneeku ir iſwehletu iſſchkihreju wahrdi, tehwu wahrdi, familijas un dſihwes-kahrtas;

2) ſtrihdus-leeta, kas iſſchkihreju-teeſai nodohta, lai iſſpreeſch. — Beſ ſchihm wiswaijadſigahm leetahm tai rakſtâ par iſſchkirſchanas ſalihgumu pehz rakſta-dalibneeku ſawwaligas norunas ari zitu ko war eerakſtiht, kà: par to weetu, kur buhs iſſchkihreju ſehdeſchana, kam par to leetas weſchanu buhs jaſin, kur tahs dokumentes glabahs, kahdâ kahrtibâ parti to leetu lai iſſkaidro, lihdſ kuram terminam iſſchkihrejeem winu ſtrihdus-leetu buhs iſſpreeſt, par ſuhdſibas apdroh-ſchinaſchanu, un beidſoht war eerakſtiht wiſu zitu, kas likumeem naw preti.

1864 Now. 20 (41477) art. 1371.

1372. Kad terminſch preekſch ſpreeduma ſpreeſchanas tai rakſtâ par iſſchkir-ſchanas ſalihgumu naw noteikts, tad iſſchkihrejeem to leetu waijaga iſſpreeſt tſchetru mehneſchu laikâ, rehkinajoht na tahs deenas, kur tas rakſts apleezinahts.

Turpat, art. 1372.

1373. Pirms ſchee art. 1371 un 1372 preekſch leetas iſſpreeſchanas no-teiktee termini notezejuſchi, prahwneekeem naw brihw luhgt, lai teeſas to nem rohkâ.

Turpat, art. 1373.

1374. Rakſts par iſſchkirſchanas ſalihgumu notaram woi meerateeſneſim ja-parahda, lai apleezina. Originalrakſts, kad apleezinahts, iſſneedſams iſſchkihrejeem, bet norakſti no ta parteem.

Turpat, art. 1374; 1866 Apr. 14 (43186) art. 128, pkt. 7.

1375. Leeta, kas pee kahdas teeſas teek weſta, un kas pehz ſalihguma-rakſta iſſchkihreju-teeſas iſſpreeſchanai teek nodohta, teek aptureta, kà tas rakſts par iſ-ſchkirſchanas ſalihgumu preekſchâ likts, lai prozeſe ſtahwetu kà ſtahwedama; bet ko teeſa darijuſi ſuhdſibas apdrohſchinaſchanas dehl, paleek ſawâ ſpehkâ, lihdſ kamehr iſſchkihreju-teeſa to leetu iſſpreeduſi, ja tikai tai rakſtâ zits kas ihpaſchi par to naw noteikts.

1864 Now. 20 (41477) art. 1375.

1376. Iſſchkihrejus mainiht, pirms leeta nobeigta, tikai ſchahdâs reiſâs atlauts:

1) kad prahwneeki ſawâ ſtarpâ par to weenis prahtis;

2) kad weens iſ parteem to praſa tadehl, ka pehz lihgſchanas-rakſta ſarakſti-ſchanas iſſchkihrejs ar pretineeku zaur prezibahm ſadraudſejees pirmâ woi ohtrâ grahdâ, woi tadehl, ka pehz lihgſchanas-rakſta ſarakſtiſchanas prahwas ſtarp iſ-ſchkihreju un luhdſeju iſzehluſchahs.

Turpat, art. 1376.

1377. Praſiſchana, lai iſſchkihreju pahrmaina pehz preekſcheja (1376) artikela ohtras punktes, peneſama pee ta meerateeſneſcha woi pee tahs aprinkateeſas, kam pate ta leeta buhtu bijuſi peederiga pehz ſuhdſibas wehrtibas.

Turpat, art. 1377.

1378. Iſſchkihrejeem newaijaga pee prozeſes formahm turetees, bet wini ſchinî ſinâ ſtahw apakſch ſalihgſchanas-rakſta noteikumeem.

Turpat, art. 1378.

1379. Wiſas waijadſigas dokumentes, ſinas un iſſkaidroſchanas prahwneeki nodohd ſaweem iſwehleteem iſſchkihrejeem beſ nekahdu ihpaſchu formu (обрядовъ и формальностей) eewehroſchanas.

Turpat, art. 1379.

1380. Kad weens iſ prahwneekeem kawejahs dokumentes un ſinas, kas preekſch tahs leetas waijadſigas, preekſchâ likt, tad iſſchkihreju-teeſa terminu winam war noteikt, lihdſ kuram tahs jaleek preekſchâ.

Turpat, art. 1380.

1381. Kad terminu aiſlaiſch garam, un tàpat kad weens woi ohtrs iſ parteem pee teeſas neatnahk ſawu leetu iſſkaidroht, iſſchkihreju-teeſa leetu war iſſpreeſt beſ nekahdahm jaunahm parta iſſkaidroſchanahm pehz tahm ſinahm un dokumentehm, kas preekſch azihm.

Turpat, art. 1381.

1382. Tee art. 1380 peemineetee termini, lihdſ kureem dokumentes jaleek preekſchâ, iſſchkihreju-teeſai nedohd teeſibu leetas apſpreeſchanu ilgaki wilzinaht pahri par to noteiktu laiku.

Turpat, art. 1382.

1383. Pee ſinu, norakſtu un dokumenſchu preekſchâ likſchanas prozeſê, kas pee iſſchkihreju-teeſas wedama, ſpehkâ ſtahw tee preekſchraksti, kas art. 452—455 dohti.

Turpat, art. 1383.

1384. Prozeſe un wiſas iſſchkihreju-teeſas dariſchanas apturamas:

1) kad parti ſawâ ſtarpâ norunajuſchi to leetu aptureht;

2) kad ſuhdſetajs woi apſuhdſehts buhtu nomiris;

3) kad tai prozeſes laikâ kriminal-leeta gaiſmâ nahk, kas tahs iſſchkihreju-teeſas ſpreedumam nodohtas leetas apſpreeſchanu waretu kà grohſiht;

4) kad parti jaunus iſſchkihrejus neiſwehle to nomiruſcho woi pehz teem art. 1376 peemineteem zehloneem atſtahjuſchu weetâ, woi leetas iſſpreeſchanu neatwehl teem unpahra-ſkaitâ atlikuſcheem iſſchkihrejeem.

Turpat, art. 1384.

1385. Kad iſſchkihreji leetu lihdſ noteiktam terminam naw nobeiguſchi, prahwneeki pehz norunas ar wineem zaur peeleekamu ſalihgſchanas-rakſtu jaunu terminu preekſch ſpreeduma ſpreeſchanas war nolikt.

Turpat, art. 1385.

1386. Kad lihdſ jaunam terminam ſpreedums neteek ſpreeſts, woi ne parti ne iſſchkihreji nenoruna jaunu teeminu, tad iſſchkihreju-teeſa uſluhkojama par flehgtu un wairs nepaſtahwoſchu.

Turpat, art. 1386.

1387. Iſſchkihreju-teeſa ſpreedumu ſpreeſch pehz ſinamas firds.

Turpat, art. 1387.

1388. Iſſchkihreju-teeſas ſpreedums no iſſchkihrejeem pehz balſu wairakuma ſpreeſchams, kad eepreekſch to leetu pahrrunajuſchi.

Turpat, art. 1388.

1389. Iſſchkihreju-teeſas ſpreedumâ japeemin prahwneeku un iſſchkihreju wahrdi, tehwu wahrdi un familijas, prahwneeku praſiſchanas un peerahdijumi, un kapehz teeſa leetu tà iſſpreeduſi.

Turpat, art. 1389.

1390. Iſſchkihreju-teeſas ſpreedums no wiſeem iſſchkihrejeem parakſtams.

Turpat, art. 1390.

1391. Kad kahds iſ iſſchkihrejeem leedſahs parakſtiht, tad tee ziti uſ paſchu to ſpreedumu to peeſihme, un, lai ſchis gan tikai no iſſchkihreju wairakuma parakſtihts, tad tas tomehr tai paſchâ ſpehkâ, kà kad buhtu parakſtihts no wiſeem.

Turpat, art. 1391.

1392. Iſſchkihreju-teeſas ſpreedums prahwneekeem ſludinajams un ſchee paſchu ſpreedumu parakſta; bet ja wini noteiktâ termina naw atnahkuſchi, ta tas ſpreedums rehkinajams par prahwneekeem paſludinatu tahs laika ſtarpas beidſamâ deenâ, kas preekſch ſpreeduma ſpreeſchanas bija noteikta.

Turpat, art. 1392.

1393. Appeleereſchana par iſſchkireju-teeſas ſpreedumu naw atlauta.

Turpat, art. 1393.

1394. Tik kà ſpreedums ſludinahts, iſſchkihreju-teeſas dariſchanas rehkinajamas par nobeigtahm, un ta leeta lihdſ ar to ſalihgſchanas-rakſtu un to ſpreeduma original-rakſtu wehlakajs ſeptinu deenu ſtarpâ pehz wina ſludinaſchanas, eewehrojoht to ſuhdſibas wehrtibu, nodohdama woi meerateeſneſim woi aprinkateeſai, kura apgabalâ woi kuras aprinki ta iſſpreeſta.

Turpat, art. 1394.

1395. Iſſchkihreju-teeſas ſpreedums iſpildams pehz teem wiſpahrigeem preekſchrakſteem. Iſpildiſchanas-pawehle iſſneedſama no ta meerateeſneſcha woi kam iſſchkihreju-teeſas ſpreedums preekſchâ likts.

Turpat, art. 1395.

1396. Iſſchkihreju-teeſas ſpreedumi pehz prahwneeku ſchehlabahm par negeldigeem atſihſtami un iſnihzinajami tikai tais reiſâs, kad wini ſpreeſti pehz no-

teikta termina notezeſchanas, woi pehz tahda ſalihgſchanas-rakſta, kas naw parakſtihts no wiſeem, kam pee wina ſarakſtiſchanas daliba bija, woi pawiſam beſ kà buhtu eewehrotas tahs ſalihgſchanas-rakſtâ noteiktas punktes.

Turpat, art. 1396.

1397. Iſſchkihreju-teeſas ſpreedumi atſihſtami par negeldigeem un teem naw it nekahda ſpehka un tee nepawiſam negeld:

1) preekſch teem, kam naw daliba bijuſi pee lihgſchanas-rakſta ſarakſtiſchanas;

2) tahdâs leetâs, kas iſſchkihreju-teeſas iſſpreeſchanai pehz ſalihgſchanas-rakſta naw nodohtas;

3) tahdâs leetâs, kas art. 1368 peeminetas.

Turpat, art. 1397.

1398. Luhgſchanas, lai iſſchkihreju-teeſas ſpreedumus iſnihzina, peneſamas mehneſcha laikâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur tee ſludinati, un peeſkaitoht zelalaiku no tahs weetas, kur ta iſſchkihreju-teeſa, lihdſ tai weetai, kur ta paſtahwiga teeſa.

Turpat, art. 1398.

1399. Luhgſchanas, lai iſſchkihreju-teeſas ſpreedumus iſnihzina, eeſneedſamas pee tahs teeſas, kur ſpreeduma originalrakſts preekſchâ likts.

Turpat, art. 1399.

1400. Tee ſchinî ſchkirâ iſteiktee preekſchrakſti geld ari iſſchkihreju-teeſahm, kas eezeltas andeles-leetâs, kas kriht apakſch andeles-teeſahm (суды коммерческіе).

Turpat, art. 1400.

Zeturta daļa.

Kas teeſai daram mantibas ſargaſchanas dehl

Pirmajs gabals.

Par miruſcha mantineeku uſaizinaſchanu un par wina mantas apſargaſchanu.

1401. Mantineeku uſaizinaſchana tais ziwil-lik. art. 1239 iſteiktâs reiſâs noteek pehz ta meerateeſneſcha gahdaſchanas, kura apgabalâ ta mantojama manta rohnahs.

1866 Apr. 14 (43187) art. 1401.

1402. Meerateesneſis par to uſaizinaſchanu gahda woi pehz priwatperſonu luhgſchanas, woi pehz ſinas, ko no polizejas dabujis, woi ari pehz prokureerneezibas lohzeklu woi miruſcha preekſchneezibas praſiſchanas. Priwatperſonahm brihw ar luhgſchanu par ſchahdu leetu greeſtees ir pee ta apgabala meerateeſneſcha, ir pee weena no teem gohda-meerateeſneſcheem, kas kaiminôs dſihwo.

Turpat, art. 1402.

1403. Meerateeſneſis reiſâ gahda par to uſaizinaſchanu un ari weenam no teem pee ſapulzes eezelteem teeſas-priſtaweem (wiſpahr. gub. lik.) uſdohd, lai pehz ziwil-lik. art. 1225 pkt. 1 un art. 1226 ſarakſta to miruſcha atſtahtu mantu un tàpat, lai to aiſſeegele un glaba, lihdſ kamehr mantineeki atnahk.

Turpat, art. 1403.

1404. Sarakſts jaſarakſta leezineekeem klaht eſoht pehz teem preekſchrakſteem, kas ſcho likumu art. 980—999, 1094, 1103—1114 iſteikti. Miruſcha radineekeem un wina mantineeku formunteem, ja tahdi eezelti, ari brihw pee mantas ſarakſtiſchanas buht klaht.

Turpat, art. 1404.

1405. Schehlabas par to, kà meerateeſneſchi darijuſchi pee mantibas paſargaſchanas, peneſamas pee meerateeſneſchu-ſapulzes tai kahrtibâ, kas par dalas-ſchehlabahm art. 167—169 nolikta.

Turpat, art. 1405.

1406. Terminſch, lihdſ kuram ſchehlabu war peeneſt, rehkinajams no tahs deenas, kur tas darihts, par ko ſchehlojahs, ja tas darihts ſchehlabneekeem klaht eſoht, zitadi no tahs deenas, kur tas noteikums winam ſinams nahzis, par ko winſch ſchehlojahs, un ſchinî ohtrâ reiſâ zelalaiks pehz werſtihm peeſkaitams (art. 300).

Turpat, art. 1406.

1407. Schehlabas eeſneegſchana neaptur ne ta noteikuma iſpildiſchanu, par ko ſchehlojahs, ne tahs turpmakas meerateſneſcha dariſchanas, ja meerateeſneſchu-ſapulze nepawehl apturetſchanu.

Turpat, art. 1407.

1408. Kad miruſcha mantineeki pehz uſaizinaſchanas atnahkuſchi, un kad wineem rahdahs, ka waijaga greeſtees pee teeſas, lai apſpreeſch winu teeſibas pee tahs mantibas, tad wini ſinu par to leek preekſchâ meerateeſahm woi wiſpahrigahm teeſahm pehz wiſpahrigeem likumeem par to, kur ſuhdſibas peeder pehz dſimuma un pehz atſtahtas mantibas wehrtibas (*a*).

Peeſihm. Preekſchrakſti, kas ſihmejahs uſ to, kahdâ kahrtibâ mireju teſtamentes apſtiprinajamas un iſpildamas, ziwil-likumôs dohti (art. 1012, peeſihm.) (*b*).

(*a*) Turpat, art. 1408. — (*b*) 1869 Apr. 5 (46935) I, art. 16—38; II, art. 2; Okt. 11 (47496); Dez. 30 (47848) ſen. uk., art. 1, 9.

Ohtrs gabals.

Par mantibas iſdaliſchanu.

1409. Luhgſchana, lai mantibu iſdala, ja tur ir nekuſtama woi ari kuſtama manta pahri par peezſimt rubulu, eeſneedſama tanîs reiſâs, kas ziwil-lik. art. 1317 peeminetas, pee tahs aprinkateeſas, kuras ſinâ ſtahw ta dalama mantiba. Luhgſchana, lai kuſtamu mantu dala, kas pehz wehrtibas naw pahri par peezſimt rubulu, eeſneedſama pee apgabala meerateeſneſcha, kà kurâ weetâ rohnahs ta mantiba.

1864 Apr. 14 (43187) art. 1409.

1410. Teeſas preekſchſehdetajs, kà luhgſchanu par mantibas iſdaliſchanu dabujis, gahda, ka wiſi atſtahtas kohpmantibas kohpturetaji teek aizinati pehz teem preekſchrakſteem, kas ſchinîs likumôs art. 275—304 noteikti

Turpat, art. 1410.

1411. Iſdaliſchana noteek apakſch paſcha preekſchâ-neſeja teeſas lohzekļa uſraudſiſchanas.

Turpat, art. 1411.

1412. Preekſchâ-neſejs teeſas lohzeklis to uſraudſiſchanu par to, kà ta iſdaliſchana eet, weenam iſ teem notareem, kas aprinkî dſihwo, pehz iſdaliſchanas projekta faſtahdiſchanas war uſdoht.

Turpat, art. 1412.

1413. Kad kohpmantineeki atnahkuſchi, woi kad atnahkſchanas terminſch notezejis, preekſchâ-neſejs teeſas lohzeklis noteiz ſehdeſchanu preekſch to perſonu iſwehleſchanas, kureem tee kohpmantineeki weenis prahtis uſdohd, lai ſinu leek preekſchâ, zik tahs atſtahtas mantibas, un kahda ta, un lai ari ſarakſta un wehrtibu noſpreeſch un iſdaliſchanas projektu faſtahda.

Turpat, art. 1413.

1414. Kad mantineeki naw weenis prahtis pee to perſonu iſwehleſchanas, kas lai ſinu leek preekſchâ par to mantibu un iſdaliſchanas projektu faſtahda, tad tahdi no preekſchâ-neſeja teeſas lohzekļa noteizami.

Turpat, art. 1414.

1415. Notaram brihw palihdſibas dehl pee ſarakſtiſchanas teeſas-priſtawu peeaizinaht un pee takſeereſchanas, ja waijaga, leetas-pratejus peeſaukt klaht.

Turpat, art. 1415.

1416. Manta ſarakſtama pehz ſcho likumu preekſchrakſteem. Tai ſarakſtâ japeemin ſinami parahdi, kas praſami un makſajami, un woi ta mantiba apkihlata.

Turpat, art. 1416.

1417. Tee iſdaliſchanas projekta faſtahditaji ſawâ atſinumâ iſſkaidro, kapehz wini tà darijuſchi.

Turpat, art. 1417.

1418. Schehlaba par to, ka pee ſarakſtiſchanas un pee takſeereſchanas likumâ noteikti preekſchraksti naw eewehroti, peneſama pee aprinkateeſas tai art. 1202 noteiktâ laika-ſtarpâ un iſſpreeſchama pehz teem art. 965 un 966 nolikteem preekſchraksteem.

Turpat, art. 1418.

1419. Mantibas ſaraksts un wehrtibas apſpreedums un iſdaliſchanas projekts leekams preekſchâ preekſchâ-neſejam teeſas lohzeklim, kas to iſdaliſchanu tahlak weſdams turahs pee art. 904—908.

Turpat, art. 1419.

1420. Teeſas noteikums par mantibas iſdaliſchanu mantibas-dalibneekeem neatnem to teeſibu tais reiſâs, kas ziwil-lik. art. 1332 peeminetas, un tai laika-ſtarpâ, kas ziwil-lik. art. 1335 noteikta, waijadſigus peerahdijumus eeſneegt un ſuhdſeht, lai pahrdala, un ſchahda ſuhdſiba no teeſas pahrluhkojama un iſſpreeſchama tai kahrtibâ, kas nolikta, kà lai leetas wed wiſpahrigâs teeſâs.

Turpat, art. 1420.

1421. Dalas-ſchehlabas un appelazijas-ſchehlabas un luhgſchanas, lai iſnihzina ſpreedumus par mantibas daliſchanu zaur teeſu, eeſneedſamas un iſſpreeſchamas pehz ſcho likuma preekſchraksteem.

Turpat, art. 1421.

1422. Kohpmantineekeem pehz ſawſtarpigas norunas ir brihw, ar luhgſchanu mantibas iſdaliſchanas dehl greeſtees pee weetiga apgabala meerateeſneſcha woi pee gohda-meerateeſneſcha, kas tahdâ reiſâ pee augſchâ iſteikteem preekſchraksteem wiſâs leetâs turahs.

Turpat, art. 1422.

1423. Cepreekſchejs prokureera atſinums tikai tad praſams, kad ta mantibas iſdaliſchana tahda, ka wina kriht apakſch wina ſinas.

Turpat, art. 1423.

Treſchajs gabals.

Kà nekuſtama manta kahdam par ihpaſchumu atdohdama.

1424. Dehl nekuſtamas mantas atdohſchanas par ihpaſchumu mantotajam pee tahs aprinkateeſas, kuras aprinki ta nekuſtama manta rohnahs, to dokumenti waijaga uſrahdiht, zaur ko ir apſtiprinahts, ka ta nekuſtama manta lai nahk wina rohkâs.

1866 Apr. 14 (43187) art. 1424.

1425. Kad aprinkateesa pahrleezinajusees, ka dokumente pehz likumu preekschrakstteem sagatawota, un ka naw aisleegts to nekustamu mantu zitam atdoht, lai tur, un ari nekahds strihdus naw par paschu to dokumenti, tad wina nospreesch, lai tam mantotajam to nekustamu mantu par ihpaschumu atdohd; sludinaschana par to, kas spreests, pakarama teesas partu istabâ (art. 291), lihds kamehr ta manta tam atdohta.

Turpat, art. 1425.

1426. Ta mantas atdohschana par ihpaschumu noteek pehz ispildischanas-pawehles, kad teesa par atdohschanu spreedusi (art. 925), zaur teesas-pristawu mantotajam un leezineekeem klaht esoht.

Turpat, art. 1426.

1427. Lai klaht buhtu, kad nekustama manta, kas aprinkî rohnahs, kahdam par ihpaschumu teek atdohta, peeaizinajami wisi ihpaschneeki, kas pee tahs nekustamas mantas kaimini, weetigajs zeema wezakajs, leezineeki, jo labi is tahm personahm, kas tai weetâ dsihwo, un tàpat rentineeki un diwi is teem semneekeem, kam laika-kontraktes, ja tahdi tais rohbeschâs mahjo. Bet zaur tam, ka wisi schee neatnahk, ta atdohschana neteek aptureta.

Turpat, art. 1427

1428. Ta atdohschana par ihpaschuma noteek zaur tam, ka sinu issludina par to jauno nekustamas mantas ihpaschneeku, ka lasa preekschâ apstiprinaschanas dokumenti, un ka sarakstâ atdohschanas papiru.

Turpat, art. 1428.

1429. Tai atdohschanas papirâ japeemin: ta wahrds, kam ta nekustama manta, un kahda atdohta, ar to peerahdischanu, is kura rohkas ta mantotajam nahkusi un pehz kahdas dokumentes.

Turpat, art. 1429.

1430. Atdohschanas papirs parakstams no teem, kas pee tahs atdohschanas klaht bijuschi.

Turpat, art. 1430.

1431. Ka ta atdohschana par ihpaschumu notikusi, tas japeesihme us paschu apstiprinaschanas dokumenti; kas to atdohschanu iswedis zauri, tas sinu par to dohd wezakajam notaram, un schis korroboreerejumu-rullî eesihme, ka ta atdohschana notikusi, un sludinaschanu nosuhta S. Pehterburgas senates-drukatawâ, lai likumigâ kahrtibâ senates sinojumôs nodruka. (Sk. augschâ art. 295, peesihm.)

Turpat, art. 1431.

1432. Ta deena, kas pehz ta preekschraksta korroboreerejumu-rullî eerakstita, prohti ka tanî ta nekustama manta par ihpaschumu atdohta, rehkinajama par terminu, kurâ sahkusees pateesiga atdohschana un ihpaschuma-teesibas apstiprinaschana. (Siwil-lik. art. 707.)

Turpat, art. 1432.

1433. Strihdi un ſchehlabas par to, kas darihts pee atdohſchanas par ihpaſchumu, japeeneſ un jaiſſpreeſch pehz tahs art. 962—967 noliktas kahrtibas.

Turpat, art. 1433.

1434. Kas to art. 963 noteiktu terminu preekſch ſchehloſchanahs woi preekſch ſtrihdus uſdohſchanas aiſlaidis garam, neſaude teeſibu to leetu eefuhdſeht tais laika-ſtarpâs, kas ziwil-likumôs noteiktas.

Turpat, art. 1434.

1435. Nekuſtamas mantas mantotajam, kad winſch art. 925 noliktâ kahrtibâ iſpildiſchanas-pawehli pehz aprinkateeſas ſpreedumu dabujis, lai winam to nekuſtamu mantu par ihpaſchumu atdohd, ir brihw pee ta apgabala meerateeſneſcha, kur ta nekuſtama manta rohnahs, ar luhgſchanu greeſtees, lai paſchu to atdohſchanu iſdara.

Turpat, art. 1435.

1436. Tai art. 1435 peeminetâ reiſâ meerateeſneſchi wiſu dara itin pehz teem preekſchrakſteem, kas augſchâ art. 1426—1434 iſteikti; bet pee wiſahm tahm dariſchanahm, kas pee atdohſchanas daramas, meerateeſneſis par palihgu war peeaizinaht teeſas-priſtawu (*a*).

Peeſihm. Ihpaſchi preekſchrakſti, kà ſemneekeem atdohdama par ihpaſchumu tahda ſeme, ko mantojuſchi, iſteikti ihpaſchâ peelikumâ pee likumeem par lauſchu kahrtahm (II, lik. p. atpirk.) (*b*).

(*a*) Turpat, art. 1436. — (*b*) 1871 Merz. 8 (49335) art. 14, 16—19; Okt. 16 (50042) I, art. 14, 16—19; II, art. 13, 15, 16; 1872 Okt. 17 (51412).

1437. Neſatikſchana, kas pee mantas atdohſchanas par kahdu punkti iſzehluſees, jaiſſpreeſch kohpâ eewehrojoht tohs art. 1424—1436 iſteiktus nolikumus un tohs preekſchrakſtus par teeſas ſpreedumu iſpildiſchanu.

1866 Apr. 14 (43187) art. 1437.

Zeturtajs gabals.

Par dſimts-muiſchu atpirkſchanu.

1438. Luhgſchanas par dſimts-muiſchu atpirkſchanu eeſneedſamas pee tahs aprinkateeſas, kuras dalâ ta atpehrkama muiſcha rohnahs.

1866 Apr. 14 (43187) art. 1438.

1439. Lihdſ ar luhgſchanu par to atpirkſchanu jaleek preekſchâ: 1) norakſts no pirkſchanas kontraktes un ta pahrdohſchanas ſumma, kas tur peemineta (ziwil. lik., art. 1367, pkt. 1); 2) dubultas korroboreeſchanas-poſchlinas, kas makſatas pee pirkſchanas-kontraktes korroboreereſchanas (ziwil. lik., art. 1367, pkt. 2; 1371); 3) peerahdijumi par luhdſeja teeſibu pee tahs muiſchas atpirkſchanas (ziwil. lik., art. 1355—1362).

Turpat, art. 1439.

1440. Kad tee preekſchejâ (1439) artikelî iſteiktee preekſchrakſti naw wehrâ likti, tad ta luhgſchana luhdſejam atdohdama pehz ihpaſcha teeſas nolehmuma.

Turpat, art. 1440.

1441. Luhgſchana, kas eeſneegta eewehrojoht tohs art. 1439 noteiktus preekſchrakſtus, pehz teeſas nolehmuma tam jaleek preekſchâ, kas tahs atpehrkamas muiſchas turetajs, lai winſch leek preekſchâ, ko par to luhgſchanu dohma, un ſinu dohd par tahm iſdohſchanahm muiſchas uſtureſchanas un pahrlaboſchanas dehl (ziwil. lik., art. 1367, pkt. 2).

Turpat, art. 1441.

1442. Muiſchas turetajam mehneſcha laiks noteizams, lai tanî ſawas dohmas iſteiz un ſinu par tahm iſdohſchanahm leek preekſchâ; kad winſch to terminu laiſch garam, teeſa negaididama, lai leetas dalibneeki atnahk, ſpreedumu ſpreeſch par ta luhdſeja teeſibu pee tahs muiſchas atpirkſchanas pehz teem no wina preekſchâ likteem peerahdijumeem. Schis ſpreedums it nekahdâ reiſâ naw uſluhkojams kâ ſpreedums par nenahzeju (заочнымъ) un atſaukſchanahs pret to naw atlauta.

Turpat, art. 1442.

1443. Kad ta art. 1442 praſita iſſkaidroſchana preekſchâ likta, teeſa dſirdejuſi leetas dalibneekus, ja ſchee atnahkuſchi, un noſwehruſi tohs pee tahs leetas preekſchâ liktus peerahdijumus, ſpreedumu ſpreeſch par to atpirkſchanas teeſibu, un ja ta luhgſchana par to peenemama, noteiz ari, zik leelas tahs iſdohſchanas, kas no pirzeja atlihdſinajamas par muiſchas uſtureſchanu un pahrlaboſchanu. Akte par atpirkſchanu zitadi naw iſſneedſama, kâ kad ta iſdohta ſumma aiſmakſata, ko teeſa noteikuſi.

Turpat, art. 1443.

1444. Muiſchas turetajs, kas tai art. 1442 noteiktâ laika-ſtarpâ naw uſdewis, zik atlihdſinaſchanas praſa par iſdohſchanahm muiſchas uſtureſchanas un pahrlaboſchanas dehl, zaur to tai paſchâ artikelî peemineto teeſas ſpreedumu neſaude to teeſibu ſawu praſiſchanu uſdoht triju mehneſchu laikâ, kas art. 899 noteikta.

Turpat, art. 1444.

1445. Par aprinkateeſas ſpreedumeem, kas pehz teem preekſchrakſteem par mantibas ſargaſchanu ſpreeſti, ir atlauts dalas-ſchehlabas peeneſt pee wirspalatas, un ſchihs peneſamas un pahrluhkojamas tai kahrtibâ, kas art. 784—790 noteikta.

Turpat, art. 1445.

1446. Par wirspalatas ſpreedumeem ir atlauts luhgſchanas peeneſt iſnihzinaſchanns dehl tais reiſâs, kas art. 793 peeminetas.

Turpat, art. 1446.

1447. Strihdi par atpirkſchanas teeſibu pahrluhkojami un iſſpreeſchami pehz ſcho likumu wiſpahrigeem preekſchrakſteem, bet ſtrihdi par iſdohſchanahm mui-

ſchas uſtureſchanas un pahrlaboſchanas dehl, — tai kahrtibâ, kas art. 898—923 nolikta.

Turpat, art. 1447.

1448. Kad tas atpirzejs ir weens iſ pahrdeweja radineekeem, tad ziteem jo klahteem radineekeem, kas atpirzejam rakſtitu atwehleſchanu atpirkſchanas dehl, kas ziwil. lik. art. 1357 noteikta, naw dewuſchi, ta teeſiba neſuhd, kamehr tas atpirkſchanas dehl noteiktajs terminſch (ziwil. lik., art. 1363) naw notezejis, luhgſchanu par atpirkſchanu eeſneegt pehz ſcho likumu art. 1438 un 1439, lihdſ ar teem waijadſigeem peerahdijumeem.

Turpat, art. 1448.

1449. Augſchâ iſteiktajs preekſchrakſts neſihmejahs uſ teem atgadijumeem, kad ta atpirkſchana wehleta beſ atwehleſchanas-rakſtu preekſchâ likſchanas (ziwil. lik. art. 1359).

Turpat, art. 1449.

1450. Eepreekſchejs prokureera atſinums par atpirkſchanahm praſams tais reiſâs, kas art. 1423 peeminetas.

Turpat, art. 1450.

Peektajs gabals.

Kà tee iſdibinajami, kas naw ſinami kur miht.

1451. Katrs, kam jadohma, ka tas, pee kura mantas, woi pee wiſas weſelas, woi pee kahdahm dalahm, winam likumiga teeſa, neſinamâ weetâ miht, un tàpat ari prokureerneezibas lohzekli aprinkateeſai, kuras ſinâ ta manta rohnahs, war luhgt, lai ſludinaſchanas iſlaiſch par to, kas neſinamâ weetâ miht, un lai gahda, ka wina manta teek apſargata.

Turpat, art. 1451.

1452. Lihdſ ar to luhgſchanu waijaga preekſchâ likt tohs ziwil. lik. art. 57 noteiktohs woi ari zitus peerahdijumus ir par to, ka tas neſinamâ weetâ miht, ir par tahm teeſibahm, kas tam luhdſejam pee ta noſuduſcha mantas, un ari to naudas ſummu par to iſſludinaſchanu, kas ſcho likumu art. 857 noteikta. Kad ſcho preekſchrakſtu neleek wehrâ, teeſa dara pehz art. 1440.

Turpat, art. 1452.

1453. Kad aprinkateeſa atſihſt, ka tee peneſtee peerahdijumi deewsgan apſtiprina to, kas bija dohmahts, prohti ka tas neſinamâ weetâ miht, tad wina ſpreedumu ſpreeſch, ka pehz art. 295 ſludinaſchanas jaiſlaiſch par to noſuduſcho, un par to, ka formunts jaeezel wina teeſibu aiſſtahweſchanas un wina mantas apſargaſchanas dehl.

Turpat, art. 1453.

1454. Formunti ſinas ſamekle par to mantu un klauſchina pehz ta noſuduſcha, wiſu papreekſch tadehl ſludinaſchanas iſlaiſdami zaur gubernas-awiſehm un ſenates ſinojumeem, un tahs ari wehl pa jaunu iſlaiſdami ik pusgadu. (Sk. augſchâ, art. 295, peeſihm.)

Turpat, art. 1454.

1455. Kad peezi gadi no pirmahs iſſludinaſchanas pagahjuſchi (art. 1354), aprinkateeſa pehz to perſonu luhgſchanas, kas ſahkuſchi mekleht, lai to atſihſt par noſuduſchu, woi kas atnahkuſchi pehz mantineeku aizinaſchanas, dohdahs pee leetas pahrluhkoſchanas un tai paſchâ laikâ to iſſludina awiſês tai art. 295 noliktâ kahrtibâ.

Turpat, art. 1455.

1456. Aprinkateeſa wiſu papreekſch ſahk mekleht par to noſuduſcho zaur weenu iſ ſaweem lohzekleem, un ſchis tahdâ reiſâ turahs pee ziwil. lik. art. 58 un pee lik. par kriminalteeſaſchanu art. 454—466.

Turpat, art. 1456.

1457. Prozeſes par noſuduſcheem zitadi naw iſſpreeſchamas, kà kad prokureera atſinums dſirdehts.

Turpat, art. 1457.

1458. Aprinkateeſas ſpreedums par noſuduſchu ſludinajams winas ſehdeſchanâ pee atwehrtahm durwihm un ſinams jadara zaur awiſehm.

Turpat, art. 1458.

1459. Aprinkateeſas ſpreedums par to, ka kahds atſihts par noſuduſchu, tam, kas par tahdu atſihts, neſaude to teeſibu tai ziwil. lik. art. 1244 noteiktâ laika-ſtarpâ ſchai teeſai luhgt, lai winam ſawu mantu atdohd pehz ta preekſchraksta, kas peeminetâ artikelî iſteikts.

Turpat, art. 1459.

1460. Tas preekſchejâ (1459) artikelî noteiktajs terminſch rehkinajams no tahs deenas, kur aprinkateeſa pirmo ſludinaſchanu par to noſuduſcho iſlaiduſi (art. 1453).

Turpat, art. 1460.

Peekta daļa.

Par teeſaſchanu Aiſkaukaſijâ.

1461. Aiſkaukaſijâ ſcho likumu preekſchraksti tàpat ſpehkâ, eewehrojoht to, kas tais nahkoſchôs (1462—1483) artikelôs zitadi noteikts.

1866 Now. 22 (43880).

1462. Apakſch meerateeſneſcha kriht:

1) ſuhdſibas, kà pehz perſoniſkeem peenahkumeem un ſalihgumeem, tà ari par kuſtamu un nekuſtamu mantu, kuras wehrtiba naw pahri par diwi tuhkſtoſch rubulu;

2) ſuhdſibas par ſkahdes un ſuduma atlihdſinaſchanu, kad ta ſumma naw pahri par diwi tuhkſtoſch rubulu, woi ari kad eeſuhdſeſchanas laikâ newar ſkaidri ſinaht, zik leela;

3) ſuhdſibas par perſonas gohda aiſtikſchanahm;

4) ſuhdſibas par to, lai waretu atdabuht ſawas mantas aiſkawetu leetaſchanu, kad no aiſkaweſchanas eeſahkuma ne wairak kà ſeſchi mehneſchi pagahjuſchi;

5) ſuhdſibas par teeſibu ſawu dalu nemt no ſweſchas mantas augleem un eenahkumeem (ziwil. lik., art. 442, 445—451), kad no ta laika, kur ta teeſiba tapa aiſtikta, ne wairak kà gads pagahjis.

1866 Now. 22 (43880) § 38.

1463. Apakſch meerateeſneſcha nekriht:

1) ſuhdſibas, kas ſakarâ ſtahw ar to mantu, par ko krohna-waldehm jaſin, iſſlehdſoht tahs ſuhdſibas, kas ſihmejahs uſ aiſkawetas mantas leetaſchanas atdabuhſchanu, un

2) ſuhdſibas ſtarp zeema eedſihwotajeem, kas kriht apakſch winu paſchu teeſahm, prohti ja ſuhdſetajs un apſuhdſehts ſawâ ſtarpâ nenoruna, ka lai tahdu ſuhdſibu meerateeſneſcha iſſpreeſchanai nodohd.

Turpat, § 39.

1464. Suhdſibas wehrtiba noteizama pehz preekſchrakſteem, kas art. 272, 273 un 274 nolikti.

Turpat, § 40.

1465. Kad ſuhdſetajs lihdſ tam no meerateeſneſcha noteiktam terminam neatnahk beſ eemeſleem, ko teeſneſis par ſwarigeem atſinis, tad tam pehz teeſneſcha nolemſchanas ſtrahpes-nauda jamakſa no weena lihdſ peezi rubuli, un wehl klaht, winam naw brihw ſawu leetu no jauna eeſuhdſeht, lihdſ kamehr ſcho ſtrahpi naw aiſmakſajis.

Turpat, § 41.

1466. Kad parahdneeki uſdohd, ka wini ſchaubahs, woi tahs priwat-dokumentes riktigas, kas parakſta weetâ zaur ſeegeleem apſtiprinatas, tad kreditoreem atlauts to dokumenſchu riktigumu peerahdiht tai kahrtibâ, kas art. 107 un 547 nolikta. Schis preekſchrakſts tikai uſ tahm priwat-dokumentehm ſihmejahs, kas ziwil-likumôs, art. 921, peeminetas, un kas triju mehneſchu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur pawehle no 16 Nowembr. 1871 iſſludinata, uſrahditas pee notareem woi pee meerateeſneſcheem un winu palihgeem, kas ſawu darbu ſtrahda

uſ to paſchu teeſibu pamatu kà meerateeſneſchi, pehz art. 136—138 peelikumâ pee ziw. lik. art. 708, peeſihm. 2.

1871 Now. 16 (50181) art. 1, 2.

1467. Meerateeſneſcha ſpreedums rehkinajams par galaſpreedumu, kad ſuhdſiba ne-eet pahri par ſimts rubulu un neſihmejahs uſ nekuſtamu mantu.

1866 Now. 22 (43880) § 42.

1468. Par wiſeem ziteem meerateeſueſcha ſpreedumeem appelazijas-ſchehlabas war peeneſt pee aprinkateeſas. Pee tahs paſchas teeſas eeſneedſamas dalas-ſchehlabas par meerateeſneſcha dariſchanahm tanîs reiſâs, kad tahs ſchehlabas atkautas pehz ſcho likumu art. 166.

Turpat, § 43.

1469. Kad appelazijas un dalas-ſchehlabas teek peeneſtas, un tàpat, kad tahs no aprinkateeſas teek pahrluhkotas, tee preekſchraksti wehrâ leekami, kas art. 162 lihdſ 184 iſteikti, tà ka ſpreeduma ſpreeſchana neteek aptureta zaur to, ka prahwneeki nebuhtu atmahkuſchi, kad to leetu neſa preekſchâ.

Turpat, § 44.

1470. Luhgſchanas par meerateeſneſchu un aprinkateeſu galaſpreedumu apgahſchanu peneſamas pee wirſpalatas un no ſchihs pahrluhkojamas pehz teem preekſchraksteem, kas art. 185—194 iſteikti; pee tahm par ſalogu, ka ta ſchehlaba par meerateeſneſcha galaſpreedumu taiſna, janoleek peezi rubuli, bet par aprinka-teeſas galaſpreedumu diwdeſmit rubuli; beſ tam luhgſchanas naw peenemamas.

Turpat, § 45.

1471. Kad luhgſchana, lai galaſpreedumu apgahſch, par nepamatigu atſihta, tad ſalogs, ko ſchehlabneeks nolizis, kriht pee Aiſkaukaſijas weetigahm eenahkſchanahm.

Turpat, § 46.

1472. Kad aprinkateeſas ſpreedums teek apgahſts, ta leeta nodohdama tai paſchas teeſas zitadi ſaſtahditai ſaſehdei.

Turpat, § 47.

1473. Kad wirſpalatas ziwilnodaļas ſpreedums iſnihzinaſchanas-zelâ apgahſts, waldoſcha ſenate jaunas teeſaſchanas un ſpreeſchanas dehl to leetu nodohd zitai wirſpalatas nodaļai.

Turpat, § 48.

1474. Luhgſchanas, lai teeſas ſpreedumus iſpilda, pee ta meerateeſneſcha jauſdohd, kura rohbeſchâs tas ſpreedums jaiſpilda.

Turpat, § 49.

1475. Meerateesnesis, luhgschanu, lai spreedumu ispilda, sanehmis, usaizina abi partus, lai noteiktâ deenâ un stundâ nahk wina preekschâ.

Turpat, § 50.

1476. Kad abi parti atnahkuschi, meerateesnesis apsuhdseto usaizina, lai ar labu prahtu to spreedumu ispilda, ja negrib tahs kostes nest, kas winam buhs janes, kad ar waru ispildihs, un ja apsuhdsehts to sohlahs, tad waijadsigu akti par to sarakstu un peesihme, kahdas punktes abi parti peenehmuschi. Pee schihs aktes sarakstischanas jaleek wehrâ, lai zaur strahpes-naudas nospreeschanu woi zitadi kà gahda, ka tahs peenemtahs punktes sawâ laikâ teek ispilditas.

Turpat, § 51.

1477. Kad apsuhdsehts neusnemahs labâ prahtâ spreedumu ispildiht, woi kad suhdsetajs naw ar meeru ar tahm preekschâ liktahm punktehm, meerateesnesis pee tam dohdahs nolemt, kà pee spreeduma ispildischanas waretu peespeest, isklauschinadams, ko paschi parti sazihs.

Turpat, § 52.

1478. Kad meerateesnesis nolehmis, kà spreedumu ispildihs pehz teem schinîs likumôs, dal. II, nolikteem preekschraksteem, tad winsch paschu ispildischanu usdohd teesas-pristawam, woi eewehrodams, zik swarigi un zik gruhti tee gaidamee kawekli, ziteem eerehdneem, kas pee wina, un pee tam winsch noteiz, kahdâ laikâ us to weetu lai isbrauz, un tàpat zitus terminus, kurôs ta ispildischana lai noteek, un pa wisu to parteem dohd sinu, nemdams no wineem kwitanzi.

Turpat, § 53.

1479. Strihdi, kas zelahs pee ispildischanas, pehz wispahrigeem preekschraksteem par teesaschanu isspreeschami woi no meerateesnescha woi no aprinka-teesas.

Turpat, § 54.

1480. Prozeses par mantibas dalischanu un par dsimts-muischu atpirkschanu isdalamas starp meerateesneschem un aprinkateesahm pehz teem preekschraksteem par peederibu, kas art. 1462 un 1463 noteikti. Kad manta par ihpaschumu jaatdohd, tad meerateesneschi paschi to isdara.

1867 Dez. 9 (45260) paw., art. 10.

1481. Sakatales aprinkî tee preekschraksti, kas art. 1462—1480 isteikti, ir spehkâ pee siwilreschora personu prozesehm.

1868 Okt. 18 (46374).

1482. Prozeses un suhdsibas par to, ko Sakatales aprinka laudis prasa no zita gabala laudihm, kriht Sakatales aprinka meera-nodalas woi Tiklises aprinkateesas finaschanâ, kà kur peeder. Tahm paschahm teesahm tàpat, kà kur pee-

der, kriht prozeſes iſſpreeſt ſtarp tahs ſemes-gabala laudihm un tàpat ſuhdſibas, ko zita ſemes-gabala laudis ſuhdſ pret ta ſemes-gabala laudihm, tais reiſàs, kad weens parts wehleſchanohs par to leetu iſteiz.

1874 Janw. 29, lik. un pawehl. krahj., № 575, paw., art. 5, pkt. 1, 2; 13.

1483. Dageſtanes dalâ tee preekſchraksti, kas art. 1462—1480 iſteikti, ir ſpehkâ tais prozeſês, kur perſonahm, kas nepeeder pee kalna-laudihm, dalibu nem woi kà ſuhdſetaji woi kà apſuhdſeti.

1875 Febr. 4, lik. un pawehl. krahj., № 278, art. I; 1876 Febr., 11 lik. un pawehl. krahj., № 235.

Peelikumi.

Peelikums pee art. 202 (peesihm.).

Laizigi preekschraksti par to, kà prozeses par rohbeschu-strihdeem wedamas.

1. Par prozesehm, kas galigi atsihtas par tahdahm, ko pehz rohbeschu-strihdu kahrtibas waijaga isschkirt, par tahm jasin aprinkateesai. Schi pee leetas weschanas nedohdahs, kamehr naw eesneegts suhdsibas-rakstis jele no weena is teem semtureem. Schis preekschraksts ir spehkâ ari par tahm leetahm, kur krohnim woi teem reforeem daliba, kas pehz krohna teesibas aisstahwami.

1868 Janw. 16 (45400) II, art. 1.

2. Kad suhdsibas-raksti eesneegti, tad weens is aprinkateesas lohzekleem noteizams, lai sanem partu isskaidrojumus, un lai gahda, ka partu preekschâ likti peerahdijumi teek pahrmekleti.

Turpat, art. 2.

3. Tas teesas lohzeklis partus aizina pehz wispahrigeem preekschraksteem.

Turpat, art. 3.

4. Leetu tahlak wedoht jaturahs pee schi ustawa nolikumeem un pee rohbeschu-likumeem art. 1149—1167, 1182 un 1183, isnemoht scho: 1) tahs rohbesch. lik. art. 1164 un 1165 peeminetas ismekleschanas weetâ nahk kaiminu isklauschinaschana (art. 412—437, sch. lik.), un 2) tahs rohbesch. lik. art. 1183 noliktu teesigu naudas-strahpju aismakssaschanas un peedsihschanas weetâ wainigam partam peenahkahs attaisnotam partam wisas teesas-kostes, ko schis nesis, atlihdsinaht (art. 868, sch. lik.).

Turpat, art. 4; 1874 Apr. 17, lik. un pawehl. krahj., № 639, walsts-padohm. atsin., art. III, pkt. 3.

5. Kad pahrmekleschana paschâ weetâ prasita, tad teesa nostelledama tadehl sawu lohzekli, gubernas waldibai sinu dohd, lai is gubernas mehrneeku skaita tehniku nosuhta, prohti kad tehnisku darischanu waijaga (kad parti priwatmehrneeku pehz sawstarpigas norunas naw iswehlejuschi).

1868 Janw. 16 (45400) II, art. 5.

6. Kad teesas spreedums par to katram semturim peenahkamas semes leelumu likumigâ spehkâ nahzis, leetas dalibneeki sawâs rohbeschâs war salihgt pehz teem preekschraksteem par labprahtigu rohbeschu-nolikschanu.

Turpat, art. 6.

7. Ja semturi triju mehneschu starpâ no tahs deenas, kad spreedums likumigâ spehkâ nahzis (sch. peelik. art. 6), nekateek par labprahtigu rohbeschu-nolikschanu, ta lai ari buhtu pehz weena parta luhgschanas teesa dohdahs pee semes isdalischanas pa gabaleem un pee katra ihpaschuma rohbeschu eerahdischanas pehz rohbesch. lik. art. 1170—1181 un sch. peelik. art. 3—5.

Turpat, art. 7.

8. Teesas-spreedumu par schihm leetahm ispildischana ar rohbeschu nostiprinaschanu paschâ semes gabalâ tapat kà rohbeschu-aktju beidsama sagatawoschana un landkahrtju un rohbeschu-rullu issneegschana semtureem noteek zaur mehrotschanas-eestahdehm pehz rohbeschu-likumeem.

Turpat, art. 8.

9. Prozeses par semes-gabalu un tur klaht esoschu bruhkejamu meschagabalu atdalischanu wedamas kohpâ un ne atschkiru, un pee tam jadabu sinaht, kahdi tee meschi pehz schkiras un pehz wehrtibas.

Turpat, art. 9.

10. Tee art. 1—9 sch. peelik. isteiktee preekschrakshi ir spehkâ ari tur, kur prozeses wedamas par gabalu nodalischanu no kohpmescheem (mesch. lik. art. 660—667.).

Turpat, art. 10.

11. Strihdi par semes-gabalu rohbeschu aistikschanu tais reisâs, kas sch. lik. art. 29, pkt. 4, noteiktas, isteesajami pee weetigeem meerateesneescheem, kas pee scho strihdu issprees schanas pee scho paschu likumu art. 73 turedamees tahs zaur general-mehroschanu noliktas rohbeschas un prohti weenigi pehz tahm no mehrneeku waldes issneegtahm kahrtehm un rohbeschu rullem, bet ne pehz kautkahdahm zitahm dokumentehm (sk. rohbesch. lik. art. 965, peesihm.). Wisâs zitâs reisâs prozeses par tahdeem strihdeem stahw aprinkuteesu sinaschanâ.

Turpat, art. 11.

Peelikums pee art. 223 (peesihm.).

Laizigi preekschraksti par to, kà prozeses par makshaht nespehschanu wedamas.

1. Prozeses par makshaht nespehschann wedamas pehz teem andeles-likumôs, dal. IV. schkir. II., isteiktem preekschrakshem, isnemoht un peeleekoht to, kas sche turpmak noteikts.

Peesihm. Andeles-teesas pahrluhko un issprees prozeses par tirgotaju makshaht nespehschanu pehz teem andeles-likumôs noteikteem preekschrakshem.

1868 Jul. 1 (46067) art. 1.

2. Prozeses par makshaht nespehschanu stahw aprinkateesu sinaschanâ, kà kurâ weetâ parahdneeks pastahwigi dsihwo (sch. lik. art. 203—205).

Turpat, art. 2.

3. Prozesi par makshaht nespehschanu war usshkt ari pee tahs teesas, kuras aprinki parahdneeks, par stahwigu dsihwoschanas-weetu neturedams, tai laikâ rohnahs, bet kà parahdneekam, tà ari katram is wina kreditoreem brihw prasiht, lai to prozesi pahrzel pee tahs teesas, kuras aprinki parahdneekam pastahwiga dsihwoschanas-weeta (sch. lik., art. 206 un 207), pee tam pee prozesehm par tirgotaju makshaht nespehschanu tee preekschrakshi eewehrojami, kas andeles-likumôs, art. 1923, 1924, 1926 un 1927 isteikti.

Turpat, art. 3.

4. Kad luhgschana par prozeses pahrzelschanu eesneegta, teesa neapstahjahs to prozesi par parahdneeka makshaht nespehschanu pahrluhkojusi, bet issludinajumôs noteiz to teesu, pee kuras prozese pahrzelama, un kur tadehl kreditoreem sawas prasischanas waijaga preekschâ likt.

Turpat, art. 4.

5. Par to, ka prozeſe par makſaht neſpehſchanu uſſahkta, war ſinu doht ari pee tahs teeſas, kuras aprinki parahdneeks paſtahwigi nedſihwo woi uſ laiku neſtahw, prohti ja ſchihs teeſas rohbeſchâs peedſihſchana iſ wina mantas noteek. Schinî reiſâ teeſa peedſihſchanu neapſtahdinadama gahda, ka kreditoreem, kuru praſiſchanas nebija apdrohſchinatas zaur ſalogu woi kihlahm (fk. ſch. peelik. art. 12), tahs peedſenamas ſummas neteek iſmakſatas, bet tam, kas uſdewis to makſaht neſpehſchanu, terminu ne wehlaki kà pa diwi mehneſcheem nofaka, lai peederigas teeſas leezibas-rakſtu par to leek preekſchâ, ka luhgſchana eeſneegta, lai winu atſihſt par makſaht neſpehjeju. Kad ſchis terminſch aiſlaiſts garam, tad tahs peedſenamas naudas iſmakſajamas, kam nahkahs.

Turpat, art. 5.

6. Tàpat ir atlauts par makſaht neſpehſchann pee tahs teeſas ſinu doht, kuras rohbeſchâs iſdalama ta no parahdneeka peedſenama ſumma, bet ſchi ſina dohdama, pirms tas ſch. lik. art. 1222 noliktajs ſeſchu nedelu laiks notezejis. Pehz tahdas apſinoſchanas teeſa neiſdala un neiſſneedſ peedſihto ſummu kreditoreem, kuru praſiſchanas naw apdrohſchinatas zaur ſalogu woi kihlahm (fk. ſch. peelik. art. 12), lihdſ kamehr pehz preekſcheja (5) artikela leezibas-rakſts preekſchâ likts par to, ka pee peedcrigas teeſas luhgſchana peeneſta, lai parahdneeku atſihſt par makſaht neſpehjeju.

Turpat, art. 6.

7. Tahs andeles-likumòs, art. 1895, noliktahs parahdneeka ſwehrinaſchanas weetâ rakſts no wina nemams par to, ka winſch neko no ſawas mantas naw flehpis un neflehpj, jo kad buhs flehpis, tad taps ſtrahpehts kà tahds, kas krahpſchus ſewi noteiz bankrutâ krituſchu.

Turpat, art. 7.

8. Sludinaſchanas prozeſes par makſaht neſpehſchanu noteek tai kahrtibâ, kas ſch. lik., art. 293 un 299, peemineta, un turklaht wehl abju galwas-pilſahtu awiſchu un gubernas-awiſchu trijòs nummurôs papaſu. Ta ſludinajama ſina peeſitama pee teeſas durwihm un, ja tai pilſahtâ ir birſcha, ta ari pee birſchas.

Turpat, art. 8.

9. Andeles-likumòs, art. 1888, noteiktu terminu weetâ nahk weens wiſpahrigs tſchetru mehneſchu terminſch preekſch wiſeem, un tas rehkinajams no tahs deenas, kad ſludinaſchana beidſamu reiſ drukata ſenates ſinojumòs. (Sk. angſchâ, art. 295, peeſihm.)

Turpat, art. 9.

10. Aprinkateeſa tahda zilweka leetâs, kas pats ſpreeſch, ka eſoht makſaht neſpehjejs, ſwehrinatus kuraterus eezel wiswairak iſ tahdu uſtizamu perſonu ſkaita, kas naw leetas dalibneeki, woi iſ ſwehrinateem adwokateem, kas no kreditoreem uſdohti, un kas zaur rakſtu teikuſchees, ka ar meeru to amatu uſnemt.

Turpat, art. 10.

11. Parahdneeka kuſtamas mantas apkihlaſchana un ſarakſtiſchana pehz ſwehrinata kuratera praſiſchanas, woi, kad kuraters wehl naw eezelts, pehz teeſas gahdaſchanas, noteek zaur teeſas-priſtawu pehz teem ſchinîs likumòs noteikteem preekſchrakſteem.

Turpat, art. 11.

12. Peedſihſchanas pehz iſpildiſchanas-pawehles, kas iſſneegta, pirms ſludinaſchana iſlaiſta par to, ka parahdneeks atſihts par makſaht neſpehjeju, naw wis apturamas, bet wiſas peedſihtas un wehl preekſch iſſludinaſchanas praſitajeem nenodohtas ſummas preekſchâ leekamas pee tahs aprinkateeſas, kas to prozeſi par makſaht neſpehſchanu wed, un peeleekamas pee konkurſes-maſſes. Schis preekſchrakſts naw ſpehkâ par parahdeem, kas zaur ſalogeem woi kihlahm apdrohſchinati, un kas uſnemti noliktâ kahrtibâ; ſcho parahdu makſaſchana naw kawejama, bet tà, ka ta pehz makſaſchanas atlikuſcha ſumma pee konkurſes-maſſas peeleekama.

Turpat, art. 12.

13. To walſts augſtu-papiru, akziju un obligaziju dehl, kas konkurſes-maſſâ rohnahs, aprinkateeſa turahs pee ſcho likumu art. 1075—1077.

Turpat, art. 13.

14. Kad pee prozeſes par makſaht neſpehſchanu peerahdijumi (улики или доказательства) gaiſmâ nahk, ka zilweks krahpſchus iſlizees par makſaht neſpehjeju, tad aprinkateeſa itin pehz likumeem par kriminalteeſaſchanu, art. 27, un kad tas, no ka dohma, ka winſch krahpſchus iſlizees par makſaht neſpehjeju,

apakſch wakts neteek turehts, tad teeſa prokureera atſinumu ſadſirdejuſi gahda, kà ſcho likumu art. 415—432 pawehlehts.

Turpat, art. 14.

15. Kad konkurſes-waldibu newar iſwehleht tapehz, ka kreditoru maſ (and. lik., art. 1915), tad teeſa ſwehrinatam kurateram uſwehl to parahdneekam peederigu mantu uſmekleht, to pahrdoht, ſuhdſibas eeſuhdſeht un par to atbildeht. Pee tam kà parahdneekam tà ari kreditoreem atlauts luhgt, lai ta pirma ſwehrinata kuratera weetâ eezel zitu.

Turpat, art. 15.

16. Aprinkateeſa pehz kreditoru woi parahdneeka luhgſchanas katrâ brihdi no konkurſes-waldibas ſinas war praſiht, kà konkurſes-leeta ſtahw, un ſchahs waldibas darifchanas zaur ſaweem lohzekleem war rewideereht. Kad konkurſes-waldibas preekſchſehdetajs un lohzekli un tàpat ſwehrinati kurateri no nolikteem preekſchrakſteem atkahpjahs, tad wineem pehz aprinkateeſas nolemſchanas diſziplinar-kahrtibâ jaatrehkina no tahs wineem peenahkamas atlihdſinaſchanas (and. lik., art. 2021) ne wairak kà weenn atlihdſinaſchanas zeturtdala. Par wairak ſwarigeem amatâ dariteem grehkadarbeem peeminetahs perſonas teeſai nodohdamas zaur wirspalatahm un teeſajamas zaur aprinkateeſahm pehz likumeem par kriminalteeſaſchanu, art. 1089 un turpmak.

Turpat, art. 16.

17. Prozeſes par ſchehlabahm pret konkurſes-waldibas nolehmumeem wedamas pehz ſcho likumu augſchâ, art. 784—791, iſteikteem preekſchrakſteem.

Turpat, art. 17.

18. Dalas-ſchehlabas un appelazijas-ſchehlabas pret aprinkateeſu nolehmumeem un ſpreedumeem prozeſês par makſaht neſpehjſchanu peeneſamas pehz ſchinis likumôs noteiktas kahrtibas, bet atſwabinajamas no teeſu-poſchlinu peedſihſchanas. Preekſch appelazijas-ſchehlabas peeneſchanas ſchahdâs prozeſês mehneſcha terminſch noteizams (art. 748 un 749 ſch. lik.).

Turpat, art. 18.

19. Ari tais prozeſês par makſaht neſpehjſchanu, kur krohna-mantas-waldehm daliba, tee preekſchrakſti ſpehkâ, kas ſcho likumu art. 1290 un 1292—1295 iſteikti.

Peeſihm. Prozeſês par makſaht neſpehjſchanu, kas pehz ſchi peelikuma preekſchrakſteem wedamas, naw ſpehkâ andeles-likumu art. 2007—2012.

Turpat, art. 19, peeſihm.

20. Prozeſes par netirgotaju makſaht neſpehjſchanu (and. lik., art. 1858 un peeſihm.) wedamas pehz ſchi peelikuma augſchâ, art. 1—19 iſteikteem preekſchrakſteem, bet jaewehro tahs ſche turpmak peeminetas ihpaſchas punktes (art. 21—28).

Turpat, art. 20.

21. Prozeſi par netirgotaja makſaht neſpehjſchanu, kad ſihmes rohnahs, kas andeles likumôs, art. 1878 un 1879, noteiktas, zitadi newar uſſahkt, kà zaur paſcha parahdneeka uſdohſchanu woi zaur luhgſchanu no weena woi kahdu kreditoru puſes.

Turpat, art. 21.

22. Kà teeſa pehz preekſcheja (21) artikela kreditoru luhgſchanu dabujuſi, lai kahdu noteiz par makſaht neſpehjeju, wina aizina parahdneeku wiſihſakâ laikâ (art. 352, ſch. lik.), un kà paſcha parahdneeka iſteikumu ſanehmuſi, wina tuhliht tohs teeſai ſinamus kreditorus paſchus aizina. Wiſi ziti kreditori pehz ſawas wehleſchanas pee tahs prozeſes war dalibu nemt. Kad pehz preekſchâ liktahm uſdohſchanahm un ſinahm leeta iſſkaidrota, tad ſpreedums ſpreeſchams, woi ka luhdſejus atraida, woi ari ka tahlak gahdahs pehz ſchi peelikuma art. 23—25.

Turpat, art. 22.

23. Teeſa parahdneeka iſteikumu woi kreditoru praſiſchanu pehz ſchi peelikuma art. 21 un 22 par ſwarigu atſinuſi, wehl neiſteikdama makſaht neſpehjſchanu, tuhliht: 1) no parahdneeka rakſtu nem pehz ſchi peelikuma art. 7, tàpat kà ari par to, ka winſch no ta pilsſahta beſ teeſas atwehleſchanas neatſtahs, un 2) gahda, ka wiſu parahdneeka kuſtamu un nekuſtamu mantu ſarakſta un winas wehrtibu apſpreeſch.

Turpat, art. 23.

24. Kad par parahdneeka mantu ſina ſadabuhta, teeſa pehz kreditoru woi parahdneeka luhgſchanas weenam iſ teeſas lohzekleem uſdohd, lai pehz wiſahm ſadabuhtahm uſdohſchanahm un ſinahm parahdneeka

mantas un parahdu wispahrigu rehkinumu saſtahda. Reisâ deena noteizama, kur lai pee teesas atnahk parahdneeks un wiſi kreditori, kas klaht, un kur lai ar wahrdeem iſſkaidroſchanas par to leetu leek preekſchâ.

Turpat, art. 24.

25. Kad tas preekſchejâ (24) artikelî peeminehts rehkinums pahrluhkohts, un atnahkuſchu perſonu iſſkaidroſchanas dſirdetas, un ta pehz wiſahm preekſchâ liktahm ſinahm un uſdohſchanahm buhtu atraſts, ka ar parahdneeka mantu nepeeteek pilnigi aiſmakſaht wiſus uſdohtus un tizamus parahdus, tad teeſa ſpreeſch, ka parahdneeks atſihſtams par makſaht neſpehjeju; ohtradi teeſa leedſahs parahdneeku atſiht par makſaht neſpehjeju.

Turpat, art. 25.

26. Kad teeſa atſihſt makſaht neſpehſchanu (art. 25, ſch. peelik.), wina leetu tahlak weſdama wiſpahrigus preekſchraksſtus eewehro lihdſ ar to, kas ſche turpmak zitadi noteikts.

Turpat, art. 26.

27. Preekſchraksſti par parahdneeka perſonas apzeetinaſchanu, kas andeles-likumôs iſteikti (art. 1882, 1902, 1930, pkt. 6 un 2001, pkt. 1 un peeſihm.), naw wis ſpehkâ prozeſês par netirgotaju makſaht neſpehſchanu. Schahdâs prozeſês parahdneeks, pirms apſpreeſts, kahda ihſteni wina makſaht neſpehſchana, pehz likumeem par meerateeſneſchu ſpreeſchamahm ſtrahpehm pats apzeetinajams tikai tai reisâ, kad winſch to rakſtu, ko winſch pehz ſchi peelikuma art. 23 dewis, prohti ka no pilsſahta neatſtahs, pahrkahpis. Bet kas atſihts, ka zaur pahrkatiſchanohs makſaht neſpehjejs, tas zitadi naw apzeetinajams kà tik pehz kreditoru luhgſchanas, eewehrojoht ſcho likumu augſchâ art. 1225—1227, 1233—1236 un 1238—1266 iſteiktohs preekſchraksſtus. Kad iſ leetas ſawadas buhſchanas nahk gaiſmâ peerahdijumi (улики или доказательства), ka zilweks krahpſchus iſlizees par makſaht neſpehjeju, teeſa dara pehz ſchi peelikuma art. 14.

Turpat, art. 27.

28. Kad prozeſes wedamas par netirgotaju makſaht neſpehſchanu andeles-likumu art. 1923—1927 iſteiktee preekſchraksti naw leetajami, bet tee ſchinis paſchôs likumôs art. 1932—1935 un 1937 iſteiktee preekſchraksti iſmainami ar teem preekſchraksteem, kas likumôs par ziwilteeſaſchanu art. 1480—1485 un 1488 nolikti.

Turpat, art. 28.

Peelikums pee art. 256.

Ka ſuhdſibas-rakſts jarakſta.

Pee S. Pehterburgas aprinkateeſas.

„Suhdſetajs luhdſ" (japeeſihme dſihwes-kahrta, wahrds, familija woi uſwahrds un dſihwoſchanas-weeta). Kad luhdſejs pee teeſas greeſchahs ne ſawâ paſcha wahrdâ, tad jaſaka: „Tas un tas" (dſihwes-kahrta, wahrds, familija woi uſwahrds un dſihwoſchanas-weeta) „ta un ta ſuhdſetaja" (dſihwes-kahrta, wahrds, familija woi uſwahrds un dſihwoſchanas-weeta) „pilnwaris woi formunts buhdams luhdſ par ſcho leetu — pret to apſuhdſeto (dſihwes-kahrta, wahrds, familija woi uſwahrds un weeta, kur dſihwo woi kur miht).

Tad jaiſſtahſta:

1) kahda ta leeta, un kahdi tee peerahdijumi, mehginajumi (доводы) woi tee likumi, kas ſuhdſetaja luhgſchanai par pamatu;

2) ſuhdſibas wehrtiba, un kad ſuhdſ par nekuſtamu mantu, ſmalki jauſdohd, kur ta nekuſtama manta rohnahs, par ko ſtrihdahs;

3) ta leeta, ko luhdſ, ſahkoht ar teem wahrdeem: „pehz ta, kas augſchâ iſſtahſtihts, luhdſu, ka aprinkateeſa ſpreeſtu" (ſche jaiſſtahſta ſuhdſetaja praſiſchanas);

4) kahdas dokumentes, kahdas naudas un kahdi norakſti pee ſuhdſibas-rakſta peelikti. (Kad leels pulks dokumenſchu teek peelikts, tad ſuhdſetajs ihpaſchu no wina parakſtitu ſarakſtu war preekſchâ likt, un tas ſchinî punktê jaiſteiz).

Galâ japeeſihme gads, mehneſis un deena, kad ſuhdſibas-rakſts parakſtihts; tad ſuhdſetajs parakſta ſawu dſihwes-kahrtu, wahrdu, familiju woi uſwahrdu.

Peeſihm. 1. Kad uſdohd dſihwoſchanas-weetu, tad japeeſihme: pee pilſſahta — pilſſahta dala, kwartals, eela un nama nummurs woi namtura wahrds; bet ja ahrpus pilſſahta — guberna, aprinkis un tai aprinki meeſts, ſahdſcha, zeems (село, деревня), muiſcha, u. t. j. pr.

Peeſihm. 2. Kad ſuhdſetajam naw ſinams, kur apſuhdſehts dſihwo woi miht, tad to ſuhdſibas-rakſta eeſahkumâ, kur apſuhdſeta wahrds ſtahw, waijaga peemineht, un tad ihpaſchâ punktê aiſ ta luhguma japaſaka, pehz kura ſcho likumu artikela ſuhdſiba pee tahs teeſas teek peeneſta, kur ſuhdſibas-rakſts teek eeſneegts.

1864 Now. 20 (41477) art. 256, peelik.

Peelikums pee art. 927.

Kà iſpildiſchanas-pawehle rakſtama.

Iſpildiſchanas-pawehle.

„Pehz Keiſara Majeſtetes pawehles". „Ta un ta gada tai un tai deenâ ta un ta teeſa, kur tee un tee lohzekli (ſche pilnigi jaeerakſta preekſchſehdetajs un wiſi teeſas lohzekli, kas pee ſpreeduma ſpreeſchanas dalibu nehmuſchi, winu wahrdi, tehwu wahrdi un familijas), „ſadſirdejuſi to ſuhdſibu, ko peenesis" (ſuhdſetaja dſihwes-kahrta, wahrds, tehwa wahrds, familija un dſihwoſchanas-weeta) „pret" apſuhdſeta(-dſihwes-kahrta, wahrds, tehwa wahrds, familija un dſihwoſchanas-weeta) „par to un to" (ſche jaiſſtahſta, par ko ſuhdſehts; ja ſuhdſehts par nekuſtamu mantu, ta japeemin, zik leela ta, kahdâ gubernâ, aprinki un apgabalâ rohnahs; kad nauda japeedſen, japeemin ta peedſenama ſumma un tahs prozentes, ja tahdi teek praſiti, u. t. j. pr.) „nolemj": ſche wahrdu no wahrda teeſas ſpreeduma ſerde (ſk. art. 701, pkt 4, ſch. lik.) un ſchinî leetâ peedſenamu teeſas koſtju leelums (art. 701, pkt. 4, ſch. lik.) jarakſta. „Schis ſpreedums pehz ta un ta" (ſche jarakſta, woi tas ſpreedums likumigâ ſpehkâ nahzis zaur tam, ka appelazija naw eeſneegta, woi tas eepreekſchu iſpildams u. t. j. pr.) „iſpildams."

„Tai un tai deenâ ta un ta teeſa pehz Keiſara Majeſtetes pawehles wiſahm teeſahm un wiſeem eerehdneem, kam par to leetu dala, pawehlejuſi ſcho ſpreedumu ſmalki iſpildiht, bet weetigahm polizejahm un karawirsneezibahm rakſta preekſchâ, lai tam teeſas-priſtawam, kas to ſpreedumu iſpilda, likumigu palihdſibu paſneedſ beſ itnekahdas kaweſchanas." „Schi iſpildiſchanas pawehle ir iſſneegta" (ſche japeemin tahs perſonas dſihwes-kahrta, wahrds, tehwa wahrds un familija, kam ta iſpildiſchanas-pawehle iſſneegta).

Teeſas preekſchſehdetaju parakſts un rakſtuwedeja apſtiprinaſchana.

(Seegela weeta.)

1864 Now. 20 (41477) art. 927, peelik.

Peelikums pee art. 1272 (peeſihm.).

Preekſchrakſti par to, kà prozeſês par konkurſi, kas Pinnu leelwirſta-walſtî wedamas, perſonas ſwehrinajamas.

1. Aprinkateeſahm teek uſdohts, lai ſwehrina tahdus, kas Keiſara-walſtî apmetuſchees woi uſ laiku dſihwo, un kas Pinnu leelwirſta-walſtî wedamâs konkurſes-prozeſês kreditori ir, woi wehlejahs mantu kreditoreem atdoht woi parahdneekeem par labu no mantibas atteiktees, woi ari gahdataji ir par mantu, ar ko kreditoru praſiſchanas jaaiſmakſa, un kam, kad manta ſarakſtita, pehz teem leel-wirſta-walſtî ſpehkâ ſtahwoſcheem nolikumeem waijaga ſwehreht, bet pehz deeneſta-dariſchanahm woi pehz dſihwoſchanas-weetas tahluma woi ari pehz ziteem likumigeem eemeſleem tadehl pee tahs peederigas teeſas leelwirſta-walſtî paſchi newar atnahkt.

1866 Dez. 19 (44019) art. 1.

2. Pee aprinkateefas tee augſchâ peeminetee (ſch. peelik. art. 1) ſwehre katrs pehz ſawas tizibas likumeem un ar teem wahrdeem, kas no Pinnu-ſemes teeſahm tahdâs reiſâs zaur peederigu wirſneezibu, Kreewu walodâ pahrtulkoti, atſuhtami.

Turpat, art. 2.

3. Swehreem, kas ſchahdâ kahrtibâ ſwehreti, tas pats ſpehks (сила и дѣйствіе), kà kad buhtu ſwehreti pee paſchas konkurſes-teeſas, ja protokole, kas pee ſwehrinaſchanas aprinkateeſâ weſta, lihdſ ar apleezinatu tulkojumu tai walodâ, kas no Pinnu-ſemes teeſahm teek praſita, pee konkurſes-teeſas preekſchâ likta tai kahrtibâ, kas konkurſes-likumôs preekſch Pinnu-ſemes leelwirſta-walſts no 28. Jun. 1798 nolikta, woi kas ihpaſchi no konkurſes-teeſas puſes noteikta.

Turpat, art. 3.

Peelikums pee art. 1337 (peeſihm.).

Preekſchraksti par teeſaſchanu raſkolniku laulibas-prozeſês.

1. Prozeſes par teeſibahm, kas nahk no raſkolniku laulibahm, un tàpat prozeſes par tahdu laulibu ſchkirſchanu, woi kad winas atſihſtamas par nemaſ neeſoſchahm, tahs kriht pee ziwilteeſas.

1874 Apr. 18, lik. un pawehl. krahj. № 1090, preekſchraksts., art. 31.

2. Prozeſes, kas preekſchejâ (1) artikelî peeminetas, pee aprinkateeſahm wedamas pehz ſcho likumu wiſpahrigeem preekſchrakſteem, eewehrojoht pee tam tohs preekſchrakſtus, kas ſche nahkoſchos artikelos noteikti.

Turpat, art. 2.

3. Kur raſkolniku laulibas-prozeſes teeſajamas, to aprinkateeſa noſpreeſch: 1) prozeſês par perſoniſkahm un mantas-teeſibahm, kas nahk no laulibas, un tàpat prozeſês par laulibas ſchkirſchanu, prohti laulibas pahrkahpſchanas dehl woi neſpehzibas dehl laulibas ſadſihwoſchanâ, — pehz ſcho likumu art. 1339; prozeſês, kur laulibas atſihſtamas par nemaſ neeſoſchahm (lik. par kahrt.) pehz tahs weetas, kur ta lauliba metriku-rullôs eerakſtita, 3) prozeſês par atſchkirſchanu no tahdeem, kam wiſas kahrtas-teeſibas atnemtas, pehz tahs weetas, kur ſuhdſetaji dſihwo, un 4) prozeſês par laulibas ſchkirſchanu tadehl, ka naw ſinams, kur weens no teem laulateem draugeem palizis, — pehz tahs weetas, kur ta lauliba metriku-rullôs eerakſtita, prohti kad prozeſes peederibu newar noteikt pehz ſcho likumu art. 1451.

Turpat, art. 33.

4. Pee prozeſehm, kas preekſchejâ (4) artikelî peeminetas, jaleeta tee preekſchraksti par laulibas-prozeſchu weſchanu, kas ſcho likumu art. 1340—1353 rohnahs. Beſ tam prozeſês, kas ſchi peelikuma art. 3 (pkt. 4) peeminetas, wehrâ leekami tee preekſchraksti, kas ſcho likumu art. 1451—1460 rohnahs, bet to prozeſchu ſinâ, kur laulibas ſchkiramas dehl laulibas pahrkahpſchanas woi dehl weena laulata drauga neſpehzibas laulibas dſihwoſchanâ, tee preekſchraksti, kas ziwil-likumôs, art. 46—49, dohti.

Turpat, art. 34.

5. Peedſimſchanu laulibâ, kas metriku-rullôs eerakſtita, peerahda ſchee rulli woi peenahkamâ kahrtibâ apleezinati iſraksti iſ teem. Bet kad peedſimſchana metriku-rullôs naw eerakſtita, woi kad ſtrihdus zelts, ka tas rakſts ſchinîs rullôs neriktigs, tad par peerahdijumeem atſihſtami zilts-rulli, pilsſahta eedſihwotaju rulli, rewiſijas-rulli, raſkolniku wahrdu-liſtes (lik. par grehk.-darb. aiſkaw.) wezaku deeneſtaliſtes un leezineeku leezibas.

Turpat, art. 35.

6. Kad prozeſi par nemaſ neeſoſchu laulibu wedoht ſahk ſchaubitees par to, zik ihſi zaur dſimumu woi preezibu wini ſadraudſeti, tad atſimumu war praſiht no weetigas garigas preekſchneezibas.

Turpat, art. 36.

7. Prozeſi par to, ka tahda lauliba par neeſoſchu atſihſtama, pirms weens iſ teem laulateem draugeem tohs preekſch laulibas noteiktus pilnus gadus atſneedſis (ziw. lik., art. 3), tikai tas iſ teem laula-

teem draugeem war uſſahkt, kas laulibâ dewees pilnôs gadôs wehl nebuhdams. Tas ir atlauts tikai, pirms ſchis laulahts draugs atſneedſis to wezumu, kas noteikts preekſch laulibu ſlehgſchanas, un tikai tai reiſâ, kad ſeewa tai laulibâ naw palikuſi uſ gruhtahm kahjahm.

Turpat, art. 37.

8. Teeſiba ſtrihdu uſſahkt par to, woi lauliba ihſteni iraid woi naw, iſnihkſt, kad diwi gadi pagahjuſchi no tahs deenas, kur tas weens laulahts draugs nomiris.

Turpat, art. 38.

9. Neſpehziba laulibas ſadſihwoſchanâ apſtiprinajama zaur apſkatiſchanu weetigâ ahrſtju-teeſâ.

Turpat, art. 39.

Kreewu walſts

likumu ſwods.

Peezpadſmitajs ſehjums.

Ohtra daļa.

S. Pehterburgâ.
Keiſerikas ſinaſchanu akademijas drukatawâ. (Waſil. Oſtrow, 9 lihnijâ, № 12.)
1882.

Напечатано по распоряженію Министерства Юстиціи.

Типографія Императорской Академіи Наукъ (В. О., 9 лин., № 12).

Likumi par kriminalteesaschanu.

Isdewums no 1876.

Likumi

par kriminalteesaschanu.

Rahditajs.

	Art.	Lap.
Wispahrigi nosazijumi	1—32	1

Pirma dala.

Kà leetas wedamas pee meerateesahm	33—199	5
Gad. I. Par peederibu	33— 41	5
„ II. Kà leeta pee meerateesneescheem usnemama	42— 84	7
Nod. 1. Kapehz leeta usnemama	42— 53	7
„ 2. Partu un leezineeku aizinaschana	54— 72	9
„ 3. Teesaschanas nolikschana us wehlaku laiku, un kas darams pret teem, kas no teesaschanas rauga atrautees	73— 84	11
„ III. Par teesaschanu pee meerateesneescheem	85—118	13
Nod. 1. Kad un kà meerateesneesis atstumjams	85— 87	13
„ 2. Teesaschanas kahrtiba	88—118	13
„ IV. Par spreeduma spreeschanu un sludinaschanu	119—132	17
„ V. No spreedumeem par nenahzejeem	133—141	19
„ VI. Par meerateesneschu protokolehm	142—144	20
„ VII. Par atsaukschanohs pret meerateesneschu spreedumeem un dalas-schehbahm pret winu pawehlehm	145—154	21
„ VIII. Par teesaschanas kahrtibu meerateesneschu sapulzès	155—172	22
„ IX. No meerateesneschu un meerateesneschu sapultschu galasspreedumu isnihzinaschanas	173—180	24
„ X. Par spreedumu ispildischanu	183—191	26
„ XI. Par teesas kostehm	192—199	27

Ohtra dala.

Kà leetas wedamas pee wispahrigahm teesahm	200—999	28
Pirma schkira. Par peederibu	200—248	28

	Art.	Lap.
Gad. I. Kur leeta teesajama pehz grehkadarba schkiras	200—207	28
„ II. Kur leeta teesajama pehz weetas, kurâ grehkadarbs notizis	208—217	30
„ III. Kur leeta teesajama pehz apwainota peederibas pee ihpascha resora	218—230	31
„ IV. Kahdâ kahrtibâ strihdi par peederibu isschkirami	231—245	33
Nod. 1. Strihdi starp teesahm	231—238	33
„ 2. Strihdi starp teesahm un waldehm	239—245	34
„ V. Kà leetas pahrzelamas no weena teesas-aprinka uf ohtru	246—248	35
Ohtra schkira. No eepreekschejas ismekleschanas	249—509	36
Gad. I. No teem, kam dala pee eepreekschejas ismekleschanas	249—287	36
Nod. 1. Kahda dala polizejai pee eepreekschejas ismekleschanas	250—261	36
„ 2. Kahdi tee darbi un zik leela ta amata-wara teem teesigeem ismekletajeem	262—277	38
„ 3. Kahdi tee darbi un zik leela ta amata-wara teem prokureereem un winu palihgeem	278—287	40
„ II. Kas peeder pee eeprekschejas ismekleschanas	288—296	41
„ III. Kà pehz likumeem mekleschana usnemama	297—314	42
„ IV. Par isdibinaschanu, kahds tas grehkadarbs ihsti bijis	315—376	45
Nod. 1. Apskatischana un pahrmekleschana	315—356	45
I. Apskatischana un pahrmekleschana zaur ismekletaju	315—324	45
II. Apskatischana un pahrmekleschana zaur kautkahdeem leetas-pratejeem	325—335	46
III. Apskatischana un pahrmekleschana zaur ahrstehm	336—352	47
IV. Tahda apwainota pahrmekleschana, kas israhdahs ahrprahtigs woi mulkis	353—356	49
„ 2. Tahdu leetu ismekleschana, zaur ko tas grehkadarbs gaismâ wedams	357—376	50
I. Mekleschanas un leetu atnemschanas pa mahjahm	357—376	50
II. Redsamu peerahdijumu samekleschana un usglabaschana	371—376	53
„ V. Kà apwainohts pee ismekleschanas stellejams un kà isklauschinajams	377—414	54
Nod. 1. Kà apwainohts pee ismekleschanas aizinajams woi preekschâwedams	377—397	54
„ 2. Kà apwoinohts isklauschinajams	398—414	57
„ VI. Kas darams, kad apwoinohts no ismekleschanas rauga atrautees	415—432	59
„ VII. Par leezineeku aizinaschanu un isklauschinaschanu	433—453	61
„ VIII. Par kaiminu iswaizaschanu	454—466	64
„ IX. Par eepreekschejas ismekleschanas protokolehm	467—475	65
„ X. Kà ismekleschana teek nobeigta	476—482	66
„ XI. No polizejas lohzekļu un teesas-ahrsiju atbildibas pee ismekleschanas darbeem	483—490	67
„ XII. Kahdâ kahrtibâ schehlojahs par ismekletaja darischanahm wispahrigi	491—509	69
Nod. 1. Kahdâ kahrtibâ schehlabas peenesamas	491—500	69
„ 2. Kahdâ kahrtibâ schehlabas pahrluhkojamas	501—509	70
Treschа schkira. Kahdâ kahrtibâ leeta nodohdama teesai	510—542	71
Gad. I. Kahdas darischanas aprinkateesai un tam pee tahs eezeltam prokureeram	510—528	71
„ II. Kahdas darischanas wirspalatai un winas prokureeram	529—542	73
Zeturta schkira. Kà leeta wedama aprinkateesâs	543—852	75
Gad. I. Kà leeta usſahkama aprinkateesâs	543—546	75
„ II. Kas darams, pirms teesaschana sahkahs	547—594	76
Nod. 1. Teesas darischanas	547—555	76
2. Teesas preekschsehdetaja darischanas	556—594	77
„ III. Kahdeem teesas lohzekleem waijaga buht teesas sehdeschanâ	595—610	82
„ IV. Kà leeta jawed teesas-sehdeschanâ	611—619	84
„ V. Kas peeder pee leetas weschanas teesas-sehdeschanâs	620—635	86
„ VI. Kas darams teesas-sehdeschanu sahkoht	636—677	88
Nod. 1. Teesas-sehdeschanas eesahkschana	636—645	88
„ 2. Teesas-sehdeschanas eesahkschana swehrinateem peesehdetajeem klaht esoht	646—677	89
I. Par swehrinateem peesehdetajeem, kam waijaga buht sasehdê, un kà wini swehrinajami	646—670	89
II. Swehrinatu peesehdetaju pamahzischana par winu teesibahm, darischanahm un atbildibu	671—677	93
„ VII. Kahdâ kahrtibâ teesiga ismekleschana jawed	678—734	94
„ VIII. Par gala-pahrrunahm, ar ko teesiga ismekleschana beidsahs	735—749	101

	Art.	Lap.
Gad. IX. Kà ſpreedumi ſpreeſchami un ſludinajami	750—834	103
Nod. 1. Par jautaſchanahm, kas pee leetu iſſpreeſchanas preekſchâ leekamas	750—764	103
„ 2. Spreedumu ſpreeſchana beſ ſwehrinateem peeſehdetajeem	765—800	105
„ 3. Spreedumu ſpreeſchana lihdſ ar ſwehrinateem peeſehdetajeem	801—834	110
„ X. Par teeſas-ſehdeſchanas protokolehm	835—845	114
„ XI. Par tahm leetahm, kur apwainotee no teeſas atrahwuſchees	846—852	116
Peekta ſchkira. Kahdâ kahrtibâ war ſchehlotees par wiſpahrigu teeſu ſpreedumeem	853—940	117
Gad. I. Zikahdi war ſchehlotees par kriminalſpreedumeem	853—855	117
„ II. Par atſaukſchanahm un proteſteem pret ſpreedumeem, kas naw galaſpreedumi	856—892	118
Nod. 1. Kà appeleeretajam atſaukumi un proteſti eeſneedſami	856—877	118
„ 2. Kà appeleeretaja atſaukumi un proteſti pabrluhkojami	878—892	120
„ III. Par dalu-ſchehlabahm un proteſteem	893—904	122
Nod. 1. Kà dalu-ſchehlabas un proteſti eeſneedſami	893—899	122
„ 2. Kà dalu-ſchehlabas un proteſti pahrluhkojami	900—904	123
„ VI. No ſchehlabahm un proteſteem par galaſpreedumeem	905—933	124
Nod. 1. Kahdâ kahrtibâ ſchehlabas un proteſti par ſpreedumu iſnihzinaſchanu eeſneedſami	905—911	124
„ 2. Kadehl galaſpreedumi iſnihzinajami	912—915	125
„ 3. Kahdâ kahrtibâ ſchehlabas un proteſti dehl ſpreeduma iſnihzinaſchanas pahrmeklejami	916—933	126
„ V. Kà kriminal-leetas no jauna uſnemamas	934—940	129
Seſta ſchkira. Par kriminalſpreedumu iſpildiſchanu	941—999	130
Gad. I. Kà ſpreedumi nahk likumigâ ſpehkâ	941—946	130
„ II. Kas tahm ſawadahm teeſahm un waldehm ſpreedumus iſpildoht darams	947—956	131
„ III. Kà ſpreedumi iſpildami	957—975	132
„ IV. Par teeſas koſtehm	976—999	136

Treſcha dala.

Kahdâs leetâs tee wiſpahrigee likumi par kriminalteeeſaſchanu naw ſpehkâ	1000—1306	140
Pirma ſchkira. Kà kriminal-leetas teeſajamas, kur garigu leeetu reforam daliba	1000—1029	140
Gad. I. Kà grehkadarbi pret tizibu un ziti grehkadarbi, pee kureem ari baſnizas preekſchraſti pahrkahpti, teeſajami	1001—1003	140
Nod. 1. Grehkadarbi pret tizibu	1004—1010	141
„ 2. Grehkadarbi, pee kureem ari baſnizas preekſchraſti pahrkahpti	1011—1016	142
„ II. Kà garidſneeku grehkadarbi teeſajami	1017—1029	143
Ohtra ſchkira. Kà grehkadarbi pret walſti teeſajami	1030—1077	145
Gad. I. Par peederibu un par ſinu famekleſchanu	1031—1045	145
„ II. Leetas weſchana waldoſchas ſenates ihpaſchas ſaſehdes un wirspalatu waras rohbeſchâs	1046—1073	148
Nod. 1. Eepreekſcheja iſmekleſchana	1046—1049	148
„ 2. Nodohſchana teeſai	1050—1058	149
„ 3. Teeſaſchana:		
a) waldoſchas ſenates ihpaſchas ſaſehdes waras rohbeſchâs	1059—1070	151
b) wirspalatas waras rohbeſchâs	1071—1073	154
„ III. Par teeſaſchanu kriminal-wirſtribunalâ waras rohbeſchâs	1074—1077	153
Treſcha ſchkira. Kà teeſajami amatâ dariti grehkadarbi	1078—1135	155
Gad. I. Par peederibu	1078—1088	155
„ II. Par nodohſchanu teeſai	1089—1114	157
„ III. Par teeſaſchanas kahrtibu	1115—1124	161
„ IV. Par ſchehloſchanohs un ſpreedumu iſpildiſchanu	1125—1128	162
„ V. Kà leetas no jauna uſnemamas, kas zaur wiſſchehligu manifeſtu woi zaur apakſch teeſas ſtahwoſchu eerehdnu nâhwi nobeigtas	1129—1135	163
Zeturta ſchkira. Kà drukas-likumu pahrkahpſchanas teeſajamas	1136—1148	164
Gad. I. Par peederibu	1137—1139	165
„ II. Kà jauſſahk mekleht un kà teeſaſchana jawed	1140—1148	165
Peekta ſchkira. Kà grehkadarbi un noſeegumi teeſajami, kas uſ weenahm ohtrahm waldiſchanas dalahm ſihmejahs	1149—1260	167

	Art.	Lap.
Gad. I. Kà grekadarbi un noſeegumi pret krohna mantu un eenahkſchanahm teeſajami	1149—1238	167
Nod. 1. Peederiba un teeſigas mekleſchanas kahrtiba	1149—1153	167
„ 2. Kahdâ kahrtibâ pahrkahpſchanas gaiſmâ wedamas	1154—1180	168
„ 3. Eepreekſcheja iſmekleſchana	1181—1210	172
„ 4. Teeſaſchana	1211—1238	176
„ II. Kà grehkadarbi un noſeegumi pret wiſpahrigu labklahſchanohs un pret peeklahjibu teeſajami	1239—1260	180
Nod. 1. Peederiba un teeſigas mekleſchanas kahrtiba	1239—1247	180
„ 2. Kahdâ kahrtibâ pahrkahpſchanas gaiſmâ wedamas	1248—1252	181
„ 3. Mekleſchana un teeſaſchana	1253—1260	182
Seſta ſchkira. Kà leetas teeſajamas, kas reiſâ peeder pee kara- un pee ziwil-reſora	1261—1279	184
Gad. I. Kà wiſpahrigi grehkadarbi teeſajami	1261—1270	184
„ II. Kà grehkadarbi teeſajami, kas pret paklauſibas un karadeeneſta likumeem	1271—1274	185
„ III. Kas darams, kad grehkadarbi ſagadahs kohpâ, iſ kureem weeni teeſajami pee ziwilteeſas, ohtri pee karateeſas	1275—1279	186
Septita ſchkira. Par teeſaſchanu Aiſkaukaſijâ	1280—1306	187

Peelikumi.

Peelikums pee art. 249 (peeſihm.)		192
Preekſchrakſti par to, kahdâ kahrtibâ ſchandarmu atdalita korpuſa peederigeem ſawas dariſchanas jadara pee grehkadarbu iſmekleſchanas	1—19	192
I. Kahdâ kahrtibâ ſawas dariſchanas jadara gubernu ſchandarmu-waldibu peelikta ſtata peederigeem un aprinku ſchandarmu-waldibu peederigeem	1—10	192
II. Kahdâ kahrtibâ ſawas dariſchanas jadara dſelſszelu ſchandarmu-polizejas waldibu peederigeem	11—19	193
Peelikums pee art. 1149		194
No tahm leetahm, par kurahm lai ſin pate krohna-mantas-waldiba		194
I. — kas ſihmejahs uſ dſehreenu-akziſes waldibu		194
II. — kas ſihmejahs uſ tabaka-akziſes waldibu		195
III. — uſ ſmalka ſwiklu-zukura akziſes waldibu		195
IV. — uſ tulles-waldibu		195
V. — uſ meſcha-waldibu		196
VI. — uſ paſtes-reſoru		196
VII. — uſ likumeem par andeli un amatneezibu		196
VIII. — uſ likumeem par priwat-ſeltarakſchanu		197
Peelikums pee art. 1239		198
Par tahm leetahm, kas adminiſtrazijas-waldehm atwehletas, lai tahs paſchas tahs iſmekle		198
I. Ahrſtju-likumu pahrkahpſchanas		198
II. Karantenes-likumu pahrkahpſchanas		198
III. Pahrkahpſchanas par andeles-kugoſchanas-preekſchrakſteem		198
IV. Birſchas-likumu pahrkahpſchanas		198
V. Amatneeku-likumu pahrkahpſchana		198
VI. Pahrkahpſchanas par teem preekſchrakſteem, kas dohti par kahrtibu muiſchneezibas-, pilſſahta- un pagaſta-ſapulzês		199
VII. Lauſchu-rewiſijas-likumu pahrkahpſchanas		199
VIII. Zeetumneeku-likumu pahrkahpſchanas		199

Likumi

par kriminalteesaschanu.

Wispahrigi nosazijumi.

1. Grehkadarba jeb nosseguma dehl neweenu newar teesaht, ja naw pee atbildeschanas saukts pehz scho likumu preekschraksteem.

Peesihm. Par teesaschanu neteek rehkinahts, kad polizejas un zitas waldes likumigâ kahrtibâ dara, lai grehkadarbi un nosseegumi nenotiktu un lai taptu aiskaweti.

1864 Now. 20 (41476) art. 1.

2. Ta teesaschana usnemama, kad woi teesas eerehdni woi priwatpersonas to prasa.

Turpat, art. 2; 1870 Jun. 16 (48498) pawehl., art. 110; 1871 Maij. 19 (49615) preekschraksts.; 1873 Jun. 16 (52396) art. 9.

3. Tais kriminal-leetâs, kas meerateesahm teesajamas, wainigu wainas peerahdischana pee teesas kriht tahm priwatpersonahm, kas zaur to nosseedsibas-darbu ir aistikti, un tàpat polizejai un zitahm waldehm, sawâs likumigâs rohbeschâs (art. 42, pkt. 2, un art. 49).

1864 Now. 20 (41476) art. 3; 1870 Jun. 16 (48498) pawehl., art. 110; 1871 Maij. 19 (49615); preekschraksts., art. 11, 14; 1873 Jun. 16 (52396) I, art. 9.

4. Tais kriminal-leetâs, kas wispahrigahm teesahm teesajamas, wainigu waina pee teesas japeerahda no prokureereem un winu palihgeem.

1864 Now. 20 (41476) art. 4.

5. No ta art. 4 dohta preekschraksta tahs kriminal-leetas ir isnemtas, ko pehz likumeem tikai tas war eesuhdseht, kas zaur to grehkadarbu jeb nosseegumu ir aistikts. Tanîs leetâs, par kurahm ir brihw salihgt (stk. lik. gr. art. 157), tik ween priwat-apwainotajam ir atlauts, lai wainiga wainu pee teesas peerahda.

Wiſâs zitâs tahdâs leetâs kriminalprahwu eeſuhdſeſchana kriht aiſtiktam, tahlaka mekleſchana kriht prokureeram jeb wina palihgam.

Turpat, art. 5.

6. Kas zaur kahdu grehkadarbu woi noſeegumu ir aiſtikts, bet ſawas priwat-apwainotaja teeſibas neiſleeta, to tahdu, kad winſch tai kriminal-leetas weſchanas laikâ atlihdſinaſchanas praſiſchanu uſdohd, eerauga par ziwilſuhdſetaju, kam pee tahs leetas dala.

Turpat, art. 6.

7. Ziwilſuhdſetajs, kas ſawu atlihdſinaſchanas praſiſchanu naw uſdewis lihdſ teeſas ſehdeſchanas eeſahkſchanai, ſaude ſawu teeſibu to praſiſchanu kriminal-prozeſes kahrtâ zelt, bet gan pehz pilnigi iſſpreeſtahm kriminalprawahm to war uſdoht pee ziwilteeſas.

Turpat, art. 7.

8. Neweens naw apzeetinajams, kà tik kad likumi to rahda, un neweens naw leekams zitâs, ne kà tais likumâ noteiktâs zeetuma-weetâs (zeetum. lik. art. 2 un 12; ſtrahp. lik. gr. art. 56 un 57).

Turpat, art. 8.

9. Praſiſchana, lai kahds teek apzeetinahts, tikai tad ir iſpildama, kad ta tai kahrtibâ peeneſta, kà ſchee likumi rahda.

Turpat, art. 9.

10. Katram teeſneſim un katram prokureeram, kas ſawâ apgabalâ, woi aprinkî pahrleezinajahs, ka kahds zeetumâ likts ne pehz tahdas teeſas woi perſonas nolemſchanas, kam tas kriht, tam peenahkahs to pretlikumigi apzeetinato tuhliht laiſt walam.

Turpat, art. 10.

11. Teeſneſim woi prokureeram, kas dabu ſinaht, ka wina apgabalâ woi aprinkî kahds nelikumigâ zeetumâ teek turehts, tam buhs gahdaht, ka tahds pehz likumigas kahrtas zeetumâ teek turehts.

Turpat, art. 11.

12. Wiſahm teeſahm peenahkahs ſpreeſt pehz tam, ko tee ſpehkâ ſtahwoſchu likumu wahrdi pateeſi ſihme, bet, kad tee likumi, pehz kureem tas apſpreeſchamajs nedarbs aiſleegts un ſohdams, nepilnigi woi neſkaidri ir, woi ſawâ ſtarpâ neſaſkan, tad pee ſpreeſchanas wiſpahrigajs likumu gars par pamatu janem.

Turpat, art. 12.

13. Spreeſchanu par leetu kaweht ar to eemeſlu, ka likumi eſoht nepilnigi, neſkaidri, woi ſawâ ſtarpâ neſaſkanoht, tas ir aiſleegts. Kas ſcho preekſchrakſtu pahrkahpjoht apwainojahs, teem ja-atbild par pretlikumigu amata-waras neleetaſchanu (ſtrahp. lik. gr. art. 341—343).

Turpat, art. 13.

14. Par grehkadarbu woi noſeegumu, kas kriht apakſch juſtizreſora, neweenu newar ſtrahpeht zitadi, ne kà pehz peenahkamas teeſas likumigâ ſpehkâ nahkuſcha ſpreeduma.

Turpat, art. 14.

15. Kriminal-leetâs katrs atbild tikai par ſewi. Pee tahs zaur grehkadarbu woi noſeegumu padaritas ſkahdes atlihdſinaſchanas ari ziti, apakſch teeſas ſtahwoſcha weetâ war atbildigi buht, bet tomehr tikai tais reiſâs, ko likumi rahda.

Turpat, art. 15.

16. Atbildeſchanu no apwainota pehz likumeem par kriminalteeſaſchanu teeſa wairs newar mekleht, jeb ta mekleſchana, kad ſahkuſees, jaapſtahdina:

1) kad apwainohts nomiris,

2) kad tas meklejamajs laiks aiſtezejis,

3) kad tanîs no likumeem eerahditâs reiſâs apwainohts ar aiſtikto ſalihgſt, un

4) kad zaur Wiſaugſtaku ukaſu woi zaur wiſpahrigu ſchehlaſtibas-manifeſtu ſtrahpe atlaiſta.

Turpat, art. 16.

17. Kad ta kriminal-leetas mekleſchana apſtahdinata to art. 16 peeminetu eemeſlu dehl, tad tahs pee kriminalteeſahm peeneſtas ſuhdſibas par ſkahdi un ſudumeem, kas zaur grehkadarbeem woi noſeegumeem notikuſchi, teek apſpreeſtas no paſchahm kriminalteeſahm.

Turpat, art. 17.

18. Kad ta kriminal-leetas mekleſchana teek apſtahdinata, pirms tas zaur noſeegumu aiſtiktajs ſawu ſkahdes atpraſiſchanu peeneſis kriminalprozeſes kahrtibâ, tad to pret apwainoto, un ja tas buhtu miris, pret wina mantineekeem — zitadi newar zelt, kà tikai ziwilprozeſes kahrtibâ.

Turpat, art. 18.

19. Zaur tam, ka kahds atſakahs, ka atlihdſinaſchanu nepraſa par ſkahdi un ſudumeem, kas zaur grehkadarbu woi noſeegumu notikuſchi, zaur tam ta prozeſe par apwainota atbildibu pehz kriminal-likumeem neteek apſtahdinata.

Turpat, art. 19.

20. Salihgums tahdâ leetâ, ko pehz likuma zaur ſalihgſchanu war nobeigt, to apwainoto atlaiſch no perſoniſkas atbildibas un teek ari atſihts par atſaziſchanohs, ka ſkahdes atlihdſinaſchanu negrib praſiht, ja aiſtiktajs ziwilſuhdſibas teeſibu naw ſewim paturejis.

Turpat, art. 20.

21. Kas zaur peenahkamas teeſas likumigâ ſpehkâ nahkuſchu ſpreedumu attaiſnohts, to wehl weenreiſ par to paſchu grehkadarbu iſmekleſchanâ un apakſch teeſas newar likt, jebſchu jaunas ſihmes, kas wina wainu rahda, gaiſmâ buhtu nahkuſchas.

Turpat, art. 21.

22. Kas zaur likumigâ ſpehkâ nahkuſchu ſpreedumu noteeſahts uſ naudas- woi uſ zitu kahdu ſtrahpi, to newar no jauna par to paſchu leetu teeſaht, jebſchu pehz wehl kas gaiſmâ nahktu, zaur ko wina waina jo leela paleek.

Turpat, art. 22.

23. Tee art. 21 un 22 iſteiktee nolikumi neſneedſahs lihdſ teem gadijumeem, kur teeſa pahrleezinajahs, ka pirmajs ſpreedums notizis pehz meleem, zaur dawanahm woi zaur zitu kahdu blehdibu.

Turpat, art. 23.

24. Kad prozeſe pret apwainoto likumigâ kahrtibâ aptureta un teeſas ſpreedums naw ſpreeſts, tad pehz ihpaſcha teeſas nolehmuma to apwainoto atkal pee atbildeſchanas war ſaukt, ja, pirms meklejamajs laiks aiſtezejis, jaunas ſihmes, kas wainu rahda, nahk gaiſmâ.

Turpat, art. 24.

25. Kad atrohn, kà peerahdiht noteeſata newainibu, jeb kad ſchis zaur teeſas pahrſkatiſchanohs ſtrahpi zeeſch, kas pret to nedarbu ir par leelu, tad tas ir likumigs eemeſls to leetu pehz noliktas kahrtas no jauna uſnemt (art. 180 un 934—940).

Turpat, art. 25.

26. Beſ wainas noteeſatam gohdu un teeſibas atdoht ir brihw katrâ brihdî, nerehkinajoht notezejuſchu laiku woi noteeſata nahwi.

Turpat, art. 26.

27. Kad kahda darba noſeedſibas noſwerſchana ſakarâ ſtahw ar iſmekleſchanu pehz paſtahwoſcheem likumeem par apwainoto woi kahrtas-teeſibahm, woi ihpaſchuma-teeſibahm pee kahdas nekuſtamas mantas, woi par to, ka apwainohts waretu buht makſaht neſpehjejs, tad, lihdſ kamehr ziwilteeſa par tahdu ſtrihdes punkti noſpreeduſi, kriminalteeſas mekleſchana neteek uſſahkta, woi kad jau ir uſſahkta, teek aptureta.

Turpat, art. 27.

28. Kad leetu iſmeklejoht pee ziwilteeſas uſeet grehkadarbu woi noſeegumu, tad kriminalteeſa naw wis atſwabinata dariht, kas peenahkahs, lai apwainota atbildibu pehz krimiual-likumeem peerahditu.

Turpat, art. 28.

29. Ziwilteeſas galaſpreedums par jautajeeneem, kas winai kriht apſpreeſt, kriminalteeſai geld tikai zaur tam, ka rahda notikumu woi darbu, un kà tas notizis woi darihts, bet neko negeld wainu peerahdiht tam apakſch teeſas ſtahwoſcham.

Turpat, art. 29.

30. Kriminal-teeſas galaſpreedums par teem jautajeeneem, woi grehkadarbs ari pateeſi notizis, woi apakſch teeſas ſtahwohts to darijis, un kahds ihſti tas

darbs bijis, ziwilteesu saista wisâs tais reisâs, kur schai jaismekle, kas pehz ziwil-likumeem zeļahs no ta darba, kas kriminalteesâ tika teesahts.

Turpat, art. 30.

31. Kad apakſch teesas ſtahwoſcha darbs naw atraſts par noſeegumu, woi kad naw winam par wainu rehkinahts, tad zaur tam neteek leegta ziwilſuhdſiba par to, lai atlihdſina to ſkahdi un tohs ſudumus, kas zaur to darbu notikuſchi.

Turpat, art. 31.

32. Kas zaur teesas ſpreedumu par newainigu noteikts, tam ir brihw likumigâs rohbeſchâs (art. 780—784) atlihdſinaſchanu praſiht par to ſkahdi un teem ſudumeem, kas winam zaur to netaiſnu apwainoſchanu notikuſchi.

Turpat, art. 32.

Pirma daļa.

Kà leetas wedamas pee meerateeſahm.

Pirmajs gabals.

Par peederibu.

33. Apakſch meerateeſneſcheem kriht wiſi tee tahdi noſeegumi, preekſch kureem tais ihpaſchôs likumôs par tahm no meerateeſneſcheem ſpreeſchamahm ſtrahpehm ir noteikti:

1) rahjeeni, apdrauwas un pamahzibas;
2) naudas-ſtrahpes ne pahri par trihsſimts rubulu;
3) arreſte ne pahri par trihs mehneſchi;
4) zeetums ne pahri par weenu gadu.

Peeſihm. 1. Lihdſ kamehr tee likumi par krohna-mantas waldehm, par preſtandehm un tirgoſchanu buhs pahrraudſiti, meerateeſneſcheem, kur to tahdu likumu pahrkahpſchanas ſtrahpejamas, jaturahs pee ſtrahpes-likumu-grahmatas preekſchrakſteem, bet naw brihw pahrkahpt tahs waras-rohbeſchas, kas wineem ſchini art. nowehletas (*a*).

Peeſihm. 2. Tee meerateeſneſcheem dohti preekſchraksti, kà ja-apſtrahpe tabaka-akziſes-likumu pahrkahpſchanas, ir iſteikti tais likumôs par tahm no meerateeſneſcheem ſpreeſchamahm ſtrahpehm (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41476) art. 33 un peeſihm. —
(*b*) 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

34. Tahs preekſcheſâ art. minetas leetas meerateeſneſchu ſpreeſchanai teek atnemtas tad:

1) kad pee tahs ſtrahpes par noſeegumu pehz likuma ari wehl nahk klaht, ka wainigajs jaiſraida iſ ſawas dſihwoſchanas-weetas, ka winam ja-aiſleedſ ande-

letees woi ſawu amatu kohpt, jeb beidſoht kad andeles- woi amata-weeta ja-aiſſlehdſ;

2) kad atlihdſinaſchanas praſiſchana par to, zaur noſeeguma padaritu ſkahdi woi ſudumu nahk pahri par peezſimts rubulu;

3) kad tee apwainotee iraid ſemneeki, kam pehz likuma ja-atbild preekſch ſawahm paſchu teeſahm.

1864 Now. 20 (41476) art. 34.

35. Beſ tahm leetahm, kas pehz tahm par noſeedſibas-darbeem noliktahm ſtrahpehm apakſch meerateeſneſchu ſpreeſchanas kriht, peeder winu ſpreeſchanai, ihpaſchi, lai lihgumu waretu ſalihgt, ari tahdas leetas, kur gan bahrgakas ſtrahpes ſpreeſchamas, bet ko pehz likuma tikai paſchi apſkahdetee war eeſuhdſeht — un par kurahm ir brihw ſalihgt (ſtrahp. lik. gr., art. 157).

Turpat, art. 35.

36. Katram meerateeſneſim kriht ſpreeſt tikai par teem noſeegumeem, kas wina apgabalâ padariti. Kad noſeedſibas darbi ſagadahs, kas weenâ un ohtrâ apgabalâ gaiſmâ nahkuſchi, tad ſpreeſchana kriht tam meerateeſneſim, kura dalâ tas leelakajs noſeegums padarihts.

Turpat, art. 36.

37. Par peederibas ſtrihdeem ſtarp weena aprinka meerateeſneſcheem ta aprinka meerateeſneſchu ſapulze ſpreeſch.

Turpat, art. 37.

38. Par peederibas ſtrihdeem ſtarp wairak ne kà weena aprinka meerateeſneſcheem ta aprinka meerateeſneſchu ſapulze ſpreeſch, kur ta leeta papreekſch eeſuhdſeta.

Turpat, art. 38.

39. Par peederibas ſtrihdeem ſtarp meerateeſneſcha un teeſiga iſmekletaja ta aprinkateeſa ſpreeſch, pee kuras tas teeſigajs iſmekletajs peeder.

Turpat, art. 39.

40. Par peederibas ſtrihdeem ſtarp meerateeſneſchu ſapulzehm woi ſtarp kahda meerateeſneſcha jeb meerateeſneſchu ſapulzes weenâ puſê un aprinkateeſas ohtrâ puſê ta wirspalata ſpreeſch, kuras aprinki ta leeta papreekſch ir eeſuhdſeta.

Turpat, art. 40.

41. Luhgſchana, lai eerahda to peederigo meerateeſneſi jeb to peederigo teeſu, ta ir peneſama pee weenas no tahm teeſahm, ſtarp kurahm tas peederibas ſtrihdus iſzehlahs. Schi luhgſchana ar peeliktu iſſkaidroſchanu leekama preekſchâ tai teeſai, kam pehz preekſchejeem artikeleem kriht to peederibas ſtrihdu iſſpreeſt. Bet leetasweſchana ſtahw meerâ, lihdſ kamehr peederibas ſtrihdus nobeigts.

Turpat, art. 41.

Ohtrs gabals.

Kà leeta pee meerateeſneſcheem uſnemama.

Pirma nodaļa.

Kapehz leeta uſnemama.

42. Meerateeſneſis dohdahs pee leetas iſmekleſchanas

1) pehz apſkahdetu priwatperſonu ſchehlabahm;

2) pehz ſinahm, ko polizeja un zitas waldes uſdewuſchas;

3) kad pats tahdus pretlikumigus darbus eerauga, kas meklejami ari beſ nekahdahm priwatperſonu ſchehlabahm.

1864 Now. 20 (41476) art. 42; 1870 Jun. 16 (48498) paw., art. 110; 1871 Maij. 19 (49615) preekſchrakſt.; 1873 Jun. 16 (52396) I, art. 9.

43. Priwatperſonu ſchehlabas pee meerateeſneſcha peneſamas woi zaur to apſkahdetu paſchu, woi zaur teem, kam pehz likuma ta teeſiba peeder, winus aiſſtahweht, woi zaur pilnwari.

1864 Now. 20 (41476) art. 43.

44. Par pilnwareem jaturahs pee tam, ko likumi par ziwilteeſaſchanu preekſchâ rakſta art. 44—50.

Turpat, art. 44; 1874 Maij. 25, lik. un paweht. krahj., Nr. 716, preekſchrakſt., art. 1—18.

45. Schehlabu pee meerateeſneſcha war peneſt woi ar rakſtu woi ar muti. Mutes ſchehlaba, kà no meerateeſneſcha protokolê ſarakſtita, teem, kas ſchehlojuſchees, teek laſita preekſchâ un, kad ſchis mahk rakſtiht, tad tas protokolei parakſtahs.

1864 Now. 20 (41476) art. 45.

46. Schehlabâ, weenalga, woi rakſtita, woi ar muti peneſta, jauſdohd, zik ween tas war notikt:

1) apwainotaja wahrds, familija, dſihwes-kahrta (званіе) woi uſwahrds (прозвище) un dſiwoſchanas-weeta;

2) tas noſeedſibas-darbs, kahdâ laikâ un weetâ tas notizis;

3) ſkahde un ſudumi, ko apwainotajs zeetis;

4) tas zilweks, kurſch teek apwainohts, woi uſ ko dohma wainu greeſt, un kur tas dſihwo;

5) leezineeki woi ziti peerahijumi, kas ſchehlabai ſpehku dohd, un

6) gads, mehneſis un deena, kur ſchehlaba ir peneſta.

Turpat, art. 46.

47. Kad naw, uſ ko waretu dohmaht, kas to ſchehlabâ mineto darbu buhtu darijis, jeb kad ar teem peerahdijumeem, kas lai ſpehku dohd apwainoſchanai,

nepeeteek, tad meerateeſneſis polizejai war uſdoht, lai ſadabu wiſas leetai waijadſigas ſinas, ja tik tas noſeedſibas-darbs pee teem tahdeem peeſkaitams, ko beſ priwatperſonas ſchehlabas war mekleht (*a*).

Peeſihm. Kad uſeet un mekle grehkadarbus un noſeegumus, kas padariti to eerehdnu rohdeſchâs, kas pee dſelſszelu ſchandarmu-polizejas, tad ſchee eerehdni wiſpahrigas polizejas weetu pilnigi aiſſtahw, un tad wineem peeder ſchihs wiſpahrigas polizejas teeſibas un jaiſpilda wiſi ſchihs peenahkumi. Scho likumu wiſpahrigus noteikumus par ſcho leetu iſleetajoht jaiſpilda tee preekſchrakſti, kas rohnahs peelikumâ pee art. 249; peeſihm., art. 14, 15 un 19 (*b*).

(*a*) Turpat, art. 47. — (*b*) 1871 Maij. 19 (49615) preekſchrakſt., art. 11.

48. Kas zaur kahdu noſeedſibas-darbu ſkahdi woi ſudumu zeetis, tas ari teeſcham pee weetigas polizejas war eet un ſchai peenahkahs leetu iſdibinaht un meerateeſneſim ſinu doht par to, ko iſdibinajuſi.

1864 Now. 20 (41476) art. 48.

49. Polizeja un zitas waldes meerateeſneſim ſinu dohd par wiſeem noſeegumeem, kas beſ priwatperſonu ſchehlabahm meklejami, un ko winas ſawas dariſchanas aprinkî uſeet.

Turpat, art. 49.

50. Sawâs ſinâs, ko polizeja un zitas waldes meerateeſneſcheem woi ar rakſtu, woi ar muti peneſ, jauſdohd ari:

1) kad un kur noſeedſibas-darbs padarihts;

2) kurſch teek par wainigu turehts, un kahda peerahdiſchana par to;

3) woi ir ziwilſuhdſetaja un leezineeku, un

4) kur dſihwo wiſi tee peeminetee zilweki.

Turpat, art. 50.

51. Sinu par noſeedſibas-darbu meerateeſneſim dohdoht, paſchu apwainotu ſchahdâs reiſâs war weſt preekſchâ:

1) kad tas pee paſcha nedarba nokertajs polizejai naw paſihſtams, un kad winam naw nekahdas ſkaidras peerahdiſchanas par familijas-wahrdu un dſihwoſchanas-weetu, un

2) kad pee noſeedſibas-darbeem, kur likumi ſohla zeetumu woi wehl gruhtaku ſtrahpi, jabaidahs, ka apwainohts ſlehpſchotees woi nedarba ſihmes iſnihzinaſchoht.

Turpat, art. 51.

52. Kad meerateeſneſis pats eeraudſijis noſeedſibas-darbus, tad winſch, ja tas winam leekahs waijaadſigs, polizejai war uſdoht, lai to eepreekſcheju iſmekleſchanu wed.

Turpat, art. 52.

53. Kad polizeja neiſpilda, kas winai tahdâs pee meerateeſneſcha wedamâs leetâs peenahkahs, tad meerateeſneſim ir brihw polizejas lohzeklus apdraudeht un pa leelaku polizejas palaiſchanohs prokureeram woi wina palihgam ſinu doht (*a*).

Peeſihm. Kad ſchandarmu-polizejas lohzekli pee dſelſszelu waldes pret likumeem ko dara woi palaiſchahs, tad jaturahs pehz preekſchrakſta, kas rohnahs peelikumâ pee art. 249 (peeſihm), art. 19 (*b*).

(*a*) Turpat, art. 53. — (*b*) 1871 Maij. 19 (49615) preekſchrakſt., art. 19.

Ohtra nodaļa.

Partu un leezineeku aizinaſchana.

54. Apwainoto aizina pee teeſas zaur rakſtitu aizinaſchanas-ſihmi, bet kad winſch turpat miht, kur meerateeſneſis mahjo, tad ar wahrdeem.

1864 Now. 20 (41476) art. 54.

55. Aizinaſchanas-ſihmê ſkaidri waijaga iſteikt:
1) aizinato perſonu;
2) laiku un weetu, kur lai atnahk;
3) leetu, kuras dehl apwainohts teek aizinahts, un
4) kas notiks, ja nenahks.

Turpat, art. 55.

56. Aizinaſchanas-ſihme aizinajameem nodohdama zaur meerateeſneſcha miniſterialu woi zaur polizeju, woi zaur weetigo pagaſta jeb zeema preekſchneezibu.

Turpat, art. 56.

57. Aizinaſchanas-ſihme aizinajamam paſcham rohkâ dohdama; bet kad naw mahjâs, tad atdohdama kahdam lihdſeedſiwotajam, jo labaki tam wezakajam woi tam nama ſaimneekam woi namikim (дворнику) woi weetigam zeema-preekſchneekam (сельскому начальнику) woi beidſoht polizejas ſulainim (*a*).

Peeſihm. Aizinaſchanas-ſihmes preekſch tahdeem dſelſszeļu eerehdneem, kuru amats ihpaſchâ no zeļu-miniſtera, teeſu-miniſtera un Paſchas Keiſara Majeſtetes kanzlejas II nodalas wirswaldneeka norunatâ rulli ſaſihmeti, neteek ſtelletas paſcheem aizinajameem, bet winu klahtakeem weetigeem preekſchneekeem un ne wehlaki, ne kà ſeptinas deenas preekſch ta aizinaſchanas-ſihmê mineta termiņa (*b*).

(*a*) Turpat, art. 57. — (*b*) 1873 Now. 27 (52835).

58. Aizinaſchanas-ſihmi nodohdoht, uſ to paſchu jauſſihme, kad nodohta; bet ohtrs eksemplars ar ſanehmeja kwitanzi un ar peeſihmejumu, kad aizinaſchana ſanemta, meerateeſneſim leekama preekſchâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 58.

59. Ja aizinaſchanas-ſihmes ſanehmejs to newar woi negrib parakſtiht, ta tas abjôs aizinaſchanas-ſihmes eksemplarôs jauſrakſta, un japeeſihme, ihpaſchi kam un kad aizinaſchanas-ſihme nodohta, un kapehz ſanehmeja parakſts truhkſt.

Turpat, art. 59.

60. Aizinatam peenahkahs paſcham pee leetas iſſpreeſchanas atnahkt; bet prozeſês par tahdeem noſeegumeem, kur likumâ naw gruhtaka ſtrahpe nolikta ne kà arreſte, winſch ſawâ weetâ war ſuhtiht pilnwari, ko ari aizinaſchanas-ſihmê waijaga peeſihmeht. Bet meerateeſneſim ir ta wala ir tahdâs reiſâs praſiht, lai apwainohts pats atnahk, kad rahdahs, ka apſpreeſchamas leetas dehl to waijaga.

Turpat, art. 60.

61. Pee noſeedſibas darbeem, kur likumâ zeetums woi wehl bahrgaka ſtrahpe

nolikta, teesnesis pawehl apwainoto atwest, ja pats nenahk. Tahda apwainota atweschanu meerateesnesis war pawehleht, ir kad tas naw eepreekisch aizinahts.

Turpat, art. 61.

62. Apwainohts naw atwedams, kamehr tam naw parahdita pehz formas rakstita atweschanas-pawehle, kur eekschâ tas pats kà aizinaschanas-sihmê.

Turpat, art. 62.

63. Par noliktu deenu un stundu, kad apwainotam janahk preekschâ, suhdsetajam teek sina dahta.

Turpat, art. 63.

64. Kad leetas issspreeschamas, kas no eerehdnu-amatâ stahwoschahm personahm usdohtas, schee, kad paschi newar nahkt preekschâ, suhta pilnwari.

Turpat, art. 64.

65. Leezineekus aizina meerateesnesis, kad parti paschi tohs neusnemahs stelleht (sk. art. 57, peesihm.) (*a*).

Peesihm. Personas, kas pirmas un ohtraes schkiras tschinâ stahw, walstspadohmes lohzekli, ministeri un augstakajee ihpaschu resoru waldneeki, winu palihgi, walsts-sekretari, senatori, generalgubernatori, kara-aprinku wirskomandeeri un generaladjutanti, tàpat sawâ paschu waldibas aprinkî, diwisijas-komandeeri un ziti scheem amatâ lihdsigi kara-spehka un kara-kugu wirsneeki, wirsbiskapi, gubernatori, pilssahtu preekschneeki (градоначальники) un wirspolizmeisteri (galwaspilsſahtôs), tàpat personas, kas minetu amatu darbus ispilda, schee, kad par leezineekeem aizinati, triju deenu starpâ pehz sawemtas aizinaschanas, meerateesnesim war luhgt, lai winus winu dsihwoschanas-weetâ isklauschina. Tahdâ reisâ isklauschinaschana noteek pehz preekschraksta, kas rohnahs schinîs likumôs art. 71.

(*a*) Turpat art. 65. — (*b*) 1869 Maij. 29 (47147).

66. Semas schkiras karawihri, kas stahw paschâ deenestâ, pee isklauschinaschanas par leezineekeem aizinajami zaur saweem klahtakajeem wirsneekeem. Offizeereem aizinaschanas-sihme teescham teek peestelleta, bet aizinaschana pee teesas tohs neatswabina no deenesta peenahkumeem, kad no saweem wirsneekeem neteek atlaisti.

1864 Now. 20 (41476) art. 66.

67. Kad karawirsneeziba apleezina, ka tee par leezineekeem aizinatee karadeenestâ stahwoschee zaur deenestu sakaweti paschi pee teesas newar nahkt, tad aizinahts sawâ deenesta-weetâ isklauschinajams.

Turpat, art. 67.

68. Mahzitaji un klohsterneeki, kas us pirmo aizinaschanu par leezineekeem nenahk preekschâ, ir aizinajami zaur saweem klahtakajeem preekschneekeem.

Turpat, art. 68.

69. Leezineekam, kas bes peeteekamas aisbildinaschanahs noliktâ terminâ nenahzis, meerateesnesis spreesch naudas-strahpi ne pahri par diwideesmit peezi rubuli, kà kurâ wehrtibâ ta leeta, un kà kurâ mantas-spehkâ tas leezineeks; tad wehl ohtrs atnahkschanas terminsch winam janoteiz. Ta pate naudas-strahpe leezineekam jausleek, kad ohtru reis atkal nenahk.

Turpat, art. 69.

70. Diwju nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur meerateeſneſcha ſtrahpes-ſpreedums winam ſludinahts, jeb kad ohtrâ terminâ nahk preekſchâ, leezineeks ta paſcha meerateeſneſcha preekſchâ war atwainotees, un tas winu no tahs naudas-ſtrahpes atlaiſch, kad tee eemeſli rahdahs wehrâ leekami.

Turpat, art. 70.

71. Leezineeks, kas ſlimibas dehl meerateeſneſcha preekſchâ newar nahkt, no ta ſawâ dſiwoſchanas-weetâ un parteem klaht eſoht iſklauſchinajams, ja ſchee tai preekſch tam noliktâ terminâ atnahkuſchi. Tâpat leezineekus iſklauſchina ari tad, kad prahwaks leezineeku pulks, kas weenâ weetâ dſihwo, iſklauſchinajams.

Turpat, art. 71.

72. Kad leezineeki zita meerateeſneſcha apgabalâ, tahlu no prozeſes weſchanas weetas mahjo, tad tohs war iſklauſchinaht tas meerateeſneſis, kur tee mahjo, un tur ari parteem ir brihw klaht buht, kad wini pee iſklauſchinaſchanas atnahk.

Turpat, art. 72.

Treſcha nodaļa.

Teeſaſchanas noliktſchana uſ wehlaku laiku, un kas darams pret teem, kas no teeſaſchanas rauga atrautees.

73. Kad abi parti atnahkuſchi un meerateeſneſim peeteizahs, ka wehl wiſi peerahdijumi wineem ne-eſoht pee rohkas, tad winſch teeſaſchanu noleek uſ wehlaku laiku un noſaka jaunu atnahkſchanas terminu. Kad tà peeteizahs tik weens parts ween, teeſneſis leetu tik tad noleek uſ wehlaku laiku, kad winſch to luhgſchanu eerauga par ſwarigu.

1864 Now. 20 (41476) art. 73.

74. Meerateeſneſis teeſaſchanu uſ wehlaku laiku ſawwaligi war nolikt, kad winam rahdahs, ka waijaga woi zaur apſkatiſchanu ko pahrmekleht, woi parteem jeb polizejai uſdoht, lai waijadſigas ſinas par to leetu ſadabu.

Turpat, art. 74.

75. Kad teeſaſchana zaur tam uſ wehlaku laiku teek nolikta, ka weens parts noliktâ terminâ naw atnahzis, tad ohtrs parts no ta nepaklauſiga parta atlihdſinaſchanu war praſiht par tahm iſdohſchanahm, kas winam zaur to weltigu zelu zehluſchahs, prohti ja ſchis par ſawu nenahkſchanu newar papilnam attaiſnotees.

Turpat, art. 75.

76. Apwainohts beſ meerateeſneſcha atwehleſchanas to weetu jeb apgabalu, kur ta leeta teek teeſata, nedrihkſt atſtaht.

Turpat, art. 76.

77. Lai aiſkawetu, ka apwainohts no teeſaſchanas neatraujahs, meerateeſneſis tà war dariht:

1) kad apwainohts turams par wainigu pee noſeeguma, uſ ko likumâ naudas-ſtrahpe jeb arreſte nolikta, woi kad atlihdſinaſchana no wina teek mekleta, — tad meerateeſneſis no wina woi apleezinaſchanas-rakſtu par nahkſchanu, woi wina paſi woi galwoſchanu war praſiht, un

2) kad apwainohts turams par wainigu pee noſeedſibas-darba, uſ ko likumâ zeetums woi zita bahrgaka ſtrahpe nolikta, tad meerateeſneſis galwoſchanu woi ſalogu war praſiht jeb ari pawehleht, lai apwainoto apzeetina.

Turpat, art. 77.

78. Galwoſchana ir tahda, ka galwotajs kahdu naudas-ſummu uſnemahs makſaht, kad apwainohts no teeſaſchanas atrautohs.

Turpat, art. 78.

79. Par ſalogu nekas zits newar buht, ne kà nauda woi kuſtama manta, un to ſalogu war doht ir apwainohts pats, ir kautkahds zits.

Turpat, art. 79.

80. Kahdâ leelumâ ta galwoſchana jeb tas ſalogs lai ir, tas meerateeſneſim jaſpreeſch, eewehrojoht, zik bahrga ta ſtrahpe, kas apwainotam waretu nahkt, un kahdâ mantas-ſpehkâ tas ſaloga lizejs jeb galwotajs. Ta ſumma lai naw maſaka, ne kà ta, ko tas zaur noſeegumu aiſtiktajs par atlihdſinaſchanu praſa, ja tas praſijums tizami peerahdihts.

Turpat, art. 80.

81. Par to galwoſchanas woi ſaloga peenemſchanu meerateeſneſis ſarakſta rakſtu (составляетъ постановленіе), ko ir pats ir galwotajs woi ſaloga dewejs parakſta un no ka ſcheem norakſtu iſſneedſ.

Turpat, art. 81.

82. Kad apwainohts pehz galwoſchanas woi pehz ſaloga dohſchanas ir walâ laiſts, tad tomehr winſch naw walam no art. 76 dohta preekſchrakſta iſpildiſchanas.

Turpat, art. 82.

83. Kad apwainohts iſbehg woi atraujahs no teeſaſchanas, tad ar to no galwotaja peedſihto woi par ſalogu nolikto ſummu ſkahde un ſudumi teek atlihdſinati, ko tas zaur noſeegumu aiſtiktajs praſa, un atlikums kriht pee ta kapitala preekſch zeetuma-namu buhweſchanas teem tahdeem, kas meera-apgabalôs arreſtê jaleek (art. 190).

Turpat, art. 83.

84. Kad apwainotu ſanem zeeti, tad ihpaſcha protokole jaſarakſta, kur ſkaidri jaſaſihme:

1) apzeetinaſchanas deena
2) apzeetinata perſona, un
3) noſeedſibas-darbs, kas tai uſſuhdſehts.

Schi protokole no meerateesneſcha parakſtama, un norakſts janodohd pee zeetuma-nama (ſk. art. 431 peeſihm.).

Turpat, art. 84.

Treſchajs gabals.

Par teeſaſchanu pee meerateesneſcheem.

Pirma nodala.

Kad un kà meerateesneſis atſtumjams.

85. Meerateesneſim waijaga atſtaht no ſawahm amata-dariſchanahm, un parti winu war atſtumt:

1) kad woi paſcham woi wina laulatai draudſenei woi wina radeem taiſnâ lihnijâ beſ nekahdas rohbeſchas, bet ſahnulihnijâs teem tſchetru pirmu ſchkiru radeem, woi wina eeprezeteem radeem trihs pirmajâs ſchkirâs woi ari wina peenemteem behrneem daliba pee tahs leetas;

2) kad teeſneſis weena parta formunds ir jeb wina leetas wed, jeb kad wini weens ohtra leetas wed;

3) kad teeſneſis woi wina laulata draudſene pehz likuma weenam no teem leetas dalibneekeem klahteji manteneeki, jeb kad ar weenu no ſcheem prahwajahs.

1864 Now. 20 (41476) art. 85.

86. Kad praſa, lai meerateesneſi atſtumj, tad jauſdohd tee eemeſli, no ſuhdſetaja puſes pee pirmahs eeſuhdſeſchanas, no apſuhdſeta puſes ne wehlak, ne kà kad pirmo reiſ teeſas preekſchâ nahk.

Turpat, art. 86.

87. Kad likumigi eemeſli teeſneſi atſtumt rohnahs, lai winſch pats tohs buhtu eeraudſijis, woi lai tee parti tohs buhtu zehluſchi preekſchâ, tad winſch to leetu tam meerateesneſim atdohd, kas pehz wiſpahrigeem gubernas-likumeem eepreekſchu winam par weetneeku tahdâs reiſâs noteikts.

Turpat, art. 87.

Ohtra nodala.

Teeſaſchanas kahrtiba.

88. Meerateesneſis wiſas leetas iſteeſa ar mutes wahrdeem un klaiji.

1864 Now. 20 (41476) art. 88.

89. Aiſ aiſſlehgtahm durwihm tikai ſchahdas leetas teeſajamas:

1) noſeegumi pret familijas-teeſibahm;

2) ſeewiſchku gohda aiſtikſchana, neſchkihſtiba, un tahdi darbi, kas beſkaunigi un ziteem par apgrehzibu, un

3) noſeegumi, kas neteek zitadi mekleti, kà tik ween uſ priwatperſonu ſchehlabu, kad abi parti luhdſ, lai klaiji neteeſa.

Turpat, art. 89.

90. Jr tam, kas apwainohts, weenalga woi winſch ir klaht woi naw klaht, ir apwainotajam un ziwilſuhdſetajam ir brihw ſawu teeſibu aiſſtahweſchanu atdoht pilnwarim.

Turpat, art. 90.

91. Kad meerateeſneſis apwainotam apwainoſchanas ſerdi un peerahdijumus ſinamus darijis, tad winſch tam praſa, woi ſewi teizahs wainigu, ka to darijis, ko winam pahrmet.

Turpat, art. 91.

92. Ja apwainohts par wainigu neteizahs, tad teeſneſis papreekſch iſklauſchina apwainotaja leezineekus, tad praſa apwainotam, ko winſch few par attaiſnoſchanu war peeneſt, un iſklauſchina ir winu paſchu, ir tohs no wina peteiktus, leezineekus.

Turpat, art. 92.

93. Pee leezinaſchanas naw peelaiſchami:

1) beſ prahta un ahrprahta zilweki;

2) mahzitaji — par to, kas bikti wineem iſteikts;

3) apwainoto pilnwari jeb aiſſtahwetaji — par to, ko pilnwaras deweji wineem iſteikuſchees.

Turpat, art. 93.

94. Apwainota laulatam draugam, wina radeem taiſnâ lihnijâ uſ augſchu woi uſ apakſchu, tàpat wina meeſigeem brahleem un mahſahm ir brihw ſawu leezibu leegt; ja wini uſ ſcho teeſibu nepaſtahw, tad winus neſwehrinatus iſklauſchina.

Turpat, art. 94.

95. Pee apſwehrejamas leezibas naw peelaiſchami:

1) kas zaur baſnizas-teeſas ſpreedumu no draudſes ir iſſlehgti,

2) nepeeauguſchi, kas wehl naw tſchetrpadſmit gadus wezi,

3) plahnprahtigi, kas neſaproht, zik ſwehri ſwehti.

Turpat, art. 95.

96. Pee apſwehrejamas leezibas, kad weens woi ohtrs parts eemeſlu zel, naw peelaiſchami;

1) tee tahdi, kam wiſas kahrtas-teeſibas jeb wiſas ihpaſchas perſoniſkas un pehz kahrtas wineem peederigas teeſibas un priwilegijas atnemtas;

2) aiſtikta laulahts draugs, wina radi taiſnâ lihnijâ un wina meeſigee brahli un mahſas, tàpat wina, woi apwainota ſahnuradi lihdſ treſcho un zeturto ſchkiru, un tee eeprezeti radi pirmâ un ohtrâ ſchkirâ;

3) tee tahdi, kas ihpaſchâ ſakarâ ſtahw ar leetas dalibneekeem, woi zaur peenemſchanu behrna weetâ, woi zaur formunta amatu, woi zaur tam, ka weens ohtra leetas wed, tàpat tee, kas ar weenu no leetas dalibneekeem prahwajahs;

4) Schihdi ſawu zitreiſejo, kriſtigu tizibu uſnehmuſcho tizibas-beedru leetâs, un tizibas-atſchkiras lohzekli tahdu perſonu leetâs, kas no tahs atſchkiras pee pareiſas tizibas greeſuſchees.

Turpat, art. 96.

97. Tohs art. 94—96 minetus atgadijumus iſnemoht, leezineeki paprekſch teek ſwehrinati un tad iſklauſchinati, ja parti ſalihgdami tohs no teem ſwehreem neatlaiſch.

Turpat, art. 97.

98. Kad mahzitaja naw klaht, meerateeſneſis pats leezineekeem peekohdina, kà peenahkahs pehz ſinamas ſirds wiſu, ko ſin, iſteikt, un no wineem apleezinaſchanas-rakſtu atpraſijis par to, ka ſawas leezibas ir gatawi apſwehreht, kà weeni woi ohtri parti to wehletohs, winus iſklauſchina neſwehrinatus.

Turpat, art. 98.

99. No ſwehreſchanas ir atſwabinati:

1) mahzitaji un klohſterneeki no wiſahm kriſtigahm tizibahm un

2) tahdas tizibas-atſchkiras lohzekli, kas ſwehrus atmet; ſwehru weetâ ſchee apſohlahs pehz ſinamas ſirds ſkaidru pateeſibu iſteikt.

Turpat, art. 99.

100. Kà weens weena parta leezineeks iſklauſchinahts, meerateeſneſis ohtram partam praſa, woi no ta leezineeka wehl ko negrib iſwaizaht.

Turpat, art. 100.

101. Meerateeſneſis, kà pats redſ, ir leezineekeem ir apwainotajam un apwainotam waizaſchanas war likt preekſchâ, lai neweenadas runas iſſchkirtohs, un lai leeta paliktu ſkaidra.

Turpat, art. 101.

102. Kad apwainohts atbildi uſ tahm preekſchâ liktahm waizaſchanahm leedſ, tad teeſneſis beſ nekahdahm apdraudeſchanahm, ſohliſchanahm, wiltibahm woi zitahm ſpaidibahm nemahs iſmekleht tohs peerahdijumus, kas peeneſti.

Turpat, art. 102.

103. Weena parta peeneſtus peerahdijumus meerateeſneſis ohtram partam leek preekſchâ.

Turpat, art. 103.

104. Tahdâs leetâs, ko ar ſalihgunu brihw nobeigt, teeſneſis tik ween tohs peerahdijumus iſmekle, ko parti paſchi woi peneſuſchi woi uſrahdijuſchi.

Turpat, art. 104.

105. Apluhkoſchanas, apſkatiſchanahs, mekleſchanas iſdara pats teeſneſis, woi pehz wina pawehles weetiga polizeja.

Turpat, art. 105; 1871 Maij. 19 (49615) preekſchrakſt., art. 11 un 14.

106. Apluhkoſchanu, apſkatiſchanohs un mekleſchanu meerateeſneſis tikai tad polizejai uſdohd, kad zaur kautkahdeem ihpaſcheem eemeſleem ſchohs darbus pats newar iſdariht, un kad winam leekahs, ka to newar pameſt uſ wehlaku laiku.

1864 Now. 20 (41476) art. 106.

107. Kad weens no teem parteem wehrâ leekamus eemeſlus peneſ pret polizejas uſtizibu pee iſdaritas apluhkoſchanas, apſkatiſchanahs woi mekleſchanas, tad meerateeſneſim peenahkahs paſcham to pahrraudſiht.

Turpat, art. 107.

108. Apluhkoſchana, apſkatiſchanahs un mekleſchana iſdarama ne maſak kà diwjeem leezineekeem (понятые) un ari teem klaht eſoht, kam pee tahs leetas dala, un kas beſ nekahdas aizinaſchanas peegadahs.

Turpat, art. 108.

109. Par leezineekeem (понятые) jo labaki peenemami namturi, bohdneeki, tirgoſchanas- un amatneezibas-weetu turetaji woi ſcho tahdu darbawedeji un pilnwari, tàpat pagaſta- woi zeema-eerehdni un baſnizas-wezaki.

Turpat, art. 109.

110. Pee mekleſchanas woi pee kahdas atnemſchanas (выемка) beſ teem leezineekeem japeeaizina nama jeb mahjokla ſaimneeks, bet ja ſchis naw mahjâs un ja ir apprezejees, wina laulata draudſene, woi kahds no wina wezakajeem peederigeem.

Turpat, art. 110.

111. Apluhkoſchana, apſkatiſchanahs, mekleſchana un atnemſchana (выемка) jaiſdara deenas laikâ, iſnemoht tahs reiſas, kur newar kaweht.

Turpat, art. 111.

112. Kur kahdu reiſ, lai leetu ſkaidri iſpraſtu, tahdu waijaga, kas ihpaſchi ſinataji un mahzeji woi kahdâ mahzibâ woi kahdâ mahkſlâ woi kahdâ amatâ woi kahdâ darbâ, tad leetas-prateji japeeaizina.

Turpat, art. 112.

113. Jr ſkahdes woi ſudumu leelums, ir ſagtas mantas wehrtiba, kad parti par to naw weenis prahtis, janoſpreeſch meerateeſneſim pehz peerahdiſchanas, ko parti peneſuſchi, woi pehz ſanemta leetas-prateju atſinuma.

Turpat, art. 113.

114. Kad leezineeki (понятые) un leetas-prateji pee apluhkoſchanas, apſkatiſchanahs woi mekleſchanas neatnahk, meerateeſneſis teem war ſpreeſt naudas-ſtrahpi ne pahri par diwideſmitpeezi rubuli.

Turpat, art. 114.

115. Par apwainota dſihwes-kahrtu (званіе) un wezumu meerateeſneſis tikai tad ſinas mekle, kad to waijaga. lai waretu uoteikt to ſirahpi, kas winam nahkahs.

Turpat, art. 115.

116. Kad tik eeſpehjams, tad meerateeſneſim katra leeta weenâ paſchâ ſehdeſchanâ jaiſmekle un jaiſſpreeſch.

Turpat, art. 116.

117. Kad meerateeſneſis iſ tam, kà ta leeta ſtahw, redſ, ka wina nekriht apakſch wina teeſaſchanas, tad winam to leetu tuhliht waijaga atdoht teeſigam iſmekletajam, woi, kad iſmekleſchanas newaijaga, paſcham prokureeram.

Turpat, art. 117.

118. Kad kahdâ reiſâ meerateeſneſim kautkà gruhti nahkahs, teeſaſchanu kahrtigi iſweſt, tad winam to leeta jaiſſchkir zaur tam, ka winſch tohs jo ſmalkus nolikumus par teeſaſchanu wiſpahrigâs teeſâs peenem klaht pee teem preekſchrakſteem, kas ſchinî dalâ dohti.

Turpat, art. 118.

Zeturtajs gabals.

Par ſpreeduma ſpreeſchanu un ſludinaſchanu.

119. Kad parti iſklauſchinati un wiſi peerahdijumi, kas tai leetâ peeneſti, noſwehrti, meerateeſneſis pehz tam, kà ſirds winam pahrleezinata zaur wiſu to, kas pee teeſaſchanas gaiſmâ nahzis, ſpreeſch, woi tas teeſajamajs wainigs woi newainigs; pee likumu iſleetaſchanas zelu rahda tee art. 12 un 13 atrohnamee preekſchrakſti.

1864 Now. 20 (41476) art. 119.

120. Tanîs leetâs, ko parti zaur ſaligſchanu war nobeigt, meerateeſneſim peenahkahs tohs partus uſ ſalihgſchanu paſkubinaht un tikai tad, kad tas neiſdohdahs, ſawas waras rohbeſchâs (art. 33) pee ſpreeduma ſpreeſchanas dohtees.

Turpat, art. 120.

121. Kad apwainohts par newainigu atſihts, tad tas no meerateeſneſcha tuhliht ja-atlaiſch. Kad ta apwainoſchana notikuſi pret ſirds-apſinaſchanohs, tad teeſneſis apwainotajam ſpreeſch teeſas-koſtes makſaht, un ja apwainohts to praſa, ari zeeſtu ſkahdi atlihdſinaht.

Turpat, art. 121.

122. Tam par wainigu atſihtam meerateeſneſis ſtrahpi ſpreeſch, un lai teeſas-koſtes makſa, un tàpat ari, ja apwainotajs jeb ziwilſuhdſetajs to praſa, lai padaritu ſkahdi un ſudumu atlihdſina.

Turpat, art. 122.

123. Kad naudas-ſtrahpe ſpreeſchama, tad meerateeſneſis ſpreeſch ari zitas ſtrahpes mehru, kas naudas-ſtrahpes weetâ nahks, ja wainigajs makſaht neſpehtu.

Turpat, art. 123.

124. Meerateeſneſcha ſpreedums par galaſpreedumu rehkinajams kad tas ſpreeſch pamahzibu, apdrauwas woi rahjeenu, naudas-ſtrahpi ne pahri par peezdeſmit rubuli weenam zilwekam, jeb arreſti ne pahri par trihs deenahm, un kad ſpreeſta ſkahdes woi ſuduma atlihdſinaſchana ne-eet pahri par trihsdeſmit rubuli.

Turpat, art. 124.

125. Kam zaur ſpredumu, kas uaw galaſpreedums, zeetums ir noſpreeſts, to tahdu, lihdſ kamehr tas ſpreedums nahk likumigâ ſpehkâ, war palaiſt walâ, bet ne zitadi, ka pret ſalogu woi galwoſchanu.

Turpat, art. 125.

126. Leetas, kas zaur noſeedſibas-darbu dabuhtas, ihpaſchneekam atdohdamas, un ſchim peenahkahs, ja waijadſetu, tahs atkal preekſchâ likt, kad leeta pee meerateeſneſchu-ſapulzes teek pahrmekleta.

Turpat, art. 126.

127. Meerateeſneſis ſpreeſtu ſpreedumu ihſi ſarakſta un klaiji tai paſchâ ſehdeſchanâ, kur ta leetas teeſaſchana teek beigta, parteem ſludina.

Turpat, art. 127.

128. Spreedumu ſludinajoht meerateeſneſis teem leetas-dalibneekeem iſteiz, kahdâs reiſâs, lihdſ kahdam laikam un kahdâ kahrtâ wineem brihw ſchehlotees pret to teeſneſcha ſpreedumu, un peeteiz, ka diwideſmit tſchetru ſtundu ſtarpâ pehz ſpreeduma ſludinaſchanas wineem waijaga peedohtees, ja wini ſcho teeſibu grib iſleetaht.

Turpat, art. 128.

129. Wehlakajs triju deenu ſtarpâ meerateeſneſim to ſludinatu ſpreedumu waijaga pahrrakſtiht gala-ſpreeduma formâ.

Turpat, art. 129.

130. Spreedumâ, kas gala-formâ iſrakſtihts, meerateeſneſim waijaga ſmalki iſteikt:

1) kahdâ gadâ, mehneſî un deenâ ſpreedums ir ſpreeſts;

2) kahdâ kahrtâ, kahdâ wahrdâ un kahdâ familijâ woi uſwahrdâ tee leetas-dalibneeki;

3) kahdas leetas punktes par pamatu tam ſpreedumam;

4) ſpreeduma ſerdi, un uſ kahdu likumu pamata tas ſpreedums ir ſpreeſts;

5) prozeſes-koſtes, kas wainigam partam uſliktas;

Apakſch ſpreeduma meerateeſneſcha parakſtam waijaga buht.

Turpat, art. 130.

131. Meerateeſneſis ſawus ſpreedumus eerakſta woi ihpaſchâ protokolê par katru leetu, woi weenâ wiſpahrigâ grahmatâ.

Turpat, art. 131.

132. Kad ſpreeduma norakſts teek luhgts, tad meerateeſneſim to waijaga iſſneegt ne wehlaki ka triju deenu ſtarpâ pehz luhguma eeſneegſchanas.

Turpat, art. 132.

Peektajs gabals.

No ſpreedumeem par nenahzejeem (о заочныхъ приговорахъ).

133. Kad apwainohts noſeegumu eſoht darijis, ar ko nepelnejis bahrgaku ſtrahpi ne kâ arreſti, un kad noliktâ terminâ nenahk ne pats, nei ari ſuhta pilnwari, jeb kad tahdâ leetâ, kur pats bija aizinahts, tomehr tikai pilnwari ſuhta, tad meerateeſneſis nenahzeju ar ſpreedumu noteeſa (заочный приговоръ).

1864 Now. 20 (41476) art. 133.

134. Kad apwainohts noſeegumu eſoht darijis, ar ko pehz likuma zeetumu buhtu pelnijis woi wehl bahrgaku ſtrahpi, un kad lihdſ noliktam terminam naw atraſts, tad meerateeſneſis to ſtrahpes ſpreedumu neſpreeſch, lihdſ kamehr to meklejamo atweb, bet par to ſkahdes-atlihdſinaſchanas ſuhdſibu to nenahzeju noteeſa pehz ziwilprozeſes-likumu preekſchrakſteem.

Turpat, art. 134.

135. Kad noliktâ terminâ apwainotajs ne pats nenahk, ne pilnwari ſuhta, un ſawu nenahkſchanu neaiſbildina ar ſwarigeem eemeſleem, tad meerateeſneſis tahdâ leetâ, ko zaur ſalihgſchanu war nobeigt, ſpreeſch naudas-ſtrahpi ne pahri par diwideſmit peezi rubuli un aizina winu uſ zitu terminu.

Turpat, art. 135.

136. Ja meerateeſneſis, pirms nenahzeju noteeſajis, dabu ſinaht, ka apwainohts zaur nepahrwarameem kawekleem no atnahkſchanas aiſkawehts, woi ka aizinaſchanas-ſihme laikâ winam naw rohkâ nahkuſi, ta winſch ſpreedumu noleek uſ wehlaku laiku un noteiz jaunu terminu, kur apwainotam janahk, un ſchim ſinu par to dohd.

Turpat, art. 136.

137. Kad apwainohts noliktu atnahkſchanas-terminu aiſlaidis garam, bet wehl gadijees pee teeſas, pirms ſpreedums par leetas ſerdi bija ſpreeſts, tad winam ir brihw wehl ko runaht. Tas pehz tam ſpreeſtajs ſpreedums naw rehkinajams, ka par nenahzeju (заочный) ſpreeſts.

Turpat, art. 137.

138. Norakſts no ſpreeduma par nenahzeju apwainotam janoſuhta ar peeliktu ſinu (повѣстка).

Turpat, art. 138.

139. Diwju nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur norakſts no ſpreeduma par nenahzeju ſchim rohkâ nodohts, apwainotam ir ta teeſiba pee meerateeſneſcha atnahkt un eemeſlu (отзывъ) zelt un jaunu leetas iſmekleſchanu luhgtees.

Turpat, art. 139.

140. Meerateeſneſis eemeſlu (отзывъ) ſanemdams noleek parteem terminu, kur lai nahk pee jaunas teeſaſchanas, apwainotajam par to dohd ſinu un tam peemin, ka, ja winſch neatnahktu, notikſchoht, kas art. 135 minehts.

Turpat, art. 140.

141. Kad apwainohts atkal nenahk, tad winam teek ſpreeſta naudas-ſtrahpe ne pahri par diwideſmit peezi rubuli, un pirmajs ſpreedums par winu paleek ſpehka.

Turpat, art. 141.

Seſtajs gabals.

Par meerateeſneſchu protokolehm.

142. Wiſs, kas uſ leetas weſchanu ſihmejahs, meerateeſneſim protokolê ihſi jaſarakſta, prohti:

1) kahdâ laikâ un kapehz ta leeta ſahkuſees; partu woi winu pilnwaru wahrdi un familijas jeb uſwahrdi; ko wini ſchehlojuſchees un iſteikuſchi;

2) partu un leezineeku aizinaſchana; winu nenahkſchana; tahs par to ſpreeſtahs naudas-ſtrahpes un ſcho atlaiſchana; pawehle par apwainota atweſchanu; kà gahdahts aiſkaweht, ka no teeſaſchanas newar atrautees;

3) tee no parteem peeneſti peerahdijumi; leezineeku ſwehrinaſchana un ihſumâ, ko wini iſteikuſchi; apluhkoſchanas, apſkatiſchanahs, mekleſchanas un wehrtibas apſpreeſchanas;

4) kad aiſ aiſſlehgtahm durwihm ſehdeſchanas notikuſchas, kad teeſaſchana uſ wehlaku laiku nolikta, un kad ſtrahpes ſpreeſtas par kahrtibas jaukſchanu ſehdeſchanas laikâ;

5) partu ſalihgſchana, un kà ſalihguſchi; woi leeta nodohta teeſigam iſmekletajam woi prokureeram;

6) kas ſpreedumâ ſpreeſts, un kad ſpreedums ſludinahts;

7) ja kahds iſteiz, ka ar ſpreedumu naw ar meeru, ta parta, kas nebijis ar meeru, atſaukſchanahs (отзывъ) woi ſchehloſchanahs, un pretineeku atbildeſchana; ka aktis noſtelletas pee meerateeſneſchu-ſapulzes;

8) pawehles par ſpreedumu iſpildiſchanu.

1864 Now. 20 (41476) art. 142.

143. Tee meerateeſneſcha ſarakſtitee partu un leezineeku iſteikumi, tàpat tee eemeſli (отзывы) pret ſpreedumeem un tahs ſalihguma norunas teem, kas tahs peneſuſchi, jaiſlaſa preekſchâ un japahrlabo pehz tam, ko wini ſaka, un no ſcheem japarakſta, ja mahk rakſtiht.

Turpat, art. 143.

144. Protokoles par wehrtibas apſpreeſchanahm, apluhkoſchanahm un zitahm weetu iſmekleſchanahm parteem, leezineekeem un leetas-pratejeem iſlaſamas preekſchâ, un no ſcheem, ja mahk rakſtiht, un ari no teem, kas to darbu iſdarijuſchi, japarakſta.

Turpat, art. 144.

Septitajs gabals.

Par atſaukſchanohs pret meerateeſneſchu ſpreedumeem un dalas-ſchehlabahm pret winu pawehlehm.

145. Pret meerateeſneſcha ſpreedumeem, kas naw galaſpreedumi, wiſâs punktês, kas uſ parteem ſihmejahs, ſchee abi war atſauktees. Bet ziwilſuhdſetajs tahdâ leetâ, kas no polizejas woi zitas kahdas waldes uſdohta, tikai ſkahdes-atlihdſinaſchanas dehl war atſauktees.

Turpat, art. 145.

146. Kad polizeja naw ar meeru ar ſpreedumu, tad winai waijaga ſinu doht prokureera palihgam, kas warehs woi pee meerateeſneſcha atſaukſchanohs likt preekſchâ woi pretibas iſteikumu likt pee malas.

Turpat, art. 146.

147. Preekſch atſaukuma eeſneegſchanas ir nolikts diweju nedelu laiks no ſpreeduma ſludinaſchanas rehkinajoht.

Turpat, art. 147.

148. Atſaukſchanohs war peeneſt woi ar rakſtu woi ar wahrdeem. Pretineekam, ja tas to luhdſ, norakſts no atſaukſchanahs-rakſta teek iſſneegts.

Turpat, art. 148.

149. Par to, ka atſaukſchanahs ſanemta, meerateeſneſis ſihmi dohd, bet paſchu atſankumu winſch wehlakajs triju deenu ſtarpâ lihdſ ar to nepatihkamo ſpreedumu un wiſahm pee leetas peederigahm protokolehm pee meerateeſneſchu-ſapulzes uſ weetas ſtahwoſcha lohzekla noſuhta.

Turpat, art. 149.

150. Pretineekam ir brihw ſawu pretrunu pret to atſaukſchanohs meerateeſneſchu-ſapulzes uſ weetas ſtahwoſcham lohzeklim preekſchâ likt.

Turpat, art. 150.

151. Laikâ peeneſta atſaukſchanahs ſpreeduma iſpildiſchanu aptur. Kad atſaukſchanahs tikai uſ ſkahdes atlihdſinaſchanu ſihmejahs, tad ſpreeduma iſpildiſchana, ſkatotees uſ ſpreeſtu ſtrahpi, neteek aptureta.

Turpat, art. 151.

152. Atſchkiru no atſaukſchanahs tikai ſchahdas dalas-ſchehlabas (частныя жалобы) atlautas:

1) par teeſaſchanas wilzinaſchanu;
2) par atſaukſchanahs nepeenemſchanu;
3) par apwainota apzeetinaſchanu.

Turpat, art. 152.

153. Dalas-ſchehlabas par atſaukſchanahs nepeenemſchanu woi par apwainota apzeetinaſchanu japeeneſ ſeptinu deenu laikâ, rehkinajoht no ta noleh-muma iſpildiſchanas, pret ko ſchehlojahs.

Turpat, art. 153.

154. Schehlabas par to, ka meerateeſneſis teeſaſchanu wilzinajis un atſaukſchanahs nepeenehmis, jauſdohd pee meerateeſneſchu-ſapulzes, bet ſchehlaba par apzeetinaſchanu pee meerateeſneſcha, un ſchim ſapulzei lihdſ ar ſawu iſſkaidrojumu waijaga likt preekſchâ diwideſmit tſchetru ſtundu laikâ, rehkinajoht no ſanemſchanas.

Turpat, art. 154.

Aſtotajs gabals.

Par teeſaſchanas kahrtibu meerateeſneſchu-ſapulzês.

155. Wiſas leetas, kas pahrſpreeſchamas meerateeſneſchu-ſapulzê, ir preekſch partu, ir preekſch ſapulzes lohzeklu un aprinkateeſas prokureera-palihga azihm noleekamas, pirms ſapulzes termina-ſehdeſchanas ſahkahs.

1864 Nov. 20 (41476) art. 155.

156. Teeſaſchana ſapulzê noteek ar runahm (извѣстно) un klaiji, tai paſchâ kahrtibâ, kâ pee meerateeſneſcheem, bet jaewehro tee ihpaſchee preekſchraſti, kas rohnahs ſchinî gabalâ.

Turpat, art. 156.

157. Parti pee teeſaſchanas neteek aizinati, bet wini war woi paſchi atnahkt woi pilnwarus ſawâ weetâ atſuhtiht; ka wini nenahk, zaur to leetas pahrſpreeſchana neteek aptureta, ja paſchai meerateeſneſchu-ſapulzei nerahdahs, ka teem parteem waijaga klaht buht. Teem, kam tahds noſeedſibas-darbs ir uſſuhdſehts, zaur ko tee pehz likuma zeetumu pelnitu, teem arween paſcheem waijaga buht klaht.

Turpat, art. 157.

158. Teeſaſchanu ſahkoht meerateeſueſcha ſpreeſts ſpreedums un ſchehlaba, kas tam pretim ir peeneſta, jalaſa preekſchâ; pehz tam parti wahrdeem dohd ſawas iſſkaidroſchanas; bet ja ſchee naw klaht, tad laſama preekſchâ atſaukſchanahs pret to ſpreedumu un pretineeka atbilde, ja tahda ir peeneſta.

Turpat, art. 158.

159. Parti war ſawus peerahdijumus likt preekſchâ un leezineekus peeweſt, ir tohs, kas jaw pirmajâ teeſaſchanâ bija klaht, ir tohs, kas kautkahdu wehrâ leekamu eemeſlu dehl newarejuſchi meerateeſneſcha preekſchâ atnahkt. Bet zaur tam, ka peerahdijumi woi leezineeki runas brihdî neteek weſti preekſchâ, leetas parſpreeſchana neteek aptureta, ja parti warbuht neluhdſ, lai nenahkuſchus leezineekus ataizina, un ja meerateeſneſchu-ſapulze tam nepretojahs.

Turpat, art. 159.

160. Kad rahdahs ka no jauna ko waijaga apſkatitees, iſmekleht woi pehz wehrtibas apſpreeſt woi leezineekus kahdâ weetâ iſklauſchinaht, tad ſapulze to uſwehl kahdam no ſaweem lohzekleem, bet tik ne tam meerateeſneſim, pret kura ſpreedumu atſaukums peneſts. Tahdâ reiſâ leetas pahrſpreeſchana noleekama uſ nahkamu ſapulzes ſehdeſchanu.

Turpat, art. 160.

161. Kad leezineeki ſawu leezibu iſteikuſchi, tad ar preekſchſehdetaja atwehleſchanu waizaſchanas teem war likt preekſchâ ir tas, kas winus atwedis, ir prei tineeks.

Turpat, art. 161.

162. Kas deretu neſateekamas walodas iſlihdſinaht un leetu iſſkaidrohttas preekſchſehdetajam un ar wina atwehleſchanu teem ſapulzes lohzekleem wo, ari prokureera-palihgam ja-iſwaiza.

Turpat, art. 162.

163. Tee jau pee meerateeſneſcha ſwehrinatee leezineeki no jauna neteek ſwehrinati, bet ſapulzes preekſchſehdetajs wineem tik atgahdina, ka wini ſwehrejuſchi.

Turpat, art. 163.

164. Kad leezineeki iſklauſchinati, tad ir tam kas atſaukumu eeſnerdſis, ir tam pretineekam atwehlehts wehl weenreiſ runaht.

Turpat, art. 164.

165. Tanîs leetâs, ko ar ſalihgſchanu war nobeigt, ſapulzes preekſchſehdetajs rauga apwainotaju un apwainoto ſalihdſinaht.

Turpat, art. 165.

166. Pirms ſpreedums teek ſpreeſts, prokureera-palihgs iſſkaidro, kahdâ ſwarâ ta peerahdiſchana, norahda uſ teem peederigeem likumeem, iſteiz ſawas dohmas, kà tee buhtu leetajami ſchinîs prahwâs, bet ir pehz tam beidſamajs wahrds arween paleek apwainotam woi wina pilnwarim.

Turpat, art. 166.

167. Tas meerateeſneſis, pret kura ſpreedumu atſaukums peeneſts naw klaht, ne, kad to leetu neſ preekſchâ, ne, kad par to ſpreeſch. Ja no wina kahds wahrds buhtu waijadſigs, tad winſch no ſapulzes aizinajams, bet tuhliht, kà runajis, winam atkal jaiſeet.

Turpat, art. 167.

168. Sapulze woi apſtiprina meerateeſneſcha ſpreedumu, woi ſpreeſch jaunu ſpreedumu, bet to tikai atſaukuma rohbeſchâs. Apwainota ſtrahpi newar pawairoht, ja apwainotajs to nepraſa.

Turpat, art. 168.

169. Kad tahs teeſneſchu balſis ſchkirahs diwjôs wai wairak atſinumôs, tad ſpreedumam par pamatu geld tas atſinums, kur wairak balſu. Kad balſis ſtahw weenadas, tad tam atſinumam ir pahrſwars, kam ſapulzes preekſchſehdetajs peekriht; bet kad atſinumi tà ſchkirahs, ka preekſchſehdetaja balſs to leetu newar nobeigt, tad ſtarp teem pehz balſu ſkaita lihdſigeem atſinumeem tam tas pahrſwars, kas jo wairak apſuhdſetam par labu nahk.

Turpat, art. 169.

170. Meerateeſneſchu-ſapulzes ſpreedumus ſludinajoht un ſarakſtoht (изложеніе), norakſtus no teem iſſneedſoht un ſehdeſchanu protokoles ſarakſtoht jaturahs pee art. 127—134 un 142—144 noliktas kahrtibas, brt tikai tà, ka wiſas nolemſchanas ſchinîs leetâs nahk no ſapulzes preekſchſehdetaja.

Turpat, art. 170.

171. Jr meerateeſneſchu-ſapulzes ſpreedums, ir ſehdeſchanas protokole no preekſchſehdetaja un no teem lohzekleem, kas lihdſ ſpreeduſchi, japarakſta un no rakſtuwedeja ja-apſtiprina.

Turpat, art. 171.

172. Meerateeſneſchu-ſapulzes ſpreedumi ir galaſpreedumi, un pret wineem newar appeleereht.

Turpat, art. 172.

Dewitajs gabals.

No meerateeſneſchu un meerateeſneſchu-ſapultſchu galaſpreedumu iſnihzinaſchanas.

173. Pret meerateeſneſchu un winu ſapultſchu galaſpreedumeem iſnihzinaſchanu meklejoht parteem ir brihw ſchehlabas un prokureera-palihgam ir brihw proteſtu zelt.

1864 Now. 20 (41476) art. 173.

174. Schehlabas un proteſtus pret meerateeſneſchu un winu ſapultſchu galaſpreedumeem war peeneſt:

1) kad azihm redsoht pret skaidri saprohtameem likuma wahrdeem jeb pehz neriktigas likumu tulkoschanas noseedsibas-darbs noteikts un strahpe nospreesta;

2) kad prozeses formas pahrkahptas, kas tik swarigas, ka zaur winu pahrkahpschanu spreedumu newar eeraudsiht par spehzigu teesas-atsinuuu;

3) kad meerateesneescha woi meerateesneschu-sapulzes likumigas amata-rohbeschas woi amata-wara pahrkahpta.

Turpat, art. 174.

175. Schehlabas un protesti pret meerateesneschu un winu sapultschu galaspreedumeem tai paschâ laikastarpâ un pehz teem pascheem preekschrakstteem peenesami, kahdi preeksch appeleereschanas geld (art. 147—151). Schehlabas un protesti pret meerateesneschu-sapulzes spreedumeem us weetas stahwoscham sapulzes lohzeklim leekami preekschâ (*a*).

Peesihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Apaksch teesas stahwohts, kas pehz meerateesneschu-sapulzes galaspreeduma apzeetinajams, un kas schehlabu eesneedsis, lai to tahdu spreedumu isnihzina, tas tikai tad walâ pametams, kad salogu dohd (art. 422—426). Zaur tam, ka isnihzinaschanas-schehlaba pret meerateesneschu-sapulzes galaspreedumu peenesta, spreeduma ispildischana neteek aptureta, pehz kura strahpes-nauda peedsenama, kas uslikta par grehkadarbu jeb noseegumu woi par tà padaritas skahdes atlihdsinaschanu; bet ta peedsihta naudas-summa pee teesas noleekama un glabajama, lihds kamehr isnihzinaschanas-schehlaba galaspreedumu dabujusi (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41476) art. 175. — (*b*) 1877 Jun. 10 (57471) III, B, pkt. 2, 3.

176. Schehlabas un protesti pret meerateesnescha galaspreedumeem peenesami pee meerateesneschu-sapulzes, pret sapulzes spreedumeem pee waldoschas senates isnihzinaschanas-nodalas preeksch kriminal-leetahm.

1864 Now. 20 (41476) art. 176.

177. Schehlabai woi protestam japeeleek ir pretineeka pretraksts, kad tahds eesneegts, ir wisas tai leetâ sarakstitas protokoles (*a*).

Peesihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Tai schehlabai, ko pret meerateesneschu-sapulzes galaspreedumeem suhta pee waldoschas senates isnihzinaschanas- nodalas preeksch kriminal-leetahm, japeeleek desmit rubuli par salogu; bes tam ta schehlaba neteek peenemta. Schis salogs paleek krohnim, kad waldoscha senate to schehlabu atraida, bet kad schehlabu eerauga par taisnu, tad to salogu schehlabneekam atdohd. No saloga dohschanas ir atswabinatas wisas waldes un ari tee tahdi apsuhdseti, kas apzeetinati. Ja waldoscha senate redsi, ka schehlabneeks tahdâ nespehzibâ, ka winam us wisu wihsi nahktohs nabagateesiba, ta wina saloga atdohschanu war spreest, kad tikai ta schehlaba, lai gan netiktu peenemta, tomehr nebuhtu bes nekahda pamata (*b*).

(*a*) Turpat, art. 177. — (*b*) 1868 Jul. 1 (46066); 1877 Jun. 10 (57471) III, B. pkt. 1.

178. Kad meerateesneschu-sapulze to schehlabu woi protestu atsihst par taisnu, tad to spreedumu isnihzina un to leetu atdohd zitam meerateesnesim, lai pahrspreesch. Tàpat waldoscha senate, ja meerateesneschu-sapulzes spreedumu isnihzina, to leetu zitai meerateesueschu-sapulzei atdohd, lai pahrspreesch.

1864 Now. 20 (41476) art. 178.

179. Meerateesnesis woi meerateesneschu-sapulze, kam ta leeta pahrspreeschanas dehl atdohta, pee spreeschanas nedohdahs, kamehr abi parti naw aizinati.

Turpat, art. 179.

180. Ja no janna kas nahk gaismâ, kas rahda noteesata newainibu, woi to peerahdijumu pahrgrohsischanu, kas tam likumigâ spehkâ nahkuscham meerateesneschu-sapulzes lehmumam, tad to tiesa-nesis, kas to lehmumu dewis, atsauz un to lietu jaunâ tiesâ-nesi.

1864 Now. 20 (41476) art. 180.

181. Ja kahds tiesa-nesis, kas pee meerateesneschu-sapulzes lehmuma dewis, to atsauz, tad tas pats tiesa-nesis nedrihkst pee jaunas tiesas-nesis sehdes tikt, kur to lietu atkal nem preekschâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 181.

182. Ja meerateesneschu-sapulzes lehmums atsauzts, tad tas pats tiesa-nesis, kas to lehmumu dewis, nedrihkst pee jaunas tiesas-nesis sehdes tikt, kur to lietu atkal nem preekschâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 182.

183. Ja meerateesneschu-sapulzes lehmums atsauzts, tad tas pats tiesa-nesis, kas to lehmumu dewis, nedrihkst pee jaunas tiesas-nesis sehdes tikt, kur to lietu atkal nem preekschâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 183.

184. Ja meerateesneschu-sapulzes lehmums atsauzts, tad tas pats tiesa-nesis, kas to lehmumu dewis, nedrihkst pee jaunas tiesas-nesis sehdes tikt, kur to lietu atkal nem preekschâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 184.

185. Ja meerateesneschu-sapulzes lehmums atsauzts, tad tas pats tiesa-nesis, kas to lehmumu dewis, nedrihkst pee jaunas tiesas-nesis sehdes tikt, kur to lietu atkal nem preekschâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 185.

186. Ja meerateesneschu-sapulzes lehmums atsauzts, tad tas pats tiesa-nesis, kas to lehmumu dewis, nedrihkst pee jaunas tiesas-nesis sehdes tikt, kur to lietu atkal nem preekschâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 186.

187. Ja meerateesneschu-sapulzes lehmums atsauzts, tad tas pats tiesa-nesis, kas to lehmumu dewis, nedrihkst pee jaunas tiesas-nesis sehdes tikt, kur to lietu atkal nem preekschâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 187.

188. Ja meerateesneschu-sapulzes lehmums atsauzts, tad tas pats tiesa-nesis, kas to lehmumu dewis, nedrihkst pee jaunas tiesas-nesis sehdes tikt, kur to lietu atkal nem preekschâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 188.

189. Ja meerateesneschu-sapulzes lehmums atsauzts, tad tas pats tiesa-nesis, kas to lehmumu dewis, nedrihkst pee jaunas tiesas-nesis sehdes tikt, kur to lietu atkal nem preekschâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 189.

190. Ja meerateesneschu-sapulzes lehmums atsauzts, tad tas pats tiesa-nesis, kas to lehmumu dewis, nedrihkst pee jaunas tiesas-nesis sehdes tikt, kur to lietu atkal nem preekschâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 190.

neſcha jeb meerateeſneſchu-ſapulzes ſpreedumam ir par pamatu, ta to leetu war no jauna uſnemt, bet tomehr ne zitadi, kà tik kad waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodala preekſch kriminal-leetahm to atwehlejuſi.

Turpat, art. 180.

Deſmitajs gabals.

Par ſpreedumu iſpildiſchanu.

181. Meerateeſu ſpreedumi nahk likumigâ ſpehkâ:

1) kad diwideſmit tſchetru ſtundu ſtarpâ pehz ſpreeduma ſludinaſchanas ne weems ne ohtrs parts neiſteizis, ka naw ar meeru;

2) kad gan iſteikts, ka naw ar meeru ar ſpreedumu, kas naw galaſpreedums, bet noliktâ laikâ naw appeleerehts;

3) kad gan iſteikts, ka naw ar meeru ar galaſpreedumu, bet kad noliktâ laikâ iſnihzinaſchanas-ſchehlaba naw eeſneegta, jeb kad ir eeſneegta, bet atraidita;

4) kad pret ſpreedumu par nenahzeju noliktâ laikâ naw ne eemeſls (отзывъ) zelts, lai leetu no jauna pahrmekle, ne appeleerehts, kad tas ſpreedums, kà pee kuras leetas, appeleereſchanu atlauj.

1864 Now. 20 (41476) art. 181.

182. Spreedums, kas nahzis likumigâ ſpehkâ, tuhliht jaiſpilda.

Turpat, art. 182.

183. Meerateeſneſis ſawus ſpreedumus pats iſpilda; meerateeſneſchu-ſapulzes ſpreedumi woi tam meerateeſneſim, kura apgabalâ leeta ſahkuſees, iſpildiſchanas dehl teek nodohti, woi pehz ſapulzes preekſchſehdetaja nolemſchanas teek iſpilditi, kà kur noteeſahts miht.

Turpat, art. 183.

184. Ja ſpreeduma iſpildiſchanas dehl noteeſatam, kas tai paſchâ meera-apgabalâ dſihwo, paſcham jabuht klaht, ta winſch ir ataizinajams, un kad nenahk, beſ nekahda ſwariga eemeſla, tad zaur polizeju atwedams.

Turpat, art. 184.

185. Par ſpreeduma iſpildiſchanu pee zita meera-apgabala eedſihwotaja, weetigam meerateeſneſim ſina dohdama.

Turpat, art. 185.

186. Rahjeeni, apdrauwas un pamahzibas arween dohdamas ar wahrdeem.

Turpat, art. 186.

187. Kad wainigajs nekahdai neſpehj to winam ſpreeſtu naudas-ſumma

makſaht, tad pehz ſpreeſtas ſummas leeluma un pehz noteeſata eeſpehſchanas, ir ſtrahpes-naudas ir ſkahdes un ſudumu makſaſchanai noleekams zits terminſch.

Turpat, art. 187.

188. Tam, kas ſtrahpes-naudu, woi ſkahdi un ſudumu aiſmakſajis, kwitanze par to dohdama, bet ta makſata nauda ihpaſchâ grahmatâ eerakſtama.

Turpat, art. 188.

189. Noliktâ terminâ nemakſata ſtrahpes-nauda woi ſkahdes atlihdſinaſchana pehz meerateeſneſcha dohtas iſpildiſchanas-pawehles peedſenama woi zaur pagaſta- un zeema-preekſchneezibahm, woi zaur meerateeſneſchu-ſupulzes priſtaweem.

Turpat, art. 189.

190. Tee, kam arreſte ſpreeſta, ſcho ſtrahpi iſzeeſch tais preekſch tam meera-apgabalôs buhwetôs zeetuma-namôs.

Peeſihm. Kamehr tahdi zeetuma-nami wehl naw uſbuhweti preekſch teem, kam arreſte ſpreſta, ſtrahpes-likumu preekſchrakſti art. 56 un 57 wehrâ nemami.

Turpat, art. 190.

191. Tohs, kam zeetums ſpreeſts, weetiga polizeja uſ tahm zeetuma-weetahm noſtelle. Par teem uſ zeetumu noſtelleteem meerateeſneſis tahm draudſehm, kur wini peeder, ſinu dohd.

Turpat, art. 191.

Weenpadſmitajs gabals.

Par teeſas koſtehm.

192. Leezineekeem un leetas-pratejeem, kas zaur aizinaſchanas-ſihmi aizinati un atlihdſinaſchanu par ſaweem zeleem grib dabuht, teem tas jaiſteiz, kà iſklauſchinaſchana jeb ta leeta pati beigta, pee kuras bija aizinati.

1864 Now. 20 (41476) art. 192.

193. (Pehz turpinajuma no 1879.) Atlihdſinaſchana par zeleem leezineekeem tikai tad ſpreeſchama, kad wini tahlaki ne kà peezpadſmit werſtes bija aizinati. Tad wini dabu zelanaudu pa trihs kapeiku pa werſti un pahrtikſchanas naudu pa diwideſmit kapeiku par katru deenu, kamehr naw mahjâs.

1864 Now. 20 (41476) art. 193; 1877 Janw. 11 (56831).

194. Teeſas koſtes ir uſleekamas woi 1) apwainotajam, kad apwainoſchana atraſta, ka launâ apſinâ notikuſi, woi 2) apwainotam, kad ſchis atraſts par wainigu.

1864 Now. 20 (41476) art. 194.

195. Kad noſeegums padarihts no wairak ne kà no weena zilweka, tad tee-

ſas koſtes uſleekamas teem, kas jo daudſ wainigi, bet kad wini neſpehjneeki, tad winu beedreem. Jr tee ir wini atbild weens par ohtru.

Turpat, art. 195.

196. Kad ſehdeſchana weena parta nenahkſchanas dehl teek nolikta uſ zitu deenu, tad ſchahs ſehdeſchanas teeſas-koſtes uſleekamas tam, kam ta waina, ka ta leetas iſmekleſchana uſ zitu deenu bija jaleek.

Turpat, art. 196.

197. Kad nekahdi wainigi naw ſinami, jeb kad tee, kam ſpreeſts teeſas koſtes makſaht, neſpehjneeki, tad krohnis tahs nem uſ ſawu rehkinumu.

Turpat, art. 197.

198. Wiſi luhgſchanas- un iſſkaidroſchanas-, wiſi appeleereſchanas- un ſchehloſchanahs-rakſti kriminal-leetâs, kas meerateeſahm peeder, un pati prozeſes-weſchana ſchinîs teeſâs ir ſwabada no wiſahm nodohſchanahm un ſtempeles-makſahm.

Turpat, art. 198; 1874 Apr. 17, lik. un pawehl. krahj. № 639, preekſchrakſt.

199. Par meerateeſneſchu un winu ſapultſchu protokolu un ſpreedumu norakſteem deſmit kapeiku pa bohganu, diwideſmit peezi rindas pa puslapu rehkinajoht, jaeedſen meerateeſneſchu un winu ſapultſchu kanzlejahm par labu. Noteeſateem, kas neſpehj, tahdi noraksti pa welti dohdami (*a*).

Peeſihm. Tahs ſtrahpesnaudas, kas no meerateeſneſcha teem aizinateem un beſ nekahda ſwariga eemeſla nenahkuſcheem ſpreeſtas, kriht pee ta kapitala preekſch zeetuma-namu buhwes, kur eelikt tohs, kam meera-apgabalôs arreſte ſpreeſta (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41476) art. 199; 1869 Maij. 19 (47107). — (*b*) 1864 Now. 20 (41476) art. 199, peeſihm.

Ohtra daļa.

Kà prozeſes wedamas pee wiſpahrigahm teeſahm.

Pirma ſchkira.

Par peederibu.

Pirmajs gabals.

Kur leeta teeſajama pehz grehkadarbu ſchkiras.

200. Pee aprinkateeſahm pehz wiſpahrigas teeſaſchanas-kahrtibas teeſajamas wiſas kriminal-leetas, kas nekriht apakſch meerateeſneſcheem.

1864 Now. 20 (41476) art. 200.

201. Prozeſes par grehkadarbeem woi noſeegumeem, kur pehz likuma ſtrahpes ſpreeſchamas, pee kurahm kahrtas-teeſibas teek atnemtas woi maſinatas, wedamas pee aprinkateeſahm ſwehrinateem peeſehdetajeem klaht eſoht.

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) 1878 gadâ ir pawehlehts:

1) prozeſes par grehkadarbeem, kas paredſeti ſtrahpes-likumôs ſchkir. IV, gab. I, II un V, kad ſcheem ſtrahpe nolikta, kur klaht ir kahrtas-teeſibu atnemſchana woi maſinaſchana, un prozeſes par ſlepkawibu woi ſlepkawibas mehginaſchanu pret eerehdneem, par eerehdnu eewainoſchanu woi lohzeklu maitaſchanu un par ziteem waras-darbeem pret wineem, un tapat par winu apdraudeſchanahm, prohti kad ſchee grehkadarbi teem eerehdneem iſdaroht ſawa amata peenahkumus, woi winu peenahkumu iſdariſchanas dehl padariti, un kad tee tapat ſtrahpejami ar kahrtas-teeſibu atnemſchanu woi maſinaſchanu, — ſchahdas prozeſes ſkatotees uſ winu peederibu, uſ winu nodohſchanu teeſai un uſ teeſas dariſchanahm uſ laiku kriht apakſch teem likumeem, kas dohti par to, kà leetas wedamas, par kurahm jaſin wirspalatahm lihdſ ar kahrtu weetneekeem (съ участіемъ сословныхъ представителей). Pirmo iſmekleſchann par tahdahm leetahm iſdara teeſigee iſmekletaji, wehra likdami wiſpahrigus preekſchraſtus, kas rohnahs ſchinîs likumôs ſchkir. II.

2) Pee pirmahs punktes nolikuma, bet tikai peederibas un teeſas dariſchanu dehl, uſ laiku jaturahs tais prozeſes par grehkadarbeem, kas ſtrahpes likumôs art. 395 paredſeti, prohti tad, kad par teem buhtu jaſin aprinkateeſai woi wirspalatai; bet tahs prozeſes par teem tahdeem grehkadarbeem, kas apſpreeſchami no waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas, tee pametami ſchihs nodalas ſinâ, kas tahs iſwed beſ ſwehrinateem peeſehdetajeem (*b*).

(*a*) Turpat, art. 201. — (*b*) 1878 Maij. 9, lik. un pawehl. krahj., № 421.

202. Waſankas, kas teizahs neatminoſchi, no kureenes wini, jeb kas par ſawu kahrtu un amatu melo, teeſajami pee aprinkateeſahm ſwehrinateem peeſehdetajeem klaht ne-eſoht.

1864 Now. 20 (41476) art. 202.

203. Kad kahda leeta nahkuſi aprinkateeſas iſmekleſchanâ ſwehrinateem peeſehdetajeem klaht eſoht, tad ta naw tahlak wedama ne pee tahs paſchas teeſas beſ ſwehrinateem peeſehdetajeem, nei pee kahdas meerateeſas, jebſchu tai teeſaſchanâ buhtu atraſts, ka tam apakſch teeſas ſtahwoſcham zaur to noſeedſibas-darbu kahrtas-teeſibas ne atnemamas ne maſinajamas (art. 201).

Turpat, art. 203.

204. Grehkadarbi pret walſti teeſajami pee wirspalatahm, pee waldoſchas ſenates ihpaſchas ſaſehdes, woi pee kriminal-wirſtribunala, bet amatâ dariti grehkadarbi pee aprinkateeſahm, ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas woi pee kriminal-wirſtribunala tai kahrtibâ, kà ſcho likumu art. 1030—35 rahda.

Turpat, art. 204; 1872 Jun. 7 (50956).

205. Ja kahds teek apwainohts grehkadarbu woi noſeegumu dehl, iſ kureem ziti ſemakai, ziti augſtakai teeſai iſmeklejami, tad ſpreeſchana peeder tai teeſai, apakſch kuras kriht tas gruhtakajs no teem grehkadarbeem.

1864 Now. 20 (41476) art. 205.

206. Noſeedſibas-darbs, uſ ko likumâ ne tik weena woi weenada ſtrahpe ween, bet ari wehl zitas noliktas, teeſajams pee tahs teeſas, kam ta wara, to gruhtako no ſchahm ſtrahpehm ſpreeſt.

Turpat, art. 206.

207. Wiſi, kas pee weena grehkadarba woi noſeeguma beedri bijuſchi, teeſajami pee weenas teeſas, prohti pee tahs, kur tee wiſuwainigee peeder, jeb

apakſch kuras apwainoto leelaka dala ſtahw. Bet ja no teem, kas pee weena grehkadarba woi noſeeguma ſabeedrojuſchees, ziti pee augſtakas, ziti pee ſemakas teeſas teeſajami, tad ta ſpreeſchana par wiſeem apwainoteem kriht tai augſtakai teeſai.

Turpat, art. 207.

Ohtrs gabals.

Kur leeta teeſajama pehz weetas, kurâ grehkadarbs notizis.

208. Wiſi grehkadarbi, iſnemoht tohs atgadijumus, kas likumâ ihpaſchi ſkaidri peemineti, tur iſmeklejami, kur padariti, un pee tahs teeſas teeſajami, kur ta weeta peeder.

1864 Now. 20 (41476) art. 208.

209. Waſankas tur teeſajami, kur ſakerti. Bet tee, kas ar ſweſcheem wahrdeem noſaukuſchees un noſuhtiti uſ tureeni, no kureenes teikuſchees ka iſbehguſchi jeb iſgahjuſchi, kad iſrahdahs, ka melojuſchi, uſ to pirmas ſakerſchanas weetu neteek atpakaļ ſuhtiti, bet iſmeklejami un teeſajami tur, kur bija noweſti.

Turpat, art. 209.

210. Kad grehkadarbs, kas weenas teeſas aprinkî eeſahkts, ohtras teeſas aprinkî tahlak weſts, tad ta leeta tur teeſajama, kur tahs beidſamahs grehkadariſchanas notikuſchas.

Turpat, art. 210.

211. Kad tahdi noſeedſibas-darbi, kas dariti wairak ne kà weenâ teeſas aprinkî, ſakarâ ſtahw, tad ta leeta pee tahs teeſas wedama, kuras waras-rohbeſchâs tas ſwarigakajs no teem noſeegumeem padarihts; bet kad tee noſeedſibas-darbi ſtahw weenâ wehrtibâ, tad pee tahs teeſas, kas jo klaht pee tahs weetas, kur tas apwainohts ſakerts.

Turpat, art. 211.

212. Tanî reiſâ, kas art. 211 peemineta, katra noſeedſibas-darba eepreekſcheja iſmekleſchana no ta teeſiga iſmekletaja, kura apgabalâ tas padarihts, teek weſta, un tad zaur weetigo prokureeru peenahkamai teeſai teek nodohta.

Turpat, art. 212.

213. Kad weens apakſch teeſas ſtahwohts par beedru bijis pee noſeedſibas-darbeem, ko wairak ne kà weens zilweks padarijuſchi, un kas nepeeder tikai pee weenas teeſas, tad katra teeſa to winai peederigu noſeegumu iſmekle un beidſoht ta teeſa, kas to ſwarigako no wina noſeegumeem iſmeklejuſi, ſtrahpi apakſch teeſas ſtahwoſcham ſpreeſch pehz teem preekſchrakſteem par ſakarâ ſtahwoſcheem grehkadarbeem.

Turpat, art. 213.

214. Kas apwainohts, ka ahrſemês noſeedſibas-darbu darijis, tas Kreewijâ teeſajams pee tahs teeſas, kuras waras-rohbeſchâs winſch ſakerts, jeb kur winſch beidſamâ laikâ mitis.

Turpat, art. 214.

215. Kad Kreewijas pawalſtneeks woi ahrſemneeks, kas par ahrſemês padaritu grehkadarbu no Kreewijas teeſahm teeſajams, kad tahds teek apwainohts, ka beſ tam wehl zitu noſeedſibas-darbu walſts-rohbeſchâs padarijis, tad ta leeta wedama tai weetâ, kur tas noſeedſibas-darbs walſts-rohbeſchâs padarihts, un pee tahs teeſas, pee kuras pehz ſawas ſchkiras tas ſwarigakajs grehkadarbs peeder.

Turpat, art. 215.

216. Prozeſes par grehkadarbeem woi noſeegumeem, ko Keiſara-walſtî padarijuſchi Pohlu zara-walſts un Pinu leelwirſta-walſts eedſihwotaji woi ſchinîs rohbeſchu-ſemês Keiſara-walſts eedſihwotaji, tur ir wedamas, kur tas noſeedſibas-darbs padarihts, un ſpreedums ſpreeſchams pehz tahs ſemes likumeem, kur ta leeta iſſpreeſta; bet pee tam tahm teeſahm jaeewehro tahs teeſibas un priwilegijas, kas tcem teeſajameem ſawâ ſemê nahk par labu (*a*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Prozeſes par grehkadarbeem, ko Pinu leelwirſta-walſti telegrafu-reſora eerehdni padarijuſchi, iſmeklejami pee S. Pehtersburgas teeſas-aprinka teeſahm (art. 1084.1085). Cepreekſcheja iſmekleſchana ſchihs ſchkiras leetâs zaur tahs gubernas gubernatoru uſwehlejama weetigai Pinu leelwirſta-walſts polizejai, kas tanî darîſchanâ turahs pee weetigu likumu preekſchraksteem (*b*).

(*a*) Turpat, art. 216. — (*b*) 1877 Dez. 20 (58008).

217. Kad grehkadarbi woi noſeegumi ſagadahs, kas no ta paſcha zilweka dariti weenâ un ohtrâ walſts-dalâ, kas pehz ſawadeem likumeem teek walditas, tad leeta iſmeklejama pee tahs teeſas, kur teeſajams tas ſwarigakajs grehkadarbs.

1864 Now. 20 (41476) art. 217.

Treſchajs gabals.

Kur leeta teeſajama pehz apwainota peederibas pee ihpaſcha reſora.

218. Prozeſes par garidſneeku grehkadarbeem un noſeegumeem wedamas woi pee baſnizas- woi pee walſts-teeſahm tai kahrtibâ, kâ ſcho likumu treſchajâ dalâ art. 1017—1029 nolikta.

1864 Now. 20 (41476) art. 218.

219. Perſonas, kas peeder pee ſemes- un juhras-karaſpehka reſora jeb pee rohbeſchu ſargeem, pehz grehkadarbeem un noſeegumeem, ko padarijuſchi ſawâ deeneſtâ ſtahwedami, peeder pee karateeſas, iſnemoht tohs atgadijumus, kas pehz wehl buhs peeſihmeti.

Turpat, art. 219.

220. Kad karaſpehka lohzekli no deeneſta ir atlaiſti, tad tee tikai par tahdeem deeneſtâ padariteem noſeedſibas-darbeem karateeſai nodohdami, pee kureem karadeeneſta peenahkumi pahrkahpti; par wiſeem ziteem grehkadarbeem un noſeegumeem wini nodohdami ziwilreſora kriminalteeſai.

Turpat, art. 220.

221. Par grehkadarbeem un noſeegumeem, ko karaſpehka lohzekli darijuſchi, kamehr uſ laika beſ termina bija atlaiſti woi pee reſerwjas karaſpehka woi pee reſerwjas karakugeem ſtahweja, jeb it nemaſ paſchâ deeneſtâ ueſtahweja, tee peeder pee ziwilreſora kriminalteeſas, kad winu noſeedſibas-darbi naw ſkaidra karadeeneſta peenahkumu pahrkahpſchana (*a*).

Peeſihm. Reſerwjas lohzekli ſtahw apakſch kara-teeſas a) kad deeneſtâ woi pee munſtureſchanas faukti nenahk; b) kad grehkadarbus un noſeegumus darijuſchi, kamehr preekſch munſtureſchanas ſapulzinati; c) kad paklauſibas peenahkumus pahrkahpuſchi un wirſneekeem gohdu nedewuſchi, kamehr kara mundeeru neſuſchi (*b*).

(*a*) Turpat, art. 221. — (*b*) 1874 Janw. 1, lik. un paweht. krahj., № 2, preekſchrakſt., art. 30; 1875 Apr. 19., lik. un paweht. krahj., № 532.

222. Preekſcheja (221) art. preekſchrakſts geld ari teem karaſpehka lohzekleem, kam amati ziwil- jeb pilsſehta- woi pagaſta- (общества) deeneſtâ, woi ari kas priwatdeeneſtâ ſtahw.

1864 Now. 20 (41476) art. 222.

223. Perſonas, kas pee wiswiſadu kaſaku karaſpehka peeder, karateeſai nodohdami, kur wiſpahrigas kriminalteeſas rohnahs, tikai tad, kad wini noſeedſibas-darbus darijuſchi, kamehr karapulkôs ſtahwejuſchi, woi kamehr pehz karaſpehka likumeem kahdâ deeneſtâ bijuſchi, jeb kad winu noſeegumi ſkaidras karadeeneſta peenahkumu pahrkahpſchanas.

Peeſihm. Kaſaku karaſpehkôs, kur ziwilreſora teeſas naw zeltas, prozeſes par wiſeem karawihru kahrtai peederigu perſonu noſeedſibas-darbeem peeder pee karateeſas, kas ſpreedumus ſpreeſchoht par tahdahm leetahm, kas pee ziwilreſora-kriminalteeſahm wedamas, turahs pee teem wiſpahrigeem kriminal-likumeem.

1867 Now. 20 (41476) art. 223; 1870 Merz. 31 (48207).

224. Karaſpehka lohzekli, kas naw karawihru ſkaitâ, prohti kam deeneſts walſts-kehwnitſchu, mehrneeku, meſchuwaldibas, kalna-raktawu, zelu- un telegrafu-waldibas, karantenes reſorâ, tàpat tee ſemakee polizejas un ugunsdſehſeju komandas lohzekli teeſajami pee ziwilreſora kriminalteeſas par wiſeem grehkadarbeem un noſeegumeem, kur karadeeneſta peenahkumi naw pahrkahpti; bet par ſchihs beidſamahs ſchkiras noſeedſibas-darbeem wini ſtahw apakſch karateeſas.

1864 Now. 20 (41476) art. 224; 1867 Maij. 15 (44575) art. 244; 1868 Dez. 5, Wisaugſt. paw. (eekſchleet. miniſter. leetâs).

225. Ziwil-eerehdni ſemes- un juhras-karaſpehka reſorâ ſtahw apakſch karateeſas, kad deeneſtâ noſeeguſchees un kara-paklauſibas preekſchrakſtus pahrkahpuſchi, bet par wiſeem ziteem grehkadarbeem un noſeegumeem tee teeſajami no ziwilreſora kriminalteeſas.

1864 Now. 20 (41476 art. 225.

226. Kas ſtahw ziwilreſorâ, tee tikai tahdâs weetâs karateeſai nodohdami, kur karalikumi ſludinati, un tikai par tahdeem grehkadarbeem, kas tai tahdâ reiſâ iſſludinatâ Keiſara ukaſâ ar wahrdu ir peeſaukti (*a*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) 1878 g. uſ laiku pawehlehts: Jhpaſchôs likumâ peeminetôs atgadijumôs tohs, kas apwainoti, ka ar kara-eerohtſcheem waldibas eezelteem waldineekeem eſoht pretojuſchees, woi karaſpehka un polizejas lohzekleem woi kaukahdeem ziteem eerehdneem uſbrukuſchi, kamehr ſchee ſawa deeneſta peenahkumus iſdarija, woi tadehl ka ſawus peenahkumus iſdarijuſchi, prohti kad pee ſcheem grehkadarbeem notikuſi ſlepkawiba woi ſlepkawibas mehginaſchana, eewainoſchana, lohzekļu maitaſchana, leela ſadauſiſchana, woi ugunspeelaiſchana, — tohs tahdus waijaga nodoht karateeſai, lai tohs teeſa pehz karalikumeem, un lai wainigeem ſtrahpi noſpreeſch pehz kara-ſtrahpeslikumeem, art. 279 (*b*).

(*a*) Turpat, art. 226. — (*b*) 1878 Aug. 9, lik. un pawehl. krahj., № 622.

227. Karâ ſanemti, tee par grehkadarbeem un noſeegumeem, ko padara, kad jau atdohti ziwilwaldibas reſoram, teeſajami no ziwilreſora kriminalteeſas.

1864 Now. 20 (41476) art. 227.

228. Ahrſemneeki par grehkadarbeem un noſeegumeem, ko Kreewijâ padarijuſchi, ſtahw apakſch teem wiſpahrigeem preekſchrakſteem par teeſas peederibu, ja ſchee preekſchrakſti naw atzelti zaur kahdu ſalihgumu ar to ahrſemes walſti, kur apwainohts par pawalſtneeku peeder.

Turpat, art. 228.

229. Kad grehkadarba woi noſeeguma daritaji peeder pee ahrſemes-walſtju-ſuhtnibahm un miſijahm, prozeſes zitadi naw uſnemamas, kamehr naw notikuſi diplomatiſka faſinoſchanahs ar ta apwainota klahtakajeem preekſchneekeem.

Turpat, art. 229.

230. Kad grehkadarba woi noſeeguma daritaji deeneſtâ ſtahw pee wehſtneſcheem, ſuhtneem un ziteem diplomatiſkeem agenteem, tad tee ſtahw apakſch kriminalteeſas pehz wiſpahrigeem nolikumeem, ja zaur nolihgumeem ar ahrſemju walſtihm par tahdeem naw zitadi nolikts; bet aizinajami tee pee iſmekleſchanas un pee teeſas zaur miniſteriju, kas ir par ahrſemju leetahm.

Turpat, art. 230; 1868 Febr. 19 (45503).

Zeturtajs gabals.

Kahdâ kahrtibâ ſtrihdi par peederibu iſſchkirami.

Pirma nodala.

Strihdi ſtarp teeſahm.

231. Katra teeſa pate ſpreeſch, woi leeta kriht winas waras rohbeſchâs un nekad augſtakai teeſai newaijaga zelt preekſchâ, lai iſſpreeſch, kad ſchaubiſchanahs par peederibu.

1864 Now. 20. (41476) art. 231.

232. Strihdi par peederibu ſtarp aprinkateeſahm iſſpreeſchami no tahs wirſpalatas, apakſch kuras ſchihs teeſas ſtahw.

Turpat, art. 232.

233. Strihdi ſtarp aprinkateeſahm, kas neſtahw apakſch weenas wirſpalatas, teek iſſpreeſti no tahs wirſpalatas, kuras dalâ leeta papreekſch bija eeſuhdſeta.

Turpat, art. 233.

234. Peenahkamas peederibas uſdabuſchana uſſahkama woi zaur to aprinkateeſu preekſchlikumu, kuru ſtarpâ dohmas par to buhtu ſchkihruſchahs, woi zaur prokureera bildeſchanahm, woi zaur to perſonu ſchehlabahm, kam dala pee tahs leetas, woi kà paſchas wirſpalatas redſ.

Turpat, art. 234.

235. Strihdi par peedeeribu iſſpreeſchami pilnâ wirſpalatas ſapulzê, kad prokureers ſawu atſinumu iſteizis.

Turpat, art. 235.

236. Strihdi par peederibu eeſahktu leetas weſchanu neaptur; bet teeſai leetu nodoht un ſpreedumu ſpreeſt naw brihw, lihdſ kamehr peederibas jautajeens naw pilnigi iſſpreeſts.

Turpat, art. 236.

237. Strihdi par peederibu ſtarp ziwil- un kara- woi baſnizas-reſora teeſahm iſſpreeſchami waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas nodalas pilnâ ſapulzê.

Turpat, art. 237.

238. Schahdas leetas ſenatê apſpreeſchamas pehz peenahkamas ſaſinoſchanahs ar kara- un karakugu-miniſteri, kad tas eeſahktajs ſtrihdus ſihmejahs uſ kara- woi karakugu-reſoru, — ar ſwehto ſinodu, kad ſihmejahs uſ pareiſtizigas baſnizas reſoru, — ar eekſchleetu-miniſteri, kad ſihmejahs uſ ſweſchu tizibu reſoru,

Turpat, art. 238.

Ohtra nodala.

Strihdi ſtarp teeſahm un waldehm.

239. Kad ſchaubahs, woi leeta, kas eeſuhdſeta, pahrluhkojama pee waldehm woi pee teeſahm, tai teeſai jaſpreeſch, kurai rohkâ ir to leetu woi peenemt woi iſteikt, ka ta pee teeſas naw wedama.

1864 Now. 20 (41476) art. 239.

240. Neweenai waldei, neweenam waldibas eerehdnim naw brihw leetu nemt ſawâ iſmekleſchanâ, kas jau teek weſta pee kahdas teeſas, kamehr ſchi weſchana no augſtakas teeſas naw iſteikta par negeldigu.

Turpat, art. 240.

241. Kad kahda walde woi kahds waldibas eerehdnis eerauga, ka kahda pee aprinkateeſas peenemta leeta waldei peeder, tad to ſchai teeſai zaur to pee

winas eezelto prokureeru dara ſinamu iſſkaidrodama, kapehz winai ſchkeet, ka ta leeta winai peeder.

Turpat, art. 241.

242. Tanî atgadijumâ, kas preekſchejâ artikelî peeminehts, leeta iſmeklejama pee wirſpalatas, bet pa to laiku ta leeta pee tahs teeſas, kur tas ſtrihdus iſzehlees, apturama, lihdſ kamehr tas ſtrihdus iſſpreeſts.

Turpat, art. 242.

243. Preekſch tahdu leetu iſſpreeſchanas wirſpalatâ apakſch wirſpalatas pirma prekſchſehdetaja wadiſchanas ſaſehde teek ſaſtahdita, kur peeder gubernators, diwi wirſpalatas lohzekli, kambarateeſas preekſchſehdetajs un domenuteeſas waldneeks, woi no ſcheem diwjeem tas deeneſtâ wezakajs un tahs ihpaſchas waldibas weetigajs preekſchneeks, uſ ko tas ſtrihdus pehz ſawas ſchkiras, ſihmejahs (*a*).

Peeſihm. Pee Odeſas wirſpalatas ihpaſchas ſaſehdes, kas pehz art. 243 ſaſtahdahs, peeder gubernatora weetâ pilſſahta preekſchneeks, kambarateeſas preekſchſehdetaja weetâ Odeſas tamoſchnas-aprinka preekſchneeks (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41476) art. 243; 1866 Dez. 22 (44024). — (*b*) 1869 Maij. 26 (47133); 1871 Jun. 4 (49705) walſt. padohmes atſin. art, II, pkt. 3, 4.

244. Schihs ſaſehdes ſpreedumi ir galaſpreedumi; bet kad tas jautajeens par to ſtrihdu paſchâ wirſpalatâ zehlees, tad to leetu tai art. 241 noliktâ kahrtibâ war peneſt pee waldoſchas ſenates.

1864 Now. 20 (41476) art. 244.

245. Jautajeenus par ſtrihdu ſtarp teeſahm un waldehm galigi iſſpreeſch waldoſchas ſenates pirmas nodalas un iſnihzinaſchanas-nodalu kohpuſapulze.

Turpat, art. 245.

Peektajs gabals.

Kà leetas pahrzelamas no weena teeſas-aprinka uſ ohtru.

246. Kriminal-leetu pahrzelſchana no weena teeſas-aprinka uſ ohtru atwehlejama woi pehz tahs teeſas preekſchlikuma, kur ta leeta teek weſta, woi pehz ta pee tahs paſchas teeſas ſtahwoſcha prokureera peneſuma, woi pehz tam, kà augſtaka teeſa redſ.

1864 Now. 20 (41476) art. 246.

247. Augſtaka teeſa, kas pehz kahrtas ta pahraka, atwehl leetas pahrzelſchanu no weena winai padohta teeſas-aprinka uſ ohtru:

1) kad kahdâ teeſas-aprinkî grehkadarbs padarihts, un apwainoto un leezineeku leelaka dala zitâ teeſas-aprinkî mahjo, un

2) kad ta weeta, kur tas grehkadarbs padarihts, tik tahlu no tahs peederigas teeſas nohſt, ka ta leeta labaki wedama rahdahs pee zitas klahtakas teeſas.

Turpat, art. 247.

248. Beſ teem preekſchejâ (247) art. peemineteem atgadijumeem, ſenates iſnihzinaſchanas-nodaļai ir atwehlehts leetas no weena teeſas-aprinka uſ ohtru pahrzelt:

1) kad teeſas preekſchſehdetajs, lohzekli woi prokureers teek apwainoti, ka kahdu noſeedſibas-darbu darijuſchi, par ko pehz wiſpahrigeem teeſas-likumeem ſchai paſchai teeſai kriht ſpreeſt;

2) kad iſrahdahs, ka ſcheem eerehdneem ari daļa pee tahm nekahrtibahm, kas tai wineem peederigâ leetâ notikuſchas.

Turpat, art. 248.

Ohtra ſchkira.

Par eepreekſcheju iſmekleſchanu.

Pirmajs gabals.

Par teem, kam daļa pee eepreekſchejas iſmekleſchanas.

249. Kad grehkadarbi un noſeegumi notikuſchi, kas peeder pee aprinka-teeſahm, tad teeſigee iſmekletaji eepreezſcheju iſmekleſchanu wed polizejai un tais likumâ noteiktôs atgadijumôs ſchandarmu-korpuſa lohzekleem peepalihdſoht un prokureereem un winu palihgeem uſraugoht (*a*).

Peeſihm. Jhpaſchi preekſchrakſti par to, kahdâ kahrtibâ atdalitu ſchandarmu-korpuſa lohzekli pee grehkadarbu un noſeegumu iſdibinaſchanas ſtrahda, ſche ir peelikti (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41476) art. 249. — (*b*) 1871 Maij. 19 (49615) preekſchrakſt., art. 1—19; 1875 Janw. 4, lik. un pawehl. krahj., № 237.

Pirma nodaļa.

Kahda daļa polizejai pee eepreekſchejas iſmekleſchanas.

250. Par katru notikumu, kam grehkadarba woi neſeeguma ſihmes, polizeja beſ kaweſchanahs un wehlakajs diwideſmit un tſchetru ſtundu ſtarpâ pehz tam, ka pate dabujuſi ſinaht, ſinu dohd teeſigam iſmekletajam un prokureeram jeb wina palihgam.

1864 Now. 20 (41476) art. 250.

251. Par grehkadarbeem un noſeegumeem, kas apakſch meerateeſneſcheem kriht, polizeja ſcheem, kà peenahkahs, ſinu dohd.

Turpat, art. 251.

252. Kad ne teeſigajs iſmekletajs, ne prokureers woi wina palihgs naw klaht, tad polizeja wineem ſinu dohd par to notikumu, kam noſeedſibas-darba ſihmes un reiſâ ari pate dohdahs pee mekleſchanas, kà peenahkahs.

Turpat, art. 252.

253. Kad tahs grehkadarba woi noſeeguma ſihmes naw ſkaidras, jeb kad polizeja par notikumeem ar tahdahm ſihmehm no ziteem dſirdoht (zaur klauſchu walodahm), jeb pawiſam no ne ihſti tizamas puſes dabujuſi ſinaht, tad katrâ reiſâ, pirms, kà peenahkahs, ſinu dohd, winai waijaga zaur klauſchinaſchanu pahrleezinatees, woi tas notikums ihſti notizis, un woi winam ari grehkadarba woi noſeeguma ſihmes.

Turpat, art. 253.

254. Meklejoht polizeja wiſas winai waijadſigas ſinas ſadabu klauſchinadama, waizadama un kluſu wiſas leetas wehrâ nemdama, bet mahjâs ne mekledama nei kahdu leetu atnemdama.

Turpat, art. 254.

255. Ko iſdibinajuſi, to polizeja nodohd teeſigam iſmekletajam, tàpat ari wehlaki wiſas ſadabuhtas ſinas, kas to leetu jo pilnigi iſſkaidro, winam ſinamas dara. Kà polizeja teeſigam iſmekletajam ſawu iſdibinajumu uodewuſi, ari prokureeram woi wina palihgam ſinu par to dohd.

Turpat, art. 255.

256. Lihdſ kamehr teeſigajs iſmekletajs atnahk, polizeja dara, ko waijaga dariht, lai grehkadarba ſihmes netiktu iſnihzinatas, un ka tas, ko par wainigu tur, no iſmekleſchanas nedabu atrautees.

Turpat, art. 256.

257. Polizeja gahda, ka tas, ko par wainigu tur, no iſmekleſchanas nedabu atrautees ſchahdôs atgadijumôs:

1) kad tas, ko par wainigu tur, pee paſcha noſeedſibas-darba dariſchanas woi tuhliht pez tam nokerts;

2) kad tee zaur to grehkadarbu aiſtiktee jeb tee azuleezineeki teeſcham to par wainigu turamu uſrahda;

3) kad pee ta, ko par wainigu tur, woi wina mahjâs ſkaidras grehkadarba ſihmes uſeetas;

4) kad tahs leetas, kas to noſeedſibas-darbu peerahda, peeder tam par wainigu turetam, woi pee wina atraſtas;

5) kad winſch raudſijis behgt, jeb kad woi behgoht woi pehz behgſchanas ſakerts;

6) kad tam par wainigu turetam naw paſtahwiga mahjokla jeb dſihwoſchanas-weetas.

Turpat, art. 257.

258. Tais reiſâs, kad polizeja wainigo pee paſcha darama woi nule pat padarita noſeedſibas-darba nokehruſi, un tàpat kad, lihdſ kamehr teeſigajs iſmekletajs atnahk notikuma weetâ, grehkadarba ſihmes buhtu warejuſchas iſſuſt, tad polizeja eeſtahjahs teeſiga iſmekletaja weetâ wiſôs tahdôs mekleſchanas-darbôs, ko newar kaweht, prohti apſkatahs, apluhko, mekle un atnem, bet iſklauſchinaht polizeja neiſklauſchina ne apwainoto ne leezineekus, ja kahds no teem naw zeeti ſlims un naw jabaidahs, ka nomirs, pirms teeſigajs iſmekletajs atnahk.

Turpat, art. 358.

259. Tais art. 257 un 258 minetôs atgadijumôs polizejai itin ſmalki jaturahs pee teem preekſchrakſteem, kas par to dohti, kà eepreekſcheja iſmekleſchana wedama.

Turpat, art. 259.

260. Kà teeſigajs iſmekletajs atnahzis, polizeja tam atdohd wiſu leetas weſchanu un pati wairs nemekle lihdſ, kamehr ihpaſchu pawehli preekſch tam nedabu.

Turpat, art. 260.

261. Augſchâ ſaſihmetee preekſchrakſti geld ari pagaſta- un zeema-preekſchneezibahm un ari ziteem eerehdneem, kam ſawâ amatâ kriht polizejas peenahkumus iſdariht.

Turpat, art. 261.

Ohtra nodaļa.

Kahdi tee darbi un zik leela ta amata-wara teem teeſigeem iſmekletajeem.

262. Eepreekſcheja mekleſchana no teeſiga iſmekletaja naw uſſahkama, kad winſch naw pehz likuma uſ to wadihts un kad naw peeteekama eemeſla.

1864 Now. 20 (41476) art. 262.

263. Par katru mekleſchanu, ko teeſigajs iſmekletajs uſſahk, kur naw ſina nahkuſi no polizejas, un kur priwat-apwainotajs naw ſchehlojees, winſch prokureeram ſinu dohd.

Turpat, art. 263.

264. Teeſigajs iſmekletajs ſawâ paſcha warâ wiſu dara un leek dariht, kas der preekſch iſmekleſchanas, to iſnemoht, kur wina wara zaur likumu ihpaſchi aprohbeſchota.

Turpat, art. 264.

265. Meklejoht teeſigam iſmekletajam peenahkahs ar pilnigu taiſnibu iſdibinaht wiſu to, kas deretu woi apwainotam wainu peerahdiht, woi winu attaiſnoht.

Turpat, art. 265.

266. Teeſigam iſmekletajam laikâ waijaga gahdaht, ka peerahdijumi teek ſadabuhti, un ihpaſchi ka beſ kaweſchanas tahdas grehkadarbu pehdas un ſihmes teek uſdabuhtas, un paſargatas, kas lehti waretu ſuſt.

Turpat, art. 266.

267. Leetas, kas waretu peerahdiht grehkadarbu woi noſeegumu, un tàpat tahdas leetas, kas zaur to noſeedſibas-darbu dabuhtas, teeſigajs iſmekletajs tuhliht panem ſawâ rohkâ, tik kà tahs ir uſgahjis.

Turpat, art. 267.

268. Kad, kà kurâ reiſâ, teeſigajs iſmekletajs pahrleezinajahs, ka beſ kaweſchanas drohſchiba jagahda, ka lai ta tam apwainotam warbuht uſleekama ſtrah-

pes-nauda woi ta atlihdsinaschanas prasischana par to zaur wina darbeem padaritu skahdi un sudumu, nepaleek neaismakssata, tad winsch par apwainota mantas apkihlaschanu un apzeetinaschanu aprinkateesai rakstu leek preekschâ.

Turpat, art. 268.

269. Teesigam ismekletajam ir brihw pahrraudsiht, paplaschinaht woi isnihzinaht, ko polizeja pirmajâ mekleschanâ darijusi.

Turpat, art. 269.

270. Teesiga ismekletaja likumigas prasischanas ir no polizejas ir no teesahm, eerehdneem un priwatpersonahm bes kaweschanas isdaramas.

Turpat, art. 270.

271. Teesigajs ismekletajs war polizejai usdoht, lai mekle un klauschina tà, kà winsch nosaka.

Turpat, art. 271.

272. Kad teesigam ismekletajam gadahs, ka pee amata peenahkumu isdarischanas winam preti turahs, tad winam ir ta teesiba palihdsibu prasiht, ir no siwil- un kara-wirsneezibas, ir no kaiminu laudihm.

Turpat, art. 272; 1877 Okt. 3 (57748).

273. Teesigu ismekletaju ir tas apwainohts ir tas priwat-apwainotajs woi siwil-suhdsetajs to paschu eemeslu dehl war atstumt, kuru dehl pehz likuma teesneschu atstumschana wehleta (art. 600). Teesiga ismekletaja atstumschana winam paschâm peenesama.

1864 Now. 20 (41476) art. 273.

274. Bes tam teesigam ismekletajam, kad winam sinams, ka winsch pehz likuma buhtu atstumjams, no mekleschanas waijaga atturetees un teesai par to doht sinu.

Turpat, art. 274.

275. Kamehr teesigajs ismekletajs to pret winu peenestu atstumschanu teesai leek preekschâ, lai apspreesch, mekleschanu neaptur. Bet kad pats no mekleschanas atkahpjahs, tad lihds teesas spreedumam tik to ween gahda un dara, ko newar kaweht.

Turpat, art. 275.

276. Teesigajs ismekletajs to leetu tahlaki mekle bes apstahschanahs ir tad, kad apwainohts buhtu aisbehdsis, jeb kad tahda naw, us ko waretu dohmaht, ka winsch to grehkadarbu buhtu darijis.

Turpat, art. 276.

277. Mekleschanu tik ween teesa war nobeigt. Kad teesigam ismekletajam schkeet, ka wairs newaijaga tahlak mekleht, tad apstahjahs sawâ mekleschanâ un zaur prokureeru luhds, lai teesa atwehl to leetu nobeigt.

Turpat, art. 277.

Treſcha nodaļa.

Kahdi tee darbi un zik leela ta amata-wara teem prokureereem un winu palihgeem.

278. Prokureeri un winu palihgi paſchi eepreeſcheju mekleſchanu newed, bet tikai teeſigeem iſmekletajeem par to padohmus dohd un weenumehr ir tee uſraugi par to mekleſchanu.

1864 Now. 20 (41476) art, 278.

279. Pee klauſchinaſchanas par noſeedſibas-darbeem polizejas lohzekli ſtahw teeſcham apakſch prokureereem un winu palihgeem.

Turpat, art. 279.

280. Prokureereem un winu palihgeem ir brihw klaht buht pee wiſahm iſmekleſchanahm un paſchâ weetâ redſeht, kà ihſti ta leeta teek weſta, bet tik to mekleſchanu neapturoht.

Turpat, art. 280.

281. Wiſâs leetâs, kas ſihmejahs uſ grehkadarba iſdibinaſchanu un uſ peerahdijumu ſamekleſchanu teeſigajs iſmekletajs prokureera jeb wina palihga likumigas praſiſchanas iſpilda un protokolê peeſihme, ko ihpaſchi pehz tahdas praſiſchanas darijis.

Turpat, art. 281.

282. Kad kawekli rohnahs, ka prokureera woi wina palihga praſiſchanas newar iſpildiht, tad teeſigajs iſmekletajs gahda to praſijumu iſdariht, zik tahlu ſpehj, praſitajam par to dohd ſinu un ſagaida, ko tas ſpreedihs.

Turpat, art. 282.

283. Apwainoto apzeetinajoht teeſigajs iſmekletajs prokureerneezibas klahtakajam lohzeklim tuhliht ſinu dohd, kapehz tà darijis, un ſchis war pagehreht, lai teeſigajs iſmekletajs to leetu newed tik aſi, prohti kad to apwainoto newar tik ſkaidri tureht par wainigu pee tahda grehkadarba, kadehl wiſas kahrtas-teeſibas buhtu atnemamas, jeb kadehl wiſas ihpaſchas teeſibas un priwilegijas tam ſuſtu.

Turpat, art. 283.

284. Teeſigajs iſmekletajs peokureeram woi wina palihgam ſinu dohd par to, kapehz kahds naw apzeetinahts jeb no zeetuma atlaiſts, kas par wainigu turehts, ka tahdu grehkadarbu darijis, kadehl wiſas kahrtas-teeſibas tum buhtu atnemamas, woi kadehl wiſas ihpaſchas teeſibas un priwelegijas tam ſuſtu.

Turpat, art. 284.

285. Prokureeram woi wina palihgam ir brihw teeſigam iſmekletajam uſbildinaht, lai apzeetina to ſawâ walâ pameſto jeb no zeetuma atlaiſto apwainoto. Bet kad teeſigajs iſmekletajs tapehz to neuſnemahs, ka apwainohts nerahdahs deewsgan par wainigu turams pee tahda grehkadarba, kadehl wiſas kahrtas-tee-

ſibas atnemamas, woi kadehl wiſas ihpaſchas teeſibas un priwilegijas tam ſuhd, tad winſch tahdu uſbildinajumu neklauſidams teeſai to leetu leek preekſchâ.

Turpat, art. 285.

286. Prokureers woi wina palihgs war praſiht, lai to leetu wehl dſilaki iſmekle pehz wina noſazijumeem, jebſchu teeſigajs iſmekletajs to mekleſchanu turejis par nobeigtu.

Turpat, art. 286.

287. Pee uſraudſibas par mekleſchanu ne prokureeru ne wina palihgu newar atſtumt no winu amata-peenahkumu iſdariſchanas; bet ja winſch ar to apwainoto, jeb ar to zaur noſeedſibas-darbu aiſtiktu ſtahw tahdâ ſakarâ, pehz kura teeſneſi waretu atſtumt (art. 600), ta winam paſcham waijaga atkahptees. Schehlabas par tahdu leetu peeneſamas tikai pee wirſpalatas prokureera.

Turpat, art. 287.

Ohtrs gabals.

Kas peeder pee eepreekſchejas iſmekleſchanas.

288. Katrs teeſigajs iſmekletajs to eepreekſcheju mekleſchanu wada ſawâ aprinka- woi pilsſahta-apgabalâ. (ſk. wiſpahr. gub. lik. art. 954 un tahl.)

1864 Now. 20 (41476) art. 288.

289. Teeſigajs iſmekletajs, kur likumi to rahda, dohdahs pee mekleſchanas,

1) kad noſeedſibas-darbs padarihts wina apgabalâ;

2) kad noſeedſibas-darbs gan zitâ weetâ padarihts, bet wina apgabalâ nahzis gaiſmâ, un

3) kad tas, kas apwainohts, jeb pee ta noſeedſibas darba par wainigu teek uſluhkohts, wina apgabalâ miht, jebſchu tas nedarbs zitâ weetâ padarihts.

Turpat, art. 289.

290. Pee ahrpus ſawa apgabala padarita noſeedſibas-darba iſmekleſchanas teeſigajs iſmekletajs dohdahs nenogaididams, lai ta teeſa, kuras rohbeſchâs tas grehkadarbs woi noſeegums notizis, winu uſaizina, bet wairak ne ko nedara, kà to ween, kas beſ kaweſchanas tai weeetâ jadara, kur tas grehkadarbs woi noſeegums gaiſmâ nahzis, jeb kur apwainohts ir apzeetinahts woi uſeets. Bet to iſdarijis, beſ kaweſchanas to weſto leetu, ir paſchu to apwainoto, ja tas ir apzeetinahts, noſuhta pee ta teeſiga iſmekletaja, kura apgabalâ tas noſeedſibas-darbs padarihts.

Turpat, art. 290.

291. Tas teeſigajs iſmekletajs, kura apgabalâ tas noſeedſibas-darbs gaiſmâ nahzis, par ko neſin, kur padarihts, to eeſahktu mekleſchanu wed lihdſ galam, woi lihdſ kamehr ſkaidri dabu ſinaht, kur tas grehkadarbs woi noſeegums padarihts.

Turpat, art. 291.

292. Kad tais likumâ noteiktôs atgadijumôs iſrahdahs waijadſigi, ka apwainotu woi leezineeku iſklauſchinaſchana woi zita kahda iſmekleſchana lai noteek ahrpus ta apgabala, kur ta mekleſchana ſahkuſees, tad tahdus amata-darbus iſdariht peenahkahs tam teeſigam iſmekletajam, kura apgabalâ tee darami. Tahdâs reiſâs jaiſklauſchina pehz waizaſchanas punktehm, kas ir uſdohtas no ta teeſiga iſmekletaja, kas to leetu wed.

Turpat, art. 292.

293. Pilsſahtâ, jebſchu tas wairak kahdôs mekleſchanas-apgabalôs dalihts, katrs teeſigajs iſmekletajs pats iſdara wiſu to, kas waijadſigs tai wina apgabalâ uſſahktâ leetâ (ſk. wispahr. gub. lik. art. 954 un tahl.).

Turpat, art. 293.

294. Pee grehkadarba woi noſeeguma iſdibinaſchanas teeſigajs iſmekletajs ari zitâ aprinka apgabalâ un ari pat zitâ aprinkî war mehkleht, kad to waijaga, lai pateeſiba nahktu gaiſmâ.

Turpat, art. 294.

295. Eepreekſchejas mekleſchanas, zik ween eeſpehjams, japaſteidſ. Tahs naw apturamas ne tahdâs deenâs, kur teeſas ſlehgtas, nei ſwehtâs deenâs, prohti kad ta leeta to praſa.

Turpat, art. 295.

296. Uſraudſiht par teem mekleſchanas darbeem kriht tam prokureeram, kura dalâ tee darami, jebſchu tahs dariſchanas ſihmejahs uſ noſeedſibas-darbu, kas ahrpus ta teeſas-aprinka darihts, kur tam prokureeram ſaws amats.

Turpat, art. 296.

Treſchajs gabals.

Kà pehz likumeem mekleſchana uſnemama.

297. Pehz likumeem eepreekſcheja mekleſchana uſnemama:
1) kad priwatperſonas ſinas un ſchehlabas peneſ;
2) kad ſinas nahk no polizejas, no teeſahm un eerehdneem;
3) kad wainigajs pats teeſas preekſchâ iſteizahs;
4) kad prokureers to leetu leek nemt rohkâ;
5) kad teeſigajs iſmekletajs kà pats redſedams to leetu nem rohkâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 297.

298. Kad azuleezineeks noſeedſibas-darbu ſinamu dara, tad ar to peeteek, lai mekleſchanu uſnem, ja ari teeſigam iſmekletajam it nekas zits nebuhtu pee rohkas, kas ko rahditu.

Turpat, art. 298.

299. Kad kahdu par wainigu teiz pee noſeedſibas-darba, bet tas apwainotajs

naw bijis azuleezineeks, tad ar to nepeeteek, lai iſmekleſchanu uſnem, ja apwainotajs nepeeneſ peerahdijumus, ka wina apwainoſchana tizama.

Turpat, art. 299.

300. Paſkwili beſ parakſtita wahrda un ſlepus eedohti rakſti nedohd likumigu ſpehku, lai mekleſchanu uſnem, bet ja wini uſrahda ſwarigu launu nodohmu jeb noſeedſibas-darbu, kas wiſpahrigu meeru war trauzeht, tad tee war dereht par wadoneem, lai polizeja klauſchina, un pehz ari war notikt mekleſchana.

Turpat, art. 300.

301. Sinas no tahdu perſonu puſes, kas zaur grehkadarbu woi noſeegumu aiſtikti, teek uſluhkotas par ſchehlabahm.

Turpat, art. 301.

302. Schehlabâs jauſdohd:

1) kahdâ laikâ un weetâ noſeedſibas-darbs padarihts;

2) kapehz uſ kahdu zilweku dohma, ka winſch tas wainigajs;

3) kahda ſkahde woi kahds ſudums notizis;

4) zik leela atlihdſinaſchana apgabalis rehkinajama, ja to tahdu praſa.

Turpat, art. 302.

303. Schehlabas teek atſihtas par peeteekamahm, lai mekleſchanu uſnem. Ne teeſigam iſmekletajam, nei prokureeram brihw to zaur grehkadarbu woi noſeegumu aiſtikto ar tahdu ſchehlabu atraidiht.

Turpat, art. 303.

304. Pa wiſu to mekleſchanas laiku ſchehlabneekam ir brihw:

1) ſawus leezineekus peeweſt;

2) pee wiſahm mekleſchanahm klaht buht un ar iſmekletaja atwehleſchanu tam apwainotam un teem leezineekeem waizaſchanas likt preekſchâ;

3) ſawai ſuhdſibai par apſtiprinaſchanu peerahdijumus peeneſt, un

4) uſ ſawu rehkinumu praſiht, lai winam iſſneedſ norakſtus no wiſahm protokolehm un wiſeem nolehmumeem.

Turpat, art. 304.

305. Schehlabneeks war luhgt, lai winam gahda drohſchibu par to pagehretu atlihdſinaſchanu. Bet teeſigajs iſmekletajs to luhgſchanu tik tad teeſai leek preekſchâ, kad winſch ſuhdſetaja luhgſchanu atſihſt par tahdu, kam pamats.

Turpat, art. 305.

306. Sinas un ſchehlabas war peeneſt ar rakſtu woi ar wahrdeem, un winas katru brihdi polizejas lohzekleem un tàpat teeſigeem iſmekletajeem, prokureereem un winu palihgeem japeenem. Protokolê jaeeraksta, kad un par ko ta ſina jeb ſchehlaba uſdohta, un tàpat, kas pee iſklauſchinaſchanas iſteikts.

Turpat, art. 306.

307. Kad ſina woi ſchehlaba ſanemta, teeſigajs iſmekletajs woi polizejas lohzeklis tuhliht to ſinasdeweju woi ſchehlabneeku iſklauſchina, kà ta leeta noti-

kuſi, woi par tahm winam ſinamahm noſeedſibas-darba ſihmehm, un kad ſchis ſkaidri kahdu apwaino kà ta grehkadarba woi noſeeguma daritaju, tad winu pamahza par to ſtrahpi, kas jazeeſch uſmelotajeem.

Turpat, art. 307.

308. Kas ſinu woi ſchehlabu peneſ, no ta neteek praſita ta noſeedſibas-darba peerahdiſchana, bet winam jaatbild par wiſeem peneſteem meleem.

Turpat, art. 308.

309. Kad teeſigam iſmekletajam ar polizejas woi zitu teeſu un eerehdnu uſdewumeem nepeeteek, lai mekleſchanu uſnemtu, tad winſch tuhliht prokureeram woi wina palihgam par to dohd ſinu.

Turpat, art. 309.

310. Kad wainigajs pats teeſas preekſchâ iſteizahs, teeſigam iſmekletajam gan waijaga pee iſmekleſchanas dohtees, bet ja ta leeziba no ta, kas nahzis pats apwainotees, teek apgahſta zaur to, ko teeſigajs iſmekletajs iſdibinajis, tad winſch protokolê ſarakſta, kapehz ta paſcha apwainoſchanahs winam rahdahs ne-eewehrojama, un ſchihs protokoles norakſtu noſuhta pee prokureera woi wina palihga.

Turpat, art. 310.

311. Prokureers un wina palihgi kahdu leetu war uſnemt ir pehz ſinahm, ko wini dabujuſchi, ir kad paſchi grehkadarbus woi noſeedſibas-darbu ſihmes eeraudſijuſchi.

Turpat, art. 311.

312. Prokureeram un wina palihgeem naw brihw praſiht, lai leetu uſnem, kad peeteekamas leezibas truhkſt. Kad ta leeta ir tumſcha, tad wineem waijaga zaur polizeju kluſu likt klauſchinaht un ſinas famekleht.

Turpat, art. 312.

313. Teeſigajs iſmekletajs pats no ſewis tikai tad pee mekleſchanas dohdahs, kad winſch to noſeedſibas-darbu uſeet, kad noteek, jeb kad nule pat notizis.

Turpat, art. 313.

314. Kad weena grehkadarba pehdas dſenoht, ohtra ſihmes uſeet, kas ar to wedamo leetu ihſti ſakarâ neſtahw, tad teeſigajs iſmekletajs gahda, ka ſchahs ſihmes neſuhd; bet tais likumâ peeminetâs reiſâs winſch gahda, ka tam, ko par wainigu tur, neiſdohdahs no iſmekleſchanas atrautees, prokureeram woi wina palihgam to ſinamu dara un pee ta no jauna uſeeta grehkadarba iſmekleſchanas zitadi nedohdahs, kà tik no prokureerneezibas uſaizinahts.

Turpat, art. 314.

Zeturtajs gabals.

Par iſdibinaſchanu, kahds tas grehkadarbs ihſti bijis.

Pirma nodala.

Apſkatiſchana un pahrmekleſchana.

I. Apſkatiſchana un pahrmekleſchana zaur iſmekletaju.

315. Apſkatiſchanas un pahrmekleſchanas, leezineekeem klaht eſoht, iſdara woi pats teeſigajs iſmekletajs woi leetas-prateji.

1864 Now. 20 (41476) art. 315.

316. Wiſeem, kam pee tahs leetas dala, ir brihw pee tahs apſkatiſchanas un pahrmekleſchanas klaht buht, bet teeſigam iſmekletajam newaijaga uſ winu atnahkſchanu gaidiht.

Turpat, art. 316.

317. Apſkatiſchanas un pahrmekleſchanas, ja ta leeta naw tahda, ka newar gaidiht, jaiſdara deenas-laikâ.

Turpat, art. 317.

318. Pee apſkatiſchanahm un pahrmekleſchanahm teeſigajs iſmekletajs ne tik ween eewehro tahs redſamas grehkadarba ſihmes, bet ari tahs weetas buhſchanu un wiſas tahs leetas, kas tahm grehkadarba ſihmehm apkahrt. Ja waijaga, ta winſch to mehrojamo iſmehro, un zik ſpehdams to apſkatitu weetu riſes un to leetu bildes uſwelk.

Turpat, art. 318.

319. Par to, ko apſkatidamees un pahrmekledams uſgahjis, teeſigajs iſmekletajs ſarakſta protokoli, ja eeſpehjams, tai paſchâ weetâ, kur ſkatijees un meklejis. Wiſs, kas atraſts, tai rindâ jarakſta, kà eeraudſihts un atraſts.

Turpat, art. 319.

320. Par leezineekeem (понятые) pee apſkatiſchanahm woi pahrmekleſchanahm, peenemami no tuwejeem eedſihwotajeem: pilſſahtôs — namneeki, bohtneeki, amata- un andeles-weetu turetaji un ari winu weetneeki un pilnwari; meeſtôs un zeemôs, beſ tahm peeminetahm perſonahm — gruntneeki, pagaſta un zeema amatawihri un baſnizas-wezaki. Kur ta leeta naw kawejama, teeſigajs iſmekletajs ari zitus war peeaizinaht, kas no laudihm par uſtizameem teek zeeniti.

Turpat, art. 320.

321. Maſak ne kà diwi leezineeki (понятые) ne kad pee apſkatiſchanahm un pahrmekleſchanahm naw peeaizinajami.

Turpat, art. 321.

322. Kad ſeewiſchki apſkatami un pahrmeklejami, tad par leezineezehm (понятые) japeeaizina apprezetas ſeewas.

Turpat, art. 322.

323. Kad leezineeki beſ ſwariga eemeſla pee iſmekleſchanas neatnahk, tad teeſigajs iſmekletajs teem war uſlikt, lai makſa ſtrahpes-naudu ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

Turpat, art. 323.

324. Kad tahds leezineeks, kas pee iſmekleſchanas neatnahzis, un kam naudas ſtrahpe uſlikta, diwju nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur winam ta uſlikta naudas-ſtrahpe ſludinata, peerahda, ka winſch newarejis atnahkt, tad teeſigajs iſmekletajs to naudas-ſtrahpi winam atlaiſch.

Turpat, art. 324.

II. Apſkatiſchana un pahrmekleſchana zaur kautkahdeem leetas-pratejeem.

325. Leetas-prateji peeaizinajami, kad ihpaſchas ſinaſchanas un gudribas waijaga woi mahzibâs, mahkſlâs, amatôs, woi kahdâ zitâ ihpaſchâ dſihweskahrtâ, lai ſmalki waretu iſpraſt, kas no tahs leetas preekſch azihm.

Turpat, art. 325.

326. Par leetas-pratejeem war peeaizinaht ahrſtes, apteekerus, augſtus un ſemus ſkohlotajus, teknikus, mahkſlineekus, amatneekus, rentejas preekſchneekus un zitus, kas ilgi darbodamees kautkahdâ deeneſtâ jeb kautkahdâ dſiweskahrtâ ihpaſchu gudribu ſakrahjuſchi.

Turpat, art. 326.

327. Leetas-pratejeem, ko pee apſkatiſchanahm un pahrmekleſchanahm peeaizina, waijaga buht tahdeem, kuru leezibai drohſchi war tizeht.

Turpat, art. 327.

328. Leetas pratejeem peenahkahs beſ kaweſchanas nahkt, kad teeſigajs iſmekletajs winus aizina. Kad beſ ſwariga eemeſla nenahk, tad winneem par to tàpat jaatbild kà teem leezineekeem (понятые) (art. 323).

Turpat, art. 328.

329. Kad tohs eemeſlus noſwer, kuru dehl teem pee iſmekleſchanas nenahzejeem uſlikta ſtrahpe atlaiſchama (art. 324), tad pee tahdeem leetas-pratejeem, kas walſts-deemeſtâ, apleezinaſchana no wirsneezibas puſes par to, ka wini zaur amata-darbeem aiſkaweti, jaleek wehrâ.

Turpat, art. 329.

330. Tahs no leetas-pratejeem apſkatamas un iſmeklejamas leetas teeſigajs iſmekletajs no ahrpuſes papreekſch apſkata un protokolê ſarakſta, ja redſamas grehkadarba ſihmes rohnahs, kahdas tahs ir, un tàpat woi tahs apſkatamas leetas no ſawas weetas buhtu kà kuſtinatas.

Turpat, art. 330.

331. Pahrmekleſchana zaur leetas-pratejeem, kad ihpaſchi kawekli tam neſtahw pretim, iſdarama teeſigam iſmekletajam un peeaizinateem leezineekeem (понятые) klaht eſoht.

Turpat, art. 331.

332. Teeſigam iſmekletajam teem leetas-pratejeem woi ar wahrdeem woi ar rakſtu tahs jautaſchanas waijaga likt preekſchâ, kas wineem jaapſpreeſch.

Turpat, art. 332.

333. Pee pahrmekleſchanas leetas-pratejeem naw brihw ne tahdas ſihmes pameſt ne eewehrotas, uſ kurahm teeſigajs iſmekletajs warbuht winu azis naw greeſis, bet kuru iſmekleſchana waretu palihdſeht, ka pateeſiba nahk gaiſmâ.

Turpat, art. 333.

334. Kad jaſchaubahs, woi leetas-prateju atſinums riktigs, jeb kad tee leetas-prateji naw weenis prahtis, tad teeſigajs iſmekletajs no ziteem leetaspratejeem atſinumu praſa, woi tai ihpaſchai wirsneezibai leek preekſchâ, lai tohs tahdus atſtelle, woi ari ſchai noſuhta paſchu to pahrmeklejamu leetu, ja to war dariht.

Turpat, art. 334.

335. Zaur uoſeedſibas-darbu eemantotas woi apſkahdetas leetas takſeereſchana noteek zaur ſwehrinateem wehrtibas apſpreedejeem, bet ja tahdi nebuhtu pee rohkas, jeb ja ta wehrtibas apſpreeſchana newar notikt, prohti kad ta leeta naw atrohnama, woi kad ir ſamaitata, — zaur zilwekeem, kam pee tahs leetas naw nekahda daliba, bet kas tahs leetas wehrtibu paſihſt.

Turpat, art. 335.

III. Apſkatiſchana un pahrmekleſchana zaur ahrſtehm.

336. Kad jaapſkata un japahrmekle lihki, ſchahdas tahdas meeſas-wainas, warasdarbu ſihmes, un tàpat wiſa weſeliba woi neweſeliba woi pee ta zaur grehkadarbu aiſtikta woi pee paſcha apwainota, tad teeſigajs iſmekletajs peeaizina teeſas-ahrſti.

Turpat, art. 336.

337. Teeſas-ahrſtes peenahkumus iſpilda: aprinkôs aprinka-ahrſte, pilſſahta- jeb polizejas-ahrſte; bet kad ſchee flimibas dehl woi zitu kahdu peenemamu eemeſlu dehl paſchi newar atnahkt, tad teeſigajs iſmekletajs winu weetâ peeaizina kautkuru zitu kara- woi ziwil-dakteri, jeb ari tahdu, kas pats uſ ſawu rohku dakteru-amatâ ſtrahda.

Turpat, art. 337.

338. Swarigôs atgadijumôs teeſigajs iſmekletajs preekſch lihka pahrmekleſchanas ne tik weenu ahrſti ween, bet wairak kahdus war peeaizinaht un ari to, kas to nelaiki ahrſtejis, ja kahda ſina waijadſiga par to, kà gahjis ar to flimibu un ar to dſeedeſchanu.

Turpat, art. 338.

339. Kad mahzitaju un klohſterneeku lihki jaapſkata un japahrmekle, tad weetigajs prahweſts (благочинный) jeb klohſtera-preekſchneeks japeeaizina, kà pee kuras garidſneeku kahrtas tas zaur warasdarbeem miruſchajs peederejis.

Turpat, art. 339.

340. Lihdſ kamehr teeſas-ahrſte uſ to weetu atnahk, kur tas lihkis gul, teeſigam iſmekletajam,

1) kad neſin, woi zilweks pateeſi nomiris, jagahda, woi to nedſihwo newar atdſihwinaht, bet ja pateeſi nomiris, jagahda, ka lihki paſarga no puhſchanas un ka winſch no uejauſchi neteek aiſtikts;

2) japahrlèezinajahs, woi tas lihkis ir ta paſcha zilweka lihkis, par kura nahwi ta mekleſchana noteek, un

3) protokolè jaſarakſta noliktà kahrtà wiſs, ko gahdajis un darijis.

Turpat, art. 340.

341. Teeſas-ahrſtim lihki apſkatotees un pahrmeklejoht, kad to praſa teeſigajs iſmekletajs dohd tahs ſinas, ko par to lihki pats ſadabujis, un kas winam waretu rahdiht, ko winam lihki uſſchkehrſchoht ihpaſchi buhs likt wehrâ.

Turpat, art. 341.

342. Pee tahs iſmekleſchanas teeſas-ahrſte turahs pehz teeſas-ahrſtju likumeem, apſkata lihka wirſu, wina dohbumus un zaurumus (отверстіе), lohzekļus, woi kauli weſeli, kahdas tahs eekſchas, un teem, kas klaht, iſſkaidro, zik eeſpehjams, ko noſihme katrs plekis, katra bruhze, waina un wiſa kaitiga pahrwehrſchanahs, apſpreeſch, zik tahlu lihkis ir eepuwis, un kas zaur to ir nahzis redſams, un dohd atbildi uſ tahm waizaſchanahm, ko winnam leek preekſchâ.

Turpat, art. 342.

343. Teeſigam iſmekletajam un teem leezineekeem (понятые) un tàpat teem, kas wehl pee lihka apſkatiſchanas peeaizinati, ir brihw ſawas dohmas par ahrſtes dariſchanahm un iſſkaidroſchanahm iſteikt, kas wineem nerahdahs riktigas. Winu dohmas protokolè jaſarakſta.

Turpat, art. 343.

344. Akte par to apſkatiſchanu jeb atteſtate no ahrſtes, ja eeſpehjams, tuhliht pehz tahs pahrmekleſchanas un uſ nekahdu wihſi wehlaki ne kà pehz trihs reiſ diwideſmit tſchetri ſtundahm teeſigam iſmekletajam janodohd.

Turpat, art. 344.

345. Kad ta atteſtate neſaſkan ar to, kas pee iſmekleſchanas gaiſmâ nahzis, jeb kad ahrſtes naw weenis prahtis, jeb kad neſin, woi tahs atraſtahs ſihmes riktigi tulkotas, tad teeſigajs iſmekletajs atteſtates norakſtu gubernas ahrſtju-teeſai leek preekſchâ, un ſchi to leetu noſpreeſch galâ, woi pilnigakas ſinas praſidama no teem ahrſtehm, woi pawehledama, ka no jauna lai pahrmekle.

Turpat, art. 345; 1865 Jun. 8 (42180).

346. No jauna lihki apſkatoht teeſigajs iſmekletajs teem peeaizinateem ahrſtehm iſſtahſta, kapehz no jauna tas lihkis jaapſkata, iſlaſa teem to protokoli un to atteſtati par pirmo apſkatiſchanu un ari paſaka, zik ilgi lihkis ſemê gulejis.

1864 Now. 20 (41476) art. 346.

347. Pee paglabata lihka iſrakſchanas teeſigajs iſmekletajs ahtraki uedohdahs, lihdſ kamehr ahrſte klaht. Lai ſkaidri ſin, woi tas tas pats, japeeaizina mahzitajs un ziti, kas bijuſchi pee behrehm; pee ohtras pahrmekleſchanas, ja tas war buht, japeeaizina ir tas ahrſte, kas pirmo reiſ lihki apſkatijis.

Turpat, art. 347.

348. Kad tahs pirmahs ſadabuhtahs ſinas nerahda, kas tas miruſchajs tahds, kura lihkis pahrmeklehts, tad teeſigajs iſmekletajs ta miruſcha ſihmes, to weetu, kur lihkis atraſts, ahrſtes ſpreedumu par to, zaur ko nahwe nahkuſi, ſmalki ſaraksta un ſcho rakſtu noſuhta, kam kriht, lai iſſludina gubernas woi polizejas awiſês.

Turpat, art. 348.

349. Kad jaiſmekle zilweks, kas eewainohts, ſadauſihts, par gaudenu padarihts, kam lohzekli maitati, kas rahmihts, kam ar neſchkihſtibu waras-darbi dariti, kam weſeliba ſaudeta, ſeewiſchkis, kas beſ laika dſemdejuſi zaur meeſas-augla nodſihſchanu woi zaur kahdu waras-darbu, un kad ziti tahdi noſeedſibasdarbi dariti, tad teeſas-ahrſte, zik eeſpehjams ſpreeſch,

1) kahda ta waina, un kas zaur to iſmekleta zilweka weſelibai notizis;
2) ar ko tas waras-darbs woi ta apwainoſchana paſtrahdata, un
3) woi tahs wainas notikuſchas preekſch ilgaka laika woi nule.

Turpat, art. 349.

350. Behrnu ſanehmejas pee ſeewiſchku iſmekleſchanas, kur teeſas-ahrſtes waijaga, naw weenas paſchas aizinajamas, bet tahs gan war peeſaukt klaht teeſas-ahrſtehm par palihgeem.

Turpat, art. 350.

351. Teeſigajs iſmekletajs naw klaht pee tahdahm ſeewiſchku iſmekleſchanahm, kur apſegtas meeſas-dalas atſedſamas, ja tahs iſmeklejamahs praſa, lai winſch naw klaht.

Turpat, art. 351.

352. Ziti ſeewiſchki beſ teem, kas riktigi par wainigeem turami, naw nemami iſmekleſchanâ.

Turpat, art. 352.

IV. Tahda apwainota pahrmekleſchana, kas iſrahdahs ahrprahtigs woi mulkis.

353. Kad pee mekleſchanas rahdahs, ka apwainohts naw pee pilna prahta, woi ka ir fajuzis, tad teeſigajs iſmekletajs wiſu papreekſch pahrleezinajahs par to

leetu, ir zaur tam, ka teesas-ahrste to apwainoto pahrmekle, ir paschu apwainoto un tohs laudis iswaizadams, kas wina darischanas un runaschanas smalkaki sin, un tad wisu to leetu lihds ar ahrstes atsinumu par to, zik mulkigs woi zik prahtâ sajuzis apwainohts ir, prokureeram nodohd, lai tas tahlaki gahda.

Turpat, art. 353.

354. Kas ismeklehts par ta apwainota ahrprahtibu woi mulkibu, lihds ar prokureera spreedumu par to leetu jaleek preekschâ aprinkateesai, lai pahrrauga.

Turpat, art. 354.

355. Mulki un ahrprahtigee pahrmeklejami aprinkateesas sehdeschanâ woi zaur ahrstju inspektoru woi zaur wina palihgu (помощникъ) un diwi ahrstehm, ko gubernas ahrstju-teesa pati isredsē. Galwas pilsahtôs wehl peeaizinajami pilsahta fisiks un diwi ahrstes, ko isredsē weselibas-walde (врачебное управленіе) woi weselibas-kantors (медицинская контора).

Peesihm. Aprinkateesâs, kas naw gubernas pilsahtâ, mulki un ahrprahtigee pahrmeklejami ir beš ahrstju inspektora woi wina palihga peedalischanahs, zaur diwi ahrstehm, ko gubernas ahrstju-teesa isredsē. Tahdâ reisâ aprinkateesai ir brihw ir pehz weena woi ohtra parta prasischanas, ir kà pate redsē, peeaizinaht wehl treschu ahrsti, ko pati iswehle, lai pee tahs pahrmekleschanas dalibu nem.

Turpat, art. 355; 1865 Jun. 8 (42180); 1868 Jun. 28 (46053); 1871 Merz. 15 (49362); 1873 Merz. 20 (52032).

356. Apwainota mekleschana, kas no teesas ussahkta, apwainota ahrprahtibas woi mulkibas dehl zitadi naw apturama, kà tik pehz aprinkateesas woi, kà kuzai teesai kriht, wirspalatas spreeduma (art. 523).

1864 Now. 20 (41476) art. 356.

Ohtra nodaļa.

Tahdu leetu usmekleschana, zaur ko tas grehkadarbs gaismâ wedams.

I. Mekleschanas un leetu atnemschanas pa mahjahm.

357. Mekleschanas un leetu atnemschanas pa mahjahm un zitahm dsihwojamahm weetahm tik tad isdaramas, kad ihsteni war zereht, ka tai weetâ slehpjahs: apwainohts, ta leeta, pee kuras grehkohts (предметъ преступленія), woi redsami peerahdijumi, kas pawisam waijadsigi, lai ta leeta nahk gaismâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 357.

358. Mekleschanas un leetu atnemschanas isdaramas leezineekeem (понятые) un namatehwam (хозяинъ) woi kohrtela turetajam, un ja tas naw mahjâs, wina laulatai draudsenei, ja ir apprezejees, woi jele kahdam wezakam lihdseedsihwotajam klaht esoht.

Turpat, art. 358.

359. Pee tahs mekleschanas woi leetu atnemschanas klaht buht wiseem ir brihw, kam pee tahs leetas dala, bet kam naw dala, tee beš namatehwa atwehleschanas nekahdâ mahjâ naw laischami eekschâ.

Turpat, art. 359.

360. Mekleſchanas un leetu atnemſchanas ahrſemju miniſteru mahjoklôs zitadi naw iſdaramas, kà tik ar ahrleetu-miniſterijas ſinu.

Turpat, art. 360.

361. Kad jamekle baſnizâs, luhgſchanas-namôs, biſkapu un klohſteru namôs, ehkâs, kur eekſchâ teeſas, ſinatneeku beedribas, ſkohlas, woi kas ſchehlaſtibas darbeem nowehletas, tàpat zeetokſchnôs, kaſarmâs, tad teeſigajs iſmekletajs pee tam nedohdahs, kad naw ari jaw uſaizinajis tahs waldes klahtaku preekſchneezibu, kuras dakâ rohnahs ta iſmeklejama mahjuweeta, — lai ir klaht.

Turpat, art. 361.

362. Keiſara Majeſtetes woi Keiſara nama lohzekku dſihwojamâs pilîs teeſigajs iſmekletajs tik tad war mekleht, kad pilswaldiba atwehlejuſi; bet pee tahdu pilu iſmekleſchanas, kur Wiſaugſtakee nemahjo, teeſigajs iſmekletajs pats tuhliht dohdahs un pee tam peeaizina klahtako pilswaldibu, lai ir klaht (*a*);

Peeſihm. Tee ſchinî art. (362.) leetatee wahrdi „dſihwojamâs pilis" naw ſaprohtami tai ſchaurâ ſinâ, ka tur tais uſnemtâs pilis miſtu tahs augſtahs perſonas paſchas, bet ſihme tahs pilis, kur mehdſ jo ilgi un paſtahwigi mahjoht, ar wahrdu: Keiſara un Leelwirſtu pilis Pehterburgâ, Zarſkojaſelâ, Peterhofâ, Gatſchinâ, Ropſchâ, Pawlowskâ, Streelnâ, Oranienbaumâ, Snamenskas pils un Michaila pils, par kurahm ſchis artikelis ſpehkâ ari par to laiku, kad Wiſaugſtakee eekſchâ neſtahw (*b*).

(*a*) Turpat, art. 362. — (*b*) 1866 Sept. 19 (43676).

363. Mekleſchanas un leetu atnemſchanas iſdaramas deenaslaikâ; ja waijadſigs, tad ari naktslaikâ atlautas, bet tad protokolê japeemin, kapehz teeſigajs iſmekletajs tà ſawadi darijis.

1864 Now. 20 (41476) 363.

364. Ir teem leezineekeem (понятые), ir tam namatehwam woi mahjuweetas turetajam, kur jamekle, waijaga ſinamu dariht, kahdâ leetâ un kahdâ ihpaſchâ nodohmâ ta mekleſchana darama.

Turpat, art. 364.

365. Kad waijaga, tad ap to iſmeklejamo weetu polizejas ſulainus war likt apkahrt, un kad tahdu naw pee rohkas, tad zaur priwatperſonu palihgu war apwakteht.

Turpat, art. 365.

366. Teeſigam iſmekletajam ir brihw attaiſiht, kas aiſſlehgts, kad namatehws to pats nedara labâ prahtâ; bet arween winam jaſargajahs, ka beſ waijadſibas neapſkahde tahs iſmeklejamahs weetas.

Turpat, art. 366.

367. Mekleſchana pee ta zilweka papireem, ko par wainigu tur, iſdarama ar leelu apdohmibu un tà, ka tas, kas ar to iſmekleſchanu nekahdâ ſakarâ neſtahw, neteek laiſts laudîs. Tikai tahdi papiri, beſ kureem newar palikt, atnemami un pee aktehm peeleekami, un tee wehl papreekſch teem leezineekeem (понятые) un teem ziteem pee mekleſchanas klaht eſoſcheem jarahda.

Turpat, art. 367.

368. Ne teeſahm, ne eerehdneem, ne priwatperſonahm naw brihw rakſtus woi leetas aiſtureht, ko waijaga par peerahdijumeem pee tahs mekleſchanas (*a*).

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kad meklejoht rahdahs, ka waijaga pahrluhkoht un atnemt wehſtules, kas ar paſti woi ar telegrafu no tahdas wahrdâ peeſauktas woi pee tahdas wahrdâ peeſauktas perſonas laiſtas, pret kuru kriminalmekleſchana uſſahkta, tad jaturahs pee ſchahdeem preekſchrakſteem: 1) Teeſigajs iſmekletajs katru reiſ to wehſtuku aptureſchanu ſinamu dara tai peenahkamai paſtes- woi telegrafa-waldei, kà kurai kriht, un reiſâ beſ kaweſchanas aprinkateeſai leek preekſchâ, lai winam atwehl to pahrluhkoſchanu un to atnemſchanu. Tahdi preekſchâ-likumi no aprinkateeſas ne pehz rindas pahrmeklejami. 2) Aprinkateeſas ſpreedumâ par wehſtuku pahrluhkoſchanas un atnemſchanas atlauſchanu ſkaidri jaiſteiz, kapehz tà jadara. 3) Pehz ta ſpreeduma, kas ir ſpreeſts uſ teeſiga iſmekletaja preekſchâ-likumu, aprinkateeſa reiſâ teeſigam iſmekletajam ſinu dohd, woi atlahwuſi, woi neatlahwuſi, ko winſch iſluhdſees, un to leetu peeminedama, pehz kuras tas ſpreedums ſpreeſts, ſinu dohd ari gubernas paſtes- woi aprinkatelegrafa-preekſchneezibai, lai to ſinamu dara teem peederigeem paſtes- woi telegrafa-eerehdneem; galwaspilſahtôs tahs ſinas, kas ſihmejahs uſ telegrafa-wehſtulehm, waldei neſuhtamas zaur pilſahta-telegrafu. Kad teeſa wehſtules iſlaſiht un atnemt neatwehl, tad ſchihs beſ kaweſchanas pa ſawu zeļu teek laiſtas tahlak. 4) Kad teeſigajs iſmekletajs no teeſas atwehleſchanu dabujis, tad winſch woi to ſinamu dara teem peederigeem paſtes- woi telegrafa-eerehdneem, lai ſchee winam tahs praſitahs wehſtules atſuhta, woi ſcheem ſinamu dara, kad pats nahks to wehſtuku pahrluhkoſchanu un zitu iſmekleſchanu iſdariht, bet atnahzis winſch tai paſtes- woi telegrafa-preekſchneezibai parahda to dabuhto atwehleſchanu. 5) Paſtes- un telegrafa-wehſtuku pahrluhkoſchana un atnemſchana iſdarama paſtes- woi telegrafa-eerehdnim klaht eſoht un tahs wehſtules, tee ſuhtijumi un tahs telegramas, kas naw paturamas, tahs beſ kaweſchanas pa ſawu zeļu tahlak laiſchamas. 6) Kad kautkahdas ſinas waijadſigas par tahm wehſtulehm, kas dabuhnamas woi laiſtas no kahda, kas pee kriminal-atbildibas ſaukts, tad teeſigajs iſmekletajs teem peederigeem paſtes- woi telegrafa-eerehdneem tahdu ſinu uſdabuhſchanu praſa, nemekledams no aprinkateeſas kahdu atlauſchanu (*b*).

(*a*) Turpat, art. 368. — (*b*) 1878 Okt. 30, lik. un paweht. krahj. № 839.

369. Mahklereem un notareem peenahkahs teeſigam iſmekletajam, kad ſchis to praſa, ſawus rullus parahdiht.

1864 Now. 20 (41476) art. 369.

370. Kad iſrahdahs, ka papirus waijaga dabuht, kas ſwehrinatam adwokatam (повѣренный) tà nodohti, lai winus ſlehpj, tad teeſigee iſmekletaji tohs kohpâ ar to ſwehrinato adwokatu iſlaſa un pee tam ſmalki leek wehrà art. 366 preekſchrakſtu.

Turpat, art. 370.

II. Redſamu peerahdijumu ſamekleſchana un uſglabaſchana.

371. Redſami peerahdijumi, kà: ta leeta, pee kuras grehkadarbs redſams (личное), eerohtſchi ar kureem tas grehkadarbs padarihts, wiltigi pahrrakſtitas dokumentes, falſcha nauda, aſinihm aptraipitas woi apſkahdetas leetas un pawiſam wiſs, ko leetu apſkatoht, meklejoht un leetas atnemoht uſeet, un kas waretu dereht, lai grehkadarbs un grehzineeks nahk gaiſmâ, — wiſs tas protokolê plaſchi jaaprakſta, un ari jaiſſtahſta, kà ſchee peerahdijumi uſmekleti un dabuhti.

Turpat, art. 371.

372. Tee redſamee peerahdijumi, zik ween tas war notikt, ar numureem jaapſihme, jaeepaka, jaaiſſeegele un pee aktehm japeeleek.

Turpat, art. 372.

373. Kad tee redſamee peerahdijumi no tahs weetas, kur atraſti, naw atnemami, kà aſinis, kas ir pee nama ſeenahm, pee kohkeem u. t. j. pr., bet tee tadſchu apſkatiſchanas dehl zaur leetas-pratejeem uſ wiſu wihſi jauſglaba, tad teeſigam iſmekletajam peenahkahs derigi gahdaht, ka tahdas grehkadarba ſihmes nepaleek zitadas un nenoſuhd, ja tas war buht, to weetu jeb to leetu, kur tahs grehkadarba ſihmes, aiſſeegeleht un to aiſſeegeleto polizejas woi uſtizamu kaiminu ſinai nodoht, woi ari wakti peelikt.

Turpat, art. 373.

374. Leetas, kas kemiſki woi mikroſkopiſki japahrmekle, tikai tahdâ mehrâ, kà preekſch pahrmekleſchanas waijaga, nemamas un no ahrſtes woi no apteekera eepakojamas, ka uſ zela neſuhd, neſajauzahs ar zitu ko, jeb ka nedabu kemiſli jauktees ar to trauku:

Turpat, art. 374.

375. Laupitas woi panemtas leetas, kad atraſtas un notakſeeretas, pret kwitanzi teem jaatdohd, kam laupitas woi panemtas, ja itin newaijaga tahs tahdas aktehm peelikt.

Turpat, art. 375.

376. Kam leetas, kas par redſameem peerahdijumeem geld, teek atnemtas, teem no teeſiga iſmekletaja, ja wini praſa, kwitanze par to jaiſdohd.

Peektajs gabals.

Kà apwainohts pee iſmekleſchanas ſtellejams un kà iſklauſchinajams.

Pirma nodala.

Kà apwainohts pee iſmekleſchanas aizinajams woi preekſchâ wedams.

377. Apwainohts aizinajams zaur rakſtitu aizinajamu ſihmi, bet ja winſch ir tai paſchâ weetâ, kur ta iſmekleſchana noteek, ta ar wahrdeem.

1864 Now. 20 (41476) art. 377.

378. Aizinajama ſihme jaſuhta diwjôs ekſemplarôs, weena aizinajamam jaeedohd rohkâ, uſ ohtru winſch kwiteere, ka aizinaſchanu ſanehmis (*a*).

Peeſihm. Tahs aizinajamas ſihmes, zaur kurahm pee iſmekleſchanas teek faukti tahdi dſelſszelu-eerehdni, kuru amati ihpaſchâ rulli pehz zelu-miniſtera, teeſu-miniſtera un Paſcha Keiſara Majeſtetes kanzlejas ohtras nodalas wirswaldneeka ſawſtarpiga ſalihguma ſarakſtiti, nofuhtamas ne paſcheem aizinajameem, bet winu klahtakai weetigai wirſneezibai, ne wehlaki, kà ſeptinas deenas preekſch atnahkſchanas termiņa, kas ſihmê noteikts.

(*a*) Turpat, art. 378. — (*b*) 1873 Now. 27 (52835).

379. Aizinajamâs ſihmês, kur teeſigam iſmekletajam japarakſtahs, ſkaidri wajaga iſteikt:

1) kurſch zilweks pee iſmekleſchanas teek aizinahts;
2) kahdâ laikâ un kahdâ weetâ lai nahk;
3) par kahdu leetu tas aizinajamajs aizinahts, un
4) kas notiks, ja nenahk.

1864 Now. 20 (41476) art. 379.

380. Polizejai peenahkahs aizinajamu ſihmi, kas naw pehz tahs art. 379 noliktas formas, teeſigam iſmekletajam atdoht.

Turpat, art. 380.

381. Aizinatam atnahkſchanas terminſch noleekams pehz tahluma un pehz tam, kà winſch war atnahkt (ſk. art. 378, peeſihm).

Turpat, art. 381.

382. Aizinajamas ſihmes neſejs uſ to paſchu uſrakſta, kahdâ laikâ to atdewis, un praſa, lai ari kwitanzê eerakſta, kahdâ laikâ to dabujis. Ja tas aizinahts leedſahs kwitanzi doht, tad aizinajamas ſihmes neſejs peeſauz diwi leezineekus, dohd teem ſinamu ta aizinata leegſchanohs un uſrakſta abjôs aizinajamas ſihmes ekſemplarôs, kam un ihpaſchi kad ta weena ſihme nodohta, un kapehz ohtrâ ſihmê ſanehmeja parakſta naw.

Turpat, art. 382.

383. Tahdeem, kas rakſtus nemahk, aizinajamas ſihmes ſiņa arween diwjeem leezineekeem klaht eſoht ar wahrdeem iſteizama.

Turpat, art. 383.

384. Kad apwainohts naw mahjâ, tad ta aizinajama ſihme pret kwitanzi nodohdama woi kahdam lihdſeedſihwotajam, jo labi tam wezakajam, wai namatehwam woi namikim, woi kahdam weetigam polizejas ſulainim, woi zeemapreekſchneekam.

Turpat, art. 384.

385. Kad aizinajama ſihme naw apwainotam paſcham nodohta, tad weens eksemplars pilsſahtâ — pee polizejas-waldes nama, zeemâ — pee zeema-wezaka woi deſmitneeka nama peeſitams, un par to beſ kaweſchanas ſina jadohd polizejai woi pagaſta-waldei.

Turpat, art. 385.

386. Kad newar iſdibinaht, kur tas apwainohts miht, tad polizeja teeſigam iſmekletajam to ſinamu dara, un ſchis teeſai leek preekſchâ, lai apwainoto mekle zaur ſludinaſchanu.

Turpat, art. 386.

387. Aizinatam peenahkahs paſcham noliktâ terminâ atnahkt; bet ja winſch likumigu eemeſlu dehl newar nahkt, tad winam ſchee jauſrahda.

Turpat, art. 387.

388. Par likumigeem eemeſleem, ka pee iſmekleſchanas newar nahkt, uſluhkojami ſchee:

1) kad zilweks ir apzeetinahts;

2) kad zeki aiſleegti lihpamas ſehrgas dehl, woi zaur eenaidneeku kara-pulkeem, kas eelauſuſchees, woi zaur leeliſkam uſpluhduſchahm upehm woi ziteem tahdeem nepahrwarameem kawekleem;

3) kad negaidoht zaur nelaimi pohſts notizis;

4) kad tà ſaſlimis, ka newar no mahjahm iſeet;

5) kad wezaki, laulats draugs, laulata draudſene woi behrni nomiruſchi woi uſ nahwesgultu gul, un

6) kad aizinajama ſihme woi nemaſ woi laikâ naw atnahkuſi rohkâs.

Turpat, art. 388.

389. Tee aizinatee, kas terminâ nenahkuſchi, un likumigus eemeſlus, kapehz nenahkuſchi, ari neuſrahdijuſchi, tee pee iſmekleſchanas atwedami.

Neaizinatus war atweſt:

1) tohs, kas eſoht noſeeguſchees ar tahdeem grehkadarbeem, pee kuru ſtrahpehm likumi noleek ari wehl wiſu kahrtas-teeſibu un wiſu ihpaſchu teeſibu un priwilegija atnemſchanu;

2) tohs kas maſakus grehkadarbus eſoht darijuſchi, bet newarejuſchi aizinati tapt, tapehz ka flehpuſchees, un

3) tohs tahdus apwainotus, kam naw paſtahwiga dſihwoſchanas-weeta, un kam naw ſinams amats un darbs.

Turpat, art. 389.

390. Apwainohts pee iſmekleſchanas zitadi naw atwedams, kà tik kad eepreekſch tahda pat kahrtiga aizinajama ſihme parahdita, kà ta bija, zaur ko pee iſmekleſchanas tika aizinahts (art. 379).

Turpat, art. 390.

391. Kad apwainotam ta aizinajama ſihme, pehz kuras atwedams, parahdita, winſch uſaizinajams, lai tam ſihmesneſejam eet lihdſ; ja neklauſa, jeb ja turahs pretim, ta ar eerehdnu woi ar priwatperſonu palihgu pee iſmekleſchanas nowedams.

Turpat, art. 391.

392. Apwainohts, iſnemoht tahdus jo gruhtus atgadijumus, kur newar kaweht, deenaslaikà wedams un zeeti nemams. Kad pee ſchihm dariſchanahm apwainotam paſcham gohdu aiſteek, tad par to pehz likumeem ja-atbild.

Turpat, art. 392.

393. Lihdſ kamehr praſa, lai preekſchâ wed, apwainohts turams woi mahju arreſtê woi apakſch wakts.

Turpat, art. 393.

394. Kad tas apwainohts naw mahjâs, tad ta aizinajama ſihme, pehz kuras atwedams, nodohdama polizejas-, pagaſta-, woi zeema-waldei, kas tad gahda par ta apwainota noweſchanu pee iſmekleſchanas.

Turpat, art. 394.

395. Kad jawed preekſchâ tee, kas jau apzeetinati, tad teeſigajs iſmekletajs greeſchahs teeſcham pee zeetuma uſrauga.

Turpat, art. 395.

396. Apwainotee pee iſmekleſchanas aizinajami woi wedami preekſchâ, neſkatotees uſ kahrtu, gohdu woi ihpaſchahm priwilegijahm (преимущества); bet teeſigam iſmekletajam naw brihw ne preekſchâ weſt nei aizinaht kahdu pee iſklauſchinaſchanas beſ peeteekama eemeſla.

Turpat, art. 396.

397. Kad tas aizinahts woi preekſchâ wedamajs ſlimibas jeb zitu ſwarigu eemeſlu dehl pee iſmekleſchanas newar nahkt, tad teeſigajs iſmekletajs noſwehrdams, woi daudſ woi maſ ſteidſama ta leeta iraid, zik ilgi tee kawekli waretu paſtahweht, kas leedſ nahkt, un kahdi darbi paſcham pee zitahm nekawejamahm leetahm, — woi pats iſklauſchinaſchanas dehl pee ta apwainota noeet, kur tas miht, woi gaida, lihdſ kamehr tee kawekli ſuhd, kas winam leedſ atnahkt.

Turpat, art. 397.

Ohtra nodala.

Kà apwainohts iſklauſchinajams.

398. Teeſigam iſmekletajam peenahkahs apwainoto pirmo reiſ tuhliht iſklauſchinaht un ne wehlaki kà diwideſmit tſchetras ſtundas pehz tam, ka winſch atnahzis woi atweſts.

1864 Now. 20 (41476) art. 398.

399. Ja apwainohts diwpadſmit ſtundu ſtarpâ, rehkinajoht no atnahkſchanas woi no atweſchanas, naw iſklauſchinahts, ta protokolê jaeeraksta, zaur ko ta iſmekleſchana ſakaweta, un apwainotam protokoles noraksts jadohd, kad tas to praſa.

Turpat, art. 399.

400. Kad teeſigajs iſmekletajs diwideſmit tſchetru ſtundu ſtarpâ, rehkinajoht no apwainota atweſchanas, pee iſmekleſchauas nenahk iſklauſchinaht, tad polizeja protokoli par to ſaraksta, ſcho pee aktehm peeleek un, zik pate ſin, apwainotam ſinamu dara, kapehz winſch zeetumâ teek turehts.

Turpat, art. 400.

401. Tahdâ reiſâ, kas art. 400 ſihmeta, apwainotam ta teeſiba polizejai ſawas dohmas iſteikt un praſiht, lai to iſteikumu protokolê eeleek.

Turpat, art. 401.

402. Kad zaur apwainota iſteikumu iſrahdahs, ka winſch zaur pahrſkatiſchanohs woi zaur ueſapraſchanu apzeetinahts, tad polizejai peenahkahs to tuhliht palaiſt walâ un protokolê eerakſtiht, kapehz wina tà darijuſi.

Turpat, art. 402.

403. Teeſigajs iſmekletajs, pirms apwainotu iſklauſchina, pahrleezinajahs, woi winſch teeſcham tas pats iraid, un winam paſaka, ar kahdu wainu winſch teek apwainohts.

Turpat, art. 403.

404. Apwainohts jaiſwaiza ar ihſeem un ſkaidreem wahrdeem.

Turpat, art. 404.

405. Teeſigam iſmekletajam naw brihw zaur ſohliſchanahm woi zaur wiltu woi zaur baidiſchanahm woi zitadi kà ar waru apwainoto peedabuht, lai pateizahs.

Turpat, art. 405.

406. Kad apwainohts leedſahs atbildeht uſ tahm waizaſchanahm, kas winam teek liktas preekſchâ, tad teeſigajs iſmekletajs to protokolê peemin un mekle zitu likumigu zelu, kà iſdabuht pateeſibu.

Turpat, art. 406.

407. Apwainotee pa weenam jaiſklauſchina, un pee tam jaleek wehrâ, ka tee, kas pee weena grehkadarba par wainigeem teek tureti, nedabu ſawâ ſtarpâ ſaſinatees.

Turpat, art. 407.

408. Kas mahk rakſtiht, teem ir atwehlehts ſawas atbildes, ko ar wahrdeem dewuſchi, paſcheem eerakſtiht protokolê.

Turpat, art. 408.

409. Apwainota iſteikumi pirmajâ perſonâ ar paſcha wahrdeem beſ nekahdeem pahrgrohſijumeem, iſlaidumeem un peelikumeem jauſrakſta. Wahrdi un teikumi iſ praſtu lauſchu mutes, kas kà kurâ apgabalâ atrohnahs un naw wiſur ſaprohtami, tee klambarôs jaiſtulko.

Turpat, art. 409.

410. Tahdu apwainotu iſklauſchinajoht, kas walodu runa, ko teeſigajs iſmekletajs neſaproht, japeeaizina kahds, kas to walodu mahk.

Turpat, art. 410.

411. Pee iſmekleſchanahm, kur mehmi nahk preekſchâ, woi jele kahdi, kas ſawas dohmas ar wahrdeem newar iſteikt, jaturahs pee ſcheem preekſchrakſteem:

1) kad tee apwainotee ar rakſteem ſawus iſteikumus newar doht, tad wini iſklauſchinajami zaur tahdeem, kas ſmalki eepaſinuſchees ar tahm ſihmehm, ko tee wahrdu weetâ leeta;

2) kad grehkadarbi iſmeklejami, zaur ko wiſas kahrtas-teeſibas ſuhd, tad tuwee apwainota mantineeki naw peelaiſchami, lai waizaſchanas woi atbildes tulko;

3) kad ta leeta teek weſta pilsſahtâ, kur kurlmehmu ſkohla rohnahs, tad weens no teem kurlmehmu ſkohlotajeem japeeaizina;

4) teem, kas ar kurlmehmcem zaur ſihmehm ſarunajahs, teem tahs paſchas leetas, ko wini ar ſihmehm rahda, reiſâ ar wahrdeem jaiſſaka, ka war dſirdeht.

Turpat, art. 411.

412. Teeſigam iſmekletajam naw brihw beſ ihpaſchas waijadſibas tahs paſchas waizaſchanas ohtru reiſ likt preekſchâ.

Turpat, art. 412.

413. Kad apwainota wezums wina atbildibu woi to ſpreeſchamo ſtrahpi waretu wairoht woi maſinaht, tad wina gadu uſdohſchana japahrmekle zaur peerahdijumeem iſ baſnizas rulleem, jeb, kad tahdu naw, iſ rewiſijas rulleem, jeb iſ zitahm dokumentehm; bet kad tahdu peerahdijumu newar dabuht, tad wezums no teeſas-ahrſtes pehz redſes apſpreeſchams.

Turpat, art. 413.

414. Uſ apwainota atbildehm ween nepalaudamees, teeſigajs iſmekletajs laikâ ſaklauſchina ſinas par wina dſihwi, un woi winſch uſ kahdu wihſi ihpaſchu gohdu un flawu iſpelnijis, jeb woi winſch naw jau apſuhdſehts bijis, un ja bijis pee

teeſahm, kahds ſpreedums par wina leetu ſpreeſts; bet ja ſchahdas ſinas neſadabu, zaur tam ta leeta ſawâ zelâ naw kawejama.

Turpat, art. 414.

Seſtajs gabals.

Kas darams, kad apwainohts no ijmekleſchanas rauga atrautees.

415. Kas ſtahw iſmekleſchanâ, teem naw brihw no ta pilsſahta jeb no ta apgabala iſeet, kur ta iſmekleſchana noteek, ja teeſigajs iſmekletajs to naw atwehlejis.

1864 Now. 20 (41476) art. 415.

416. Lai atrauſchanahs no iſmekleſchanas apwainoteem taptu aiſkaweta, jadara tà:

1) dſihwojama billete teek atnemta, woi ſcheem jadohd rakſts par to, ka wini pee iſmekleſchanas nahks un no ſawas dſihwoſchanas-weetas neaiſees;

2) apwainoti teek likti apakſch ihpaſchas polizejas-uſraudſiſchanas;

3) kahds par wineem galwo;

4) ſalogs teek nemts;

5) wini teek likti mahju-arreſtê

6) woi zeetumâ.

Turpat, art. 416.

417. Pret tahdeem, kas wainigi teek tureti pee grehkadarbeem woi noſeegumeem, kur jaſpreeſch eelikſchana zeetumâ, pahrlaboſchanas-namâ woi zeetokſnî, bet teeſibas woi priwilegijas naw maſinamas (ſtrahp. lik. grahm. art. 35 un 38), pret tahdeem drohſchibas dehl. ja daudſ, tad galwoſchana ir praſama.

Turpat, art. 417.

418. Pret tahdeem, kas wainigi teek tureti pee grehkadarbeem woi noſeegumeem, kur jaſpreeſch apzeetinaſchana laboſchanas-namâ woi zeetokſnî, lihdſ ar teeſibu un priwilegiju maſinaſchanu (ſtrahp. lik. grahm. art. 34 un 36), pret tahdeem drohſchibas dehl, ja daudſ, tad ſalogs praſams.

Turpat, art. 418.

419. Pret tahdeem, kas wainigi teek tureti pee grehkadarbeem woi noſeegumeem, kur jaſpreeſch eelikſchana darba-namâ woi areſtantu rohtâ, woi noſuhtiſchana uſ dſihwi Sibirijâ woi zitâs tahlâs gubernâs, lihdſ ar wiſu ihpaſchu teeſibu un priwilegiju ſaudeſchanu (ſtrahp. lik. grahm. art. 31 un 33), woi kriminalſtrahpes, kà noſuhtiſchana uſ Sibiriju par koloniſtu woi pee gruhteem darbeem (каторжныя работы) lihdſ ar wiſu kahrtas-teeſibu ſaudeſchanu, tahdi drohſchibas dehl, ja daudſ, apzeetinajami.

Turpat, art. 419; 1870 Merz. 31 (48206).

420. Tà, kà preekſchajâ (419) art. minehts, war dariht pret apwainoteem, kam naw paſtahwiga dſihwoſchanas-weeta, lai gan winus par wainigeem tur pee maſak ſwarigeem grehkadarbeem.

1864 Now. 20 (41476) art. 420.

421. Spreeſchoht, kà lai dara, lai apwainohts nerauga no iſmekleſchanas atrautees, ja-eewehro ne tik ween, zik gruhta ſtrahpe winam waretu nahktees, bet ari, zik ſtipras tahs ſihmes, kas wina wainu ſihme, zik weegli winſch tahs grehkadarba pehdas waretu ſlehpt, kahda apwainotam weſeliba, woi winſch wihriſchkis, woi ſeewiſchkis, kahds wezums un kahds gohds winam zilweku ſabeedribâ.

Turpat, art. 421.

422. Katra perſona, beedriba woi walde, kas ſpehj makſaht, war par to apwainoto galwoht, uſnemdamees, ka atbildehs par makſaſchanu, kad tas apwainohts no iſmekleſchanas atrautohs.

Turpat, art. 422.

423. Par ſalogu janoleek woi nauda woi kuſtama manta, un to war nolikt woi apwainohts pats, woi kautkurſch zits.

Turpat, art. 423.

424. Par zik jagalwo, jeb zik leelam jabuht ſalogam, to teeſigajs iſmekletajs noteiz pehz ſtrahpes mehra, kas tam apwainotam nahktohs un pehz galwotaja un ſaloga-deweja mantas ſpehka.

Turpat, art. 424.

425. Ta apgalwota woi zaur ſalogu apdroſchinata ſumma nekad nedrihkſt maſaka buht, kà ta ſumma, ko tas zaur grehkadarbu aiſtiktajs praſa par atlihdſinaſchanu, prohti kad ta praſiſchana zaur tizameem peerahdijumeem ir apſtiprinata.

Turpat, art. 425.

426. Par to, ka galwohts jeb ka ſalogs ir dohts, teeſigajs iſmekletajs nolehmumu rakſta, kur winſch pats un ari tas galwotajs jeb ſaloga-dewejs parakſtahs, un no kura ſchim norakſts jadohd.

Turpat, art. 426.

427. Ja apwainohts iſbehg jeb zitadi kà no iſmekleſchanas un teeſas atraujahs, ta no tahs apgalwotas ſummas, kà wina peedſihta, jeb no ta ſaloga — ta nauda norehkinama, kas war buht par atlihdſinaſchanu ſpreeſchama tam zaur grehkadarbu aiſtiktam, un, kas atleekahs, japeeleek pee ta zeetuma-weetu buhwes-kapitala (*a*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Dona-Kaſaku ſemê ta apgalwota ſumma, kà wina ir peedſihta, jeb ta ſaloga ſumma preekſch tahm ſchinî (427) art. ſihmetahm buhwehm japeeleek pee ta wiſpahriga Kaſaku karaſpehka kapitala (*b*).

(*a*) Turpat, art. 427. — (*b*) 1877 Now. 26 (57908).

428. Lihdſ kamehr naw galwohts, woi ſalogs naw dohts, apwainohts mahjuarreſtê woi zeetumâ turams.

1864 Now. 20 (41476) art. 428.

429. Kad apwainohts pehz galwoſchanas woi ſaloga dohſchanas walam laiſts, tad tomehr no art. 415 preekſchrakſta peepildiſchanas naw walam.

Turpat, art. 429.

430. Nolehmumâ par apzeetinaſchanu ſmalki waijaga eerakſtiht:

1) no ka ar wahrdu un kad tas lehmums nolemts;

2) apzeetinata dſihweskahrtu, paſcha un tehwu wahrdu, familiju woi uſwahrdu;

3) grehkadarbu, kas apzeetinatam teek uſſuhdſehts, woi ko rahdahs darijis;

4) kapehz apzeetinahts.

Nolehmuma galâ tam lehmejam japarakſtahs.

Turpat, art. 430.

431. Nolehmums par apzeetinaſchanu apwainotam parahdams tuhliht, kad uſ zeetuma-weetu teek noſtellehts, un uſ wiſadu wihſi pirmu diwideſmit tſchetru ſtundu ſtarpâ, rehkinajoht no ta laika, kur winu ſanehma zeeti. Nolehmuma norakſts noſtellejams tai weetâ, kur apwainohts teek apzeetinahts (*a*).

Peeſihm. Kad apzeetinajami kahdi, kas deene woi kas mahzahs gimnaſijâs, progimnaſijâs, realſkohlâs un ari Laſarewa ſkohlâ preekſch Aſijas walodu mahziſchanahs, par to, ka wineem daliba pee kriminalnoſeegumeem woi, kâ rahdahs, pee tahdeem wainigi, tad tam, kas to pawehl, lai winus apzeetina, beſ kaweſchanahs ſinu par to buhs ſuhtiht pee winu preekſchneezibas (*b*).

(*a*) Turpat, art. 431. — (*b*) 1871 Jul. 30 (49860) preekſchrakſt. art. 87, Dez. 16 (51655) preekſchrakſt. art. 127.

432. Zeetuma-weetâs rulli wedami, kur tuhliht pee arreſtanta peeſtelleſchanas jaeerakſta nolehmums par wina apzeetinaſchanu. Rullî japarakſtahs arreſtanta nodewejam un ſanehmejam, un nodewejam kwitanzes weetâ norakſts iſ rulla jadabu, ko lai parahda teeſigam iſmekletajam.

1864 Now. 20 (41476) art. 432.

Septitajs gabals.

No leezineeku aizinaſchanas un iſklauſchinaſchanas.

433. Leezineeki iſklauſchinajami tai weetâ, kur ta leeta teek iſmekleta, iſnemoht tahdas reiſas, kur flimibas woi zitu eemeſlu dehl leezineeki pee iſmekleſchanas newar atnahkt, un tee tadehl jaiſklauſchina ſawâ dſihwoſchanas-weetâ (art. 397), jeb kad iſmekletajam tà rahdahs derigaki (*a*).

Peeſihm. Tee tahdi, kas peeſihmejumâ pee art. 65 ſihmeti, kad tee par leezineekeem aizinajami pee iſmekleſchanas, triju deenu ſtarpâ, rehkinajoht no ta brihſcha, kad aizinaſchanu dabujuſchi, no teeſiga iſmekletaja war pagehreht, lai winus iſklauſchina winu dſihwoſchanas-weetâ (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41476) art. 433. — (*b*) 1869 Maij. 29 (47147).

434. Kad daudſ leezineeki iſklauſchinajami, kas weenâ weetâ kohpâ dſihwo, tad arween jaiſklauſchina tai weetâ, kur tee dſihwo. Skohlneeki un ſkolneezes, kas paſchâs ſkohlâs miht, iſklauſchinajami ſchinîs ſkohlâs.

1864 Now. 20 (41476) art. 434.

435. Leezineeki pee iſmekleſchanas aizinajami tahdâ kahrtibâ, kà art. 377—386 rahda.

Turpat, art. 435; 1873 Now. 27 (52835).

436. Karaſpehka ſemas ſchkiras lohzekli, kas paſchâ deneſtâ ſtahw, par leezineekeem aizinajami zaur ſawu tuwako wirſneezibu, offizeeri teeſcham paſchi zaur aizinajamu ſihmi, bet aizinaſchana pee iſmekleſchanas winus neatſwabina no deneſta peenahkumeem, ja no ſawas wirſneezibas neteek atlaiſti.

1864 Now. 20 (41476) art. 436.

437. Zik eeſpehjams, leezineekeem tahds laiks preekſch atnahkſchanas noleekams, kur wineem walas.

Turpat, art. 437.

438. Kad leezineeks nenahk un ari neuſrahda art. 388 ſihmetus likumigus eemeſlus, tad teeſigajs iſmekletajs tam uſleek naudas ſtrahpi ne pahri par peezdeſmit rubuleem un ohtru aizinajamu ſihmi winam peeſuhta. Ja leezineeks ir tad terminâ nenahk un nekahdus likumigus eemeſlus neuſdohd, tad winſch pee iſmekleſchanas atwedams.

Turpat, art. 438.

439. Pee teem paſchâ deemeſtâ ſtahwoſcheem karaſpehka lohzekleem par likumigu eemeſku nenahkt pee iſmekleſchanas ari turams, kad wineem kara-waijadſibas dehl no ſawas wirſneezibas neteek wehlehts atſtaht no deneſta weetas.

Turpat, art. 439.

440. Kad tas leezineeks, kam par to, ka pee iſmekleſchanas nenahzis, naudas-ſtrahpe uſlikta, diwju nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur winam ta uſlikta ſtrahpe ſludinata, war peerahdiht, ka winam naw bijis eeſpehjams atnahkt, tad teeſigajs iſmekletajs winam ſtrahpi atlaiſch.

Turpat, art. 440.

441. Leezineeki iſklauſchinajami tuhliht, kà atnahkuſchi. Ja kautkà iſklauſchinaſchana teek aiſkaweta pahri par diwpadſmit ſtundahm pehz atnahkſchanas, ta protokolê jaeerakſta, kapehz tà notizis, un leezineekam, kad to praſa, protokoles norakſts jadohd.

Turpat, art. 441.

442. Pee pirmahs iſmekleſchanas leezineeki tikai tad ſwehrinajami:

1) kad leezineeks uſ tahlu zelu grib dohtees, un wina pahrnahkſchana war wilzinatees;

2) kad leezineeks ſaſlimis un jabaidahs par wina dſihwibu;

3) kad leezineekam dſihwoſchanas-weeta tahs teeſas aprinki, kur ta leeta peeder, un tad wehl tahdâ tahlumâ no tahs weetas, kur teeſas ſehdeſchanas, ka winam beſ leelahm gruhtibahm naw eeſpehjams pee teeſas atnahkt.

Turpat, art. 442.

443. Iſnemoht tohs preekſchajâ art. ſihmetohs atgadijumus, teeſigajs iſmekletajs leezineekus neſwehrina, bet tikai teem peemin, ka pee teeſas ſwehrinajoht winus waretu iſwaizaht, un rahda, ka wineem waijaga wiſu pateeſibu pehz ſkaidras ſinamas ſirds iſteikt.

Turpat, art. 443.

444. Pee leezineeku ſwehrinaſchanas, un kad ſchee leedſahs ſwehreht un kà ſwehrinati atbildeht, tàpat kad kahdas perſonas pawiſam no leezibu dohſchanas teek atſwabinatas, tad teeſigajs iſmekletajs turahs pee teem preekſchrakſteem par leezineeku iſklauſchinaſchanu pee teeſas (art. 704—709 un 712—717).

Turpat, art. 444.

445. Tee eemeſli, kadehl leedſahs ſwehreht, no teeſiga iſmekletaja jawed ſkaidribâ ari tad, kad leezineeku iſklauſchina neſwehrinatu, lai tohs war likt wehrâ, pee iſklauſchinaſchanas teeſas preekſchâ.

Turpat, art. 445.

446. Leezineeki pa weenam iſklauſchinajami, un ja rahdahs, ka waijaga, ta papreekſch apwainotam un teem, kam daliba pee tahs leetas, klaht ne-eſoht.

Turpat, art. 446.

447. Tahm waizaſchanahm un atbildehm waijaga buht ihſahm un ſkaidrahm. Katrs leezineeks jaiſwaiza par to, kahdâ ſakarâ winſch ſtahw ar teem leetas-dalibneekeem.

Turpat, art. 447.

448. Kas tam leezineekam waizahts, un kas no ta atbildehts apwainotam klaht ne-eſoht, tas ſchim jalaſa preekſchâ. Apwainotam ta teeſiba to, kas pret winu iſteikts, par netaiſnu peerahdiht un teeſigam iſmekletajam luhgt, lai tam leezineekam jaunas waizaſchanas leek preekſchâ.

Turpat, art. 448.

449. Ko tas apwainohts peeneſ gribedams peerahdiht leezineeku nepateeſibu, tas jaiſmekle, kad tas tai leetâ rahdahs ihſti ſwarigs.

Turpat, art. 449.

450. Leezineekus iſklauſchinajoht, kas teeſigam iſmekletajam neſaprohtamu walodu runa, tàpat mehmus iſklauſchinajoht, jaturahs pee teem preekſchrakſteem, kas art. 410 un 411 dohti.

Turpat, art. 450.

451. Kad waijaga, tad iſmekletajam brihw leezineeku no jauna pahrklauſchinaht.

Turpat, art. 451.

452. Leezineeki pret leezineekeem jaſtahda tahdâs reiſâs, kad jaiſſkaidro winu neſaſkanoſchohs iſteikumus, lai ſinatu, kà buhs tahlaki mekleht.

Turpat, art. 452.

453. Leezineeku leezibas tahdâ pat kahrtâ, kà apwainota iſteikumi (art. 408 un 409) uſrakſtamas. Protokolê par katra leezineeka iſklauſchinaſchanu japeeſihme, woi winſch ſwehrinahts woi neſwehrinahts ſawas leezibas dewis.

Turpat, art. 453.

Aſtotajs gabals.

No kaiminu iſwaizaſchanas.

454. Ja rahdahs, ka preekſch leetas iſſkaidroſchanas par apwainota darboſchanohs, draugeem un dſihwi ſinas waijadſetu ſamekleht, jeb ja ſchis par ſchihm leetahm runadams atſauzahs uſ teem kaimineem, ta teeſigajs iſmekletajs kaiminus winu paſchu dſiwoſchanas-weetâ ihpaſchi iſwaiza.

1864 Now. 20 (41476) art. 454.

455. Par iſwaizaſchanas terminu un weetu teeſigajs iſmekletajis ſinu dohd prokureeram woi wina palihgam un ari teem leetas dalibneekeem.

Turpat, art; 455.

456. Kad apwainohts iſ zeetuma wehlahs klaht buht pee kaiminu iſwaizaſchanas, tad winſch iſwaizaſchanas weetâ nowedams.

Turpat, art. 456.

457. Iſwaizaſchanas weetâ preekſch termina nonahzis, teeſigajs iſmekletajs rullî ſarakſta tohs namatehwus un wezakohs familiju lohzekļus, kas ar apwainoto kà kaimini kohpâ dſihwojuſchi.

Turpat, art. 457.

458. Schinî rullî naw uſnemami:

1) tahdi, kas ar apwainoto jeb ar to zaur grehkadarbu aiſtikto, pirmôs tſchetrôs grahdôs rada, woi pirmôs diwjôs grahdôs zaur prezibahm ſadraudſeti, un

2) tahdi, kas naw mahjâs, jeb kas gruhtas ſlimibas dehl woi zitu nepahrwaramu kawekļu dehl pee leezibas newar tikt aizinati.

Turpat, art. 458.

459. Gatawajs rullis teem klahteſoſcheem parteem ir jarahda, un teem jaļauj peerahdiht, kur rulli ſarakſtoht kļuhdas buhtu eejukuſchas, un kà tahs buhtu japahrlabo.

Turpat, art. 459.

460. Teeſigajs iſmekletajs paſchâ rullî eerakſta ſawu ſpreedumu par to, ko tee peeminejuſchi, un parteem ſinu par to dohd.

Turpat, art. 460.

461. Ja ta uſ tahda pamata pagatawota rulla zaur lohſeſchanu diwpadſmit wihri iſwehlejami; bet ja rullî naw wairak, kà diwpadſmit, ta zaur lohſeſchanu ſeſchi wihri iſwehlejami.

Turpat, art. 461.

462. Parteem ta teeſiba pehz teem art. 701—709 peemineteem eemeſleem tohs zaur lohſehm iſwehletohs wihrus atſtumt.

Turpat, art. 462.

463. Tad wehl ir apwainotam, ir pretineekam brihw ne wairak, kà diwi kaiminus atſtumt beſ eemeſlu uſdohſchanas, kapehz tohs ne-eeredſ.

Turpat, art. 463.

464. Atſtumtu weetâ ziti iſwehlejami tai kahrtâ, kà art. 461 rahda, tà kà pagatawotâ rullî ne maſak kà ſeſchi wihri paleek.

Turpat, art. 464.

465. Pehz wehleſchanas zaur lohſehm un pehz atſtumſchanahm, ja tahdas noteek, tee beidſamâ galâ iſwehletee kaimini protokolê eerakſtami, un turpat japeeſihme wiſs, kas notizis.

Turpat, art. 465.

466. Kaimini ſwehrinajami un tad iſklauſchinajami pehz teem wiſpahrigeem preekſchrakſteem, kas preekſch leezineeku iſklauſchinaſchanas dohti.

Turpat, art. 466.

Dewitajs gabals.

No pirmahs iſmekleſchanas protokolehm.

467. Par katru no tahm leelakajahm dariſchanahm tai iſmekleſchanâ ihpaſcha protokole jaſarakſta.

1864 Now. 20 (41476) art. 467.

468. Protokole tà jarakſta, ka wina ſkaidri rahda ihpaſchi zaur kam, kad, kur un kahdi iſmekleſchanas darbi notikuſchi, kas tur par parteem, leezimekeem (понятые), leetas-pratejeem klaht bijuſchi, kas tai reiſâ iſdibinahts, un ko tee leetas dalibneeki un leezineeki (понятые) peeminejuſchi, woi kahdus eemeſlus zehluſchi.

Turpat, art. 468.

469. Iſklauſchinaſchanas protokolê jaeerakſta:

1) tee iſklauſchinatee un ari tee pee iſklauſchinaſchanas par parteem klaht bijuſchee;

2) ko tee iſklauſchinatee atbildejuſchi;

3) ko apwainohts iſmekletajam leezineekus iſklauſchinajoht peeminejis, woi kahdus eemeſlus zehlis.

Turpat, art. 469.

470. Protokolê parakſtahs wiſi, kas wirsrakſtâ ar wahrdu peeſaukti. Parteem, kas nemahk rakſtiht, uſ luhgſchanu ar wahrdeem tee parakſtahs, kam wini to uſwehl.

Turpat, art. 470.

471. Protokole wiſeem, kam japarakſtahs, jalaſa preekſchâ. Kad kahds no ſcheem negrib woi newar parakſtitees, tad protokolê jaeerakſta, kapehz tà.

Turpat, art. 471.

472. Iſnemoht tohs ſchinîs likumôs par kriminalteeſaſchanu ihpaſchi peeminetus atgadijumus, ihpaſchas nolemſchanas no teeſiga iſmekletaja tik tad nahk, kad to waijaga, lai iſmekleſchana woi iſmekletaja dariſchanas buhtu ſaprohtamas.

Turpat, art. 472.

473. Tais nolehmumôs japeemin, ir tas laiks, kad rakſtiti, ir tee likumi, kas winu ſkubinajuſchi un ſpeeduſchi to dariht, ko leetu iſmeklejoht ir darijis: Teem nolehmumeem teeſigajs iſmekletajs weens pats parakſtahs, iſnemoht tohs, kas art: 526 peemineti.

Turpat, art. 473.

474. Protokolê un iſmekletaja nolehmumôs naw brihw ko iſkaſiht; bet ir gan brihw ſkaidri ko pahrlaboht un peelikt, kas wehl truhkſt, bet to tad waijaga peeſihmeht, pirms protokolei woi nolehmumam parakſtahs:

Turpat, art. 474.

475. Kad leetas dalibneeki to luhdſahs, tad teeſigajs iſmekjetajs protokolu un nolehmumu norakſtus apwainotam par welti, bet priwat-apwainotajam woi ziwil-ſuhdſetajam par noliktu makſu iſdohd.

Turpat, art. 475.

Deſmitajs gabals.

Kà iſmekleſchana teek nobeigta.

476. Kad iſmekleſchana nobeigta, tad teeſigajs iſmekletajs apwainotam, ja ſchis to luhdſahs, leek preekſchâ, kà winſch iſmekleſchanu wedis, un waiza, woi winſch newehlejahs wehl ko par attaiſnoſchanu peeneſt.

1864 Now. 20 (41476) art. 476.

477. Kad apwainohts kautkahdas jaunas punktes uſrahda, tad iſmekletajam peenahkahs tahs no winahm pahrmekleht, kas waretu ſwarigas buht preekſch leetas apſpreeſchanas.

Turpat, art. 477.

478. Tad iſmekletajs wiſeem leetas dalibneekeem ſludina, ka iſmekleſchana beigta, un wiſu iſwedumu prokureeram woi wina palihgam noſuhta.

Turpat, art. 478.

479. Iſmekleſchana, kas zaur priwat-apwainotaja ſchehlabu uſſahkta, prokureeram woi wina palihgam tikai tadehl leekama preekſchâ, lai winſch pahrleezinajahs, woi ta leeta neſihmejahs uſ grehkadarbu, kas tahlak meklejams no prokureerneezibas puſes.

Turpat, art. 479.

480. Tee no iſmekletaja apzeetinatee, kad, kamehr leetu iſmekleja, aprinkî bijuſchi apzeetinati, uſ aprinkapilsſahtu ſtellejami, lai tur zeetumâ teek likti.

Turpat, art. 480.

481. Teem papireem, kas uſ to iſmekleſchanu ſihmejahs, pehz rakſtiſchanas woi eenahkſchanas laika jaſaſchuij, numuri jauſleek, pa bohganeem ar rakſtu jaapleezina, ſchnohre jawelk zauri, un iſmekletaja ſeegelis jauſleek. Schee papiri jaſarakſta rullî, kur japeeſihme, kurâ aktes lapâ katrs atrohnams.

Turpat, art. 481.

482. Kad zaur iſmekleſchanu iſrahdahs, ka ta leeta nepeeder pee aprinkateeſas, tad iſmekletajs par to prokureeram woi wina palihgam ſinu dohd un iſmeklejamu noſuhta, kur peeder.

Turpat, art. 482.

Weenpadſmitajs gabals.

No polizejas lohzekļu un teeſas-ahrſtju atbildibas pee iſmekleſchanas darbeem.

483. Polizejai peenahkahs teeſigam iſmekletajam un prokureerneezibai pirmajâ iſmekleſchanâ ar ſawu rohku ſpehzigi un beſ kaweſchanahs, beſ amata-waras pahrkahpſchanas, nei ari nekâ nedaroht, palihgâ nahkt, lai iſdibinatu, kà ta leeta notikuſi.

1864 Now. 20 (41476) art. 483.

484. Kad prokureerneezibas woi teeſiga iſmekletaja uſdewumu iſpildoht polizejas lohzekleem gadahs, ka ko ne'ſproht, tad iſſkaidroſchanu luhdſahs no ta, kas to uſdewis.

Turpat, art. 484.

485. Polizejas lohzekli, pagaſta- un zeema-preekſchneeki par palaiſchanohs un par nekahrtibahm iſmekleſchanâs no ta prokureera pee atbildeſchanas ſauzami, apakſch kura uſraudſibas iſmekleſchana notikuſi. Kà kurâ reiſâ palaiſchanahs un nekahrtibas ſwarigas, prokureers kuhtrohs woi apdrauwe, woi tai teeſai, kur winſch pats peeder, leek preekſchâ, lai winu dariſchanas pahrmekle (*a*).

Peesihm. Kad atdalita schandarmu-karpusa peederigi pret preekschrakstеem darijuschi woi palaidueschees, tad jaleek wehrâ tee preekschraksti, kas dohti art. 9, 10, 16 un 17, peelikumâ pee art. 279 (peesihm.) (*b*).

(*a*) Turpat, art. 485. — (*b*) 1871 Maij. 19 (49515).

486. Teesa no teem prokureera peesaukteem polizejas lohzekleem, pagasta- woi zeema-preekschneekeem atbildi prasa, un kad atrohn, ka gan noseeguschees zaur palaischanohs woi zaur nekahrtibahm, bet ne tihschâ prahtâ un ari leels sliktums naw iszehlees, tad par to winu klahtakai wirsneezibai sinu dohd, lai schi tohs, kà kurâ reisâ ta bahrguma waijaga, apdrauwe woi norahj.

1864 Now. 20 (41476) art. 486.

487. Kad teesa atrohn, ka polizejas lohzekli, pagasta- woi zeema-preekschneeki sawus peenahkumus kahdâs ismekleschanâs isdaroht, ar leelahm nekahrtibahm noseeguschees, tad wina atlauj prokureeram ar to wirsneezibu sasinatees, kam ta wara par winu eezelschanu amatôs, lai schi winus sauz pee likumigas atbildeschanas pehz ta teesas spreeduma par to, kahda un zik leela ta useeta nekahrtiba.

Turpat, art. 487.

488. Kad prokureers un apwainotu wirsneeziba naw weenis prahtis par to, zik wini atbildigi par tahm teesas spreedumâ peeminetahm nekahrtibahm, tad ta leeta tai kahrtibâ teek tahlak westa, kà preekschrakstihts par amata-noseegumu teesaschanu (art. 1092—1094).

Turpat, art. 488.

489. Teesas-ahrste, kas ismekleschanâ naw ispildijis, kas winam peenahzahs, no ta prokureera, apaksch kura usraudsibas ta ismekleschana notikusi, pee atbildeschanas sauzams.

Turpat, art. 489.

490. Kad teesas-ahrstes par pretlikumigahm darischanahm ismekleschanâs woi strahpejami ar disziplinas-strahpehm, woi teesai nodohdami, tad pee teem preekschrakstеem jaturahs, kas dohti augschâ par polizejas lohzekleem, kas tahdai noseeguschees, bet tomehr eeksch tahs weenas punktes zitadi, prohti ka wisôs ihpaschôs un tekniskôs jautajeenôs teesas atsinumu papreeksch luhdsahs no peederigas ahrstju-teesas.

Turpat, art. 490.

Diwpadſmitajs gabals.

Kahdâ kahrtibâ ſchehlojahs par iſmekletaja dariſchanahm wiſpahrigi.

Pirma nodaļa.

Kahdâ kahrtibâ ſchehlabas peeneſamas.

491. Leetas dalibneeki pret katru dariſchanu, ar ko iſmekletajs winu teeſibas aiſteek woi maſina, ſchehlabu war peeneſt.

1864 Now. 20 (41476) art. 491.

492. Leezineeki (свидѣтели и понятые) un leetas-prateji, galwotaji un ziti pee iſmekleſchanas peeaizinati tik par to ſchehlabas war peeneſt, ka tai iſmekleſchanâ paſchi apgruhtinati un paſchi ne pehz likumeem ſtrahpeti.

Turpat, art. 492.

493. Schehlabas par polizejas dariſchanahm pee prokureera peneſamas, bet par iſmekletaja dariſchanahm, weenalga, woi tahs wina paſcha warâ woi pehz prokureera jeb wina pagehreſchanas daritas, — pee aprinkateeſas:

Turpat, art. 493.

494. Schehlabas war peeneſt ari jaw tad, kad ta leeta wehl nemaſ naw pee teeſas nahkuſi.

Turpat, art. 494.

495. Schehlabas war peeneſt ar wahrdeem woi ar rakſtu. Ar wahrdeem peeneſtas ſchehlabas protokolê eerakſtamas.

Turpat, art. 495.

496. Apzeetinatam apwainotam wiſi waijadſigee lihdſekli wehlejami, ja winſch teizahs, ka griboht ſchehlotees.

Turpat, art. 496.

497. Katra ſchehlaba kahrtigas tahlak ſuhtiſchanas dehl, janodohd tam eerehdnim, par kura dariſchanahm ſchehlojahs.

Turpat, art. 497.

498. Schehlabas peneſejs ſihmi war praſiht par to, ka wina ſchehlaba ſanemta.

Turpat, art. 498.

499. Peeneſta ſchehlaba lihdſ ar peederigu atbildi triju deenu ſtarpâ, bet tad, kad par apzeetinaſchanu ſchehlojahs, diwideſmit tſchetri ſtundu ſtarpâ, rehkinajoht no eeſneegſchanas brihſcha, ſuhtama, kur peeder.

Turpat, art. 499.

500. Schehlabas peeneſchana, kamehr ta wehl naw apſpreeſta, neſakawe ne to tahlak mekleſchanu, ne ihpaſchu iſmekleſchanas darbu iſdariſchanu.

Turpat, art. 500.

Ohtra nodaļa.

Kahdâ kahrtibâ ſchehlabas pahrmeklejamas.

501. Kà teeſa ſanehmuſi ſchehlabu ar wiſu atbildi uſ to, wina ne wehlaki kà pirmajâ ſanahkſchanas-deenâ pee apſpreeſchanas dohdahs preekſchrunu-ſehdeſchanâ (въ распорядительномъ засѣданіи).

1864 Now. 20 (41476) art. 501.

502. Par ko ſchehlojahs, un wiſas peederigas iſſkaidroſchanas neſamas preekſchâ zaur weenu no teem teeſas lohzekleem.

Turpat, art. 502.

503. Pee ſchehlabu apſpreeſchanas iſmekleſchanas aktes praſiht, lai atſuhta, tik tais wisretakâs reiſâs atlauts, prohti kad beſ tahm to peeneſtu ſchehlabu newar apſpreſt.

Turpat, art. 503.

504. Schehlabas peeneſejeem, kad paſchi ir klaht, jaatwehl ar wahrdeem ſawu leetu pee teeſas iſſkaidroht.

Turpat, art. 504.

505. Pirms ſchehlabu apſpreeſch, jadſird prokureera atſinums.

Turpat, art. 505.

506. Nolehmums, kas par ſchehlabu nolemts, jaeeraksta protokolê un ari, uſ kahdeem pamateem teeſa tà ſpreeduſi.

Turpat, art. 506.

507. Kad teeſa atſihſt, ka ſahkta iſmekleſchana zitam iſmekletajam janodohd, tad tai nolehmumâ jauſrahda tee par iſnihzinajameem atſihtee un no jauna daramee iſmekleſchanas darbi un ari, kapehz tà.

Turpat, art. 507.

508. Teeſas nolehmums ſchehlabas peeneſejam jadohd ſinams un beſ kaweſchanas jaiſdara.

Turpat, art. 508.

509. Schehlabas peeneſejs nolehmuma norakſtu war iſluhgtees. Tahda luhgſchana triju deenu ſtarpâ iſpildama.

Turpat, art. 509.

Treſcha ſchkira.

Kahdâ kahrtibâ leeta nodohdama teeſai.

Pirmajs gabals.

Kahdas dariſchanas aprinkateeſai un tam pee tahs eezeltam prokureeram.

510. Kà aprinkat eeſas prokureers ſanehmis eepreekſchejahs iſmekleſchanas aktes, winam peenahkahs pahrmekleht,

1) woi ta leeta kriht apakſch prokureerneezibas ſinas;

2) woi ta iſmekleſchana tik pilnigi, kà waijaga, iſweſta;

3) woi tas apwainohts janodohd teeſai, jeb woi wina leeta iſnihzinajama woi apturama.

1864 Now. 20 (41476) art. 510.

511. Leeta, kas ſahkuſees zaur priwat-apwainoſchanu, prokureerneezibas ſinai naw atraujama, kad pee iſmekleſchanas tahds noſeedſibasdarbs gaiſmâ nahzis, ko tahlak mekleht prokureerneezibai kriht; bet kad iſmekleſchana ſihmejahs uſ tahdu noſeedſibasdarbu, kas priwatkahrtibâ tahlak meklejams, tad prokureeram wairak nepeenahkahs, ne kà to leetu nodoht tai teeſai, kam ta peeder.

Turpat, art. 511.

512. Kad ſkaidri redſams, ka ta pirma iſmekleſchana nepilniga, tà ka nemaſ newar ſkaidri iſſinaht, kahda ta leeta, tad prokureeram atlauts, woi ſinas iſ-praſiht, kas wehl truhkſt, woi to leetu atpakal ſuhtiht, lai jo pilnigi iſmekle.

Turpat, art. 512.

513. Kad grehkadarbu woi noſeegumu iſmeklejoht pretlikumigas dariſchanas gaiſmâ nahk, ko tahdi darijuſchi, kas pee ta grehkadarba woi noſeeguma naw lihdſwainigi, tad tamdehk leeta naw ſuhtama atpakal, bet ihpaſcha iſmekleſchana waijadſiga.

Turpat. art. 513.

514. Prokureeram aiſleegts leetu apturehт, lai iſmekleſchanu paplaſchinatu ar newaijadſigahm iſſkaidroſchanahm, zitadi winam pehz likuma jaatbild.

Turpat, art. 514.

515. Kad, kur apwainota grehkadarbi ſagadahs kohpâ, tas ſwarigakajs jau pilnigi iſmeklehts, bet wairak laika waijaga iſdibinaht, kà tee maſakee grehkadarbi padariti, tad ta ſwarigaka grehkadarba iſmekleſchanu war tahlak weſt, kad rahdahs, ka pee ta maſaka grehkadarba apwainotam beedri nebijuſchi un ziwil-ſuhdſiba par atlihdſinaſchanas praſiſchanu negadahs.

Turpat, art. 515.

516. Kad noſeedſibasdarbs no wairak ne kà no weena zilweka padarihts, tad iſmekleſchanu par teem apwainoteem, par kuru darijumeem pilniga ſkaidriba panahkta, war tahlak weſt, jebſchu ziti lihdſwainigi wehl nebuhtu ſinami woi atraſti.

Turpat, art. 516.

517. Prokureeram peenahkahs katru iſmekleſchanu weenas nedelas ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur ſanehmis, uſ likumigu zeku wadiht.

Turpat, art. 517.

518. Aprinkateeſas prokureers pehz ſawas paſcha waras newar nepahrgrohſiht kahdas leetas peederibas kahrtu, jebſchu wina wadita, kur pehz likuma nekriht, nei iſmekleſchanu iſnihzjnaht woi aptureht, tapehz ka apwainoſchanai naw pamata woi pehz ziteem kahdeem likumigeem eemeſleem, nei tahdas leetas, kas ſakarâ ſtahw, iſmekleſchanâ ſchkirt (art. 515 un 516), bet winſch ſawu atſinuma par to woi eeſneedſ aprinkateeſai, woi leek preekſchâ wirſpalatai zaur ſchihs prokureeru, lai ta to pahrmekle (art. 523).

Turpat, art. 518.

519. Prokureera atſinums par apwainota nodohſchanu teeſai apwainoſchanas-rakſta formâ rakſtams.

Turpat, art. 519.

520. Apwainoſchanas-rakſtâ jaeerakſta:

1) tas notikums, kas noſeedſibasdarba ſihmes rahda;

2) kahdâ laikâ un kahdâ weetâ tas darbs padarihts, prohti zik to ſin;

3) apwainota zilweka kahrta, paſcha un tehwa wahrds, familija woi uſwahrds;

4) tahs ſwarigakahs peerahdiſchanas un ſihmes, kas aktês pret apwainoto ſalaſitas;

5) iſteikums pehz likumeem par to, kahdu noſeegumu rahdoht ta pahrſpreeſchama darba ſihmes.

Turpat, art. 520.

521. Apwainoſchanas-rakſtam prokureers peeleek wiſu to zilweku wahrdus, kas pehz wina padohma teeſigas iſmekleſchanas dehl aizinajami preekſchâ.

Turpat, art. 521.

522. Kad kahdâ leetâ, jeb kahdâs leetâs, kas ihſâ ſakarâ ſtahw, prokureers zitu apwainotu jeb kahdu no wina darbeem par tahdu atſihſt, ka kriht apakſch teeſas, bet atkal zitu apwainotu jeb zitu no wina darbeem par tahdu tur, ka nekriht apakſch teeſas, tad winſch reiſâ pee teeſas eeſneedſ apwainoſchanas-rakſtu un ari ſawu atſinumu par tahm zitahm leetahm, woi abi tohs rakſtus leek preekſchâ wirſpalatas prokureeram.

Turpat, art. 522.

523. Apwainoſchanas-rakſtu woi atſinumu par leetas iſnihzinaſchanu woi

aptureſchanu prokureers woi eeſneedſ aprinkateeſai, prohti kad ta leeta ſihme grehkadarbu woi noſeegumu, kur kahrtas-teeſibu ne atnemſchana ne maſinaſchana ſpreeſchama, woi leek preekſchâ wirſpalatas prokureeram, prohti kad gruhtaks grehkadarbs apſpreeſchams.

Turpat, art. 523.

524. Reiſâ ar to apwainoſchanas-rakſtu woi atſinumu par leetas iſnihzinaſchanu woi aptureſchanu prokureers ari iſteiz, ko winſch dohma, kà buhtu jaſarga, lai apwainohts no teeſas neatraujahs, prohti ja winam rahdahs, ka waijadſetu woi pahrmainiht, woi nozelt, kas jau pret to ir eeſahkts dariht.

Turpat, art. 524.

525. Prokureera eeſneegumam woi preekſchâ-likumam par to, ka kahdu zelu ta leeta tahlak buhtu wedama, arween peeleekamas wiſas iſmekletaja original-aktes, jebſchu prokureers ſpreeſch, ka tikai tas jo gruhtajs apwainota noſeedſibas-darbs tahlak buhtu meklejams, woi ka tikai tee grehkadarba woi noſeeguma dalibneeki, kas rohkâ, teeſajami (art. 515 un 516).

Turpat, art. 525.

526. Tais leetâs, kas wedamas priwat-apwainoſchanas kahrtibâ, apwainoſchanas-rakſta weetâ nahk priwat-apwainotaja ſchehlaba.

Turpat, art. 526.

527. Aprinkateeſa neſpreeſch ne pehz prokureera apwainoſchanas-rakſta, ne pehz priwat-apwainotaja ſchehlabas, ka tee apwainotee teeſai nodohdami, bet tuhliht dohdahs pee leetas weſchanas pehz teem preekſchrakſteem, kas rahda, ko papreekſch buhs dariht, lai teeſu war tureht.

Turpat, art. 527.

528. Kad prokureers ſpreeſch, ka ta leeta iſnihzinajama, tad aprinkateeſa to iſmekleſchanu tik tahlu ween pahrluhko, zik wina ſihmejahs uſ teem, kas pee atbildeſchanas saukti. Kad teeſa ar prokureera atſinumu naw ar meeru, tad tas jautajeens, woi ta leeta iſnihzinajama, wirſpalatai apſpreeſchanas dehl jaleek preekſchâ.

Turpat, art. 528.

Ohtra nodalâ.

Kahdas dariſchanas wirſpalatai un winas prokureeram.

529. Wirſpalata apwainoſchanas-rakſtus woi preekſchlikumus par kriminal-mekleſchanas iſnihzinaſchanu woi aptureſchana pahrluhkoht zitadi neſahk, kà tik ween tad, kad winas prokureers ar rakſtu to ir uſbildejis.

1864 Now. 20 (41476) art. 529.

530. Pirma iſmekleſchana wirſpalatâ pahrluhkojama pehz tam, kà weens no teem palatas lohzekleem neſis preekſchâ.

Turpat, art. 530.

531. Preekſchâ neſejs ar wahrdeem iſſtahſta, kà ta leeta ſahkuſees, un wiſu, kas ween iſmekleſchanâ darihts, pee tam nem wehrâ, woi preekſchrakſtitas formas un kahrtas iſpilditas, un laſa preekſchâ tahs original-protokoles, kas tai leetâ jo ſwarigas.

Turpat, art. 531.

532. Tad wirſpalatas prokureers laſa preekſchâ weetiga prokureera atſinumu, iſteiz pats ſawas dohmas par to leetu un leek preekſchâ par to ſawu paſcha galapadohmu.

Turpat, art. 532.

533. Wirſpalata to preekſchâ-neſumu iſdſirdnſi dohdahs pee leetas pahrſpreeſchanas tai kahrtibâ, kas nolikta preekſch teeſas ſpreeduma ſpreeſchanas, prokureeram klaht neeſoht.

Turpat, art. 533.

534. Kad iſrahdahs, ka ta leeta deewsgan pilnigi iſmekleta, un tahs waijadſigahs prozeſes-formas naw pahrkahptas, tad wirſpalata nolemj galalehmumu, lai to leetu woi teeſai nodohd, woi lai to iſnihzina, bet ja tà naw, ta noſuhta atpakaļ, lai iſmekle, kas wehl truhkſt, woi lai pehz likumeem to leetu pahrlabo.

Turpat, art. 534.

535. Wirſpalata lehmumu nolemj tikai par tahdeem, kas pee atbildeſchanas ſaukti, un par tahdeem grehkadarbeem, par kureem teek meklehts.

Turpat, art. 535.

536. Kad wirſpalata iſmekleſchanu pahrluhkojoht atrohn, ka perſona, kas wainiga rahdahs, naw pee tahs leetas peenemta klaht, woi ka tahds, ko weena grehkadarba dehļ apwaino, wehl pee ohtra grehkadarba wainigs rahdahs, tad dara pehz teem preekſchrakſteem, kas art. 515 un 516 dohti.

Turpat, art. 536.

537. Kad wirſpalata apwainoſchanas-rakſtu, kas winai preekſchâ likts, lai pahrluhko, grib zitadu, tad winas nolehmumam tahdam waijaga buht, ka tas ta apwainoſchanas-rakſta weetu pilnigi war iſpildiht.

Turpat, art. 537.

538. Wirſpalatas nolehmumâ par nodohſchanu teeſai ari tohs leezineekus un tohs leetas-pratejus war peeſihmeht, kas pehz winas padohma pee teeſas japeeaizina. Bet tahda peeſihmeſchana parteem nenem to teeſibu pehz wehl zitus leezineekus peeweſt.

Turpat, art. 538.

539. Kad wirſpalata nolemj tahda apwainota nodohſchanu teeſai, kura leetu aprinkateeſas prokureers atſinis par iſnihzinajamu, tad wirſpalatas prokureers to apwainotaja amatu war uſdoht kahdam zitam iſ teem wineem padohteem prokureerneezibas lohzekleem, woi ari jo ſwarigôs atgadijumôs pats to war uſ-

nemtees, bet winam naw brihw praſiht, lai weetigajs prokureers pret ſawu ſinamu ſirdi ſtahjahs par apwainotaju.

Turpat, art. 539.

540. Pee tahdahm leetahm, kas wedamas, priwat-apwainoſchanas kahrtibâ, pirma iſmekleſchana, prokureeram nepeedalotees wirſpalatâ preekſchâ neſama un no tahs pahrluhkojama.

Turpat, art. 540.

541. Wirſpalatas nolehmumi, lai teek iſdariti, apleezinatôs norakſtôs iſrakſtami un no wirſpalatas prokureera aprinkateeſas prokureeram peeſuhtami; ſchim ari jagahda, pehz wirſpalatas nolemſchanas par apwainota apzeetinaſchanu woi par zitu ko, ko teeſigajs iſmekletajs naw padarijis, bet ko palata atſihſt par waijadſigu.

Turpat, art. 541.

542. Pehz iſmekleſchanas iſnihzinaſchanas leetu no jauna newar atkal uſnemt, kà tik ween ar wirſpalatas atwehleſchanu un tikai ſchinîs atgadijumôs:

1) kad pehz iſmekleſchanas iſnihzinaſchanas truhkſtoſchu peerahdijumu dehl jauni peerahdijumi atraſti;

2) kad leeta, kas iſnihzinata tadehl, ka no priwat-apwainotaja puſes nekahda ſchehlaba nebija peneſta, likumigâ kahrtibâ teeſai teek nodohta, un

3) kad pehz leetas iſnihzinaſchanas tadehl, ka pee ziwil- woi baſnizas-teeſahm tee jautajeeni naw pahrmekleti, pehz kuru iſſchkirſchanas kriminalprozeſe woi uſſahkama, woi neuſſahkama, ſchee jautajeeni tà iſſpreeſti, ka kriminal-mekleſchana atlauta.

Turpat, art. 542.

Zeturta ſchkira.

Kà leeta wedama aprinkateeſâs.

Pirmajs gabals.

Kà leeta uſſahkama aprinkateeſâs.

543. Kriminal-leetas aprinkateeſâs uſſahkamas:

1) woi pehz wirſpalatas nolehmuma, lai apwainoto teeſai nodohd;

2) woi pehz apwainoſchanas-rakſta, ko prokureers aprinkateeſai eeſneedſis;

3) woi ari pehz priwat-apwainotaja ſchehlabas, ko meerateeſneſis neiſſpreedis (art. 117).

1864 Now. 20 (41476) art. 543.

544. Tahdas leetas, kas naw iſſpreeſchamas beſ ſwehrinatu peeſehdetaju peedaliſchanahs, preekſch paſchas teeſaſchanas arween eepreekſchu jaiſmekle, un apwainohts teeſai janodohd.

Turpat, art. 544.

545. Tahdâs leetâs, kas beſ ſwehrinatu peeſehdetaju peedaliſchanahs, iſſpreeſchamas, pee paſchas teeſaſchanas war dohtees ir beſ eepreekſchejas iſmekleſchanas, ja prokureers pehz tahm winam peenahkuſchahm ſinahm un peerahdiſchanahm jeb pehz paſchas tahs leetas ſawadibas atſihſt, ka teeſai apwainoſchanas-rakſtu war eeſneegt, un ja ari pati teeſa to eepreekſcheju iſmekleſchanu netur par waijadſigu.

Turpat, art. 545.

546. Preekcheja artikela preekſchrakſts der ari tais leetâs, kas priwat-apwainoſchanas kahrtibâ wedamas. Aprinkateeſa pee priwat-apwainotaja ſchehlabas pahrmekleſchanas war dohtees pehz ſinahm un peerahdijumeem, ko parti meerateeſneſim preekſchâ likuſchi.

Turpat, art. 546.

Ohtrs gabals.

Kas darams, pirms teeſaſchana ſahkahs.

Pirma nodaļa.

Teeſas dariſchanas.

547. Aprinkateeſai katrâ leetâ, kas winai japahrluhko, wiſu papreekſch, pehz weena no preekſchſehdetaja iſwehleta teeſas lohzekļa preekſchâ-neſuma, preekſchrunu-ſehdeſchanâ (въ распорядительномъ засѣданіи) waijaga pahrſpreeſt, woi tai leetai par labu no teeſas puſes ihpaſchi kautkas naw jadara, un norunaht, kahdâ kahrtibâ ta leeta tahlak wedama.

1864 Now. 20 (41476) art. 547.

548. Pee leetas eepreekſchejahs pahrluhkoſchanas ari wiſi zaur partu ſchehlabahm woi peneſumeem gadijuſchees jautajeeni par weſchanas kahrtibu iſſpreeſchami.

Turpat, art, 548.

549. Aprinkateeſa ne-eet pahrluhkoht, woi ta leeta pee ſchihs teeſas peeder, un kahdâ kahrtibâ wina jawed, kad wirſpalata nolehmuſi, ka apwainohts ſchai teeſai janodohd. Bet kad jaunas punktes teek atraſtas, kas wirſpalatai nebija

ſinamas, bet kas tai wedamai leetai zitu zelu rahda, tad aprinkateeſa wirspalatai rakſtu par to leek preekſchâ.

Turpat, art. 549.

550. Trihs nedelas preekſch teeſas-ſehdeſchanu uſnemſchanas, kur ſwehrinati peeſehdetaji klaht, iſ winu gada-rulla zaur lohſehm pee atwehrtahm teeſas-iſtabas durwihm trihsdeſmit peeſehdetaji eezelami, lai zauru ſehdeſchanas laiku tahm ſehdeſchanahm ir klaht. Tad wehl tai paſchâ kahrtibâ ſeſchi pahrkaita-peeſehdetaji iſ ihpaſcha preekſch teem taiſita rulla eezelami.

Turpat, art. 550.

551. Swehrinatu peeſehdetaju lohſeſchana noteek ſchahdâ kahrtibâ: teeſas preekſchſehdetajs tahs zedeles ar teem gada-rullî ſarakſtiteem peeſehdetaju wahrdeem weenâ kaſtê un tahs zedeles ar to pahrkaita-peeſehdetaju wahrdeem ohtrâ kaſtê eeleek, tad winſch no tahs pirmahs kaſtes iſnem trihsdeſmit, no tahs ohtras ſeſchas zedeles; tee wahrdi, kas uſ tahm iſnemtahm zedelehm ſtahw, diwi ihpaſchôs rullôs ſarakſtami, ko rakſtuwedejs apſtiprina un teeſneſchi parakſta.

Turpat, art. 551.

552. Par ſwehrinatu peeſehdetaju lohſeſchanu ihpaſcha protokole jaſarakſta.

Turpat, art. 552.

553. Tee zaur lohſehm iſwehletee ſwehrinati peeſehdetaji par to apſinojami zar tahdahm aizinajamahm ſihmehm, kahdas noliktas, kur kas jaaizina pee eepreekſchejas iſmekleſchanas.

Turpat, art. 553.

554. Beſ tahm augſchâ minetahm eepreekſchu daramahm dariſchanahm teeſa apſpreeſch wiſas leetas, kur to preekſchſehdetaja nolemſchanai atwehletu eepreekſcheju darbu dehl prahti ſchaubahs, prohti kad ſchis to teeſai leek preekſchâ, lai pahrluhko.

Turpat, art. 554.

555. Par wiſeem jautajeeneem, kas ſihmejahs uſ tahm eepreekſch daramahm dariſchanahm, teeſa neſpreeſch prokureera atſinumu neſanehmuſi.

Turpat, art. 555.

Ohtra nodala.

Teeſas preekſchſehdetaja dariſchanas.

556. Kad aprinkateeſa iſmekleſchanas aktes pahrluhkojuſi, un leeta tahlaki buhs wedama, tad teeſas preekſchſehdetajs tuhliht apwainotam leek eedoht:

1) apwainoſchanas-rakſtu woi priwat-apwainotaja ſchehlabas norakſtu, un

2) to perſonu wahrdu-rulli, kas pee teeſas buhs aizinajami.

1864 Now. 20 (41476) Turpat 556.

557. Kad preekſchejâ artikelî minetas dokumentes apwainotam eedohd, tad winam japateiz, ka winam ſeptinu deenu ſtarpâ teeſai waijaga ſinamu dariht, woi winſch kahdu par aiſſtahwetaju ſewim iſwehlejees, un woi winſch kaſſin wehlahs, ka wehl ziti kahdi beſ teem preekſchliktâ rullî mineteem par leezineekeem taptu iſklauſchinati, un ihpaſchi par kahdahm punktehm.

Turpat, art. 557.

558. Ja par minetu dokumenſchu nodohſchanu, ir par to, ka apwainotam ſazihts par aiſſtahwetaja iſwehleſchanu un leezineeku rulla pawairoſchanu, kwitanze nemama, kur pats ar ſawu rohku parakſtijees; bet ja rakſtiht nemahk, ta ſchai kwitanzei japarakſtahs tam, kam winſch uſwehlejis ſawâ weetâ parakſtitees.

Turpat, art. 558.

559. Ziwilſuhdſetajam ſina jadohd, ka apwainoſchanas-rakſts no teeſas ſanemts, un winam teek atlauts, lai pats par ta rakſta norakſtu gahda uſ ſawu rehkinumu.

Turpat, art. 559.

560. Ziwilſuhdſetajam naw aiſleegts ſeptinu deenu ſtarpâ, rehkinajoht no ſinas ſanemſchanas, luhgtees, lai pee teeſas aizinajamo leezineeku rulli pawairo.

Turpat, art. 560.

561. No teem apakſch teeſas ſtahwoſcheem, kas tur apzeetinati, kur teeſai paſtahwiga weeta, wiſas ſinas un wiſi iſteikumi par aiſſtahwetaju iſwehleſchanu un leezineeku rukla pawairoſchanu paſchâ teeſâ zaur preekſchſehdetajn woi zaur to, iſ teem klahteſoſcheem teeſas lohzekleem iſpraſami, kas tai weetâ paleek, kad teeſa pa aprinki iſeet.

Turpat, art. 561.

562. Pee ta apakſch teeſas ſtahwoſcha iſteikumu ſanemſchanas tas iſwehlehts aiſſtahwetajs war buht klaht, ja noliktâ terminâ pee teeſas gadahs.

Turpat, art. 562.

563. Apakſch teeſas ſtahwoſcha un wina aiſſtahwetaja iſteikumi prolokolê jaſarakſta.

Turpat, art. 563.

564. No teem apakſch teeſas ſtahwoſcheem, kas apzeetinati tahdôs pilſſahtôs, kur teeſas ſehdeſchanas tikai brihſcheem teek noturetas, tee iſteikumi no preekſchſehdetaja ſanemami, kad teeſa tai laikâ tur ſanahkuſi, kur ſchee apzeetinati; bet kad teeſa tur naw, tad no weetiga meerateeſneſcha, kas par to ſarakſta protokoli un ſcho beſ kaweſchanas noſuhta teeſas preekſchſehdetajam.

Turpat, art. 564.

565. Teem apakſch teeſas ſtahwoſcheem ir brihw aiſſtahwetajus ſewim iſ-

wehletees ir iſ teem ſwehrinateem adwokateem, ir iſ ziteem tahdeem, kam likumi neaiſleedſ teeſas-leetas preekſch ziteem weſt.

Turpat, art. 565; 1874 Maij. 25, lik. un paweht. krahj. № 716, preekſchrakſt. art. 1—18.

566. Kad apakſch teeſas ſtahwoſchajs luhdſ, tad teeſas preekſchſehdetajs winam iſwehle aiſſtahwetaju iſ teem pee tahs teeſas eezelteem ſwehrinateem adwokateem, bet ja tahdu truhktu, ta iſ teem teeſas-amatu kandidateem, uo kureem preekſchſehdetajs ſin, ka wini uſtizami.

1864 Now. 20 (41476) art. 566.

567. Preekſch diwjeem woi wairak ne kà diwjeem, kas tahs paſchas leetas dehl apakſch teeſas likti, weenu paſchu aiſſtahwetaju tik tad war iſwehleht, kad ta weena aiſſtahweſchana ohtra aiſſtahweſchanai naw pretim; zitadi katram apakſch teeſas ſtahwoſcham ſaws aiſſtahwetajs jaiſwehle.

Turpat, art. 567.

568. Apakſch teeſas ſtahwoſcheem naw aiſleegts to aiſſtahwetaju weetâ, ko paſchi wehlejuſchees, woi ko teeſa wineem iſwehlejuſi, ar preekſchſehdetaja ſinu zitus iſwehletees woi zitus iſluhgtees.

Turpat, art. 568.

569. Teeſas preekſchſehdetajs reiſâ aiſſtahwetajus pee ſawu peenahkumu iſdariſchanas peelaiſch un teem ari lauj weeneem paſcheem ar apzeetinateem, kas apakſch teeſas ſtahw, aprunatees.

Turpat, art. 569.

570. Apakſch teeſas ſtahwoſcham un wina aiſſtahwetajam, tàpat priwat-apwainotajam un ziwil-ſuhdſetajam woi winu pilnwareem ir brihw rakſtuwedejam woi wina palihgam klaht eſoht un uſraugoht katrâ laikâ eekſch teeſas kanzlejas original-aktes eeſkatiht, un iſ tahm iſrakſtitees, ko wineem waijaga.

Turpat, art. 570.

571. Parteem teek atkauts original-aktes pahrlaſiht ir tai paſtahwigâ teeſas weetâ, ir tais weetâs, kur teeſas ſehdeſchanas tikai brihſcheem teek turetas.

Turpat, art. 571.

572. Katra leeta nedelas laiku, pirms teeſai buhs preekſchâlikt, tur janoſuhta, kur teeſa ſehdeſchanu turehs.

Turpat, art. 572.

573. Prokureeram newar leegt to leezineeku ataizinaſchanu, ko winſch apwainoſchanas-rakſtâ woi ibpaſchâ peenemumâ teeſas preekſchſehdetajam peeſauzis, kamehr ſagahdaja wiſu, kas preekſch paſchas teeſas-tureſchanas bija waijadſigs.

Turpat, art. 573.

574. Teeſas preekſchſehdetajs teem leetas dalibneekeem, iſnemoht tahs reiſas, kur likumi to noteiz, to leezineeku ataizinaſchanu newar leegt, kas pirmajâ iſmekleſchanâ ſawu leezibu dewuſchi.

Turpat, art. 574.

575. Kad leetas dalibneeki prasa, lai jaunus leezineekus aizina preekschâ, kas pirmajâ ismekleschauâ naw isklauschinati, tad preekschsehdetajs to prasijumu teesai leek preekschâ, lai apspreesch, un teesa pee tam leek wehrâ, zik stipri tee prasijuma pamati, un zik swarigas tahs isskaidrojamas punktes.

Turpat, art. 575.

576. Kad kahds leetas dalibneeks weenas nedelas starpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur winam sinams darihts tas spreedums, ka tee wina peesauktee leezineeki naw aizinajami, peesohlahs, ka aizinaschanas kostes pats usnemahs, tad bes kaweschanas japawehl, ka schee leezineeki us luhdseja rehkinumu teek aizinati, woi winam jaatlauj, lai pats ar wineem par to atnahkschanu salihgst.

Turpat, art. 576.

577. Kad tee termini notezejuschi, kas preeksch luhgschanahm par leezineeku peeaizinaschanu nolikti, tad leezineekus tikai tad wehl war peeaizinaht, kad kahdas jaunas notikuma punktes gaismâ nahkuschas; bet ir tad neweens leezineeks, kas pehz weena parta pagehreschanas aizinahts woi no ta stellehts, peelaischams pee isklauschinaschanas teesas-sehdeschanâ bes ohtra parta atwehleschanas, ja schim naw masakajs weenu deenu preeksch tahs isklauschinaschanas par to sina dohta.

Turpat, art. 577.

578. Parti war luhgt, lai neween leezineekus, bet ari leetas-pratejus pee teesas peeaizina kahdas punktes isskaidroschanas dehl woi kahda ismeklejuma pahrlaboschanas dehl. Japeeteizahs tamdehl tais laiku starpâs, kas art. 557 un 560 noliktas.

Turpat, art. 578.

579. Kad kahds no teem apaksch teesas stahwoscheem woi leezineekeem pa kreewisku nemahk, tad teesas preekschsehdetajs preeksch tahs teesigahs ismekleschanas tulku eezel, kam waijaga buht tikpat nstizamam kà ustizami leezineeki.

Turpat, art. 579.

580. Kad apaksch teesas stahwohts woi kads no teem leezineekeem ir mehms woi kurls, un nemahk rakstiht, tad tulks preeksch tahs teesigahs ismekleschanas eezelams pehz art. 410 un 411 nolikumeem.

Turpat, art. 580.

581. Tee apaksch teesas stahwoschee, winu aisstabwetaji, tee priwat-apwainotaji, siwilsuhdsetaji, leezineeki, leetas-prateji un wisi siti, kas pee tahs teesigahs ismekleschanas buhtu peeaizinajami, zaur aizinajamahm sihmehm pee teesas aizinajami, kà par aizinaschanu pee eepreekschejahs ismekleschanas nolikts art. 377—386 (*a*).

Peesihm. 1. Teem, kas peesihmejumâ pee art. 65 mineti, ir atlauts, kad taptu pee teesas par leezineekeem aizinati, triju deenu starpâ, rehkinajoht no aizinajamas sihmes sanemschanas, prasiht, lai teesas preekschsehdetajs isklauschina winus dsihwoschanas-weetâ. Tahdâ reisâ isklauschinaschana isdaramazaur teesas

lohzekli, kam jaturahs pee tahs kahrtibas, kas nolikta likumôs par ziwilteesaschanu art. 386 un tanîs, kas pehz schi nahk. (b)

Peesihm. 2. Kad tahdi pee teesigas ismekleschanas aizinajami, kas peesihmejumâ pee art. 378 mineti, tad jaturahs pee ta pascha peesihmejuma preekschraksta. (c)

(a) Turpat, art. 581. — (b) 1869 Maij. 29 (47147). — (c) 1873 Now. 27 (52835).

582. Leezineeki, kas ir karaspehka lohzekli un paschâ deenestâ stahw, aizinajami tai kahrtibâ, kà art. 436 nolikta.

1864 Now. 20 (41476) art. 582.

583. Apaksch teesas stahwoscheem, kas naw apzeetinati, pascheem pee teesas waijaga nahkt, jebschu wineem buhtu paschu iswehleti woi eedohti aisstahwetaji.

Turpat, art. 583.

584. Apaksch teesas stahwoschi, kas pee eepreekschejahs ismekleschanas apzeetinati, nostellejami us zeetumu tai pilsahtâ, kur tahs teesas-sehdeschanas winu dehl taps noturetas, masakajs nedelu preeksch scho sehdeschanu usnemschanas.

Turpat, art. 584.

585. Priwat-apwainotaji un ziwilsuhdsetaji woi paschi pee teesas war nahkt, woi pilnwarus sawâ weetâ war suhtiht.

Turpat, art. 585.

586. Teesas preekschsehdetajs reisâ aizinajamohs pee teesas leek aizinaht un katrai leetai noleek teesas-sehdeschanas laiku un weetu, eewehrodams zik tahlas to aizinato dsihwoschanas-weetas, un zik laika teem apaksch teesas stahwoschu aisstahwetajeem wajadsetu sataisitees, un kad sehdeschanu laiki nolikti.

Turpat, art. 586.

587. Par tahm preekschâ leekamahm leetahm sludinajums jasaraksta un pee teesas durwihm japeesit, prohti ir tai pastahwigâ teesas weetâ, ir tur, kur sehdeschana us kahdu laiku teek notureta.

Turpat, art. 587.

588. Saraksts par tahm leetahm, kas swehrinateem peesehdetajeem klaht esoht apspreeschamas, pee laika weetigâs gubernas-awisês issludinajams, un prohti, kad kaweklu nerohnahs, ne wehlaki kà diwi nedelas pirms katra swehrinatu-teesas sehdeschanas periode sahkahs.

Turpat, art. 588.

589. Trihs deenas pirms teesas-sehdeschana sahkahs, katram apaksch teesas stahwoscham liste jaeedohd ir ar teesneschu un prokureera, ir ar swehrinato peesehdetaju wahrdeem.

Turpat, art. 589.

590. Kad kahdâ preekschâ leekamâ leetâ teesas-sehdeschanu noliktâ terminâ newar notureht, woi ta apaksch teesas stahwoscha woi kahda leezineeka slimibas

dehl, kura leeziba tai leetâ jo ſwariga, woi zitu kahdu ſwarigu eemeſlu dehl, tad teeſas preekſchſehdetajs ſehdeſchanu ſchihs leetas dehl nolcek uſ wehlaku laiku, teem pee teeſas aizinateem par to beſ kaweſchanas dohd ſinu un tahdu pat ſinu leek peeſiſt pee teeſas durwihm.

Peeſimejums. Teeſas-ſehdeſchanu uſſahkt, ari kad weens no teem aizinateem leezineekeem nebuhtu atnahzis, tikai tad ir brihw, kad teeſa ſcho punkti preekſchrakſtitâ kahrtibâ (art. 640) iſmeklejuſi.

Turpat, art. 590 un peeſihm.

591. Kad apakſch teeſas ſtahwoſcha aiſſtahwetajs ſaſlimis, to ari war uſluhkoht par kawekli, kas teeſas-ſehdeſchanu aiſtur, ja ohtram iſwehletam aiſſtahwetajam, atlikuſcha ihſa laika dehl lihdſ ſehdeſchanas terminam naw ceſpehjams uſ to aiſſtaweſchanu ſataiſitees.

Turpat, art. 591.

592. Kad apakſch teeſas ſtahwohts naw apzeetinahts un beſ likumigeem eemeſleem nenahk pee teeſas, tad winſch pee teeſas jaatwed, un winam jamakſa wiſas teeſas koſtes, kas zaur ſehdeſchanas nolikſchanu uſ wehlaku laiku zehluſchahs.

Turpat, art. 592.

593. Kad priwat-apwainotajs woi wina pilnwaris beſ likumigeem eemeſleem neatnahk, tad tas teek uſluhkohts tà, kà kad kriminalſuhdſiba buhtu atnemta atpakaļ, un tad ta leeta ir iſnihzinajama.

Turpat, art. 593.

594. Kad ziwilſuhdſetajs woi wina pilnwaris neatnahk, tad zaur to teeſas-ſehdeſchanas ſahkſchana neteek aiſkaweta, bet ta ziwilſuhdſiba pee kriminalteeſas teek atſtumta.

Turpat, art. 594.

Treſchajs gabals.

Kahdeem teeſas lohzekleem waijaga buht teeſas-ſehdeſchanâ.

595. Pee teeſas-ſehdeſchanas waijaga klaht buht:

1) maſakajs trim teeſneſcheem, ſtarp ſcheem teeſas preekſchſehdetajam woi wina weetneekam;

2) prokureeram woi wina palihgam;

3) rakſtuwedejam woi wina palihgam.

1864 Now. 20 (41476) art. 595.

596. Kad no teem trihs klaht eſoſcheem teeſneſcheem ſlimibas jeb zitu eemeſlu dehl weens no ſehdeſchanas atſtahj, pirms pahrluhkoſchana beigta, un ta aiſgah-

juſcha weetâ zits teeſneſis eeſtahjahs, tad teeſiga iſmekleſchana un wiſas teeſas runas no jauna jauſnem.

Turpat, art. 596.

597. Prokureera iſeeſchana ſehdeſchanu neaptur, kad winſch ſawu weetu zaur kahdu zitu prokureerneezibas lohzekli leek pildiht.

Turpat, art. 597.

598. Kad rakſtuwedejs iſeet, teeſas-ſehdeſchanu tik tad war tahlak weſt, kad wina weetâ zits eeſtahjahs.

Turpat, art. 598.

599. Teem apakſch teeſas ſtahwoſcheem un teem zaur grehkadarbu woi noſeegumu aiſtikteem ir brihw likumigu eemeſlu dehl teeſneſchus atſtumt, lai naw lihdſſpreedeji pee tahs leetas.

Turpat, art. 599.

600. Teeſneſchus leetas dalibneeki ſchahdâs reiſâs war atſtumt:

1) kad teeſneſis, wina laulata draudſene, wina radi taiſnâ lihnijâ beſ nekahdas rohbeſchas, ſahnulihnijâs pirmu tſchetru ſchkiru radi un pirmu triju ſchkiru eeprezeti radi, woi teeſneſcha peenemts behrns ir leetas dalibneeks;

2) kad teeſneſis tai paſchâ leetâ teeſigajs iſmekletajs, prokureers woi kahda parta pilnwaris woi leezineeks eekſch tahs leetas bijis;

3) kad teeſneſis weenam leetas dalibneekam par formuntu, woi kad zitu dalibneeku leetas walda;

4) kad teeſneſis woi wina laulata draudſene pehz likuma tuwakee mantineeki ir weenam no teem leetas dalibneekeem, woi ar weenu no teem prahwajahs.

Turpat, art. 600.

601. Teeſneſcha atſtumſchana woi ar luhgſchanas-rakſtu woi ar wahrdeem jauſdohd ne wehlaki kà weenu deenu, pirms teeſa ſchihs leetas dehl ſahk ſehdeht. Wehlaki tik tahda atſtumſchana peenemama, kur eemeſls pehz noteikta termina gaiſmâ nahzis.

Turpat, art. 601.

602. Kas teeſneſi grib atſtumt, tam tee atſtumſchanas eemeſli ſkaidri jauſdohd, un tee peerahdijumi woi jaleek preekſchâ, woi uſ ſcheem janorahda.

Turpat, art. 602.

603. Teeſneſim, kura atſtumſchana preekſchâ likta, naw brihw klaht buht, kad par to atſtumſchanu ſpreeſch, un winam no ſehdeſchanas waijaga atſtaht, kà tik teeſai waijadſigas iſſkaidroſchanas dewis.

Turpat, art. 603.

604. Atſtumjama teeſneſcha iſſkaidroſchanas un prokureera atſinumu ſadſirde juſi, teeſa ſpreedumu ſpreeſch par to atſtumſchanu, un ja ſchi teek peenemta, tad

ari par to, kahdâ ſpehkâ tahs dariſchanas, pee kurahm atſtumtajs teeſneſis bija peedalijees.

Turpat, art. 604.

605. Par tahdeem ſpreedumeem tikai tee leetas dalibneeki war ſchehlotees, un ne zitadi kà kad reiſâ ſchehlojahs pret ſpreedumeem par leetas ferdi.

Turpat, art. 605.

606. Teeſneſim, kam ſawas atſtumſchanas eemeſli ſinami, paſcham tohs pee teeſas waijaga uſdoht, nenogaidoht lihdſ leetas dalibneeki wina atſtumſchanu uſdohd.

Turpat, art. 606.

607. Pehz tahdas uſdohſchanas teeſa tai art. 604 minetâ kahrtibâ ſpreeſch, woi to atkahpſchanohs atwehl.

Turpat, art. 607.

608. Prokureeram peenahkahs nepeedalitees pee wedamas leetas to paſchu eemeſlu dehl kà teeſneſcheem, un peenahkahs ſawu peenahkumu iſdariſchanu tahdâs reiſâs zitam prokureerneezibas lohzeklim atdoht pehz teem preekſchrakſteem, kas rohnahs tais wiſpahrigôs gubernas likumôs.

Turpat, art. 608.

609. Ir tas, kas apakſch teeſas ſtahw, ir tas zaur noſeedſibasdarbu aiſtiktajs teeſai war ſinu doht, ka likumigi eemeſli rohnahs, pehz kureem prokureers buhtu atſtumjams, kad winſch tais preekſchejâ artikelî minetâs reiſâs pats neatkahpjahs. Tad teeſa paſchu prozeſi neapturedama par prokureera iſtureſchanohs wina klahtakam preekſchneekam ſinu dohd.

Turpat, art. 609.

610. Rakſtuwedejam peenahkahs no leetas atkahptees, kur perſonahm daſa, kas ar winu tai art. 600 minetâ ſakarâ ſtahw; kad ſcho peenahkumu neiſdara, tad tahm protokolê eerakſtitahm teeſas dariſchanahm likumigs ſpehks neſuhd, ja protokole zaur ziteem eemeſleem naw peerahdama par netizamu.

Turpat, art. 610.

Zeturtajs gabals.

Kà leeta jawed teeſas-ſehdeſchanâ.

611. Teeſas preekſchſehdetajs teeſigu iſmekleſchanu wada, luhko uſ kahrtibu pee tahm runahm, pretrunahm un peemineſchanahm, atraida wiſu to, zaur ko zunataji no zeka noeet, un newehl runajoht neweena gohdu aiſkahrt, lai tas

buhtu kas buhdams, un tàpat newehl to gohdu aiſkahrt, kas tizibai, likumeem paſtahwoſchahm waldehm nahkahs.

1866 Now. 20 (41476) art. 611.

612. No teeſas preekſchſehdetaja puſes katram apakſch teeſas ſtahwoſcham jaatwehl wiſs, ar ko winſch waretu taiſnotees.

Turpat, art. 612.

613. Teeſas preekſchſehdetajs leetai to zelu rahdidams, pa ko wislabaki pateeſibu warehs iſdibinaht, papreekſch war likt iſmekleſchanâ nemt to weenu, un tad to ohtru no teem apwainoteem, kas kohpâ grehkadarbu eſoht darijuſchi; bet winſch neweenam no teem newar leegt, ka ko peemin woi par wiſpahrigu leetas buhſchanu woi par to, kà wina pee teeſas teek wadita.

Turpat, art. 613.

614. Pee tahdahm leetahm, kur ſwehrinati peeſehdetaji lihdſſpreeſch, teeſas preekſchſehdetajam ihpaſchi par to jagahda, ka ſchee wiſu wehrâ nem, kà lai to leetu ſmalki waretu apſpreeſt, un tadehl winſch ſcheem, kad tee to praſa, dohd waijadſigas iſſkaidroſchanas weenteeſigâ un wineem ſaprohtamâ walodâ.

Turpat, art. 614.

615. Teeſas-ſehdeſchanas paſtarpês teeſas preekſchſehdetajs gahda, ka ſwehrinatee peeſehdetaji teek uſraudſiti, un no ahrapuſes winu dohmas neteek greeſtas woi uſ weenu woi uſ ohtru puſi.

Turpat, art. 615.

616. Jo ſwarigâs leetâs teeſas preekſchſehdetajs it wiſu ſaeeſchanohs ar teem ſwehrinateem peeſehdetajeem war aiſleegt zaur tam, ka winſch ſcheem ihpaſchas iſtabas teeſas-namâ preekſch atpuhſchanahs eerahda.

Turpat, art. 616.

617. Teeſas preekſchſehdetajs katru apſauz, kas eedrihkſtahs teeſas-ſehdeſchanâ patikſchanu woi nepatikſchanu iſrahdiht par to, kas teek runahts woi iſteikts, woi ar teem leezineekeem woi ſwehrinateem peeſehdetajeem newehletâ wihſê ſaſinotees, woi kà zitadi noliktu kahrtibu jaukt.

Turpat, art. 617.

618. Kad preekſchſehdetaja apſaukums nerahdahs ſpehzigs, tad winſch ar to kahrtibas jauzeju dara pehz teem preekſchrakſteem, kas rohnahs wiſpahrigôs gubernas likumôs.

Turpat, art. 618.

619. Wiſahm tahm nolikſchanahm, kas eet pahri par to teeſas preekſchſehdetajam wehletu waru, un wiſahm nolemſchanahm par ſtrihdus-punktehm un ſadurſchanahm partu ſtarpâ janahk tikai no teeſas, kas pee jautajeeneem par prozeſes kahrtibu papreekſch prokureera atſinumu klauſahs.

Turpat, art. 619.

Peektajs gabals.

Kas peeder pee leetas weſchanas teeſas-ſehdeſchanâs.

620. Teeſas-ſehdeſchanas, kur ſpreeſch par grehkadarbeem un noſeegumeem, ir klaijas; iſnemtas ir tikai leetas

1) par Deewa ſaimoſchanu, ſwehtuma apgahniſchanu, tizibas nizinaſchanu (ſtrahp. lik. gr. art. 176—183 un 210);

2) par grehkadarbeem pret familijas-teeſibahm (ſtrahp. lik .gr. art. 1549—1597);

3) par grehkadarbeem pret ſeewiſchku godu un ſchkihſtibu (ſtrahp. lik. gr. art. 1523—1532);

4) par palaidnibu, pretdabigeem meeſasgrehkeem un kohpinaſchanu (ſtrahp. lik. gr. art. 993—1000).

1864 Now. 20 (41476) art. 620.

621. Bet ari tanîs preekſchejâ art. minetâs reiſâs teeſas-iſtabas durwis, kà jau pee tahda ahrkahrtiga notikuma, preekſch publikas aiſſlehdſamas tikai tad, kad leela waijadſiba, un teeſas nolehmumâ ſkaidri jaiſteiz, ihpaſchi kahdi nedarbi aiſ aiſſlehgtahm durwihm ſpreeſchami un kapehz.

Turpat, art. 621.

622. Kad teeſas nolehmums par durwju ſlehgſchanu ſludinahts, ſweſcheem beſ kaweſchanas jaiſeet, bet kad apakſch teeſas ſtahwoſchajs un tas zaur grehkadarbu aiſtiktajs wehlejahs, tad winu radi un paſihſtami, bet ne wairak kà trihs no katras puſes, teeſas-iſtabâ war palikt.

Turpat, art. 622.

623. Ar teeſas preekſchſehdetaja atwehleſchanu ari teem gadarulli eerakſtiteem ſwehrinateem peeſehdetajeem, kas pee teeſas lohzeklu ſkaita nepeeder, un tàpat teem tahdeem, kas pee juſtizreſora woi pee ſwehrinateem adwokateem peeder, ir brihw leetu klauſitees, kas aiſ aiſſlehgtahm durwihm teek ſpreeſta.

Turpat, art. 623.

624. Katrâ reiſâ, kà teeſas preekſchſehdetajs runas noteiz par nobeigtahm, teeſas-iſtabas durwis atweramas. Wiſas zitas teeſas dariſchanas, ſahkoht no preekſchſehdetaja iſſkaidroſchanahm par tahm leetahm, kas lihdſ ar ſwehrinateem peeſehdetajeem pahrmeklejamas, arween ir klaijas.

Turpat, art. 624.

625. Iſmekleſchana pee teeſas noteek ar mutes wahrdeem. No ſchi preekſchrakſta atſtaht tikai tà ir brihw, kà tee nahkoſchee artikeli rahda.

Turpat, art. 625.

626. Naw aiſleegts teeſas-ſehdeſchanâ to tahdu leezineeku leezibas-rakſtus

preekſchâ laſiht, kas pee teeſas naw atnahkuſchi, tapehz ka nomiruſchi, ſaſlimuſchi, ka itin wahji woi ka gauſcham tahlu, un tàpat to tahdu leezibas, kas peeſihmejumâ pee art. 65 peemineti, prohti tais reiſâs, kad tee winu dſihwoſchanas-weetâ iſwaizati.

Turpat art. 626; 1869 Maij. 29 (47147).

627. Naw aiſleegts atnahkuſcha leezineeka agrakas leezibas pehz ohtras iſklauſchinaſchanas preekſchâ laſiht, kad wina leezibas, ko ar wahrdeem dewis, neſaſkan ar tahm leezibahm, ko ar rakſtu dewis eepreekſchejâ iſmekleſchanâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 627.

628. Teem leetas dalibneekeem, teem leezineekeem un leetas-pratejeem naw aiſleegts atminas ſihmes rohkâ tureht, lai ſawus wahrdus jo ſkaidri liktu preekſchâ tais reiſâs, kur winu leezibas ſihmejahs uſ kautkahdeem rehkinumeem, uſ garahm peerahdiſchanahm un uſ otſchoteem (отчеть), kad ſchee gruhti prahtâ paturami.

Turpat, art. 628.

629. Teem leetas dalibneekeem naw aiſleegts ſanemtas wehſtules woi dokumentes, kas wineem rohkâ, preekſchâ laſiht, kad ſchihs woi tahs ſihmejahs uſ to apleezinajamu leetu.

Turpat, art. 629.

630. Prokureeram woi priwat-apwainotajam no weenas puſes un apakſch teeſas ſtahwoſcham woi wina aiſſtahwetajam no ohtras puſes tais runâs pee teeſas tahs paſchas teeſibas.

Tikpat weenam kà ohtram partam ir atlauts:

1) peerahdijumus preekſchâ likt ſaweem iſteikumeem par apſtiprinaſchanu;

2) likumigu eemeſlu pehz leezineekus un leetas-pratejus atſtumt, ſcheem ar teeſas preekſchſehdetaja atwehleſchanu waizaſchanas likt preekſchâ, preti runaht pret leezineeku leezibahm un luhgtees, lai leezineeki woi pa weenam, woi kohpâ no jauna teek iſklauſchinati;

3) par wiſu, kas teeſas preekſchâ noteek, ko peemineht, woi kahdu iſſkaidroſchanu doht, un

4) peerahdiht, ka pretineeka iſſtahſtiſchanas un ſadohmaſchanas naw riktigas.

Turpat, art. 630.

631. Tahs paſchas preekſcheja art. (630) minetas teeſibas ir ari ziwilſuhdſetajam wiſâs punktôs, kas uſ wina ſuhdſibu ſihmejahs.

Turpat, art. 631.

632. Pee partu runahm teeſas preekſchâ galawahrdu runaht ir par leetas ſeſdi, ir par ikkatru ſtrihdes punkti, arween kriht apakſch teeſas ſtahwoſcham woi wina aiſſtahwetajam.

Turpat, art. 632.

633. Teeſas-ſehdeſchanu katrâ leetâ beſ aptureſchanas waijaga paweſt, iſnemoht tohs brihſchus, kur waijaga atpuhſtees.

Turpat, art. 633.

634. Kad teesa atrohn, ka sehdeschanu waijaga aptureht, lai jo pilnigas sinas waretu samekleht, tad, kad schihs sadabuhtas, sehdeschana atkal usnemama ar to darischanu, pee kuras aptureta. Bet ir teesneschi, ir swehrinatee peesehdetaji war prasiht, lai zitas darischanas woi ari wisu weselu teesigu leetas-mekleschanu no pirma gala atkal eesahk.

Turpat, art. 634.

635. Kad apturetu teesas-sehdeschanu turpinajoht newar tik ween itin tohs paschus swehrinatus peesehdetajus sadabuht, kas wedamu leetu sahkoht klaht bija, tad teesigai mekleschanai jasahkahs no pirma gala.

Turpat, art. 635.

Sestajs gabals.

Kas darams teesas-sehdeschanu sahkoht.

Pirma nodala.

Teesas-sehdeschanas eesahkschana.

636. Noliktâ laikâ, kad leeta leekama preekschâ, teesas preekschsehdetajs, kad pahrleezinajees, ka wisi teesas lohzekli, kam jabuht klaht, paschi atnahkuschi, sehdeschanu eesahk, sinamu dara, kahda leeta pahrluhkojama, un pawehl to apaksch teesas stahwoscho sehdeschanas istabâ eewest.

1864 Now. 20 (41476) art. 636.

637. Apaksch teesas stahwohts sehdeschanas istabâ eerahdamâ weetâ nostahjahs, bet ja winsch apzeetinahts, ta winsch ir teesas preekschâ paleek apaksch wakts.

Turpat, art. 637.

638. Teesas preekschsehdetajs apaksch teesas stahwoschu iswaiza, par wina wahrdu, tehwa wahrdu, familiju woi uswahrdu, kahrtu, wezumu, tizibu, dsihwoschanas-weetu, amatu, tàpat par to, woi winsch dabujis norakstu no apwainoschanas-raksta woi no priwat-apwainotaja schehlabas.

Turpat, art. 638.

639. Tad tà, ka wiseem dsirdams, jalasa preekschâ to personu wahrdi, kas par leezineekeem aizinati, un teesas preekschsehdetajam pee tam japahrleezinajahs, woi wini wisi teesas preekschâ atnahkuschi, un, kad wisi naw, ihpaschi kursch naw nahzis, un woi teesai likumigs nenahkschanas eemesls sinams.

Turpat, art. 639.

640. Kad wisi aizinati leezineeki naw klaht, tad pehz partu iswaizaschanas par to, woi teesiga ismekleschana teem nenahkuscheem leezineekeem klaht ne-esoht

wedama, teesa nolemj, woi ka teesas-sehdeschana par to preekschâ leekamu leetu us zitu terminu noleekama, woi ka ta leeta tahlak wedama, lai gan ziti leezineeki neatnahkuschi.

Turpat, art. 640.

641. Kad sehdeschana us zitu terminu nolikta, tapehz ka kahds no leezineekem neatnahzis, kuru leezibai leels swars tai leetâ, tad teesa woi par jaunu to nenahkuscho leezineeku leek aizinaht, woi winu leek atwest pehz teem par to dohteem preekschrakstteem.

Turpat, art. 641.

642. Par likumigeem eemesleem, kapehz leezineeki teesas preekschâ nenahk, eeraugami tee kawekli, kas art. 383 mineti. Tad wehl no nahkschanas pee teesas atswabinati:

1) paschâ deenestâ stahwoschi kara-spehka lohzekli, kad winu wirsneeki kara buhschanas dehl teem newar atwehleht no deenesta-weetas aiseet, un

2) wisi tahdi leezineeki, kas zitâ teesas-aprinkî un ari wehl tahdâ tahlumâ mahjo, ka wini bes jo leelas gruhtibas pee teesas nespehj atnahkt.

Turpat, art. 642.

643. Leezineeks, kas bes likumigeem eemesleem pee teesas naw atnahzis, sohdams ar naudas strahpi ne pahri par simts rubulu, un bes tam winam jaaismakss tahs isdohschanas, kas teem pee teesas aizinateem zaur sehdeschanas nolikschanu us zitu terminu zehluschahs, prohti kad wina nenahkschanas dehl sehdeschana us zitu terminu nolikta.

Turpat, art. 643.

644. Leezineekam, kas diwju nedelu starpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur winam strahpes-spreedums sludinahts, likumigus nenahkschanas eemeslus usrahda, no teesas puses atlaischama ir ta naudas-strahpe, ir to isdewumu aismakssaschana, kas zehluschahs zaur sehdeschanas nolikschanu us zitu terminu.

Turpat, art. 644.

645. Kad leezineeku liste tahdâ wihsê pahrluhkota, teesas preekschsehdetajs winus usaizina tai wineem nowehletâ ihpaschâ istabâ aiseet un no tureenes neatstaht, lihds kamehr winus pee isklauschinaschanas sauz. Pee tam jagahda, ka leezineeki teek aiskaweti, ka sawâ starpâ slepeni nesasinahs.

Turpat, art. 645.

Otra nodaļa.

Teesas-sehdeschanas eesahkschana swehrinateem peesehdetajeem klaht esoht.

I. Par swehrinateem peesehdetajeem, kam waijaga buht sasehdê, un kâ wini swehrinajami.

646. Pirms swehrinateem peesehdetajeem pahrspreeschama leeta teek preek-

ſchâ likta, teeſas preekſchſehdetajs pahrleezinajahs, woi wiſi pee ſehdeſchanas aizinatee peeſehdetaji klaht.

1864 Now. 20 (41476) art. 646.

647. Kad peeſehdetajam, kas ſehdeſchanu ſahkoht klaht bijis, likumigi eemeſli prohjam eet, jeb kad winam ta ſakara dehl, kas winam ar to apakſch teeſas ſtahwoſcho woi ar to zaur grehkadarbu aiſtikto (art. 600) ja-atkahpjahs no lihdſpreeſchanas, tad teeſa no ſehdeſchanas winu atlaiſch.

Turpat, art. 647.

648. Kad maſak ne kà trihsdeſmit ſwehrinatu peeſehdetaju klaht, teeſas preekſchſehdetajs gahda, ka winu liſte zaur lohſes-wilkſchanu iſ ſwehrinatu pahrſkaita-peeſehdetajeem teek peepildita.

Turpat, art. 648.

649. Kad nenahkuſchu peeſehdetaju eeſuhtitas atbildes pahrluhkotas, un kad prokureera atſinums dſirdehts, teeſa teem, kas gan pehz kahrtas aizinati, bet likumigus nenahkſchanas eemeſlus neuſrahdijuſchi, to nolikto likumigu ſtrahpi (art. 651 un 652) uſleek.

Turpat, art. 649.

650. Par likumigeem ſwehrinatu peeſehdetaju eemeſleem pee ſehdeſchanas nenahkt eerangami beſ teem art. 383 mineteem ſchee kawekli:

1) uſlikti zeli woi uſlikti ihpaſchi darbi deeneſtâ;

2) aizinajamas ſihmes wehla ſanemſchana t. i. wehlaki ne kà nedelu preekſch ſehdeſchanas ſahkſchanas;

3) tahdi negaiditi notikumi ſaimneekoſchanâ, tirgoſchanâ woi amatâ, kur namatehwam, kad prohjam eet, nenowehrſchams pohſts waretu notikt;

4) peenahkums gubernas un aprinka ſemſtwas ſapulzêſ ſehdeſchanas laikâ par balſotajeem wiſadâ wihſê klaht buht.

Turpat, art. 650; 1868 Merz. 11 (45589); 1873 Jun. 14 (52389 *a*).

651. Kad ſwehrinahts peeſehdetajs pehz aizinaſchanas beſ likumigeem eemeſleem pee ſehdeſchanas nenahk, tad winſch ſtrahpejams ar naudas-ſtrahpi: pirmoreiſ no deſmit lihdſ ſimts rubulu, ohtrureiſ no diwideſmit lihdſ diwiſimts rubulu.

1864 Now. 20 (41476) art. 651.

652. Swehrinahts peeſehdetajs, kas treſcho reiſ naw nahzis, kà winam buhtu peenahzees, tahds teeſai nodohdams un ne tik ween ar naudas-ſtrahpi no trihsdeſmit lihdſ trihsſimts rubulu ſtrahpejams, bet winam ari zaur teeſas-ſpreedumu atnemama ta teeſiba, ka pee wehleſchanahm war lihdſ balſoht un kahdôs amatôs, kur waijaga uſtizibas, war tikt eewehlehts.

Turpat, art. 652.

653. Teeſa nenahkuſcha peeſehdetaja apſtrahpeſchanu nolemj ari tad, kad no ſchi it nekahda ſina preekſch teeſas azihm naw nahkuſi; bet kad winſch diwju nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kad nolehmums winam ſludinahts,

likumigus nenahkſchanas eemeſlus uſrahda, tad tas nenoteek, kas art. 651 un 652 minehts.

Turpat, art. 653.

654. Pirms leetu ſahk pahrluhkoht, katru reiſ teeſas preekſchſehdetajs tahs preekſch ſehdeſchanas ſaſtahditas ſwehrinatu peeſehdetaju liſtes parahda papreekſch prokureeram woi priwat-apwainotajam un tad apakſch teeſas ſtahwoſcham.

Turpat, art. 654.

655. Parteem ir brihw beſ eemeſlu peeneſchanas ſwehrinatus peeſehdetajus atſtumt; to dara atſtumjamu ſwehrinatu peeſehdetaju wahrdus liſtê iſſtrihkejoht.

Turpat, art. 655.

656. Prokureeram woi priwat-apwainotajam ir ta teeſiba atſtumt ne wairak ka ſeſchus peeſehdetajus. Tam apakſch teeſas ſtahwoſcham jeb, kad tahdu wairak ne kà weens, wineem wiſeem kohpâ ir brihw tik daudſ peeſehdetajus atſtumt, kà no wiſa winu ſkaita t. i. no teem trihsdeſmit jele ne maſak, ka aſtonpadſmit paleek neatſtumti.

Turpat, art. 656.

657. Kad apakſch teeſas ſtahwoſcho wairak, ne kà weens, tad wini peeſehdetajus atſtumj, kà paſchi to norunajuſchi, bet, kad naw weenis prahtis, tad atſtumjams ſkaits weenadi, kad tas war notikt, ſtarp wineem jaiſdala, woi ari pehz balſu wairakuma, woi zaur lohſeſchanu.

Turpat, art. 657.

658. Jſ teem neatſtumteem zaur lohſeſchanu preekſch leetas apſpreeſchanas diwpadſmit pilna ſkaita ſwehrinati peeſehdetaji un diwi pahrſkaita peeſehdetaji iſwehlejami.

Turpat, art. 658.

659. Lai tohs ſwehrinatus peeſehdetajus zaur lohſeſchanu ſadabu, kam pee ſaſehdes waijaga buht, teeſas preekſchſehdetajs neatſtumtu wahrdu zedeles kahdâ kaſtê eeleek, ſajauz tahs un tad pa weenai tſchetrapadſmit zedeles iſnem katru iſwilktu wahrdu ar ſkanu balſi iſſaukdams.

Turpat, art. 659.

660. Tee zaur lohſeſchanu iſnahkuſchee peeſehdetaju wahrdi no klaht eſoſchu rakſtuwedeja ſwehrinatu ſaſehdes (присутствіе) liſtê eerakſtami; kad ſchi liſte ar tahm kaſtê palikuſchahm zedelehm ſalihdſinata, tad ta no rakſtuwedeja apſtiprinama, no teeſneſcheem parakſtama un wiſeem dſirdoht preekſchâ laſama.

Turpat, art. 660.

661. Tee pirmee diwpadſmit peeſehdetaji, kas uſ liſti ſtahw, iraid ta ſwehrinato ſaſehde (присутствіе), bet tee diwi beidſamee, jebſchu wineem waijaga klaht buht pee teeſas-ſehdeſchanas, tomehr pee ſaſehdes tik tad peedalahs, kad weens woi ohtrs no teem diwpadſmiteem atſtahj, pirms ſpreedums noſpreeſts.

Turpat, art. 661.

662. Tee pahrſkaita peeſehdetaji tai pilnâ ſaſehdê (присутствіе) tai rindâ eeſtahjahs, kahdâ winu wahrdi pee lohſeſchanas iſwilkti.

Turpat, art. 662.

663. Kad ſwehrinato ſaſehdi ſaſtahdoht kahdu preekſch tam dohtu preekſchrakſtu pahrkahpſchanu woi kautkahdu wainu mana, tad teeſas preekſchſehdetajs wiſeem dſirdoht to ſinamu dara un beſ kaweſchanas atkal gahda par kahrtibu, kas bija jukuſi, bet tikai to manito jukumu woi wainu nozeldams, un nedodahs pee jaunas lohſeſchanas, ja ſchi naw itin pawiſam waijadſiga.

Turpat, art. 613.

664. Kad ſwehrinatu peeſehdetaju ſaſehde ſaſtahdita, tad teeſas preekſchſehdetajs gahda, ka peeſehdetaji teek ſwehrinati, prohti katrs pehz ſawas tizibas likuma.

Turpat, art. 664.

665. Pirms peeſehdetaju ſwehrinaſchana ſahkahs, wiſi eerehdni un priwatperſonas, kas teeſas-iſtabâ, no krehſleem pazelahs un ſtahwoht klauſahs ſwehreſchanu.

Turpat, art. 665.

666. Mahzitajs, peeſehdetajus pamahzijis, zik ſwehta leeta ir ſwehreſchana, teem preekſchâ laſa ſchohs ſwehrejamohs wahrdus:

„Es ſohlohs un ſwehreju to wiſſpehzigu Deewu peeſaukdams un Wina „ſwehta ewangelijuma un ta Peſtitaja ſwehtibas pilna kruſta preekſchâ, ka es „tai leetâ, kur es par ſwehrinatu peeſehdetaju eſmu eezelts, zik ween ſpehſchu iſ„praſt, ſmalki gribu pahrmekleht, ir to, zaur ko apakſch teeſas ſtahwoſcham „waina buhtu peerahdama, ir to, zaur ko winſch waretu tikt attaiſnohts, un ka „es ar ſawu balſu ſpreediſchu pehz tam, kà es pee teeſas buhſchu redſejis un dſir„dejis, pehz ſkaidras pateeſibas un pehz ſawas ſinamas ſirds pahrleezinaſchanahs, „neattaiſnodams wainigo un nenoteeſadams newainigo, arween peeminedams, ka „man par wiſu to buhs jaatbild likuma preekſchâ un Deewa preekſchâ paſtara„deenâ. To apſtiprinadams butſchoju ſawa Peſtitaja ſwehtu ewangelijumu un „kruſtu. Amen.“

Kruſtu un ewangelijumu butſchojoht katrs ſwehredams ſkanâ balſi ſaka: „Es ſwehreju.“

Turpat, art. 666.

667. Peeſehdetaji, kas nepeeder pee pareiſtizigas baſnizas, no ſawas tizibas mahzitaja ſwehrinajami pehz ſawas tizibas un pehz ſawas tizibas likumeem.

Turpat, art. 667.

668. Kad tur, kur teeſa ſehſch, tahs zitas tizibas mahzitaja naw, pee kuras kahds no teem peeſehdetajeem peeder, tad teeſas preekſchſehdetajs ſchohs ſwehrina.

Turpat, art. 668.

669. No ta, kas pee tahdahm tizibas mahzibahm turahs, kur ſwehri aiſleegti, ſanemama tikai ſwehta ſohliſchana, kas ſwehru wehrtê.

Turpat, art. 669.

670. Swehrinatee peeſehdetaji iſ ſawa pulka weenu, kas mahk rakſtiht, eczek par wezako, kas lai wada winu ſarunas.

Turpat, art. 670.

II. Swehrinatu peeſehdetaju pamahziſchana par winu teeſibahm, dariſchanahm un atbildibas.

671. Teeſas preekſchſehdetajs ſwehrinatus peeſehdetajus pamahza par winu teeſibahm, dariſchanahm un atbildibu, tohs preekſchrakſtus preekſchâ likdams, kas nahkoſchôs artikelôs rohnahs.

Turpat, art. 671.

672. Pee teeſigas iſmekleſchanas ſwehrinateem peeſehdetajeem ta pate teeſiba, kà teeſneſcheem, ir apſkatiht grehkadarba ſihmes, to leetu, pee kuras grehkohts, un zitas leetas, kas peerahda, ir iſklauſchinajameeem waizaſchanas preekſchâ likt zaur teeſas preekſchſehdetaju.

Turpat, art. 672.

673. Swehrinati peeſehdetaji katrâ prozeſes brihdî teeſas preekſchſehdetajam war luhgt, lai wineem iſſtahſta tahs teeſas preekſchâ laſitas dokumentes, tahs ſihmes, kas pehz likuma to apakſch teeſas ſtahwoſcham uſſuhdſeto grehkadarbu rahda, un wiſu, lai buhtu, kas buhdams, ko wini neſaproht.

Turpat, art. 673.

674. Swehrinateem peeſehdetajeem naw leegts teeſas-ſehdeſchanas laikâ ar rakſtu ko peeſihmetees.

Turpat, art. 674.

675. Swehrinateem peeſehdetajeem naw brihw, ne iſeet no ſehdeſchanas iſtabas, ne ſarunatees ar teem tahdeem, kas nepeeder pee teeſas lohzekleem, kad wineem tas no preekſchſehdetaja naw wehlehts. Pawiſam ſwehrinateem aiſleegts kautkahdas ſinas par to leetu ſamekleht ahrpus teeſas-ſehdeſchanas.

Turpat, art. 675.

676. Kad ſwehrinahts peeſehdetajs preekſcheja artikela preekſchrakſtu pahrkahpj, tad winſch iſſlehdſams, ka wairs pee tahs leetas newar lihdſ ſpreeſt, un ſtrahpejams ar naudas-ſtrahpi no deſmit lihdſ ſimts rubulu. Bet kad zaur wina iſſlehgſchanu prozeſe teek ſakaweta, tad winam wehl ja-atlihdſina tahs weltigas iſdohſchanas, kas teem pee teeſas aizinateem notikuſchas.

Turpat, art. 676.

677. Swehrinateem peeſehdetajeem ſawas ſarunas waijaga kluſu tureht un neweenam neteikt, kahdas balſis apakſch teeſas ſtahwoſcham par labu, woi pret winu nodohtas. Kas ſcho preekſchrakſtu pahrkahpj, ſtrahpejams ar naudas-ſtrahpi no deſmits lihdſ ſimts rubulu.

Turpat, art. 677.

Septitajs gabals.

Kahdâ kahrtibâ teesiga iſmekleſchana jawed.

678. Kad wiſs tas iſpildihts, kas jaiſpilda, pirms teeſas-ſehdeſchana eeſahkama, tad ſuhdſeſchanas-rakſts woi priwat-apwainotaja ſchehlaba ſkanâ balſî laſama preekſchâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 678.

679. Tad teeſas preekſchſehdetajs ihſeem wahrdeem ſuhdſibas ſerdi iſſtahſta un apakſch teeſas ſtahwoſcham praſa, woi winſch wainigs.

Turpat, art. 679.

680. Kad apakſch teeſas ſtahwohts ſewi teizahs wainigs, tad wehl zitas waizaſchanas winam jaleek preekſchâ par to, kà tas grehkadarbs darihts, kas winam uſſuhdſehts.

Turpat, art. 680.

681. Kad apakſch teeſas ſtahwoſcha iſteikſchanahs pawiſam tizama rahdahs, tad teeſa beſ nekahdas zitas iſmekleſchanas war dohtees pee gala-ſpreeduma.

Turpat, art. 681.

682. Teeſneſchi, ſwehrinatee, prokureers un leetas dalibneeki, jebſchu apakſch teeſas ſtahwohts par wainigu teizees, teeſigu iſmekleſchanu war praſiht, un tahdâ reiſâ teeſa ſahk pahrluhkoht peerahdijumus, kahdi wini ir, un woi tizami.

Turpat, art. 682.

683. Kad apakſch teeſas ſtahwohts pee grehkadarba wainigs neteizahs, teeſas preekſchſehdetajs pee katra peerahdijuma pahrluhkoſchanas winam praſa, woi winſch negrib ſewim par attaiſnoſchanu kautko peemineht, woi preti peerahdiht.

Turpat, art. 683.

684. Beſ tam preekſchſehdetajs uu ar wina atwehleſchanu teeſas lohzekli paſchi un ari tee ſwehrinatee peeſehdetaji zaur teeſas preekſchſehdetaju apakſch teeſas ſtahwoſcham waizaſchanas par wiſahm leetas punktehm war likt preekſchâ, kas wineem wehl nerahdahs deewsgan ſkaidras.

Turpat, art. 684.

685. Kad apakſch teeſas ſtahwohts neka neatbild, tad no tam wehl naw brihw ſpreeſt, ka buhtu par wainigu teizees.

Turpat, art. 685.

686. Kad kahdâ leetâ wairak ne kà weens apakſch teeſas ſtahw, tad katrs no wineem ihpaſchi iſklauſchinajams, woi wina beedreem klaht neeſoht, woi ſcheem klaht eſoht, kà kurâ reiſâ teeſas preekſchſehdetajs redſ.

Turpat, art. 686.

687. Protokoles par apſkatiſchanahm, apluhkoſchanahm, mekleſchanahm un atnemſchanahm teeſas-ſehdeſchanâ tikai tad laſamas preekſchâ, kad parti to pagehr, jeb kad teeſneſcheem woi ſwehrinateem rahdahs, ka to waijaga.

Turpat, art. 687.

688. Kad teeſa, kà parti woi ſwehrinatee peeminejuſchi, woi kà pate atraduſi, ſpreeſch, ka apſkatiſchanas protokolei likumigas uſtizibas woi waijadſigas pilnibas naw, bet ka to apſkatiſchanu war tà iſdariht, ka ta buhs tizama, tad weenam iſ ſaweem lohzekleem woi iſ teeſigeem iſmekletajeem uſdohd, lai no jauna apſkata.

Turpat, art. 688.

689. Jtin ihpaſchôs atgadijumôs, kad leels grehkadarbs padarihts, teeſa ſawâ likumigâ lohzeklu ſkaitâ grehkadarba weetâ noeet weetigas apſkatiſchanas dehl, un pawiſam lai ſmalkaki par to notikumu pahrleezinajahs, un tur teeſas-ſehdeſchanu pehz likumigas kahrtas eeſahk.

Turpat, art. 689.

690. Lai teeſiga iſmekletaja woi leetas-prateja apſkatiſchanas woi iſmekleſchanas teek iſſkaidrotas, teeſai tohs, kas ko apſkatijuſchi woi iſmeklejuſchi, pee ſawas ſehdeſchanas war ataizinaht un no wineem praſiht, lai ſmalki atbild par ſawahm dariſchanahm.

Turpat, art. 690.

691. Leetas-prateji kas no teeſas puſes kehmiſkas iſmekleſchanas woi iſmekleſchanas ar mikroſkopu ne teeſaſchanas weetâ iſdarijuſchi, iſſkaidroſchanas dehl naw aizinajami pee teeſas-ſehdeſchanas, bet wini jaaiſſtahw zaur weetigeem ahrſtehm un apteekereem.

Turpat, art. 691.

692. Kà parti woi ſwehrinatee peeſehdetaji peeminejuſchi, woi kà pate redſ, teeſa no jauna ko war likt apſkatiht woi iſmekleht zaur paſchas iſwehleteem woi partu wehleteem leetas-pratejeem un prohti tà, ka wini ſawu darbu, kad eeſpehjams, paſchas teeſas preekſchâ iſdara, woi jele ſehdeſchanâ ſmalku ſinu dohd par apſkatiſchanas woi iſmekleſchanas panahkumu.

Turpat, art. 692.

693. Leetas-prateji naw iſwehlejami ne iſ leetas dalibneeku, ne iſ leetas leezineeku, teeſneſchu woi ſwehrinatu peeſehdetaju ſkaita.

Turpat, art. 693.

694. Leetas-prateji, pirms ſawas iſſkaidroſchanas teeſai leek preekſchâ, tàpat kà leezineeki (art. 713—717) ſwehrinajami. Pirms wini ſwehrejuſchi, parti tohs leetas-pratejus war atſtumt ar to eemeſlu, ka wini naw tahdi, kahdeem pehz likuma wineem waijaga buht.

Turpat, art. 694.

695. Tik kà leetas-prateji ſawu atſinumu teeſai nodewuſchi; ir teeſneſchi un ſwehrinati peeſehdetaji, ir parti ar preekſchſehdetaja atwehleſchanu waizaſchanas war likt preekſchâ.

Turpat, art. 695.

696. Leetas, kas war dereht pee grehkadarbu iſdibinaſchanas, jeb kas war apakſch teeſas ſtahwoſcho eerahdiht par wainigu woi par newainigu, teeſas-ſehdeſchanâ jaatneſ un teeſneſcheem jaleek preekſchâ, ja tas war notikt pehz to leetu leeluma wai buhſchanas.

Turpat, art. 696.

697. Tahs leetas, kas pee peerahdiſchanas der, kad no teeſneſcheem un ſwehrinateem peeſehdetajeem apſkatitas, apakſch teeſas ſtahwoſcham un ari tam zaur to grehkadarbu aiſtiktam, prohti ja ſchis ir klaht, parahdamas.

Turpat, art. 697.

698. Kad jadohma, ka kahds leezibas-rakſts, ko ziwilteeſa wehl naw par falſchu atſinuſi, falſchs ir, tad kriminalteeſa uſnem to zelu, kas likumôs par ziwilteeſaſchanu art. 547—554 preekſchâ rakſtihts.

Turpat, art. 698.

699. Tee teeſas-ſehdeſchanai ſahkoht ihpaſchâ iſtabâ noſuhtitee leezineeki pa weenam teeſas preekſchâ aizinajami.

Turpat, art. 699.

700. Papreekſch iſklauſchinajami tee zaur to grehkadarbu aiſtiktee, tad tee leezineeki, ko apwainotajs atwedis, un beidſoht tee, uſ kureem apakſch teeſas ſtahwoſchajs atſauzees.

Turpat, art. 700.

701. Iſklauſchinajamohs ari zitadâ rindâ, ne kà preekſcheja art. minehts, war iſklauſchinaht, kad tam preekſchrakſtam kawekli ſtahjahs preti, jeb ihpaſchu eemeſlu dehl, kas teeſas preekſchſehdetajam rahdahs ſwarigi.

Turpat, art. 701.

702. Katrs leezineeks, pirms winn iſklauſchina par paſchu to leetu, papreekſch jaiſwaiza, lai dabu ſinaht, kas winſch tahds, un kahdâ ſakarâ winſch ſtahw ar teem leetas dalibneekeem.

Turpat, art. 702.

703. Kad leezineeks uſ tahm pirmahm waizaſchanahm atbildejis, teeſas preekſchſehdetajs parteem praſa, woi wineem naw kahdi eemeſli pret leezineeka peelaiſchanu pee iſklauſchinaſchanas.

Turpat, art. 703.

704. Pee leezibas dohſchanas naw peelaiſchami:

1) plahnprahtigi un ahrprahtigi;

2) mahzitaji par to, kas wineem bikti iſteikts;

3) ſwehrinati adwokati un ziti, kas apakſch teeſas ſtahwoſchus aiſſtahweht uſnehmuſchees, par to, ko prozeſes laikâ no ſaweem pilnwaras dewejeem par winu leetahm dabujuſchi ſinaht.

Turpat, art. 704.

705. Apakſch teeſas ſtahwaſcha laulahts draugs, wina radineeki taiſnâ lihnijâ uſ augſchu un uſ apakſchu, tàpat wina meeſigee brahli un mahſas leezibas dohſchanu war leegt, bet ja wineem netihk pehz ſawas teeſibas dariht, tad wini neſwehrinati jaiſklauſchina.

Turpat, art. 705.

706. Pee leezibas apſwehreſchanas naw peelaiſchami:

1) kas zaur baſnizasteeſas ſpreedumu no draudſes iſſlehgti;

2) nepeeauguſchi, kas tſchetrpadſmito gadu wehl naw atſneeguſchi;

3) plahnprahtigi, kas neſajehdſ, zik ſwehta leeta ſwehreſchana.

Turpat, art. 706.

707. Pee leezibas apſwehreſchanas naw peelaiſchami, kad weens woi ohtrs parts atſtumſchanas eemeſlu zehlis:

1) tahdi, kam zaur teeſas ſpreedumu wiſas kahrtas-teeſibas, woi wiſas ihpaſchas teeſibas un priwilegijas, kas wineem ir paſcheem, ir pehz ſawas kahrtas peeder, atnemtas;

2) tas zaur to grehkadarbu aiſtiktajs, jebſchu tam pee tahs leetas daliba naw bijuſi, tàpat wina laulahts draugs, wina radineeki taiſnâ lihnijâ un wina meeſigee brahli un mahſas;

3) ziti ſahnu radineeki ir no aiſtikta, ir no apakſch teeſas ſtahwoſcha puſes treſchâ un zeturtâ grahdâ, un kas abju partu radi zaur prezibahm, diwi pirmôs grahdôs;

4) tahdi, kas ar teem leetas dalibneekeem ihpaſchâ ſakarâ ſtahw woi kà peenemti behrni, woi kà formunti, woi tà, ka weens ohtra leetas wed, tàpat tee tahdi, kas ar weenu no teem leetas dalibneekeem prahwajahs, un

5) Schihdi tahdu zitreiſeju tizibas beedru leetâs, kas kriſtigu tizibu uſnehmuſchi, un raſkolniki tahdu zitreiſeju beedru leetâs, kas pee pareiſtizigas baſnizas atgreeſuſchees.

Turpat, art. 707.

708. Pee leezibas apſwehreſchanas naw peelaiſchami apakſch teeſas ſtahwoſcha mantineeki, kad winſch tohs atſtumj, lai ari winam radi buhtu kà buhdami, prohti kad winſch par grehkadarbu teek teeſahts, zaur ko wiſas kahrtas-teeſibas winam ſuhd.

Turpat, art. 708.

709. Neweenu newar par leezineeku iſklauſchinaht, kad winſch tai paſchâ leetâ prokureera weetu pilda, wai par aiſſtahwetaju apakſch teeſas ſtahwoſcham, woi par priwat-apwainataja woi ziwilſuhdſetaja pilnwari eeſtahjees.

Turpat, art. 709.

710. Par to, kapehz leezineeki atſtumti, teeſa nemekle, bet apſpreeſch, zik ſwarigi tee eemeſli pehz tam, kas iſ aktehm redſams, pehz teem peerahdijumeem, ko parti likuſchi preekſchâ, un pehz tam, ko tee atſtumtee preti runa. Kur nepanahk pilnu ſkaidribu, atſtumtee iſklauſchinajami neſwehrinati.

Turpat, art. 710.

711. Leezineeki ſwehrinajami teeſas preekſchâ. Katrs ſwehrinajams pehz ſawas tizibas likumeem.

Turpat, art. 711.

712. Swehrinaſchana neteek praſita

1) no wiſu kriſtigu baſnizu mahzitajeem un klohſterneekeem;

2) no teem, kas pee tahdas tizibas un mahzibas turahs, kur ſwehreſchana aiſleegta; ſwehreſchanas weetâ ſchee ſohlahs ſkaidru pateeſibu iſteikt pehz ſkaidras ſirdsapſinaſchanahs.

Turpat, art. 712.

713. Leezineeki, kas pareiſtizigas baſnizas lohzekli, naw zitadi ſwehrinajami, kà zaur mahzitaju, kas, winus pamahzijis, zik ſwehta leeta ſwehreſchana, ſchohs ſwehrejamohs wahrdus wineem laſa preekſchâ:

„Es ſohlohs un ſwehreju to wiſſpehzigu Deewu peeſaukdams un wina „ſwehta ewangelijuma un ta ſwehtibas pilna kruſta preekſchâ, ka es ne zaur „draudſibu, ne zaur radneezibu, ne zaur kahda labuma gaidiſchanu, ne zaur kaut„kahdahm zitahm zeribahm nelikſchohs wilinatees, bet pehz ſawas ſinamas ſirds „ſchinî leetâ ſkaidru pateeſibu iſteikſchu un neko neſlehpſchu, ko ſinu, arweenu „peeminedams, ka man par wiſu to ja-atbild likumu preekſchâ un Deewa preek„ſchâ paſtaradeenâ. Sawus ſwehretus wahrdus apſtiprinadams butſchoju ſawa „Peſtitaja ſwehtu ewangelijumu un kruſtu. Amen.“

Kruſtu un ewangelijumu butſchojoht katrs ſwehredams ſkanâ balſî ſaka: „es ſwehreju.“

Turpat, art. 713.

714. Leezineeki, kas nepeeder pee pareiſtizigas baſnizas, ſwehrinajami pehz ſawas tizibas mahzibahm un likumeem zaur ſawas tizibas mahzitaju.

Turpat, art. 714.

715. Kad tur, kur teeſa ſehſch, tahs ſweſchahs tizibas mahzitaja naw, kur leezineeks peeder, tad teeſas preekſchſehdetajs winu ſwehrina.

Turpat, art. 715.

716. Pirms leezineeki teek iſſlauſchinati, teeſas preekſchſehdetajs wineem peekohdina, ka wineem par meleem waijaga buht atbildigeem.

Turpat, art. 716.

717. Teeſas preekſchſchdetajs tad wehl wiſus leezineekus, kas neſwehrinati jaiſſlauſchina, ſkubina, lai atmet wiſu eenaidibu, draudſibu woi bailibu, un lai ſkaidru pateeſibu un tik ween pateeſibu iſſaka un wiſu tà iſſtahſta, kà notizis, tahs wineem ſinamas punktes nepaleelidami un nepamaſinadami.

Turpat, art. 717.

718. Iſſlauſchinaſchana ſahkahs ar to, ka leezineeku uſaizina, lai wiſu iſſtahſta, ko winſch no tahs leetas ſin, ſcho un to nepeejaukdams, kas pee tahs leetas ihſti nepeeder, un neatſtahſtidams lauſchu walodas, no kurahm neſin, kur zehluſchahs.

Turpat, art. 718.

719. Kad leezineeks ſawu leezibu iſteizis, teeſas preekſchſehdetajs parteem atwehl leezineeku iſwaizaht par wiſahm tahdahm leetahm, kur weenam woi ohtram partam iſſkaidroſchana rahdahs waijadſiga.

Turpat, art. 719.

720. Waizaſchanas leezineekam preekſchâ leekamas papreekſch no ta parta, kas winu lizis aizinaht, tad no pretineeka.

Turpat, art. 720.

721. Katram partam brihw waizaſchanas leezineekam likt preekſchâ ne tik ween par to, ko winſch redſejis woi dſirdejis, bet ari par to, zaur ko waretu peerahdiht, ka winſch to, ko apleezinajis, nemaſ naw warejis ne redſeht, ne dſirdeht, woi jele ne tà redſeht woi dſirdeht, kà winſch apleezinajis.

Turpat, art. 721.

722. Leezineeks atbildi newar leegt uſ tahdahm waizaſchanahm, kas uſ to iſeet, iſſkaidroht, kur wina leezibas neſaſkan woi nepaſ kohpâ ar ſinameem notikumeem, woi ar zitu leezineeku leezibahm, bet winſch naw peeſpeeſchams atbildeht uſ waizaſchanahm, zaur kurahm winam kautkahds grehkadarbs teek peerahdihts.

Turpat, art. 722.

723. Katrs parts waizaſchanas no jauna leezineekam war likt preekſchâ, lai teek iſſkaidrotas atbildes, ko winſch pretineekam dewis.

Turpat, art. 723.

724. Kad zaur atbildehm, kas uſ partu waizaſchanahm dohtas, leeta, par ko jaleezina, wehl naw pilnigi iſſkaidrota, tad preekſchſehdetajs woi teeſas lohzekli ar preekſchſehdetaja atwehleſchanu, woi ari tee ſwehrinatee peeſehdetaji zaur to paſchu preekſchſehdetaju leezineekam waizaſchanas war likt preekſchâ, kas lai palihdſ pee jo pilnigas ſkaidribas.

Turpat, art. 724.

725. Katram leezineekam tee peerahdijumi, tikpat leetas kà raksti, par ko winam buhs leezibu doht, jaufrahda.

Turpat, art. 725.

726. Katru leezineeku ziteem leezineekeem klaht eſoht no jauna war iſklauſchinaht, woi winus war ſtahdiht weenu pret ohtru, bet tà ka no jauna winus neſwehrina.

Turpat, art. 726.

727. Iſklauſchinatee leezineeki beſ teeſas preekſchſehdetaja atwehleſchanas newar iſ ſehdeſchanas aiſeet, kamehr teeſiga iſmekleſchana naw beigta.

Turpat, art. 727.

728. Teeſas preekſchſehdetajs leezineekeem ahtraki newehl no teeſas iſeet, kamehr parteem winu luhgſchanu par to naw ſinamu darijis, un ſcheem naw aiſleegts tahdâ reiſâ luhgtees, lai leezineekam wehl kahdas waizaſchanas leek preekſchâ.

Turpat, art. 728.

729. Kad rahdahs, ka apakſch teeſas ſtahwoſcho, kamehr zits teek iſklauſchinahts, woi tapehz ka winſch dumpi un trohkſni zel, no teeſas waijaga iſweſt, tad pehz, kad teeſas iſtabâ atkal atpakal uahzis, teeſas preekſchſehdetajam peenahkahs, winam wiſu ſmalki ſinamu dariht, kas winam klaht neeſoht notizis.

Turpat, art. 729.

730. Pahrzehleji un tulki, kas pee teeſigas iſmekleſchanas peeaizinati, tàpat kà leezineeki (art. 713—714) ſwehrinajami, lai riktigi tulko tahs waizaſchanas un atbildes, ko wini iſſkaidrohs.

Turpat, art. 730.

731. Pahrzehleju woi tulku, pirms ſwehrinahts, ir apakſch teeſas ſtahwohts, ir prokureers woi priwat-apwainotajs war atſtumt. Teeſai ir atlauts, lai ſpreeſch, kà redſ, woi tai atſtumſchanai kahds pamats.

Turpat, art. 731.

732. Kad apakſch teeſas ſtahwohts mehms, bet mahk rakſtiht, tad winſch uſraksta, kas winam jaſaka un jaiſſkaidro; bet kad winſch kurls ir un mahk rakſtiht, tad ar rakſtu winam leek preekſchâ, kas japraſa un japeemin. Abjâs reiſâs raksti ſkanâ balſi jalaſa preekſchâ.

Turpat, art. 732.

733. Kad teeſas ſehdeſchanâ wiſi par to leetu ſadabuhtee peerahdijumi pahrluhkoti un noſwehrti, tad neweenam partam wairs naw brihw jaunus peerahdijumus peeneſt; bet kad kahdam partam rahdahs, ka waijaga wehl no jauna atraſtu peerahdijumu peeneſt, tad teeſai to bild.

Turpat, art. 733.

734. Kad kahds parts kahdu jaunu peerahdijumu leek preekſchâ, teeſai

pretineekam waijaga wehleht, lai ſataiſahs uſ tahm runahm par to leetu. Schinî reiſâ teeſai brihw pehz art. 634 teeſigas iſmekleſchanas nobeigſchanu uſ zitu deenu nolikt.

Turpat, art. 734.

Aſtotajs gabals.

Par gala-pahrrunahm, ar ko teeſiga iſmekleſchana beidſahs.

735. Teeſiga iſmekleſchana ar pahrrunahm par pahrluhkotu un noſwehrtu peerahdijumu ſerdi teek nobeigta.

1864 Now. 20 (41476) art. 735.

736. Gala-pahrrunas ir ſchahdas:

1) apwainoſchanas-runa no prokureera woi priwat-apwainotaja puſes;

2) iſſkaidroſchanas par to leetu no ziwilſuhdſetaja puſes, un

3) pahrſtahſchanas-runa no aiſtahwetaja puſes woi paſcha apakſch teeſas ſtahwoſcha iſſkaidroſchanas.

Turpat, art. 736.

737. Apwainoſchanas-runâ prokureers iſſtahſta tahs wiſſwarigahs apwainoſchanas-punktes tà, kà winas pehz teeſigas iſmekleſchanas preekſch azihm ſtahw, un ſawu atſinumu par ta apakſch teeſas ſtahwoſcha wainu, kahda wina, un zik leela.

Turpat, art. 737.

738. Tahdâs leetâs, kas beſ ſwehrinateem peeſehdetajeem iſſpreeſchamas, prokureers ſawâ apwainoſchanas-runâ ſawu atſinumu ne tik ween par ta apakſch teeſas ſtahwoſcha wainu iſteiz, bet ari par to ſtrahpi, kas pehz likuma tam nahkahs.

Turpat, art. 738.

739. Apwainoſchanas-runâ prokureeram naw brihw to leetu no weenas puſes rahdiht tà, ka tikai tahs punktes iſnem, kas apakſch teeſas ſtahwoſcham wainu peerahda, un ari naw brihw par daudſ leelu ſwaru doht teem tai leetâ peneſteem peerahdijumeem un tahm ſihmehm, woi paſcham tam apſpreeſchamam grehkadarbam.

Turpat, art. 739.

740. Kad prokureers atrohn, ka apakſch teeſas ſtahwoſcha attaiſnoſchanahs wehrâ leekama, tad winam teeſai pehz ſawas ſinamas ſirds to waijaga apleezinaht un nepaſtahweht uſ apwainoſchanas-rakſtu, kad zaur teeſigu iſmekleſchanu peerahdihts, ka ta leeta zitada.

Turpat, art. 740.

741. Tahdâs leetâs, ko zaur meera-lihgſchanu parti war nobeigt, priwat-apwainotajs, ja winam rahdahs, ka to waijaga, teeſai ſawas dohmas leek preekſchâ tàpat, kà prokureeram pehz likuma ir uſdohts.

Turpat, art. 741.

742. Ziwilſuhdſetajs war iſſkaidroht un peerahdiht wiſas tahs dariſchanas un punktes, zaur kurahm wina praſiſchanas waretu atſiht par taiſnahm un waretu noſpreeſt, zik winam nahkahs, bet winam naw brihw kertees pee atbildibas, ko kriminalteeſa no apakſch teeſas ſtahwoſcha praſa.

Turpat, art. 742.

743. Tahdâs leetâs, kur ſwehrinati peeſehdetaji lihdſſpreedeji, ziwilſuhdſetajs ſawas iſſkaidroſchanas par zeeſto ſkahdi un peerahdijumus, kas wina praſiſchanahm par pamatu, tikai tad zeļ preekſchâ, kad ſwehrinatee ſawu ſpreedumu ſpreeduſchi.

Turpat, art. 743.

744. Apakſch teeſas ſtahwoſcha aiſſtahwetajs ſawâ pahrſtahſchanas-runâ wiſas tahs punktes un wiſus tohs peerahdijumus uſrahda, zaur kureem ta apwainoſchana pret to apakſch teeſas ſtahwoſcho woi teek iſnihzinata woi pamaſinata.

Turpat, art. 744.

745. Apakſch teeſas ſtahwoſcho aiſſtahwetajam naw brihw ſawâ runâ klihſt uſ tahdahm leetahm, kas ar prozeſi naw nekahdâ ſakarâ, un ari naw brihw tizibas, likuma un waldibas peenahkamu gohdu aiſtikt, woi wahrdus runaht, zaur kureem kautkahda zilweka gohds tiktu apſmeets.

Turpat, art. 745.

746. Tahdâs leetâs, kur ſwehrinati peeſehdetaji lihdſſpreedeji, apakſch teeſas ſtahwoſcha aiſſtahwetajam tais pahrrunâs preekſch winu ſpreeduma ſpreeſchanas peenahkahs tik ween tohs likumus leetai par labu iſleetaht, zaur kureem nahk ſkaidribâ, kahds tas apſpreeſchamajs grehkadarbs, jeb pehz kureem apakſch teeſas ſtahwoſchu, ja winſch taptu noteeſahts, waretu atſiht par ſchehlojamu.

Turpat, art. 746.

747. Teem apakſch teeſas ſtahwoſcheem peenahkahs aiſbildinajotees pee teem paſcheem preekſchrakſteem turetees, kas winu aiſſtahwetajeem dohti.

Turpat, art. 747.

748. Kad apakſch teeſas ſtahwoſchajs, woi wina aiſſtahwetajs ſawas aiſbildinaſchanas-runas turejuſchi, ir prokureeram woi priwatapwainotajam, ir ziwilſuhdſetajam brihw atbildeht; bet katrâ reiſâ beidſamajs wahrds peeder apakſch teeſas ſtahwoſcham woi wina aiſſtahwetajam.

Turpat, art. 748.

749. Pehz aiſſtahwetaja galawahrdeem teeſas preekſchſehdetajs paſcham apakſch teeſas ſtahwoſcham praſa, woi winſch wehl ko ſew par attaiſnoſchanu war preekſchâ likt, un, kad ſchis ſaka, ka naw, partu pahrrunas par ſlehgtahm noteiz.

Turpat, art. 7.9.

Dewitajs gabals.

Kà ſpreedumi ſpreeſchami un ſludinajami.

Pirma nodaļa.

Par jautaſchanahm, kas pee leetu iſſpreeſchanas preekſchâ leekamas.

750. Kad teeſiga iſmekleſchana un gala-pahrrunas nobeigtas, teeſa dohdahs pee tahm jautaſchanahm, par kurahm jaſpreeſch.

1864 Now. 20 (41476) art. 750.

751. Jautaſchanahm par to, kahda ihſti ta leeta ir, par pamatu buhs buht ne tik ween apwainoſchanas-rakſta peerahdiſchanahm, bet ari tai teeſigai iſmekleſchanai un tahm gala-pahrrunahm, zaur kurahm apwainoſchanas-rakſta peerahdiſchanas tahlak weſtas, jo pilnigas woi ari zitadas palikuſchas.

Turpat, art. 751.

752. Kad pee teeſigas iſmekleſchanas noſeedſibasdarbs gaiſmâ nahzis, kas apwainoſchanas-rakſtâ nebija paredſehts, tad par to jautaſchanas naw leekamas preekſchâ, kad tur pehz likuma bahrgaka ſtrahpe ſpreeſchama, ne kà par to apwainoſchanas-rakſtâ minetu darbu.

Turpat, art. 752.

753. Tai art. 752 minetâ reiſâ leeta, kad to tur par waijadſigu, nahk no jauna pee eepreekſchejas iſmekleſchanas, un jauns apwainoſchanas-rakſts jaſarakſta par wiſeem apakſch teeſas ſtahwoſcha noſeedſibasdarbeem.

Turpat, art. 753.

754. Tahs jautaſchanas par to, woi tas grehkadarbs pateeſi padarihts, woi tas apakſch teeſas ſtahwoſchajs to darijis, un woi winam ta waina peelihdſinajama, weenâ paſchâ waizaſchanâ jaſaweeno: woi apakſch teeſas ſtahwoſchajs wainigs, prohti kad neweens naw wahrda teizis, zaur ko buhtu ſchaubiſchanahs zehluſees, ka grehkadarbs naw notizis, un kad neweens naw wahrda teizis par to, ka apakſch teeſas ſtahwoſcham waina naw peelihdſinajama, ja winſch par dari-

taju atſihts. Ja par weenu no ſchihm jautaſchanahm kautkà ſchaubahs, ta winas pa weenai leekamas preekſchâ.

Turpat, art. 754.

755. Papreekſch ta wisſwarigaka jautaſchana leekama preekſchâ: woi tas apakſch teeſas ſtahwoſchajs wainigs pee ta noſeedſibasdarba, uſ ko apwainoſchana ſihmejahs, tad tahs ihpaſchas jautaſchanas par tahdahm punktehm, zaur kurahm waina ihpaſchi jo leela woi jo maſa paleek. Par tahdahm punktehm, pehz kurahm tikai ſtrahpes mehrs tais paſchâs wainas rohbeſchâs ſchahds woi tahds buhtu noteizams, jautaſchanas naw leekamas preekſchâ.

Turpat, art. 755.

756. Nekad naw brihw tahdas jautaſchanas ſaweenoht, kur uſ weenu ar „ja," uſ ohtru ar „ne" war atbildeht.

Turpat, art. 756.

757. Kad tas grehkadarbs naw pilnigi iſdarihts, tad jautaſchana jaleek preekſchâ, kahdâ mehrâ tas launajs nodohms iſdarihts.

Turpat, art. 757.

758. Kad wairak ne kà weens pee grehkadarba woi noſeeguma lihdſ wainigi, tad ihpaſchi jautaſchana jaleek preekſchâ, zik leela dala katram pee tahs noſeedſibas.

Turpat, art. 758.

759. Kad apakſch teeſas ſtahwohts tai laikâ, kad to grehkadarbu padarija, apakſch ſeptinpadſmit gadeem bijis, katrâ reiſâ ta jautaſchana leekama preekſchâ: woi pilnigi ſajehdſis, ko darijis.

Turpat, art. 759.

760. Tahdâs leetâs, kur ſwehrinati peeſehdetaji lihdſſpreedeji, jautaſchanas, kas ſcheem leekamas preekſchâ, jaiſteiz wiſeem ſaprohtamôs wahrdôs pehz tahm jo ſkaidri ſaredſamahm grehkadarba un apakſch teeſas ſtahwoſcha wainibas ſihmehm, bet ne tai likumôs uſnemtâ walodâ.

Turpat, art. 760.

761. Jautaſchanas par apakſch teeſas ſtahwoſcha apſtrahpeſchanu un par zitahm leetahm, kas pehz likuma iſ ta grehkadarba zelahs, tais leetâs, kas nepeeder ſwehrinatu peeſehdetaju teeſai, leekamas preekſchâ reiſâ ar tahm jautaſchanahm, zik wainigs apakſch teeſas ſtahwoſchajs, bet tais leetâs, kas peeder ſwehrinatu teeſai, — tikai tad, kad tee ſwehrinatee ſawu ſpreedumu par wainibu ſpreeduſchi, un kad partu wahrdi ſanemti, kas ſihmejahs uſ tahm leetahm, par ko ſwehrinateem nekahda dala naw.

Turpat, art. 761.

762. Tahs no teeſas preekſchâ liktas jautaſchauas rakſtâ ſarakſtamas un

ſkanâ balſî laſamas preekſchâ un pahrlabojamas woi pilnigaki ſarakſtamas pehz tam, ko parti peemin, kad teeſa ſchihs peemineſchanas eerauga par ſwarigahm.

Turpat, art. 762.

763. Teeſa apakſch teeſas ſtahwoſcham newar aiſleegt praſiht, kapehz tas darbs neteek par wainu peelihdſinahts, woi kapehz ſtrahpe teek maſinata woi pawiſam neteek ſpreeſta, ja likumâ minehts, kapehz tà bija darams.

Turpat, art. 763.

764. Jautaſchanas, kà winas beidſoht ſaſtahditas, ihpaſchâ jautaſchanas-rakſtâ ſarakſtamas un no wiſeem teeſas-lohzekleem parakſtamas.

Turpat, art. 764.

Ohtra nodaļa.

Spreedumu ſpreeſchana beſ ſwehrinateem peeſehdetajeem.

765. Tahdâs leetâs, kas naw iſſpreeſchamas zaur ſwehrinateem peeſehdetajeem, teeſneſchi, tik kà jautaſchanas liktas preekſchâ, ihpaſchâ iſtabâ dohdahs pee jautaſchanu apſpreeſchanas, kur ne prokureeri, ne leetas dalibneeki newar klaht buht.

Turpat, art. 765.

766. Teeſneſcheem par teeſajamu wainibu woi newainibu waijaga ſpreedumu ſpreeſt pehz ſawas ſirds pahrleezinaſchanahs, kad wiſas punktes eewehrojuſchi.

Turpat, art. 766.

767. Kad ta leeta pahrrunata, teeſas preekſchſehdetajs par ikkatru jautaſchanu balſis no teem, kas klaht ir, ſalaſa, ſahkdams no ta wisjaunaka lohzekla un beidſoht ſawu paſcha atſinumu iſteikdams.

Turpat, art. 767.

768. Balſis par wiſahm jautaſchanahm ſalaſijis preekſchſehdetajs atbildes ſinamas dara, kas peekriht un kas pretojahs, un tai jautaſchanu-ſarakſtâ peeſihme, kà par katru jautaſchanu ſpreeſts, un kà katrs ar wahrdu noſauzams teeſneſis ſpreedis.

Turpat, art. 768.

769. Kad balſis uſ diwi woi wairak atſinumeem ſchkirahs, tad tas atſinums ſpreedumam par pamatu nemams, kam balſu leela puſe peekrituſi; kad balſu ſkaits weenadi dalahs, tad tam atſinumam wirsrohka, kur teeſas preekſchſehdetajs peekritis, bet, kad balſis tà dalahs, ka preekſchſehdetaja balſs newar pahrſwaru doht, — tad tam no teem atſinumeem ar weenadahm balſihm, kas rahdahs, ka tam apakſch teeſas ſtahwoſcham wairak par labu.

Turpat, art. 769.

770. Pee preekſcheja art. (769) preekſchrakſta jaturahs ir katru ihpaſchu jautaſchanu apſpreeſchoht, ir galaſpreeduma ſpreeſchoht.

Turpat, art. 770.

771. Teeſa ſawâ ſpreedumâ ſpreeſch:

1) woi ka apakſch teeſas ſtahwoſchajs par newainigu turams, prohti kad tas darbs, ar ko winſch tika apwainohts, atſihts par tahdu, kas naw peerahdihts, jeb par tahdu, ko winam pehz likumeem newareja peelihdſinaht, jeb par tahdu, kas zaur likumeem nemaſ naw aiſleegts, un kam ſtrahpe naw noteikta;

2) woi ka apakſch teeſas ſtahwoſchajs no teeſas atlaiſchams, prohti kad wina noſeedſibasdarbs teek apſegts zaur ilgeem gadeem, zaur ſchehlaſtibas-manifeſtu woi zaur kahdeem likumeem, pehz kureem ta leeta atſtahjama;

3) woi beidſoht ka apakſch teeſas ſtahwoſchajs ſohdams, prohti kad tahds noſeedſibasdarbs winam peerahdihts, kas winam japeelihdſina, tà ka winſch no atbildeſchanas par to naw atſwabinajams.

Turpat, art. 771.

772. Kas no teeſas atlaiſts un naw dabujis ſinaht, kahda wina waina, tas war luhgt, lai teeſa noteiz wina noſeedſibu (виновность) un to ſtrahpi, kas winam buhtu bijuſi jazeeſch, kad likumigs eemeſls nebuhtu bijis to kriminal-mekleſchanu atſtaht.

Turpat, art. 772.

773. Tahdas luhgſchanas (art. 772) japeeneſ tuhliht, kad ſpreeduma ſerde teek ſludinata, woi ari wehlaki, bet wiswehlakajs tai paſcha brihdî, kad ſpreeduma protokole tam no teeſas atlaiſtam ſludinata.

Turpat, art. 773.

774. Strahpi pehz likumeem nolemjoht teeſai ir brihw, kà kurâ reiſâ apakſch teeſas ſtahwoſcha waina maſaka rahdahs, ſtrahpi pa weenu woi pa diwi grahdeem maſinaht; pee tam ir brihw eet ari pee ſemakas ſtrahpju ſchkiras, kad augſtakajâ pehz ſtrahp. lik. grahmatas nekahda ſtrahpe nerohnahs, kas ſemaka buhtu par to, kas likumôs par to apakſch teeſas ſtahwoſcha noſeedſibasdarbu nolikta.

Turpat, art. 774.

775. Jtin ihpaſchôs atgadijumôs, kad ihpaſchu ſwarigu eemeſlu dehl apakſch teeſas ſtahwoſcha liktens rahdahs atweeglinajams, teeſai ir atwehlehts zaur teeſu-miniſteri pee Keiſara Majeſtetes aiſluhgt, lai ſtrahpi tahdâ mehrâ atweeglinatu, kà wairs naw teeſas waras rohbeſchâs (art. 774), woi ari lai apakſch teeſas ſtahwoſcham ſtrahpi pawiſam atlaiſtu, ja ſchis zaur ſawadu nelaimi par noſeedſ-neeku palizis.

Turpat, art. 775.

776. Teeſa ſpreeſch ne tik ween par to noſeedſibu (выновность) un to ſtrahpi,

bet ari par to zitu, kas zelahs no ta grehkadarba woi noſeeguma un no tahs tadehl pee teeſas weſtas prozeſes, prohti:

1) par tahm leetahm, kas zaur noſeedſibas darbu dabuhtas;
2) kà ta ſkahde ja-atlihdſina, ko weens woi ohtrs parts zeetis, un
3) kà teeſas-koſtes aiſmakſajamas.

Turpat, art. 776.

777. Leetas, kas zaur noſeedſibasdarbu dabuhtas, tam, kam tahs peeder, ja-atdohd, ja ſchis ari tadehl nebuhtu ſuhdſejis; bet tahdas leetas, kam leels ſwars, tahs ahtraki neteek atdohtas, kamehr ſpreedums naw nahzis likumigâ ſpehkâ.

Turpat, art. 777.

778. Kad pee tahm zaur grehkadarbu woi noſeegumu dabuhtahm leetahm treſcham kahdam praſiſchanas, tad teeſa teem, kas ſtrihdahs, atwehl, lai iſprah-wajahs pehz ziwilprozeſes kahrtibas.

Turpat, art. 778.

779. Teeſa to atlihdſinaſchanu par ſkahdi un ſudumeem, kas zaur grehka-darbu woi noſeegumu notikuſchi, apſpreeſch pehz ſtrahpes-likumu grahmatas un ziwil-likumu preekſchrakſteem.

Turpat, art. 779.

780. Tam no teeſas par newainigu atlaiſtam ir brihw luhgt, lai to ſkahdi un tohs ſudumus atlihdſina, kas winam zaur tam zehluſchees, ka pa nepateeſu pee teeſas weſts.

Turpat, art. 780.

781. Tam no teeſas par newainigu atlaiſtam wiſadâ wihſê ir brihw praſiht, lai ſcho atlihdſinaſchanu peedſen no tahdas priwatperſonas, kas zaur to grehkadarbu woi noſeegumu, ar ko to apakſch teeſas ſtahwoſcho apwainojuſi, pate ſkahdi ne-bija zeetuſi.

Turpat, art. 781.

782. No priwatperſonas, kas pehz zeeſtas kahdas ſkahdes, woi pehz zeeſta kahda ſuduma teeſigo iſmekleſchanu zehluſi, atlihdſinaſchana attaiſnotam apwai-notam par labu tik tad peedſenama, kad ſchi perſona pret ſinamu ſirdi darijuſi notikumu pahrgrohſidama, melus uſdohdama woi zitus uſ meleem ſkubinadama, woi ari zitus nelikumigus un brahkejamus lihdſeklus leetadama.

Turpat, art. 782.

783. Tam no teeſas par newainigu atlaiſtam neſuhd ta teeſiba atlihdſina-ſchanu praſiht ari no eerehdneem, ihpaſchi ari no teeſiga iſmekletaja un no pro-kureera, ja winſch war peerahdiht, ka ſchee nehmuſchees dariht netaiſnibu, pah-reſtibu, ka darijuſchi beſ nekahda likumiga eemeſla pamata, woi kautkà pret ſinamu ſirdi.

Turpat, art. 783.

784. Suhdſibas, kas preekſcheja art. (783) minetas, peenesamas un wedamas tai kahrtibâ, kahda nolikta, kur atlihdſinaſchana praſama par ſkahdi un ſudumeem, kas zaur eerehdnu nolehmumeem notikuſchi (lik. par ziwiltecſaſch. art. 1316—1336).

Turpat, art. 784.

785. Teeſa nekawe ſpreeduma ſpreeſchanu, ja winai rahditohs, ka tahs atlihdſinaſchanas dehl, ko weens parts praſa, jo pilnigas ſinas buhtu jaſamekle, woi ſmalki kas buhtu jaaprehkina, bet tikai to ſpreeſchanu par to ziwil-ſuhdſibu noleek uſ wehlaku laiku un tahs waijadſigahs dariſchanas ſchinî leetâ parteem klaht eſoht uſdohd weenam no ſaweem lohzekleem.

Turpat, art. 785.

786. Kad iſ teeſneſchu atbildehm uſ tahm preekſchâ liktahm jautaſchanahm gala-atſinums dabuhts, preekſchſehdetajs, woi pehz wina uſwehleſchanas weens no teeſas lohzekleem ſpreeduma ſerdi ſarakſta nolehmumâ, ko wiſi teeſneſchi, ari tee kas zitu atſinumu bija atſinuſchi, ne kà tas balſu wairakums, parakſta.

Turpat, art. 786.

787. Jhpaſchus atſinumus, kas pee nolehmuma norunaſchanas iſteikti, ar rakſtu eeſneegt ir atlauts, tikai pirms teeſas ſpreedums parakſtihts.

Turpat, art. 787.

788. Teeſas nolehmumâ japeemin:

1) Gads, mehneſis un deena, kad teeſas ſehdeſchana tahs leetas dehl notikuſi;

2) kahdi teeſas lohzekli kohpâ bijuſchi;

3) dſihwes-kahrta, wahrds, tehwawahrds, familija jeb uſwahrds, kas tam apakſch teeſas ſtahwoſcham, un ja winu ir wairak ne kà weens, kas ihpaſchi katram;

4) ſpreeduma ſerde.

Turpat, art. 788.

789. Tuhliht, kad nolehmums parakſtihts, teeſneſchi atkal ſehdeſchanas-iſtabâ nahk, un teeſas preekſchſehdetajs ſludina ſpreeduma ſerdi.

Turpat, art. 789.

790. Teeſneſcheem eenahkoht wiſi, kas ſehdeſchanas-iſtabâ, pazelahs no ſaweem krehſleem un ſtahwoht klauſahs ſpreeduma ſerdi.

Turpat, art. 790.

791. Tahdâ leetâ, kur garas ſpreeſchanas waijaga, ſpreeduma noſpreeſchanu ir brihw uſ nahkoſchu deenu nolikt, un tas no teeſas preekſchſehdetaja wiſeem dſirdoht japaſludina.

Turpat, art. 791.

792. Reiſâ ar ſpreeduma ſerdes ſludinaſchanu teeſas preekſchſehdetajs noteiz deenu un ſtundu, kur ſpreedums ſawâ gala-formâ pee atwehrtahm durwihm taps iſlaſihts, un uſaizina tohs leetas dalibneekus, lai tad pee teeſas atnahk.

Turpat, art. 792.

793. Tas plaſchajs ſpreedums pehz teeſas preekſchſehdetaja uſwehleſchanas no weena teeſas lohzekla wehlakajs diwi nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no ſpreeduma ſerdes ſludinaſchanas, ſarakſtams.

Turpat, art. 793.

794. Leetas dalibneekeem pee ſpreeduma ſludinaſchanas jauſdohd, woi wini norakſtu no ta wehlejahs.

Turpat, art. 794.

795. Spreeduma norakſti apakſch teeſas ſtahwoſcham pawelti, bet teem ziteem leetas dalibneekeem pret noliktu makſu iſſneedſami.

Turpat, art. 795.

796. Spreedums preekſch katras leetas ihpaſchi ſarakſtams pehz noliktas formas un Keiſara Majeſtetes wohrdâ.

Turpat, art. 796.

797. Spreedumâ beſ tahm leetahm, kas nolehmumâ peeminetas, jaſarakſta:

1) tahs apwainoſchanas punktes, kà tahs woi apwainoſchanas-rakſtâ woi priwat-apwainotaja ſchehlabâ un pehz teeſigahs iſmekleſchanas gala-pahrrunâs iſſkaidrotas;

2) kà apwainoſchana kriht kohpâ ar teem tai leetâ peneſteem peerahdijumeem un ſihmehm un tàpat ar teem likumeem;

3) ſpreeduma ſerdes plaſchaka iſſkaidroſchana pehz likuma gara un wahrdeem.

Turpat, art. 797.

798. Kad teeſa ſpreeduſi pee Keiſara Majeſtetes aiſluhgt (art. 774), lai apakſch teeſas ſtahwoſcham ſpreeſtu ſtrahpi atweeglinatu tahdâ mehrâ, kà naw teeſas waras rohbeſchâs, tad ſpreedumâ jaiſteiz tahs eewehroſchanas, kas ſkubina tam apakſch teeſas ſtahwoſcham likteni atweeglinaht, un teeſas atſinums par to, kahdâ mehrâ ſtrahpe buhtu jaatweeglina.

Turpat, art. 798.

799. Spreedums japaraksta no wiſeem teeſneſcheem, kas lihdſ ſpreeduſchi, un jaapſtiprina no rakſtu wedeja.

Turpat, art. 799.

800. Zaur tam, ka weens woi ari diwi teeſneſchi, woi ſlimibas dehl woi

zitu eemeſlu dehl klaht nebuhdami, ſpreedumu naw parakſtijuſchi, leeta ſawâ zelâ neteek aptureta.

Turpat, art. 800.

Treſcha nodaļa.

Spreeduma ſpreeſchana lihdſ ar ſwehrinateem peeſehdetajeem.

801. Tahdâs leetâs, kas kohpâ ar ſwehrinateem peeſehdetajeem japahrluhko, teeſas preekſchſehdetajs winu wezakajam jautajaſchanu-ſarakſtu eedohd un wineem iſſkaidro:

1) leetas wiſu ſwarigakahs punktes un tohs likumus, kas ſihmejahs uſ pahrſpreeſchama grehkadarba woi noſeeguma ſawadibas atſihſchanu, un

2) tohs wiſpahrigohs teeſaſchanas grunts-likumus, pehz kureem jaſpreeſch, kahds ſpehks teem peerahdijumeem, kas apwainotam woi par labu woi pret winu peeneſti.

1864 Now. 20 (41476) art. 801.

802. Kad notikumu punktes, ko parti ne pehz pilnas pateeſibas ſtahſtijuſchi, woi to, uſ ko likumi ſihme, un ko wini ne itin riktigi tulkojuſchi, waijaga uſrahdiht, kà ihſteni iraid, tad teeſas preekſchſehdetajam ſawâs iſſkaidroſchanâs naw brihw ne ſawas paſcha dohmas par apwainota wainibu woi newainibu iſteikt, nei peeneſt punktes, ko teeſa nebija pahrrunajuſi.

Turpat, art. 802.

803. Tee wiſpahrigee grunts-likumi, pehz kureem jaſpreeſch, kahds ſpehks teem peerahdijumeem, no teeſas preekſchſehdetaja naw jazel preekſchâ kà negrohſami likumi, bet tikai kà pamahzibas, lai ne uſ kahdu wihſi nelaujahs wilinatees apakſch teeſas ſtahwoſcho, woi noteeſaht, woi par newainigu noteikt.

Turpat, art. 803.

804. Teeſas preekſchſehdetajs ſawu iſſkaidroſchanas-runu beidſ ſwehrinateem peeſehdetajeem atgahdinadams, ka wineem apakſch teeſas ſtahwoſcha wainibu woi newainibu buhs noteikt pehz ſawas ſirds pahrleezinaſchanahs, ko wini ſmehluſchi wiſas leetas-punktes kohpâ eewehrojoht, un ka wini, kad apakſch teeſas ſtahwoſcho buhtu noteeſajuſchi, ja deewsgan eemeſlu preekſch tam atrohn, war iſteikt, ka winſch buhtu jaſchehlo.

Turpat, art. 804.

805. Swehrinateem peeſehdetajeem nekahdas aktes iſ teeſas rakſteem naw dohdamas, bet teeſas preekſchſehdetajs eepreekſch wineem paſaka, ka, ja ſkaidribu wehlejahs par kahdu nekahdu leetas punkti, ta lai ſehdeſchanas-iſtabâ atkal atnahk.

Turpat, art. 805.

806. Spreeſchanas dehl ſwehrinatee aiſeet ihpaſchâ iſtabâ, kuras durwis wakts apſarga. No ſchihs iſtabas ſwehrinati beſ teeſas preekſchſehdetaja atwehleſchanas it nekur zitur newar eet, kà tik ween atkal teeſas-iſtabâ.

Turpat, art. 806.

807. Swehrinatu peeſehdetaju wezakajs, ſwehrinatu teeſas preekſchſehdetajs buhdams, gahda, ka ſpreeſchana eet kahrtigi, un runas, kas no leetas paklihſt nohſt, greeſch atpakal pee tahm jautaſchanahm, kas ir liktas preekſchâ.

Turpat, art. 807.

808. Kad ſwehrinatee peeſehdetaji ſehdeſchanas-iſtabâ atkal atnahk, kahdu iſſkaidroſchanu par to leetu mekledami, tad teeſas preekſchſehdetajs to waijadſigo iſſkaidroſchanu dohd ne zitadi kà apakſch teeſas ſtahwoſcham klaht eſoht.

Turpat, art. 808.

809. Kad ſawu pahrſpreeſchanu beiguſchi, tad ſwehrinatee peeſehdetaji ar mutes wahrdeem par katru jautaſchanu ihpaſchi balſo. Wezakajs, kas balſis ſalaſa, ſawu atſinumu beidſamajs iſſaka.

Turpat, art. 809.

810. Swehrinatu wezakajs balſis, kas peekriht un kas pretojahs, ſkanâ balſi ſaſkaitijis, pee katras jautaſchanas peeſihme ſpreeſtu ſpreedumu.

Turpat, art. 810.

811. Spreedums par katru jautaſchanu jadohd ar peekrihtoſcho „ja", woi ar pretojoſchohs „ne", un japeeleek tas wahrds, eekſch kura ir atbildes ſerde. Tà tad uſ jautaſchanahm, woi tas grehkadarbs padarihts? woi tas apakſch teeſas ſtahwoſchajs pee ta wainigs? woi winſch tihſchi to darijis? tahm peekrihtoſchahm atbildehm waijaga buht tahdahm:

„Ja, ir padarihts". — „Ja, ir wainigs". — „Ja, tihſchi".

Turpat, art. 811.

812. Kad tee ſwehrinatee peeſehdetaji redſ, ka zaur praſtu „ja" woi „ne" ſawu atſinumu ſmalki newar iſteikt, tad wini, lai ta atbilde noſihme, ko grib noſihmeht, pee tahs atbildes kahdus wahrdus war peelikt, kà: „ja, winſch ir wainigs, bet naw tihſchi darijis".

Turpat, art. 812.

813. Swehrinateem peeſehdetajeem jaruhpejahs ſawus atſinumus ſaweenoht weenbalſigâ ſpreedumâ. Kad pehz peenahkamahs aprunaſchanahs atſinumi arween wehl ſchkirahs, tad par tahm preekſchâ liktahm jautaſchanahm pehz balſu wairakuma jaſpreeſch. Kad balſis ſchkirahs diwi weenadâs dalâs, tad tas atſinums teek peenemts kas apakſch teeſas ſtahwoſcham wairak par labu.

Turpat, art. 813.

814. Kad ſwehrinatee peeſehdetaji paſchi ſahk jautaht, woi apakſch teeſas ſtahwoſchajs nebuhtu ſchehlojams, un ſeſchas balſis peekriht, tad ſwehrinato wezakajs pee tahm dohtahm atbildehm peeleek: „apakſch teeſas ſtahwoſchajs pehz tahs leetas, kahda wina ir, buhtu ſchehlojams".

Turpat, art. 814.

815. Kad ſwehrinatu peeſehdetaju wezakajs to atbildi uſ to preekſchâ likto jautaſchann peeſihmejis, tad winſch tohs ſwehrinatus uſaizina pahrraudſiht, woi rikſtigi peeſihmehts, un ja uſ kautkahdu wihſi liktohs nerikſtigi, tad winſch no jauna tahs balſis ſalaſa uu pahrraudſitas atbildes apſtiprina ar ſawu parakſtu.

Turpat, art. 815.

816. Kad ſwehrinatee atkal ſehdeſchanas-iſtabâ atnahkuſchi un apakſch teeſas ſtahwoſchajs eeweſts, wezakajs teeſas jautaſchanas un ſwehrinato atbildes ſkanâ balſi laſa preekſchâ un tad jautaſchanu-ſarakſtu teeſas preekſchſehdetajam nodohd, kas to apleezina ar ſawu parakſtu.

Turpat, art. 816.

817. Swehrinateem peeſehdetajeem eenahkoht wiſi, kas ſehdeſchanas-iſtabâ, no ſaweem krehſleem pazelahs un ſtahwoht klauſahs, ko ſwehrinatee ſpreeduſchi.

Turpat, art. 817.

818. Kad teeſa weenbalſigi ſaka, ka zaur ſwehrinatu peeſehdetaju ſpreedumu newainigs teekoht noteeſahts, tad nolemj, ka ta leeta no jauna ziteem ſwehrinateem peeſehdetajeem nodohdama, lai pahrſpreeſch; ko tee ſpreedihs, tas buhs galaſpreedums.

Turpat, art. 818.

819. Kad pehz ſwehrinatu peeſehdetaju ſpreeduma apakſch teeſas ſtahwohts par newainigu atſihts, tad teeſas preekſchſehdetajs tuhliht ſludina, ka tas no teeſas atlaiſts, un ja winſch arreſtê, ka wałam.

Turpat, art. 819.

820. Kad pehz ſwehrinatu peeſehdetaju ſpreeduma apakſch teeſas ſtahwohts par wainigu atſihts, tad teeſas preekſchſehdetajs prokureeru woi priwat-apwainotaju uſaizina, lai ſawas dohmas leek preekſchâ par to ſtrahpi un ari par zitu wiſu, kas iſ tahs ſwehrinatu atſihtas apakſch teeſas ſtahwoſcha wainibas zełahs.

Turpat, art. 820.

821. Kad teeſas preekſchſehdetajs dſirdejis prokureera wai priwat-apwainotaja dohmas, tad winſch uſaizina ziwilſuhdſetaju, lai ſawas likumigas praſiſchanas par ſkahdes atlihdſinaſchauu iſſkaidro.

Turpat, art. 821.

822. Kad ziwilſuhdſetajs ſawu praſiſchanu peerahdijis, teeſas preekſch-ſehdetajs apakſch teeſas ſtahwoſcham praſa, woi winſch newehlahs ko peeneſt, kas peerahditu, ka tahs dſirdetahs praſiſchanas ir netaiſnas.

Turpat, art. 822.

823. Apakſch teeſas ſtahwoſcham un wina aiſſtahwetajam naw brihw ſaziht, ka newaroht tizeht, ka tee darbi dariti, ko ſwehrinatee atſinuſchi par dariteem, bet wineem ir brihw peerahdiht, ka tee tahdi darbi likumôs naw aiſleegti, woi ka pagahjuſchā ilga laika dehl, ſchehlaſtibas-manifeſta woi zitu eemeſlu dehl tam likumam ſche newaroht buht ſpehks, woi ari ka ziwilſuhdſetaja atlihdſinaſchanas praſiſchana naw likumiga woi ir pa augſtu.

Turpat, art. 823.

824. Apakſch teeſas ſtahwoſchajs un wina aiſſtahwetajs teeſas preekſchâ war luhgt, lai to ſtrahpi, ko prokureers woi priwat-apwainotajs praſijuſchi, atweeglina.

Turpat, art. 824.

825. Kad partu runas par to, kas iſ apwainota wainibas zelahs, beiguſchahs, tad teeſa dohdahs pee to jautaſchanu apſpreeſchanas tai kahrtibâ, kas art. 762—764 nolikta.

Turpat, art. 825.

826. Strahpi un zitu ko nolemjoht, kas iſ grehkadarba un iſ tahs prozeſes zelahs, tàpat ſpreedumu ſludinajoht un ſarakſtoht, teeſa turahs pee teem preekſchrakſteem, kas ſchinî gabalâ, ohtrâ nodalâ, dohti, bet pee tam wehrâ leek tohs iſnehmumus, ko nahkoſchee artikeli rahda.

Turpat, art. 826.

827. Protokolê par to pehz ſwehrinatu peeſehdetaju noteikuma ſpreeſto ſpreedumu atſinums jaſarakſta, bet naw japeemin, kapehz tà atſihts, un teeſas dohmas tikai pee tahm punktehm peeminamas, kas ſihmejahs uſ likumu leetaſchanu.

Turpat, art. 827.

828. Kad zaur ſwehrinatu peeſehdetaju noteikumu tas apakſch teeſas ſtahwoſchajs atſihts par tahdu, kas buhtu ſchehlojams, tad ta ſtrahpe, kas winam pehz likuma kriht, maſakajs pa weenu kahpeenu jaatweeglina, bet ir brihw ari pa diwi kahpeeneem winu atweeglinaht, ja teeſa tai leetâ ihpaſchas punktes atrohn, kas apakſch teeſas ſtahwoſcha wainibu maſina; wehl wairak wina likteni atweeglinaht newar zitadi, kà kad teeſa par winu aiſluhdſ pee Keiſara Majeſtetes (art. 775).

Turpat, art. 828.

Zeturta nodaļa.

Spreedumu ſludinaſchana.

829. Noliktâ laikâ preekſchſehdetajam woi weenam teeſas lohzeklim, prokureeram woi wina palihgam un rakſtuwedejam woi wina palihgam klaht eſoht ſpreedums jaſludina. Tanî brihdî apakſch teeſas ſtahwoſchajs, kas apzeetinahts, pee teeſas atwedams.

1864 Now. 20 (41476) art. 829.

830. Spreeduma ſludinaſchana noteek zaur tam, ka teek preekſchâ laſihts pee atwehrtahm teeſas-iſtabas durwihm, un ka tee ſpreeduma norakſti, kas pehz leetas dalibneeku luhgſchanas gahdati, ſcheem teek iſſneegti (art. 794 un 795).

Turpat, art. 830.

831. Spreedums pee atwehrtahm teeſas-iſtabas durwihm laſams preekſchâ, lai ari neweens no leetas dalibneekeem noliktâ laikâ naw atnahzis.

Turpat, art. 831.

832. Kad ſpreedums iſlaſihts, tas teeſas lohzeklis, kas klaht, teem leetas dalibneekeem ſinamu dara, kahdâ laikaſtarpâ un kahdâ kahrtibâ wineem brihw par to ſpreedumu, ko dſirdejuſchi, ſchehlotees.

Turpat, art. 832.

833. Kad wiſs tas, kas te peeminehts, padarihts, tad tas ſpreeſtajs ſpreedums teek atſihts kà wiſeem leetas dalibneekeem paſludinahts, teem, kas klaht bijuſchi, un teem, kas klaht nebijuſchi, un no tahs deenas, kur ſpreedums teeſas-ſehdeſchanâ laſihts, terminſch rehkinajams, lihdſ kuram par winu war ſchehlotees.

Turpat, art. 833.

834. Par to laiku, kad, un par to kahrtibu, kà ſpreedums ſludinahts, tàpat par teem leetas dalibneekeem, kas klaht bijuſchi, teeſas preekſchſehdetajs woi teeſas lohzeklis, kas to ſpreedumu ſludinajis, ar ſawu rohku paſchâ ſpreedumâ, ko waijaga, uſſihme.

Turpat, art. 834.

Deſmitajs gabals.

No teeſas-ſehdeſchanu protokolehm.

835. Par katru teeſas-ſehdeſchanâ pahrſpreeſtu leetu rakſtuwedejam woi wina palihgam ihpaſcha protokole jaſarakſta.

1864 Now. 20 (41476) art. 835.

836. Teeſas-ſehdeſchanas protokolê japeemin:

1) ſehdeſchanas laiks un weeta, tàpat ihpaſchi kahdâ ſtundâ ſehdeſchana ſahkta un beigta;

2) tee eerehdni, kas pee ſehdeſchanas klaht bijuſchi;

3) kuri ſwehrinati peeſehdetaji tai ſehdeſchanâ bijuſchi, prohti kad ſchee lihdſ ſpreeduſchi;

4) par kahdu leetu ſehdeſchanâ ſpreeſts;

5) tee leetas dalibneeki, prohti tee apakſch teeſas ſtahwoſchee ar ſaweem aiſſtahwetajeem un tee ziwilſuhdſetaji woi priwat-apwainotaji un winu pilnwari;

6) tee leezineeki, kas ſehdeſchanâ iſklauſchinati, un tee leetas-prateji, kas ſawas iſſkaidroſchanas likuſchi preekſchâ;

7) wiſi ſehdeſchanas laikâ dariti darbi, prohti tai rindâ, kà wini dariti;

8) peemineſchanas un pretrunas par katras dariſchanas kahrtibu un ihſeem wahrdeem, ko teeſa par ſchihm puuktehm nolehmuſi.

Turpat, art. 836.

837. Sehdeſchanas protokoli tà waijaga ſarakſtiht, ka iſ ta war nopraſt, kà wiſa ta leetas teeſaſchana notikuſi, un ka war pahrleezinatees, ka wiſi preekſchrakſti wehrâ likti, kuru pahrkahpſchana waretu par eemeſlu buht, ka ſpreedums buhtu iſnihzinajams.

Turpat, art. 837.

838. Pee tahm leetahm, kur ſwehrinati peeſehdetaji lihdſ ſpreeſch, teeſas-ſehdeſchanas protokolê tee iſteikumi un iſſkaidrojumi neteek eerakſtiti, kas ſihmejahs ne uſ teeſaſchanas kahrtibu, bet uſ paſchu leetas ſerdi.

Turpat, art. 838.

839. Pee tahm leetahm, kur ſwehrinati peeſehdetaji neſpreeſch lihdſ, teeſas ſehdeſchanas protokolê ir tee iſteikumi par leetas ſerdi, kas neſaſkan ar eepreekſchejahs iſmekleſchanas protokolehm, ir to pirmu reiſ teeſas preekſchâ iſklauſchinato perſonu atbildes ihſeem wahrdeem jaſarakſta.

Turpat, art. 839.

840. Teeſas-ſehdeſchanas protokole no teeſneſcheem japarakſta un no rakſtuwedeja jaapſtiprina.

Turpat, art. 840.

841. Teeſas-ſehdeſchanas protokolei waijaga buht rakſtitai beſ nekahdeem iſkaſijumeem. Pee pahrlabojumeem un peerakſtijumeem, ko leek protokolê, japeeſihme, pirms teeſneſchi parakſtijuſchees, ka ſchee ir tahdi.

Turpat, art. 841.

842. Spreedumu ſludinajoht (art. 829—834) teeſas-ſehdeſchanas protokole

leetas dalibneekeem japaſneedſ, lai rèdſ, un teem no wineem, kas nemahk rakſtus, ja wehlahs, jalaſa preekſchâ.

Turpat, art. 842.

843. Kas warbuht peeminehts par teeſas dariſchanu woi dohtu leezibu neriktigu ſarakſtiſchanu, tas teeſas rakſtuwedejam woi wina palihgam uſ protokoli apakſch teeſneſchu parakſteem jaeeſihme.

Turpat, art. 843.

844. Kad teeſa ſchohs peeſihmejumus pahrluhkojuſi, tad par teem ſawu ſpreedumu ſpreeſch, un teeſneſchi to parakſta, un rakſtuwedejs to apſtiprina.

Turpat, art. 844.

845. Tahs preekſchrakſtitahs teeſaſchanas-formas, par kurahm ſehdeſchanas protokolê naw apleezinahts, ka winas wehrâ liktas, tahs turamas par pahrkahptahm.

Turpat, art. 845.

Weenpadſmitajs gabals.

No tahm leetahm, kur apwainotee no teeſas atrahwuſchees.

846. Kad ta weeta naw uſeeta, kur apwainohts miht, woi kad iſbehdſis, tad teeſa pehz teeſiga iſmekletaja preekſchâ-likuma pehz prokureera peneſuma woi pehz ſawa paſchas nolehmuma, eewehrojoht, kà bija ar to leetu, kad tas apwainohts iſbehdſa, gahda, ka winu uſmekletu zaur ſludinaſchanahm ſenates ſludinajumôs, abju galwas pilſahtu awiſês un weetigâs gubernas-awiſês.

1864 Now. 20 (41476) art. 846.

847. Sludinajumâ par uſmekleſchanu japeemin:

1) ta teeſa, kas to ſludinaſchanu praſijuſi;

2) tahs meklejamas perſonas dſihwes-kahrta, wahrds un tehwa wahrds, familija woi uſwahrds un ſihmes, un

3) tas grehkadarbs, pee kura winu par wainigu tur. Reiſâ jaſludina, ka katram, kam ſinams, kur tas apwainohts miht, peenahkahs ſinu doht, kur taba winſch miht.

Turpat, art. 847.

848. Tee ſludinajumi to tahdu uſmekleſchanas dehl, kas pee grehkadarba eſoht wainigi, pilſahtôs uſ tirgus platſcheem, zeemôs eekſch pagaſta ſapulzehm jalaſa preekſchâ un japeeſit pee durwihm tais polizejâs un tais teeſâs, kam kriht tohs apwainotohs teeſaht.

Turpat, art. 848.

849. Tee ſludinajumi par tahda apwainota uſmekleſchanu, kas uſ Pohln kehnina-walſti woi uſ Pinnu leelwirſta-walſti aiſbehdſis, tahm tureenes weetigahm teeſahm noſuhtami, lai awiſes teek eelikti.

Turpat, art. 849.

850. Kad jadohma, ka tas apwainohts ahrſemes miht, tad ſina par to, ka winſch pee teeſas aizinahts, eeleekama tais awiſes, kas ſweſchas walodas teek iſdohtas, bet kad tahs walſts waldibai, kur winſch miht, pehz ſalihgumeem peenahkahs to iſbehguſcho noſeedſneeku atdoht, tad reiſa jaſahk ar to ſaſinotees.

Turpat, art. 850.

851. Reiſa ar apwainota mekleſchanu teeſa gahda, ka wina manta teek likta apakſch kuratera waldiſchanas.

Turpat, art. 851.

852. Kad ſeſchu mehneſchu ſtarpa, rehkinajoht no ſludinajuma iſlaiſchanas, tas apwainohts neatnahk woi neteek uſeets, tad teeſa wina teeſaſchanu noleek uſ to brihdi, kur winſch buhs atnahzis woi apzeetinahts, un nolemj, lai ar wina mantu noteek, kà pehz likumeem jadara ar ta tahda mantu, kas naw ſinams, kur palizis.

Turpat, art. 852.

Peekta ſchkira.

Kahdà kahrtibà war ſchehlotees par wiſpahrigu teeſu ſpreedumeem.

Pirmajs gabals.

Zikadi war ſchehlotees par kriminalſpreedumeem.

853. Par wiſeem aprinkateeſas ſpreedumeem, kur ſwehrinati peeſehdetaji naw lihdſ ſpreeduſchi, ir atlauts, ka apakſch teeſas ſtahwoſchee, priwat-apwainotaji un ziwilſuhdſetaji atſauzahs (отзывы), tàpat ari ka prokoreerneezibas lohzekli proteſtus zel.

1864 Now. 20 (41476) art. 853.

854. Tee aprinkateeſas ſpreedumi, kur ſwehrinati peeſehdetaji ir lihdſ ſpreeduſchi, turami par galaſpreedumeem.

Turpat, art. 854.

855. Galaſpreedumus war nozelt zaur iſnihzinaſchanu (кассаціонномъ порядкѣ), ir pehz leetas dalibneeku ſchehlabahm, ir pehz prokureerneezibas lohzekku proteſteem woi preekſchlikumeem.

Turpat, art. 855.

Ohtrs gabals.

No atſaukſchanahm un proteſteem pret ſpreedumeem, kas naw galaſpreedumi.

Pirma nodaļa.

Kà appeleeretajam atſaukumi un proteſti eeſneedſami.

856. Apakſch teeſas ſtahwoſcham ir ta teeſiba appeleerejoht atſauktees pret ſpreedumeem, kas naw galaſpreedumi, wiſâs leetas punktôs, kas winu aiſker, un kur tik kahda nekahrtiba pee teeſaſchanas woi pee ſpreeduma ſpreeſchanas buhtu notikuſi.

1864 Now. 20 (41476) art. 856.

857. Tahda pat appeleereſchanas teeſiba, kà apakſch teeſas ſtahwoſcham, ir ari priwat-apwainotajam, bet tam naw brihw wairak ko luhgtees, ne kà ko pee pirmahs teeſas-inſtanzes peneſis.

Turpat, art. 857.

858. Prokureeram appeleerejoht tikai pret tahdeem ſpreedumeem brihw proteſtus zelt, kas naw galaſpreedumi, un kas neſaſkan ar teem wina dohteem atſinumeem, un tikai par tahm punktehm, kur pirmahs inſtanzes teeſa wina praſijumus naw wehrâ likuſi.

Turpat, art. 858.

859. Ziwilſuhdſetajam ir atſaukſchanahs teeſiba tikai pret to, kas ſpreedumâ, kas naw galaſpreedums, noteikts par ſkahdes un ſudumu atlihdſinaſchanu; ziteem ſpreeduma noteikumeem winſch tikai tad war pretotees, ja tee wina teeſibu pee atlihdſinaſchanas aiſteek.

Turpat, art. 859.

860. Tahda pat atſaukſchanahs teeſiba, kà ziwilſuhdſetajam, ir ari tam, kam uſlikts, lai atlihdſina to zaur grehkadarbu woi noſeegumu notikuſchu ſkahdi un ſudumu.

Turpat, art. 860.

861. Par nepeeauguſcheem un par wiſeem, kas neſpehj ſawas teeſibas iſlee-

taht, brihw atſauktees, winu wezakeem, laulateem draugeem, formunteem woi teem, pee kureem wini teek audſinati.

Turpat, art. 861.

862. Atſankſchanahs peneſamas ar rakſtu woi ar wahrdeem, paſcham woi zaur aiſſtahwetajeem un pilnwareem, kam ta leeta uſdohta.

Turpat, art. 862.

863. Atſaukuma-rakſtâ japeemin: kas winu eeſneedſ, un kur luhdſejs mahjo, woi ſchehlaba teek peeneſta par wiſu ſpreedumu, woi par kahdu ſinamu dalu no ta, zaur ko peerahdams, ka ſpreedums naw taiſns, un ko ihſteni luhdſahs atſauzejees.

Turpat, art. 863.

864. Atſaukumi, kas wahrdeem peeneſti, protokolê eerakſtami, un pee tam preekſcheja (863) artikela preekſchrakſts jaleek wehrâ par to, kas tur eekſchâ.

Turpat, art. 864.

865. Proteſti un atſaukumi pee tahs teeſas japeeneſ, kas ſpreedumu ſpreeduſi, wehlakajs diwi nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur ſpreedums ſludinahts (art. 833).

Turpat, art. 865.

866. Tas diwju nedelu laiks ſahkahs ar to deenu, kas nahk pehz ſpreeduma ſludinaſchanas. Ja tahs noteiktahs laika-ſtarpas beidſama deena tahda, ka ſehdeſchanas neteek turetas, ta ta pirma ſehdeſchanas deena, kas nu nahk, rehkinajama par ta laika galu.

Turpat, art. 866.

867. Terminſch naw rehkinajams par nokawetu, kad, pirms tas notezejis, atſaukuma-rakſts jele uſ paſtu nodohts.

Turpat, art. 867.

868. Kad terminſch ſwarigu eemeſlu dehl nokawehts, tad jaunu terminu doht ſtahw tahs teeſas rohkâ, pret kuras ſpreedumu atſauzahs.

Turpat, art. 838.

869. Teem, kam ta atſaukſchanahs teeſiba, ir brihw tai art. 570 minetâ kahrtibâ aktes eeſkatiht.

Turpat, art. 869.

870. Apakſch teeſas ſtahwoſcham, kas apzeetinahts, ſina jadohd par katru proteſtu woi atſaukumu, kas wina leetâ teek peeneſts.

Turpat, art. 870.

871. Atſaukumu un proteſtu norakſti wiſeem leetas dalibneekeem, kad to luhdſahs, iſſneedſami, apakſch teeſas ſtahwoſcheem pawelti, bet priwat-apwainotajeem un ziwilſuhdſetajeem pret noliktu maſſu.

Turpat, art. 871.

872. Pret to weena parta peeneſtu atſaukumu woi proteſtu ohtram partam brihw ſawu pretrunu woi iſſkaidroſchanu pee wirſpalatas eeſneegt lihdſ tai deenai, kur ta leeta teek preekſchâ likta.

Turpat, art. 872.

873. Jkweenam iſ tahdeem apakſch teeſas ſtahwoſcheem, kas apwainoti, ka kohpâ weenu grehkadarbu woi noſeegumu darijuſchi, ir brihw peemeſtees pee ta atſaukuma, ko zits beedrs eeſneedſis, un teeſai par to ſina jadohd wehletâ appeleereſchanas laika-ſtarpâ. Bet ja atſaukums maſak ne kà trihs deenas preekſch ſchi termina peeneſts, ta ta ſina par to peemeſchanohs jaceſneedſ, pirms trihs deenas notezejuſchas, rehkinajoht no tahs deenas, kur winam atſaukuma eeſneegſchana ſinama darita.

Turpat, art. 873.

874. Atſaukumi un proteſti par ta apakſch teeſas ſtahwoſcha kriminal-atbildibu wiſa ſpreeduma iſpildiſchanu aptur; bet ja ſihmejahs uſ ſkahdes atlihdſinaſchanu, ta ſpreeduma iſpildiſchana tikai ſchinî ſinâ ween apturama.

Turpat, art. 874.

875. Apakſch teeſas ſtahwoſchu, kas atſauzahs pret ſpreedumu, zaur ko winam zeetums ſpreeſts, tik tad war no zeetuma iſlaiſt, kad teeſai ſalogu woi galwotaju dohd (art. 422—426).

Turpat, art. 875.

876. Atſaukums woi proteſts pret ſpreedumu, zaur ko nolemts apakſch teeſas ſtahwoſcho no zeetuma iſlaiſt, neaptur ſpreeduma iſpildiſchanu.

Turpat, art. 876.

877. Kad noliktâ laika-ſtarpâ atſaukums woi proteſts pret ſpreedumu, kas naw galaſpreedums, peeneſts, tad wiſa ta leeta tuhliht wirſpalatai preekſchâ leekama.

Turpat, art. 877.

Ohtra nodaļa.

Kà appeleeretaja atſaukumi un proteſti pahrluhkojami.

878. Pee teeſaſchanas wirſpalatâ tee paſchi preckſchrakſti wehrâ leekami, kas aprinkateeſahm dohti, prohti ar teem iſnehmumeem un peelikumeem, kas tais nahkoſchôs artikelôs noteikti.

1864 Now. 20 (41476) art. 878.

879. Tee apakſch teeſas ſtahwoſchee un tee ziti leetas dalibneeki, tàpat ari tee leezineeki un leetas-prateji tik tad pee wirſpalatas teek aizinati, kad palata to par itin waijadſigu atſihſt, woi kad parti paſchi to luhdſahs, un nekahds kaweklis pretim neſtahjahs, ka ſcho luhgſchanu paklauſa.

Turpat, art. 879.

880. Wirspalatas preekſchſehdetajs uſdohd weenam palatas lohzeklim to leetu preekſchâ neſt un noteiz deenu, kad lai to neſ preekſchâ.

Turpat, art. 880.

881. Par to, ka ta leeta preekſchâ neſama, ſludinajums japeeſit pee wirspalatas durwihm.

Turpat, art. 881.

882. Apakſch teeſas ſtahwoſcham, kas aiſſtahwetaju naw iſwehlejees, wirspalatas preekſchſehdetajs aiſſtahwetaju eerahda.

Turpat, art. 882.

883. Ka leetas dalibneeki tai deenâ, kur ta leeta preekſchâ neſama, pee palatas neatnahk un ari nekahdus pretrakſtus pret teem atſaukumeem un proteſteem ne-eeſneedſ, zaur tam leetas preekſchâ neſchana un apſpreeſchana neteek apturetа.

Turpat, art. 883.

884. Iſnemoht tohs art. 620 minetus atgadijumus, leetas preekſchâ neſchana noteek klaiji.

Turpat, art. 884.

885. Weens wirspalatas lohzeklis ar wahrdeem to leetu neſ preekſchâ, bet tahs aktes un dokumentes, kuràs winu ſwara dehl naw wis weenalga, kà tee wahrdi paſchi ſkan, laſamas preekſchâ.

Turpat, art. 885.

886. Preekſchâ-neſumâ jauſrahda:

1) tahs punktes, kas peeder pee leetas ſerdes;

2) tas aprinkateeſas ſpreeſts ſpreedums;

3) atſaukums woi proteſts un, ja kahdi eeſneegti, pretineeka pretrakſti;

4) tee likumi, kas uſ to leetu ſihmejahs.

Turpat, art. 886.

887. Ta appeleeretaja atſaukuma-rakſts, kas pats naw atnahzis, kad ta leeta preekſchâ neſama, pilnigi jalaſa preekſchâ.

Turpat, art. 887.

888. Pehz tam, kad weens wirspalatas lohzeklis to leetu neſis preekſchâ, parti un wiſi leetas dalibneeki pehz wiſpahrigeem likumeem pee runahm ir peelaiſchami.

Turpat, art. 888.

889. Naw wehlehts, ka tahs runas un pate leetas teeſaſchana iſeet ahrâ no atſaukuma woi proteſta rohbeſchahm.

Turpat, art. 889.

890. Pee ſpreeduma pahrſpreeſchanas pehz apakſch teeſas ſtahwoſcha atſaukſchanahs ta winam noſpreeſta ſtrahpe netik ween war tikt atweeglinata, bet ari apgahſta.

Turpat, art. 890.

891. Strahpi leelaku zelt woi ſtrahpi ſpreeſt, kad pirmahs inſtanzes teeſa to apakſch teeſas ſtahwoſcho par newainigu atlaiduſi, wirſpalatai tikai tad ir brihw, kad ſchinî ſinâ prokureers proteſtu zehlis, woi priwat-apwainotajs atſauzees.

Turpat, art. 891.

892. Wirſpalatas ſpreedumâ ſmalki un ſkaidreem wahrdeem waijaga iſteikt, kapehz aprinkateeſas ſpredumu woi pawiſam woi pa dalai apſtiprinajuſi woi apgahſuſi, un ko apgahſta ſpreeduma weetâ nolehmuſi.

Turpat, art. 892.

Treſchajs gabals.

No dalu-ſchehlabahm un proteſteem.

Pirma nodala.

Kà dalu-ſchehlabas un proteſti eeſneedſami.

893. Beſ teem atſaukumeem un proteſteem, ko peeneſ appeleerejoht, dalu-ſchehlabas (частные жалобы) un proteſtus, pirms ſpreedums ſpreeſts par ſchahdahm punktehm ir brihw peeneſt:

1) par to, kà leetas peederiba (подсудность) nolemta;

2) par to, ka prokureerneezibai priwat-apwainotaja weetâ, woi ohtradi atwehlehts par to leetu mekleht;

3) par to, kas darihts, lai apakſch teeſas ſtahwoſchu aiſkawetu, ka no iſmekleſchanas un uo teeſas neatraujahs;

4) par to, kas darihts, lai ſuhdſibu ſkahdes un ſudumu atlihdſinaſchanas dehl apdrohſchinatu.

1864 Now. 20 (41476) art. 893.

894. Beſ tam dalu-ſchehlabas ir brihw eeſneegt par to, ka naudas-ſtrahpes nolemtas, kad ſwehrinati peeſehdetaji, leezineeki, leetas-prateji un zitas perſonas pee teeſas naw atnahkuſchi, par to, ka appeleeretaja atſaukumi un ſchehlabas ſpreedumu iſnihzinaſchanas dehl naw peenemtas, un par to, ka ſpreedumi ne pehz likumeem iſpilditi.

Turpat, art. 894.

895. Schehlabas un proteſti par aprinkateeſas ſtarpas-nolehmumeem (частныя опредѣленія) eeſneedſami pee tahs paſchas teeſas diwju nedelu ſtarpâ,

rehkinajoht no tahs deenas, kur tee tahdi nolehmumi ſludinati, woi, ja nemaſ naw ſludinati, no tahs deenas, kur tee iſdariti.

Turpat, art. 895.

896. No ta preekſcheja art. (895) dohta preekſchraksta iſnemtas tahs ſchehlabas par leetas wilzinaſchanu un nelikumigu apakſch teeſas ſtahwoſcha apzeetinaſchanu. Schahdas ſchehlabas brihw eeſneegt par wiſu to teeſaſchanas laiku.

Turpat, art. 896.

897. Ka ſchehlabu woi proteſtu par kahdu ſtarpas-nolehmumu eeſneedſ, zaur tam ta nolehmuma iſdariſchana neteek aptureta, ja ta teeſa, kas lehmuſi, woi wirſpalata, kam ta ſchehlaba woi tas proteſts preekſchâ likts, neatſihſt, ka ta apture-ſchana waijadſiga.

Turpat, art. 897.

898. Par to, kà pretrakſti un iſſkaidrojumi pret dalu-ſchehlabahm un proteſteem eeſneedſami, jaleek wehrâ kahrtiba, ko art. 872 rahda.

Turpat, art. 898.

899. Dalu-ſchehlabas par to, ka ſchehlabas ſpreeduma iſnihzinaſchanas dehl naw peenemtas, eeſneedſamas, kà kur peederigas, pee aprinkateeſas woi pee wirſpalatas, lai leek preekſchâ ſenates iſnihzinaſchanas-nodalai. Tahdâ reiſâ tee pretrakſti woi iſſkaidrojumi pret ſchahm ſchehlabahm lihdſ ja-eeſuhta tai paſchai ſenates nodalai.

Turpat, art. 899.

Ohtra nodaļa.

Kà dalu-ſchehlabas, un proteſti pahrluhkojami.

900. Dalu-ſchehlabas un proteſti, no wirſpalatas klaijâ ſehdeſchanâ pahrluhkojami un tuhliht, kà ſanemti, iſſpreeſchami.

1864 Now. 20. (41476) art. 900.

901. Pee dalu-ſchehlabu un proteſtu pahrluhkoſchanas wirſpalata wairak neko nedara, kà tik ween zeltus jautajeenus apſpreeſch un nekerahs pee leetas ſerdes.

Turpat, art. 901.

902. Tik kà kahda dalu-ſchehlaba woi kahds dalu-proteſts no wirſpalatas iſſpreeſts, aprinkateeſai leetu tahlak teeſajoht pee wirſpalatas atſinuma waijaga turetees, kamehr jaunas punktes neteek uſeetas, kas ar wirſpalatas nolehmumeem nepaſ kohpâ. Tahdâ reiſâ aprinkateeſa leetu tahlak teeſajoht zaur wirſpalatas nolehmumeem neleekahs ſaiſtitees un tikai ſchai ſinu par to dohd.

Turpat, art. 902.

903. Spreedumâ par to, ka appeleeretaja atſaukumu woi ſchehlabu par leetas iſnihziuaſchanu peenemt pa nepateeſu leegts, — maſakajs weenas nedelas woi, ja daudſ, diwju nedelu laiks, rehkinajoht no ta laika, kur wirſpalatas woi ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas ſpreedums ſludinahts, noleekams, lai tanî eeſneedſ jaunu atſaukumu woi ſchehlabu.

Turpat, art. 903.

904. Tohs pa nepateeſu atſtumtus atſaukumus un ſchehlabas ohtru reiſ tai paſchâ pirmâ formâ war eeſneegt, lai ari teeſa par to nepeenemſchanu buhtu uſrakſtu uſlikuſi.

Turpat, art. 904.

Zeturtajs gabals.

No ſchehlabahm un proteſteem par galaſpreedumeem.

Pirma nodala.

Kahdâ kahrtibâ ſchehlabas un proteſti par ſpreedumu iſnihzinaſchanu eeſneedſami.

905. Schehlabas un proteſti par leetas iſnihzinaſchanu tikai pret tahdeem galaſpreedumeem atlauti, kur naw brihw ſchehlotees ar appeleereſchanu.

1864 Now. 20 (41476) art. 905.

906. Tee tahdi, kam teeſiba pret ſpreedumeem, kas naw galaſpreedumi, atſauktees woi proteſtus zelt, ſchehlabas woi proteſtus war peeneſt ari par galaſpreedumeem, bet tais rohbeſchâs, kas nahkoſchôs artikelôs rahditas.

Turpat, art. 906.

907. Kas appeleeredams naw peeneſis ne atſaukumu ne proteſtu pret to ſpreedumu, kas nebija galaſpreedums, tam ari naw brihw luhgt, lai wirſpalatas galaſpreedumu tanî paſchâ leetâ iſnihzina, prohti kad wirſpalata pirmahs inſtanzes ſpreedumu apſtiprinajuſi.

Turpat, art. 907.

908. Kad wirſpalata aprinkateeſas ſpreedumu pahrſpreeduſi, tad wiſeem leetas dalibneekeem, ari teem, kas appeleeredami eemeſlus naw zehluſchi, brihw wirſpalatas galaſpreeduma iſnihzinaſchanu luhgtees.

Turpat, art. 908.

909. Katrs parts, kam pee tahs leetas dala, war luhgtees, lai ſpreedumu iſnihzina, kad tee preekſchrakſti pahrkahpti, kas noteikti, lai tik ween wina, ne lai pretineeka teeſibas tiktu ſargatas.

Turpat, art. 909.

910. Schehlabas un protesti par galaspreedumeem eesneedsami tai paschâ laikâ un pehz teem pascheem preekschraksteem, kas nolikti preeksch atsaukumu un protestu eesneegschanu pret spreedumeem, kas naw galaspreedumi, bet tik tas te ir zitadi, ka wini ne wirspalatai, bet senates isnihzinaschanas-nodalai no aprinkateesas preekschâ leekami (*a*).

Peesihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kad priwat-apwainotaji un ziwilsuhdsetaji schehlojahs par wispahrigu teesu spreedumeem, tàpat kad apakseh teesas stahwoschee schehlojahs par wirspalatu galaspreedumeem, kur swehrinati peesehdetaji naw lihds spreeduschi, diwidesmitpeezi rubuli par salogu janoleek; bes tam schehlabas neteek peenemtas. Salogs pee schehlabas, ko waldoscha senate pamet neeewehrotu, kriht krohna kasê, bet pee schehlabas, ko atsihst par pamatigu, tam saloga lizejam teek atdohts. No saloga likschanas it wisas krohna-mantas-waldes atswabinatas, un ari tee apakseh teesas stahwoschee, kas apzeetinati. Kad waldoscha senate atsihst, ka schehlabneeks tahdâ dsihwes-kahrtâ, ka winam wisadâ wihsê nahkahs nabaga-teesiba, tad war nolemt, lai salogu winam atdohd, prohti kad tikai wina schehlaba, lai gan naw eewehrojama, tadschu naw pawisam bes pamata (*b*).

(*a*) Turpat, art. 910. — (*b*) 1868 Jul. 1 (46066); 1877 Jun. 10 (57471) III, B, pkt. 1.

911. Kad weens is teem apakseh teesas stahwoscheem peemetahs pee schehlabas dehl spreeduma isnihzinaschanas, ko zits ar to paschu grehkadarbu apwainohts eesneedsis, tàpat kad pretrunas woi isskaidroschanas par isnihzinaschanas schehlabahm un protesteem leek preekschâ senates isnihzinaschanas-nodalai, un kad spreedumi, pret kureem schehlojuschees, ispildami, tad tas jadara tai kahrtibâ, kas nolikta art. 872—876.

Peesihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Apakseh teesas stahwoschu, kas schehlabu eesneedsis par aprinkateesas woi wirspalatas galaspreedumu, zaur ko winam zeetums spreests, war tikai tad walâ laist, kad winsch salogu lizis (art. 422—426). Kad schehlabas peenes, lai aprinkateesas woi wirspalatas gala, spreedumu isnihzina, tad zaur tam spreeduma ispildischana neteek aptureta, kur spreesta naudas-strahpe par grehkadarbu woi noseegumu, woi naudas atlihdsinaschana par skahdi un sudumu, kas zaur tam notizis, bet ta peedsihta summa pee peederigas teesas noleekama un glabajama, lihds kamehr galaspreedums par to schehlabu dehl isnihzinaschanas nospreests.

1864 Now. 20 (41476) art. 911. — 1877 Jun. 10 (57471), III, B, pkt. 2, 3.

Ohtra nodala.

Kadehl galaspreedumi isnihzinajami.

912. Schehlabas un protesti par galaspreedumeem atlauti:

1) tahdâ reisâ, kad saprohtams likuma nodohms azihm redsoht pahrkahpts, un kad tas nepareisi tulkohts pee nolemschanas, kur nolehma, kahds tas grehkadarbs, un kahda ta strahpe;

2) tahdâ reisâ, kad prozeses formas pahrkahptas, kas tik swarigas, ka spreedumu newar atsiht par spehzigu teesas atsinumu, kad tahs naw wehrâ liktas;

3) tahdâ reisâ, kad peederibas rohbeschas woi teesas likumiga wara pahrkahpta.

1864 Now. 20 (41476) art. 912.

913. Kad teesai misejees norahdoht us likumu pee nolemschanas, kahds tas grehkadarbs woi noseegums, un pee strahpes nospreeschanas, tadehl spreedums naw isnihzinajams, ja strahpe spreesta, ko likums nolizis, lai gau ne tas likums, us ka spreedums norahdija.

Turpat, art. 913.

914. Kad grehkadarbi un noſeegumi ſagadahs kohpâ, un likums pee maſaka noſeedſibasdarba nepareiſi leetahts, ja tikai zaur tam ſtrahpe par ſwarigako grehkadarbu naw nepareiſi ſpreeſta, tadehl ſpreedums naw iſnihzinajams.

Turpat, art. 914.

915. Kad teeſa ſpreedumu ſpreeſch, kas neſaſkan ar ſwehrinatu peeſehdetaju noteikumu, jeb kad teeſa ſtrahpi neatweeglina, lai gan ſwehrinatee leetu apſpreeſchoht atſinuſchi, ka apakſch teeſas ſtahwoſchajs buhtu jaſchehlo, tad tadehl ſwehrinatu noteikums naw iſnihzinajams, bet tikai teeſas ſpreedums, kas pehz ſwehrinatu noteikuma ſpreeſts, iſnihzinajams.

Turpat, art. 915.

Treſcha nodaļa.

Kahdâ kahrtibâ ſchehlabas un proteſti dehl ſpreeduma iſnihzinaſchanas pahrluhkojami.

916. Kad waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalâ ſchehlabas woi proteſti eeſneegti, tad ſchihs nodalas preekſchſehdetajs noteiz deenu, kad to leetu buhs preekſchâ neſt (*a*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Wiſi prokureerneezibas lohzekļu proteſti un tàpat wiſas priwatperſonu ſchehlabas par teeſu galaſpreedumu iſnihzinaſchanu, kas nahk pee waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas, nodalas preekſchrunu-ſehdeſchanâs papreekſch japahrluhko: 1) lai tohs luhgumus, ko kahds eeſneedſis woi likumigas formas pahrkahpdams woi nekahdâ wihſê nepeerahdidams, kadehl ſpreedums buhtu iſnihzinajams, atraiditu, un 2) lai nolemtu, woi tahs zitas leetas buhtu leekamas preekſchâ nodalas ſaſehdes woi nodalas ſchkiru teeſigâs ſehdeſchanâs.

Kas preekſchrunu-ſehdeſchanâ nolemts, to preekſchſehdetajs peeſihme un pehz tam leek iſpildiht, un par to nekahds ſmalks ſpreedums neteek ſarakſtihts. Nodalas ſaſehde tahs leetas pahrluhko, kur rahdahs, ka waijaga iſſkaidroht, ko likumi ihſteni ſihme, lai ſchee weenadi tiktu tulkoti un leetati. Wiſas zitas leetas nodalas-ſchkiru ſaſehdês teek iſſpreeſtas. Kad nodalas-ſchkirâ leeta teek preekſchâ neſta, un kautkurſch no teem klaht eſoſcheem ſenatoreem ſawu atſinumu iſteiz, ka likumu nodohmu waijaga iſſkaidroht weenadas iſleetaſchanas dehl, tad ta leeta janodohd nodalas ſaſehdei, lai apſpreeſch, un tas buhs galaſpreedums (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41476) art. 916. — (*b*) 1877 Jun. 10 (57471) III, B, pkt. 1—6.

917. Neweens no leetas dalibneekeem neteek aizinahts, lai to nahk klauſitees ſenatê, bet neweenam naw aiſleegts klaht buht, kad ta leeta teek preekſchâ neſta, ir teem ne, kas apzeetinati tai pilſſahtâ, kur ſenate ſehſch.

1864 Now. 20 (41476) art. 917.

918. Leeta preekſchâ neſama klaijâ ſehdeſchanâ un ar wahrdeem zaur weenu no ſenatoreem pehz ihpaſchi noliktas rindas woi ſawſtarpigas norunas. Pee tam preekſchâ-neſejs iſlaſa preekſchâ tahs aktes woi dokumentes, kas pehz ſawa ihpaſcha ſwara wahrds pehz wahrda jalaſa.

Turpat, art. 918.

919. Kad ſenatei leetu neſ preekſchâ, tad japarahda:

1) kahdas tahs punktes, kas uſ ſchehlabas woi proteſta preekſchmetu ſihmejahs;

2) kahds tas ſpreedums, pret ko ſchehlaba woi proteſts zelts;

3) kadehl luhdſahs ſpreeduma iſnihzinaſchanu;

4) kahdi likumi pee tahs leetas deretu, un

5) kahdus ſpreedumus ſenate lihdſigâs leetâs ſenak buhtu ſpreeduſi, kas par preekſchſihmehm waretu dereht.

Turpat, art. 919.

920. Kad ſenates lohzeklis to leetu tà iſſtahſtijis, tad wirsprokureers ſawu atſinumu leek preekſchâ par tahm ſchehlabas woi proteſta punktehm, kadehl galaſpredums buhtu iſnihzinajams.

Turpat, art. 920.

921. Kad wirsprokureera atſinums dſirdehts, preekſchſehdetajs ſenators teem pee ſehdeſchanas klaht eſoſcheem leetas dalibneekeem praſa: woi wini newehlahs kautko preekſchâ likt ſawahm praſitahm teeſibahm par labu, un atwehl teem, kas to wehlas, lai runa.

Turpat, art. 921.

922. Kad leetas dalibneeki runajuſchi, tad tas preekſchâ-neſejs ſenators neſ preekſchâ, tohs jautajeenus, kahdus winſch dohma ka waijadſetu apſpreeſt (*a*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kad tahs kriminal-leetas raibas, tad preekſchâ-neſejs ſenators nemaſ ſapulzei neleek preekſchâ, kahdus pats tohs apſpreeſchamohs jautajeenus buhtu ſadohmajis (*b*).

(*a*) Turpat. art. 922. — (*b*) 1877 Jun. 10 (57471) III, B, pkt. 8.

923. Wirsprokureers un tee leetas dalibneeki ſenates uſmanibu ari wehl uſ ziteem jautajeeneem war pagreeſt beſ teem, ko tas ſenators preekſchâ neſis.

1864 Now. 20 (41476) art. 923.

924. Jautajeeni beidſoht no ſenates ſaſtahdami un no preekſchſehdetaja paſludinajami.

Turpat, art. 924.

925. Par ſaſtahditu jautajeenu ſpreeſchanas un apſpreeſchanas kahrtibu tee wiſpahrigee preekſchraſti wehrâ leekami, kas art. 765 un 767—770 dohti (*a*).

(Pehz turpinajuma no 1879.) Spreedums, kas iſnihzinaſchanas-nodalas woi winas ſchkiras teeſigâ ſehdeſchanâ par kahdu pahrluhkotu leetu ſpreeſts, no preekſchſehdetaja woi no ſenatora, kas mina weetu pilda, woi ari pehz winu uſwehleſchanas no ta preekſchâ-neſeja woi no kahda zita ſenatora, kas lihdſ ſpreedis, rakſtâ ſarakſtams. Tanîs leetâs, kur nodalas woi ſchkiras ſaſehdei nerahdahs, ka waijadſetu ſmalki iſſtahſtiht, kadehl tà ſpreeduſi, tee ſpreedumi galaformâ naw ſarakſtami, bet tee ukaſi par tahdahm leetahm iſlaiſchami pehz teem par tahm ſpreeſteem ſpreedumeem. Tahdâ reiſâ tai ſpreedumâ tik jaiſteiz: 1) kad un kur (ſenates nodalâ woi nodalas ſchkirâ) ſehdeſchana bijuſi; 2) kas ſchehlabu peeneſis, woi kas proteſtu zehlis; 3) kahda ta leeta; 4) kahdi likumi peeminami, un kahdi iſnihzinaſchanas ſpreedumi eewehroti, un 5) ſaſehdes ſpreedums. No-

lehmumi un ſpreedumi galaformâ ſarakſtami no teem preekſchâ-neſejeem ſenatoreem (*b*).

(*a*) Turpat, art. 925. (*b*) 1877 Jun. 10 (57471) III, B, pkt. 7, 8.

926. Senates ſpreedums zaur preekſchſehdetaju klaiji ſludinajams.

1864 Now. 20 (41476) art. 926.

927. Par ſenates ſpreedumeem ſchehlabas nekahdâ wihſê naw atlautas un no it neweena naw peenemamas.

Turpat, art. 927.

928. Ta leeta, kuras apſpreedums iſnihzinahts, woi tai teeſai, kura bija ſpreeduſi, woi zitai tahs paſchas inſtanzes teeſai noſuhtama, lai no jauna teek teeſata, ſahkoht no tahs dariſchanas, kuras dehl ſpreedums iſnihzinahts.

Turpat, art. 928.

929. Kad ta leeta tai teeſai nodohta, kuras ſpreedums iſnihzinahts, tad wina iſſpreeſchama no tahs paſchas teeſas, bet no zitadi ſaſtahditas ſaſehdes.

Turpat, art. 929.

930. Tai teeſai, kurai ta leeta noſuhtita, lai no jauna apſpreeſch, tai peenahkahs pee likumu ihſta nodohma iſtulkoſchanas waldoſchas ſenates atſinumus peenemt. Schehlabas par ſpreedumu, kas uſ ſcho pamatu ſpreeſts, naw atlautas; bet zaur tam ta teeſiba kahda zita eemeſla dehk ſchehlotees naw nozelta, prohti kad teeſa atkal nedarihs, kas jadara, woi kad ohtru reiſ tai paſchâ leetâ palaidiſees, kadehl pirmajs ſpreedums iſnihzinahts.

Turpat, art. 930.

931. Pee leetas pahrluhkoſchanas apakſch teeſas ſtahwoſcham ſtrahpi newar leelaku zelt, kad pret to iſnihzinato ſpreedumu ne proteſts no prokureera, nei atſaukums no priwat-apwainotaja peeneſts; bet ſchis preekſchraksts neſihmejahs uſ tahdu atgadijumu, kad pee jaunas teeſaſchanas jaunas punktes gaiſmâ nahk, zaur ko ta waina paleek zitada.

Turpat, art. 931.

932. Spreedums, ko ſenate ſpehkâ pametuſi, pee tahs teeſas, kas winu ſpreeduſi, atpakal ſuhtams, lai winu iſpilda.

Turpat, art. 932.

933. (Pehz turpinajumo no 1879.) Iſnihzinaſchanas-nodalas ſpreedumi, kur likumu ihſtens nodohms teek iſſkaidrohts, wiſeem par ſinu iſſludinajami, lai palihdſ, ka likumi weenadi teek tulkoti un leetati.

1864 Now. 20 (41476) art. 933. — 1877 Jun. 10 (57471) III, B, pkt. 9.

Peektajs gabals.

Kà kriminal-leetas no jauna uſnemamas.

934. Prokureerneezibas lohzekļu preekſchâ-likumi un paſchu noteeſatu woi winu ihſteneeku woi eeprezetu radu luhgumi, lai likumigu eemeſlu dehl tahdas leetas atkal no jauna nem rohkâ, kuràs ſpreedumi ſpreeſti un likumigâ ſpehkâ nahkuſchi, — tee ſuhtami pee waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodaļas.

1864 Now. 20 (41476) art. 934.

935. Par likumigcem eemeſleem, kuru dehl kriminal-leetas no jauna uſnemamas, ir eeraugami ſchee:

1) kad zaur wairak ne kà weenu ſpreedumu wairak ne kà weens zilweks noteeſati par weenu paſchu un prohti wehl tahdu grehkadarbu, ka, kad weens no teem noteeſateem winu darijis, newar buht, ka wehl ohtrs winu darijis;

2) kad kahds noteeſahts, ka buhtu nonahwejis zilweku, kas pehz iſrahdahs dſihws, woi ka buhtu padarijis zitu kahdu grehkadarbu, kas nemaſ naw padarihts, un pawiſam kad peerahdijumi teek atraſti, ka tas noteeſahts ir beſ wainas, woi kad uſeet, ka tas noteeſahts zaur tam, ka teeſneſim miſejees, bahrgaku ſtrahpi zeetis, ne kà winſch pelnijis;

3) kad uſeet, ka tahs dokumentes ir wiltigi pahrtaiſitas, woi ka tee meli bijuſchi, kas ſpreedumam nemti par pamatu;

4) kad pee teeſas peerahdihts, ka teeſneſchi tanî leetâ, par ko luhgums woi preekſchâ-likums eeſneegts, lai no jauna nem rohkâ, pehz mantas-kahribas woi kà ſewis paſchu dehl darijuſchi.

Turpat, art. 935.

936. Senate katru reiſ eepreekſch pahrleezinajahs, woi tà ir, kà luhgſchana leezina, kadehl lai to leetu no jauna uſnem, un tad, kad to luhgſchanu eerauga par eewehrojamu, to leetu noſuhta pee tahs peederigas teeſas.

Turpat, art. 936.

937. Kad wehl neiſpildihts ſpreedums teek iſnihzinahts, tad iſpildiſchana apturama, lihdſ kamehr galaſpreedums buhs ſpreeſts, un pee tam tikai jagahda, ka noteeſahts no teeſas neatraujahs.

Turpat, art. 937.

938. Kad leeta no jauna teek nemta rohkâ pehz peerahdijumeem, kas noteeſatam par labu preekſchâ likti, tad tee nelabumi, kas no ſpreeduma zelahs, tuhliht apturami, un noteeſata liktens wiſadi atweeglinajams, bet pee tam arween war gahdaht, ka lai winſch atnahk pee teeſas.

Turpat, art. 938.

939. Kad tas pa nepateeſu noteeſahts jau nomiris, tad ta no jauna uſnemta

leeta zaur weenu no wina radineekeem iſwehletu woi no teeſas eezeltu aiſſtahwetaju wedama.

Turpat, art. 939.

940. Schehlabas un proteſti pret ſpreedumeem, kas no jauna uſnemtâs leetâs ſpreeſti, pehz wiſpahrigeem preekſchraksteem atlauti.

Turpat, art. 940.

Seſta ſchkira.

No kriminalſpreedumu iſpildiſchanas.

Pirmajs gabals.

Kà ſpreedumi nahk likumigâ ſpehkâ.

941. Teeſas ſpreedums nahk likumigâ ſpehkâ:

1) kad pee tahdas leetas, kur ſpreedums ſpreeſts, bet ne galaſpreedums, noliktâ laika-ſtarpâ appeleerejoht ne prokureers proteſtu zehlis, nedſ leetas-dalibneeki atſaukuſchees;

2) kad pee tahdas leetas, kur galaſpreedums ſpreeſts, noliktâ laika-ſtarpâ ſpreeduma iſnihzinaſchanas dehl ne prokureers proteſtu zehlis, nedſ leetas dalibneeki ſchehlojuſchees;

3) kad proteſts woi ſchehlaba, kas peeneſti iſnihzinaſchanas zelâ, bijuſchi weltigi.

1864 Now. 20 (41476) art. 941.

942. Spreedums nahk likumigâ ſpehkâ woi it wiſs, woi tikai pa kahdahm dalahm.

Turpat, art. 942.

943. Kad ſpreedums ſpreeſts par wairak ne kà weenu apakſch teeſas ſtahwoſchu, un pret ſcho ne wiſu dehl, bet tikai weena woi ohtra dehl ſchehlaba woi proteſts eeſneegts, tad tas ſpreedums par wiſeem ziteem teek atſihts, kà likumigâ ſpehkâ nahzis, no ta laika, kur atſaukumu woi ſchehlabu eeſneegſchanas terminſch woi tas terminſch, lihdſ kam pee eeſneegteem atſaukumeem woi ſchehlabahm bija brihw peemeſtees (art. 873 un 911), notezejis.

Turpat, art. 943.

944. Spreedums, par kuru tikai tahda ſchehlaba eeſneegta, kas ſihmejahs

uſ ziwilſuhdſibu, nahk likumigâ ſpehkâ wiſâs punktês, kas neſihmejahs uſ ſcho ziwilſuhdſibu.

Turpat, art. 944.

945. Teeſas ſpreedumi, kas nahkuſchi likumigâ ſpehkâ, pirms teek iſpilditi, zaur juſtiz-miniſteri preekſch Keiſara Majeſtetes azihm preekſchâ leekami:

1) kad muiſchneeki, eerehdni, mahzitaji no wiſu-augſtaka lihdſ paſchu wiſſemako, woi perſonas, kam ordeni un gohda-ſihmes, ko war atnemt tikai ar Keiſara atlauſchanu, noteeſati ar tahdahm ſtrahpehm, pee kurahm wiſas kahrtas-teeſibas woi wiſas ſewiſchkas teeſibas un priwilegijas atnemamas, un

2) kad teeſa apakſch teeſas ſtahwoſcham par labu ſtrahpes atweeglinaſchanu leelakâ mehrâ ne kà ſtahw teeſas-waras rohbeſchâs, woi wiſas ſtrahpes atlaiſchanu preekſch noſeedſneeka luhdſ.

Turpat, art. 945.

946. Keiſara Majeſtetes noteikums par teeſas ſpreedumu zaur juſtiz-miniſteri paſchai tai teeſai jadara ſinams, kas to ſpreedumu bija ſpreeduſi.

Turpat, art. 946.

Ohtrs gabals.

Kas tahm ſawadahm teeſahm un waldehm ſpreedumus iſpildoht darams.

947. Spreeduma iſpildiſchana eekſch wiſa ta, kas kriht paſchas teeſas dariſchanâs, kà: ſludinaſchana, ka apakſch teeſas ſtahwoſchajs beſ wainas, woi ka tas no ſtrahpes atlaiſts, pamahzibas, apdrauwu woi rahjeena iſteikſchana u. t. j. pr., iraid teeſas peenahkums.

1864 Now. 20 (41476) art. 947.

948. Wiſas pawehles par ſpreeduma iſpildiſchanu, kas nekriht paſchu teeſu dariſchanâs, peeder pee prokureera peenahkumeem un tam protokoles norakſts jadohd no katra ſpreeduma, zaur kuru kahds ir noteeſahts.

Turpat, art. 948.

949. Par ſpreeduma iſpildiſchanu prokureers bild tahm peederigahm waldehm un pehz luhko, woi pareiſi un beſ kaweſchanas ſpreedums teek iſpildihts.

Turpat, art. 949.

950. Dariſchanas, kur polizejai jagahda, kà: noteeſatu zilweku noweſchana uſ zeetuma-weetu, un tahdu zilweku ſargaſchana — kriht polizejai.

Turpat, art. 950.

951. Gahdaſchana, ka noteeſati teek aiſdſihti pee gruhteem darbeem, uſ kolonijahm, woi lai miht Sibirijâ woi zitâs tahlâs gubernâs, ka teek nodohti

arreſtantu rohtâs, un ka winu manta teek arnemta woi apakſch kuratera likta, — kriht gubernas waldibai.

Turpat, art. 951; 1870 Merz. 31 (48206); 1874 Janw. lik. un pawehl. krahj., № 2 un 36.

952. Kad noteeſateem, pirms ſpreedumu par wineem iſpilda, mahzitaja amats woi kahrta jaatnem, tad tas noteek tahs tizibas garidſneeku reſorâ, pee kuras noteeſatee peeder.

1864 Now. 20 (41476) art. 952.

953. Par to, ka kahdam ſpreeſts, lai baſnizâ nahk uſ kauna-krehſlu, ſina ſuhtama winu tizibas eparkijas-preekſchneezibai woi konſiſtorijai. Kas noſuhtami kautkur uſ kolonijahm woi uſ dſihwi, teem uſ baſnizas kauna-krehſla jaſehſchahs tur, kur noſuhtami.

Turpat, art. 953.

954. Spreedumu iſpildiſchana tai ſinâ, ka nauda japeedſen woi par ſtrahpi woi par atlihdſinaſchanu teem, kas ſkahdi un ſudumus zeetuſchi, uſdohdama teeſas-priſtaweem.

Turpat, art. 954.

955. Spreedumu iſpilditajeem peenahkahs ſmalki pehz teeſas ſpreeduma turetees un prokureera praſiſchanas, kas ar to ſaſkan, iſpildiht. Zaur prokureeru ari wiſi kawekli un wiſas neſinaſchanas, kas pee ſpreeduma iſpildiſchanas gadijuſchees, teeſai teek peeneſti, lai iſſchkir.

Turpat, art. 955.

956. Prokureers ſinu dohd teeſai, ka ſpreedums iſpildihts.

Turpat, art. 956.

Treſchajs gabals.

Kà ſpreedumi iſpildami.

957. Teeſas ſpreedums beſ kaweſchanas iſpildams, tik kà likumigâ ſpehkâ nahzis.

1864. Now. 20 (41476 art. 957.

958. Spreedums, zaur ko apakſch teeſas ſtahw ofchajs noteikts par newainigu, tuhliht pee ſpreeduma ferdes (art. 789) ſludinaſchanas iſpildams. Tas par newainigu atſihts, kas zeetumâ bija turehts, tuhliht wakâ laiſchams (art. 819), ja winu neapwaino ar zitu grehkadarbu, par ko buhtu zeetumâ paturams.

Turpat, art. 958.

959. No ta preekſchrakſta, ka ſpreedums tuhliht iſpildams, ir wehlehts atkahptees:

1) kad noteesahts slims, tà ka pee wina personas strahpi newar ispildiht, un jagaida, lihds kamehr wesels palizis;

2) strahpe pee seewischkeem, kas us gruhtahm kahjahm, wai kas nule dsemdejuschas, naw ispildama, lihds kamehr tschetrdesmit deenas pehz dsemdeschanas notezejuschas;

3) seewischki, kas noteesati us aisdsihschanu un behrnus sihda, naw dsenamas prohjam, lihds kamehr naw notezejuschi pusohtra gadi, rehkinajoht no behrna peedsimschanas, prohti ja paschas neluhgsees, lai drihsaki nosuhta;

4) kad israhdahs, ka tahs spreedumâ nospreestahs strahpes weetâ zitu lihdsigu waijaga likt, tad spreeduma ispildischana apturama, lihds kamehr ta zita strahpe nolemta;

5) kad noteesatu apwaino ar jaunu grehkadarbu, zaur ko winam kristu bahrgaka strahpe ne kà ta nospreesta, tad schis jaunajs grehkadarbs ihpaschi jaismekle, un nospreesta spreeduma ispildischana jaaptur;

6) kad noteesahts isbehdsis, spreedums par strahpi pee personas naw ispildams, lihds kamehr winsch atkal sakerts, bet is winu mantas skahde un sudums, kas zaur to grehkadarbu notizis, bes kaweschanas jaatlihdsina un wisa peedsenama nauda japeedsen.

Turpat, art. 959.

960. Spreeduma ispildischana tanis punktès, kur paschai teesai darischana, noteek teesas-sehdeschanâ zaur teesas preekschsehdetaju.

Turpat, art. 960.

961. Teem, kam wisu kahrtu-teesibu un wisu sewischku teesibu un priwilegiju atnemschana spreesta, ordeni un zitas gohda-sihmes, ja wineem tahdu ir, tàpat diplomes, patentes un attestates, kas wineem pascheem dohtas, atnemamas.

Turpat, art. 961.

962. Teem noteesateem, ir teem kam nahwe spreesta, war atlaut, ka apaksch labas usraudsischanas dabuhn redseht sawus laulatus draugus, radus un pasihstamus.

Turpat, art. 962.

963. Kad spreedumi ispildami pee tahdeem, kas ar kriminalstrahpehm noteesati (strahp. lik. gr. art. 17), jaturahs pee tahdas kahrtibas:

1) Pirms sohdiba pee noteesata teek ispildita, kas gan naw nahwes strahpe, bet noseedsneeku no zilweku sadsihwes isdelde, pee wina waijaga atluhgt wina tizibas mahzitaju, lai tas winu pehz schihs tizibas preekschrakstteem woi us bikti un us swehtu meelastu sataisa, woi tikai us atgreeschanohs un us Deewa peeluhgschanu wada. Mahzitajs noteesatam ari eet lihds us paschu sohda-weetu, un paleek pee wina, kamehr spreedums ispildihts, winam zelu rahdidams us sahkamu jaunu dsihwoschanu, kas preekisch wina atwerahs woi scheitan woi zitâ sanlê.

2) Noteesahts wedams us sohda-weetu arrestanta drehbês; rakstis us kruhtihm rahda, kahds wina grehks; kad winam peerahdihts, ka sawu tehwu woi mahti nokawis, tad melns dekis par waigu winam japahrsedſ. Sohda-weetâ winsch, nowedams us augsteem melneem sohda-rateem, un apkahrt winam saldati, kas winu wakte.

3) Kad noteesahts us sohda-weetu nonahzis, prokureers, kas spreeduma isspildischanu wada, teesas rakstuwedejam, kas ir lihdſ, usdohd, lai spreedumu lasa preekschâ, ka wisi war dsirdeht.

4) Tad noteesahts, kad winam spreests, ka wisas kahrtas-teesibas atnemamas, un winsch aisdsenams pee gruhteem darbeem woi us kalonijahm (на поселеніе), nomaitaschanas luktâ pee melna kahka janostahda un tur desmit minutes japamet. Kad winsch no muischneeku kahrtas, tad ari wehl sohbins pahr wina teek salauſts.

5) Pehz tam noteesato us tahdeem rateem, ar ko mehdſ arrestantus west, nowed us zeetuma-weetu.

6) Kad tas noseedsneeks us nahwi noteesahts, tad sohda-weetâ nonahkuschu bende uswed us nomaitaschanas luktu un nahwes strahpi isspilda, kà spreedumâ nospreests.

7) Kad pehz ihpaschas Keisara Majestetes pawehles nahwes-strahpes weetâ jaleek politiska nahwe, tad noteesatam, tik kà us nomaitaschanas luktu uskahpis, un tik kà pahr wina, kad no muischneeku kahrtas, sohbins salauſts, Keisara Majestetes pawehle sludinajama, zaur ko dsihwiba winam teek atdohta (*a*).

Peesihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) 1878 gadâ ir pawehlehts, ka us preekschu, lihdſ kamehr zaur jauneem likumeem tee preekschraksti par teesas spreedumu ispildischanu tiks pahrtaisiti, tee noseedsneeki, kas noteesati us wisu kahrtasteesibu paspehli un aisdsihschanu prohjam, jaaisdsen kolonijâs woi pee gruhteem darbeem, bes ka pee wineem tas sohds teek ispildihts publikas preekschâ. Schis peesihmejums peeder tapat pee art. 964 un 965 (*b*).

(*a*) Turpat, art. 963. — (*b*) 1878 Sept. 15, lik. un pawehl. krahj., № 730.

964. Teem, kas noteesati us gruhteem darbeem woi us aisdsihschanu kolonijâs, un kas wehl naw peeauguschi, prohti kam ir masak kà diwdesmit un weens gads, un atkal kas ir firmgalwji pahri par septindesmit gadeem, teem tas sohds publikas preekschâ naw usleekams (ſk. art. 963, peesihm).

1864 Now. 20 (41476) art. 963, peesihm.

965. Protokole jasarakſta par to, ka sohds publikas preekschâ pehz kahrtas ispildihts; rakstuwedejs to apleezina un prokureers parakstahs (ſk. art. 963, peesihm).

Turpat, art. 964.

966. Tee, kas noteesati us aisdsihschanu pee gruhteem darbeem, kolonijâs, woi us dsihwi kur, woi ari us nodohschanu arrestantu rohtâ, tee nodohdami gubernas waldibai, kas sastahda numeru-listes (статейныхъ списокъ) un tohs noteesatohs isdala, kà nolikts, pehz teem preekschraksteem, kas dohti par apzeetinateem un aisdsenameem.

Turpat, art. 965.

967. Tee kas noteesati, lai teek eelikti darba- woi pahrmahziſchanas-namâ, lai teek apzeetinati zeetokſnî woi zeetuma-namâ, woi lai teek ihſu laiku tureti arreſtê, tee noſuhtami tais weetigâs woi klahtejâs apzeetinaſchanas-weetâs. Schahdu weetu preekſchneezibai tee ſpreedumi par teem noteesateem ar norakſteem jadara ſinami.

Turpat, art. 967.

968. Tas laiks, ko pehz tam, ka ſpreedums nahzis likumigâ ſpehkâ, tee zeetumâ ſaſtahwejuſchi, kas pehz ſpreeduma turami pahrmahziſchanas-arreſtantu-rohtâ, zeetokſnî, darba- woi pahrmahziſchanas-namâ, zeetumâ woi apakſch arreſtes, ſchis laiks jarehkina pee ta zeetuma-laika klaht, kas ſpreedumâ noſpreeſts (*a*).

(Pehz turpinajuma no 1879.) Tas laiks, ko tee pee gruhteem darbeem aiſdſenamee ihpaſchi preekſch tam eetaiſitôs zeetumôs walſts Eiropas-dalâ woi zitâs apzeetinaſchanas-weetâs ſaſtahwejuſchi, japeerehkina pee ta laika klaht, kas ſpreedumâ nolikts preekſch teem gruhteem darbeem, un pats ſtrahpes laiks jarehkina no tahs deenas, kad teeſas ſpreedums likumigâ ſpehkâ nahzis (*b*).

(*b*) Turpat, art. 968; 1874 Dez. 3, lik. un pawehl. krahj. 1875, № 12. — (*b*) 1869 Apr. 18 (46984) paw. II, art. 14; 1876 Maij. 21 (55966).

969. Seewiſchki, kas noteesati uſ aiſdſihſchanu, un kam ſihdami behrni, no ſcheem naw ſchkirami, ja paſchi newehlahs tohs atſlaht ſawu wihru woi radu kohpſchanâ, un ar paſteem weſchus jawed pehz likumu preekſchrakſteem par aiſdſenameem.

1864 Now. 20 (41476) art. 969.

970. Aiſdſihti woi apzeetinati ſeewiſchki, kas uſ gruhtahm kahjahm, pirms dſemdejuſchi, un, kad dſemdejuſchi, lihdſ kamehr tſchetrdeſmit deenas pehz dſemdeſchanas pagahjuſchas, no darbeem atſwabinajami. Pehz ſchi termina tahm ſihditajahm tee darbi tà atweeglinajami, kà waijaga, lai no paſchas mahtes un no ſihdama behrna wiſu nelabumu nowehrſtu.

Peeſihm. Preekſch behrna ſihdiſchanas noteeſateem ſeewiſchkeem puſohtragada laiks nowehlehts.

Turpat, art. 970 un peeſihm.

971. Tee kas noteeſati, lai ſtahw apakſch polizejas aiſredſeſchanas, noſuhtami tai weetâ, kas wineem nolikta, jeb ko paſchi iſredſejuſchees miſt. un par to polizejai, apakſch kuras aiſredſeſchanas wini nahks, tàpat tam gubernatoram, apakſch kura ſchi polizeja ſtahw, ſina jadohd.

Turpat, art. 971.

972. Teem, kas iſ ſawas lihdſſchinigahs dſihwoſchanas-weetas iſraidami un apakſch polizejas aiſredſeſchanas leekami, teem, kad wineem naw it neka preekſch dſihwibas uſtureſchanas, palihdſiba iſ krohna kaſes paſneedſama tai mehrâ, zik wineem preekſch pahrtikſchanas itin waijaga, un kà eekſchleetu-miniſteris pehz ſaſinaſchanahs ar finanz-miniſteri noſpreeſch.

Turpat, art. 972.

973. Teem, kas noteesati uſ kauna-krehſla baſnizâ ſehdeht, teem, kà un zik, ilgi tas lai noteek, janoſpreeſch no eparkijas preekſchneezibahm, bet ewangelijuma-tizigeem no konſiſtorijahm.

Turpat, art. 973.

974. Kad jaiſpilda ſpreedumi par peedſenamu ſtrahpes-naudu, kas jamakſa par atlihdſinaſchanu teem, kas ſkahdi woi ſudumu zeetuſchi, tad teeſas-priſtawi turahs pee tahs kahrtibas, pehz kuras teeſas ſpreedumi ziwil-leetâs jaiſpilda.

Turpat, art. 974.

975. Spreedumi, zaur kureem apakſch teeſas ſtahwoſchee par newainigeem noteikti, ſenates un weetigâs gubernas-awiſês iſſludinajami, tik kà wini nahkuſchi likumigâ ſpehkâ, un kad tee attaiſnotee to luhdſahs.

Turpat, art. 975.

Zeturtajs gabals.

Par teeſas koſtehm.

976. Wiſas iſdohſchanas kriminalprozeſês jamakſa iſ tahm ſummahm, kas ir waldibas rohkâ. Pee ſpreedumu iſpildiſchanas tee iſdewumi, kas nahkoſchôs artikelôs peemineti, japeedſen no teem, kam teeſa to uſlikuſi; wiſi ziti iſdewumi beidſamâ galâ krohnâ rehkinumâ jaeeleek.

1864 Now. 20 (41476) art. 976.

977. No teem, kam ſpreeſts, lai teeſas koſtes makſa, japeedſen:

1) zelanaudas preekſch teem, kas ſuhtiti pee iſmekleſchanas-darbeem;

2) atlihdſinaſchana preekſch leetas-pratejeem, leezineekeem un ziteem tais atgadijumôs un tai mehrâ, kà ſche tahlak noteikts;

(Pehz turpinajuma no 1879.) Lihdſ ar tahm makſajamahm teeſas koſtehm japeedſen atlihdſinaſchana preekſch ſweſchu walodu tulkeem.

3) makſas par tahdu leetu glabaſchanu un noſuhtiſchanu, kas der par peerahdiſchanu, par kemiſkahm woi tekniſkahm iſmekleſchanahm un par ſchahdahm tahdahm ſludinaſchanahm awiſês.

Turpat, art. 977; 1877 Janw. 11 (56831).

978. Ahrſtju-deeneſtâ ſtahwoſchi un ahrſtes, kas paſchi uſ ſawu robku dakteraamatâ ſtrahda, kad ahrpus ſawas dſihwoſchanas-weetas pee teeſigahm iſmekleſchanahm peeaizinati, dabuhn zelanaudas par paſta-ſirgeem un par uſturu, pirmee pehz ſawa tſchina, tee ohtree pehz klaſes, kas teem nahkahs no winu mahzibas-grahda, — tàpat kà eerehdni, kas deeneſta-leetâs ſtelleti (*a*).

(Pehz turpinajuma no 1879.) Tee pee teeſahm peeaizinatee ſweſchu walodu tulki un leetas-prateji, pee kureem ari ahrſtes peeſkaitami, kad ſchee ſawâ dſih-

woſchanas-weetâ pee iſmekleſchanas woi pee teeſas teek atſaukti, — par ſaweem darbeem atlihdſinaſchanu dabu pehz teem likumôs par ziwilteeſaſchanu art. 529, 530, 531, 860 un 862 dohteem preekſchrakſteem. Schi atlihdſinaſchana makſajama iſ tahm ſummahm, kas pehz juſtiz-miniſterijas budſcheta noliktas preekſch teeſas-reſora eerehdnu un to tahdu perſonu zeļa-iſdohſchanahm, kas no teeſahm par leezineekeem teek aizinati (*b*).

(*a*) Turpat, art. 978. — (*b*) 1877 Janw. 11 (56831).

979. Polizejas eerehdneem, kas peeaizinati deeneſta peenahkumus dariht pee teeſas woi pee iſmekleſchanas ahrpus tahs weetas, kur wini deen, teem peeteek ar paſtu-ſirgu un uſtura naudu, ar ko teek tee ziti eerehdni, kas deeneſta-leetâs ſtelleti.

1872 Janw. 25 (50476).

980. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kad leezineeki un ziti, kas naw leetas dalibneeki, pee iſmekleſchanas woi pee teeſas teek aizinati tahlak ne kà peezpadſmit werſtis, tad wini dabuhn zeļa-naudu pa trihs kapeiku uſ werſti, bet, ja tur ir dſelſszelſch, ſemakahs klaſes billetes naudu turp un atpakal. Beſ tam wini preekſch ſawas pahrtikſchanas diwideſmit peezi kapeiku dabu par katru deenu, ko wini no ſawas dſihwoſchanas-weetas nohſt bijuſchi.

1864 Now. 20 (41476) art. 979; 1877 Janw. 11 (56831).

981. Priwat-apteeku un -laboratoriju turetajeem woi waldneekeem reagenzijas, ko pee teeſigi-kemiſkahm iſmekleſchanahm leetajuſchi, teek aiſmakſatas pehz ihpaſchas takſes, kas no ahrſtju-padohmes nolikta. Iſdohſchanas par kemiſki iſmeklejamu weelu eepakaſchanu un ſuhtiſchanu un ari par zitu tahdu weelu ſuhtiſchanu, kas der par peerahdiſchanu, aiſmakſajamas pehz iſleetata materiala, pehz ſtrahdneeku un paſtu zenas, kà tai weetâ makſa.

1864 Now. 20 (41476) art. 980, 981.

982. Tee, kam kihlatu lohpu glabaſchana uſdohta, dabu atlihdſinaſchanu par winu mitinaſchanu. Atlihdſinaſchanas leelumu nolemjoht jarehkina ari, kahds labums wineem no teem kohpjameem lohpeem wareja atlehkt.

Turpat, art. 982.

983. Kad ſludinajumi drukati tahdu meklejamu leetu dehl, kas pee iſmekleſchanas waijadſigas, atraſtu lihku dehl un tahdu meklejamu zilweku dehl, kas par wainigeem turami, tad tee iſdewumi par to jaaiſmakſa iſ to zilweku mantas, kas tai leetâ par wainigeem atſihti.

Turpat, art. 983.

984. Wiſas luhgſchanas, iſſkaidroſchanas, atſaukſchanahs un ſchehloſchanahs prozeſês par grehkadarbeem un noſeegumeem un paſchi teeſas-rakſti tahdâs prozeſês ir atſwabinati no wiſahm poſchlinahm un no ſtempelmakſas.

Turpat, art. 984; 1874 Apr. 17, lik. un pawehl. krahj., № 639, lik.

985. Kad pehz ſcho likumu preekſchrakſteem norakſti no ſpreedumeem, protokolehm un ziteem papireem teem leetas dalibneekeem ne zitadi kà uſ winu rehkinuma iſſneedſami, tad no ta, kas tohs norakſtus luhdſahs, japanem pa diwideſmit kapeiku par bohganu, kur diwideſmit peezi rindas uſ lapu (*a*).

Peeſihm. Kur tahs ſchinî (985) artikelî noteiktas kanzlejas poſchlinas lai leek, to rahda likumi par ziwilteeſaſchanu art. 875 (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41476) art. 985. — (*b*) 1869 Maij. 19 (74107).

986. Leetas-prateji, leezineeki un ziti, kas pee teeſas, kamehr leeta tapa weſta, aizinati, par to dabu atlihdſinaſchanu pehz tahs teeſas nolemſchanas, pee kuras ta leeta weſta woi wedama. Tahda atlihdſinaſchana tikai tad teek makſata, kad tahs perſonas, kam teeſiba atlihdſinaſchanu praſiht, to praſa.

1864 Now. 20 (41476) art. 986.

987. Kas nepraſa preekſch ſpreeduma ſludinaſchanas, lai uſdohtas koſtes atlihdſina, tas teek uſluhkohts par tahdu, kas atlihdſinaſchanu negrib.

Turpat, art. 987.

988. Ta zeļa-nauda, kas pee atlihdſinaſchanas peeder, aprehkinajama pehz paſta-zelu grahmatas, bet kur naw paſta-zelu, pehz tahm ſinahm, ko weetigas preekſchneezibas dewuſchas par to tahlumu ſtarp pilſſahteem, meeſteem, ſahdſchahm, zeemeem, mahjahm u. t. j. pr.

Turpat, art. 988.

989. Teem, kas iſmekleſchanu wed, un tàpat teeſahm peenahkahs par wiſahm teeſas koſtehm ſmalki rehkinumu weſt. Teeſigajs iſmekletajs rehkinumu faſtahda un teeſai leek preekſchâ, tik kà eepreekſcheja iſmekleſchana nobeigta.

Turpat, art. 989.

990. Prozeſes par grehkadarbu, ko wairak ne kà weens zilweks padarijis, teeſas koſtes ſtarp ſcheem wiſeem iſdalamas, kà kuram pee ta grehkadarba maſaka woi leelaka waina.

Turpat, art. 990.

991. Teem leelakeem noſeedſneekeem, ihpaſchi teem wadoneem, teem kas uſ grehkadarbu ſabeedrojuſchees, un wiſeem, kas paſchi to grehkadarbu padarijuſchi, tàpat teem uſſkubinatajeem un uſmuſinatajeem wiſeem kohpâ un zitam pa zitu jaatbild, ka teeſas koſtes teek aiſmakſatas.

Turpat, art. 991.

992. Kad tee leelakee noſeedſneeki teeſas koſtes neſpehj aiſmakſaht, tad to makſajamo ſummu panem no teem ziteem grehkadarba dalibneekeem, prohti no teem peepalihdſetajeem, no teem atlahwejeem un ſlehpejeem, kam tàpat kohpâ par tahm teeſas koſtehm jaatbild.

Turpat, art. 992.

993. Teeſas ſpreedumâ arween jaſaka: kam ihpaſchi teeſas koſtju makſa-

ſchana un kahdâ mehrâ uſlikta; kahda dala no wiſahm koſtehm ikkatram no teem noteeſateem kriht. Bet pehz ſpreeduma ſludinaſchanas ihpaſchâ nolehmumâ ſmalks rehkinums jaſaſtahda par teeſas koſtehm un japeeſihme, par ko makſahts.

Turpat, art. 993.

994. Kad ſpreedums nahzis likumigâ ſpehkâ, nolehmums par makſajamahm teeſas koſtehm zaur teeſas-priſtawu ſludinajams teem, kas noteeſati, lai makſa, woi teem, pee kureem winu manta krituſi.

Turpat, art. 994.

995. Kad tee, no kureem teeſas koſtju makſaſchana teek praſita, to rehkinumu atſihſt par neriktigu, tad teem brihw diwju nedelu laikâ no tahs deenas, kad rehkinums wineem ſludinahts, dalas-ſchehlabu peeneſt par aprinkateeſas nolehmumu pee wirspalatas, bet par wirspalatas kriminal-nodalas nolehmumu pee winas nodalu wiſpahrigahs ſapulzes.

Turpat, art. 995.

996. Nolehmums uſ dalas-ſchehlabu par to, ka teeſas koſtes naw riktigi aprehkinatas, uſ wiſadu wihſi ir gala-nolehmums.

Turpat, art. 996.

997. Kad tam, kam teeſas koſtes jamakſa, reiſâ ari jaatlihdſina ſkahde, ſudumi woi gohda aiſtikſchanas, kas zaur winu notikuſchas, tad no wina papreekſch ta atlihdſtnaſchana un tad tahs teeſas koſtes peedſenamas.

Turpat, art. 997.

998. Jſ tahda zilweka mantas, lai gan winſch par wainigu atſihts, teeſas koſtes naw japeedſen, kas nomiris, pirms ſpreedums naw nahzis likumigâ ſpehkâ. Bet kad tas wainigajs nomiris pehz tam, kad ſpreedums likumigâ ſpehkâ nahzis, tad teeſas koſtes iſ wina mantibas peedſenamas.

Turpat, art. 998.

999. Kad tas, kas noteeſahts, lai teeſas koſtes makſa, makſaht neſpehj, tad krohnis beidſamâ galâ tahs nem uſ ſawu rehkinumu.

Peeſihm. 1. Strahpes-naudas par to, ka kahds pee iſmekleſchanas woi pee teeſas naw nahzis, beſ ka winam ſwarigi eemeſli bijuſchi, nahk pee ta kapitala, no ka buhwejamas zeetuma-weetas (*a*).

Peeſihm. 2. (Pehz turpinajuma no 1879.) Dona-Kaſaku ſemē ſtrahpes-naudas par to, ka kahds pee iſmekleſchanas woi teeſas nenahzis, nahk pee ta wiſpahriga Dona-Kaſaku kapitala (*b*).

(*a*) Turpat, art. 999 un peeſihm. — (*b*) 1877 Now. 26 (57908).

Treſcha dala.

Kahdâs leetâs tee wiſpahrigee likumi par kriminalteeſchanu naw ſpehkâ.

1000. Wiſpahrigee likumi par kriminalteeſaſchanu naw ſpehkâ:

1) kriminalprozeſês, kur garigu leetu reſoram daliba, un ihpaſchi: *a*) pee grehkadarbeem pret tizibu un pee ziteem grehkadarbeem, pee kureem ari baſnizas preekſchrakſti pahrkahpti; un *b*) pee mahzitaju grehkadarbeem;

2) pee grehkadarbeem pret walſti, kas peemineti ſtrahpes-likumu grahmatâ ſchkr. III;

3) pee deeneſtâ dariteem grehkadarbeem;

4) pee drukas-likumu pahrkahpſchanahm;

5) kriminalprozeſês, kas ſakarâ ſlahw ar ſchahdahm tahdahm waldiſchanas nodalahm, ihpaſchi: *a*) pee grehkadarbeem pret krohna mantu un eenahkſchanahm, un *b*) pee grehkadarbeem pret wiſpahrigu labklahſchanohs un peeklahjibu;

6) kriminalprozeſês, kas reiſâ peeder ziwil- un karateeſahm;

7) kriminalprozeſês, kas wedamas Aiſkaukaſijâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 1000; 1866 Now. 22 (43880); Dez. 12 (43978).

Pirma ſchkira.

Kà kriminal-leetas teeſajamas, kur garigu leetu reſoram daliba.

Pirmajs gabals.

Kà grehkadarbi pret tizibu, un ziti grehkadarbi, pee kureem ari baſnizas preekſchrakſti pahrkahpti, teeſajami.

1001. Grehkadarbi pret tizibu un ziti grehkadarbi, pee kureem ari baſnizas preekſchrakſti pahrkahpti, un kas paſauligas teeſas reſoram teeſajami, tee no teeſas puſes jamekle pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem, tik ne tais reiſâs, kas ſchinî gabalâ peeminetas.

1864 Now. 20 (41476) art. 1001.

1002. Prozeſes par grehkadarbeem un noſeegumeem, kur kriminal-likumi wairak neka nenoleek, kà lai wainigajs ſehſch uſ kauna-krehſla baſnizâ, woi kà lai ſchis teek nodohts baſnizas-teeſai, ſchai teeſai weenai paſchai teeſajamas.

Turpat, art. 1002.

1003. Prozeſes par grehkadarbeem un noſeegumeem, kur kriminal-likumi ir to ſehdeſchanu uſ kauna-krehſlu baſnizâ, ir wehl zitu ſtrahpi nolikuſchi, no kriminalteeſas iſſpreeſchamas un winas ſpreedums baſnizas preekſchneezibai jadara ſinams, lai tas noteeſahts dabu ſehdeht uſ kauna-krehſla.

Peeſihm. Kas noteeſati uſ aiſdſihſchanu pee gruhteem darbeem, tee uſ kauna-krehſlu baſnizâ naw ſehdinajami.

Turpat, art. 1003 un peeſihm.

Pirma nodaļa.

Grehkadarbi pret tizibu.

1004. Prozeſês par atkahpſchanohs no tizibas un no baſnizas preekſch-rakſteem (ſtrahp. lik. grahm. art. 184—209) tee apwainotee teeſajami no kriminalteeſas tikai tad, kad pehz kriminal-likumeem pelnijuſchi kautkahdu ſtrahpi, woi kad wineem kahrtas-teeſibu leetaſchana maſinajama.

Peeſihm. Kas atkahpuſchees no kriſtigas tizibas un pee kahdas nekriſtigas peemetuſchees, woi no pareiſtizibas pee kautkahdas atſchkiras klihduſchi, tee wiſadâ wihſê no garigas preekſchneezibas pehz baſnizas preekſchrakſteem ihſtenâ tizibâ pamahzami un ſtiprinajami.

1864 Now. 20 (41476)art. 1004 un peeſihm.

1005. Notikumi, kas rahda atkahpſchanohs no tizibas un no baſnizas preekſchrakſteem, ſinami jadara, pareiſtizigu lauſchu dehl, eparkijas preekſchneezibai, bet zitas tizibas lauſchu dehl, ſawai peederigai garigai preekſchneezibai.

Turpat, art. 1005.

1006. Eeprekſcheja iſmekleſchana prozeſês par nowehrſchanohs no pareiſtizibas woi par atkahpſchanohs no kriſtigas tizibas neteek zitadi uſnemta, kà tik ween, kad gariga preekſchneeziba to pagehr.

Turpat, art. 1006.

1007. No ſchi preekſchrakſta iſnemtas prozeſes pret tahdeem, kas pa ihpaſchi ſkahdigahm atſihtas mahnu-mahzibas mahza (ſtrahp. lik. grahm. art. 197), un ari pret teem, kas pee tahdahm mahnu-mahzibahm turahs, pee kurahm neganta tiziba un karſti nodohmi pret ſawu paſcha woi pret zitu zilweku dſihwibu, woi ari netikli, nejauki darbi (ſtrahp. lik. grahm. art. 203). Schinîs leetâs eepreekſcheja iſmekleſchana uſnemama, ari kad gariga preekſchneeziba to nepraſa.

Turpat, art. 1007.

1008. Teeſigam iſmekletajam naw brihw garigas preekſchneezibas pageh-

reſchanu, lai uſnem eepreekſcheju iſmekleſchanu nowehrſchanahs dehl no pareiſti: zibas woi atkahpſchanahs dehl no kriſtigas tizibas, nepeenemt.

Turpat, art. 1008.

1009. Prozeſês par grehkadarbeem pret pareiſtizibu, kur aprinkateeſahm lihdſ ar ſwehrinateem peeſehdetajêem jaſpreeſch, ſchee peeſehdetaji iſwehlejami iſ pareiſtizibas laudihm.

Turpat, art. 1009.

1010. Kad ſtarp teem pee teeſas ſehdeſchanahm aizinateem trihsdeſmit peeſehdetajeem tahdi rohnahs, kas naw pareiſtizigi, tad pirms zaur lohſehm ſwehrinatu lihdſſpreedeju pulzinſch teek faſtahdihts, kad jaſpreeſch par grehkadarbu pret tizibu, winu weetâ jaeeleek pahrſkaita-peeſehdetaji, kas ir pareiſtizigi.

Turpat, art. 1010.

Ohtra nodaļa.

Grehkadarbi, pee kureem ari baſnizas preekſchrakſti pahrkahpti.

1011. Kad garigu leetu reſorâ baſnizas preekſchrakſtu pahrkahpſchana teek iſmekleta, un grehkadarbi nahk gaiſmâ, kas peeder pee kriminalteeſas, tad baſnizas waldes to ſinamu dara teem pee aprinkateeſahm eezelteem prokureereem, kas pehz noliktas kahrtibas tahdas leetas tahlaki wada.

1864 Now. 20 (41476) art. 1011.

1012. Prozeſes par laulibahm, kas notikuſchas ar peeſpeeſchanu woi zaur peewilſchanu, jeb kur weens woi abi draugi ahrprahtâ buhdami ſalaulati, uſnemamas pee kriminalteeſas. Schihs teeſas ſpreedums par to peeſpeeſchanu woi par to peewilſchanu jadara ſinams baſnizas-teeſai, lai ſchi apſpreeſch, woi ta lauliba ſpehkâ, woi naw ſpehkâ, un ari lai ſpreeſch par to mahzitaju atbildibu, kas laulajuſchi.

Turpat, art. 1012.

1013. Kad kriſtigas tizibas laudis likuſchees laulatees ar wairak ne kà ar weenu, tad tee apwainotee kriminalteeſai ahtraki naw nodohdami, lihdſ kamehr no baſnizas-teeſas naw ſkaidras ſinas iſprafitas par laulata zilweka ohtru laulaſchanu. Tai paſchâ kahrtibâ no baſnizas-teeſas ſinas japraſa par neſchkihſtibu, kas notikuſi neprezejuſchohs tuwu radu ſtarpâ.

Turpat, art. 1013.

1014. Kad prezejuſchees tuwi radi, jeb kas zaur prezibahm ſadraudſeti, prohti kam naw brihw preezetees, kad prezejuſchees kriſtiti un nekriſtiti zilweki, kas ir aiſleegts, un kad pareiſtizigi zeturto reiſ prezejuſchees, tad ſchahdi grehkadarbi nahk pee kriminalteeſas, tik kà gariga teeſa par teem wainigeem beiguſi ſpreeſt.

Turpat, art. 1014.

1015. Pee tahs paſchas kahrtibas jaturahs ari zitâs laulibas-leetâs, kur kriminalteeſai, kad no baſnizas-teeſas tahs dabujuſi, par apakſch teeſas ſtahwoſcha kriminal-atbildibu jaſpreeſch, tàpat tahdâs leetâs, kad garidſneeki prezejuſchees, kam pehz ſawas baſnizas likumeem aiſleegts laulibâ eedohtees, prohti kad tee wainigee pee tam wiltibu dſinuſchi woi melojuſchi (ſtrahp. lik. grahm., art. 1569).

Turpat, art. 1015.

1016. Kad weens laulahts draugs ſchehlojees, ka ohtrs ſwehtu laulibu maukodams pahrkahpis, ſchahdas leetas teeſajamas:

woi 1) pee kriminalteeſas, prohti kad tas aiſtiktajs laulahts draugs wainiga ſohdiſchanu pehz kriminal-likumeem luhdſahs (ſtrahp. lik. grahm., art. 1585),

woi 2) pee baſnizas-teeſas, prohti kad aiſtiktajs laulahts draugs atſchkirſchanu woi wainiga ſohdiſchanu pehz baſnizas preekſchrakſteem luhdſahs.

Turpat, art. 1016.

Ohtrs gabals.

Kà garidſneeku grehkadarbi teeſajami.

1017. Tee kas pee kahdas kriſtigas baſnizas garidſneekeem peeder, ſtahw apakſch baſnizas-teeſas, ir kad pahrkahpuſchi ſawas kahrtas peenahkumus, kas zaur baſnizas preekſchrakſteem un zaur ziteem garigu leetu reſorâ ſpehkâ ſtahwoſcheem nolikumeem eerahditi, ir kad ko pret likumeem darijuſchi, par ko pehz likumeem wineem jaatbild, kà gariga preekſchneeziba redſehs.

1864 Now. 20 (41476) art. 1017.

1018. Tanîs prekſchejâ artikelî (1017) peeminetâs leetâs ſuhdſibas par atlihdſinajamu ſkahdi un ſudumu, kas zaur grehkadarbu notizis, jaiſſpreeſch pee ziwilteeſas, pehz tam kad pee baſnizas teeſas ta leeta nobeigta.

Turpat, art. 1018.

1019. Tanîs leetâs, kas kriht kriminalteeſai teeſajamas, tee, kas pee garidſneeku kahrtas peeder, teeſajami pehz kriminalprozeſes wiſpahrigas kahrtibas; bet pee tam kahdi ihpaſchi nahkoſchôs artikelôs noteikti preekſchrakſti par mahzitajeem un klohſterneekeem jaleek wehrâ.

Turpat, art. 1019.

1020. Kad meerateeſneſchi un teeſigi iſmekletaji ſahk iſmekleht mahzitaju un klohſterneeku grehkadarbus un noſeegumus, kas peeder pee kriminalteeſas, tad wini to ſinamu dara tai klahtakai apwainoto garigai preekſchneezibai. Schai ari

atwehlehts pa wiſu iſmekleſchanas laiku wineem wiſas ſinas doht, kas waretu peepalihdſeht, lai leeta teek iſſkaidrota.

Turpat, art. 1020.

1021. Mahzitajus un klohſterneekus tikai tad war apzeetinaht, kad wini teek apwainoti ar gruhteem grehkadarbeem, kur wineem jaatnem wiſas kahrtas-teeſibas woi wiſas ſewiſchkas teeſibas un priwilegijas, un tikai tahdâs reiſâs, kad beſ tam newar buht.

Turpat, art. 1021.

1022. Mahzitaji un klohſterneeki, kas apwainoti ar augſchâ mineteem grehkadarbeem, apzeetinajami atſchkiru no ziteem arreſtanteem.

Turpat, art. 1022.

1023. Par to, ka garidſneeku apzeetina, un ari ka zitadi wehl gahda aiſkaweht, lai neatraujahs no iſmekleſchanas, wina klahtakai garigai preekſchneezibai tuhliht ſina jadohd, lai ſchi atkal gahda, ka deewakalpoſchana un gariga amata dariſchanas neapſtahjahs.

Turpat, art. 1023.

1024. Pee mahzitaju un klohſterneeku teeſaſchanas, kur ſwehrinateem peeſehdetajeem lihdſ jaſpreeſch, wiſas iſmekleſchanas-aktes, pirms wirſpalatai pahrluhkoſchanas dehl teek preekſchâ liktas, no prokureera noſuhtamas eparkijas preekſchneezibai, kad pareiſtizigas baſnizas garidſneeki teeſajami, bet kad zitas tizibas garidſneeki teeſajami, tai garigai preekſchneezibai, kam wini peeder.

Turpat, art. 1024.

1025. Kad ſchihs iſmekleſchanas-aktes pahrluhkotas, gariga preekſchneeziba diwju nedelu ſtarpâ no tahs deenas, kad aktes dabujuſi, prokureeram nodohd ſawu atſinumu par tahm punktehm, kas uſ teem apwainoteem garidſneekeem ſihmejahs.

Turpat, art. 1025.

1026. Garigas preekſchneezibas atſinums lihdſ ar to apwainoſchanas-rakſtu zaur prokureeru leekams preekſchâ wirſpalatai, kas pehz likumeem ſpreeſch, kà ta leeta tahlaki wedama.

Turpat, art. 1026.

1027. Tai teeſigâ iſmekleſchanâ ir prokureers, ir apwainohts un wina aiſſtahwetajs war praſiht, lai garigas preekſchneezibas atſinums pee teeſas teek preekſchâ laſihts; bet ſchis atſinums kriminalteeſu neſaiſta pee ſpreeduma ſpreeſchanas pehz ſwehrinatu peeſehdetaju noteikuma.

Turpat, art. 1027.

1028. Spreedumi, zaur kureem garidſneeku kahrtas-teeſibas teek atnemtas woi maſinatas, peederigai garigai preekſchneezibai ar norakſteem ſinami jadara,

lai ſchi teem noteeſateem to garidſneeka amatu atnem, un japeemin tas terminſch, lihdſ kuram ſinai par to waijaga atpakal nahkt, ka tam noteeſatam tas garidſneeka amats ir atnemts.

Turpat, art. 1028.

1029. Spreedumi, zaur ko mahzitajeem un baſnizas deendereem un klohſterneekeem apdrauwas, rahjeeni woi zeetuma-ſtrahpe noſpreeſta, kur naw klaht teeſibu un priwilegiju atnemſchana woi maſinaſchana, tee garigai preekſchneezibai peeſuhtami, lai ſchi no ſawas puſes dara, ko waijaga.

Turpat, art. 1029.

Ohtra ſchkira.

Kà grehkadarbi pret walſti teeſajami.

1030. Prozeſes par grehkadarbeem pret walſti wedamas pehz wiſpahrigeem likumeem par kriminalteeſaſchanu, bet pee tam jaleek wehrâ tee preekſchraksti, kas art. 1031—1077 noteikti (*a*).

Peeſihm. Pehz tahs paſchas kahrtibas, pehz kuras teeſajami grehkadarbi pret walſti, jawed ari prozeſes par pretlikumigahm beedribahm, kas ſihmetas ſtrahp. likumu grahmatâ art. 318 (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41476) art. 1031; 1872 Jun. 7 (50956) art. 1. — (*b*) 1874 Jun. 4, lik. un paweht. krahj., № 762, II, III.

Pirmajs gabals.

No peederibas un no ſinu ſamekleſchanas.

1031. (Pehz turpinajuma no 1879.) Prozeſes par grehkadarbeem pret walſti apſpreeſchamas:

1) no wirſpalatahm, kad uſ to grehkadarbu pehz likuma naw ſtrahpe nolikta, kur kahrtas-teeſibas atnemamas woi maſinajamas;

2) no wirſpalatahm pawairotâ lohzeklu ſkaitâ, tà ka kahrtu-weetneeki lihdſ ſpreeſch, woi, kad Keiſara Majeſtetes pawehle par to nahk, no waldoſchas ſenates ihpaſchas ſaſehdes (присутствіе) ar peeminetu weetneeku peedaliſchanohs, ja tam grehkadarbam likumâ ſtrahpe nolikta, kur kahrtu-teeſibas atnemamas woi maſinajamas;

3) no kriminal-wirſtribunala, kad ſchur tur pa walſti wiſpahriga bunte pret wiſaugſtako waldibu woi pret likumigu waldiſchanas-formu woi pret krohna-

mantoſchanas kahrtu uſeeta, un Keiſara Majeſtetes ukaſs nahk, lai ſchis tribunals to leetu iſmekle.

1864 Now. 20 (41476) art. 1030. 1872 Jun. 7 (50956) art. 2; 1878 Maij. 9, lik. un paweht. krahj., № 423, I, art. 1.

1032. Kad ſagadahs kohpâ grehkadarbi pret walſti un ziti grehkadarbi, tad ſchee wiſi kohpâ jaiſmekle no wirſpalatas woi no waldoſchas ſenates ihpaſchas ſaſehdes (присутствіе); bet kad to ar grehkadarbu, kas no wirſpalatas apſpreeſchams, apwainoto apwaino ari wehl ar tahdu noſeedſibas-darbu, kas nekriht pee grehkadarbeem pret walſti, un kas ſohdams ari ar kahrtas-teeſibu atnemſchanu woi maſinaſchanu, — tad tas jautajeens par wina wainibu pee ſchi noſeedſibas-darba no peederigas teeſas ihpaſchj iſmeklejams, bet tas ſpreedums no wirſpalatas ſpreeſchams pehz tahs grehkadarbu ſakohpinaſchanahs.

1872 Jun. 7 (50956) art. 3.

1033. Prokureerneezibas peenahkumi prozeſês par grehkadarbeem pret walſti uſleekami wirſpalatu prokureereem un winu palihgeem, tik ne tais reiſâs, kas ſchinîs likumôs art. 1051, 1054, 1057, 1075 un 1076 minetas.

Turpat, art. 5.

1034. Par wiſu launu nodohmu, kas ſihmejahs uſ grehkadarbu pret walſti, ſina jadohd wirſpalatas prokureeram, kad tas launajs nodohms wina dſihwoſchanas weetâ uſeets, bet ohtradi weetigam aprinkateeſas prokureeram woi wina palihgam, woi ari polizejai, lai tnhliht wirſpalatas prokureeram peneſ.

1864 Now. 20 (41476) art. 1035; 1872 Jun. 7 (50756) art. 6.

1035. Blakahm ſchai prokureerneezibas lohzeklu apſinoſchanai pehz preekſcheja (1034) artikela, polizejai peenahkahs gubernas ſchandarmu-waldibu wirſneekeem woi winu palihgeem beſ kaweſchanahs ſinu doht par wiſahm winu amata rohbeſchâs uſeetahm pahrkahpſchanahm, kas ſihmejahs uſ grehkadarbeem pret walſti.

1871 Maij. 19 (49615) preekſchrakſt. art. 23.

1036. Sinu ſamekleſchana par grehkadarbeem pret walſti wiſpahri noteek zaur atdalita ſchandarmu-korpuſa offizeereem, ja waijaga, ar ſchi kurpuſa apakſcheju lohzeklu peepalihdſibu, kureem war uſdoht ihpaſchas dariſchanas pee ſchihm iſdibinaſchanahm; bet ihpaſchi ſwarigâs leetâs tahdu ſinu ſamekleſchana noteek zaur perſonu, kas no wiſaugſtakas waldibas ihpaſchi iſredſeta.

Turpat, art. 21.

1037. Kad ſchandarmu-korpuſa peederigee naw klahtumâ, tahs pirmahs dariſchanas, kas it nebuht naw kawejamas, kà mekleſchana ta zilweka mahjoklî, ko par wainigu tur, un wina papiru apſeegeleſchana, — daramas no polizejas.

Turpat, art. 23; 1872 Jun. 7 (50956) art. 9.

1038. Sinu ſamekleſchana par grehkadarbeem pret walſti noteek apakſch wirſpalatas prokureera un wina palihga uſraudſiſchanas. Sinu ſamekleſchana,

kas uſdohta no wiſaugſtakas waldibas ihpaſchi iſredſetai perſonai (art. 1036), noteek apakſch juſtiz-miniſtera un ſchandarmu wirswaldneeka wirsuſraudſiſchanas un wirspalatas prokureeram paſcham klaht eſoht. Kad ſinas jaſamekle diwjôs woi wairak aprinkôs, tad prokureera peenahkumi zaur juſtiz-miniſteri prokureeram no weenas iſ ſchahm palatahm teek uſlikti.

1871 Maij. 19 (49615) preekſchrakſt. art. 22; 1872 Jun. 7 (50956) art. 5, 7.

1039. Lihdſ kamehr wirspalatas prokureers woi wina palihgs atnahk, jauſrauga weetigam aprinkateeſas prokureeram woi wina palihgam par ſinu ſamekleſchanu, kas noteek zaur atdalita ſchandarmu-kurpuſa peederigeem, wai par nekawejamahm polizejas dariſchanahm (art. 1037).

1872 Jun. 7 (50956) art. 7.

1040. Pee ſinu ſamekleſchanas atdalita ſchandarmu-korpuſa peederigee dohdahs ir uſaizinati no wirspalatas prokureera, ir paſchi no ſewis. Ta no wiſaugſtakas waldibas iſwehleta perſona dohdahs pee ſinu ſamekleſchanas pehz wiſaugſtakas waldibas pawehles. Katru reiſ tuhliht palatas prokureeram ſina jadohd, ka ſinu ſamekleſchana uſſahkta.

1871 Maij. 19 (49615) preekſchrakſt. art. 24.

1041. Teem ſinu ſamekletajeem ir brihw wiſu to dariht, kas art. 253, 254, 256 un 257 pawehlehts, iſmekleſchanas-darbus dariht, kas art. 258 ſaſihmeti, kà apſkatiſchanas, apluhkoſchanas, mekleſchanas (lihdſ ar papiru apſeegeleſchanu) un atnemſchanas, un kahdas eepreekſchejas waizaſchanas waizaht. Schahdus darbus daroht un ari tai reiſâ, kas art. 257 peemineta, wineem jaturahs pee ſcho likumu preekſchrakſteem par eepreekſcheju iſmekleſchanu (*a*).

Peeſihm. 1. Kad ſinas ſamekle par pretlikumigahm ſabeedroſchanahm, tee ſinu ſamekletaji tohs, kas ar tahdeem grehkadarbeem apwainoti, pee kuru ſtrahpehm nepeeder wiſu kahrtas-teeſibu woi wiſu ſewiſchku-teeſibu un priwilegiju atnemſchana, war apzeetinaht, bet ne zitadi kà pehz rakſtita preekſchâ-likuma no wirspalatas prokureera, — to war, ja tas rahdahs waijadſigs, lai apwainotee ſawâ ſtarpâ nefaſinahs, woi lai grehkadarba pehdas teek atklahtas (*b*).

Peeſihm. 2. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kad beſ paſtes- woi telegrafa-wehſtuļu laſiſchanas woi atnemſchanas newar buht, tad tee pee ſchandarmu-waldibas peederigee par to iſluhdſahs atlauſchanu no ſchandarmu wirswaldneeka, kas to dohd pehz norunas ar ahrleetu- un juſtiz-mineſtereem (*c*).

(*a*) Turpat, art. 25. — (*b*) 1874 Jun. 1 lik. un pawehl. krahj., № 762. — (*c*) 1878 Okt. 30 lik. un pawehl. krahj., № 839.

1042. Teem ſinu ſamekletajeem tas, ko wini iſwaizajuſchi, tuhliht protokolê jaſaraksta, un ta protokole japarakſta no teem iſwaizateem un no teem leezineekeem (понятые), ja tahdi klaht bijuſchi. Leezineeku (понятые) parakſti waijadſigi tai reiſâ, kad tee iſwaizatee protokoli parakſtiht woi nemahk woi negrib.

1871 Maij. 19 (49615) preekſchrakſt. art. 26.

1043. Pee ſinu ſamekleſchanas par grehkadarbeem pret walſti polizejas lohzekleem jaiſpilda wiſas likumigas praſiſchanas, ko ſinu ſamekletaji no wineem praſa. Gubernatoreem un wiſahm teeſahm un wiſeem eerehdneem, lai buhtu kahdi buhdami, peenahkahs peepalihdſibu paſneegt, zik wini ſpehj.

Turpat, art. 27.

1044. Kad no wisaugſtakas waldibas iſwehletai perſonai ſinas ſameklejoht kawekli rohnahs tai gahdaſchanâ, ka tas, ko par wainigu tur, teek aiſkawehts, lai no iſmekleſchanas neatraujahs, tad ſina par to jadohd juſtiz-miniſterim, kas to kawekli pehz norunas ar ſchandarmu wirswaldneeku iſſchkir. Ja par to ſtarpu ta augſchâ peemineta perſona woi ari wirſpalatas prokureers nolehmis, lai to, ko par wainigu tur, paſchu apzeetina, woi lai no wina ſalogu panem, ta tahds nolehmums patur ſawu ſpehku, lihdſ kamehr tas tadehl zehluſchajees jautajeens apſpreeſts.

Turpat, art. 28.

1045. Katra ſinu ſameklejſchana, kad beigta, no wirſpalatas prokureera, juſtiz-miniſterim jaleek preekſchâ, un ſchis pehz ſaſinaſchanahs ar ſchandarmu wirswaldueeku nolemj to eepreekſcheju iſmekleſchanu woi iſluhdſahs no Keiſara Majeſtetes atwehleſchanu, lai to prozeſi atſtahj, un lai ſchinî reiſâ to leetu pamet beſ nekahdas tahlak-mekleſchanas, woi ari lai winu iſſpreeſch pa adminiſtrazijas-zelu (lik. par grehkadarb. aiſkaweſch. un nogreeſch. art. 1, peeſihm. 1).

Turpat, art. 29.

Ohtrs gabals.

Leetas weſchana waldoſchas ſenates ihpaſchas ſaſehdes un wirspalatu waras robbeſchâs.

Pirma nodaļa.

Eepreekſcheja iſmekleſchana.

1046. (Pehz turpinajuma no 1879.) Eepreekſchejahs iſmekleſchanas par grehka darbeem pret walſti weſt katrâ teeſas aprinkî no wisaugſtakas waldibas pehz juſtiz-miniſtera preekſchâ-likuma ikgadus teek uſlikts weenam iſ peederigas wirspalatas lohzekleem. Pee tahdu iſmekleſchanu weſchanas tee preekſch tam iſwehletee wirspalatu lohzekli dohdahs pehz juſtiz-miniſtera nolehmuma. Tahs iſmekleſchanas wini wed wirspalatas prokureeram woi wina palihgam paſcham klaht eſoht.

1872 Jun. 7 (20956) art. 8, 1878 Maij. 9, lik. un pawehl. krahj., № 423, I, art. 2.

1047. Eepreekſcheju iſmekleſchanu wedoht wirspalatas lohzeklis un prokureers ſtrahda uſ to paſchu teeſibu pamata, kas teeſigam iſmekletajam un aprinkateeſas prokureeram wiſpahrigôs teeſaſchanas likumôs eedohtas (*a*).

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Wirspalatas lohzeklim, kas iſmekleſchanu par grehkadarbu pret walſti, woi par pretlikumigu ſabeedroſchanohs wed, ir atlauts paſtes- woi telegrafa-wehſtules laſiht un atnemt, beſ kà winſch iſluhdſees to atwehleſchanu, kas peeminetâ peelikumâ pee art. 368 (ſchinî tur-

pinajumâ) un peeſihmejumâ 2 pee art. 1041 ſchinî turpinajumâ). Tahdas laſiſchanas woi atnemſchanas noteek woi zaur paſchu to wirſpalatas lohzekli, woi ari pehz wina uſdewuma zaur teem pee ſchandarmuwaldibas peederigeem woi zaur teeſigeem iſmekletajeem (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41476) art. 1042; 1872 Jun. 7 (50956) art. 9. — (*b*) 1878 Okt. 30, lik. un pawehl. krahj., № 839.

1048. Tee, kas teek par wainigeem tureti pee grehkadarbeem pret walſti, un kas tadehl zeetumâ leekami, tee jatur atſchkiru ihpaſchôs kambarôs.

1864 Now. 20 (41476) art. 1043; 1872 Jun. 7 (50956) art. 10.

1049. (Pehz turpinajuma no 1879.) Schehlabas par to, ko wirſpalatas lohzeklis darijis pee eepreekſchejahs iſmekleſchanas par grehkadarbeem pret walſti, kas bija wedama wirſpalatai lihdſ ar kahrtu-weetneekeem woi waldoſchas ſenates ihpaſchai ſaſehdei, — tahs tahdas ſchehlabas peneſamas pehz peederibas woi pee wirſpalatas woi pee ſenates ihpaſchas ſaſehdes un no ſchihm pahrluhkojamas beſ teem kahrtu-weetneekeem, pehz tam kad palatas prokureera, woi kà kuram peenahkahs, ſenates kriminal-iſnihzinaſchanas-nodalas wirsprokureera woi wina palihgu atſinums dſirdehts.

1872 Jun. 7 (50956) art. 11; 1878 Maij. 9, lik. un pawehl. krahj., № 423, I, art. 3.

Ohtra nodaļa.

Nodohſchana teeſai.

1050. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kad eepreekſcheja mekleſchana beigta, tad wina nodohdama wirſpalatas prokureeram, un ſchis tahlak eet pehz ſcheem preekſchrakſteem:

1) kad ta leeta apſpreeſchama pee wirſpalatas, tad prokureers par to ſarakſta apwainoſchanas-rakſtu woi atſinumu par mekleſchanas apturešchanu. Pee nodohſchanas teeſai prokureers turahs: kad tahs leetas pahrluhkojamas lihdſ ar kahrtu-weetneekeem, — pee ſcho likumu art. 1052; bet kad tahs leetas pahrluhkojamas, beſ kahrtuw-eetneekeem, — pee art. 1053; bet kad mekleſchana apturama, tad lai tahs leetas buhtu woi weenadas, woi ohtradas, prokureeram jaleek wehrâ tee preekſchrakſti, kas ſchinîs likumôs art. 1054 rohnahs;

2) kad jaiſmekle grehkadarbs, kas apſpreeſchams pee waldoſchas ſenates ihpaſchas ſaſehdes, tad ta leeta juſtiz-miniſterim jaleek preekſchâ.

1872 Jun. 7 (50956) art. 12; 1878 Maij. 9, lik. un pawehl. krahj., № 423, I, art. 4.

1051. Kad juſtiz-miniſteris pahrleezinajees, ka tas eepreekſchejâ mekleſchanâ meklehts grehkadarbs apſpreeſchams pee waldoſchas ſenates ihpaſchas ſaſehdes, tad winſch weenu no prokureerneezibas lohzekleem iſwehle, lai tas iſpilda prokureera peenahkumus pee tahs ſenates ihpaſchas ſaſehdes.

1872 Jun. 7 (50956) art. 13.

1052. Tam, kas prokureera peenahkumus iſpilda pee waldoſchas ſenates ihpaſchas ſaſehdes, tam, kad winſch teeſai nodohd tahs prozeſes woi par grehkadarbeem pret walſti woi par grehkadarbeem, kas ſagadiſchanahs dehl ar ziteem

grehkadarbeem no ſenates pahrluhkojami (art. 1032), tam jaturahs pee teem preekſchrakſteem, kas aprinkateeſu prokureereem dohti par to, kà leetas, kas no aprinkateeſas beſ ſwehrinateem peeſehdetajeem pahrluhkojamas, teeſai nodohdamas.

Turpat, art. 14.

1053. Pee tahs preekſcheja (1052) artikeli peeminetahs kahrtibas ari wirspalatas prokureeram jaturahs, kad teeſai nodohdamas prozeſes par grehkadarbeem, kas palatai pahrmeklejamas pehz art. 1031 pkt. 1 un pehz art. 1032. Bet kad ſagadijees grehkadarbs pret walſti, kas peeder pee wirspalatas, ar tahdu noſeedſibas-darbu, kas gan nerehkinajams pee grehkadarbeem pret walſti, bet ihpaſchi pahrmeklejams ta jautajeena dehl, kas tur tas wainigajs, tad prozeſe par tahdu beidſoht peeminetu grehkadarbu teeſai nodohdama pehz wiſpahrigas kahrtibas, kas ſchinîs likumôs noteikta.

Turpat, art. 15.

1054. Tee atſinumi par iſmekleſchanas aptureſchanu, kas ſarakſtiti woi no ta prokureera weetneeka pee waldoſchas ſenates ihpaſchas ſaſehdes woi no wirspalatas prokureera, no ſcheem pahrluhkoſchanas dehl leekami preekſchâ waldoſchas ſenates pirmai nodalai. Atſinumi par leetas aptureſchanu, kur mekleja to, kas wainigs pee noſeedſibas-darbeem, kas naw peerehkinajami pee grehkadarbeem pret walſti, tahdi atſinumi nodohdami:

a) kad grehkadarbs naw ſohdams ar tahdu ſtrahpi, kur klaht ir kahrtasteeſibu atnemſchana woi maſinaſchana, wirspalatas kriminal-nodalai, un

b) wiſâs zitâs reiſâs tai teeſai, kurai kriht ſpreeſt par leetas aptureſchanu pehz ſcho likumu wiſpahrigeem preekſchrakſteem.

Turpat, art. 16.

1055. Kad pahrluhkojami preekſchâ-likumi par tahdu leetu aptureſchanu, kas zehluſchahs zaur to, ka kahds ir apwainohts ar grehkadarbu pret walſti, tad waldoſchas ſenates pirma nodala pee ſawas ſehdeſchanas peeaizina Paſcha Keiſara Majeſtetes kanzlejas treſchahs nodalas wirswaldneeku un tad ari wehl woi eekſchleetu-miniſteri, kad kahds apwainohts, ka noſeedſees pret wiſaugſtako waldibu Kreewijâ, woi ahrleetu-miniſteri, kad kahds apwainohts, ka walſti gribejis pahrdoht, woi ka pret tautas teeſibu noſeedſees. Senatori, kas iſwehleti, lai ſehſch tai waldoſchas ſenates ihpaſchâ ſaſehdê, nenem dalibu pee ſcho preekſchâ-likumu iſſpreeſchanas.

1864 Now. 20 (41476) art. 1047. — 1872 Jun. 7 (50956) art. 17.

1056. Preekſchâ-likumi par iſmekleſchanas aptureſchanu apſpreeſchami pehz klaht eſoſchu lohzekļu balſu wairakuma: kad balſis weenadi ſchkirahs, leeta iſſpreeſchama pehz ta atſinuma, kur peekritis preekſchſehdetajs. Peeaizinatu miniſteru un Paſcha Keiſara Majeſtetes kanzlejas treſchahs nodalas wirswaldneeka balſis weenâ wehrtê rehkinajamas ar ſenatoru balſîhm.

1864 Now. 20 (41476) art. 162; 1872 Jun. 7 (50956) art. 18.

1057. Preekſch ſpreeduma ſpreeſchanas waldoſcha ſenate klauſahs atſinumu,

ko ar mutes wahrdeem dohd woi wirsprokureers — pehz teem atsinumeem par mekleschanas aptureschanu, ko sarakstijis wirspalatas prokureers, — woi tas, kas prokureera peenahkumus pee waldoschas senates ihpaschas sasehdes ispilda — pehz teem atsinumeem, ko schi sarakstijusi.

1872 Jun. 7 (50956) art. 19.

1058. Kad prokureera atsinums par mekleschanas aptureschanu teek apgahsts, tad senates noteikumam tà waijaga huht sarakstitam, ka tas apwainoschanas-raksta weetu pilda.

Turpat, art. 20.

Trescha nodala.

Teesaschana

a) waldoschas senates ihpaschas sasehdes waras rohbeschâs.

1059. Waldoschas senates ihpascha sasehde, kad grehkadarbi pret walsti jateesa, sastahdahs is sasehdes preekschsehdetaja un peezi senatoreem, ko wisaugstaka waldiba iswehlejusi, pehz tahs kahrtibas, ko rahda waldoschas senates likumi art. 18 un 19 reisâ ar senatoru wispahrigu isdalischanu senates nodalâs.

Peesihm. Ja ihpaschas sasehdes preekschsehdetajs un senatori pee senates nodalu lohzekleem peeder, ta wini no sehdeschanas nodalâs atswabinati tik us to laiku, ko waijaga, lihds kamehr spreesch par grehkadarbeem pret walsti.

1872 Jun. 7 (50956) art. 21.

1060. Rakstuwedeja peenahkumus waldoschas senates ihpaschâ sasehdê ispilda waldoschas senates kriminal-isnihzinaschanas-nodalas wirs-rakstuwedejs, woi wina palihgs.

Turpat, art. 22.

1061. Kad grehkadarbi pret walsti teesajami, pee waldoschas senates ihpaschas sasehdes peenemami:

1) weens is gubernu muischneezibas-preekschneekeem,

2) weens is aprinku muischneezibas-preekschneekeem,

3) weens is Eiropas-Kreewijas gubernas-pilsahtu galwahm un

4) weens is S. Pehterburgas gubernas pagasta-wezakeem.

1864 Now. 20 (41476) art. 1051; 1872 Jun. 7 (50956) art. 23.

1062. Is teem preekschejâ (1061) artikelî peemineteem kahrtu-weetneekeem no wisaugstakas waldibas us katrn gadu tee eezelami, ko waijaga peeaizinaht pee waldoschas senates ihpaschas sasehdes. Reisâ ar scheem un pehz tahs paschas kahrtibas katram is kahrtu-weetneekeem pa weenam woi pa diwjeem kandidati jaeezel, kas lai ispilda wina peenahkumus tahdâ reisâ, kad tee pirmee no deenesta palaisti, saslimuschi woi atstumti.

Peesihm. Gubernu un aprinku muischneezibas-preekschneeku un pilsahtu-galwu sarakſti no eekſchleetu-ministera, bet pagasta-wezaku sarakſti no S. Pehterburgas gubernatora justiz-ministerim katru gadu janodohd, lai tas tohs leek preekſchâ Keisara Majestetei, lai iſwehl kà redsedama.

1872 Jun. 7 (50956) art. 24.

1063. Tohs pee waldoſchas ſenates ſaſehdes uſ laiku peenemtohs lohzeklus, war atſtumt tikai apakſch teeſas ſtahwoſchajs un ari tik to eemeſlu dehl, kas noteikti preekſch teeſneſchu atſtumſchanas (art. 600). Atſtumſchanu bildeht apakſch teeſas ſtahwoſcham triju deenu laiks wehlehts, rehkinajoht no tahs deenas, kad winam parahdihts ſaſehdes lohzeklu ſarakſts.

1864 Now. 20 (41476) art. 1053; 1872 Jun. 7 (50956) art. 25.

1064. Tee kahrtu-weetneeki, kas peenemti waldoſchas ſenates ihpaſchas ſaſehdes lohzeklu ſkaitâ, lihdſ apſpreeſch apakſch teeſas ſtahwoſcha wainibu woi newainibu un ari lihdſ noſpreeſch ſtrahpes ſpreedumu. Winu balſis tàpat jaſkaita kà ſenatoru balſis.

1864 Now. 20 (41476) art. 1055; 1872 Jun. 7 (50956) art. 26.

1065. Teeſas-ſehdeſchanas prozeſês, kur apakſch teeſas ſtahwoſchee apwainoti, ka pret paſchu Kungu un Keiſaru woi pret Keiſara nama lohzekleem beſkaunigus gohdu aiſteekoſchus wahrdus eſoht runajuſchi, — turamas aiſ aiſſlehgtahm teeſas-iſtabas durwihm. Prozeſes par ziteem grehkadarbeem pret walſti pee atwehrtahm woi aiſ aiſſlehgtahm durwihm pahrſpreeſchamas, kà ta teeſa redſehs, kam ta wara teeſas-iſtabas durwis aiſtaiſiht ari pee kautkurahm ſawadahm teeſas-dariſchanahm, pirms teeſas pahrrunas par ſlehgtahm noteiktas.

1864 Now. 20 (41476) art. 1056; 1872 Jun. 7 (50956) art. 27.

1066. Waldoſchas ſenates ihpaſcha ſaſehde ihpaſchi pahrſpreeſch:

1) apakſch teeſas ſtahwoſcha wainibu woi newainibu, un 2) ſtrahpi, ar kuru winſch, kad wainigs, pehz likuma ſohdams. Tàpat jaſaſtahda un japahrſpreeſch tee jautajeeni, par kureem tai ihpaſchai ſaſehdei ſpreedumi jaſpreeſch (art. 750—760, 762 un 763).

Tahs atbildes uſ teem jautajeeneem japarakſta wiſeem, kas pee leetas apſpreeſchanas dalibu nehmuſchi.

1872 Jun. 7 (50956) art. 28.

1067. Par waldoſchas ſenates ihpaſchas ſaſehdes ſpreedumeem prozeſês par grehkadarbeem pret walſti, tikai tahdas ſchehlabas un tahdi proteſti ſpreeduma iſnihzinaſchanas dehl atlauti, kas ſihmejahs uſ likuma pahrkahpſchanu, likuma nerikſtigu tulkoſchanu pee noteikſchanas, kahds tas grehkadarbs un kahda ta ſtrahpe. Schehlabas un proteſti japahrluhko no waldoſchas ſenates ziwil- un kriminal-iſnihzinaſchanas-nodalu wiſpahrigas ſapulzes, pee kuras tee ſenatori, kas ſenates ihpaſchâ ſaſehdê ſehſch, dalibu nenem.

Turpat, art. 29.

1068. Waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalu wiſpahriga ſapulze, kad

atſinuſi, ka ſenates ihpaſchas ſaſehdes ſpreedumâ likums par noteeſata ſtrahpi neriktigi leetahts, pate galaſpreedumu par noteeſata ſtrahpi ſmalki pehz likumeem noſpreeſch, un par to newar wairs ſchehlotees.

Turpat, art. 30.

1069. Kad galaſpreedumi ſpreeſti par grehkadarbeem pret walſti, noteeſateem atlauts ſchehlaſtibu woi liktena atweeglinaſchanu luhgtees. Tahdas luhgſchanas nodohdamas pee waldoſchas ſenates ihpaſchas ſaſehdes un lihdſ ar ſchihs atſinumu zaur juſtiz-miniſteri leekamas preekſchâ Keiſara Majeſtetei, lai dara kà redſedama.

1864 Now. 20 (41476) art. 1060; 1872 Jun. 7 (50956) art. 31.

1070. Zaur tam, ka ta preekſchejâ artikelî mineta luhgſchana teek peeneſta, ſpreeduma iſpildiſchana teek aptureta, lihdſ kamehr no Keiſara Majeſtetes noſpreedums par to atnahk.

1864 Now. 20 (41476) art. 1061; 1872 Jun. 7 (50956) art. 32.

b) wirſpalatu waras rohbeſchâs.

1071. (Pehz turpinajuma no 1879.) Pee tahm leetahm kas iſſpreeſchamas pee wirſpalatahm, ſchee preekſchrakſti jaleek wehrâ:

1) grehkadarbi pret walſti, kas iſſpreeſchami pee wirſpalatas, pahrluhkojami no winas kriminal-nodalas; bet tanîs leetâs, kur jaſtrahpe ar kahrtas-teeſibu atnemſchanu woi maſinaſchanu, palatâ jaſaſtahda ſaſehde pawairotâ ſkaitâ, pee kuras waijaga buht wezakam palatas preekſchſehdetajam, tſchetreem palatas kriminal-nodalas lohzekleem un kahrtu-weetneekeem. Tam palatas lohzeklim, kas eepreekſcheju iſmekleſchanu wedis, naw brihw par teeſneſi buht tai leetâ, ko winſch iſmeklejis. Kad naw deewsgan palatas kriminal-nodalas lohzeklu preekſch minetas ſaſehdes ſaſtahdiſchanas, tad ſchi pilniga jadara tai kahrtibâ, kas nolikta wiſpahrigôs gubernas-likumôs art. 270 un 271.

2) Wirſpalatas ſehdeſchana turama woi tai pilſſahtâ, kur palata eeſtahdita, woi ari, kad waijaga, pehz palatas nolehmuma, zitâ kahdâ pilſſahtâ, kas peeder pee palatas aprinka.

3) Kad kahrtu-weetneekus iſwehle, kam waijaga tai ſaſehdê lihdſ ſehdeht, jaeewehro ſchihs punktes:

a) ſaſehdes lohzekļu ſkaits pilnigs paleek zaur gubernas muiſchneezibas-preekſchneeku iſ tahs gubernas, kur ta leeta teeſajama, zaur weenu iſ aprinku muiſchneezibas-preekſchneekeem, kas rohnahs weetigahs aprinkateeſas aprinkî, zaur weenu iſ ta paſcha aprinka pilſſahta-galwahm un zaur weenu iſ weetiga aprinka pagaſta-wezakeem; b) iſ teem aprinku muiſchneezibas-preekſchneekeem pilſſahtu-galwahm un pagaſta-wezakeem ſauzami pee ſehdeſchanas palatâ preekſch wiſeem ziteem tee, kas ſawôs amatôs jau ilgaki ne kà weenu wehleſchanas laiku ſaſtahwejuſchi, un tikai, kad tahdu peetruhkſt, tahdi ſauzami, kas pirmo reiſ ſawôs uſnemtôs amatôs eewehleti. Teem ſaukteem palata wed rulli

pehz teem ſarakſteem, kas ikgadus winai paſneedſami no to gubernu gubernatoreem, kas pee winas aprinka peeder; c) kad weetigajs gubernas muiſchneezibas-preekſchneeks tiktu atſtumts, tad pee tahs ſaſehdes lohzeklu ſkaita peeſauzams gubernas muiſchneezibas-preekſchneeks iſ klahtakahs gubernas, bet kad ziti uſ laika peeſauzami ſaſehdes lohzekli tiktu atſtumti, tad pehz rindas japeeſauz tahs paſchas kahrtas perſonas, kahdas kahrtas perſonas atſtumtas; d) kahrtu weetneeku ſinâ tee preekſchrakſti jaleek wehrâ, kas ſchinîs likumôs art. 1063 un 1064 dohti.

1872 Jun. 7 (50956) art. 33; 1878 Maij. 9, lik. un pawehl. krahj., № 423, I, art. 6—8.

1072. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kad wirſpalatâ prozeſes wed par grehkadarbeem pret walſti, weenalga woi lihdſ ar, woi beſ kahrtu-weetneekeem, jaturahs pee preekſchrakſteem, kas rohnahs ſchinîs likumôs art. 1065—1069 un 1070.

1872 Jun. 7 (50956) art. 34; 1878 Maij. 9, lik. un pawehl. krahj., № 423, I, art. 9.

1073. (Pehz turpinajuma no 1879.) Par wirſpalatas ſpreedumeem, kur kahrtu-weetneeki naw lihdſ ſpreeduſchi, ir atlauts appeleerejoht atſauktees un proteſtus zelt; par ſpreedumeem, kur minetee weetneeki lihdſ ſpreeduſchi, ſchehlabas un proteſtus iſnihzinaſchanas dehl war peeneſt. Wiſas ſchihs atſaukſchanahs, ſchehlabas un proteſti pahrluhkojami no waldoſchas ſenates kriminal-iſnihzinaſchanas-nodalas. Kad ſpreedums iſnihzinaſchanas-zelâ atzelts, tad ta leeta jadohd atpakaļ zitai wirſpalatai, lai to no jauna teeſa.

1872 Jun. 7 (50956) art. 35; 1878 Maij. 9, lik. un pawehl. krahj., № 423, I, art. 10.

Treſchajs gabals.

Par teeſaſchanu kriminal-wirſtribunala waras rohbeſchâs.

1074. Kriminal-wirſtribunals, kas katru reiſ zaur ihpaſchu Wiſaugſtaku ukaſu eezelams, ſaſtahdahs apakſch walſts-padohmes preekſchſehdetaja wadiſchanas iſ padohmes nodalu preekſchſehdetajeem un teem waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalu un winu wiſpahrigas ſapulzes preekſchſehdetajeem.

1864 Now. 20 (41476) art. 1062.

1075. Eepreekſcheja mekleſchana, kad grehkadarbi pret walſti notikuſchi, kas kriht apakſch kriminal-wirſtribunala (art. 1031, pkt. 3), wedama zaur weenu iſ ſenates iſnihzinaſchanas-nodalu ſenatoreem pehz Wiſaugſtakas pawehles par to, bet prokureera peenahkumi pee ſchihs mekleſchanas uſleekamas juſtiz-miniſterim.

Turpat, art. 1063.

1076. Kad eepreekſcheja mekleſchana beigta, tad juſtiz-miniſteris kriminal-wirſtribunalam to nodohd, woi apwainoſchanas-rakſtu woi ſawu atſinumu par to, kà ta leeta tahlaki wedama ſchim tribunalam preekſchâ likdams. Juſtiz-miniſteris prokureera peenahkumus iſpilda, ari kad leetu wed pee paſcha tribunala.

Apakſch teeſas ſtahwoſcheem ir brihw, kà likumi rahda, palihgâ nemt aiſſtahweſchanu teeſas preekſchâ, bet par aiſſtahwetajeem ſchinîs prozeſês iſwehlejami tikai tahdi, kas ſwehrinatu adwokatu kahrtâ eezelti.

Turpat, art. 1064.

1077. Spreedumi leetâs, kas kriht apakſch kriminal-wirstribunala, no ſchi tribunala ſpreeſti ir galaſpreedumi, un atſaukſchanahs woi ſchehlabas naw atwehletas, bet luhgſchanas, lai ſchehlo, no apakſch teeſas ſtahwoſcheem teek peenemtas un ir preekſchâ leekamas preekſch paſcha Keiſara Majeſtetes azihm tai kahrtibâ, kas art. 1069 un 1070 nolikta.

Turpat, art. 1065.

Treſcha ſchkira.

Kà teeſajami amatâ dariti grehkadarbi.

Pirmajs gabals.

Par peederibu.

1078. Uſleekamas ſtrahpes un ihpaſchi naudas-ſtrahpes, kas likumâ par amata peenahkumu pahrkahpſchanu noteiktas, ir ſchihs:

1) apdrauwas un rahjeeni, kas deeneſta-rullî netohp eerakſtiti — pehz klahtakahs preekſchneezibas nolemſchanas;

2) aiſtureſchana no gahſchas, nozelſchana no augſtaka amata ſemakâ, atraidiſchana no amata un arreſte lihdſ ſeptinahm deenahm — pehz tahs preekſchneezibas nolemſchanas, kurai tas ſpehks tai amatâ, kur wainigajs bijis, eezelt;

3) wiſas zitas ſtrahpes un ihpaſchi naudas-ſtrahpes deeneſtâ — ne zitadi kà pehz teeſas ſpreeduma.

Peeſihm. Ziwil-eerehdni kareforâ pa ſemi un pa juhru par nepaklauſibu ſtrahpejami beſ teeſas ſpreeduma pehz teem preekſchrakſteem, kas nolikti tais likumôs par paklauſibas ſargaſchann karadeneſtâ un par ſtrahpehm, kas uſleekamas nepaklauſigeem.

1864 Now. 20 (41476) art. 1066 un peeſihm.; 1866 Apr. 25 (43235).

1079. Eerehdni juſtizreſorâ ſtrahpejami jeb ar naudas-ſtrahpi peemeklejami beſ teeſas ſpreeduma pehz ihpaſchas kahrtibas, kas par paklauſibu deeneſtâ nolikta wiſpahrigôs gubernas-likumôs.

1864 Now. 20 (41476) art. 1067.

1080. Tanîs reiſâs, kad ſudumi, kas zaur eerehdnu nekahrtigahm dariſchanahm notikuſchi, pehz paſtahwoſcheem likumeem iſ ihpaſchahm preekſch tam no-

liktahm ſummahm teek atlihdſinati, ſcho eerehdnu preekſchneezibai ir atwehlehts, lai, teeſai tohs nenodohdoht, pehz iſmekleſchanas, tai art. 1101 noliktâ kahrtibâ tohs ſudumus peedſen no teem wainigeem, prohti ja likumi tai wainai tahdu ſtrahpi noteiz, ko beſ teeſas war uſlikt.

Turpat, art. 1068.

1081. Tas, no ka zaur preekſchneezibu pehz preekſcheja artikela nauda peedſenama, tas war luhgt, lai winu nodohd teeſai. Schinî reiſâ ta naudas peedſihſchana pakawejama, lihdſ kamehr teeſa ſpreedumu ſpreeduſi, kad tas apakſch teeſas ſtahwohts par to winam uſliktu makſaſchanu labu galwoſchanu woi kahdu zitu drohſchibu gahda.

Turpat, art. 1069.

1082. Kad no eerehdneem japeedſen atlihdſinaſchana par ſkahdi un ſudumeem, kas zehluſchees tà kà dohma, no noſeedſibas-darbeem, ko eerehdni ſawa paſcha labuma dehl woi zitadi kà ſewis dehl darijuſchi, tad tam nebuhs zitadi notikt, kà zaur apwainoto nodohſchanu teeſai tai kahrtibâ, kas ſche tahlak rahdita.

Turpat, art. 1070.

1083. Kriminalprozeſes par grehkadarbeem, kas no ziwil-eerehdneem amatâ dariti, apſpreeſchamas: woi 1) no aprinkateeſahm, woi 2) no wirſpalatahm, woi 3) no ſenates-iſnihzinaſchanas-nodalahm, woi ari 4) no kriminal-wirs-tribunala.

Turpat, art. 1071.

1084. Aprinkateeſai ir nodohdami, kad tai aprinki grehkadarbus amatâ padarijuſchi:

1) wiſu reſoru eerehdni, kam amati no tſchetrpadſmitahs lihdſ dewitahs klaſes, ſchahs peeminetahs klaſes rehkinajoht lihdſ, woi ari tee, kas uſ laiku (заурядъ) zaur ſcho amatu klaſehm labumu bauda;

2) tee, kas no muiſchneeku beedribahm, pilſſahtu draudſehm woi no lauka pagaſteem uſ amateem iſwehleti un it nekahdâ klaſê neſtahw, iſnemoht tohs, kas art. 1085 peemineti;

3) rakſtuwedeji, rakſtuwedeju palihgi un ziti eerehdni, kas pee teeſahm eezelti, tàpat teeſas-priſtawi, gubernu un aprinku notari, un

4) kanzleju eerehdni no wiſeem reſoreem, tàpat pagaſtu un zeemu waldibas amata-wihri un tee ſemas ſchkiras polizejas eerehdni.

Turpat, art. 1072.

1085. Wirſpalatai ir nodohdami, kad winas waras rohbeſchâs grehkadarbus amatâ padarijuſchi:

1) gubernu- un walſts-teeſu lohzekli un eewehletas perſonas, kureem amati no aſtotahs lihdſ peektahs klaſes, ſchahs peeminetahs klaſes rehkinajoht lihdſ;

2) ſemſtwas aprinka-waldibu un aprinka-ſapultſchu preeſchſehdetaji un lohzekli;

3) pilsſahtu galwas un pilsſahta-waldes lohzekli (ſk. wispahr. gub. lik.);

4) ſwehrinati peeſehdetaji, ir tee, kas pee tahm apakſch wirspalatas ſtahwoſchahm aprinkateeſahm, ir tee, kas pee paſchas wirspalatas peeder, prohti kad pahrkahpuſchi ſawa amata peenahkumus.

Peeſihm. Wirspalatas ſwehrinati peeſehdetaji teeſajami no tahs palatas ziwil-nodalas.

Turpat, art. 1073; 1870 Jun. 16 (48498) art. 160.

1086. Tee, kam deeneſts ahrſemês, un kas ahrpus tehwſemes rohbeſchahm grehkadarbus amatâ padarijuſchi, tee Kreewuſemê atſauzami un no S. Pehterburgas wirſpalatas teeſajami.

1864 Now. 20 (41476) art. 1074.

1087. Senates iſnihzinaſchanas-nodalas ſawâ ſanahkſchanâ uſ teeſaſchanu prozeſes iſſpreeſch par grehkadarbeem, kas amatôs pahri par peekto klaſi padariti un tàpat par wirſpalatu preekſchſehdetaju un lohzeklu un ſcho palatu prokureeru un prokureera palihgu grehkadarbeem.

Turpat, art. 1075.

1088. Kriminal-wirſtribunalam ir nodohdami walſts padohmes lohzekli, miniſteri un atdalitu reſoru wirswaldneeki, kad amatâ grehkadarbus darijuſchi.

Turpat, art. 1076.

Ohtrs gabals.

Par nodohſchanu teeſai.

1089. Prozeſes par amatâ dariteem grehkadarbeem ſahkahs:

1) zaur priwatperſonu ſchehloſchanahm un uſdohſchanahm;
2) zaur eerehdnu ſinojumeem un peneſumeem, un
3) pehz preekſchneezibas uſraudſiſchanas par winas apakſchneeku dariſchanahm.

1864 Now. 20 (41476) art. 1077.

1090. Prozeſes par amatâ dariteem grehkadarbeem ir uſſahkamas: woi 1) kamehr apwainotee wehl ſawôs amatôs ſtahw, woi 2) kad tee zitâ reſorâ eeſtahjuſchees, woi 3) kad no deeneſta atlaiſti.

Turpat, art. 1078.

1091. Ar peneſumeem un ſinojumeem par grehkadarbeem, ko juſtizreſora eerehdni amatâ darijuſchi, un tàpat ar luhgſchanahm, lai atlihdſina ſkahdi un ſudumus, kas zaur ſcheem grehkadarbeem notikuſchi, jagreeſchahs pee tahm teeſahm, kurahm tas ſpehks apwainotohs teeſai nodoht; bet ſchehlabas par nekahrtigu mekleſchanu un par nekahrtigahm teeſas nolemſchanahm woi ſpreeſchanahm peneſamas pehz ſcho likumu II un III dalas preekſchrakſteem.

Turpat, art. 1079.

1092. Juſtizreſora eerehdni par amatâ dariteem grehkadarbeem teeſai ir nodohdami:

1) rakſtuwedeji, rakſtuwedeju palihgi un ziti pee teeſahm eezelti eerehdni, tàpat ari teeſas-priſtawi, gubernu un aprinku notari — pehz wirſpalatas nolemſchanas;

2) wirs-rakſtuwedeji un winu palihgi, meerateeſneſchi, aprinkateeſu un wirspalatu preekſchſehdetaji un lohzekli, un tàpat prokureeri, wirsprokureeri un winu palihgi — pehz ſenates iſnihzinaſchanas-nodaļas nolemſchanas.

Turpat, art. 1080.

1093. Kad prokureerneezibas lohzekli teeſai janodohd, tad ſenates iſnihzinaſchanas-nodaļa to zitadi nenolemj, kà tik pehz juſtiz-miniſtera uſdewuma.

Turpat, art. 1081.

1094. Tee likumâ noteiktâs reiſâs teeſahm peedohdamee ſwehrinati peeſehdetaji par amata peenahkumu pahrkahpſchanu teeſai nodohdami, kad ſenates iſnihzinaſchanas-nodaļa to noſpreeſch.

Turpat, art. 1082.

1095. Kad kautkahdas waijadſibas dehl ahrpus teeſas teeſu-preekſchſehdetaju un lohzeklu woi pee teeſahm eezeltu prokureeru dariſchanas jaiſmekle, kas wehl nebija deewsgan iſdibinatas, tad tahda iſmekleſchana nekad tam teeſigam iſmekletajam woi zitam eerehdnim naw uſdohdama, kas ar to apwainoto pee weenas teeſas peeder.

Turpat, art. 1083.

1096. Wiſi jautajeeni, kas ſihmejahs uſ to tahdu juſtizreſora eerehdnu nodohſchanu teeſai, kuru leetas peeder pee wirſpalatas woi pee ſenates iſnihzinaſchanas-nodaļas, tee iſſpreeſchami no wirſpalatas woi ſenates ziwilnodaļas.

Turpat, art. 1084.

1097. Ar peeneſumeem un ſinojumeem par grehkadarbeem, ko adminiſtrazijas-reſora eerehdni amatâ padarijuſchi, un tàpat ar luhgſchanahm, lai atlihdſina ſkahdi un ſudumus, kas zaur ſcheem grehkadarbeem notikuſchi, jagreeſchahs peetahs preekſchneezibas, kurai ſpehks apwainotohs amatâ eezelt; bet par teem, kas zaur wisaugſtakas waldibas pawehlehm amatôs lihdſ zeturtai klaſei un ne augſtaki teek eezelti, un tàpat par gubernu un aprinku muiſchneezibas-preekſchneekeem peneſamas pee waldoſchas ſenates pirmahs nodaļas.

Peeſihm. Zaur to ſchinî artikeli dohtu preekſchrakſtu (1097) likumiga kahrtiba, kà jaſchchlojahs par teeſu un eerehdnu nekahrtigeem nolehmumeem un noteikumeem, neteek pahrgrohſita.

Turpat, art. 1085.

1098. Apwainotu eerehdnu preekſchneeziba wiſu papreekſch ſcheem ſinamu dara, ar ko tee teek apwainoti, un ari kahdi peerahdijumi pret wineem pee rohkas, un praſa, lai wini atbild. Kad, kà kuru reiſ, iſmekleſchana eepreekſchu rah-

dahs waijadsīga, tad ta uſdohdama weenam no teem apakſch ſchihs preekſchneezibas ſtahwoſcheem eerehdneem.

Turpat, art. 1086.

1099. Kad apwainota eerehdna atbilde un ta iſmekleſchana par wina dariſchanahm, prohti kad tahda notikuſi, pahrluhkota, preekſchneeziba woi to leetu iſpreeſch pa adminiſtrazijas-zelu, woi iſlaiſch nolehmumu, woi nodohd ar preekſchâlikumu apwainoto tai teeſai, kurai peeder.

Turpat, art. 1087.

1100. Adminiſtrazijas-reſora eerehdni par amatâ dariteem grehkadarbeem teeſai nodohdami:

1) tee no gubernas- un zitahm tahdahm wirſneezibahm amatâ eezeltee — pehz gubernas-waldibu nolemſchanahm;

2) tee no miniſterijahm un wirswaldibahm amatâ eezeltee — pehz nolemſchanahm, kas zaur miniſterijahm un wirswaldibahm apſtiprinatas;

3) tee zaur wiſaugſtako waldibu amatôs ne pahri par zeturto klaſi eezeltee, tàpat tee gubernu un aprinku muiſchneezibas-preekſchneeki un tee gubernu un aprinku ſemſtwas-waldibu un ſapultſchu preekſchſehdetaji un lohzekli — pehz waldoſchas ſenates pirmahs nodalas nolemſchanas (*a*).

Peeſihm. 1. Kad eerehdni, kas peeder pee pilſahta-waldibas, kas ſaſtahdita pehz pilſahtu-likumeem no 1870, kad tee tahdi teeſai janodohd, tad tas war notikt pehz pilſahta-padohmes nolemſchanas; pilſahtu galwas teeſai nodohdami pehz waldoſchas ſenates pirmahs nodalas nolemſchanas, kurai par pamatu pilſahta-padohmes woi gubernas par-pilſahtu-leetahm-ſaſehdes nolehmums (*b*).

Peeſihm. 2. S. Pehterburgas pilſahta preekſchneezibas un polizejas eerehdni nodohdami teeſai zaur pilſahta preekſchneeku, kad ſchahdas leetas eepreekſchu apſpreeſtas tai ſaſehdei, kas winam par padohmu klaht peedohta (*c*).

(*a*) Turpat, art. 1088. — (*b*) 1870 Jun. 16 (48498) art. 157, 159. — (*c*) 1873 Merz. 20 (52032) pawehl., art. 6.

1101. Kad teeſai kahds nodohdams par amatâ dariteem grehkadarbeem, teeſigam iſmekletajam ta leeta eepreekſch jaiſmekle ſchinîs reiſâs:

1) kad kohpâ ar eerehdneem priwatperſonas grehkadarbu darijuſchi;

2) kad no ta apwainota eerehdna japraſa, lai atlihdſina ſkahdi woi ſudumus, kas zaur wina darbeem, ko amatâ darijis, notikuſchi, un

3) kad eerehdnis teek apwainohts ar tahdu amatâ daritu grehkadarbu, kur pehz likumeem atnemamas wiſas kahrtas-teeſibas woi wiſas ſewiſchkas perſonas un kahrtas teeſibas un priwilegijas, kas tam wainigam peeder.

1864 Now. 20 (41476) art. 1089.

1102. Apwainota eerehdna preekſchneeziba to leetu teeſigam iſmekletajam nodohdama, par to dohd ſinu prokureeram, kas pee tahs teeſas eezelts, kur ta leeta teeſajama. Apwainota eerehdna preekſchneeziba weenu no ſaweem eerehdneem ari war noſuhtiht, lai pee iſmekleſchanas ir klaht, un lai iſmekletajam tahs punktes rahda, kuru iſdibinaſchana winai rahdahs ihpaſchi ſwariga un waijadſīga.

Turpat, art. 1090.

1103. Ko teesigajs ismekletajs eepreekschejâ ismeklešchanâ ismeklejis, to winsch tam prokureeram leek preekschâ, kas pee tahs teesas eezelts, kur apwainohts teesajams, prokureers atkal to ismeklejumu lihds ar sawu atsinumu par to, kà ta leeta tahlaki wedama, nodohd apwainota eerehdņa preekschneezibai.

Turpat, art. 1091.

1104. Kad kahdâ is tahm art. 1101 peeminetahm leetahm ta preekschneeziba, walde buhdama, prokureera atsinumam preti spreesch, ka apwainohts it nemas neesoht atbildigs, woi ka winam administrazijas-zelâ naudas-strahpi waroht uslikt, tad ta leeta to daschadu atsinumu isspreeschanas dehl nahk: par eerehdneem, kas no gubernas un zitahm tahdahm wirsneezibahm (властями) isnemoht paschas gubernu-waldibas (правленій), amatâ eezelti — pee schihm gubernu-waldibahm, bet par eerehdneem, kas no gubernu-waldibahm, ministerijahm woi wirswaldibahm amatâ eezelti — pee waldoschas senates pirmahs nodalas.

Turpat, art. 1092.

1105. Gubernas-waldibas nolehmumi, kas ar prokureera atsinumu par apwainota eerehdņa nodohschanu teesai nesaskan, preekschâ leekami senates pirmai nodalai, lai spreesch galaspreedumu.

Turpat, art. 1093.

1106. Waldoschâ senatê tee preekschâ-likumi par to, ka waldoschas preekschneezibas un prokureeri par eerehdņa, amatâ daritu grehkadarbu un wiņa nodohschanu teesai sawadi atsinuschi, naw zitadi isspreeschami, ka pirmahs un kriminalleetu-isnihzinaschanas-nodalu saweenotâ sehdeschanâ.

Turpat, art. 1094.

1107. Pirms preekschneeziba eerehdni, kas ar amatâ daritu grehkadarbu apwainohts, teesai nodohd, schai peeuahkahs wisas apwainoschanas punktes tik tahlu skaidribâ west, ka tai nolehmumâ par nodohschanu teesai wisas sinas rohnahs, ko prokureeram apwainoschanas-raksta sarakstischanas dehl waijaga, un ka teesa sawâ sehdeschanâ tuhliht pee teesigas ismekleschanas war dohtees.

Turpat, art. 1095.

1108. Tai apwainoschanas-rakstâ, kas pehz apwainota preekschneezibas nolemschanas sarakstihts par wiņa nodohschanu teesai, wisas tahs swarigahs, tai nolehmumâ peeminetahs punktes un peerahdischanas usņemamas.

Turpat, art. 1096.

1109. Augstakee eerehdni, kam woi justizresorâ woi administrazijas-resorôs triju pirmu klaschu amati, par amatâ dariteem grehkadarbeem teesai naw zitadi nodohdami, kà tik pehz Wisaugstaki apstiprinata walsts-padohmes atsinuma, kas tad ari par pamatu ir apwainoschanas-rakstam.

Turpat, art. 1097.

1110. Prozeses par grehkadarbeem, kas amatâ padariti, pirms ne ka ee-

rehdni zitâ reſorâ eeſtahjuſchees, woi pirms no deeneſta atlaiſti, uſnemamas tai paſchâ reſorâ, kur tas grehkadarbs padarihts; bet ſchi reſora praſiſchana, lai tee zitâ reſorâ eeſtahjuſchees eerehdni teeſai teek nodohti, ſchim ohtram reſoram jadara ſinama, lai dara, kas wina ſpehkâ.

Turpat, art. 1098.

1111. Tais preekſchejâ artikelî peeminetâs reiſâs apwainotee no tahs teeſas teeſajami, kur wini bija teeſajami pehz ſawa preekſcheja amata.

Turpat, art. 1099.

1112. Eerehdnus, kas deeneſta-laikâ teeſai nodohti, no amateem woi uſ laiku war atſtahdinaht, woi pa wiſam war atraidiht.

Turpat, art. 1100.

1113. Kad eerehdna nodohſchana teeſai neſtahw tahs preekſchneezibas ſpehkâ, kas winu amatâ eezehluſi (art. 1100 pkt. 1), tad ſchi beidſoht peemineta gubernas waldibai ſinu dohd par apwainota eerehdna nodohſchanu teeſai un reiſâ ari ſinu dohd par to, woi wina apwainoto amatâ pametuſi, woi no ta atraidijuſi.

Turpat, art. 1101.

1114. Pahrtika un penſijas teem, kas par amatâ dariteem grehkadarbeem teeſai nodohti, jaiſmakſa pehz teem preekſchrakſteem, kas tais likumôs par krohna-deeneſtu un par penſijahm rohnahs.

Turpat, art. 1102.

Treſchajs gabals.

Par teeſaſchanas kahrtibu.

1115. Teeſaſchana prozeſês par amatâ dariteem grehkadarbeem kà teeſâs tà ari ſenates iſnihzinaſchanas-nodalâ noteek pehz wiſpahrigeem likumeem par kriminal-teeſaſchanu, bet jaturahs pee teem ihpaſcheem nahkoſchôs artikelôs nolikteem preekſchrakſteem.

1864 Nov. 20 (41476) art. 1103.

1116. Kad wiſus teeſas lohzeklus woi wiſus weetigas adminiſtrazijas eerehdnus par leezineekeem waijaga iſklauſchinaht, tad teeſa nolemj, kas iſ wineem ihpaſchi pats lai atnahk, un kas ſawâ deeneſta-weetâ ſwehrinajams un iſklauſchinajams.

Turpat, art. 1104.

1117. Tanîs leetâs, kur ſwehrinateem peeſehdetajeem lihdſ jaſpreeſch, ſchee zaur lohſehm iſ tahm gada-liſtehm iſwehlejami, pehz kurahm ſwehrinatee wiſpahrigâ teeſaſchanas kahrtibâ peê aizinajami pee ſehdeſchanahm aprinkateeſâs.

Turpat, art. 1105.

1118. Swehrinatu peesehdetaju peeaizinaschana pee wirspalatas, woi pee waldoschas senates isnihzinaschanas-nodalas un winu sasehdes (присутствіе) sastahdischana noteek pehz teem wispahrigeem preekschraksteem par swehriuateem peesehdetajeem (550—553 un 646—677).

Turpat, art. 1106.

1119. Waldoschas senates kriminal-leetu-isnihzinaschanas-nodala sasehschahs, lai prozeses par amatâ dariteem grehkadarbeem apspreestu. Apwainotaja peenahkumi schihs nodalas wirsprokureeram usleekami.

Turpat, art. 1107.

1120. Teesai nodohta eerehdna preekschneezibai ir atwehlehts teesas preekschâ sawas issakdroschanas doht; bet kriminalteesa pee leetas isspreeschanas zaur tahdahm issakdroschanahm naw saistita.

Turpat, art. 1108.

1121. Kad spreedumu spreesch par eerehdneem, arween winu deenesta-rukki woi attestates par preekscheju deenestu ar to noluhku japahrlasa, lai pahrleezinajahs, woi apwainotam preekscheja ilga newainojama deenesta dehl, woi zitu kahdu ihpaschi teizamu nopelnu dehl nenahktohs ihpascha schehlastiba.

Turpat, art. 1109.

1122. Kad eerehdnis zaur galaspreedumu par newainigu teek atsihts, tad pehz teem preekschraksteem, kas tais likumôs par krohna-deenestu un par pensijahm rohnahs, ne tik ween wiss tas laiks, ko bijis ismekleschanâ un apaksch teesas par deenesta-laiku winam japeerehkina, bet ari ta aisstureta ustura un pensijas dala jaatdohd.

Turpat, art. 1110.

1123. Teesas galaspreedums par to teesai nodohtu eerehdni zaur norakstu sinams jadara tai preekschneezibai, pehz kuras nolehmuma tas teesai nodohts.

Turpat, art. 1111.

1124. Kriminal-wirstribunals preeksch walsts-padohmes lohzekku, ministeru un atdalitu resoru wirswaldneeku teesaschanas (art. 1088) teek sastahdihts un leetas wed tai kahrtibâ, kas art. 1074—1077 nolikta.

Turpat, art. 1112.

Zeturtajs gabals.

Par schehloschanohs un spreedumu ispildischanu.

1125. Prozesês par amatâ dariteem grehkadarbeem appeleeretajam atsaukumi un protesti pret teesu spreedumeem, kas pirmajâ instanzê spreesti, peenesami

ſchahdâ kahrtibâ: pret aprinkateeſas ſpreedumeem — pee wirſpalatas, pret wirſpalatas ſpreedumeem — pee ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas, un pret ſchihs nodalas ſpreedumeem — pee ſenates iſnihzinaſchanas-nodalu wiſpahrigas ſapulzes.

1864 Now. 20 (41476) art. 1113.

1126. Schehlabas, lai aprinkateeſu un wirſpalatu galaſpreedumus iſnihzina, pee waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalas peneſamas; bet par ſchihs nodalas ſpreedumeem iſnihzinaſchanas zelâ naw brihw ſchehlotees.

Turpat, art. 1114.

1127. Leeta, kurâ ſpreedums iſnihzinahts, atpakal dohdama, kâ kurâ reiſâ ſenate redſehs, woi tai teeſai, kas to ſpreedumu ſpreeduſi, woi zitai tahs paſchas inſtanzes teeſai (art. 928 un 929).

Turpat, art. 1115.

1128. Kad ſpreedumi prozeſês par amatâ dariteem grehkadarbeem ſpehkâ nahkuſchi, tad wini jaiſpilda pehz wiſpahrigeem nolikumeem. Bet tanîs reiſâs, kad apwainoteem ihpaſchas ſcheem grehkadarbeem noliktas ſtrahpes noſpreeſtas, kâ: iſſlehgſchana no deeneſta, atraidiſchana no amata, atrauſchana no deeneſta-laika, atlaiſchana no amata, pahrzelſchana no augſtaka amata ſemakâ un atrauſchana no gahſchas, — ſchee ſpreedumi iſpildami zaur noteeſata eerehdna preekſchneezibu.

Turpat, art. 1116.

Peektajs gabals.

Kâ leetas no jauna uſnemamas, kas zaur wisſchehligu manifeſtu woi zaur apakſch teeſas ſtahwoſcho eerehdnu nahwi nobeigtas.

1129. Teem eerehdneem, kas ar ſaweem amatâ dariteem grehkadarbeem wisſchehligâ manifeſtâ eerehkinati, beſ kâ teeſa noſpreeduſi par winu wainibu woi newainibu, teem ir un paleek brihw peederigai teeſai luhgt, lai no jauna tahs leetas uſnem, kas tahdai nobeigtas.

1864 Now. 20 (41476) art. 1117.

1130. Terminſch preekſch art. 1129 peeminetu luhgſchanu eeſneegſchanas ir ſchahds: teem kas walſts rohbeſchâs miht, tſchetru mehneſchu laiks, bet teem, kas ahrſemês miht, gada laiks, abjâs reiſâs rehkinajoht no tahs deenas, kur ſpreedums wineem ſludinahts.

Turpat, art. 1118.

1131. Kad pee ſpreeduma ſpreeſchanas it nemaſ newar noteikt, woi tas eerehdnis wainigs, woi newainigs, tapehz ka nahwes dehl no wina wairs newar

atbildes dabuht, tad ſpreedumâ to ihpaſchi waijaga peemineht, apakſch teeſas ſtahwoſcha familijai par labu, ja ta kahdu reiſ luhgſchanu par penſiju gribetu eeſneegt.

Turpat, art. 1119.

1132. Kad eerehdnis luhdſees, lai leetu, kas zaur wisſchehligu manifeſtu nobeigta, no jauna uſnem, un pehz leetas pahrmekleſchanas neteek par newainigu atſihts, tad ſchi manifeſta ſpehks winam par labu wairs naw rehkinajams:

Turpat, art. 1120.

1133. Ari tahm nomiruſchu eerehdnu familijahm ir brihw luhgtees, lai leetas, kas zaur wisſchehligu manifeſtu, woi zaur apakſch teeſas ſtahwoſcho nahwi nobeigtas, no jauna uſnem; bet to tahdu familijas, kas manifeſtâ eerehkinati, ſcho teeſibu tik tad war leetaht, kad ſchee nomiruſchi, pirms tas laiks notezejis, kurâ leetu no jauna wareja uſnemt (art. 1130).

Turpat, art. 1121.

1134. Kad grib luhgtees, lai prozeſes par nomiruſcheem eerehdneem no jauna uſnem, tad preekſch tahdu luhgſchanu eeſneegſchanas winu familijahm pilnajs art. 1130 noliktajs laiks wehlejams, kas teek rehkinahts no tahs deenas, kurâ tas manifeſtâ eeſkaitihts woi preekſch ſawas leetas iſſpreeſchanas nomiruſchajs eerehdnis nomiris.

Turpat, art. 1122.

1135. Schahdahm luhgſchanahm weetigas preekſchneezibas leezibasrakſts par apakſch teeſas bijuſcha eerehdna mirſchanas laiku arween japeeleek.

Turpat, art. 1123.

Zeturta ſchkira.

Kà drukas-likumu pahrkahpſchanas teeſajamas.

1136. Drukas-likumu pahrkahpſchanas meklejamas pehz wiſpahrigeem preekſchrakſteem par kriminalteeſaſchanu, iſnemoht to, kas ſche turpmak noteikts.

1866 Dez. 12 (43978) preekſchrakſt., art. 1.

Pirmajs gabals.

Par peederibu.

1137. Pahrkahpſchanas, kas ſtrahpes-likumu grahmatâ art. 1010—1013, 1015—1019, 1030 un 1032 pee wahrda ſauktas, kriht meerateeſneſcheem, lai tee par tahm ſin.

1868 Dez. 12 (43978) preekſchrakſt., art. 2.

1138. Grehkadarbi un noſeegumi, kas ſtrahpes-likumu grahmatâ art. 181, 189, 274, 1035—1037 peemineti, un tàpat prozeſes par eerehdnu, teeſu un eeſtahdju gohda aiſtikſchanahm japahrluhko no paſchas wirspalatas. Par palatas ſpreedumeem, kad ſchee ſpreeſti beſ ſwehrinateem peeſehdetajeem, ir atlauts appeleerejoht atſauktees un proteſtus zelt pee waldoſchas ſenates iſnihzinaſchanas-nodalahm.

Turpat, art. 3.

1139. Schahdi grehkadarbi un noſeegumi teeſajami tahs weetas teeſai, kur tas drukajums drukahts, kura dehl mekleſchana ſahkuſees. Bet ja tas drukajums ahrſemês drukahts, woi ja drukas-weeta neſinama, ta par to jaſpreeſch tahs weetas teeſâ, kur tas drukajums laudîs laiſts, bet kad laudîs laiſts wairak ne kà weenâ teeſas-aprinkî, tad tanî teeſas-aprinkî, kur papreekſch uſſahkts mekleht.

Turpat, art. 4.

Ohrts gabals.

Kà jauſſahk mekleht un kà teeſaſchana jawed.

1140. Mekleſchanu uſſahkt (art. 297, pkt. 2) pee grehkadarbeem un noſeegumeem, kas padariti zaur drukaſchanu, peenahkahs drukas-leetu wirswaldei un zenſuras-kommitejahm, iſnemoht to ween, kad atgadahs teeſu, eeſtahdju un eerehdnu gohda aiſtikſchana. Schinîs reiſâs wainigahs perſonas mekleſchana no prokureera jauſſahk ne zitadi, kà ween pehz ſchehloſchanahs, pehz ſinojumeem woi peneſumeem, kas nahkuſchi no teem, kam gohds aiſtikts. Prozeſes par to, ka priwatperſonai zaur drukajumeem gohds aiſtiks, uſſahkamas pee teeſahm zaur paſcheem teem aiſtikteem pehz wiſpahrigeem likumeem.

1866 Dez. 12 (43978) preekſchrakſt., art. 5.

1141. Prokureerneezibas lohzekleem par peenahkumu ir uſlikts tohs mekleht, kas wainigi, ka pahrkahpuſchi preekſchrakſtus drukadami teeſu noſpreedumus. Beſ

tam teesu lohzekleem un tàpat ari teem ziteem eerehdneem un priwatpersonahm ir ta teesiba schehlabas, kur peeder, peeneſt, kad winu paſchu gohds aiſtikts woi apſmeets zaur drukaſchanu par teeſas leetahm, kas peeminetôs preekſchrakſtôs wehleta. Tai paſchâ kahrtibâ un pehz ta preekſchrakſta, kas ſchinîs likumôs art. 297, pkt. 2 iſteikts, uſſahkama mekleſchana par to, ka ſinas par leetahm, kas zaur klauſchinaſchanu woi zaur eepreekſcheju iſmekleſchanu ſadabuhtas, zaur drukajumeem laudîs laiſtas, pirms teeſa ſehdejuſi woi pirms leeta aptureta.

1866 Now. 20 (41481); 1870 Janw. 30 (47966); 1875 Febr. 4, lik. un pawehl. krahj., № 255.

1142. Wehſtijumôs, ſchehlabâs un ſinojumôs ſmalki janoteiz, kahds ihpaſchi ir tas grehkadarbs woi noſeegums, kahds wahrds teem, kas no teeſas buhtu mekleſami, un tàpat, kur tee dſihwo, prohti kad tas ir ſinams. Kad drukas-leetu wirswalde ſinas dohd, tad tais ſinâs wiſs jaſaleek, kas tikai ſinams, un ko prokureeram apwainoſchanasrakſta ſarakſtiſchanas dehl waijaga, un tàpat ari likums japeemin, kur tas meklejamajs grehkadarbs ſihmehts, tà ka wirspalata ſawâ ſehdeſchanâ teeſcham pee teeſigas mekleſchanas war dohtees.

1866 Dez. 12 (43978) preekſchrakſt. art. 6.

1143. Pehz wirswaldes un zenſuras-kommiteju wehſtijumeem, un pehz teeſu, eeſtahdju un eerehdnu ſchehlabahm, ſinojumeem, woi wehſtijumeem, prokureeram peenahkahs mekleſchanu uſſahkt, bet ja winſch wirswaldes woi zenſuras-kommitejas wehſtijumâ atrohn kautkahdu kibeli woi tumſchumu, tad winam to noteiktâ kahrtibâ waijaga preekſchâ likt juſtiz-miniſterim un winam pee leetas tahlak weſchanas pehz waijaga turetees pee ta noteikuma, ko no miniſtera buhs dabujis.

Turpat, art. 7.

1144. Kad ir pahrkahpti tee preekſchrakſti par tahm weetahm, kur taiſa un pahrdohd, ko preekſch drukaſchanas un preekſch grahmatu-andeles waijaga, mekleſchana noteek tà, ka meerateeſneſchi tohp apſinoti galwas-pilſahtôs — zaur teem inſpektoreem, kam ſchinî dalâ uſraudſiba uſwehleta, gubernu-pilſahtôs — zaur teem no gubernatora ihpaſchi preekſch tam noteikteem eerehdneem, un tais zitâs weetâs — aprinka polizejas preekſchneekeem un polizeimeiſtereem.

Turpat, art. 8.

1145. Kad ir pahrkahpti tee preekſchrakſti par teatera iſrahdiſchanahm, wainigo mekleſchana noteek tà, ka aprinkateeſas prokureers tohp apſinohts, S. Peterburgâ zaur pilſahta preekſchneeku, Maſkawâ zaur wirspolizeimeiſteru, bet tais zitâs weetâs zaur polizeimeiſtereem un aprinka-polizejas preekſchneekeem.

Turpat, art. 9; 1873 Merz. 20 (52032).

1146. Teeſai ir brihw, pirms ſpreedumu par leetas ferdi noſpreeduſi, pehz ſtrahpes-likumu grahmatas art. 1045 un 1046 grahmatas woi laikrakſtus, par kureem no teeſas puſes jamekle, apkihlaht.

1866 Dez. 12 (43878) art. 10.

1147. Prozeſês par gohda aiſtikſchanahm, kad apſuhdſetam neteek atlauts peerahdijumus peeneſt par to, ka tas, zaur ko negohds darihts, ir teeſa, tad runas, kas teeſâ turetas, naw brihw drukaht, jebſchu tahs ir turetas publikai klaht eſoht. Tahdâs leetâs tikai teeſas ſpreedums ween drukajams un pee tam wehl uſ ihpaſchu teeſas atwehleſchanu. Bet wiſas ſmalkas ſinas par teeſas ſehdeſchanu woi paſchu pirmo ſuhdſetaja ſchehlabu drukaht teeſas prekſchſehdetajs war atlaut tik tahdâ reiſâ, kad pats gohdâ aiſtiktajs to luhgtohs.

Turpat, art. 11; 1875 Febr. 4, lik. un pawehl. krahj., № 255.

1148. Kad kahdu no teem neiſdibina, kam drukas-leetâs buhtu jaatbild, tad teeſai gahdajoht, kà peenahkahs, war wina uſmekleſchanu un to ſpreeſchanu par to tam wainigam peenahkamo ſtrahpi kawejoht, lihdſ kamehr tas buhs ſanemts woi uſeets, naw leegts pehz wiſpahrigeem prekſchrakſteem (art. 846—852) ſpreedumu iſdoht par to, lai, kad to par waijadſigu atſihſt, paſchu to grahmatu woi winas dalu iſnihzina.

1866 Dez. 12 (43978) prekſchrakſt; art. 12.

Peekta ſchkira.

Kà grehkadarbi un noſeegumi teeſajami, kas uſ weenahm ohtrahm waldiſchanas dalahm ſihmejahs.

Pirmajs gabals.

Kà grehkadarbi un noſeegumi pret krohna mantu un eenahkſchanahm teeſajami.

Pirma nodaļa.

Peederiba un teeſigas mekleſchanas kahrtiba.

1149. Kad tee prekſchrakſti, ko krohna-mantas-waldiba dewuſi, un kas peelikumâ pee ſchi artikela ſalikti, pahrkahpti, tad krohna-mantas-waldibai atlauts, lai tahdas pahrkahpſchanas pate pehz peederigu likumu prekſchrakſteem teeſa.

1864 Now. 20 (41476) art. 1124.

1150. Iſſlehdſoht tahs peelikumâ pee preekſcheja artikela peeminetahs pahrkahpſchanas, wiſi ziti grehkadarbi un noſeegumi pret krohna-mantas-waldibas

likumeem meklejami pehz wispahrigeem preekſchrakſteem par kriminalteeſaſchanu, iſnemoht to, kas ſchinî gabalâ noteikts (*a*).

Peeſihm. Kad preekſchrakſti par ſtempelpapireem pahrkahpti, kâ ſtrahpes-likumu grahmatâ art. 579 pkt. 10—13 peeminehts, tad teeſas mekleſchana ſahkama tikai tanis reiſâs, kad tee ar ſchihm pahrkahpſchanahm noſeeguſchees diwju nedelu laikâ, no tahs deenas, kur wineem pateikts, ka pahrkahpſchana manita, neuſrahda rentejas kwitanzes par to, ka to wineem iſrehkinatu ſtrahpes-naudu aiſmakſajuſchi (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41476) art. 1125. — (*b*) 1874 Apr. 17 lik. un paweht. krahj., № 639, preekſchrakſt., art. 111, 112.

1151. Kad apwainohts wairak ne kâ weenu noſeedſîbasdarbu reiſâ darijis, tad tahs ſtrahpes par ziteem grehkadarbeem woi noſeegumeem wehl neatlihdſina to ſtrahpes-naudu, kas jamakſa par krohna-mantas-waldibas likumu pahrkahpſchanu, un kad ſchi naudas-ſtrahpe peeder pee tahm naudas-ſtrahpehm, kas pee-likumâ pee art. 1149 peeminetas, tad wina adminiſtrazijas-zelâ uſleekama, nemaſ nerehkinajoht tahs naudas-ſtrahpes un zitas ſtrahpes, kas teeſas-zelâ par ziteem apwainota noſeedſîbasdarbeem noſpreeſtas.

1864 Now. 20 (41476) art. 1126.

1152. Strahpes-naudas ſumma, pehz kuras leeluma ta leeta peeder woi meerateeſahm, woi wispahrigahm teeſahm, teek uſeeta, kad ſaſkaita paſchas naudas-ſtrahpes leelumu un to leetu wehrtibu, kas atnemamas.

Turpat, art. 1127.

1153. Tahs prozeſes par grehkadarbeem un noſeegumeem pret krohna-mantu, kas nepeeder pee krohna-mantas-waldibas likumu pahrkahpſchanahm, iſ wispahrigas kriminalprozeſes kahrtibas tikai tai ſinâ iſnemtas, ka pee ſcho leetu apſpreeſchanas teeſâ prokureeri ſawu atſinumu nodohd ari par atlihdſinaſchanu, kas krohnim nahkahs, prohti kad krohna ſuhdſiba likumigâ kahrtibâ uſdohta.

Peeſihm. Schim preekſchrakſtam ari ſpehkâ (art. 1153) Keiſara pils- un apanaſchas-reſorôs.

Turpat, art. 1128.

Ohtra nodaļa.

Kahdâ kahrtibâ pahrkahpſchanas gaiſmâ wedamas.

1154. Kad priwatperſonas krohna-mantas-waldibas likumus pahrkahpuſchi, leetu eeſuhdſeht kriht ſchi reſora waldehm un waldju eerehdneem, tàpat wispahrigai polizejai tais waras rohbeſchâs, kas peederigôs likumôs noliktas.

1864 Now. 20 (41476) art. 1129; 1870 Maij. 24 (48399) preekſchrakſt., art. 155.

1155. Krohna-mantas-waldehm un ſcho waldju eerehdneem peenahkahs ihpaſchu protokoli ſarakſtiht par ikkatru winu waras rohbeſchâs uſeetu un teeſas-zelâ meklejamo likuma pahrkahpſchanu.

1864 Now. 20 (41476) art. 1130.

1156. Protokoles par fabrikôs un manufakturâs uſeetahm pahrkahpſchanahm jaſarakſta fabrika-kungam, rentneekam, prikaſchtſchikam woi waldneekam

klaht eſoht, bet pee pahrkahpſchanahm, kas uſeetas magaſinâ, bohtî woi kahdâ zitâ amata- woi andeles-weetâ — weetas-kungam woi wina prikaſchtſchikam klaht eſoht; bet zaur tam, ka ſchee naw mahjâs, protokoles uſnemſchana naw kawejama, kad tee pee pahrkahpſchanas apleezinaſchanas peeaizinatee leezineeki (понятые) (art. 315) ir klaht (*a*).

Peeſihm. Kad preekſchrakſti par priwat-ſeltamaſgaſchanu (lik. par kaln. rakt.) pahrkahpti, tad protokole ſarakſtama, ne maſak kà diwi leezineekeem (понятые) un ari apwainotam klaht eſoht, ja winſch ir uſ weetas; bet zaur tam, kad wina naw, protokoles uſnemſchana neteek kaweta (*b*).

(*a*) Turpat, art. 1131. — (*b*) 1870 Maij. 24 (48399) preekſchrakſt. art. 156.

1157. Kad tulles-likumi pahrkahpti, protokoles par andeles- woi amata-weetas iſmekleſchanu jaſarakſta tulles-reſora eerehdneem kohpâ ar to polizejas lohzekli, kam klaht eſoht mekleſchana notikuſi: bet tais leetâs, ko polizeja pati uſſahkuſi, mekleſchanas protokoles jauſnem tikai peeaizinateem leezineekeem (понятые) klaht eſoht.

1864 Now. 20 (41476) art. 1132.

1158. Kad meſcha-likumi pahrkahpti, protokole par to jauſnem meſchakungam woi meſchakonduktoram un leezineekeem (понятые) iſ tuwaka zeema klaht eſoht. Kas pee ſchahdahm pahrkahpſchanahm uokerti, zaur meſchaſargu, kad meſchakungs woi meſchakonduktors naw mahjâs, jawed pee tuwakahs polizejas woi zeema-waldibas, kurai peenahkahs ihpaſchâ protokolê apleezinaht, kà tas apwainohts preekſchâ weſts, un gahdaht, ka tahs pahrkahpſchanas pehdas nenoſuhd, lihdſ kamehr meſchakungs woi konduktors protokoli buhs uſnehmis par tahs weekas apſkatiſchanu, kur ta pahrkahpſchana uſeeta.

Peeſihm. Pee tahm meſcha-likumu pahrkahpſchanahm, kur ſkahde padarita, kas naw leelaka par diwideſmit peezi rubuleem, meſchaſargam (объѣздчикъ или лѣсникъ), leezineekeem (понятые) klaht eſoht, ir brihw protokoli uſnemt.

Turpat, art. 1133; 1871 Dez. 21 (50337).

1159. Protokole jauſnem tuhliht un, kad tas wax notikt, paſchâ tai weetâ, kur pahrkahpſchana nſeeta.

1864 Now. 20 (41476) art. 1134.

1160. Kad protokole ne ahtraki kà diwpadſmit ſtundas pehz pahrkahpſchanas uſeeſchanas uſnemta, tad japeemin protokolê, kapehz ta leeta ſakaweta.

Turpat, art. 1135; 1870 Maij. 24 (48399) preekſchrakſt., art. 157.

1161. Protokolê japeemin:

1) kahdâ laikâ un weetâ ta uſnemta;

2) zaur kam, kad un kur pahrkahpſchana uſeeta;

3) kahda ta pahrkahpſchana bijuſi;

4) apwainota wahrds, tehwa wahrds, dſihwes-kahrta un, kad tas ir ſinams, dſihwoſchanas-weeta;

5) pahrkahpſchanas leezineeki (понятые и свидѣтели), ja tahdi bijuſchi, un

6) ko apwainohts un leezineeki (понятые и свидѣтели) peeminejuſchi un atbildejuſchi.

1864 Now. 20 (41476) art. 1136; 1870 Maij. 24 (48399) preekſchrakſt., art. 157.

1162. Kad pee pahrkahpſchanas uſeeſchanas prezes woi zitas atnemamas leetas ir atnemtas, tad protokolê japeemin:

1) kahdas leetas un zik atnemtas, un

2) zik pakâs pehz apſkatiſchanas un iſmekleſchanas tahs atnemtahs prezes ſapakatas, un zik ſeegelu katrai uſlikti.

Peeſihm. Uſ tahm pakahm (помѣщеніе), kurâs tahs ſchinî artikelî peeminetas leetas ſapakatas, ſawus ſeegelus uſſpeeſch tee eerehdni, kas pee protokoles uſnemſchanas klaht bijuſchi un tahs priwatperſonas, kam pee tahs leetas daliba.

1864 Now. 20 (41476); 1870 Maij. 24 (48399).

1163. Leetas, ko leeluma woi zitu kahdu eemeſlu dehl newar eepakaht nedſ apſeegeleht, un tàpat tee wedamee rihki protokolê ſkaidri jaſarakſta.

1864 Now. 20 (41476) art. 1138.

1164. Kad tulles-likumi pahrkahpti, wehl beſ tahm augſchâ peeminetahm ſinahm protokolê waijaga:

1) aprakſtiht, kà katra iſmeklejoht atnemta pretſchu paka iſſkatahs, un ari, kahdas ſihmes un kahdi ſeegeli wirſû, un zik wina katra wiſa kohpâ (бруто) welk, un

2) eerakſtiht, ko apwainohts teizis, prohti: a) woi tahs atnemtahs prezes winam paſcham woi kahdam zitam, un ihpaſchi kam peeder, un b) woi apwainohts wehlahs pats klaht buht, kad tulles-namâ prezes pahrluhkohs.

Turpat, art. 1139.

1165. Kad protokole wiſeem, kas pee uſnemſchanas klaht bijuſchi, preekſchâ laſita, tad no ſcheem japaraksta. Par teem, kas rakſtiht nemahk, uſ winu ihpaſchu luhgſchanu parakſtahs tee, kam wini to uſwehl.

Turpat, art. 1140; 1874 Maij. 24 (48399) preekſchrakſt., art. 159.

1166. Pahrkahpſchanas leezineekeem ſawôs parakſtôs waijaga peeſihmeht, ka wini pahrleezinati, ka tee notikumi, pee kureem wini bijuſchi par leezineekeem, tà iſſtahſtiti, kà ihſti notikuſchi.

1864 Now. 20 (41476) art. 1141.

1167. Kad apwainohts leedſahs protokoli parakſtiht, tad protokolê to waijaga eerakſtiht un ſinamu dariht diwjeem leezineekeem, kam pee leetas naw daliba (*a*).

Peeſihm. Kad likumi par priwat-ſeltamaſgaſchanu pahrkahpti (lik. par kaln. rakt.), un kad apwainohts leedſahs protokoli parakſtiht, tad to eerakſta protokolê, un leezineeki (понятые) parakſtahs (*b*).

(*a*) Turpat, art. 1142. — (*b*) 1870 Maij. 24 (48399) preekſchraſt., 159.

1168. Kad pahrkahpſchana peerahdama zaur kautkahdahm dokumentehm,

ar ko peeteek tà, ka pahrkahpſchanas notikums wairak naw jaiſſkaidro, tad protokolu weetâ peeteek ar eerehdnu uſrakſteem uſ tahm dokumentehm.

1864 Now. 20 (41476) art. 1143.

1169. Tahs leetas, kas atnemtas, kad pahrkahpſchanu uſgahja, iſnemoht tahs, kas tahlak buhs peeminetas, preekſch glabaſchanas janoſuhta weetigâs rentejâs, woi japamet polizejas rohkâs, lihdſ kamehr meerateeſneſis woi teeſigajs iſmekletajs leetu apſpreeſch, woi ko par to nolemj.

Turpat, art. 1144.

1170. Pee dſehreenu-likumu pahrkahpſchanahm, ko fabrikôs un magaſinâs uſeet, tohs atnemamohs dſehreenus, kad apſeegeleti, to paſchu fabriku pagrabôs un magaſinâs, kur atraſti, war pameſt preekſch glabaſchanas apakſch polizejas uſraudſibas un atbildibas.

Turpat, art. 1145.

1171. Pee meſcha-likumu pahrkahpſchanahm ſagts kohku-materials, kad meſchâ atnemts, no ta meſchagabala ſarga glabajams, kura rohbeſchâs tee ſagtee kohki dabuhti; bet ja tee kohki jau no meſcha bija iſweſti, tad winu glabaſchana jauſdohd tuwakai polizejai.

Turpat, art. 1146.

1172. Kad weetiga polizeja to winas uſraudſibai uſwehletu mantu no laupiſchanas un apſkahdeſchanas ar ſawu ſpehku neſpehj ſargaht, tad winai brihw uſ ſawu atbildeſchanu priwatperſonahm preekſch uſglabaſchanas to atdoht, woi wakti par norunatu makſu pee tahs peelikt.

Turpat, art. 1147.

1173. Kad tulles- woi akziſes-uſraugi konterbandes woi aiſleegta brandwihna wedejus noker, tad ſchohs lihdſ ar tahm atnemtahm prezehm tuwakai pilſſahta- woi aprinka-polizejai waijaga nodoht, un meerateeſneſim woi teeſigam iſmekletajam tuhliht ſina par to jadohd. Scheem protokoli uſnemoht jaturahs pee teem art. 1159—1168 dohteem preekſchrakſteem.

Peeſihm. Tahs konterbandes-prezes, pirms pee tamoſchnas teek noſuhtitas, pehz likumigas kahrtas janotakſeere.

Turpat, art. 1148.

1174. Konterbandes-prezes, kas pee mekleſchanahm atraſtas, woi uſ zela ne tahlak kà ſimts werſtis no tamoſchnas apturetas, tahs lihdſ ar wiſeem wedejeem teeſcham uſ tamoſchnu janoſtelle, bet tais weetâs, kur karantenes-lihnija rohnahs, neweſelibas laikâ janodohd tuwakâ karantenê, kura, kad protole uſnemta, tahs apturetas prezes lihdſ ar wiſeem wedejeem tamoſchnai nodohd, tik kà ſchee pehz karantenes-preekſchrakſteem ſkaidroti.

Turpat, art. 1149.

1175. Priwatmahjokkôs ziteem krohna-mantas-waldibas eerehdneem naw

brihw ee=eet kà tik ween tulles=uſraugeem tanîs reiſàs, kur ſchee azihm redſ, ka apwoinohts, kam uſ karſtahm pehdahm dſenahs pakal, priwatmahjoklî eebehg.

Turpat, art. 1150.

1176. Jſnemoht tohs preekſchejâ artikelî peeminetus atgadijumus, krohna=mantas=waldibas eerehdni, kad jadohma, ka kahdâ priwatmahjoklî ſchihs waldibas preekſchrakſtu pahrkahpſchana noteek, woi ka kahdi peerahdijumi tur ſlehpti, meerateeſneſim woi teeſigam iſmekletajam, kà kuram peenahkahs, bet, kad tee naw klaht, polizejai ſinu dohd, lai to mahjokli iſmekle, woi tahs leetas lai atnem.

Turpat, art. 1151.

1177. Andeles= un amata=weetas un tàpat fabrikus un manufakturas krohna=mantas=waldibai tikai uſ kahdu laiku, lihdſ kamehr teeſa ſpreedumu buhs ſpreeduſi, un tikai tanîs reiſàs ir brihw aiſſlehgt, kad to uſeetu pahrkahpſchanu un krohna labuma apſkahdeſchanu zitadi newar aiſſargaht (ſk. art. 1251, peeſihm.).

Turpat, art. 1152.

1178. Preekſchejâ artikelî (1177) noliktajs preekſchrakſts neſihmejahs uſ fabrikeem, kur dſehreenus taiſa, ko zitadi ſlehgt newar, kà tik ween pehz teeſas nolehmuma.

Turpat, art. 1153.

1179. Krohna=mantas=waldibas eerehdneem, tai ſkaitâ ari teem, kas peeder pee walſts=rohbeſchu un ziteem akziſes=uſraugeem un pee meſcha=uſraugeem, jaatbild tai art. 53 un 485—488 noliktâ kahrtibâ, kad wini kuhtri ir, un kad nekahrtigi dara pee tahdu pahrkahpſchanu iſdibinaſchanas, kas no teeſahm teeſajamas.

Turpat, art. 1154.

1180. Krohna=mantas=waldibas eerehdneem, kas kautkahdas andeles= woi amata=weetas, fabrika woi manufakturas ſlehgſchanu nolemj (art. 1177), jaatbild priwatperſonu preekſchâ par wiſu ſkahdi un ſudumu, kad teeſai to leetu iſmeklejoht iſrahdahs, ka tas pa nepateeſu bija darihts.

Turpat, art. 1155.

Treſcha nodaļa.

Eepreekſcheja iſmeklefchana.

1181. Teeſigam iſmekletajam naw brihw krohna=mantas=waldibas eerehdneem leegtees, ka neiſmeklehs, prohti kad pahrkahpſchanas, kà peenahkahs, aplee=zinatas.

1864 Now. 20 (41476) art. 1156.

1182. Krohna=mantas=waldibai ir brihw kahdus no ſaweem eerehdneem

woi ari priwatperſonas noſuhtiht, lai kà pilnwari tai iſmekleſchanai ir klaht un krohna labumu aiſſtahw.

Turpat, art. 1157.

1183. Par iſmekleſchanas laiku un weetu teeſigajs iſmekletajs krohna-mantas pilnwarim tikai tad ſinu dohd, kad winam par to luhdſ. Kad ſchis uſ ſaukſchanu.nenahk, zaur tam ta iſmekleſchana neteek kaweta.

Turpat, art. 1158.

1184. Pee iſmekleſchanas teeſigam iſmekletajam uſ ihpaſchu krohna-mantas-waldibas peneſumu negaidoht peenahkahs tais likumâ peeminetâs reiſâs (art. 268) teeſai preekſchâ likt, lai to krohna-kaſê peenahkamu ſtrahpes-naudu apdrohſchina.

Turpat, art. 1159.

1185. Pee pahrkahpſchanahm, kur iſmekletajam ihpaſchas ſinaſchanas waijaga, teeſigajs iſmekletajs peeaizina leetas-pratejus iſ teem, kas krohna-mantas-waldibas deneſtâ; bet winam naw aiſleegts reiſâ ar teem eerehdneem ari priwat-perſonas peeaizinaht, kurus paſihſt, ka wini to leetu ſmalki proht.

Turpat, art. 1160.

1186. Prozeſês par falſchu naudas-gabalu un falſchas papira-naudas taiſiſchanu tee falſchee naudas-gabali un ta falſcha papira-nauda janoſuhta, lai iſmekle, winus pee kalnuraktuwu-waldibas, ſcho uſ tureeni, kur papira-nauda teek taiſita un iſlaiſta.

Turpat, art. 1161; 1872 Now. 28 (51587).

1187. Apturetas leetas, iſnemoht tahdas, kas pohſtâ eet woi ſamaitajahs, naw brihw pahrdoht, pirms leeta iſſpreeſta, prohti kad pats ihpaſchneeks ſawu wehleſchanu neiſteiz protokolê, kas par to uſnemama.

1864 Now. 20 (41476) art. 1162.

1188. Kad ihpaſchneeks atwehlejis, tad ta pahrdohſchana noteek pehz krohna-mantas-waldibas likumu preekſchrakſteem, bet ta par to eenahkuſcha nauda, lihdſ kamehr leeta buhs iſſpreeſta, likumigâ kahrtibâ jaglaba.

Turpat, art. 1163.

1189. Krohna-mantas-waldibas leetâs, kad jaſarga, lai apwainohts no iſmekleſchanas un teeſaſchanas neatraujahs, iſnemoht likſchanu apakſch wakts, nekas neteek darihts, kà ween galwoſchana woi ſaloga likſchana teek no wina praſita tai wehrtibas leelumâ kà ta naudas-ſtrahpe, kahda tam apwainotam waretu tapt ſpreeſta.

Turpat, art. 1164.

1190. Tais leetâs, kur tulles-likumi pahrkahpti, protokoles par to polize-zejai nodohtu pretſchu (art. 1173) iſmekleſchanu, apſkatiſchanu un takſeereſchanu kohpâ ar tahm apturetahm prezehm uſ tamoſchnu janoſuhta, kad ſchi no

atnemſchanas weetas naw tahlaki ne kà ſimts werſtis; ohtradi prezes pee tuwakahs polizejas preekſch glabaſchanas janodohd, bet protokoles norakſts jaeeſneedſ pee tulles-eenahkſchanu-nodalas, lai eerahda to tamoſchnu, kur tahs prezes buhs pahrraudſiht.

1864 Okt. 26 (41374); Now. 20 (41476) art. 1165.

1191. Kad ſina no tulles-eenahkſchanu-nodalas nahkuſi, uſ-kahdu tamoſchnu ihſti apturetas prezes jaſuhta, teeſigajs iſmekletajs polizejai kohpâ ar mekleſchanas protokoli ſinamu dara, ka tahs noſuhtitas, kur bija jaſuhta, un tai paſchâ laikâ ari tam pretſchu ihpaſchneekam ſinu dohd, ja ſchis wehlejees pee pretſchu pahrraudſiſchanas tamoſchnâ klaht buht.

1864 Okt. 26 (41374); Now. 20 (41475) art. 1166.

1192. Apwainotam, kas galwoſchanu woi ſalogu gahdajis, teeſigajs iſmekletajs atwehl, lai winſch drohſchi uſ tamoſchnu dohdahs un pretſchu pahrraudſiſchanai ir klaht, un reiſâ tamoſchnai ſinu dohd par to terminu, kas apwainotam noteikts, ja winſch pee pahrraudſiſchanas grib klaht buht.

1864 Now. 20 (41476) art. 1167.

1193. Zaur tam, ka apwainohts noteiktâ terminâ neatnahk, tàpat, ja iſbehgtu, pretſchu pahrraudſiſchana neteek kaweta.

Turpat, art. 1168.

1194. Kad naw galwohts, woi kad apwainohts wainas leeluma dehl jaapzeetina, tad winſch, kad wehlahs pats klaht buht pee pretſchu pahrraudſiſchanas tamoſchnâ, likumigâ kahrtibâ tur janowed un teeſigajs iſmekletajs par to tamoſchnai tuhliht dohd ſinu.

Peeſihm. Teem pretſchu apturetajeem ir brihw pee winu pahrraudſiſchanas buht klaht, bet teeſigam iſmekletajam newaijaga ſcheem ſinu doht par to, ka tahs prezes uſ tamoſchnu noſuhtitas.

Turpat, art. 1169.

1195. Par to, kas pee pahrraudſiſchanas tamoſchnâ atraſts, pilnigs ſarakſts jauſnem un no wiſeem, kas klaht bijuſchi, japarakſta, bet tahs apturetas prezes pakâs woi kaſtês ſapakatas, jaglaba un ar tamoſchnas, ihpaſchneeka un wedeja ſeegeleem jaapſeegele.

Turpat, art. 1170.

1196. Pretſchu apturetajam un fabrikantu deputatam, kur tahds rohnahs, aridſan wehlehts ſawus ſeegelus uſſpeeſt uſ tahm pretſchu pakahm woi uſ paſchahm prezehm, kà kuru reiſ kriht.

Turpat, art. 1171.

1197. Tai ſarakſtâ par pretſchu pahrraudſiſchanu japeemin, ihpaſchi, no kam un kur tee ſeegeli uſſpeeſti.

Turpat, art. 1172.

1198. Kad tahs apturetas prezes un tee wedeji teeſcham tamoſchnai no-

dohti, tad, pirms pahrrauga, protokole par to apturešchanu uſnemama, un tahs apzeetinatas perſonas tai paſchâ deenâ pee meerateeſneſcha woi pee teeſiga iſmekletaja noſuhtami, bet kad ſchee naw mahjâs, — pee polizejas, lai ſchi gahda, ka ſchee teek ſargati, ka no iſmekleſchanas un no teeſas neatraujahs.

Turpat, art. 1173.

1199. Schahdâs reiſâs tamoſchna leetu teeſaſchanai nenodohdama nolemj apturetu pretſchu atnemſchanu un naudas-ſtrahpi, kas krohmin pa labu uſleekama:

1) kad prezes, rati woi ragus un brauzami lohpi uſ paſchu rohbeſchu beſ brauzejeem apturetî, bet tee ihpaſchneeki woi winu pilnwari ſeptinu deenu ſtarpâ, no tahs deenas, kad prezes tamoſchnai nodohtas, ſchehlabas nepeeneſ par to, ka prezes pa nepateeſu buhtu atnemtas, un

2) kad nohſt no rohbeſchas apturetu leetu ihpaſchneeks woi wedejs atnemſchanu atwehl un triju deenu ſtarpâ wiſu no tamoſchnas iſrehkinatu ſtrahpi aiſmakſa.

Turpat, art. 1174.

1200. Preekſcheja (1199) artikela nolikums naw ſpehkâ ſchahdâs reiſâs:

1) kad kehreji wedejus tihſchi naw apzeetinajuſchi;

2) kad kehrejeem palihgs leegts, tà ka naw apturetas wiſas prezes, woi ka wedejeem iſdewees iſmukt;

3) kad uſ kehrejeem uſbrukuſchi, gribedami prezes teem atkal atnemt, un

4) kad iſbehguſchu ihpaſchneeku woi wedeju war atraſt.

Turpat, art. 1175.

1201. Kad naudas-ſtrahpe pehz tulles-likumeem iſrehkinata un ſkaidri noteikta, tad tamoſchna meerateeſneſim woi teeſigam iſmekletajam par ſtrahpes-leelumu ſinu dohd un norakſtus no wiſahm pee leetas peederigahm dokumentehm lihdſ noſuhta.

Turpat, art. 1176.

1202. Kad tahdas pahrkahpſchanas iſmekle, kur ſtrahpes-naudas ſumma naw ſkaidri noteikta, bet tikai tee pamati preekſch aprehkinaſchanas ſihmeti, tad krohna-mantas-waldei peenahkahs meerateeſneſim woi teeſigam iſmekletajam ſinu doht par to, zik leela ta naudas-ſtrahpe krohnim par labu buhtu jarehkina.

Turpat, art. 1177.

1203. Pee meſcha-likumu pahrkahpſchanas protokolê par notikuma weetas apſkatiſchanu ſtrahpes-naudas leelums janoteiz.

Turpat art. 1178; 1871 Dez.. 21 (50337).

1204. Kad teeſigajs iſmekletajs eepreekſcheju iſmekleſchanu atſihſt par nobeigtu, woi kad neatrohn, kapehz wehl tahlaki mekleht, tad winſch iſmekleſchanas-aktes pee weetigahs krohna-mantas-waldes noſuhta.

Peesihm. Iſmekleſchanas-aktes noſuhtamas, kad dſehreenu-, tabaka- un ſwiklu-zukura-likumi pahrkahpti — pee akziſes-eenahkſchanu waldeneeka, kad andeles- un amatneezibas-likumi pahrkahpti, — pee kambara-teeſahm, kad meſchalikumi pahrkahpti — pee domenu-waldehm, kad tulles-likumi pahrkahpti, — pee tulles-aprinka weetiga preekſchneeka, iſnemoht tahs leetas, kas gadijuſchahs Maſkawas tamoſchnâ un S. Pehterburgas tamoſchnas aprinkî, kuras nodohdamas tulles-eenahkſchanu-nodalâ.

1864 Okt. 20 (21374, 41380 un 41525); 1864 Now. 20 (41476) art. 1179; 1865 Maij. 17 (42106); 1866 Dez. 22 (44024); 1867 Dez. 9 (45258) III.

1205. Krohna-mantas-waldai diwi nedelu ſtarpâ no tahs deenas, kad iſmekleſchanas-aktes dabujuſi, winas waijaga pahrluhkoht un lihdſ ar ſawu atſinumu pee aprinkateeſas prokureera atpakaļ ſuhtiht.

1864 Now. 20 (41476) art. 1180.

1206. Nolehmums par leetas iſnihzinaſchanu tai waldei ſinams jadara, kas ſawu atſinumu par to iſmeklejamu leetu dewuſi.

Turpat, art. 1181.

1207. Krohna-mantas-waldei ir brihw par teeſas nolehmumu, lai leeta tohp iſnihzinata, ſchehlabu peeneſt pee wirſpalatas tai par dalas-ſchehlabas eeſneegſchanu noliktâ kahrtibâ.

Turpat, art. 1182.

1208. Tas diwju nedelu laiks, kas wehlehts preekſch peeminetu ſchehlabu eeſneegſchanas, rehkinajams no tahs deenas, kad teeſas nolehmuma noraksts ſanemts, bet ari wehl jaleek klaht tas pehz werſtihm aprehkinajams laiks, kad krohna-mantas-waldes ſaſehde woi eerehdnis neſtahw tai pilſſahtâ, kur ta teeſa rohnahs.

Turpat, art. 1183.

1209. Wirſpalatas ſpreedumi par krohna-mantas-waldes ſchehlabahm ir galaſpreedumi.

Turpat, art. 1184.

1210. Pirms ne kà ſpreedums par ſchehlabu ir ſanemts, tuhliht pehz aprinkateeſas ſpreeduma par leetas iſnihzinahſchanu wiſs tas, kas gahdahts, lai apwainotu ſarga, ka no teeſas neatraujahs, wiſs tas, iſnemoht galwoſchanu, teek nozelts; bet tahs apturetas leetas, kas ir atnemamas, paleek apakſch ſekweſtera.

Turpat, art. 1185.

Zeturta nodaļa.

Teeſaſchana.

1211. Krohna-mantas-waldibai, lai krohna labums pee teeſas tiktu ſargahts, brihw pilnwarus ſewim eezelt (art. 1182).

1864 Now. 20 (41476) art. 1186.

1212. Krohna-mantas-waldiba meerateesneſim ſinu dohdama par to no wainiga peedſenamu ſtrahpes-naudu, ſchim ari ſinamu dara, ka pilnwarus eezehluſi, kas lai klaht ir, kad leeta pee meerateesneſcha teek iſmekleta.

Turpat, art. 1187.

1213. Meerateesneſis neaizina krohna-mantas-waldibas eerehdnus, lai wineem ſpreeſtu ſpreedumu ſludinatu, bet wineem ſpreeduma norakſtu noſuhta.

Turpat, art. 1188.

1214. Pret meerateesneſcha ſpreedumeem, kas naw galaſpreedumi, krohna-mantas-waldibai brihw atſaukſchanas peeneſt par wiſahm leetas punktehm beſ nekahdas aprohbeſchoſchanas.

Turpat, art. 1189.

1215. Terminſch, lihdſ kuram atſaukſchanohs par meerateesneſcha ſpreedumu war peeneſt, preekſch krohna-mantas-waldibas rehkinajams no tahs deenas, kad ſpreeduma norakſtu dabujuſi.

Turpat, art. 1190.

1216. Meerateesneſchu ſapulzê prozeſes par krohna-mantas-waldibas likumu pahrkahpſchanu iſſpreeſchamas ne zitadi, kà kad prokureera palihga atſinums dſirdehts.

Turpat, art. 1191.

1217. Leetâs, kas aprinkateeſai peeder, teeſas preekſchſehdetajs, kad leeta eeſneegta, peederigai krohna-mantas-waldei pee laika ſinamu dara (art. 1204, peeſihm.) weetu un terminu, kas preekſch ſehdeſchanas tahs leetas dehl nolikts.

Turpat, art. 1192.

1218. Zaur tam, ka krohna pilnwaris noliktâ laikâ neatnahk, teeſas ſehdeſchana neteek kaweta.

Turpat, art. 1193.

1219. Krohna-mantas-waldibas pilnwareem wiſâs leetâs, kas ſihmejahs uſ krohna labuma ſargaſchanu, iraid tahs paſchas teeſibas, kas ziwil-ſuhdſetajam kriminal-prozeſês.

Turpat, art. 1194.

1220. Norakſti no teeſu ſpreedumeem un ari no ſchehlabahm un atſaukumeem pret ſcheem ſpreedumeem krohna-mantas-waldehm beſ makſas iſſneedſami.

Turpat, art. 1195.

1221. Teeſiba proteſtu zelt pret teeſu ſpreedumeem leetâs, kas ſihmejahs uſ

krona-mantas-waldibas likumu pahrkahpſchanu, prokureereem peeder pehz wis-pahrigeem nolikumeem.

Turpat, art. 1196.

1222. Krohna-mantas-waldibai ir brihw atſazitees no tahm ſchehlabahm un teem atſaukumeem, ko winas pilnwari peneſuſchi, un to ſinamu dara tai teeſai, pret kuras ſpreedumu ſchee ſchehlojuſchees.

Turpat, art. 1197.

1223. Prozeſēs par tulles-likumu pahrkahpſchanu teeſa tulles-reſora un rohbeſchu-wakts eerehdnus aizinajoht turahs pee nahkoſchu artikelu preekſch-rakſteem.

Turpat, art. 1198.

1224. Rohbeſchu-wakts detaſchementes affizeeri (отрядные офицеры) aizi-najami zaur rohtu komandeereem, bet apakſchneeki, kad weens woi diwi teek aizinati, zaur detaſchementes offizeereem, bet kad leelaks ſkaits aizinahts, tad zaur rohtas komandeeru. Tamoſchnas eerehdnu aizinaſchana pee teeſas, kad ta naw tai paſchâ pilſſahtâ, kur ta tamoſchna, noteek pehz ſaſinaſchanahs ar tulles-aprinka preekſchneeku.

Turpat, art. 1199.

1225. Tahdâs leetâs, kas no teeſas beſ ſwehrinateem peeſehdetajeem iſſpree-ſchamas, tamoſchnas waldeneeks, lohzeklis un pakuhſcha uſraugs reiſâ newar tikt aizinati pee teeſigas iſmekleſchanas; bet tikai weens no ſcheem, weenalga kahds, zaur teeſu aizinajams, tee ziti ſawâ weetâ zaur kahdu teeſas lohzekli woi zaur teeſigu iſmekletaju ſwehrinajami un iſklauſchinajami.

Turpat, art. 1200.

1226. Pee ſchihs kahrtibas jaturahs ari tais reiſâs, kad leetâs, kur teeſa ſpreeſch beſ ſwehrinateem peeſehdetajeem, teeſigâ iſmekleſchanâ wairak ne kà trihs akzihſes-, meſcha- woi rohbeſchu-wakts ſemas ſchkiras eerehdni woi wairak ne kà treſcha dala no wiſeem tur eſoſcheem ſuhkureem (таможенные досмотрщики) buhtu jaiſklauſchina.

Turpat, art. 1201.

1227. Tais leetâs, kur meerateeſneſis ſpreedejs, ſchis tais art. 1224—1226 peeminetâs reiſâs iſklauſchinajamohs iſklauſchina winu deeneſta weetâ, eepreekſch ſawas nahkſchanas laiku ſinamu darijis.

Turpat, art. 1202.

1228. Tik tad, kad zitadi ne pawiſam newar, japraſa, lai apturetas prezes iſ tamoſchnas magaſinahm pee teeſas atwed, un zik to ſpehj, paſchâ wismaſakâ mehrâ.

Turpat, art. 1203.

1229. Kad krohna-mantas-waldibas likumi pahrkahpti, teeſa ſpree-

dumu ſpreeſdama nekerahs pee to teeſibu pahrmekleſchanas, pehz kurahm teem pahr kahpſchanas peneſejeem un atklahjejeem peenahkahs likumiga alga. Scheem to pehz paſtahwoſcheem preekſchrakſteem peenahkamu daku aiſmakſaht kriht krohna-mantas-waldibai.

Turpat, art. 1204.

1230. Prezes un zitas leetas, kas no teeſas par atnemamahm atſihtas, tà-pat tahs leetas, kas ir aiſturetas, lai ſtrahpes-naudas iſtruhkumu peepilditu, no krohna-mantas-waldibas pahrdohdamas pehz peederigu likumu preekſch-rakſteem.

Turpat, art. 1205.

1231. Pirmas inſtanzes teeſas ſpreedumi, kas pehz kautkura parta atſauk-ſchanahs nahkuſchas pee augſtakas inſtanzes pahrſpreeſchanas, neteek rehkinati par likumigâ ſpehkâ nahkuſcheem to perſonu ſinâ, kas pee pirmahs inſtanzes at-ſwabinati no naudas-ſtrahpes, kas krohnim par labu.

Turpat, art. 1206.

1232. Kad apwainohts teeſaſchanas laikâ paſlehpees un tai no teeſas iſ-ſludinatâ terminâ nenahk preekſchâ, tad teeſa wina mantu leek apakſch kuratera waldiſchanas un reiſâ pehz wiſpahrigeem likumeem par kriminalteeſaſchanu (art. 851) atnemſchanu nolemj, kad pehz likuma atnemſchana waijadſiga.

Turpat, art. 1207

1233. Kapteini un matroſchi no Kreewu un ahrſemju kugeem un laiwahm, kas apwainoti ar tahdahm pahrkahpſchanahm, kur pehz likuma nekriht perſonas ſtrahpe, tee ohſtâs naw apzeetinajami, ja tik wini drohſchu galwoſchanu woi ſalogu gahda par tahs no wineem peedſenamahs ſtrahpes-naudas aiſmakſa ſchanu.

Turpat, art. 1208.

1234. Kad ſpreedumâ krohnim par labu naudas-ſtrahpe noſpreeſta, tad teeſa reiſâ noteiz, kahda ſtrahpe noteeſatam, kad winſch neſpehj makſaht, naudas-ſtrahpes weetâ buhtu jazeeſch, woi zeetums woi krohna darbi pehz ſtrahpes-likumu grah-matas art. 84 un 85.

Turpat, art. 1209; 1865 Dez. 27 (42839).

1235. Preekſch naudas-ſtrahpes makſaſchanas, kad krohna-mantas-waldibas likumi bija pahrkahpti, noteeſatam atwehlejams diwju nedelu laiks no tahs dee-nas, kad teeſas ſpreedums nahzis likumigâ ſpehkâ; ſche jaiſnem meſcha-likumu pahrkahpſchana, kur diwju mehneſchu laiks nolikts.

1864 Now. 20 (41476) art. 1210; 1874 Okt. 28, lik. un pawehl. krahj., № 1214.

1236. Kad ſchis laiks notezejis, tad ſtrahpes-nauda iſ noteeſata mantas pee-dſenama, un kad ar to mantu nepeeteek, tad jadara, kas ſpreedumâ eepreekſchu noteikts, kas darams, kad noteeſahts neſpehj makſaht.

1864 Now. 20 (41476) art. 1211.

1237. Pee teesas kostehm, kas no wainigeem peedsenamas, japeeskaita ari ta zela-nauda prekssch teem krohna pilnwareem, kas bija nosuhtiti, lai ismeklesschanai un teesaschanai buhtu klaht.

Turpat, art. 1212.

1238. Krohna-mantas-waldibas sasehdehm (присутственныя мѣста) un eerehdneem peenahkahs teesai sinamu dariht to pehz preekscheja artikela (1237) ismakssatu naudu, pirms ne kà spreedums apakssch teesas stahwoscham sludinahts.

Turpat, art. 1213.

Ohrts gabals.

Kà grehkadarbi un noseegumi pret wispahrigu labklahsschanohs un pret peeklahjibu teesajami.

Pirma nodaļa.

Peederiba un teesiga meklesschana.

1239. Tahs peelikumâ pee schi artikela peeminetahs pahrkahpschanas pret labklahsschanohs un peeklahjibu ir atdohtas administrazijas-waldehm, lai tahs paschas ismekle pehz peederigu likumu kahrtibas.

1864 Now. 20 (41476) art. 1214.

1240. Wisi ziti grehkadarbi un noseegumi pret wispahrigu labklahsschanohs un peeklahjibu pehz wispahrigeem likumeem par kriminalteesaschanu meklejami, isnemoht tohs atgadijumus, kas schinî gabalâ noteikti.

Turpat, art. 1215.

1241. Schahdâs leetâs, kas no meerateesahm apspreeschamas, administrazijas-waldes turahs pee teem preekssch krohna-mantas-waldibas dohteem preekschraksteem (1211 — 1216); bet tais leetâs, kas no aprinkateesahm apspreeschamas, administrazijas-waldes tikai kà ziwilsuhdsetaji war dalibu nemt, kad pate leeta saweenota ar administrazijas suhdsibu skahdes un sudumu atlihdsinaschanas dehl.

Turpat, art. 1216.

1242. Wisâs tanîs reisâs, kad priwatperſona neleek wehrâ tohs nolikumus, kas sarga wispahrigu labklahsschanohs un peeklahjibu, un likums tad administrazijas-waldibai (административному управленію) atlauj kautkahdas darischanas us wainiga rehkinumu isdariht, wisâs tahdâs reisâs schi waldiba tahs naudas-summas, ko par to isdewusi, peedsen ne zitadi kà zaur teesu.

Turpat, art. 1217.

1243. Ahrſtes, kirurgi, akuſcheeri un behrnu ſanehmejas, kas paſchi uſ ſawu rohku ſawâ amatâ ſtrahda, tàpat priwat-apteeku waldineeki, prowiſori un winu palihgi teeſajami no aprinkateeſahm, kad pahrkahpuſchi ahrſtju-likumus.

Turpat, art. 1218.

1244. Ahrſtes un farmazeiti, kas walſts-deeneſtâ ſtahw, bet reiſâ ari uſ ſawu rohku ſlimneekus ahrſte, woi uſ ſawu rohku ſahles iſ krohna apteekeem iſ-dohd, teeſajami tai paſchâ kahrtibâ, kà ahrſtes, kas paſchi uſ ſawu rohku daktera-amatâ ſtrahda, un kà priwat-apteeku ihpaſchneeki, prohti kad ta leeta neſihme-jahs uſ deneſtâ daritu grehkadarbu.

Turpat, art. 1219.

1245. Pee paſes-likumu pahrkahpſchanahm, kas tais likumôs par meera-teeſneſchu ſpreeſchamahm ſtrapehm art. 29, 58, 59, 60 un 61 peeminetas, po-lizeja un zitas waldes pahrkahpejus uſſahk teeſigi mekleht tikai tanîs reiſâs, kad apwainohts diwju nedelu ſtarpâ, rehkinajoht no tahs deenas, kur winam tahs peederigas waldes praſiſchana ſinama darita, neaiſmakſa to likumigo ſtrahpes-naudu.

Turpat, art. 1220; 1874 Janw. 4, lik. un paweht. krahj., № 147.

1246. Buhwes-likumu pahrkahpſchanas, ar ko apwainojuſchees arkitekti, winu palihgi un ziti buhwes tekniki pee priwat-buhwehm woi pee tahdu draudſes ehku buhweſchanahm, kas nepeeder pee buhwetaju deneſts-reſora, teeſajamas tai paſchâ kahrtibâ kà priwat-perſonu pahrkahpſchanas.

Turpat, art. 1221.

1247. Tai paſchâ peeminetâ kahrtibâ no teeſas puſes meklejamas tahs ſtuhr-manu un laſmanu peenahkumu pahrkahpſchanas, kas ſtrahpes-likumu grahmatâ 1088, 1250, 1252—1256 un likumôs par meerateeſneſchu ſpreeſchamahm ſtrahpehm art. 79 un 80 peeminetas.

Turpat, art. 1222.

Ohtra nodaļa.

Kahdâ kahrtibâ pahrkahpſchanas gaiſmâ wedamas.

1248. Pee teem art. 1130, 1131, 1134—1138 un 1139—1142 dohteem preekſchrakſteem par protokolu ſarakſtiſchanu, kas lai apleezina gaiſmâ weſtas pahrkahpſchanas, pee teem jaturahs, ari kur likumi par labklahſchanohs un peeklahjibu pahrkahpti.

1864 Now. 20 (41476) art. 1223.

1249. Protokoles par to preekſchrakſtu pahrkahpſchanahm, zaur kureem kauſchu weſeliba teek ſargata, tahs pehz wiſpahrigeem likumeem no ahrſtehm

kohpâ ar polizejas lohzekleem, un leezineekeem (понятые) klaht eſaht, ſarakſtamas un parakſtamas.

Turpat, art. 1224.

1250. Protokoles par to likumu pahrkahpſchanahm, kas dohti preekſch fabriku, manufakturu un zitu tahdu ehku buhweſchanas un uſtureſchanas, no weetigas polizejas un ahrſtju-teeſas lohzekleem ſarakſtamas kohpâ ar to gubernas mekaniku, ja ſchis tai weetâ rohnahs, kur to protokoli ſarakſta (*a*).

Peeſihm. Protokoles par ſchahdahm parkahpſchanahm S. Pehterburgâ un Maskawâ no polizejas eerehdneem kohpâ ar ahrſtju-teeſas woi medizinal-kontora lohzekli, weenam andeles- un manufakturu-padohmes lohzeklim un weenam arkitektam klaht eſoht ſarakſtamas (*b*).

(*a*) Turpat, art. 1225. — (*b*) 1864 Okt. 29 (41394); Now. 20 (41476), art. 1224, peeſihm.; 1868 Jun. 28 (46058); 1872 Jun. 7 (50957).

1251. Fabrikus un manufakturas ſlehgt tanîs reiſâs, kas peeminetas ſtrahpes-likumu grahmatâ art. 1863, 1075, 1348—1351, ir atwehlehts adminiſtrazijas waldehm uſ teem paſcheem pamateem un ar to paſchu atbildibu, kà krohna-mantas-waldehm (ſcho lik. art. 1177—1180) (*a*).

Peeſihm. Kad tahdas pahrkahpſchanas notikuſchas, kur pehz likuma dſerama weeta aiſſlehdſama, woi tam, kas to tur, andeles un amatneezibas teeſiba atnemama (ſtrahp. lik. grahm. art. 692, 693, 695 un 700—702), peeminetas weetas uſ laiku, lihdſ kamehr teeſas ſpreedums par to buhs ſpreeſts, aiſſlehdſamas zaur polizeju pehz teem ſchinî (1251) artikeli noteikteem pamateem (*b*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41476) art. 1226. — (*b*) 1868 Febr. 12 (45185) IV.

1252. Kad buhwes-likumi pahrkahpti, un tadehl ehku waijaga noplehſt woi pahrtaiſiht, tad adminiſtrazijas-waldei tikai atlauts darbu tahlak weſchanâ apturêt, bet pee tam, ka uſ wainiga rehkiuuma pahrbuhwe, ka noplehſch, woi ka zitur kur ehku noneſ, pee tam tikai pehz teeſas ſpreeduma war dohtees.

1864 Now. 20 (41476) art. 1227; 1869 Janw. 6 (46628) art. 11; 1871 Apr. 19 (49483).

Treſcha nodaļa.

Meklefchana un teefaſchana.

1253. Kad ahrſtju- woi farmazeitu-amata perſonas ahrſtju-likumus pahrkahpuſchi, tad pirmo iſmeklejumu prokureers gubernas-waldibas ahrſtju-teeſai noſuhta, lai dohd atſinumu, bet tanîs reiſâs, kur tahs pahrkahpſchanas dehl ahrſteſchana aiſleedſama, apteekis aiſſlehdſams, woi teeſiba apteeki tureht woi waldiht atnemama, jeb ari, kad kahds, kas gubernas ahrſtju-teeſas deeneſtâ ſtahw, pahrkahpdams noſeedſees, — tad ahrſtju-padohmei, lai ta dohd atſinumu.

1864 Now. 20 (41476) art. 1228; 1865 Jun. 8 (42180).

1254. Kad karantenes-likumi pahrkahpti, wiſus tohs, kas pee iſmekleſchanas un pee teeſaſchanas neweſeligâ laikâ aizinati, un tàpat tahs leetas, kas wainu peerahda, par karantenes lihniju woi no tahs eeſlehgtahs weetas nedrihkſt ahrâ iſlaiſt, lihdſ kamehr naw ſkaidrotas pehz karantenes preekſchrakſteem.

1864 Now. 20 (41476) art. 1229.

1255. Kad ſemes- un uhdens-zelu-likumi pahrkahpti, tà ka tikai naudas-ſtrahpe uſleekama, tad teem apwainoteem fuhrmaneem, lohpu-dſinejeem, laiwu-kungeem, prikaſchtſchikeem, krohna kommiſionareem, matroſcheem un pawiſam zelabrauzejeem atlauts to makſajamo ſtrahpes-naudu tahm teeſahm woi perſonahm aiſmakſaht, kurahm peenahkahs tohs zelus kohpt, woi ari rakſtu doht, ka to ſtrahpes-naudu makſahs tai ſawâ paſtahwigâ dſihwoſchanas-weetâ, woi ari tai weetâ, kur laiwu woi plohſtu iſkraus.

Turpat, art. 1230; 1872 Now. 28 (51589).

1256. Kad par ſtrahpes-naudas makſaſchanu, kas pehz zelu-likumeem makſajama, rakſts dohts, tad tai weetâ, kur apwainohts paſtahwigi dſihwo, woi kur beidſamâ galâ laiwa noeet, ta nauda zaur polizeju peedſenama.

1864 Now. 20 (41476) art. 1231.

1257. Kad tas, kas ar zelu-likumu pahrkahpſchanu apwainohts, to makſajamo ſtrahpes-naudu makſaht leedſahs, un tàpat, kad winam paſcham pee ſewis ſtrahpe zeeſchama, tad diſtanzes preekſchneeks woi zits eerehdnis to ſinamu dara weetigam meerateeſneſim, kam peenahkahs iſmekleſchanas dehl notikuma weetâ atnahkt.

Turpat, art. 1232.

1258. Tanîs preekſchejâ (1257) artikelî peeminetâs reiſâs meerateeſneſis beſ it nekahdas kaweſchanahs pee leetas iſmekleſchanas dohdahs, un winam naw brihw apwainoto beſ ihpaſchas waijadſibas wairak kà ſeſchas ſtundas notikuma weetâ ſakaweht.

Turpat, art. 1233.

1259. Kad kahds par zelu-likumu pahrkahpſchanu noteeſahts to luhdſahs, tad meerateeſneſim brihw gahdaht, ka tas ſpreedums wina paſtahwigâ dſihwoſchanas-weetâ woi tur, kur laiwa beidſamâ galâ noees, pee wina teek iſpildihts.

Turpat, art. 1234.

1260. Kad pee buhwes-likumu pahrkahpſchanahm teeſas ſpreeduſchas, ka ehkas japahrzel zitâ weetâ, janoplehſch woi japahrbuhwe (art. 1252), tad ari janoteiz lihdſ kahdam laikam noteeſatam atwehlehts, ka pats to war iſdariht.

Turpat, art. 1235; 1869 Janw. 6 (46628) art. 11; 1874 Apr. 19 (49483).

Seſta ſchkira.

Kà leetas teeſajamas, kas reiſâ peeder pee kara- un pee ziwil-reſora.

—

Pirmajs gabals.

Kà wiſpahrigi grehkadarbi teeſajami.

1261. Kad ar grehkadarba iſdariſchanu, kas neſihmejahs uſ paklauſibas- un karadeeneſta-likumu pahrkahpſchanu, reiſâ ar ziwil-reſora perſonahm ari karadeeneſtâ ſtahwoſchee iſ ſemes- woi juhras-karaſpehka reſora teek apwainoti, tad ſcho tahdu abeju leeta pehz wiſpahrigeem preekſchraksteem par peederibu woi no meerateeſneſcha woi no zitahm ziwil-reſora teeſahm teeſajama, un tikai jaturahs pee nahkoſcho artikelu preekſchraksteem.

1864 Now. 20 (41476) art. 1836.

1262. Pee karadeeneſtneeku grehkadarba un noſeeguma gaiſmâ weſchanas un pirmas iſmekleſchanas karawirſneeziba dara pehz preekſchraksteem, kas art. 250—261 dohti.

Turpat, art. 1237.

1263. Kad karaſpehka lohzekli, kas paſchâ deeneſtâ ſtahw, aizinajami pee iſmekleſchanas, woi pee teeſaſchanas, tad jaturahs pee tahs kahrtibas, kas art. 66, 436 un 582 noteikta.

Turpat, art. 1238.

1264. Tais reiſâs, kur pehz likuma tas wehlehts, polizeja tohs karadeeneſtneekus, no kureem dohma, ka noſeeguſchees, tàpat war ſanemt kà wiſas zitas perſonas.

Turpat, art. 1239.

1265. Kad rahdahs, ka karareſora perſona, kas rohnahs ahrpus kaſarmas woi ahrpus ikkatras weetas, kas tik ween karawirſneezibas ſinaſchanâ ſtahw, waijaga weſchus weſt pee iſmekleſchanas woi pee teeſaſchanas, woi apzeetinaht, tad polizeja, meerateeſneſis woi teeſigajs iſmekletajs gahdadami, kas peenahkahs, tai paſchâ brihdî ſinu par to dohd wirſneezibai, apakſch kuras ſanemtajs ſtahw.

Turpat, art. 1240.

1266. Tais weetâs, kas tik ween karawirſneezibas ſinaſchanâ ſtahw, pee kara-

deeneſtneeka ſanemſchanas naw brihw dohtees beſ karawirſneezibas peepalihdſeſchanas.

Turpat, art. 1241.

1267. Mekleſchanas, atnemſchanas woi apſkatiſchanas tahdâs weetâs, kas tik ween karawirſneezibas ſinaſchanâ ſtahw, meerateeſneſchi un teeſigee iſmekletaji iſdara tai paſchâ brihdî peeſaukdami klahtako karawirſneezibu, lai pee tam ir klaht, un ſchai pee pateeſibas iſdibinaſchanas janahk palihgâ ar wiſeem ſaweem ſpehkeem.

Turpat, art. 1242.

1268. Par katru teeſigu mekleſchanu, kas pret karadeeneſtneeku uſſahkta, un tàpat par tahdas mekleſchanas aptureſchanu prokoreers ſinu dohd karawirſneezibai.

Turpat, art. 1243.

1269. Kad apakſch teeſas ſtahwoſcho wainiba pee teeſas peerahdita, ziwilreſora kriminalteeſa ſpreedumu ſpreeſch par wiſeem grehkadarba dalibneekeem, kas karaſpehka lohzekli, noſeedſneekeem ſtrahpi noteikdama pehz kara-kriminallikumeem.

Turpat, art. 1244.

1270. Tee ſpreedumi, ko ziwilreſora kriminalteeſas ſpreeduſchas, lai winus war iſpildiht pee noſeedſneekeem, kas ir karaſpehka lohzekli, jadara ſinami karawirſneezibai, un ſchai tàpat ari ſina jadohd, kad kahds ſchihs kahrtas apakſch teeſas ſtahwohts attaiſnohts.

Turpat, art. 1245.

Ohtrs gabals.

Kà grehkadarbi teeſajami, kas pret paklauſibas- un karadeeneſtalikumeem.

1271. Kad pee grehkadarba, kas ſihmejahs uſ paklauſibas- un karadeeneſtalikumu pahrkahpſchanu, reiſâ ar kareſora peederigeem iſ ſemes- wai juhraskaraſpehka peedalijuſchees ari ziwilreſora perſonas, tad prozeſe par weeneem un ohtreem iſſpreeſchama no karateeſas woi ſemes- wai juhras-karaſpehka reſorâ.

1864 Now. 20 (41476) art. 1246.

1272. Kad ziwilreſora perſonas pee iſmekleſchanas aizinatas un iſklauſchinatas, tad kara-wirſneeziba gahda, ka wini neatraujahs no iſmekleſchanas un

teeſaſchanas, turedamahs pee tahm ſtrahpehm, kas wineem nahkahs pehz wiſpahrigeem kriminal-likumeem.

Turpat, art. 1247.

1273. Kad ziwilreſora perſonas atſihſt par lihdſwainigeem pee grehkadarbeem pret paklauſibas- un karadeeneſta-likumeem, tad karateeſa wineem ſtrahpi noteiz pehz wiſpahrigeem kriminal-likumeem.

Turpat, art. 1248.

1274. Karateeſas ſpreedums par ziwilreſora perſonahm iſpildiſchanas dehl ſinams jadara weetigas aprinkateeſas prokureeram.

Turpat, art. 1249.

Treſchajs gabals.

Kas darams, kad grehkadarbi ſagadahs kohpâ, iſ kureem weeni teeſajami pee ziwilteeſas, ohtri pee karateeſas.

1275. Kad kahds teek apwainohts ar diwjeem woi wairak grehkadarbeem, iſ kureem weens teeſajams pee ziwilteeſas, bet ziti pee karateeſas, tad tee ziwil- un karareſora iſmeklejumi noſuhtami: woi aprinkateeſas prokureeram, prohti kad tas ſwarigakajs grehkadarbs ziwildalâ padarihts, woi karawirſneezibai, prohti kad tas ſwarigakajs grehkadarbs karateeſas ſinaſchanâ kriht.

1864 Now. 20 (41476) art. 1250.

1276. Ta teeſa, no kuras tas ſwarigakajs iſ teem apwainotam uſſuhdſeteem grehkadarbeem teeſajams, wiſu to leetu pahrmekle un apakſch teeſas ſtahwoſcham ſtrahpi ſpreeſch pehz teem preekſchrakſteem par grehkadarbu ſagadiſchanohs.

Turpat, art. 1251.

1277. Kad beſ tahs ſabeedroſchanahs ar ziwilreſora perſonahm pee wiſpahriga grehkadarba padariſchanas, karadeeneſtneeki paklauſibas un karadeeneſta-likumus pahrkahpuſchi, tad wiſu wiſpahriga grehkadarba dalibneeku noteeſaſchana ziwilreſora teeſai atdohdama, bet paklauſibas- un karadeeneſta-likumu pahrkahpſchana pee karateeſas teeſajama, kad pehz likuma bahrgaki ſtrahpejama ne kà tas wiſpahrigajs grehkadarbs. Schinî atgadijumâ pirma ſpreeſchana kriht ziwilreſora teeſai.

Turpat, art. 1252.

1278. Kad karadeeneſtneeks teeſajams par grehkadarbeem, kas abjeem reſoreem peeder, tad tahs teeſas ſpreedums, kurai papreekſch kriht to leetu ap-

ſpreeſt, ohtrai teeſai jadara ſinams, un ahtraki naw jaiſpilda pee ſchi apakſch teeſas ſtahwoſcha, lihdſ kamehr tas ohtrs ſpreedums par winu ari noſpreeſts.

Turpat, art. 1253.

1279. Kad apwainohts zaur abjeem ſpreedumeem noteeſahts, tad ohtrâ ſpreedumâ ſtrahpe winam noteizama pehz teem preekſchrakſteem par grehkadarbu ſagadiſchanohs.

Turpat, art. 1254.

Septita ſchkira.

Par teeſaſchanu Aiſkaukaſijâ.

1280. Aiſkaukaſijâ ſchee likumi ir aridſan ſpehkâ, iſnemoht to, kas nahkoſchôs artikelôs noteikts.

1866 Now. 20 (63880).

1281. Wiſas ſchehlabas, wiſi ſludinajumi, ſinojumi un peneſumi prozeſês par grehkadarbeem un noſeegumeem, kas noteek kautkurâ meera-apgabalâ, nahk pee paſcha weetiga meerateeſneſcha.

Turpat, § 18.

1282. Jſ ſchi ſkaita, prozeſes par tahdeem grehkadarbeem un noſeegumeem, kur naw jaſpreeſch kahrtas-teeſibu atnemſchana woi maſinaſchana, pahrluhkojamas un iſſpreeſchamas no meerateeſneſcha; bet tahs prozeſes par grehkadarbeem un noſeegumeem, kur jaſpreeſch kahrtas-teeſibu atnemſchana woi maſinaſchana, un tàpat prozeſes: 1) par eerehdnu, kamehr ſchee ſawus deeneſtapeenahkamus iſpilda, par waktsſaldatu un ſaldatu karawakts gohda-aiſtikſchanu (ſtr. lik. gr. art. 286 un peeſihm), 2) par nelaimehm, kas notikuſchas uſ dſelſszeleem zaur wagonurindas wedeju un zela-uſraugu neapdohmibu un palaiſchanohs, 3) par noſeegumeem un grehkadarbeem, par kureem likumâ naudas-ſtrahpes noliktas pahri par ſeſchſimts rubulu, woi kohpâ ar ziwilſuhdſibu ſkahdes un ſuduma atlihdſinaſchanas dehl pahri par diwituhkſtoſch rubuli, un 4) wiſas leetas, kur klaht pee ſtrahpes par to noſeegumu pehz likuma ari wehl jaatnem andeles- woi amata-weſchanas teeſiba woi ari ja-aiſſlehdſ andeles- woi amata-weeta, — ſchahdas prozeſes pahrluhkojamas un iſſpreeſchamas no aprinkateeſas.

1866 Now. 22 (43880) § 19; 1870. Okt. 26 (48315); 1874 Okt. 20 lik. un pawehl. krahj., № 1150.

1283. Polizejas- un adminiſtrazijas-waldehm, kad meerateeſneſim ſinu dewuſchas par teem noſeegumeem, kas wina darba aprinkî gaiſmâ nahkuſchi, un par kureem teeſai jamekle beſ priwatperſonu ſchehlabas, tahm tahdahm waldehm ne-

waijaga ne paſchahm atnahkt, kad tahs leetas teek iſmekletas, ko winas paſchas uſdewuſchas, nei ſawâ weetâ pilnwarus ſuhtiht, ja winas paſchas to neatſihſt par waijadſigu, woi kad no meerateeſneſcha puſes tas neteek ihpaſchi praſihts.

1866 Now. 22 (43880) § 20.

1284. Kad par tahdas leetas ſerdi, kas no meerateeſneſcha iſſpreeſchama, kautkahdas ſinas waijaga ſalaſiht, woi apſkatiſchanas, apluhkoſchanas, mekleſchanas waijaga, tad meerateeſneſis to wislabaki uſleek weenam no ſaweem palihgeem woi ziteem eerehdneem, kas pee wina ir.

Turpat, § 21.

1285. Meerateeſneſcha ſpreedums rehkinajams par galaſpreedumu, kad tanî ſpreeſts: pamahziba, apdrauwas, rahjeens, arreſte ne pahri par trihs deenahm un naudas-ſtrahpes, kas kohpâ ar ſkahdes woi ſudumu atlihdſinaſchanu, ja daudſ, tomehr naw pahri par ſimts rubulu.

Turpat, § 22.

1286. Par meerateeſneſcha ſpreedumeem, kas naw galaſpreedumi, abeem parteem brihw atſauktees pee aprinkateeſas. Schai paſchai teeſai nodohdamas dalas-ſchehlabas par wilzinaſchanu, par atſaukuma nepeenemſchanu un par apwainota apzeetinaſchanu.

Turpat, § 23.

1287. Kad peeneſ atſaukſchanahs un dalas-ſchehlabas, un tàpat kad ſchahs pee aprinkateeſas teek pahrluhkotas, tad jaturahs pee ſcho likumu art. 145—172 dohteem preekſchrakſteem, ar to ſtarpibu, ka apwainotee tikai tad ſauzami pee teeſas, kad to atſihſt par waijadſigu.

Turpat, § 24.

1288. Prokureers pee ſchahdahm leetahm tikai tais reiſâs dalibu nem, kad weena iſ krohna-mantas-waldehm uſdewuſi, lai teeſa to mekle, un pilnwari no ſawas puſes uaw ſuhtijuſi, woi kad prokureers woi teeſas preekſchſehdetajs tahdu dalibas-nemſchanu atſihſt par waijadſigu.

Turpat, § 25.

1289. Schehlabas par meerateeſneſcha galaſpreedumeem, kas ſpreeſti par atſaukumeem pret meerateeſneſcheem, peeneſamas pee wirspalatas, un no ſchihs pahrluhkojamas pehz ſcho likumu art. 173—180 dohteem preekſchrakſteem.

Turpat, § 26.

1290. Par ſalogu, ka ta ſchehlaba pret meerateeſneſcha galaſpreedumu ir taiſniga, janoleek weens rubulis, bet kad ſchehlojahs pret aprinkateeſas galaſpreedumu — peezi rubuli; beſ tam ſchehlabas naw peenemamas. No tahda ſa-

loga dohſchanas atſwabinajami tikai tee apakſch teeſas ſtahwoſchee, kas apakſch wakts woi zeetumâ likti.

Turpat, § 27.

1291. Kad luhgſchana par galaſpreeduma atzelſchanu teek atſihta, ka beſ pamata, tad tas no ſchehlabneeka noliktajs ſalogs kriht weetigôs walſts-dalas eenahkumôs.

Turpat, § 28.

1292. Kad aprinkateeſas ſpreedums teek atzelts, tad ta leeta tai paſchai teeſai, bet zitadi faſtahditâ faſehdê nodohdama.

Turpat, § 29.

1293. Prozeſes par grehkadarbeem un noſeegumeem, kur kahrtas-teeſibu atnemſchana woi maſinaſchana buhtu jaſpreeſch, wedamas pehz preekſchrakſteem, kas dohti par prozeſes-weſchanu pee aprinkateeſahm beſ ſwehrinatu peeſehdetaju lihdſſpreeſchanas.

Turpat, § 30.

1294. Pirma iſmekleſchana ſchahdâs prozeſês noteek pehz weetiga meerateeſneſcha pawehles un apakſch wina paſcha uſraudſiſchanas un wadiſchanas, un wina rohkâ ſtahw, kà pats redſ, woi to uſwehleht kahdam no ſaweem palihgeem, woi to pats uſnemtees. Bet wiſs tas prokureeram un wina palihgam neatnem tahs winu teeſibas uſraudſiht par to iſmekleſchanu, kà tahs wineem pehz ſcheem likumeem peeder (*a*).

Peeſihm. Preekſch ihpaſchi ſwarigu leetu iſmekleſchanas pee Tiflises, Kutaiſes, Eliſabetpoles, Bakuas un Eriwanes aprinkateeſahm teeſigi iſmekletaji eezelti ar tahm tahdahm teeſibahm un priwilegijahm, kahdas ir teeſigeem iſmekletajeem walſtî (*b*).

(*a*) Turpat, § 31. — (*b*) 1870 Febr. 24 (48060).

1295. Apzeetinatam, kad wina dſiwoſchanas-weetâ no kaimineem ſinas ſameklejamas (art. 456), ir atlauts ſawâ weetâ no ſawas puſes pilnwari ſtelleht iſ ſaween radineekeem woi ari iſ ziteem zilwekeem.

1866 Now. 22 (43880) § 32.

1296. Kad pee teeſas naw ne ſwehrinatu adwokatu nei teeſas-amata kandidatu, tad preekſchſehdetajs kahdu iſ ziteem aizina, lai uſnemahs apakſch teeſas ſtahwoſcho aiſſtahweht.

Turpat, § 33.

1297. Aprinkateeſas ſehdeſchanas protokoles jaſarakſta pehz art. 835—844 preekſchrakſteem, bet pee ſpreedumu iſnihzinaſchanas tikai tahs formas (Формы и обряды) atſihſtamas par pahrkahptahm, kas palikuſchas neiſpilditas zaur tam, ka ne-eewehroja kahda parta ſkaidru praſiſchanu, kas woi ar rakſtu eeſneegta, woi protokolê uſnemta.

Turpat, § 34.

1298. Aprinkateeſas ſpreedums, kas no wainas atſwabina tahdu, kas ar grehkadarbu bija apwainohts, kur kahrtas-teeſibu atnemſchana woi maſinaſchana buhtu bijuſi jaſpreeſch, naw iſpildams, lihdſ kamehr naw nahzis likumigâ ſpehkâ, ja prokureers praſiſchanu par to iſteizis tai paſchâ ſehdeſchanâ, kurâ ſpreedums par to leetu ſpreeſts. Bet prokureera rohkâ ſtahw katrâ brihdî pehz tam teeſai ſinu doht, ka no wina puſes wairs naw nekahda eemeſla pret to, ka ſpreedums tuhliht teek iſpildihts.

1870 Dez. 21 (49049).

1299. Kad wirſpalatas kriminal-nodalas ſpreedumu iſnihzinaſchanas-zelâ atzel, tad waldoſcha ſenate to leetu zitai wirſpalatas nodalai nodohd, lai no jauna iſwed un apſpreeſch.

1866 Now. 22 (43880) § 35.

1300. Meerateeſneſchu, winu palihgu, aprinkateeſu un wirſpalatas protokolu un nolehmumu norakſti iſſneedſami ne zitadi, kà kad ta nauda aiſmakſata, kas preekſch norakſteem nolikta, kuras takſe no Keiſara weetneeka Kaukaſijâ apſtiprinata. Teem apwainoteem, kad wini to luhdſahs, apwainoſchanas-rakſtu un galaſpreedumu norakſti iſſneedſami beſ nekahdas makſas.

Turpat, § 36.

1301. Kad apakſch teeſas ſtahwohts iſbehdſis, tad meerateeſneſis woi aprinkateeſa netik ween awiſês to iſſludina (art. 846—856), bet ari ihpaſchi wehl gubernatoram ſinu dohd dehl gahdaſchanas par weetigu iſmekleſchanu un behgla uſdabuhſchanu.

Turpat, § 37.

1302. Kà lai ſinas ſadabu un eepreekſcheju iſmekleſchanu wed pee grehkadarbeem pret walſti, pee tam ſchee preekſchrakſti leekami wehrâ:

1) Kad ſinas ſadabuhtas par grehkadarbeem pret walſti, tad tahs no tahs paſchas palatas prokureera Keiſara weetneekam Kaukaſijâ leekamas preekſchâ.

2) Kad Keiſara weetneeks tahs ſadabuhtas ſinas ſanehmis un ar juſtiz-miniſteri un ar ſchandarmu wirswaldneeku ſaſinojees, tad winſch pawehl eepreekſcheju iſmekleſchanu iſweſt, woi iſluhdſahs no paſcha Keiſara pawehli par leetas pilnigu nobeigſchanu woi ari par winas iſſpreeſchanu adminiſtrazijas-kahrtibâ (lik. par grehkadarbu aprohb. un apſpreeſch., art. 1, peeſihm. 1).

3) Eepreekſchejahs iſmekleſchanas par grehkadarbeem pret walſti katru gadu no wiſaugſtakas waldibas pehz Keiſara weetneeka preekſchâ-likuma uſwehlejamas weenam iſ tahs palatas lohzekleem (ſk. art. 1046, peeſihm.).

4) Aktes par nobeigtahm eepreekſchejahm iſmekleſchanahm, kuràs iſmekleja grehkadarbus, par kureem waldoſchas ſenates ihpaſchai ſaſehdei jaſpreeſch, ſchahdas aktes no Tifliſes wirſpalatas prokureera jaleek preekſchâ Keiſara weetneekam, kas tahs pee juſtiz-miniſtera noſuhta, lai tas tahs pa noliktu zeku tahlak wada.

1874 Dez. 17 lik. un pawehl. krahj., 1875, № 63.

1303. Kad tee, kas Aiſkaukaſijâ pee Muameda-tizigu preeſteru reſora pee-der, lai buhtu pehz Schijitu woi pehz Sunitu ſkohlas, gariga amata peenah-kumus, kas ihpaſchi uſ tizibu ſihmejahs, pahrkahpj, tee tahdi ar naudas- un ar zitahm ſtrapehm pehz gubernas - medſchliſu un pehz garigu leetu waldibas nolehmumeem ſohdami. Wiſu zitu noſeegumu un grehkadarbu dehl pee winu amata peenahkumu iſpildiſchanas tee pee atbildeſchanas ſauzami pehz ſcho likumu artikela 1078 un teem turpmakeem artikeleem.

1872 Apr. 5 (50680) pawehl. art. 37.

1304. Prozeſes par kriminalteeſai apſpreeſchameem grehkadarbeem, kur Muameda-tizigi garidſneeki no Schijitu un Sunitu ſkohlas ſawa amata peenah-kumus pahrkahpuſchi, teeſajami: a) draudſchu (meſchet) -garidſneezibas lohzekli, kaſiji un gubernas - medſchliſu lohzekli, pehz gubernas - waldibas nolehmuma — no aprinka-teeſahm; b) garigu leetu waldibas lohzekli, pehz Kaukaſijas Keiſara weetneeka wirswaldibas padohmes nolehmuma, — no Tifliſes wirs-palatas; c) Scheiks-ul-iſlam un tee mufti, pehz waldoſchas ſenates pirmahs nodalas nolehmuma, — no iſnihzinaſchanas-nodalas.

Turpat, art. 40.

1305. Sakatales aprinki prozeſes, kur tahs paſchas ſemes eedſihwotaji teek apwainoti, ka no walſts atkahpuſchees un pret waldibu un pret teem eeſtah-diteem waldineekeem dumpi zehluſchi, ka plehſuſchi, laupijuſchi, tihſchâ prahtâ no-kawuſchi, uguni peelaiduſchi un krohna-mantu noſaguſchi, tahs tahdas prozeſes teeſajamas pehz kriminal-kara-likumeem.

Kas ar tahdeem grehkadarbeem apwainoti, tee nodohdami weetigas kara-teeſas kommiſijas teeſaſchanai.

Bet tahs prozeſes, kur tahs paſchas ſemes eedſihwotaji teek apwainoti, ka ſaguſchi, ka faſtrihdejuſchees, pluhkuſchees un ſeewiſchkus aiſweduſchi, ja zaur tam lohzekli naw maitati, un ja nahwe naw notikuſi, un tàpat Muameda-tizigu pro-zeſes par neſatikſchanu ſtarp wihru un ſeewu, ſtarp wezakeem un behrneem, tahs tahdas prozeſes teeſajamas pee aprinkateeſas, kur teeſaſchana beſ rakſteem no-teek, pehz ihpaſcheem par to dohteem preekſchrakſteem.

1874 Janw. 29, lik. un pawehl. krahj., № 575, pawehl., art. 9—28.

1306. Dageſtanes dalâ kriminalprozeſes pret teem kalna-laudihm teeſu apſpreeſchanai pehz ſcho likumu preekſchrakſteem peeder tikai tanîs reiſâs, kad kalna-laudis teek apwainoti, ka grehkadarbus darijuſchi pret zitu kahrtu per-ſonahm.

1875 Febr. 4, lik. un pawehl. krahj., № 278.

Peelikumi.

—

Peelikums pee art. 249 (peeſihm.)

Preekſchraksti par to, kahdâ kahrtibâ ſchandarmu atdalita korpuſa peederigeem ſawas dariſchanas jadara pee grehkadarbu iſmekleſchanas.

I. Kahdâ kahrtibâ ſawas darifchanas jadara gubernu ſchandarmu-waldibu peelikta ſtata (дополнительнаго штата) peederigeem un aprinku ſchandarmu-waldibu peederigeem.

1. Wiſi gubernu ſchandarmu-waldibu peelikta ſtata peederigi un tàpat aprinku ſchandarmu-waldibu peederigi dohd ſinu weetigai prokureerneezibai un polizejai par ikkatru no wineem manitu notikumu, kam tahda grehkadarba woi noſeeguma ſihmes, kas teeſajams no wiſpahrigahm teeſahm.

1871 Maij. 19 (49615) preekſchraksti. art. 1.

2. Kad, pirms polizeja atnahk, grehkadarba pehdas waretu iſnihzinatas tapt, woi kad tas waretu flehptees, ko par wainigu tur, tad ſcheem ſchandarmeem jagahda, ko waijaga, lai grehkadarba pehdas neteek iſnihzinatas, un lai tam, ko par wainigu tur, nelauj no iſmekleſchanas atrautees.

Turpat, art. 2.

3. Prokureereem un winu palihgeem ir atlauts gubernu ſchandarmu-waldibu peelikta ſtata peederigeem un aprinku ſchandarmu-waldibu peederigeem uſwehleht, lai par grehkadarbeem ſinas famekle tanis ihpaſchâs reiſâs, kad tee peeminetee prokureerneezibas lohzekli to eerauga par waijadſigu.

Turpat, art. 3.

4. Prokureerneezibas lohzeklu uſdewumi, lai ſinas famekle, woi ar wahrdeem woi ar rakſtu iſteizami gubernu ſchandarmu-waldibu wirſneekeem un winu palihgeem.

Peeſihm. Kad prokureerneezibas lohzeklu praſiſchanu, lai ſinas famekle, it ne pawiſam neſpehj iſpildiht woi flimibas woi aiſſtellejuma woi pahrzehluma uſ zitu weetu woi zita kahda uſdewuma dehl

no ſawas preekſchneezibas, tad gubernas ſchandarmu-waldības wirſneeks woi wina palihgs tuhliht ar rakſtu ſinu dohd tam, no kura nahkuſi ta praſiſchana, un reiſâ par to paſchu leetu ſinu dohd ſawai wirſneezibai iſſkaidrodams, kapehz tas praſijums neiſpildihts.

Turpat, art. 4, peeſihm.

5. Sinas ſameklejoht ſchandarmeem jaturahs pee ta preekſchraksta, kas ſchinîs likumôs art. 254 dohts.

Turpat, art. 5.

6. Kad ſkaidri newar ſinaht, kà lai iſpilda to no prokureerneezibas lohzekla dohtu uſdewumu, tad ſchandarmu-korpuſa peederigee tuhliht no wina iſpraſa, lai ſkaidraki noteiz.

Turpat, art. 6.

7. Schandarmu-korpuſa peederigee tahs ſadabuhtas ſinas nodohd teem prokureerneezibas lohzekleem, kas to ſinu ſameklejchanu praſijuſchi.

Turpat, art. 7.

8. Prokureerneezibas lohzekleem ir brihw praſiht, lai ſchandarmu-korpuſa peederigee wehl truhkſtoſchas ſinas ſamekle, kà wini buhs wehlejuſchees.

Turpat, art. 8.

9. Prokureerneezibas lohzeklim ir brihw, kad tik ween ſamana, ka ſchandarmu-korpuſa peederigee pee grehkadarba iſdibinaſchanas palaiſchahs woi nedara pehz likumeem, paſchai wainiga wirſneezibai ſinu par to doht, un ſchai atkal peenahkahs prokureeram ſinu doht par to, kas pehz tam notizis.

Turpat, art. 9.

10. Kad prokureers atſihſt, ka wainigajs ne pehz likumeem no ſtrahpes ir atſwabinahts, woi ari naw ſtrahpehts pehz ſawas wainas mehra, tad winam ir brihw wirſpalatas prokureeram to leetu preekſchâ likt, un ſchis par ſcho leetu faſinojahs ar ſchandarmu-korpuſa ſchtaba wirſneeku; bet kad ſchis deewſgan negahda, tad wirſpalatas prokureers to leetu juſtiz-miniſterim leek preekſchâ, lai tas tahlak ar ſchandarmu wirſwaldeneeku weenâ padohmâ ſaweenojahs.

Turpat, art. 10.

II. Kahdâ kahrtibâ ſawas darifchanas jadara dſelſszelu ſchandarmu-polizejas waldibu peederigeem.

11. Dſelſszelu ſchandarmu-polizejas waldibu peederigi pee to grehkadarbu un noſeegumu iſmekleſchanas, kas winu darifchanu rohbeſchâs padariti, wiſpahrigas polizejas weetu pilnigi iſpilda; tapehz wineem atwehlejamas wiſas winas teeſibas un wineem uſleekami wiſi winas peenahkumi. Kad uſ ſcheem ſihme ſcho likumu wiſpahrigus noteikumus par to leetu, tad jaleek wehrâ tee nahkoſchee preekſchraksti.

Peeſihm. Rohbeſchas, lihdſ kurahm ſchinî artikelî peeminetas ſchandarmu-polizejas-waldibu darifchanas-wara eet, tahs teek noteiktas pehz ſchandarmu wirſwaldneeka ſawſtarpigas norunas ar eekſchleetu-, juſtiz- un zelu-miniſtereem.

Turpat, art. 11, peeſihm.

12. Leetâs, kas teeſajamas no wiſpahrigahm teeſahm, prokureereem un winu palihgeem ir ta teeſiba, kà pirms teeſiga mekleſchana ſahkuſees, tà ari mekleſchanas laikâ dſelſs-zelu ſchandarmu-polizejas waldibu lohzekleem uſdoht, lai klauſchina un ſinas ſamekle pehz pamahzifchanas, kas wineem dohta.

Turpat, art. 12.

13. Prokureerneezibas lohzeekleem brihw ar dſelſs-zelu ſchandarmu-polizejas waldibu peederigeem teeſcham beſ widutaja faſinotees.

Turpat, art. 13.

14. Prozeſês par noſeegumeem, kas teeſajami no meerateeſahm dſelſszelu ſchandarmu-polizejas waldibu offizeereem ir brihw pehz tam, kad noſeeguma pirma iſmekleſchana pabeigta, wiſu, kas par to iſdibinahts, wiſpahrigai polizejai nodoht, un tahdâ reiſâ, kà apwoinoſchana meerateeſneſcha preekſchâ un to wehl

truhkſtoſchu ſinu famekleſchana pehz meerateeſneſcha pamahziſchanas, tà ari pawiſam tas peenahkums leetu tahlaki weſt, kas kriht polizejai, nahkahs wispahrigai polizejai.

Turpat, art. 14.

15. Kad wispahrigas polizejas lohzekli dſelſszelu-polizejas dariſchanas rohbeſchâs uſeet noſeedſibas-darba ſihmes, dſelſszelu-polizejas lohzekleem paſcheem klaht neeſoht, tad wineem ir wiſas teeſibas ſinas faklauſchinaht un wiſus iſmekleſchanas darbus padariht, ko newar kaweht, un ko ſchee likumi wineem atlauj.

Turpat, art. 15.

16. Par nokaweſchanahm un nekahrtibahm, kas netihſchi notikuſchas, un no kam leeli nelabumi naw zehluſchees, ko prokureerneeziba eeraudſijuſi pee tam, kà dſelſs-zelu ſchandarmu-polizejas waldibu peederigi ſawus peenahkumus pee grehkadarbu mekleſchanas iſpilda, prokureerneeziba wina tuwakajai wirſneezibai ſinn dohd, lai gahda.

Turpat, art. 16.

17. Kad ſajukmes un nekahrtibas jo leelas, tad prokureerneeziba faſinojahs ar wainigo wirſneekeem, lai wini teek nodohti pee likumigas atbildeſchanas.

Turpat, art. 17.

18. Kad prokureers un wainiga wirſneeki par to tahdu atbildibu ſawadi ſpreeſch, tad ſchi leeta nahk pee waldoſchas ſenates (pirmas nodaļas).

Turpat, art. 18.

19. Par wiſahm dſelſszelu ſchandarmu-polizejas waldibu peederigu nekahrtigahm dariſchanahm tais prozeſēs, kas pee meerateeſahm wedamas, ſchihs meerateeſas ſinu dohd prokureeram woi wina palihgam, lai tai leetai tahlak zelu rahda pehz ſchi peelikuma art. 16—18.

Turpat, art. 19.

Peelikums pee Art. 1149.

No tahm leetahm, par kurahm lai ſin pate krohna-mantas-waldiba.

Paſchai krohna-mantas-waldibai ir atwehletas, lai par tahm ſin, ſchihs leetas:

I. Kas ſihmejahs uſ dſehreenu-akziſes-nandas waldibu.

1) Kad perſonas, kam pehz likuma teeſiba dſehreenus taiſiht, beſ preekſchneezibas ſinas fabrikus eerikte preekſch dſehreenu iſ kaut ka woi iſ wihna un ſpirta taiſiſchanas (dſehreen. lik. art. 409).

2) Kad dſehreenus, par kureem akziſes jamakſa, eeſahk taiſiht, pirms likumiga ſihme dabuhta, lai gan tee tahdâ wihſê taiſiti dſehreeni netaptu flehpti; kad neleek wehrâ tohs preekſchrakſtus, kas tai fabrikantam dohtâ ſihmê nolemti, iſnemoht to, kas ſtrahp. lik. grabm. art. 674 pkt. 3 noteikti; kad tahs grahmatas, kas pehz likumeem par nodohſchanahm no dſehreeneem wedamas, neteek weſtas; tàpat kad zitadi atkahpjahs no preekſchrakſteem, kas pilnu akziſes-makſaſchanu apdrohſchina, kad tikai dſehreena iſdohſchana naw flehpta no akziſes makſaſchanas, un krohna-kaſei nekahda ſkahde naw notikuſi (turpat, art. 417, ſtrahp. lik. grahm., art. 675).

3) Kad fabrikôs grahmatas neteek weſtas pehz kahrtas, kad grahmatu norakſti neteek ſawâ laikâ akziſes-waldibai preekſchâ likti, kad ne pehz preekſchrakſteem rakſtitas ſihmes teek iſſneegtas, un kad zitadi kà atkahpjahs no preekſchrakſteem par to, kahdâ kahrtibâ atbilde jadohd par dſehreenu taiſiſchanu un iſdohſchanu iſ fabriku pagrabeem, kad tikai tee iſdewumi naw flehpti, un zits nekas naw darihts, lai ſkahde notiktu dſehreenu-akziſei (dſehr. lik., art. 419).

4) Kad dſehreenus laikâ nenodohd no fabriteem uſ fabriku pagrabeem (turpat, art. 420).

5) Kad dſehreenus pahrdohd tirgus- un andeles-platſchôs, laiwu peebrauzamâs weetâs, no weſmeem wai iſ laiwahm maſakos mehros, ne kà preekſch tahdas andeles nolikti (turpat, art. 427).

6) Kad pee fabrika woi pee kontora naw tahs likumigas ſchiltes, un kad redſamâ weetâ naw peekahrta ta ſihme par dſehreenu taiſiſchanu un ta patente (turpat, art. 450, 451) (*a*).

II. Kas ſihmejahs uſ tabaka-akziſes-naudas waldibu.

1) Kad tabaka fabrikanti neiſſtrahdatu tabaku pahrdohd iſ ſawahm magaſinahm woi fabrikeem beſ akziſu-waldibas ſinas, kad tahdu magaſinu turetaji, kas ir preekſch leelandeles ar ahrſemju neiſſtrahdatu tabaku, pahrdohd ne tahm tahdahm perſonahm, ne uſ tahm tahdahm weetahm, kâ likumôs par tabaka-akziſi preekſchâ rakſtihts, un kad tabaka maſ-andelmani ahrſemju neiſſtrahdatu tabaku pahrdohd (tab. lik. art. 158).

2) Kad tabaka fabrikantam tabaka magaſinas leelas woi maſas bohts woi kautkahdas ſmehkejama tabaka pahrdohſchanas-weetas turetajam naw ſchiltes uſ ſawahm fabrika- woi andeles-weetahm, un pawiſam kad neleek wehrâ tabaka-akziſes-likumôs dohtus preekſchrakſtins par ſchiltehm, un tapat kad eedohtu akziſes-ſihmi ſawâ fabrikî woi andeles-weetâ neiſkar, kur war redſeht (turpat, art. 163).

3) Kad atkahpjahs no teem preekſchrakſteem, pehz kureem jaeerikte tabaka-fabriki, iſnemoht kad weenâ ehkâ woi weenâ ſehtâ lihdſ ar to tabaka-fabriki uſtaiſa fabrikus woi bohtis, kas pee ta fabrika nepeeder (turpat, art. 163).

4) Kad fabrika magaſinâ tabaka-taiſijumus glaba beſ banderolehm lihdſ ar tahdeem, kur banderoles wirſû (turpat, art. 166).

5) Kad tabaka fabrikants ſawus tabaka-taiſijumus ar likumigahm banderolehm pahrdohd, ne iſ ihpaſchas magaſinas, iſ leelas woi maſas bohts, bet iſ paſcha fabrika, kad pee tam krohna-kaſes eenahkſchanahm ſkahde naw notikuſi (turpat, art. 167).

6) Kad andeli wed ar neiſtrahdatu tabaku woi ar tabaka-taiſijumeem beſ tahs likumigahs akziſes-ſihmes, woi tà, ka neſapaſ ar to iſnemto ſihmi (turpat, art. 168).

7) Kad tabaka fabrikanti un leel-andeles tabaka-magaſinu turetaji tahs pehz tabaka-akziſes-likumeem wedamas grahmatas newed, woi nekahrtigi woi neriktigi wed; kad ſchihs grahmatas rewideereſchanas dehl, woi iſrakſti iſ winahm pee akziſes-waldibas woi nemaſ woi ſawâ laikâ neteek eeſneegti, kad likumi to praſa; kad jaunas grahmatas no akziſes-waldibas neteek laikâ iſnemtas, un kad zitadi atkahpjahs no preekſchrakſteem, kà rehkinumi jaatdohd par leelandeli ar tabaku, par tabaka-taiſijumu iſſtrahdaſchanu, par tahdu taiſijumu iſdohſchanu iſ fabrika, kad tikai pee tam tabaks, tababaka-taiſijumi woi banderoles naw flehptas, un ari zits nekas naw darihts, ka ſkahde notiktu akziſes-eenahkſchanahm (turpat, art. 169, 170).

8) Kad tabaka fabrikanti un tabaka leel-andeles magaſinu turetaji neuſglaba tahs tabaka-akziſes-likumôs praſitas grahmatas woi tahs wineem eedohtahs wedamahs ſihmes (провозныя свидѣтельства) pusahduwahkâ eeſeetas, kad noliktâ kahrtibâ nedara ſinamu, ja ſchihs grahmatas woi tee pusahdu-ſehjumi buhtu noſagti woi pohſtâ gahjuſchi zaur uguni woi uhdeni woi zaur zitu kahdu nelaimi (turpat, art. 171).

9) Kad tee tabaka fabrikanti un tabaka leelandeles magaſinu turetaji pa to no finanz-miniſtera noteikto laiku neuſglaba, woi kad flehpj tahs wedamahs dokumentes (провозные документы) par ſanemtu tabaku woi zitas, lai buhtu kahdas buhdamas, peerahdamas dokumentes, ko tabaka-akziſes-likumu preekſchrakſti praſa, — ja tikai neiſrahdahs, ka krohna eenahkſchanahm ſkahde notikuſi (turpat, art. 172).

10) Kad tabaka un tabaka-taiſijumu andeles-weetu turetaji ſawâs bohtîs tukſchas nebanderoleeretas zigaru-kaſtes un zitus tabaka-traukus uſglaba un uſ plaukteem un pee lohgeem noleek (turpat, art. 173, pkt. 2) (*b*).

III. Kas ſihmejahs uſ ſmalka ſwiklu-zukura akziſes waldibu.

1) Kad ſinas-rakſts lihdſ ar luhgſchanu, lai patentes-ſihmi iſſneedſ, pehz 1. Auguſta teek eeſneegts, kad pee ta ſinas-rakſta neteek peelikts faraſts (вѣдомость), woi kad teek peelikts, kas ne pehz kahrtas faſtahdihts woi ne diwôs ekſemplarôs (ſwikl. zuk. lik., art. 59).

2) Kad fabrikî ſahk ſtrahdaht, pirms patentes-ſihme dabuhta (turpat, art.57):

3) Kad neturahs pee tahs kahrtibas, kas nolikta fabrika-ſchurnala weſchanas un uſglabaſchanas dehl (turpat, art. 60).

4) Kad fabrika-ſchurnals it nemaſ neteek weſts, woi kad tas teek iſnihzinahts (turpat, art. 61) (*c*).

IV. Kas ſihmejahs uſ tulles-waldibu.

1) Kad tulles-likumi teek pahrkahpti, un ſchihs pahrkahpſchanas tamoſchnu dariſchanu rohbeſchâs

teek uſeetas, prohti kad tahs pehz likuma ſtrahpejamas ar naudas-ſtrahpi, ar pretſchu un zitu leetu iſpohſtiſchanu woi atnemſchanu prohti:

a) Kad ahrſemju prezes un leetas, kas pehz tulles-likumeem bija jaatnem woi jaiſnihzina, tulles-dokumentes faſihmetas un tamoſchnu finâ atrohnahs (tull. lik., art. 556, 559, 565, 570, 705, 713, 718, 719—721, 775, 849, 851, 914, 1229, 1236, 1516, 1528, 1555).

b) Kad pee laiwu, pretſchu, woi zelineeku leetu pahrlukoſchanas tamoſchnu dariſchanu rohbeſchâs eewedamas woi iſwedamas prezes un leetas teek uſeetas, kas naw ſarakſtitas tulles-dokumentês, woi kas no zelineekeem ſlehptas (turpat, art. 487, 539—546, 649, 818, 903, 927, 985, 986, 1135, 1146, 1169 (peelik., art. 4), 1224, 1231 (peeſihm. 2), 1247, 1252, 1341, 1357, 1374, 1380, 1517, 1542, 1544, 1561, 1562, 1573, 1576, 1577, 1580).

c) Kad neteek wehrâ likti tee tulles-preekſchraſti, kas dohti, lai prezes woi zitas leetas, kas teek uſeetas tamoſchnu dariſchanu rohbeſchâs, netiktu ſlepen weſtas (turpat, art. 402, 405, 419—421, 424, 425, 432, 433, 439, 441, 449, 457, 464, 476, 485, 491, 498, 519, 522, 523, 525, 536, 594, 664, 680, 684, 694, 775—777, 789, 790, 792, 794, 806, 882 (peeſihm.) 883, 884, 885, 886 un peeſihm., 887, 889—891, 895, 901, 902 (peeſihm), 909, 912, 974, 977—980, 981—983, 993 (peeſihm. 2), 1056, 1076, 1122, 1141, 1432 un andel. lik., art. 784 (peeſihm).

2) Kad prezes un leetas, ko eeweſt un iſweſt woi ir brihw, woi ir aiſleegts, beſ wedejeem rohbeſchu lihnijâ ir apturetas, un kad tee ihpaſchneeki woi winu pilnwari noliktâ laikâ nepeenes ſchehlabas par nelikumigu aptureſchann (tull. lik. art. 1540, 1547, 1564, 1618, 1620, 1712 un 1713).

3) Kad prezes un dſehreeni azihm redſoht pee tahdeem Arkangelas gubernas kraſteem teek peeweſtas, kur tahdas eeweſt naw brihw (turpat, art. 928 un 1311) (*d*).

V. Kas ſihmejahs uſ meſcha-waldibu.

1) Kad wairak kohku woi ſtipraki kohki zirſti ne kà wehlehts, un zirteji paſchi no ſewis to uſdohd, prohti kad ne wairak kà deſmit kohki uſ ſimtu pahri par atwehlejumu zirſti (meſch. lik. art. 691).

2) Kad to pehz meſcha-biļļetes atwehleto aiſwed, pirms apſihmehts, prohti kad naw ko ſchaubitees par to, ka pehz preekſchraſtteem zirſts (turpat, art. 692).

3) Kad meſchu zehrt wehlakâ laikâ ne kà biļļetê rakſtihts (turpat, art. 693).

4) Kad pehz atlauſchanas meſchakohku taiſijumi ſagatawoti pa deſmit prozentu wairak, ne kà bija atlauts, un taiſitaji paſchi no ſewis to uſdohd (turpat, art. 694).

5) Kad pawelti woi par mehrenaku makſu atwehlehts meſchs teek woi pahrdohts woi iſleetahts ne preekſch tam, kam tas bija dohts (turpat, art. 695) (*e*).

VI. Kas ſihmejahs uſ paſtes-reſoru.

1) Kad pa paſti ſuhta ſchkidrumus, lehti degoſchas un pehrwejoſchas weelas (ſtrahp. lik. gr. art. 1112).

2) Kad wehſtules woi pakiſchus uſdohd, bet ſlehpj eeliktu naudu woi eeliktas leetas (turpat, art. 1123).

3) Kad wehſtules un papirus ſlepu eeleek lihdſ ar zitahm leetahm ſuhtamôs pakiſchôs woi pakâs (пакеты или тюки) (turpat, art. 1124).

4) Kad priwat-wehſtules, priwat-dokumentes un ſuhtamas leetas eeleek pa paſti ſuhtamâs krohna-pakâs un -pakiſchos (пакеты или посылки), un tàpat kad tahdas ihpaſchi ſuhta apakſch krohna-ſeegela (turpat, art. 1125).

5) Kad wehſtules ſlepu iſ Kreewijas iſwed uſ ahrſemehm (turpat, art. 1126) (*f*).

VII. Kas ſihmejahs uſ andeles- un amatneezibas-likumeem.

1) Kad andeli wed woi amatu kohpj beſ likumigas ſihmes woi biļļetes (poſchlin. lik., art. 464, peelik., art. 113).

2) Kad kahds ſihmi woi biļļeti, ko iſnehmis uſ ſawu wahrdu, zitam atdohd, un tàpat kad andelejahs woi amatu kohpj uſ ſweſchu ſihmi woi biļļeti (turpat, art. 115).

3) Kad andeli wed woi amatu kohpj, kas neſaſkan ar to ſihmi woi biļļeti, kas winam eedohta (turpat, art. 116 un 117).

4) Kad bohtis woi amata-iſtabâs biļļeti par to andeles-teeſibu redſamâ weetâ nepeekar (turpat, art. 118).

5) Kad manufaktur- woi kolonial-prezes pahrdohd iſ nameem woi iſ eebrauzamahm ſehtahm no weſmeem woi iſ neſama (turpat, art. 119).

6) Kad andeles- woi amata-weetu turetajeem naw prikaſchtſchiku tais reiſâs, kur pehz likuma tahdu waijaga buht, kad prikaſchtſchikus tur apakſch ſtrahdneeka wahrda woi beſ likumigahm ſihmehm (turpat, art. 120).

7) Kad pirmas klaſes prikaſchtſchiku tur beſ deeneſta-kontraktes, un tàpat kad familijas lohzekli peelaiſch, lai pirmas klaſes prikaſchtſchika peenahkumus iſdara, beſ ka winam eedohd likumigu pilnwaru (turpat, art. 121).

8) Kad prikaſchtſchiks ſawa kunga andeles-teeſibas pahrkahpj (turpat, art. 122).

9) Kad tohs, kas ir uſraugi par andeles-weſchanu un amatu-kohpſchanu, nepeelaiſch pee ſawu peenahkamu iſdariſchanas (turpat, art. 123).

10) Kad andelejahs ar ſtempelpapiru un ſtempelmarkahm beſ ihpaſchas atwehleſchanas no waldibas pukes (ſtrahp. lik. grahm., art. 579, pkt. 5) (*g*).

VIII. Kas ſihmejahs uſ likumeem par priwat-ſeltarakſchanu.

1) Kad uſ ſemes-gabaleem, kas krohnim un Keiſara Majeſtetes kabinetam peeder, mekle un rohk pehz ſelta-ſmiltihm beſ atwehleſchanas-ſihmes (lik. par kaln. rakt., art. 2412, peeſihm., peelik., art. 168).

2) Kad tais paſchôs ſemes-gabalôs mekle un rohk, pirms eepreekſch rakſtita ſina peederigai polizejas-waldei par to dohta (turpat, art. 169).

3) Kad rohk tahdâ apgabalâ, kas jau no zita panemts (turpat, art. 170).

4) Kad pee ſmilſchu rakſchanas neatwehletus eerohtſchus ſmilſchu iſmaſgaſchanas dehl leeta (turpat; art. 171).

5) Kad nenokohpj tohs iſraktohs un teeſai uſdohtohs ſemesgabalus (turpat, art. 172).

6) Kad uſ ſemes-gabaleem, kas krohnim un kabinetam peeder, rohkamas weetas teek iſſtrahdatas, pirms rakſts par to rohkamu weetu dabuhts (turpat, art. 173).

7) Kad atſweeſtas ſmiltis jauz ar tukſchahm ſemehm pee rohkamu weetu iſſtrahdaſchanas (turpat, art. 174).

8) Kad tohs preekſchrakſtus neleek wehrâ, kas dohti par teem pahrejeem darbeem (turpat, art. 175).

9) Kad tohs preekſchrakſtus neleek wehrâ par ſchnohres-grahmatahm, kas wedamas ſelta-peerakſtiſchanas dehl (turpat, art. 176).

10) Kad ſchnohres-grahmatas preekſch ſelta-peerakſtiſchanas ſawâ laikâ rewiſijas dehl neteek preekſchâ liktas (turpat, art. 177) (*h*).

Peeſihm. Pee wiſahm §§ I—VIII peeminetahm likumu pahrkahpſchanahm no krohna-mantas-waldibas uſliktas naudas-ſtrahpes, kad tee wainigee ſtrahpes-naudu neſpehj makſaht, naw iſmainijamas ar apzeetinaſchanu woi ar darbeem pehz ſtrahp. lik. grahm. art. 84 un 85 (*i*).

(*a*) 1864 Now. 20 (41476) art. 1124, peelik., I; 1868 Febr. 12 (45485). — (*b*) 1864 Now. 20 (41476) art. 1124, peelik., II; 1871 Jun. 4 (49476) lik.; Merz. 9, wisaugſt. paw. (p. P. Keiſ. Maj. kanzl. II nod.). — (*c*) 1864 Now. 20 (41476) art. 1124, peelik., III. — (*d*) 1864 Now. 20 (41476) art. 1124, peelik., IV. — (*e*) 1864 Now. 20 (41476) art. 1124, peelik., V; 1870 Okt. 26 (48847); 1873 Now. 29, wisaugſtak paw. (p. P. Kaiſ. Maj. kanzl. II nodalas). — (*f*) 1864 Now. 20 (41476) art. 1124, peelik., VI. — 1864 Now. 20 (41476) art. 1124, peelik., VII; 1865 Febr. 9 (41779) paw., art. 125. — (*g*) 1874 Apr. 17, lik. un pawehl. krahj., № 639, lik., art. 102. — (*h*) 1870 Maij. 24 (48404). — (*i*) 1864 Now. 20 (41476) art. 1124, peelik, peeſihm.

Peelikums pee art. 1239.

Par tahm leetahm, kas administrazijas-waldehm atwehletas, lai tahs paſchas tahs iſmekle.

Tahm waldehm, kam jaſin par wiſpahrigu kahrtibu un peeklahjibu, kriht paſchahm iſmekleht ſchahdas leetas:

I. Ahrſtju-likumu pahrkahpſchanas.

Kad tais zaur ahrſtju-likumeem noteiktâs rohbeſchâs uſ ahrſtju un farmazeitu kahrtas perſonahm, kas uſ ſawu rohku ſawâ amatâ ſtrahda un ar likumu pahrkahpſchanahm noſeeguſchees, ko ahrſtju preekſchneeziba dabujuſi dſirdeht, naudas-ſtrahpes jauſleek pehz tahs kahrtibas, kas nolikta dehl uſraudſiſchanas par ahrſtju un farmazeitu dariſchanahm, prohti kad no tahm tahdahm pahrkahpſchanahm naw zehluſchahs ſuhdſibas atlihdſinaſchanas dehl priwat-perſonahm par labu.

II. Karantenes-likumu pahrkahpſchanas.

1) Kad apakſch karantenes ſtahwoſchas perſonas ſlepeni faeetahs tais no kordona eeſlehgtâs weetâs, karantenes aprinki woi karantenes ohſtâ (ſtrahp. lik. grahm. art. 837 un 839).

2) Kad tee tahdi, kas pehz preekſchneeziba atwehleſchanas karantenê eelaiſti, karantenes-preekſchrakſtus, kas ſtrahp. lik. grahm. art. 841 rohnahs, pahrkahpj.

3) Kad maſak-ſwarigus karantenes-preekſchrakſtus pahrkahpj tahdâ laikâ, kad karantenes-lihnijâ woi ar kordonu eeſlehgtâ weetâ nerohnahs laiwas, leetas, zilweki woi lohpi, kas woi ar ſehrgu apliputſchi, woi jele kâ tihrijami (turpat, art. 842).

4) Kad iſ karantenes woi iſ weetas, kas ar kordonu eeſlehgta, iſeet, lai gan pehz tihriſchanas un obſerwazijas, bet beſ leezibas-rakſta no karantenes preekſchneezibas (turpat, art. 845).

5) Kad andelejahs ar lupateem un ar nowalkatahm drahnahm karantenes-lihnijâ woi ar kordonu eeſlehgtâ weetâ, kad tas tur ir aiſleegts (turpat, art. 838).

6) Kad kugineeki pahrkahpj tohs preekſchrakſtus par tahdu pretſchu uſdohſchanu, par kurahm noteikts, ka tahs tihrijamas, pirms no tamoſchnas teek pahrluhkotas (tulles-lik., art. 464, 684).

III. Andeles-kugoſchanas-preekſchrakſtu pahrkahpſchanas.

1) Kad tee kuga-kungi, kapteines un kuga-deeneſtneeki maſak-ſwarigus andeles-kugoſchanas-preekſchrakſtus pahrkahpj (andel. lik., art. 2025, peelik., art. 53, 55, 57 pkt. 7, 83 un 99).

2) Kad kuga-deeneſtneeki kapteinim braukſchanas-laikâ neklauſa (andel. lik. art. 983, 984, un ſtrahp. lik. grahm. art. 1261).

3) Kad Jenikoles laſmanu-beedribas lohzekli ar mehrenakahm peenahkumu pahrkahpſchanahm noſeegahs, un kad no ſchihm pahrkahpſchanahm naw zehluſchahs ſuhdſibas atlihdſinaſchanas dehl priwat-perſonahm par labu (andel. lik., art. 1215, peelik., § IV, pkt. 3, 4).

4) Kad tee Kronſtates beedribas ſawwaligee matroſchi un tee kapteini tohs preekſchrakſtus pahrkahpj, kas par uſwekſchanahs-grahmatinu kahrtigu turekſchanu dohti (turpat, art. 862 peelik., II, pkt. 24).

IV. Birſchas-likumu pahrkahpſchanas.

1) Kad kahds nahk birſchâ un naw uſdewees pee birſchas-komitejas, woi kad noliktu maſku naw maſſajis (ſtrahp. lik. grahm., art. 1275).

2) Kad birſchâ nekahrtigi uſwedahs (turpat, art. 1276).

V. Amatneeku-likumu pahrkahpſchanas.

Tais pilſahtôs, kur zunftes-eeſtahdes rohnahs, ſchahm kriht iſmekleht ſchahdas leetas:

1) Kad amatu meiſteri un ſelli zunftes-preekſchrakſtus pahrkahpj (amat. lik. art. 213—215).

2) Kad amatneeki noſeegahs pret zunftes-waldibu (turpat, art. 230—234).

3) Kad meisteri leetas, kas sliktakas ne kà nosazita prohwe, stempeleschanas dehl preekschâ leek par atlautu remediumu (turpat, art. 258, peelik., art. 140).

4) Kad pa nepateesu schehlojahs par fabrika taisijumu nestempeleschanu, ja zaur pretprohwi israhdahs, ka schehlaba bija pa nepateesu (turpat, art. 258, peelik., art. 159).

VI. Pahrkahpschanas par preekschrakstem, kas dohti par kahrtibu muischneezibas-pilsahta- un pagasta-sapulzês.

Kad tee, kas peeder pee sapulzes, pee tahs neatnahk, woi tohs preekschrakstus pahrkahpj, kas dohti, lai sapulzês kahrtiba tohp sargata (strahp. lik. gr. art. 1427, 1430, 1431, 1436 un 1438).

VII. Lauschu-rewisijas-likumu pahrkahpschanas.

Kad zaur palaischanohs noliktâ laikâ ne-eesneedz rewisijas-listes woi tahs simas par usnemtahm dwehselehm (strahp. lik. gr. art. 1446).

VIII. Zeetumneeku-likumu pahrkahpschanas.

Kad disziplinar-strahpes par grehkadarbeem un noseegumeem zeetumneekeem teek usliktas tais reisâs, kad zeetuma preekschneezibai kriht schahs strahpes uslikt (zeetuma lik. art. 177, 178, 210, 301—308, 309, 319, 533—535, 976, 1073—1076).

Peesihm. Wisâs schinîs peeminetâs reisâs, kur likumi par administrazijas-waldehm pahrkahpti, tahs no schihm waldehm spreestas naudas-strahpes, kad tas wainigajs nespehj to strahpes-naudu maksaht, naw ismainijamas ar apzeetinaschanu woi ar darbeem pehz strahpes-likumu grahmatas art. 84—85.

1864 Now. 20 (41476) art. 1214, peelik., I—VIII.

Drukâ mîsejees:

Lap. 73 wirsrakstâ naw jalasa: Ohtra nodala
bet: Ohtrs gabals.

Likumi

par tahm no

meerateesnescheem

spreeschamahm strahpehm.

Isdewums no 20. Now. 1864.

Напечатано по распоряженію Министерства Юстиціи.

Типографія Императорской Академіи Наукъ (В. О., 9 лин., № 12.)

Likumi

par tahm no meerateesneſcheem ſpreeſchamahm ſtrahpehm.

Rahditajs.

	Art.	Lap.
Gad. I. Wiſpahrigi nolikumi	1—28	1
Gad. II. Par noſeegumeem pret waldiſchanas kahrtibu	29—31	5
Gad. III. Par noſeegumeem pret peeklahjibu, kahrtibu un meeru	35—51	8
Nodal. 1. Par peeklahjibas pahrkahpſchanahm pee Deewa kalpoſchanas	35—36	8
Nodal. 2. Par noſeegumeem pret wiſpahrigu kahrtibu un meeru	37—51	8
Gad. IV. Par noſeegumeem pret wiſpahrigu labklahſchanohs	52—57	11
Gad. V. Par paſes-likumu pahrkahpſchanahm	58—64	12
Gad. VI. Par buhwes- un zelu-likumeem pahrkahpſchanahm	65—87	14
Gad. VII. Par noſeegumeem pret likumeem pret ugunsgrehku	88—98	17
Gad. VIII. Par paſtes- un telegrafa-likumu pahrkahpſchanahm	99—101	19
Gad. IX. Par noſeegumeem pret tauſchu weſelibu	102—116	20
Gad. X. Par noſeegumeem pret zilwelka drohſchumu	117—129	22
Gad. XI. Par. gohda aiſtikſchanahm, draudeſchanahm un waras-darbeem	130—142	24
Nodal. 1. Par gohda aiſtikſchanahm	130—138	24
Nodal. 2. Par draudeſchanahm un waras-darbeem	139—142	26
Gad. XII. Par noſeegumeem pret familijas-teeſibahm	143—144	26
Gad. XIII. Par noſeegumeem pret zita ihpaſchumu	145—181	27
Nodal. 1. Par ſweſcha ihpuſchuma neatwehletu bruhkeſchanu un apſkahdeſchanu	145—153	27
Nodal. 2. Par ſweſcha meſcha apſagſchanu un apſkahdeſchanu	154—168	28
Nodal. 3. Par ſahdſibu	169—172	32
Nodal. 4. Par ſweſchas mantas iſkrahpſchanu, iſwilſchanu un peeſawinaſchanu	173—181	33

Peelikums.

Peelikums pee art. 1. peeſihm. 2 (pehz turp. no 1876). Preekſchraſti, kà ſtrahpejamas tabaka-akziſes-likumu pahrkahpſchanas 36

Likumi

par tahm no meerateeſneſcheem ſpreeſchamahm ſtrahpehm.

Pirmajs gabals.

Wiſpahrigi nolikumi.

1. Meerateeſneſchi par teem ſchinîs likumôs peemineteem noſeegumeem pehz teem ſche tahlak dohteem preekſchrakſteem ſpreeſch ſchahdas ſtrahpes:

1) rahjeenus, apdrauwas, pamahzibas;
2) naudas-ſtrahpes ne pahri par trihsſimts rubulu;
3) arreſti ne pahri par trihs mehneſchi;
4) zeetumu ne pahri par weenu gadu.

Peeſihm. 1. Lihdſ kamehr tee likumi par krohna-mantas waldehm, par preſtandehm un tirgoſchanu buhs pahrraudſiti, meerateeſneſcheem, kur to tahdu likumu pahrkahpſchanas ſtrahpejamas, jaturahs pee ſchihs ſtrahpes-likumu-grahmatas preekſchrakſteem, bet lai nepahrkahpj ſawas waras robeſchas, kà tahs ſchinî art. noliktas.

Peeſihm. 2. (Pehz turpinajuma no 1876.) Tee preekſchrakſti par tahm ſtrahpehm, kas par tabakas-akziſes-likumu pahrkaphſchanahm ſpreeſchamas, un kas apakſch meerateeſneſchu teeſaſchanas kriht, ſchim art. ir peelikti.

1881 Jun. 4 (49702) walſts padohm. atſinums, art. 5; lik., art. 145, 146, 148—151, 153—158, 160, 161, 165 — 167, 169, 171, 177 — 185, 189 — 191, 193; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II. nodal. leetâs).

2. Kahdôs ihpaſchi eeſihmetôs atgadijumôs ne tik ween ſtrahpes pehz ſcheem likumeem teek ſpreeſtas, bet ari tee pee noſeeguma iſdariſchanas bruhketee eerohtſchi woi zitas kahdas wainigam peederigas leetas teek atnemtas.

3. Kam zeetums ſpreeſts, tee pee tahdeem darbeem teek likti, kas preekſch darba-nameem noſpreeſti (walſts-lik. grahm. ſehj. XIV, lik. par zeetumneek. art. 282—291 un 941—945).

4. Kam arreſte ſpreeſta, teem darbu tikai tad, kad paſchi wehlahs, war doht. No ziteem zeetumneekeem tee jatur atſchkirti.

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1876.) Ja offizeereem, kas neſtahw paſchâ kara-deeneſtâ, arreſte teek ſpreeſta, tad teem ta arreſte jaiſzeeſch hauptwaktê.

1871 Jun. 8 (49716).

5. Mahzitaji un klohſterneeki, kam arreſte woi zeetums ſpreeſts, neteek zeetuma-weetâ, bet ſawai baſnizas-teeſai nodohti, lai ſawu ſtrahpi iſzeeſch, kà ta ſpreedihs.

6. Nepeeauguſchus no deſmit lihdſ ſeptinpadſmit gadeem tur, kur mahzibas-nami preekſch palaiſteem behrneem eerikteti, zeetuma weetâ tahdôs namôs uſ tik ilgu laiku, kà meerateeſneſis ſpreeſch, war eelikt, bet turpat ilgaki nedrihkſt tureht kà lihdſ pabeigtam aſtonpadſmitam gadam.

7. Ja kahds noſpreeſtu ſtrahpes-naudu neſpehj makſaht, tad to war likt arreſtê:

1) kad ſtrahpes-nauda naw leelaka par peezpadſmit rubuleem — uſ ne wairak kà trihs deenahm;

2) kad ſtrahpes-nauda leelaka par peezpadſmit rubl., bet ne leelaka par trihs ſimts rubl. — uſ ne wairak kà trihs mehneſcheem.

8. Semneekus un birgerus (мѣщане), kas noſpreeſtu ſtrahpes-naudu neſpehj makſaht, war likt pee pagaſta woi pilsſahta darbeem (въ общественныя работы) woi pehz wiſpahrigu likumu no 19. Febr. 1861, art. 188 (walſts lik. grahm. ſehj. IX. ihpaſch. peelik. I, iſdew. no 1876) un pehz teem likumeem par nodohſchanahm art. 651 (walſts lik. grahm. ſehj. V) nodoht uſ atpelniſchanu. Zitas lauſchu kahrtas lohzekli, kas neſpehj makſaht, pee pagaſta woi pilsſahta darbeem woi uſ atpelniſchanu tikai tad nodohdami, kad paſchi to wehlahs.

9. Par netihſcheem noſeegumeem meerateeſneſchi wainigeem kà kurâ reiſâ rahjeenus, apdrauwas woi pamahzibas war ſpreeſt. Bahrgakas ſtrahpes par netiſcheem noſeegumeem ſpreeſchamas tikai tad:

1) kad ſchinîs likumôs ſtrahpe ihpaſchi uſ neapdohmibu ir nolikta, un

2) kad zilweks ir noſeedſees kahdu ihpaſchu likumigu peenahkumu zaur palaiſchanohs neiſpildidams.

10. Noſeegumi nemaſ par wainu neteek peelihdſinati, kad padariti:

1) nejauſchi, ne tik ween netihſchi, bet ari beſ nekahdas neapdohmibas jeb palaiſchanahs;

2) no behrneem apakſch deſmit gadeem;

3) mulka prahtâ, ahrprahtâ, woi ſlimibâs, kur zilweks ſahk trakoht, woi pawiſam beſ jehgas paleek;

4) kad zilweks peeſpeeſts ar kahdu waru, kam neſpehjis pretituretees;

5) kad wairijees no waras-darbeem.

11. Nepeeauguſcheem no deſmit lihdſ ſeptiņpadſmit gadeem ſtrahpes uſ puſi maſakas teek ſpreeſtas. Tohs, kas apakſch tſchetrpadſmit gadeem, meerateeſneſis beſ nekahdas ſtrahpes wezakeem woi formunteem woi radeem war atdoht, lai mahjâs pahrmahza.

12. Pee ſtrahpes mehra nolemſchanas meerateeſneſim jaeewehro, woi noſeeguma waina zaur kautko maſinatohs, woi pawairotohs. Pee tam ſchahdi preekſchrakſti jaleek wehrâ:

1) ja wainigam zeetums jaſpreeſch, tad jaſpreeſch ſtarp ta wisleelaka un wismaſaka mehra, ko ſcho likumu artikeli, woi weeni woi ohtri rahda;

2) ja arreſte jaſpreeſch pahri par trihs deenahm, tad meerateeſneſim naw brihw ſpreeſt trihs deenas ween woi wehl maſak, un

3) ja ſtrahpes-nauda jaſpreeſch, un likumâ tikai tas wisleelakajs mehrs noteikts, tad teeſneſis to pehz ſawa prahta war maſinaht.

13. Apakſch teeſas ſtahwoſcha zilweka waina jauſluhko kà jo maſa wiswairak:

1) zaur plahnprahtibu un gauſcham leelu mulkibu;

2) zaur karſtahm duſmahm, ja tahs naw zehluſchahs zaur apakſch teeſas ſtahwoſcha wainu;

3) zaur pehdigu nabadſibu un ne-eeſpehſchanu mitinatees un ſtrahdaht;

4) zaur eepreekſcheju newainojamu uſweſchanohs;

5) zaur labprahtign padaritas ſkahdes jeb atrauta labuma atlihdſinaſchanu, ja ta notikuſi preekſch ſpreeduma ſpreeſchanas;

6) zaur noſeeguma iſteikſchanu un ſirſnigu noſchehloſchanu.

14. Apakſch teeſas ſtahwoſcha zilweka waina jauſluhko kà jo leela, wiswairak:

1) kad wainigajs tihſchâ prahtâ noſeedſees;

2) kad ir jele kà mahzihts zilweks un ſtarp laudihm ſchahdâ woi tahdâ gohda-weetâ ſtahw;

3) kad gada ſtarpâ pehz noteeſaſchanas atkal to paſchu jeb tam lihdſigu noſeegumu padarijis;

4) kad ar zeetu firdi leedſahs, un ihpaſchi kad wainu rauga greeſt uſ kahdu newainigu.

15. Ja diwi woi wairak zilweki kohpâ noſeeguſchees, tad tee, kas to pretlikumigu darbu paſchi darijuſchi, jeb kas zitus uſ to uſmudinajuſchi, bahrgaki teek ſtrahpeti ne kà tee lihdſwainigee.

16. Ja kahdi noſeegumi ſagadahs kohpâ, meerateeſneſim no tahm ſtrahpehm, kas likumâ ſohlitas, to waijaga ſpreeſt, kas pehz wina prahta to wainigo jo bahrgi ſohda. Zeetums arween jaufluhko par bahrgaku ſtrahpi ne kà arreſte un naudas makſaſchana. Ikreiſ, kur noſeegumi ſagadahs kohpâ, waina paleek jo leela.

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1876.) Kad kautkahdi noſeegumi ſagadahs kohpâ ar noſeegumeem pret krohna-mantas-waldiſchanas-likumeem jeb ar neatlautu malkas zirſchanu, ar malkas ſagſchanu jeb zitu kahdu priwat-meſcha apſkahdeſchanu, tad ta naudas makſaſchana par to krohna-mantas-waldiſchanas-likumu pahrkahpſchanu jeb to priwat-meſcha apſkahdeſchanu zaur tahm ſtrahpehm par teem ziteem noſeegumeem nepaleek atlaiſchama.

1864 Now. 20 (41478) art. 16, peeſihm.; 1867 Maij. 15 (44587) I, art. 19; 1874 Merz. 15, lik. u. pawehl. krahj., № 408, I, pkt. 6; 1875 Apr. 4, lik.u. paw. krahj., № 430, I, pkt. 6; Dez. lik. u. paw. krahj. no 12, 1876, № 45.

17. Nodohmahts noſeegums, ko apakſch teeſas ſtahwohts paſchâ eeſahkumâ pats no ſewis ſawaldidamees naw iſdarijis, naw ſohdams.

18. Tee art. 84, 130—143 un 145—153 peeminetee noſeegumi pret priwat-kauſchu gohdu un teeſibahm tik tad ween teek ſohditi, kad tee kaitinatee, apſkahdetee jeb aiſtiktee paſchi ſuhdſ, woi winu laulati draugi, wezaki jeb formunti un pawiſam tee, kam kriht par wineem ſinaht.

19. Kad laulati draugi un tàpat, kad wezaki un behrni ſawâ ſtarpâ apſohgahs, jeb ko iſwilahs un peeſawinajahs, tee tikai tad teek ſohditi, kad tee aiſtiktee paſchi eet ſuhdſeht.

20. Tee art. 18 un 19 peeminetee noſeegumi neteek ſohditi, kad apkaitinahts jeb apſkahdehts ar wainigo ſalihgſt.

21. Wainigee no ſtrahpes ir walam, kad par ſweſchas mantas ſagſchanu, un peeſawinaſchanu diwju gadu ſtarpâ, kad par meſcha apſkahdeſchanu weena gada ſtarpâ, no tahs deenas rehkinajoht, kur tee noſeegumi iſdariti, ne meerateeſneſim, ne polizejai ſina naw dohta, jeb kad tais peeminetâs laikaſtarpâs par teem noſeegumecm nekahda teeſas dariſchana naw uſſahkta.

22. Spreedumâ iſteikta ſtrahpe teek atzelta:

1) zaur nahwi, kad noteeſahts miris;

2) zaur ſalihgumu ar apkaitinato, kur likums to atwehl (art. 20).

23. Tee, kas naudas-ſtrahpes weetâ arreſtê teek tureti woi pee pagaſta woi pilsſahta darbeem jeb uſ atpelniſchanu ir nodohti, tee nahk walam, kad tik to ſtrahpes-naudas dalu aiſmakſa, kas atſwer to wehl nepahrzeeſto arreſtes woi darba laiku.

24. Wainigam peenahkahs to zaur ſawu noſeegumu padaritu ſkahdi jeb ſaudeto labumu pehz ziwil-likumeem (walſts lik. grahm. ſehj. X. dal. 1) atlihdſinaht.

25. Ja kahds uſ atlihdſinaſchanu un ſtrahpes-naudas makſaſchanu noteeſahts iſrahdahs neſpehjneeks, tad wiſpirms ta padarità ſkahde jeb tas atrautajs labums iſ wina mantas teek atlihdſinahts un tahs pret winu eeſuhdſetas itin ſkaidrahs praſiſchanas teek aiſmakſatas; ta ſtrahpes-nauda iſ tahs tad wehl atlikuſchas mantas teek peedſihta.

26. Ja zilweks noſeedſees neiſpildidams kahdu likumu jeb kahdu pawehli, ko teeſas ſawâ likumigâ warâ iſlaiduſchas, tad wainigam beſ tahs peenahkamahs ſtrahpes ſpreeſch, ka lai, zik ſpehjams, iſdara, ko dariht aiſkawejis.

27. Strahpes-naudas un eenahkumi no tahm zaur teeſu atnemtahm un pahrdohtahm leetahm, ja kur ſchinîs likumôs naw ar ſkaidreem wahrdeem zitadi nolikts, kriht pee weetigas gubernas ſemſtwas kapitala, lai no tam zeetuma-namus buhwe preekſch teem, kam meerateeſneſchi arreſti ſpreeduſchi.

28. Ja tee art. 32—37, 46, 62, 87, 111, 122, 128, 129, 135, 136, 139—142, 144 un 167 peeminetee noſeegumi ir padariti tahdâ tur ſkaidri peeſihmetâ launâ nodohmâ wai tahdâ wihſê, ka waina pehz ſtrahpes-likumeem paleek jo leela, tad wiſpahrigas teeſas wainigeem to peenahkamu ſtrahpi ſpreeſch.

Ohtrs gabals.

Par noſeegumeem pret waldiſchanas kahrtibas.

29. Kas neiſpilda likumigas pawehles, praſiſchanas jeb noteikſchanas, kas nahk no waldiſchanas un polizejas wirſneezibahm jeb no ſemſtwas- un pilsſahta-woi pagaſta-eeſtahdehm, tam, ja ſchinîs likumôs zita kahda ſtrahpe par to naw noteikta, jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezpadſmit rubl.

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1876.) Ja kahrtas- jeb pagasta woi pils sahta draudses-sapulzes preekschsehdetajs swescham kahdam zilwekam, kas pee sapulzes runahm ir klaht, pawehl, lai no sapulzes iseet, un schis neklausa woi ari wehl zitadi likumigu kahrtibu sapulzê sajauz, tad tam jamaksa:

strahpes nauda no desmit lihds simts rubulu.

1867 Jun. 13 (44690) art. 21: 1869 Aug. 13 (47375); 1870 Jun. 16 (48498). pawehl. art. 109; 1876 Jul. 13 (56203); 1878 Okt. 23, lik. un pawehl. krahj., № 896; Okt. 26, lik. u. pawehl. krahj., № 833.

30. Kas polizejas jeb zitahm waktihm, woi pagasta jeb zeema preekschneekeem, kamehr schee sawa amata darischanâs, neklausa, kad scho pagehreschanas bija likumigas, tam jamaksa:

strahpes-nauda ne pahri par peezpadsmit rubl.

Pee nepaklausibas pret schandarmeem jeb ziteem polizejas sulaineem, kas par kahrtibas sargeem nosuhtiti, kur leelas lauschu druhsmas sakkreen, wainigeem jazeesch:

arreste ne pahri par septinahm deenahm, jeb jamaksa strahpes-nauda ne pahri par diwidesmit peezi rubuli.

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kas dselsszela-waktneekeem woi ziteem dselsszela waldibas eerehdneem neklausa, jebschu scho pagehreschanas bija likumigas, un kad zaur to nepaklausibu ne nahwe ne weselibas maitaschana kahdam notikusi, tad tam teek spreesta ta schinî art. (30) nolikta strahpe. Bet kad kahds to peeminetu personu pagehreschanahm preti turejees, bet tahs augscham peeminetas nelaimes naw notikuschas, tad wainigam jazeesch:

arreste ne pahri par trihs mehnescheem, jeb jamaksa naudas strahpe ne pahri par trihs simts rubl.

Peesihm. Kad zaur nepaklausibu pret dselsszela-waktneeku jeb zitu dselsszela-waldibas eerehdnu likumigahm pagehreschanahm woi zaur preti turetschonohs pret schahm gals kahdam notizis woi weseliba kahdam maitata, tad wainigee nahk pee strahpes, kà wispahrigas teesas spreedihs pehz strahpes-likumu-grahmatas art. 1758, 1459, 1464—1466, 1483—1485 un 1494.

1870 Apr. 6 (38239); 1874 Merz. 12 lik. un pawehl. krahj., № 432; 1875 Jun. 3 lik. un pawehl. krahj., № 664. 1877 Okt. 22 (57790); 1878 Janw. 25. lik. un pawehl. krahj., № 180 art. I. pkt. 6. peesihm.: Maij. 16. lik. un pawehl. krahj., № 490; Jun. 9. lik. un pawehl. krahj. № 526.

31. Kas polizejas jeb zitas waktis, teesas jeb waldibas sulainus, woi laukajeb meschasargus, kamehr schee sawa amata darischanâs, aisteek, tam:

1) ja wahrdeem aistizis, arreste jazeesch ne pahri par mehnesi, jeb jamaksa strahpes-nauda ne pahri par simts rubulu, un

2) ja darbeem aistizis, arreste jazeesch ne pahri par trihs mehneschi.

Tahdas pat strahpes jazeesch teem, kas pagasta un zeema eerehdnus aisteek, kamehr schee sawa amata darischanâs. Bet kad pagasta wezaki un personas, kas

tam lihdſigâ amatâ ſtahw, ir aiſtikti, tad wiſpahrigas teeſas par ſchahdahm aiſtikſchanahm wainigohs noteeſa pehz ſtrahpes-likumu-grahmatas.

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1879.) Ar tahm ſchinî art. (31) noliktahm ſtrahpehm ir ſohdami ari tee, kas noſeeguſchees dſelszeļa-waktneekus jeb zitus dſelſszeļa-waldibas eerehdnus winu amata dariſchanâs aiſtikdami, kad zaur ſcho aiſtikſchanu nekahdam naw notikuſi ne nahwe ne weſelibas maitaſchana.

1870 Apr. 6 (48241); 1874 Merz. 12 lik. un pawehl. krahj. № 432; 1875 Janw. 3 lik. un pawehl. krahj., № 664; 1877 Okt. 22 (57790); 1828 Janw. 25 lik. un pawehl. krahj., № 150 art. I. pkt. 6. Maij 16, lik. un pawehl. krahj., № 490; Jun. 9, lik. un pawehl. krahj., № 526.

32. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kas ſihmes, ko ſargaſchanahs dehļ peederigas preekſchneezibas uſ brauzameem zeļeem pawehlejuſchi pazelt, woi tahdas ſihmes, kas uſ juhras jeb ziteem uhdeneem drohſchai kugoſchanai der, — tee, kas mehrneeku jeb kahdas rohbeſchu-ſihmes beſ nekahdas pelnu kahribas un beſ nekahda zita launa nodohma (art. 29.) iſpohſta, ſamaita, atnem woi pahrzeļ, tàpat kas tahs walſts-iſmehroſchanas labad uſzeltahs trigonometriſkahs ſihmes, jeb kas pee tahm peeder, iſpohſta woi ſamaita, tàpat kas ſihmes, kas zeltas, kur waldiba taiſamu zeļu dehļ ſemes-weetas likuſi iſmehroht, — kas tahdas ſihmes iſpohſta woi ſamaita, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par trihs mehneſchi, jeb naudas-ſtrahpe ne pahri par trihs ſimts rubuļi.

Tahs paſchas ſtrahpes zeeſch ari tee, kas netihſchi kahdu ſargaſchauahs ſihmi no brauzama zeļa woi no juhras jeb no ziteem uhdeneem, kur ta drohſchas kugoſchanas labad uſzelta, iſpohſtijuſchi, ſamaitajuſchi, atnehmuſchi woi pahrzehluſchi un klahtejai polizejai, kugoſchanas woi ohſtas preekſchneezibai, woi kahda karakuga wirſneekam, ja tahdu ſateek, ſinu par to nedohd.

1864 Now. 20 (41478) art. 32; 1880 Okt. 26 (48816); 1876 Merz. 23 (55727); Now. 30 (56650).

33. Kas pehz likumigu teeſu pawehles uſzeltas zilts-ſihmes, uſrakſtus woi ſludinaſchanas apſkahde woi iſpohſta woi publikai atwehletus peeminas-ſtabus ſamaita, tam, ja naw nodohmajis tahs augſtas teeſas apſmeet, jazeeſch:

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

34. Kas beſ likumigas atwehleſchanas, ja tahda pehz likumeem waijadſiga, kautko ļaudîs iſſludina, tam, ja zits launs nodohms naw bijis (art. 28), jazeeſch:

arreſte ne pahri par weenu mehneſi- jeb ſtrahpes-nauda jamakſa ne pahri par ſimts rubuļu.

Treſchajs gabals.

Par noſeegumeem pret peeklahjibu, kahrtibu un meeru.

Pirma nodaļa.

Par peeklahjibas pahrkahpſchanahm pee Deewakalpoſchanas.

35. Kas baſnizâ, baſnizinâ jeb zitâ kahdâ luhgſchanas-namâ nekahrtigi blaudams un trohkſni zeldams woi kà zitadi nepeeklahjigi uſweſdamees Deewakalpoſchanu ſajauz, bet paſchu ſwehtumu neapgahna, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubuļu.

36. Kas Deewanamu ahrpuſê Deewakalpoſchanas laikâ zaur lauſchu paluſteſchanahm peeklahjibu pahrkahpj, woi zaur kautkahdahm nepeeklahjibahm Deewakalpoſchanu jauz, tam, ja pee tam paſchu ſwehtumu neapgahna (art. 28), jazeeſch:

arreſte ne pahri par peezpadſmit deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuļu.

Tahdâ pat ſtrahpê kriht tee, kas noſeegahs kahrtibu trauzedami pee ſwehtahm prozeſionehm jeb ſwehtku ſwineſchanahm.

Ohtra nodaļa.

Par noſeegumeem pret kahrtibu un meeru.

37. Kas melu-walodas iſpauſch un tà, lai gan beſ politiſka noluhka (art. 28) lauſchu ſirdîs nemeeru zel, tàpat kas beſ nekahdas waijadſibas zaur baiļu ſinahm jeb kà zitadi laudis ſajauz un ſatrauze, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par peezpadſmit deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuļi.

38. Kad klaijâs weetâs ſtrihdahs, plehſchahs, kaujahs, woi kà zitadi waras-darbus dara, tàpat kad kautkà laudihm meeru trauze, wainigeem jazeeſch:

arreſte ne pahri par ſeptinahm deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuļi.

Bet kad pee ſcheem noſeegumeem weſels lauſchu pulks dalibu nehmis un no polizejas apſaukts naw iſſchkihrees, tad teem nepaklauſigeem jazeeſch:

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu;

un kad to nekahrtibu waijadſeja ar waru apſpeeſt, lai gan ne ar kara-eeroh-tſcheem, tad teem jazeeſch:

ſtrahpes-nauda ne pahri par trihs ſimts rubulu.

39. Kad kahrtibu trauze klaijâs ſapulzês, woi kur laudis iſluſtejahs, woi teatra iſrahdiſchanâs u. t. j. pr., wainigeem jazeeſch:

arreſte ne pahri par ſeptinahm deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

1870 Janw. 16 (48498) pawehl. art. 34.

40. Kad beſ peenahkamas atwehleſchanas, ja tahda pehz likumeem waija-dſiga, klaijas ſpehles, launſchu iſluſteſchanu, woi teatri u. t. j. pr. atwer:

jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

41. Kas trakteerus, launſchu-kuknas, ſchenkus un zitas tahdas weetas aiſleegtâ laikâ tur atwehrtas, tàpat kas tur newehletas paluſteſchanahs, ſpehles, beſkau-nibas un nekahrtibas palauj, tam jazeeſch:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1876.) Ja tee, kas tur tahdas weetas, kur ſtiprus dſehreenus maſôs mehrôs pahrdohd, preekſchrakſtus pahrkahpdami no-ſeeguſchees un ſaldatus ſawôs ſchenkôs eelaiduſchi un teem ſtiprus dſehreenus iſ-dewuſchi, teem jazeeſch ta art. 29. nolikta ſtrahpe.

1871 Merz. 12 (13352).

42. Kas tà peedſehris, ka beſ ſamanas, jeb kas pehz dſehruma nejaukâ iſ-ſkatâ klaijâ weetâ klaiji parahdahs, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par ſeptinahm deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit un peezi rubuli.

43. Kas beſkaunigi jeb ziteem par apgrehzibu klaijâs weetâs launſchu preek-ſchâ ko daridams noſeegahs, tam jazeeſch

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes nauda ne pahri par ſimts rubulu.

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1876.) Kas noſeegahs mahju lohpeem woi putneem leekas mohkas daridams, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

1871 Now. 23 (50208).

44. Kas neiſpilda waldibas pawehles par neſchkihſtibas un neſchkihſtibas pohſta aiſkaweſchanu, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

45. Kas teeſcham beſkaunigas leetas un bildes preekſch lauſchu azihm noleek woi ziteem iſdohd, tam tahdas leetas un bildes teek iſnihzinatas un beſ tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par ſeptinahm deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

46. Kas aiſleegtas kahrſchu-ſpehles, kaulinu-ſpehles u. t. j. pr. eerikte, lai gan ne tà, kà noteek ſpehlesnamôs (art. 28), tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

47. Kas beſ likumigas atwehleſchanas klaiju loteriju eerikte, tàpat kas pret waldibas aiſleegſchanu ahrſemju loterijas lohſes jeb promeſes iſdohd, tam tahs pee wina atrohnamas lohſes jeb promeſes teek atnemtas un beſ tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit prozentu no wiſa ta eenahkuma no lohſchu jeb promeſchu pahrdohſchanas; bet ja tas eenahkums naw ſinams, tad jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par diwiſimts rubulu.

48. Kas beſ likumigas atwehleſchanas ar grahmatahm woi ſwehtu bildehm (образами) preekſch baſnizahm, klohſtereem un ziteem labdariſchanas-nameem naudu laſidams apkahrt ſtaiga, tam, ja wiltiga krahpſchana naw notikuſi (art. 174. pkt. 2, 175 un 176), ta ſalaſita nauda teek atnemta un beſ tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

Ta ſalaſita nauda teem weetigeem labdariſchanas-nameem teek noſuhtita.

49. Kas ſlinkuma dehl un deedeleſchanas mihlotajs buhdams ubagôs eet, tam jazeeſch:

zeetums no diwi nedelahm lihdſ weenu mehneſi.

50. Kas ar beſkaunibu un rupjibu woi krahpdams ubago, tam jazeeſch:

zeetums no weena lihdſ trihs mehneſcheem.

51. Wezakeem jeb ziteem, kas behrneem, par kureem bija jagahda, lauj ubagôs eet, teem jazeeſch:

arreſte ne pahri par peezpadſmit deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

Kad ſchis noſeegums pelnas dehl notizis, tad wainigeem jazeeſch:

zeetums no weena lihdſ trihs mehneſcheem.

Zeturtajs gabals.

Par noſeegumeem pret wiſpahrigu labklahſchanohs

52. Kas upes, kanalus, awotus jeb akas peeber ar ſemehm, ſmiltihm jeb zitu ko, lai gan uhdens zaur to netohp ſamaitahts, tàpat akas uetihri un nekohpj, ja tas winam peenahkahs, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

53. Kas apakſch ſemes truhbas iſ ſamaſgu bedrehm, iſ fabrikeem jeb iſ kehmerkeneem eewada eekſch pilſſahta truhbahm, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

Kad tahdas truhbas upês jeb kanalôs teek eewaditas, tad wainigeem ta pate ſtrahpe dubulti jamakſa.

54. Teem, kam peenahkahs eelas apgaiſmoht, bet kas to nedara, jeb nedara tà, kà peenahkahs, teem ja-aiſmakſa aiſkawetas apgaiſmoſchanas makſa un beſ tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par weenu rubuli par katru laterni.

55. Kas pahrkahpj preekſchrakſtus par tihribu un ſkaidribu uſ eelahm, tàpat kas lohpeem lauj ſkraidiht par eelahm, kur tas ir aiſleegts, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par weenu rubuli.

56. Kas gruweſchus, mehſlus jeb noſprahguſchus lohpus nenowed tais noliktâs weetâs, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par trihs rubuli pa katru weſmu jeb pa katru lohpu.

57. Kas aiſleegtâ laikâ, kautkà aiſleegtâs weetâs ar aiſleegteem eerohtſcheem jeb iſſludinatus preekſchrakſtus pahrkahpjoht medi, ſweijo jeb putnus ker, tàpat kas putnu ligſdus iſpohſta, woi aiſleegtâ laikâ ſchautus meſcha-putnus pahrdohd, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

Peelikmus. (Pehz turpinajuma no 1876.) Ta ſchinî art. (57) nolikta ſtrahpe un beſ tam wehl wiſa nokehruma atnemſchana teek ſpreeſta teem, kas

pahrkahpj tohs preekſchrakſtus par rohnu kerſchanu Meſenes lihzî (устьинскій промыселъ). Ta pemineta ſtrahpe kriht katrai laiwai, kurâ bija pahrkahpeji.

Peeſihm. Kas ſchinî art. par ſweiju nolikts, tas neſihmejahs uſ kahdahm ſweijas-weetahm, par kurahm ihpaſchi preekſchrakſti dohti.

1874 Merz. 5 lik. un paweht. krahj., № 405; 1876 Maij. 28 (56008).

Peektajs gabals.

Par paſes-likumu pahrkahpſchanahm.

58. Kad ihreneeki nama-ihpſchneekam jeb nama-pahrwaldneekam tahdâs weetâs, kur likumi to praſa, nemaſ nedohd ſinas, woi dohd neriktigas par kohrtela pahrmainiſchanu, tad teem jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1876.) Rihgas un Wilnas pilſahtôs tahs pehz art. 58 un 59 eedſihtas ſtrahpes-naudas nahk pilſahta padohmes (дума) rohkâ, lai pilſahts ar to aiſmakſatu adres-galda waijadſibas.

1867 Janw. 13 (44109).

59. Kad nama-ihpaſchneeki jeb nama-pahrwaldneeki tahdâs weetâs, kur likumi to praſa, polizejai laikâ ſinu nedohd par teem, kas tai namâ kohrteli uſnehmuſchi, tad tem jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit kapeiku par katru aiſkawetſ deenu, bet nekad, wiſu kohpâ ſkaitoht, pahri par peezdeſmit rubuli.

Gaſtuhſchu un zitu tahdu kohrtelu turetajeem, kad tee ſchahdu peenahkumu neiſpilda, jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par weenu rubuli par katru aiſkawetu deenu, bet nekad pahri par trihsdeſmit rubuli.

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1876.) Kad galwas-pilſahtôs par teem atbraukuſcheem un aiſbraukuſcheem ſinu nedohd, teem wainigeem gaſtuhſchu un zitu tahdu kohrtelu turetajeem jamakſa:

ſtrahpes nauda no weena lihdſ peezi rubuli par katru aiſkawetu deenu, bet wiſu kohpâ ſkaitoht nekad pahri par ſimt un peezdeſmit rubuli.

1868 Okt. 21 (46384); 1878 Okt. 23, lik un paweht. krahj., № 896, preekſchrakſt. art. 8.

60. Kas galwas-pilſahtôs miht beſ adres-billetes woi ar tahdu adres-billeti, kas wairs negeld, woi kas naw eemakſajis peenahkamu nodohſchanu preekſch ſtrahdneeku laſaretes un tadſchu ſtahw apakſch ſcheem tahdeem paſes-likumeem, tam beſ tahm zitahm peenahkamahm teeſas makſahm pilſahta-lahdei par labu jamakſa:

ſtrahpes-nauda, kas naw pahraka par to trihskahrtigo adres-billetes makſu woi par trihskahrtigo laſaretes nodohſchanu.

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1876.) To ſchinî art. (60) nolikto ſtrahpi Karkowas pilsſahtâ zeeſch tee, kam ta laſaretes nodohſchana jamakſa, bet kam naw ta likumiga laſaretes billete. Ta pehz ſchi art. peedſihta nauda nahk pilsſahta-laſaretei par labu.

1869 Jun. 9 (47209).

61. Kas tur, kur preekſch miſchanas woi preekſch aiſreiſoſchanas parahdiſchanas-ſihmes waijaga, beſ tahdas ſihmes miht woi aiſreiſo, jeb jau notezejuſchu woi nelikumigu ſihmi parahda, tam beſ tahm zitahm peenahkamahm teeſas makſahm jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezpadſmit kapeiku par katru deenu, bet wiſu kohpâ ſkaitoht nekad pahri par deſmit rubuli.

Tahdu ſtrahpi dabu ari tee, kas zilweku beſ parahdiſchanas-ſihmes woi ar tahdu, kas ir notezejuſi woi naw pehz likuma, pee ſewim tur.

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1876.) Ta ſchinî art. (61) nolikta ſtrahpe jazeeſch Karkowas pilsſahtâ teem, kas tahdus, kam peenahkahs laſaretes nodohſchanu makſaht, beſ likumigas laſaretes billetes pee ſewim uſnehmuſchi. Ta peedſihta nauda pilsſahta-laſaretei par labu ir nowehleta.

1869 Jun. 9 (47209).

62. Kas beſ likumigas paſes uſ ahrſemehm aiſeet, tam, kad pahrnahzis, pee tahs likumigas paſes-makſas wehl klaht jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par to trihskahrtigu paſes-makſu.

Schis preekſchrakſts neaiſnem tohs, kas pirms aiſgahjuſchi uſ ahrſemehm, woi kamehr ahrſemês bijuſchi, kahdus grehka-darbus padarijuſchi un tadehl bahrgaki ſohdami (art. 28).

63. Kas beſ atwehleſchanas to weetu atſtahj, ko teeſa woi waldiba ar likumigu pawehli winam eerahdijuſi, lai tur miht, tàpat, kas uſ to weetu pahrnahk, kur ir iſraidihts, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par trihs mehneſchi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par trihsſimts rubuli.

Tà ſtrahpeti tee wainigee ari wehl teek nofuhtiti tur, kur dſihwoſchanas-weeta eerahdita.

64. Kas pee meerateeſneſcha apſuhdſehtus woi uſ arreſti jeb zeetumu noteeſatus ſlehpj, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

Seſtajs gabals.

Par buhwes- un zelu-likumu pahrkahpſchanahm.

65. Kas beſ atwehleſchanas tur, kur tahda atwehleſchana pehz likumeem waijadſiga, jaunas ehkas buhwe woi wezas no ahreenes pahrtaiſa, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

66. Kas buhwes-likumôs noteiktohs amata jeb zitus preekſchrakſtus par ehku buweſchanu parkahpj, tam,

ja preekſchrakſti par dſihwibas drohſchumu ir pahrkahpti, jamakſa ne pahri par ſimts rubulu.

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1876.) Tahs ſtrahpes, kas ſchinî art. (66) noliktas par dſihwibas-drohſchuma-likumu neiſpildiſchanu, jazeeſch ari teem kas preekſchrakſtus pahrkahpj, kas dohti par buhweſchanu un ſtrahdaſchanu dſelſszelu tuwumâ.

1469 Jun. 6 (46628) art. 11.

67. Kas neturahs pehz teem preekſchrakſteem, kas rahda, kà pilsſahta eelas, platſchi, brugeti zeli, ſchkehrskanalu tilti, trotoari un renes jataiſa, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

68. Nerehkinajoht tahs art. 65—67 peeminetas ſtrahpes teem wainigeem wiſas pretlikumigas buhwes, teeſneſcha noſpreeſtâ laikaſtarpâ, woi japahrlabo woi janoplehſch, kad zaur to preekſchrakſtu pahrkahpſchanu drohſchums un zilweku wiſpahriga labklahſchanahs ir aiſtikta.

69. Kas trotoarus, laipas, eelu brugus un zelus neuſkohpj, kà peenahkahs, tam, kad uſaizinahts nedohdahs pee pahrlaboſchanas, jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

70. Kas trotoarus, laipas, eelu brugus, zelus un ſchoſejas, woi zela lehnes, grahwjus, ſtabus, kohkus u. t. j. pr. apſkahde, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezpadſmit rubuli.

71. Kas lohpus pa ſchoſeju dſen, kur tas ir aiſleegts, woi to daridams preekſchrakſtus, kas par to dohti, ne-eewehro, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezi rubuli.

72. Kas uſ kahda zela tiltus, plohſtus, dambjus u. t. j. pr. apſkahde, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par peezpadſmit deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

73. Kas leelas leetas atſtahdams, woi zitadi kà ſtaigaſchanu pa laipahm un trotoareem jeb braukſchanu pa zeleem un eelahm kawe, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezi rubuli.

74. Kad weſmu wedeji preekſchrakſtus pahrkahpj, kas dohti par braukſchanu ar weſmeem pa ſchoſejahm un ziteem zeleem, tad teem wainigem jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par trihsdeſmit kapeiku par katru weſmu.

Kad pee teem weſmeem komiſari un prikaſchtſchiki, kas tahs pahrkahpſchanas pakaudami noſeeguſchees, tad teem jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

75. Kas ſchoſejas ſaſtawahm brauz aplinku garam, jeb kà zitadi no ſchoſejas-naudas makſaſchanas grib atrautees, tam wehl beſ tahs peenahkamahs ſchoſejas-naudas jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par trihskahrtigo ſchoſejas-naudu, kas bija jamakſa, jeb kas bija par maſ makſata.

1873 Jul. 10 (52264).

76. Kas aiſleegtà laikà par dſelſszeļu woi brauz woi eet woi ko welk, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1879.). Kas dſelſszeļa ſchkeenes netihſchi apſkahdejis, aiſkrahwis un dſelſszeļa waktneekam jeb zitam drohſchuma un dſelſszeļa uſraugam tuhliht nedohd ſinas un ari pats tuhliht nedara, zik winam eeſpehjams, lai nelaimi nowehrſtu, tam jazeeſch, kad teeſa atrohn, ka wainigajs ſchkeenes apſkahdejis jeb aiſkrahwis ſkaidrà neapdohmibà, un kad zaur to neapdohmibu nekahdam naw maitata ne dſihwiba ne weſeliba:

arreſte ne pahri par trihs mehneſchi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par trihs ſimts rubuli.

1878 Jun. 25, lik. un paweht. krahj., № 150, art. I. pkt. 2.

77. Kas preekſchrakſtus pahrkahpj, kas dohti par kugoſchanu un par malkas laiſchanu pa upehm un kanaleem, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

1874 Okt. 23. lik. un paweht. krahj., 1875, № 646.

78. Kas balaſtu iſſweeſch ohſtas preekſchâ, apſihmetâ kuguzekâ woi paſchâ ohſtâ, upês woi kanalôs, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

Kad ſchee noſeegumi reiſu reiſahm notikuſchi, tad teem wainigeem jazeeſch:

arreſte ne pahri par trihs mehneſchi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par trihsſimts rubulu.

79. Laſmaneem, kas kugus un laiwas wadoht ſawus peenahkumus kahrtigi neiſpilda, teem jazeeſch:

arreſte ne pahri par peezpadſmit deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

80. Kad zilweki, kas neſtahw laſmanu amatâ beſ nekahdas leelas waijadſibas un beſ likumigas atwehleſchanas kugi uſnemahs wadiht, tad teem jazeeſch:

arreſte ne pahri par peezpadſmit deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

81. Kas pahrkahpj preekſchrakſtus, kas rahda, kà laiwu-wilzeju taki jauſkohpj, tàpat, kas tahdus takus ſamaita, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

82. Kas zaur tauwu ſteepſchanu no weena upes-kraſta uſ ohtru woi kà zitadi laiwahm zelu kawe, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezi rubuli.

83. Kam peenahkahs uhdeni nolaiſt jeb atzelamu tiltu atzelt, un to nedara, tàpat, kas laiwahm zelu kawe, kad tahs plohſta-weetahm garam eet, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par ſeptinahm deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

84. Kad juhrmalneeki laiweneekus waija pee ſadragata kuga prezu iſkrauſchanas, pee kuga nolaiſchanas no kraſta, kur uſſkrehjis, pee kuga glahbſchanas no ſeklumeem, pee buhdu taiſiſchanas preekſch waktneekeem, tàpat kad ſchee juhrmalneeki ſtabus, kur laiwas peeſeen, iſrohk, tad teem jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezpadſmit rubuli.

85. Kas kugoſchanu kawe zaur ſweijas eeriktehm tur, kur tas aiſleegts, jeb ne-eewehrojoht tadehl dohtus preekſchrakſtus, tàpat ari kad ſweijneeki upes woi kanalus peekehſt woi kraſtus ſamaita, teem leetatus eerohtſchus atnem, un teem ari wehl jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

86. Kas beſ nekahdas wehleſchanas upei, kur laiwas war eet, teku grohſa, woi winu ar dambjeem ſatur, tàpat kas to zaur kanaleem woi zitadi maſina, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par trihsſimts rubuli.

87. Kad damfkugu waldneeki pahrkahpj preekſchrakſtus, kas dohti par damfkugu braukſchanu pa upehm, tad teem jazeeſch, ja zaur to preekſchrakſtu pahrkahpſchanu zilweka dſihwiba naw ſamaitata (art. 28),

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

1874 Okt. 23. lik. un pawehl. krahj., 1875, № 646.

Septitajs gabals.

Par uguns-likumu pahrkahpſchanahm.

88. Kad pohdneeki, kas krahſnis, kaminus, ſkurſtenus u. t. j. pr. muhre, jeb tee, kas ſchohs darbus eerahda, neleek wehrâ tohs preekſchrakſtus, kas dohti dehl paſargaſchanas no uguns-grehka, tad teem jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

89. Kas uguns-likumu preekſchrakſtus pee ſkurſtenu ſlauziſchanas ne-eewehro, tam jamakſa:

ſtrahpes-uauda ne pahri par deſmit rubuli.

90. Kas lehti degoſchas leetas tahdâ weetâ, kur naw drohſchibas no uguns, woi beſ tahs apdohmibas, kas buhtu waijadſiga, taiſa woi glaba, jeb kas beſ likumigas atwehleſchanas, ſkunſtes-ugunis pahrdohd woi gaiſâ laiſch, woi ko apugunodams neturahs pee dohteem preekſchrakſteem, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1876.) Kà tee ſtrahpejami, kas pahrkapj preekſchrakſtus par de-

dſinamas ſemes-eljes, pehtereljes, keroſina, naftas un zitu tahdu leetu glabaſchanu un pahrdohſchanu, par to iraid ihpaſchi nolikumi.

1876 Janw. 6 (44667); 1872 Jul. 23 (51156); 1873 Apr. 6 (52103); 1824 Apr. 26, lik. un pawehl. krahj., № 630.

91. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kas neleek wehrâ, kas pawehlehts, kà ar uguni prahtigi jadſihwo pa mahjahm, tàpat kas netur traukus ar uhdeni woi uguns-dſehſchamus rihkus, kur tee jatur, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

1864 Now. 20 (41478) art. 91; 1876 Dez. 21 (56746).

92. (Pehz turpinajuma no 1879). Kas uſ eelahm woi platſcheem, kur tas ir aiſleegts, tabaku ſmehke, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par wenu rubuli.

Kas pa ſtallu-augſchahm woi pa iſtabu behnineem, ſirgu ſtallôs woi zitâs tahdâs weetâs, tàpat kas ſkuiju meſchôs karſtâ laikâ, tàpat kas eelâs un platſchôs, kur tas ir aiſleegts, tabaku ſmehke, tam, kad zaur wina noſeegumu uguns buhtu warejuſi iſzeltees, jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

1864 Now. 20 (41470) art. 92; 1876 Dez. 21 (56746).

93. Kas nepeeſpeeſts zaur wehtru jeb kahdu zitu ihpaſchu nelaimi, ar kugi jeb laiwu ohſtâ eebrauz, pirms tahs lehti degoſchas kuga prezes iſlahdejis, woi kas ar tahdahm prezehm peelahdetu laiwu ne tai preekſchrakſtità tahlumâ no zitahm laiwahm nohſt noſtahdina woi iſlahde, tam jamakſa

ſtrahpes-nauda ne pahri par trihs ſimts rubuli.:

94. Kas tohs zitus iſſludinatus preekſchrakſtus par ſargaſchanohs no uguns-grehka uſ laiwahm un plohſteem, pee kureem tee art. 93 peeminetee preekſchrakſti naw rehkinami, — neleek wehrâ, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

1878 Aprl. 7, lik. un pawehl. krahj., № 223.

95. Kad pahrkahpj preekſchrakſtus par iſſargaſchanohs no uguns-grehka tais weetâs, kas ir nohſt no zilweku mahjahm, ihpaſchi:

a) kad kas uguni uſkur woi neprahtigi dſihwo ar uguni pee meſcha, pee kruhmeem, pee neplautas woi plautas labibas, pee ſalmeem, pee ſeena, pee dahrſeem, tilteem jeb ehkahm;

b) kad zilweki no uſkurtas uguns aiſeet, to neiſdſehſuſchi;

c) kad kruhmus, ſahli, ſauſus ſarus, zelmus u. t. j. pr., ne-eewehrojoht tohs preekſchrakſtus, kas par to dohti, jeb aiſleegtâ laikâ dedſina;

d) kad ſwekus jeb darwu, ohgles, potaſchu dedſina, ne-eewehrojoht tohs preekſchrakſtus, kà pee tam jaſargajahs, jeb aiſleegtà laikâ;

e) (Pehz turpinajuma no 1879.) Schihs punktes weetâ nahk tas augſchâ art. 92 noteiktajs nolikums. [1876 Dez. 21 (56746).]

f) kad meſchâ ſchaujoht pakulas woi linus par prapjeem leeta; un

g) kad rijas, labibu ſchawejoht, pamet beſ nekahda uſrauga; —

tad teem wainigeem jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

96. Kas pilſſahtôs woi zeemôs, kur tas ir eeriktehts, pee uguns-grehka nenahk ar teem dſehſchameem rihkeem, kà pawehlehts, tàpat, kas beſ nekahdeem ſwarigeem eemeſleem, waldibas aizinaſchanai, pee degoſcha meſcha dſehſchanas nahkt, neklauſa, woi uguns-weetu beſ atwehleſchanas atſtahj, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

97. Kad tas, kam peenahkahs polizejai ſinu doht par uguns-grehku, kas kur zehlees, to laikâ nedara, tam jamakſa:

ſtrahpes-nanda ne pahri par deſmit rubuli.

98. Kad zaur teem art. 88—95 peemineteem noſeegumeem uguns-grehks kur iſzehlees, tad wainigeem jazeeſch

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

Aſtotajs gabals.

Par paſtes- un telegrafa-likumu pahrkahpſchanahm.

99. Par newehletu reiſneeka weſchanu ar ihreteem ſirgeem par brihwas paſtes zeleem jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par to trihskahrtigu ſirgu-naudu, kas buhtu bijuſi jamakſa pa wiſu to gabalu, ko reiſneeks uſ brihwas paſtes zela paſtes-ſtanzijam garam ir brauzis.

100. Kad paſtes-kungi, winu weetneeki, ſkrihweri, palihgi (приказчики), poſtiloni un paſtes-puiſchi jeb fuhrmani, pret reiſneekeem rupji iſturahs, woi preekſchrakſtus par paſtes braukſchanahm pahrkahpj, tad teem jazeeſch:

arreſte ne pahri par ſeptini deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

101. Kas zaur neapdohmibu apſkahde, kas pee telegrafeem peeder, tà ka telegrafiſka ſinu-laiſchana war noſtahtees, un kas to nedohd ſinamu telegrafa preekſchneekeem, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezpadſmit rubuli.

Dewitajs gabals.

Par noſeegumeem pret lauſchu weſelibu.

102. Kas neturahs pehz teem wiſpahrigeem likumigeem preekſchrakſteem par to, kà lai ſargajahs no lipigu ſehrgu iſwaſaſchanas, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

103. Kas zitam peelaiſch no neſchkihſtibas zehluſchohs ſlimibu, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par diwi mehneſchi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par diwiſimts rubulu.

104. (Pehz turpinajuma no 1876.) Kad zilweki, kam naw brihw ahrſtes-amatu ſtrahdaht, ahrſtedami giftigas woi ſtipras ſahles (lik. preekſch ahrſtehm art. 879 un peelik.) dohd, tad wainigeem jazeeſch:

arreſte ne pahri par trihs mehneſchi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par trihsſimts rubuli.

Schis likums neſihmejahs uſ tahdeem, kas no zilweku mihleſtibas dſihti un pawelti ar padohmu un ſinamas ſahles paſneegdami ſlimneekeem nahk palihgâ.

1864 Now. 20 (41478) art. 104; 1875 Merz. 11, lik. un pawehl. krahj., № 416.

105. Kas beſ likumigas atwehleſchanas bakas ſtahda, teem, ja kahds ſliktums no tam zehlees, jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par trihs rubuli.

106. Kas beſ likumigas atwehleſchanas ſahlu-prezes woi ſagatawo preekſch pahrdohſchanas, woi pahrdohd, tam, ja ſliktums iſzehlees, tas materials un tahs leetas, ko pee wina atrohn, weetigeem nabagu- jeb ziteem ſchehlaſtibas-nameem par labu teek atnemtas, un tam jamakſa tad wehl:

ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

107. Kas lihkus aprohk ne-eerahditâs weetâs, woi ne-eewehrodams tohs dohtus preekſchrakſtus, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri peezpadſmit deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

108. Kas beſ likumigas atwehleſchanas ſahrkus jeb lihkus iſrohk, gribedams tohs uſ zitu weetu noweſt, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

109. Kas beſ likumigas atwehleſchanas lihki iſ ahrſemehm pahrwed jeb no weenas gubernas uſ ohtru, woi no weena aprinka uſ ohtru aiſwed, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

110. Kas ſlaktuhſchus taiſidams dohtus preekſchrakſtus ne-eewehro, tàpat, kas pee ſlaktuhſcheem netihrumus pamet, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

111. Kas uhdeni, kur preekſch dſerſchanas ſmel, ſamaita, linus woi kanepes mehrzoht woi netihrumus eeſweeſchoht jeb eeleijoht woi kaitigas ſahles eemetoht, lai gan negribedams kauſchu weſelibu aiſtikt (art. 28), tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par ſeptinahm deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

1871 Apr. 26 (49512).

112. Kas iſzehluſchohs lohpu ſehrgu nedara ſinamu un tàpat tohs dohtus preekſchrakſtus pret lohpu ſehrgahm un pret lohpu mehri neiſpilda, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

113. Kad lohpu dſineji uſ zeļa tohs lohpus neleek apſkatiht, kà pawehlehts, tad teem jazeeſch:

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

114. Kas to preekſchrakſtu pahrkahpj, ka lohpus zitur nebuhs kautkà ſlaktuhſchôs, (kur tahdi ir), tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par trihs deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par peezpadſmit rubuli.

115. Kas weſelibai ſkahdigas jeb jau maitajuſchahs ehdamas woi dſeramas leetas preekſch pahrdohſchanas ſataiſa woi pahrdohd, tàpat, kas traukus taiſa iſ weſelibai ſkahdiga materiala, tam tahs prezes woi tee trauki teek iſnihzinati, un beſ tam winam wehl jazeeſch:

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

1871 Apr. 26 (49512).

116. Kas pee ehdamu leetu pahrdohſchanas ſkaidribu un ſpohdribu nekohpj, kà peenahkahs, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

Deſmitajs gabals.

Par noſeegumeem pret zilweka drohſchumu.

117. (Pehz turpinajuma no 1876.) Kad pee ſewim glaba woi neſa aiſleegtus kara-eerohtſchus, jeb kad aiſleegtâs weetâs ar ſchaujameem woi ar ziteem kahdeem baileem rihkeem ſchauj, tad teem wainigeem jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

Tee aiſleegtee rihki teek atnemti.

1864 Now. 20 (41478) art. 17; 1874 Maij. 6, lik. un pawehl. krahj., no 1875, № 582, preekſchrakſt.

118. (Pehz turpinajuma no 1876.) Kad peelahdetus woi zitus kahdus bailus rihkus neglaba, kà peeklahjahs, prahtigi un apdohmigi, un kad tahdâs weetâs, kur tas ir aiſleegts, neſa, tad teem wainigeem jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

Kad tohs drohſchibas likumus jeb tahs noliktâ kahrtibâ iſlaiſtas pawehles par ſchaujama pulwera glabaſchanu un wadaſchanu pahrkahpj, tad teem wainigeem jazeeſch:

arreſte ne pahri par trihs mehneſcheem, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par trihsſimts rubulu.

Tahs paſchas ſtrahpes jazeeſch teem, kas ar ſchaujamu pulweri dſihwodami tà neprahtigi dara woi tà palaiſchahs, kà tas likumôs jeb noteikumôs par pulwera glabaſchanu un wadaſchanu ſkaidreem wahrdeem warbuht naw peeminehts, bet kur tomehr wainigam wiſadâ wihſê bija japaredſ, ka breeſmas draude (ſk. ſtrahp.-lik.-gr. art. 986, peeſihm., turpinajumâ no 1876).

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1876.) Kad kahdâ pulwera fabrikâ, lai gan tas ar wiſu atwehleſchanu, wiſus preekſchrakſtus eewehrojoht, buhtu eetaiſihts, kad tur tohs darbus eeſahk, pirms fabrikis pehz noliktas kahrtibas pahrluhkohts, tad wainigeem jazeeſch:

arreſte ne pahri par trihs mehneſchi.

Kad tohs zitus priwatlaudihm pee pulwera taiſiſchanas dohtus preekſchrakſtus pahrkahpj, tàpat kad ne-eewehro tahs likumigà kahrtibà iſlaiſtas pawehles par tahdeem fabrikeem, tad teem wainigeem jazeeſch:

arreſte ne pahri par trihs mehneſchi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par trihsſimts rubulu.

1864 Now. 20 (41478) art. 118; 1874 Maij. 6, lik. un pawehl. krahj. no 1875 № 582 preekſchrakſt. art. 23; 1876 Maij. 22 (55975) preekſchrakſt. art. 13, 14.

119. Kas akminus woi zitas leetas meſdams, kas kautko iſbehrdams woi iſleedams, tàpat kas ſmagas naſtas wadadams woi nokraudams nedara apdohmigi, kà peenahkahs, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

120. Kas plehſigus ſwehrus tur un par zilweku drohſchumu negahda, kà to waijaga dariht, woi kas teem ſwehreem zaur neuſmanibu lauj no zeetuma iſſprukt, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par trihs mehneſchi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par trihsſimts rubulu.

121. Kas negahda, kà peenahkahs, nelaimes nowehrſchanu, kas waretu notikt zaur mahju lohpeem, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

122. Kas ſuni jeb zitu kahdu dſihwu radijumu uſ zilweku rihda, lai gan ne ar blehdigu nodohmu (art. 28), tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par peezpadſmit deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

123. Kas pa pilſahteem un zeemeem beſprahtigi un aplam ahtri brauz, woi grohſchus atdohd tahdam, kas ſirgus neſpehj waldiht, jeb peedſehruſcham, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par ſeptinahm deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

124. Kas wezas ſehtas nepabalſta, kà peenahkahs, woi pee buhweſchanahm un ziteem darbeem netaiſa ſihmes, lai ſargajahs, woi netaiſa ſehtas apkahrt, kas tàpat neaptaiſa akas, mehſlu- un kalku-bedres, woi kur tik ween ſehtas jeb kahdas ſihmes zilweku drohſchuma dehl rahdahs waijadſigas, negahda, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezpadſmit rubuli.

125. Kas putnu-krahtinus, puku-pohdus un zitas tahdas leetas neprahtigi

uſ lohga behgeli leek, kas iſkahrtas bohts jeb amata-ſihmes, woi ir lohgu-ſlehgus-deewsgan neapſtiprina, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

126. Kad wezâs un nederigâs laiwâs zilwekus kur zel pahri par uhdeneem, un wiſpahrigi, kad nedara pehz teem preekſchrakſteem, kas par pahrzelſchanu par upehm ir iſſludinati, tad wainigeem jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

127. Kad dſehreenu pahrdeweji ſchenkos tahdu peedſehruſchu, kas azihm redſoht weens pats nelaimê eeſkrees, nenem ſawâ ſinâ, kà peenahkahs, tad jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezi rubuli.

128. Kad zaur teem art. 66, 72, 76, 106, 111, 117, 119 un 121 — 127 peemineteem noſeegumeem meeſas ſkramba woi weſelibas maitaſchana, bet gan ne nahwe kautkahdam notikuſi (art. 28), tad teem wainigeem jazeeſch:

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

129. Kas ar ſkaidru neapdohmibu, lai gan ta ſchinîs likumôs nebuhtu ſihmeta, noſeedſees, zaur ko kahdam meeſas ſkramba woi weſelibas maitaſchana, bet ne nahwe notikuſi (art. 28), tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par ſeptinahm deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

Weenpadſmitajs gabals.

Par gohda aiſtikſchanahm, draudeſchanahm un waras-darbeem.

Pirma nodaļa.

Par gohda aiſtikſchanahm.

130. Kas zitam wahrdeem woi rakſteem gohdu aiſker, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par peezpadſmit deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

131. Kad wahrdeem woi rakſteem gohdu kahdam aiſker tihſchi un ar ſinu, woi klaijâ weetâ woi leelâ ſapulzê, woi kad gohdu tà aiſteek ſeewiſchkim, woi tahdam, kas lai gan nepeederetu pee aiſtizeja preekſchejeem radeem, tomehr ar

aiſtizeju tahdâ ihpaſchâ ſakarâ ſtahw, ka no ſchi ihpaſchi buhtu gohdajams, tad wainigam jazeeſch:

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

132. Kas woi wahrdeem woi rakſteem preekſchejam radineekam gohdu aiſteek, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par trihs mehneſchi.

133. Kad rohkahm gohdu aiſteek zilwekam, kas pats eemeſlu dewis, wainigam, ja ſchis naw no aiſtikta pehznahkameem, jazeeſch:

arreſte ne pahri par peezpadſmit deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

134. Kad rohkahm gohdu aiſteek zilwekam, kas pats nekahdu eemeſlu naw dewis, tad wainigam jazeeſch:

arreſte ne pahri par weenu mehneſi.

135. Kad rohkahm gohdu aiſteek kahdam tihſchi un ar ſinu, woi klaijâ weetâ woi leelâ ſapulzê, woi ſeewiſchkim, woi tahdam, kas, lai gan nepeederetu pee aiſtizeja preekſchejeem radeem, bet tomehr ar aiſtizeju tahdâ ihpaſchâ ſakarâ ſtahw, ka no ſchi ihpaſchi buhtu gohdajams, tad wainigam jazeeſch:

arreſte ne pahri par trihs mehneſchi.

136. Kas wahrdeem woi rakſteem zitam nelabu ſlawu zel, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par diwi mehneſchi.

Bet kad zaur nelabas ſlawas zelſchanu gohdu aiſteek ſeewiſchkim, woi tahdam zilwekam, kas, lai gan nepeeder pee aiſtizeja preekſchejeem radeem (art. 28), tomehr ar aiſtizeju tahdâ ihpaſchâ ſakarâ ſtahw, ka no ſchi ihpaſchi buhtu gohdajams, tad wainigam jazeeſch:

arreſte ne pahri par trihs mehneſchi.

137. Kas zita gohdu gribedams aiſtikt, laudîs iſpauſch noſlehpumu, ko ſchis uſtizedamees winam pateizis, jeb ko winſch wehſtuli uſplehſdams jeb kahdâ zitâ pretlikumigâ wihſê dabujis ſinaht, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par peezpadſmit deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

138. Tahs paſchas art. 30 — 37 peeminetahs ſtrahpes neteek ſpreeſtas, kad

1) tas aiſtiktajs zilweks tam aiſtizejam tàpat woi wehl wairak gohdu aiſtizis, un

2) kad aiſtiktajs no aiſtizeja to ziwil-likumôs-noteiktu atlihdſinaſchanas makſu praſa.

Ohtra nodaļa.

Par draudeſchanahm un waras-darbeem.

139. Kas kahdam ſohla waras-darbus dariht, bet pee tam ſewim kahdu labumu nekahro un ari zitu grehka-nodohmu netur (art. 28), tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par peezpadſmit deenahm, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

140. Kas wahrdeem ſohla zitu nokaut, woi uguni kur peelaiſt, bet pee tam ſewim nekahdu labumu nekahro un ari zitu grehka-nodohmu netur (art. 28), tam jazeeſch

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

141. Kad ta (art. 140) peemineta draudeſchana rakſteem notikuſi, wainigam, ja ſchis ſewim nekahdu labumu nekahrojis un ari zitu grehka-nodohmu (art. 28) neturejis, jazeeſch:

arreſte ne pahri par diwi mehneſchi jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par diwi ſimts rubulu.

142. Kad zilweks pretlikumigi pats palihdſahs, tàpat kad waru dara, ja zitu naw lohti ſadauſijis, eewainojis jeb lohzekli tam maitajis (art. 28), tad wainigam jazeeſch

arreſte ne pahri par trihs mehneſchi.

Diwpadſmitajs gabals.

Par noſeegumeem pret familijas teeſibahm.

143. Kad behrni tik pahrtikuſchi, ka eeſpehj ſawus wezakus, kam truhkſt, mitinaht, bet leedſahs to dariht, tad teem jazeeſch:

arreſte ne pahri par trihs mehneſchi.

Beſ tam wini teek peeſpeeſti, pehz ſawa ſpehka, wezakeem palihdſibu paſneegt.

144. Kad wezaki, jeb ziti, kam peenahkahs behrnu apgahdaht, to kur noleek

woi atſtahj, bet ne tahdâ weetâ, kur newareja zereht, ka ziti zilweki to atradihs (art. 28), tad teem jazeeſch:

arreſte ne pahri par trihs mehneſchi.

Trihspadſmitajs gabals.

Par noſeegumeem pret zita ihpaſchumu.

Pirma nodaļa.

Par ihpaſchuma neatwehletu bruhkeſchanu un apſkahdeſchanu.

145. Kas beſ atwehleſchanas, bet ne gribedams ſagt, no ſweſchas gruntes auglus woi ſaknes panem, ohgas woi ſehnes laſa, ſweſchôs dahrſôs kohkus apſkahde woi pukes nopluhz, welenus greeſch, woi ſmiltis, mahlus u. t. j. pr. rohk, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

146. Kas beſ atwehleſchanas ſweſchôs meſchôs medi, ſweſchôs eſerôs ſweijo, woi ſweſchâs rohbeſchâs kautko zitu ker, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kà tee, kas beſ atwehleſchanas medi, Kurſemes gurbernâ ſohdami, to ihpaſchi laikpreekſchrakſti rahda likumôs par pilsſahtu- un lauk-ſaimneezibu (turpinajumâ no 1879).

1877 Maij. 20 (57386).

147. Kas pa ſweſchahm druwahm un plawahm, pirms ſahle woi labiba noplauta, eet woi brauz, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

148. Kas lohpus dſen zaur ſweſchahm druwahm jeb plawahm, woi gana ſweſchâs rohbeſchâs woi ſweſchôs meſchôs, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1879.) Ta ſchinî art. (148) nolikta ſtrahpe ari teem jazeeſch, kas Dona-kaſaku-ſemes ſtanizu-meſchôs, kur tas ir aiſleegts, gana.

1877 Febr. 22 (56990) art. 9, 10.

149. Kas zaur augļu jeb ſaknu dahrſeem, woi zaur plawahm, laukeem, pa kohku dahrſeem un ganibahm brauz woi lohpus dſen, kur ſehtas woi grahwji

apkahrt, woi kur ſihmes apſprauſtas, lai redſ, ka tur naw brihw braukt woi lohpus dſiht, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

150. Kas uſ ſweſchu rohbeſchu nowed akminus, gruſchus, noſprahguſchus lohpus woi zitus netihrumus, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

151. Kas lohpu woi mahju putnu kihlaſchanai ſweſchâs ganibâs preti turahs, jeb ari kihlatus lohpus woi putnus ar waru aiſwed, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par deſmit rubuli.

152. Kas zita grahwjus, ſehtas, jeb kuſtamu mantu apſkahde, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

Peeſihm. Nerehkinajoht tahs art. 145—152 noliktas naudasſtrahpes, teem wainigeem ta ſkahde ko tahs apſkahdetas mantas ihpaſchneekam padarijuſchi, ja-atlihdſina, kà tas ir pawehlehts nolikumâ no 18. Jul. 1862 (walſt. lik. grahm. ſehj. IX. ihpaſch. peelik. III. art. 31. peeſihm. I. peelik. iſdew. no 1876).

153. Kas zita lohpu nokauj woi tam kahdu lohzekli maita, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par weenu mehneſi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

Ohtra nodaļa.

Par ſweſcha meſcha apſagſchanu un apſkahdeſchanu.

154. Kas nozirſtu un nokrautu malku jeb zitas jau pagatawotas un noliktas, no meſcha iſſtrahdatas leetas noſohg, jeb ari no tahm eetaiſitahm uſglabaſchanas weetahm iſſohg, teem jazeeſch:

tahs ſtrahpes, kas par ſahdſibu noliktas (art. 169—172).

155. Kas wehl nezirſtus jeb ari krituſchus woi wehja lauſtus kohkus, woi kahdus gabalus no ſcheem tahdeem iſ meſcha noſohg, woi beſ atwehleſchanas meſchâ malku zehrt, jebſchu tohs zirſtus kohkus neaiſwed, teem ta noſagta woi beſ atwehleſchanas zirſta malka teek atnemta woi ſchihs malkas wehrtiba no teem ja-atlihdſina un turklaht wehl teem jamakſa:

pirmajâ un ohtrâ reiſâ ſtrahpes-nauda tahs ſagtahs woi beſ atwehleſchanas zirſtahs malkas diwkahrtigâ wehrtibâ, bet treſchajâ un wehl zitâs reiſâs ta pate ſtrahpes-nauda un tur klaht wehl jazeeſch zeetums ne pahri par ſeſchi mehneſchi.

Peeſihm. Par ohtru reiſu neteek rehkinata tahda malkasſagſchana woi malkas neatwehleta zirſchana, kad noteek gan ne pirmoreiſ, bet tomehr diwi gadi pehz preekſcheja meſcha-noſeeguma noteeſaſchanas.

156. Tahs preekſchejâ art. (155) noliktas ſtrahpes-naudas war uſ puſi pawairoht:

a) kad ta malka noſagta woi beſ atwehleſchanas zirſta iſ kugu-buhwkohku meſcheem jeb iſ aiſſlehgteem meſcheem (заказныя рощи);

b) kad ſchee noſeegumi nakts-laikâ padariti;

c) kad tas meſcha-ſaglis jeb malkas beſ atwehleſchanas zirtejs kaukahdâ wihſê iſtaiſijees, lai meſchaſargi winu nepaſihtu, woi praſihts ſcheem leedſees ſawu wahrdu teikt, woi melodams ſew pa zitu noſauzees;

d) kad ſehti woi ſtahditi kohki nozirſti woi ar ſaknehm iſrauti;

e) kad kohki noſahgeti, woi kad wairak, ne kà weens zilweks pee malkas ſagſchanas woi nozirſchanas bijuſchi;

f) kad ne truhkums, bet pelnas kahriba zilweku ſpeeduſi meſchu apſagt woi malku zirſt.

157. Par noſeegumu neteek rehkinahts:

1) kad zelawihri ſaplihſuſchu ratu jeb ragu ſataiſiſchanas dehl kahdu kohka gabalu meſchâ nozirtuſchi, ja tikai tee kohki nebijuſchi ſehti woi ſtahditi, un

2) kad krituſchus kohkus un ſarus krohna-meſchôs zehrt woi ſalaſa, un ja tas pehz meſcha-likumeem naw eeſkatams, ka buhtu aiſleegts.

158. Tahs par malkas zirſchanu beſ atwehleſchanas (art. 155 un 156) noliktas ſtrahpes jazeeſch ari teem,

1) kas beſ atwehleſchanas meſcha-weetas, kohku-ſkohlas, jeb ar kohkeem apſehtus platſchus uſplehſch;

2) kas ſweſchôs kohkôs taiſa eegreeſeenus, lai iſtezinatu ſwekus woi ſulas, woi kas ſweſchus kohkus nomiſo, lai dabuhtu krijas, luhkus u. t. j. pr. woi wehl zitadi kà augoſchus kohkus maita;

3) kas gan atwehleſchanu dabujuſchi krohna-meſchôs malku zirſt, bet wairak kohku jeb reſnakus woi garakus zehrt, ne kà bija wehlehts, un paſchi no ſewis par to nepeeteizahs, woi, ja to dara, wairak ne ka deſmit kohku uſ katru ſimtu pahri par to wehletu ſkaitu zirtuſchi;

4) kas gan atwehleſchanu dabujuſchi krohna-meſchâ malku zirſt, bet kohkus zehrt ne no tahs ſugas, kà bija norunahts, woi maſtu jeb zitus aiſleegtus kohkus zehrt;

5) kas gan atwehleſchanu dabujuſchi krohna-meſchôs ſwekus, darwu, potaſchu, ohgles, leepas- un zitus luhkus, krijas nemt un gatawoht, woi ritenu gabalus, lohkus, ilkſis woi zitas tahdas kohku-leetas taiſiht, bet to plaſchakâ mehrâ dara, ne kà bija atwehlehts, un paſchi no ſewis par to nepeeteizahs, woi, ja to dara, tomehr pa deſmit prozentehm to mehru pahrkahpuſchi, un

6) kas beſ billetes malku jeb no kohka iſſtrahdatas leetas par uhdeni laiſch, ja tohp peerahdihts, ka to aiſleegtâ wihſê dabujis.

159. Kas ſinadams ſagtu woi beſ atwehleſchanas zirſtu malku woi zitas no kohka iſſtrahdatas leetas pee ſewim ſlehpj woi pehrk, tam tahda malka jeb tahdas no kohka iſſtrahdatas leetas teek atnemtas jeb wehrtiba naudâ ja-atlihdſina, un tur klaht jamakſa:

pirmajâ un ohtrâ reiſâ ſtrahpes-nauda tahs ſlehptahs woi pirktahs malkas wehrtibâ; treſchajâ un wehl zitâs reiſâs ta pate ſtrahpes-nauda un klaht wehl zeetums jazeeſch no weena lihdſ trihs mehneſchi.

Peeſihm. Kad tee ſchinî art. peeminetee noſeegumi dariti no malkas un kohku andeletajeem, tad ſcheem wiſpahrigas teeſas ſtrahpi ſpreeſch.

160. Kas ſweſchôs meſchôs beſ atwehleſchanas ſwek-ohglu-krahſnis, ſteegelu-zeplus woi zitus kahdus kurinamus fabrikus eetaiſa, jeb ari, kas beſ atwehleſchanas ſwekus, darwu, potaſchu, ohgles woi kalkus dedſina, tam wiſas tahs beſ atwehleſchanas zeltas buhwes, tee leetatee eerohtſchi, tas materials un wiſa gatawa preze teek atnemta un turklaht winam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par ſimts rubulu.

161. Kas kahdôs meſcha-gabalôs, kas winam preekſch tam naw eerahditi, krohnim peederigu malku zehrt woi kohka-leetas taiſa, tam wiſa pret likumu nozirſta malka jeb tahs pataiſitas leetas un ari ta teeſiba teek atnemta winôs meſcha-gabalôs malku zirſt woi tahdas kohka-leetas iſſtrahdaht, un klaht wehl jamakſa:

ſtrahpes-nauda ta pretlikumiga zirtuma jeb taiſijuma wehrtibâ.

Bet ja ta malka buhtu zirſta woi tahs leetas taiſitas kuga-buhwkohku-meſchôs, woi pawiſam aiſſlehgtôs meſchôs (заказныя рощи), tad dubulta ſtrahpes-nauda jamakſa.

Peelikums. (Pehz turpinajuma uo 1879.) Ta ſchinî art. (161) nolikta ſtrahpe jazeeſch ari teem, kas Dona-koſaku-ſemê ſtanizu-meſchôs pret apſtipri-nateem meſcha-waldibas preekſchrakſteem kohkus zehrt.

Peeſihm. Arkangelas un Wologdas gubernâs par malkas zirſchanu nenodalitôs ſemes-gabalôs ziti preekſchrakſti ir ſpehkâ, kas meſchalikumôs iſteikti.

1870 Jun. 4 (48158); 1875 Janw. 20, lik. un pawehl. krahj., № 191; 1877 Febr. 27 (56990) art. 10.

162. Kas ſwekus woi darwu, potaſchu, ohgles woi kalkus dedſina ne tais weetâs, kas no meſchawaldibas preekſch tam eerahditas, tam waijaga tahs uſzeltahs buhwes atkal noplehſt un turklaht wehl jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezdeſmit rubuli.

163. (Pehz turpinajuma no 1876.) Isnihzinahts.
[1870 Okt. 26. (48847)].

164. Kad tur, kur krohna-malkas pahrdohschana stahw apakſch pahrraudſiſchanas, ta malka paſchâ meſchâ teek ſaſahgeta, pahrdohta woi newehletâ wihſê iſſtrahdata, pirms pahrraudſita, tad ta

pret likuma pahrdohta, ſaſahgeta woi iſſtrahdata malka teek atnemta.

165. Malkas andeletaji, kas pehz likuma eedabuhtu malku par uhdeneem laiſch, bet wineem naw billetes, ko pehz likuma waijaga, tad teem jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne wahri par deſmit prozentu no malkas-prezes wehrtibas.

166. Kas laiwas laiſch pa upehm beſ laiwu billetehm, jeb kas billetes uſrahda, un tahs neſaſkan ar laiwu ſtempelehm, woi kam laiwas it pawiſam beſ ſtempelu-ſihmehm, teem jamakſa:

ſtrahpes-nauda, kas tik pat leela, ka dubulta nodohſchana, kas no laiwahm woi pehz pehdahm woi pehz aſihm jamakſa (walſts lik. grahm. ſehj. VIII. meſch. lik. art. 684, 685 un 713).

Ta pate ſtrahpe dubulti jazeeſch teem laiwu kungeem,

a) kad teem naw ihpaſchas billetes preekſch tahm maſahm laiwahm un laiwinahm, kas lai gan pee tahm leelahm peeder, bet tomehr ihpaſchi ſawu zelu eet;

b) kad tee laiwas mehri, kas billetê uſdohti, neſaſkan ar teem ihſteneem mehreem, un

c) kad tahs laiwas zitadôs mehrôs pahrbuhwetas, bet peederigai waldibai, lai billetê to waretu peeſihmeht, par to ſina naw dohta. Kad laiwas mehrus neriktigi uſdohd, tad ſchahdi neriktigumi par neko naw rehkinajami, prohti kad pee garuma lihdſ puswerſchokai, pee platuma lihdſ weenai werſchokai uſ katru aſi, bet pee augſtuma lihdſ weenai werſchokai uſ katru arſchinu woi iſtruhkſt woi padaudſ atrohnahs.

167. Kas malku ſohg woi beſ atwehleſchanas pehrk un meſchakungeem woi mehſchaſargeem ir nepaklauſigi woi preti turahs, kaût gan nedrihkſtejuſchi waras-darbus dariht (art. 28), teem ne tik ween ta ſtrahpes-nauda jamakſa, bet ari wehl jazeeſch:

arreſte ne pahri par weenu mehneſi.

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1876.) Kad kahdu ſateek zitam peederigâ dſilâ meſchâ, atſitu nohſt no zeleem, kas zauri eet, ar eerohtſcheem preekſch malkas zirſchanas, jeb ar ſirgu preekſch malkas aiſweſchanas, tad ſchim jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par peezi rubuli.

Schi nauda kriht pee weetigas gubernas ſemſtwas kapitala, lai no tam

apgahda zeetuma-weetas preekſch teem, kam meerateeſneſchi arreſti ſpreeduſchi (art. 27).

Tahdu leetu teeſajoht jaeewehro, woi tam ſweſchâ meſchâ nokertam pehz ziwil-likuma art. 448 un 449 (walſt. lik. gr. ſehj. X. dala I) teeſiba bija pa to meſchu eet woi braukt, woi grahwis woi kruhmu-ſehta to meſchu no laukeem woi no zeleem ſchkir, woi tas apſuhdſehts deenas- woi nakts-laikâ ſakerts, woi pee wina eerohtſchi preekſch kohka nozirſchanas woi noſahgeſchanas atraſti, woi tee pee wina atraſti rati woi ragus ihpaſchi preekſch malkas weſchanas bija ſataiſiti, un kas wehl waretu dereht to leetu iſſkaidroht. Apſuhdſehts no ſtrahpes tohp atlaiſts, ja iſrahdahs, ka no zela nomaldijees un meſchâ bijis netihkadams malku zirſt woi ſagt, jeb meſchu apſkahdeht.

1867 Maij. 15 (44587) II. art. 1 — 3; 1871 Merz. 15, lik. un pawehl. krahj., № 408; 1875 Apr. 4, lik. un pawehl. krahj., № 430 Dez. 12, lik. un pawehl. krahj. no 1876 № 45.

168. Tahs pehz art. 155 — 166. ſpreeſtahs ſtrahpes-naudas-ſummas un ari ta tam wainigam atnemta malka jeb tahs atnemtahs, no kohka iſſtrahdatahs leetas, tàpat kad ſchihs woi noſlehptas buhtu woi jau notehretas, tad tahs tai weetâ makſatahs naudas-ſummas kriht krohna-kaſê, jeb kà kurâ reiſâ priwat-ihpaſchneekam.

Peeſihm. 1. (Pehz turpinajuma no 1876.) Kad priwat-meſchos malka woi beſ atwehleſchanas zirſta woi ſagta, woi zita kahda ſkahde padarita, teem wainigeem ne tik ween tahs par to noliktas ſtrahpes jazeeſch [art. 154—156, 157 (pkt. 1), 158 (pkt. 1, 2 un 6), 159, 160 un 167], bet ari, ja meſcha ihpaſchneeks to pagehr, peenahkahs to atnemto, beſ atwehleſchanas zirſto woi ſagto materialu uſ to muiſchu, kur panemts, atkal noweſt.

Peeſihm. 2. (Pehz turpinajuma no 1876.) Tahs priwat- woi krohna-meſchos beſ atwehleſchanas zirſtahs woi ſagtahs malkas wehrtiba un ari tahs, ſchinis likumos art. 155, 156, 158, 159 un 161 noliktahs naudas-ſtrahpes par malkas zirſchanu, par ſinatas ſagtas malkas ſlehpſchanu un pirkſchanu pehz tahs meſchalikum. art. 592 noliktas takſes aprehkinajamas.

1867 Maij. 15 (44587) I. art. 18, peeſihm.; 1871 Now. 23 (50212) art. 1; 1874 Merz. 15, lik. un pawehl. krahj., № 408; 1875 Apr. 4, lik. un pawehl. krahj., № 430; Dez. 12, lik. un pawehl. krahj. no 1876, № 45.

Treſcha nodala.

No ſahdſibas.

169. Kas ſohg un ſaguma wehrtiba naw pahri par trihs ſimts rubuli, tam jazeeſch:

zeetums no trihs lihdſ ſeſchi mehneſchi.

170. To art. 169 noliktu zeetuma-ſtrahpi war pagarinaht lihdſ weenam gadam:

1) kad ta ſahdſiba uotikuſi baſnizâ, bet beſ baſnizas-mantas aiſtikſchanas un beſ ſwehtuma apgahniſchanas woi baſnizâ woi luhgſchanas namâ woi kapſehtâ, bet beſ kapa uſrakſchanas pee kahda lihka;

2) kad ta ſahdſiba notikuſi nakts laikâ;

3) kad tee wainigee, lai waretu ſagt, pa lohgu eekahpuſchi, woi pa muhri, pa ſchohgu woi pa zitu kahdu ſehtu pahrkahpuſchi, woi ar kahdu melu-eemeſlu kahdâ namâ eekluwuſchi;

4) kad ſaglis ko panehmis, beſ ka tas, kam tas peedereja, newareja iſtikt, un tas ſaglis to labi ſinaja;

5) kad kahdi zilweki to ſahdſibu eepreekſch norunajuſchi, tomehr ne ihpaſchu ſaglu-beedribu zeldami;

6) kad ta ſahdſiba notikuſi teeſas-namâ, woi tahdâ weetâ, kur daudſ kaudis ſapulzejahs;

7) kad deeneſtneeki, ſtrahdneeki, ſelki woi ziti tahdi ſaguſchi, kas ta apſagta mahjâs dſihwoja (bet neſarunajuſchees un neſabeedrojuſchees ar ziteem, kas tamdehl mahjâs buhtu eeweſti), un

8) kad tahds ſadſis, kas jau reiſ par ſagſchanu woi krahpſchanu noteeſahts.

171. To pehz art. 169 un 170 wainigam peenahkamu ſtrahpi uſ puſi war maſinaht,

1) kad ſaglis pats no ſewis ſagtu mantu tam, kam peedereja, atdewis;

2) kad ſahdſiba notikuſi beidſamâ truhkumâ un kad uſ nekahdu wihſi nebija ne uſtura ne darba;

3) kad ſagtas mantas wehrtiba naw pahri par peezdeſmit kapeiku.

172. Kas mehginajis ſagt, bet kautkahdâ wihſê kawehts ſahdſibu naw dabujis iſdariht, jeb ari kas pee tahs ſagſchanas peebeedrojees woi ſagtu mantu pee ſewis flehpis, tam tahs paſchas par ſahdſibu noliktas ſtrahpes jazeeſch; bet meerateeſneſim ir brihw, kà mehginajumu woi peedaliſchanohs pee ſahdſibas noſwehrdams, ſtrahpi uſ puſi pamaſinaht.

Zeturta nodaļa.

Par ſwehſchas mantas iſkrahpſchanu, iſwilſchanu un peeſawinaſchanu.

173. Kas prezes, woi kautkahdu leetu pahrdohdams, pirkdams woi mainidams ar mehru un ſwaru krahpj, jeb ari kas ar zitadu krahpſchanu noſeegahs pee tam, zik prezes dewis, woi kahdas dewis, jeb kas to makſajamu naudu aprehkinadams, jeb kas naudu eemainidams woi iſmainidams krahpj, ja ta iſkrahpuma wehrtiba naw pahri par trihs ſimts rubuli, tam jazeeſch:

zeetums no weena lihdſ trihs mehneſchi.

174. Ta art. 173 nolikta ſtrahpe ari teem jazeeſch:

1) kas pahrmaina leetas, kas wineem uſtizetas, lai paglaba, lai kur nowed, aiſſtelle jeb nodohd;

2) kas wiltigas ſinas ſtahſtidami, jeb melſdamees par leelahm pelnahm woi par iſdohſchanahm kautkahdâs dariſchanâs woi par ſalaſamahm ſchehlaſtibas dahwanahm woi ar zitu kahdu blehdibu no kahda zilweka naudu woi zitu ko iſwilt;

3) kas pehz parahda rehdiſchanas neatdohd ne obligaziju, ne wekſeli, ne kwitanzi, ne to no pirzeja parakſtitu rehkinumu, un ari uſ ſchahm parahdu-ſihmehm negrib kwiteereht, ka naudu dabujuſchi, uſ tam dohmadami, to jau dabuhtu naudu wehl reiſ praſiht;

4) kas pehz pilnigas parahdu rehdiſchanas kihlas neatdohd, kas parahdam par drohſchibu bija dohtas;

5) kas beſ pilnwaras ſweſchu kuſtamu mantu iſihre woi pa welti atdohd, lai zits leeta, uſ tam dohmadami, to ihres naudu peeſawinatees woi zitu kahdu pretlikumigu labumu zaur to panahkt.

175. Par teem art. 173 un 174 peemineteem noſeegumeem zeetuma-laiku lihdſ ſeſchi mehneſchi war pagarinaht:

1) kad tee noſeegumi padariti no zilwekeem, kas jau reiſ par ſagſchanu woi par krahpſchanu noteeſati;

2) kad wairak zilweku eepreekſch norunajuſchi to noſeegumu padariht;

3) kad uſ kahdu wihſi ihpaſchi bija jaſataiſahs, lai to krahpſchanu iſdaritu;

4) kad tas peekrahptajs tam krahpejam pehz wina amata un kahrtas woi pehz tahs ſadſihwes ar winu ihpaſchi wareja uſtizetees;

5) kad nepeeauguſchi, lohti wezi, woi neredſigi un kurlmehmi peekrahpti;

6) kad peekrahpſchanas dehl mahnu darbi iſleetati;

7) kad krahpneeks iſteizahs par zita kahda pilnwari woi deenderi, jeb kad ſweſchu wahrdu dewahs.

176. To wainigam pehz art. 173—175 ſpreeſchamu ſtrahpi uſ puſi war maſinaht, kad to tur mineto noſeegumu waina pehz art. 121 rahdahs jo mehrena. Kad kahds to blehdibu mehginajis, woi pee tahdas peebeedrojees, tad jaewehro tas art. 172 dohtajs preekſchrakſts.

177. Kas zita kuſtamu mantu, kas winam uſtizeta, lai paglaba, lai zitam kahdam nowed, noſtelle woi ihpaſchi preekſch kautko leeta, peeſawinajahs woi iſ ſchkehrde, tam, ja tahs peeſawinatahs woi iſſchkehrdetahs leetas wehrtiba naw pahri par trihs ſimts rubuli, jazeeſch:

zeetums no trihs mehneſchi lihdſ weenam gadam.

Bet kad ta uſtizeta manta tik zaur weeglprahtibu iſſchkehrdeta, un tee wainigee paſchi no ſewis uſnemahs to padaritu ſkahdi atlihdſinaht, tad teem jazeeſch:

arreſte ne pahri par trihs mehneſchi.

178. Kas atraſtu naudu woi atraſtas leetas, woi ſweſchâ gruntê uſeetu mantu patur, kaut gan ſinadams, kam tas atradums peeder, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par trihskahrtigu atraduma wehrtibu.

Kad tas noſeegums atkal noteek, jeb ari kad tee wainigee ne tik ween ſinaja, kam tas atradums peeder, bet kad ari ta manta no wineem atpraſita, woi kad tee ſinaja, ka par to ſudumu ſina pehz noliktas kahrtas iſſludinata, tad wineem war ſpreeſt:

zeetumu no diwi nedekahm lihdſ ſeſchi mehneſchi.

179. Kas atraſtu naudu jeb mantu, kur ihpaſchneeks neſinams, triju nedelu ſtarpâ, noliktâ kahrtâ nedara ſinamu, tam jamakſa:

ſtrahpes-nauda ne pahri par to ſlehpto naudu jeb par tahs ſlehptahs mantas wehrtibu.

Peeſihm. (Pehz turpinajuma no 1876.) Ta ſchinî art. (179) nolikta ſtrahpe katram jazeeſch, kura rohbeſchâs jeb pee kura ganama pulka apmaldijees, atſkrehjis lohps, kura ihpaſchneeks naw ſinams, peeklihdis, ja ſeptinu deenu ſtarpâ weetigai polizejai jeb zeema-waldibai nedara ſinamu.

1868 Febr. 12 (45487).

180. Kas ſagtas woi zaur krahpſchanu dabuhtas mantas ſinadami pehrk woi kihlahm nem, tam jazeeſch:

arreſte ne pahri par trihs mehneſchi, jeb jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par trihsſimts rubuli.

Bet, ja tee ſchinî art. ſihmetee noſeegumi pelnas dehl teek dariti, tad tee wainigee kà ſagli ſtrahpejami.

181. (Pehz turpinajuma no 1876.) Ta ſtrahpe par ſahdſibu, iſkrahpſchanu un ſweſchas mantas peeſawinaſchanu woi iſſchkehrdeſchanu no wiſpahrigu teeſu puſes wainigeem ſpreeſchama:

1) katru reiſ, neweenu neiſnemoht, kad tee noſeedſneeki ir no muiſchneeku no mahzitaju jeb klohſterneeku, woi no gohda-birgeru kahrtas, un

2) kad zitu kahrtu zilweki to noſeegumu treſchâ reiſâ, woi jebſchu pirmâ woi ohtrâ reiſâ, tad tadſchu pahri par ſimts rubulu wehrtibu, woi tà darjuſchi, kà ſihmehts ſtrahpes-likumu grahmatâ art. 220 — 232, 234, 1645 — 1654, 1657, 1648, 1658 — 1670, 1672 un 1673.

1864 Now. 20 (41478) art. 181.

Peeſikumi.

Peelikums pee art. 1 (peeſihm 2).

Pehz turpinajuma no 1876.

Preekſchrakſti, kà ſtrahpejamas tabaka-akziſes-likumu pahrkahpſchanas.

1. Kad tabaka audſinataji tabaku, kas paſchu druwâ naw audſis, beſ akziſes-ſihmes pahrdohd, teem: wiſs tahds tabaks, ir tas pahrdohtajs, ir tas wehl pee wineem atrohnamajs, teek atnemts un beſ tam par katru tahdu pahrkahpſchanu wineem jamakſa ſtrahpes-nauda ne pahri par peezi rubuli.

   1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin. art. 5, preekſchrakſt., art. 145; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

2. Kad tabaka audſinataji paſchaudſinatu tabaku pa tirgeem un andeles-weetahm beſ akziſesſihmehm un ne tik ween no weſuma pahrdohd, — kad tabaku minetâs weetâs nowedoht naw nekur eelikuſchi, woi pakâs naw ſalikuſchi, woi ſalikuſchi jeb eelikuſchi, tadſchu pa tahdahm dalahm, kas maſak ne kà pudu welk, tad teem wainigeem par katru tahdu pahrkahpſchanu jamakſa:

   peezdeſmit kapeiku ſtrahpes-nauda.

   1871 Jun. 1 (49702) walſtspadohm atſin. art. 5; preekſchrakſt., art. 146; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

3. Kas pats tabaku neaudſina, bet pats ſawâs mahjâs tabaku ſagatawo, tam wiſu tabaku un to, kas no tabaka taiſihts, zik tik atrohnahs, un eerohtſchus, un kas ween pee tahs tabaka ſagatawoſchanas leetahts, atnem un wehl klaht ſpreeſch:

   ſtrahpes-naudu ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

   Ta pate ſtrahpe teek ſpreeſta tabaka audſinatajam, kad pa mahjahm tabaku woi tahdus taiſijumus no tabaka ſagatawo un pee tam tabaka-akziſes-likumu preekſchrakſtus pahrkahpj.

   1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt. art. 148; 1872 Merz. 9, Wisaugſt pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

4. Tabaka audſinatajeem, kas mahjâs ſagatawotus taiſijumus iſ tabaka pahrdohd:

   atrohnams ſagatawohts tabaks wiſs teek atnemts, un tad wehl naudas-ſtrahpe teek ſpreeſta, diwi rubuli par katru mahrzinu preekſch pahrdohſchanas ſagatawota tabaka jeb par katru ſimtu zigaru un papirofu.

   Peeſihm. Tabaka dala, kas ir maſaka par weenu mahrzinu, teek rehkinata par pilnu mahrzinu, un zigaru un papirofu ſkaits, kas maſaks par ſimtu, teek rehkinahts par pilnu ſimtu.

   1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 149; 1872 Merz. 9., Wisaugſt. pawehl (Paſch. Keiſ, Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

5. Kas fabriki netur, un kas naw maſchinu un eerohtſchu ne taiſitajs ne pahrdewejs, un kas tomehr tabaka greeſchamahs maſchinas, jeb kaut kahdus tabaka greeſchamohs, gruhſchamohs woi malamohs pee ſewim tur, tam ſchahs maſchinas, ſchohs rihkus un eerohtſchus atnem un wehl klaht teek ſpreeſta:

   naudas-ſtrahpe ne pahri par peezdeſmit rubuli.

   Ta pate ſtrahpe lihdſ ar to atnemſchanu teek ſpreeſta teem fabrikanteem, kas ſawas tabaka greeſchamas, gruhſchamas woi malamas maſchinas jeb ſawus tabaka greeſchamus, gruhſchamus woi malamus rihkus naw wiſus akziſes-uſrangeem uſrahdijuſchi, lai ſtempeli woi ſeegeli uſleek, un tàpat ari teem, kas tahdas maſchinas un tahdus rihkus wada un wineem naw tahs atwehleſchanas-ſihmes, kas waijadſigas preekſch pahrweſchanas jeb pahrneſchanas no weenas weetas uſ ohtru.

   1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 150. 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

6. Kas ahrpus fabriku ar ihpaſchi preekſch tam uſluhgteem woi bereteem zilwekeem zigares, woi papiroſus taiſa, tam:

atnem wiſu atrohnamu tabaku, rihkus, eerohtſchus un traukus un turklaht ſpreeſch naudas-ſtrahpi ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 151; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs.)

7. Kam teek peerahdihts, ka winſch taiſijumus iſ tabaka beſ banderolehm, woi ar pahrgreeſtahm jeb pahrplehſtahm banderolehm woi ar banderolehm, kas jau reiſ bijuſchas uſlipinatas uſ tabaka-taiſijumu kaſtehm jeb pakahm, woi ka eekſchſemê ſagatawotu tabaku ar banderolehm, kas ir leekamas uſ ahrſemju tabaku, jeb ar banderolehm, kas pehz wehrtibas nepeepaſ pee tarifa, — iſ fabrika iſdewis woi pawiſam pahrdewis, atdewis, aiſwadijis, iſneſajis jeb noſtellejis, tam teek atnemts wiſs tabaks, ir tas beſ banderolehm, ir tas beſ riktigahm banderolehm, un tur klaht, kà kur rahdas waina maſaka woi leelaka, teek ſpreeſta:

naudas-ſtrahpe, pirmo reiſ ne pahri par diwiſimts rubuli.

Peelikums. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kas makorkas-tabaku jeb lapu-kaulus, ko pahrtaiſa par ſmehkejamu tabaku ar ſemakas zenas banderolehm, ar zitu tabaku ſajauz, jeb ari kas tahdu tabaku taiſa iſ kahda zita laputabaka, ne kà iſ makorkas-tabaka jeb lapu-kauleem, tam ir tas gatawajs, ir tas negatawajs tabaks teek atnemts un teek ſpreeſta:

naudas-ſtrahpe, pirmo reiſ ne pahri par ſimts rubulu, ohtru reiſ ne pahri par diwiſimts rubuli.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 153; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs); 1877 Jun. 6 (57432) I, C, pkt. 13.

8. Kam teek peerahdihts, ka gatawu tabaku beſ banderolehm, jebſchu ne preekſch pahrdohſchanas, bet preekſch paſcha bruhkes pirzis, tam wiſs tas tabaks beſ banderolehm teek atnemts un teek ſpreeſta:

naudas-ſtrahpe, ne pahri par diwideſmit peezi rubuli.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 154; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

9. (Pehz turpinajuma no 1879.) Kas tabaku pahrdohd ar ſemakas zenas banderolehm par augſtaku makſu, ne kà uſ tahm kaſtehm jeb pakahm ſihmehts, wiſs tas tabaks, ko ar tahdahm banderolehm tai pahrdoſchanas-weetâ atrohn, teek atnemts, un tur klaht no ta wainiga tahs peeminetas banderoles trihskahrtiga wehrtiba par wiſu to pret likumu pahrdohtu tabaku teek peedſihta.

1877 Jun. 6 (57432) I, C, pkt. 14; D.

10. Kad iſ tabaka-fabrika iſdohd ſagatawotus un ar banderolehm aplipinatus tabaka-taiſijumus, bet ne wefelâs un ne tahdâs, kà pawehlehts, kaſtês jeb pakâs, un ne tai leelumâ woi ſwarâ, kà zaur tabaka-akziſes-likumeem preekſchrokſtihts, beſ katrâ kaſtê jeb pakâ uſſtempeletas woi ar burteem jeb ſkaitleem uſdrukatas ſihmes par makſu un wiſpahri beſ to preekſchrakſtu iſpildiſchanas, kas tabaka-akziſes-likumôs art. 19, 23—25, 66 un 84 par tahm uſ tahm kaſtehm woi pakahm leekamahm ſihmahm un par paſchahm tahm kaſtehm woi pakahm dohti, un kas no finanzminiſtera (tab. akz. lik. art. 64) par to nolikti, kà banderoles peeleekamas, — tam tabaka-fabrika turetajam par katru kaſti jeb paku ar tabaka-taiſijumeem, kur kahda no tahm peeminetahm pahrkahpſchanahm notikuſi, teek ſpreeſta:

tais trihs pirmâs reiſâs naudas-ſtrahpe, kas ir dubultâ peelipinatas banderoles wehrtibâ;

tais trihs reiſâs pehz — trihskahrtigâ banderoles wehrtibâ;

tad katru reiſ tſchetrkahrtiga banderoles wehrtiba teek peedſihta.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm atſin. art. 5; preekſchrakſt. art. 156; 1877 Merz. 8, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

11. Atzelts. (Pehz turpinajuma no 1879.) [1877 Jun. 6 (57432) I., C.]

12. Kad kahdâ tabaka-fabrikî tukſchas kaſtes woi kaſtes jeb pakas ar tabaku rohnahs, un fabrika ſtempele jeb firma wirſû naw ſihmeta, tad par to teek peedſihts:

ne pahri par deſmit rubuli.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 158; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

13. Kad no krohna pirktas, bet preekſch uſlipinaſchanas uſ tabaku woi tabaka-taiſijumeem neiſlee-

tatas banderoles tahlak kam pahrdohd woi atdohd, tad teem wainigeem tahs tahlak pahrdohtas woi atdohtas banderoles teek atnemtas un tur klaht:

no ta tahlak pahrdeweja woi atdeweja ta trihskahrtiga, bet no ta pretimnehmeja ta dubulta banderolu wehrtiba teek peedsihta, un katru reis pirmajam naudas-strahpe ne apakſch peezdesmit rubuli un ohtram naudas-strahpe ne apakſch diwidesmit peezi rubuli teek ſpreesta.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 160; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

14. Kad tabaka fabrikants neleek to ſawam fabrikim peenahkamu ſtempeli pee tahm banderolehm, kas uſ ta peenahkama gada-ſkaita rehkinumu pirktas jeb kad to ſtempeli leek kontroleeram klaht neeſoht, tad tam katru reis teek ſpreesta:

naudas-strahpe ne pahri par trihs rubuli.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 16; 1872 Merz. 9, Wisaugſt pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

15. Kad leelandelmanis neiſſtrahdatu tabaku ſlepeni, beſ dokumentehm par atwedumu un beſ eeſihmeſchanas grahmatâs ſawâ ſpihkerî ſanem woi iſ ta iſdohd ahrâ, tad wiſs tas ſlepeni ſanemtajs woi iſdohtajs tabaks teek atnemts, un wainigam turklaht wehl teek ſpreeſta:

pirmo reiſ, naudas-strahpe ne pahri par diwidesmit peezi rubuli;

ohtru reiſ, ne pahri par peezdesmit rubuli;

treſcho reiſu un katru reiſu pehz, naudas-strahpe ne pahri par ſimts rubulu un wehl turklaht wiſs ſpihkerî atrohnams tabaks teek atnemts.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 165; 1872 Merz. 9. Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

16. Kad kahdâ tabaka-fabrikî zigares und papirosi no zitadahm ſurtehm un formahm teek taſiti ne kà akziſes-uſraugeem preekſch tam bija prohwes rahditas, un akziſes-uſraugeem ſina eepreekſch neteek dohta, tad fabrikanteem teek ſpreeſta:

par katru ſimtu ne pehz uſrahditahm prohwehm pataiſitu papirosu naudas-ſtrahpe ne pahri par trihs rubuli.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 166; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

17. Kad tabaka-ſabrikî woi tabaka-leelandelmana jeb fabrika ſpihkerî naw tahdu ſwaru, kà pehz likuma waijaga, tad tam fabrikantam woi leelandelmanim teek ſpreeſta:

naudas-ſtrahpe ne pahri par diwidesmit peezi rubuli.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 167; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

18. Kad tabaka-fabrika ehkâs woi weenâ fehtâ ar tahm zilweki mahjo, kas pee fabrika nepeeder, tad tee tahdi tuhliht teek iſraiditi un fabrika turetajam par to, ka winſch tur teem lahwis mahjoht, teek ſpreeſta:

naudas-ſtrahpe par katru zilweku ne pahri par deſmit rubuli.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 169; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

19. Kad gatawi tabaka-taiſijumi kaſtês jeb pakâs ahrpus fabrika teek ſapakati, tad fabrikantam, kad pee tam krohna eenahkſchanahm nekas naw ſudis, teek ſpreeſta:

naudas-ſtrahpe ne pahri par diwidesmit peezi rubuli.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 171; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

20. Kad pee andelmana, kas ar tabaka-taiſijumeem andelejahs, banderoleeretas kaſtes woi pakas ar tabaka-taiſijumeem atrohn, kas ir walam, — beſ tahm, kas pehz tabaka-akziſes-preekſchrakſteem wehletâ ſkaitâ waijadſigas, ka prezi waretu parahdiht, — tad tam teek ſpreeſta:

naudas-ſtrahpe ne pahri par deſmit rubuli, un tas tabaks, kas eekſch tahdahm kaſtehm, pakahm woi traukeem, winam teek atnemts.

Tai paſchâ ſtrahpê kriht tee pa mahjahm ſtaigataji (разносчики) par tabaka-taiſijumu pahrdohſchanu

ne wefelâs kaſtês woi pakâs, bet gabaleem, tàpat ari kad kaſtes woi pakas ar tabaku woi tabaka-taiſijumeem, kas ir walam, uſ ſawahm muldahm uefa, un kad wini peebahſtas pihpes pahrdohd.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm, atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 177; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. II nodal. leetâs).

21. Kad kahdâ andeles-weetâ, kur naw akziſes-ſihme par audeli ar tabaku un tabaka-taiſijumeem, atrohnahs kaſtes woi pakas ar tabaka taiſijumeem, lai buhtu walam woi zeeti, lai ari buhtu ar to eemeſlu, ka preekſch paſchu bruhkes, tad tam andeles-weetas turetajam teek ſpreeſta:

naudas-ſtrahpe, triskahrt leela par to waijadſigahs akziſes-ſihmes zenu.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 178; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

22. Atzelts. (Pehz turpinajuma no 1879.)

[1877 Jun. 6 (57434) I, C.]

23. Neiſſtrahdahts tabaks, ko atrohn uſ zela woi tai weetâ, kur noſuhtihts, beſ tahm pehz tabaka-akziſes-preekſchrakſteem waijadſigahm zela-dokumentehm, jeb ar zela dokumentehm, kas preekſch zitas tabaka partijas rakſtitas, tas:

teek atnemts.

Peeſihm. Schis preekſchrakſts neſihmejahs uſ to tahdu neiſſtrahdatu tabaku, ko tabaka audſinataji no ſaweem laukeem mahjâs wed tais ſawâs ſchawejamâs weetâs, klehtîs woi ſpihkerôs.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 180; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

24. Kad pee tabaka wedeja apakſch weenas dokumentes un weenâ ſapakajumâ atrohn neiſſtrahdatu tabaku ar iſſtrahdatu kohpâ, woi tabaku, kas ahrſemês audſis kohpâ ar eekſchſemes tabaku, tad tam tabaka ſuhtitajam par katru tahdu pahrkahpſchanu teek ſpreeſta:

naudas-ſtrahpe ne pahri par diwidefmit peezi rubuli.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 181; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

25. Neiſſtrahdahts tabaks, kas gan ar likumigahm zela-dokumentehm teek kur weſts, ne ſapakahts, kâ waijaga, ihpaſchi ahrſemes tabaks, kad naw aiſtaiſitâs un wefelâs kaſtês woi pakâs, bet tabaks, kas eekſchſemê audſis, kad winſch naw tahdâs pat kaſtês, woi ſaſeets pakâs apakſch puda ſwara (Tab.-a preekſchrakſt., art. 103), teek atnemts.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 182; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

26. Kad pee wedama tabaka, kam lihdſ ir likumigas zela-dokumentes, teek atraſtas kaſtes woi pakas ar tabaku beſ tahdam dokumentehm:

tad tik tas tabaks teek atnemts, preckſch kam dokumentes naw.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 183; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

27. Kad tabaku, kam ir tahs likumigas zela-dokumentes, uſ zela ne wefelâs kaſtês woi pakâs, bet maſâs dalâs iſ attaiſitahm pakahm, woi gan wefelâs kaſtês, bet beſ pirzeja kwitanzes uſ zela-dokumentes, kà pehz tabaka-akziſes-preekſchrakſteem peenahkahs, pahrdohd, tad tam, kas ar tahdu pahrdohſchanu noſeedſes, teek ſpreeſta:

naudas-ſtrahpe, trihs rubuli par katru, pretlikumigi pahrdohtu pudu tabaka; puda dalas ſche tohp rehkinatas par weſelu pudu.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 184; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

28. Kad neiſſtrahdahts tabaks, ko ar likumigahm zeladokumentehm wed, paſchâ zelâ teek pagreeſts, lai noeet uſ zitu weetu, un weetiga akziſes-uſraudſiba ſinu par to naw dabujuſi, un tad ari uſ tahm zeladokumentehm neko naw peeſihmejuſi, tad tam pahrkahpejam teek ſpreeſta:

naudas-ſtrahpe ne pahri par deſmit rubuli.

Tahda pat ſtrahpe teek ſpreeſta tam neiſſtrahdata tabaka ſuhtitajam, kad tai no wina rakſtitâ zelaſihmê neſtahw wiſas tahs ſinas, ko tabaka-akziſes-preekſchrakſti (art. 113) praſa.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 185; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

29. Kas dalibu nehmis pee pretlikumigas tabaka woi tabaka taiſiſjumu woi ſagatawoſchanas woi weſchanas woi pahrdohſchanas un waldibai ſinu par to peenek un ſawus wainigus beedrus uſdohd, tas pats no wiſas ſtrahpes nahk walam.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 189; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

30. Kas akziſes-ſihmi preekſch tabaka ſagatawoſchanas woi preekſch andeles ar tabaku jeb ar tabakataiſiſjumeem likuſchees dohtees un pahrkahpj andeles- un tulles-likumu preekſchrakſtus, ihpaſchi par to ſawas ſtrahpes zeeſch, un beſ tam wehl tahs ſtrahpes par tabaka-akziſes-preekſchrakſtu pahrkahpſchanahm.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 190; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

31. Kad akziſes-waldibas eerehdneem jeb polizejai nelauj ſawus peenahkumus iſdariht pee uſraudſiſchanas par tabaka jeb tabaka-taiſiſjumu kohpſchanu, ſagatawoſchanu, pahrdohſchanu un weſchanu, jeb par greeſchanu maſchinu un zitu tabaka greeſchamu, gruhſchanu un malamu eerohtſchu un apparatu tureſchanu un wadaſchanu, tad wainigeem kà kurâ reiſâ teek ſpreeſta:

naudas-ſtrahpe ne pahri par ſimts rubuļu.

1871 Juni 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 191; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

32. Par ohtru tabaka-akziſes-preekſchrakſtu pahrkahpſchanu neteek rehkinahts, kad ta, lai gan ne pirmo reiſ notikuſi, bet pehz weſela gada ſtarpas, rehkinajoht no tahs deenas, kur par pirmo pahrkahpſchanu ſpreedums ſpreeſts. Schis preekſchrakſts geld wiſur, kur zaur to pahrkahpſchanu krohna eenahkſchanahm nekas naw ſudis.

1871 Jun. 4 (49702) walſtspadohm. atſin., art. 5; preekſchrakſt., art. 193; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

33. Tahs ſcho peelikumu art. 1, 3—10, 13, 15, 20, 23, 25 un 26 noliktas ſtrahpes wainigeem teek tas zaur wiſpahrigu teeſu ſpreedumu, kad ſtrahpes-naudas ſumma kohpâ ar to atnemtu leetu wehrlik. par krim. teeſaſch., art. 1177) pahri par trihsſimts rubuli.

1864 Now. 20 (41476) art. 33, 1127; 1872 Merz. 9, Wisaugſt. pawehl. (Paſch. Keiſ. Maj. kanzl. II nodal. leetâs).

FILOL. UN FILOS FAKULTĀTES BIBLIOTĒKA